

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Almindeligt
Forfatter-Lexicon

for

Kongeriget Danmark med tilhørende Vilande,
fra 1814 til 1840,

eller

Forteegnelse

over

de samme steds fødte Forfattere og Forfatterinder, som levede ved Besyngdelsen af Aaret 1814, eller siden ere fødte, med Anførelse af deres vigtigste Levnets-Omstændigheder og af deres trykte Arbejder;

samt over

de i Hertugdømmerne og i Udlandet fødte Forfattere, som i bemeldte Tidsrum have opholdt sig i Danmark og der udgivet Skrifter.

Red

Thomas Hansen Erslew.

Credie Bind.

C—D.

Kjøbenhavn.

Forlagsforeningens Forlag.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1853.

S.

Saabye (Hans Egede), f. i Juli 1746 paa Stryns ved Fyen, hvor hans Fader Jørgen Saabye da var Præst, siden til Agerup og Kirkerup i Sjælland (f. 1° 1705 i Tisrup, Aarhus Stift, † 1767); hans Moder Petronelle f. Egede (f. 1° 1716 i Riskevaag i Nordlandene, † 2° 1805 i Børslev i Sjælland, yngste Datter af Biskop Hans Egede og Giertrud Rasch). Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges 1759, blev han Student 1764; afsløvere d. 26de Marts 1767 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev strax efter Alumnus i det grønlandske Seminarium, og d. 20de Apr. 1770 ordineret Missionair i Claushavns og Christianshaabs Districter i Grønland; d. 1ste Decbr. 1779 Sognepræst til Baalse paa Falster; d. 3die Febr. 1792 til Næsløv i Sjælland; d. 29de Marts 1799 til Børslev og Jordløse sstd., og d. 6te Decbr. 1811 til Udby i Fyen. † 31te August 1817. — * 2° 1770 Bibeckæ Margrethe Thye (f. 1748, † 2° 1833 i Balby), Datter af Præsten Lauritz Munch Thye til Hvedstrup og Flyng i Sjælland. — (Jvfr. Statstid. 1817, Nr. 78. 79).

Brudstykker af en Dagbog, holden i Grønland i Aarene 1770—1778. Med Forerindring af Stiftets Biskop (F. Plum) i et Brev til Geheimekonferenceraad Bülow. Odense 1816. (L. T. 1816, Nr. 47; Allg. S. J. 1819, October, Nr. 259). Overs. paa Svensk af Törnblad under Titel: Fragmenter af en Dagbok ic. Stockh. 1817. (Svensk Litteraturtidn. 1817, Nr. 16); paa Tydsk: Bruchstücke eines Tagebuchs, gehalten in Grönland in den Jahren 1770 bis 1778 von Hans Egede Saabye. Aus dem Dänischen übersetzt von G. Fries. Mit einer Vorrede des Uebersetzers, enthaltend einige Nachrichten von der Lebensweise der Grönländer, der Mission in Grönland, sammt andern damit verwandten Gegenständen und einer Karte über Grönland. Hamburg, 1817. [Gedruckt in Kopenhagen]. (L. T. 1817, S. 696—98; Neue Allg. geograph. Ephemeriden 1818, Bd. III. Stück 4. S. 437—456; Allg. S. J. 1819, October, Nr. 259, jvfr. L. T. 1820, S. 60—61; Leipz. L. J. 1821, S. 2528; William

Scorebys des Jüngern Tagebuch einer Reise auf den Wallfischfang, übers. von Fr. Kries, 1825; Røding's "Columbus" 1827, Februar; paa Engellst af E. Pender-son. — (Eilbecks efter Autogr.).

Sadolin (Niels), f. d. 19de Octbr. 1778 i Kold i Viborg Stift, Son af Ole Hansen Sadolin (f. 1735, † $\frac{7}{7}$ 1805), davarende Sognepræst til Kold og Bebbestrup, siden ($\frac{2}{7}$ 1786) til Bive, Dve og Balsgaard, og Mette Elisabeth Brochner (f. 1742, † 1788, en Datter af Præsten til Karby paa Mors, Peter Brochner og Ane Lassen). Blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1795; underkastede sig i det paafølgende Foraar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i Januar 1799 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; var derefter Huuslærer i meer end 5 Aar hos Kammerherre Krogh paa Kroghenlund i Fyen; blev d. 29de Marts 1805 Vicepastor i Nørbæk, Sønderbæk og Læsten i Viborg Stift, og d. 26de Maj 1826 Sognepræst til Torvild og Bedstet i Aarhus Stift; d. 6te September 1833 kaldet til Præst i Højetstrup i Sjælland, men forblev i sit forrige Embede. — * $\frac{2}{2}$ 1811 Maria Magdalene Christine Dorothea Jørgensen, Datter af Etatsraad Stephan Jørgensen og Anne Eybille f. Borring.

Kort Jordbeskrivelse især til Brug i Almuehøskerne. Randers 1819.

Veiledning til Kundskab om Fædrelandet og dets Begivenheder, for den danske Almue. Kbh. 1833.

Tale holden ved Bibelselskabsfesten i Horsens Kirke den 22de August 1834. Horsens. 16 S.

J Møllers "Theologisk Bibliothek" (Rbet om Kirke-disciplinen, XIII. 1—20; Kort Udsigt over Keiser Julians Levnet, som Indledning til Oversættelsen af hans Feidebrev, XX. 1—34. (V. T. 1823, Nr. 31). — J Sammes "Nyt theologisk Bibliothek" (Bemærkninger ved Evangeliernes Sammenligning, I. 51—91; jvfr. IV. 163 flgg., af N. G. Rudelbach; V. T. 1823, S. 496—97).

Breve i det danske Bibelselskabs 6te Beretning, S. 89—91; 7de Beretn. S. 73—71; 9de Beretn. S. 78—79.

Nekrolog over Pastor Hans Brochner, i Aarhus Stifts-Lidende 1839, Nr. 116. (og i Døds "Supplementblade" Nr. 28).

Sager (Hans Carl), f. d. 21de April 1808 i Thisted, hvor hans Fader Krigsraad Adam Andreas Sager dengang var Districts-chirurg (siden i Hirschholm); hans Moder Ette Lene Marie f. Hamborg († $\frac{1}{2}$ 1819, i sit 35te Aar, Datter af Bagermester Hamborg og Cecilia Maria f. Snidstrup). Dimitteret fra den Kjøbenhavnse Borgerdybskole blev han Student 1826; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Efteraaret 1831 den latinist-juridiske Examens theoretiske og

praktiske Prøve, begge med Charakteren *Laudabilis*; blev 1836 Bagermester paa Vesterbro ved Kbhvn (fulgte sit Bageri 1846); 1840 valgt til Borgerrepræsentant i Kbhvn; s. N. tillige Medlem af den administrerende Direction for Fattigvæsenet sfd.; d. 29de Juli 1841 lønnet Medlem af samme Direction (og udtraadte da af Borgerrepræsentationen); valgtes 1840 til Stænderdeputeret for Hovedstaden, og mødte i denne Egenstab ved Stænderforsamlingerne i Næsbyde 1844 og 1846; blev i Marts 1847 Prøveprocurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten. — * $\frac{2}{3}$ 1841 Theresse Wilhelmine Hvidt, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur og Grosserer Lauritz Nicolai Hvidt og Wilhelmine Theresse f. Vorck.

Beretning om det Kjøbenhavnske Fattigvæsenis Stiftelser. En Comitébetænkning, afgiven til de 32 Mænds Forsamling af H. Sager, W. Dunsfeldt og N. Meinert. Kbh. 1810. 48 S. (Fædrel. I. 1840, Nr. 122, anm. af E. N. David; jvfr. sfd. S. 842—43).

Om Kjøbenhavn, som Stad og Fæstning. En politisk Brochure. Kbh. 1846.

3 »Kjøbenhavnsposten« (Hospitalet for Affindige paa Vidstrupgaard, 1840, Nr. 75, 96; o. fl.).

3 »Dank Ugeskrift«, redig. af J. J. Schouw, 2den Række, (Om de utillelige agtestabelige Forbindelser i den kjøbenhavnske Almueklasse, I. Nr. 26. [jvfr. II. Nr. 33, af E. E. M. Levy, og S. 283—84, af E. W. Kolthoff]; Nogle yderligere Bemærkninger om ulovlige agtestabelige Forbindelser i den kjøbenhavnske Almueklasse, II. Nr. 46. [jvfr. sfd. Nr. 48 og 49, af E. N. David]; Et Forslag angaaende en Reform af St. Hans Hospital for Sindsbøge paa Vidstrupgaard, VI. Nr. 132 og 133 (med et Afrids); særskilt aftrykt. Kbh. 1844. [jvfr. sfd. Nr. 137, S. 111—18, af Djørup, Fenger og Poppe]; Nogle Bemærkninger i Anledning af det foreslaaede Hospital for Børn, VIII. Nr. 198, S. 277—92).

3 »Den Berlingske Tidende« (»Fædrelandet« om Vidstrupgaard, 1843, Nr. 342; jvfr. Fædrel. IV. 1843, Nr. 1455, af J. N. Hüberg).

3 »Dank Folkeblad« (Handel om Søn- og Helligdagene ifølge den nye Anordning om deres Overholdelse, XI. Nr. 7).

3 »Fædrelandet« (De Fattiges Tilstand i Kjøbenhavn i denne Vinter, 1847 Nr. 10 og 11; De Fattiges Understøttelse i Kjøbenhavn i denne Vinter, sfd. Nr. 12. [jvfr. Nr. 24, 25, 26, af E. S. Bisby; Berl. Tid. 1847, Nr. 23, af N. Fibiger). — Desuden flere anonyme og pseudonyme Artikler i Dagbladene (bl. a. i Davids »Fædreland«). — (Revideret).

Salchow (Johann Adam Ulrich), f. d. 19de Juni 1774 i Meldorf i Sønderbitmarsken, hvor hans Fader Dr. Ulrich Christoph Salchow († $\frac{2}{4}$ 1786, jvfr. Korde's Lex. S. 492) var Physicus. Blev Lieutenant ved Feltjæger-Corpsen; siden Ritmester; 1808 Divisionsquarttermester i Generalquarttermester-Staben; 1812 Overadjutant i Generaladjutant-Staben og Major af Cavalleriet; 1817 Oberstlieutenant; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; 1826 Generalkrigscommissair i Hertugdømmerne, og Oberst; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Dane-

brogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840 og 1841 Medlem af Militaircommissionen i Odense. (jvfr. Fædrel. I. 1840, Nr. 57; N. Staatsb. Magaz. X. 432—33). — * Eleonore Christine Friederikke Benicken († 27 1817 i Kbh.).

Ludvig Jacob von Vinzer, en biographisk Skitse, i Magaz. f. milit. Videnskabelighed IV. Aarg. S. 172—91. (overs. paa Tydsk af Lorenzen i Provinzial-Berichte 1822, III. 58—68).

Salicath (Gerhard Giese), f. d. 20de Juni 1788 paa Gaarden Skovlyst ved Frederiksborg, Søn af Holzforsker og Landvæsenscommissair Johan Frederik Salicath og Ane Marie Tidemark Sælboe (f. 1761, † 1³ 1816). Dimitteret fra Frederiksborg Skole 1805; tog i Juli 1811 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 29de Nov. 1815 Sognepræst til Harrested og Allindemagle i Sjælland; d. 2den Maj 1833 til St. Mikfels Kirke i Slagelse og 1836 tillige for Heininge Menighed; erholdt d. 28de Octbr. 1836 Rang med Sognepræsterne i Kjøbenhavn; udnævntes d. 23de Juli 1841 til Provst for Slagelse Herred; d. 28de Juni 1845 til Ridder af Danebroge. — * Flora Emilie Lopp.

Udgav: Efterretninger fra Sorø Amts landoekonomiske Selskab for Aaret 1837. Slagelse 1837.

Salicath (Peter Gottmann Henrik Ludvig), Nysaanfætted Broder; f. d. 23de Jan. 1794; dimitteret fra Frederiksborg Skole 1811; underkastede sig i Sommeren 1815 den latinist-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 31te Decbr. 1817 Procurator ved Lands-Dover- samt Hof- og Stadsretten; d. 30te Maj 1821 Højesterets-Advocat; d. 28de Marts 1832 Justitsraad; d. 23de Febr. 1839 Sofrigeprocurer; d. 10de Juni 1841 Etatsraad; d. 18de Septbr. 1846 Ridder af Danebroge. Valgtes i Aaret 1834 til 1ste Stænder-Suppleant for Hovedstaden, og mødte ved Stænderforsamlingerne i Roskilde 1835—36, 1838 og 1840. — * 1⁹ 1819 Frederikke Christiane Beyer, en Datter af Sufferraffinadeur og Kammerraad Beyer i Kbhvn.

Dplysninger og Bemærkninger ved Hof- og Stads-Rettens Dom af 26de Marts 1838 i Sagen: Hofagent og Hofverleer S. W. Heilbutz contra Justitsraad og Højesterets-Advocat Salicath, meddeelte af Sidsmændene. Kbh. 1838. 28 S. ft. 8.

„Sorg og Trøst“ ved Frederik Gies Død. Kbh. 1839.

Tale, indf. i: „Kong Christian den 8des første Møde i Højeste-Ret“. Kbh. 1840. (ogsaa i Verl. Tid. 1840, Nr. 55).

Declamation ved Højesterets Nabning d. 4de Marts 1841, i Casse's „Nyt jurid. Tidsskr. Bd. I. H. 1. 1841, S. 3—6.

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Sjællands, m. fl. Stifter“ (Petition om Ophævelsen af lemlæstende Straffe, 1835—36, S. 248—49; Antrægende om en ny Straffelov for Tyveri, Hæleri og Medvideri m. m., sfd. S. 471—95; Forslag om Oprettelsen af et Handelstribunal, sfd. S. 714—22; Forslag om Vare-

taegtsarresternes Forbedring, 1838, I. S. 368—71; Forslag angaaende nærmere Bestemmelse om almindelig Pantfætning, *ibid.* S. 691—94; Forslag om en Petition til at bewirke større Eenhed og Simplification i Henseende til criminelle Sagers Behandling i Hovedstaden, 1810, S. 1197—1200). — Endelig nogle afspredte Skrifter og Digte, under pseudonyme Navne. — (Rev.).

Salting (Severin Christian), f. d. 25de Jan. 1778*) i Middelfart, Son af Christian Salting, daværende Muurmester (som 6 Aar efter flyttede til Kolding og bosatte sig som Bager). — Han indfattes 11 Aar gl. i den latinske Skole i Kolding; afgik derfra til Universitetet i Foraaret 1796, og afsløverede i October samme Aar den philologisk-philosophiske Examen; var derpaa i 11 Aar Lærer ved det af Præsten U. C. Boesen i Faaborg oprettede Opdragelsesinstitut; foretog 1804 paa egen Bekostning en Rejse til Harzen; kom i Novbr 1807 tilbage til Universitetet; tog i Juni 1808 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 25de Septbr. 1809 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1812 Sognepræst til Wonslyd og Dalby i Haderslev Amt; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn. † 18de Marts 1833. — * ²/₅ 1810 Christiane Caroline Marie Hammerich, Datter af Kjøbmand og Borgercapitain i Kbhvn., Cay Friederich Hammerich og Giertrud Christine f. Sacco. — („Dagen“ 1833, Nr. 97; Neuer Nekrolog der Deutschen, Jahrg. XI. 1833, I. S. 221, af H. Schröder; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 490—491; Prov. Ver. 1827, H. 3. Anh. S. 78; 1832, S. 207; „Dannevirke“ III. Nr. 86).

J. B. Trommsdorffs Apothekerstole, eller Forsøg til en tabellærig Forestilling af den hele Pharmacie. Oversat og udgivet til Brug for Danske. Odense, 1804. 4to, m. Kbb. — Ledetraad ved Naturtildragelsernes Betragtning for Menigmand, en Lærebog i Naturlæren, udarbejdet for Almueskolerne. *ibid.* 1804. Andet forbedrede Dplag. Kbh. 1806. (En lignende, skreven paa Tydsk, har han ogsaa udgivet). — W. Henry's Haandbog i Chemien. Oversat af det Engelske, samt hist og her forandret efter nyere og rigtigere Bestemmelser i Chemien. I.—III. Deel. Odense, 1805. — Newton for Ungdommen, eller fysisk, astronomisk og kemisk Børneven. En Oversættelse. *ibid.* 1806, med 30 Fig. (L. E. 1807, Nr. 48). — Veiledning til at undersøge mineralske Legemer i Almindelighed og Jordbundens Beskaffenhed i Særlighed. Uddraget af Henrys Chemie. Kbh. 1807.

Den augsborgske Confession, oversat (paa et Selskabs Bekostning). Haderslev, 1818. 2 Ark, 4to.

Christelig Børneven. Haderslev, 1819. (oversat).

Frederiks-Kirken i Wonslyd. Et Mundskrift. Haderslev, 1827. (Udg. paa Tydsk af Forfatteren samme Aar).

J. Rafns „Nyt Bibliothek for Fysik o. s. v.“ (Opdagelser i Læren om Lysets Bøining, oversat, i VIII. 370—95).

*) J. hans Vits i Bispe-Arbivet angives hans Fødselsaar 1777.

3 »Handels-Lidenden« (Om Væredes Blegning, 1805 Nr. 7 og 8; En ny Maade at fabricere Alun paa, ssid. Nr. 33).

3 Trommsdorffs »Journal der Pharmacie« (Nic. Lyshen's Biographie; nach der Autobiographie aus dem Dänischen übersezt, mit Zusätzen, i Bd. XIII. 1805, St. 2. S. 433—56).

3 Møllers »Nyt theologisk Bibliothek« (Om en ny evangelisk-christelig Psalmebogs Nødvendighed i Danmark. Tilligemed Prøver af nye og omarbejdede Psalmer, X. 326—56; jøfr. L. T. 1829, S. 414).

Han har oversat nogle af de Smaastrifter, som Tractatselskaberne omdeler, f. Ex.: »Banderens Bon«; »Underviøning om Herrens Dags Følgeløbselse«, begge trykte i Faderslev, men uden Ravn og Arstal. — Jøvrigt har han været Medarbejder af: »Evangelisk Magazin«, og af flere andre Smaastrifter, udg. af Præstecententet i Christiansfeldt.

Om hans forehavende Udgave af 1500 Psalmer 1827, see Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 37, samt S. 917; Thisted's Repertor. for aandel. Sager I. 81—83. — (Eilbecks efter Autogr. og Meddelelse).

Salomonsen (Salomon), f. 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Dr. med. Jsaac Heinrich Salomonsen var praktiserende Læge (f. 1755, † 1794, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 517). Blev i Aaret 1800 sat ind i den latinske Skole (nuværende Metropolitan-skole) og derfra dimitteret til Universitetet 1806. Efter at have taget anden Examen, lagde han sig først efter Medicinen, men forandrede snart sit Studium og indtraadte som philologisk Alumnus i det pædagogiske Seminarium, og forblev der indtil dets Ophævelse; vandt 1811 Universitetets Guldmédaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: »Adhibito critico monumentorum, quæ supersunt, usu, examinetur, quænam cum cultus civilis et humanioris tum virium ac existimationis incrementa sub Regibus ceperit res publica Romanorum, quibusque maxime institutis, adminiculis aut eventibus illa debeantur« (jøfr. Engelstofts Univerf. og Skole-Ann. 1811, I. S. 76—77); var fra 1812 til 1814 Lærere i Latin og Græsk i Metropolitan-skolen; blev 1824 Volontair, og 1831 Amanuensis ved det store kongelige Bibliothek, og forblev i denne Post til sin Død d. 1ste Januar 1838.

Græsk Skole-Grammatik af Philipp Buttmann. Tredie Dplag. Oversat. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 30).

Om de i det gamle Athen bosiddende Fremmede, i »Athenc« Bd. VIII. 287—309; 385—402.

Til Udgaaven af *Constantini Porphyrogeniti de ceremoniis aulae Byzantinae libri II.*, i Corpus scriptorum historiae Byzantinae, Bonnæ 1829—30, leverede han Variationer. (jøfr. Werlauffs hist. Efterrett. om det store kongl. Biblioth. 2. Udg. S. 387). — 3 Miscell. crit. Vol. I. pag. 2 meddeelte han: »Notæ crit. in Horatii opp. manu I. Clerici margg. exempl. edit. Torrent. adscriptæ«, og i samme Tidsskrifts Vol. II.

pag. 1: „Narratio de Moshemii rebus in Dania gestis“. — Endeligen collationerede han for Biskop Plum fire Manuskripter af Persii Satirer, som findes i det kongl. Bibliothek, til Brug for Plums ny Udgave af Persius. (Persii satiræ, rec. et comm. addidit F. Plum. Havniæ 1827, 8vo). — (Efter Meddelelse).

Sameš (Carl Erich von), f. 1755. Hans Fader General-lieutenant og Ridder (Storfor) af Danebroge Carl Wilhelm von Sameš var Commandant i Rendsborg (f. 1723, † 20de 1789, jvfr. Nyt Magaz. for milit. Videnskabel. II. S. 116—20); hans Moder fød Comtesse de St. Germain († 2de 1791 i Glückstadt). Sønnen blev Lieutenant ved det oldenborgske Regiment, og avancerede til Capitain i samme; 1782 Kammerjunfer; var Legationssecretair i Madrid (1783—1785), London og Paris; blev 1799 Oberstlieutenant af Infanteriet; siden (1800—1809) Medlem af den Kongl. Theater-Direction; 1801 Batalionscommandeur ved det søndre sjællandske Landeværns-Regiment; 1803 Oberst af Infanteriet; 1806 Chef for det første østre jydsk Landeværns-Regiment; 1808 ansat à la suite i Armeen; d. 9de October 1809 Kammerherre; f. A. Generalmajor. † 27de October 1828.

The spanish royal *Navy List*. London. 1797. 4to. — Tale til den 10de Bataillon af Landeværns Regimentet. Kbh. 1805. — Tanker om Landeværnets Indretning. ib. eod. 15 S. 8. — Tilfældige Tanker over det Danske Landeværn, ib. eod.

Kort Udsigt over den spanske Armees nærværende Forfatning og Bedtægter; med Anmærninger, skrevne under de spanske Hjelptroppers Ophold i Danmark. Kbh. 1820. 61 S. 8. (Magaz. f. milit. Videnskabel. IV. Aarg. 1821, S. 137—149, af J. A. Fibiger).

3 „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Historiske Noticer, Staden Algier betræffende. (Efter det Spanske), i VII. Aarg. S. 526—31).

3 „Nyt Magazin for militair Videnskabelighed“ (Historiske Notiser om det forrige Oldenborgske Infanteriregiment og Generallieutenant C. W. v. Sameš, i Bd. II. S. 115—20).

3 Dørs „Archiv for Psychologie, Historie, o. s. v.“ (Berigtigelser til Dr. J. K. Søst's Værk: J. F. Struensee og hans Ministerium, i Bd. X. S. 331—36).

Sand (Oluf), formodentlig Pseudonym.

Speil for den anonyme Recensent, som i Kjøbenhavn's Skilderi 1819 No. 91 og 92 har mishandlet Hr. Pastor Harders Spørgsmaal angaaende den indbyrdes Underviisning. Kbh. 1820.

Sandal (Henrik Paulin), f. d. 7de Maj 1751 i Fyen, i Nærheden af Svendborg, i Landsbyen Søerup, hvor hans Fader Peder Sandal var Degn og gift med 3de Maria Schmidt. Han kom, 11 Aar gammel, i Odense Latinskole, og, efter 8 Aars Forløb, paa Gym-

naftet, hvorfra han afgik til Universitetet 1772. Da han faa Dage efter sin Ankomst til Kjøbenhavn mistede sin Fader, lod han sig, forladt og ube- kendt, engagere i Artillericorpset og stod derved indtil 1780, da han an- fattes som Lærer ved Landcadet-Academiet; tog i det følgende Aar den filosofiske Examen og i April 1782 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 19de Maj 1786 Sognepræst til Magleby paa Møen; d. 9de October 1789 Slotspræst til Kronborg, Præst ved den tydske Menighed samt Gar- nisonpræst i Helsingør; fik d. 28de Maj 1813 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 3); bekliftedes d. 6te August f. A. til Sognepræst for Udby og Drøsløv i Sjælland; erholdt d. 23de Juni 1815 Rang med Amtspræst; blev d. 2den Juni 1830, efter Ansejning, i Raade ent- lediget med Pension; drog derefter til Rønne paa Bornholm, hvor han døde d. 27de Marts 1833. — * Sophie Laurine Stalfest (f. 1754, † 2^s 1827 i Udby Præstegaard). — (Jvfr. Paludans Vestr. ov. Møen, I. S. 496—97; „Dagen“ 1833, Nr. 97).

Prædiken paa Søndagen efter Nytaar over Epistelen Rom. 3, 19—22. Kbh. 1783. — De tydske Deklinationer og Conjugationer m. m. allene til Brug for de Kongl. Land-Cadetter. *ibid.* *cod.* — Christnes Hensigter ved Naddørens Brug. En Prædiken paa Skiertorsdag over Luc. 22, 14—20. *ibid.* 1784. (L. E. 1785, S. 339). — Vigtige Spørgsmaal, med højsøiet fort Underfølgelse angaaende det som synes at kunne hindre eller fremme Religion og gode Sæder hos Almuen. *ibid.* 1785. — En Skolelærers Underfølgelse, hvorvidt Luthers Katekismus er stiftet til at være Lærebog for Ungdommen. *ibid.* 1786. (L. E. 1786, Nr. 14. 15, af D. Worm; Jversens liter. Progr. IV. 192—208, af E. G. Seydlich). — Tillæg til Maanedsskriftet *Jris* for de to sidste Maaneder af Aaret 1791 og for de to første af Aaret 1792. Kbh. 1792. 80 S. 8. (indeholdende documenterede og raisonnerende Dplysninger om Brevene om Helsingør). — Svar paa Estrups Erklæring paa en Plan til flere Stiftelses Forening i Helsingør. Kbh. 1793. — Ausführlicher Beweis, daß die Tafel der Categorien eine vollständige mathematische Demonstration des Raums und der Zeit enthält. Kopenh. 1807. (1½ Art). — *Cosmogoniæ Anti- quitatis primæ lineæ*. Pars prima. Havnæ 1811. Pars II. *ibid.* 1819. (L. T. 1812, Nr. 35; Gött. N. 1819, St. 174, S. 1742—43; Heidelb. Jahrb. der Litter. 1828, May, S. 520, jvfr. Naas's Literaturbl. S. 40).

Menneskets ypperste Gode i dette Liv, efter de gamle Philosophers Udsagn. I Anledning af Cicero de finibus. Kbh. 1830. 39 S. 8.

3 Maanedsskriftet „*Jris*“ (Breve om Helsingør, 1791. III. 306—10; IV. 69—75, 135—53, 251—68; 1792. I. 30—44, 175—92, 325—38; III. 225—63. [Jvfr. 1792, I. 243; N. E. Balles „*Pflichtanker*“ I. S. 10—16, 38—200, 315—100, 437—56; Art. S. E. Hansen (I. 571); E. M. Driis „*Aftvungne Dplysninger*“, I.—2. Hefte, Kbh. 1792—93]; Forsøg til Plan til en Religions Lærebog for op- vorende Christne, 1791. IV. 227; 1792. I. 91; IV. 161. 266; 1793. II. 1; 1794. III. 1; IV. 97; Til Publikum i Anledning af Biskop Balles *Pflichtanker*, 1793. I. 253—59; Dplysende Bidrag til *Pflichtankeret* No. 1—3 om Nordener ved de offentlige Stiftelser i Helsingør, 1793. II. 261—73; III. 48—70; 155—86; 303—11; IV.

212—25; 1794. I. 146—84. [jøfr. 1793, III. 297]; Svar paa Hr. Kapellan Bentzons Opfordring, 1793, IV. 226—28; Bym Grave des Hrn. D'Alibert, Commandanten der Befestigung Cronborg, 1793. IV. 235—40; Breve fra Helsingøer, 1794, II. 262—312; Erklæringer over Afbenyttelse af Hospitalets Døfter i Helsingøer, et Tillæg til Juni Maanedes Fria, sftd. S. 333—62; Afhandling over Weisenhusets Gienoprettelse — enten i dets forrige — eller i en nye Skikkelse, 1795. IV. 225—315; ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 2 o. fig.; jøfr. „Minerva“ 1796, IV. 465; Collins Yttringer i „Hermoder“ VIII. S. 124; „Fria og Hebe“ 1796, I. 117—19, 188—90).

3 „Nyeste Skilberie af Kjøbenhavn“ (Suehuettapallan, 1826 Nr. 30; Svad er Lyfsalighed? f. A. Nr. 68; Følelsers Værd og Uværd, i Anledning af Katholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning, P. 533 Lin. 26, til P. 534 Lin. 2, f. A. Nr. 74; Svad er Fædreland? Svad Fædrelands-Kjerlighed, f. A. Nr. 80; Hvilket Forhold synes at finde Sted imellem Moral og Theologie og Religion og det fornuftige Væsen i et Menneske? 3 Anledning af Epistola encyclica 1826, p. 41. Lin. 23 til p. 42 Lin. 4, 1827 Nr. 3; De Gamles Philosophie forener Frihed med Naturnødvendighed i Mennesket, i Anledning af Kants Grundlegung der Metaphysik der Sitten, P. 114 Lin. 12, Niga 1792, f. A. Nr. 38. [jøfr. f. A. S. 650—52]; Anledning og Plan til et Skrift, som vil udkomme under Titel af: Bidrag til rigtig Kundskab om de Gamles Philosophie, eller Creuzers Plotin de pulcro, og Proclus de unitate et pulchritudine, bedømt o. s. v., 1828 Nr. 36. 37; de fleste af disse Bidrag under Talmærket: —6—).

Sander (Levin Christian), f. d. 13de Novbr. 1756 i Tjeboe, hvor hans Fader var Skrædder; studerede i Kiel 1775—1778; var fra 1779 til 1783 offentlig Lærer ved det Dessauske Opdragelses-Institut (Philantropin); 1784—89 Privatlærer i Greve E. D. J. Reventlows Huus i Kbhvn; blev d. 6te Maj 1789 Fuldmægtig ved Creditkassens-Directionens Secretariat; d. 24de Aug. 1791 Secretair ved General-Bejcommissionen; vandt 1794 en Guldmedaille for en til det tydske Selskab i Mannheim indsendt Praisaffhandling „Om de tydske Synonymer“; udnævntes d. 24de Januar 1800 til Lærer i Pædagogik og Methodik samt Tydsk ved det pædagogiske Seminarium, med Titel af Professor; holdt fra Efteraaret 1811 Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Declamerekonst, Pædagogik og det tydske Sprog, i hvilket han tillige examinerede ved Examen Artium. † 29de Juli 1819 i Kbhvn. — * 1. 1802 Augusta v. Grube († 3 1818). * 2. 1819, i April, Maria Sophie de Clozell († 1° 1834 i Roeskilde). — (Autobiographi, meddeelt af G. Ph. Schmidt, i „Der Freimüthige“ 1809, Nr. 49. 50, jøfr. Sanders „Geschichte meines Freundes Bernhard Ambrosius Rund“, Hamburg 1784, Th. 2. S. 41—44; 51—55 (under Navnet Christoph Bachmann); Biographi i Rosfods Convers. Lex. XXVI. S. 489—92; (Rosfods) poet. Væsebog, S. 522—26; Nekrolog i L. T. 1819, S. 567—76; jøfr. Hofst's Morgenbl. 1819, Nr. 38; Rahbeks „Tilfueren“ 1819, Nr. 54;

Rbhvns Skilderi 1819, Nr. 62, 65; Døhlschlägers Levnet I. S. 111—113; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 414; Døst's „Materia-
lier“, S. 507—8; Allg. Hall. L. Z. 1820, II. Nr. 198, August, S. 725
—728; Ersch u. Gruber Allg. Encyclop. 1ste Sect. XXIX. S. 94;
Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 492—95; Schröder's Nachtr. S. 848).

Gargantua und Pantagrue, sammengesmolzen und umgearbeitet nach
Rabelais und Fischeart von Doctor Eckstein. I.—III. Vand. Hamburg 1785—87.
— Die Fischer, ein Singspiel in drey Aufzügen, nach J. Ewald verdeutschet, mit
Kupf. von Chodowiecki. Kopenh. u. Leipz. 1786. Paany optrykt hos Bonnier. Kopenh.
1817. (L. E. 1786, Nr. 27, 28, af R. L. Rahbek; Allg. D. Bibl. LXXIII. 136). —
Papiere des Kleblattes, oder Eksteiniana, Brandiana und Andreiana. Mel-
dorf 1787. (Deras særskilt aftrykt: Der Schlaftrunk; ein Lustspiel in 3 Aufzügen. Ein
Torso Lessings; ergänzt von Doctor Eckstein. ibid. 1787). — Aesthetische Blumen-
lese aus dem zweyten Dvinqvennio der allgemeinen deutschen Bibliothek. Dvedst-
burg 1789. (L. E. 1790, Nr. 22, af W. H. J. Abrahamson). — Salz, Laune
und Mannigfaltigkeit, in komischen Erzählungen. Hamburg 1790. (L. E. 1791,
Nr. 20, af W. H. J. Abrahamson). — Komische Erzählungen oder Scenen aus
dem menschlichen Leben alter und neuerer Zeiten. Kopenh. und Leipz. 1792. — Aus-
wahl dänischer Lustspiele für Deutsche. Herausgegeben. Nebst einer Schilderung
des dänischen Theaters von R. L. Rahbek. Ihes Bändchen. Zürich 1794. (N. A. D.
Bibl. Bd. XVI. St. 1.; Jen. L. Z. 1794, IV. 265—68; „Jris og Hebe“ 1796, III.
361—62). Med nyt Titelblad: Lustspiele für Deutschen: 1) Deckingborn; 2)
der Verrante; 3) die goldene Dose; 4) die Hoftrauer. Eine Auswahl aus dem
Dänischen. ibid. 1811. — Erbauliche Gedanken bey den Ruinen des stolzen
Thurms und der uralten gothischen Kirche Sancti Nicolai zu Kopenhagen, in Reimen
von Magister Rosenpluth. Kopenh. 1795. („Jris“ 1795, III. 231). — Der königl.
dänische Staatsminister Graf Andreas Peter von Bernstorff. Eine biographische
Skizze von Rasmus Nyerup. Mit M. E. Bruuns Dde. Aus dem Dänischen.
Kopenh. 1797. 62 S. gr. 8. (N. A. D. Bibl. LIV. 159). — Niels Ebbesen af
Nørreriis, eller Danmarks Befrielse. Sorgespil i 5 Akter, i Scandinav. Museum
1798, I. S. 109—252; ogsaa særskilt trykt med nogle Forandringer. Kbh. 1799.
Tredie Udgave med Forandringer. ibid. 1816. Af Forfatteren selv udgivet paa Tydsk.
Kopenh. 1798. Brudstykker overs. i Othvarius's „Le Nord littéraire“ No. 1. (Unit.
Journ. VI. 175—78, af J. Baden; VII. 188; L. E. 1799, Nr. 33; „Minerva“
1797, I. 117. 260; II. 74. 223; 1800, IV. 135. 305; „Jris og Hebe“ 1798, III.
201—3; Journal för svensk Litteratur 2:a B. S. 591—92; Flyv. Post. 1830, Nr. 6. 7;
Døhlschlägers Levnet, I. 80; „Prometheus“, V. 277; Conversationsbl. 1821, S. 256;
(Barfods) poet. Læsebog, S. 524—25). — Moralische Erzählungen von R.
L. Rahbek. Gesammelt und übersetzt. I.—II. Bd. Kopenh. u. Leipz. 1800—1801,
m. R. (L. E. 1800, Nr. 24; N. A. D. Bibl. LV. 65). — Skjærtorsdag den
2den April 1801. En liden Skizze. Udgivet med et Kobber af G. L. Lahe. Kbh. 1801.
4to. („Tilskueren“ 1801, Nr. 44—46). Udkom paa Tydsk. ibid. eod. 4to, mit 1
Kpfr. — Muntre Erzählungen von C. Pram. Uebersetzt. I.—II. Theil. Kopenh.
u. Leipzig 1802. — Cropolis, lyrisht Skuespil i 5 Akter. Kbh. 1803. Overs. paa
Tydsk af Forf. selv. Kopenh. u. Leipz. 1804. (Døst's „Et blot til Lytt“, III. 170—76;
„Dagen“ 1803, Nr. 43. 55. 57. 70; Allg. H. Z. 1807, Septbr. S. 535; N. A. D.
Bibl. CIII., 2. S. 271). — Helligtrekongersfest 1804. Kbh. [ej i Boghandelen].

— Forelæsninger over Shakspeare og hans Sørgeſpil *Macbeth*. Kbh. 1804. Underſtøttet af Seſtkabet til de ſjønne Videnskabers Forfremmelse. (L. E. 1804, Nr. 14. 17. 18; »Dagen« 1821, Nr. 98; jvfr. Art. K. L. Rahbek (II. S. 609). — Bidrag til Pædagogiken og dens Hiſtorie. I.—II. Bd. ibid. 1804—6. (L. E. 1804, Nr. 4. 5; 1808, Nr. 1. 2. 3). — Hospitalet. Et Lykſpil i fem Akter. ibid. 1805. (Kbhvns Skilderi 1806, Nr. 70). — Eloa, oder die Feyer der Liebe. Ein lyrisches Gedicht. Kopenh. 1806. 19 S. 4to. (L. E. 1807, Nr. 1). — Sanders Deklamationsſtens Theorie, praktiſt forklaret ved en udvalgt og deklamatoriſt betegnet Samling af Beſtalenhedens og Poetiſens meeſt paſſende Blomſter. Til Brug for Litteraturredere, Familier, Skoler og Høiſkoler. Kbh. 1808. Andet Dplag. I.—II. Deel. ibid. 1819. (L. E. 1808, Nr. 32. 33. 34. 37, af K. L. Rahbek. — En Prøve af Været findes i »Egeria«, 2. Aarg. II. S. 431—62). Rahbeks Bedømmelse af Sanders Odeum, med den Sidſtes Svar. En polemisk Afhandling udgivet ved Prof. Sander, ſom et Tillæg til hans Odeum og en Anmeldelse af hans dramatiſke Deklamatorik. ibid. 1809. 124 S. 8. (jvfr. L. E. 1809, Nr. 50). — Knud, Danmarks Hertug. Et Sørgeſpil i fem Akter. ibid. 1808. (Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 33, d. 31te Januar og Nr. 35, d. 8de Febr.). 3 Akter af Stykket ere af Forfatteren ſelv overfattede paa Tydſk og indførte i Bekers »Erhøvelſen« Bd. X. 1810. — Harpen. En Prøve af en romantiſt Epyoec. Kbh. 1810. — Pet. Graſm. Müller über die Rechtheit der Aſaſehre und den Werth der Snorroisſchen Edda. Aus der Dänischen Handſchrift überf. Kopenh. 1811. — Populäre Auffäge das Griechiſche, Römische und Nordiſche Alterthum betreffend, von Birger Thorlacius. Aus dem Dänischen überſetzt. ibid. 1812. — Ueber den Ursprung und Verfall der isländischen Historiographie, nebst einem Anhange über die Nationalität der altnordischen Gerichte, von P. E. Müller. Aus dem Dänischen (Manuſcripte des Verfaſſers) überf. ibid. 1813. — Sendſchreiben eines Schweden (D. Manthey) an den Herrn August Wilhelm Schlegel, berühmten Schönegeiſt, gegenwärtig im Solde seines Hoheit des Kronprinzen von Schweden. Aus dem Französiſchen überſetzt. ibid. eod. — Polyhymnia, Euterpe og Theone, eller theoretiſt Sammenligning af Muſik, Rhythmik og Deklamationsk. Kbh. 1813. Underſtøttet af Seſtkabet til de ſjønne Videnskabers Forfremmelse. (Kbhvns Skilderi 1814, Nr. 3, jvfr. »Athene« II. 238—79; L. E. 1817, Nr. 28. 29. 30. 31). — Svada, eller theoretiſt og praktiſt Veiledning til Betoningskonſten. ibid. 1814 (1813). (Er et Udtog af det foregaaende Værk med nogle tilføjede Dvelfesſtykker).

Auswahl altdänischer Heldenlieder und Balladen, mit durchgängiger Rückſicht auf die Muſik, metriſch überſetzt von Sander. Verſuch und Probe. Mit Begleitung des Pianoforte von F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816; d. u. L.: Taschenbuch für Liebhaber und Freunde der altnordischen Poesie und Muſik, herausgegeben von L. E. Sander und F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816. (Nord. Tiſt. Nr. 49; Allg. S. 3. 1817, III. Nr. 225, S. 134—35; Jen. L. 3. 1818, IV. 369—71).

Leben des Hofraths David Amſel Meyer von dem Großirer M. L. Nathan ſon. Aus dem Dänischen überſetzt. Kopenh. 1816.

Rasmus Nyerups Wörterbuch der ſcandinaviſchen Mythologie. Mit einer Einleitung, eine Ueberſicht der Geſchichte des Studiums der nordiſchen Fabellehre enthaltend. Aus der dänischen Handſchrift überſetzt. Kopenh. 1816.

Stormen, Syngespil af Shakspeare, omarbejdet til Kunzens Muſik. Kbh. 1818.

Tre hundrede af Peder Syvs Ordsprog. Til Brug ved humoristiske Forelæsninger samlede. Første Uddrag. Kbh. 1819.

Strena for 1819 og 1820, eller flere og smaa Fortællinger. Kbh. (Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 29, 30).

Medudgiver af Egeria, Fjerdingaarskrift for Opdragelses- og Underviisningsvæsenet i Danmark og Norge. I.—II. Aarg., i fire Bind. Kbh. 1804—6[8]. (L. E. 1807, Nr. 25, 26; Allg. S. 3. 1805, Nr. 92 fig.; 1808, Ergtbl. Nr. 57, S. 452—56; jvfr. Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 199). Til dette Tidsskrift har han, foruden nogle Smaaafdrag, leveret: Egerias Formaal og Plan; Udgivernes Duster, I. Aarg. I. S. 5—16; Menneskehedens Opdragelse ved Staten, efter R. S. Zacharia, sfd. S. 17—50 og II. S. 1—27; Ribers Biographi, I. Aarg. I. S. 185—97; Nogle Udtryk imod Seminarier af Biskop Bruun og Justitsraad Schow, paaantebe, sfd. S. 547—51; Tillæg til Professor Engels tofts Afhandling: Hvad Værd har den romerske Litteratur for vore Tider? I. Aarg. II. S. 450—69; Almindelig Indledning til Opdragelseslæren, meddeelt efter Schwarz, som et Lettelsesmiddel til at orientere sig i Pædagogiken, i 2. Aarg. II. S. 287—311; Korte, fyndige og ved Exempler oplyste Grundsætninger for en ufornuftig Opdragelse og Underviisning, sfd. S. 312—28; Kort Orthopædie. En Forelæsning fra Maret 1801; uddraget af Desessars: Traité de l'éducation corporelle des enfans en bas-âge, gjennemset af Professor Løbe, og med Anmærkninger forsynet ved Regiments-Chirurgus Sartorff, sfd. S. 378—406. — Rigelædes Medudgiver af H. W. Ribers samlede Digte. I.—II. Deel. Kbh. 1803. (L. E. 1805, Nr. 17).

3 "Minerva" (Nogle Erindringer og Berigtigelser over Hr. von Randsbørs Reise til Danmark, fremsatte i et Brev til en udenlandsk Ven, 1792. III. 203—35. (overf. paa Tydsk i Eggers's Deutsches Magaz. 1792, Aug. S. 152—89; jvfr. L. E. 1793, S. 696); En utrykt og uspillt Akt af Sørgepillet Riels Ebbesen, 1800. IV. 88—104; Tiltrædelses Tale paa Seminariet, sfd. S. 194—210; John Locke, en Forelæsning i Skolelærerseminariet, sfd. S. 245—77; J. J. Rousseau, en Forelæsning, 1801. I. 80—99; J. B. Wafedow, en Forelæsning, sfd. S. 113—43; Om det Skønne i Smagens Bærker, en Forelæsning efter Delbrück, 1801. II. 144—81 (jvfr. f. A. III. 132); Giendrivelse af Trapps Vaastand, at Smagen ikke behøver at dyrkes og dannes i Skolerne, f. A. III. 138—56; Den erotematistiske Læremaades-Løve, f. A. IV. 1—56; Pædagogikens Værd, efter Niemeyer, sfd. S. 237—51; Vidtrag til Didaktikens Historie i og efter Luthers Tid, 1802. I. 1—30, 121—64, 241—59; Prøve af Forelæsninger over Sørgepillet Macbeth, f. A. II. 190—206; Sielte-Evnernes Prøvelse, efter Garve, f. A. III. 1—51; Om den moralske Jøfelse, sfd. S. 233—48; Pædagogisk Sammenligning imellem Athenierne og Romerne, 1803. I. 1—28; Første Akt af Ven og Fiende, et Lykspil i 5 Akter, f. A. III. 282—310; Om Sindsbevægelserne, som en Gjenstand for den pphfiske Opdragelsekunst, f. A. IV. 132—70; Noget om Sjælens første Udvikling, 1804. III. 161—69; Hvorledes kan Ungdommen opdrages til gode Baner og Færdigheder? efter Resewig, sfd. S. 249—78).

3 Neumanns "Danstes Reiseiagttagelser" (Sendebrev til Salzmann, angaaende en enkelt Mands Uretferdighed imod tvende Nationer, i Bd. I. S. 161—74).

3 "Jris og Hebe" (Indbydelse til et literarisk Selskab og en almindelig Færdslæse, 1799. III. 179—86; Indledning til Forelæsninger over Macbeth, Walters Død og Wallenstein, 1802. I. 71—86; Wafedow, Sulzer, Müller, Resewig, Boet, Feder, Trapp, Campe, to pædagogiske Forelæsninger, f. A. II. 193—227; Om Spartanerne, f. A. IV. 219—65; Hvorledes kan Dymærktomheden vækkes og befor-

dres? efter Nefewig, 1804. II. 10—34; Heufingers og Niemeyers Tanker om Forskjellen inellem Opdragelse og Underviisning, f. A. IV. 193—218; Enkelte Tanker af Swift, 1808. II. 217—25; Nye Krigsfange, f. A. III. 1—28. [særsk. aftrykte. Kbh. 1808]; Gerstenbergs Biographie, af Bankdirecteur Schmidt i Altona, oversat, 1809. I. 1—26; ogsaa særsk. aftr.).

3 Foerfoms "Nytaarsgave for Skuespilnydere" 1807 (Murik og Selge, Udkast til et Sørgepil, efter Saro, Samsøe, Suhm og egen Phantasi, S. 140—55; Den nye Penelope, Udkast til et Lykspil med Sange, S. 190—96).

3 "Penia" for 1812 (Om Betoningskunsten og Raad til den, som vil declamere rigtigt, i Nr. 12. 16—17).

3 "Athene" (Svar til hans ubekjendte Dommer, i Kjøbenhavn's Skilderi 1814, Nr. 3, med C. Molbechs Forord og Anmærkninger, i Bd. II. S. 238—79).

3 "Den Nordiske Tilskuer" (Om Jngemanns nyeste dramatiske Kloverblad, i Nr. 52).

3 "Abraftea", et Oppositionsblad, Kbh. 1815 (Endeel Bidrag).

3 "Dagspostens Søndagsblad" (Friederich Ludwig Emilius Runzen, 1817 Nr. 2).

3 "Dagsposten", ved Malthæ Møller, (Foraar for Trapps Pædagogik, i Nr. 132—34).

3 Rahbets "Tilskueren" (Postkaretten, 1817 Nr. 98—99; Om Berners Drama: Martin Luther, f. A. Nr. 100—1; Palarion, 1818 Nr. 6 og 7; Alpha og Omega, f. A. Nr. 9; Den utydelige Haandkrift, eller: den sorte Død, f. A. Nr. 11; Brevtaffen, f. A. Nr. 22—23; Den gamle Borg, f. A. Nr. 24—25).

3 "Dan sk Miner va" (Anmeldelse af et theoretiisk-practiisk Værk baade over den aandelige og verdslige Betoningskunst, under Titel af Hortensius og Chrysofthomus, i VIII. 1819, Mai, S. 468—70; jvfr. "Tilskueren" 1819, Nr. 34).

Hans af det hurf. tydske Selskab i Mannheim kronede Priiskrift: "Kritik verwandter Begriffe oder Erklärung einiger ähnlich bedeutender Wörter", er aftrykt i dette Selskabs Skrifter's Xde Bind. (Frankf. u. Leipz. 1794); ogsaa udf. umb. Titel: Deutsche Synonymen oder Sinnderwandte Wörter.

3 Eggers's "Deutsches gemeinnütz. Magazin" (Storms "Bræger", overs. i I. Jahrg. 2tes Dvart. S. 224 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Campens Reisebeschreibung 2ter Th. S. 45, sild. S. 266 ff. og II. Jahrg. 2tes Dvartal, S. 304 ff.; Ein Duzend profaischer Fabeln, I. Jahrg. 3tes Dvart. S. 86 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Trapps Abhandlung über das Studium der classischen Schriftsteller, II. Jahrg. I. 278 ff.; Wiederlegung einer Stelle von Campe in seinen Nachrichten im Braunsch's Journ. von den Progressen der Deutschen in der Versmacherey, f. A. II. 253 ff.).

3 Eggers's "Deutsches Magazin" (Eulalia Meinau, eine Erzählung von K. L. Rahbet, übersezt, i Bd. XI. 1796, S. 184—212; 366—90; 584—615, og derfra aftrykt i "Roskbarkeiten zur angenehmen Unterhaltung", Königsberg 1797).

Digte i "Deutsches Museum", "Deutscher Mercur", Boes's "Musenatmanachen", "Berliner Monatschrift", "Deutsches Magazin", i Pöt's "Literatur, Kunst- og Theaterblade" (tydske Oversættelser af Wesfels "Gaffeln" og "Processen", samt af endeel danske Kæmpeviser, m. m.), og i den Haug, Weiffersche Anthologie, Zürich 1807—9 (Epigramme, i Bd. 8. S. 149 ff.).

Endeel danske Digte, Cantater, Sange og Declamationsstykker i

Minerva, Den Danske Læstuer, Iris, Iris og Hebe, Pær's Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger, Siofa 1802, Dagen 1806, 9 og 11, „Aglaiæ“ 1810, Kbhvns Skilderi 1811, 12, 14, 19, Journal til Fordel for Blinde, Dannora, Færferms poet. Lommebog f. 1813, Læstueren 1815, 17, 18, Dansk Minerva 1817—18, Høst's Morgenblad, Elmquist's Dan, Liunges Dana, samt i Nytaarsgaverne, Klubfangene og i „Sange i Kjedden de tre Wiise af Pterland“ (Kbh. 1809), for en stor Deel forud særskilt trykte ved allehaande Lejligheder, f. Ex. ved Klub- og Familiehøjtideligheder, ved Kongens og de kongelige Personers Fødselsdage, i Anledning af Krigstildragelserne 1801 og 1807, o. s. v. (Hans Digt: „Dødens Buggeviise“ er ofte bleven komponeret, flere Gange oversat paa Tydsk, og af Beresford paa Engelsk, hvortil Himmel satte Musik).

Han har endvidere forfattet poetiske Forklaringer til „Det daglige Liv i Hovedstaden, i karakteristiske Figurer efter Naturen, af G. L. Lahde“, 1.—3. Hefte, Kbh. 1818, 4to; og leveret Text til „Elementarverk i Tegnekunsten, til Brug i Skolerne, af G. L. Lahde“, 1.—9. Hefte, Kbh. 1818—19, 4.

3 de af G. L. Lahde udgivne „Prospecter af Danmarks Kjøbstæder og Slotte“ er endel Beskrivelser forf. af Sander. (jvfr. L. E. 1806, Nr. 27; G. L. Badens histor. Bibl. S. 170). — Den af E. N. Boie paabegyndte tydske Oversættelse af E. Horne mann's efterladte filosofiske Skrifter, Altona 1796, bragte han til Ende. — Til det 6te Dplag af J. Badens „Anviisning til det Tydske Sprog for Danske“, Kbh. 1814, leverede han en ny Chrestomathie.

Æsthetiske Recensioner i Tødes „Kritik og Analyse“ (f. Ex. over J. Plums Oversættelse af Juvenal og Persius om Menneskens Misser, i Nr. 6, S. 81—93; over 4de Samling af Poesier, udkommen hos Schulz som Nytaarsgave for 1790, S. 145—60, 173—76, 184—92, 218—24, 232—40), samt i nogle Aar gange af de lærde Efterretninger, deels betegnede med A—S [jvfr. „Nordia“ 17: 5, I. 87], deels med hans Navn, f. Ex. 1806, Nr. 47. 48).

Fortale til H. A. Kosfods Oversættelse af Schummels „Kortfattet Verdens-Statistik“, Kbh. 1806.

Om hans Skrifter før han kom til Danmark, see Korbes's Lexicon S. 284—88 og 558.

Sandø (Jens), f. d. 18de August 1743 i Holbæk, hvor hans Fader var Kjøbmand († 1755). — Dimitteret fra Roeskilde Skole blev han Student 1759; tog i det følgende Aar den filosofiske Examen og erholdt Baccalaureigraden; absolverede efter 1 Aars Forløb den theologiske Embedsexamen; blev siden Alumnus paa Clerus's Collegium; 1768 Sognepræst til Vestre = Mølev i Laaland; f. A. Magister; d. 2den Febr. 1775 Sognepræst for Thoreby Menighed sammesteds; disputerede 1779 for den theologiske Doctorgrad; blev 1786 tillige Provst i Musse Herred; d. 15de Novbr. 1805, efter Ansøgning, i Naabe og med Pension entlediget. † 2den Juli 1817 i Nykjøbing paa Falster. — * $\frac{6}{12}$ 1769 Karen Schæffer († $\frac{1}{2}$ 1826, 72½ Aar gl.), en Datter af Etatsraad, Overforster i Laaland og Falster, Anthon Frederik Schæffer. — (Autobiographi i Acta Jubilæi 1779, p. 38—39; jvfr. „Dansk Minerva“ V. 1817, Aug.—Septbr.,

§. 1—33; Rahbeks og Myerups Bidrag t. en Udsf. ov. danff Digtek. und. Christian VII., I. S. 33, 79 flgg.; Høst's Søndagsbl. 1817, Nr. 23).

Tanker om Uroes Eindring i Egtestanden. Serøe, 1762. — *Dispp.* Havn. 4to; De vero honoris studio, 1766; De bello punitivo, s. a.; Contra duellatores, 1768. — Tvende Prædikener, den 1ste i Anledning af 15 Mennesker, som paa engang druknede. Den anden over Samuel Lucas Knub, Discipel i Nykjøbings Skole, som blev begravet paa sin Fødselsdag. Kbh. 1777. (L. E. 1778, Nr. 13; Krit. Journ. 1778, Nr. 14 og 15). — De statu vita functorum. Diss. inaug. Havn. 1779. 4to. L. E. 1779, Nr. 28; Litt. Journ. 1780, S. 646—53; jvfr. "Zris" 1791, III. 272). — Religionens Trøst mod Døden, et Oratorium. Kbh. 1786. 44 S. 8. (L. E. 1786, S. 152, af K. L. Rahbek; Iversens litter. Progr. IV. 97—112). — Forsøningen som en Handling saa fortreffelig, at dens vellygnende Følger naae endog til de udvalgte Engle og bestemme noget stort i deres Evigheds Belønninger. En Landemode-Prædiken. Odense 1788. 40 S. 8. (Krit. o. Antikr. S. II. 1788, Nr. 47, S. 737—40; L. E. 1788, Nr. 51). — Over Fruen Catharine Margarethe Walmoden født Lehn, som bøde paa Fuglsang i Volland d. 5te Novbr. 1788. Kbh. 16 S. 8. [Et Digt]. (Krit. o. Antikr. 1789, Nr. 13). — Landemode-Prædiken i Maribo Kirke. Odense, 1798.

§ "Forsøg i de skønne og nyttige Videnskaber" (Dde om Guds Helighed, i IV. Stykke, S. 11—32. [Bovens Maanedl. Tillæg t. Nr. Cont. Efterretn. 1767, S. 1—2; Sporons Breve 1767, S. 28—41; Gerstenbergs Brieve üb. Merkwürdig. der Litter.; L. E. 1768, S. 208—12]; Urania eller Religionen, en Dde, i XIII. Stykke, S. 283—91. (L. E. 1781, Nr. 38).

Krigsfang og Til sin Koncs Fødselsdag, 2de Inedita af Sandse, aftrykte i "Danff Minerva" VI. 1818, Januar, S. 51—57.

Saraw (Carl Frederik Wilhelm), f. ved Frederiksborg d. 5te Juni 1806, Søn af nebennævnte G. E. F. Saraw; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1824; underkastede sig i Efteraaret 1829 den latinff-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1839 Procurator ved Retterne paa de danff-vestindiske Der, og er bosat i Frederiksted paa St. Croix. — * Anna Elizabeth Brown (f. $\frac{1}{2}$ 1808, † $\frac{1}{8}$ 1844), Datter af Overkrigscommissair Georg Brown og Anna Eliza f. Koyde.

§ "Fædrelandet", udg. af David, (Forordningen af 6te Juni 1833, i Bd. V. Nr. 24, S. 381—99; Nr. 46, S. 782—86. [jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 301]; Den lovfyndige Regjeringsraad og Landsoverretten paa St. Croix, sftd. Nr. 56, S. 937—950; Nr. 57, S. 953—72).

§ "Fædrelandet", et Dagblad, (Bemærkninger i Anledning af et Inferat i "den Berlingske Tidende" af 15de Septbr. 1841 med Overskrift "Generalgouverneur v. Scholten og Almueskolerne paa St. Croix" og underskrevet S. B. Dahlerup, i II. 1841, Nr. 614; Den engelske Slaveemancipation og dens Resultater indtil Begyndelsen af 1841, s. A. Nr. 650, 53, 61, 68, 88, 717, 18; Den danff Handel paa St. Croix (see Færel. ved David, V. Nr. 24, cfr. Tillæg Nr. 46, Pag. 782), s. A. Nr. 728, 29; Om St. Thome og St. Jans Sukker- og Rom-Production m. m.,

i III. 1842, Nr. 825 og 826; Statistiske Tabeller. Den St. Croix vedkommende, s. A. Følgeblad til Nr. 755; Bemærkninger til den anden af de i Tillægsbladet aftrykte Tabeller, s. A. Nr. 755).

J „Nyt Statsøecon. Archiv“ (Om Fødsels- og Dødsforholdene i Slavepopulationen paa de dansk-vestindiske Øer, med Efterkrift af C. N. David, i Bd. I. S. 2.).

Sarauw (Georg Ernst Frederik), f. 1779 i det daværende Churfyrstendomme Hannover; kom i sit 9de Aar til Holsteen til en Slægtning, som senere adopterede ham, og efter hvem han førte sit Navn. Af indre Tilbøjelighed valgte han, neppe endnu voksen, Forstfaget; besøgte 1796 Universitetet i Kiel, for der at forberede sig ved Forbundsfaber til det valgte Fag; rejste 1797 til Hannover, hvor han paa flere Steder praktisk forberedte sig videre til den videnskabelige Dannelse i Forstvidenskaben, i hvilket sidste Djemed han i Aaret 1800 besøgte den navnkundige Overforstraad Cottas Forstacademi, dengang i Zilbach i det Sachsen-Weimarste; vendte 1801 tilbage til Holsteen; drog i Maj 1802 til Kjøbenhavn, og blev i Juni s. A. constitueret som Skovrider ved det kongelige Gods Peterøgaard; udnævntes d. 1ste October s. A. til Skovrider paa det Frederiksborgske District; blev 1812 Medlem af den Commission, som skulde undersøge Forholdene — især Skovforholdene ved Nøraas Kobberværk i Norge, ligesom det kongl. Rentekammer paa samme Tid overdrog ham endeel andre Arbejder der, baade i det Søndenfieliske og det Nordenfieliske, hvilke Forretninger beskæftigede ham hele Sommeren 1813 i dette Land; udnævntes 1829 til Landvæsencommissair for Frederiksborg Amt; s. A. til virkelig Forstraad; blev 1832 Medlem af Commissionen til Undersøgelse af det frederiksborgske Stutteries Tilstand; d. 8de Juni s. A. Forstinspecteur ved Sorø Academies Skovvæsen; d. 26de September s. A. virkelig Justitsraad; d. 9de Novbr. 1833 Medlem af Forst-Examinations-Commissionen i Kjøbenhavn (indtil 16de Juni 1838); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. Var (1834—1846) Formand i det kongl. Landhuusholdnings-Selskabs 2den Agerdyrknings-Commission. † 16de Juli 1846 i Sorø. — * 1805 Julie Mandahl, Datter af Etatsraad Carl Friedrich Mandahl, Chef for det da i Kiel bestaaende General-Land-Deconomi- og Forbedrings-Directorium for Landvæsen-Sager.

Beitrag zur Bewirthschaftung Buchener Hochwaldungen. Göttingen, 1801. 2te Aufl. 1817. Nachtrag u. s. w. Kopenh. 1845. — Ueber die Eichensaat. Kiel, 1802.

Frederiksborg Amt, beskrevet efter Opforbring fra det Kongelige Landhuusholdnings-Selskab. Kbh. 1831. D. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i oekonomisk Henseende. Forankastet, efter kongl. Befaling, ved Landhuusholdnings-Selskabet. 6te Stykke. (M. f. L. VI. 446—61, af

J. W. Hornemann; jvfr. Maanedsskr. for Hestevl og Hestehold I. 119—123; II. 37—41).

Svar paa Støttet: Kamp mod Kamp II. Slagelse, 1836.

3 „Nye Landoecon. Tidender“ (Anviisning for Bonden i den skovløse Egn, til vilde Træers Opelskning; samt nogle Bemærkninger om Plantningen paa Grøntevolde, isærdeleshed om levende Hegn af Eg, i VII. 53—96, undertegnet med S. og dateret Frederiksberg i Februar 1827).

3 „Blandinger fra Sorø“ (Om Skovvegetation og Væxtforhold under de nordlige Bredegrader, i Sammenligning med Tydskland, i 8de Hefte, 1836, S. 56—144).

3 Halvs „Tidskr. f. Landoecon.“ (Forslige Bint; med særligt Hensyn til private Skovejere, i VII. 1839, S. 291—339). — (Tidsskr. efter Autogr.).

Satterup (Jacob Christian), f. 1796 i Ribe, hvor hans Fader Nicolay Satterup da var residerende Capellan ved St. Catharinae Kirke, tilsidst Sognepræst i Varde (f. 1761, † 2° 1825); hans Moder Kirstine Ulrikke, f. Sørensen (f. 1767, † 1/2 1833 i Ribe). — Dimitteret fra sin Fædreyes Cathedralskole blev han Student 1813; studerede Lægevidenskaben, var Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Efteraaret 1821 Examen ved det Chirurgiske Academi (2den Char.); rejste derefter til Rusland, hvor han først blev Krebslæge i Macariem i Gouvernementet Kostroma, siden kejserlig russisk Hoflæge i Moskwa, dernæst Collegieraad, Stabschirurg og Ordinator ved det galizinske Hospital i Moskwa, Ridder af St. Anna=Ordenen m. fl. † 22de November 1843 i Moskwa. —
* . . . . .

Alisma plantago, et virksomt Middel imod gale Hundes Bid, af P. von Svinjii; oversat. Kbh. 1818. 12.

Fall von Spinalirritation (Originalauffag), i Schmidt's Jahrb. der Med. Jahrg. 1842, Bd. XXXIV. S. 175—77.

Saxild (Peter), f. 1804 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Saxild var Fuldmægtig ved Hof- og Stadsrettens Skiftecommissiön og gift med Anne Schiönning. Blev dimitteret til Universitetet fra den christianshavnske Børgerdyskole 1822; underkastede sig i Maj 1831 den medicinske Embedsexamen (H. ill.); nedsatte sig som privat Practicus i Møgeltonder, derefter i Flekken Høyer; blev 1838 constitueret Landstabslæge paa Den Sylt.

Spionen. Et Sagn fra den nordamerikanske Uafhængigheds Krig af Cooper. Oversat af Engells. I.—II. Deel. Kbh. 1832. D. m. T.: J. J. Coopers samlede Skrifter. Oversatte fra Originalsproget. 21.—27. Hefte.

Welham, eller en Verdensmands Begivenheder. Fortælling af Bulwer. Overs. af Engells. I.—II. Deel. Kbh. 1834. D. m. T.: E. L. Bulwers samlede Skrifter, 7.—8. Bd. (M. f. L. XIII. 237—42; jvfr. Saxilds „Nogle Ord i Anledning af Recensionen“, vedføjede samme Bint).

Saxtorph (Hans Christian), f. d. 19de August 1813 paa Jonsstrup i Sjælland, eneste Søn af nedenangførte Prof. Jacob Saxtorph og Petronelle Sophie, f. Frick. Dmitteret fra Odense Cathedralsskole, hvori han optoges 1822, blev han Student 1830; i Foraaret 1832 Assistent, og senere Volontair ved Frederiks-Hospitals kirurgiske Afdeling; underkastede sig i Foraaret 1836 Examen ved det kirurgiske Academi (1ste Char.) og i det paafølgende Efteraar medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); constitueredes d. 1ste Novbr. f. A. som Candidat paa Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling i 4 Maaned, og erholdt derefter Plads paa Accouchementhuset, for der at øve sig i den praktiske Fødselshjælp; udnævntes d. 1ste Maj 1837 til i 4 Aar at være Candidat paa Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; gjorde samme Sommer, efter sin Dufels, Conferenceraad J. S. Saxtorphs Dnsse og paa hans Bekostning, en Rejse til Berlin, Dresden og Leipzig, og vendte derfra over Hamborg tilbage til Kjøbenhavn, hvor han i Efteraaret 1837 tiltraadte sin Plads som Candidat ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; gjorde, ifølge Tilladelse, Tjeneste i 1 Aar som Candidat ved dette Hospitals kirurgiske Afdeling; disputerede d. 17de Juni 1840 for Licentiatgraden, og d. 27de Octbr. f. A. for Doctorgraden i Medicinen; erholdt d. 14de Januar 1842 det Cappelske Rejsestipendium for 3 Aar, og f. A. tillige et kongeligt Rejsestipendium; blev 1844 Under-Accoucheur og Reservelæge ved Fødsels- og Plejefstiftelsen i Kjøbenhavn. — (Autobiographi i Forhandlingerne ved Kjøbenhavns Universitets Fests i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 44—46; jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller-Lex. XXXII. S. 110—11).

Dissertationis obstetricæ de funiculi umbilicalis prolapsu part. I.: Aetiologiam atque diagnosin amplectens. (pro licent.). Haun. 1840. (Ugeskr. f. Læg. III. 42—43). Part. II.: prognosin atque curam amplectens. (pro gradu doct.). ibid. eod., c. 2 tabb. lithogr. (T. f. L. o. R. IV. 409—12; Ugeskr. f. Læg. III. 320).

Om Léon Duvoir-Leblanc's Barne- og Ventilations-Apparat. Med en lithographeeret Afbildning. Kbh. 1846. 31 S. 8. (Jædrel. 1846, Nr. 54; Ugeskr. f. Læg. 2. R. IV. S. 213—44; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 248, 51).

I "Ugeskrift for Læger" (Bemærkninger om et Tilfælde af ruptura uteri med tilhørende Comiterapport meddeelt i Ugeskr. f. Læg. Bd. 3, Nr. 17, i III. S. 313—319. [jvfr. sld. S. 326—32]; Syge-Beretning fra Fødselsstiftelsen, i 2den Række, I. S. 29—31, 109—12, 219—24, 285—88, 349—51, 381—83; II. S. 79—80; Beretning om Fødslerne i Byen efter Fødselsstiftelsens Lukning, 2. R. II. S. 450—51; Eclampsia parturientis, 2. R. III. S. 331—36; Et Tilfælde af Perforation, foretagen i den Kgl. Fødselsstiftelse, 2. R. VI. S. 119—26; Om Anvendelsen af Indaandning af Ætherdamp i den praktiske Fødselshjælp, sld. S. 264—72).

I "Bibliothek for Læger" (Om Vækkende-fødslernes Behandling, i XXXVII. (N. N. Bd. 7.) S. 305—24; Om den naturlige Fødsels Mechanisme, efter P. Duvoirs kliniske Forelæsninger, i 3. R. Bd. I. 1847).

Øverrivning af et Føster under Extraction, paa Grund af Myomalacie, i *Philiatrics* Forhandlinger 1845, S. 95—98. — (Revid.).

Saxtorph (Jacob), f. d. 7de Septbr. 1771 i Næsfilde, yngste Søn af daværende Conrector, siden Justitsraad og Rector Hans Christian Saxtorph (f. 1° 1726 i Nekiude Præstegaard i Sjælland, † 2° 1787 i Næsfilde, jvfr. Blochs Bidrag til Næsfilde Domskoles Hist. I. S. 67—71; II. S. 67—69) og Maria Abigael f. Kielskow († 1815). Han dimitteredes i Efteraaret 1788 til Universitetet fra sin Fødebyes Domskole og ansattes d. 12te October 1789 som 2den Lectie-Hører ved samme Skole; tog d. 8de October 1795 Skoleembeds-Examen (Laud.); blev d. 15de Septbr. 1797 Lærer i 5te Lectie; d. 17de April 1799 Lærer i Historie, Geographi, Physik og Mathematik og tillige Inspecteur ved Skolelærer-Seminariet paa Blaagaard, der senere (1808) forflyttedes til Jonstrup i Sjælland; d. 6te Febr. 1807 Medlem af den angaaende de danske Skolers bedre Indretning anordnede Commission; erholdt d. 22de April s. A. Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Januar 1810 til Ridder af Danebroge; d. 12te Decbr. 1818 til Rector ved Cathedralskolen i Odense; højtideligholdt d. 12te October 1839 sit 50 Aars Embedsjubilæum (jvfr. Almindelig Commissions-Ridende 1839, Nr. 213, 18. Octbr.; „Dagen“ 1839, Nr. 217); blev d. 16de Juni 1843, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra sit Embede, fra 1ste October s. A. at regne; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted. — * Petronelle Sophie Frick, en Datter af Poul Boesen Frick, overste Hører ved Slagelse Skole, og Erica Christiane f. von Offenbergh. — (Jvfr. Hundrups Skole-Talend. 1843, S. 4; Jensens histor. Efterretn. om det blaagaard-jonstrupske Seminarium, S. 45—46; Berlingske Tid. 1843, Nr. 231).

Begyndelsesgrunde til Experimental-Naturlæren efter de nyeste Opdagelser af J. G. F. Schrader, rettet, forøget og for en stor Deel omarbejdet af E. B. Gilbert. Oversat. Kbh. 1797. 2det Dplag. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 48). — G. U. A. Bieth's Physikalsk Børneven. Overs. 1ste Hæfte; o. u. L.: Physikens Lærdomme populært fremsatte. ibid. 1799, m. 3 Kbh. (L. E. 1801, Nr. 49). — Forsøg til en Lærebog i Naturlæren. ibid. cod. (L. E. 1799, Nr. 6). Afhandling om Galvanismen. ibid. 1804. (Udgivet som et Anhang til foranstaaende). — Tale i Anledning af det blaagaardske Seminariums Stiftelse, holden den 17de Marts 1806. Kbh. („Penia“ 1806, S. 29—30). — Kort Veiledning til Kundskab om Electriciteten for Ungdommen og læg Mand. ibid. 1807, m. 1 Kbh. (L. E. 1808, Nr. 10). — Kort Beskrivelse over et mekanisk Apparat for Ungdommen og læg Folk. ibid. cod. — Hvorledes kunde de Skolelærere, som ikke ere seminaristisk dannede, men have lyst og Anlæg, af Præsten forjælpes til en større Embedsduelighed? Efter Kongl. Befaling uarbejdet af P. D. Boesen og J. Saxtorph. Trykt paa Seminarii Høvdets Bekostning. Kbh. 1810. 56 S. 8. (jvfr. Collegial-Tid. 1810, Nr. 52).

Noget om Valget af græske Digtere til Brug ved Skoleunderviisningen, samt Fersøg paa en til denne Hensigt passende Oversættelse af Pythagoræ gyldne Vers. Indbydelseskrift til den aarlige offentlige Examen i Odense Cathedralsskole 1821. Odense 1821.

Skoleefterretninger fra Odense Cathedralsskole for Aarene fra 1ste October 1810 til 1ste October 1842, tilføiede de fra samme Skole udgivne Indbydelseskrifter 1811—42. (jvfr. *J. L. o. R. I.* 205—6).

Indbydelseskrift til Examen i Odense Cathedralsskole 1843. (Catalog over Cathedralsskolens Bibliothek; Skoleefterretninger fra 1ste Octbr. 1842 til 1ste Octbr. 1843). Odense 1843.

Recept til en Ribsviin, i Landhuusholdn. Selsk. Skr. Ny Saml. I. 169—92.

Tale paa det Jonstruppe Seminariums to og tyvende Stiftelsesdag, den 29de April 1813, i »Athene« II. 139—55. — (Revid.).

Saxtorph (Johan Sylvester), Sidstansortes Søskendebarn, f. d. 27de October 1772 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Etatsraad, Dr. med. og Professor, samt Stads = Accoucheur og Medicus ved Plejeanstalterne i Kjøbenhavn, Matthias Saxtorph (f. $\frac{1}{2}$ 1740 i Meirup ved Holslebø, † $\frac{2}{3}$ 1800 i Kjøbenhavn; jvfr. *Kofods Convers.-Lex.* XXVI. S. 511—12 og *Nyerups Lit. Lex. S.* 522—23); hans Moder Elisabeth Christine f. Sibrandt (f. 1743, † $\frac{2}{3}$ 1823), en Datter af Major ved Fortificationen og Commandant paa Agershuus Fæstning, Johann Sylvester v. Sibrandt. — Sønnen nød privat Underviisning, og blev Student i Efteraaret 1788; underkastede sig i Foraaret 1792 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.), og d. 25de Juni 1793 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud. unan. consensu); blev 1792 chirurgisk Candidat paa Frederiks = Hospital og Lector i Jordemødervidenskaben ved Fødselsstiftelsen; disputerede d. 18de September 1795 for den medicinske Doctorgrad, og rejste derefter paa et kongeligt Stipendium til Göttingen, Wien, Paris og London (jvfr. *Badens Universf. Journ.* IV. 92); vendte tilbage til Kjøbenhavn 1798; blev d. 15de Febr. 1799 overordentlig Professor i Chirurgen og Fødselsvidenskaben ved Kjøbenhavns Universitet; d. 15de August 1800 Stads = Accoucheur i Kjøbenhavn, samt Accoucheur ved den kongl. Fødselsstiftelse og Læge ved Plejестiftelsen, og Medlem af Commissionen (siden Directionen) for disse Stiftelser; f. A. Medlem af den kongl. Jordemoder = Commission og af Collegium medicum; d. 13de Maj 1803 Medlem af det da oprettede kongl. Sundhedscollegium; d. 8de Febr. 1805 Professor ordinarius i Chirurgen og Fødselsvidenskaben, samt Assessor i Consistoriet; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Dannebrog; d. 22de Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de Octbr. 1836 Conferenceraad. Var Universitetets Rector 1815—16 og 1829—30; Medlem af Directionen for Frederiks = Hospital (1831) og af Directionen for det Classenske

Litteratur-Selskab (1823); Voresmedlem af det kongl. medicinske Selskab; Medlem af det kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($1\frac{1}{2}$ 1819); af det kongl. Selskab til Veterinairkyndighedens Fremme; af det physisk-medicinske Selskab i Erlangen; af Société de médecine i Paris (1798), v. fl. a.; var flere Gange Præsident for det kongl. medicinske Selskab; og Decanus ved det kongl. Sundhedscollegium 1809, 1819 og 1831. † 22de April 1840 i Kbhvn, som Universtitetets Senior. — * 1821 Ulrikke Eleonore Schwane Hansen, ældste Datter af afd. Kjøbmand Hans Jacob Hansen og Anna Christine f. Liebenberg, samt Steddatter af Dr. & Professor Medicinæ D. H. Mynster. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftersteller-Lex. XVII. 65—67; XXXII. 111—112; Døt's "Materialier", Nr. 77; Rosfods Convers. Lex. XXVI. 512—13; Brockhaus's Convers. Lex. d. neuesten Zeit, Bd. 4. 1834; J. R. Høst's Erindr. S. 162—63; Ugefr. f. Læger II. 288; „Dagen“ 1840, Nr. 148; det Petersborgske philanthropinske Selskabs Journal 1826, No. 1. — Portrait, malet og lithographeret af Monies, trykt i det kongl. Steentrykkeri, 1835, Folio).

Examen armamentarii Lucinae. Diss. inaug. Havn. 1795. (Todes medic. Journ. Bd. 2, S. 3. 1796, S. 91—116; Phys. Bibl. IX. 191—97; L. E. 1795, S. 653; Medic. chir. Zeit. 1796, Bd. 3, Nr. 54, S. 17—20; Baldingers medic. Journ. IX. St. 36, 1796, S. 56; Jen. L. Z. 1796, III. 233—35, og derfra i Schweigehäusers Arch. des accouch. T. I. An 9. (1801), p. 181—82). — Programma (*de justo tempore et modo placentam solvendi*). Havnæ, 1801. 15 pagg. 4to. (i Udtog af P. Sæchel under Titel: Einige Beobachtungen über die bisweiligen Nachtheile der nach der Geburt zurückgelassenen Nachgeburt, i Nord. Archiv für Natur- und Arzneiw. Bd. 2, St. 3, S. 671—80).

Udgav: 1) Matth. Sætorp's Kort Indhold af det nyeste Udtog af Fødsels-Videnskabens, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemseet. Kbh. 1802. 1812. 2) Matth. Sætorp's Nyeste Udtog af Fødsels-Videnskabens, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemseet. Andet Dplag. Kbh. 1804, m. 6 Kbb. Trede Dplag. ibid. 1828, m. 7 Kbb. 3) Matth. Sætorp's Kort Udtog af Fødsels-Videnskabens, til Brug for Giordemødre. Paa nye gjennemseet. Kbh. 1813. 4) (med J. C. Tode): Matth. Sætorp's Umriss der Entbindungswissenschaft für Wehemütter. Dritte Aufl. Copenhagen, 1801. Vierte Aufl. ibid. 1811. (Martens krit. Jahrb. f. Geburtsh. Bd. I. 1802, S. 296—97; Med. chir. Zeit. 1802, Bd. I, Nr. 8, S. 158—159; Allg. med. Annal. 1802, Aug. S. 636). 5) (med P. Sæchel): Matth. Sætorp's Gesammelte Schriften, geburtshülffichen, praktischen und physiologischen Inhalts. Copenhagen, 1803. 2 Samml. in 1 Bde, nebst Bildnis und Kupfr. (Med. chir. Zeit. 1803, III. Nr. 65, S. 225—31; 1804, I. Nr. 6, S. 92—96; Allg. med. Annal. 1804, März, S. 228, u. Juli, S. 546; Leipz. L. Z. 1804, Nr. 95; Götting. N. 1804, Nr. 89; Jen. L. Z. 1804, II. S. 96).

3 "Physic., oekonom. og medico-chir. Bibliothek" (Bemærkning over en særdeles haard Fødsel, formedels et Moder-Udsalb, I. 17—30. [Paa Tydsk i Nord. Archiv f. Natur- og Arzneiw. Bd. 2, St. 2. 1801, S. 113—36]; Breve fra en Dansk Rejsende (medicinske Bemærkninger over Göttingen), VI. 207—22; Breve fra Paris over Medicinal-Anstalterne sammefæds, XI. 195—211; 301—12).

3 „*Acta Reg. Soc. med. Hauniensis*“ (Observatio sistens Menorrhagiam cum graviditate apparente, Vol. IV. p. 349—56; Observatio de inversione uteri post partum, felicitur reposita puerpera superstitæ, *ibid.* p. 357—65; Historia graviditatis tubariæ ad justum gestationis tempus protractæ, matri et foetui lethalis, Vol. V. (Nova Acta Vol. I.), p. 1—17. [Medel Deusch. Archiv für Physiol. Bd. VI. 1820, S. 2. S. 271—79; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 119—20]; Observatio de graviditate extra uterina abdominali, *ibid.* p. 18—26. [Medel Deusch. Archiv für Physiol. Bd. VI. 1820, S. 2. S. 279—81; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 120]; Observatio de partu naturali ex utero, hernia ventrali extra abdomen elapso, *ibid.* p. 410—28. (Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819, Juil. p. 193—202; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 127).

3 „Bibliothek for Læger“ (Maade at helbrede Barfelsebræ, IV. 1813, S. 146—157. [Ivfr. „De nova cl. (Joh. Sylv.) Saxtorphii febri puerperali medendi ratione. Diss. pro exercit. q. def. C. U. Melin, praes. P. G. Cederschjöldu. Lundae, 1811. 4to]; Udtog af „die gängliche Exstirpation der carcinomatösen Gebärmutter etc., von J. Nep. Sauter“, 1823, Bd. III. S. 30—53).

Oratio, qua augustiss. Regi et Reginae Universitatis nomine gratulabatur Rector magnificus Johannes Sylvester Saxtorph, i Universitetets *Acta Solennia* i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 45—51. — Udtog af en Tale, holdt af ham som Universitetets Rector, i Anledn. af Kongens Fødselsdag 1830, i L. T. 1830, S. 154—55.

Fortale til D. B. H. Busch's Lærebog i Fødselsvidenskaben, oversat af Ad. Trier. Kbh. 1838.

Scavenius (Jacob Brønnum), f. d. 2den April 1751 i Skagen, hvor hans Fader Peder Brønnum var Handelsmand. Blev dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1770, og fik i sit Testimonium Vinavnet Scavenius, d. e. Skavbo; var som Student nogle Aar Volontair i Rentekammeret; traadte 1776 som Assistent i det asiatiske Compagnies Tjeneste i Ostindien, hvor han snart blev Factor og levede 15 Aar i Bengalen; kom 1792 tilbage med betydelig Formue til Danmark, blev belønnet med en Medaille af det asiatiske Compagni, hædret med Justitæraads Charakter, og købte ($\frac{1}{2}$ 1793) Godserne Gjorslev, Søholm og Erifstrup i Sjælland, siden ($\frac{1}{2}$ 1798) tillige Klíntholm paa Møen. — Ikke længe efter sin hjemkomst fra Indien købte han Peder Top Wambals paa fædrelandske Skrifter rige Bibliothek, som var opstillet paa Christiansborg Slot og opbrændte i Slotsbranden 1794. (Ivfr. „Mindesmærke af Scavenius's Bogsamling“ o. s. v., med en Fortale af N. Nyerup, Kbh. 1794; Werlauffs histor. Efterretn. om det store kongl. Bibliothek i Kbhvn., S. 290, 2den Udg. S. 277—78). Til Erstatning herfor købte han siden Notarius Publicus, Justitsraad E. Schmidt's Bibliothek, hvilket han mistede ved Kjøbenhavns Bombardement 1807 (see L. E. 1807, Tillæg, S. 13; Kbhvns Stilderi 1810, Nr. 58; Hof's Polit. og Hist. V. [o: „Tiden“] S. 252—55; Werlauffs hist. Efterretn. om det store kongl. Bibl. S. 290—91, 2den Udg. S. 277—78). Han udnævntes

d. 6te August 1811 til virkelig Etatsraad; udfatte i Maret 1815 tvende Præmier for de bedste Undersøgelser om det danske Sprogs Grændser, Skiebne og mulige Gjenindsættelse i dets gamle Rettigheder i Hertugdømmet Slesvig (jvfr. *L. T.* 1815, S. 747—50; 1817, S. 366—68). † 20de Juni 1820 paa Gjørsløv. — * Karine L. Debes (f. 1775, † 25 1825), Datter af Etatsraad og Højesterets=Assessor Lucas Debes. — (Nekrolog i *L. T.* 1820, Nr. 31, S. 492—96; jvfr. [Zaubers] Notitser om Disciple i Hølborg Skole, I. S. 111—15; Kiunges „Herttha“ 1827, IV. 404).

Af ham findes Sangen S. 27—30 i den Samling af Digte, som under Titel af „Dver Indfødsretten“ blev udgivet af et Selskab i Anledning af Kongens Fødselsdag, Kbh. 1777, 8vo; og iblandt de Stridskrifter, som, angaaende det asiatiske Compagnies indvortes Bestyrelse udkom i Kjøbenhavn 1796, 8vo: 2de Betænkninger om Factoriernes Skadelighed, Pag. VI. og XXXIV. flgg. (see E. Anters tredje Pro-Memoria sld. Pag. LXIII. og J. L. van Deurs's Betænkning Pag. 35).

Schaarup (Gustav Jacob), f. d. 23de Juni 1802 i Bestenskov paa Laaland, hvor hans Fader Nicolaus Schaarup, gift med Anna Gregoria Hvalfse, da var resid. Capellan, tilsidst (7 1820) Sognepræst i Marstal paa Værø (f. 1765, † 1/2 1843). Dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole, hvori han optoges 1817, blev han Student 1820; afsløvede i Januar 1825 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); beskikedes 1828 til Overlærer ved Sv. Statens Pigeskoler, og d. 26de Septbr. 1832 tillige til tredje Katechet ved Bremerholms Menighed i Kbhvn; d. 29de Aug. 1835 til ordin. Katechet sld. Deeltog i Stiftelsen af Selskabet til Oprettelsen af de kjøbenhavnske Asyls for Smaaabern, af hvilke han senere erhvervede sig store Fortjenester, og gjennemrejste i 1 1/2 Aar, med kongelig Understøttelse, flere europæiske Stater, især Tydskland, Frankrige, Schweiz og Holland, for at blive bekendt med de derværende lignende Indretninger; blev efter Hjemkomsten ordineret til Præst d. 17de Marts 1837. † 20de Marts 1838, ugift, i Kbhvn. (Jvfr. „Nogle Ord i Anledning af G. J. Schaarups Død, fremsagte i Sølvadens Asylcommittee d. 23de Marts 1838“).

Christelige Asyls for smaa Børn, en Prædiken af Pastor Raffard, overf. af det franske. Kbh. 1836. — (Tilbeels efter Autogr.).

Schack (Marcus Andreas Tage), ældste Søn af nedennævnte Provst N. C. Schack, er f. d. 7de Decbr. 1810 i Sengcløse i Sjælland; blev underviist deels af sin Fader, deels af forskjellige Lærere, og 1828 dimitteret til Universitetet af daværende Studios. Theol. J. C. Johansen (nu Præst i Mariager); erholdt saavel ved Examen Artium som ved anden Examen bedste Charakter; tog i Octbr. 1833 theologisk Altestats (H. ill.); rejste derpaa udenlands gjennem en stor Deel af Italien og Tydsk-

land i 1½ Aar, dyrkede især Kirkehistorien, og blev paa denne Rejse af Universitetet i Rostock, d. 2den Octbr. 1836, udnævnt til Dr. philosophiæ & artium liberalium Magister formedelst en indsendt Afhandling, betitlet: „*De origine et statu ordinis Templariorum principali, brevi expositione de idea medii ævi prioris historica simul præmissa, commentatio*“ (jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 297); udnævntes d. 7de Febr. 1837 til ordineret Katechet ved Vor Frelser's Menighed paa Christianshavn; d. 1ste Marts 1847 til Sognepræst for Ring og Feuling i Narhuus Stift. — * $\frac{2}{3}$ 1843 Hildeborg Maria Bruun, ældste Datter af afd. Regjerings-Secretair paa St. Thomas i Vestindien, Krigssecretair Mathias August Bruun og Louise Marie Hermine Lannes.

Prædiken, i Antebning af Deres Majestæter Kong Christian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroning. Kbh. 1810. — (Uddeels efter Autogr.).

Schack (Nicolai Clausen), f. d. 22de Septbr. 1781 i Nærheden af Ribe i Hillerup, hvor hans Fader Anders Clausen Schack, gift med Marie Schack, havde en Landejendom. Dimitteret til Universitetet fra Ribe Cathedralsskole, blev han Student i Efteraaret 1800; underkastede sig i April 1801 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de April s. A. Alumnus paa Elers's Collegium, og s. A. Alumnus i det daværende pædagogiske Seminariums historiske Klasse, ved hvilket han tog Examen 1806; opnaaede 1806 Accessit for en Afhandling til Besvarelse af den Aaret iforvejen af Universitetet udsatte historiske Priisopgave: „*Quibusnam modis in Norvegia vires sumserit Hierarchia Papalis, et quid inde damni in hoc regnum redundaverit, nondum cum Dania conjunctum?*“; var Lærer i det Schouboeske Institut; underkastede sig i Januar 1807 den katechetiske og i Marts s. A. den homiletiske Prøve, og erholdt for hiin Charakteren „*Laudabilis & quidem egregie*“, for denne „*Admodum Laud.*“; bestikkeses d. 25de Marts 1807 til ordineret Katechet ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 20de Novbr. s. A. til Sognepræst for Sengeløse i Sjælland; disputerede d. 5te Novbr. 1813 for den filosofiske Doctorgrad (som han erholdt 1814); blev d. 17de December 1824 Provst for Smørum og Søkkelunds Herreder; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1833 Sognepræst for Vor Frelser's Menighed paa Christianshavn; d. 26de Marts 1834 Medlem af den fgl. Direction for Almue- og Borgerstolevæsenet i Kbhvn (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1831, Col. 285); d. 30te Decbr. 1843, efter Ansøgning, i Naade entlediget som Medlem af denne Direction, og d. 2den Febr. 1844, ligeledes efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Sognepræst ved Vor Frelser's Kirke. Var Medlem af Tiendecommissionen for Kjøbenhavns District (fra $\frac{1}{2}$ 1816 indtil $\frac{7}{2}$ 1833); endvidere (1822—26) Medlem af det kongl.

Landhuusholdnings-Selskabs første Agerdyrknings-Commission, og (1826—1834) Formand i samme Selskabs anden Agerdyrknings-Commission. † 23de Februar 1844 paa Christianshavn. — * 27 1807 Tagea Dorothea Erasmi (f. 1785, † 24 1841), yngste Datter af Agent og Commandant paa Kysten Guinea, Tage Erasmi og Edle Johanne Margrethe f. Saabye (Biskop Hans Egedes sidstlevende Datterdatter). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724, 25, 26).

De civili et religiosa Pontificis Maximi Romanorum, Regum ac reipublicæ liberæ tempore, potestate. Diss. inaug. Hafn. 1813.

Ligprædiken over Segnepræst til Vidøe og Smørum Jens Vindeebøll. Kbh. 1830. (ej i Boghandelen).

Revision og Fortsættelse af Hofmans Fundatsamling. I.—VI. Bd. Kbh. 1832—44. Hvert Bind udgjør ogsaa et Heelt for sig og de ere udfomne under følgende Titler: Ny Fundatsamling for det samlede Kjøbenhavns Amt (forrige Kjøbenhavns og Næsilde Amt), Bornholm og Færøerne. Kbh. 1832; — for Sorø og Frederiksborg Amter. ibid. 1834; — for Holbet og Præstø Amter, samt Stiftslegaterne. ibid. 1837; — for Svendborg Amt, samt Stiftslegaterne for Jyens Stift. ibid. 1839; — for Odense Amt. ibid. 1841; — for Laaland-Falsters Stift. ibid. 1844. [Fortællingerne til 3die og 4de Bind, indeholdende: „Forslag til en almindelig Forsorgelses-Anstalt“, og „en almindelig Sammenstuds-pensionering for Geistlighedens Enker“, ere desuden særskilt-udfomne]. (Samlingen anm. i L. T. 1832, Nr. 14; Kbhpost. 1835, Nr. 91; 1837, Nr. 74, 78; 1838, Nr. 188; 1840, Nr. 51; „Dagen“ 1837, Nr. 65; Jædrel. I. 1840, Nr. 108; Berl. Tid. 1840, Nr. 50).

Skrievelse til Landemødet og Sjællands Stifts Geistlighed om Sjællands Stifts geistlige Hjælpe-Enkekasø. Kbh. 1838.

Ligtale over Candidatus chirurgiæ & medicinæ Richard William Brandt. Kbh. 1810. (ej i Boghandelen).

3 Engelstofts „Universitets- og Skole-Annaler“ (Forsøg til Besvarelse af den for Aaret 1805 udsatte historiske Priisopgave: Hvorledes rodfæstede det pavelige Hierarchie sig i Norge, og hvilken skadelig Indflydelse havde samme paa dette Rige, førend dets Forening med Danmark? (hædret med Accessit), 1806. II. 1—90).

3 Møllers „Theologisk Bibliothek“ (De Valeriano seculi Vti Homileta Christiano, VI. 1—54; særskilt aftr. Havn. 1814; r. i L. T. 1815, S. 210—15).

3 „Bidenstabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“ (De libro *de Mazzapanovis*, qvi Flavio Josepho vulgo tribuitur, tentamen historico-criticum, i Bd. II. S. 356—96; anm. i L. T. 1819, S. 232—34).

3 Bibelselskabets 18de Beretning (Tale ved det danske Bibelselskabs Aarsmøde d. 22de Mai 1833, S. 3—11, jvfr. Christel. Kirketid. 1833, S. 122—24).

3 „Danst Litteratur-Libende“ (Flere anonyme Recensioner, meest angaaende Landoeconomiske Gjenstande).

Esar paa en Fortælling i Politivennen Nr. 960. Kbh. 1834. (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 429—32; Politivennen 1834, S. 380—85; 426—33). — (Titbecks efter Autogr. og Meddelelse).

Schade (Caspar), f. d. 30te August 1754 paa Avernako ved Fyen, hvor hans Fader Stephan Schade da var Præst (fra 2^s 1752), siden (1^s 1765) til Taagerup og Thorslunde i Laaland (f. 2⁴ 1721 i Koeskilde, † 1781); hans Moder var Amalia Rosina Thanch (en Datter af Jens Thanch, Provst paa Bornholm samt Sognepræst til Ronne og Knudsker, og Anna Margrete Barfod). Dimitteredes til Universitetet fra Nakskov Skole 1780 (ikke 1779); tog d. 2den Juli 1783 theologisk Altestats (n. c.); blev d. 23de November 1787 Sognepræst til Tæbring, Dutrup og Nakkeby paa Mors, under Aalborg Stift; d. 22de November 1793 til Nykjøbing, Lødderup og Else sstb.; 1794 tillige Provst i Sender Herred paa Mors; d. 2den August 1826, efter Ansegning, i Raade og med Pension entlediget. † 3die April 1828 i Nykjøbing. — * 1. 2° 1788 Rebecca Maria Frederiksdatter Dgen. * 2. Elisabeth Christine Dgen († 1^s 1840, omtr. 77 Aar gl. i Nykjøbing). — (Jvfr. E. Nyboe's „Løvfaldsblade“, S. 27—29).

Forsøg til en Beskrivelse over Den Mors. 1ste Hefte. Viborg 1806. 68 S. 8. (Sluffens oecon. Annal. IX. 55—57; L. E. 1807, Nr. 9). — Beskrivelse over Den Mors. Med (3) Kobber (og nogle Tabeller). Aalborg 1811. Betydeligt understøttet af Gehejmeconferenceraad J. v. Bülow til Sønderunggaard. (L. L. 1812, Nr. 45; Geogr. Ephemerid. 1815, Bd. XLVI. S. 214—17; Vadens hist. Bibl. S. 182).

Jubberetning om Konstitens Tilstand paa Mors i Aarene 1810 og 11, i Efterretn. fra Selsk. for indentl. Konstfl. II. 66—72).

Schade (Masnus Carl Julius), f. i Jægersborg, i Nærheden af Kjøbenhavn, d. 7de Juli 1807, Søn af Andreas Schade, Regimentskirurg ved Husar-Regimentet († 1^s 1833, i sit 65de Aar, paa Jægersborg), og Jacobine f. Gade. Underviist af sin Fader, kom han 1820 i Herlufsholms Skole, hvorfra han 1826 afgik til Universitetet; absoloverede i Januar 1832 den theologiske Embedsexamen (Laud. imprimis ob specimen scriptum); blev i det paafølgende Aar Huustarer hos Kammerherre, Baron Henr. Chr. Rosenorn-Lehn til Guldborgland i Laaland, hvor han tilbragte henved 9 Aar; kaldtes d. 5te Januar 1843 til Sognepræst for Nebbelunde og Seddinge Menigheder i Laaland.

Fremstilling af den yngre Abraham Lehns Levnet, udarbejdet af originale Papirer, og indført i de af N. E. Feye, med en Forerindring udgivne: „Efterretninger om Abraham Lehn og hans Familie“. Kbh. 1839. Schade har siden gjenemgaaet Efterretningerne, som med Tillæg, Rettelser og Forandringer ere optagne i Hist. Tidsskr. Bd. II. S. 89—122. (jvfr. Studier, Kritiker og Notiser 1841, S. 196).

Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur“ (af J. F. Schouw's og D. F. Eschricht's „Afsbildninger af Dyr og Planter“, XV. 415—16; H. Krøyer's „Grundtræk til Vejledning ved naturhistorisk Underviisning“, og „Naturhistorisk Lærebog“, samt N. E. N. Lassen's Grundtræk af „Dyr- og Planteriget“, XVIII. 43—59). — (Tilbeds efter Autogr.).

Schallemose (Frederik Julius), f. d. 15de Februar 1782 (ifte 1783) paa Webelsborg i Fyen, hvor hans Fader var Skovrider. Blev i Foraaret 1801 dimitteret til Universitetet fra Horsens Skole, og erholdt til Examen Artium Charakteren Laudabilis; underkastede sig i det paaafølgende Efteraar og i Foraaret 1802 den philosophiske Examens tvende Afdelinger, begge med næstbedste Charakter; blev ved Krigens Udbrud 1807 Lieutenant ved Landeværnet, men s. A., paa en Doversart fra Aarhus til Kallundborg, bragt op af Engellænderne, og skulde som Krigsfange føres til Engelland, men strandede i Efteraaret 1807 paa Kysten af Holland; gik derpaa i hollandsk Tjeneste som Soldat; rejste 1808, som Secretair med en fornem fransk Officeer gjennem det sydlige Tydskland, Schweiz, Lombardiet og Italien; bivaanede i Foraaret 1809 Affairen i Stralsund mod Schill, og siden, i fransk Tjeneste, Felttogene i Spanien; kom 1812 til Paris, erholdt som fransk Officeer sin Afsted af Keiser Napoleon, og vendte derefter tilbage til Fædrelandet; blev ansat som Secondlieutenant i det daværende Norske Livregiment; 1816 constitueret som Lærer, og d. 31te Juli 1817 udnævnt til Adjunct ved Cathedralsskolen i Nykjøbing paa Falster; d. 2den August 1825 entlediget med Pension; var derefter Institutbestyrer i Rjøge; blev d. 31te Decbr. 1826 Told- og Consumtions-Underbetjent i Kjøbenhavn, hvilket Embede han 1830 med Tilladelse byttede med Materialskriver-Embedet ved Kronborg Fæstning, hvorfra han d. 8de Decbr. 1839, efter Ansøgning formedelst Svagelighed, blev entlediget i Raade og med Pension; opholder sig i Kjøbenhavn, beskæftiget med literaire Arbejder. Blev 1813 Meel- og Grynhandler, og 1814 Kaffebrænder i Kjøbenhavn. — * Dorothea Swensen, Datter af Guldsmed Swensen. — (Jvfr. „Reiser og Eventyr i fremmede Lande, af F. Schallemose. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30“; Dst's „Materialier“, Nr. 108, 109).

Smaadigte. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 29, S. 458—62, af J. Møller; 1824, Nr. 2). [Udsprede have disse Digte staaet i adskillige periodiske Skrifter, især i Kjøbenhavns Skilderi, alt efter hans Tilbagekomst til Fædrelandet].

Sange til Brug for blandede Selskaber, samlede. Kbh. 1816.

Digtninger. Kbh. 1819. (L. T. 1824, Nr. 2. — Et Par Stykker i Samlingen, nemlig „Bjergelide, et jydskt Folkesagn“, og „Herriet i Thisted“ ere siden indførte i Elmquist's „Læsebrugter“ XXXVIII. 427—33 og XLI. 182—99).

Fransk Grammatik til Brug for Skolerne. Kbh. 1821. (L. T. 1821, S. 313—317, af F. Thaarup).

Fransk Læsebog til Brug for de lærde Skoler. Kbh. 1821.

Forglemmigei. Nyaaargave for 1823. Kbh.; med B. S. Ingemanns Portrait. (L. T. 1824, Nr. 2).

Reiser og Eventyr i fremmede Lande. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30. (L. T. 1826, Nr. 25; 1830, Nr. 21. 46; „Telegraphen“ 1827, S. 2. S. 171—91, af E. Ba-

den). [Brudstykke af 2den Deel: „Et Eventyr i Nederlandene“, findes i „Nordlyset“ I. 221—29].

Basunen, eller Nyt Conversationsblad. No. 1.—25. Jan—Marts. Kbh. 1827.

Nemesis, eller Blade for Literatur og Kunst. No. 1.—6. Kbh. 1828. [Paa Titelen staar: udgivet af C. W. Schmidt]. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 28, af N. Nyerup; Døst's „Materialier“ S. 11; The Foreign Review and Continental Miscellany 1829, No. VII.).

Udførlig Beretning om D. K. S. S. Prindsesse Wilhelmine Maries og Prinds Frederik Carl Christians høie Formælingsfest; Beskrivelse over Illuminationerne m. m., samt Digte i denne Anledning af Dehlenschläger, Jngemann, Grundtvig, Blot Loren, Boye, Garbrecht, Wisler m. fl. Kbh. 1828.

Skyggebilleder. Kbh. 1829. (M. f. L. I. 193, af C. N. David; N. Morgenpost 1829, Nr. 79; The Foreign Review and Contin. Miscellany No. X. March, 1830).

Choix du Théâtre de Madame la Comtesse de Genlis à l'usage de la jeunesse. Ogsaa med Titelen: Udvalg af Grevinde de Genlis's Theater, til Brug ved Underviisningen i det franske Sprog; tilligemed en Ordbog over de i Bogen forekommente Ord. Kbh. 1830.

Helsingørsposten, Ugeblad af blandet Indhold. Kbh. 1831—32. 4to.

Fabelbog for Unge og Gamle, en Nytaarsgave for 1833. I. D. Fabler. II. D. Mittel Ræv, Eventyr i 15 Sange. Kbh. 1832. 12. [forskjellig fra Udgaven i 8. 1827]. (M. f. L. X. 465—74, af C. A. Thortsen; L. E. 1832, Nr. 38; Kbhvns allern. Skilderi 1832, Nr. 65). Af 1ste D. udkom en ny forøget Udg. u. L.: Fabler for Unge og Gamle. Kbh. 1839.

Fabler. Kbh. 1834.

Haandbog for Blømfsterelstere. I.—II. Deel. Kbh. 1835—36. Andet Opflag. Gortkjøbsudgave. ibid. 1810.

Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn. Kbh. 1837. 4to. (fra Nr. 10, d. 2den Febr. Formedelt nogle Yttringer i dette Blad blev han ved en i Kbhvns Fæstning under 20. Decbr. 1837 affagt Garnisons-Stabsstrigørets Dom dømt til Advarsel i Overeensstemmelse med Frdn. 27. Septbr. 1799, samt til at være Censur undergoven i 5 Aar).

Søndagsgjæften, et Ugeblad af blandet Indhold. Nr. 1.—43. Kbh. 1838. 4to. (Ifølge Garnisons-Stabsstrigørets Dom af 24de Juli 1838, stadfæstet ved kongl. Resol. af 17de Aug. f. A., blev han, formedelt nogle Beskyldninger og øvrige utilbørlige Udeledelser i et i dette Blads Nr. 5 indført Stykke betitlet: „Barbari paa Kronborg Amt“, dømt til at bøde 100 Rddr. Sølv, og til fremdeles at være Censur undergoven i 5 Aar; jvfr. Døst's „Materialier“, S. 1164—65).

Censureret Nytaarsgave for 1839. Kbh. („Ejallantsposten“ 1839, Nr. 1; jvfr. Døst's „Materialier“, S. 1190—91).

Mine Efterlevende. Digte og Fortællinger. Kbh. 1839.

Beskrivelse over Kjøbshaden Helsingør og Slottet Kronborg. 1ste Hefte. Helsingør 1840. (jvfr. „Dagen“ 1832, Nr. 107).

Digte af Fridr. v. Schiller, oversatte af Dehlenschläger, Jngemann, Høst og Andre. Udgivne. Kbh. 1812. (1811). („Dagen“ 1811, Nr. 245).

Danske Fabler. Samlede og udgivne. Kbh. (1842), med 12 Lithographier. (N. Intelligensbl. 1842, April, Nr. 1).

Sagn og Eventyr forældre og Yngre, til Belæring og Underholdning udvalgte af de fortrinligste tydske, franske og engelske Rilder. I.—II. Bind. Kbh. 1842, med Træsnit.

Krønike = Lifes Eventyr, eller Fyenske Sagn. Samlede og udgivne. Kbh. 1844.

Reiserdommet Marokko. Efter de bedste Rilder beskrevet. Kbh. 1845 (1844).

Danske Kjempeviser, ældre og nyere. Udgivne. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 78; Nord. L. T. 1846, Nr. 18, af Svend Grundtvig; jvfr. sfd. Nr. 21, 22, af J. Levin).

Udgiver af Tidsskrift for Reisebeskrivelser. I.—X. Deel. Kbh. 1833—1843. (Heri oversatte han: Semilasos (Püdler-Muskaus) Reise i Afrika, 1.—2. Deel. 1833, med 4 Steentr. („Dagen“ 1838, Nr. 80; 1840, Nr. 106). — Larmartines Reise i Østlandet, 1.—2. Deel. 1839. („Dagen“ 1840, Nr. 118). — Ny Reise omkring Jorden, af Otto v. Kogebue. 1840. („Søndagen“, Tillægsbl. til „Dagen“ 1840, Nr. 32; Jædrel. I. 1841, Nr. 264). — Reise i Abyssinien, af Eduard Rüppel, 1.—2. D. 1841—42. („Søndagen“ 1840, Nr. 43). — Reise i Chili, Peru og paa Amazonfloden i Arene 1827—32, af Eduard Pöppig. 1.—2. D. 1842—43; hvilke samtlige tillige erholdes særskilt).

Dan har oversat efterfølgende Skrifter, alle trykte i Kjøbenhavn:

a) af Latin: Psyche og Cupido, en Fortælling af Apuleius fra Madaura. Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralskole. 1819. 82 S. — Æslet, eller Forvandlingen, en Fortælling i 13 Bøger, af Apuleius fra Madaura. 1811. (Nye Intelligensbl. 1812, Novbr., Nr. 8).

b) af Græsk: Blomster fra Grækenland. Et Indbydelseskrift til den aarlige Examen i den lærde Skole i Nykjøbing. 1821. 96 S. (indef. Homers Batrachomyomachie; Tyrtæos; Digte af Callinus, Erinna, Meleager og Anakreon, alle oversatte i Originalernes Versemaal, Digtene af Anakreon i rimede Oversættelser). — Argonauterne, en episk Fortælling, tillagt Orfeus. Et Indbydelseskrift. 1823. — Anakreon og Sapho, overf. og efterlignede. 1824.

c) af Engelsk: Marmion eller Slaget paa Flodden-Fjeld. En Ridderhistorie af Walter Scott. I.—II. Deel. 1821. [Paa Titelbladet staar Louise Augusta Welker, som Oversætterinde]. (L. T. 1826, S. 806—8). — Harald den Urfarvede, en Digting af Walter Scott. 825 (1824). — Den sorte Dværg. Et skotsk Folkesagn, af Walter Scott. 1825. (og siden i W. Scott's saml. Skr. 8de Bd.). (L. T. 1825, Nr. 23). — Søroveren, rom. Fortæll. af Walter Scott. I.—IV. Deel. 1827—28; v. u. L.: Bibliothek for dannede Læsere, og siden i W. Scott's saml. Skr. 22de—23de Bd. 1839. („Literaturens Paketbaad“ 1827, Nr. 1). — Napoleon Buonapartes Levnet ved Walter Scott, forkortet. I.—II. Deel. 1828. — Conanget eller Grændseboerne, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1830. (og i Cooper's saml. Skr. 8.—14. S. 1831—32). — Havfruen eller Søstummen, en Fortælling af Cooper. I.—III. D. 1831. (og i Nye Romanbibliothek, og Coopers samlede Romaner). — Vandtitten. En venetiansk Historie af Cooper. I.—II. D. 1832. (Cooper's saml. Skr. 15.—20. S.; jvfr. Kbhvns Mern. Skilderi 1832, Nr. 46). — Waverley, eller det er tredfindstyve Aar siden. Fortælling af Walter Scott. I.—II. D. 1832, med W. Scott's Portr. 2det Dpl. 1837.

(i W. Scott's saml. Skr. 1.—2. Bd.). — Grek Robert af Paris, af W. Scott. I.—II. D. 1833. (i W. Scott's saml. Skr. 3.—4. Bd.). — Det farlige Slot. Romantisk Skildring af W. Scott. 1833. (i W. Scott's saml. Skr. 5. Bd.). — Hedningemuren eller Benedictinerne. Fortæll. af Cooper. I.—II. D. 1833. (Cooper's saml. Skr. 28.—33. S.). — Alhambra, af W. Irving. I.—II. D. 1833. — Eugen Aram. En Fortælling af E. L. Bulwer. I.—III. D. 1833. Den paa ny gennemseete Udg. I.—III. D. 1837; o. m. T.: Fulvers saml. Skr. 1.—3. Bd. (M. f. L. XIII, 231—34). — Skarpreiteren, eller Vinbøstfesten. En Fortælling af Cooper. I.—II. D. 1834. (Cooper's saml. Skr. 41.—46. S.). — Lionel Lincoln, eller Bostons Beleiring, af Cooper. I.—II. D. 1835. (Cooper's saml. Skr. 60.—66. S.). — England og Engellænderen, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1835—36; o. u. T.: Bulwer's saml. Skr. 17.—18. Bd. (L. T. 1836, Nr. 8, S. 113—23). — Kenilworth, historisk Roman af W. Scott. I.—IV. D. 1836, med Dronning Elisabeths Portr. (i W. Scott's saml. Skr. 16.—17. Bd.). — Guy Mannering eller Stjærnetyderen, af W. Scott. I.—II. D. 1837. (i W. Scott's saml. Skr. 18.—19. Bd.). — Oventin Durward, en historisk Fortæll. af W. Scott. I.—II. D. 1837—38. (i W. Scott's saml. Skr. 20.—21. Bd.). Devereux, Fortælling af E. L. Bulwer. Den gennemseete Udg. I.—III. D. 1837—38; o. m. T.: Fulvers samlede Skr. 4.—6. Bd. (jvfr. Art. J. N. Keierfen II. 656). — Ernst Maltravers, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1838. Anden Udgave. 1846; o. m. T.: Bulwer's saml. Skr. 23.—24. Bd. — Nelsons Levnet. Et biografisk Maleri af Robert Southey. 1838. (Nogle Prøver af denne Oversættelse (f. Ex. om Bataillen d. Den April 1801) ere meddeelte i det af ham udgivne »Aller-nyeste Skilderi af Kjøbenhavn«). — Hertuginde de la Vallière. Et Skuepil i 5 Acter af E. L. Bulwer (i Forening med Fulvers Fortælling »Hofmanden Kalderon«, overs. ved N. Hée). 1839; o. m. T.: Bulwer's saml. Skr. 25. Bd. — Leila eller Granadas Beleiring, af E. L. Bulwer. 1839; o. m. T.: Bulwer's saml. Skr. 28. Bd. — Hadshi Babas Eventyr, af James Morier. I.—II. Decf. 1840; o. m. T.: J. Moriers saml. Skr. 1.—2. Bd. (»Dagen« 1840, Nr. 95; »Lucifer«, S. 26). — Anna af Geierstein, eller Taagens Datter, af W. Scott. I.—II. D. 1840—42. (i W. Scott's saml. Skr. 24.—25. Bd.). — Gidsfelen Jøhrab, af J. Morier. I.—II. D. 1841; o. m. T.: J. Moriers saml. Skr. 3.—4. Bd. (Af 1ste D. havde han allerede 1836 begyndt en Oversættelse i »Bibliothek for dannede Læsere«, 1ste Bd. Kbh.). — Mafferman Flink eller Skibbrudet i det stille Hav, en Bog for Ungdommen, af Kapt. Marryat. 1841; o. m. T.: Marryat's saml. Skr. 30. Bd.). — Hugnotterne. En Fortælling om de franske Protestanter, ved G. P. R. James. I.—II. Decf. 1841; o. m. T.: G. R. James's historisk-romantiske Fortællinger 7.—8. Bd. — Attila, en Fortælling af G. P. R. James. I.—II. D. 1841; o. m. T.: G. R. James's hist. romantiske Fortællinger. 16.—17. Bd.). — Allan Cameron, en Roman efterladt af Sir Walter Scott. I.—II. D. 1841. (i W. Scott's saml. Skr. 26.—27. Bd.). — Olla Podrida ved Kapt. Marryat. I.—II. D. 1841—42; o. m. T.: Marryat's saml. Skr. 28.—29. Bd. — Tower i London, historisk Fortælling af W. Harrison Ainsworth. I.—III. D. 1842. — G. P. Rainsford James: Lidenstaberens Bog; tilligemed andre Fortællinger af samme Forfatter. I.—II. D. 1842; o. m. T.: G. R. James's hist. rom. Fortæll. 18.—19. Bd.). — Robin den Røde, en Fortæll. af Walter Scott. I.—II. D. 1842—43. (i W. Scott's saml. Skr. 28.—29. Bd.). — Hadshi Babas Eventyr i England, af James Morier. I.—II. Decf. 1843; o. m. T.: Moriers saml. Skr. 5.—6. Bd. (»Forposten« 1843, Nr. 4). — Ayesha, Pigen fra Karé, af J. Morier. I.—II. D. 1843; o. m. T.: Moriers saml. Skr. 7.—8. Bd. — Den sidste Lehus-

herre, af E. V. Vulwer. I.—IV. D. 1843; o. u. T.: Vulwers saml. Str. 36.—37. Bd. — Mercedes af Castilien. En Fortælling fra Columbus's Dage, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1843—44. (i Cooper's saml. Str. 110.—117. S.). — Tremordyn Cliff. En Fortælling af Mistræs J. Trollope. I.—II. D. 1843. Udg. af J. Bræmer. — Enken Barnaby. En Fortæll. af Mrs J. Trollope. I.—II. D. 1844. Udg. af J. Bræmer. — Penge, Comedie i fem Akter, og Søkapitainen eller Fodfelsretten, Drama i fem Akter, af E. V. Vulwer. 1844; o. u. T.: Vulwers saml. Str. 40. Bd. — Abel Allnut, af James Morier. I.—II. D. 1844. (i Moriers saml. Str. 11.—12. Bd.). — Monsieur Biolets Rejse og Vventyr i Californien, Sonora og det vestlige Texas, af Kapitain Marryat. I.—II. D. 1844; o. u. T.: Marryats saml. Str. 35.—36. Bd. — Arabella Stuart, af G. P. R. James. I.—III. D. 1845. (James's Fortæll. 32.—34. Bd.). — Ellen Middleton, af Lady Georgiana Kullerton (Miss Granville). I.—II. Deel. 1845—46. (Berl. Tid. 1845, Nr. 81, Tillæg). — Corse de Leon eller Røveren, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1845. (James's Fortæll. 35—37 Bd.). — Urrah Neil, eller Forrige Eder, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1846. — Lucia eller Mattens Børn, af E. V. Vulwer. I.—II. Deel. 1847; o. u. T.: Vulwers saml. Str. 41.—42. Bd.

d) af Tydsk: Mittel Rav. Et Vventyr i femten Bøger, efter det gamle neberdytske Digt Reinike Vos. 1827. (E. T. 1831, Nr. 18, S. 280—86. — En Prøve paa Doversattelsen staaer i „Telegraphen“, S. I. 1826, S. 57—66). Samme Bog. 1832. 12. (seem 2den Deel af „Fabelbog for Unge og Gamle“, see ovenf. S. 28). Tredie Udgave u. T.: Mittel Rav, en episk Fortælling efter Reinike Vos. Med Lithographier. 1842. (Nye Intelligensbl. 1842, Juli, Nr. 2). — Fr. v. Schillers Udvalgte Skrifter (Dramatiske: 1. B. Røverne; Fiesco; 2. B. Cabale og Kjærlighed; Maria Stuart; 3. B. Den Orleanske Jomfru; Wilhelm Tell; 4. B. Don Carlos; 5. B. Wallenstein. Historiske: 1. B. Nederlandernes Frafald fra den spanske Regjering). 1832—35. — J. W. v. Goethes Udvalgte Skrifter. (3.—4. Bd. Wilhelm Meisters Læreaar, I.—2. Deel; 5. Bd. hans Vandreaar; Torquato Tasso). 1833—35. (jvfr. Nr. S. S. Meisling (II. 251). — Musäus's Folkeeventyr, fuldstændigt oversatte. I.—III. Deel. 1840. (Færel. I. 1840, Nr. 264, S. 2122; „Dagen“ 1840, Nr. 60, 167; „Den Frisindede“ 1840, S. 136, 240). — Ammalet Beg, en kaukasisk Fortælling af Marlinsky. 1840. (E. f. L. o. R. VI. 432—33; „Dagen“ 1840, Nr. 197; „Den Frisindede“ 1840, S. 428). — Hvad jeg oplevede, nedskrevet efter Huskommelsen af Heinrich Steffens. I.—X. Deel. 1810—15. (o. u. T.: Heinrich Steffens's samlede Fortællinger 12.—21. Bd.). — Peter Eschlenibls forunderlige Historie, af Adelbert v. Chamisso. 1841 (1840). Med 16 Træsnit af Rothweiler. (Færel. II. 1841, Nr. 448). — Waldbergensætter af E. Spindler. I.—II. D. 1841. — Om Gjenfyndet efter Døden og den menneskelige Sjæls Udværelighed, efter Heinichen. 1841. — Vil du høre et Vventyr? Aatte behagelige Fortællinger for den hjære Ungdom, af J. Satori (Neumann). 1841, med 8 illum. Abb. — Bibelske Historier, bearbejdede for Ungdommen af Gustav Holting. Det Gl. Test. med 8 illum. Billeder. 1842. — Fortællerinden. En Række af smaa og underholdende Fortællinger for Pigebørn fra 5 til 7 Aar. Af G. Holting. 1842 (1841), med 8 illum. Billeder. — Den lille Røvhætte. Et Børne-Vventyr af G. Holting. Med 16 Billeder. 1842. — Evend Tomling. Et Børne-Vventyr. Af G. Holting. Med 16 Billeder. 1843 (1842). — Agathe, den unge Opdragerinde. En Samling af Fortællinger, Parabler, Vventyr, Fabler og Myther, for at vække den religiøse og sædelige Følelse hos den modnere Ungdom. Af Paul Helmuth. 1843 (1842), med 6 Staaftit. —

Jesu Lernet. Kritisk bearbejdet af D. F. Strauß. Efter den fjerde Udgave. I.—II. Bd. 1842—43. (Theol. Tidsskr. VII. 364—66; Fædrel. III. 1812, Nr. 971; Nye Intelligensbl. 1842, April, Nr. 4). — Universal-Naadgiver for Huusfædre og Huusmødre, Handlende, Haandværkere og Landmænd. I. Deel, indeholdende 303 beprøvede Naad, Opkrifter og Erfaringer i det daglige Liv. Udarbejdet efter 6te forbedrede Udgave af »Waldts Universal-Naadgiver«. 1845. — Den velgjørende Fæe eller Børnesøen. Med illum. Billeder. 1847.

e) af Italiensk: Brud og Brudgom, en Historie fra det syttende Aarhundrede af Alessandro Manzoni. I.—II. Deel. 1828—29. (L. T. 1829, S. 720—23).

f) af Spansk: Den sindrige Adelsmand, Don Quijote af Manchas Lernet og Brevister, af Miguel de Cervantes Saavedra. I.—IV. Deel. 1829—31. (M. f. L. III. 515—34, af J. L. Heiberg).

g) af Fransk: Læterpigen. En romantisk Fortælling af Victor Hugo. I.—III. Deel. 1832. — Keiser Napoleons Historie. Af P. M. Laurent. I.—II. Bd. 1841—1842, med 10 Staaftik. (udkom heftevis 1840—42). — Paris's Myserier af Eugène Sue. V. D. 2. Affn.—VIII. D. 1843. (8de D. u. L.: Geroldstein). — Greven af Monte-Cristo, af Alexander Dumas. I.—VIII. Deel. 1845—46. (o. u. L.: A. Dumas's saml. Str. I.—8. D.). — Molly-Maguirene, eller de natlige Hævner, af Paul Féval. I.—IV. Deel. 1846. — En Læges Mindekrifter, af Alex. Dumas. I.—V. D. 1846—47. — Ridder de Maison Rouge, af Alex. Dumas. I.—III. D. 1846—47.

h) af Svensk: Næima. En Novelle (af Mellin). 1843.

i) af Angelsaxisk: Biobulv og Sangerens Reise. Med Text. 1847. (Understøttet af S. M. Kongen og af det classenske Fideicommis).

Bidrag i: »Maanedsskrøfer« (Zaromar, orig. Fortælling, 1828. April—Mai, S. 1—53; Sagnet om Kong Evedger, s. A., Juni, S. 598—12; Zomsvingingerne, s. A., August, S. 259—72); — i »Ceres«, udg. af J. M. Lange, (Miaulid og Kanaris II. 352—54); — i A. F. Hoff's »Nyt Miniaturbibliothek for Moerfabslæsning« (Herre og Tjener, et irisk Føltesagn, i III. 1831, S. 41—48, 68—71); — i Raalunds og Gersens »Maanedsskrift for Børn«, 1815 (Nogle Fortællinger).

En Mængde Digte, adspredte i forskjellige Tidsskrifter, saasom »Jris og Hebe« (1804, II. 177—84); Pøst's »Mnemosyne«; Sammes »Misceller«; »Nyeste Eilideri af Kjøbenhavn«; »Dagen«; »Athene« (Nordens Gud, VI. 342—46; Skabelsen, efter Dvæt, IX. 164—68); »Danst Minerva« (Fabler, III. 1816, Decbr. S. 552—54); »Eilifueren« 1817—19; »Hesperus« 1820; »Harpen«; »Huusvennen« (Fabelens Opriindelse, XIV. Bd. S. 1. S. 176—81); »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26; »Maanedsskrøfer«; Thaarups og Langes »Telegraphen« (I. 1826, S. 66—68; II. 143—46; 146—53; Kallimachos's Hymne til Zeus); »Nordlyset« (I. 351; VI. 344; VII. 238, 364; VIII. 116); Pøst's »Archiv« (Prøve paa en Overtættelse af Walter Scotts: »the Lady of the lake«, VII. 44—49); »Evanen«; »Døssian« (1827, Nr. 8 og 10); »Geston« 1827; »Encellidier«; »Kjøbenhavnsposten« (1829, Nr. 122); »Kjøbenhavns flyvende Post« 1830; »Nyeste Morgenpost« 1831; Langes »Argus« 1831; J. C. Elmquist's Maanedsskrift »Sjølunds Blomster« (Ellen Douglas, dramatisk Digt i 3 Acter. Emnet dertil af Walter Scott's the Lady of the lake, i 1ste S. 1831; r. i »Argus« Nr. 13); Pøst's »Lommebibliothek for Morskabslæsning« (I. 1833, S. 381—383; VI. 1833, S. 255—56); »Nornen« for 1834 og 35; Pøst's »Nytaarsgave

fra danske Digtere" 1835, 36, 37 og 38. (jvfr. "Dagen" 1836, Nr. 302); "Beska" for 1837; "Euphrosyne" 1838; F. F. Kruses "Nytaarsgave for 1838"; og "Hertha, sceniskant Nytaarsgave for 1840, 41, 42. — (Noget af hans Digte ere oversatte paa Spansk af Don Manuel Riofrio; og paa Tydsk i „Danla, Auswahl von Gedichte aus dem Dänischen übertragen von Emil Bonnet, Leipzig 1841“).

Han har udgivet: C. B. Tullius udvalgte Skrifter, med Forfatterens Portrait. Kbh. 1833. (udf. i 2 Hefter); — Tøger Keenberg's udvalgte poetiske Skrifter, med Forfatterens Portrait. ibid. 1834; — P. M. og P. Kofod Troje's udvalgte Digte. ibid. 1835. — (Revid.).

Schall (Claus), f. d. 28de April 1757 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Dandslemester; blev 1772 Dands=Clev, og 1773 Figurant ved det kgl. Theater; i Foraaret 1776 Repetiteur ved Balletterne; 1779 Violonist i det kgl. Kapel; rejste 1789 til Frantrige og Tydskland; blev 1792 Concertmester; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; fik 1816 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 1); udnævntes 1818 tillige til Musik=Directeur; gjorde i Sommeren 1819 en Rejse til Paris; blev 1834 entlediget. Var Medlem af det kongelige musikalske Academi i Stockholm. † 10de August 1835. — * ²⁷ 1779 Catharina Margarethe Sa-lathe. — (Nekrolog, af Th. Dverskou, i "Dagen" 1835, Nr. 213, 14, 15; jvfr. sfd. 1833, Nr. 102; Dehlsenschlägers Digterværker V. 319).

Brev til Capelmester Schulz, i "Minerva" 1795, I. 405—6.

Nordens Apollo. 1.—4. Aarg. Kbh. — Musikalsk Nytaarsgave for begge Kjøen. (Clavecerudtog). — Musikalsk Nytaarsgave for det smukke Kjøen. — Dix-chansons p. le Pte. — Cantate i Anledning af Frederik VI. Formaling. (Texten af P. A. Heiberg). Clavecerudtog. — Suhms Minde, ved Liebenberg. Clavecerudtog. — Cantate i Anledning af Prindsesse Wilhelmine Maria's og Prinds Frederik Carl Christian's Formaling, af Liebenberg. Clavecerudtog. — Sang i Anledning af Prinds Christians Fødselsdag 1829. (Ordene af Heiberg). Clavecerudt. — Alma og Elfride, Syngest. i 1 A. Clavecerudt. — Domherren i Milano, Syngest. Clavecerudt. — Rille paa Anhøft; Texten af Guldberg. — De 3 Galninger 1. og 2. A. (Partitur). — Tycho Brahes Spaadom. (Partitur). — Clavecerudtog af: Balletten A-guten paa Ceylon; Annette og Lubin; Generalen til de 3 Stjerner; Lagertha; Laur-rette; Macbeth; Romeo og Giulietta; Sigrid; Badstuepigen og Kjædelikteren; Over-veren. Desuden Concerter for Violin og Fløite, m. m.

Schandorff (Jacobus Christlieb), f. d. 18de Maj 1775 i Kbhvn, hvor hans Fader var Boghandler og gift med Johanne West-berg († $\frac{7}{8}$ 1824, 81 $\frac{1}{2}$ Aar, i Kbh.). Han lærte Apothekerkonsten paa Hof-Apotheket, og tog pharmaceutisk Examen 1799 (Laud.). Kom til Elefant-Apotheket i Christiania; tog siden Deel i et Ørbiddebryggeri sammesteds; blev 1809 Secretair ved det norske Sundheds=Collegium, og, da dette 1815 gik ind, ansat som Fuldmægtig og 1816 som Bureauchef i det norske

Statsraads 3die Departement, for at overtage de Forretninger, som henhøre til Medicinalvæsenet. † 1842.

Om Torfiks Anvendelse til Meel, i Christiania Intelligentsfedler 1808 Nr. 84 og derfra i Handelsstidenden s. N. Nr. 97.

Udfillige Smaaspytter i de i Christiania udkommende norske Intelligentsfedler.

Schaper (Christian Gottfred), f. i Kjøbenhavn d. 2den November 1803, Søn af Capitain, Muurmester og Dannebrogemand Christian Gottfred Schaper og Nicoline Marie f. Harndorff; befegte omtrent i 3 Aar Dr. Dampes Institut, og kom 1820 i Borgerdydsfolen, men forlod denne efter omtrent 5 Aars Forløb og ned i noget over 1 Aar privat Underviisning af Joh. Guul. Guulogsen Briem (nu Præst i Rousted ved Randers), som dimitterede ham til Universitetet 1826; blev udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; tog i Octbr. 1831 theologisk Embedsexamen (Laud.); var derefter i meer end 3 Aar Huuøslærer hos Præsten C. J. Boye i Søllerød, og derpaa i 1 Aar Lærer i Dansk og Religion ved Efterslægtselskabets Skole, indtil han d. 25de Juli 1837 ansattes som ordineret Ratschet og første Lærer ved Borgerfolen i Hillerød; blev d. 14de Decbr. 1841 Sognepræst for Præste og Skibbinge Menigheder i Sjælland. Vandt 1839 to Præmier af det evangelisk christelige Prædike-Vegat. — * 1° 1838 Emilie Henriette Charlotte Lassen, næstældste Datter af Conferenceraad, Højestrets-Årsseser, Dr. juris Casper Friderich Lassen og Marie Severine f. Krcugfeldt.

Psalmer, utgivne i Jubelaaret 1836. Kbh. (Deels originale, deels oversatte og omarbejdede).

Nogle Bemærkninger, nærmest foranledigede ved Prof. Clausens Forslag i Dansk Ugeskrift Nr. 200 og 201, indtrykkede i „Kjøbenhavnsposten“ 1836, Nr. 37, under Navnet C. G. Pastor.

Slaget paa Colberger Heide d. 1ste Julii 1644, et Digt, i „Dansk Folkeblad“ 2. Aarg. Nr. 16, under Navnet C. G. Pastor. — (Efter Autogr.).

Han antages at være Forfatter til: Vandring fra Kjøbenhavn til Søllerød, Sidespytte til Henrik Berg's „Reise over Apenninerne“, forfattet af ingen Digter, Læserne af Nyaarregave fra Danske Digtere for 1835 helliget. Kbh. 1835. 12.

Scharling (Carl Emil), f. d 23de Juli 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Simon Peter Scharling (f. 1777, † 1831) var Institutbestyrer og gift med Andrea Christine Eberhardt (en Datter af Institutbestyrer Salomon Christian Eberhardt). Underviist af sin Fader blev han sat i den Kjøbenhavnste Borgerdydsstole; afgik derfra til Universitetet 1820; blev indskaldt ved anden Examen, og underkastede sig i Januar 1825 den theologiske Embedsexamen, hvorved der blev ham tilkjendt Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken Udmærkelse han senere

ogsaa erholdt for de praktiske Prøver. Var Lærer i den Kjøbenhavnſke Borgerbydsskole, og udnævntes d. 10de November 1824 til Alumnus paa det gjenopbyggede Borchs Collegium (indtil September 1829); disputerede d. 16de Januar 1828 for Magistergraden; erholdt i Aaret 1829 Understøttelse af Universitetets Stipendier og af Fondet ad usus publicos til at foretage en Udenlandsrejse; tilbragte henved et Aar i Frankrige og Tyskland, og hjemfom i Efteraaret 1830; blev d. 4de Septbr. f. A. bekliffet til Lector i Religion og Moral ved Academiet i Sorø; d. 11te Januar 1834 til Professor ordinarius i Theologien og Assessor i Consistoriet ved Kjøbenhavnſs Universitet; disputerede d. 1ste October 1836 for den theologiske Doctorgrad; var Universitetets Rector 1842—43; blev 1836 Medlem af Commissionen for, ifølge kongelig Befaling, at udarbejde en ny dansk Oversættelse af det Gamle Testament; d. 28de Juni 1845 Ridder af Danebroge; d. 5te Decbr. f. A. valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskaberneſs Selskabs historiske Klasse, og d. 6te Febr. 1846 Medlem af Selskabets Ordbogs-Commission; foretog i Sommeren 1847 en Udenlandsrejse. — * Anna Petrea Abild Lund (f. 2⁶ 1802, † 2⁶ 1844 i Kbhvn), en Datter af Bogholder Jørgen Chr. Lund og Louise Augusta, f. Mefch. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationſjubelfeften 1836, p. 38—41).

Disquisitionis utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit, necne particula I.—II. (pro stipendio Colleg. Medicei). Hafn. MDCCCXXV.—MDCCLXXVI. (L. T. 1827, Nr. 7. 8, af J. E. Sibbern, jøfr. ſfd. S. 140—41, af Scharling og Sibbern; Møllers N. theol. Bilt. IX. 325—26).

Udfigt over Hifteriens vigtigſte Begivenheder. Kbh. 1826. (Nord. Tidſkr. I. 157—59, af E. Molbech; Kbhpoſt. 1831, Nr. 116).

De Stedingis. Commentatio pro honoribus magisterii artium. Hafn. MDCCCXXVIII. (L. T. 1828, Nr. 26, af A. E. J. Michelsen; Nord. Tidſkr. II. 324—27, af E. Molbech; Heidelb. Jahrb. d. Liter. 1828, Mai, af Schloſſer; Revue encyclop. 1829, Novbr. og Bulletin des Sciences Géogr., etc., af Depping; Literaturbl. f. Allg. Kirchenzeit. 1830, Nr. 82, af Schneckenburger; Theol. Stud. u. Krit. 1830, II. 482).

De dissertationibus pro stipendio Mediceo conscribendis. (pro stip. Colleg. Med.). Hafn. MDCCCXXVIII. 18 pagg.

Hvad er Henſigten, Betydningen og Resultaterne af Theogernes videnskabelige Underſøgelſer om det Nye Testaments Skrifter? Toſo indlebende Forelæſninger til det Nye Testamente, for dannede Christne. Kbh. 1833. (M. f. L. XIII. 130—63, af J. E. Rohmann; Christel. Kirketid. 1834, S. 6—8, af C. A. F. Raſkar; Theol. Quartalskr. af Neuterdaſt og Thomander 1833; Theol. Stud. u. Krit. 1831, IV. 977; Ergzbl. f. Allg. Hall. L. Z. 1837, Nr. 52).

Lærebog i den christelige Sædelære og ſammes Historie, af W. M. L. de Wette. Oversat. Kbh. 1835.

De Studio, quo multi Protestantium in Catholicismum hodie seruntur. Oratio in memoriam ecclesiae per Lutherum emendatae atque univers. Hauniensis instauratae, d. XIV Novbr. MDCCCXXXV habita. Hafn, 1835, 22 pagg. 8. (findes vedhæftet det 4de Hefte af Tidsskrift for udenlandsk theolog. Literatur, 3die Aarg. 1835; ogsaa optr. i Forf.'s „Prædikener og Veilighedstaler“, S. 171—95). (Danst Udtog af denne Tale, i Selmers Aarb. Tid. 3. Aarg. 1835, S. 478—87).

De Paulo Apostolo ejusque adversariis. Commentatio pro gradu Dr. Theol. Hafn. 1836. (Theol. Tidsskr. I. 1. S. 179—81; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1075—76; Allg. Sch. Z. 1839, I. Nr. 4).

G. B. Winers Comparative Fremstilling af de forskjellige christelige Kirkepartiers Lærebegreb, i fire Tavler, udgivne paa Dansk, til Brug for de theologiske Studerende ved Kjøbenhavns Universitet. Kbh. 1837. 4to.

Epistolam Pauli posteriorem ad Corinthios annotationibus in usum juvenum theologiae studiosorum illustravit C. A. Scharling. Haun. 1840. (T. f. L. o. R. IV. 375—375).

Jacobi et Judæ epistolas catholicas commentariis illustravit C. A. Scharling. Haun. 1841.

Paastanden om den christelige Kirkes Ebionitisme gennem de tvende første Aarhundred, historisk og kritisk oplyst. (Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag, d. 18de September 1843). Kbh. 1843. 86 S. 4to. (Theol. Tidsskr. VIII. 200—3; Selmers Aarb. f. 1843, S. 141—42; Allg. Sch. Z. 1844, Nr. 192, 93).

Tale ved Universitetsfesten i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag d. 21de September 1843. Kbh. 24 S. 8. (optr. i Forf.'s „Prædikener og Veilighedstaler“ S. 110—26; Udtog i Selmers Aarb. f. 1843, S. 138—41).

Tale ved Immatriculationen af 131 academiske Børgere ved Kjøbenhavns Universitet, den 21de October 1843. (Trykt som Manuscript). Kbh. 15 S. 8. (optr. i Forf.'s „Prædikener og Veilighedstaler“, S. 127—36, og i Selmers Aarb. f. 1843, S. 142—45).

Commentatio, in qua quaeritur, num quas res auctor evangelii Joannei memoriae tradiderit, iis fidem et auctoritatem historicam vindicare voluerit. Hauniae MDCCCXLIV. 43 pagg. 4to. (Program i Anledning af Universitetets aarlige Reformationsfest; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 309; Selmers Aarb. f. 1844, S. 145. — Afhandlingen er af Forf. oversat og bearbejdet paa Dansk i Theol. Tidsskr. IX. S. 1—45).

Prædikener og Veilighedstaler. Kbh. 1845. (D. Kirketid. I. S. 94; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 6; Berl. Tid. 1845, Nr. 247).

Bød forhenvarende Bestyrer af Forgerdydsskolen i Kjøbenhavn Professor Niels Møgel Nielsens Riste i Frederiksberg Kirke, d. 16de Febr. 1846. To Taler af B. Münster og C. C. Scharling. Kbh. 1846. 16 S. 8.

Theologisk Tidsskrift. Udgivet af C. C. Scharling og C. T. Engelsdøstoft. I.—X. Bd. Kbh. 1837—46; 7.—10. Bd. o. m. T.: Theol. Tidsskr. Ny Række. I.—4. Bd. 1843—46; fortsattes. (Berl. Tid. 1837, Nr. 50; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 3; D. Kirketid. I. S. 695—96). Heri findes følgende Artikler af Forf. nævnte: Hvilken Betydning tilkommer den gamle christne Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniske Evangeliers Oprindelse? En kritisk Undersøgelse, II. I.

S. 64—172. (Allg. Pall. v. 3. 1838, Erggbl. Nr. 57. 58, S. 451—56, 462—64); — Clementinerne, den ældste christelige Roman. Et Bidrag til Kundskab om det Nye Testaments apocryphiske Literatur, III. 1. S. 1—110; — Om Forholdet mellem de historisk-kritiske Undersøgelser over de bibelske Skrifter og den protestantiske Kirkes Principer, deels i Anledning af Dr. Rørdams Afhandling: De fide patrum eccl. chr. antiq. in iis, quæ de origine ev. cann. maxime Matthæi tradiderunt (Diss. inaug. Hafn. 1839), deels i Fortsættelse af Afhandlingen i Theol. Tidsskr. 2. Bd. 1. H. „Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire can. Evngs Oprindelse?“, IV. 1. S. 1—72; Udsigt og Bemærkninger over den practiske Theologies videnskabelige Behandling i den nyeste Tid, IV. 2. S. 187—242; — De nyeste Undersøgelser angaaende de saakaldte Pastoralbreve i det Nye Testamente, fremstillede i deres Betydning og Forhold til Bibelkritik og Canon, V. 2. S. 41—144. (Paa Tydsk: Die neuesten Untersuchungen über die sogenannten Pastoralbriefe des Neuen Testaments, dargestellt in ihrer Bedeutung und in ihrem Verhältnisse zur Bibelkritik und zum Kanon, von C. E. Scharling. Aus dem Dänischen übersetzt. Jena 1846. IV. 106 S.; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 290); — Om Pauli Forhold til Moseloven; efter Beretningerne i Apostlernes Gjerninger og efter Apostelens egne Ytringer i hans Breve, VI. 1. S. 93—132. (jvfr. VII. 160—61); Kampen mod Christendommen i den nyeste Tid, VI. 2. S. 174—210. (jvfr. VII. 177); — Om det historiske Beviis for den Paastand, at det Nye Testaments Skrifter ikke ere at betragte som Troesnorm, men som en Complex af stridende, hinanden ofte polarisk frastødende Systemer, VII. S. 1—35. (jvfr. sld. S. 319); Anmeldelse af N. Møllers Commentar over Pauli Pastoralbreve, VII. S. 116—26; — Har det fjerde Evangeliums Forfatter gjort Fordring paa historisk Troværdighed for sine Beretninger? (En Oversættelse og Bearbejdelse af Forfatterens Program til Universitetets aarlige Reformationsest 1844), IX. S. 1—45; — Om de synoptiske Evangeliers Forhold til deres skriftlige Kilder, X. S. 1—109; Bidrag til Apocalypsens videnskabelige Fortolkning, X. S. 334—88. — Endvidere: Meddelelser angaaende Kbhvns Universitets Høitidelig holdelse af den danske protestantiske Kirkes 3die Jubilæum (ved Scharling og Engelsloft), i I. 1. S. 175—99. — Endelig ere endel kritiske Anmeldelser til Theol. Tidsskr. meddeelte af ham.

Tale ved det Sorøiske Bibelselskabs aarlige Møde 1831, 5te Sept. (trykt i 17de Beretning fra Bibelselskabet for Danmark, Kbh. 1832, S. 86—110 og i Forf.'s „Prædikener og Heilighedsstaler“, S. 61—82; jvfr. v. T. 1832, S. 500—1).

Methodistiske Lægpræster (i „Blandinger fra Sorø“, S. 2. S. 77—107; S. 3. S. 17—74; jvfr. Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 994).

Nogle Bemærkninger til Bestemmelse af Affættelsestiden for Pauli Brev til Romerne og hans tvende Breve til Corinthierne (i J. Møllers „Tidsskrift for Kirke og Theologie“, II. 220—56; jvfr. v. T. 1833, S. 749—50).

Nogle Betragtninger over det theologiske Lære-Embedes Betydning i vore Dage. Et indledende Foredrag, holdt ved Tiltrædelsen af det theologiske Professurat, den 9de Mai 1834 (trykt i „Dansk Ugeskrift“, Bd. V. 1834, Nr. 116, S. 105—18 og i Forf.'s „Prædikener og Heilighedsstaler“, S. 92—109).

Oversættelse af „Salomos Visdom“ (indf. i „Prover af en ny dansk Oversættelse af det Gamle Testamente, udgivne af den til Udarbejdelse af samme altsaa digst nedsatte Commission“. Kbh. 1815, S. 98—128).

Ubillige Recensioner og Anmeldelser i: „Maanedsskrift for Litteratur (af: P. A. Brorsons „Psalmer og aandelige Sange, samlede og udgivne

af J. A. E. Holm", VI. 99—126 (jvfr. Lindbergs Maanedsskr. f. Christend. og Hist. II. 317—30); J. Hornsby's "Betrægtninger over Bibelen", VI. 162—82; E. E. Clausen "De Synesio philosopho, Libya Pentapoleos Metropolitæ", VII. 283—300; E. Pram Gad "Præstens Gjærning, Sorger og Glæder", X. 737—40; E. E. Müller "Udvikling af den christelige Religions Troeslærdomme", XI. 1—23; 87—129); — i Peterfens "Lidskrift for Litteratur og Kritik" (af: W. J. Boethe's "Eregetisk Bibliothek", IV. 364—74; P. E. Rothe "Tyge Rothe og hans Virken", V. 231—43; E. S. Kalkar's "Forelæsninger over den apostoliske Kirkes Historie", V. 245—67; R. Møller's "Commentar over Pauli Brev til de Galater", VI. 213—32; R. Nielsen "Pauli Brev til Romerne", VII. 210—43).

Peroratio. qua omnium academicis honoribus ornatorum nomine gratias agebat C. E. Scharling (med veifsjet dansk Oversættelse) i "Acta Solennia quibus tertium Jubilæum Sacrorum in regno Daniæ reformatorum celebravit Universitas regia Hauenensis", pag. 34—38.

Leverede Bidrag til P. Hjort's "Danske Børneven". — (Revid.).

Scharling (Edvard August), Nysansfertes Broder; f. d. 1ste Marts 1807 i Kjøbenhavn; kom, efter at have nydt videnskabelig Undervisning af sin Fader, til Cancelliraad og Apotheker Groth, under hvis Vejledning han lærte Apothekervidenskaben; underkastede sig i Januar 1828 den chemist- pharmaceutiske Examen, og erholdt eenstemmig bedste Charakter. Da han fandt sig kun lidet tilfredsstillet ved den Maade, hvorpaa Pharmacien almindeligen dyrkedes, besluttede han at trænge dybere ind i Chemien, og fik Lejlighed til i sine Fritimer at anstille Forsøg i det chemiske Laboratorium, under Professor Zeises Vejledning; blev ved Dyrettelsen af den polytechniske Lære-Anstalt (1829) Amanuensis hos Conferenceraad, Professor H. C. Ørsted, og nød tillige Undervisning i samme Lære-Anstalt; forfattede efter fuldendt Forberedelses-Examen en Afhandling (indeholdende en chemisk Undersøgelse over Klinten og dens Indflydelse paa Gjøringen), som tilkjendtes en af det Kongl. Danske Videnskabskabernes Selskab for Aaret 1831 udsat Præmie; tog i Foraaret 1834 Examen i anvendt Naturvidenskab (Laud.), og tiltraadte i det paafølgende Efteraar, da han allerede var bleven udnævnt til Inspector ved den polytechniske Lære-Anstalt, en videnskabelig Udenlandsrejse med offentlig Understøttelse (jvfr. Selmers Afad. Tid. 2. Aarg. S. 487); studerede Physik og Chemi i Göttingen, Gießen, Paris, London og Heidelberg, og gjennemrejste en stor Deel af England i Selskab med de Berlinste Professorer Rose og Magnus; modtog under sit Ophold i Heidelberg i Begyndelsen af 1836 Efterretning om at han var bleven udnævnt til Lector i Chemi ved det chirurgiske Academi, og blev kort efter sin Hjemkomst endvidere constitueret som Lærer og Examinator ved den polytechniske Lære-Anstalt (indtil 1838); indstredes 1839 som academiisk Borger ved Kbhvns Universitet og disputerede d. 29de Mai s. A. for Magistergraden (jvfr. Selmers Kbhvns Uni-

versitets Aarbog 1839, S. 87—88); blev d. 1ste October f. A. tillige Lector i Chemi ved den polytechniske Lære-Anstalt, og d. 15de Sept. 1840, da Lærerposten i Chemi ved det chirurgiske Academi ophævedes, endvidere Lector ved Kjøbenhavns Universitet i Chemi, med særdeles Hensyn til Lægevidenskab; erholdt 1842 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en indsendt Afhandling „over Urin“, og blev f. A. ordentligt Medlem af „Die Gesellschaft zur Beförderung der gesammten Naturwissenschaften in Marburg“; udnævntes d. 23de Decbr. f. A. til Professor extraordinarius i Chemi ved Kbhvns Universitet; blev d. 15de Decbr. 1843 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs physiske Klasse. Var Docent i Physik og Chemi ved Veterinairskolen 1837—1845; gjorde 1845 en teknisk Rejse igjennem en Deel af Lydsland, med offentlig Understøttelse. — * 27 1839 Karen Drsted, ældste Datter af Conferenceraad, Professor Hans Christian Drsted og Jnger Birgitte f. Ballum. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformationsfest 1839, S. 145—47).

§ Böhlers Grundriss af Chemien. Oversat. Organisk Chemi. Kbh. 1837. (I. f. V. o. R. I. 120—22, af B. Rothé). Anden Deel. Organisk Chemi. ibid. 1841.

De chemicis Calculorum vesicariorum rationibus commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. 1839. 4to, c. VI. tabb. xylogr. (Ugeskr. f. Læg. I. 112. 142—43; The British and Foreign med. Review, Vol. IX. 1840, No. 18. Apr. P. I. p. 360—69; Zeitschr. f. d. gef. Med. XIV. 273—75; Valentin Reper. d. Physiol. Bd. VI. 1841, S. 37. 300—3). Paa Engelsk: *On the chemical discrimination of vesical calculi.* Translated from the latin, with an Appendix, containing practical directions for the recognition of calculi, by S. Elliot Hoskins. London 1812, gr. 12, with 22 plates. (jvfr. „Dagen“ 1843, Nr. 47; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1155).

§ „Det Kongelige Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabel. og mathem. Afhandlinger“ (Undersøgelser over Urin, i X. D. S. 281—298; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [see „Forhandlinger ved de skandinav. Naturforskeres andet Møde 1810“, S. 231, og Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLI. S. 51; Zeitschr. f. d. gef. Medicin XXVII. 495—96]; — Undersøgelser over den Qvantitet Kulstof, som i Form af Kulsyre gennem Hud og Lunger forlader det menneskelige Legeme i Døgnet's Løb, i X. D. S. 331—59; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [Annales de Chimie et de Physique 3. Serie 1843, Tom. 8. p. 478—98; Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLV. 214—42; Archiv for Pharm. I. 170—73, af S. M. Eriér; Zeitschr. f. d. gef. Med. XXVII. 495—96; jvfr. „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Môte, i Stockholm 1842“, S. 269—82]; — Fortsatte Forsøg for at bestemme den Mængde Kulsyre, et Menneske udaander i 24 Timer, i XI. D. S. 379—406; særsk. aftr. Kbh. 1845. 4to, med 1 Plade. (ogsaa i Arch. f. Pharm. II. 204—27; jvfr. H. C. Drsteds Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 1—1; Annal. der Chemie und Pharm. Bd. LVII. S. 1—32).

§ „Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1810“, Kbh. 1841 (Udtog af hans Foredrag over a) de chemiske Bestanddele af Byssus mytili;

b) forskjellige Produkter fremkomme ved Urinens Behandling med Salpetersyre; c) Beskaffenheden af Riisflid og Riisfalter, samt nogle Forsøg over at danne Riisfliden, S. 229—33. (Annal. d. Chemie und Pharm. Bd. XLI. 48—49. 52—53; Pharm. Centralblatt 1842, 47—48).

J „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Mäte, i Stockholm 1842“ (Foreløbige Forsøg over den Qvantitet Kulsyre, et Menneske ubaander i 24 Timer, S. 269—82, med 1 Tabel).

J „Archiv for Pharmacie“, redig. af S. M. Trier, (Nogle Forsøg anstillede med Stivelse, I. 27—29; Undersøgelse over en Art Gjaring, frembragt i Rarstoffsaader, I. 49—50. (Annal. d. Chemie und Pharm. XLIX. 313—15; Pharm. Centralbl. 1844, 543); Om Biinaandsprøbere og deres Anvendelse som Olieprøvere. (Oplæst i Vidensk. Selsk. i Kbhvn. 1845), II. 237—49. (jvfr. S. C. Drstedes Drersigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 41—52; Journal f. prakt. Chem. XXXVI. 372—78; Pharm. Centralbl. 1846, 289).

J „Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere“, udg. af Ursin og Hummel, (Om Tilberedning af Træspiritus og Træsyre, et Foredrag, holdt i Selskabet til Naturlærens Udbredelse, med Tegning, i Bd. I. Nr. 17 og 18).

J „Danst Følgeblad“ (Om kunstigt Brændsel, (en Samarbejdelse af Oluffen om samme Gjenstand), i III. Aarg. S. 83—84, 95—96; Nogle almindelige Oplysninger om den polytechniske Læreaankalts oeconomicke Status, i VI. Aarg. S. 104, jvfr. sld. S. 108).

Anmeldelser: i „Maanedsskrift for Litteratur“ (af J. Wilkens „Om Kunkelroer og Kunkelsukker“, XVI. 485—514); — i Petersens „Tidskrift for Litteratur og Kritik“ (af 3 Skrifter om Agerdyrkningens-Chemi, af B. Rothe, J. Liebig og M. C. J. Thaulow, VII. 45—68). — (Revid.).

Schaumburg (Leopold Heinrich von), f. d. 28de Juli 1743 i Odensworth i det Eiderstedtske; tjente fra d. 1ste Maj 1758 som Cadet og Officeer ved adskillige Regimenter, og i lang Tid ved Jægercorpset i Kiel; blev 1798 Major, Krigs- og Landcommissair (d. 8de Januar 1802 Sø- og Landkrigscommissair) i det 3die jydste District; erholdt 1808 Generalkrigscommissairs Charakter. † 19de September 1816 i Viborg. — * Elisabeth Dorothea Werner. — (Jvfr. Kordes's Lex. S. 289—90; Statistid. 1816, Nr. 82, Tillæg).

Reise von Kopenhagen nach Lissabon, dem Borgebirge der guten Hoffnung, und den azorischen Inseln. Odense 1784. (Paa Titellbladet og under Dedicationen kalder Forf. sig Schomburg).

Scheel (Anton Wilhelm), f. i Stavanger i Norge d. 28de Decbr. 1799. Fadren, hvis fulde Navn han forer, var først Militair (Capitain), tilsidst Byfoged og Byttriver i Frederikstads († 1810), og givt med Engel Areng, f. Kjelland († 1804). — Efter sin Faders Død kom han til Danmark og blev antagen til Elev paa Landcadet-Academiet, hvor han i 4 Aar fuldendte det militaire Lærecurfus; underkastede sig mod Slutningen

af Aaret 1814 Officers-Examen og havde i denne et saadant Held, at han ikke alene erholdt den første Plads blandt de Elever, som tilligemed ham deeltog i Examen, men modtog ogsaa af H. M. Kongens Haand en Sabel til Velenning for Gled. Blev d. 15de Januar 1815 udnævnt til Officer, men kom ikke strax til at forrette Tjeneste i denne Stilling, da han for Aaret 1815 ansattes som kongelig Page; fik herved Udgang til at høre Forelæsninger over de højere militaire Videnskaber, og opnaaede atter den første Plads, da han mod Aarets Udgang indstillede sig til Prøve i dem; indtraadte derefter i Begyndelsen af Aaret 1816 som Lieutenant ved første Livregiment til Fods; erholdt efter 2 Aars Forsøb Tilladelse til at gjøre Tjeneste ved det slyenske Infanteriregiment, der hørte til det danske Armeecorps, som dengang var i Frankrige; besøgte Paris; kom tilbage igjen til Kjøbenhavn i Januar 1819, og begyndte i October s. A., under Bejledning af Studios. Philologiae Ernst Lago Petersen, at studere de døde Sprog og iøvrigt at forberede sig til Examen Artium, hvilken han underkastede sig 1821 med Udmærkelse; blev indkaldt ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i April 1825 den juridiske Embedsexamen; erholdt for den theoretiske Prøve Charakteren „Laudabilis et quidem egregie“, og for den praktiske Prøve Laudab.; lagde sig nu efter den militaire Lovkyndighed, hvortil hans Embedsstilling gav en særegen Anledning; udnævntes d. 9de Juli 1826 til Garnisonsauditeur i Kjøbenhavn; fik d. 30te Juli s. A. Premierlieutenants Charakter; disputerede d. 7de Novbr. 1828 for den juridiske Licentiatgrad; ansattes d. 6te Juni 1829 som surnumerair Assessor i den kongl. Landsoverret samt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn, i hvilken han d. 21de Sept. 1831 bestilledes til virkelig Assessor; tilbragte 1 Aar paa en Udenlandsrejse, som det tillodes ham at foretage, tildeels i videnskabeligt Djeemed; udnævntes d. 2den August 1836 til Professor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kbhvns Universitet, samt til Assessor (og Referent indtil 1844) i Confessoriet; disputerede d. 10de October s. A., efter Facultetets Indbydelse, for den juridiske Doctorgrad; blev d. 20de Januar 1839 extraordinair Assessor i Højesteret; 1842 Medlem af Commissionen angaaende en ny Rettergangslov for Landmilitair-Etaten; d. 28de Juni s. A. Ridder af Danebroge; tiltraadte i Juli s. A. en Rejse til England; var Universitetets Rector 1843—44; blev d. 3die August 1846 constitueret og d. 23de Novbr. s. A. udnævnt til Generalauditeur ved Landmilitair-Etaten, samt til Deputeret i General-Commissariats-Collegiet. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 24—27, og i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubilæet 1836, p. 55—56).

De limitibus inter civilem jurisdictionem et militarem exercitui terrestri demandatam, secundum jus patrium dissertatio. Pars prior. (pro gradu Licentiatii juris). Havniæ 1828. (M. f. L. I. 181—84, af C. F. Normann).

Nogle Bemærkninger, hørende til den danske Militærret. En kritisk Anmeldelse, med vedføjede Tillæg og Rettelser, af C. P. N. Petersens Haandbog i den danske Militærret, første Deel. Kbh. 1831.

De publicis actionibus et inquisitionibus in causis poenalibus, ex præceptis juris Danici et Norvegici, tam antiqui quam hodierni, nec non ex aliis nonnullis legibus. Diss. inaug. Havn, 1836.

Om Tilbageholdelsesretten efter de danske Love, med nogle forudstiftede Bemærkninger om tinglige Sikkerhedsrettigheder i Almindelighed. En privatretlig Afhandling, forfattet som Indbydelseskrift i Anledning af Reformationsesten. Kbh. 1839. 4to. (Udtog, ved Forf., i Selmers Univers. Aarbog 1839, S. 189—92).

Om militære Straffelove. En Bedømmelse af Udkast til en militær Straffelov for Kongeriget Norge. Kbh. 1842.

Forelobigt Udkast til en Convention for Søforsikringscompagniet i Kjøbenhavn. Kbh. 1842.

Om Kjøbenhavns Universitets Collegier og Stipendier for de Studerende ved dette Universitet. Indbydelseskrift til Universitets-Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag 1844. Kbh. 4to. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Om militære Rettergangslove. Med Bemærkninger til Udkast til en militær Rettergangslov for Kongeriget Norge. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Kritisk Anmeldelse af C. P. N. Petersens Haandbog i den danske Militærret, i „Maanedsskrift for Litteratur“ V. 241—57; VII. 48—64; 93—122; XI. 191—231; 494—526; see ovenfor).

Scheel (S.).

Anviisning til det dobbelte italienske Bogholderi. Udgivet ved C. Møller. Kbh. 1832. 8. 4to.

Scheel (Hans Jacob), en Søn af Justitsraad Scheel; f. d. 13de Juni 1779 i Aker ved Christiania; dimitteret til Universitetet fra Christiania Cathedralskole i Foraaret 1798; blev Officer og Landmaaler; opholdt sig i flere Aar som trigonometrisk Observator ved Opmaalingerne paa Island; fik Titel som Major og udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Dannebrog. Var 1816—1824 Inspecteur ved det Kjøbenhavnske Klasseslotteri. (Jvfr. Collegial-Tid. 1825, S. 37—38). — * Rebekka Elisabeth Sandberg, en Datter af Fuldmægtig Sandberg.

Barometeriagttagelser i Egnafford paa den nordlige Kyst af Island, fra Juni 1811 til Juni 1813, meddeelte i Annals of Philosophy Vol. XI. p. 96 og 169. (Jvfr. L. E. 1825, S. 808).

Scheepelern (Jens Bergendahl), f. 1801; blev d. 1ste Januar 1819 Secondlieutenant og d. 18de Novbr. 1829 Premierlieutenant i det

høiftenfte Infanteri-Regiment; 1834 forfat til det 3die jydffe Infanteri-Regiment; erholdt den 10de Febr. 1840 Capitains Anciennitet; blev d. 1ste Juli 1842 Capitain af 1ste Klasse ved 11te Linieinfanteri-Bataillon. Var Skoleofficer og Lærer i Fortification ved det kongl. Landcadet-Corps 1832—35.

Dänifche Grammatik für Deutsche. Altona 1831.

Redacteur og Udgiver af: Militair-Lidende for Danmark og Hertugdømmerne. Nr. 1—24. (fra 6te April indtil 14de Septbr. 1837). Kbh. 1837. 8. 4to. (jvfr. Milit. Repertor. IV. 107—8).

Medredacteur af: Scandinavifche Bibliothek. Eine Zeitschrift, enthaltend: eine fortlaufende Auswahl des Anziehendften und des Neuesten aus der dänifchen, norwegifchen und fchwedifchen Literatur in forgfältig bearbeiteten Übertragungen. 1r Jahrg. I.—II. Hefte. Kopenhagen und Leipzig 1836. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1838, Nr. 82, Feilage; jvfr. Nord. Ugefr. 1838, S. 434). Til dette Tidfkrift leverede han Overfættelfer af: Euren, en Novelle af M. C. Hansen, i 1. H. S. 187—95; Klofterruinerne, en Novelle af M. C. Hansen (med Forfatterens Nizzerede Levnetsbefrirelfe), i 2. H. S. 9—189.

Scheving (Benedikt Gudmundsen), f. d. 12te April 1807 i Jöland, Søn af Agent Gudmundur Bjarnafon Schevíngr, Forfatter af: Nokkrar Hugleidingar um þilskipa-veidar á Íslandi, i „Árman á Alþingi“, Ada Árgangi, 1832, bls. 83—106 (f. 1776, † 24 1837, jvfr. F. Magnússon: „Fáein minningarord eptir sáluga Agent G. B. Schevíngr“. Kpmh. 1838), og Halldóra (en Datter af Benedikt Bogafon paa Stadarfell). Blef dimitteret fra Besfæftad Skole, og Student ved Kjöbenhavns Universitet 1828; abfolverede i Juli 1833 den theologifke Embedsexamen (Laud.); blev d. 9de Februar 1836 Sognepræft paa Romø under Ribe Stift; d. 25de October 1840 Præft for Hammer og Horsens i Aalborg Stift, hvor han dog ikke kom, men forblev i fit forhen havde Embede; d. 7de August 1846 Præft til Kollerup og Bindeløv i Ribe Stift. — * Caroline Wilhelmine Neumann, Datter af Cancelliraad, Postmester P. G. Neumann i Ribe.

I „Kbhposten“ (Jölands nærværende Folkemængde og vefenomiffe Tilftand, 1835 Nr. 54. 55; jvfr. Art. Bjarne Thorsteinfon).

Scheving (Davíð), Nysanforfes ældfte Broder, f. 1802; er Student og bosat paa Kaudsðal i Vardastrandssyffel.

Eleónóru-rimur. Kpmhfn. 1837.

Scheving (Hallgrím Hannesen), f. i Helgastad, i Þhingey eller Norder-Syffel, under Jölands Nord-Amt, hvor hans Fader Hannes Lauritfon Schevíngr da var Præft, siden til Grenjadarstap og Tverrae, samt Provst over bemeldte Syffel; hans Moder Smolvíg Hallgrím-

fen var en Datter af Provst Hallgrimur Eibjárnsson i Vadla-Syffel. — Han besøgte 1795—1800 den lærde Skole i Holum, blev derfra dimitteret og vendte tilbage til Hjemmet; kom i Foraaret 1804 til Kjøbenhavns Universitet, hvor han underkastede sig Examen Artium (Laud.), samt i det følgende Efteraar og i Foraaret 1805 2den Examens tvende Afdelinger (Laud.); var derpaa Alumnus af det pædagogiske Seminariums philologiske Klasse, hvorfra han efter 3 Aars Forløb dimitteredes; vandt 1809 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af den i 1807 og 1808 udsatte philologiske Priisopgave: „*Tetralogiæ Græcæ indoles omnisque ratio ex ipsis, quæ habentur, Græcis dramatibus dramatumque fragmentis, qua fieri poterit, accurate exponatur*“ (jvfr. Engelstöfts Univ. og Skole-Annal. 1809, I. S. 30—31); rejste tilbage til Island, og blev d. 5te Juni 1810 constitueret som Lærer ved den lærde Skole paa Væsfestad, ved hvilken han d. 5te Decbr. 1815 udnævntes til Adjunct; erholdt 1817 Doctorgraden i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 27de April 1816 Overlærer ved den lærde Skole i Reikjavik (fra 1ste October s. A. at regne). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationens Jubelfesten 1817, p. 36—37; jvfr. Hundrups Skole-Calendar 1845, S. 35—36; „Søndagen“, et Tillægsbl. t. „Dagen“ 1838, Nr. 1).

Kritisk Undersøgelse om et Par Stropher i den saakaldte *Völuspá*, især om det Sted, der omtaler Menneskets Stabelse, i det Scandinav. Lit. Selsk. Skrifter 1810, S. 175—220; ogsaa særsk. aftr.

Observationes criticae ad quædam Bruti Ciceronis loca. Diss. inaug. Haunniæ 1817.

Hugsvinnis-mál, ásamt þeirra látinska *Frunsríti*, útgáfin. Bodsrit. Videyar Klaustri, 1831. 34 bls.

Forspjallsljóð (edur Hrafnagaldur Odins). Bodsrit. Videyar Klaustri, 1837. 54 bls.

Islenskir málhættir safnadir, útvaldir og í stafrófsröd færdir. 60 blss. (i: „Bodsrit til að hlýða á þá opinberu yfirheyrslu í Bessastada Skóla Maí 1843. Videyar Klaustri“). („Fjölnir“ VII. bls. 100—3).

Vitskufallid (Blisdommens Fjerg) af det Engellske, og Seliko af det Franske, overs. paa Islandsk i „*Gaman og Alvara*“, 2. H. 1820.

Schiø (J. B.), afftediget Underofficer fra Garden.

Professor David og hans Fædreland. 1ste Hefte. Kbh. 1835. Andet Dplag, med tvende Efterskrifter, udg. af E. A. Wollheim. *ibid.* eod. Samme paa Tydsk. *ibid.* eod. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 435, 44, 47; Dansk Folkebl. 1835, Nr. 2; og Art. E. A. Wollheim).

Schjelderup (S.), Studios. Theologiæ, Kirkesanger og Skolelærer i Grundfør, i Aarhus Stift.

Forsøg til en almenefattelig, moralsk historisk Mindesang over Morten Luther. Aarhus 1838.

Schiern (Frederik Eginhard), en Søn af nedenanførte Justitsraad Niels Frederik Bernhard Schiern og Susanne Margarethe f. Orholm; er f. d. 22de November 1816 i Kjøbenhavn; tilbragte sin Barndom hos sine Forældre i Nyborg; blev, efter tidligere at have været bestemt til en anden Livsbane, i Aaret 1832, for at studere, sat i Borgerdydsskolen paa Christianshavn; dimitteredes herfra to Aar senere til Universitetet, hvor han i Aaret 1834 blev Student med Charakteren Laudabilis, i Aaret 1835 tog Examen philol.=philosoph. med Charakteren Laudabilis et publico encomio ornatus, og derefter vandt den akademiske Præmiedaille for en hidtil utrykt Afhandling over den i Aaret 1836 udsatte historiske Opgave: „*Expositis causis, quibus factum est, ut populi Gallici in Asiam minorem immigraverint, ibique in regione, quæ ab iis nomen traxit, sedes fixerint, describatur hujus regionis natura atque illustrentur horum colonorum res, quales erant usque ad annum 25 a. Chr. n., quo terra eorum in formam provinciæ Romanæ redacta est*“ (jvfr. Selmers Kbhvns Univerf. Aarbog 1837, S. 90); underkastede sig i Efteraaret 1839 den latinist=juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler; disputerede d. 7de Decbr. 1842 for Magistergraden; tiltraadte i Slutningen af samme Aar, dels med offentlig Understøttelse, dels for egne Midler, en Rejse til Udlandet, hvorpaa han besøgte Belgien, Frankrige, Schweiz, Italien, derpaa atter Frankrige og endelig England, og hvorfra han vendte hjem i Foraaret 1844; holdt efter sin Hjemkomst som Privatdocent en Række Forelæsninger ved Universitetet over det danske Folks Historie i det attende Aarhundredes anden Halvdeel (jvfr. Selmers Kbhvns Univerf. Aarb. f. 1845, S. 130), ligesom han tidligere havde holdt forskjellige Foredrag i den danske historiske Forening, af hvis Bestyrelse han gjentagne Gange har været Medlem. Blev d. 17de Juli 1847 udnævnt til Lector i Historien ved Kjøbenhavns Univerfitet.

Spanierne i Danmark, i Niise's „Archiv for Historie“ 1835, Bd. LXI. S. 497—519. (jvfr. „Dagen“ 1835, Nr. 174). Senere omarbejdet i „Danst Folkskalender“ for 1843, S. 14—46, og derfra oversat af Er. Carstens i Falck's „Archiv für Gesch. u. f. w. der Herzogthümer“ III. Jahrg. 1844, S. 519—46.

Et nordiskt Sagns Vandringer, fornemmelig med Henfyn til Sagnet om Wilhelm Tell, i „Historisk Tidsskrift“ Bd. I. S. 45—111. (rec. i Kbhpost. 1839, Nr. 331, 42, 50; i Dist. Tidsskr. I. 566—71 (af C. Molbeck); i Studier, Kritiker och Notiser 1841, Nr. 23 og 24 (af Cronholm); i Magaz. der Litteratur des Auslandes 1840, T. XVIII. Nr. 153, 157; i Wolfgang Menzels Litteraturblatt 1841, Nr. 9; i Mémoires et documents, publiés par la société d'histoire de la Suisse Romande 1843, T. II. 3. 252 (af J. Sisely); i Bibliothèque universelle de Genève 1843, T. XLX. p. 18 (af E. Bulliemin); i Revue des deux mondes 1844, T. VI. p. 595 ff. (af J. Olivier).

Om et nyt polst Vidrag til Danmarks Historie, meddeelt i „Historisk Tidsskrift“ Bd. III. S. 293—312. (Hempels „Vidrag til Tidshistorien“ 1841, Nr. 49—50).

Om Historieffrivningens Udvikling og nærværende Standpunkt, i Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik“, Bd. VII. S. 251—97. (jvfr. „Fædel.“ III. 1842, Nr. 897); overs. af Er. Carstens i Falds „Archiv f. Gesch. u. f. w. der Herzogthümer“ IV. Jahrg. 1845, S. 274—316.

Origines et Migrationes Cimbrorum (pro gradu Magisterii). Hauniæ 1842. (rec. i „Studier, Kritiker og Notiser“ 1844, Nr. 7—10 (af Cronholm) og i „Literarische Zeitung“ 1844, Nr. 16).

Om Nationalitet og Syrogkamp i Belgien, Skrivelse fra Lille i det franske Glandren (Dep. du Nord) i Marts 1843, i Fjerdingaarskriftet „For Litteratur og Kritik“ Bd. I. 1843, S. 315—45. (jvfr. „Fædel.“ IV. 1843, Nr. 1430; „Kjøbenhavnsposten“ 1843, Nr. 283; 1844, Nr. 13).

Udsigt over Udvandringerne fra Normandiet til Italien og Normannerens første Erobringer i Neapel og Sicilien, i „Annaler for Nordist Oldkyndighed“ 1844—45, S. 218—59. Oversat paa Engelsk (i Nordamerika af Kæppen).

Absolutismens historiske Udvikling. En flizzeret Sammenstilling, (Nærmest med Hensyn til Beckers „Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik den Tredies Regjering.“), i Schouvs „Danst Tidsskr.“ 1847, Nr. 2, S. 181—206).

Brev fra Wallenstein til Regentinden i de spanske Nederlande, Infantinde Isabella, tilligemed dennes Erar, angaaende Erobringen af Jylland i Aaret 1627, i „Danst Magazin“, Tredie Række, Bd. II. S. 294—97.

Kritiske Anmeldelser i „Fædrelandet“ (af: H. Knudsen „Joachim Nonnow“, I. 1840, Nr. 294; „Deutsche Geschichte etc., von E. Ranke“, og „Histoire des relations commerciales &c., par J. J. Altmeyers“, II. 1841, Nr. 469, 470; E. Paludan-Müller „Bemærkninger om Dve Høegh-Guldberg som Statsmand“, III. 1842, Nr. 749, 756; Allen „Elaget paa Kjøbenhavns Aiseb d. 2. April 1801“ og Zahrtmann „Gjenlyd fra 1801“, III. 1842, Nr. 857. (jvfr. Nr. 882—85, af Allen); Replik mod Cand. Allens Indlæg, s. A. Nr. 888. (jvfr. Nr. 891, af Allen). — (Revideret).

Schiern (Jens), f. ved Hølstebro; assisterede i nogen Tid Skuespiller J. Wildt ved hans Forestillinger i Jylland; kom siden paa Byggeskriver-Comptoir i Aalborg; blev 1825 Medejer af det Wandallste Bogtrykkeri sammesteds, og erholdt s. A. kongl. Tilladelse til at deeltage med P. F. Wandall i Udgivelsen af „Aalborg Stifts tydske Efterretninger og Avertissements-Tidende“, hvilken Tilladelse blev tilligemed Officinet overdraget Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Rée i Aalborg i Begyndelsen af 1827 (s. Collegial-Tid. 1827, S. 190, jvfr. ssid. 1821, S. 417—18). Levede siden som Institutlærer i Kjøbenhavn.

Musekranse. En lille Saml. af smaa poetiske Forsøg, hentet paa Venners og Beninderss Alter. Kbh. 1817. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1818, S. 155, 191). — Frederikskilde. Et Digt. Aalborg, 1821. — Nytaarsgave. ib. 1822. — Dannebergens Friedrich den Sjettes Reise gjennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wan-

dall og J. Schjern. Aalb., 1825. — Digtninger og smaa Fortællinger eller Aalborg Conversations Bladv. Et Maanedsskrift. Samlet og udgivet af J. Schjern og W. Ferslew. 1.—11. Hefte. Aalborg 1826. Iversfel. (1. H. med 2 Kbb., 2. H. uden Kbb.) — Sorgenfri. Nytaarsgave for 1828. Kbh. — Krigsrygter, eller Hvad bør man troe, eller ikke troe? En Afhandling med eplysende Exempler. ibid. 1828. — Lindenborg, et dramatisk Oldtids-Sagn. ibid. 1829. — En Herold for Indtoget i Kongeskaden. ibid. eod. — Fædrelandets Stemme til Kongen, med et Anhang indeholdende Scener og Tildragelser fra Borgerkrigens Skueplads. ib. 1830. — Den nye Cyprianus eller Damerens Heremester. ibid. u. A. — Beretning om det af Underofficer Hoff paa Stabscaptain Grev Spønnek udøvede Snigmord. ibid. 1831. — Morderen Hoff i Fængslet og paa Ketterstøt. ibid. eod. — Hulda. Nytaarsgave for Damer. ibid. 1832. (o. m. T.: Samling af Sange for de nyeste Operaer samt andre interessante Smaastykker). — Trost og Kjærlighed. ibid. eod. — Epistel (paa Vers) til de Mænd, der i sin Tid vælges som raadgivende Medlemmer i Provindsialstændernes Forsamling. ibid. eod. 4to. — Muntre Billeder af Kjøbenhavnse Hoteller, Restaurationer. ibid. eod. — Mandfolkernes Synderregister. ibid. 1833. — Min Mening om det 86de Kongelige Kjøbenhavnse Klasse-Lotterie, saaledes fremsat som enhver fri Mand i Danmarks frit tør udtale sig. ibid. eod. 8 S. — Hemmelig Hærebog. Et Selskabs-Epil. ibid. eod. 16 S. (under Navnet: Jermin-Schjern). — Blomstergave paa Venners og Venders Altar. 1834. ibid. 68 S. 12. — Beretning om Ildbranden i Hillerød ved Frederiksborg ibid. 1834. — Kortfattet Udtog af de mærkelige Lovbud, som angaae Provindsialstænders Indretning i Danmark, forsaavidt Sjællands, Fyens og Vollaads-Falsters Stifter ic., samt Nørre-Jylland angaaer. Med nogle faa allerunderdanigste og frimodige Bemærkninger om Stændernes Stifelse i Almindelighed, samt om enkelte af disse Forordningers Paragrapher. Allerunderdanigst udgivet. ibid. eod. 8 S. — Hvo vil under Stænderforsamlingen antage sig de mange undertrykte Leieres Sag og søge at indskrænke visse Grundeiers mageløse Udsuelser? Et Spørgsmaal tilligemed nogle Bemærkninger over Privilegier og borgerlige Rætningsveie. ibid. eod. 8 S. — En jydsk Bondes Betragtninger og Eventyr paa en Vandring fra Kongens Nytorv, gennem Mergade, til Amagertorv. Til Trykken beferdret. ibid. eod. 12 S. 1. 8. — Den kloge Zigeunerpiges Spaakunst. ibid. eod. 16 S. — Sjølund, Nytaarsgave, påskente at nedlægge i enhver Hjør Faand. ibid. 1836. — Erindringsblomst. ibid. 1839. — Skytsgubinden eller Danmarks Broderpagt. Et dramatisk Digt. ibid. 1843. 15 S.

Redacteur af Aalborg Stifts jydsk Eftretninger og Avertissements-Tidende fra Efteraaret 1821 til Marts 1827, og Medudgiver af samme 1825—1827.

Bidrag i „Den Cimbriske Mercur“ 1822—23.

Schjern (Niels Frederik Bernhard), f. d. 27de November 1789 i Næstved, Son af Oberstlieutenant og fungerende Sø- og Landkrigscommissair i det 1ste jydsk District Johan Friedrich v. Schjern (f. 1749, † 1°/₁₇ 1808 i Aarhus) og Ingeborg Cecilie f. Jensen (f. 1761, † 2°/₁₇ 1830 i Aarhus); blev dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole 1806; udmærket ved den philologiske Prøve i det paafølgende Aar; erholdt 1811 og 1812 to academiske Guldmedailler for

Besvarelser af de for 1810 og 1811 udsatte mathematiske Priisopgaver: „Af Kuglens Natur at udlede de analytiske Formuler, ved hvis Hjælp saavel hele Kuglens som dens fornemste Deles Indhold og Overflade beqvemmeligen kan udfindes“, og: „At forklare den astronomiske Parallaxis og dens forskjellige Arter og Egenstaber, saavel som den vigtigste Nytte af samme“ (jvfr. Engelstofts Univers. og Skole-Annal. 1811, I. S. 75—76; 1812, S. 48—49); blev d. 5te Januar 1813 Adjunct ved Kjøbenhavns Cathedralstole (nuværende Metropolitanstole); 1819 Bogholder i Bureauet for udenlandske Betalinger; 1823 Kammerraad; 1826 Amtsforsvalter for Nyborg Amtstue = District; d. 28de October 1836 virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Dannebrog; d. 10de Decbr. f. A. Amtsforsvalter for Kjøbenhavns Amtstue = District, Amagerland derunder indbefattet; d. 18de Juni 1846 valgt til Bankrepræsentant. — * Susanne Margarethe Drholm († 1⁷ 1845), en Datter af Escapitain Jørgen Drholm, og tidligere gift med Dr. juris Jens Kragh Høst.

Grundtræk af det dobbelte Bogholderies Methode, samt Anvisning til dens Anvendelse ved de danske Amtstuer. Med Tab. Kbh. 1835. — (Revid.).

Schierning (Jacob), f. d. 9de Januar 1773 i Nykjøbing paa Falster, hvor hans Fader Niels Schierning var Kjøbmand og gift med Marthe Rud. Blev Student fra sin Fødebyes Skole i Efteraaret 1791; theologisk Candidat i Jan. 1795 (Laud.); d. 7de Jan. 1803 residerende Cappellan ved St. Michaëlis Kirke i Fredericia; d. 24de Juli 1812 Sognepræst for Trinitatis Menighed ssb. og for Annexet Veilby under Ribe Stift; d. 30te December 1829 entlediget; 1838 valgt til borgerlig Raadmand i Fredericia, hvor han tillige i en Række af Aar var Forligelsescommissair. † 3die April 1845 i Fredericia. — * 1803 Nicoline Christiane Frederikke Bengon.

Medredacteur og Medudgiver af: „Nyeste Morgenvest, Ugeblad af blandet Indhold især med Hensyn til Fredericia og Omegn. Nr. 1.—28., fra 1. Januar til 24. Juni. Horsens 1840. 4to; og af: Fredericia Ugeblad. Af blandet almennyttigt Indhold for By og Land. Nr. 1.—26., fra 8. Juli til 30. December. Veile 1840. 4to.

Schjerup (Peter Matthias Gesmel), f. d. 27de Novbr. 1747 paa Leerbek i Vendsyssel, Søn af Procurator Jens Schjerup; dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1765; tog 1770 theologisk Attestats; blev 1775 kaldet til Sognepræst for Elling og Tolne i Vendsyssel; 1786 tillige Provst i Horns Herred; d. 14de Octbr. 1796 Sognepræst til Fruekirke i Aalborg og Annexet Nerre-Tranders; fungerede siden Prof. J. L. C. Pontoppidans Død (1⁷ 1799) som Stiftsprovst, og modtog paa sin

Jubelhøjtidsdag d. 31te Juli 1825 Kaldsbrev og Bestalling som Stiftsprovst i Aalborg Stift; udnævntes d. 23de August 1825 til Ridder af Danebroge. † 23de Maj 1827 i Aalborg. — * 1781 Anne Fedder Munch († 2° 1836, i sit 77de Aar, i Søby). — (Jvfr. [Lauvers] Notiser om Disciple i Aalborg Skole I. S. 115—16).

Var Fortiden bedre end Nutiden, og have vi Aarsag til at frygte for, at Eftertiden skal vorde værre end den Tidsalder, i hvilken vi nu leve? En Tale ved Præmiers Afdeling i Søndagskolerne i Aalborg 1812. Aalborg.

Schilling (Johan Christian) blev i Efteraaret 1793 dimitteret til Universitetet fra Odense Skole, og afsløvede i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; var sidenefter Commissionair i Kjøbenhavn.

Udgav med F. M. Juell Maanedsskriftet: Læsning af blandet Indhold. Januar 1804. Kbh. (Mere udkom ikke).

Schimmelmann (Ernst Heinrich, Greve af), f. d. 4de December 1747*) i Dresden, Søn af Heinrich Carl Greve af Schimmelmann, Ridder af Elephanten, Gehejmerraad og Statmester (f. 1° 1724 i Demmin i Preussisk-Pommern, † 2° 1782, jvfr. J. R. Høst's „Elio“, Bd. I. S. 2. S. 3—40, og Hofods Convers. Lex. XXVI. 530—33), og Caroline Tugendreich v. Gersdorf (f. 1731, † 2° 1795 i Hamborg). — Studerede i nogen Tid i Genf og Lausanne; rejste igjennem Tydskland, Schweiz, Over-Italien, Frankrige og England, sildigere igjennem Norges fire Stifter, og tildeels igjennem Nordlandene; blev d. 7de Decbr. 1767 Conferenceraad; d. 16de Febr. 1768 Kammerherre; d. 18de Maj 1773 Deputeret i General-Land-Oekonomi og Commerce-Collegiet; 1774 Medlem af den saakaldte Overtskattedirection („Overtsteuerdirection“); 1775 Assessor i Statskammeret; d. 2den September s. A. Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 9de Decbr. 1776 første Deputeret i Gen. Land-Oekon. og Commerce-Collegiet; s. A. Deputeret i Finants-Collegiet; 1778 Directeur for det Bestindiste Compagni; 1779 Gehejmerraad; 1782 Besidder af Grevskaabet Lindenborg; d. 13de April s. A. Medlem af Overtskattedirectionen for den kongl. octroyerede Bank; s. A. Commerce-Minister; 1784 Finants-Minister, og d. 2den Juni s. A. første Medlem af Finants-Collegiet; d. 16de August 1786 Medlem af Directionen for Creditkassen (indtil d. d. 28de Marts 1798); d. 2den Maj 1787 Medlem af Commissionen til at undersøge adskillige Finantserne betræffende Gjenstande; 1788 Statsminister (1808 Gehejme-Statsminister); d. 22de Maj 1789 Medlem af Commissionen til de danske Almueskølers bedre Indretning, og 1791 Med-

*) Andens fødsels 1748, 1749, 1750 og 1752.

directeur for Blaagaards Skolelærer-Seminarium; d. 31te Juli 1790 Ridder af Elephanten; d. 10de August 1808 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; afgik i December 1813 som Finants = Minister, men vedblev som Medlem af Gehejme = Statsraadet og af den overordentlige Finants-Commissjon (oprettet 1787). I Aarene 1814 overtog han, i Gehejme = Statsminister Rosenkrantz's Graværelse, Portefeuillen for de udenlandse Anliggender, ligesom Bestyrelsen af det Kongl. Departement for de udenlandse Sager overdroges ham ad interim d. 6te Jan. 1824; blev derefter Chef for dette Departement. — Valgtes d. 4de Marts 1796 til Væresmedlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 24de October 1797 til dette Selskabs Præsident; d. 15de August 1815 til Præsident for det danske Bibelselskab; var ogsaa Væresmedlem af det Kgl. Academi for de skjønne Konster i Kbhvn. Schousboe har opfaldt en Planteslægt efter ham: *Schimmelmannia* (jvfr. Krøyer's Naturhist. Tidsskr. I. S. 584). † 9de Februar 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. 1° 1775 Emilie Caroline Christiane Comtesse Rangau (f. 1752, † 1780, Datter af Generallieutenant Ditlev Carl Greve af Rangau til Arensburg). * 2. 2° 1782 Charlotta v. Schubart († 1816), en Datter af Oberstlieutenant Carl Rudolph v. Schubart og Jørgen v. Løvenskjold. — (Nekrolog i „Dagen“ 1831, Nr. 42; L. T. 1832, Nr. 36—39, af J. Møller (overs. i Fald's N. Staatsb. Magaz. II. 406—36); „Neuer Nekrolog der Deutschen“, Jahrg. 9. 1831, I. S. 124—26; jvfr. H. C. Ørsted's „Mindetale over det Kgl. danske Vid. Selskabs Præsides, Gehejme Statsminister E. H. Greve af Schimmelmann“, Kbh. 1831 (overs. i Fald's N. Staatsb. Magaz. I. 413—39); J. C. G. Johannsen's „Gedächtnisrede am Sarge des Grafen E. H. von Schimmelmann“, Kopenh. 1831; Det Kgl. Danske Vid. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 291—92, 510; Bergsøe: „Chr. Reventlovs Virksomhed“, I. 123, 25, 36, 47, 62, 301; II. 97, 200, 30, 33, 62, 63; Nathanson: „Danmarks National- og Stats-Huusholdning“, S. 84 figg.; Schouw's „Danst Ugeskrift“, II. Nr. 58—59; J. Baggesens Biographi, I. 337, 51; II. 150, 67; Tillæg, S. 13—18, 94—96; Det danske Bibelselskabs 17de Beretning, S. 6; Kbhpost. 1831, S. 120, 31, 74, samt Nr. 43; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.; Øst's „Materialier“ Nr. 56 og S. 235. — Hans Portrait, lithogr. af Kaufmann 1831).

Svar paa Kjobmændenes Adresse. Kbh. 1782. 4to.

Tale ved Festen d. 11te Decbr. 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse, i de derom udgivne „Forhandlinger“, S. 96—103.

Tale i Bibelselskabet i Kjøbenhavn, indf. i Selskabets 3die Beretning, S. 38—52; En Tale i samme Selsk. 7de Beretning, S. 12—14.

Breve til Baggesen 1789, 1793, 1795, indf. i „Sens Baggesens Biographi“, Bd. I., Tillæg, S. 97—98; Bd. II., Tillæg, S. 28—30, 76—77, 90—94. — J. Baggesens Stamdbog, 1ste Bd. I. Tillæg, S. 55.

Brev til Rector Joh. Poye, 1793, i Hist. Tidsskr. IV. S. 361.

Ueber die Vereinigung der drei nordischen Reiche. Aus den Papieren eines durchreisenden Schweden. Altona, im Julius 1810. (Dette Skrift bliver ham tillagt; jvfr. Fædrel. V. 1844, Sp. 13,731; J. R. Høst's Erindr. S. 84).

Schinnerup (Peder Michelsen), f. i Marts 1778 i Skinnerup i Aalborg Stift, hvor hans Fader Michel Pedersen var Bonde. Deponerede i Foraaret 1803 som Privatist fra Viborg (ikke fra Aalborg); udnævntes d. 25de Septbr. 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog i Juli 1807 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 15de October 1808 personel Capellan til Vier i Aggershuus Stift, i Norge; siden Hjelpepræst i Eidsvold; 1812 Hjelpepræst til Hillerslev og Kaastrup i Aalborg St.; d. 5te Novbr. 1817 Sognepræst til Næhr, Hansted og Bixø i samme Stift, og d. 6te Septbr. 1833 til Blegind og Hørning i Aarhus St.; d. 31te Decbr. 1840 tillige Provst for Hjelmølev og Gjern Herreder; 1842 Medlem af Amtsraadet for Skanderborg Amt. — * $\frac{3}{8}$ 1813 Karen Stadell, f. Loft (f. $\frac{1}{4}$ 1785, † $\frac{5}{2}$ 1836), Datter af Cancelliraad Lars Loft, til Ullerupgaard, og Barbara Agnethe Brorson, samt Enke efter Lieutenant og Forpagter Andreas Stadell. •

Læsebog og Bibelhistorie for smaae Børn. Bihæft 1824.

Grundtræk til en christelig Troeslære overeensstemmende med Aanden og Fremstillingsmaaden i Jesu egne Taler. Bihæft 1825.

Plan til et norsk Universitet. Et med Accessit kronet Præissskrift, indf. i »Historisk-philosophiske Samlinger, udgivne af Selskabet for Norges Vel«, 2. Deels 1. Bd. Christiania 1812.

Schive (J.).

Røglen til vore senere Koursomværlinger. Kbh. 1820.

Schjødt (Carsten Ludvig), f. i Kregome i Sjælland 1769. Hans Fader Berthel Schjødt var Handelsmand i Frederiksbund; hans Moder fød i Norge. — Blev dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1787; lagde sig efter Chemi, og blev ansat ved Salpeterværket i Hillerød. † 1816. — * $\frac{1}{2}$ 1809 Mette Marie Larsen.

Fourcroy's chemiske Philosophie, eller den nyere Chemies Grundsætninger. Oversat. Kbh. 1797. (K. E. 1797, Nr. 44). — Oversigt af den chemiske Videnskab, af Fourcroy, oversat og betydelig forøget. ibid. 1805.

Schjødt (Jørgen Christian), f. d. 20de April 1815 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain Magnus Schjødt og Helene Marie f. Beck. Discipel i Borgerbydsskolen paa Christianshavn fra 1824 til 1833; studerede et Par Aar Chirurgi, men opgav senere dette Studium

for Naturhistorien, hvori han fra 1834 til 1838 var Lærer i Borgers-
dybskolen paa Christianshavn; gjorde i Sommerne 1838, 39, 40, 42, 43
og 44, med offentlig Understøttelse, naturhistoriske Rejser i Danmark, med
det specielle Øjemed, at undersøge Fædrelandets Ledbedyr-Fauna; blev 1840
Docent i Zoologi ved Veterinairskolen; udnævntes d. 15de Juni 1842 til
Inspector ved det Kongl. naturhistoriske Museum; d. 13de Decbr. 1844
valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskabs physiske
Klasse; deltog 1842 og 44 i de skandinaviske Naturforsker-møder i Stock-
holm og Christiania; tiltraadte i Maj 1845 en videnskabelig Udenlands-
rejse gennem Tydskland, Ungarn, Krain, Dalmatien, Italien, Sicilien,
Frankrige, Belgien og Holland; vendte tilbage i Novbr. 1846. Er Med-
lem af flere lærde Selskaber i Udlandet.

Genera og Species af Danmarks Eleutherata. 1. Bd. Kbh. 1841, med 25 (af
Forfatteren stukne) Kobbetavler. (Erichson's „Archiv f. Naturgeschichte“ 1841, 2. Bd.
S. 156 og 1842, 2. Bd. S. 199, 208, 209; „Revue zoologique“, Janv. 1842,
p. 10; Døns „Zfss“ 1844, S. 91—44).

3 Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Forsøg til en monographisk Frem-
stilling af de i Danmark hidtil opbagede Arter af Insect-Slægten *Amara*, Bonelli,
I. 38—65, 138—71, 242—52. [Jvfr. Døns „Zfss“ 1840, S. 662—77, 681—702,
732—38]; Sammenstilling af Danmarks Pompilidae, I. 313—44 og S. 416, hertil
Tab. IV. [Døns „Zfss“ 1841, S. 11—19; London's „Magaz. of Natural History“,
Vol. I. n. s. p. 377; Germar's „Zeitschr. f. die Entomologie“ 1839, S. 307;
„Revue zoologique“, Novbr. 1838, p. 299]; Om et nyt Genus af brakonagtige
Ichneumoner, I. 596—605. [Døns „Zfss“ 1841, S. 185—87]; Fortegnelse over de
danske Arter af Slægterne *Bombus* og *Psithyrus*, af Chr. Drewnen og J. Echøjde,
II. 105—26, hertil Tab. II. [Døns „Zfss“ 1841, S. 325—31; Germar's „Zeitschr. f.
d. Entomologie“ 1839, S. 307; „Revue zoologique“ Nov. 1838, p. 301]; Beretning om
Resultaterne af en i Sommeren 1838 foretagen entomologisk Undersøgelse af det sydlige
Ejælland, en Deel af Laaland, og Bornholm, II. 309—95; Forhandlinger i det scan-
dinaviske entomologiske Selskab, meddeelte, i IV. 98—108; 202—16; 315—60. [Døns
„Zfss“ 1843, S. 63—67]; Svælgnervesystemet hos *Aeilus sulcatus*, IV. 104; Om
Wiegaterne's giftaffondrende Glandler, IV. 104—7; Om de af Léon Dufour hos
Slægten *Silpha* angivne urinaffondrende Organer, IV. 107—8; Oversigt over den
indre Bygning af *Opatrum sabulosum*, IV. 204—8; Om en Indvoldsorm hos
Opatrum, IV. 208—9; Oversigt over den indre Bygning af *Sarrotrium muticum*,
IV. 209—11; Oversigt over den indre Bygning af *Otiiorhynchus atroapterus*, IV.
212—16; *Revisio critica specierum generis Tetyrae* Fabricii, quarum exstant in
Museo Regio Hafniensi exempla typica, IV. 279—312; Om Slægten *Lepton* Zett.,
IV. 315—16; Udsigt over de danske Arter af Lokusternes Familie, IV. 316—17; Om
Cydnus scarabæoides F. og Slægten *Cephaloetecus* Léon Duf., IV. 327—34; Om
nogle færegne Organer paa Bugen hos *Geocores scutati*, IV. 334—37; Om *Nema-
tus Erichsonii* Hart. IV. 346; Kritisk Udsigt over de Arter af *Tetyra* F., af hvilke
der findes Original-exemplarer i det kongl. Museums entomologiske Samling, IV. 346
—348). — 3 Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“, Ny Række (Forhandlinger i det
skandinaviske entomologiske Selskab, I. 16—71; Om Slægten *Micralymma* (hertil Tab.

IV.), 370—80. [„*Linnaea Entomologica*“ Bd. 1. p. 300—11]; Om Hvilernes Plads i Systemet, tilligemed nogle Antydninger om Klavifornernes Systematik, 380—400. [„*Entomologiske Zeitung*“ Bd. 6. S. 189—205].

J Guérin de Méncville's „*Magazin de Zoologie, d'Anatomie comparée et de Palæontologie*“ 1838 (*Ichneumonidarum, ad Daniae faunam pertinentium, Genera et Species novae*; c. 5 Tabb. color.; særstilt aftrykt 1839, jvfr. Krøyers *Naturhist. Tidsskr.* III. 96—109; *Revue zoologique* Juill. 1838, p. 139).

J Germar's „*Zeitschrift für die Entomologie*“ 5. Bd. (Ueber die Myrmecophilen, 173—74; Ueber den Bau des Hinterleibes bei einigen Käfergattungen, 171—77).

J H. C. Ørsted's „*Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger*“ 1847 (Udsigt over Bupresternes indre Bygning, S. 21—35; Om to nye guineiske Carabformer i det Kongl. naturhist. Museums Samling, S. 67—69; Foreløbig Beretning om hans Undersøgelser over den underjordiske Fauna i Pulerne i Krain og Istrien, S. 75—81). — (Revid.).

Schjødte (Laurits), f. d. 9de November 1792 paa Den Lange-land i Snøde Præstegaard, Søn af Mathias Schjødte, Sognepræst for Snøde og Stoense Menigheder (f. 7 1750, † $\frac{3}{4}$ 1803, anf. i Myerups *Lit. Lex.* S. 531), og Frederiche Louise Schjødte fød Schmidt (Datter af Landmand Schmidt paa Brandsøe). Underviist af Faderen indtil dennes Død, blev han 1804 af sin Moder sat i Nyborg latinske Skole, hvorfra han 1811 afgik til Universitetet, og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; blev d. 29de Septbr. 1813 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; afsløvere de i Juli 1817 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, og underfaste de sig i det følgende Aar med lige Udfald den homiletiske og katechetiske Prøve; var Lærer i 10 Aar i v. Westens Institut, og manuducerede tillige til den theologiske Embedsexamen; blev d. 9de Juni 1827 Sognepræst ved Domkirken i Viborg samt for Annexerne Asmild og Tapdrup; d. 8de Februar 1828 tillige Stiftsprovst i Viborg Stift; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaaded med Danebrogsmandenes Hæderstegn. Deeltog, ifølge kongelig Udnævnelse (af 21de November 1841), som geistlig Medlem i Provindsialstænder-Forsamlingen for Nørrejylland 1842 (jvfr. Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 1). † 28de Juni 1843 i Carlsbad. — * 1831 Christiane Musmann, f. Kaae, en Datter af Kjøbmand Hans Kaae i Aarhus. — (Thaarups fædrenel. *Retnolog* H. 9. S. 46—48; jvfr. E. G. A. Hindbergs „*Prædiken, holden i Viborg Domkirke 5te Søndag efter Trinitatis, den 16. Juli 1843. (Mindetale ov. Stiftsprovst Schjødte). Viborg, 1843*“; *Fædrel.* IV. 1843, Nr. 1293, 94; *Berl. Tid.* 1843, Nr. 185; Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 109, 10, 13; Aarhus Stiftstid. 1843, Nr. 119. — Portrait, lithogr. af Bæringen 1843, ogsaa foran Schjødte's „*Efterladte Prædikener*“, 1844).

Nogle Ord ved Conferentsraad, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Justitiarius i den kongl. Landsøverret i Viborg, Jespersens Grav, d. 7de April 1829. Viborg, 1829.

Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1828. 1ste Bd. Viborg, 1830. 2det Dpl. ibid. eod. — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1829. 2det Bd. ibid. eod. (M. f. V. VI. 58—75, af S. N. Clausen; Møllers N. theol. Bibl. XX. 303; S. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Dium«, I. 83—87). — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aarene 1831 og 1832. 3die Bd. ibid. 1833.

Nye Samling af Prædikener, holdne i Viborg Domkirke. Viborg, 1837.

Ser Fests-Prædikener, holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1837. Vib. 1838.

Prædiken holden i Viborg Domkirke ved Aabningen af Provindsfælledernes tredie Samling d. 14de October 1840. Viborg, 1840.

Efterladte Prædikener. Med Forfatterens Portrait. Viborg, 1844.

J Brammers Samling af »Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter« (i 1ste Samling: Ved Cand. med. Klems og Jfr. M. Dinesens Ægteforening, S. 259—63; Ved Madam Buschs Grav d. 28de Julii 1830, S. 346—48; Et Par Ord ved Generalkrigscommissair v. Schmidens Grav, d. 7de Januar 1829, S. 379—80; Nogle Ord ved Provst Windelins Grav, d. 7de Febr. 1830, S. 395—97; — i 2den Samling: Over Krigsraad Reichs 23aarige Datter, Caroline Henriette, d. 7de Junii 1833, S. 450—54; Ved den 70aarige Smedemeester M. J. Thorups Grav d. 11te October 1833, S. 465—68; Ved Oberstlieutenant J. A. v. Hauchs Grav, d. 1ste October 1832, S. 469—72).

Nogle Choraler, Sange og smaa Digte ved forskellige Leiligheder.

Schiødt (Søren), f. d. 24de Juni 1781 i Stege paa Møen, hvor hans Fader Jørgen Schiødt var Tugthuusfriver samt Postmester, og gift med Karen Jørgensen (f. 1752, † 1823). — Dimitteret fra Vordingborg Skole, hvori han optoges 1795, blev han Student i Foraaret 1801; tog i October 1805 theologisk Attestats (H. ill.); udnævntes d. 17de August 1808 til Alumnus paa Clerus's Collegium; var Lærer for General-Adjutant (siden General) J. E. v. Bülow's Børn og ved det kongl. Landcadet-Akademi; blev d. 31te October 1815 residerende Capellan ved Garnisons-Menigheden i Kjøbenhavn; d. 29de Maj 1820 Meddirecteur i det danske Bibelselskab; 1821 tillige Præst ved Dødstumme-Institutet, og d. 22de Januar 1823 Medlem af Directionen for samme Stiftelse; d. 2den Januar 1824 Sognepræst for Frederiksberg og Hvidovre Menigheder; d. 1ste Novbr. 1826 tillige Hofprædikant; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Dannebrog; d. 22de October 1834 bekliffet til, fra 1ste Maj 1835, at være Hof- og Slotspræst. † 12te August 1836. — * Caroline Pay. — (Jvfr. Berlingske Tid. 1836, Nr. 193 og 196).

Tale ved det danske Bibelselskabs Møde 1821, indf. i Selskabets 6te Beretning, S. 4—16.

Ved Frøken Fred. von der Maafes Grav. (Afstrykt for Benner). [1823].

Et hjærtligt Farvel til Garnisons-Menigheden. En Ufftedsprædiken. Kbh. 1821.

Lillæg til Striftet Fremstilling af Sognepræsten til Frederiksberg og Hvidovre Menigheder, Hr. Fosprædikant Schiøttes Forhold i Injurie-Sagen imellem Jomfru Emma Caroline Simonsen og Commissionær Magnus Heymann Simonsen, ved Carl Chr. Grun. Kbh. 1827. 16 S. („Dagen“ 1827, Nr. 50; Langes „Ny Freia“ 1827, S. 51). — (Tildeels efter Autogr.).

Schönfeldt (J. M.), Student.

Det Paasferede ved det 67de Klasse-Lotteries 1de Klasses Træning ic. Kbh. 1820.

Schønning (Peter), f. d. 4de Marts 1781 i Kbhvn, hvor hans Fader Etatsraad Christian Schønning (en Broder til den i Ryerups Lit. Lex. S. 531 anførte Capitain Peder Schønning) var Committeret i Rentekammeret (f. 2° 1734, † 1° 1817); hans Moder Marie f. Drog (f. 1755, † 1797, yngste Datter af Etatsraad Claus Drog og Agnethe Alckermann). Blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1799; underkastede sig i Efteraaret 1803 den latinist-juridiske Examen theoretiske, og i Efteraaret 1806 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudab.; blev 1804 Undercancellist i det danske Cancelli; 1807 Cancellisecretair; d. 6te Marts 1811 Assessor i Landsøver- samt Hof- og Stadsretten; 1821 Justitiarius i Kjøbenhavns Særet; d. 22de Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 18de Decbr. 1841 Examinator ved Dispatcheur-Examen. — * Christiane Charlotte Lund.

Bemærkninger ved enkelte Artiller af Lovens sjerde Bog. Kbh. 1838. (I. f. L. o. R. II. 70—73; Berl. Tid. 1839, Nr. 24).

Schiøth (Jens Ridderman), f. d. 23de November 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Frederik Henrik Schiøth var ansat ved Sø-Etaten og gift med Anna Sophia Ridderman. Dimitteret fra Frue-Latinstole, hvori han optoges 1766, blev han Student 1773; afslørede d. 26de Febr. 1777 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev 1778 theologisk Decanus ved Communitetet og Inspector paa Regentens; d. 29de Juli 1780 (ikke 1781) Magister Philologiæ; d. 27de Juni 1781 Rector ved den lærde Skole i Randers; d. 11te April 1788 Sognepræst i Beile og for Anneret Hornstrup i Ribe Stift; 1791 Provst i Nørvangs Herred, d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst til Valløse og Maaløv i Sjælland. † 7de Juni 1816. — * 2° 1781*) Eva Cathrina Ebbesen, (f. 1762, † 3° 1847 i Fredericia), en Datter af praktiserende Læge Peder Ebbesen i Kjøbenhavn. — (Sefr. Flemmers Histor. Efterretn. om Randers

*) Efter Frue-Sogns Kirkebog; i hans Vita i Bispe-Archivet beretnes: d. 6. Octbr. 1781.

Lærde Skole, 2. Hefte, S. 21—24; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 148—49).

Disp. de differentia inter vaticinia Sacra Scripturæ et oracula Gentilium. Particula 1. Havn. 1776. — Tale holden i Randers latinske Skole paa Kronprindsens Fødselsdag. Viborg, 1788. 32 S. 4to. (L. E. 1789, Nr. 4; Krit. og Antikr. 1789, Nr. 4). — Tale over S. Fogh. Fridericia, 1794. — Tale holden i Beile Kirke den 1ste Junii 1801 i Anledning af Slaget den 2den April. Kbh. 1801. — Tale, da den nye opbygte Skole i Maaløv blev indviet. ibid. 1813; desuden nogle flere (4) enkelte Taler, samt 1 Disputats.

2 Prædikener iblandt det theologiske Selskabs gubelige Taler.

Nogle faa Digte. — (Efter Autogr.).

Schiott, Robberttrykker i Kjøbenhavn.

Indbydelse til Publicum angaaende en af ham opfundne Redningsmaskine ved Ildbrand, med et Kobber. Kbh. 1803. 4to.

Schiøtt (Peter Ulrik Frederik), en Søn af Proprietair Søren Schjøtt og . . . . . f. Balduin, er f. paa Gaarden Røsholt ved Beile d. 31te August 1802. Dimitteret fra Røsling lærde Skole blev han Student 1821; tog i April 1830 theologisk Attestats (n. c.); ejede i nogen Tid en Gaard ved Beile, og boede senere i Åsperup i Fyen; blev d. 15de April 1835 personel Capellan paa eget Ansøg og Tilsvaar for Bispenberg Menighed i Fyen (indtil 1838); levede derpaa den meste Tid i Odense; blev d. 6te Juni 1843 Sognepræst paa Åskø under Laalands-Falsters Stift. — * . . . . .

Dania, Digte. Kbh. 1828. („Nemesis“ 1828, Nr. 2).

Digte. Første Samling (indeholdende 75 trykte Smaadigte og Sange). Odense 1842.

Redacteur af „Fyensposten“. Udgivet af et Selskab. Nr. 1.—78. (6. Apr. —28. Decbr.). Odense 1839. 4to. (Heri ere alle de, saavel poetiske som prosaiske, Stykker, uden specielt Mærke, forfattede af ham).

Mangfoldige Sange og andre Digtninger (iblandt hvilke Elegierne „Bed Elfrides Grav“, „Harald Scipio Camillo Faber“, o. fl.) adspredte i forskjellige Tidsskrifter og Blade, saasom i „Kjøbenhavnsposten“, „Encicillier“, de syenske Aviser, Hempels Bidrag til Tidshistorien, Folgebladet til Hollands-Falsters Stifts-Tidende. — (Tilbeel efter Autogr.).

Schiøtz (Johannes Simonson) var først Skræbder, siden Radsferer ved det borgerlige Laane- og Livrente-Selskab for begge Kjøen. † 8de Januar 1823, i sit 67de Aar, i Kbhvn — * 1781 Anne Christensen († § 1810, i sit 51de Aar, i Kbh.).

Epistel til Hr. K. Kristensen, Capitain og Udgiver af Politibennen. No. 1.—5. Kbh. 1821. (Vfr. „Andet Evangelium til Skræbdermester Schiøtz's Epistler for Medlemmerne i det borgerlige Laane- og Livrenteselskab, udg. af K. Kristensen“. ibid. eod.; og Art. J. D. Schmahr).

(Han nævnes blandt de Mynsterforfattere, som opregnes i en Hans Jørgensens satiriske Skrift imod Blot Børen, betitlet: „Litteraturens Martblomster ved Mimers Brønd“. Kbh. 1822).

Schiøtz (Simon Christian), Nysansførtes Søn, f. d. 12te Marts 1782 i Kbhvn; blev dimitteret til Universitetet fra Frue-Latin-skole i Efteraaret 1797; 1804 surnumerair Cancellist i Generalitets- og Commissariats-Collegiet; underkastede sig i Januar 1805 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Februar s. A. dens praktiske Prøve, hiin med næstbedste, denne med bedste Charakter; blev 1807 Auditeur ved General-Commandoen i Nørre-Jylland; 1809 tillige Auditeur ved det danske Livregiment; 1814 Krigsraad; d. 16de Juni 1815 Byfoged og Bysskriver i Mariager, samt Herredsfoged og Herredsskriver i Gjerlev og Dalsbø Herreder; d. 20de August 1828 Herredsfoged og Herredsskriver i Merløse og Tudese Herreder, samt Birkefoged og Birkeskriver i Tølløse og Frydendals Birker; d. 1ste Novbr. s. A. virkelig Justitsraad. † 11te December 1828 i Holbæk. — * Kirstine Claudiane Abigael Christensen, en Datter af Proprietair Christensen til Klarupgaard ved Aalborg.

Har oversat: Rinaldo Rinaldini; et Stueespil i 5 Optog af Forfatteren til Romanen af samme Navn. 1801. — Søtvæddeløbet. Stueespil i 5 Optog af Køgebue. e. a. — Min Faders Historie, eller hvorledes det gik til, at jeg blev født. Roman af Køgebue. 1802. — Smaa Fortællinger af Køgebue. e. a. — De sorte Brødre. En romantisk Historie, efter det Tydske. I.—III. Deel. 1805—7. — Mazarino, den store Høver i Lothringen og Elsas, af Forfatteren til de Udsvæffelige. I.—III. Deel. 1802; samtlige trykte i Kbhvn.

Schlegel (Henrich Fredrich), f. d. 19de Juli 1749 i Sorø, hvor hans Fader Johan Elias Schlegel var Professor i Historie, Statsret og Handelsfaget (f. 2° 1718 i Meissen, † 1° 1749 i Sorø; jvfr. Geneal. og biogr. Archiv I. S. 257—61, og Myerups Lit. Lex. S. 532); hans Moder Johanne Sophie Riordt († 2° 1774, 44 Aar gl., i Sorø, en Nærbeslægtet af den sachsiske Gesandt ved det danske Hof, von Speners Hustru). — Dimitteret fra Herlufsholms Skole blev han Student 1765; var Alumnus paa Borchs Collegium og Observator paa det astronomiske Observatorium; blev 1776 Fuldmægtig i General-Lands-Deconomi- og Commerce-Collegiet; 1781 Chef for sammes tydske og ostindiske Secretariat; 1783 Kammeraad; 1797 Committeret i bemeldte Collegium, for de ostindiske Sager, og virkelig Justitsraad; 1800 tillige Medlem af den 1799 organiserede Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen; 1803 entlediget, med sin fulde Lønning i Wartpenge, fra sin Post i Decon.- og Commerce-Collegiet. † 8de September 1822 i Kbhvn. — * $\frac{1}{2}$ 1781*)

*) Efter Frues og Trinitatis Sognes Kirkebøger; paa Fr. Thaarups Stamtafle over Familien Schlegel (i Geneal. og biogr. Arch. I. S. 291) findes derimod Aarstallet 1780.

Caroline Siegfribia Hyllested (f. 7 1761, † 26 1827). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 149).

Disp. de graviditate planetarum. Particula I.—II. Havn. 1768—69. 4to.

Om Pilehegn og Baandenes Anvendelse til Kurvemager- Arbejde, meddeelt Landhuusholdnings-Selskabet, i Nafns Nyt Bibl. f. P. hys. VIII. 345—54 (og i Pandelstid. 1805, Nr. 103—4).

Et Par Erklæringer af ham som Medlem af Directionen for Fattigvæsenet, indf. i „Penia“, I. Aarg. 1806, S. 347 fgg.; III. Aarg. 1808, S. 147—58.

Schlegel (Johan Friderich Wilhelm), Nyeanføret Søstendebarn; f. d. 4de October 1765 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Justitsraad Johan Heinrich Schlegel, Professor i Historien ved Kjøbenhavns Universitet og Bibliothekar ved det store kongelige Bibliothek samt kongl. Historiograph (f. 24 1726 i Meissen, † 18 1780 i Kbhvn; jvfr. Geneal. o. biogr. Arch. I. S. 261—73; Werlauff's hist. Efterretn. om det store kgl. Bibl. 2. Udg. S. 179 ff., 190 ff., 198 ff., og Nyerups Lit. Lex. S. 532—533); hans Moder Augusta Amalia v. Jesøen (f. 5 1747, † 1 1821 i St. Jørgens Præstegaard i Fyen, og Forfatterinde af 2de Recensioner over „Bibliothek for det smukke Kjøb“, 1.—2. Bd., i L. C. 1784, No. 37, 50), en Datter af Etatsraad, Committet og Secretair i Deconomis og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jesøen (adlet 13 1754) og Ulrica Antoinetta f. Bohn. — Underviist først af sin Fader, siden af D. Luf Worm († som Rector emer. i Horsens) og Jens Bindesbøll († som Præst i Lido), blev han af Worm dimitteret til Universitetet 1782, og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den filosofihist. Examen i Sommeren 1783; absolverede i Veggjendelsen af Aaret 1784 den saakaldte store philologiske Examen med Berømmelse; blev samme Aar juridisk Vice-Decanus ved Communitetet, og underkastede sig d. 14de Maj 1785 juridisk Embeds-Examen, ved hvilken han fik ej alene Charakteren Laud., men endog en offentlig Berømmelse; rejste 1786, med kongelig Understøttelse, til Göttingen; opnaede 1787 Accessit for en latinist Afhandling til Besvarelse af en af det derværende Universitet udsat juridisk Priisopgave „om Borgeres Udvandringsfrihed“; tiltraadte derefter en Rejse til de vigtigste Stæder i Nordtyskland (hvor han opholdt sig længst i Berlin og Dresden), og begav sig derpaa igjennem de østerrigiske Nøderlande til England, hvor han tilbragte 4 Maaneder, for det meste i London; kom hjem i September 1788 og concurrerede med C. M. L. Gold og J. J. Gudenrath om det overordentlige juridiske Professorat (jvfr. „Tids og Hebe“ 1797, II. 201—54); bestiftedes i April 1789 til Adjunct ved det juridiske Facultet (jvfr. „Tids og Hebe“ 1798, III. 262—85; L. C. 1797, Nr. 32), og d. 9de October f. A. til overordentlig Professor i Lovkun-

digheden ved Kbhvns Univerſitet; diſputerede i September 1790 for den juridiffe Doctorgrad (creeret 3° ſ. N.); blev 1791 extraordinair Aſſeſſor i Højſteeret; d. 26de Septbr. 1800 Medlem af den da nedſatte Commiſſion for at forfatte Udklaſt til de Grundſætninger, paa hvilke Criminal-Loven bør være bygget, m. N.; d. 3die October ſ. N. Profeſſor ordinarius i Lovkyndigheden, ſamt Aſſeſſor (og Referendar til 1804) i Conſiſtoriet; kort derefter valgt til Medlem af den beſtandige, da først oprettede, Commiſſion for Univerſitets-Bibliotheket; d. 22de Maj 1801 udnævnt til 6te Deputeret i det danſke Cancelli og Chef for 1ſte (det geiſtlige) Departement, men 1803 beſtemtes han til at vedblive ſit Embede ſom Profeſſor ved Univerſitetet og udnævntes d. 15de April ſamme Aar til virkelig Etatsraad; blev 1805 Med = Ephorus i Commiſſionen for den Arna = Magnæanſke Stiftelse; d. 28de Januar 1810 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1812 Conferenceraad; d. 1ſte November 1828 Commandeur af Danebroge; i Begyndelſen af December 1830 Ridder af den preuſſiſke røde Orn 2den Klaffe, og modtog i Septbr. ſ. N. en Guldbedaille fra Kongen af Nederlandene (ſjvfr. L. T. 1831, S. 96 og 128); udnævntes 1831 til Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; deeltog, efter kongelig Befaling (af 2° 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende Danmarks Provinſialſtænder, i Overvejſe; blev d. 7de Juni 1833, efter Anſøgning, ſom Senior ved Univerſitetet diſpenſeret fra at holde Forelæſninger; erholdt d. 29de Septbr. 1834 kongelig Befaling til, ſom Deputeret for Kjøbenhavns Univerſitet, at deeltage i Viſtiferneſ og Norreſjyllands Stænderforſamlinger, men blev formedelſt Svagelighed fritagen ſaa Dage for Stænderne 1835 ſammentraadte. Var Univerſitetets Rector 1803—1804, 1812—1813 og 1823—1829; Formand i det ſcandinaviſke Literatur = ſelfſkab (1° 1820—1836) og i det Kongl. Nordiſke Oldſkrift = ſelfſkab (1° 1831—1836); Medlem af det iſlandſke littéraire ſelfſkab; af det engeliſke Societas Antiquariorum pontis Aëlii; af det hiſtoriſt = theologiſke ſelfſkab i Leipzig og af det tydiſke ſelfſkab for fædrelandſk Sprog og Oldkyndighed ſammefæds; Medlem af det Kongl. Danſke Videnskaberneſ ſelfſkab (1° 1806); af det Kongl. Danſke ſelfſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog (1° 1806); af det Kongl. Norſke Videnskaberneſ ſelfſkab i Chronbhem; af ſelfſkabet for pommerſk Hiſtorie og Oldkyndighed; af „Kongl. Samfundet för Utgivandet af Handſkrifter, rörande Skandinaviens Hiſtoria“, i Stockholm; af Videnskaberneſ Academi i Turin, ſamt af flere andre inden = og udenlandſke videnskabelige Samfund; endvidere Meddirecteur i „Samfundet til den danſke Literaturſ Fremme“ 1833—35. † 19de Juli 1836. — * 1° 1793 Marie Eliſabeth Hellfried, ældſte Datter af

Generalpostdirecteur Carl Friedrich v. Hellfried og Fredricke Wilhelmine v. Jesßen. — (Autobiographi i Programmet, som udstedtes ved Universitetshøjtideligheden i Anledning af Kong Frederik 6tes Formæling 1790, p. 15—16; Biographi, ved Fr. Thaarup, i Genealog. og biogr. Arch. I. S. 273—91; N. Mesol. der Deutschen 1836, II. S. 936—43; jvfr. J. R. Høft's Erindr. S. 160; Berlingke Tid. 1836, Nr. 176. — Portrait, lithogr. af Monies 1833).

Commentatio de eo quod justum est circa *emigrationem civium*. Gottingæ 1787. 36 pagg. 4to. (Bar af det Gøtt. Universitet tilkjendt Accessit; jvfr. L. E. 1787, S. 746—48, af Jac. Mandix; Büschings wöchentl. Nachr. 1787, S. 374). — *De discrimine inter possessionem bonæ & malæ fidei*, ejusque effectu civili secundum juris Romani principia. Diss. inaug. Hafn. 1790. 62 pagg. 8vo. (L. E. 1792, Nr. 14). — Statistisk Beskrivelse af de fornemste europæiske Stater. I. Deel, som indeholder Indledningen og den første Part af de Danske Staters Statistik, og 2den Deels 1ste Hefte, som indeholder de Danske Staters politiske Forfatning. Kbh. 1793—96. (L. E. 1793, Nr. 40. 47. 52; 1796, Nr. 50; Krit. XIV. Nr. 33; Effards Krit. o. antikr. Journ. II. 100—6; Allg. L. Z. 1794, I. Nr. 35, S. 273—76; Gøtt. N. 1795, S. 434—37). Heraf er Afsnittet om Færøerne, med nogle Udcladelser, især af Litterairnoticerne, og nogle Tilfætninger fra Schytte, Zonge og flere, oversat paa Tydsk i M. C. Sprengels Auswahl der besten ausländischen Nachrichten zur Aufklärung der Völkerveru. Länderkunde, IV. B. 1795, S. 1—48. — Tillæg til No. 39 af de kjøbenhavnske lærde Efterretninger 1794, indeholdende Svar paa Noget fra Professor Frederik Thaarup om hans Statistik, samt om en statistisk Priis-Opgave. d. 29de Sept. 1794. Kbh. XVI. S. 8. (Herimod udgav Thaarup sit Høbbærge som Tillæg til bemeldte Tidendes Nr. 40). — *De Morgengabæ origine et juribus*. Programma (i Anledn. af Universitetets aarlige Reformationsfest). Hafn. 1796. 4to. (Effards Krit. og antikr. Journ. 1796, S. 54—56; Worms Breve til Nperup i Möllers N. theol. Bibl. XIX. 176). Afhandlingen blev i en forfattet dansk Overfattelse indtrykket i »Astræa« II. S. 168—249. — *Natur-Rettens eller den almindelige Retslæres Grundsatninger*. I.—II. Deel. Kbh. 1798. 2den forbedrede Udgave. ibid. 1805. (L. E. 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10. 11. 12. Forfatterens Antikritik mod denne Recension fulgte som Tillæg til L. E. 1807, Nr. 15, hvorpaa Recensenten, A. C. Prsted, svarede først kortelig i samme Tillæg, S. 15—16, siden udførligt i »Ydermere Tilsvær paa Schlegels Antikritik«, i Jurid. Arkiv No. XI. S. 162—202, ligesom han allerede i Forvejen (Jur. Arkiv No. VII. S. 185—98) havde leveret afbillige Bemærkninger om nogle Definitioner i Schlegels Naturret).

Aperçu sur la liaison politique entre les Duchés de Slesvig et de Holstein et sur le droit de rassembler les Etats dans ces deux provinces. (au lieu de Manuscrit), à Copenhague 1816. (jvfr. Kbhøns Skilberi 1816, Nr. 92, 93). Paa Tydsk: Ueber die staatsrechtliche Verbindung der Herzogthümer Schleswig und Holstein, und über die Ansprüche beider Länder auf eine ständische Verfassung. Aus dem Französischen des Conferenzraths Joh. Friedr. Wilh. Schlegel in Kopenhagen übersezt und mit Anmerkungen begleitet von N. Falk. Kiel, 1816, i hvilken Anledning Forfatteren strev i Altonæer Mercur s. N. en Erklæring herom.

Juridisk Encyclopædie, tilligemed Udsgt over den romerske, kanoniske, kongardiske Lehnrets, tydske og andre vigtige Reters Historie, samt Grundlinierne til

de juridiske Discipliners Literair-Historie og Angivelse af den fornødne Literatur. Kbh. 1825. („Dagen“ 1825, Nr. 260; Kbhvns Skilbert 1829, S. 822).

Danmarks og Hertugdømmenes Statsret med stadigt Hensyn til deres ældre Forsfatning. Første Deel. Kbh. 1827. (M. f. L. I. 114—49, 282—306, 373—91, 457—85, 552—80; II. 76—96, 246—59, af L. Engelstoft, jvfr. L. T. 1830, S. 15—16, af Schlegel, M. f. L. 3. Bd. 1. H. af Engelstoft; Molbechs Nord Tidskr. IV. 1—47, af S. E. Larsen; The Foreign Review and Contin. Miscell., London 1828, No. 1. Jan. p. 312, jvfr. Kbhvns Skilbert 1828, S. 536—37; The North-American Review No. LXI. Octb. 1828, p. 285—99). Oversat paa Tydskt, med nogle Berigtigelser af Forfatteren og nogle Anmærkninger af Oversætterten, u. Tit.: Staatsrecht des Königreichs Dänemark und der Herzogth. Schleswig, Holstein und Lauenburg; mit steter Berücksichtigung der ältern Verfassung dieser Länder. Aus dem Dänischen von F. C. W. Sarauw. 1r Theil. Schleswig 1829. (3 Allgem. Preussische Staats-Zeitung 1828, May, Nr. 123—24 findes, under Titel: „Das dänische Papier-Geld“, en tydsk Oversættelse af det, der haves om denne Materie i Schlegels Statsret I. S. 377—401, dog med Udeladelse af de i Originalen tilføjede Anmærkninger, og uden at angive, af hvilket Skrift denne Efterretning er laant).

Udgiver af: Astræa, et Tidskrift. I.—V. Bind. Kbh. 1797—1805. (L. E. 1800, Nr. 14—19; Iris og Hebe 1796, III. 119—22; IV. 142—44; G. L. Badens hist. Bibl. S. 218; Jurid. Maanedstid. 1802, I. S. 325—331, af Morgensjerne; jvfr. Engelstofts og Møllers Hist. Calend. II. S. 78. 81). Heri har han fremdet: i 1ste Bd. (1797): Betragtninger over den kritiske Philosophies Studiums nærværende Tilstand i Almindelighed, og Naturrettens i Serbeleshed; tilligemed en Prøvelse af de nye Grundfætninger, som indeholdes i Prof. Fichtes Wissenschaftslehre og Naturrecht, S. 51—173; Kritisk Bedømmelse af Prof. Fichtes Skrift: Ueber die Bestimmung des Gelehrten, i Anledning af Hr. Collins Danste Oversættelse, S. 174—199; Det juridiske Facultets Svar i en Døds- Tvistighed, afgivet i Julii 1793, S. 304—22; Efterretning om en anden ved Højeste Ret paabømt Døds-Sag, S. 322—28; Erindringer imod Hr. Birckners Skrift: om Trykkefriheden og dens Love; tilligemed et Forsøg paa at bestemme Grændsefeltet imellem Trykkefrihed og Trykkefræthed. Helliget alle Frihedens sande Venner, S. 345—488; særskilt aft. Kbh. 1797, 144 S. 8vo. („Iris og Hebe“ 1797, III. 232—43; L. E. 1798, S. 209 flgg., S. 439 flgg.; Philos. Repertor. II. Nr. 6—9; Worms Breve til Myrup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 175—76); — i 2det Bd. (1799): Det juridiske Facultets Svar i en Leende-Tvistighed, S. 33—45; Eregetisk Forsøg, at hæve den tilsyneladende Antinomie imellem D. L. 5—3—22 og 5—6—2, eller om den privilegerede Sædgaarber tilkommende Lösningensret, naar der i disse stær Indførel. En Prøve-Forelæsning, holden ved Concurseren i September 1788, og Tillæg til samme, S. 45—78; Beviis for Uretmæssigheden af al Opstand mod den højeste Magt i Staten, som Svar paa en Skrivelse om Opstands Retmæssighed, S. 88—123; Det juridiske Facultets Betænkninger i tvende Søerets-Sager, S. 125—43; Om Morgengavens Oprindelse og Rettigheder efter fremmede, men fornemmelig vore egne faabel gamle, som nu gieldende Love. En forfattet Oversættelse af et latinsk Program ved Reformationensfesten for Maret 1796 over denne Materie, S. 168—249; Ere Domstolene berettigede til at tilfinde Straffe for ulovbestemte Forbrydelser? S. 366—77; Det juridiske Facultets Betænkninger i tvende Døds-Tvistigheder, S. 469—85; — i 3die Bd. (1800): Frimodig Prøvelse af den Engelske Admiraltets-Rets Dom, affagt d. 11te Juni 1799 i den bekendte Svenske Convoysag;

tilligemed en dansk Oversættelse af denne Dom; saa og en foreløbig historisk Skildring af det Europæiske, især Engelske, Kaper-System, S. 1—156 og 244—50; særskilt a ftr. Kbh. 1800. (L. T. 1800, S. 280 fgg., S. 294 fgg.; »Le Moniteur» 1801, p. 119, af Malte-Brun; jvfr. Geneal. og biogr. Arch. I. S. 282—83). Overfat paa fransk af E. F. L. Dejuge, under Forfatterens specielle Tilsyn og forsynet med et Tillæg, und. T.: Sur la Visite des vaisseaux neutres sous Convoi. Copenh. 1800. To engelske Oversættelser udkom næsten paa een Tid: den ene (af Consul J. Wolf) efter den danske Original; den anden efter den franske Oversættelse. London 1800. (Derimod udkom i England en Deel Skrifter, hvoraf de vigtigste ere: Letters of Sulpicius (doværende Statssecretair Lord Granville) on the northern Confederacy. London 1801, og: Remarks on Mr. Schlegel's work upon the visitation of neutral vessels under Convoy, by *Alexander Croke*, Esq. London 1801, samt: A treatise of the relative rights and duties of belligerent and neutral powers in maritime affairs, in which the principles of armed neutrality and the opinions of *Hübner* and *Schlegel* are fully discussed by *Robert Ward*, Esq. London 1801); Om Fremdeles Lovlighed efter den almindelige Retslære og vore Love, S. 414—26; — i 4de Bd (1802): Sex juridiske Responsa, S. 131—72 og 359—70; Nye Undersøgelse om den Staanste og gamle Siellandske Lov med Rette tillægges Baldemar den Første? S. 185—251. (Jur. Maanedstid. 1802, I. S. 325—28; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 192; G. L. Vadens hist. Bibl. S. 195—96. Afhandl. er siden igjen aftrykt i 1ste Deel af P. Kosob Anchers samlede jurid. Skrifter); Om Jacob Edward Colbistrup som Videnskabsmand og Embedsmand, S. 371—95; særsk. a ftr. Kbh. 1802. (Jurid. Maanedstid. 1802, II. S. 283—84); — i 5te Bd. (1805): Det juridiske Facultets Betænkning angaaende den Rettighed, hvilken Lovens 5te Bogs 2det Kap. 65 Art. tillægges Bestoderen af et Stambuus, at pantsætte dets Indkomster i Nodstid, S. 172—90; Det juridiske Facultets Betænkning i en Udelst-Evtillighed, S. 191—208; Det juridiske Facultets Betænkning, angaaende det Spørgsmaal: Om en efterlevende Egteskalle er berettiget til, ved Stiftet med sine Stedbørn, at udløse disse, eller i det mindste fordrø den halve Boe sig in natura udlagt? S. 223—36.

Medudgiver af: Peter Kosob Anchers samlede juridiske Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1807—11. (L. T. 1813, Nr. 13, af G. L. Baden; 1818, Nr. 31, 32, af J. E. N. Kolderup-Rosenvinge; jvfr. G. L. Vadens jurid. Ver. S. 189; Heidelb. Jahrb. II. Jahrg. S. 1. S. 47—51). Peri har han indført sin »Nye Undersøgelse om den Staanste og gamle Siellandske Lov med Rette tillægges Baldemar den Første?» (jvfr. Grimms Litteratur der altnordischen Gesetze i Savignys u. s. w. Zeitschrift für geschichtl. Rechtswiss. III. B. S. 88). Desuden har han ledsaget hele Værket med oplysende og berigtigende Anmærkninger, især den Ancherske Afhandling om de gamle Loves Grundsætninger.

Medredacteur af: Journal for udenlandsk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.

J. E. Bunkelods »Bibliothek, en Fortættelse af det muntre Bibliothek», (Hvorvidt er det gavnligt, at det smukke Kjøn dyrker Videnskaberne? i Nr. 2. 1784).

J »Minerva» (Hvorvidt er Staten berettiget til at blande sig i Opdragelses Væsenet? 1789, III. 208—33. (optr. i de Aalborgske maanedl. Tillæg for 1789, 6te og 7de Stykke); Af hvilke Aarsager kan og bør den i Loven fastsatte Straf for Forbrydelser formildes? (een af hans Prøve-Forelæsninger), 1791, II. 395—414).

J »Skandinavisk Museum» (Om Nytten af den almindelige Retslæres

grundige Studium, 1800, I. 68—83. (Kiel. V. 3. 1808, Nr. 27); Om symboliske Bøgers Indførelse i den danske og norske evangeliske Kirke, og især om Lovcommissionsens Bestræbelser at indføre Formula Concordiæ her i Landet ved en Artikel i N. Christian Vs. Lovbøger, 1803, II. 1. S. 139—60. (L. E. 1807, S. 215—16. Afhandlingen er overf. paa Tydskt, hist og her berigtiget og forøget med nogle Tillæg, i Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 473—93). — 3 „Det Skandinav. Litt. Selskabs Skrifter“ (Om Agerdyrningens og Landøkonomiens Tilstand i Danmark før og under de første Valdemarer, som den har været efter den Skaafte Lovsamling, 1806, II. 273—323. (L. E. 1809, S. 133—35. Afhandlingen overf. paa Tydskt, med en Efterkrift af N. Falck, i N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 737—785); Undersøgelse om Jævnet-Ceds (Jasnath) sande Betydning og Værfaffenhed, XVII. 1820, S. 331—73. (jvfr. Jurid. Tidsskr. XX. 130—56, af J. E. N. Kolderup-Rosenvinge); Beviis, at Kong Hans ingenlunde kan anses for Aristocratiets Befordrer, XVIII. 1822, S. 297—323; Oplysning om, at Netherländerne af Kong Christian den Anden ere blevne fritagne for Drefuuds Tolds Svarelse i visse Aar imod en bestemt Pengesum, XVIII. 1822, S. 324—31).

Latinske Tale, holdne af ham, som det juridiske Facultets Decanus ved Doctorpromotionerne i Anledning af Kronings- og Falvingsfesten 1815 og ved Reformationens Jubilæet 1817, ere aftrykte i Universitetets „Acta Solemnia“ 1815, p. 57—63, og 1817, p. 59—62. — En Tale (paa Latin og Dansk) af ham, som Universitetets Rector, i „Solennia Academica in nuptias Wilhelminæ Mariæ“ 1828, p. 46—61. (Udtog i L. T. 1828, S. 866—68).

Aperçu sur l'état des Catholiques dans les états du Roy de Danemarck selon les loix du pays, (i en Memoire af 8. Jan. 1816, efter Forlangende meddeelt den engelske Minister i Kjøbenhavn, Hr. Foster, til Afbenyttelse ved Parlamentsdebatten over Catholikernes Forbringinger), er indført i „Report from the select Committee“ om denne Sag. 1816. Folio. p. 429—44. Oversat paa Tydskt i Falck's N. Staatsb. Magaz. III. 1835, S. 601—15, med nogle Tillæg.

Responsa, paa det juridiske Facultets Begne, i Præctens „Nyt jurid. Arkiv“ XVIII. 188—212; XX. 108—22; og i „Jurid. Tidsskr.“ IV. 2. S. 221—28.

Tale holden i Anledning af Jacob Henric Schous Embeds-Jubilæum d. 3die Mai 1821, i Rahbets „Hesperus“ IV. 1821, S. 401—17.

Om de gamle Danske Retssædvaner og Autonomie, i „Det Kgl. Danske Vid. Selsk. philos. og histor. Afhandlinger“ III. Decl. (1827), S. 59—352; særskilt aftr. Kbh. 1827. 4to. (M. f. L. III. 535—58; IV. 38—63, 221—39, 357—78, af J. E. N. Kolderup-Rosenvinge; Møtbeds Nord. Tidsskr. II. 155—57; jvfr. Jurid. Tidsskr. XIII. 2. S. 227—72; XIV. 1. S. 1—123; XV. 1. S. 1—100, af J. E. Larsen; Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 451; Worms Breve til Nyerup i Møtbeds N. theol. Bibl. XIX. 230).

I den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af: *Hin Fornu Lög Bók Íslandinga sem nefnist Grágás*. Codex juris Islandorum antiquissimus, qui nominatur Grágás. Ex duobus Manuscriptis pergamenis (quae sola supersunt) Bibliothecae Regiae et Legati Arna-Magnæani nunc primum editus. Cum interpretatione Latina, lectionibus variis, indicibus vocum et rerum p. p. Pars I.—II. Hauniae 1829. 4to, forudskiftede han: „Commentatio historica et critica de hujus juris historia et indole“. (Gött. N. 1830, St. 191; Allg. S. L. 3. 1832, I. Nr. 9, 10, 11, af Wj l d a; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433—40, af G. Homeyer; Jour-

nal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 269—77, af Pardeßus (ogsaa særskilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage intitulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Jurid. Tidsskr. XXII. 1—146, 277—360; XXIV. 328—48). Hans historiske Indledning findes i sammentrængt Udtog, under Tit.: Om den gamle Islandske Lov- og Retssbog, kaldet: »Graagaae«, dens Oprindelse, Navn, Stilber, indvortes Beskaffenhed og store Bigtighed i flere Henseender, i Anledning af dens første trykte Udgave, i »Nordist Tidsskr. for Oldkyndighed« I. S. 109—150. (Jvfr. L. T. 1832, S. 341—48).

Indledning og Anmærkninger til F. Hoppes Oversættelse: De lave Kornpriser som Aarsag til den almindelige Standsning i Handel og Wandel. Kbh. 1823. (L. T. 1824, Nr. 14. 15. 16; »Dagen« 1824, Nr. 9).

Juridiske og statistiske Recensioner i »Scandinavisk Museum«, de »første Efterretninger« og »Danst Litteratur-Tidende«.

En egenhændig Skrivelse fra Kong Christian den Syvende til Statsminister Grev Otto Thott, meddeelt i Nye Danske Magazin V. 155—57.

Anmeldelse om den ved det Juridiske Fakultet foreslaadne Concurs om Adjunkt- og Notarial-Embederne, meddeelt i Videns Universitets-Journal VI. 63—65.

Brudstykker af hans Tale ved R. Nyerups Studenterjubileum 1826, indførte i Nyerups Levnetsløb, S. 19—20, 84, 85—86. — Danst Uddrag af 2 latinske Taler, den ene i Anledning af Kongens Fødselsdag, den anden ved Rectoratets Omstiftning, holdne af ham som Universitetets Rector 1829, i L. T. 1829, S. 90—91, og S. 443; og af 2 latinske Taler ved juridiske Doctorpromotioner, i L. T. 1820, S. 175—76, og 1824, S. 633—38.

Schlegel (Poul Elias Windtmil), ældste Søn af ovenanførte Justitsraad Henr. Fred. Schlegel og Caroline Siegfridia fød Hyllested, er f. d. 6te August 1784 i Kjøbenhavn; kom 1793 i Efterfølgelskabets Realskole, hvorfra han 1797 gik over til Frue-Latinskole, tog der Examen Artium i Efteraaret 1803, og blev i Novbr. s. A. inkriberet ved Universitetet; studerede fra 1805 Lægevidenskaben og var tillige Chirurgift Volontair ved Frederiks-Hospital; tog i Foraaret 1809 Examen ved det Chirurgiske Academi (2den Char.); blev d. 1ste Maj 1808 Interims-Bataillonschirurg ved det Kjøbenhavnske Infanteri-Regiment; var 1814 i en kort Tid Overlæge ved Felthospitalerne i Frederiksborg; udnævntes d. 9de Juni s. A. til Garnisonschirurg, med Regimentschirurgs Charakter, i Christianssted paa St. Croix i Vestindien; d. 1ste August 1829 til Ridder af Dannebrog; var 1838 constitueret Landphysicus paa de danst-vestindiske Der; blev d. 16de Novbr. 1843 benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 2den Maj 1845, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget. Opholdt sig derefter i Kjøbenhavn. — * $\frac{1}{2}$ 1811 Dorthe Marie Neergaard, Datter af Forpagter paa Juellinge i Sjælland, Sigvard Thomas Peterfen Neergaard og Petrea Sophie f. Staal. — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller-Lex. XVII. 166).

3 „Nyt Bibliothek for Læger.“ (Beskrivelse af en Sectio caesarea, foretaget i Forbindelse med Districtschirurg Andr. Lynge d. 26de October 1813 paa en Bendsone i Nærheden af Frederiksborg, i Bd. II. 1815, S. 39—57).

3 „Bibliothek for Læger.“ Om den vestindiske Climat=Feber eller saakaldte gule Feber, i Bd. II. 1822. S. 12—27; Beskrivelse af en Sectio caesarea, foretaget paa Negerinden Sophia paa St. Croix i Christianskæds By d. 6te Febr. 1821, i Bd. III. 1823. S. 140—49; Medicinalberetning om St. Croix (for 1833), i Bd. XXXII. (N. R. Bd. 2.) 1840. S. 233—36).

Schlegel (Wilhelm August) var Kammersecretair og Fuldmægtig i Handels- og Consulat=Comptoirret under General=Toldkammer- og Commerce=Collegiet; blev 1825 constitueret og 1827 virkelig Chef for bemeldte Comptoir; 1830 Kammerraad; 1841 i Naade entlediget med Bortpenge. — * ²/₄ 1813 Dorothea Marie Frost.

Redacteur af: Handels- og Industrie=Lidende 1825, Nr. 56—78; derpaa Medudgiver af samme fra Aarg. 1825 Nr. 79 til 1ste Juli 1841. Kbh. 4to, og fra 1839—41 i Folio.

Medudgiver af: Handels- og Skibsfarts=Lidende, 1842—1845. Kbh. Folio. Enc=Udgiver af samme 1846, 47.

Schleisner (Carl S.), f. d. 6te Maj 1793; var Klædefabrikør og Farver, siden Bestyrer af Kbhvns Fattigvæsens Fabrik paa Ladegaarden udenfor Kbhvn, og fik kgl. Understøttelse til en Rejse i Udlandet (jvfr. Handels Tid. 1833, Nr. 2; „Dagen“ 1833, Nr. 18); blev 1834 Inspecteur ved Kbhvns Fattigvæsens Evangs- og Arbejdsanstalt paa Ladegaarden. † 16de Juni 1842. — * Jnger Dorothea Davidsen. — (Jvfr. Aldr. Compt. Efterretn. 1842, Nr. 142).

Anviisning til at blege og farve Uld og Uldgarn, og deraf forarbejdede Tøier med de nu brugeligste Couleurer, samt en forubskiftet Veiledning til Uldens Væfning paa Faarene. Kbh. (1826). 3 Ark. 8. (jvfr. N. landoef. Tid. VII. 307).

Schleisinger (Joseph Isaac), f. i Rudkjøbing paa Langeland; tog i Foraaret 1832 Examen ved det chirurgiske Academi (neppe Pden Char.); var Escadronschirurg ved det holstenske Landseneer=Regiment i Haderslev, og fik d. 25de Jan. 1835 Bataillonschirurgs Charakter; blev d. 1ste Juli 1842 Underlæge ved 16de Linie=Infanteri=Bataillon. † i Juli 1846 i Rendsborg. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 178).

Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dännemark, i Pfaffs „Mittheilungen u. s. w.“ Jahrg. 1839, S. 7. und 8. S. 61—76. (oversat af „Bibliothek for Læger“ XXIX. 285—300).

Schlichtkrull (Oluf Nicolai Christopher), Sønneson af den i Worms Lex. II. S. 343 og III. S. 686 anførte Præst Oluf Schlichtkrull; f. d. 30te September 1801 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Nicolai Christopher Schlichtkrull, gift med Johanne

Ebel Christine Weyle, var Urtefræmmer (f. 7 1769, † 2¹ 1835). — Han tog i Septbr. 1821 pharmaceutisk Examen (eenst. Laud.); blev 1827 dimitteret til Universitetet af daværende Student B. A. Borgen, og erholdt ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, Charakteren Laudabilis; opnaaede 1829 Accessit for en Afhandling til Besvarelse af Universitetets Aaret iforvejen udsatte naturhistoriske Priisopgave: „Ex comparatione librorum botanicorum, aliorumque diversis temporibus conscriptorum, illustrare, quibusnam mutationibus *vegetatio Daniæ* cursu temporis subjecta fuerit, tum in universum, tum respectu singularium specierum, quæ aut novæ accesserunt, aut nunc non exstant“; studerede Theologi. † 2den Octbr. 1831 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller = Lex. XXXII. S. 156).

De officinelle Planter, ordnede efter de Candolles naturlige Plantesystem, tiligemed de vigtigste Characterer paa disse Planters Familier. Kbh. 1832. 59 S. st. 8. (L. T. 1832, Nr. 18. 19, af J. P. Bredsdorff; jvfr. sid. Nr. 20. 21).

Schliæ (Benjamin Gotthold), f. 1791 i Kjøbenhavn; besøgte Konstacademiet sammesteds og opholdt sig derefter, med kongelig Understøttelse, i adskillige Aar udenlands, fornemmelig i Paris og London, hvor han især lagde sig efter Theaterbygning og Theater-Maffineri; kom tilbage og blev 1823 agreeret ved Konstacademiet; begav sig derefter atter til Udlandet; blev corresponderende Medlem og (7 1827) Associe af det franste Institut; 1829 Ridder af Vreslegionen og af den hessiske Fortjenst-Ordens 4de Klasse; derefter Professor i Architekturen ved det liguriske Academi i Genua; 1832 Ridder af Wasa-Ordenens 3die Klasse; rejste siden til Neapel, hvor han d. 7de April 1839 blev Commandeur af Ordenen „Merito de Rege optimo“; udnævntes i Septbr. f. A. af Hertugen af Lucca til Kammerherre; d. 22de Maj 1840 til Ridder af den sardiniske Lazarus-Orden; d. 15de Novbr. f. A. til Ridder af den bayeriske St. Michaels-Orden; d. 13de Decbr. f. A. til Commandeur af den hessens-Darmstadtiske Ludvigs-Ordens 1ste Klasse; besøgte 1841 Wien, Dresden og Gotha. Er endvidere Commandeur af den brunsvigiske Henrik-Løve-Ordens 1ste Klasse og Ridder af den sardiniske St. Morig-Orden. — (Jvfr. Weinwicks Konfines-Lex. S. 157—58; „Für und aus Kopenhagen“ 1825, Nr. 2; Conversationsbl. 2. Aarg. I. Nr. 19; Kbhpost. 1830, S. 11, 870—71; 1831, S. 307, 16; samt Skrifftet: „Fr. Benjamin Schliæ i Udlandet, af L. Baden. Kbh. 1828“).

Rapport fait à l'Académie des beaux arts de l'Institut de France sur le chemin souterrain dit: Tunnel, qui s'exécute en ce moment, sous la Tamise à Londres. Lu le 25 Novembre. Paris 1826. 12 pagg. 4to, med lithographeret Tegning og

Bignet. (L. T. 1827, Nr. 24; Døst's »Archiv» VII. 389—402, af T. Baden, særsk. afr. Kbh. 1827; Urfin's Magaz. I. 410). Overs. paa Dansk af D. J. Kowert i Handels- og Industri-Tid. 1827, Nr. 46 og 47.

Forsvar for de af ham paa Konstavademiet udstillede Arbejder, i »Dagen» 1823, Nr. 83. (jvfr. Kbhvns Skilberer 1823, Nr. 31, 33, 39).

Udtog af en Skrivelse fra ham, i Kbhpost. 1831, Nr. 164.

Medarbejder i det franske Instituts Konstavademies »Mémoires».

Om 2 af ham opfundne Maskiner til Vættelse i Hattfabrikantens Arbejde, jvfr. Handels- og Industri-Tid. 1827, Nr. 70—71, af T. Baden; »Dagen» s. N. Nr. 207.

Schmahr (J. S.), * Ane Cecilia Dorothea Helleesen († 1822 i Lyngby).

Oplysning til Interessenterne i det borgerlige Laane- og Livrenteselskab for begge Kjøen, stiftet d. 23de Martii 1796. Kbh. 1821.

Schmalfeldt (Johan Jacob) var Comptoirist hos Toldkassereeren i Skjelskør, da han d. 4de Octbr. 1817 ansattes som Told- og Consumtions-Underbetjent i Middelfart; blev d. 31te Octbr. 1819 forflyttet i lige Egenkab til Kbhvn; d. 18de Juli 1827 Consumtions-Forvalter i Hovbro; 1830 affædiget; etablerede derefter i Kjøbenhavn et Comptoir for Værelsens Vortleje, og forestod siden Blomsterselskabets Udsalg; blev 1835 Toldbetjent i Sørfjøbing; derpaa Consumtionsbetjent i Sorø, hvor han døde d. 18de Februar 1844. — * Edel Margrethe Soell.

Detalleret Tarif for Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger til 2den April 1819, samlet og udførligt udregnet. Odense, 1819. 4to.

Om Afgiften af Skibe og Skibsfarten i Danmark, efter de nu gjeldende Anordninger. 1. Bd. Kbh. 1820.

Tarif for Consumtions-Afgifterne ved Indførsel af indenlandske Vare til Kjøbenhavn, med Anmærkninger. Kbh. 1821.

Om Port-Consumtionsvæsenet i Kjøbenhavn. Kbh. 1822.

Tarif for Tolden i Danmark. Kbh. 1823. 4to.

Combineret Consumtions-Tarif for Kjøbenhavn og Provindserne. Kbh. 1825.

Combineret Tarif for Indførsels-, Transit- og Udførsels-Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger. Kbh. 1827. 4to, med 2 Tillæg. ibid. 1829 og 1831.

Combineret Tarif for Indførselsconsumtionen af indenrigske og mellemrigske Varer, som til Kjøbenhavn og andre danske consumtionspligtige Stæder indføres; med et Udtog af de Anordninger og Bestemmelser, som angaae den landværts Omførsel af indenlandske og fremmede fortolbede Varer, og hvilket er at paasee og iagttage, naar indenlandske Producter sø eller landværts udføres mod Consumtionsgodtgjørelse. Kbh. 1830.

Samling af de Anordninger og Bestemmelser, som angaae Toldvæsenet for søværts ind- og udgaende Skibe, Varer o. s. v. i Danmark, eller dermed staae i Forbindelse. I. Bd.—II. Bd. 1. og 2. Deel. Kbh. 1830—31. Supplementibind, indeholdende Anordninger for 1831. ibid. 1832; ligeledes for 1832—33. ihid. 1834.

Forordning angaaende Quarantaine-Væsenet i Danmark og Norge af 8de Febr. 1805, med Tillæg og Forandringer. Samlet og udgiven. Kbh. 1831.

Tarif for Indførsels-, Transit- og Udførsels-Tolden i Danmark af 1ste Februar 1797 med alle de lovbestemte Forandringer, den til Dato er undergaaet. Kbh. 1834.

Forordning angaaende Told- og Skibsafgifterne i Danmark, dateret 1ste Mai 1838. Med Anmærkninger og Udregninger. Kbh. (1838).

Schmidlin (Edvard), Gartner.

Den nyeste og paaalidelige Blomsterkalender over alle Planter, som især egne sig for Lykt- og Blomstehaver, tilligemed over saadanne, som kunne opelkes i Drivhuse og Værelser. I samlet alphabetisk Orden efter deres Blomstringstid, Hvide og Farve. Kbh. 1837. 76 S. 8. (Beeken).

Schmidt (. . . . .), Proprietair i Fyen.

Kort Anviisning til Melks og Flødes fordeelagtige Behandling til godt Smør, udgiven af Fyens Stifts patriotiske Selskab. Tilregnet Fyens vindstibelige Bønderkoner den 1ste August 1831. Ddense. 16 S. 8. (Udarbejdet af Hofman Bang og Schmidt).

Schmidt (. . . . .), Forvalter (?).

Redacteur af: Bredduen, et Ugeblad. Kbh. 1836—37. (jvfr. Nord. Ugeskr. S. 8).

Schmidt (Anders), Skolelærer i Øster-Linnet, i Tøningelehn under Ribe Stift.

Gudelig Læsebog for Børn, eller Samtaler om Gud og Jesus af G. F. Seiler, indeholdende Veiledning til at lære Børn tidlig at tænke over den christelige Religions almindelige Grundsandheder. Oversat. Gjennemseet og udgivet af C. J. Løbberg Krarup. Borris ved Ringkjøbing, 1818. (R. L. 1822, Nr. 6).

Schmidt (Anton), f. d. 26de Februar 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Daniel Schmidt var Brændeviinsbrænder. Han var ved Boghandelen hos Stadthagen fra 1802 til 1812, og nedsatte sig siden som Boghandler i Kjøbenhavn, hvor han tillige har et Lejebibliothek. — * 1. 2° 1818 Sophie Frederiche Elisabeth Taysen, f. Leth († 2° 1824 i Kbh.). * 2. 2° 1827 Anne Kirstine Winther.

Warschau, et Tidsbillede af Aug. Lewald. Oversat. Kbh. 1836.

Alexis, eller Det lille Huus i Skoven, af Ducroy Duminil. I.—II. D. Overs. Kbh. 1837. (udtom hefteviis).

Løveridderne, en Historie fra det 13de Aarhundrede, af C. F. Spieß. I.—IV. D. Overs. Kbh. 1838. (udtom hefteviis 1837—38).

Noveller af A. F. C. Langbein. Overs. Kbh. 1839 (udtom i 2 Hefter).

Blomstertypen, af A. F. C. Langbein. Overs. Kbh. 1839.

Victoire, eller Flugten fra Genf. Historisk Novelle af L. Wolff. Oversat. Kbh. 1840. (Udrom hefteviis).

Bibliothek af de nyeste og interessanteste Noveller og Fortællinger. I.—II. Deel. (I. D.: Noveller og Fortællinger af Hugo Hagenborff; 2. D.: Noveller og Fortællinger af Castelli, Auchmaler, C. Panisch og flere). Kbh. 1840. (Udrom hefteviis; hver Deel erholdes ogsaa særskilt).

Grandtanten, af Johanne Schopenhauer. Overs. Kbh. 1846. — (Revid.).

Schmidt (Frederik), f. d. 27de Maj 1771 i Åsminderød Præstegaard paa Frederiksborg Amt, yngste Søn af Jubellæreren Christen Schmidt, daværende Sognepræst til Åsminderød og Grønholt samt Slotspræst til Fredensborg Slot, tilfidsst ($\frac{1}{2}$ 1773) Biskop over Aggershuus Stift (f. $\frac{2}{2}$ 1727, † $\frac{6}{6}$ 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 687), og Petronelle Sørensdatter Lemmich (f. 1734, † $\frac{1}{2}$ 1798). Underviist i Hjemmet af forskellige Lærere, kom han 1785 i den øverste Klasse i Christiania=Cathedralskole; afgik derfra til Kjøbenhavns Universitet 1787, og afslørede i October 1791 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 15de Juni 1792 Præst ved Tugt- og Manufacturhuset i Christiania; gjorde 1794, i Følge med daværende Stiftamtmand Fr. Molke, en Rejse til Nord-Lydskland, og tilbragte 4 Maaneder i Göttingen; kaldtes d. 1ste Decbr. 1797 til Sognepræst til Egers Præstegjeld i Buskeruds Amt, Aggershuus Stift; blev 1808 tillige Provst over Kongsberg Provsti; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1814 Medlem af Eidsvolds Rigsforsamling som 1ste Repræsentant for Buskeruds Amt, og Stortingsmand for samme Amt 1814 i Christiania; nedlagde Provste-Embedet 1817; rejste saa til Kjøbenhavn, hvor han opholdt sig et halvt Aars Tid, og tiltraadte 1818, i Selskab med B. S. Ingemann, en Rejse igjennem Lydskland, Frantrige, Schweiz og Italien, hvorfra han kom tilbage til Kjøbenhavn i September 1819. Efter at have ansøgt og i Slutningen af samme Aar erholdt Afsted fra sit Kald i Norge, blev han d. 27de September 1820 beklippet til Sognepræst for Himmeløw Menighed samt Roeskilde adelige Jomfrukloster i Sjælland; fungerede tillige som Bibliothekar ved Sjællands Stiftsbibliothek fra 1822 til 1ste Septbr. 1832; disputerede d. 26de Maj 1826, efter Facultetets Indbydelse, for den theologiske Doctorgrad. † 16de Februar 1840. — * $\frac{1}{2}$ 1799 Maren Elisabeth Mathea Dppen (f. $\frac{2}{2}$ 1778, † $\frac{2}{2}$ 1841 i Kbh.), Datter af Generalkrigscommissair Knud Dppen og Mette Kirstine Colling. — (Autobiographi i Universitets-Programmet ved Christendommens 1000aarige Jubelfest 1826, p. 27—30; Nekrolog i Genealog. og biogr. Archiv. I. S. 119—24 (af Fr. Thaarup); i Suhrs Archiv for den pract. Theologi II. S. 364—68 og derfra i "Søndagen", et Følgebl. t. "Dagen" 1840, Nr. 35; B. Moe's biogr. Efterretn. om Eidsvolds Repræsentanter og

Storthingsmænd, 1845, S. 125—26; jvfr. „Ved Provst Fr. Schmidt's Jordekjæder, af J. C. Døstgaard. Roeskilde, 1840“; Berlingske Tid. 1840, Nr. 42; Jungmann's „Smaa-digte og Rejsmindre“, 1832, S. 96. — Portrait foran hans „Nye samlede Digte“).

Tanker ved en Britænkens Dødsleje, en Overføttelse. Et Digt, som fulgte med Norske Intelligentshedsler 1789, Nr. 39.

Prædiken paa Søndag mellem Juul og Nyeaar 1795. Christiania 1796. 31 S. (L. E. 1796, Nr. 25, af B. R. Hjort). — Danmarks Fæderkamp med Britens Overmagt. Et poetisk Forsøg. Kbh. 1801. — Prædiken paa Allehelgensdag 1807. Christiania 1807. — Mindetale over Klotter Hans Bacher. *ibid.* 1810. — Samlede Digte. Kbh. 1811. (L. E. 1811, Nr. 33).

Taler holdne i Egers Hovedkirke paa den anordnede høitidelige Betsdag den 4de Martii 1814. Christiania 1814.

Trende Religions-taler holdne ved private Andagter for Danst og Norske i Rom og Neapel. Kbh. 1819.

Affskedsprædiken i Høugs Kirke. Drammen, 1820.

Maitransen, et Udvalg af Jean Pauls Brevter. Christiania, 1820.

Historia Paulicianorum orientaliū. Diss. inaug. Havn. 1826. (Theol. Maanedsskr. V. 273—94, af A. G. Rudelbach, jvfr. Schmidt's Svar i L. E. 1826, Nr. 31, Tillæg; Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 895; 1829, I. 79. 165, af J. C. Ludw. Gieseler).

Prædiken paa Jubelfesten den 14de Mai 1826. Kbh. 1826.

Pentateuchens poetiske Stykker, rhytmisk oversatte med tilføjet Commentar. Kbh. 1827. (Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 885).

Urania af C. N. Tiedge. Oversat og ledsaget med en Epilog. Kbh. 1830. (Kbhpost. 1830, Nr. 220).

Nye samlede Digte. (Med Forf.'s Portrait). Roeskilde, 1835.

Afslørnens Tak til deres Velgjørere. 1838.

Redacteur og Udgiver af Tidsskriftet: Hermober, No. I.—VII. Christiania 1795—96. (Det blev siden redig. og udg. af J. Rosted).

Indtrædelses-Prædiken paa Eger den 10de Søndag efter Trinitatis 1798, i Fallesens Magazin for Religionslærere VIII. S. 376—94.

Indbydelseskrift til og Cantate ved Høitideligheden i Drammen den 11te December 1811, i Anledning af et Norsk Universitets Oprettelse, indf. i L. Stoud Platous „Indberetninger om National-Festen den 11te Decbr. 1811“, Christiania 1812, S. 212—19.

Rogle Ideer om Nationalfeste, i Rahbeks „Sandfigeren“ 1811, Bd. I. Nr. 13, S. 194—208. (jvfr. *ibid.* Nr. 14, S. 213—24, af R. L. Rahbek).

Kristiane Korens Biographi, i „Nor“, en poetisk Nytaarsgave for 1816, udg. af C. N. Schwach, S. 186—93.

Virgils Æneide 4de Sang, oversat i „Danst Minerba“ V. 1817, Decbr. S. 31—90.

Fromhed og Fromlidenhed, efter det Tydske, i Rahbeks „Tilskueren“ 1818, Nr. 12.

3 Rahbets "Hesperus" (Om den nyeste italienske Litteratur, med en Oversættelse af Tasso, I. 220—43. (jvfr. S. 243—50, af R. L. Rahbet); Tredie Sang af Dantes L'Inferno, overs. ffd. S. 358—61; Om Romernes private Disciplin, overs. af Joh. Aug. Ernestii Opuscula Philologica, p. 32, i V. (3: Læsning i blandede Gæmner" I.) S. 285—309).

3 Møllers "Nyt theologisk Bibliothek" (Metrisk Oversættelse af første Mosebogs 49 Kap. 1—27 B. Med Prøve af en Commentar, IV. 178—213. [R. L. 1824, S. 548—49, af R. Møller, jvfr. S. 720, af F. Schmidt]; Bemærkninger af hans Reise-Dagbog om Religiositeten i Italien og Spanien, IX. 255—65; Psalmer forfattede til nogle af de anordnede evangeliske Perikoper, XIV. 322—43. (R. L. 1829, S. 426).

Den Danske Prinds Ebends Død, af Tasso's befrieede Jerusalem, 8de Sang, 6te Strophe, i Rahbets "Eritogenia" II. 10—24.

Digte, adspredte i Den Danske Tilsvær (f. Ex. 1791, Nr. 25, undertegnet F.); Iris (1791, III. 98); Hermoder; Minerva; Samleren; Poussens Nytaarsgaver; Charis; Dagen 1804, 12, 13, 23; i Kjøbenhavns Skilderi; i Bladet "Liden" 1814; Den Norske Rigstidende (f. Ex. 1815, Nr. 23); E. N. Schwachs "Nor" for 1815 og 1816; Rahbets "Tilsværen" 1818, 19, 21, og "Tilsværene" 1823; Høst's Morgenblad (1819, Nr. 46); Unges Dana 1829; Aftenbl. 1823, og Nyt Aftenbl. 1825, samt i andre periodiske Skrifter. — Psalmer ved Gudstjenesten i Anledn. af Stænderforsamlingens Aabning i Roeskilde d. 1ste October 1835, optr. i Nord. Kirke = Tid. 1835, Col. 635—37.

Udgav med Fortale: Catalogus Bibliothecæ Dioeceseos Selandiæ. Accedunt appendix et index auctorum & librorum anonymorum. Havn. 1825. 8vo. (jvfr. Art. 5. E. Christensen (I. S. 284).

Schmidt (Henrik Christopher), f. d. 5te Maj 1774 i Bæhr Præstegaard i Boer Herred, Skanderborg Amt, Søn af Jens Schmidt, Sognepræst til Bæhr og Nebel (17 1774), samt Provst i Boer Herred. Dimitteret fra Viborg Skole, blev han Student i Efteraaret 1793; afsløvere de i October 1796 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Marts 1797 personel Capellan, og d. 17de Januar 1800 Sognepræst for Bæhr og Nebel Menigheder; d. 10de Juli 1812 Amtsprovst for Boer, Niim, Hads, Hjelmølev og Tyrsting Herreder (i Skanderborg og Aarhus Amter), samt for Brads Herred under Ringkjøbing Amt; nedlagde Besyrelsen af de 3 fidsnævnte Herreder 1832, men vedblev som Provst at forestaae de 3 forstaaeforte indtil han d. 22de Januar 1842, efter Ansøgning, blev derfra i Raade entlediget; udnævntes d. 1ste Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; deltog, ifølge kongelig Udnævnelse (af 19 1834), som gejstligt Medlem i Provindsstænder-Forsamlingen for Nørrejylland 1836; blev d. 13de Febr. 1838, efter Ansøgning, i Raade entlediget som Deputeret ved bemeldte Forsamling; højtideligholdt d. 17de Maj 1847 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og benaadedes (27 s. A.) med Danebrogs-mændenes Hæderstegn (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 118). — * 1. 29 1801

Anne Christiane Gamst (f. 1779, † $\frac{1}{2}$ 1804, Datter af Smedemester Hans Christensen Gamst og Martha Marie f. Storch, i Kjøbenhavn).
* 2. Adriaette Brøndlund, en Datter af Capitain og Byfoged i Thisted, Christian Brøndlund og Sophie f. Jenscholt.

Noget om Liturgien i Anledning af Biskop Bøysens Plan til Forbedring ved den offentlige Gudsdyrkelse. Kbh. 1806.

Tale ved Indvielsen af Borgerkolen i Horsens. Aarhus, 1818.

Om Griffensfeldts Levninger og Begravelsessted (uddraget af et Brev fra ham, dat. 31. Julii 1822), i Niise's "Archiv for Historie og Geographic" Bd. XXV. S. 94—96.

Tale i Bibelselskabet for Horsens By og Omegn, indf. i samme Selskabs Beretning om dets første Aarsmøde 1825 (Horsens), S. 4—18.

I "Lidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørre-Jylland" (Forslag om Realkolers Dyrkelse, 1836, I. S. 169—71; Forslag om Skolelærernes Raars Forbedring, sfb. S. 353—62).

Schmidt (J.), formodentlig Pseudonym.

Froten Jesens kronede Nationalsang for den danske Profodies Domstol. 1820.
— Den lyftige Fætter. Nr. 1.—25. 1835. (200 S. 8). — Nye, ubekostelige Toilet-recepter, indrettede efter kemiske og diætiske Grundsætninger, til at befordre og vedligeholde Skønheden i enhver Alder. 1835. (8 S.). — Splinternyt og overordentlig interessant Brev fra Jens Peter Tønder til hans Venner og Belyndere i Kretskab. 1836. (12 S. 12.). — En stræffelig Historie om et Nøveri. 1836. (8 S. 8.). — Den muntre Huusven. Udgivet, redigeret og forlagt. 1837. 4to. — Huusvennen. Redigeret. 1ste Aargang. 1838. 4to. — Allernyeste Skilderie af Kjøbenhavn. Redigeret. 1838. 4to. — Aftenstjernen. Redigeret. 1839; samtlige trykte i Kbhvn.

Schmidt (Jens Christian), en Son af ovenansførte Amtsprovst H. C. Schmidt og M. C. f. Gamst, er f. d. 6te Novbr. 1803 i Bæhr Præstegaard i Aarhus Stift; dimitteret til Universitetet fra Horsens Skole 1821; tog i October 1825 theologist Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Slutningen af samme Aar consti-tueret som Lærer, og d. 24de October 1826 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Horsens; d. 14de Septbr. 1832 Sognepræst til Hammel, Boldby og Søby i Aarhus Stift, og d. 18de Marts 1841 til Tyrsted og Uth, f. St. — * $\frac{1}{4}$ 1833 Anne Catharine Maria Alvida Meyer, en Datter af Grosserer, Directeur ved Søqvæsthuset i Kbhvn, Johan Diederich Meyer og Anne Dorothea f. Hornbech.

Medredacteur af Standerborg Amtsaavis 1831, Nr. 82—108, og 1832, Nr. 1—71. Horsens. 4to.

Udtog af et Brev fra ham, i Maanedl. Efterretn. fra Bibelselskabet for Danmark 1828, Nr. 10.

Schmidt (J. W.), Pseudonym; see Frederik Julius Schaldemose.

Schmidt (D.), Skolelærer i Giver, Viborg Stift.

Tillæg til Cramers Regnebog. Aalborg, 1827.

Schmidt (P.).

Affskedsbrev fra Napoleon Buonaparte til sin Gemalinde, skrevet ombord paa Orlogsskibet Vellerophon, tilligemed et Sørgeqvad ved Napoleons Grav, efter det Franste. Kbh. 1828.

Schmidt (Peter), Seminarist fra det Lønderste Skolelærer-Seminarium, tiltraadte i Begyndelsen af Juni 1825 med Seminarist P. Møller, paa offentlig Bekostning, en Rejse til Hofwyl i Schweiz til det Fellenbergste Institut, hvor han tilbragte 13 Maanedre; besøgte derefter nogle andre lignende Lære-Anstalter, og ansattes tilligemed ovennævnte P. Møller i Sommeren 1827 paa en til Sorø Academies Gods hørende Bondegaard Cathrinelyst i Pedersborg Sogn, Sorø Amt, hvor en Fattigskole af dem indrettedes (Jvfr. N. landoecon. Tid. VI. S. 356—77; Kbhøns Skilderi 1828, S. 923—25; Collegial-Tid. 1828, S. 628—36; M. f. L. I. S. 97—102). Blev 1830 Bestyrer af Dpdragelses-Anstalten for fattige og forladte Børn efter det Fellenbergste Mønster, paa Bøgilbgaard i Thorning Sogn, Lyøgaard Herred, Viborg Amt; d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 20de Maj 1846 udnævnt til Landmaaler. (Jvfr. Landhuusholdn. Selsk. Beretning for 1845).

Brudstykker af Breve, i Nye landoecon. Tid. VI. S. 360 fgg.; Beretning om hans Agerbrug, i Halds Tidsskr. for Landoecon. IV. 225—32.

Schmidt (Niasmus), f. d. 9de Decbr. 1821 paa Mørdrupgaard ved Slangerup, gik først i en Almueskole paa Landet, kom 1831 til Kjøbenhavn, hvor han en kort Tid besøgte de studerende Klasser af det v. Bestenfte Institut; blev senere af sine Forældre bestemt for et Handels-comptoir, men begyndte i Slutningen af 1837 igjen at studere, hvorpaa han 1840 blev privat dimitteret til Universitetet (H. ill.), og i det følgende Aar afsløvere de den philologisk-philosophiske Examen (H. ill.). Studerede i nogen Tid Theologi, men foretrak senere (i Begyndelsen af 1844) det lægevidenskabelige Studium; underkastede sig i Foraaret 1845 den præliminaire Examen i Chemi og Botanik (Laud.).

Wilhelm Hauffs Phantasier i Raadhuushjælperen i Bremen (v. u. L.: W. Hauffs udvalgte Digterværker, 1ste Deel). Oversat. Kbh. 1812. („Nye Intelligensbl.“ 1842, April, Nr. 4; „Bestjællantste Avis“ 1842, Nr. 72).

Medredacteur af „Journal for Literatur og Kunst“ (Kbh. 1813—14), hvortil han leverede en stor Mængde mindre frit. Anmeldelser især af udenlandske Skrifter og Kunstværker, samt følgende større Artikler: „Novelleliteratur“ (I. S. 48—58); Kritik over „Peter Tordenstjold“ (I. S. 83—89); „Techniske Opfindelser“ (I. S. 369—73); Kritik over „Deutsche Dichter, von Kung und Jürs“,

(II. S. 93—102); „Danste Grammatiker“ (II. S. 129—47); Kritik over Chr. Winthers „Fire Noveller“ (II. S. 209—21); Anmeldelse af „Korsveien“ (1844, S. 14—29); Om Ludvig Holberg og hans Betydning i den komiske Litteratur (1844, S. 65—119); desuden en stor Deel af Feuilletonen 1844.

Bidrag i „Folkevennen“ 1840, og i „Kjøbenhavnsposten“ 1842—1843 (hvoriiblandt: „Et Ordenscapitel“ (1842, Nr. 299) og „Haabet“ (1842, Nr. 303), af Balesbrode; desuden Kritiker over Jørgenslevs „Prøve af en latinff-dansff Drdbog“ (1842, Nr. 270); Jørgensens „Fellesfolevæsnets Reorganisation“ (1842, Nr. 278); Brafemann's „Danste Ordspreg og Mundheld“ (1842, Nr. 334; jvfr. Brafemann's „Svar til min Recensent“, Nr. 318, samt: „Svar paa Fr. Brafemann's Antikritik“, Nr. 355); Jir's „Stiløvelser“ (1843, Nr. 235), o. fl. Str.).

Bidrag i „Augsburger Allgemeine Zeitung“, (hvortil han blandt Andet har leveret: „Der kopenhagener Salon von 1843“ I.—II. (1843, No. 199 og 221); „Ueber dänische Poesie“ I.—II. (1843, No. 197 og 226).

3 „Ugestr. for Læger. Anden Række“ (foruden flere Smaaartikler deels under Markat R. S., deels uden Marke i 3die o. flgg. Bd., i 4de Bd.: Om Nyrenes Structur og Function, med en Lithogr., S. 13; De nyeste Fremstridt i Urviklingshistorien, med en Lithogr., S. 209—21; Anmeldelse af Steenstrup's Underfølgelser over Hermaphroditismen, S. 365—74; — i 5te Bd.: Respirationstheorien; efter Mulder og Vierordt, S. 263—68; Galdens Sammensætning, S. 326—30; Til Generationsorganernes Anatomi, S. 425—46; — i 6te Bd.: Muskelphysiologien, som den udviker sig af Vitentkabens Fremstridt i den nyeste Tid, S. 321 fg.; — i 7de Bd.: Noogle Grundtræt af Mandens og Qvindens comparative Psykologi, S. 145 flgg.).

3 „Bibliothek for Læger. Tredie Række“ (Om den pathologiske Hermaphroditisme, i Bd. II. S. 211 flgg.). — (Efter Autogr.).

Schmidt (W.), formodentlig Pseudonym.

Jem Fingre i Suppens meget ynkkelige og mærkværdige Levnets og Kjerligheds Beskrivelse. Kbh. 1827. — Ti meget vigtige Grunde for den Formodning, at den gjenopstaaende tilbagevendte Napoleon, under Navn af Hussein Pascha, commanderer den tyrkiske Armee. Overfat af det Tydske. ibid. 1829. (jvfr. Kbhens Skilderi 1829, S. 956—57).

Schmidth (Michael Nielsen), f. d. 8de Maj 1801 i Nærheden af Frederikshavn i Vendsyssel, Søn af Niels Michelsen Schmidth, siden Toldbetjent i Viborg, og Catharine Maria Lønstrup; kom i Begyndelsen af 1817 i Borgerbydsskolen paa Christianshavn, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1820; absoverede i April 1827 den theologiske Embedsexamen (Laud.); disputerede d. 5te Novbr. 1828 for Magistergraden; blev d. 4de Maj 1832 Sognepræst til Vorberg i Ribe Stift, og d. 24de Juni 1837 til Vilsted i Aarhus Stift. † 4de Januar 1840. — * 1832 Ernestine Marie Catharine Sophie de Hofman, en Datter af Consumtions-Kasserer Christian Georg de Hofman i Maribo. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 42—44).

Simeros. En Samling af blandede Smaatvøb. Kbh. 1822. (L. T. 1821, Nr. 6, af Poul M. Møller, og i hans Efterl. Skrifter II. S. 19—25).

Wilhelm og Fanny. 3 otte Sange. Kbh. 1823. (L. T. 1821, Nr. 7, af Poul M. Møller).

De sacrificiis religionis Indo-Brahmanicæ. Diss. inaug. Haun. 1828. 51 pagg. 8. (M. f. L. I. 276—82, af R. J. F. Heinrichsen).

Bibelfste Sange til Kirkearets Søn- og Festsdage. Med en Fortale af J. C. Sibbern. Kbh. 1839. (Nord. Tidsskr. f. Christel. Theol. I. 156—67, af J. F. Fenger).

Digte, adspredte i Rahbets »Læsning i blandede Lemmer« (III. 521; IV. 332, 121); »Lisfluerne« 1823; »Dagen« (1825, Nr. 51); »Kbhpost.« 1830—31; Elmquist's »Læsefrugter«; L. F. Kruses »Nytaarsgave« 1838.

Schmidt-Whiseldæ (Carl Otto), Søn af nedenauførte Conferenceraad Conr. Friedr. Schmidt-Whiseldæ, er f. d. 6te Martz 1812 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Metropolitanaskolen 1830; tog i April 1835 theologisk Attestats (Laud); blev d. 25de Juli 1814 residerende Capellan for Fredensborg, Alminderød og Grønholt Menigheder i Sjælland. — * Frederikke Wilhelmine Antoinette Bournonville, en Datter af Dandses-Directeur Antoine Bournonville.

Prædigten, gehalten am Jubelfeste zur Erinnerung an die Einführung der Reformation in Dänemark. Von J. P. Mynster. Ueberseht. Kopenh. 1836.

Hermeneutik des Neuen Testaments. Von H. N. Clausen. Aus dem Dänischen überseht. Leipzig, 1811. (Berlin. Jahrb. für wissensch. Kritik 1811, II. Aug. Nr. 21, 22, af D. Matthies). — (Tilbeels efter Autogr.).

Schmidt-Whiseldæ (Conrad Friedrich von), f. d. 3die Juli 1770 i Brunsvig, hvor hans Fader Dr. juris Christoph v. Schmidt-Whiseldæ var Profesfor ved den under Navn af Collegium Carolinum berømte Læreanstalt, hvorfra han siden blev forflyttet til Cancelliet i Wolfenbüttel som Hofraad og Archivarius; hans Moder fød Crell. — Han blev underviist i de statistiske og historiske Videnskaber samt i fremmede Sprog af sin Fader, og besøgte tillige Gymnasiet i Wolfenbüttel, indtil han i Begyndelsen af Aaret 1787 gik til Universitetet i Helmstädt, hvor han studerede Philosophi og Theologi, og dyrkede tillige, saavidt muligt, de skønne Videnskaber og fremmede Sprog; blev mod Slutningen af Aaret 1789 kjendt af den i Kjøbenhavn bosatte Kjøbmand (siden Geheimeconferenceraad) Const. Brun, der antog ham som Lærer for sin Søn; gik saa til Kjøbenhavn, og gjorde med denne Familie en Rejse gennem Tybftland, Schweiz og Frankrige. Efter sin Tilbagekomst til Kjøbenhavn bestrebte han sig for at betrede den akademiske Bane, og erholdt i Decbr. 1791 den philosophiske Doctorgrad ved Universitetet i Helmstädt; underkastede sig siden den striftlige theologiske Prøve ved Kbhvns Universitet, og forsvarede (ifølge

fgl. Refcr. § 1793), i Stedet for mundtlig Examen, d. 23de Jan. 1794, en af ham forfattet theologisk Disputat, (Laudab. ob dissertationem, apte defensam; nec non ob specimen scriptum egregium præcipua laude dignus), og benaadedes tillige, paa Grund af denne Prøves Udfald, efter derom indgiven Ansøgning, med Indfødsretten 1794; holdt i Årene 1793—1797 offentlige Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Exegetik, naturlig Theologi og kritisk Philosophi, og lagde sig tillige efter Cameralvidensskaberne; udnævntes 1797 til Assessor i Deconomi- og Commerce-Collegiet; s. A. tillige til Secretair i Commissionen for Almueskolernes bedre Indretning, samt i Commissionen for Seminarierne paa Blaagaard (indtil § 1802, da han efter sit Ønske fratraadte). I 1799 blev den Committeredes Forretning for Consulat- og Handelsfaget i bemeldte Collegium ham overdragen, hvorpaa han 1801 bestilledes til virkelig Committeret i samme; blev 1804 Medlem af den nyoprettede kongelige Quarantaine-Direction og s. A. virkelig Justitsraad; i Midten af Året 1811 Medlem af den nyoprettede Kanal-, Havne- og Fyrdirection; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; d. 8de September s. A. surnumerair Deputeret i Deconomi- og Commerce-Collegiet, samt virkelig Etatsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 8de October s. A. Med-directeur ved den kongelige Enkekasse; 1818 entlediget, med Bibehold af sin hele Gage i Partpenge, fra sit Embede som Directeur ved Banken; d. 12te November 1823 surnumerair, og d. 30te Januar 1828 virkelig Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 1ste November 1828 benaaded med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 1ste August 1829 udnævnt til Conferenceraad. — Var Medlem af det skandinaviske Literatur-Selskab (1799); af det Kongl. Danske Videnskaberne Selskab (17 1806) og dette Selskabs Raskerer (§ 1815); samt corresponderende Medlem af det italienske Selskab for Videnskaberne og de skønne Konster i Livorno (§ 1809). † 15de Novbr. 1832 i Kjøbenhavn. — * 1802 Marie Wilhelmine Krohn († § 1844, i en Alder af 67 Åar, i Kbhvn), en Datter af Dr. juris Hermann Dietrich Krohn, første Borgemeister i Rigshøi Staden Lübeck. — (Biographi i Kosfods Convers. Lex. XXVI. S. 554—57; Brockhaus's Convers. Lex. d. neuest. Zeit u. Literatur Bd. 4. 1834; "Dagen," 1833, Nr. 1, af Fr. Thaarup; L. T. 1833, Nr. 17. 18, af J. Møller; jvfr. Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 344—53; 434—35; 490—92; Thortsens Uds. ov. d. danske Literatur, S. 137—38; "Dagen" 1832, Nr. 278, 83).

Vertraute Briefe über Gegenstände aus der praktischen Moral. 1ste Samml. Kopenh. 1791. (Udg. L. 3. 1797, Nr. 12). — *De notione perfecti ad hominem translata, atque de defectibus naturæ humanæ immortalitatem ejusdem probantibus.* Diss. inaug. Havn. 1792. 26 pagg. 4to., (L. E. 1792, S. 176; Krit. og Antifr. XI.

Nr. 14). — *De morali Christianorum societate sub Typo regni coelestis annu-
ciata*. Diss. loco examinis theologici. ibid. 1791. 4to. (Krit. og Antikr. 1794, Nr. 46,
af R. Gleisner). — Gedichte. Braunschweig 1794. — *Conspectus operis systematici
Philosophiam criticam secundum Kantium exposituri*. Hafn. 1795. 24 pagg. 8.
(L. E. 1795, Nr. 41; »Tids« 1795, II. 119—20; »Nordia« 1795, IV. 81—86, af
N. L. Riisen, hvorpaa fulgte Schmidt-Phiselbeck's Replik i L. E. 1795, S. 827—29,
og Riisens Duplik sidd. 1796, S. 28—30). — *Philosophiæ criticæ secundum Kan-
tium expositio systematica*. Pars I. Hafn. 1796. Pars II. Altonæ 1798. —
Brieft æsthetischen Inhalts. Altona 1797. (Allg. L. Z. 1798, II. 553—58. — Et
Fragment, betitlet: »Wird die Form der Dichtungsarten durch die Materie bestimmt?«
findes i Eggers's »Deutsches Magazin« XII. 461—74). — Oplysende Svar paa Lord
Fitzgerald's Bemærkninger over den senere Opbringelse af neutralt Skibe. Kbh. 1800.
Paa Franck: *Eclaircissements relatifs aux Observations de Lord Fitzgerald*, traduit
du Danois de Mr. Schmidt-Phiseldeck par M. Hagerup. Copenh. 1800. Paa En-
gelsk: London 1800. — Versuch einer Darstellung des Dänischen Neutralitäts-
systems während des letzteren Secessionskrieges. Mit authentischen Beysagen und Acten-
stücken. I.—IV. Hest. Kopenh. 1802—4. (Allg. S. Z. 1806, III. Nr. 174, S. 145
— 149). — Kort Underretning om de gjeldende Pengesorter, samt Aktier, Oblig-
ationer og andre Penge-Effecter, der ere i Omløb i den danske Stat. Kbh. 1811.
(»København« aftrykt af »Handels- og Industri-Tid.« 1811, Nr. 65—70). Andet Dpl. ibid.
1815. (jvfr. Drsted's R. jurid. Arkiv XI. 142—44).

Om den jødiske Nations hidtil værende Forhold til det kristne Borgerfam-
fund, og dens Omdannelse i Fremtiden. Kbh. 1817. 120 S. [Inbh. 2 Afhandlinger,
oplæste i det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab d. 15. Marts 1811 og d. 11. Apr.
1817, og af hvilke den første tidligere havde været trykt i Selskabets Skrifter f. 1809
— 1810, S. 169—212]. (Allg. S. Z. 1819, Ergzbl., Januar, Nr. 5, S. 38—40).
Paa Lydfk: Über das jehige Verhältniß der jüdischen Nation zu dem christlichen Bür-
gervereine, und dessen künftige Umgestaltung. Zwei Abhandlungen. Kopenh. 1817.
112 S. (Gött. N. 1818, S. 1328; Allg. S. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 6, S. 41—43;
jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. Hälfte 2. S. 122—65, af C. F. Pfaff).

Ueber den Begriff vom Gelde, und den Geldverkehr im Staate. Kopenh.
1818. (L. E. 1822, Nr. 9. 10; Jen. L. Z. 1820, März, Nr. 47, S. 373—75; Leipz.
L. Z. 1820, I. Nr. 95. 96, S. 759—62; jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. S. 256
— 259. — Udtog af Skriften i »Den oeconom. Correspondent« III. Aarg. Nr. 2).

Europa und Amerika, oder die künftigen Verhältnisse der civilisirten Welt.
Kopenh. 1820. 2te Auflage mit Zusätzen und Berichtigungen. ibid eod. (L. E.
1820, Nr. 36. 37. 38. 39. 40, jvfr. Forf.'s »Bemærkninger i Anledning af Recensio-
nen«, sidd. S. 653—56, og Anmelberens »Svar«, sidd. S. 685—88; Kbhvns Skilderi
1820, Nr. 70. 71; Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 181, S. 1445—48; Allg. S. Z. 1820,
III. Nr. 280, S. 490—94; Heidelb. Jahrb. d. Liter. 1820, Nr. 28. 29, af R. F.
Carlens; The North-American Review 1824). Paa Dansk: Europa og America,
eller den civiliserede Verdens fremtidige Forhold. Af C. F. von Schmidt-Phiselbeck.
Overfat og forsynet med Anmærkninger af D. Didrichsen og S. A. Martensen.
Kbh. 1820. Paa Franck: L'Europe et l'Amérique, ou les rapports futurs du
monde civilisé par Mr. C. F. de Schmidt-Phiseldeck. Traduit de l'Allemand par
Copenhague MDCCCXX. Paa Engelsk: Europe and America, or the relative
state of the civilized world at a future periode. Translated from the German of

C. F. von Schmidt-Phiseldeck, by *Joseph Owen*, Copenhagen 1820. Paa Svenskt: Europa och Amerika eller Den civiliserade världens framtida tillstånd. Översättning. Stockholm, 1821. 8:o. Paa Hollandsk. Amsterdam, 1821. — Europa und Amerika oder die künftigen Verhältnisse der civilisirten Welt. Zweite Skizze. Kopp. 1832. (M. f. L. VIII. 136—57, af C. R. David).

Der Europäische Bund. Kopenh. 1821. (L. T. 1821, Nr. 41. 42. 43; Leipz. L. J. 1822, I. Nr. 121. 122; Allg. S. J. 1823, II. Nr. 143. 144).

Die Politik nach den Grundsätzen der heiligen Allianz. Kopenh. 1822. (Litteraturblatt 1823, Nr. 6; Allg. S. J. 1823, II. Nr. 153; Leipz. L. J. 1823, II. Nr. 184. 185, S. 1471—79. — Et Brudstykke „Om Græfernes Frihedskamp“, paa Dansk af K. L. Rahbek i „Læsning i blandede Gemmer“ III. 1822, S. 167—69). — Paa Svenskt: Politiken eller den Heliga Alliansens Grundsatser. Översättning af J. S. Åberg. Stockholm, 1825. 8:o.

Troben politischer Redekunst; in sieben Reden. Kopenh. 1823. (Allg. S. J. 1824, II. Nr. 138, S. 270—72. — Et Brudstykke „En Græferræds Tale ved Congressen i ***“, oversat af J. E. Lange i Tidsskriftet „Telegraphen“ 1826, S. I. S. 30—56).

Auswahl Neugriechischer Volkspoesieen, in deutsche Dichtungen umgebildet. Braunschweig 1827. (Allg. S. J. 1828, II. Nr. 130, S. 190—92; Leipz. L. J. 1829, II. Nr. 268, S. 2297—99).

Das Menschengeschlecht auf seinem gegenwärtigen Standpunkte. Ein Versuch. Kopenh. 1827. (Påst's Archiv for Psykel., Hist., o. f. v. n. VII. 257—86, 293—319, af L. og G. L. Baden; Kalborg Stifts-Lib. 1827, Nr. 105, 9; Davids Statsæcon. Archiv II. 136; Bl. f. liter. Unterhalt. 1827, Nr. 202; Allg. S. J. 1827, III. Nr. 273, S. 509—12; Leipz. L. J. 1827, II. Nr. 254, S. 2025—28; Litteraturblatt 1828, Decbr.).

Die Welt als Automat und das Reich Gottes. Ein Beitrag zur Religionsphilosophie. Kopenh. 1829. (M. f. L. IV. 99—133, af C. Lütken. — Brudstykker af Striftet overs. i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 78).

Ueber die neuerlichen Aufregungen in den Herzogthümern Schleswig und Holstein. Kopenh. 1830. 24 S. st. 8. (jvfr.: „Die letzte Schrift des Hrn. v. Schmidt-Phiseldeck, sachweise geprüft von A. Vinzer. Braunschweig 1831“; Sendschreiben an den Hrn. C. F. v. Schmidt-Phiseldeck, betreffend das Verfassungswerk in Schleswig-Holstein, von einem Schleswig-Holsteiner, Hamburg 1831“; „Rede an die Deutschen beim Jahreswechsel 1831“; J. E. Laufen (Lange) „Befleuchtung der irrigen Ansichten über das Verfassungswerk, ic. Copenh. 1831“, og „Widerlegung eines Sendschreibens an Schmidt-Phiseldeck. Beilage zur ebengedachten Schrift. ibid. eod.“; „Argus“ 1831, Nr. 4; M. f. L. V. 147 fg.).

Medudgiver af „Handels- og Industrie-Tidende“ 1798—1810. Kbh. 4:o.

I Eggers's „Deutsches Magazin“ (Selbstmord auf chryzeiger Menschenfurcht, II. 601—2; Beiträge zur Kenntnis der neuen bürgerlichen Verfassung der französischen Geißlichkeit, III. 7—25, 265—305, 362—94; Mord aus Religionshaß, III. 529—31; Ausichten und Hoffnungen, IV. 291—301; Aktenstücke, Charlotte Corday betreffend, übersetzt, VI. 1353—90; Antusa. Ein Fragment aus der Vorwelt, VII. 450—62, 489—501; Ueber den Sinn des Schickslichen in moralischer Hinsicht. In einem Briefe an einen auswärtigen Freund, VII. 638—51; Ueber die Wichtigkeit des Kantischen Systems

ausserhalb den Grenzen der Schule. In einem Briefe, VIII. 333—50; Memento mori. An meinen Freund, J. v. S***g, X. 383—400; Ueber den Konfirmationsgebrauch, in der protestantischen Kirche, mit Hinsicht auf das Bedürfnis der Zeit, X. 606—24; Ueber zwei entgegenetzte Gesichtspunkte, aus denen der Werth des Lebens betrachtet wird, XIV. 152—75. (Jvfr. Skandinav. Museum 1800, Bd. 2. H. 1. S. 72—93); Bericht über die alten Schulden, abgestattet in Folge des Dekrets der Batavischen Nationalversammlung, vom 5ten Dec. 1766, von der zu dieser Absicht niedergesetzten Commission. (Aus dem Holländischen auf Befehl der Nationalversammlung gedruckten Original, Haag 1797. 8.), XIV. 280—334; Ueber den Ursprung und die Bedeutung der Ideen in der Philosophie, XVII. 545—64. (Jvfr. Skandin. Lit. Selsk. Skr. 1806, I. 135—54); samt endeel større og mindre Digte i 3.—7., 9.—11., 13. og 15. Bd.).

J „Genius der Zeit“, herausgeg. von Aug. Hennings, (Untersuchungen über die letzten Gründe des christlichen Moralsystems, I. 5—50; An F. R***m. Ueber die Wirkung erhabener Naturgegenstände, in moralischer Rücksicht, IV. 63—78; Ueber den Weltbegriff der Philosophie, VIII. 801—16; Amanda (Gedicht), fib. S. 816—19).

Oversigt ove: Folkemængden i de Steber af Spanien, hvor Epidemien har herfset, i „Bibliothek for Phsyik, Medicin og Deconomie“ XVIII. S. 488.

J „Skandinavisk Museum.“ (Om Livets Værd, betragtet fra to forskjellige Synspunkter, 1800. II. Bd. 1. H. S. 72—93. [Jvfr. Eggers's Deutsches Magaz. XIV. 152—75; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Blik over Menneskehedens Fremstribt i det attende Aarhundrede, 1802. 1. H. S. 1—38. [Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Om den æsthetiske Dannelses Værd og vigtige Indflydelse paa Menneskeslægten's Forædling, 1803. II. Bd. 2. H. S. 85—108. [L. Z. 1807, S. 221—24]. — J „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“ (Om Idernes Oprindelse og rigtige Brug i Philosophien, 1806. I. 135—54. [L. Z. 1809, S. 56—58; jvfr. Eggers's „Deutsches Magazin“ XVII. 545—64]; Forsøg til at betragte Historien fra en philosophisk Synspunkt med Hensyn til Menneskeslægten's Bestemmelse, 1810, S. 131—152; Om Menneskeracerne i intellectuel Bemærkelse, 1814, S. 105—35).

J „Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter“ (Forslag til en Ordbog for Philosophien, som et Middel til at fremme gienfædig Forstaaelse blandt Philosopherne, i Skrifterne for 1805—6 (o: Nyeste Saml. IV.) 2det H. S. 73—90; sær ff. astr. Kbh. 1807. 4to. (Jvfr. Det Kgl. D. Vidensk. Selsk. Hist. ved Molbech, S. 350—51); Om Jøderne, betragtede som Gaafter, Indbyggere og Borgere i Christne Etater, i Skrifterne for 1809—10 (o: Nyeste Saml. VI.) 1ste H. S. 169—212; sær ff. astr. Kbh. 1810. 44 S. 4. (See ovenfor S. 77; oversf. paa Tydsk af C. C. v. Gehren, Wißbaden 1817 (1816); r. i L. Z. 1813, Nr. 23. 24; Allg. H. Z. 1813, II. Nr. 146, S. 385—89; jvfr. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 346—50); Om Lovgivningen for Opdragelsesvæsenet, dens Bestaaenhet og Grændser, i Skrifterne for 1816—17 (o: Nyeste Saml. VI.) 2det H. S. 25—56. (Jvfr. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 351—53; S. Jørgensen's „Noгле Frugter af mit Dium“ II. S. 159, Noten).

J „Handels- og Industrie-Libende.“ for 1811 (Kort Underretning om de gjældende Pengesorter o. s. v., i Nr. 65—70. (s. ovenf.); Om Agiotage, (Et Bidrag til Ordets rigtige Forstaaelse), Nr. 87. 88).

Tydske Digte (foruden i Eggers's „Deutsches Magazin“) i den „Göttingische Musenalmanach“ für das Jahr 1797.

v. Schmidten (Henrik Gerner), f. d. 11te Februar 1799 paa Williamsborg (det gamle Bryssenborg), ved Veile, næst yngste Søn af Johan Frederik v. Schmidten, til Williamsborg (f. § 1762, adlet $\frac{1}{2}$ 1783, † $\frac{1}{4}$ 1830), og Christiane Elisabeth f. Harboe (f. $\frac{1}{1}$ 1761, † $\frac{2}{9}$ 1846 i Frederiksborg, en Datter af Cancelliraad, Revisor ved General-Postamtet i Kbhvn, Frederik Carl Harboe (Broder til Sjællands Bistop Ludv. Harboe) og Christiane Magdalene f. Jacobi). — Underviist i Hjemmet, blev han ansat som Cadet ved Artillericadet = Institutet i Kjøbenhavn; udnævntes 1816 til Secondlieutenant i det kongl. Artillericorps med Anciennitet fra 1ste Novbr. 1814; blev tidlig bekendt med Degen og Krejda l; erholdt d. 9de Juli 1819 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en indsendt mathematisk Afhandling „om Integral-Regningens Anvendelse paa de lineaire Equationer“; tiltraadte 1820, med kongelig Understøttelse, en Rejse til Paris; besøgte paa Herrensessen Göttingen, hvor han blev bekendt med adskillige Lærde, blandt andre med Gauss; fik i Paris Udgang til de meest udmærkede Mathematikere, og deriblandt til de la Place; forlod Paris i Sommeren 1823; opholdt sig derefter i Lechelle, Bonn, og fra November til Udgangen af samme Aar i Berlin; kom tilbage til Kjøbenhavn i Marts 1824; erholdt Tillæbelse til at underkaste sig en udvidet Magisterconference, der skulde træde i Stedet for de første akademiske Examina, som han ifølge sin tidligere Leveplan ikke havde taget; disputerede d. 19de Marts 1825 for Magistergraden; blev d. 27de September f. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Universitet; d. 16de Decbr. 1825 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; den 27de April 1827 Professor extraordinarius; d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Mathematiken ved den polytechniske Lærestanstalt, og erholdt f. A. endvidere det Hverv, at foredrage den højere Mathematik for de studerende Søofficerer; gjorde i Sommeren f. A. en kort Rejse til Paris. † 16de Juli 1831 paa Plantagen Hope paa St. Croix i Vestindien. (Merkrolog, ved H. C. Ørsted, i M. f. L. VI. 271—80; jvfr. Selmers Afb. Tid. I. 156—57; L. T. 1831, S. 656; „Dagen“ 1831, Nr. 217; 1832, Nr. 31).

Recherches sur le Calcul intégral aux équations linéaires. Copenh. 1819. 4to. [Understøttet af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab]. (L. T. 1820, S. 168—69; Moltbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 463).

Disquisitio de Seriebus et integralibus definitis; cum XII. thesibus. (pro gradu Magist.). Haun. 1825. 20 pagg. 4to.

Kort Fremstilling af Mathematikens Væsen og Forhold til andre Videnskaber. Med en lithograpferet Tavle. Kbh. 1827.

Ledetraad ved Forelæsninger over Arithmetik og Algebra. Kbh. 1829.

Medredacteur af „Maanedsskrift for Litteratur“ I. Bd.—VI. Bd.

2. S. Kbh. 1829—31. (Hertil leverede han: Om Phrenologien i Anledning af Dr. Ottes phrenologiske Tidsskrift, December 1828, I. 105—14; Om Tidsskrifter med Hensyn til Maanedsskriftet for Litteratur, II. 97—125; Anmeldelser af: S. Hempel: „Velkommen Sorgen Tidstid!“ I. 191—95; J. C. Sibbern: „Menneskets aandelige Natur og Væsen. Et Udkast til en Psychologie. Anden Deel“, II. 35—58; Christian August „Versuch eines Beweises, daß die Wettrennen das wesentlichste Beförderungsmittel der Pferdezucht, und zur Verbesserung und Bereidung derselben unumgänglich nothwendig sind“, II. 432—38; J. A. Holstein „Bidrag til Danmarks Krønike for Aaret 1828“, III. 187—94; P. H. Mønster „Skulde der virtelig hoes os være gjort for Meget for den indbyrdes Underviisning?“, sfd. S. 191—95; J. A. Holstein „Svar til Høiarværdige Hr. Dr. Mønster“, sfd. S. 195—206. (Jvfr. Art. J. A. Holstein (I. 693); J. Andresen „De platoniske Legemer, analytisk behandlede“, III. 411—13; E. J. D. Hill „Specimen exercitii analytici etc.“, og A. B. Ekfeldt „De principio integrationis“, IV. 96—98; Betänkande af Comitén till öfverseende af Kårets almånna Underviisningsverk., og E. G. Geijer „Några Anmärkingar um uppoffran och underviisning“, IV. 299—333; M. Moltke „Ueber den Adel und dessen Verhältniß zum Bürgerstande“, V. 16—35; J. C. v. Haven „Om den practiske Maade, hvorpaa Kvadrat og Cubit-Roden udbrages af et Tal“, V. 222—241; N. F. S. Grundtvig „Politiske Betragtninger, med Blik paa Danmark og Holsteen“, V. 420—446).

Recherches sur les intégrales définies. 1822. 4to.

J „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og matematiske Afhandlinger“ (Almindelig Methode for Differentialæquationernes Integration, i III. D. S. 1—20. (Jvfr. sfd. S. XXXVII.—XXXIX.); Afhandling over de matematiske Functioners Classification. (Udtog), i IV. D. S. XV.—XVIII.; Om et almindeligt Princip for Rækkernes Theori. (Udtog), i V. D. S. XV.—XVI.; Om Differentialligningerne. (Udtog), V. D. S. XLI.—XLII.).

J Crelles „Journal für die reine und angewandte Mathematik“ (Versuch über die Integration der Differential-Gleichungen. Auszug einer von dem Verfasser, in der Königlich-Dänischen Academie der Wissenschaften zu Copenhagen, in Dänischer Sprache vorgelesenen Abhandlung, I. S. 137—51; Sur un principe général dans la théorie des séries, V. S. 388—96).

Bidrag i Bergonnes matematiske Journal.

Schniegelow (Hermann Christian Ernst), f. d. 14de Jan. 1816, en Søn af afd. Krigsraad og Bataillønschif. ved det sjællandske Landseener-Regiment, Joachim Christian Ludvig Schniegelow (f. i Mecklenborg-Schwerin) og Henriette Lovise f. Knudsen († 1° 1843, i sit 51de Aar, i Bordingborg). — Blev 1834 dimitteret til Universitetet fra Bordingborg Skole; tog i Efteraaret 1842 den forenede Læge-Examen (H. ill. pr. gr.); blev d. 21de Oct. 1844 Underlæge ved 13de Linie-Infanteri-Bataillon i Fredericia.

Anneldelse af B. Erichsens „Læge-Stat“, 2det Uplag, og af „Fortegnelse over de militære og civil ansatte Læger“, i T. f. L. o. R. III. 50—60.

Schmitto (Friderich Carl), f. d. 26de Septbr. 1757 i Broager i det Slesvigge, hvor hans Fader Friderich Schmitto var Organist;

gik i Skole i Glücksborg og Eckernförde, siden i Kiel, hvor han i April 1775 blev Student; studerede Theologi, og rejste efter 2 Aars Forløb til Jena; vendte tilbage 1778; var derefter beskæftiget med Informationer; kom 1783 til Kjøbenhavn, hvor han i 2½ Aar levede som Privatlærer; blev d. 31te Marts 1786 tydsk Compastor, og d. 23de April 1802 Ene-Præst til Store-Magleby paa Amager. † 30te August 1833. — * 1. 1¼ 1786 Juliane Johanne Gianelli. * 2. 1½ 1800 Ane Lovise Schmidt.

Ordnung des Heils, durch den Catechismus Lutheri, in cren Zusammenhang geföhret, darin de ersten un nöthigsten Lehren unserer allerheiligsten evangelischen Religion enthalten sind. To Erkenntnis un Befestigung des Glaubens vor Junge un Alte ingerichtet un uthgefertigt, tom Gebruk der Dutschen Gemene to Folländerdorp ey Amack. Kopenh. 1788. 12mo. — (Tilbees efter Autogr.).

Schmig (Emilie).

Digte i »Nordist Kirke-Tidende« 1838, 1839 og 1840.

Schneefloth (Hans), f. d. 19de Juni 1812 i Mühlbrock, i Vorderholm Amt i Holsteen, Sen af Indsidder Claus Schaattbøll og Margarethe fød Ruser. Blev fra 1825 til 1829 af Skolelærer og Organist Berendsen i Schönberg forberedt til Lærersaget; var derpaa i 1 Aar Substitut i Dannau paa det adelige Gods Ranzau, og indtil 1832 Huuslærer paa Hohensasel, under samme Gods; dimitteredes, efter et treaarigt Dphold paa det Tønderffe Seminarium, ved Paaste 1835; var derpaa i ½ Aar Lærer ved Rector Rohde's Opdragelses-Anstalt i Ldesloe; blev i October 1835 Lærer ved St. Petri Drengeskole i Kjøbenhavn; 1842 i Friis's, og 1843 i Mariboe's Realskole sammesteds. — * 1. 1837 Amalie Charlotte Wenzel († ½ 1839, 31 Aar gl., i Kjøbenhavn). * 2. 1842 Marie Emilie Hansen.

Praktisk Regnebog, til Huus- og Skolebrug. I.—II. Deel. (1ste Deel for de lavere Klasser i de ringere og højere Borgerkoler og fer Pigeskoler. Kbh. 1838. 2den forsøgede og albees forandrede Udgave. 1.—2. Afdeling. ibid. 1844. — 2den Deel for de øverste Klasser i Borgerkoler samt for Realskoler og andre højere Dannelses-Anstalter. 1.—2. Afdeling. ibid. 1842). (Tidskr. for Almueskole- og Seminariid. I. 311—27, af J. Jensen; III. 339—44, af Horst; Tid. f. alm. d. Skolel.-Forening 1845, Nr. 15 (af D. E. Rugeard); Tidsskr. og Repert. f. Almue-Skolel. 1845, S. 279—85, af J. Jørgensen). — Svar og Oplosninger til 1ste Deel af Schneefloths praktiske Regnebog. Kbh. 1839; til 2den Udgave. ibid. 1841; — til 2den Deels 1.—2. Afdeling. ibid. 1842.

Christian Gramers Regnebog, forandret og forøget. Med tilhørende Facitliste. Kbh. 1840. (begge Dele ogsaa særskilt).

Opgaver til Hovedregning, samlede og ordnede. Kbh. 1841. (Mdskr. og Repertor. f. Almue-Skolel. III. 1841, S. 68—74, af J. M. Thau).

Tydsk Sprog- og Læsebog. I. Deel, for de forste Begyndere. II. Deel,

or Mellemklasser. Kbh. 1843—44. (Tidskr. f. Almueskole- og Seminarieb. II. 35—38; 231).

J "Aidende for almindelig dansk Skolelærer-Forening", af hvis 1ste Aarg. 1842 No. 12—13 han var Medredacteur, (Om Regneunderviisningen i vore Folkeskoler, 1843, Nr. 26; Noget om den Indb. Underviisning og dens Methodelære, sfb. Nr. 28; Mødet i Randers, 1846, Nr. 5; Noget Mere om Isolering, sfb. Nr. 9; o. fl.).

J Frølund's "Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere" (Om Methoden for Regneunderviisningen i Folkeskoler, i 2. Aarg. S. 381—87, og 3. Aarg. S. 477—89; Folkeskolens Emancipation, 2. Aarg. S. 437—443; 3. Aarg. S. 241—252; Bemærkning og Opfordring, 3. Aarg. S. 89—90. (jvfr. sfb. S. 119—20, af C. L. Børresen); Forslag om almindelig dansk Skolelærerforenings Virksomhed i det første Aar, 1ste Januar—31te Decbr. 1842, sfb. S. 166—71; Et Par Meddelelser om forfattede Prøver for Skolelærere, og om Valget af Skolelærere, i 4. Aarg. S. 97—102).

J Jensen's "Tidskrift for Almueskole- og Seminariebæsenet" (Skolelærer-Ente-kasserne, II. 39—47; Recension over J. N. Meiers "Praktisk Regnebog", II. 216—229. (jvfr. sfb. S. 307—28, af Meier); Yderligere Oplysninger i Anledning af Dr. Seminarislærer Meiers "Bemærkninger", II. 376—88. (jvfr. III. 116—120, af Meier).

Desforuden har han under forskjellige Mærker leveret Bidrag til Lønder Ugeblad, Folkebladet, Fædrelandet, Kjøbenhavnsposten, den Constitutionelle i Norge, og redigerer for Tiden "Aidende f. alm. dansk Skolelærerforening". — (Revid.).

Schneider (Christian Frederik), f. i Kbhvn 1772. Hans Fader Cancelliraad Christian Gottlieb Schneider var Fuldmægtig ved Politiskammeret, siden Inspecteur og Kasferer ved Lutz-, Rosp- og Forbedringshuset paa Christianshavn († $\frac{9}{12}$ 1815); Moderen Bolette f. Gram († $\frac{2}{2}$ 1823 i sit 87de Aar, i Kbh.). — Dimitteret fra Kjøbenhavns Skole blev han Student 1790; afsløvere i October 1795 (1ste 1796) den theologiske Embedsexamen (n.c.); blev 1797 Translater i det engelske Sprog og fik kongelig Bevilling til at holde offentlige Forelæsninger derover; 1798 Lærer i Engelsk ved Søcadet-Academiet; 1801 Lieutenant og Adjutant ved det da oprettede Kronprindsens Livcorps, ved hvilket han 1807 blev Capitain; fik 1805 Titul af Krigs-Assessor; udnævntes d. 7de Marts 1809 til Inspecteur ved det kongl. Theater; blev d. 29de October 1815, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra sin Lærerpost ved Søcadet-Academiet, og afgik 1816 med Bartpenge fra Inspectoratet ved Theatret. † 28de Marts 1825. — * $\frac{1}{4}$ 1792 Anne Sophie Børgen († 1808). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrol. f. 1821—26, S. 396—97).

(Thorke lins) Karakteristik af Kronprindsen af Danmark. Overs. af Engelsk. Kbh. 1793. (R. E. 1793, Nr. 30; "Tids." 1793, II. 217—19). — Jeg vil sige Dem noget. Et Stuepæl i 5 A. af Madame Jacoba Id. Overs. af Engelsk. Kbh. 1793. (R. E. 1793, Nr. 9; Neue Bibliothek der schön. Wissensch. LI. 293—94). — Udtog af de engelske Oppositionsblade *the Courier* og *Morning Chronicle*. Et Ugeblad. Kbh. 1797—99. (5 Dele). — Several Essays and discoveries intending to improve the theory of navigation,

by C. C. Lous, translated. Copenh. 1798. — Regulations for navigating the Categat, by P. Lövenörn, translated. ibid. 1800. (Efter Forfatterens danske Manuscript). — Forsøg til en kort Lærebog i det engelske Sprog tilligemed en Læsebog, indeholdende Udtog af de vigtigste engelske Søreiser omkring Jordkloden. Kbh. 1800. — Forsøg til en kort Underfølgelse om, enten Dybhavelsen eller Vedblivelsen af det af academiske Borgere oprettede militære Corps, under Navn af Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps, vilde være nyttigt for Staden og Standen. Kbh. 1801. 15 S. 8. — *Engelsk Chrestomathie*, tilligemed en kort Udsigt over Grammatiken. ibid. 1802. — *Danish Grammar*, adapted to the use of Englishmen, to which are added a short historical description of Copenhagen, and various extracts from danish authors. Copenh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 20; 1806, Nr. 40). — *Egoismen*, Skuespil i 2 Acter (af Georges Colman), oversf. Kbh. 1803. — *Engelske og danske Samtaler*, efter J. Marston, indrettet til Brug for Danske. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 40). 4de Udgave. 1834. — *Haandbog i den engelske Litteratur*. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 40). — *Engelsk og dansk Marinelexicon*. ibid. eod. — *Forelæsninger over det engelske Sprog*. ibid. 1806. — *Orlogs Capitainen*, eller *Sømands Liv og Sæder*, oversat af det Engelske. ibid. 1808. (L. E. 1809, Nr. 8). — *Lord Sidmouths Tale* d. 17. Mai 1808, foreslaaende Løsgivelsen af de danske Skibe, tagne før Krigserklæringen, oversat. ibid. eod.

English Miscellanies, eller engelske Udtog af de nyeste britiske Forfatteres Arbejder, til Underholdning og Dvælsel for Yndere af den engelske Litteratur. Kbh. 1815. (udkom nummerviis).

A short Introduction to the *Danish language* for Englishmen. Copenh. 1815. (ogsaa med dansk Titel).

Lord Rigels Hændelser, af Walter Scott. I.—III. Deel. Oversat. Kbh. 1823—24.

Slottet Pontefract. Et historisk romantisk Sagn af Walter Scott. Frit og med Forkortninger oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1824. (L. E. 1824, Nr. 46).

Redgauntlet, eller den blødiges Handske. En Fortælling fra det attende Aarhundrede, af Walter Scott. Oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1824—25.

Spionen. Et historisk Sagn fra den nordamerikanske Uafhængigheds Krig, af Cooper. Oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (jvfr. Conversationsbl. 1825, S. 758).

Udgav: Robinson Crusoe, paa Engelsk med danske Noter. Kbh. — Collection of english Plays, med danske Anmærkninger. Vol. I.—2. ibid. 1807. I.—III. Deel. ibid. 1811—1816. 12mo. (h. Bonnier). — *Encyclopedia of wit*, abridged. (med danske Anmærkninger). ibid. (h. Bonnier).

Til Aegtskriftet „Samleren“ V. Bd. har han leveret adskillige, meest af Engelsk overfattede, Stykker. Ligeledes findes mange Artikler af ham i D. Wolf's „Journal for Politik, Natur- og Mennekeskundskab“, og i „Dagen“, samt nogle i Kjøbenhavns Skiftet. Hans Bidrag til „Minerva“ nævnes i sammes Register. — Studenter væbning, i Engelstofts Univerf. og Skole-Annaler, 1809. I. 59—63, 269—72; II. 73—76. — Berigtigelse ved Edw. Dan. Charles Travels, i „Statshvenden“ 1821, Nr. 20.

Schneider (Jens Christian), Nytaunfortes ældste Søn, f. d. 1ste Juni 1793 i Kjøbenhavn; blev d. 19de September 1813 *Secondlieute-*

nant i Sø = Staten; d. 17de December 1820 Premierlieutenant. † 17de Juni 1821 i Vestindien. — * 1815 Hansine Christence Curz (f. 1792 i Rbh.), Datter af Inspecteur Curz ved Børnehuset.

Beilebning i Sømandskabet, med 89 Udbildninger paa 9 Plader. Rbh. 1817. 4to.

Scholten (Friedrich Christian), f. i Rbhyn d. 21de Marts 1757, næstældste Søn af Generalmajor, Chef for det viborgske Regiment og Ridder (Storkors) af Danebroge, Jost Gerhard von Scholten (af en patriciisk Familie fra Amsterdam, f. 1701 i Flensborg, adlet 1777, † 1786 i Viborg) og Udelgunda Elisabeth Amalia v. Kleist (f. 1728 i Helsingør, † 1778 i Rbh., en Datter af Oberstlieutn. Andreas Wilh. v. Kleist og Elisabeth Apollonia v. Kleist af Huset Biegan i Pommern). Blev 1781 Hofjunker og Auscultant i Rentekammeret; 1783 Kammerjunker; derefter Told- og Licent = Forvalter i Segeberg; 1801 Told- og Consumtions = Kasserer i Horsens; d. 1ste Juni 1803 forflyttet i samme Egenkab til Odense; d. 3die Febr. 1816 i Raade entlediget; privatiserede siden i Kjøbenhavn og Slagelse. † 23de April 1840. — * 1791 Anna Sophia von Benzon (f. 1762, † 1837 i Slagelse), en Datter af Kammerherre, Oberstlieutenant Christian v. Benzon, Stamherre til Christiansdal og Tirsbæk, og Albertine Christiane v. Heinen.

Rogle Ord om Capitaine Bloms Afhandling over Danmarks Land- og Sømagt o. f. v. Rbh. 1831. (Allern. Skilderi af Rbhyn 1831, Nr. 70, S. 1112—16).

Endet Bidrag, poetiske og prosaiske, i forskjellige Tidssblade, saasom: Statsvennen, Telegraphen (bl. a.: Er en Revolution at befrygte i Danmark? og er en Statsforandring gavnlig for samme? 1821, Nr. 26; Skattemød, eller om trykkende Paalæg og Midler derimod, samt Reviselse af nogle Modebaarstaber, f. A. Nr. 28), Ny Freia, Dagen, Politivennen, Nyeeste Morgenpost, Langes Argus (jvfr. Politivennen 1831, S. 320. 355), Kjøbenhavnsposten. — Nogle Sange i „Sangbog for dansk dramatisk Broderskab“ (Rbh. 1830).

Schonning (Anders Larsen), f. i Nyborg (ikke i Tønder) d. 31te Juli 1752, Søn af Peder Schonning, først Diaconus i Tønder (1737), siden (1750) Sognepræst i Nyborg († 1800), og Anne Elisabeth Christine, fød Larsen. Dimitteret fra sin Fødebyes Skole, blev han Student 1772; tog d. 21de Juli 1778 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 16de Februar 1780 residerende Capellan i Skive og d. 8de Juli 1785 i Nyborg (jvfr. Müllers's Hist. Esterretn. om Nyborg lat. Skole, S. 2. S. 62); d. 20de Februar 1801 Sognepræst til Skamstrup og Frydendal i Sjælland; d. 6te Juli 1831, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget. † 30te October 1831. — * 1780 Cathrine Marie Bruun (f. 1748 i Rbh., † 1836), yngste Datter af daværende Theehandler, siden Skoleholder paa Fredensborg, Rasmus Bruun og Lydia Palmesdatter.

Prædiken for Kullerup og Refsvindinge Menigheder til Amindelse af deres Præst, Laurids Engberg, som veltede og knuste sit Hoved. Odense 1796. (L. E. 1796, Nr. 25). — Prædiken holden Søndagen efter den store Jdebrand i Nyborg. ibid. eod.

Schønning (Veder), Nysnævntes ældste Søn; f. 1786; dimitteret til Universitetet fra den kjøbenhavnske Borgerdyds-skole i Efteraaret 1803; var i nogen Tid Huuslærer paa Lindhoel ved Frederikshald; underkastede sig i Sommeren 1816 den latinske-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prove, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 10de Mars 1819 Procurator ved alle Retter i Sjællands Stift (med Undtagelse af alle Retterne i Kbhvn), og var bosat i Udesundby ved Frederiksfund. † 1836, ugift.

Nytaarsgave for 1809, indeholdende Romantser, Dber og Sange m. v. Christiania 1809.

Schor (Voul Matthias), f. 1771 i Nørre-Nisum i Ribe Stift, hvor hans Fader Herman Schor var Sognepræst (f. 1735 paa Vornholm, † 1778); blev dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Skole i Efteraaret 1790; afsløvere i April 1795 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); udnævntes d. 18de Maj 1799 til Alumnus paa Elers's Collegium; blev d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst til Dragstrup og Skallerup paa Mors, under Aalborg Stift, og d. 30te Maj 1823 til Torslev og Lendum i Vendsyssel, f. St. † 24de Juni 1835. — * § 1810 Catharine Charlotte Meyer, fød Ehrhart, Enke efter Landstabsmaler og Medlem af det kongl. Konstacademi Elias Meyer i Kbhvn († 2° 1809).

Udtog af en Reise giennem Høilandet og endel af de vestlige Der af Skotland, af Professor Garnet, oversat i Dørl's „Memosyne“, Bd. I. S. 95—123.

Over Folkevandringen, Körtogene og Middelalderen, oversf. fra Schiller, i „Zris og Hebe“ 1804, IV. 218—35.

Schorn (Peter Theodor), f. i Kjøbenhavn d. 12te Septbr. 1796, Søn af Kjøbmand, senere Vordugfabrikør Johan Arnold Schorn (f. 1764, † 1840) og Susanne Elisabeth f. Woss; blev privat dimitteret til Universitetet 1815, og underkastede sig i October 1821 den juridiske Embedsexamen. Han deeltog sildigere i sin Faders Vordugfabrik, og har nu i en lang Række af Aar beffæstiget sig med Underviisning, især i det tydske Sprog, hvori han blev ansat som Lærer ved Efterslægtselskabets Realskole, og fra 1836 til 1846 ved Metropolitan-skolen. — (Autobiographi i Indbydelseskriftet til Examen i Metropolitan-skolen 1840, S. 48—49).

Torquato Tasso, Stuespil af Goethe. Oversf. Kbh. 1817.

Egmont, et Sørgepsil i 5 Akter af Goethe. Oversf. Kbh. 1818.

Eventyr og Fortællinger af forskjellige tydske Digterinder. Oversatte. I. Deel; o. u. T.: *Uglaia*. Kbh. 1818. (L. T. 1818, S. 569—74).

Digterliv, Novelle af Tieck. Oversat. Kbh. 1826.

Rede und Predigt bei der Vermählung J. F. R. S. S. der Prinzessin Wilhelmine Maria und des Prinzen Friedrich Carl Christian, von J. P. Mynster. Uebersetzt. Kopenhagen 1828.

Jesuiten. Karaktermaleri fra det 18de Aarhundredes første Fjerdebeel, af C. Spindler. I.—III. Deel. Oversat. Kbh. 1829—30. (i: Nyeeste Roman-Bibliothek, udg. af A. P. Liunge og C. F. Güntelberg, 1.—3. Bd.).

Jøden. Tydsk Karaktermaleri fra det 15de Aarhundredes første Halvbeel, af C. Spindler. I.—VI. Deel. Oversat af L. Schorn og C. F. Güntelberg. Kbh. 1830. (i: Nyeeste Roman-Bibl. 4.—9. Bd.).

Horsk, Ridderen med det blaa Skjerk; Anden i Grauenssteins Ruiner og Anton v Siebeneck og Ursula v. Weisfenburg. Romantiske og historiske Fortællinger, af Wiedemann, oversatte. Kbh. 1830.

Tegninger af Hverdagslivet (af Fredrika Bremer). Efter det Svenske. Kbh. 1835.

Predigt gehalten in den Dom zu Roeskilde bei Eröffnung der Versammlung der Provinzialstände am 1sten Octbr. 1835, von J. P. Mynster. Uebersetzt. Kopenh. 1835.

Betrachtungen über die christlichen Glaubenslehren, von J. P. Mynster. Uebersetzt. I.—II. Band. Hamburg, 1835. 2. Aufl. 1840.

Dr. Karl Hases Kirkehistorie, Lærebog, nærmest for de akademiske Forelesninger, overf. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. [Udkom heftevis 1835—37]. (Theol. Tidsskr. VII. 367—69).

Genfer-Noveller. Efter N. Töpffer og H. Zschokke, oversatte. I.—III. Bind. Kbh. (1810)—1841. („Dagen“ 1841, Nr. 96; L. f. L. o. R. VI. 433). 2den Udgave. ibid. 1841.

Jule-Festen, skildret af Fr. Schleiermacher, oversat. Kbh. 1841.

Prædikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier, af J. D. Waslin. Oversatte. I.—III. Deel. Kbh. 1843—45, med Forfatterens Portrait. (Theol. Tidsskr. VII. 377). Andet Dypslag, i 1 Bd.; udf. i 4 Leveringer. (1ste Levering. Kbh. 1847, med Forf.'s Portr.).

Das Herzogthum Schleswig, in seinen Verhältnissen zum Königreiche Dänemark und zu Holstein. Eine historische Skizze von C. Molbeck. Aus dem Dänischen übersetzt, mit einigen Zusätzen und Verbesserungen des Verfassers. Kopenh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 295; „Times“ 1847, 12. Apr.).

Det stille Barn, en Fortælling af August Apel, oversat i „Maanedsskrøer“ 1825, Febr., S. 141—201.

Clara af Cossuerge, Novelle af B. v. Lydemann, overf. i Riise's „Nyt Bibl. for Mærskabslæsning“ Bd. VII.; Klosterruinerne i Norge, Novelle af L. Kruse, overf. *ibid.*; Straffet Selvtillid, Novelle af L. Kruse, overf. i Bd. VIII.; Stille Kummer, Novelle af L. Kruse, overf. *ibid.*; Hævnen, Novelle af L. Kruse, overf. *ibid.* (De 4 sidstnævnte samlede under Titel: Noveller af L. Kruse, overf. af Th. Schorn. I—II. Deel. Kbh. 1829).

Hotel paa Castellau, Fortælling af Spindler, overf. i „Etuibibliothek for Damer“, udg. af A. Solbin, No. 9 (1829).

Le Dragon rouge, fransk Kriminalhistorie af V. Kruse, i Kunges „Nyt Repertorium for Moerkskabslæs.“ Bd. VI. S. 26 fgg.; Striftemaalet, efter Caroline de la Motte Fouqué, sfd. S. 305 fgg.

Bidrag i Elmquist's „Æfsefrugter“.

Redacteur af „Nyeste Morgenpost“ 1829, Nr. 239—360. (2. Juli—31. Octbr.), Kbh. 4to.

Redarbejder af Ugebladet „Vorgerveennen“ 1847 (Henrik den Fjerdes Ungdomsliv. Historisk Fortælling, frit bearbejdet efter det Franske af Carl Holb; overf. i Nr. 37—42),

„Da Thorvaldsen forlod Danmark“, i Kbhvns Skilberi 1820, Nr. 78.

Schou (C. A. S.), Skolelærer og Kirkefanger i Haarløse, Tjæreby Sogn, ved Frederiksborg.

Tvende Epistler til Fr. Pastor Børresen i Næsby, som Gjensvar paa hans Optraeden mod Almueskolelærerne. Og en tredje Epistel til de „Flere Medlemmer af Conferentsen for Aarhus og Omegn“, dediceret Fr. Pastor Børresen. Kbh. 1841. 5; Nr. (jvfr. C. L. Børresens „Erklæring“, i Maanedstr. og Repert. for Almue-Skolef. II. 560—62; „Conferentsblad“ 1841, S. 46—47).

Bidrag i forskjellige Tidsskrifter og Blade, saafom: i „Den Berlingske Tidende“ (Om Patentjobning, 1838 Nr. 254, 1839, Nr. 35; Almindelig Børnepligt, 1840, Nr. 72); — i „Maanedstr. og Repert. for Almue-Skolelærere“ (Strøtanke, betræffende vort Skolevæsen paa Landet, I. 1810, S. 289—316. (jvfr. II. S. 17—19); Yderligere Bemærkninger, II. 1811, S. 558—63); — i „Conferentsblad“, udgivet af Skolelærerforeningen for Aarhus og Omegn“, (Afskedsord til Fr. Pastor Børresen, 1841 Nr. 5).

Schou (C. S.), Kirkefanger i Bolsker Sogn paa Bornholm. (Jvfr. Bornholms Amt, befreuet af Fr. Thaarup, 1839, S. 141, 209).

Om Svingpløvens Fordele, i den Bornholmske Avertissements-Tidende 1829, Nr. 20.

Schou (Jacob Henric), f. (efter Kirkebogen) d. 10de Juli 1745 i Rippinge Præstegaard paa Falslev. Hans Fader Jens Henrik Schou var Sognepræst for Rippinge og Brarup Menigheder (f. i Juni 1714 i Sahl Præstegaard, Hovlberg Herred, Aarhus Stift, † $\frac{6}{11}$ 1754 i Rippinge Præstegaard, see Nyerups Kbhvns Univerf. Annaler S. 321); hans Moder Sara Lindberg, en Datter af Jacob Lindberg, Amtmand over Bradsberg Amt i Norge. — Blev først privat underviist; kom derpaa 1760 i Bordingborg Skole, hvorfra han 1762 afgik til Univerfitet; tog d. 22de Marts 1769 theologisk Attestats (Laud.); blev 1770 Alumnus paa Vorchs Collegium og 1771 Decanus ved Communitet; 1773 Hovmester for Enkedronning Juliane Marias Pager og 1778, efter at have abfolveret den latinske-juridiske Embedsexamen ($\frac{2}{2}$ 1778, Laud.), tillige surnumerair Afsesfor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1784 Ræmmereer ved Dresunds Toldkammer; 1805 dispenseret, formejst svageligt Helbred, fra dette Embedes Forretninger; d. 31te Juli 1815 (ifke 1813)

virkelig Statsraad; højtideligholdt d. 3die Maj 1821 sit Embeds-Jubilæum (jvfr. Rahbeks „Hesperus“ IV. S. 401—19); blev d. 16de Maj 1824 udnævnt til Ridder af Danebrog, og d. 1ste August 1829 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 10de Febr. 1840 i Kbhvn. — * † 1783 Susanne Beckman (f. 1³ 1756, † 2⁷ 1843), Datter af Raadmand og Brygger Dider. Beckman og Ellen Pauli (Søster til Langebeks første Hustru). — (Jvfr. J. Suhrs Smaafr. II. S. 111—12; Mess. franç. du Nord 1825, p. 335—36; Berlingske Tid. 1840, Nr. 36, 39. — Om hans til Kbhvns Universitets-Bibliothek under 3die Januar 1822 skænkede Samling af de til den danske Lovfyndighed henhørende Bøger (hvorover havees en Catalog ved Dve Thomsen, Kbh. 1824), see Engelstofts Efterretninger 1823, S. 293—296, og Selmers Aarbog f. 1838, S. 119, 1839, S. 101; om hans Gavebrev til Bordingborg Skole af 11te Jan. 1823, jvfr. Suhrs Smaafr. II. S. 171—72, og Engelstofts Efterretn. 1823, S. 220—21; ang. hans Legat til Borchs Collegium, see Selmers Akad. Tid. II. S. 241—43; jvfr. „Fundats for Statsraad Jacob Henric Schous og hans Hustru Susanne Beckmanns Stiftelse, oprettet d. 10. Marts 1818 o. f. v.“ Kbh. 1843).

Dissert. I.—III. *de Probationibus Theologicis*. Havn. 1770—72. 8. — Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, sem fra 1670 af ere udfomne, tilligemed et nøiagtigt Udtog af de endnu gjeldende, for saavidt samme i Almindelighed angaaer Underfaatterne i Danmark og Norge, forsynet med et alphabetisk Register. I.—X. Deel. Kbh. 1777—93. (Ny frit. Journ. 1777, Nr. 37; L. E. 1778, Nr. 9; 1781, Nr. 34; 1793, Nr. 37, 38). — Haandregister over de gjeldende trykte Anordninger, som til 1786 Aars Udgang ere udfomne. Kbh. 1787. 12. — Anhang til den 1ste Udgave af chronol. Register over Forordn. I.—X. Deel (indeholdende de trykte Anordninger, sem ei ere i Saml. af Forordn.). Kbh. 1795. — Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, samt andre trykte Anordninger, som fra 1670 til 1792 ere udfomne. 2den Udgave. 10 Dese. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43, 44). 3die Udgave. 10 Dese. Kbh. 1822—23, med sammes Fortsættelse til Udgangen af Aaret 1821, XI. D.—XIX. D. 2det Stykke. ib. 1795—1825. (jvfr. Art. J. L. A. Kolderup-Rosenvinge (II. 695). — Alphabetisk Register over de Kongl. Forordninger og aabne Breve, samt andre trykte Anordninger. 2. Udg. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43, 44). 3die Udg. ibid. 1812. 4de Udg. fortsat til 1822. 1.—2. Part. ibid. 1823.

Har og skrevet nogle Recensioner i Fortegnelse paa Trykkesfrihedens Skrifter samt nogle Stykker i politisk og fysisk Magazin.

Schouboe (Frederik Christian), f. d. 2den April 1766 i Bildberg Præstegaard i Ribe Stift, hvor hans Fader Christian Schouboe dengang var Præst; deponerede 1783 som Privatist fra Koeskilde; ernærede sig ved Informationer, og blev siden Copiist i Hof- og Stadsretten; bestyrede først det saakaldte „Skole-Yndernes Opdragelses-Institut“; oprettede selv d. 3die Febr. 1794 et Underviisnings-Institut i Rjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1802, Nr. 32; Engelstofts Annal. 1806,

I. 271—78; „Pallas“ I. 281); fik 1796 Titel af Secretair; udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 10de Maj 1814 Raadmand, By- og Raadstueskriver i Kolding, samt Herredsskriver i Jerslev, Andst, Slaugs og endeel af Brust Herreder, og Cancelliraad; d. 5te Maj 1824, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget; opholdt sig derefter i Kjøbenhavn, hvor han f. A. paany anlagde et Underviisnings-Institut, men efter en mindre Maalestok. † 19de April 1829 i Kbhvn. — * 1. Bolette Sandrue (døbt 9 1770 i Kbhvn., † 9 1846 paa Christiansdal ved Odense), en Datter af Stadsbedemand Erik Sandrue og Barbara Maria Pfeiffer. * 2. 1 1810 Johanne Victorine Friis (f. 1 1788 i Kbh.), Datter af Fuldmægtig Frederik Christian Otto Friis og Johanne Lovise Mein. * 3. Cathinka Riddervold, f. Wernicke. — (Retnolog, af L. Engelstoft, i Kjøbenhavns Skilderi 1829, Nr. 36; jvfr. Kbhpost. 1829, Nr. 67).

Underviisning i Sjæle- og Naturlæren. Kbh. 1796. („Friis og Hebe“ 1799, III, 108; jvfr. Fortalen til den 1799 udkomne danske Oversættelse af „Solvenestefillingsens Hændelser“).

E. C. K. Munthes Karakteristik, i „Dagen“ 1814, Nr. 69.

Schoubye (M.), i Krøftal, Stiern Sogn, Medelsom Herred, Viborg Amt.

Om Ebinet, i „Ugebl. for den danske Bonde“, 1ste Aarg. Nr. 43.

Schousboe (Johan Christian), f. i April 1763, Søn af Procurator Hans Verche Schousboe paa Bornholm og Elisabeth Margarethe f. Topp (f. 1739, † 9 1820); dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Skole i Efteraaret 1780; underkastede sig d. 30te Decbr. 1784 den latinste-juridiske Embedsexamens theoretiske Prøve (H. ill.), og erholdt for den praktiske Prøve Charakteren Laud.; blev Regimentsquartiermester og Auditeur ved den 2den sjællandske Bataillon lette Infanteri; 1805 Overfrigscommissair; 1807 Inspecteur ved Korntørrings- og Oplags-Magazinet i Kjøbenhavn. † 19de September 1818. — * Mette Margrethe Andresen, en Datter af Generalauditeur og Amtsforvalter (o: Amtmand) paa Bornholm, Christian Andresen og Michelle Dithilia f. Schrøder.

En Anekdote om Friderich den 2den, Konge af Preussen, oversat og meddeelt i „Friis og Hebe“ 1807, II. 57—63.

Schousboe (Neder Hofod Anker), Nysanfertes Broder, fød 1766 i Ronne paa Bornholm; blev Student ved privat Dimission i Marts 1785 (ikke 1786); studerede Naturhistorie og holdt Forelæsninger i den botaniske Have; gjorde 1791—93, tildeels paa Gehejmerraad Joh. v. Bülow's Bekostning, en botanisk Rejse i Spanien og Marocco, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1794; blev 1797 Assessor i Deconomi- og

Commerce-Collegiet; d. 19de Januar 1798 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 12te Decbr. 1800 Consul (1821 Generalconsul) i Marocco; d. 31te Juli 1815 Legationsraad (med Rang med virkelig Justitsraader); d. 28de Juni 1817 Ridder af Danebroge; 1818 Ridder af den russiske St. Anna-Ordens 3die Klasse; erholdt d. 1ste Novbr. 1828 Rang med Nr. 9 i 3die Klasse af Rangfrdn. Wilbenow og Schumacher have kaldt to Manteflægter *Schousboea* (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. 577—78). † 1832 i Tønger. — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftstellerlex. XVII. 310—41. Hans Portrait skal være stiftet af Chretien. — Om hans efterladte Herbarium see Selmers Kbhvns Univerf. Aarbog f. 1837, S. 140).

3 Hjerdingaardskriftet „For Sandhed“ (Vigtigheden af Naturvidenskabernes almindelige Udbredelse, og et Par Ord om Midlerne dertil, i III. S. 197—228; jvfr. Batens Univerf. Journ. VIII. 116).

3 Naturhistorie-Selskabets Skrifter (Jagttagelser over Landerne hos nogle Fiskearter, IV. 1ste H. S. 180—211, m. K. [L. E. 1798, S. 80]; Jagttagelser over tvende sjeldne og lidet bekjendte Krebsarter (*Dromera clypea* et *Gammaurus sedentarius*), V. 2det H. S. 1—18).

3 „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter“ (Jagttagelser over Bærtriget i Marokko, samlede paa en Reise i Aarene 1791—93, 1ste Stykke, m. K., i Skrifterne for 1800, I. D. 1ste H. S. 1—204. [L. E. 1804, S. 386—88]; paa Tydsk: Beobachtungen über das Gewächsbreich in Marokko. Gesammelt auf einer Reise in den Jahren 1791—93. Aus dem Dänischen übersezt von Joh. Amb. Markusen. Erste Hälfte. Mit 2 Kpfrn, i Rafns Skrifter der phys. Klasse der Königl. dänischen Gesellsch. der Wissensch. I. B. I. H., og tillige særskilt afr. Kopenh. u. Leipzig. 1801. (Gött. A. 1801, St. 132, S. 1315—18).

3 „Physic. oeconom. og medico-chir. Bibliothek“ (Kort Udsigt over Aareavlens Fremgang i Europa, tilligemed en Efterretning om de marokkanse Aar paa nærværende Tid, i II. 233—53. [L. E. 1795, Nr. 15]; Om arabisk Gummis som Handelsvare (i Anledning af Børgeren Suediani's Bemærkning herover. Bulletin des sciences, Nr. 8, 1797), XV. 178—85; Bidrag til Kundskab om Gummisandar, XV. 209—15. [paa Fransk i Bullet. de la Soc. philomath., af Coquebert de Montbret]; Om de Planter, hvoraf de ældste Folk i Europa have bejnt sig for at forgifte deres Pile; ved E. de Coquebert. Oversat med Anmærkninger, XV. 332—39; Udtog af en Afhandling om et nyt Middel istedet for Overarmens Amputation i Studerlebet, af Børgeren Sabatier, oversat, XVII. 195—99; Udtog af et Brev fra Borg. La Feyrie om de siinulde Aar i de folde Himmelegne, XVII. 199—200; Udtog af en Afhandling om Midlerne og Fordelene af at forplante Salt-Bands Gift i det ferske Vand i Flebderne, ved Borg. Noel fra Rouen, overs. XVII. 254—56; Udtog af en Afhandling, som indeholder Forsøg, Undersøgelser og Jagttagelser over Almetræerne, af Poucher, overs. XVII. 256—59; Afhandling om Brand i Kornet og dens Syre, af Chantian, overs. XVII. 259—60; Chemisk Undersøgelse af Modervandet, ved Bauquelin og Buniva, overs., XVIII. 123—28; Udtog af anstillede Forsøg over Amputationen paa de yderste lange Been, ved Chausfier, overs. XVIII. 231—36; Kærmere Efterretning om den smitsomme Syge, der hersker i Ca-

dir, Sevilla og paa andre Steder i den sydlige Deel af Spanien; uddraget af den spanske Original, XVIII. 475—88).

3 „Nyt Bibl. f. Fhyllik o. f. v.“ (Forsøg angaaende Lysets Indflydelse paa nogle Barter, af Decandolle, overf. i I. 276—81).

Schouw (Joakim Frederik), f. i Kjøbenhavn d. 7de Februar 1789, ældste Søn af Vinhandler Povl Schouw (f. 1751, † § 1800) og Sara Georgia f. Liebenberg (f. 1761, † 1826, en Datter af Bundtmagermester Joakim Frederik Liebenberg og Maren f. Grønvold). Blev efter privat Underviisning af Sprogslærer Cand. juris H. C. Wosensroose dimitteret i Aaret 1808 til Universitetet, ved hvilket han næste Aar tog anden Examen (Laud.); underkastede sig d. 4de October 1811 den juridiske Examens theoretiske, og d. 8de Febr. 1812 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; foretog sig i Sommeren 1812 i Selvfab med Botanikeren, Nordmanden Chr. Smith, en naturvidenskabelig Rejse i Norge; blev d. 20de April 1813 constitueret og d. 10de Januar 1816 virkelig Undercancellist i det danske Cancelli; disputerede d. 28de Septbr. 1816 for den philosophiske Doctorgrad, og tiltraadte samme Aar, deels ved kongelig Understøttelse, deels ved Understøttelse af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow paa Sanderumgaard, en videnskabelig Rejse gennem Tydskland, Italien og Frankrige, fra hvilken han, efter 3½ Aars Fraværelse, hjemvendte 1820; holdt derpaa Forelæsninger som Privatdocent ved Kjøbenhavns Universitet, hvorved han d. 28de April 1821 ansattes som overordentlig Professor i Botaniken; vandt 1823 den af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab for det Thottiske Legat udsatte Præmie for „en dansk Meteorologie eller en Stildring af Vejrlygets Beskaffenhed i Danmark, tilligemed en Udvikling af Grundene til samme, forsaavidt disse, i Følge vore nærværende Kundskaber, lade sig udvikle af Landets Naturstilling“ (jvfr. L. T. 1823, S. 527—28); blev d. 14de April 1826 Medlem af Gartner-Examinations-Commissionen i Kbhvn; foretog atter, med kongelig Understøttelse, i Aarene 1829—30 en naturvidenskabelig Rejse til Italien og Frankrige; udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; besøgte i Vinteren 1839—40, paa egen Bekostning, paany Italien, og hjemtom i Slutningen af Maj 1840; benaandedes d. 28de Juni 1840 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 18de Februar 1841 Medlem af Forst-Examinations-Commissionen i Kjøbenhavn; d. 6te September f. A. Directeur for den botaniske Have sammesteds; 1842 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; d. 21de Novbr. 1845 Professor ordinarius i Botaniken og Assessor i Consistoriet; d. 28de Juni 1847 Etatsraad (med Rang i 3. Kl. Nr. 9 efter Rangforordn.). — Erholdt d. 29de Septbr. 1835 kongelig Befaling til, som Deputeret for Kjøbenhavns Universitet, at

deeltage i Distrikternes og Nørrejylland's Stænderforsamlinger, i hvilke begge han valgtes til Præsident i Aarene 1835—36, 38, 40; blev d. 4de Februar 1847 valgt til Deputeret for det 9de jyd'ske Kjøbstadistrict (Ebeltoft, Grenaa, Hobro og Mariager) ved Nørrejylland's Stænderforsamlinger, og d. 25de Februar samme Aar til Deputeret for de mindre Landejendomsbesidderes 13de District ved Distrikternes Stænderforsamlinger i Serenniet 1847—52. — Var Medstifter (i Forening med Collin og Eschricht) af „Den naturhistoriske Forening“ (s. D. Ugeskr. IV. S. 87—88), „Athenæum“, „Trykkesfriheds-Selskabet“, „Det skandinaviske Selskab“, „Det nordiske Literatur-Selskab“ (2° 1847); var blandt Indbyderne (og Medlem af Comiteen) til Stiftelsen af det Thorvaldsenske Museum, blev ved Thorvaldsens Codicil udnævnt til Executor og er derfor nu een af Bestyrerne; var een af de 7, som danne den slesvig'ske Comitee i den slesvig'ske Hjælpeforening, og i flere Aar Formand for „Athenæum“ og Trykkesfriheds-Selskabet; blev 1834 Medlem af „Selskabet til Høvedculturens Fremme“ og har siden 1835 været dets Formand; var 1838 med i Gothenborg, hvor de skandinaviske Naturforskeres Forening blev stiftet, og deeltog i Naturforskerens Forsamlinger 1840, 42, 47. Er Medlem af det skandinaviske Literatur-Selskab (3° 1821); af det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskab (1° 1823) og dette Selskabs Archivarius, samt Medhjælper ved Secretariatets Forretninger (3° 1826); af det Kongl. medicinske Selskab (1° 1824), i hvilket han siden adskillige Aar har været Medlem; endvidere Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Selskaber. Har siden 1834 været Medlem af Landhuusholdnings-Selskabets Skrift-Comitee, og mellem Aarene 1832—44 i Almindelighed hvert andet Aar været engageret som Docent i Botanik ved den polytechniske Læreanstalt; blev i Juni 1835 af Kongen udnævnt til Medlem af Inspectionen over de kongelige Haver, hvorfra han dog efter Dn'sse allerede udtraadte i Juli 1835; var og Medlem af den kongl. Commission, der gjorde Forslag angaaende Realskolevæsenet. De Candolle har opkaldt en Planteslægt efter ham: „Schouwia“; ligeledes har Schrader kaldet en Planteslægt „Schouwia“ (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 590), som af Nees omtrent samtidigen blev benævnt Goethea efter Digteren. — * 2° 1827 Susanne Marie Augustine Peschier Dalgas (f. 1° 1798, † 5° 1844 i Kbh.), en Datter af Præsten ved den fransk-reformerte Menighed i Fredericia, Jean Marc Dalgas og Marie f. Aldebert. — (Hans Biographi (af Fr. Barfod) i Skandinav. Folke-Kalender for 1843, S. 162—68, og for 1844, S. 186—217; Biographisk Skizze (ved Fr. Fabricius) i „Danst Pantheon“, 2den Levring, 1843; Conversations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. (S. XXIX.), 1840 (oversat i „Læsecabinettet“, udg. af W. Née, Bd. I. S. 51—54, og i Hempels

„Bidrag til Tidshistorien“ 1841, Nr. 6); Conversations-Lexicon Ote Originalausgave 13. Bd. S. 1. (1847); Calliens Medicin. Skriftsteller-Lex. XVII. S. 311—43; XXXII. S. 203—4; Døt's „Materialier“, Nr. 121 (af Th. H. Erslew). — Portrait, malet af C. A. Jensen, lithogr. af N. M. Petersen i Bærenghen & Comp. Steentr. 1838. 1. fol.; W. Marstrand pinx., lithogr. i Em. Bærenghens lithogr. Institut (i „Portefeuillen“ 1841, Bd. I.); en mindre Efterligning af samme, lithogr. af Em. Bærenghen 1840; D. Monnies del. et lithogr. 1842. 1. 4to; lithogr. i Em. Bærenghens lithogr. Institut, 1. 4to (i „Danst Pantheon“ 2den Levering, 1843); paa det lithogr. Blad: „Danste Folkerepræsentanter i Viborg“; 1844).

Dissertatio de sedibus plantarum originariis. Sectio prima. De pluribus cusuvis speciei individuus originariis statuendis. (pro summis in philosophia honoribus). Hafn. 1816. 80 pagg. 8. (Æ. T. 1819, Nr. 1., S. 2—11).

Schema til en Forelæsning over Klimatologien. (1820—1821). 1 Quartblad.

Schema til en systematisk Fremstilling af Plante-Geographien eller Planternes Stedlære (Geographia plantarum s. Topologia plantarum). 8 S. 8vo. (oversat paa Tydsk i R. Sprengels „Neue Entdeckungen im ganzen Umfange der Pflanzenkunde“, 2. Bd. Leipzig 1821, S. 343—46).

Grundtræk til en almindelig Plantegeographie. Med fire Tabler. Kbh. 1822. Paa Tydsk: Grundzüge einer allgemeinen Pflanzengeographie. Aus dem Dänischen übersetzt vom Verf. Berlin, 1823, nebst 4 Tafeln und einem pflanzengeogr. Atlas in Fol. (Æ. T. 1823, Nr. 21. 22. 23. 24, af J. W. Hornemann; Hånde Magaz. der Pharm. Bd. 8. 1823. S. 1. S. 86—98; Årsberättelser om Vetenkapernes Fremsteg. Stockholm 1823; Ferussac Bullet. des Sc. Sect. 2. 1824. Avril; Gött. N. 1824, St. 120; Leipz. L. Z. 1824, Nr. 264; Flora od. botan. Zeit. 1825, Bd. 1. Beil. 2.; Hertha, Zeitschr. f. Erd-, Völker- und Staatenkd. Bd. 6. 1826. S. 3. — Et udførligt Udtog, ledsaget med kritiske Bemærkninger af Malte-Brun, i Cyriès & Malte-Brun „Nouvelles Annales des Voyages“ etc. T. 18. et 19.; i Edinburgh Philos. Journ. 1824, Octbr.; 1825, Jan. og 1826, Jan. faaer en forkortet Oversættelse af adskillige Partier (Vinranken, Palmerne, Græsarterne) med tilføjet Kort. Brewsters Edinburgh Journal of Sciences 1826, Jan. No. 7. indeholder et Udtog, som meddeeler Videnskabens Historie og de plantegeographiske Nøder, og er oversat paa Franssk i Bulletin de la Société de Géographie, T. 6. 1826, Oct.). — *Plantegeographisk Atlas*. Kbh. 1824. Folio. (Æ. T. 1826, Nr. 36. 37). [Da samme Tavle gjælder for alle Kort og Forstjellen fremkommer ved Illumination og Paaskrift, saa have de nyere udbeelte Exemplarer erhøldt Forandringer og Tilfætninger].

Skildring af Veiriget's Tilstand i Danmark. Med 4 Tabler. Et Priis-skift, beslunnet af det Kongelige danske Videnskaber's-Selskab og udgivet med dets Understøttelse. Kbh. 1826. (Molbech's Nord. Tidsskr. 1. 143—47; S. C. Drsted's Oversigt ov. d. Kongl. Danste Vidst. Selsk. Forhandl. 1822—23, S. 16—21; Kbhvns Skilderi 1827, S. 1543; jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 466—67. — Et Prudshyfte: „Danmarks Varmeforhold i forskjellige Tidsrum“, faaer i „Nyt Aftenblad“

1826, Nr. 29. 30; og et Udtog i »Hertha, Zeitschrift für Erd-, Völker- u. Staatenk. 1827, Decbr.).

Beiträge zur vergleichenden Klimatologie. Ihes Heft. Copenh. 1827; nebst 1 Tafel in Quersol. (Pierer Allg. medic. Annal. 1828, März, S. 334—56; Medic. chir. Zeit. 1829, Bd. 3. Nr. 61, S. 150—55; Schweigger Journ. für Chem. und Physik Bd. 52. (Jahrb. Bd. 22.) 1828. S. 3. S. 261—64; Morgenblatt 1827, Lit. Bl. Nr. 65; Allg. Hall. L. Z. 1828, Ergzbl. Nr. 68. 69, S. 205—7 og Juni, S. 510—47 (af L. J. Kämpf); Summ. d. Med. 1828, Bd. 2., S. 6. 7; Bd. 3. S. 435).

Specimen Geographiae physicae comparativae. Programma (til Universitetets aarlige Reformationstest). Hauniae 1828. 65 pagg. 4to, cum tabb. lithogr. 3. (Jvfr. S. E. Prsteds Overs. ov. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1827—28, S. XXI.—XXIV. — Et dansk Udtog af Schouw's i samme Anledning, d. 30te Oct. 1828, holdte (men utrykte) Tale: »at Klima og andre Naturforhold kun have en ringe Indflydelse paa Folketslages Character«, findes i L. Z. 1828, S. 836—42, og er overfattet paa Engelsk i Literary Gazette 1829, Mai.). — Programmet udkom, aftr. med behørlige Forandringer og egen Titel. Hauniae 1828. 4to, cum tabulis lithographicis 3. (M. f. L. I. 307—14, af S. E. Prsted; Neue allg. geogr. u. statist. Ephemerid. 1829, Bd. 29, St. 10. S. 330—47; Leipz. L. Z. 1830, St. 81, og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3., S. 480, 81; Ferussac Bulletin des sciences géogr. 1829; Edinb. Journ. of sc. 1829, July, No. 1.; Annalen der Gewächskunde 4. Bd. 1. S. 1830; Bibliotheca Italiana T. 55, p. 86). Oversat paa Tydsk, men noget forfattet, i Berghaus's Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde 1829, Decbr. S. 1—29; Novbr. S. 137—56. Et Udtog af Skriftet i Nouvelles annales des voyages 1838, Juillet).

Europa. En let fattelig Naturfildring. (Forsøg til en physisk Geographie). Kbh. 1832. Anden Udgave. ibid. 1835. Atlas til Samme (ved D. N. Dilsen). ibid. 1832 og 1835. Imp. 4to. 6 Blade med Text. (M. f. L. XII. 177—216, af S. E. Prsted). — Paa Tydsk: Europa. Physisch-geographische Schilderung. Aus dem Dänischen. Kopenh. 1833. 138 S., nebst Atlas, 6 Blätter, Imp. 4to nebst Inhaltsverzeichnis. (Berlin. Jahrb. für wissensch. Kritik 1833, II. S. 558—60, af Walter). Europa. Ein Naturgemälde. Aus dem Dänischen. Als Beigabe zu jeder Geographie. Kiel, 1833. Tex. 8. 8½ Ark. (»Standia« III. 308—9). Paa Svensk: Europa. En Fysisk - Geografisk Naturfildring. Övers. af C. Julin - Fabricius. Stockholm, 1838, 8:o, med atlas af 6 kartor. Paa Italiensk: L'Europa, quadro fisiografico facilmente inteso. Opera, notomizzata da Jacopo Gråberg da Hemsö. Milano 1839. 52 pagg. 8. (aftrykt af: Revista Europea. d. 30. Juli 1839). Paa Engelsk: Europa, a popular Physical Sketch. Translated from the second Edition by Dr. Cantor. (i Calcutta Journal of Natural History 1840, 1841, 1842).

Erindringsord til en Forelæsning over de plantegeographiske Riger. Kbh. 1833. 1½ Ark. (Oversat paa Tydsk i »Linnaea« Bd. 8., S. 625—652, og paa Fransk i »Nouvelles annales de l'histoire naturelle« seconde Serie, T. 3., p. 117—13).

Et Par Ord i Anledning af Valgene i Kjøbenhavn 1834. Kbh.

Afbeeldninger af Dyr og Planter, efter Dictionnaire des sciences naturelles, ved J. F. Schouw og D. F. Eschricht. Kbh. 1844. Imper. 8., med 96 illum. Kobbertavler med Text. [udkom, 1835—44, i tolv Hefter]. (M. f. L. XV. 415—446, af J. Schæde; Ursind's Dansk AlmeneLæsn. 1835, Nr. 31, S. 214—47).

Erindringsord til en Forelæsning over den almindelige Mantelære. Trykt iftedesfor Haandskrift for Tilhørerne. Kbh. 1837. 48 S. Anden Udgave. ibid. 1839. 48 S. 3. Udg. ibid. 1843. 53 S. 4. Udg. ibid. 1845. 58 S.

Erindringsord til en Forelæsning over Naturhistoriens Grundtræk; indeholder foruden ovenstaaende 3 Ark endnu 2 Ark, som angaae Dyrene. (Se indgen Titel).

Erindringsord til en Forelæsning over Lægeplanterne. Kbh. 1843. 97 S. 2. Udg. ibid. 1847. 89 S.

Erindringsord til en Forelæsning over de vigtigste i Menneffelivet anvendte Planter. Kbh. 1844. 70 S.

Natur=Stilbringer. En Række af almeenfattelige Forelæsninger. Kbh. 1837, med 2 Kobbertavler. Anden Udgave. ibid. 1839, med 2 Kobbert. (indeholder de i »Danst Ugeskrift« trykte populære Forelæsninger, og desuden endel ikke forhen trykte). Paa Tydsk: Naturschilderungen. Eine Reihe allgemein faßlicher Vorlesungen. Kiel, 1840, m. 2 Tafeln. (Meyens Jahresbericht 1839. (1840); Dkns »Zfss« 1840, S. 725). [Artiklen: »Bjergvandringer i Syden og Norden« findes i Schumachers Jahrbuch für 1838 (Gebirgswanderungen im Süden und im Norden) og stod her førend den udkom paa Tydsk. Artiklerne: »Regnen« og »Etna« ere optagne i Stefens's Volkskalender 1841. Andre Artikler andre Steder i Udlandet. Plants characteristic of different Nations, i »Calcutta Journal of Natural History by McClelland«, 1840]. — Anden Samling. Kbh. 1845, med 5 Tavler, hvoraf 2 colorerede.

Oplysende Bemærkninger til Capitain D. N. Olfens »Physisk=geographisk Kort over Danmark.« Udg. af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug. Kbh. 1838. 46 S. 12. (M. f. L. XIX. 541—45, af August Baggesen; Allg. Hall. L. Z. 1843, III. Nr. 224, S. 552).

Tableau du climat et de la végétation de l'Italie, résultat de deux voyages en ce pays dans les années 1817—1819 et 1829—1830. Vol. I. Tableau de la température et des pluies de l'Italie. Avec un Atlas de 5 cartes (par O. N. Olsen). Copenh. 1839. gr. 4. Understøttet af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab. (Berlin. Jahrb. für wissenschaft. Krit. 1840, II. S. 62—71, af H. W. Dove; Jen. L. Z. 1841, Nr. 44; jvfr. »Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållne möte i Götteborg år 1839«, S. 59—61).

Tale i Selskabet for Efterlægten paa Stiftelsesdagen den 4de Martz 1841. Kbh. 11 S. 8.

Skandinaviens Natur og Folk. Et Foredrag, holdt den 22de Nov. 1844 i det Skandinaviske Selskab. Kbh. 1845. 15 S., med et Kort.

Foreløbig Fortegnelse over den kjøbenhavnske botaniske Haves Planter. Indeholdende dem, der ere bleve undersøgte i Aarene 1842—1846. Med et Kort over Haven. Kbh. 1847. 180 S. fl. 8.

Redacteur af: Danst Ugeskrift, udgivet af et Selskab. I.—VIII. Bind. Kbh. 1831—36. (Heri ere, foruden endel Redactions=Artikler, og af udenlandske Skrifter udtagne Stykker, følgende af Redactoren: i 1ste Bd.: Indledningen; Om Naturvidenskabernes Fremstilling for Folket; — i 2det Bd.: Om naturhistorisk Underviisning i de lærde Skoler, (fortsat i 4de Bd.); Douvilles Reise, (jvfr. 3. Bd. S. 150 og 5. Bd. S. 155); — i 3die Bd.: Gjennoptagelsen af det gamle Cyre-

naica; — i 4de Bd.: Iyberligere Bemærkninger angaaende naturhistorisk Uderbii-
ning i de lærde Skoler; Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Handelscommis
Gads Forlag om Realiskolers Oprettelse; — i 5te Bd.: Om Danmarks Trykke-
frihed; Forverdens Planter; Fortsatte Bidrag til Planternes Historie; Om Forord-
ningen af 15de Mai 1834; Caffetræets Historie; — i 6te Bd.: Til de Kjøbenhavnske
Vælgere; Alpeplanterne; Naturen paa Sydhavs Øerne; Parrot's Reise til Bjerget
Ararat; Sukkerrørets Historie; — i 7de Bd.: Nogle Bemærkninger over det fore-
slaaede Trykkefriheds-Selskab; Om Jisen i geographisk Henseende; Etna; A. Burnes's
Reise fra Indien over Hindukush til Butaniet; — i 8de Bd.: Bjerqvandringer i
Norden og i Syden; Wiinrankens Historie).

Redacteur og Udgiver af: Dansk Ugekrift. Anden Række. I.—VIII.
Bind. Kbh. 1842—46. (Fædrel. III. 1842, Nr. 842). (Heri af ham, bl. a.: i 1ste Bd.:
Nogle Bemærkninger i Anledning af Anmeldelsen af Munch-Nævers Skrift, i
Nr. 7; Om de stændeste Committeeer, Nr. 20; — i 2det Bd.: Nogle Bemærk-
ninger i Anledning af Spørgsmaalet om Huustugtens Anvendelse paa Huusmands-
klassen, i Nr. 27; Miskeltenen. (Foredrag i den naturhistoriske Forening d. 24de Febr.
1839), sld.; Tillæg til H. R. Clausen »Den danske Nationalitets Stilling i Sles-
vig«, Nr. 35. (Jvfr. »Aabent Sendebrev fra en Slesviger til Dhr. Prof. Clausen
og Prof. Schouw, i Ansehn. af deres Anke«, 1843, og D. Ugefr. 2 R. IV. Nr. 82,
S. 58—61); Bemærkninger i Anledning af nogle Yttringer i Justitsraad Molbech's
»Det danske Videnskabernes Selskabs Historie i dets første Aarhundrede«, Nr. 38 (jvfr.
Nr. 48 og 49, af Molbech); Nogle Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Estrups
Artikel: »Vor Skole- og Optræningsanstalt adskilles fra den academiske Pædagogik i
Sørøe?« S. 278—82; Om den Rolle, som det af Trykkefrihedsselskabet udgivne
physik-geographiske Kort har spillet hos det slesvig-holstøenske Partier, Nr. 45; Nogle
Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Estrups Artikel om Sers Academies
formeenlige Ret, Nr. 48 og 49; — i 3die Bd.: Om de Trettens Skrivelse angaaende
28de Mai Fæsten, Nr. 62, 63 og 64. (jvfr. D. Folkebl. IX. Nr. 10—11); Den scandinaviske
Censur, Nr. 71; Om Grændserne for Indholdet af de uprivilegerede Blade,
Nr. 72. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 237; D. Ugefr. 2. R. IV. Nr. 81); — i 4de
Bd.: Hvorvidt kan det med Rette siges at Intelligentsens Sprog hos Slesvigerne er
udelukkende tydsk, Nr. 82; Endnu nogle Ord i Anledning af Fortolkningen af Pl.
2den Decbr. 1810, Nr. 84. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 315, 16, 17); — i 5te Bd.:
I Anledning af Spørgsmaalet om Fritagelser for Magisterconferentsen, Nr. 112, 13
og 14; Mangel paa Indsigt i Naturvidenskaberne hos en aandrig Skribent, Nr. 122;
Om Ophævelsen af den philologisk-philosophiske Examen, Nr. 123; En Samling af
Blomstertegninger i den kongelige Kobberstiksamling, sld.; — i 6te Bd.: Nogle Be-
mærkninger om den scandinaviske Censur, i Anledning af Justitsraad Molbech's Yt-
tringer derom, Nr. 131; Om Uderbiiingsgjensstandene i de reformerede Skoler,
Nr. 135; Den dansk-slesvigiske Nationalsag, Nr. 137; Om Foreningen af Hertug-
dømmernes Stænderforsamlinger, Nr. 141; — i 7de Bd.: I Anledning af Grev
Knuth's Bemærkninger om Neger-slavernes Frigivelse, Nr. 165 og 166; — i 8de
Bd.: *Cycias circinalis* i Blomst i den botaniske Have i Kjøbenhavn, Nr. 184; Nye
Zeeland, Nr. 186, 67; Om Bondebevægelsen med Hensyn til Selveiendoms Fremme,
Nr. 199. (jvfr. Ny Collegial-Tid. 1846, Nr. 23, S. 388—400; Berl. Tid. 1846, Nr. 109,
110, 29, 30); Slutningsord til Ugekriftets Løser, Nr. 206—8, S. 437—40). —
Stimmen aus Dänemark über die schleswigschen Verhältnisse. Eine Samm-
lung von Aufsätzen aus dem dänischen Wochenblatte. Kopenhagen 1843.

Ligeledes Redacteur og Udgiver af: *Danſk Tidſſkrift*. Nr. 1—6. (v: I. Vb). (Nr. 1., 2det Dpt.). Kbh. 1847—48; forſt. (Heri af ham: Regjeringen, Oppeſitionen og Folket, i Nr. 1. S. 1—21; jvfr. Jædrel. 1847, Nr. 59; D. Folkebl. XII. Nr. 52; N. Aftenbl. 1847, Nr. 65, 68, 72, 76); Menneſkets Indvirkning paa Naturen. (Foredrag i den naturhiſtoriske Forening, den 17de Octbr. 1847), i Nr. 5. S. 401—15; Om de tidligere klimatiſke Forhold i Danmark, i Nr. 6. S. 511—23).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica* sub auspiciis Societatis regiaſcientiarum Danicæ edita. Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45. 4to. (I. fasc. med Hauch. Prſted. II. med Prſted. III. med Prſted. Pøberſen). [i Fasc. I. leverede han et udførligt Arbejde (Consectaria ex observationibus Neuheri. auctore J. F. Schouw), hvori de Slutninger, ſom ved Beregninger kunne udbrages af diſſe Obſervationer, omſtændeligt ere udviklede]. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1833, II. Nr. 119, af H. W. Dove).

Medredacteur af de 3 forſte Bind af *Hav- og Vand- Tidende*. Udgivet af Selskabet til Havoculturens Fremme. Kbh. 1835—37. (Hertil leverede han: Sommeren 1831, I. 2—10; Lysets Indvirkning paa Planterne, I. 145—50; De vigtigſte Pflanzers geographiſke Fordeling, I. 369—74, med tilhørende Kort; Om ſydlige Blomſter, II. 357—61. De to ſtefte Afhandlinger ſtaaer ogſaa i *Naturtilbringerne*, I. og 2. Saml.).

3 „*Athene*“ (En Excursion til Monte Volca og Campo di Fontana i det voreſſe Landſkab (med Tillæg af E. Molbech), i Bd. IX. 1817. S. 220—29).

3 *Nycurus* „*Magazin for Rejſe- og Jagttagelſer*“ (Skrivelse til Gehejmeconferentſraad Bülow paa Sanderumgaard, dateret Neapel, den 16de Julii 1819, i Bd. I. S. 248—53).

3 „*Bibliothek for Læger*“ (Botaniſke Oplyſninger, i Anledning af J. C. W. Wendt: „om Salep-Roden og dens Surrogater“, 1821. S. 97—103, jvfr. S. 275—277).

3 „*Tidſſkrift for Naturvidenſkaberne*“ (Om Sneelinien, iſær paa Himalaya-Bjergene og i Nærheden af Equator, efter Alexander v. Humboldt, I. 86—102; Nogle Erfaringer om Planterſ pludſelige Fremkomſt, meddeelte af Hofman til Hofmandsgave, ſamt derved foranledigede Bemærkninger om den ſaakaldte *Generatio æquivoca*, af J. F. Schouw, I. 108—18; Overſigt af Botanikens Fremſkridt og Tilſtand i dette Aarhundrede, af J. W. Hornemann og J. F. Schouw, I. 127—191, 304—69; II. 1—42; III. 105—31; Kort Beſeſning til at anſtille meteorologiſke Jagttagelſer, I. 269—93; Om de Planter, der afgive Lavendelvand og Lavendelolie, I. 389—91; Kort Udfigt over de bayeriſke Naturforſkeres Johan v. Spir's og C. F. P. Martius's Rejſe i Braſilien, II. 188—204; Skrivelse fra Hofman til Schouw, angaaende de paa det Inddæmmede ved Hofmandsgave fremkomne Planter; tilligemed Anmærkninger af Schouw, II. 211—20; Udfigt over de canariſke Ders Flora, af L. v. Buch. 3 Udtog og med Anmærkninger, II. 251—270, 329—56; Om den uſædvanlig lave Barometer-Stand, ſom fandt Sted i den forſte Deel af Europa d. 24—26 Decbr. 1821, III. 1—51; Udfigt over de meteorologiſke Forhold paa adſkillige Steder i Danmark, III. 81—95, 189—203, 302—17; IV. 119—32, 249—53, 364—68; V. 108—15, 353—58; Om Maieſens oprindelige Fødeland, af L. Reynier. Overſat og Ieflaget med Anmærkninger, III. 132—41; Planterigetſ Phyſiognomie i Braſilien, af C. F. P. von Martius. Overſat med enkelte Forfortninger, IV. 65—109; Nogle Bemærkninger om Veirſigt i Jæſland i Vinteren 1824—25, efter Landphyſ. Thorſtenſens Jagttagelſer, IV. 259—62).

3 det *ſcandinav. Literatur-Selskabs* Skrifter (Eftiſſe til en ſammen-

signende Naturskildring af det nordlige og sydlige Europa, i *Bd. XVIII. S. 83—164*; særsk. *Rbh. 1822*).

I det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskabs naturvidenskabelige og mathematisk Afhandlinger (Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: "om Klimaterne væsentligen ere forandrede?" oplæst i Selskabet i Foraaret 1824. (Udtog), i *II. D. S. XXXIX—XLIV*. (jvfr. *Oftens "Fis"* 1845, *S. 58—62*. — Endeel af Afhandlingen selv er oversat paa Engelsk i Brewster's *Edinburgh Journal of Sciences*, og for endeel derfra gaaet over i Arago's Afhandling om samme Gjenstand i *Annuaire pour l'an 1834*); Om Italiens Regnforhold, en Afhandling, oplæst i Selskabet. (Udtog), i *III. D. S. XX—XXIII*. (og i "*Bertha*" *Bd. 5. S. 90* fg., samt i *Ferghaus's Annaler*); Om Barometrets lave Middelfand i Island og flere Steder, *III. D. S. XXIX—XXXII*. (ogsaa i *Froriep's Notizen aus dem Gebiete der Natur- und Heilkunde Nr. 255, Decbr. 1825*); Om det dybe Barometerfald d. 14. Januar 1827, *III. D. S. LX—LXII*.; Om Menneskeracernes Forhold til den omgivende Natur. (Udtog), i *V. D. S. LXXX—LXXXI*.; Om Barmens Fordeling i Aaret, *V. D. S. LXXXIII—LXXXIV*.; Om Barometrets Middelfand ved Havet, *V. S. 289—342*; særsk. *aftr. Rbh. 1832. 4to*. (Paa Tydsk: Ueber den Mittelstand des Barometers am Meeresufer, i *Poggendorff's Annalen der Physik, 1832, Bd. 26. S. 395—445*; og paa Fransk i *Annales de Chimie et de Physique, T. 53. 1833*); De italienske Naaletræers geographiske og historiske Forhold, i *XI. D. S. 83—127*; særsk. *aftr. Rbh. 1845. 4to*, med et Kort; jvfr. *H. E. Ørsted's Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1840—41, i Selsk. naturv. og mathem. Afh. IX. D. S. LIII—LV*.; "*Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842*", *S. 617—19*. Paa Tydsk: Italiens Nadelhölzer nach ihren geographischen und historischen Verhältnissen von *J. F. Schouw*. Aus dem Dänischen durch *D. Weitschmiet*, i *Prof. E. F. Hornschuch Archiv skandinavischer Beiträge zur Naturgeschichte. 2. Th. 1. Heft. Greifswald. 1847*; paa Fransk: *Les Conisères d'Italie sous les rapports géographiques et historiques, i Annales des sciences naturelles. 1845. Avril*. — Om de geographiske og historiske Forhold af de i Italien vorende Træer og Buske, som henhøre til Egefamilien (*Cupuliferæ*), i *Vidensk. Selsk. Skr. 5te Række. Naturvid. og mathem. Afd. 1. Bd.*; Om de geographiske og historiske Forholde, som Birkefamilien frembyder i Italien, *ibid.*; begge særsk.: *Ege- og Birkefamilien's geographiske og historiske Forhold i Italien. Med et Kort. Rbh. 1847. 4to*; jvfr. *H. E. Ørsted's Oversigt 1846, S. 107—14; 1847, S. 16—19*. — *J. H. E. Ørsted's Oversigt over det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskabs Forhandlinger, i Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger (Oversigt over de geographiske og historiske Forhold, som de italienske Lyngvæxter (Ericaceæ & Vacciniæ) frembyde, XI. Deel. S. CIX—CX*.; Beretning om 40de Hefte af *Flora Danica (XIV. 1.)*. *ibid. S. CXXIV—CXXVIII*.; Bemærkninger over en Samling af ældre Blomstertegninger i Wandfarver, fra det forrige Gottorp'ske Bibliothek, *ibid. S. CLXXX—CLXXXIII*).

I "*Nyt Aftenblad*" (Udtog af *Capitain Franklins Opdagelses Reise til det amerikanske Polarhav i Aarene 1819—22, i Aarg. 1821, Nr. 7. 8, samt i Tillæg til Nr. 8; Et Par Ord til Publicum i Anledning af Krigs-Udsættor Schæffers Angreb paa Professor Ørsted, 1825, Nr. 31; tillige særskilt. Rbh. 1825. 19 S.* (jvfr. *Messenger franç. du Nord 1825, p. 462*). I Anledning af denne Piece anlagde Schæffer en Injurie-Proces, som han, efter at Schouw var bleven fritkendt ved Hof- og Stadsretten, appellerede til Højesteret, hvor Sagen dog fik samme Udfald).

§ C. Otto's *„Ny Sygaa“* (Nogle Bemærkninger, hørende til Meteorologien og fammes Forhold til Lægevidenskaben, i Bd. VII. 1826, S. 235—47; i Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Geist. Bd. 12. 1826, S. 114—20 (af Julius); jvfr. Bibl. f. Læger 1826, Bd. VI. S. 306).

§ Melbech's *„Nordisk Tidsskrift“* (Udsigt over Denhams, Clappertons og Dudneys Opdagelser i Afrikas Indre, med et Landkort over det indre Afrika, Bd. I. S. 261—83, 325—64).

§ *„Dagen“* (Om Almanakkens Veir-Spaadomme, 1831, Nr. 298; jvfr. S. Jørgensen's *„Nogle Frugter af mit Studium“*, II. S. 169—73).

§ *„Maanedsskrift for Litteratur“* (Om den geographiske Underviisningsmaade, XI. 339—55; r. i L. T. 1834, Nr. 2. 3, af J. P. Mynster; jvfr. Schouw's Bemærkninger, sid. S. 88—93, 101—8, og Recensentens Svar, S. 109—12).

§ *„Kjøbenhavnsposten“* (Om Almanakkens Veirtabeller, 1835, S. 10, jvfr. Nr. 18. 19; o. fl. a.).

§ *„Danst Folkeblad“* (Om flulte Angreb paa anden Mands Vere, I. 67—68. [jvfr. Abhpost. 1835, S. 815, D. Folkebl. I. 72; Davids *„Færel.“* II. 179—84]; Om Grændserne for Indholdet af de uprivilegerede Blade, II. 121—24; Nogle Bemærkninger i Anledning af Kjøbenhavnspostens Angreb paa Bankrepræsentanterne, II. 145—48; Bomuldsplanten og Bomulden, II. 227—30; Om Censuren for domfældte Forfattere, III. 65—67; Fluefangeren og Kandebæreren, III. 133—35; Om den høi Kjøbenhavnspostens Redacteur ansatte Huusundersøgelse, III. 157—58. [jvfr. *„Søndagen“*, Følgebl. til *„Dagen“* 1837, Nr. 46]; Bemærkninger i Anledning af Placaten af 1ste Novbr. 1837 om Trykkefrihedens Grændser, III. 161—64; Den strenge Vinter 1838, IV. 21—24; findes ogsaa i *Naturfilstr. 2. Saml.*).

§ Krøyers *„Naturhistorisk Tidsskrift“* (Naturen i Nordafrika. Foredrag i den naturhistoriske Forening den 17de Mai 1835, I. 1—9; og i *Naturfilstr. 1. Saml.*; overs. paa Hollandst i van de Hoevens & de Vrieses *Tijdschrift voor natuurlijke Geschiedenis en Physiologie*).

§ *„Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna möte i Götheborg år 1839“* (Udsigt over Veirligets Character i Aaret 1838 (regnet fra 1. Decbr. 1837 til 1. Decbr. 1838), saaledes som det havde vilst sig i Kjøbenhavn, S. 103—6; og i *Naturfilstr. 2. Saml.*).

§ *„Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842“* (Om de pompejanste Planter, S. 101—12; særst. afr. Abh. VIII. S. 8. Oversat i Fernschuch's Archiv I. Th. 3. Heft, og paa Hollandst af van de Hoeven i *Tijdschrift voor natuurlijke Geschiedenis en Physiologie*).

§ *„Danst Folkekalender for 1842“* (Trofthatten, S. 134—40; ogsaa i *Naturfilstr. 2. Saml.*).

Recensioner i *„Danst Litteratur-Tidende“* (over: J. C. Vobe *„Om Veirligets Forudsigelse, fordansket ved N. P. Meden“*, 1821, Nr. 15. 16; J. G. J. Wallenstedt *„Arvordenen“*, overs. af N. J. Elmquist“, 1823, Nr. 25. 26 (undertegnet ox.); J. W. Hornemann *„Danst oeconomic Plantelære“*, 1822, Nr. 40. 41; E. F. Nolte *„Botanische Bemerkungen über Stratiotes und Sagittaria“*, 1825, Nr. 33, (undertegnet ox.); — i *„Maanedsskrift for Litteratur“* (Den botaniske Deel af Recensionen over Djørups og Sömmers Probe-Forelæsninger, VIII. 271—75).

Taler ved Provindsfælledernes Slutningsmøder i Roskilde 1836, 1838 og 1840, indf. i *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsfællederne for Sjællands, Fyens og Vellands-Falsters Stift o. s. v.*, 1835—36, 1838, I. S. 973—75; 1840, S. 317—88; og ligeledes i *Viborg 1836*, 38 og 40, i *»Tidende for Forhandlingerne ved Provindsfællederne for Nørre-Jylland»*, 1836. I. S. 778—82; 1838, I. S. 1381—1382; 1840, S. 2833—34. — Andragende om Stændernes Archiv og Bibliothek 1840, baade i *Møsternes Forf.* S. 1913—17 og i *den jydsk Forf.* S. 1194—96; Andragende, angaaende at Stænderforsamlingen vil besvare sig over Cancelliets Fremgangsmaade ved at beslægtede Blade uden at lade Domstolene afgjøre Indholdets Lovstridighed eller Lovlighed, i *Nørrejyllands Stændertid.* for 1844, S. 597—601. Andragende af Schouw, i Forening med David, Grundtvig, Monrad og Raffard om Reger-Emancipationen, i *Møsternes Forhandl.* 1844, S. 659; 1846, S. 226—28, og i *Jydsk Stændertid.* 1846, S. 46—65.

Einige Bemærkninger über zwei, die Pflanzengeographie betreffende Werke des Herrn von Humboldt. In einem Schreiben an den Hofrath Schrader, i *»Zahrbücher der Gewächskunde, herausgegeben von R. Sprengel, A. F. Schrader und F. F. Vink.»* Bd. I. S. 1. Berlin u. Leipzig, 1818. 8vo.

Observations météorologiques sur le mont *Etna*, trad. du Danois par A. de Schönberg, i *Pictet's »Bibliothèque universelle»* 1810, p. 34—43; særst. aftr.

L'ultima eruzioni dell' *Etna*; trad. p. A. de Schoenberg, i *»Giornale enciclopedico di Napoli»* 1819; særst. aftr. (overs. paa Tydsk i *Beilage zum Oppositions-Blatte Septbr.* 1819, Nr. 88, og i *N. allg. geogr. Ephemerid.* Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Plan einer pflanzengeographischen Uebersicht von Italien und Sicilien, i *Dens »Jfis»* 1822. (Den indeholder som Prøve en Fremstilling af Slægten *Campanula*). En italiensk Oversættelse af Prof. Moretti findes i *»Giornale di Fisica di Pavia»*. 1824. Bimestre I.

Rettelser til J. A. Schultes *»Grundriß einer Geschichte und Literatur der Botanik»*, i *»Flora, oder botan. Zeitung»* 1825, 3. Beilage, S. 93—109.

Einige Bemærkninger über die Windverhältnisse in der nördlichen Hemisphäre; veranlaßt durch einen Aufsatz des Herrn Prof. Dove über mittlere Luftströme, i Poggenendorff's *»Annalen der Physik»* Bd. XIV. (Annal. der Physik Bd. 90). 1828, St. 12. S. 511—58; Erinnerung auf eine Bemærkning des Hr. Prof. Dove, Bd. XXVIII. S. 510—11.

Einige Bemærkninger über die klimatischen Verhältnisse des tropischen Africas, i Berghaus's *»Annalen der Erd- und Völkerkunde»*, i hvilket Tidsskrift der ogsaa findes flere forhen anførte Bidrag af ham.

En Artikel i *»Bertha»*, foranlediget ved en tidligere Artikel i samme Tidsskrift 1830 Mai og Juni.

Lettre de (M. le Docteur Schouw) à M. le Baron de Zach, i *Zach Correspondance Astronomique géographique etc.* Vol. I. Cah. 1. p. 88—96, cfr. 2. p. 197.

Observations on the climats of the portions of Europa and Africa which are situated between the equator and 60° North latitude, i *»The Edinburgh Journal»* by Jameson, 1840.

On the supposed changes in the meteorological constitution of the Earth, i Brewster's *»Edinburgh Journal of science»*, Vol. VIII. No. XVI. p. 311—26,

3 Forening med Dr. J. Bahl udgav han: *Flora Danica*. Fasciculus XL. Hauniae 1813. Folio. (Den egentlige Forfatter var afdøde Magister S. Drejer; Schouw har kun meget liden Deel i dette Arbejde; Bahl derimod har arbejdet endeel derpaa; jvfr. H. C. Ørstedes Oversigt ev. det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. for 1844, S. 9—13). — (Revid.).

Schow (Carl), f. d. 15de Oct. 1802 i Rbhvn, Søn af nedenanførte Etatsraad, Professor Niels Jversen Schow; blev privat dimitteret til Universitetet 1821; tog i Foraaret 1828 medicinsk Embedsexamen (Laud.); nedfattede sig derefter som privat Practicus i Bordingborg; blev 1830 Læge paa Grevskabet Holsteinborg, og flyttede 1838 til Nestved som praktiserende Læge. — * 1830 Jacobine Elisabeth Meding (f. 24 1808), næstældste Datter af Præsten i Maybølle paa Laaland, Johan Jacob Meding og Margrethe Elisabeth f. Evinger.

Luxatio maxillæ inferioris, opstaaet under epileptiske Anfald, i Bibl. f. Læger XII. 239—40. (Cæper krit. Repertor. für Heilkd. Bd. 30. (Bd. 10.), S. 118; Klei-
nert Udg. Repertor. 1832, Mai).

Schow (Hans), f. 1789 i Esbønderup i Sjælland, hvor hans Fader Niels Schow, gift med Hanna Benedicte Lemcke, var Sognepræst (4 1785), samt Provst i Holbo Herred († 2 1797 i sit 49de Aar). Dimitteret fra Helsingørs Skole blev han Student 1808; absolverede i Juli 1813 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 5te Octbr. f. A. constitueret Lærer, og 1814 Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; afgik paa Bartpenge ved Skolens Nedlæggelse 1839. — * C. Petersen.

Doktor Morten Luthers Tillid til Gud, Standhaftighed, Frimodighed og Sandhedsærlighed. En Indbydelse til at bivaane Høitideligheden i Helsingørs lærde Skole i Anledning af Reformationsfesten. Rbh. 1817. 4to.

Selvprøvelse. (Prøve til en Oversættelse af Miss Hannah More's practical Piety, or the influence of the Religion of the heart on the conduct of the life. 3die Udgave. London 1811), i Møllers Theol. Bibl. XV. 89—115.

Schow (Johannes Nicolai), Sidstnævntes Broder, f. d. 7de August 1779 i Havreberg i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræst; kom 1792 i Helsingørs lærde Skole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1796; tog i Juli 1802 theologisk Attestats (Laud.); blev 1807 Lærer, og d. 18de Juni 1808 Adjunct ved Middelskolen i Bordingborg; d. 9de Juni 1809 tredje Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonstrup; d. 3die Januar 1817 Sognepræst til Thorslunde og Jøhvi i Sjælland. † 29de August 1831. — * Christine Marie Dahl (f. 15 1795 i Rbh.), en Datter af Copist Andreas Dahl og Anne Christine f. Klingberg. — (Jvfr. Jensen om Jonstrup Seminar. S. 47—48).

Tale paa det Jonstrupsk Seminariums Stiftelsesfest. Rbh. 1810.

Barnemorderstuen, efter Schiller. Kbh. 1814.

Tale paa det jonstrupste Seminariums Stiftelsesfest den 29de April 1814, i „Athene“ II. 401—21.

Om de Forbedringer i den tragiske Kunst, som tillægges Sophocles. Et philologisk Forsøg, i Rahbets „Læsning i blandede Minner“ I. 1—15.

Om de danske Geistliges Vilkaar og de paa Geistlighedens Jorder hvilende Byrder, i „Kjøbenhavns Skilderi“ 1825, Nr. 22, 23. (anonymt).

Udskillige Digte, adspredte f. Ex.: i „Tilskueren“ 1806, Nr. 88; Poulsens Nytaarsgave for 1807; „Ny Minerva“ 1807, IV. 77—82 (Menneskealbrene, af Hesiodos, oversf.); „Sandsigeren“ 1811, Nr. 22, 43 (Pindars 1ste Olympiske Ode, oversf.); „Athene“ II. 155—57; Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 56; Rahbets „Læsning i blandede Minner“ III. 521—25.

En af ham forfattet Oversættelse af Euripides' „Phœnicerinderne“ blev 1808 belønnet af Selskabet til de skønne Vidensk. Forfremmelse. (f. L. E. 1808, S. 222); men er ikke udgivet. — (Tilbedes efter Autogr.).

Schow (Niels Benedict), Broder til de 2 Sidstnævnte; fød d. 14de April 1794 i Esbønderup Præstegaard; er Skolelærer, Kirkesanger i Grevinge i Dds-Herred, og Bestyrer af Frenderup landøkonomiske Læresanstalt. (jvfr. Landhuusholdn. Selskabets Årsberetning for 1845, S. 8—9). — * Justine Marie Wiilmann (f. $\frac{1}{2}$ 1795 i Kbh.), Datter af Præsten i Skjelskør, Morten Wiilmann og Jacobine f. Jacobsen.

Om Tabellerne ved den indbyrdes Underviisning, i „Søndagen“, et Tillæg til „Dagen“, 1838, Nr. 11.

Schow (Niels Jørgensen), f. d. 16de Juni 1754 (ikke 1755) i Kjøbenhavn, Søn af Jørgen Nielsen Schow, som tjente først i Kongens Stalde, og blev siden Toldbetjent i Aarhus († 1769). — Dimitteret fra Aarhus Skole, hvori han indfattes 1766, blev han Student 1773 (ikke 1775); tog d. 5te Septbr. 1776 theologisk Attestats (Laud.); blev 1777 Alumnus paa Borchs Collegium; 1778 (ikke 1779) Magister Philologiæ; tiltraadte mod Slutningen af samme År, ved Understøttelse af det Lassonske og Rosenkrantziske Rejsestipendium, en Udenlandsrejse, og opholdt sig ved Universitetet i Göttingen fra Foraaret 1779 til Foraaret 1783; rejste saa til Wien; blev 1784 Lærer for den polske Fyrste Adam Czartoriskys 2 Sønner; gik i Foraaret 1787 til Rom, Neapel og Benedig; forlod 1791 Italien; rejste til Leipzig, kom hjem 1792 og begyndte som Magister legens at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Homers Odyssee og Pindars Olympiske Ode. Udnævntes samme År, med Prædicat af Professor Philologiæ extraordinarius, til Directeur for H. M. Kong Christian VIII's Opdragelse; 1803 til virkelig Justitsraad; 1805 til overordentlig Professor i Archæologien ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 14de Maj 1813 Professor ordinarius i den græske Philologi

samt i Archæologien, og Afsæf for i Consistoriet; 1815 tillige Professor i Konsthistorie og Mythologi ved det kongl. Academi for de skønne Kunster (indtil d. 4de Februar 1829); d. 10de Novbr. 1827, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget som Professor ved Kjøbenhavns Universitet; d. 14de Novbr. s. A. udnævnt til virkelig Etatsraad. Var Universitetets Rector 1820—21; Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{7}{8}$ 1800) og af sammes Ordbogscommission (f. 1804— $\frac{25}{8}$ 1814); corresponderende Medlem af Videnskabernes og Konsternes Academi i Livorno, og Medlem af flere andre videnskabelige Samsfund. † 18de Octbr. 1830 i Kbhvn. — * $\frac{2}{2}$ 1794 Anne Rosine Rothe (f. $\frac{1}{2}$ 1772, † $\frac{2}{2}$ 1815), yngste Datter af Etatsraad Tyge Jesper Rothe og Karen Wiørn. — (Nekrolog i L. T. 1830, S. 788—96; jvfr. „Jris“ 1791, III. 273—76; „Minerva“ 1791, III. 48; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 131—32; Mosbeck, Videnskabernes Selskabs Historie, S. 369 flgg.; 379; 382; 404 flg.).

Dispp. a) De vera interpretatione Cap. II. *Esaiæ*. Havn. 1777. 4to. ß) *Animadversiones philologicæ et criticæ in Ecclesiasticum*. ibid. 1778. Svo. — *Allegoriæ Homericæ*, quæ sub *Heraclidis Pontici* nomine feruntur cum C. *Gesneri* versione latina; quibus accedit Ejusdem Commentatio critica in Stoicorum et Grammaticorum allegorias Homeri una cum adnotatione crit. in Lectionem libelli. Præmissa est Epistola C. G. *Heynii* ad autorem. Goettingæ. 1782. (Gött. N. 1782, 193—91). — *Charta papyracea* græce scripta Musei Borgiani Velitris, qua series incolarum Ptolemaidis Arsinoiticæ in aggeribus & fossis operantium exhibetur, edita cum adnotatione critica & palæographica in textum chartæ. Romæ 1788. 4to, c. 6 tab. æn. (L. T. 1789, Nr. 20; Gött. N. 1789, S. 1011). — *Epistola* ad Eminentissimum & Reverendissimum principem *Stephanum G. Borgiam*, S. R. C. Cardinalem Presbyterum; in qua numus Ulpie Pantalie ineditus, ex Museo Borgiano Velitris, illustratur. Romæ 1789. 15 pagg. 4to. (L. T. 1790, Nr. 33). — *Duæ epistolæ criticæ* ad *Heynium* et *Tychsenium*, continentes specimina ex *Herone* de machinis bellicis. Romæ 1790. 4to. (Gött. N. 1791, Nr. 119). — *Hesychii Lexicon* ex codice manuscripto Bibliothecæ Divi Marci restitutum & ab omnibus Musuri correctionibus repurgatum, sive: *Supplementa ad editionem Hesychii Albertinam*. Lips. 1792, (Gött. N. 1792, Nr. 164; N. Allg. D. Bibl. VII. 432). — *Descriptio codicum Græcorum Epigrammatum* manuscript. Barberini et Palatino-Vaticani. Havn. 1792. Et Program ved Forelæsingernes Begyndelse. (L. T. 1792, Nr. 36). — *Johannis Laurentii Philadelphiensis Lydi* opusculum de mensibus & fragmentum de terræ motibus, e Museo Barberino edidit N. *Schow*. Lips. 1791. (Gött. N. 1791, St. 127). — *Joannis Stobæi* Sermones e Mss. codicibus emendatos et auctos edidit N. *Schow*. Pars I. Lips. 1797. (Gött. N. 1797, St. 204; Leipz. gel. N. 1797, Nr. 37, jvfr. Erlang. gelehrte Zeit. 1797, Nr. 65, og derfra indf. i L. T. 1798, S. 92; Allg. L. Z. 1800, Nr. 294. 95). — Tale holdt i Selskabet for Efterlægten den 4de Martii 1802. Kbh. 15 S. 8. — Indbydelse til Høitidelighedsfæst af Efterlægtselskabets Stiftelsesdag. Kbh. 1803. (jvfr. Art. J. C. Kielsen (II. S. 19). — *Nonni Dionysiaca*, Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Havn. 1807. 4to. (L. T. 1807, Nr. 59; Kiel. L. Z. 1809, Nr. 19). Paa Franck evenf. i Magaz. Encyclop. 1809, Vol. I. pag. 49—73.

Lærebog i Archæologie for Videnskabsdyrkere og Kunstnere. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 45. 46; „Atlasca“, 2. Uarg. Nr. 25).

Specimen novæ editionis Lexici *Photii* ex Apographo Reiskiano, quod in Regia bibliotheca Hauniensi adservatur, cum *Laur. Ancheri* suisque adnotationibus editum *Nic. Schow*. Haun. 1817. 8vo. (Gött. N. 1819, St. 178).

3 det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter (Historisk, philosophisk Afhandling over Spørgsmaalet: Hvorledes kan Barbarie, eller Naahed og Uorden i Menneskefamsfundet bestaae med Kultur? i Skrifterne for 1800, 2det H. S. 217—260. [L. E. 1804, S. 393—95; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 333—35]; Afhandling, hvori vises, at den nu herskende Scepticisme eller Kritik i Philosophien, naar den grunder sig paa den menneskelige Fornuft og rigtig anvendes, ei kan være farlig, hverken for videnskabelig Kultur eller Moralitet, i Skrifterne for 1801—2 2det H. S. 197—230. (L. E. 1801, S. 405; Molbech anf. St. S. 335—36]; Et Tillæg til det 1806 af Videnskabernes Selskab belønnede Priissskrift om Spørgsmaalet: „hvori bestaaer Misbrugen af den saakaldede pragmatiske Historie? i Skrifterne for 1805—6, 1ste H. S. 81—112. [Molbech, anf. St. S. 331—32]; Oversigt af Grundideerne i de Dionysiske Orgier, sftd. 2det H. S. 63—72. [Molbech, anf. St. S. 331]; En Afhandling, hvori følgende Spørgsmaal oplyses og besvares: i hvilken Henseende kan det græske og latinske Sprog Studium især bidrage til det danske Sprog Kultur? sftd. 2det H. S. 91—118; En Afhandling om de phrygiske Mystrier, oplyste af Konstminder, i Skrifterne for 1807—8, 2det H. S. 1—30; [Molbech, anf. St. S. 331]; Beretning om Georg Joëgas Liv og Fortjenester, især med Hensyn til ældre Literatur, Archæologie og afbildende Kunster, sftd. 2det H. S. 185—252; særst. Kbh. 1809. 4. [Molbech, anf. St. S. 323—26]; Minde over Prof. Jørgen Kierulf, i Skrifterne for 1809—10, 1ste H. S. 3—8. [Molbech, anf. St. S. 327]. — Om den græske Mythologies Historie, (Udtog), i L. E. Ørstedes Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1828, S. XXVIII.

3 „Iris og Hebe“ (Om G. L. Badens Norges Riges Historie, 1804, IV. 59—61).

3 „Minerva“ (Bidrag til Skildring af Cardinal Borgia's Land og Indflydelse paa de humanistiske og antiquariske Videnskaber, 1805, I. 113—37; særst. Kbh. 1805).

Han besørgede Homers *Ilias*, efter Wolfs Recension, optrykt i Kbhvn. 1815, to Dele i Octav, og *Odysséen*, ligeledes efter Wolfs Recension, 2 Dele. *ibid.* 1816. (L. T. 1818, S. 257—59).

Oratio, qua duos Doctores philosoph. et Art. liberalium Magistros creabat *N. Schow*, i Universitetets *Acta Solennia* i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 70—73.

Dansk Udtog af hans latinske Tale ved Universitetets aarlige Reformationsfest 1807, i L. E. 1807, Nr. 50. — Recensioner i de „Kbhvniske lærde Efterretn.“

Schow (Timotheus), Broder til ovenangførte H., J. N. og N. B. Schow; f. d. 30te Jan. 1781 i Havreberg i Sjælland; blev 1793 Discipel i Helsingørs Latinskole; begyndte 1796 at studere Chirurgi under Vejledning af Divisionschirurg Nielsen i Kjøbenhavn, og hørte tillige Forelæsninger; gjorde siden 1799 som Skibschirurg forskellige Rejser med de kongelige Krigsskibe; tjente under Slaget ved Kbhvn. d. 2den April 1801 paa Blot-

skibet „Provesteen“; var Reservechirurg ved Sø-Statens 4de Division 1805—1808; tog i Foraaret 1805 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.), og blev 1808 Districtslæge ved Kjøbenhavns Fattigvæsen; d. 18de August 1809 Districtschirurg i Aalholms og Maribo Klosters Amter, samt i Nysted, Maribo, Sarkjøbing og Rødby paa Laaland; erholdt 1817 Krigsraads Charakter. † 30te August 1831 i Sarkjøbing. — * Kirstine Marie Hansen (f. $\frac{2}{3}$ 1778 i Kbh., Datter af kgl. Hof Ole Hansen og Ane Dorothea f. Brandt). — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller = Lex. XXXII. S. 204).

J „Bibliothek for Læger“ (Om at vedligeholde Vaccinelymphens Virksomhed til Brug efter længere Tid; samt et i denne Hensigt inventeret Vaccinationsapparat, i Bd. IV. 1824. S. 152—58, med 1 Steentryk; Kunstig Misfabel i Danmark, i Bd. XIII. 1830. S. 139—40; paa Tydsk i Gerson u. Julius Mag. d. aust. Heilkd. Bd. 21. 1831, Mai u. Juni, S. 522—23, af Julius).

Schow (Tage), f. i Kjøbenhavn d. 15de November 1794, ældste Søn af ovenanførte Etatsraad, Prof. N. J. Schow; blev underviist dels af sin Fader, dels af Præsten Christian Brorson, indtil han 1804 optoges i Kjøbenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitan-skole), hvorfra han dimitteredes 1811; erholdt Udmærkelse i første Klasse ved Examen Artium og Universitetets Sølvmedaille; blev indkaldt ved anden Examen 1813, og afsløvere de i April 1817 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var fra 1817 til Slutningen af 1818 Lærer i Religion og dansk Grammatik i Metropolitan-skolens nederste Klasse; derefter Lærer ved Garnisons-Skolerne; blev 1823 første Lærer ved det kongelige Døvstumme-Institut i Kbhvn; gjorde i Aarene 1825 og 1826, med kongelig Understøttelse, en Rejse igennem den største Deel af Tydskland, det nordlige Italien, Frankrige, Belgien og Holland, for at blive bekendt med disses Landes fornemste Anstalter for Døvstumme; vendte tilbage mod Slutningen af 1826; blev d. 21de Februar 1827 tillige Præst ved Døvstumme-Institutet; d. 17de August 1836 Ridder af Danebrog. † 19de September 1838. — (Jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 233).

Medarbejder i „Borgervennen“ 1836—37. (Hertil leverede han bl. a.: Reisen paa Atna, af Engel, overs. 1836, Nr. 18—21; Galileis Drøm, af Engel, overs. f. A. Nr. 21—23; Tobias Witt, af Engel, overs. f. A. Nr. 24; Brudstykker af Broughams Afhandling „om Nyttens og Behageligheden af videnskabelig Dan-nelse“, 1837 Nr. 6—9). — (Titelds efter Autogr.).

Schram (Andreas Lorenzen), f. d. 9de Novbr. 1785 i Bergen, hvor hans Fader Lorenz Angel Schram († 1792) var Kobberfmed og gift med Catharina Lucia Fasmer († 1795); blev dimitteteret til Universitetet fra sin Fødebyes latinske Skole i Efteraaret 1801; tog i October 1809 theologisk Attestats (Laud.); blev derefter Lærer, og

d. 22de Novbr. 1811 ordineret Katechet ved det kongl. Døbstumme=Instit^tut i Kbhv; d. 23de Maj 1821 Sognepræst paa Sejers under Sjællands Stift. † 14de Novbr. 1828. — * Mette Marie Christophersen.

Om Døbstummeunderviisningens Mulighed og Graden af dens Fuldkom=menhed — et Program ved Institutets aarlige Høitidelighed. Kbh. 1812. 4to.

Kortfattet Ledetraad til Brug ved den christelige Religions=Underviisning, af E. F. Callisen. Oversat. Kbh. 1816.

Ny dansk Abe og Læsebog for de første Begyndere, af E. B. Hallager. Gjennemseet og forøget med Morgen= og Aftenpsalmer af K. L. Rahbet og med Morgen= og Aftenbønner af A. L. Schram. Kbh. (1817). — Nyeste Billets= og Læsebog for de første Begyndere, af E. B. Hallager. Gjennemseet og for=øget af K. L. Rahbet og A. L. Schram, med 8 Kbh. Kbh. 1818. — (Udøels^e efter Autogr.).

Schram (Johan Christian Gustav), f. i Kjøbenhavn d. 13de Juli 1802, en Søn af Conferenceraad, administrerende Directeur ved den almindelige Enkekasse samt Meddirecteur ved Livsforfikkings= og Forsør=gelses=Anstalten, Christopher Schram (f. 2° 1776, † 3° 1847 i Kbh.) og Anne Johanne Christiane f. Jørgensen (f. 9° 1780, † 1° 1831, Datter af den i sin Tid ved sine matematiske Kundskaber og sit Medarbejde ved 2den Udgave af v. Aphelens franske Lexicon bekendte Bogholder Geert Diderich Jørgensen, † 2° 1810). Allerede tidlig lagde han sig efter de levende Sprog og gjorde især det franske til sit Hovedfag; foretog 1828 for egen Regning sin første Rejse til Frankrige og benyttede i Paris den berømte Grammatiker, Chapsals Underviisning; blev 1830 ansat som Lærer i Fransk ved det Kongl. Sæcadet=Academi, og fik i denne Egenkab 1833 Understøttelse til et Ophold af fire Maaneder i Paris. Paa sin første Rejse havde han tillige besøgt Holland og de tydske Rhinprovincer, anden Gang gik han ud over Preussen og Sachsen, og hjem over England; foretog 1837 for egen Regning sin tredje Rejse til Frankrige, ved hvilken Lejlighed han atter gennemrejste hele England. I Paris opholdt han sig denne Gang et heelt Aar, i hvilken Tid han deltog i flere litteraire Ar=bejder, dog uden at noget særskilt er udkommet under hans Navn. Blev optagen som corresponderende Medlem af "l'institut des langues", og stod i denne Tid især i Forbindelse med Professoreu i udenlandsk Litteratur ved det franske Videnskabs=Academi, Mr. Ampèrè. — Blev 1821 Copiist og 1826 Fuldmægtig i den almindelige Enkekasses Bogholder=Comptoir; 1835 Under=Bogholder sild.; 1842 i Raade og med Pension entlediget; d. 2den Juli 1844 valgt til administrerende Directeur ved den Sjællandske Jern=bane. — * 1. 1826 Johanne Margaretha Klein (f. 2° 1796 i Kbh., † 1° 1833, Datter af Silkehandler Wilhelm Klein og Mette Maria fød Høyer). * 2. 1837 3da Johanne Høe (f. 9° 1811 i Kbh., Datter

af Justitsraad, Raasferer ved den almindelige Enkeltsæde, Emanuel Høe og Johanne Frideriche f. From).

Eremiten, Roman af Vicomte d'Arincourt, frit oversat efter den franske Original. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (Conversationsbl. 1825, Nr. 33, S. 259—60).

Petites remarques sur la grammaire française de Noël et Chapsal, à l'usage des Danois. Copenh. 1828. 59 pagg. (L. T. 1829, S. 266—69; Næsteds Litteraturbl. S. 134—36, af E. Vassén).

Gesandten, Lyttspil i 2 Acter af Scribe og G. Desavigne, overs. (Theaterrepert. Nr. 13). Kbh. 1829.

Principes de la langue Danoise et Norvégienne, accompagnés d'exemples de français et de danois en regard, servant à l'étude comparée des deux langues. Copenh. 1839. (L. f. L. o. R. III. 217—26).

Jernbane imellem Rjøbenhavn og Roeskilde. (Motiveret Beregning over Indtægterne og Udgifterne ved en Saadan). Kbh. 1840. 41o. 12 S. 2det Dyl. ibid. 1841. [af S. Hjorth og G. Schram]. (jvfr. »Dagen» 1810, Nr. 292, 293; Urns N. Magaz. V. S. 172—84; 193—202).

Noget om Jernbanens Priser, i Fædrebl. 1847, Nr. 209, jvfr. Nr. 212.

Flere Lejlighedsdigte, hvoriblandt: »Den 28. Mai 1831», aftrykt i »Samling af fædrelandshistoriske Digte, udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug». (Kbh. 1836). — (Eidbecks efter Autogr.).

Oversættelsen af: Galt's Reiser og Eventyr med Dampskibet Waterloo. 1ste H. Kbh. 1829. 88 S. 8., er formodentlig af G. Schram.

Schreiber (Johan Salamon Færø), f. 1772 i Brøndbyvester (ikke i Holbek) i Sjælland, Son af Jens Rejnhard Schreiber, Cantor i Holbek, og Elisabeth Marie f. Færø; blev underviist af sin Fader, og besøgte derpaa i 2 Aar Roeskilde Skole, hvorfra han 1792 (ikke 1791) afgik til Universitetet; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; afsløverede i April 1798 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var i heved 5 Aar Alumnus paa Worchs Collegium og i en Række af Aar Lærer i flere af Hovedstadens Instituter (Borgerbyråsskolerne, Riinks Institut, Døttreskolen, det Schouboefse Institut); blev d. 6te Januar 1809 residierende Capellan ved Fredensborg Slotskirke, samt for Almindereb og Grønholt i Sjælland; d. 5te Septbr. 1814 Sognepræst til Meelby f. St. † 12te September 1827.

Recensus quæstionis *Suhmianæ*: cur *Othini* doctrina christianæ cesserit. Disp. pro stipend. Colleg. Med. Haun. 1804. — Aftenerne i Sjælland (ogsaa under Titel: Læsebog for Fædrelandets Sønner og Døttre). I.—II. Deel. Kbh. 1805. (L. T. 1805, Nr. 47)

I »Minerva» (Betænkninger over Boghs Forslag om en Lov-Kommission for vor danske Orthographi, 1805. III. 175—90; End et Par Ord i den orthograpfiske Sag, 1805. IV. 177—95; r. L. T. 1813, Nr. 46, af S. N. J. Bloch). — (Eidbecks efter Autogr.).

Schroll (Henning) rejste i 11 Aar i Westphalen, Holland, Brandenburg, Flandern og Skotland for at erhverve sig fuldstændig praktisk og

theoretisk Kundskab om Høravlen; hjemkom til Danmark 1790, og anlagde, med kongelig Understøttelse, et Høravlings-Institut paa Gaarden Lyffensfæde under Baroniet Brahe-Trolleborg i Fyen; blev d. 28de Januar 1809 benaaded med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 17de Januar 1833, i sit 73de Aar. — * U. Ehrenreich. — (Jvfr. Thaarups Statistik I. S. 69—72; Rawert om Industrien, S. 100; Handels- og Industri-Tid. 1823, Nr. 69; 1824, Nr. 52).

Beretning om Høravlens Tilstand paa Høravlings Institutet Lyffensfæde i Fyen, samt om Hørens Dyrkning og Behandling i dette Institut, indf. i Priis-skriftet: „Om Høravlens Bigtighed for Danmark, o. f. v., af C. G. Rafn“, i Landhuusholten. Selsk. Skr. 7de Deel, S. 1—38; ogsaa særskilt trykt. Kbh. 1803.

Schrydstrup (N. C.), Skolelærer og Kirkefanger i Ørsløvunderstov, Bringsstrup Sogn, ved Ringsled. † 19de Juli 1839, 29 Aar gl.

2 Artikler, ang. Provst Bengon i Ringsled, i „Kjøbenhavnsposten“ 1836, Nr. 102 og 127. (Korf. blev herfor ved Lands-Dover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 14de August 1837 idømt en Mulct af 50 Rbd. Solfv til Sorø Amts Fattighuse, hvorhos hans Udblafser mortificeredes m. m.; jvfr. Døds „Materialier“, S. 767).

Schröder (Johannes), f. i Præsto d. 14de Maj 1793, Søn af Fabrikør Peter Schröder og Else Carithe Freder. f. Tanderup; blev d. 8de Juni 1808 Cadet i Militair-Institutet i Kendsborg; d. 8de Januar 1810 Secondlieutenant; d. 15de Januar 1814 Premierlieutenant, og d. 24de Februar 1827 Capitain i det slesvigiske Infanteri-Regiment; d. 28de Juni 1840 Ridder af Dannebrog; d. 1ste Juli 1842 Major ved 15de Linie-Infanteribataillon (med Anciennitet af 1° 1841); modtog 1843 den Sachsen-Weimarste Civil-Fortjeneste-Medaille. — * 1818 Francisca Amalia Pauly, Datter af Gehejme-Domaineraad Georg Friederich Pauly og Maria Catharina f. Ahlers.

Geschichte und Beschreibung der Stadt Schleswig. Mit einem Panorama, die Ansicht der Stadt von dem Mevenberge aus darstellend. Schleswig, 1827.

Topographie des Herzogthums Schleswig. I.—II. Theil. Schlesw. 1837. 4to.

Topographie des Herzogthums Holstein und des Fürstenthums Lübek, und der freien und Hanse-Städte Hamburg und Lübek. I.—II. Theil. Oldenburg 1811.

3 „Staatsbürgerl. Magazin“ (Ulrich Petersens u. Johan Mollers egenhændige Brieve, welche die historische Beschreibung der Stadt Schleswig, die Jener im Manuscript hinterlassen hat, betreffen. Mitgetheilt, i Bd. V. (1825), S. 745—56; Ulrich Petersens seiner Beschreibung der Stadt Schleswig vorgesezte Zueignung, Bd. VII. (1827), S. 229—36; Nachrichten, die Stadt Schleswig betreffend, sftd. S. 740—49).

Grundriß der Stadt Schleswig mit der nächsten Umgebung, aufgenommen und gezeichnet. 1823. Gestochen von Jäck in Berlin. (Prov. Ver. 1825, III. 501).

Schröter (Johan Hendrik), f. d. 25de Februar 1771 i Thors-
havn paa Færøerne, hvor hans Fader Christian Gottlob Schröter
var Landchirurg (f. 1724 i Byen Reischift nær ved Breslau i Schlessen,
† 7 1781 i Thorshavn); hans Moder Anna Elisabeth Hammers-
haimb († 2 1780), en Datter af Landsfoged Jørgen Frands Hammers-
haimb. — Blev 1784 sat i Thorshavns lærde Skole, som han forlod
1790, for at opnaae de med Tidens Aand stemmende Kundskaber i Sla-
gelse Skole, hvorfra han i Efteraaret 1791 dimitteredes til Universitetet;
begyndte, efter at have i det følgende Aar afsløvet den philologisk-philos-
ofphiske Examen, at høre medicinske, chirurgiske og anatomiske Forelæsnin-
ger, men foretrak senere det theologiske Studium, og tog i October 1796
Attestats med Charakteren „Haud illaudabilis; specimen scriptum Censo-
ribus omnibus laude dignum visum est“; blev d. 31te Marts 1797
personel Capellan, og d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst paa Suderøen
blandt Færøerne; d. 19de April 1826, efter Ansøgning, i Raade og med
Pension entlediget; har siden 1828 privatiseret i Thorshavn, beskæftiget
med litteraire Arbejder. — * 1801 Mariane Sophie Hammershaimb
(hans Cousine).

Evangelium Sankta Matthæussa, aa Förisk o Dansk. Gjivi úd uppaa Prent
eäv tui Danska Buihels Selskeáhinum. Randers 1823. 12mo. (Jvfr. *Nord-
Lidestr.* I. 554—58; *Maanedl. Efterretn. fra Bibelselsk. for Danmark* 1822, Nr. 11;
S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dansken paa Færøerne“, S. 23).

Samling af kongelige Anordninger og andre Documenter, Færøerne
vedkommende, tilligemed en Afhandling. Kbh. 1836.

Efterretninger om Byen Thorshavn. Kbh. 1836. 36 S. 8.

Breve i 2den Beretning fra Bibelselskabet for Danmark, 1816. S. 32—33, og
i 3die Beretn. S. 117—18.

Skribelse, i Døts „Nyt Archiv for Psychol., Hist. o. f. v.“ III. 58—60; Om
den latinske Skole i Thorshavn paa Færøerne: om dens Henslumren og langvarige
Lethargie! Er den nedlagt? Istd. S. 61—116.

Om Hindringerne for Færøernes Opbyrning eller Rydning, og om Midlerne,
hvorefter samme kan fremmes, i „Dagen“ 1832, Nr. 16—18; desuden nogle ano-
nyme Artikler til forskjellige Tider, især Handelen angaaende, i samme Blad.

Regle Bemærkninger i Anledning af Professor N. M. Petersens Artikel i
„Fædrelandet“ Nr. 1885 om „det færøiske Sprog“, i „Den Berlingske Tidende“
1845, Nr. 195.

Bemærkninger med Hensyn til Skriftet om de gamle Etandinavers Inddeling
af Dagens Læder ved Finn Magnusen, i H. E. Prstedes Oversigt over det
Kongl. Danske Videnskaberne Selskabs Forhandlinger 1846, S. 6—10.

Færøiske Sange, meddedte i Kbh vns Skilderi 1825, Nr. 38. 39. (S. 599—
605; 612—16).

3 Indledning til de af H. E. Lyngbye udgivne og oversatte „Færøiske Qvæder“

leverede han (S. 16—20) en Fortegnelse over alle ham bekendte færøiske Sange, der af Indbyggerne selv holdes for at have mere, end eet Aarhundredes Alder.

Han leverede den færøiske Oversættelse af *Færeyinga Saga*, udg. af E. C. Rafn. Kbh. 1832. (jvfr. S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dauffen paa Færøerne“, S. 50—51, og *Færeyinga Saga*, Fort. p. XXIV. flgg.).

Erklæring, af 24de Juli 1817, om Handels- Indretningen paa Færøerne, indf. i E. A. Muhlke's Skrift: „Om Emancipationen af Færøerne og Grønland“, S. 16—42). — (Tildeels efter Autogr.).

Schubart (Herman, Baron von), f. i Norge i Januar 1756, næstældste Søn af Oberstlieutenant og Deputeret i det norske Generalitet Carl Rudolph v. Schubart (f. 1714, † 1759) og Jnger v. Løvenskjold (f. 1732, † 1808 paa Brahetrolleborg, ældste Datter af Etatsraad Herman v. Løvenskjold og Margrethe Deichmann). Blev 1780 Kammerjunker; 1783 Legationssecretair i Dresden, og 1784 i Haag; 1789 overordentlig Gesandt ved det hollandske Hof; d. 27de Nov. f. N. Kammerherre; 1798 overordentlig Gesandt ved det spanske og 1801 ved det neapolitaniske Hof; siden General-Handels-Intendant i de italienske Havne, samt for Levanten og de joniske Der; d. 23de Maj 1803 Ridder (Storkors) af Dannebrog; d. 14de August 1811 Friherre (f. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 198—199); d. 28de Januar 1812 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæders- tegn; d. 31te Juli 1815 Gehejmecconferenceraad (med Rang i 1ste Kl. Nr. 13); var ogsaa Ridder af den polske St. Stanislaus- Ordens 1ste Klasse, samt Vresmedlem af det kongl. Academi for de skjønne Konster i Kjøbenhavn, og een af Formændene i „Accademia Italiana di Scienze et Arti“. † 27de Januar 1832 paa Sallerup i Fyen. — * Jacobine Elise v. Wieling (f. i Holland, † 1814, 47 Aar, i Italien). — (Nekrolog, i „Dagen“ 1832, Nr. 32 og 40; jvfr. Rahbets Erindr. II. S. 163 flg.; Thorvaldsens Levnet, af Thiele, S. 56. 57. 60).

L'Assedio di Copenhagen nell' anno 1807 del Sig. Federico Münter. Traduzione libera. s. l. (Pisa). 1809. (jvfr. „Dagen“ 1810, Nr. 130).

Tale ved Festen d. 11te December 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse, indf. i denne Fests i Kjøbenhavn udkomne Forhandlinger, S. 110—16.

Brev til Adolph angaaende Christiansfeldts Opdragelsesanstalt for unge Piger, i Kbhvns Skilderi 1826, Nr. 90. (jvfr. flid. 1828, Nr. 55, S. 868).

Schulesen (Sigfus), f. d. 19de April 1801 paa Høfda Præstegaard inden Sønder-Things Syffel under Jølands Nord- og Dit-Amt, Søn af Capellan sammesteds Schule Thomasen og Thorvør Sigfusdóttir; blev Student 1825; tog 1833 latinisk-juridisk Embedsexamen (H. ill.); var 1831—35 Volontair i det islandiske Comptoir under Rentesammeret; privatiserede derpaa tildeels som constitueret Syffelmand, indtil han 1837 blev Syffelmand i Snæfellsnefs Syffel under Jølands Vest-

Amt, og 1841 i Sønder-Things-Syffel. — * Sigridr Ingibjörg (f. $\frac{1}{6}$ 1823), Datter af Handelsmand Ole Sandholt og G. A. Sandholt paa Budum.

Jørgen Jørgensens Usurpation i Jylland i Aaret 1809. Historisk fremfat, og med nogle faa Bemærkninger ledsaget. Kbh. 1832. 48 S. (Kbhpost. 1832, Nr. 169, 72, 73, 74, 79, 80, 81, 85).

Auglysning om Vesturamtsins opinbera búskapar fjársjód fyri Arin 1827 til 1839 útgálin af stjórnendum ens sama Amtmanni B. Thorsteinson Riddara af Dannebrogen og Sysslumanni S. Schulesen í Snæfellsness Sysslu. Videyar Klaustri, 1839. 16 blss. 8. („Fjölnir“ VI., bls. 61—62).

Schulin (Sigismund Ludvig, Greve), f. paa Frederiksdal d. 16de Oct. 1777, Son af Kammerherre Freder. Ludvig Greve af Schulin, til Frederiksdal (f. $\frac{4}{7}$ 1747 i Kbh., † $\frac{2}{9}$ 1781 sftd.) og Sophia Hedevig v. Warnsted (f. $\frac{4}{6}$ 1753, † $\frac{1}{4}$ 1807, en Datter af Capitain Johann Ludvig v. Warnsted og Maria v. Haltern). Blev i April 1795 privat instriberet ved Kjøbenhavns Universitet; underkastede sig d. 1ste November 1796 den latinske-juridiske Forberedelses = Examen med Charakteren: „Admissus cum laude præcipua“ (jvfr. Badens Univers. Journ. V. 42); absolverede i Januar 1807 den juridiske Examens theoretiske Prove (Laud.); blev Besidder af Frederiksdal; d. 16de Maj 1824 Kammerherre; f. A. Amtmand over Præsts Amt (til 1831); udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Dannebrog. † 31te Decbr. 1836. — * Lovise Elisabeth Brown (f. $\frac{2}{4}$ 1785 i Kbh.), Datter af William Brown og Margaretha Elisabeth Brown.

I. N. R. R. Om den frie Presse, dens Brug og Midlerne med dens Misbrug. Af S. Frederiksen. Kbh. 1835. 44 S. 8. (Kbhpost. 1835, Nr. 220, af J. C. Sibbern).

Schulz (August Diderich), f. d. 12te Maj 1788 i Kiel, Son af deputeret Borger og Kjøbmand sftd., Johann Philipp Schulz og Dorothea Augusta Schulz; blev d. 6te Februar 1807 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 28de Juni 1809 Ridder af Dannebrog; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 27de August 1820 Capitainlieutenant; d. 12te Marts 1831 Capitain; var ansat som Kryds = Toldinspecteur, og udnævntes d. 29de Decbr. 1838 til Told- og Consumtions = Inspecteur i Beise; erholdt d. 13de Marts 1840 en ny Uffted af Sø-Etaten som Commandeur-Capitain. — * Christophine Lovise Holm (f. $\frac{3}{2}$ 1788 i Helsingør, Datter af Kjøbmand Christopher Holm og Jnger Lovise fød Warnheim).

Beskrivelse af et Skibs Ophaling paa Land til Reparation, i „Archiv for Søvæsenet“ Bd. VIII. 1836, S. 60—66.

Schulz (Christian Sichenbroch), f. d. 23de September 1763 i Middelfart, hvor hans Fader Johan Anton Schulz var Farver og givt med Annike Mette Raffenberg. Han besøgte i 5 Aar Latin-skolen i Odense, afgik derfra til Universitetet 1784, og afsløvede i April 1789 den theologiske Embeds-examen (Laud.); studerede derefter den kritiske Philosophi; vandt 1796 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af den Aaret iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Num philosophari de Deo possumus sine *Antropomorphismo*? Et si non possumus, qualis non repudiandus?"; blev d. 21de Decbr. 1796 (ifte 1797) residierende Capellan i Maribo og til Hillested paa Laaland; d. 27de November 1816, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. Var tillige Ejer af Bogtrykkeriet i Maribo. † 12te December 1821. — * Charlotte Lucilie Pedersen († $\frac{1}{2}$ 1835). — (Jvfr. Thaarups fædreuel. Nekrolog f. 1821—26, S. 330).

Redacteur og Forlægger af „Nollands- og Høsterns-Stifts allern. priv. Adresse-
kontoirs Efterretninger. 1808—1824 (Nr. 97). Maribo. 4to. (Jvfr. Collegial-Tid. 1825,
S. 239). — (Tilbeels efter Autogr.).

Schulz (Ditlev Carl Frederik), Inspecteur ved Gøveværkfabriken paa Hellebek; blev d. 28de Januar 1812 benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Novbr. 1836.

Beskrivelse over en af ham opfundne Døn til at brænde Tørvekul, i Handels- og Industri-Tid. 1811, Nr. 7, med et Kobber; Underretning om en Forbedring ved samme, sid. Nr. 22.

Bemærkninger over Maaden at tilberede Tørvekul, m. R., i „Efterretninger fra Selsk. f. indentl. Kunstflid“ I. S. 723—30.

Om Gas af Tørv, i Ursins „Magazin for Kunstn. og Haandværkere“, I. S. 189—190; Om Tørvefortulling, sid. S. 337—41; Gas af 25 forskellige Træsorter, sid. S. 284—86. — Meddelelse om, hvorledes han paa sig selv har prøvet Revaccinationen, i Wendt's „Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Historie i Danmark“, 1836, S. 44—49.

Schulz (Peter Heinrich), f. d. 2den Marts 1772 i Hamborg, hvor hans Fader Johan Heinrich Schulz da var Kjøbmand, siden i Altona. Sønnen lærte Handelen og fik tillige en videnskabelig Dannelse; overtog derefter sin Faders Handel; opholdt sig siden meget i Jylland, hvor han i Varde havde en Tobaks-Fabrik, som han i flere Aar fortsatte, og drev tillige i Forbindelse dermed Handelsforretninger; blev 1801 Premierlieutenant ved det danske Landværn; tog efter Krigen sin Afsked, og erholdt Capitains Charakter; opoffrede sig igjen til Handels- og Fabrikbestæftigelser. † 30te Maj 1822 i Altona. — * 1. Ingeborg Christine Fridsch (f. 1777; separ., † 1834), en Datter af Justitsraad, Dr. med. og Stiftsphysicus i Ribe, Andreas Frausing

Frausing Fridsch. * 2. Henrica Morville, næstældste Datter af Degnen i Nørre = Nisum i Ribe Stift, Cand. Theol. Gregers Morville og Dorothea Wenster. — (Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 151—52; jvfr. Prov. Ber. 1822, IV. S. 55—57; 1823, I. S. 163—164 og IV. S. 130—32; Lübker's u. Schröder's Skriftsteller = Lex. II. S. 554).

Farve- og Blegebog eller Veiledning i den Kunst selv at farve Uldent, Silke, Bomuld og Linned ægte og varigt ic. Til Huusholdningsbrug af S. F. Hermbstädt. Overfat af det Tydske. Kbh. 1820. (L. T. 1823, S. 14—16).

Noget om Hygighed, i „Fris og Hebe“ 1803, II. 273—74.

Bidrag i „Nyeste Skilderie af Kbhvn“ (Forslag til at forfærdige Ligtister af Pap, 1811 Nr. 17; Om Banksejlernes Cours, f. A. Nr. 24; Om Conditioner og Opsættelser ved Vare-Auctioner, f. A. Nr. 81; Om Lager, 1817 Nr. 6; Noget om Fattighuset, 1818 Nr. 13; Kan en Debitor, som har givet en Forskrivning i Solvvardie, paanøde sin Creditor Betalingen i rede Solv? f. A. Nr. 22; Dulle om en Forandring med Bexelobligationer med videre, 1819 Nr. 52; Besindigt Salep med Meere, 1820 Nr. 32; Redningsmiddel i Jdsfare, 1821 Nr. 13; I dit Ansigt's Sveed skal du æde dit Brød, f. A. Nr. 25; Forsøg om Kjøbstadernes Aftagen, med særdeles Hensyn til det danske Monarchie, f. A. Nr. 32, 33; Indretning, hvorved en stor Deel af Hamborg forsynes med Vand, f. A. Nr. 44; Gammelt og Nyt fra Hamborg og Altona, f. A. Nr. 90, 91).

Bemerkungen über die drei im zweiten Heft der Kieler Beiträge eingerückten Aufsätze über Armenicolonien, i Prov. Ber. 1821, V. S. 102—9.

Schulz (D. F.), Cand. Philos.; ansees for at være en Pseudonym.

Samvittigheds-spørgsmaal til Hr. Pastor Grundtvig, eller fuldstændig Gjendrivelse af hans nyeste Paastande om Christendommens Hovedsætninger samt af hans Besvarelser mod det 18de Aarhundreeds Oplysning. Kbh. 1825. (jvfr. Conversationsbl. 1825, Nr. 84—85, 88, af A. Esmarck).

I „Telegraphen“ (Nogle Ord i Anledning af Hr. Pastor Esmarck's Apologie for Hr. Pastor Grundtvig, i V. Aarg. Nr. 2—3; særsk. aftr. Kbh. 1825. [jvfr. Conversationsbl. 1825, S. 758—60, 765—68, 775—76, 782—84, af A. Esmarck]; Over sand Religion, f. A. Nr. 41. [„Statsvennen“ 1825, Nr. 21]; Smaa-bidrag, i II. Aarg. Nr. 28).

Bidrag til en Critik over den augsburgske Confession, i „Nyeste Morgenpost“ 1833.

Schumacher (Caspar), døbt d. 12te Januar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af nedenangførte Etatsraad, Professor Christ. Friedr. Schumacher og Anne Sophie f. Willag; lever som Informator i Kbhvn.

Har oversat: Trekkabs-Blomsien. Novelle af W. G. Becker. 1829. — Røver-Admiralen, eller: Den ædle Ungling, af van der Velde. 1830. — Dvindehavnen, efter det Tydske. 1831. — Blodmarken ved Waterloo, eller den retfærdige Hufar. Samt nogle historiske Scener af Overfømmelsen 1825, af W. Blumenhagen. 1832.

— Grev Maffori, eller Bantistforbundet. Efter det Tydffe. 1833. — Calabreseren eller Lazzaron-Prindsen, en historisk-romantisk Fortælling af S. C. N. Bellani. I.—III. Deel. 1836; samtlige trykte i Kbhvn.

Schumacher (Christian Andreas), Broderføn af nedenauførte Conferenceraad, Professor Heinv. Christ. Schumacher; er f. d. 6te September 1810 i Tjørnelund i Sjælland. Hans Fader var Kammerjunker, Capitain, Chef for Raquetcorpsset og Divisions-Adjutant i General-Adjutant-Staben, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher, Ridder af Danebroge og Danebrogsmænd m. m. (f. 1782 i Segeberg i Holsteen, † 1823 i Kjøbenhavn). — Han erholdt sin første Skoleunderviisning paa Frederiksbærg, hvor Omgivelserne neppe have været uden Indflydelse paa hans senere Studium af Naturvidenskabene. Efter hans Faders tidlige Død overtog hans fornævnte Onkel Ledningen af hans Opdragelse, og gav ham paa Grund af det mathematifke Talent, han troede at spore, i Pension hos Mechanikeren Repsholdt (Faderen), hos hvem han forblev i tre Aar som Elev indtil sin Confirmation. Samtidig nød han Underviisning i Mathematik af nuværende Professor Hansen i Gotha og Dr. Clausen i Dorpat, som dengang var Observator hos hans Onkel. Imidlertid søgte han en højere videnskabelig Dannelse, end den, han erholdt hos Repsholdt, og valgte hertil den militaire Vej; indtraadte, i Juli 1826, som Underofficer i Dronningens Livregiment i Glückstadt, for at erhverve sig de militaire Kundskaber og Færdigheder, hvorved han lettere maatte kunne indtræde som Elev paa Landcabet-Academiet i en til hans Alder svarende Klasse. Dette skete i Sommeren 1828, og i Efteraaret 1829 tog han Officers-Examen med bedste Charakter. Det nærmest følgende Aar forblev han paa Academiet som Page, og ansattes derefter, fra 1ste Januar 1831 at regne, som Secondlieutenant ved det slesvigfke Cuirasfer-Regiment (i Horsens) med sin tidligere Anciennitet. I September 1833 commanderedes han til at deeltage i Grademaalingen under hans fornævnte Onkel, ved hvilket Arbejde han forblev indtil 1838, da han commanderedes til, under afsøde Oberst v. Prangen, at deeltage i Opmaaling og Nivellement af den dengang projecterede Chaussee gennem begge Hertugdømmer Slesvig og Holsteen. Imedens han endnu var commanderet ved Grademaalingen, men paa Tider, da det praktifke Arbejde var standset, holdt han i Vintrene 183 $\frac{1}{2}$ og 183 $\frac{2}{2}$ offentlige Forelæsninger i Iphøe over den mechanifke Deel af Naturlæren for Kunstnere og Haandværkere, i hvilken Anledning Selskabet for Naturlærens Udbredelse udnævnte ham til virkelig Medlem. Den 8de April 1836 forelagde han det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab et Instrument til at maale Hurtigheden af tonende Strænges Svingninger, hvorfor han senere erholdt Selskabets

Sølvmedaille (s. Orsteb's Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1842, S. 65); holdt i Vinteren 1833, under sit Ophold i Horsens, ved Understøttelse af Selskabet for Naturlærens Udbredelse, lignende Forelæsninger, som de tidligere i Jæghoe; commanderedes i Foraaret 1839 til et Arbejde under Oberst v. Prangen ved Undersøgelse og Nivellement af en dengang projecteret Jernbane fra Altona over Segeberg til Kiel og Neustadt. Efter at have fuldendt det ham overdragne Arbejde, ansøgte og erholdt han en Reisetilladelse til Tydskland, deels for at fortsætte sit Studium af Fysik og Chemi, deels, og fornemmelig, for praktisk at blive bekendt med Jernbanevæsenet, hvortil den da under Arbejde værende Jernbane fra Magdeburg til Leipzig afgav den bedste Lejlighed. Han opholdt sig derfor i meere end $\frac{1}{2}$ Aar ved Universitetet i Halle, hvor han tillige fortsatte sine Studier i de forskjellige Grene af Naturvidenskabene, især under Râmz, Schweigger, Rosenberger og Erdmann; gik derfra til Leipzig og Dresden, for at blive bekendt med den allerede i nogle Aar aldeles fuldendte Jernbane imellem disse tvende Stæder, og drog senere til Jena, hvor han næsten udelukkende beskæftigede sig med Chemi under Döbereiner (s. Leipziger Allgemeine Zeitung Nr. 76, 1841, März 17.). — For udelukkende at kunne sysselsætte sig i videnskabelig Retning, blev han ifølge Ansøgning sat à la suite fra 1ste Juli 1841 at regne, og vendte nogen Tid efter tilbage fra Udlandet; holdt i Vinteren 184 $\frac{1}{2}$ i Horsens populære Forelæsninger over de vigtigste af Astronomiens Hovedlærdomme (hvilke han senere udgav i Trykken); traadte fra 1ste Juli 1842 paa Bartpenge; opholdt sig herefter i Kjøbenhavn og rejste i Foraaret 1844 til Petersborg, for at deeltage i Jernbaneanlægget fra Petersborg til Moskwa. Saa fordelagtige de Tilbud end vare, der i denne Anledning gjordes ham, saae han sig dog ikke i Stand til at gaae ind derpaa, da det stedse var en Betingelse, at han skulde blive russisk Undersaat, hvortil han elskede sit Fædreland for højt; derimod overtog han en midlertidig Ansættelse hos Astronomen, Gehejmeraad v. Struve, Directeur for det store keiserlige Observatorium Pulkowa, hvor han, foruden at være sysselsat med daglige astronomiske Arbejder, tillige optog en Situationsplan af Egnen omkring Pulkowa tilligemed et fuldstændigt Nivellement, som udgjøre de tvende første Plancher i Struve's „Description de l'observatoire de Poulkova“; undersøgte endvidere, ifølge Struve's Anmodning, i Forening med een af de derværende Astronomer, Dr. Peters, Normalthermometerne (s. foranførte Descript. de l'obs. de Poulk.), og anstillede fremdeles, paa Opfordring af Struve, en Undersøgelse om Jæns lineaire Forandring forsaavidt denne er en Function af Temperaturen, om hvilket Arbejde han d. 15de Septbr. 1845 afgav en fuldstændig Afhandling til Struve, for ifølge hans Bestem-

melse at optages i „Mémoires des étrangers de l'Académie Impériale de St. Pétersbourg“ (s. Comptes rendus de l'Académie Imp. d. sc. de St. Pétersb. pour 1845; Bullet. de l'Acad. Imp. d. Sc. de St. Pétersb. No. 81, 83, T. IV.; l'Inst. No. 619, p. 397; Poggend. Ann. LXVI. 298; Erdm. u. March, XXXV. 315). — Han vendte sig i Efteraaret 1845 tilbage til sit Fødeland, og har siden opholdt sig i Kjøbenhavn, hvor det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, efter foregaaende Indberetning om hans fornævnte Undersøgelse, understøttede ham til at fortsætte denne, samt til at udvide den paa Undersøgelse om Jfens Varmeledningsevne (s. Drsted's Overs. s. 1845, S. 135—36). Af hans Afhandling over dette Emne blev det første Afsnit, nemlig: „Beretning om de til Basis (for den omhandlede Undersøgelse) tjenende almindelige og specielle Thermometerundersøgelser“, indleveret under 16de December 1846 (s. Drsted's Oversigt for 1847, S. 83—84); det andet Afsnit: „Om Jfens Varmeledningsevne“, indsendtes til Selskabet i Slutningen af October 1847, og tillige en Mémoire derom (til Optagelse blandt „de skandinaviske Naturforskeres Forhandlinger i 1847“, idet han ved dette Møde holdt et Foredrag herover, saavel som over de directe Solstraalers forskjellige Indflydelse paa forskjellig farvede Legemer (Thermometre), og om Constructionen af et Instrument til at maale denne Differens, hvorved han mente at mange Anomalier i Plant-geographien vilde vorde hævede, og hvilket Instrument formenes tillige nøjagtig i Grader at maale Himlens Blaahejd). I Februar og Marts 1847 holdt han i den polytechniske Lære-Anstalt en kort Række af Forelæsninger over Anvendelsen af „de mindste Quadraters Methode“ paa naturvidenskabelige Undersøgelser.

Logarithmer med 4 Decimaler til de naturlige Tal fra 1 til 1000, med vedføjede Proportionaldele for Tallene fra 1000 til 10000, samt *Logarithmer*, tjenende til Lettelse ved Renteberegning. Med Hensyn til Skolebrug, saavel som til stadig Anvendelse i det daglige Liv. Kbh. 1846. 8 S. 4to. (Berl. Tid. 1846, Nr. 105; Kbhpost. 1846, Nr. 109).

Kosmos. Udfast til en physisk Verdensbeskrivelse af Alexander von Humboldt. Oversat. Første Bind. Kbh. 1847. [udkom, 1846—47, i sex Hefter]. (Berl. Tid. 1846, Nr. 250; Kbhpost. 1846, Nr. 257; Fædrel. 1847, Nr. 74). 2. Bd. 1. H. ibid. eod. (Fylv. Post. 1848, Nr. 5).

Disse Forelæsninger over Astronomien, i „Maanedsskr. og Repertorium for Almue-Skolelærere“ IV. Aarg. S. 201—17; 257—72; 353—73; 433—43; V. Aarg. S. 33—57; 65—73; 161—78; 241—61; 273—88; 289—307; 321—36; 385—99; 472—83. Samlede aftrykte under Titel: De vigtigste af Astronomiens Hovedlærdomme, populært fremsatte. Med 56 Træsnit. Kbh. 1844. (udkom i 2 Hefter).

I „Skandinaviske Folke-Kalender“ for 1843 (Kalender for 1843, ordnet m. m.; Dampmaskinen, fremstillet med 21 Træsnit, S. 4—33; Ebbe og Flod, med 3 Træsnit, S. 67—72. (Overs. paa Jørandss i „Fjölnir“ VI. bls. 44—51); Perles

fiskeren Vescecola, historisk Meddelelse, med 1 Træsnit, S. 72—76; Forbedringer ved Brødet's Tilberedning, af Dufaure de Montmirail, S. 76—77, med 1 Træsnit; Planetsystemet, fremstillet, med 9 Træsnit, S. 141—62); — i Samme for 1844 (Kalender for Christne, Jøder og Muhamedanere, S. I—XVII; Lise over Stædernes geographiske Beliggenhed i de tre nordiske Riger, S. XVII—XXIV.; Verdenshavet, S. 26—35; Epogellet paa Bløksbjerg, S. 68—72; Planetsystemet, forff. S. 107—135; Om Stjernebillederne, S. 171—86).

Om Luftballoner, i Frølund's „Danst Folketaleuder“ for 1846, S. 107—17.

Redacteur af: Nordlyset. En folkelig Tidende for Naturvidenskab og Kunst-
slib. Begyndt i Januar 1848. Kbh. st. 8. (N. Aftenbl. 1848, Nr. 4; Berl. Tid. 1848, Nr. 11.

Tidligere endel Bidrag i udenlandske Blade og Tidsskrifter, deels med, deels uden Märkte; senere ligeledes i indenlandske, bl. a. i „Kjøbenhavnsposten“ (f. Ex. 1843, 14. Juni (De Bulls Concert); 1843, 24. Aug.; 1843, 29. Decbr. (Anmeldelse af Fr. Frølund's „Fedor og Louise“); 1844, 1ste Jan. (Anmeldelse af Heiberg's „Urania“; Le Verriers Planet, 1846, 4. Decbr.). — Tale ved Haandværker-Dannelsesforeningens Stiftelse, i „Den Berlingske Tid. 1847, 18de October. — (Revid.),

Schumacher (Christian Friedrich), f. d. 15de Nov. (1ste Oct.) 1757 i Glückstadt (1ste Glücksburg), hvor hans Fader Joachim Christian Schumacher var Underofficer (1ste Major) i det Slesvigiske Infanteri-Regiment og gift med Caroline Magdalene Lofsen. Han kom 1768 i en Borgerstole i Rendsborg, og lagde sig siden April 1770 tillige efter Medicin og Chirurgi, under Besjledning af Regimentschirurg Mehl; blev 1773 ansat som Compagnichirurg ved det daværende Moensse (siden det Oldenburgske Infanteri-) Regiment; rejste i September 1777 til Kjøbenhavn; blev d. 14de Septbr. 1778 Professor ved Kjøbenhavns Universitet, hos daværende Justitsraad, Professor Medicinæ C. F. Kottbøll; tog i Esteraaret 1779 Examen ved det anatomisk-chirurgiske Amphitheater; holdt siden 1781 anatomiske Privatforelæsninger; var fra April til September 1784 Overstiftslæge paa Linicstribet „Oldenburg“; blev i samme Esteraar Reserverchirurg ved Amphitheatret; i Juli 1785 Underchirurg ved Frederiks-Hospital; i August s. A. tillige Adjunct ved det nyoprettede chirurgiske Academi, ved hvilket han d. 1ste Septbr. 1786 underkastede sig Examen (1ste Char.); tiltraadte i September 1786, understøttet af det Cappelske Stipendium, en Rejse til Paris og London, hvorfra han vendte tilbage i Juli 1789; blev derpaa tillige Lector i Chemien ved det chirurgiske Academi, og 1790 endvidere Lærer i Mineralogi ved Naturhistorie-Selskabet; d. 20de April 1792 (1ste 1793) Regimentschirurg ved det kongl. Artillericorps; i April 1794 Med-Examinator og i Octbr. 1795

ordentlig Professor ved det chirurgiske Academi, samt Overchirurg ved Frederiks-Hospital; 1803 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium og af Vaccinations-Commissionen, samt i April 1808 af Medicinal-Providering-Commissionen for Danmark og Norge og af Over-Directionen for Feldt-Medicinalvæsenet; d. 28de Januar 1811 Ridder af Dannebrog; d. 6te Juni s. A. Hofchirurg; afgik s. A. som Overchirurg ved Frederiks-Hospital; nedlagde 1813 sine Embeder og drog ud paa sit Landsted Frydenslund, i Nærheden af Kjøbenhavn; kom 1816 atter tilbage til Hovedstaden, og begyndte paany sin Praxis; erholdt d. 1ste Novbr. 1817 Uresdiplom som Doctor Medicinæ ved Kjøbenhavns Universitet, hvorved han den 9de October 1819 udnævntes til Professor ordinarius i Anatomien, samt til Inspector ved det anthropologiske Museum; festligholdt d. 14de Septbr. 1828 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes samme Dag til virkelig Etatsraad (s. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 75. 76. 77; „Dagen“ 1828, Nr. 222; Kbhvns flyv. Post 1828, Nr. 75; Oratio quam ad festum semiseculare C. F. Schumacheri celebrandum habuit J. D. Herholdt. Hafniæ, 1828). Var Medlem af Directionen for Frederiks-Hospital (§ 1819); Uresmedlem af de mediciniske Selskaber i Kjøbenhavn og Philadelphia; af det naturforskende Selskab i Moskva; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{2}{1}$ 1808); af det linnæiske Selskab i London; det phytographiske Selskab i Göttingen; udenlandsk Uesesor i det mineralogiske Selskab i Jena; corresponderende Medlem af Videnskabernes Academiet i München og af det mediciniske Selskab i London; samt Medlem af flere andre inden- og udenlandiske videnskabelige Samsund. Bahl har opfaldt en ny Planteflægt efter ham „Schumacheria“ (s. Naturhistorie-Selskabets Skrifter VI. S. 122); ligeledes har R. Sprengel i hans „Genera plantarum Goetting.“ 1830, opstillet en anden Planteflægt under Navnet „Schumacheria“ (s. Kroyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 576—77). † 9de December 1830 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{2}{3}$ 1792 Anne Sophie Müller, f. Willag († i Jan. 1794). * 2. $\frac{3}{10}$ 1804 Margrethe Søegaard († 1808). * 3. $\frac{1}{2}$ 1813 Cecilie Marie Schouw, f. Bagger, Enke efter Factor Poul Johan Schouw († 1808) i Frederiksnagore i Ostindien. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Reformations-Jubelfesten 1817, p. 23—28; Nekrolog i „Dagen“ 1830, Nr. 296 og 297; L. L. 1831, S. 52—63; Biographi, af A. v. Schönberg, i Leipz. L. Z. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutschen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. [særskilt aftrykt og forøget: Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher von Alb. v. Schönberg. Copenh. 1837. 20 S. 4.]; Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 235—37; Lübker's u.

Schröder's Lex. II. S. 557—59; jvfr. „Zris“ 1793, III. 249—50, Noten; M. f. L. XX. S. 378—81; Fr. Thaarups „Kopenhagener Börsehallen“, Bd. I. S. 78; Kbhpost. 1830, S. 976; Nyeste Morgenpost 1830, S. 1383 og 1403; „Dagen“ 1830, Nr. 302; 1831, Nr. 239. — Portrait, lithographeret (efter Hans Døb) af Mendel).

Bemerkung einer Schußwunde; unter Heinr. Callisen's Vorfig d. 15. April. Copenhagen, 1778; — Einige myologische Bemerkungen bei Zerlegung verschiedener Zeichnungen; unter H. Callisen's Vorfig d. 15. Decbr. ibid. 1779; — Von dem Nutzen der Cotunnischen Wassergänge; unter Lode's Vorfig d. 21. März. ibid. 1781. (alle tre forvarede i det chirurgiske Disputer-Selskab). — Medicinisch-chirurgische Bemerkungen. (Kopferletzungen betreffend). I. Band. Copenh. 1800. (L. E. 1800, Nr. 39, af R. Frankena; N. allg. D. Bibl. Bd. 65. St. 1. S. 45; Jen. L. 3. Jahrg. 4. Ergzbd. 1. S. 25—27 (jvfr. L. E. 1805, Nr. 32, af J. D. Herholdt); Leipz. Jahrb. f. Lit. 1800, Bd. 3. S. 497—98; Med. chir. Zeit. 1801, Bd. 2. Nr. 31, S. 90—93; Allg. med. Annal. 1801, Febr., S. 137—38; März, S. 219; Med. and phys. Journ. 1801, Octbr.; Gött. N. 1802, S. 127; Tübing. Anz. 1802, S. 265—66). — Versuch eines Verzeichnisses der in den Dänisch-Nordischen Staaten sich findenden einfachen Mineralien, mit Tabellen der einfachen Fossilien nach ihren vorwaltenden Bestandtheilen. Kopenh. 1801. 4to. (N. Allg. D. Bibl. LXXXI. 414—20). — *Enumeratio plantarum in partibus Sielandiæ septentrionalis et orientalis*. Pars. I.—II. Hafn. 1801—3. (L. E. 1801, Nr. 32; 1805, Nr. 48; Allg. J. 1807, Jan. S. 193; Leipz. L. 3. 1805, S. 406; Hartentel's Medic. chirurg. Zeit. Bd. 3. 1806, S. 202 flg.; Jen. L. 3. 1807, Nr. 25; N. A. D. Bibl. LXXXI. 423; jvfr. L. E. 1810, Nr. 25). Paa Dansk: Den Kjøbenhavnske Flora, eller Fortegnelse over Planterne med tydelige Befrugnings Deele, som vore vildt omkring Kjøbenhavn, af C. F. Schumacher; oversat af det Latinske, og forøget med de danske Trivialnavne, samt et Register, af J. C. Rielsen. Kbh. 1804. (L. E. 1806, Nr. 4; N. A. D. Bibl. C., 360). — Lærebog i Anatomien. Iste Deel, indeholdende Beenlæren. Kbh. 1807. (L. E. 1809, Nr. 1, af M. Skjelde-rup; Bibl. for Læger I. 1809, S. 127—28). — De officinelle Lægemedler af Planteriget, som vore vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater, ordnede efter de forskjellige Arstider, paa hvilke de indsamles. Af C. F. Schumacher og J. D. Herholdt. Kbh. 1808. 8to. (L. E. 1809, Nr. 47; Bibl. f. Læg. I. 1809, S. 148—151). Hertil udkom (af St. Peger): *Herbarium pharmaceuticum*, eller Afbildninger til Prof. Schumacher's og Herholdt's Fortegnelse paa officinelle Lægemedler. Kbh. 1825. 8to. Med. 8vo, med 141 illum. Kobb. (L. E. 1827, Nr. 17).

Essai d'un *nouveau Système des habitations des Vers testacés*. Copenh. 1818. (1817). 4to, avec XXII. planches. (Gött. N. 1823, S. 70—72; Oens „Zris“ 1825, I. 706—33 (Udtog ved Fr. S. Leuckart); Férussac *Bullet. des Sc. naturelles etc.* T. 3. 1824, p. 232—37).

Medicinsk Plantelære for studerende Læger og Pharmaceutiker. I.—II. Bd. Kbh. 1825—26. (L. E. 1826, Nr. 31; 1827, Nr. 6; *Bullet. des Sc. méd.* 1828, Juil.; Jen. L. 3. 1829, Ergzbl. Nr. 95, S. 375—76; *Summ. d. Med.* 1829, Bd. 3. S. 539).

Descriptio musei anthropologici Universitatis Hafniensis. Hafn. 1828. 4to. [ej i Boghandelen]. (M. f. L. I. 213—29, af D. F. Eschricht, jvfr. Forf.'s *Anti-*

kritik i *Rbhvns Skilber* 1829, Nr. 54, S. 849—61; *Rbhvpost*. 1829, S. 453—54; *Bibl. f. Læg.* XI. 308—10, af C. Otto; *Casper Repert. d. Heilfd.* XXVII. 267—274, af C. Otto; *Ullg. S.* 3. 1830, IV. Ergzbl. Nr. 67, S. 536, af C. Otto; *Summ. d. Med.* 1830, Bd. 3., S. 531; *Hecker Annal. d. Heilfd.* XXII. 114—19, af Jäger).

3 *Naturhistorie-Selskabets Skrifter* (En Tungspats Beskrivelse og Undersøgelse; Om *Bobartia* Linn.; Om *Attelabus longimanus*, i III. 1ste S. S. 1—15. (L. E. 1794, Nr. 14); Om Slægten *Paullinia* Linn., sftd. 2det S. S. 115—32. (L. E. 1795, Nr. 24); Om Krystalbærende Haarzeolith, sftd. S. 133—36; Nogle Mineralier af Væseren og de deromkring liggende Ørter, IV. 2det S. S. 188—205; Fortegnelse og Beskrivelse over nogle grønlandste Mineralier, sftd. S. 206—33).

3 „*Bibliothek for Læger*“ (En unaturlig Fødsel efter en sereaarig Frugtsummelighed, I. 1809; S. 7—25; En Sammenboring i Endetarmen, hævet ved Kunst og Gjennemboering, II. 1810, S. 162—68; Nogle Bemærkninger angaaende den første Bestemmelse af et Saars Dødelighed, III. 1811, S. 28—40; Om Røddensigheden af undertiden at forandre Operationsmetoderne i det Pleblik, Operationen foretages, sftd. S. 41—45).

3 „*Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturvidenskabelige og matematiske Afhandlinger*“ (Om Abens Hjerne og dens Forretninger sammenlignet med Menneskets og andre Dyr's Hjerne, i 2den Deel, S. 61—104, m. 2 Kbb. Tab. 1. 2., del. C. F. Schumacher, se. Baagøe. [særsk. aftr. *Rbh.* 1824. 4to, med 2 Kobbert.; *Udlog i Bullet. des Sc. méd. T. X.* 1827, Avr. p. 313—16]; Beskrivelse af Guineiske Planter, som ere fundne af danske Botanikere, især af Etatsraad T h o u n i n g, 1ste Stykke, i 3die Deel, S. 21—248. [særsk. aftr. *Rbh.* 1827. 4to; jvfr. *M. f. L.* 1. 315—22, af J. W. Hornemann; *Revue encyclop.* 1829, Oct.]; Andet Stykke, i 4de Deel, S. 1—236; Jagttagelse om et Misfoster, i 5te Deel, S. 19—25; Om Nyrernes Abnormiteter, tilligemed Beskrivelse af nogle abnorme Nyrereparater, sftd. S. 59—106, med 2 illum. Kbt. (jvfr. S. C. Ørsted's *Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl.* fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. LVI.).

Undeel i: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio med. Havn. compos. Hafn. 1805. 4to; og i *Pharmacopoea militaris* oder ausgewähl't Sammlung d. Arzneymittel f. d. Militärstand, auß's allerh. Befehl herausg. v. d. Oberdirection d. milit. Medicinalwesens. Kopenh. 1813. 12mo.

Schumacher (Heinrich Christian), f. i Bramstedt i Holsteen d. 3die September 1780 (ifke 1770), Søn af Conferenceraad, Amtmand i Segeberg og Ridder (Storkors) af Danebroge, Andreas Schumacher (f. 1726 i *Rbhv*, + 2° 1790, anf. i *Kyberups Lit. Lex.* S. 542); studerede Lovsynlighed 1799—1800 i Kiel, 1800—1801 i Göttingen, og i Kiel igjen 1801—4; blev 1806 Doctor juris i Göttingen; opholdt sig siden i nogen Tid i Dorpat og derpaa atter i Göttingen; udnævntes d. 15de August 1810 til overordentlig Professor i Astronomen ved Kjøbenhavns Universitet; blev 1813 Director for det Mannheimste Observatorium og Hof-Astronom; d. 19de April 1815 (ifke 1818), efter Bugges Død, Professor ordinarius i Astronomen ved *Rbhvns* Universitet; d. 23de Februar

1819 Ridder af Danebroge; d. 16de Maj 1824 benaadet med Danebrogs-
mændenes Hæderstegn; d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Etatsraad; 1834
Ridder af Nordstjerne = Ordenen; 1835 af Stanislaus = Ordenens 3die
Klasse, og af den røde Prns Ordens 3die Klasse; d. 28de October
1836 Commandeur af Danebroge; 1837 Ridder af Wreslegionen; den
22de Maj 1840 Conferenceraad; 1841 Ridder af St. Anna = Ordenens
2den Klasse og af den røde Prns Ordens 2den Klasse; 1845 Ridder
af St. Anna = Ordenen med Brillanter; 1846 Officier af den belgiske
Leopolds = Orden; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. I 1816
blev det ham af Kongen overdraget, at udføre Gradmaalingen fra
Lauenborg til Skagen og fra Vestkysten af Jylland til Kjøbenhavn, og i
1820, at anstille de til Fastsættelsen af det danske Maal fornødne Pendul-
Jagttagelser; han overtog 1820 tillige Bestyrelsen af den geographiske
Landmaaling i Holsteen (s. Molbech, Det Kgl. Danske Vid. Selsk. Hist.
S. 447—48), og har fra den Tid af været bosat i Altona og, ifølge
kongelig Tilladelse, fra Aaret 1821 indtil videre været fritagen for sine
Forretninger ved Universitetet; erholdt 1826 af Senatet i Hamborg det
Hørv at opmaale det Hamborgske District. Er Wresmedlem af det ma-
thematiske Selskab i Hamborg (1812); af det Kongl. Vidensk. Selskab i
Dublin (1823); af det meteorologiske Selskab i London (1824); af
society of usefull arts i Edinburgh; Medlem af det Kongl. Danske Vi-
denskabernes Selskab ($\frac{8}{12}$ 1815); Correspondent af det Kongl. Videnskab-
ernes Academi i Neapel (1818); af de Kongl. Vidensk. Selskaber i Lon-
don (1821) og Edinburgh (1822); af det astronomiske Selskab i London
(1822); af det americanke philosophiske Selskab i Philadelphia (1823);
af det kongelige Videnskabernes Selskab i Turin (1823), og af det Kej-
serlige Vidensk. Academi i St. Petersburg (1824); Medlem af det physio-
graphiske Selskab i Lund (1825); Correspondent af det Kongl. Vidensk.
Academi i Berlin (1826), og af det Kongl. geographiske Selskab i Paris
(1827); Medlem af det Kongl. Vidensk. Academi i Stockholm (1827);
Correspondent af Vidensk. Akademiet i Palermo (1827); Medlem af det
Kongl. Academi i Brüssel (1829); modtog 1829 det Londonke astrono-
miske Selskabs Guldmedaille (s. Altonaer Mercur 1829, Nr. 183 og
Kbhvns Skilderi s. A. S. 1544). — * Christine v. Schoon, Døt-
ter af Senator v. Schoon i Altona. — (Brockschäus's Convers. Lex. der
neuesten Zeit u. Literatur, Bd. 4. 1834; Riise's Arch. for Hist. og Geogr.
XXIV. S. 47—51; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 559—61; jvfr.
Aftenbl. 1822, Nr. 8).

Disputationum juridicarum Specimen. Dorpati 1805. 8. — De servis publi-
cis populi Romani. Diss. inaug. Altonae 1806. — Geometrie der Stellung von
D. M. M. Carnot, übersezt und mit Anmerkungen. I.—II. Bd. Altona 1807—10.

De latitudine speculae Manhemiensis. Prolusio (til Universitetets aarlige Reformationstest). Hafn. 1816. 4to. (Gött. N. 1817, St. 76, S. 753).

Almanackerne for Aarene 1817, 18, 19, 20, 21, 22. Kbh.

Skriv-Calendar eller daglig Kommebog for Aarene 1819, 20, 21, 22. Kbh.

Astronomische Hülftafeln für Zeit- und Breitenbestimmungen, von 1820—29 incl. Copenh. 1.—10. Heft. (Gen. L. J. 1821, III. Nr. 129, S. 65—70; Allg. Gall. L. J. 1821, III. S. 97—101; 1824, Erggbl. Aug. Nr. 85, S. 673—77; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Crit. 1828, II. 686—94, af J. W. Bessel). *Tables auxiliaires astronomiques* pour l'année 1829. Copenh. Paa Engelst. Copenh. 1820.

Sammlung von Hülftafeln. Heft 1.—2. Copenh. 1822—25. (2. H. v. m. L.: Tafeln zur Reduction der in der histoire Céleste enthaltenen Beobachtungen).

Tabeller over Distancerne mellem Maanen og de fire Planeter Venus, Mars, Jupiter og Saturn for Aaret 1822, tilligemed Tabeller til at beregne den paaværende Brede ved Observationer af Polar Stjerner for 1821 og 1822. 4to. (L. L. 1820, Nr. 48; Revue encyclop. 1823, Août). — *Ephemeris of the Distances of the four Planets Venus, Mars, Jupiter and Saturn from the Moon's Center for 1823—32*. Copenh. 4to. 10 Bd. (L. L. 1821, Nr. 43).

Schreiben an Dr. W. Olbers in Bremen, enthaltend eine Nachricht über den Apparat, dessen er sich zur Messung der Basis bei Braach im Jahre 1820 bedient hat. Altona 1821. gr. 4.

Astronomische Abhandlungen. I.—III. Heft. Altona 1823—1825. 4to, m. Kpfrn.

Astronomische Nachrichten. I.—XXV. Bd. Altona 1823—47. 4to, m. Kpfrn. (Allg. Gall. L. J. 1824, II. Nr. 157, 58, 59; 1825, Erggbl. Juni, Nr. 65, 66; 1827, Erggbl. Juni, Nr. 63, 64, 65; 1828, Erggbl. Juni, Nr. 66, 67, 68).

Journal of observations at Helgoland. 1825. 4to.

De latitudine Speculae Havniensis. Altona 1827. 4to. (Program til Dve Malings 50 Aars Embedsjubelfest).

Astronomisches Jahrbuch für 1836, 37, 38—39, 40, 41, 43, 44. Stuttgart u. Tübingen.

Lettre à Mr. Louis Breguet sur une pendule astronomique avec le tableau de la marche de cette pendule pend. 5 années. Altona 1828. 4to. (1 $\frac{1}{2}$ Arf).

Ephemeride for Maanen og de fire Hoved-Planeter; Distancerne imellem Maanens Rand og Solen samt Planeterne, med Hjælpetafler til at beregne disse Distancer efter den Bessel'ske Methode; Tavle til at finde Bredden ved Hjælp af Polarstjernen, for Aaret 1835. Kbh. 1834. Distances of the Sun and the 4 planets Venus, Mars, Jupiter and Saturn from the Moon etc. for 1835 & 1836. Copenh. 1831—35.

Tabeller over Solens og Planeterens Distance fra Maanen, beregnede efter Bessels Methode, o. f. v., Alt for Aaret 1838.

Observationes Cometæ anni 1585, Uraniburgi habitæ a Tycho Brahe, Jussu Serenissimi Regis Daniæ Christiani VIII^{vi} editæ. Altona 1845.

Abfkillige Smaaafhandlinger i Zach's »Monatlicher Correspondenz«, Lindenaus Journal og i »Annales de Mathématique par Guyonne«. (Jøfr. Gött. N. 1811, S. 1290; Ofens »Zfif« 1818, S. 3. S. 424). — Afhandling over det engelske Normalpund, i »Philosophic. Transactions« 1836. (f. M. f. L. XVII. 561—62; Berl.

Ed. 1837, Nr. 164). — Erklæring angaaende den geographiske Landmaaling, i Molbech's *„Det kongl. danske Vidensk. Selsk. Historie“*, S. 444.

Udgab: Lieder von Schmidt von Lübeck. Erste Ausgabe. Altona, 1821 (1820). Zweite vermehrte Auflage. Mit des Dichters Bild in Steindr. *ibid.* 1826. (Allg. S. 3. 1823, Ergzbl. Aug. Nr. 89; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Crit. 1827, S. 1030—1038, af W. Müller).

Schumacher (Peter Christian), f. 1743, næstældste Søn af Etatsraad, Committeret i det Bestindiff=Guineiske Rente- og General-Toldkammer, Cornelius Schumacher († $\frac{1}{4}$ 1777, 74 Aar) og Elisabeth Rejersens (f. $\frac{1}{2}$ 1718, † $\frac{1}{4}$ 1755, en Datter af Justitsraad, Bogholder ved Sø=Statens General=Commissariat, Jens Rejersens og Catharina Winnefens); blev privat dimitteret til Universitetet 1756; var ved Examen Artium iblandt de Udmærkede, og afsløvede d. 1ste October 1760 den latinske juridiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 8de Novbr. 1766 Secretair i det tydske Cancelli; d. 29de August 1771 Consul i Marocco; d. 3die Octbr. 1777 Legationsraad (med virkelig Justitsraads Rang); d. 17de Octbr. f. A. kongl. Gesandtskabs=Secretair og 1781 Ministerresident i St. Petersborg; 1781 Etatsraad; 1782 Conferenceraad og befuldmægtiget Minister sammesteds; ablet d. 4de Septbr. 1782 (f. *Magaz. t. d. danske Adels Historie* I. S. 217); d. 29de Januar 1783 Kammerherre; 1789 Amtmand over Svendborg Amt; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Gehejmeconferenceraad (med Rang efter Rangfrdn. 1 Kl. Nr. 13). † 8de Maj 1817, ugjvt. (Jvsr. Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 40 og 46; „Den oconom. Correspondent“, 2. Aarg. Nr. 44; „Dagetsposten“ 1817, S. 471. — Om hans Legat, f. Schack's Fundatsfamilie IV. S. 166).

Afkillige i periodiske Skrifter afspredte oconomiske Anmærkninger, Underretninger og Opfindelser, saasom i *„Bibliothek for Phys., Med. og Decon.“* (Underretning om et nyt Forsøg til Besparelse af Lyd, XIII. 89—91); i *„Handels- og Industrie-Tidende“* 1804, Nr. 106; 1805, Nr. 1 og Nr. 16, jvsr. Nr. 55; i *„Efterretn. fra Selskabet for indent. Konflikt“* I. S. 461 og 681; II. S. 249—59 og 494—525; i *„Annalen der niedersächs. Landwirthschaft“* 2r. Jahrg. 1ste St. (Bemærkninger over Vinteren 1799).

I Forening med sin Broder Jens Reimert Schumacher (f. $\frac{1}{4}$ 1742 i Kbhvn, † $\frac{1}{2}$ 1774 som Regjeringsraad paa St. Croix i Bestindien) leverede han adskillige Afhandlinger i *„Det oconomiske Magazin“*, saasom: Om Maaden at lade Mosk af Frugter, i Tome IV. S. 184; Om den almindelige Udsæd af alle Slags Korn, *ibid.* S. 192; Anslag paa en fordeelig Lærte=Maskine, *ibid.* S. 357. (overs. paa Franck, Paris 1769. Fol.).

Schwartz (Claus Conrad), f. d. 31te Marts 1796, Søn af Hans Schwartz i Grube og Engel Catharina f. Westphal; blev 1815 Secondlieutenant, 1825 Premierlieutenant, og d. 5te November

1832 Stabs capitain i Kongens Regiment; 1836 Branddirecteur i Hjøring Amt, og affædiget i Raade af Krigstjenesten som Major; d. 28de Decem-ber 1838 Branddirecteur i Aalborg Amt. — * 1820 Karen Rasmine Baggesen (døbt $\frac{2}{1}$ 1796, Datter af Procurator Baggesen i Alsted Hlinterup i Sjælland).

Practiske Bemærkninger til det Stænderne allernaadigt forelagte Udkast til en Anordning om Brandassurance-Væsenet paa Landet i Almindelighed og til de jydste Stænderes Indstillinger og Amendementet til Samme i Særbeskæd. Kbh. 1838.

Bidrag i Tidssblade, f. Er. i „Jyllandsposten“ (Om Korlshyethed i Officeer-standen, 1839 Nr. 19; Nabcne Breve til Steen St. Fischer, f. A. Nr. 20, 21, 22, jvfr. Nr. 23); — i Aarhus Stifts-Tidende“ (Den 28de Mai, 1839 Nr. 92, jvfr. Aalborg Stifts-Avis f. A. Nr. 112).

Schwartz (Friderich), f. i Kjøbenhavn af borgerlige Forældre d. 15de Juni 1753. Var i sin Ungdom Dandsfer ved Theatret; blev 1773 kongelig Skuespiller og debuterede d. 19de Marts f. A.; gjorde 1775 en Rejse til Paris og blev efter sin Tilbagekomst ansat tillige som Instructeur 1777; rejste 1793 i England; tog Alsted fra Theatret d. 21de Marts 1810; udnævntes d. 28de Januar 1812 til Ridder af Danebroge. † 13de Juli 1838. — * $\frac{1}{3}$ 1779 Ane Sophie Mayes († $\frac{2}{4}$ 1824, i sit 75. Aar), en Datter af Baandfabriker Mayes. — (Jvfr. Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 508—11; „Theone“ af Rahbek og Foersom, 2. H. S. 1—11; Berlingfke Tid. 1838, Nr. 185; „Minerva“ 1791, I. 145—46, af E. Pram; „Nordia“ 1795, I. 157—58, af P. H. Haste; Døt's liter. Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 14—15. — Portrait, ft. af Bradt; i Foersoms „Læsning for Skuespilnydere“ 1812, og af Fried-lander).

Lommebog for Skuespilnydere, for Aarene 1784. 1785. 1786. Kbh. 12., m. Kbh. (L. E. 1784, Nr. 11; 1785, Nr. 38; 1786, Nr. 6. 7; Jvrsens liter. Progr. IV. 81—92; Sønrichsens Bibl. 1ste Hefte).

Han har oversat følgende Skuespil: Den taknemmelige Søn, 1 Act af Engel. (indf. i Skuespil til Brug for den danske Skueplads, 2det Bd. 1776). — Barberen i Sevilla, eller Den unyttige Forsigtighed, 4 A. af Beaumarchais. (indf. sld. 3die Bd. 1777). — Den bebragede Formynder, 5 A. efter Cailhaye. (indf. sld. 5. Bd. 1779). — Kun sex Retter, 5 A. af Grossmann. (indført sld. 7. Bd. 1782). (L. E. 1783, Nr. 21). — Den velbaarne Frue, 5 A. af Stephanie den Yngre. (indf. i samme Bd.). (L. E. 1783, Nr. 21). — De noble Passioner, 2 A. (af Nyrenhoff). (indf. sld. 8. Bd. 1783). — Træhusaren, 1 A. efter (Carmontels) L'abbé de plâtre. (indf. i samme Bd.). — Medea, 1 A. af Gotter. (ogsaa i Synge- og Singspil for den danske Skueplads, 8de Bd. 1790). (L. E. 1790, Nr. 45). — Cle-mentine og Desormes, 5 A. af Monvel. 1782. — Den værdige Fader, eller Sam- milien, 5 A. af v. Gemmingen. 1783. (L. E. 1783, Nr. 23). — Den butte Bel- gjører, 3 A. efter Goldoni. 1784. — Feiltagelserne, 5 A. af Goldsmith. 1785.

(*L. E.* 1786, Nr. 11). — Den løgnagtige Djener, 2 A. (af Garrick). 1785. (*L. E.* 1786, Nr. 11; *N. Bibl. d. schön. Wissensch.* LI. 286). — Ægtefabet ved Feiltagelse, 1 A. af Patrat. 1786. (*L. E.* 1786, Nr. 11). — Hændriften, eller den falske Mistanke, 3 A. af Schröder. 1787. — Man gjør hvad man kan, og ikke hvad man vil, 1 A. af Dorvigny. 1787. (*L. E.* 1788, Nr. 24). — Den virkelige Vise, 5 A. efter Sedaine. 1787. — Ringen, 5 A. af Schröder. 1789. — Menneſtehad og Anger, 5 A. af Roſebue. 1790. 2det Dpl. 1800. („*Zriſ*“ 1791, I. 101—2; *L. E.* 1790, Nr. 43). — Advocaterne, 5 A. af Jffland, 1790, (*Krit. og Antikr.* XVIII. Nr. 47). — Gamle og nye Sæder, 5 A. af Jffland. 1790. (*Krit. og Antikr.* XVIII. Nr. 47; „*Zriſ*“ 1791, I. 101—2). — Den naturlige Søn, 5 A. efter Cumberland. 1791. („*Zriſ*“ 1791, I. 357—58; *L. E.* 1793, Nr. 1). — Aabenbar Krig, eller Høg over Høg, 3 A. af Dumaniant. 1791. 1812. — Wortførelsen, 3 A. af Jünger. 1792. (*L. E.* 1793, Nr. 6). — Det gode Ægtefæb, 1 A. af Florian. 1792. (*L. E.* 1794, Nr. 8). — Borgerlykke, 3 A. af Babo. 1792. (*L. E.* 1793, Nr. 6; *N. Bibl. d. schön. Wissensch.* LI. 286—88). — Den mistænkkelige Mand, 5 A. efter Heady. 1793. — Vejen til Ædelæggelse, 5 A. af Solcroft. 1794. (og i *Theaterrepert.* Nr. 8). 1828. — Yigen fra Marienburg eller Peter den Stores Kjærlighedshistorie, 5 A. af Kratter. 1794. — Jøden, 5 A. af Cumberland. 1796. — Navnsygen, 5 A. af Reynold. 1797. („*Zriſ* og *Hebe*“ 1797, IV. 361); samtlige trykte i Kbhvn. — Forsoningen, 5 A. af Roſebue. Odense 1798; o. fl.

G. Keates Skizzer efter Naturen, tegnede paa en Rejse til Margathe. Overs. I.—II. Deel. Kbh. 1801.

En Epilog til Publicum og to Breve til *N. E. Pst.*, i Dennes „*Intelligentsblade*“.

Danneſteften i Helsingør, Prolog, i „*Minerva*“ 1805, I. 183—88.

Schwartz (Hans Georg Gottfried), Sidstansfortes Søn; f. i Kjøbenhavn; blev i Efteraaret 1799 dimitteret fra Frue-Latinſkole; siden Capitain og Regimentsquarttermester ved Kongens Livcorps, samt Souffleur ved Theatret. † 29de September 1826. — * $\frac{3}{3}$ 1816 Elise Charlotte Amalie Falck.

Corſicanerne, Skueſp. i 4 A. af Roſebue. Oversat. Kbh. 1800. — Faderarven, Skueſp. i 4 A. af Jffland. Overs. ibid. 1804. — Saragoſſas Belciring eller Forpagter Feldkümmele Bryllupsdag, Lyſſp. i 5 A. af Roſebue. Overs. ibid. 1813.

Polypen i Hjertet, overs. i „*Brevduen*“ 3. Arg. Nr. 16 og 17.

Følgende af ham oversatte, men utrykte Skueſpil ere blevne opførte: *Almeria-dalen*, 1 A. af Roſebue, 1813; — *Den fattige Poet*, 1 A. af Roſebue, 1814; — *Schachmaſtinen*, 4 A. af H. Beck, 1814; — *Kamæleon*, 5 A. af H. Beck, 1815; — *Soldaterne*, 5 A. af Arresto, 1816.

Schwartz (Nicolay Frants), Søn af Garvermester og Forligelsescommisſair Schwartz i Ålesens; besøgte den polytechniſke Lære-Anſtalt i Kjøbenhavn, hvor han 1838 lod ſig examinere i Chemi med særdeles Henſyn til Garverkonſten; foretog med offentlig Underſtøttelse en Rejſe 1838—1840; randt en af det Kongl. Danſke Videnskaberneſ Selskab udfat

Præmie for en Afhandling om Garveriernes Tilstand i Danmark m. m.; er nu Garver i Åsøens.

Om de danske Garverier, eller Fremstilling af Principerne for Garvningen og af Maaden, hvorpaa den udføres i Tydsklands bedste Garverier, ledsaget af Betragtninger over de danske Garveriers nuværende Tilstand og over Midlerne til dets Forbedring. Et af det kongelige danske Videnskaberne Selskab kronet Præiskrift. Kbh. 1812.

Om Garverierne, i Industriforeningens Tidende 1. Aarg. 1839, Nr. 14, S. 51—56.

Schwartzkopf (Christian Friderich), f. d. 27de Januar 1777 i Kjøbenhavn, Søn af Hofbuntmager Christian Jürgen Schwartzkopf (f. 1735, † $\frac{1}{2}$ 1809) og Maria Catharina f. Prings; tog Examen ved det chirurgiske Academi i Efteraaret 1797 (1ste Char.); blev Underchirurg ved det danske Livregiment tilføds; 1800 Districtslæge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 6te District; 1807 tillige Regimentschirurg ved Kongens Livjægercorps; erholdt 1812 Rang med Capitainer; udnævntes d. 16de August 1820 til Regimentschirurg ved H. R. H. Prinds Christian Frederiks (siden Kongens) Regiment til Føds; d. 28de October 1836 til Ridder af Dannebrog; blev 1839 Hofchirurg hos H. R. H. Prinds Frederik Ferdinand; 1840 virkelig Justitsraad; d. 1ste Juli 1842 afskediget som Regimentschirurg i Naade og med Pension under Navn af Bartpenge; d. 22de Novbr. 1843 Etatsraad (med Rang efter Rangsråd. 3 Kl. Nr. 9). — * Anne Marie Dualig (f. 1776 i Kjøbenhavn, † $\frac{2}{3}$ 1844, Datter af Martin Dualig og Charlotte Zieler's).

Om Revaccinationen i den preussiske Armee for Aaret 1833. Overfat, med tilføjeede egne Erfaringer, i »Bibl. f. Læger« Bd. XXIII. 1835, S. 480—94.

Noogle Bemærkninger om Helbredelsen af Syphilis, i »Ugeskr. for Læger« Bd. VII. S. 152—53.

Schydø (Jørgen Lottrup), f. d. 12te November 1756 paa Drvigggaard i Højen Sogn ved Veile i Jylland, Søn af Jens Jørgensen Schydø, kongl. Skovfoged over et District i Rolsdinghuus Amt, og Christence Mette Johanne, f. Leegardt. Efter privat Underviisning indfattedes han 1769 i den latinske Skole i Odense; afgik derfra til Gymnasiet sammesteds, og derfra atter til Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1776; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog d. 9de September 1779 den store philologiske Examen; blev samme Aar Lærer for Conferenceraad Niels Nybergs Søn, med hvem han siden rejste i Norge; afslørede d. 23de Juni 1787 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev 1790 surnumerair Ulfesfor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1797 første Ulfesfor, og 1807 Justitiarius i Stiftsøverretten i Ber-

gen; d. 28de Januar 1813 virkelig Etatsraad; 1818 Ridder af Nordstjernes-Ordenen. † 1832. — * Anna Margretha Ursin. — (Jofr. N. Nyerups Levnetsløb, S. 6. 7. 8. 9; „Tids“ 1794, II. S. 34, Noten).

(N. Nyerups) Brev til en Bonde i Jyen fra hans Broder i Kjøbenhavn, i Anledning af Etatsraad Nothes Skrift over den danske Agerdyrers især den til Hovedgaard høftede Fæstebondes Raar og Rettigheder. Udgivet af S. (o: Jørgen Lottrup Schydt). Kbh. 1784.

Schytz (Niels), f. d. 6te August 1760 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Andreas Schytz var øverst residerende Capellan ved St. Nicolaj Kirke (f. $\frac{1}{2}$ 1723 i Helsingør, † $\frac{1}{2}$ 1772 i Kbhvn, anf. i Worms Lex. II. 363; III. 701—2); hans Moder Anne Johanne f. Mørø (en Datter af Byfkriver Michel Mørø i Nysted). Han besøgte i 2 Aar Frue-Latinsskole; blev deraf dimitteret til Universitetet 1777; absolverede d. 15de Januar 1780 den philologiske, og d. 7de October 1783 den theologiske Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 25de Novbr. 1785 Katechet ved St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn; d. 3die Octbr. 1788 Sognepræst til Rinnerup og Hammer i Aarhus Stift; d. 3die Februar 1792 til Haarsløv og Tingjellinge i Sjælland; d. 8de Juni 1797 Doctor Theologiæ ved Universitetet i Kiel; d. 21de Februar 1798 residerende Capellan, og d. 18de Octbr. 1799 Sognepræst i Kallundborg; d. 15de Juni 1804, ved Magestifte, Sognepræst til Veggerløse paa Falster. † 9de Januar 1825. — * $\frac{1}{3}$ 1789 Dorothea Maria Købke (f. $\frac{1}{3}$ 1767 i Kjøbenhavn, † $\frac{1}{2}$ 1833 sfd., Datter af Rager Jacob Berndt Købke og Sufanne Catharina f. Herring).

Prædiken holden paa Valg i Trinitatis Kirke. Kbh. 1785. 2 Ark. (L. E. 1785, S. 429—30). — J. C. Döberleins forklarende Omfkrivning af Faderver for menige Christne. Overfat. ibid. 1791. (L. E. 1792, Nr. 21; Krit. o. Antifr. X. S. Nr. 38; „Tids“ 1791, IV. 361). — Forsøg til en frie Overfattelse af Høifangens Bog. Sorø 1796. (Ekkards Journ. 1796, S. 266—73). — *Canticum Canticorum recens versum et commentario exegetico atque critico illustratum*. Diss. inaug. Havn. 1797. — *Ovidii Breve fra Pontus*, fordaussede og med oplysende Anmærkninger forsynede. Kbh. 1802. (L. E. 1807, Nr. 34). — (Eildels efter Autogr.).

Schytte (Jørgen Christian), f. d. 6te Februar 1814 i Kjøbenhavn af Forældrene Kjøbmand Eilert Schytte og Anna Christine f. Been († $\frac{1}{2}$ 1847). — Blev Student ved privat Dimission 1830; tog den philologisk-philosophiske Examen 1831, og i Foraaret 1834 Examen i anvendt Naturvidenskab ved den polytechniske Lære-Anstalt (Laud.); holdt i 5 Vintre, som Lector for „Selskabet til Naturlærens Udbredelse“, offentlige Forelæsninger over Naturvidenskaberne i forskjellige Kjøbstæder: Fredericia 1833 og 1834, Kallundborg 1837, Næstved 1838,

Reise 1841 $\frac{1}{2}$, og i Sommeren 1836 private Forelæsninger for H. R. H. Prinds Frederik Carl Christian, vor nuværende Konge; foretog, efter kgl. Ref. af 26de April 1838, en Rejse til Nord-Grønland, hvorfra han vendte tilbage i Septbr. og Octbr. s. A.; rejste, ifølge kongl. Resolution af 14de Maj 1839, med J. Steenstrup, til Island, for at undersøge dette Lands geologiske og naturhistoriske Forhold, især i oekonomisk Henseende, og hjemkom i Efteraaret 1840; berejste 1842, paa Landhuusholdnings-Selskabets Beføstning, Skanderborg Amt; blev d. 1ste Maj 1846 udnævnt til virkelig Kammer-Råsesfor, og s. A., paa kongelig Befaling og offentlig Beføstning, sendt til Island, for sammesteds at iagttage det vulcanske Udbrud af Hekla, samt de med samme i Forbindelse staaende Naturphænomener o. s. v. (jvfr. H. E. Drsteds Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1846, S. 59—67); vendte tilbage i November 1846. Var Secretair ved de danske Landmænds Tredje Forsamling i Foraaret 1847 i Aarhus; ligeledes i den mineralogisk-geologiske Section ved de skandinaviske Naturforskere's Møde i Kjøbenhavn i Juli 1847.

Blade af min Dagbog paa en Rejse i Nord-Grønland i Sommeren 1838, i „Portefeuillen“ 1839, Bd. 2. S. 110—22; 159—78; 194—200; 217—25.

En Sommernat i Waigattet (i Nord-Grønland), i „Dagen“ 1841, Nr. 66. — Etland van Busk, i „Søndagen“, Tillægssbl. t. „Dagen“ 1841, Nr. 15; Pap-Den, sfd. Nr. 20 og 21; Heklas Beskrivelse, sfd. Nr. 38.

Udvikling af Kvallust i nogle varme Kilder paa Island, i Krøyers „Naturhist. Tidsskrift“ Bd. 3. S. 329—30; En Fjeldreise paa Island i Sommeren 1840, sfd. S. 331—94, med 1 Kort.

Jagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen, i „Nyt Archiv for Søvaesenet“ Bd. 2. 1843, S. 87—99. (jvfr. sfd. S. 191—200).

Skanderborg Amt. Bessrevet efter Opfordring af det kongelige Landhuusholdnings-Selskab. Med et af Forfatteren tegnet Jordbundskaart over Amtet. (o. m. L.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nuværende Tilstand i oekonomisk Henseende. 17de Stykke). Kbh. 1843. (Et Brudstykke „Om Træstofabrikationen i Skanderborg Amt“, forfattet i Schouw's „Danst Ugeskrift“, 2. Række, Bd. 3. Nr. 59).

Uddrag af Forhandlingerne ved den 6te Forsamling af tyske Lands- og Forst-mænd, i Stuttgart, fra d. 21de til d. 28de Septbr. 1842, i Halds „Tidsskr. for Landøkonomi“, N. N. Bd. 5. S. 317—66; Uddrag af Forhandlingerne i den første Forsamling af den baltiske Forening til Landvaesenets Fremme, bearbejdet, sfd. Bd. 6. S. 1—21; Landvaesen's Statist., med nogle Forkortninger oversat, sfd. S. 361—490.

Redacteur af „Ny Portefeuille“, udgivet af Georg Carlsensen, 1843, Bd. 4.; 1844, Bd. 1.—4. Kbh. Imperial 8.

Hekla, i Frøslunds „Danst Folketalender for 1846“, S. 103—7.

Hekla og dens sidste Udbrud den 2den Septbr. 1845. En Monographi, udgiven paa offentlig Beføstning. Kbh. 1847, med 10 Plader lithographerede Tegninger og Kort. (Verl. Tid. 1847, Nr. 203).

Beretning om den tredje danske Landmands-Forsamling, afholdt i Aarhus fra d. 27de Maj til d. 2den Juni, 1847. Kbh. 1847. — (Revid.).

Schytte (Knud), f. 1800, Søn af Klokker Schytte i Aarhus; besøgte først denne Byes Cathedralskole, men blev privat dimitteret til Universitetet 1820; afsløvede den philologisk-philosophiske Examen; blev derefter Lærer ved Borger-skolen i Aarhus og Alterdegn ved Domkirken sstb. — * 1824, i Juni, Anne Thomsen, en Datter af afd. Raadstuebud Thomsen i Aarhus.

Kortfattet Beskrivelse over Aarhus Domkirke. Aarhus 1835, med et Grundrids af Kirken. („Dannera“ I. S. 52—54, af J. K. Pøst; Syens Stifts-Tid. 1835, Nr. 69; Berlingske Tid. 1835, Nr. 81, jvfr. Aarhus Stifts-Tid. s. A. Nr. 59, af Schytte; Kbhpost. 1835, S. 320, 392, 415—16; Pst's „Materialier“, S. 176).

Schytz (Andreas Brünnich), Næstfølgendes Halvbroder, hans Moder Barbara f. Brünnich (f. 1776, en Datter af Andreas Brünnich, Bejer og Maaler i Roeskilde, og Ellen Kirstine Møller); er f. i Kbhvn d. 7de Marts 1805; kom 1813 i Borgerbydsskolen paa Christianshavn, hvorfra han afgik til Universitetet 1822; underkastede sig i Foraaret 1828 Examen ved det Chirurgicalle Academi (1ste Char.) og i Efteraaret 1830 medicinsk Embedsexamen ved Universitetet (Laudab. unan. consensu); blev privat Practicus i Kbhvn, og 1833 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 5te District; foretog siden en Rejse i Udlandet; erholdt d. 9de Maj 1838 Regimentschirurgs Charakter; var 1848 Overlæge ved Lazarettet i Faaborg. — * Livia Granelli. — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftstellers-Lex. XVII. 440; XXXII. 251).

Redacteur af: Udvalgt Samling af Kobberer over udbortes Sygdomsformer, anatomiske Præparater og chirurgiske Instrumenter og Bandager til Brug for practiske Chirurger; fra 44de til 66de Hefte. Kbh. 1830—32. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Jagttagelse af en betydelig purulent Ansamling i Brykshulheden, IV. 289—96; Tvende Sygehistorier, VII. 107—9).

Erfaringer om den Sentiniske Klisterbandage, i Bibl. for Læger, XXX. 19—23; Beretning om en af J. W. Mansa meddeelt Sygehistorie om „enorm Steendannelse i Nyren“, sstb. S. 28—37; Band i Dret, XXXIV. (N. N. Bd. 4.), S. 255—64.

Otorrhoea cerebralis, rapporteret, i „Praktiske Jagttagelser og tilhørende Betragtninger, udg. af Psychiatrien“. Kbh. 1839.

Vidrag til Drets Pathologi, i „Ugeskr. for Læger“, II. Nr. 12—13, S. 193—216.

Om Behandlingen af Drets Sygdomme, i „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Møte, i Stockholm 1842“, S. 797—98.

Schuy (**Carl Christian**), f. d. 18de Juni 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Andreas Schuy, daværende Fuldmægtig, siden Palkhuusforvalter ved det asiatiske Compagni (f. 1748, † $\frac{2}{3}$ 1822), og Elise Magdalene f. Wiegandt. Blev d. 1ste Marts 1811 Secondlieutenant; d. 9de April 1820 Premierlieutenant, og d. 1ste August 1829 Capitain i det kongelige Artillericorps; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebrog; var Capitain af 1ste Klasse og Chef for 2det Artilleri-Regiments 4de Batteri, da han d. 14de December 1847 udnævntes til tjenstgjørende Major ved 2det Artilleri-Regiment. — * Elisabeth Margretha Nicoline Hartung (f. $\frac{1}{3}$ 1789 i Rendsborg, Datter af Friedrich Nicolay Hartung og Margretha Dorothea Hartung).

Tagttagelse om Forslabninger, som ere blevne stiftende i Kanoner efter Skuddets Afgang, i »Militairt Repertorium« Bd. 3. 1837, S. 337—38.

Schæffer (**Martin Gottlob**), f. d. 22de December 1745 i Kjøbenhavn, Søn af Diderich Schæffer, Hoffsnedker og Billedhugger ved Christiansborgs og Hirschholms Slottes Bygning; blev 1763 ansat som Elev ved den kongelige Forst-Stat, ved hvilken han 1769 erholdt Bestalling paa at være Holzforster, og i Aaret 1801 Bestalling paa at være Forstplantage-Inspecteur; blev d. 29de Juli 1822, efter Ansøgning, i Naade entlediget; erholdt 1811 Rang med Kammerraader. † 25de Juli 1830 i Hirschholm.

Burgsdorfs Anviisning til at opelste indenlandske og udenlandske Træarter i det frie. Oversat og omarbejdet til Anvendelse for Danmark og Holsten. Forsynet med Anmærkninger af E. Viborg. 1ste og Afgang af anden Deel. Kbh. 1799, m. K.; ogsaa under Titel af: Anviisning til Skovdyrkning og Plantagevæsenet i Danmark, og andre under samme Klima liggende Lande. *ibid.* eod. [Oversætteren havde Undersøttelse af den kongelige Forstkasse efter kongelig Resolution af 26de April 1797]. (L. E. 1799, Nr. 23, jvfr. Nr. 35). Samme hoved med omtrykt Titelblad, hvorpaa staar Aarstal 1802. — Afhandling om Skovs Opelkning med Hensyn til den danske Flaades Skibsbyggerie. Et Priis-Skrift. Ogsaa til Brug og Anviisning for enhver privat Godssejer, som ønsker at fremelste nyttige Skove, der i Tiden kunde afgive dægtigt Lømmer til Huus- og Mølle-Bygning, samt andet Gavnbrug. Skrevet i Aaret 1804. Kbh. 1811. (L. E. 1816, Nr. 4, S. 52—60).

Bemærkninger over Veiriget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirschholm i Sieland i Aarene 1800—1803, i Landhuusholdn. Selsk. Skrifter VII. 257—85, og i P. hypf. Bibl. IV. 326—46; VI. 353—68.

Schæffer (**Abraham Ottman Hermann**), en Søn af Kongl. Overbereder Frederich Christian Schæffer (f. 1749, † $\frac{1}{3}$ 1813) og Frederikke Marie Christiane Wiennike; f. i Kjøbenhavn; var Kongelig Bereder 1796—1808; fik siden Titel af Krigs-Asfessor, og lagde sig efter Saltfyderi og Brændeviinsbrænding; opholdt sig i flere Aar i Pa-

ris, hvor han bøde d. 20de Maj 1835 i sit 61de Aar. (jvfr. Aftenbl. 1822, Nr. 3, Tillæg).

Et andet Slags Bekjendtgjørelse, indeholdende: Beviis for at Professor S. C. Drsted og Justitsraad Esmarck ikke have forstaaet sig paa at bedømme Skipper Coulthards Forslag o. s. v. Kbh. 1822. — Yderligere Oplysninger angaaende Prof. Drsted's og Justitsraad Esmarck's Feiltagelser i deres Bedømmelser over tvende dem anbetroede Hverv. ibid. 1823. — 12, siger og skriver Tolv af Professor S. C. Drsted's Bestræbelser for at gavne Fædrelandet, fremskillede. Christiania 1825. Paa Tydsk: 12, sage und schreibe Zwölf von den Bestrebungen des Professors S. C. Dersted, dem Vaterlande zu nützen. Kiel, 1825. (jvfr. N. Aftenbl. 1825, Nr. 31, og Art. J. F. Schouw (S. 99); Mess. franç. du Nord 1825, p. 461—62; Fange's "Ny Freia" 1826, S. 104). — Et aabent Brev, indeholdende 32 Spørgsmaal til S. L. Fr. Etatsraad og doctor juris Drsted. Lund, 1825. (For dette Skrift blev Forf. sagløst og ved Højesteretsdom af 20. Februar 1828 idømt at bøde 1200 Rbd. Sølv til Kjøbenhavns Fattigvæsen, m. m.; s. Statstid. 1828, Nr. 41, Tillæg).

Trykkefriheden i Danmark, practisk erfaret og fremskillet. Christiania, 1825.

Underretning om Kjøbenhavns Polities og Capitainens paa Hovedvagten, deres Forhold den 6te Marts 1826 mod mig. Lund, 1826.

Underretning om en i Juni 1826 anlagt og ikke publiceret Generalfiskals-Sag mod mig. Lund, 1826. (Udtog deraf paa Tydsk. Lund, 1826). (Ved Højesteretsdom af 30te April 1828 idømtes Forfatteren for dette og foranførte Skrift at bøde 1100 Rbdfr. Sølv; jvfr. Statstid. 1828, Nr. 73).

Annoncerne eller hvad det danske Cancellie har befalet at tiltale mig for. Kbh. 1828. Paa Fransk. ibid. cod.

Endel Bidrag i "Politivennen", s. Cr. 1822, 2. Marts; "Statsvennen", s. Cr. 1822, Nr. 39 (s. Aftenbl. 1822, S. 34).

Schäffer (Friederich Christian), Sidstnævntes Broder; fød d. 24de Marts 1773 i Kjøbenhavn; blev privat instriberet ved Kjøbenhavns Universitet i Februar 1789; tog dansk = juridisk Examen (s. Badens Univerf. Journ. I. 94); ansattes 1793 som Copiist og 1797 (indtil 1804) som Fuldmægtig under den siden ophævede Finantskasse = Direction; blev 1801 Registrator i Finantscollegiet; underkastede sig d. 28de Juni 1804 den juridiske Præliminair = Examen („Admissus“), og i October 1805 den latinisk = juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prove, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te November 1813 Inspecteur ved Transport-Comptoiret for de bestandige transportable Stats- og consignable Bankfonds; s. N. Kammerraad; d. 10de Juni 1818 Justitsraad; d. 18de September s. N. Borgemeister i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1819 virkelig Etatsraad; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 1ste November 1828 benaadet med Danebrogmændenes Hæderstegn; deeltog, efter kongelig Befaling (af 2° 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende

Danmarks Provindsfalskender, i Dvervejelse; udnævntes d. 28de Juni 1840 til Conferenceraad; d. 21de Octbr. 1843 til Commandeur af Danebroge; festsligeholdt d. 23de October s. A. sit 50de Aars Embedsjubilæum. † 6te Decbr. 1843 som første Borgemeister i Kjøbenhavn. — * Petrine Sophie Nyeland (f. 1788, en Datter af Told- og Consumtions-Inspecteur Laurits Nyeland i Ribe).

Undersøgelse angaaende det Spørgsmaal: „Om man i Danmark, førend Forordningen af 5. Januar 1813 udkom, gyldigen kunde contrahere i grov Courant?“ Rbh. 1815. (N. jurid. Arkiv XI. 128—41, af A. S. Drsted).

Kort historisk Underretning angaaende Kongens Rytteri, og de derom siden Aaret 1834 stedsundne Omhandlinger. Rbh. 1838. 70 S. 8. [Ej i Boghandelen]. (jvfr. Rbhpost. 1839, Nr. 15. 19. 21. 23. 24).

Erklæring til Kjøbenhavns Magistrat i Anledning af Borgerrepræsentanternes Skrivelse af 1. Mai 1843. Rbh. 1843. 78 S. (Ej i Boghandelen).

Schöler (Nicolaï Peter), f. i Flauth (Floith) i Dsby Sogn, Haderslev Amt; blev 1794 optagen paa det Blaagaardske Seminarium, afgik derfra 1797, og blev s. A. Kirkesanger og Skolelærer i Hammel paa Grevsfabet Frynsborg. — * Margrethe Sommer (f. 1774).

Om Misvært paa Rugen. 1805. (ogsaa i Handels-Tid. 1805, Nr. 1 og 3).

Verberisernes skadelige Indflydelse især paa Rugen. Aarhus 1813. 15 S. 8. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Art. A. F. Just og J. E. Tommesen).

Samtale i en jydsk Bondestue paa Kongens Fødselsdag. 1814.

Veirpropheten, eller Anviisning til forud at kjende Sommerens Vektsenhed i Henseende til Væde og Tørre. Af X, en Danmarks Søn. Aarhus, 1839. 60 S. 8. (jvfr. Aarhus Stifts-Tid. 1843, Nr. 131; 1844, Nr. 60, 232).

Om at opdage Brand i Hvede, i Duffens oeconom. Annaler X. 346—62.

Brev til Pastor B. F. Rønne, angaaende Brand i Hveden og andet mere, i Landoecon. Tid. IV. 24—46; Bemærkninger over landoeconomiske Gjenstande, sld. VIII. 137—53; En Afhandling om Verberisens skadelige Virkning paa Græden, sld. S. 289—336; Jagttagelser, betræffende Virkningen paa Huusdyrene af Fodring med Boghveren og dens Straac, i Nye Landoecon. Tid. VI. 342—55.

Forsøg og Erfaringer samt derpaa grundede Bemærkninger, betræffende Kornrust, Brand, Meelbrøse og Honningbug, i Halds „Tidskr. for Landoecon. II. 345—68.

Endnu et Par Ord om det mislige Forhold mellem Godsejere og høverigjørende Bønder, i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ 1825, Nr. 63. 64. 68. 69.

Kappelsdal, et jydsk Folkesagn, i Elmquist's „Læsefrugter“ XXVIII. 279—86; De hellige tre Tomfruer, et jydsk Folkesagn, sld. XXXIV. 437—43.

Fidrag i forskellige Aargange af Aarhus Stifts-Tidende.

Schönberg (Christian Ludvig Eggers), dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Skole 1815; underfaste sig i Juni 1818 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1823 sammes praktiske Prøve; blev derefter Skolelærer i Kjøbenhavn.

Nogle Ord om Lidsalderens Oplærelse eller Underviisning og Opdragelse, deres indbyrdes Forbindelse og Indvirkning paa Borgernes moraliske Forbedring og Statens egentlige Vel. Kbh. 1831. — Vor Tid, med stadigt Hensyn til de skandinaviske Interesser. ibid. 1846.

Schönberg (Hans Henrik), f. d. 20de August 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cand. theol. Bent Schönberg (først Skoleholder paa Bømmetofte) var Lærer ved „den kongelige Belønningsstole“ (f. 1749, † 1/2 1789, jvfr. Nyrups Lit. Lex. S. 546); hans Moder Frederikke Vincentine Ratenburg (f. 1755, † 18. ., en Datter af Præsten i Lydersløv og Frøersløv i Sjælland, Magister Jørgen Albert Ratenburg og Edel Margrethe Bagger), indgif siden (2/2 1798) Egtteskab med Bogtrykker Klaus Henrik Seidelin i Kbhvn. — Blev Student ved privat Dimission i Foraaret 1802 (ikke 1801); f. A. Skuespiller ved det kgl. Theater, men forlod det igjen 1807, og udnævntes 1808 til Regimentsquarteermester ved Sapeurcorpset (indtil 3/1 1814); blev derpaa Overfriggscommisair; 1817 Regimentsquarteermester og Auditeur ved Livgarden tilføds; 1824 tillige Secretair ved Overhofmarschalatet og 1826 adjungeret Hofinspsecteur; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; erholdt 1827 Rang efter Rangfærdn. 4 Kl. Nr. 3, og d. 25de Marts 1828 Bestalling som Hofinspsecteur og Hofrevisor samt Overhofmarschalats-Secretair; benaadedes d. 1ste Novbr. f. A. med Danebrogsmandenes Hæderstegn; blev 1832 Bureau- og Expeditions-Chef ved Overhofmarschalatet; d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; i Juni 1845 Ridder af den preussiske røde Ørns 3die Klasse. † 9de October 1845. — * 2/2 1807 Dorothea Cathrine Ipsen, f. Kirkerup (f. 1/3 1779 i Kbhvn), Datter af Brandmajor, Tømmermester Andreas Kirkerup og Clara f. Holst, samt Enke efter Licutenant i det kongl. Artillericorps, Mathias Christian v. Ipsen († 2/2 1802).

Det Mittende Aarhundredes Kronike, af G. G. Bredow. Overs. 1ste Hefte, for 1801. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 21). — Fritolin, Skuespil i 5 Optog af Franz v. Holbein efter Schillers Digt: Gangen til Jernværket. Oversat. Kbh. 1813. — Arden, Comedie i 1 Act af Kopebue, oversf. ibid. eod.

Schweizer-Familien. Et Syngeespil i 3 Optog, efter Castelli, oversat. Kbh. 1814.

Brudemykket. Skuespil i 5 Optog, en Fortsættelse af Fritolin, af Fr. Holbein, oversf. Kbh. 1816.

Forstand og Hjerte. Lysspil i 1 Optog af A. v. Steigentesch. Oversat. Kbh. 1817.

Man kan tage Feil, Lysspil i et Optog af Baron August von Steigentesch, oversf. Kbh. 1818.

Schönberg (Jørgen Johan Albrecht von), Sidstnævntes Broder, f. d. 27de Septbr. 1782 i Sjælland, i Lydersløv (ikke i Kbh.);

blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1800 (Laud.); tog i det paafølgende Aar den philologisk = filosofiske Examen (Laud.); lagde sig efter Lægevidensskaben, og fungerede senere i flere Aar som Candidat ved „Almindeligt Hospital“; rejste 1807 til Udlandet; tog d. 28de November 1808 Doctorgraden i Medicin og Chirurgi i Göttingen (senere, 1818, ogsaa i Neapel); berejste Holland, Frankrige, England, Tydskland, Ungarn og Italien; tog i Aaret 1811 fast Dphold i Neapel; blev d. 25de Maj 1816 Chef=Læge ved det derværende Hospital St. Sacramento, hvor den østerrigiske Armees Syge indlagdes; d. 6te October 1819 Chef=Læge for den neapolitaniske Conscription og for Hospitalet della paccella; optoges af Kongen af Neapel i Adelsstanden og fik derefter Titel af „Raad“; udnævntes 1826 til første konsulterende Læge ved det store Fattighospital Albergo de' Poveri og alle øvrige Fattiganstalter i Neapel, og d. 19de Januar 1827 til dirigerende Chef=Læge for den østerrigiske Armees Syge i Kongeriget Neapel; besøgte 1827 Kjøbenhavn, og vendte i Efteraaret 1829 her tilbage; fik d. 22de Decbr. 1829 Wrediplom som Doctor Philosophiæ ved Universitetet i Würzburg; deltog i Sommeren 1830 som fransk Chef=Læge i Expeditionen til Algier, i hvilken Anledning han senere erholdt Rang med Oberster i den franske Armee; kom samme Aar tilbage til Kjøbenhavn, hvor han d. 7de Februar 1832 udnævntes til anden, og d. 12te April s. A. til første Hofmedicus. — Blev d. 15de December 1824 virkelig Justitsraad; d. 5te Februar 1828 Archiater (med Rang efter Rangforordn. 4 Kl. Nr. 3); d. 2den Septbr. 1837 Etatsraad; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge, d. 30te Maj 1819 af den østerrigiske Jernkrone=Ordens 3die Klasse, d. 11te August 1823 af den preussiske røde Ærens 3die Klasse, 1828 af den pavelige gyldne Spore, 2den Klasse, og d. 31te August 1829 af den svenske Nordstjerne=Orden; modtog d. 25de Juni 1816 den østerrigiske store Guld=Civil=Kre=Medaille, 1823 den preussiske gyldne Hyltings=Medaille, og 1824 en Guldmedaille af den franske Regjering (s. L. T. 1824, S. 350—51); var Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn, og af flere Videnskabs=Academier, medicinsk=chirurgiske Academier og Selskaber, samt andre lærde Samfund i Udlandet (s. L. T. 1829, S. 679—80). † 17de October 1841 i Kjøbenhavn. — * Francisca Victoria Caroline Schjøpp (f. 1° 1807, † 3° 1847 i Kbhvn, * 2. Justitsraad, Højesterets=Advocat E. C. W. Liebenberg). — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller=Lex. XVII. 289—294; XXXII. 190—92; Berlingske Tid. 1841, Nr. 246; „Dagen“ 1830, Nr. 92; 1841, Nr. 247; M. f. L. III. 277—78. — Hans Portrait udfom 1820, st. 4to, i Palermo, paa denne Stads Foranstaltning).

Underhornet. Nytaarsgave for Aaret 1803. Kbh. (1807). — Diss. inaug. *de induratione telae cellulosaë in neonatis observata*; ad d. 28. Novbr. Goettingae, 1808.

[Denne Afhandling er skreven i Paris]. (L. T. 1811, Nr. 28; Bibl. f. Læg. IV. 1813, S. 184—86). — G. G. Lannenberg Abhandlung über die männlichen Zeugungstheile der Vögel; übers. u. mit Anmerkungen von A. Schönberg und G. Spangenberg. Göttingen, 1810, 4to, nebst 4 Kupfr. — J. D. Herholdt Ueber die Lungenkrankheiten und insbesondere Lungenschwindsucht. Aus dem dänischen übers. Nürnberg, 1814 (1813); særff. aftr. af Hærf. N. Journ. d. ausl. medic. Chir. Litt. Bd. 2, 1813, St. 2, S. 161—224 u. S. 315.

Sopra un nuovo metodo di migliorare il Vino, trattato inedito di Sam. Tomm. di Soemmering; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1816. (Giornale enciclop. di Napoli 1817, Octbr.). 2da ediz. ibid. 1824. 4to.

Om Pesten i Noja 1815 og 16. Kbh. 1817. Paa Tydsk: Ueber die Pest zu Noja in den Jahren 1815—16, aus officiellen Quellen und aus Beobachtungen von Augenzeugen; herausgegeben und mit Anmerkungen und einer Vorrede begleitet von J. Chr. Fr. Hærf. Nürnberg, 1818. (Allg. medic. Annal. 1819, Jan. S. 94; Medic. chir. Zeit. 1819, Bd. 3, Nr. 52, S. 5—10; Inseland Bibl. d. Heilkd. Bd. 39, 1818, Apr. S. 216; Leipz. L. Z. 1819, Juli, Nr. 165, S. 1297—99). [Nachtrag zu der Geschichte der Pest zu Noja, in den Jahren 1815 und 1816, mit den Originalschriften (von Arc. d'Onofrio und Vitang. Morea) verglichen von Ch. Fr. Hærf., i »Hærf.'s N. Jahrb. der Deutsch. Medic. u. Chir. oder Rheinisch. Jahrb. Bd. 1, St. 2, 1819, S. 172—86; ogsaa særff. Bonn, 1819].

Sopra il nervo accessorio decorrente all' ottavo paio de' nervi cerebrali, trattato di Scarpa; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1817. 54 p., c. tab. 1. (Giornale enciclop. di Napoli 1818, Mai; Medic. chir. Zeit. 1823, Nr. 78).

Sulla Restituzione del Naso. Rapporto fatto a Sua Eccellenza il Sign: Capitan Generale Conte Laval de Nugent, Comandante in Capo degli Exerciti di S. M. II Re del Regno delle due Sicilie. Napoli, 1819. 60 p. fl. 4., c. tab. VI. [Efter Carpus, E. F. v. Gräfe's Jahresber. üb. d. kfin. Institut v. J. 1816 og Sammes Rhinoplastik]. (Revue encyclop. des product. remarq. dans la Litt. 1820, Septbr.; Gräfe u. Waltker Journ. der Chir. Bd. 2, 1821, S. 568—70 (af E. F. Gräfe); Pierer allg. medic. Annal. 1822, Juni, S. 805—6; Medic. chir. Zeit. 1823, Bd. 4, Nr. 83, S. 75—76; »La voce del popolo« 1822, No. 3; jvfr. L. T. 1820, S. 61—62).

Ragguaglio di una macchina di vibrazione ad uso medico; presentata al reale Istituto d'incoraggiamento di Napoli. Napoli, 1817. Ediz. 2. ibid. 1822. 16 pag. 4to, c. tab. 1. («Giornale enciclopedico di Napoli», 1817, Octbr.; Medic. chir. Zeit. 1824, Feb. 1, Nr. 9, S. 153—55; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Mai, S. 652).

Il Sistema medico del Dottr. Sam. Hahnemann, esposto alla reale Accad. delle Sc. di Napoli. Napoli, 1822. 15 & 89 pag. 4to. («L'Osservatore medico», Napoli 1824, No. 10; Medic. chir. Zeit. 1824, Bd. 3, Nr. 55, S. 55—57; Ergänzungsb. Bd. 27, 1824, No. 700, S. 304; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Aug. S. 1079).

Ragguaglio di alcune delle ultime scoperte o Ricerche nella Storia naturale, medicina e chirurgia. Napoli, 1824. 42 pag. 4to. («L'Osservatore medico» 1825, No. 5; Medic. chir. Zeit. 1825, Bd. 1, Nr. 21, S. 391—94).

L'Hypopion ed il suo trattamento di I. Matth. Gierl; trad. Napoli, 1826. 4to.

Memoire sul ristabilimento della circolazione nella legatura o anche recisione dei Tronchi delle Arterie con le conchiusoni immediate; illustrate da esperimenti

e desegni. Presentate alla real. Accad. delle Sc. a Napoli. Napoli, 1826. 81 pag. 4to, c. tab. VI. Aftrykt af: Rapporto dei lavori della Soc. med. di Livorno, 1827. (Med. chir. Zeit. 1827, Bd. 3. Nr. 74, S. 379—84; Journ. des Progr. des Sc. méd. Vol. 12. 1828, p. 70—93 med Afbildn. Pl. 1. Fig. 1—3 (Udtog, af Christiani); Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 60. 1828, Nr. 4—6, Decbr.—Decbr. S. 355; jvfr. L. Z. 1827, S. 288 og 824; Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhdl. IV. S. XXIV.).

Ueber einen neuen naturhistorischen Fund in Pompeji. Nürnberg, 1827. 8vo.

Ueber einige in Pompeji gefundene Knochen und ihre Analyse. Erlangen, 1828. 15 S. 4to. (Paa Danst i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 88).

Nachrichten von den Erdbeben Süditaliens in den letzten Jahren. Nürnberg, 1828.

Neue Beobachtungen und Versuche über die Knochen. Von Michel Troja. Nach dem nie bekannt gemachten Originale aus dem Italienischen ins Deutsche übertragen, umgearbeitet, mit Anmerkungen, Zusätzen und einer Biographie des Verfassers versehen. Mit 5 Kupfertafeln (sc. D. Casanova). Erlangen, 1828. 4to. [M. Troja's Biographie, særsk. aftr. Erlangen, 1828, 36 S. 4to]. (Musk. Repert. d. Heilkd. Bd. 21. 1829, S. 1. S. 149—54; Göt. N. 1829, St. 162, 63, jvfr. »Dagen« 1829, Nr. 285, Kbhvns Skilderi f. A. S. 1543—44; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 799 u. 1830, Bd. 3. S. 545; Peder Annal. d. Heilkd. Bd. 14. 1829, Juni, S. 173—86 (af Mich. Jäger); Vierer med. Annal. 1830, Juni, S. 788—801; Allg. S. L. Z. 1832. IV. Ergzbl. Nr. 63, 64, S. 500—3, 505—11).

Über den Werth der Maaße und Gewichte der alten Römer, von Lucas de Samuele Cagnazzi. Aus dem Italienischen übersetzt, mit einer Vorrede. Kopenh., 1828, m. 1 Kupf. (L. Z. 1830, Nr. 19. 20).

Beyträge zur Kenntniß der Medicin im Norden, in einer Auswahl der wichtigsten Abhandlungen nordischer Aerzte. Herausgegeben von J. J. Albrecht von Schönberg. 1r Bd. Braunschweig, 1829, mit 4 Kupf. (M. f. L. III. 112—17, af N. C. Møhl (paa Tydsk overfat af Dr. Michaelis i Caspers frit. Repertorium), jvfr. Jen. L. Z. 1831, Febr. Intelligzbl. Nr. 6 u. 7, af Schönberg; Oens »Fis« 1830, S. 1183; Jen. L. Z. 1830, Nr. 117; Vierer allg. med. Annal. 1830, Jan.; Hufeland Bibl. d. pract. Heilkd. 1830, Sept. S. 169 fig.).

Mikroskopische Beobachtungen über das Gehirn und die damit zusammenhängenden Theile, von Ant. Barba. Aus dem Italienischen ins Deutsche übertragen, und mit einer Biographie des Verfassers versehen. Würzburg, 1829. 4to, m. 1 lith. T. (Friedreich Annal. d. ausl. Med. u. Chir. Bd. 1. S. 1. 1830, S. 38—60; Jen. L. Z. 1830, Nr. 218 og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3. S. 564; Med. chir. Zeit. 1831. Bd. 1. Nr. 26, Beil. S. 459—64; Allg. S. L. Z. 1831, Ergzbl. Nr. 28; Leipz. L. Z. 1831, Nr. 51; Göt. N. 1833, St. 136).

Klinisches Rezeptbuch, von Val. A. Brera. Aus dem Italienischen übersetzt und bebortvortet. Leipzig, 1829. gr. 12.

Necrolog over P. S. Barclay. Kbh. 1833. (Særskilt Aftryk af »Dagen« 1833, Nr. 222).

Biographiske Efterretninger om Dr. og Prof. G. Rahlf. Med nogle Forandringer særskilt aftrykte af »Dagen« 1833, Nr. 310 og 311. Kbh. 1834. 16 S. 8vo med Rahlf's Portr. (»Dannora« I. 97—98, af S. Kragh Sest; Journ. f. Medic. og Chir. V. 379).

Necrolog over H. M. B. Klingberg. Kbh. 1835. 2 Bl. 8. (uten Titelblad; aftr. af Berl. Tid. 1835, Nr. 93, 94; ogsaa i »Dagen« f. A. Nr. 101 og i Dørs »Materialier«, Nr. 21).

Necrolog over J. D. Herholdt. Kbh. 1836. 8 S. 8. (Aftr. af Berl. Tid. 1836, Nr. 43, d. 19de Febr., og optr. i Dørs »Materialier«, Nr. 61, 1836, S. 484—88; oversf. paa Tydsk i Zeitschr. f. Med. Bd. I. 1836, S. 4. Apr. S. 543—46, og i Sachs med. Alm. f. 1837, Nekrol. Abth. S. 34—36).

Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher. Copenh. 1837. 20 S. 4. Et forøget Aftryk af Leipz. Litt. Zeit. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80, 86, 92, og derfra i N. Necrolog der Deutschen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. (Zeitschr. f. d. gef. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 139, af C. Otto; Ehrharr's Medicin. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 77).

Skizze über Algier in medicinischer Rücksicht. Zwei in der königl. med. Gesellschaft in Kopenhagen gehaltene Vorträge. Copenh. 1837. An d. med. Fac. zu Göttingen bei der Säcularfeier. (Berl. Tid. 1837, Nr. 223; Dørs »Minerva« II. 209 214; Gött. A. 1837, Octbr., St. 170 u. 171; Zeitschr. f. Med. Bd. 7. 1838, Jan. S. 41—46; Rev. méd. 1838, T. I. Mars, p. 452—56 (Udtog); Med. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 75—77; Lond. med. Gaz. Vol. 23. P. 5. Febr. 1839, No. 584, p. 708—35; Schmidt Jahrb. d. Med. Bd. 29. 1841, Febr. S. 265—66 (af Ed. Martin).

Necrolog over Adam Wilhelm v. Hauch. (Aftrykt af Berlingske Tidende 1838, Nr. 55). s. I. (Kbh.). 1838. 15 S. 8.

Joh. Chr. Wilh. Wendt's Necrolog. (Aftrykt af Berlingske Tid. 1838, Nr. 68). s. I. (Kbh.). 1838. 15 S. 8. (Paa Tydsk i Zeitschr. f. Med. Bd. 8. 1838, Mai, S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abthl. S. 55—63, og i »N. Necrolog der Deutschen«, 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; Udtog i Pfaffs Mittheil. N. Folg. 4. Jahrg. 1838, I.—2. S. 116—18).

Mindetale over Etatsraad Dr. J. D. Herholdt, holden i det Kongelige medicinske Selskab d. 13de October 1838. Kbh. 1839. 22 S. 8. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 81. 1839, Mai; jvfr. Zeitschr. f. Med. Bd. I. 1836, Apr. S. 543 ff.).

Blicke auf die letzte Eroberung, neuere Geschichte und Colonisation von Algier. Copenh. 1839.

Redacteur af: Den Berlingske politiske og Avertissements-Tidende, fra Aarg. 1834, Nr. 179 (d. 29de Juli) til 1838, Nr. 233 (d. 29de Septbr.). — Var ogsaa i nogen Tid Redacteur af »Dagen« (f. Drsteds Jurid. Artiv No. V. S. 137), til hvilket Blad han tidligere som Medhjælper, under sin Stedfaders, R. H. Seidelins, Redaction, havde leveret mange Artikler. — Redigerede endvidere nogle Nummere af »Politivennen«, for 1804.

Forsvar for Maffereader, i »Politivennen«, Nr. 256.

Ueber das Skelet des großen Anton, Heidenen bei dem Herzoge von Braunschweig, Jahr 1615, in Helmstädt, i Schrift. der naturforsch. Freunde-Gesellschaft in Berlin, Jahrg. 4. 1810. S. 236.

I Hufelands »Journal der Heilkunde« (Drei Krankengeschichten aus einer (ungedruckten) Abhandlung über die Mutterpolyppen, von G. Rahlff; aus dem Latein. Bd. XXXI. 1810. Aug. S. 125—37. [i Udtog i N. Bibl. f. Læg. II. 1815, S. 80—85]; Fortbauernde Beretning einer Gehirnkrankheit, von C. Stengel, überf.,

Bd. LXVII. 1828, Novbr. S. 124—29. [Udteg i Bull. des Sc. méd. 1828, Févr. p. 176; Heidelb. klin. Annal. Supplbd. zu Bd. 4. 1828, S. 2. S. 297—98; Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 34—35]; Ein sehr merkw. Graviditas abdominalis, von T. C. Schulze, übers. Bd. LXVIII. 1829, Febr. S. 129—33. [Udteg i Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 428]; Ueber die Taubstummen-Heilanstalt zu Altona, Bd. LXXII. (Bd. 65), 1831, S. 5. Mai, S. 72—82; Miscellen aus den 3 nord. Reichen; briefl. Mittheilungen, Bd. LXXIX. 1831, Novbr. S. 109—13 (1. Vaccination in Dänemark, S. 109; 2. Bevölkerung von Island, S. 110; 3. Cholera in Drammen, S. 111; Heilquelle zu Ramlösa in Schweden, S. 112—13).

§ *„Giornale del regno delle due Sicilie“* (Bemerkninger over et af Dr. Giuseppe Lopez udgivet Skrift *„Theorie della popolazione“*, 1816, 24., 26. Decbr.).

§ *Pictet's Bibliothéque universelle* (Observations météorologiques sur le mont Etna, par J. F. Schouw, trad. du Danois, 1819, p. 34—43; særff. aftr.).

§ *„Giornale enciclopedico di Napoli“* 1819 (J. F. Schouw: L'ultima eruzioni dell' Etna; trad.; særff. aftr.; overs. paa Tydsk i Beylage zum Oppositions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Meddelelse om en Vibrationsmaskine zum medicinischen Gebrauch, i Parleß' Jahrb. der Deutsch. Medic. und Chir. Bd. 1. 1813. S. 1. nebst 1 Abbild. (Om denne, af den danske Mechaniker Nieffelsen opfundne og af Leppich i Wien forbedrede Maschine, s. Vaterländ. Blätter für den Oesterr. Kaiserstaat 1810, og derfra i Medicin. chir. Zeit. 1810, Bd. 2. Nr. 49, S. 397—98. — Udteg i Allg. medicin. Annal. der Heilk. 1813, März, S. 211—13).

§ *„Medicin. chirurg. Zeitung“* (Ueber eine höchst merkwürdige (Hermaphroditische) Bildung der Geschlechtsheile (bei einer Ziege), 1822, Bd. 3. Nr. 65, S. 223—224; Nr. 66, S. 239—40; ogsaa særffilt (emarbejdet og forøget) s. l. 1823. 12 S. 4to, nebst Abbild., samt overs. paa Fransk og Engelsk, s. Lond. med. and physic. Journ. 1823, Febr. og Medic. chir. Zeit. 1824, Bd. 2. S. 40. (i Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 2. Nr. 29, S. 39—44; Vierer Allg. medicin. Annal. 1824. Aug. S. 1068); Ueber eine neue Art Bruchbänder, 1823. Bd. 4. Nr. 96, S. 318—320; Recension üb. Vitant. Scaltigna: „Nuovo metodo di amministrare l'unguento mercuriale ne' mali sifilitici“, 1823. Bd. 4. Nr. 98, S. 337—52, Nr. 99, S. 353—64; Ueber eine neue Pflanze, von Dr. delle Chiaje, 1824. Bd. I. Nr. 13, S. 221—24; Neue (anat.) Beschreibung des *Siphunculus nudus*; (Vorles. des Dr. Delle Chiaja im Institute zu Neapel), 1824. Bd. 1. Nr. 26, S. 461—64; Ueber die gelehrten Vereine Neapels, 1824. Bd. 2. Nr. 28. S. 28—32, Nr. 29, S. 44—48; Bd. 3. Nr. 74, S. 397—99; Dr. G. Sangiovanni's Versuche über die Wiedererzeugung der Erdwürmer (*Lumbricus terrestris* L.), 1824. Bd. 2. Nr. 32, S. 92—96; Kurze Bemerkungen aus Süd-Italien; aus Briefen, 1824. Bd. 2. Nr. 33, S. 109—12 u. Nr. 34, S. 125—27 (medic. anat. von verschied. ital. Verff.); Dr. G. Sangiovanni's Entdeckung eines bei den Cephalopoden besond. Systems von Organen, 1824. Bd. 2. Nr. 42, S. 268—72 u. Nr. 43, S. 282—86; Ein Paar Worte über das Viperngift; aus einem Briefe, 1824. Bd. 2. Nr. 49, S. 396—400; Einige feinere anatom. Untersuchungen, 1824. Bd. 2. Nr. 52, Beil. S. 461—64; Ueber d. Bevölkerung von Salerno, 1824. Bd. 3. Nr. 62; Biographie des L. Thomas, 1824, Bd. 3. Nr. 65; Delle Chiaje's Beschreibung und Anatomie des Meerhasen (*Aplysia*); nach der ungebr. Handschr. im Ausz., 1824. Bd. 3. Nr. 71,

§. 334—36 u. Nr. 72, S. 348—52; Ueber die Errichtung und Einrichtung der Accademia Gioenia di Scienze naturali zu Catania, und die Sammlungen des verstorb. Naturforschers Gioeni, 1824. Bd. 3. Nr. 73, S. 365—67; Ueber d. Bevölkerung d. Königreichs Neapel, 1824. Bd. 4. Nr. 67; Nachrichten üb. d. neuere Untersuchungen italien. Gelehrten, 1824. Bd. 4. Nr. 96 og 1825, Bd. 1. Nr. 9, Beil.; Delle Chiaje's zoolog. u. anatom. Beschreibung d. Seeblafen; nach der ungeb. Handschr. im Ausz., 1824. Bd. 4. Nr. 91, S. 236—40 u. Nr. 92, S. 252—55; Auszug eines Schreibens aus Island; (Klima und Bevölkerung), 1825, Bd. 1. Nr. 1, S. 13—14 u. Bd. 2. Nr. 31, S. 95; Nachricht von einer Entdeckung des St. delle Chiaje (neues System von Wasserleitern bei wirbellosen Thieren), 1825. Bd. 2. Nr. 27, S. 13—16).

§ Gerson und Julius »Magazin der ausl. Heilkunde« (Ein Wort über die Irrenanstalt in Aversa, Bd. 9. 1825, Mai u. Juni, S. 465—88; Ueber Prof. Franc. Fantini und seine Arbeiten; ein am 9. Mai 1833 in der Königl. med. Gesellschaft zu Copenhagen gehaltenen Vortrag, vom Verf. übers., Bd. 26. 1833, Sept. u. Oct. S. 190—202. (Udtog i Bluff Leist. d. Med. Bd. 2. 1833, S. 26).

§ Hecker's »Litt. Annalen der Heilkunde« (Medic. statistische Angaben über Neapel und Palermo, Bd. 5. 1826, S. 367—72 (ogsaa i Rust und Casper krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 315—20); Schreiben an den Herausgeber Bd. 7. 1827. Jan. S. 74—78; Uebersicht der Fortschritte der Vaccination im Königreiche Neapel, Bd. 7. 1827. Febr. S. 211—14; Literarischer Beitrag zu Dominicò Cotugno's Biographie, Bd. 8. 1827. Mai, S. 122—25; Eine neue gel. Gesellschaft in Neapel, Accademia Pontaniana, f. A. August, S. 480; Recension over L. Metaxà »Monografia de' serpenti di Roma«, Bd. 2. 1825, S. 275—92).

§ Gräfe's und Walther's »Journal der Chirurgie« (Ueber Gebärmutterpolypen, ihre besondern Nachtheile und gefährlichen Folgen, von Georg Nathf. In einer Uebersetzung mitgetheilt, Bd. X. 1827, S. 4, S. 521—49).

§ Prierer's »Allgem. medicin. Annalen« (Ueber die Pherotragen, 1828. Novbr. S. 1561; Anmeldeise af A. Prieri »Della prudenza necessaria della prescrizione de Salassi«, 1829, Septbr. S. 1271—78; Ueber die Taubstummen-Heilanstalt zu Altona, 1831, S. 1127). — Biographien Italienscher Aerzte und Naturforscher (Grev Vincenz Dandolo; Marantonio de Marchi; Peter Dall' Oste; Lorenz Lovadina; Dr. G. Cerulli; Grev Dr. Peter Moscati; Grev Simeon Stratico; Anton-Maria Bassalli-Candi; Scipione Breislak; Ludwig Frank), i Supplementbd. 1821—1825, S. 10. 1828. April—Juni, S. 1411—24.

§ Heusinger's »Zeitschr. für organ. Physik« (En Afhandling af Stef. delle Chiaje, overs. Bd. 2. 1828. S. 2. Febr. S. 129 fgg.).

§ Friedreich's »Magazin für Seelenkunde« (Zur Biographie des verstorbenen Padre G. M. Linguiti, ehemals Director der Irren-Anstalt zu Aversa; mitgetheilt an Dr. J. V. Friedreich, i S. 3. 1829. S. 136—46).

§ Geiger »Magaz. für Pharmacie« (Anwendung des Chlors gegen Wassersehen, von A. v. Schönberg u. Semmola; (Journ. de Chim. méd. Oct. 1828), i Bd. 24. 1828. Octbr. S. 86—87; Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 58—59).

§ Rust's »Magazin für d. gesamt. Heilkunde« (Ueber ein Paar hornartige Auswüchse am menschlichen Körper, glücklich entfernt, von G. Pensa, übers.,

Bd. 28. S. 3. 1829, S. 557—560; Unterbindung der beiden Carotiden, die auf dem königl.-Friedrichs-Hospital in Kopenhagen vorgenommen worden ist. Vorgelesen in der königl. Medic. Gesellschaft, d. 29. März 1832, von Jac. Chr. J. H. Gundelach-Møller. Nach der dänischen ungedruckten Handschrift übersetzt und mitgeteilt, Bd. 38. S. 2. 1832, S. 236—50, m. Abbild.).

J. Ruff's u. Casper's „Krit. Repertor. für Heilkunde“ (Neues Instrument z. Operation d. Aneurysma, von Ros. Glanfala, ann., Bd. 22. 1829, S. 1. S. 110—22; Ueber die Blutflüsse bei Schwängern, von G. Galbiati, ann., *ibid.* S. 2. S. 292—99).

J. Fufelands „Bibliothek der Heilkunde“ (Anmeldelser af: G. Nathff „Memoria H. T. Gartneri“, Bd. 67. (Bd. 47.) 1832, Jan. S. 40—41; E. Ditto „Om den orientalske Cholera“ Bd. 68. (Bd. 48.), 1832. No. 2. Aug. S. 125—28; E. B. Svendsen „Om den betændelsesagtige Feber“, Bd. 69. 1833. Februar, S. 87—97).

J. „Heidelb. klin. Annalen“ (Die Hahnemannsche Lehre zu Neapel; Sendschreiben an E. W. v. Fufeland, Bd. 8. 1832. S. 3.; i Udtog i *Pieter med. Zeit.* 1833, S. 239—40).

J. Pfaff's „Mittheilungen a. d. Gebiete der Medicin“ u. s. w. (Ansichten nordischer Aerzte über die Stevens'sche *Thcorie* im Allg., sowie über das westind. Fieber u. die asiat. Cholera ins Besondere, Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38. [i Udtog i Reumeisters *Allgem. Repert. d. ges. deutsch. medic. chirurg. Journalistik*, 1839, Septbr. u. Octbr.]; Ueber d. orthopäd. Institut zu Copenhagen, von F. W. Mansa; nach dem ungedruckten Manuscripte des Verf.'s, Jahrg. 7. 1839. Juli u. Aug. S. 1—38; Refreslog über Peter Lotharius Don's, Jahrg. 7. 1839. Septbr. u. Octbr. S. 99—106).

J. Fricker's u. Oppenheim's „Zeitschrift f. d. ges. Medicin“ (Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dänemark (aus d. „*Bibl. for Læger*“ Bd. 29. S. 285—300 übers.), 1839, April).

J. Haefler's „Repertorium der Medicin“ (Uebersicht der Verhandlungen der Scandinavischen Aerzte und Naturf. zu Copenhagen, vom 3. bis zum 9. Juli 1840, Bd. 3, 1841, Et. 4. S. 161—74, u. Et. 5. S. 217—27).

J. Haefler's „Archiv für Medicin“ (Die sogenannte arabische Behandlung der Syphilis, Bd. 1. 1841. S. 1.; i Udtog i *Sachs Jahrb. d. Leist. d. Heilkd.* 1841. Thl. 1. S. 23).

Medarbejder for den nordiske medicinske Litteratur i E. C. Schmidt's „*Jahrbücher der in- und ausländischen Medicin*“ (jvfr. bl. a. Art.: E. van Deurs; D. C. Høegh-Gultberg; E. Leth; J. D. Mitisch; J. C. Müller; J. D. Møller; P. A. C. Rosenbahl; W. Stevens; L. G. W. Thune; F. A. Udall; H. Wahl; E. C. Weiße; J. C. W. Wendt; J. S. Øgmundsen).

Anmærkninger, til Fr. Rebinger „*Sulla istruzione de' ciechi.*“ (Napoli, 1819. 8.).

Digte, adspredte i: „*Dagen*“ 1804—7; J. K. Høft's „*Ei blot til Lytt*“, „*Væsnings for Damer*“ og „*Theater*“; Pouffens *Nytaarsgaver* for 1804—7; „*Den Danske Tilskuer*“ 1806; „*Ny Minerva*“ (1807, II. 298; III. 90; 1808, S. 187); L. Kruses „*Anteros*“ (f. L. T. 1818, S. 580—83, af E. Mølbech).

Schönemann (Christian Wilhelm), f. 1795 i Middelfart; tog pharmaceutisk Examen 1815 (Laud.); var Feltapotheker, og 1828–31 Apotheker paa Lyholm i Thisted Amt.

Practisk Anviisning til at tilberede de meest brugelige chemiske Reagentier; tilligemed en kort Beskrivelse over disses nøiagtigste chemiske Egenheder, samt Anvendelse, Nytte og Virkning som Reagentier betragtede. Kbh. 1824.

Schönheyder (Frederik August), næstældste Søn af nedenauførte Gehejmconferenceraad J. F. G. Schönheyder; f. d. 2den November 1801 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission 1818; afsløverede i Foraaret 1823 den latinisk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 9de Nov. 1825 surnumerair Assessor i Landeoverretten i Viborg; d. 3die Oct. 1832 By- og Raadstuefriver, samt anden Raadmand i Odense; d. 28de Juni 1845 Justitsraad (med Rang efter Rangfrdn. 5 Kl. Nr. 3). — * Maren Pagh Bruun (f. 1797, ældste Datter af Justitsraad Bertel Bruun og Magdalene Barbara f. Brochner, i Fredericia).

Bør en Ejendoms Byggesum eller Kjøbesum bestemme dens Assurancesums Størrelse? i „Danst Folkeblad“, 3die Aarg. Nr. 58.

Schönheyder (Johan Franciscus Gottlieb), f. d. 11te Januar 1773 i Kjøbenhavn, ældste Søn af Dr. theol. Johan Christian Schönheyder (Broder til nedenauførte J. H. og J. M. Schönheyder), daværende Sognepræst ved Trinitatis Kirke, tilsidst (§ 1788) Biskop over Thronhjems Stift (f. § 1742 i Kbhvn, † 1⁴ 1803, jvfr. N. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistlighed, I. S. S. 33–34, samt Myerups lit. Lex. S. 546–47), og Charlotte Reinholdine v. Jeszen (f. 1⁵ 1750, † 2⁸ 1784, yngste Datter af Etatsraad, Committeret og Secretair i Deconomie og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jeszen og Ulrica Antoinetta f. Böhn). — Dimitteret fra Thronhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1789; underkastede sig den 17de Oct. 1792 den latinisk-juridiske Examens theoretiske, og d. 30te April 1793 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1793 Secretair ved Protocolen i Højesteret; 1801 Justitiarius og Assessor i Kbhvns Soret; 1809 virkelig Justitsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 28de Januar s. A. virkelig Etatsraad; d. 19de Januar 1820 Assessor i Højesteret (hvortil han allerede d. 16de Marts 1813 havde erholdt Denomination); d. 27de Maj 1820 Stiftamtmand for Viborg Stift og Amtmand over Viborg Amt; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebrog; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 1ste November 1828 Commandeur af Danebrog; d. 4de Marts 1831 Directeur i Rentekammeret og anden Deputeret for

Zinantferne, samt Medlem af Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen (af hvilken Direction han udtraadte ved Udgangen af 1843); d. 28de October 1836 Storkors af Danebroge; d. 5te April 1845, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget som Directeur for Renteskammeret, og samme Dag udnævnt til Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ste Klasse Nr. 13). — * Engel Marie Smith (f. 1767, † $\frac{1}{2}$ 1847 i Kbhvn.):

Archiv for Prisesager, i Siellands Stift, Bornholm undtagen. 1ste Hefte, med en Indledning. Kbh. 1808.

Recensioner i „Danst Litteratur-Tidende“ over: N. S. Drsted „Betrægtninger over Danmarks nuværende Pengevæsen“, 1816 Nr. 34. 35. 36; og over: M. E. Nathanson om Pengevæsenet, 1817, S. 171—75, 177—91.

Schönhender (Johan Heinrich), f. d. 7de Juni 1744 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Franciscus Gottlieb Schönhender var praktiserende Læge og Stads-Accoucheur (f. $\frac{2}{2}$ 1701 i Ilmenau, † $\frac{2}{2}$ 1777 i Kbhvn; jvfr. Herholdts og Mansas Saml. til den danske Medicinal-Hist. I. S. 124—30); hans Moder Mette Mosfin (f. $\frac{1}{2}$ 1713, † $\frac{2}{2}$ 1766), en Datter af Mag. Hans Mosfin, Sognepræst til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, og tilsidst i Kjøge. — Han blev Student ved privat Dimission 1757, og een af de Udmærkede ved Examen Artium; lagde sig efter Medicinen, og vandt, 17 Aar gl., Prisen for en Afhandling over den medicinske Opgave „de combustionibus & perniciosis“; tiltraadte i Juli 1765, i Selskab med Joh. Clem. Løde, en Rejse i Udlandet og opholdt sig 1 Aar i Leiden, 2 Aar i Edinburgh, hvorfra han drog til London, og vendte tilbage til Kjøbenhavn 1768; tog d. 23de November s. A. den medicinske Doctorgrad; var 1770—1772 Læge ved Søcadetterne; blev 1771 Læge ved Plejekanstallerne i Kjøbenhavn; fik d. 9de October 1782 Titel af Professor i Medicinen; blev d. 13de Maj 1803 Medlem af det Kongl. Sundhedsscollegium; d. 3die Aug. 1811 Hofmedicus; festslydte d. 23de Novbr. 1818 sit Doctorjubilæum (see Skriftet: „Ved Høitidelighedsbelsen af Dr. og Prof. J. H. Schönheiders Doctorpromotions 50de Aarsdag d. 23de November 1818. Kbh. 1819“). Var Medlem af det medicinske Selskab i Edinburgh og i Kjøbenhavn (i hvis Stiftelse han deeltog 1772, og af hvilket han 1803 blev Væresmedlem). † 23de Maj 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{1}{2}$ 1774 Elisabeth Magdalena Esmarck († 1777). * 2. $\frac{1}{2}$ 1777 Pauline Charlotte Hyllested (f. 1757, † $\frac{2}{2}$ 1834). — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udstedte Program; Biographisk Omrids (forf. af J. C. W. Wendt) med hans Portrait i Steentryk, i Nyt Bibl. f. Læger

IV. 1820, S. III.—XIV.; jvfr. Galliens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 191—95; „Dagen“ 1831, Nr. 128).

Ant. Stork, Libellus de cicuta, oversf. paa Dansk. Kbh. 1764. — J. J. Lautters zweijährige Geschichte der Krankheiten, welche vom Frühf. 1759 bis Ende des Winters 1761 in Laxenburg und der Gegend geherrscht haben. Aus dem Lateinischen übersetzt. Warschau, 1765 (ifke 1759). N. Aufl. Dresden und Warschau, 1777. (Gött. A. 1779, Zugabe, St. 4. S. 62—64; Anhang zu 25—36 Bande der Allg. D. Bibl. S. 520). — Diss. inaug. de resolutione et impotentia motus muscularis; præf. Chr. Gottl. Kratzenstein. Hafniæ, 1768. 68 pagg. 8. (Krit. Journ. 1769, Nr. 48, S. 471—74 (af P. C. Alsbilgaard); L. E. 1769, Nr. 23). — Den indbildte Harecy, Comedie. Oversf. Kbh. 1779. (L. E. 1780, Nr. 1). — Det tabte Paradiis. Et episk Digt af John Milton. Af det Engelske oversf. I.—II. Deel. *ibid.* 1790. (L. E. 1790, Nr. 31; „Krit. og Analyse“ 1790, S. 24—29, 71—74, 140—44, 382—84; af Tode; N. Bibl. der schön. Wiss. XLIV. 108; Jen. L. Z. 1790. Intell. Bl. Nr. 112). Det gienvundne Paradiis eller Christi Fristelse i Drten. Et episk Digt af John Milton. Af det Engelske oversfat. *ibid.* 1792. („Krit. og Antikr.“ XIV. S. Nr. 30 og 32). — Athalia. Tragedie af Racine i 5 Acter, med Mellemfange, componerede af Capelmester Schulz. *ibid.* 1790. (L. E. 1790, Nr. 34, S. 538—40, af W. S. J. Abrahamson). — Virgils Eneide, metrikk oversfat. I.—II. Deel. *ibid.* 1812; med omtr. Titelblad 1814. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse. (L. T. 1813, Nr. 34, 35, af S. Meisling). Prøve deraf stod i Rahbets „Sandfigeren“ 1811, Nr. 17.

Samson hin Kæmper. Et dramatisk Digt af John Milton. Af det Engelske oversfat. Kbh. 1815. (Nord. Tilst. Nr. 45).

Med redacteur af Almindelig dansk Literatur-Journal. I. Bd.—IV. Bds. 2. S. Kbh. 1779—84.

§ „*Collectanea Soc. med. Havn.*“ (Observatio de carcinomate colli et cancro labiorum, ope accii lythargyrii sanatis, Vol. 1. 1774. p. 33—36; Experimenta cum musco islandico in phthisi et tussi purulenta, *ibid.* p. 126—31. [Udtog i Samml. f. Læger, Bd. 3. St. 3. 1784, S. 406—11 og i Koch's Ausg. Bd. I. 1791, S. 643—644]; Observationes circa aërem in sanguine et humoribus contentum, quibus simul nova pathologia scorbuti adjungitur, *ibid.* p. 209—18; Foliorum bardanæ efficacia in excoiationibus et ulceribus apertis, *ibid.* p. 223—26; Observationes circa maniam, Vol. 2. 1775. p. 107—11. [Udtog i Samml. f. Læger, Bd. 3. St. 2. 1783, S. 347—51 og i Koch's Ausg. Bd. I. 1791, S. 625—26]; De nævo materno nulla arte medicabili observatio, *ibid.* p. 112—15). — § „*Acta Soc. med. Havn.*“ (De septuagenario a gravi insultu apoplectico decies per emeticum liberato observatio, Vol. 1. 1777, p. 99—104; Morbus hystericus gravissimus superatus, Vol. 2. 1779, p. 150—55; De syphylide infantum, *ibid.* p. 207—10; Sanationis improvisæ exempla tria, *ibid.* p. 288—91; Observat. de morbo hypochondriaco et usu hirudinum in eodem, *ibid.* p. 313—20). — § „*Acta Reg. Soc. med. Havn.*“ (Observationes medicæ varii argumenti: 1) Angina faucium intermittens. 2) Solutio mercurii sublimati ad dolores arthriticos anomalos. 3) Decoctum cicutæ ad ulcera, Vol. 1. 1783, p. 166—69; De virtute ipecacuanhæ antemetica, Vol. 2. 1791, p. 139—41. [Udtog i Samml. f. Læger, Bd. 14. St. 4. 1792, S. 599—601

og i Koch's Ausg. *Ibid.* 5. 1796, S. 499—500]; Quædam de usu antimonii in rheumatismo et scabie, *ibid.* p. 229—31; Vesicatorii usus in hydrope pectoris notatus, *ibid.* p. 369—72; Virtus opii in syphilitide confirmata, *ibid.* p. 445—51; Casus febris hecticæ ex diuturna inflammatione abdominali, hirudinibus sanatæ et hæmoptoici ope fonticuli restituti, *Vol.* 3. 1792, p. 271—75; Confirmata quorundam medicaminum efficacia (1. Virtus acidi muriatici. 2. Opii vires in tertiana. 3. Nulla regula sine exceptione. 4. Remedium in tinea capitis. 5. Casus maniaci. 6. Alcalium usus in crusta lactea et excoriatione infantum. 7. Lignum mahagoni in febribus. 8. Unguenti mercurialis similis usus in angina. 9. Fomenta calida in febribus. 10. Succedanum corticis Peruviani in febribus putridis et nervosis), *Vol.* 5. (*Acta nova*, vol. 1.), 1818, p. 63—84. (*Bibl. f. Læg.* 1822, II. S. 121).

J det Edinburghfke medicinste Selskabs „Acta“ (De colica; De aëris in sanguine contenti origine et effectibus; Commentarius in aphorismo 65, sect. 4. Hippocratis).

Reddypping i felbt Vand, et ypperligt Lægemedel i Nerve- og hidfge Febre (af Dr. Mylius i Petersborg), i Kbhvns Skilber i 1819, Nr. 5.

J „Minerva“ (Sangene i Athalia, 1788. II. 122; Prøver af Doversættelsen af Miltons tabte Paradiis, 1789. III. 241, og af det gjenbundne, 1791. IV. 157; Børnlige Optøftelser, 1790. I. 177; Cantate i Anledning af Kronprindsens Formæling, s. A. IV. 93. [„Jris“ 1791, I. 82—83]; Sange d. 28. og 29. Jan., 1791 I. 288; 1792, I. 126).

Digte efter la Fontaine og E. C. Bruun oversatte paa Tydsk i Egger's „Deutsches Magazin“ XI. 147; XIII. 74. 238. 334.

Schönhender (Johan Martin), Sidstansfertes yngste Broder, f. d. 4de Februar 1752; dimitteret til Universitetet 1765; absolverede den 21de Februar 1772 den juridiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te December s. A. Procurator ved Hof- og Stadsretten; d. 21de April 1774 Højesterets-Advocat, og 1785 tillige Kammer-Advocat; 1803 virkelig Justitsraad; d. 12te Juli 1805 Etatsraad; d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1813 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 30te October 1822 Conferenceraad; højtideligholdt d. 30te December s. A. sit 50 Embedsaars Jubilæum (jvfr. Kbhvns „Læsning i blandede Emner“, IV. 1—12; 15—16; Aftenbl. 1823, S. 5—6); blev d. 12te Januar 1828, efter Ansøgning, i Naade entlediget som Højesterets- og Kammer-Advocat; d. 16de Januar samme Aar extraordinair Udsættelse i Højesteret. † 9de Juli 1831. — * 1781 Johanne Margrethe Smith (f. 1758, † $\frac{2}{10}$ 1822, en Datter af Præsten i Ringsted, Dr. theol. Morten Smith). — (*Biographi*, i „Dagen“ 1831, Nr 238; jvfr. J. K. Hoff's Erindr. S. 73. — *Portrait*, af C. Hornemann, lithogr. 1823).

Et Bilag til forrige Casserer ved det asiatiske Compagnie Jacob Holms Efterret-

ning. Kbh. 1787. — Procedure for høieste Ret i Sagen anlagt af Etatsraad Colbiørnsen imod Kammerherre E. Fr. Tønne v. Lüttichau. ib. 1791. („Krit. og Antikr.“ S. X. Nr. 33; L. E. 1791, Nr. 50, 51). — Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. Horneman imod Bogtrykker Holm, angaaende Skriftet: En Drøm om Prof. Horneman og M. E. Bruun. ibid. 1796. — Noget til Oplysning for Publicum angaaende Heibergs Fortælling om en af E. E. forøvet Redrigthed. ibid. 1799. 45 S. (L. E. 1799, Nr. 20, jvfr. Forf.'s Svar, sftd. Nr. 22; „Jris og Hebe“ 1799, II. 275). — Declamation fremsagt i □ 3: t: N: ibid. 1802. — Proceduren for Commissionen, samt Dommene og nogle Bilage i Sagen, anlagt paa Justitiens Vegne mod de Herrer, Grev Schulin, Etatsraad de Coninck og Sognepræsten Rønne. ibid. 1809. — Lovtale over Kong Christian V. ibid. 1810.

Declamationer ved Højestrets Aabning, i „Minerva“ 1791. I. 452, og i Driftets Jurid. Arkiv XIX. 181—85.

Et Indlæg i en Høieste-Rets Sag, i Schlegel's „Astræa“, I. 252—84; Rottbøll's og Schönheyders Procedure og Høieste-Rets Dom m. v. i Sagen: Kjøbmand Robsahm contra Tøener Holm, II. 1—33; Schönheyders og Klingberg's Procedure for Høieste-Ret i en Sag angaaende de Bernstorff'ske Hovmarkers Bortforpagtning, III. 379—408.

Declamation ved Højestrets Aabning den 7 Marts 1816, i Driftets „Nyt jurid. Arkiv“ XIV. S. 209—11; Evende Betænkninger i Anledning af en Tvistighed om Grandsferne for en Forstrandseiers Rettigheder, sftd. XV. S. 140—54. — Boldgifts. Kjendelse, afgivet den 24de April 1829 af J. M. Schönheyder og N. S. Drsted, i „Jurid. Tidsskrift“ XIX. 1832. S. 129—39.

En juridisk Betænkning angaaende et af J. J. Vaggesen i „Daniana“ 1816, Maj, S. 442 indført Epigram, er aftrykt i „Athene“ VII. 470—72. (Jvfr. Høft's Søndagsbl. 1816, Nr. 40).

Gravskrift over Jacob Eddard Colbiørnsen, i „Minerva“ 1802. I. 212. — Svar paa J. L. Rottbøll's Tale ved hans Embeds-Jubilæum, i Mahbets „Læsning i blandede Lemmer“ IV. S. 12—15.

Han skal have forfattet Forerindringen til „Oplysninger betræffende Lehnfølgens i Grevskabet Laurvigens o. s. v.“ Kbh. 1785. (i Samlinger til det Norske Folks Sprog og Hist. VI. S. 567).

Schøtler (Christ. Gustav).

Alphabetisk Register over Sold- og Consumtions-Forordningen af 1ste Februar 1797, samt alle senere udkomne Anordninger, Placater ic., Sold- og Consumtionsvæsenet vedkommende. Odense, 1828.

Sebbelow (Vincent's Lassen), f. i Danmark 1770; blev Lieutenant ved det syenske Infanteri-Regiment; underkastede sig i Juni 1792 den dansk-juridiske Examens theoretiske, og i Novbr. 1793 sammes praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; opholdt sig en Tid i Bergen; bosatte sig siden som Kjøbmand i Christianssand; havde Titel af Overkrigscommissair, hvilken han senere frasagde sig (jvfr. Den Norske Rigtstidende 1818, Nr. 101); blev 1821 Landkrigscommissair i det vestre aggershusiske District og Søkrigscommissair i Aggershus Stift.

Kort Beskrivelse over Statsfongen Magnus de Beringstjolds Transportreise fra Bergenhuus Fæstning til Stavanger. Bergen 1796. — Det Spørgsmaal: Kan der i Folge vore Love gjøres Execution i et Fallit- eller Dpbudsboe, endog efter Domme, som ere affagte og tinglyste længe før Debitor gjorde Dpbud eller gif Fallit? negativt besvaret. Christianiaand, 1807. — Om Kapere og Priser. *ibid.* 1808. — Hvad bør Nationen ønske, enten Krig eller Fred med Engelland? Nogle Bidrag til dette Spørgsmaals Besvarelse. *ibid.* 1810.

Svar paa det fremsatte Spørgsmaal om Norges tilkommende Regjeringsform. Christiania, 1814.

Nogle Ord i Anledning af Norges Hæder og Held og om Norges Bank m. m. Christianiaand, 1814.

Kong Christian Frederik mishandlet. Beviser derfor i aftvungne Ord om Capellanen Fr. Bergeland og hans Flyveblad „Et Ord til Publicum“. Christianiaand, 1815. (4½ Art 8.).

Nogle Ord i Anledning af Capitain L. Maribo e's Forslag til Pengevæsenets Forbedring. Christiania, 1815. ½ Art, 8.

Indsigelser mod Execution for uliget Bankbidrag. Christianiaand, 1817.

Forslag til at afhjælpe den almindelige Pengetrang. Christiania, 1818.

I Anledning af R. Bergelands Skrift: „En sandfærdig Beretning om Danmarks politiske Forbrydelser imod Norge“, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 2.

Sæher (Jacob Berg), Næstfølgendes Broder, f. 1786; blev privat instriberet ved Kjøbenhavns Universitet i October 1803; siden Krigs-Absessor og Ejer af Landejendommen Marienborg ved Horsens; dernæst Medejer af Hovedgaarden Ratholm i Randers Amt, sildigere Forpagter af Hovedgaarden Bedø i samme Amt; d. 11te Marts 1828 Medlem af Liendecommissionen for Rongso, Sønderhald, Nørre, Sønder og Mols Herreder under samme Amt; valgtes 1841 til Deputeret for det 9de Valgdistrict for de mindre Landejendomsbesiddere i Nørrejylland, og mødte i denne Egenskab ved Provindsialstænder-Forsamlingerne i Viborg 1842, 44 og 46; blev 1842 valgt til Medlem af Amtsrådet for Randers Amt.

Noget om Uarsagerne til Landmandens nærværende Forfatning. Motto: „Snyder man Lyset for nær, gaaer det ud“. P. Syb. Aarhus 1821. (jvfr. Aarhus Stifts-Lid. 1821, Nr. 39; Randers Amtsravis 1821, Nr. 91, 102).

Kan den Gjødsle, der om Sommeren falder ved Dvægets Staldforing, med Nytte bruges samme Efteraar? i „Landoecon. Tid. VIII. 1818. S. 68—72; Et Par Ord om Staldforingsurters Dyrkning, sftd. IX. 1819. S. 399—407.

Om Rentefodens Frigivelse, i „Nye Landoecon. Tid.“ II. 1820, S. 174—87.

Andragende betræffende Afflasselsen af Smugmarkeder, i Nørrejyllands Stænder-Lidende 1844, S. 721—24.

Sæher (Ole Ancheren), f. d. 8de November 1774 paa Hovedgaarden Kjørbygaard, næstældste Sou af Ancher Jørgen Sæher

(f. 1742, † . . . .), Gjer af Kjørbygaard og Vester-Engje i Aarhus Amt, og Anna Maria Mørch (en Datter af Jørgen Mørch, til Nørslund, og Margrete Grotum Berg). Blev Student ved privat Dimission 1792; absolverede i April 1796 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de October 1798 Sognepræst til Søften og Følby i Aarhus Stift; d. 10de Juli 1812 Amtsprovst for Hasle, Ring, Sabro, Vesterlissberg, Framlev, Gjern og Hids Herreder; d. 4de September 1816 tilige Stiftsprovst i Aarhus Stift; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Dannebrog. † 21de Maj 1820 i Aarhus. — * Maren Budz Secher (f. 1778, en Datter af hans Farbroder Thomas Secher, til Hjortshøjsund ved Aarhus, og hans Moster, Johanna Maria f. Mørch). — (Jvfr. E. C. Brygmann's Mindetale over Stiftsprovst D. A. Secher. Aarhus 1820).

Tale paa Nytaarsaften 1817, holden i Aarhus Domkirke. Aarhus.

Seefeldt (Ch.), see Caspar Claudius Rosenhoff.

Seerup (Hans Jacob), f. i Slagelse (men blev ikke Student); er Commissionair i Kjøbenhavn. — * 1. Christiane Caroline Amalia Brenning († i Januar 1816, i sit 25de Aar). * 2. .... — (Om ham jvfr. „Politikvennen“ 1816, Nr. 9, S. 138—39; Nr. 13, S. 198; Nr. 16, S. 238—41; Nr. 22, S. 333—36).

Sophie, eller Kærlighed og skædesløs Huusholdnings Følger, af Julia Berger. Oversat. Kbh. 1809. (L. E. 1810, Nr. 25). — Statistisk-topographisk Afribs af Franckerig, af J. D. A. Høst. Oversat. ibid. 1810. — Moraliske Anekdoter efter E. C. Wagener's tydske Original. ibid. 1815. (L. E. 1817, S. 191—92).

Bidrag til en Udsigt over den danske Stat ved Christian den VII's Regerings Tiltrædelse. Udgivet (af J. K. Høst's Papirer). Kbh. 1812. (L. E. 1812, Nr. 37, af J. Møller; jvfr. Høst's Grindr. S. 93—94).

Seerup (Henrich Christensen), f. d. 21de Juni 1788 paa Den Vens under Ribe Stift, hvor hans Fader Christen Seerup (der døde tidlig fra Sønnen) var Landmand og gift med M. C. Svane Fermiin (en Datter af Dr. med. Henrik Fermiin og Anna Sophie Barbara Cicardt). — Han besøgte i 6 Aar Cathedralstolen i Aalborg; afgik derfra til Universitetet 1806, og absolverede i Juli 1811 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev derpaa Huuslærer hos Major (siden Kammerherre) J. A. Bruun de Neergaard paa Svenstrup i Sjælland; d. 13de August 1816 Adjunct ved Cathedralstolen i Aalborg, og d. 12te Novbr. 1817 tilige personel Capellan ved Budolphi Menighed sftd.; d. 17de December 1819 Sognepræst til Sunds i Ribe Stift, men tiltraadte ej dette Embede, da han d. 19de Maj 1820 blev Sognepræst for Gjerring og Blensstrup i Viborg Stift; d. 9de April 1828 Sognepræst i Mariager, og d. 16de

October 1833 i Borre paa Møen. † 19de November 1843. — * 1. 1820 Cathrine Elisabeth Saurbier, f. Andrup (f. 1788, † 1821 i Gjerding Præstegaard), Enke efter Kjøbmand Saurbier i Aalborg. * 2. 1822 Willadine Kirstine Colding (f. 1798, Datter af Jubellæreren, Consistorialraad Jens Colding i Vesterballe, Viborg Stift). — (Jvfr. [Taubers] Notiser om Disciple i Aalborg Skole I. S. 120—21; Berlingste Tidende 1843, Nr. 334).

Prædikener holdte i Budolphi Kirke i Aalborg. Aalb. 1820. (L. T. 1821, Nr. 31; Møllers N. theol. Bibl. XX. 301—2).

Jubelprædiken i Anledning af Hs. Majestæt Kongens fuldbendte 25de Regjeringsaar, holdt i Mariager Kirke paa Midfaste Søndag d. 13de Marts 1833. Randers, 1833.

Om det skrevne Evangelium i sin første Skikkelse, i Møllers "Theol. Bibl." IX. 136—64. (L. T. 1817, S. 108—10).

Erklæring angaaende Striden imellem Pastor Grundtvig og Prof. Clausen, i Møllers "Nyt theol. Bibl." XI. 321—40. (Jvfr. Dørs Archiv VII. 381, Noten); De Tatiani Diatessaron succincta disquisitio, sftd. XII. 289—320. (L. T. 1829, S. 419—20); Bemærkninger ved den 19de Artikel i den Augsburgske Confession, af et Brev, sftd. XVII. 216—21. (Jvfr. Møllers Tidsskr. f. Kirke og Theol. III. 57—72, af G. P. Brammer).

Bemærkninger angaaende den apostoliske Troesbekendelse, især med Hensyn til nogle offentlige Ytringer imod sammes apostoliske Oprindelse og kirkelige Gyldighed, i Møllers "Tidsskr. for Kirke og Theol." IV. 1—36. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 22; L. T. 1836, S. 188—89).

Om de Geistliges Privilegier i Danmark, i "Nordist Kirke-Tidende" 1836, Nr. 6. 7. 9; Et mærkeligt Forsøg paa at gjøre Forandring i Herrens Bøn og Troens Artikkel, foretaget af en mægtig geistlig Mand her i Danmark i Midten af det 13de Aarhundrede, men strandet paa de danske Præsters Standfastighed, meddeelt, f. A. Col. 751—52; Christendommen og det copernicanske System, f. A. Nr. 48. 49 (Jvfr. sftd. Nr. 49. 50, af J. C. Lindberg); Nogle Bemærkninger i Anledning af det Spørgsmaal: "Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniske Evangeliers Oprindelse?" sftd. 1838, Nr. 19. 20. 21.

Om hans Opdagelse af den ældste Udgave af Riimkrøniken, see Grundtvigs "Danne-Virke", Bd. IV. S. 174—87.

Seidel (S. F.), Gartner paa Corfelige paa Falster.

Vidrag i: "Have-Tidende, udg. af Selskabet til Høvedculturens Fremme" (Dyrkningen af Rhododendron ponticum og maximum for af Frø at erholde Planter, der ansatte Blomsterknopper i tredje Aar efter Udsæden, i III. 1837, S. 127—29; Dribning af Blommer, især Svedskeblommer, V. 1839. S. 295—98; Et Forsøg paa at bringe Ananasplanter til en sjelden Størrelse og forskaffe dem en fin rød grøn Farve, sftd. S. 299—300; Om Potter, der ere tjenlige til Afkæggere, især deleashed til faadanne, der behøve lang Tid til at slaae Rødder, sftd. S. 301—2).

Seidelin (Andreas), f. d. 22de Februar 1777 i Odense, næstældste Søn af Sognepræsten ved Frue-Kirke ssd., Christian Seidelin (f. 1⁴ 1740 i Gamtofte i Thy, † 27 1799, jvfr. Blochs syenske Geistl. Hist. I. S. 778—84 samt Myerups Lit. Lex. S. 551), og Hedevig Sabine Hoyer (f. 4 1756, † 4 1826, en Datter af Generalauditeur Andreas Hoyer, til Søndervang og Voldbjerg, og Mette Catharine fød Bonne). — Gik først i sin Fødebyes Latinskole; nedsatte sig, ifølge Privilegium af 22de Januar 1802, som Bogtrykker i Kjøbenhavn, og blev 1818 Hof- og Universitets-Bogtrykker. Var tillige Oberstlieutenant, Bataillonscommandeur og Commandeur for Kjøbenhavns borgerlige Artilleri; udnævntes d. 23de October 1836 til Ridder af Danebroge. † 15de Septbr. 1840. — * 1. 1³ 1806 Jacobine Margrethe Cathrine Andrée († 1⁷ 1812). * 2. Maria Elisabeth Clausen (f. 1792).

Udgav: Bisebog, eller danske Selskabsange, med Tillæg af nogle svenske, tydske og latinske. Kbh. 1821. 12.

Seidelin (David), Nysnævntes Søstnebarn; ældste Søn af nedenanførte Bogtrykker Frederik Seidelin og Ulrikke Birgitte f. Melbye, er f. d. 15de Juli 1784 i Odense; besøgte den latinske Skole i sin Fødeby fra 1794 til 1801, og lærte derpaa Pharmaciaen hos Dr. phil., Apotheker Schmidt i Sønderborg paa Als; fik 1806 Ansættelse hos Apotheker Bendixen i Tønder, hvorfra han 1807 rejste til Hjemmet for at forberede sig til Examen, men opholdt sig dog 4 Aar hos Apotheker Dammann i Kjørteminde; rejste i Juli f. A. til Kjøbenhavn, hvor han undertastede sig den pharmaceutiske Examen (eenstemmig Laud.) og endnu samme Efteraar ansattes hos Apsefors pharm. i Sundhedsscollegiet og Apotheker Boje; blev i Maj 1809 Provisor paa Enkemad. Rübners Apothek i Aalborg; erhøldt d. 22de November f. A. Privilegium til at anlægge et Apothek i Skanderborg; blev d. 19de Januar 1836 Forligelsescommissair for Hjelmslev og Gjern Herreder (indtil 1838); d. 4de Maj 1843 Apsefors pharmaciae. — * 4 1810 Cecilia Ulrika Sidelmann (f. 2⁹ 1789, en Datter af Capitain Hans v. Sidelmann og Frederikke Chatrine Hygom). — (Hans Portrait malet af C. M. Bøgh, lithogr. af C. Schmidt 1835).

Den raa Eddike, Acetum. Et historisk pharmacologisk Forsøg, uddraget af ældre og nyere pharmaceutiske og oekonomiske Ahandlinger, forenet med egne Erfaringer. For Pharmaceuter og Eddike-Fabrikanter. Kbh. 1846.

Belysningsgas, skadelig for Vegetationen, i "Den Berlingske Tidende" 1847, Nr. 229.

Desuden flere Lejlighedsdigte og andre smaa Digte, deels særskilt trykte, deels indførte i Dagblade (f. Ex. Skanderborg Amts Avis 1830 fgg.; Aarhus Stifts-Tidende; Kjøbenhavnsposten 1829, Nr. 142; 1831, S. 156). — (Efter Autogr.).

Seidelin (David), ovenansførte Andreas Seidelins yngste Broder; f. d. 30te Maj 1793 i Odense; dimitteret 1813 til Universitetet af daværende Studios. Theol. (siden Dr. philos.) Povel Lemming; absol- verede i Januar 1820 den theologiske Embedsexamen (Haud ill.); blev d. 23de August 1822 Sognepræst til Nimsø og Kastberg i Aarhus Stift. † 8de September 1837. — * Charlotte Maria Diechmann (f. 1/2 1791, en Datter af Justitsraad, Borgemeester og Byfoged Hans Diechmann i Kolding).

Bidrag til Hierarkiets Historie i Danmark. 1ste Hefte. Aarhus, 1835. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 1111—12).

Seidelin (David Niels*) Dorph, Søffendebarn til de 3 Nysansførte; f. d. 13de December 1779 i Rjeng i Fyen, ældste Søn af Præsten sammesteds, Jvar Seidelin (f. 1/2 1747 i Gamtofte, † 2/4 1837 i Odense, jvfr. Blochs fyenste Geistl. Hist. II. S. 270—71) og Anna Maria Falsen (f. 2/4 1750 i Kbh., † 2/2 1807 i Rjeng, en Datter af Hørfremmer Valentin Peter Falsen og Kirstine Margrethe Scherff). — Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1797, udmærket ved Exa- men Artium, og holdt som den øverste blandt de Udmærkede den saakaldte petilio; tog i det paafølgende Aar anden Examen ligeledes med Udmær- kelse; udnævntes d. 11te Febr. 1801 til Alumnus paa Eleró's Collegium; absolverede d. 10de April 1802 den latinisk-juridiske Embedsexamens theo- retiske, og d. 29de April s. A. dens praktiske Prove, begge med Charakteren Laudabilis; manuducerede til juridisk Embedsexamen 1802—1805; blev d. 18de October 1805 Undercancellist i det Danske Cancellies 5te Depar- tement; d. 7de November 1806 (ifke 1807) Secretair ved Protocolen i Højesteret; d. 29de Maj 1810 Byfoged i Ringfjølbing og Herredsfoged i Bølling Herred under Ringfjølbing Amt; d. 26de April 1814 Herredsfoged og Skriver i Hasle, Framlev, Sabro og Besterlisberg Herreder under Aarhus Amt; disputerede d. 10de Febr. 1820 for den juridiske Doctor- grad ved Kjøbenhavn's Universitet (creeret 1/3 s. A.); udnævntes d. 13de Maj 1829 til virkelig Justitsraad. † 19de November 1843 i Aarhus. — * 1/2 1806 Janine Frederikke Sørensen (f. 2/2 1785, † 2/2 1843 i Aarhus, en Datter af Præsten Jens Sørensen til Stadager og Nørre- Kirkeby paa Falster). — (Autobiographi vedføjet det til hans Doctor- promotion udstedte, af B. Thorlacius forfattede Universitetsprogram; jvfr. Berlingste Tid. 1843, Nr. 319, 26; Aarhus Stifts-Tid. 1843, Nr. 211).

De Juribus fidejussoris post solutionem ab illo præstitam, secundum rei na- turam legesque patriæ. Diss. inaug. Haun. 1820.

*) 3te Nikolai.

Undersøgelse om og hvorvidt Pengestraffe stemme overens med rigtige Lovgivningsprincipper, i Jurid. Maanedstid. 1802, II. 260. 476. 541.

Om Retshandlingens Gyldighed med Hensyn til Ringlysningstiden, i Ørsted's Jurid. Arkiv No. 8, S. 176—216; No. 9, S. 178—223. — (Eildeels efter Meddelelse).

Seidelin (Frederik), Sidstnævntes Farbroder; yngste Son af Jubellæreren David Seidelin, Sognepræst til Gamtofte samt Provst i Baag Herred i Fyen (f. 1^s 1711 i Nykjøbing paa Falster, † 1° 1791, jøfr. Blochs fyenste Geistl. Hist. II. S. 229—31), og Sophie Elisabeth Brinch (f. 2^s 1719, † 2⁷ 1776, yngste Datter af Præsten til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, Mag. Jvar Brinch og Sophie Seidelin); f. d. 5te September 1750 i Gamtofte; blev Student 1768; tog i det følgende Aar Examen philosophicum og Baccalaureigraden; afslørede d. 7de August 1772 den latinist-juridiske Embedsexamen (Haud contemn.); var derefter i 9 Aar Volontair ved Sø-Commissariatet; kjøbte 1783 af Prof. P. v. Westen Adresse-Comptoiret og Bogtrykkeriet i Odense, hvilket han 1791 solgte til Bogtrykker Laur. Nic. Faber; levede siden som Commissionair og Kirkeværge i Odense. † 5te December 1822 i Odense. — * 1. 2⁴ 1783 Ulrikke Birgitte Melbye (f. 1° 1757, † 2° 1797, Datter af Postmesteren i Odense, Ulrik Christian Melbye og Birgitte Thorsdatter). * 2. Erikke Pauline Lacoppidan (f. 1⁷ 1757, † 1° 1839, næstældste Datter af Præsten i Søby og Turup i Fyen, Provst Mogens Lacoppidan og Johanne Dorothea Ravn).

Det smukke Kjøns Procurator. Oversat. Odense 1784. (L. E. 1785, Nr. 27). 2det Dpl. 1787. (L. E. 1789, Nr. 36). — Noget Altschaande af Poetier, nyt og gammelt, Originaler og trykte Sager. 1ste Samling. Odense 1785. (L. E. 1785, S. 446—47). — Adolfs samlede Breve af det Tydske oversatte. ibid. cod.

Han udgav Odense Adressecontoirs Efterretninger fra 9de Maj 1783 til Aarets Udgang i Octav, og Aarene 1784—91. 4to.

Seidelin (Hans Diderik de Brinck), f. d. 18de Jan. 1780, ældste Son af Etatsraad og Landsdommer i Sjælland, senere Conferenceraad, Hans de Brinck-Seidelin (covenanterte Frederik Seidelins Søstendebarn), Besidder af Stamhuset Eriksholm og Holbøks Ladegaard (f. 3° 1750, † 1831), og Mariane Magdalene Eichel Bartholin (f. 1² 1752, † 1⁷ 1800, yngste Datter af Conferenceraad, Justitiarius i Højesteret Caspar Christopher Bartholin og Elisabeth Hedevig Eichel). — Blev Student ved privat Dimission i April 1796; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i Octbr. 1796 og April 1797; underkastede sig d. 17de Januar 1800 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske, og d. 2den Maj s. A. dens praktiske Prøve, begge

med Charakteren Laudabilis; blev 1802 Afskultant i Rentekammeret; forpagtede senere Holbøks Ladegaard af sin Fader, men maatte gaae fra den igjen, ligesom ogsaa fra Nibegaarden (Nivaagaard?), som han noget senere kjøbte; opholdt sig derpaa nogen Tid i Kjøbenhavn, men tog siden ud til Slagelse, hvor han tilbragte sine sidste Aar. † 9de Maj 1831. — * Maria von Westen, Datter af Major v. Westen og Jacobine f. von Bergen. — (Biographi i (Fr. Barfods) poet. Læsebog, S. 453—454; jvfr. Ost's „Materialier“, Nr. 145, af Fr. Thaarup).

Digte. Kbh. 1815. (Afsprede have disse Digte for en Deel staaet i Poetisamlinger og periodiske Skrifter, saafom i „Den Danske Litteratur“ 1802; „Fris og Hebe“ 1802; Kruses „Tros“ 1803; „Sandfjeren“ 1811; „Athene“ III. 173—76; „Nyeste Skilderi af Kbhvn“ 1813, v. s. f.).

Hjertets Fæst, en Epilog i Anledning af Kongens Fødselsdag. Slagelse, 1818.

Digtninge. Slagelse, 1829. (R. T. 1830, Nr. 7).

Ved Geheime-Statsminister Rosenkrantz's Grav, i „Nyt Aftenblad“ 1824, Nr. 13, Tillæg (og i Elmquist's „Læsefrugter“ XXIII. 269).

Seidelin (Jens), yngste Søn af nedenauførte Peder Steensfeldt Seidelin og Ane Cousine Green; f. d. 28de Maj 1790 i Kbhvn; blev Secadet 1804; d. 3die April 1807 Secondlieutenant; d. 28de Jan. 1809 Ridder af Danebroge; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 12te Aug. 1821 Capitainlieutenant; d. 29de Januar 1833 Capitain; d. 1ste Juni 1835 constitueret som Navigations-Directeur; d. 22de Juni 1840 Commandeur-captain; d. 18de December 1841 Examinator ved Dispatcheur-Examen; d. 28de Juni 1842 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 27de Juni 1845 Medlem af Commissionen for de studerende Sø-Officerers Underviisning; d. 1ste April 1848 Commandeur. — * 1³ 1813 Anne Elisabeth Bonnevie (f. 1794, en Datter af Justitsraad, Toldinspecteur Emanuel Bonnevie i Kallundborg).

Tablet over Solens Declination til hver Dags Sand-Middag, samt over Maanens søre Culminations Middelløkket for Kjøbenhavns Meridian i Aarene 1836—48. Kbh. 1835—47.

Tablet over Solens Declination og Tids-Equationen til hver Dags Sand-Middag og Middels-Middag, samt over Maanens søre Culminations Middelløkket for Greenwich's Meridian i Aarene 1837—50. Kbh. 1835—48.

Practisk Anvendelse af Nemheden ved at finde Misviisningen og Klokketallet og ved dette Længden ved Søuhret eller Uhrets Stand, ved Hjælp af Solens Høide og Peiling i eller i Nærheden af Førstevverticalen, i „Nyt Archiv for Søvæsenet“ Bd. III. 1844, S. 480—94; Om Interpolation, sfd. Bd. IV. 1845, S. 129—37. (jvfr. „Berigtigelse“, af Forf., sfd. S. 345). — (Rev.).

Seidelin (Ludvig Christian de Brinck), Broder til ovenau-

ferte H. D. de Brinck-Seidelin; f. d. 20de Decbr. 1787 (ifte 1789) paa Eriksholm; blev privat dimitteret til Universitetet 1806 (ifte 1808); underkastede sig i Oct. 1812 den latinff-juridiffe Embedsexamens theoretiffe og praktiffe Provf, hiin med bedffe, denne med næffbedffe Charakter; blev d. 18de August 1813 Auscultant i Rentekammeret; d. 31te Juli 1815 Kammerjunfer; d. 9de December f. A. Amtsforvalter for Hjøring Amtffue-Diffrikt; d. 4de Marts 1835 Etatsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 5te April 1845 Generaldecifor og Chef for det danffe Regnffabffvæfen i Rentekammeret (jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 136); d. 28de Juni 1847 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderfftegn; d. 26de Januar 1848 valgt til Formand i Sefffabet for Trykffefrihedens rette Brug. Deeltog, efter kongelig Befaling (af 2³ 1832), i den Fofsamling af oplyffe Mænd, fom bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenffande, angaaende Danmarks Provindffalfffænder, i Dvervejelfe; valgtes 1834 til anden Deputeret for det 1ffe jydffe Kjøffstaddiffrikt (Aalborg og Hjøring) ved Nørrejyllands Provindffalfffænder-Fofsamling, og mødte i denne Egenffab i Viborg 1838 og 1840. — * 1815 Maria Elisabeth Kragh (f. 2⁹ 1790 i Kbhvn.). — (Jvfr. Det's „Materialier“, Nr. 145, af Fr. Thaarup. — Portrait, paa det lithographerede Blad: „Danffe Folkerepræffentanter i Viborg“, 1844).

Var det gavnligt om Fofpagningsffiden af Bondejord var overladt til Contrahenternes Lykke? og om Bondegaardenes Størfelfe var uindffranket? Et Priiffffrift, i Landhuushoidn. Sefff. Skriffter. Ny Samling. Bd. IV. S. 1—188. (jvfr. ffid. S. 221—22). Sarfftilt aftr. Kbh. 1815.

Hjørring Amt. Befrevet, efter Dpfordring fra det Kongelige Landhuusholdningsffellffab. Kbh. 1828; o. m. L.: Bidrag til Kundffab om de danffe Provindffers nærværende Tilffand i oekonomiff Henseende. Fofanfallet, efter kongl. Befaling ved Landhuusholdningsffellffabet. Fjerde Stykke. (M. f. L. II. 381—404, af J. W. Hornemann; jvfr. Aalborg Stiftffid. 1829, Nr. 68, 72, 81).

Populair Fremffilling af det danffe Skatte- og Afgiffffvæfen. Udgivet af Sefffabet for Trykffefrihedens rette Brug. Kbh. 1840.

Om Almiffffellemmer, jordløfe Hufe, Armødens Marffager og Midler til at forebygge Fofarmelfe, i „Danff Folkeblad“ 3die Aarg. Nr. 59, 61—62, S. 233—36 og 241—45.

Selvfjere og Fæffebønder, i Schouw's „Danff Ugefffrift“, Bd. VIII. Nr. 195, S. 193—202; Om Fæffegodffets Dvergang til Selvfieendom, ffid. 2den Ræffe, Bd. VIII. Nr. 200—1, S. 309—44. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 55, 63, 111, 112; Fæffel. 1846, Nr. 83—84, 123); Om Jordudffyffning, ffid. Nr. 205, S. 385—90.

Bidrag til Dpflyffning om de ucomplete, men dog privilegerede Hovedgaardes Adkommff til Godtgjørfelfe i det Tilffælde, at Fofffornet blev egalifferet, i Schouw's „Danff Tidffffrift“, Nr. 1. 1847.

Om at komme de danfftalende Diffricter i Hertugdømmet Slesvig til Hjælp ved Dprettelfen af danffe Underbiffningsanfaffter, i Tillægsblad til Aalborg Stiftffid. ffidende 1843. (optr. i Fæffel. IV. 1843, Nr. 1274).

3 Anledning af det til Provinzialstænderne i Roeskilde 1844 indgivne Andragende om Forankaltninger i Slesvig til den danske Nationalitets Opretholdelse og Udvikling, i Fædref. V. 1844, Nr. 1744.

En Sang i Anledning af Formølingøfesten 1828, i Kbhvns Skitleri 1828, S. 1567—68.

3 Nørrejylland's Stænder=Lidende (Forflag ang. Forebyggelse af Arbeskæftbreve paa enkelte Dele af Selveiendom, 1838, I. S. 687—97; Forflag til Kjøbstædernes Beskyttelse i deres fortrinlige Rettighed til Haandværksbrug, sfd. S. 756—68; Forflag om at de Kongelige Lovudkast maatte for Fremtiden blive de Stænderdeputerede meddeelte før deres Sammentalelse, sfd. S. 985—87; Andragende om Postforsendelsesret for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 297—304).

Seidelin (Peder Steensfeldt), ældre Broder til den i Nyerup's Lit. Lex. S. 55 Zanførte Magister og Sognepræst Jens Seidelin; f. d. 13de Febr. 1748 i Ulsted i Vendsyssel, hvor hans Fader Jens Jørgensen Seidelin (en Præsteføn fra Wonsyld i Haderslev Amt, f. 1719, † 2° 1750) var Sognepræst og gift med Elisabeth Cathrine Steensfeldt (Datter af Peder Steensfeldt, til Clausholm i Hellevad Sogn). Dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1765; studerede Medicin, og blev Alumnus paa Worch's Collegium; var medicinff Candidat paa Frederiks-Hospital 1776—84; derefter praktiserende Læge; blev siden beskikket til Læge ved St. Hans Hospital paa Ladegaarden, ved Kjøbenhavn, og da dette efter Bombardementet forflyttedes til Bidstrup ved Roeskilde, forblev han i Kjøbenhavn, som Læge paa Broerne i Fattigvæsenets Tjeneste. † 15de Januar 1817. — * 2¹ 1777 Ane Cousine Green (f. 1751, † 1810). — (Jvfr. [Zaubers] Notitser om Disciple i Aalborg Skole, III. S. 38).

Dissert. de accretione pulmonum cum pleura. Havn. 1774.

Tentamen medicum de causa proxima & sede inflammationis, præsid. Callisen. Havn. 1774. — *Tent. med. de generatione Paris,* præs. Tode. ibid. 1775. — *Spec. med. sistens Historiam & curationem Ophthalmie,* præs. Saxtorph. ib. 1776. — *Theses medicæ circa dysenteriam,* præs. Callisen. ibid. 1780. (Disputatser, forsvarede i det medicinff Selskab).

Seidelin (Valentin Peter), Broder til ovenanførte David Niels Dorphy Seidelin; f. d. 30te April 1781 i Kjøng Præstegaard, i Fyen; deponerede efter privat Underviisning i Efteraaret 1797; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar; afsløvere d. 4de Juli 1803 den theologiff Embedsexamen med Charakteren Laudab. et quidem egregie; rejste i December 1804 til det Mecklenborg-Schwerinff Hof, for der at undervise Prindsesse Charlotte Frederikke i det danske Sprog og Historie; fik, ved hendes Formøling 1806, Bartpenge og blev tillige Bibliothekar hos Prinds Christian Frederik; den 16de Juni 1809 udnævnt til Sognepræst for Dreflette Menighed i Fyen; d. 1ste August 1829 Consistorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af

Danebrog; d. 23de Maj 1837 bestiftet til tillige at være Provst for Baag og Vends Herreder under Odense Amt; d. 26de Marts 1842 udnævnt til Medlem af Amtsraadet for Nøsens og Hindsøgaus Amter; den 28de Juni 1845 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * $\frac{26}{10}$ 1809 Margrete Dorothea Jacobsen (f. $\frac{1}{2}$ ⁴ 1787), Datter af hans Formand, Provst Jacob Jacobsen (f. $\frac{2}{9}$ 1743, † $\frac{2}{1}$ ² 1809) og Anna Margrete Erichsen (f. $\frac{1}{7}$ ⁴ 1763, † $\frac{2}{1}$ ⁹ 1805).

Sørgetale ved Generalmajor F. W. v. Falbes Bifattelse i Dreflette Kirke. Aftrykt som Haandskrift for nogle Venner. Odense 1814.

Tale ved Egteforeningen imellem Kammerherre, Greve P. Bille Brahe og Broten J. C. W. Falbe den 15de November 1816 paa Frederiksøave. Aftrykt som Haandskrift for nogle Venner. Med Sange af G. J. Brandt, Præst i Gamtofte. Odense 1816.

Mindetale ved Etatsraad, Ridder Johan Christian Rybergs Jordefærd den 26de Januar 1832, holden i Dreflette Kirke. Odense 1832.

Om de gamle danske Broderstaber, som en mærkelig Ytring af Communallivet i Middelalderen. i S. Fempels "Bidrag til Lids Historien", Bd. 6. 1840, Nr. 35. 36. 37. 38. 39.

Bestemmelser, som ere vedtagne af Skolelærerne i Baag og Vends Herreder, for den imellem dem selv indbyrdes oprettede Enkepensjonsforening l. Novbr. 1841. Odense 1841. — (Revideret meddeelt).

Selby (Charles Borre, Baron de), f. d. 31te August 1778, ældste Søn af Kammerherre, Generalkrigscommissair Charles Baron de Selby (af en gammel engelsk adelig Slægt), til Gildenstein i Wagrien samt Durupgaard paa Falsler, og Forfatter af de Efterretninger om Veffestov Gaard og Gods og om Sparresholm, som findes i Vegtrup's Beskrivelse over Hovedgaardene i Sjælland, 2. H. S. 263—71 (f. $\frac{2}{1}$ ⁴ 1755 i Biddestown i Northumberland, dansk Friherre $\frac{1}{2}$ 1796, † $\frac{1}{3}$ ⁵ 1823 i Kjøbenhavn, jvfr. Thaarup's fødreuel. Nekrolog f. 1821—26, S. 237—239, samt Ost's "Materialier", Nr. 71), og Birgitte Kirstine Borre (f. $\frac{2}{3}$ 1759, † $\frac{1}{6}$ 1809), en Datter af Etatsraad Borre. — Blev d. 13de December 1809 Kammerherre; 1810 overordentlig Gesandt ved det Westphalske Hof; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebrog; d. 22de November 1820 overordentlig Gesandt ved det Nederlandske Hof; d. 16de Maj 1824 Commandeur og d. 25de Maj 1826 Storkors af Danebrog; d. 1ste November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 12te Juni 1833 Titel af Hofsjægermester; udnævntes d. 28de October 1836 til Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ste Kl. Nr. 13); blev fra 1ste Juli 1842 i Naade entleddiget med Vartpenge fra sin Post som Gesandt i Haag; f. A. Storkors af den nederlandske Egekrone-Orden; opholdt sig derefter i Kjøbenhavn. — * 1806 Christiane Georgine Louise Falbe († $\frac{1}{1}$ 1843, i sit 58de Aar, i Kbhvn.).

Observations sur la Déclaration de S. M. Britannique publiée en Septemb. 1807. Copenh. Octob. 1807. 8. (Dette Skrift, som gik under kongl. Risjager, Comptoirist J. S. Bjørnsen's Navn, udkom samme Aar i dansk Oversættelse ved K. L. Rahbek og med hans Noter. 47 S. 8.).

Selmer (Frederik Christian), f. d. 15de Februar 1762 i Norge, Son af Sigismund Christian Selmer, Oberstlieutenant ved det 3die Thronhjemste Regiment (f. $\frac{3}{2}$ 1708, † $\frac{7}{7}$ 1791 som afskediget Oberst), og Johanne Cathrine Nyrop (Datter af Biskop Chr. Nyrop i Christianssand). — Var Capitain og Landinspecteur, da han 1795 blev Medlem af Høvericommissionen for Jylland; siden constitueret, og 1805 virkelig Amtsforvalter for Hirschholms District; 1808 Justitsraad; d. 22de Dec. 1821 (fra Udgangen af samme Aar at regne), efter Ansøgning, i Raade entlediget. Var tillige Landvæsencommissair i Hirschholms District (indtil 1819), samt Forstkaaserer (1808—1821). † 1ste December 1843. — * Ellena Jacoba Jensen (f. 1774 i Nordrehoug Præstegjeld i Aggershøns Stift, Datter af Regimentsquartiermester Jensen).

Svar paa Procurator S. Waggesens Forsvar for Mette Christine Hansen. Kbh. 1820. (jvfr. Art. G. L. Baden (I. 31). — Ultimatum paa Prøgt i Anledning af Dr. Badens Gjenmæle. *ibid.* *cod.*

Selmer (Friederich Siegfried), f. d. 4de Juli 1787 i Sollested i Fyen, ældste Son af Matthias Selmer, daværende Sognepræst til Sollested og Vedtofte, siden ($\frac{2}{2}$ 1791) til Gamtofte (f. $\frac{9}{9}$ 1755 i Øster-Snebe i Ribe Stift, † $\frac{1}{2}$ 1808, jvfr. Blochs fyenste Geistl. Hist. II. 326, samt G. J. Brandt's Sørgetale over M. Selmer; Odense 1809), og Barbara Kirstine Plesner (f. 1766, † $\frac{4}{4}$ 1826, yngste Datter af Præsten til Sollested og Vedtofte, Hans Philip Plesner og Ursula Pileholm). Dimitteret fra Nyborg Skole blev han Student 1805; tog i Juli 1812 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 23de April 1823 Sognepræst til Lunbe i Fyens Stift; d. 4de Maj 1825 til Herrested og Christi Capel paa Raunholt, f. St.; d. 22de August 1837 tillige Provst for Binding og Gudme Herreder; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Svendborg Amt. — * 1823 Petrine Muhl.

Udnævning til Hold i Hæsfelager paa hans Embeds-Jubilæum den 20. Mai 1838 som Degn og Skolelærer, ved Dannebrogskorslets Overlevering, i "Lidskr. f. Almueskolevæsenet", VI. Aarg. 1839, S. 50—52.

Selmer (Sannibal Peter), f. d. 9de September 1802 paa Gaarden Meen i Bratsberg Amt i Norge, hvor hans Fader, nedenauferte Johan Henrik Selmer, da var Amtmand. Dimitteret fra Horsens Skole blev han Student 1820; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Foraaret 1826 den latinsk-juridiske

Embedsexamens theoretiske og i Foraaret 1829 sammes praktiske Prøve begge med Charakteren *Laudabilis*; blev 1828 Copiist i Universitets-Directionens Secretariat, hvor han 1831 avancerede til 3die og s. A. til 2den Cancellist; udnævntes d. 27de Juni 1837 til Chef for bemeldte Secretariat; d. 18de Juli s. A. til Cancellifsecretair; d. 4de Marts 1840 til virkelig Cancelliraad; blev d. 11te April 1848 i Raade og med Pension, under Navn af Wartpenge, entlediget; d. 5te Juni s. A. Justitsraad. Foretog, fra Juni 1836 til Maj 1837, for sin Helbreds Skyld, en Udenlandsrejse til Tydskland, Italien og Frankrige. — * $\frac{1}{2}$ 1837 Johanne Aulsebaide Wilkens (f. 1809), ældste Datter af Cancelliraad, Comptoirchef i Nationalbanken, Jessenius Nicolai Henrik Wilkens og Johanne, f. Hviid.

Akademiske Tidender, eller Samling af Efterretninger vedkommende Kjøbenhavns Universitet, Sors Akademi, og de lærde Skoler, samt dermed forbundne Anstalter. I.—III. Aarg. Kbh. 1833—35. IV. Bb. ibid. 1836—41. [4de Bds 1ste Hefte udg. af E. S. Friberg og A. R. Bang i Selmers Forberelse, ligesom Bang havde bearbejdet omtrent Halvdelen af det følgende 2det Hefte]. (E. T. 1835, Nr. 13, 14, 15, 16; E. f. L. o. R. I. 93—105).

Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1837—1845. (Med Sagregifter til Aarg. 1837—40, samt til Aarg. 1841—45). Kbh. 1838—46. Imperial 8. (E. f. L. o. R. I. 106—10; Berl. Tid. 1839, Nr. 114; 1840, Nr. 171, 72, 80; 1844, Nr. 279, 87; "Søndagen", Tillægsbl. t. "Dagen" 1839, Nr. 18—19). — Aarbog for Kjøbenhavns Universitet og øvrige høiere Underviisningsanstalter for 1846. 10de Aargang eller 3die Samlings 1ste Hefte. Kbh. 1847. (N. Aftenbl. 1847, Nr. 286; Flyv. Post 1847, Nr. 279).

Om Oprettelsen af et Universitet i Sylland. Kbh. 1845. (Jvfr. N. Aftenbl. 1845, Nr. 194—207; "Studier, Kritiker og Notiser" 1845, S. 280).

Et andet Bidrag til Knudernes Løsning. Af en Dansk. Kbh. 1848. 24 S. 8.

Om en vigtig Betingelse for det høiere Underviisnings-Vesens Fremme, i "Danst Folkeblad" VI. Aarg. Nr. 22—23, S. 85—90 (jvfr. Roestilde Stænder-Tid. 1840, S. 938—39, 949); Nogle Bemærkninger om Sors Akademi og dets mulige Reorganisation, fstd. VIII. Aarg. Nr. 62—63 (anonymt). — Nogle Bemærkninger om vore Realskoler og Realskøleskoler, og hvorvidt Sors Academi kunde ombannes til en saadan, i Berl. Tid. 1843, Nr. 349—51 (anonymt). — (Rebid.).

Selmer (Johan Henrik), Broder til ovenansførte Frederik Christian Selmer; f. d. 26de April 1756 i Norge, paa Gaarden Frog paa Ringerige; blev ansat som Cadet i Artillericorpsen, hvori han avancerede til at blive Capitain; var derefter Landinspecteur ved de kongl. Gøbser paa Frederiksborg Amt; blev 1795 Medlem af Høvericommissionen for Sjælland og Nerne; 1800 Amtmand over Bratsberg Amt i Norge; 1803 Amtmand over Weile Amt (indtil 1820); d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var Medlem af Matriculerings-Commissionen fra 1806 indtil sin Død d. 21de Januar 1831. — * Zuger Marie Müller, en Datter

af Forvalter ved Sorø Academies Gods, Caspar Peter Müller og Anna f. Paludan.

Om Aflhedens og Raadbollehedens almindelige Betskaftighed, i Sluffens oecon. Annaler Bd. III. 1802, S. 123—51; — Koloniernes nærværende Forfatning, af Selmer og Rynde, *ibid.* S. 151—98. (Udtog i Begrups Beskr. ov. Agerdyrkn. i Syland, I. 307—17; III. 286—96).

Selmer (Peter Hersleb), Sidstansjertes Broder; f. d. 6te Decbr. 1758; blev d. 27de Dec. 1780 Secondlieutenant i Sø-Staten; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant; d. 3die April 1789 Inspections-Officeer ved Reberbanen; d. 8de Jan. 1796 Capitainlieutenant; d. 24de Dec. 1800 Capitain; d. 7de Febr. 1810 Commandeurcapitain; d. 1ste Octbr. 1815 Commandeur. † 27de Januar 1819. — * § 1788 Maren Grove (f. 1⁵/₆ 1762, † § 1827), næstældste Datter af Etatsraad, Bureauchef ved Holmen, Johan Christian Grove og Mette Marie f. Verboe. — (Jvfr. Gardes Efterretn. om d. danske og norske Sømagt IV. 319).

Kort Efterretning om de vigtigste Lærdomme i Herrens Nye Kirke, kaldet Nye Jerusalem. Oversat af Engelst. Kbh. 1794. 16 S. 8. (L. E. 1797, Nr. 32; Arit. og Antikr. S. XV. Nr. 3).

Selstrup (Christian), f. d. 28de Maj 1788 i Roestilde, hvor hans Fader Jørgen Jørgensen Selstrup var Stræddermester; var Seminarist paa det Blaagaard-Jonstruppe Seminarium 1807—10; var en fort Lid Skuespiller; blev d. 16de Decbr. 1828 Under- og d. 30te Juli 1833 Dvergraver ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. † 1ste September 1834. — * Anna Sophie Jensen (f. 1⁷/₆ 1798, Datter af Lysestøber Jensen i Kjøbenhavn).

Den gamle Vonde, Jørgen Jensens, og hjempermitteret Soldat Christophers Samtale om Menneſte-Dreſeren, de Læres Stridigheder om Troen o. s. v. Kbh. 1822. (under Navnet Niels Peter Svendsen).

Bidrag: i »Kjøbenhavns Skilderi« (Til Pastor Wedel i Gverdrup, 1820, Nr. 49); i »Politivennen« (f. Ex. et Bidrag paa bredt Sjællandsk, i Aarg. 1822; en Samtale om Frue-Kirke, i Aarg. 1823, Nr. 409; om Klostertroen i Roestilde, f. A. Nr. 410); og i »Telegraphen« 1822.

Semper Hilaris, Pseudonym; see Salomon Sylvester Hergh.

de Sérène d'Acqueria (Jean Louis David Brünnet), f. d. 3die April 1764 i Franfrige, som han forlod under Revolutionen og kom til Danmark, hvor han siden ved Givtermaal blev Ejer af Udfinggaard og Meringgaard, ved Horsens; d. 30te October 1801 Generalkrigscommissair; erholdt d. 19de April 1805 Rang efter Rangfædn. 2 Kl. Nr. 5; optoges d. 8de Februar 1817 (Patent 3° f. A.) med sine ægte Descendenter i den danske Adelsstand (f. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 200); blev 1829

Ridder af den franske St. Ludvigs-Orden. — * 1800 Gerhardine Johanne v. Gerdsdorff (f. $\frac{1}{2}$ 1779, † $\frac{1}{7}$ 1826), eneste Datter af Kammerherre, Oberst Christian Christopher v. Gerdsdorff, til Ulfvinggaard og Meringgaard, og Bodil de Lichtenberg. — (Jvfr. Fragmentet af den poetiske Epistel, vedføjet det nedenaførte Skrivt „Naufrage“ ic.).

Naufrage sur le grand Belt, et Voyage dans les enfers faits au mois de Décembre 1819. Description en vers et en prose à Mr. le Comte de Hax..., par un des Voyageurs, qui en est revenu. Copenh. 1824. 30 pag. (R. T. 1826, S. 770-771).

Dyveke, Tragédie en vers et en cinq actes d'après la Tragédie danoise de O. J. Samsøe. Copenh. 1825. (R. T. 1826, S. 785-90).

Hildour. Trait du caractère et des mœurs des anciens Normands. Imité du danois de Samsøe. Copenh. 1825. 44 pag. (R. T. 1826, S. 790; samtlige 3 ann. i Conversationssbl. 1825, S. 308-9).

Et særskilt trykt fransk Digt i Anledning af Formalingssfejten 1828.

Sekforn (Heinrich Gustav) var Premierlieutenant ved det hollandske Jægercorps, da han d. 28de April 1820, efter Ansøgning, i Raade erholdt Afsted af Krigstjenesten med Capitains Charakter; blev 1821 Controleur og Visiteur i Ratingstiel, og 1824 i Friederichstadt. — * Laurine Christiane Walther (f. $\frac{2}{1}$ 1792), en Datter af Præsten Emanuel Walther i Steenmagle i Sjælland og Anne Christiane Halboe.

Vidtrag i „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Overgang og Tilbagegang over Floder. Uddragen af: „Leichte Truppen; kleiner Krieg; von Schels“, i I. Aarg. S. 425-65; Afhandling over den tyrkiske Militair-Forfatning, i II. Aarg. S. 272-303; 329-80; III. Aarg. S. 213-42).

Severin (Christian Frederik), f. i Aarhus; var Seminarist paa Blaagaards Skolelærer-Seminarium 1805-1808, siden Lærer ved Fattigvæsenets Skoler i Kjøbenhavn (indtil 1822); derpaa Lærer i Alsborg, og 1829 i Frederikshavn.

Betragtninger over det danske Almue-Skolevæsen i Almindelighed igjennem det sidste Aarhundrede, samt over Kjøbenhavns Borger- og Almue-Skolevæsen for Tiden i Særdeleshed. Kbh. 1817. (Maanedstid. f. Skolet. og Opdragere, 1821, S. 129-43 og 161-76).

Veiledning i praktisk Regning for Almuebørn. Kbh. 1819.

Forsøg til en almindelig Kundskabsbog for Landalmue-Skoler. Kbh. 1820.

Lysthuset i Krohaven, eller den befjendelige Kjærlighedsberkløring. En original Roman. Kbh. 1820.

Den uudtømmelige Spøgemester, eller fuldstændig Anvisning til de interessanteste selskabelige Underholdninger. Oversat. Kbh. 1821. (2det Dyl. 1842).

Fusarofficeren eller Portraitet. Original Familienhistorie. I.--II. Deel. Alsborg, 1827.

Redacteur og Udgiver af: Den cimbriske Jagttager. Et Underholdnings- og Politiblad. Aalborg, 1829—30. 4to. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 684).
Medredacteur af: Hjørring Amts-Tidende. Hjørring 1843.

Severinus.

Om Landskabsmaaleriet, i Breve, i Literatur-, Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 27. 32.

Severus (S.), Pseudonym; see C. E. F. Weyse.

Sibbern (Frederik Christian), fød d. 18de Juli 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Friderich Gabriel Gottlieb Sibbern var Læge ved Berne- og Dpfostningshuset (f. 1743 i Segeberg, † 1794 i Kbhvn, jvfr. „Borgerv.“ 7de Aarg. Nr. 3, samt Myerups Lit. Ter. S. 551—55); hans Moder Charlotte Amalia Friderica Lovise f. Wiiden (f. 1753, † 1807, en Guldsmeddatter fra Pløen). — Blev i Maj 1798 Discipel i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1802; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; kappedes allerede i Aaret 1803 om Prisen for den af Universitetet fremsatte Opgave i Mathematiken, og vandt 1806, 1807 og 1810 Medaljerne for Besvarelser af de for 1805, 6 og 9 udsatte Priisopgaver i Philosophien: „An mentiri, i. e. contra animi sententiam loqui, semper nefas est, vel si nemini hoc modo injuriam facias? & an illud dignitati hominis adeo repugnat, ut nemo sive publico, sive privato ductus officio, quod verum non sit, dicere debeat?“; „Quam vim habet sermo, non tantum ad res signandas, sed etiam intelligendas, et accuratas earum notiones animo informandas?“ og „Quodnam totius philosophiæ principium est, unum an plura, et, si plura, quænam illorum est inter se ratio, ut simul constare sine conflictu possint?“ (f. Engelstofts Univerf. og Skole-Annal. 1807, I. S. 85—87; 1810, I. S. 52—53); udnævntes d. 14de Maj 1806 til Alumnus paa Valkendorfs Collegium; underkastede sig i April 1810 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; disputerede d. 22. Juni 1811 for den philosophiske Doctorgrad, og rejste samme Aar til tydske Universiteter (Berlin, Jena og Breslau, hvor Steffens dengang var), ved hvilke han studerede Philosophi; vendte 1813 over Dresden, Berlin, München og Schweiz tilbage; blev d. 27de Octbr. f. A. Professor extraordinarius i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; d. 17de Novbr. 1829 Professor ordinarius og Assessor (samt Secretair indtil 27 1830) i Consistoriet; d. 23de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1845 virkelig Etatsraad. Er Medlem af det

Rongl. Danffe Videnskabernes Selskab ($\frac{2}{4}$ 1816); af det Skandinaviske Literatur-Selskab og af flere andre videnskabelige Samsfund; var Universitetets Rector 1845—46, og een af Trykfrihedsselskabets Stiftere. — * $\frac{2}{2}$ 1819 C. M. D. C. L. Ipsen, en Datter af Krigsraad, Havnestrifer i Kbhvn., Ludvig Friderich Ipsen og Anne Margrethe f. Verbohl. — (Biographi, i „Danst Pantheon“ XXXVI. Levering, 1846; jvfr. Brockhaus's Convers.-Lex. der neuesten Zeit und Literatur, Bd. IV. 1834; Conversationslex. d. Gegenwart, Bd. IV. Abth. 1. 1840, S. 1095—96; Døst's „Materialier“, Nr. 114 (af Th. S. Ersted). — Portrait: del. C. Koble, lithogr. P. S. Gemzøe, 1834, Folio; ogsaa lithogr. i E. Warentzen's & Comp. lithogr. Institut, i „Danst Pantheon“ XXXVI. Lever. 3 Basrelief af Billedhugger og Medailleur Prof. Christensen. Malet 1847 to Gange af Johannes Jensen; det ene Maleri efter kongl. Befaling optaget i den Frederiksborgske Samling).

De principis philosophicis disciplinae juris. Diss. inaug. Hafniae 1811.

Undersøgelse, fornemmelgen i logisk, juridisk og æsthetisk Henseende, over Theatercensorerens Fremfærd ved at forkaste (Dchleneschlägers) Frejas Alter; med nogle Ord om usædelige Skuespil. Kbh. 1816. (jvfr. Sofis Søndagsbl. 1816, Nr. 43—48).

Menneskets aandelige Natur og Væsen. Et Udkast til en Psychologie. I.—II. Deel. Kbh. 1819—28. [2den Deel under særskilt Titel: Psychologisk Pathologie]. (L. L. 1830, Nr. 17. 18; M. f. L. II. 35—58, af S. G. v. Schmidten; jvfr. Sibbern's filosof. Archiv I. S. 1829, S. 79—84 og M. f. L. II. 357—58, Noten; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 278). Den Iste Deel er i Udtog oversat paa Svensk (af Hammarcksöfde): Menniskans Aandeliga Natur eller Utkast till en Psychologi för Gymnasierna, i sammendrag. Stockholm, 1827. 8: o. (f. L. L. 1828, S. 112). — Psychologie, indledet ved almindelig Biologie, i sammentrængt Fremstilling. Ny Udarbeidelse. Kbh. 1843. Anden Udgave. ibid. 1849.

Om Elskov eller Kjærlighed imellem Mand og Qvinde. Kbh. 1819. (L. L. 1820, Nr. 26).

Om Erkjendelse og Granskning. Til Indledning i det academiske Studium. Kbh. 1822.

Logikens Elementer. Som Manuscript for Tilhørere. (Kbh. 1822). Logik som Lænkellære. Ny Udarbeidelse endnu som foreløbigt Aftryk for Tilhørere. ibid. 1827. (r. af Poul M. Møller i hans „Efterladte Skrifter“ II. S. 39—54). Logik som Lænkellære, fra en intelligent Sagttagelses Standpunct og i analytisk-genetisk Fremstilling. Ny Udgave. ibid. 1835. Et Udtog heraf. ibid. 1849.

De præexistentia, genesi et immortalitate animæ. Programma (til Universitetets aarlige Reformationssfest). Hafniae, 1823. 33 pagg. 4to. (jvfr. L. L. 1823, S. 779—83).

Efterladte Breve af Gabriells, samlede og udgivne. Kbh. 1826. (r. af J. P. Mynster foran i Bogen, S. V.—XIV.; af E. Møllebech i L. L. 1826, Nr. 23. 24; Conversationsbl. 2. Aarg. Nr. 12).

Philosophiskt Archiv og Repertorium. I.—IV. Hefte. (Indhold: om Abstraction og abstract Betragtning; om den menneskelige Sjæls Subsistens i Liv og Død; Bidrag til Bestemmelsen af Philosophiens Forhold til Theologien; pædagogiske Betragtninger; om den intellectuella Anskuelse; nogle Bemærkninger angaaende Retshaandhævelse og Statsstyrelse; Hovedinddelingen af Begreberne, oplyst ved adskillige Exempler; Bidrag til Opklaring af de menneskelige Dristers Natur og Væsen; hvad er Dogmatik?). Kbh. 1829—30. (jvfr. Kbhpost. 1829, S. 225 og 686).

Skrivelse til Digteren Ingemann i Anledning af Huldregaverne. Fra en Ven i Kjøbenhavn. Kbh. 1831. 27 S. (M. f. L. VI. 144—46, af D. C. Ørsted).

Bemærkninger ved den Kongelige Anordning angaaende Provindsialstænders Indførelse i Danmark med nogle almindelige Forerindringer; Undersøgelse og Forslag betræffende det endnu Ubestemte, samt et Tillæg om Trykkefriheds-Tilstanden hos os. Kbh. 1832. (L. T. 1832, Nr. 6, 7, 8, 9; M. f. L. VII. 343—86, af N. David; jvfr. S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Otium“, II. S. 119—125. — Udteg af Skriftet i Kbhpost. 1835, Nr. 311, 12).

Om Poesie og Kunst i Almindelighed, med Hensyn til alle Arter deraf, dog især Digte, Maler, Billedhugger og Stuepiller-Kunst; eller: Foredrag over almindelig Æsthetik og Poetik. Første Deel. Kbh. 1834. (L. T. 1835, Nr. 12, 13, af Poul M. Møller; M. f. L. XIII. 177—202, af E. C. Tryde).

Til Minde om Herloviaeren Hans Bøchman Melchior. En Tale. Med en Sang af Sophus Zahle, nogle Forerindringer og et Titeltobber. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 24—26, af S. Zahle).

Patriotiske Intelligentsblade. Nærmest i Anledning af Provindsialstændernes Forsamling i Roskilde i Efteraaret 1835. I.—II. Hefte. Kbh. 1835—36. (jvfr. L. T. 1836, S. 15—16; Dørs „Materialier“, Nr. 51). — Bemærkninger, hørende til Debatteerne om Bankspørgsmaalet. Et Tillæg til patriotiske Intelligentsblade. Kbh. 1836. („Fædrel.“ III. Nr. 118 og 122, af N. David; „Dagen“ 1836, Nr. 306; 1837, Nr. 19, 20, af Sibbern).

Til Minde om Herlufsholms forrige Rector, Justitsraad og Professor Anders Binding Brorson, Ridder af Dannebrog. En Tale, med en Fortale og Tillæg. Kbh. 1836.

Hvad det har at betyde, at komme til Universitetet, udviklet i en akademisk Tale til de nylig optagne Studenter. Kbh. 1836.

Om de danske Stænderforsamlings Forening og i Anledning af Debatteerne om samme. Et Bidrag til en Stænder-Jurisprudents og en Statslære for Stænderne. Fornemmelig fra de republikanske Anskuers Standpunkt. Kbh. 1838. (L. f. L. o. R. III. 1—19, af A. F. Krieger; Berl. Tid. 1838, Nr. 285).

Om Skattebevillingstret og Constitution. Kbh. 1840. (Berl. Tid. 1840 Nr. 158).

Til samtlige Kjøbenhavns Borgere, privilegerede og upriviligerede, i Anledning af de sidste Valg af Borgerrepræsentanter. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 115).

Diktafsyne eller Bidrag til Politik og politisk Jurisprudents for Danske, i flateretlig, kirkelig og historisk Hensende. Første Hefte. Kbh. 1843. (Berl. Tid. 1843, Nr. 69; Kbhpost. 1843, Nr. 78; „Ny Portefeuille“ 1843, II. 30).

Om Philosophiens Begreb, Natur og Bæsen. En Fremstilling af Philosophiens Propædeutik. Kbh. 1843.

Speculativ Kosmologie med Grundlag til en speculativ Theologie. Kbh. 1846. (jvfr. Kbhpost. 1848, Nr. 11).

Om den kristelige Ytringsfrihed i kirkelig Henseende. Indbydelseskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 18de September 1846. Kbh. 4to. („Danst Kirketid.“ II. 45—48, af Fr. Helweg. — Udtog af hans Tale ved samme Fest, i „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 223).

Bidrag til at opklare den kristelige og kirkelige Frihed saavel i Almindelighed som med Hensyn til Danmark i Cardeleshed. Indbydelseskrift til Universitets Festen i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 18de Septbr. 1847. Kbh. 4to. (D. Kirketid. III. 233—41, af P. A. Jønger).

Bidrag til at oplyse nogle ontologiske Udtryk i Aristoteles's Metaphysik. Indbydelseskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 6te October 1848. Kbh. 4to.

Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, saavel i Almindelighed som i phrenologisk, pathognomonisk, physognomonisk og ethisk Henseende i Cardeleshed. Kbh. 1849.

Redigerede: Udvalgte Psalmer, udgivne af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug. I.—II. Hæfte. (I. S.: Udvalgte Avdents- og Jule-Psalmer; 2. S.: Psalmer for den stille Uge og Paasten). Kbh. 1835—37; 1. S. 2den Udgave ibid. 1836. (L. T. 1836, Nr. 2; Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 816; 1836, Nr. 8. 13. 17; jvfr. L. T. 1836, S. 38—47, af Sibbern; „Kbhpost.“ 1836, Nr. 76, 77, 78, 79, 80, 108, 9, 11, 12, 36, af Sibbern; „Dagen“ 1836, Nr. 42; M. f. L. XV. 313, Noten).

Om Straffen for de i 6—7—2 til 9 omhandlede Legemsbeskadigelser, naar de stee med Overlæg, i Driftens „Jurid. Arkiv“ Nr. 23, S. 174—87; Den Fremlejes Lovlighed efter vore Love, *ibid.*, S. 1—8—200; Om Straffen for ugildte Medstyldige i Bigamie og Hoer, *ibid.* S. 201—7; Over Begrebet om Fallt og sammes Straf, i Nr. 27 og 28, S. 183—242; Over Begrebet om Ran og Straffene herfor, *ibid.* S. 243—56.

Magnos viros magna et præclara non factis suis tantum dictisque, sed quoque tota sua personalitate efficere posse, idque in *Luthero* imprimis spectari. *Oratio* in Universitate haviensi habita, die VIII Nov. MDCCCXXXIII, i Møllers „Nyt theolog. Bibliothek“ VI. 172—199. (f. L. T. 1823, S. 783—83 og 1829, S. 392—93); Sendebrev til J. Møller om Frihedsklaren, i XVII. 222—28.

Om Prof. Howig's Afhandling: „Om Uffindighed og Tilregnelser“, i Driftens „Jurid. Tidsskrift“ IX. 1. S. 1—9).

Ueber das Verhältniß des christlichen Glaubens zum philosophischen Erkennen, i „Theolog. Zeitschrift, herausgeg. von Schleiermacher, de Wette und F. Lüde“, 38. Hæft.

Tale, holden ved Festiviteten paa Skydebanen den 30te Septbr. 1824 (i Anledning af H. Steffens's Ophold i Kbhvn.), i „Nyt Aftenblad“ 1824, Nr. 41; Nogle Ord om Kammerherinde Louise Hegermann-Lindencrones Danske Fortællinger, 1825, Nr. 38; Om et Par danske Opbyggelseskrivter fra ældre Tid, f. A. Nr. 43, 45—46; Indbydelse til filosof. Forelæsninger, f. A. S. 404.

Om Engländernes Tog til Kjøbenhavn i Aaret 1807, i Molbech's „Nordiskt

Tidskrift for Historie, Literatur og Kunst II. 125—129, (jvfr. *Kbhvns. Skilderi* 1828, Nr. 19, af Sibbern; *L. T.* 1830, S. 633).

Nogle Ord betreffende C. H. Raftars Bemærkninger om det lærde Stolevæsen i Danmark, i *„Danst Ugeskrift“*, redigeret af J. F. Schouw, I. Nr. 12, S. 173—79. (jvfr. III. Nr. 71—72, af S. N. J. Bloch); Ogsaa nogle Ord angaaende Examen artium, II. Nr. 43, S. 93—106; Svar angaaende samme Gjensind, sftd. Nr. 52 og 53, S. 259—72; 3 Anledning af, samt til Besvarelse af Blochs Itringer angaaende vort lærde Stolevæsen, IV. Nr. 93 og 94, 97. (jvfr. sftd. S. 183—84; *„Dagen“* 1833, Nr. 291 og 295, af E. Ugreen-Ussing); Bemærkninger, foranledigede ved Fougstads Skrift: *„Det norske Storting“*, V. S. 338—359; Hvori bestaaer det Fordelelige i Veligheden af Kjøbenhavn som Handelsstad? VI. Nr. 133, S. 9—18. (Denne Afhandling er det Sidste, som Forfatteren indtil Udgangen af 1848 har ladet trykke uden Navn eller sit Navns Forbogsstaver); Hvad bør at skee med Hensyn til de Valg af Deputerede til Provindsforsamlerne, mod hvis Legalitet Indsigelse er gjort i Nr. 133 af *D. Ugeskr.*, i VI. Nr. 140 og 141, S. 109—116; Hvorledes er en offentlig Action imod en Forfatter at betragte og at behandle? i VI. Nr. 147, S. 217—23. (i *Kbhpost.* 1835, Nr. 7); Til Minde om Andreas Peter Bernstorff, VI. Nr. 148, S. 233—45. (i *Kbhpost.* 1835, Nr. 13); Om Principerne for Embeders Besættelse, VI. Nr. 149 og 150, S. 249—68. (oversat i *Fald's N. Staatsb. Magaz.* IV. 253—272); Angaaende det i Forslag bragte Selskab til Børn mod Misbrug af Trykkesfriheden, i VII. Nr. 157, S. 1—13; 3 Anledning af Brevet fra X (J. E. Petersen) til XX i Nr. 166 af *D. Ugeskr.*, i VII. Nr. 172 og 173, S. 249—55. (jvfr. sftd. S. 255—57).

Om den nationale Interesse i Henseende til Bankspørgsmaalet, med nye Bidrag til dette Spørgsmaals Besvarelse, i *„Maanedsskrift for Litteratur“* XVII. S. 353—381. (jvfr. *„Fædel.“* III. 820 flgg.); Anmeldelse af *„Perseus“*, udg. af J. L. Heiberg, Nr. 1., i XIX. 283—360, 424—60, 546—82; XX. 20—60, 103—36, 193—244, 293—95, 405—49. (Af denne Recension haves særskilt aftrykt: Bemærkninger og Undersøgelser, fornemmelig betreffende Hegels Philosophie, betragtet i Forhold til vor Tid. *Kbh.* 1838); Grundtræk til en Udødeligheds lære, XX. 296—308.

Om den kongelige Erklæring angaaende Stændernes Forening, i Petersens *„Tidskrift for Litteratur og Kritik“*, I. 222—248; Bidrag til Debatterne angaaende den kjøbenhavnske Communalforfatnings Reform, I. 396—441; Den kongelige Commissarij Forhold til Stænderne, II. 139—167; Recension over J. L. B. Zeuthen: *„Om den christelige Tro i dens Betydning for Verdenshistorien“*, II. 403—16.

Tale ved den philosophiske Doctorpromotion 1836 (paa Latin og Dansk) i *„Acta Solennia“* i Anledning af Reformations-Jubelfesten 1836 (udtomne 1837), p. 26—35.

Afhandling over det Spørgsmaal: hvad det er, at sandse? undersøgt med Hensyn paa den saakaldede dyriske Magnetismes Phænomener (Udtog), i P. E. Prstedes *Oversigt ev. d. Kgl. Danst Vidensk. Selsk. Forhandl. o. s. v.* 1816—17, S. 13—14; Afhandling over Spørgsmaaler: hvori Eghed bestaaer? (Udtog), sftd. S. 14; Afhandling om den psychologiske Inddeling af Følelserne (Udtog), i *Sammes Oversigt* 1818—19, S. 18—20; Engenstift Udvikling af Begreberne Drift og Videnskab (Udtog), i *Overs.* 1820—1821, S. 21—23; Om den intellectuella Anskuelse, i *Overs.* 1828—1832, S. XXXII.; Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, med Hensyn til Galilæ og Broussais's Theorier (Udtog), sftd. S. LXXXV.—LXXXVI.; Afhandling om det Pathegnomiske, betragtet fra den physiologisk-psychologiske Side (Udtog), i *Overs.*

1845, S. 18—19. (Disse Afhandlinger ere optagne i andre Bærker). — Om den saafaldte indvortes lavere Sands hos Mennesket, i *L. L.* 1832, Nr. 43, S. 676.

Frederiksborg (et Digt, skrevet i Aaret 1810), i „Athene“ IX. 554—57. — Om Poesiens Indflydelse paa Dannelsen og paa Sindets Oplivelse (Fragment af en Poetisk), i *J. E. Hauch's „Tids“*, Nytaarsgave for 1819, S. 84—101; *Strøtanter*, sid. S. 188—98. (Jvfr. *Høst's Morgenbl.* 1819, Nr. 1. 3. 7; *Kbhvns Skilderi* 1819, Nr. 23). — *Epistolæ illustrium virorum*, i „Her mes, Nytaarsgave for 1820, udg. af Peter Wegner og Fl.“, S. 57—124. — Genialitet og Befindighed, Talent og Smag. (Fragment af en Poetisk), i *E. Beyers „Gefion“* for 1826, S. 54—70. (s. *Conversationsbl.* 2. Aarg. II. S. 68); Om det Romantiske, Stykker af Forelæsninger derover, i „Gefion“ for 1827, S. 104—137. — Digte, med Mærkerne *lys* og *g*, i „Tids“ og „Gefion“. — Et tydt Digt, astr. i *Dehlenschlägers Levnet* II. S. 360.

Desuden en Mængde Bidrag til forskjellige Tidssblade, saasom: „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (s. *Er. Gjenmæle* med *S. Meisling's* Recension over *A. Dehlenschlägers* Correggio, 1811, Nr. 61—63. (jvfr. sid. Nr. 66, 67, af *S. Meisling*); i *Aarg.* 1827, Nr. 7, samt S. 67, 84, 115, 122, 141); — „Dagen“ (s. *Er.* den anden af de to Artikler med Overkrift „Indsendt“, angaaende *J. Baggesen*, 1818, Nr. 255; Angaaende *J. K. Høst's* Oversættelse af en Recension over *H. Steffens's* „Ven der falsche Theologie u. s. w.“, 1824, Nr. 100; Angaaende *Trykkesfriheden*, 1836, Nr. 63, 64; Svar paa nogle Yttringer i „Kjøbenhavnsposten“, angaaende *Placaten* om *Grosferernes* Handelsret, 1836, Nr. 278; Nogle Artikler tildeels imod *A. Baggesen* og *Kjøbenhavnspostens* Redaction, 1836, Nr. 283, 87, 92, 93; 1837, Nr. 23, 21, 28, 85, 141, 220; Bemærkninger ved en Artikel (i „Fædrelandet“ IV. Nr. 162) angaaende *Adressesecontoiret*, 1837, Nr. 270. (jvfr. *Fædrel.* IV. S. 381—84; 414—16; „Søndagen“ 1837, Nr. 47, af *Sibbern*); Endnu Noget om den bekjendte Artikel i *Bladet „Fædrelandet“* om *Dr. Kalkar*, 1840, Nr. 55. (jvfr. *Fædrel.* 1840, S. 648—49, 676; „Dagen“ s. A. Nr. 63, af *Sibbern*); Angaaende de sidste Valg af *Borgerrepræsentanter*, 1840, Nr. 158; Om *Festlighederne* hos os med et Tilbageblik til *Kroningstiden*, 1841, Nr. 158; *J* Anledning af *Grundtvig's* Tale i *Danske Samfund* sidste 28de Mai, s. A. Nr. 164, 69; Om den *Indflydelse*, der bør tillægges *Stændernes* Andragender, s. A. Nr. 198, 99; Hvorledes maae samvittighedsfulde *Stændermedlemmer* betragte *Stænder-Indstillingerne*? s. A. Nr. 201, 5; *Opfordring* til *Menneskeligheden*, s. A., Nr. 282; o. fl.); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Bl. a.: Om *Udfillingen* af *Malerierne* efter *Holberg*, 1828, Nr. 21, 22; i *Anledning* af *Rydepostens* Nr. 42, 1829, Nr. 49, 50, 52; Om *Tieck's* Recension over *Dehlenschlägers* Correggio, s. A., Nr. 50, 53; Om den af *Selskabet* for de *Sjønne Videnskaber* i *Aaret* 1831 udfatte *Præis*, i *Anledning* af en Artikel i *Maanedsskriftet* for *Litteratur*, i *Aarg.* 1832, Nr. 170. (jvfr. *Bladet „Den danske Vie“* 2. Aarg. IV. Nr. 19 og *Kbhvpost.* 1832, Nr. 186, af *Sibbern*); *Udfilligt* til *Forsvar* for *Lurdorph, Carstens, Guldberg, Schlegel* og flere af *Danmarks* i sin *Tid* ansæete *Mænd*, 1833, Nr. 5. 6. 7. 8; *Anmeldelse* af *S. Frederiksen* (*S. L. Schulin*): „*J. N. R.* Om den *frie Presse*“, 1835 Nr. 220; Angaaende *Bladet „Fædrelandet“*, i *Aarg.* 1836, Nr. 304; *Ang.* *Universitetets* *Indvielsesfest*, s. A. Nr. 307; Om *Dehlenschlägers* *poetiske* *Fortjenester* i de *sidste* *Aaringer*, s. A. Nr. 373; o. fl.); — i „Den *Berling'ske* *Tidende*“ (*Foreløbig* *Erklæring*, 1838, Nr. 224; *Ere* *Stænderne* *dennegang* *blevne* *sammenkaldte* *sildigere*, *end* *der* *var* *Ret* *til* *at* *vente*? s. A. Nr. 227; Om *Forfatnings-* *Manuskriptet*, 1848, Nr. 44); — i „Søndagen“, et *Følgeblad* til „Dagen“ (Bl. a.: *Erklæring* og *Bemærkninger* i *Anledning* af *nogle* *offentlige* *Yttringer* af *mig* og

imod mig, 1837, Nr. 8; Angaaende en Artikel i Kjøbenhavnsposten, betræffende Afslaget paa Ansøgningen om Folkebladets Forsendelse, f. A. Nr. 13; Til E. Algreen-Ussing, f. A. Nr. 16. (Jvfr. „Dagen“ f. A. Nr. 96); Ang. Trykkefrihedsselskabets Petitioner, f. A. Nr. 22; Ang. Anonymitet, f. A. Nr. 36; 3 Anledning af Revolverne og Manøvrerne i dette Efteraar, f. A. Nr. 40; Til Hr. Dr. Nyge, f. A. Nr. 42. (Jvfr. Nr. 43); Til Gjenfvar paa Prof. Davids Svar til mig, f. A. Nr. 47; Angaaende Souverainitetens Indførelse i Danmark 1660 og 1661, i Aarg. 1840, Nr. 7; Ang. D. G. Mourab's flyvende politiske Blade Nr. 1—2, f. A. Nr. 9. 10. (Jvfr. Jædrel. I. 1840, Nr. 99, samt S. 862—3; „Dagen“ 1840, Nr. 67); Svar paa en Artikel i Bladet „Fædrelandet“, f. A. Nr. 44; o. fl.); — i „Morgenblad“ til „Dagen“ (Noget Lidet angaaende vor Finants-Tilstand, 1840, Nr. 2); — i „Kjøbenhavns Adresse-Comptoirs Efterretninger“ 1840 (Endeel Artikler); — i den Berlingske Tidendes „Søndagsblad“ (Nogle Ord om Licentis og Trykkefrihed — Control — Constitution, 1840, Nr. 17. 18); — i „Danst Ugeskrift for alle Stænder“ 1841—42; — i „Nyt Aftenblad“ (f. Ex. Indholdsmeddelelser af hans politiske Forelæsninger i en Række Numere fra 1844, Nr. 286 til 1845, Nr. 65. (Programmet dertil staaer i 1844, Nr. 279); Bemærkninger ved Udfaset til Trykkefrihedsanordningen (Indsendte til Stænderfermalingen i Viborg den 7de Decbr.), 1846 Nr. 294, 95, 96; Foranledigede Betragtninger i politisk Hensigt, 1848, Nr. 50, 51, 54 57, 60, 62, 65, 69, 71, 72, 75, 82, 90, 92, 99, 100, 102, 109, 110, 115, 116, 17, 19, 20, 21, 22, 31, 33, 34, 138, 39, 43, 49, 51; o. fl.); — i „Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Endnu engang om den nye Universitets-Bygning, I. Nr. 14, S. 113—17. (Jvfr. Kbhvpost. 1835, Nr. 260—63); — i „Politivennen“ (Om den homoiopathiske Curmethodes Forlighed, 1832, S. 419; Angaaende de juridiske Forelæsninger, 1833, S. 306—309; Angaaende Valgene til de raadgivende Stænder, 1834, S. 739 flgg.); — i „Fædrelandet“ (Angaaende Lehmann's Brev til Unsen og dennes Svar i Bladet the Times, 1848, Nr. 138); — i „Dannevirke“ (En politisk Artikel med Mærket J. C. S., 1848, April); — i „Flyv. Post“ (Nogle Forslag til den forventede nye Rigsforsfatning, 1848, Nr. 231; Ang. Slesvig, 1849, Nr. 57; Ang. vore Forhold til Udsland (anonym), f. A. Nr. 79).

Recensioner i „Kjøbenhavnste lærde Efterretninger“ og i „Danst Litteratur-Tidende“ (f. Ex. over: Dehlenschlägers „Arel og Balborg“, 1810, Nr. 46; Krohgs og Drsted's „Juridisk Arkiv“ og Drsted's „Supplement til Nørregaards danske og norske Privatret“, 1810, Nr. 49—52; Sommer „Om Belønning og Straf efter tyrske Love, oversat af E. Algreen-Ussing“, 1821, Nr. 42—44 (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 90. 91); J. L. Heiberg: „Der Zufall“, 1825, Nr. 44; „Tidskrift for nordist Orlændighed“, B. 1. H. 1., 1825, Nr. 45—47; C. E. Scharling: „Utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit necne“, og J. H. Lautrup: „De morte voluntaria“, 1827, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: „Kong Solomon og Jørgen Hattemager“; „Den 2de Januar“; „Aprilsnarrene“; „Recensenten og Dyrret“, 1827, Nr. 12. 13; J. L. Heiberg: „Om Vaudevillen, som drama:ist Digtart o. s. v.“, 1827, Nr. 21. 22. 23; G. Dirckinck-Holmfeld: „Om den aandelige Sandheds Anerkjendelse og Anvendelse i Livet“, 1828, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: „Elverhøi“, 1829, Nr. 7. 8; Cooper: „Den sidste Mohitaner“, 1829, Nr. 24; F. Paludan-Müller: „Fire Romanzer“ og „Kjærlighed ved Høffet“, 1832, Nr. 48; B. S. Jungmann: „Blade af Jerusalems Skomagere Kommebeg“, 1834, Nr. 6; H. A. Timm: „Aandelige Sange“, 1834, Nr. 10. 11. 12. (Jvfr. sid. S. 310—17, af B. H. Knap, og Sibberns Gjenfvar, 1835, S. 70—79); Fr. Paludan-Müller: „Amer og Psyche“, 1836, Nr. 1., S. 1—10; o. fl. a.).

Fortæler til: „Emuglerens Søn, en Fortælling af Carit Ellar“ (1839); — M. N. Schmidt: „Bibelste Sange“ (1839); — E. Ebelings Oversættelse af B. A. Bekker's „Charities“ (1846), og af Ph. Marheineke's „Prædikener om Gudstjenesten og deirkelige Handlinger“ (1847). — (Revid.).

Sibbern (Matthæus), Brodersøn af den i Ryerups Lit. Lex. S. 555 anførte Professor Hans Sibbern; deponerede i Efteraaret 1793 fra Odense Skole; tog i April 1794 og 95 den philologisk-philosophiske Examen; levede siden som Commissionair i Kjøbenhavn. † i Juni 1842, 70 Aar gl. — * 1832 Maren Allessøe (f. 1806, yngste Datter af Brygger Claus Pedersen Allessøe og Caroline Cathrine de Place).

Udgav Tiertendagsbladet: Borgeren og Politiet. Kbh. 1800; samt: „Kjøbenhavnssbladet. ibid. eod.

Sid (Johannes Peter Kristian), f. d. 12te Februar 1812 i Kjøbenhavn, Søn af Gehejmelegationsraad, forhen Secretair i Departementet for de udenlandske Sager, Johannes Henrik Sid og Johanne Margrethe f. Thomsen; blev 1828 dimitteret til Universitetet af nuværende Rector F. C. Olsen, og indkaldt ved Examen Artium; var Alumnus paa Vorhøjs Collegium, hvoraf han udtraadte 1838; tog i Maj 1838 den philologiske Embedsexamens theoretiske, og i Januar 1839 sammede praktiske Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 16de Februar 1839 Adjunct, og d. 11te December 1844 Overlærer ved Odense Cathedralsskole. — * 1. 1839 Lovise Povelsen, en Datter af Justitsraad, Godsinspecteur Søren Kjerulff Povelsen i Sørv. * 2. ² 1846, i Odense, Anna Westengaard († ³ 1847, en Datter af Pastor L. C. D. Westengaard og Else Marie f. Høyen).

Observationum in C. C. Tacitum specimen. Disp. (pro stip. Colleg. Med.). Haun. 1835.

Om Latinunderviisningen i Odense Cathedralsskole (af Kalkar, K. Sid og A. Erone). Indbydelsesskrift. Odense, 1842. (F. L. o. R. I. 206—8, af E. F. Ingerslev).

Nogle Partier af det franske Sprog's Formlære og Syntax. Til Brug ved Underviisning. I. (Kjønnen). Odense, 1847.

Redacteur (med G. Strøm) af: „Tjyens Avis“. (fra 1. Octbr. 1847 til 1. Octbr. 1848). Odense, 4to.

Kritiske Anmeldelser: i „Maanedsskrift for Litteratur“ (af E. F. Wegener: „De aula Aulica“, i XVII. 330—53; E. Teten's Oversættelse af Demosthenes mod Leptines, 1837, i XIX. 213—55; N. C. & B. Bjerring: „Recueil de morceaux en prose“, i XX. 13—19); — i Petersens „Tidskrift for Litteratur og Kritik“ (af P. K. Witte: „De rebus Chiorum“, i III. 355—92); — i Bierdingaarskriftet „For Litteratur og Kritik“ (af N. C. L. Abraham's „Fransk Sprogslære til Skolebrug“, i V. 180—202).

En Mængde Artikler i „Dannevirke“, „Nabensraaer Ugeblad“, „Flensburger Zeitung“ og „Fædrelandet“, hyppig understrevede K.).

Siemonsen (Lorenz), f. d. 20de August 1800 i Flensborg, hvor hans Fader Marcus Detleff Siemonsen var Møller og gift med Ingeborg Christine Jensen. Gik i sin Fødebyes lærde Skole, og kom i October 1818 til Universitetet i Kiel; studerede Theologi først der, og fra October 1820 til Paaske 1822 i Berlin; vendte derpaa tilbage til Fædrelandet, og blev Candidat i October 1823 (2den Char. med Udmærkelse); blev Katechet og d. 21. Febr. 1827 tillige Capellan pro persona ved Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn; var 1829—Aug. 1831 constitueret Sognepræst ved samme Kirke; blev d. 13. Juni 1836 Sognepræst for Huusby Menighed i Flensborg Provsti. (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 396, 501—10).

Geistliche Gefänge und Lieder, zunächst zum Auswendiglernen für die Jugend, gesammelt. Kopenh. 1832. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 92).

Ueber die Clausensche Injurienfache, von R. F. S. Grundtvig. Ueberseht. Kopenh. 1832.

Prædiken, holden i Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn, 4de Søndag i Advent 1833, oversat og udgivet af P. C. Petersen. Kbh. 1834.

Taler i det danske Missions-Selskab 1831, 33 og 34, i Selskabets 10de Aarsberetning, S. 36—62, 12te Aarsberetn. S. 31—48, og 13de Aarsberetn. S. 45—60.

Om Ordets Udbredelse blandt Hedningerne, i Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 292—300; Om den christne Kirkes Plante i hedenske Lande, sstd. Col. 849—59; »Bøder Høstens Herre, at han udsender Arbeidere i sin Øst«, 1835, Nr. 46; En Erklæring, 1836, Col. 525—27.

Siesby (Gottlieb), f. d. 4de Maj 1803 i Kjøbenhavn af mosaifse Forældre; blev Skomagermester i Kjøbenhavn. (jvfr. Barfods »Brage og Idun«, III. S. 316).

Lyriske Forsøg. Kbh. 1825.

Sjølund, Kommebeg for 1829. Kbh.

Poetisk-politisk Nytaarsgave, af —?—. Udgivet af Claudius Rosenhoff. Kbh. 1839. (med J. D. Pages Portrait). Anden Aargang. (o. m. L.: Politiske Poesier). ibid. 1840. (med Orla Lehmanns Portrait). (T. f. L. o. R. III. 380—84; Kbhens Morgenbl. 1838, S. 180; Dørs »Materialier«, S. 1191). Poetisk-politisk Nytaarsgave. 1843. Kbh. (jvfr. »N. Portefeuille« 1843, II. 30).

Mester Jatel om hundrede Aar! Et Marionetspil. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 61; »Den Kristendede« s. A. S. 136).

Anekdot-Almanak eller: En Anekdot for hver Dag i Aaret; samlet og udgivet. Kbh. (1841). (»Dagen« 1841, Nr. 296).

Mendel Levin Nathanson. En biographisk Skizze. (Udgivet i Anledning af Skole-Jubælsden den 4de Mai 1845). Kbh. 1845.

Epistel til »Corsaren«, Meyer Adolph Goldschmidt. Med en Efterkrift til Publicum og fem Træsnit af Blinck. Kbh. 1846. 2det Dyl. ibid. eod. (jvfr. Flyv. Post 1846, Nr. 128). Epistel Nr. 2, ikke til men om »Corsaren« Meyer Adolph Goldschmidt. ibid. eod. (jvfr.: Følgeblade til »Corsaren«. Nr. 1. Dplysninger i den Siesbyffe Sag. Kbh. 1846).

Redacteur af: a) *Kjøbenhavns Morgenblad*, ny Suite, udg. af A. P. Liunge. Kbh. 1839—40. 4to. (fra Begyndelsen af Juni 1839 til Udgangen af September 1840); b) *Salonen*. Et belletristisk Maanedsskrift. I.—III. Bd. ibid. 1840—1841. [Heri af ham, bl. a.: Robinson, Syngespil (i 3 Acter med Musik af P. Jensen), første Gang opført paa det kongl. Theater i 1834, i Bd. 3. S. 3]. („Corfaren“ Nr. 2); c) *Folkvevenen*. En Tidende for Borgere og Borgerligsindede. Nr. 1—170. (fra 15de Juli 1840 til Udgangen af Juni 1841). ibid. Folio & 4to. (jvfr. „Den Frisindede“ 1840, S. 331—32; „Frihedsstræet“ 1840, Nr. 4); d) *Ny Sjællandspost*, Nr. 28—81. (fra 5. Aug. 1842 til 7. Febr. 1843). ibid. 4to. e) *Tivoli-Navis*. (begyndt i Slutningen af Maj 1844). [Heraf hovedsærligt aftrykt: *Nyt A.B.C. for Antivivolisterne*. Kbh. 1841].

En Mængde politiske Digte, som han for største Deelen indrykkede i forskellige Blade, fra 1837 og følgende Aar (f. Ex. i „Den Frisindede“), under Marktet —?—, og siden udgav samlede i „Poetisk-politisk Nytaarsgave“ (f. ovenf.).

Endet andre Digte, adspredte i: „Gefion“ for 1827; „Søndagen“ 1837; „Hertha, svensk-dansk Nyårsgæve for 1840“ (f. „Den Frisindede“ 1840, S. 56); „Danst Folke-Kalender“ for 1841; „Fædrelandet“ (1841, Nr. 625; 1842, Nr. 1144, 1346); „Ny Portefeuille“ (1843, II. 97. 125. 356; III. 129. 385); „Den Verkligste Tidende“ (1845, Nr. 101; 1848, Nr. 36, 250); i „Flyv. Post.“ (1848, Nr. 47, 232). — Cantate ved Indvielsesfesten af den ny Bygning for Friisolen for Drengbørn af den mosaiske Tro, d. 4de Mai 1845. Kbh. (optr. i *Verl. Tid.* 1845, Nr. 107); Cantate affungen i den mosaiske Synagoge i Anledning af S. Christian 8des Bisættelse. ibid. 1848. (optr. i *Verl. Tid.* 1848, Nr. 49). — Desuden nogle tydske Lejlighedsdigte.

Er Medarbejder i „Flyve-Posten“, og antages at være Redacteur af „Den danske Helteven“.

Siesby (Wulff Isachar), Nysanførtes Broder; f. i Kjøbenhavn 1800; dimitteret 1819 til Universitetet af nuværende Rector i Frederiksborg, Prof. Flemmer; udmærket ved Examen Artium; afsløvere de i Maj 1826 den medicinske Embedsexamen (Laud.); var 1827—30 medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital, siden praktiserende Læge i Ebeltoft. † 18de October 1840 under et Ophold i Kbhvn. — * Esther Wallich.

Anmeldelse af: S. M. Trier „Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percussion og middelbar Auscultation“, i „Maanedsskr. f. Litteratur“, Bd. V. S. 328—39. — Udtog af hans Medicinalindberetning for 1838 til Sundhedscollegiet, i *Bibl. f. Læger XXXII*. (N. N. Bd. 2.), S. 44.

Sievking (Johan Heinrich), Grosserer og østerrigsk Generalconsul i Kjøbenhavn. † 3die Juli 1845 i Marseille.

Ueber das Rechnungs-Verhältniß zwischen der Nationalbank und den $\frac{5}{6}$ Zinsen der Pfaffen auf Land und Zehnten in Dänemark. Kopenh. 1837.

Sigurdsson (Jón), fød den 17de Juni 1811 paa Rafnseyri i Saffjords Sysfel, Vesteramtet i Jöland, af Forældrene: Sigurdr Jóns-

Jon, Provst i Vester Fjalfjords Sysfel, og Þórbjörg Jónsdóttir. Dismitteret fra Faderens private Underviisning af Domkirkepræst, Consistorial=Alfessfor Gunnlaugr Oddsson 1829; var ved en Handel i Reykjavik i 1 Aar og som Amanuensis hos Biskop Steingrímur Jónsson i 3 Aar; Student ved Kjøbenhavns Universitet i December 1833; tog den philologiske=philosophiske Examen 1834; blev Arna=Magnæanske Stipendiær 1835; Medarbejder ved de af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab udgivne: „Regesta diplomatica“ 1838; Secretair ved det islandse litteraire Selskabs kjøbenhavnske Afdeling 1840; rejste 1841, i Selskab med Bláfr Pálsson, til Sverrige, paa den Arna=Magnæanske Commissions og det Kongl. Nordiske Oldskrift=Selskabs Befostning, for at undersøge de i Stockholms og Upsalas Bibliotheker opbevarede Haandskrifter, vedkommende den islandse Literatur; vendte tilbage efter 3 Maaneders Forløb (jvfr. Antiquarisk Tidsskrift 1848); mødte ved det islandse Althing 1845 og 1847 som Deputeret for Fjalfjords Sysfel, og ved den danske Rigsforsamling 1848—49 som 5te Deputerede for Island; blev d. 27. Aug. 1845 Archivsecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivarius ved den islandse Afdeling af det historiske=archæologiske Archiv; i Januar 1847 Medlem af det Kgl. Nord. Oldskriftselskabs Oldskrift=Comitee; fra 1. Juli 1848 Secretair ved den Arna=Magnæanske Commission. Følge kongelig Resolution af 27. Octbr. 1847 har han, tilligemed Kammerraad og Comptoirchef i det islandse Departement D. Stephensen, offentlig Understøttelse i 3 Aar til Udarbejdelse af en særskilt Lovsamling for Island. — * $\frac{4}{5}$ 1845 Juggibjörg Einarisdóttir, en Datter af Einar Jónsson, Borger og Kjøbmand i Reykjavik.

Tvær Ævisögur útlendra merkismana, útgefnar af hinu islenzka bókmentafélagi. I. *Franklins æli* (overs. af Sigurðsson). II. *Þarfur maður i sveit* (overs. af Ó. Pálsson). Kaupmhsn. 1839. 159 bls. 8vo.

Skirsla um athafnir og ástand ens islenzka bókmentafélags. Kaupmhsn. 1841. 16 bls. 8vo.

3 Förening med M. Hákonarson Forfatter af „*Skórnir*, ný tíðindi hins islenzka bókmentafélags. ellefti Árgangur. 1836—37. Kaupmhsn. 1837.

Medudgiver og Medredacteur af: a) *Fréttir* frá fulltrúaþinginu í Hróarskeldu víðvikjandi málefnum Íslendinga. Kaupmhsn. 1840. 72 bls.; sigiledeðs fer Marct 1842. 256 bls. — b) *Ný Félagsrit*. 1.—8. ár. Kaupmhsn. 1841—48. (Þeri af þam: Um Alþing á Íslandi, I. 59—134; Um Alþing og Um skóla á Íslandi, II. 1—167; Um verzlun á Íslandi, III. 1—127; Um félagskap og samtök, IV. 1—27; Anneldelse af: „Registr yfir Íslands stiftisbókasafn, 1842“, IV. 131—12; Bréf um Alþing, V. 81—92; Ágrip af æli Magnúasar Stephensen, VI. 1.—xiv.; Um Alþing á Íslandi, VI. 1—104; Ágrip af æli Jóns biskups Vidallius, Þorkelssonar, VII. v.—xvi.; Anneldelse af: Ljóðmæli og leikrit Sigurðar Þéturssonar, VII. 186—195; Ágrip af æli Baldvins Einarssonar, VIII. v.—xiv.; Hugvekja til Íslendinga, VIII. 1—24; Verzlunarfrelsi á Íslandi, sftd. S. 74—87; Anneldelse af Alfessfor Jóhufens „*Jardatal* á Íslandi“, sftd. S. 94—101).

Redacteur af: *Ljóðabók Jóns Þorlákssonar*. I.—II. B. Kaupmáhn. 1842—43. 12.

Medredacteur af: *Tíðindi frá alþingi Íslendinga*. 1.—2. Þing. 1845—47, og af: *Kvæði Bjarna Thorarensens* amtmanns, gefin út af hinu íslenska bókmenntafélagi. Kaupmáhn. 1847.

3 „*Antiquarisk Tidsskrift*“ (Bødsbréf til Íslendinga um fornrita skýrslur og fornsögur 28. Apr. 1846, i *Marg.* 1845, p. I—VIII; Beretninger (paa Ølandst) om den islandske Afdeling af histor. archæol. Archiv, i *Marg.* 1846—47, S. 39—44; Beretning af Rafn og ham om den Arna-Magnæanske Commissions Arbejder, i *Marg.* 1848, S. 87—135).

3 „*Annales for Nordisk Oldkyndighed*“ (Trójumanna saga og Breta sögur efter Hauksbók, meddeelte med dansk Oversættelse af J. S., i *Marg.* 1848, S. 1—215; forf. i *Marg.* 1849).

Har høvt nogen Deel i flere af de siden 1835 fra den Arnamagnæanske Commission og det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab udgivne Værker, navnlig ere Íslendinga sögur, I.—II. B. Kaupmáhn. 1843 og 1847 for største Deelen bearbejdede af ham (see Fortællerne; jvfr. Fortælleren til „Íslenskir annálar“, udg. af den Arnamagnæanske Commission).

Den islandske Almanak for 1849 og 1850 er bearbejdet af ham overeensstemmende med den af Finn Magnusen i Almanakkerne for 1838—48 fulgte Plan.— (Rev.).

Sigurdsson (Ogmund) [Ogmund Sivertsen], f. 1798, Søn af Sigurdur Ogmundsson, Præst til Slafsvollum i Arnes Sysfel inden Íslands Sonder-Amt. Han blev optagen i Besøftastab Skole og dimitteret derfra 1824; tog samme Aar Examen artium med Charakteren Haud illaudabilis, og Aaret efter anden Examen med samme Charakter; studerede derpaa Lovkyndighed i nogen Tid, men forlod dette Studium og lagde sig efter Naturvidenskaberne, hvortil han fik en offentlig Understøttelse. 3 Sommeren 1832 rejste han i Ísland med offentlig Understøttelse og samlede Naturgjenstande; tog 1835 for bestandig til Ísland og blev d. 13. Juni 1837 collationeret som Præst til Tjörn paa Vatnshæns i Húnavatns Sysfel i Nord-Amtet, hvor han døde 1845. — * 1842 Dødf Jónsbóttir.

Haraldr og Ása. Fornkvæði, framborit i Íslandi 1sta dag Nóv. 1828. *Harald og Ása*. Et Oldtidsdigt, fremsagt i Island d. 1ste Nov. 1828. Kbh. 1828. 16. S. 4to. (Nas's Literaturl. S. 215—16).

Sang til Kongehuset d. 1ste August 1829, ved Ogmund Sivertsen, Íslandsk. Kbh. (1829). 4to.

Ogmundar-Geta, eða Ö. Sivertsens andlugu sálmur og kvæði. Kaupmannah. 1832.

Íslandsk Læsebog for Begyndere, udarbejdet med en Prøve efter det Famili-tonske System. Kbh. 1833.

Flere Smaadigte, forfattede under hans Opføls i Skolen, indførte i Tid-

fristet „*Klaustrpóst*“; samt flere Emaadigte i det islandske literaire *Selskabs* Tidsskrifter „*Sagnablöd*“ og „*Skirnir*“, samt i „*Ármann á Alþingi*“, 4di úrgánger 1832, og i *Rbhvns* Skilderi 1839, Nr. 87. (Efter Meddelelse).

Silfverberg (Anton Frederik), f. d. 26. Juni 1808 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Silfverberg var Guldsmed; blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsfskole 1825; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen med Charakteren: „*Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum*“; udnævntes i Februar s. A. til Alumnus paa Borchs Collegium (hvoraf han udtraadte i Januar 1835); blev 1827 Lærer ved Borgerdydsfskolen i *Rbhvn.*, og fra April 1831 tillige Lærer i Geographi ved Landcadet = Academiet; disputerede d. 3die Januar 1835 for den theologiske Licentiatgrad; blev d. 15de Novbr. 1836 ordineret Katechet og første Lærer ved Borgerfskolen i Skanderborg; d. 15de Decbr. 1843 Sognepræst for Sønderfogns Menighed i Viborg, og d. 30te October 1846 for St. Nicolaj Menighed i Svendborg og Anneret Thurs. — * Augusta Caroline Damfjer (f. 1816, en Datter af Lands-Overrets- samt Hof- og Stadsrets-Procurator, Lotto-Advocat Jacob Georg Damfjer og Anna Maria f. Dein).

Disquisitio de disciplina arcani, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1830. 34 pagg. (V. T. 1830, S. 646—48).

Disquisitio de hæresi Collyridiana, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1831. 31 pagg.

Omrids af den mathematiske Geographie. Udg. som Manuscript. *Rbh.* 1831. Lærebog i den mathematiske Geographie; med (2) Tavler. *Rbh.* 1833.

Omrids af Geographien, udgivet som Manuscript (især til Brug for dem, der forberede sig til Afgangsexamen for Landcadetacademiets yngste og næstnygste Classe). *Rbh.* 1833. 2den forbedrede Udgave. *ibid.* 1840. („Den Grifindede“ 1840, S. 240).

Historia Monasterii Lerinensis usque ad annum DCCXXXI enarrata. (pro gradu Licentiatii). Hauniæ MDCCCXXXIV. (Theol. Tidsskr. Bd. I. S. 1. S. 211—12; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Crit. 1836, II. S. 91—96, af E. W. Kolthoff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1100—1).

Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur“ (af J. F. Fenger „Frag til den Nestorianiske Stridigheds Historie“, i XI. 392—403; P. F. A. Hammerich: „De Remberto“, i XII. 267—89; P. L. Halb „Historia ecclesiastica medii ævi. Pars Ima“, i XV. 164—92).

Simesen (Niadmus Johannes), Søn af afdøde Chirurg Dines Simesen og Wilhelmine fød Wisbech, er fød i Fredericia d. 20. Juni 1810, dimitteret fra samme Byes lærde Institut 1828. I 1830 ansattes han som Lærer i Mathematik og Sprog ved samme Skole, og gif

1833 til Kjøbenhavn, hvor han studerede ved den polytechniske Lære-Anstalt og afslørede i 1838 den mechaniske Deel (Laud.). Fra 1836 til 1839 fungerede han som Conferenceraad H. E. Drsteds Amanuensis; gik i Efteraaret 1839 til Altona, hvor han dels holdt offentlige Forelæsninger over Mathematik og Physik for Haandværkere, paa Foranstaltning af det saakaldte Slesvig-holsteenske patriotiske Selskab, dels private Forelæsninger over Physik, dels underviste i Mathematik og Sprog ved Gymnasiet og i Byens Instituter; ansattes d. 6. Juli 1843 som Bestyrer for den videnskabelige Realskole, der i dette Aar oprettedes i Helsingør. — * 1839 Helene Georgine Ronne (født i Flensborg).

Die Geometrie, genetisch dargestellt. Altona, 1841.

Grundriß der elementaren Algebra. Altona, 1841.

Erindringsord til Arithmetiken. Helsingør, 1845. (Trykt som Manuscript for Helsingørs Skole).

Grundtræk af Geometrien, genetisk fremstillede til Skolebrug. 1848. (Trykt som Manuscript for Helsingørs Skole).

Geometrisk Tegnelære, indrettet til Skolebrug. 1.—2. Hefte. 1849.

Henson's Flyvemaskine; efter engelske Plade, i Schouw's "Danst Ugeskrift", 2. R. Bd. 3. Nr. 59.

Om den nøjagtige Bestemmelse af Hovedets Størrelse og Form (belønnet med det kgl. Danske Vidensk. Selskabs Sølvmedaille), i H. E. Drsteds Overs. ov. det kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 124—25. — (Efter Autogr).

Simonsen (Christian Ferdinand), f. i Kjøbenhavn; blev privat indskriveret ved Universitetet i Maj 1802, og tog i September s. A. juridisk Præliminair-Examen (Admissus); studerede derefter Lægevidenskaben; blev Compagnichirurg, og 1808 constitueret Underchirurg ved Marine-Regimentet, siden ved Kbhvns Infanteri-Regiment; tog i Efteraaret 1809 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev d. 17de Marts 1812 Districtschirurg i Skagen, og d. 8de Juni 1813 i Hjørring; d. 12. Jan. 1820 ved Højesteretsdom fradømt sit Embede; opholdt sig siden i Kbhvn. (jvfr. "Politivennen" 1817, Nr. 56).

Evad er Mennesket i Sammenligning med Dyrene! Aalborg, 1815. (jvfr. "Politivennen" 1816, Nr. 36). — Anatomicus, physiologicus et pathologicus tractatus de oculo. Aalborgi 1820. 4to. — Sammenligning mellem Planterne og Dyrene. Kbh. 1820. — Noticer over de anstikkende Stoffe: Kopper, Meslinger, Skarlagensfeber og Pest. ibid. eod. — Bemærkninger over de naturlige Kopperes Oprindelse og Forplantelse, samt de falske Koppers Kjendetegn. ibid. 1824. — Noticer over Cholera morbus. ibid. 1831. (jvfr. "Politivennen" 1831, S. 12—16).

Simonsen (S.), Mechanikus i Vester-Skjerninge ved Svendborg (1827).

Barometerrens Udfogning (med skannographeret Tegning), i Urfin's "Magazin f. Kunst, og Haandv." II. S. 203—5.

Simonsen (Laurits Laurberg Kongslew), f. i Alsted d. 26. Febr. 1815; blev 1835 Student fra Herlufsholms Skole; tog theologisk Attestats i October 1839 (Haud ill.); blev d. 28de November 1846 Capellan pro loco for Linaa og Dallerup Menighedder i Aarhus Stift.

Ti Prædikener over Søn- og Festsdags Evangelier. Kbh. 1846. (Theol. Tidsskr. XI. (N. N. Bd. 5.), S. 136—39).

Sverrig, i Børresens „Den danske Bunderen“, I. Aarg. 1837, Nr. 31, S. 121—23.

Simonsen (Laurig Schebye Bedel), f. d. 20de Decbr. 1780 paa Hovedgaarden Elvedgaard i Fyen, af Forældrene Cancelliraad Claus Bedel Simonsen (f. 17° 1750, † 2° 1832) og Ane Marie f. Schebye (f. 2° 1757, † 1° 1827, en Datter af Krigsraad Laurids Schebye, til Nstrupgaard i Fyen, og Bolborg Dreyer). Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1798 (Laud.); tog i Juni 1799 juridisk Forberedelses-Examen („Admissus cum laude“), og d. 21de Maj 1803 medicinsk Embeds-examen (Laud. unan. consensu); vandt 1804 Universitetets Guldbmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udsatte Priisopgave om Eudiometriem; disputerede d. 17de Marts f. A. for den medicinske Doctorgrad; studerede 1805 og 6 ved tydske Universiteter; blev 1807 Volontair og d. 20de Juni 1808 Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket i Kbhvn (indtil Apr. 1809); erholdt 1807 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldbmedaille for Besvarelsen af den historiske Priisopgave: „Udførligen at undersøge og udvikle Dstgothernes politiske, religiøse, videnskabelige og kunstige Tilstand i den Periode, i hvilken de beherskede Italien, fra Theodorichs Tid indtil deres Riges Undergang“, og 1809 dets Sølvmedaille for en Afhandling „om Nordens ældste Beboelse“; blev d. 9. Novbr. 1810 Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring og erholdt f. A. et kongeligt Stipendium for at arbejde i selvvalgte Dele af Fædrenelandets Historie; fik d. 21. Maj 1811 Titel af Professor (med Rang i 6. Kl.Nr. 13), og foretog 1811—12 en antiquarisk Rejse i Fyen, ligesom i Aaret 1814 i Jylland (jvfr. Collegial-Tid. 1811, S. 268); var fra 1816 til 1826 ansat som Medhjælper ved Ordenernes Historiographi og Udarbejdelsen af de æltre Ridders Biographier; blev d. 25de Maj 1826 Ridder af Dannebrog; d. 28de October 1836 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæders-tegn; erholdt d. 31te October f. A. Ceresdiplom som Doctor i Philosophien fra Kbhvns Universitet; udnævntes d. 28. Juni 1840 til virkelig Etatsraad. Er Ejer af Elvedgaard (siden 1832); Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kbhvn (1804); af det Kongl. Danske Selskab for Fædrenelandets Historie og Sprog (2° 1808); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab (2° 1810); af det Skandinaviske Literatur-Selskab, og

af flere andre videnskabelige Samfund. — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion 1804 udstedte Program; i Kosods Convers. Lex. XXVIII. S. 578—591, og i Universitetets Acta Solemnia ved Reformationensjubelfesten 1836, p. 74—75; jvfr. Hofman=Bangs Beskr. ov. Ddense Amt, S. 396—99. — Om hans Legat til Kjøbenhavns Universitets=Bibliothek, s. Selmers Arbog f. 1837, S. 118—20; 1838, S. 119; og om et af ham oprettet Almuebibliothek for hans Fødefogn Bøflinge i Ddense Amt, jvfr. Collegial=Lid. 1833, Nr. 16).

Diss. inaug. physico-medica sistens momenta *Analyseos chemicæ aëris circumterreni*, nec non commoda, quæ de exacta atmosphæræ exploratione pro practicis sperare audemus. Havn. 1804. — Udsigt over Nationalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder. I.—II. D. og III. D. 1. Hefte. Kbh. 1813—16. Dette Værk (ann. i Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 17, 18, af C. Molbech) bestaaer af følgende Afdelinger: 1ste Deels 1ste Hefte, indeholdende Udsigt over Nationalhistoriens især dens haandstrevne Kilders forskjellige Etjæbne i Norden. Kbh. 1813. (L. T. 1813, Nr. 19). I. D. 2. H.: Vort Nordens første Beboelse, ældste Indvaanere og tidligste Etjæbne eller Jatte- og Afa-Perioden i vort Norden. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 22, af J. Møller; Nord. Liss. Nr. 11, 12, 13). 2. D. 1. H.: Historisk Undersøgelse om Vikingesædet Jomsborg i Venden. ibid. eod. (L. T. 1817, Nr. 26, 27). (Paa Tydsk: Geschichtliche Untersuchung über Jomsburg im Wendenlande. Aus dem Dänischen von L. Giesebrecht. Stettin 1828). -- 2. D. 2. H.: Historisk Udsigt over nordiske Valfarter og Korstog til det hellige Land. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 4, 5, 6, af J. Møller). 3. D. 1. H.: Den danske Adels- og Ridderstands Historie indtil den i Danmark indførte Souverænitæt. Første Deels første Hefte. ibid. 1816. (L. T. 1816, Nr. 27; Østeds N. jurid. Archiv XVII. 102—39 (ogsaa særskill aftr.), af J. L. N. Kolderup=Nosenvinge; Allg. Hall. L. Z. 1819, Ergzbl. S. 797). — Borgruinerne. I.—II. Hefte. (I. Næstbyehoved og Præf. II. Gumborg og Hisingav). Med Kobber. Kbh. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 87, 88, 91). — Fyens Vilkaar i den saa kaldte Grevens Feide, med et Chart over Balpladsen paa Dyrnebjerget. Kbh. 1813. (L. T. 1814, Nr. 43).

Nytten og Nødvendigheden samt den hensigtsmæssigste Indretning af historiske Topographier. Ddense, 1829. (jvfr. Art. N. Faber (I. 397); Fyens Stifts=Abis 1829, Nr. 157, 61, 67, af Vedet Simonsen og Faber; Kbhpost. 1829, S. 690, 706).

Samling af (tildeels historiske) Digte. 1.—5. Hefte. Ddense, 1831—32.

Bidrag til Danske Slottes og Herreborges Bygningss- og Befæstnings=Historie i den catholske Tidsalder. Ddense, 1840. („Dagen“ 1841, Nr. 120; Hempels „Bidr. til Tidshist.“ 1841, Nr. 2).

Bidrag til Ddense Byes ældre Historie. I. Bd.—III. Bd. 1. Hefte. Ddense, 1842—1844. [udkom i 5 Hefter, 1841—44]. („Dagen“ 1841, Nr. 203; Hempels „Bidr. til Tidshist.“ 1841, Nr. 32).

Samlinger til Hagenskov Slots, nuværende Frederiksgaves, Historie. Ddense, 1812. („Dagen“ 1842, Nr. 22). 2det Hefte. ibid. 1846.

Bidrag til Lænsmanden paa Dronningberg, Nigeraad Gæse Brocks, Levnetsbeskrivelse; med hans egenhændige Dagbøger for 1608 og 1612. Ddense,

1842. Andet Hefte indeholdende hans egenhændige Dagbog for 1613. ib. 1843. (jvfr. Berlauff *„Det Kongl. Danske Selsk. Hist.“* S. 166).

Bidrag til den fynske Kongsberg Rugaards, dens Læns og dens Lænsmands Historie. I.—III. Deel. Kbh. 1843—44. (5 Hefter).

Bidrag til Lehnsmanden paa Hagenskov, Nigstraad og Ridder Fr. Jørgen Brahe's Lehnetsbeskrivelse, med Brudstykker af hans egenhændige Dagbøger fra 1625 til 1656. Odense, 1845.

Familie-Efterretninger om de danske Ruders for 200 Aar siden uddøde Adels-slægt. I.—II. Hefte. Odense, 1845.

Samlinger til den fynske Herregaard Elvedgaard's Historie i Anledning af Secular-Festen paa samme den 1 Juli 1845. I.—IV. Hefte. Odense, 1845—46.

J *„Ny Minerva“* (Beretning om Opdagelsen af den glavendrupske Runesten i Fyen, i Aarg. 1808, S. 272—79).

J *„Antiquariske Annaler“* (Palnatoffes Gravhøi i Fyen, i Vd. II. S. 1. S. 193—202; Efterretning om tvende private Samlinger af nordiske Oldsager i Jylland (nemlig Biskop Birch's og Major Guldbergs), i Vd. II. S. 2. S. 309—27; Fortegnelse paa de ved ham for det antiquariske Museum i Aarene 1807—14 indsamlede Oldsager, sid. S. 328—56; Archaeologisk Rapport til Commissionen for Oldsagers Opbevaring, sid. S. 365—75).

J *„Nye Danske Magazin“*, Tredie Bind, 1810. (Tvende Breve angaaende Dr. D. Sperlings Arrest, S. 30—41).

J *„Magazin til den danske Adels Historie“* (Efterretning om nogle af de ældste danske Stjold- eller Vaaben-Breve, i Vd. I. S. 243—46).

J Molbech's *„Nordisk Tidsskrift for Historie, Litteratur og Kunst“* (Kampvæsnens Skildring af Middelalderens Middervæsen, eller den danske Adels Skikke og Sæder i den catholiske Tidsalder, i Vd. III. S. 177—243; 345—77; jvfr. V. T. 1830, S. 628—30).

J *„Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed“* (Efterretning om Borgruinen Pirelstrup-huus (Wemmelthorp-huus) i Fyen, i Vd. III. S. 180—91. (jvfr. Døst's *„Minerva“* Vd. I. S. 147—52, af J. H. Larsen); Undersøgelse om det gamle Kloster, der skal have ligget ved Elvedgaard i Fyen, sid. S. 225—18).

J *„Annaler for Nordisk Oldkyndighed“* (Om Kloster-Sagn i Almindelighed, og i særdeleshed om Jemfruktlosteret ved Skaarup Bøye i det nordvestlige Fyen. 1836—1837. S. 108—21; Historiske Efterretninger om de Sjællandske Førges Hjorthelm og Gurre, samt den Deel af Baldemar Alterdags Sagnhistorie, der angaaer hans Forhold til Tovellille. 1838—1839. S. 261—341, med en Plan over Gurre Borgruiner paa Tab. II).

Et Digt i J. Levins *„Album“* 1846.

Simonsen (N.).

Pavedømmets tiere Magt i det femtende og sestetende Aarhundrede. Kbh. 1817.

Simonsen (Nasimus), f. d. 12te August 1793 paa Gaarden

Bjerregaard i Vester-Stjerninge i Fyen, hvor hans Fader var Selvejer-
bonde og i en lang Aarrække Sognefoged. I den tidligste Alder blev han
underviist af Faderen, men søgte siden Sognets Skole, og nød hen-
imod og efter Confirmationen Underviisning af den daværende theologiske
Candidat Becher; blev 1810 ansat som Lærer ved sin Fødebyes Skole;
1813 optagen paa Seminariet i Skaarup og 1815 derafra dimitteret med
Charakteren „Udmærket delig“; s. A. anden Lærer ved Michaëlis Borger-
skole i Fredericia, og 1817 tillige Chordegne ved Michaëlis Kirke. — * 1.
§ 1823 Anne Gjertrud Hassse († 1° 1836, en Datter af Consisto-
rialraad, Mag. Lauritz Hassse og Charlotte Amalia f. Mangor). * 2.
§ 1844 Marie Cathrine Deleuran († 2° 1845).

L. Hassses Levnet, i Fyens Stifts-Avis 1821, Nr. 61.

Pastor C. Rieu's Minde, i Jversens Avis 1821, Nr. 87.

Et Par Ord om Skolelærer-Seminariet, i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“
1822, Nr. 97.

I et Tidrum af meer end 20 Aar leverede han under forskjellige Marker Vi-
drag til flere Blade: Randers Avis, Hemsø's Avis, Kjøbenhavnsposten, Fædrelandet,
Fredericia Ugeblad m. fl., fornemmelig om offentlige Stiftelser; Bisk og Oplysninger
til almengavnlige Foretagenders Fremme, især med Hensyn til Staden Fredericia,
dennes Færdsjournelle og Optrædelse, dens Communicationsveje, om Almueskolevæsenet,
og om dens Lærere m. m. — (Efter Autogr.).

Sinding (Christian Ludvig), f. d. 14de Juli 1777 i Skuldeløv i
Sjælland, hvor hans Fader Poul Christian Sinding, gift med Jo-
hanne Hegelund (en Tolderdatter fra Samsø), da var Sognepræst, siden
(2° 1782) til Bjerregrav, Alum og Tanum i Viborg Stift (s. 2° 1748 i Røgend
Præstegaard i Marhuus Stift, † 4 1786, jvfr. Møllers „Tidskr. for Kirke
og Theol.“ II. S. 74—97; Worms Lex. III. S. 715—16, og Myerups
Lit. Lex. S. 556). Dimitteret fra Randers Skole blev han Student i
Efteraaret 1794; udmærket ved Examen Artium; afsløvede i November
1798 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev 1800 constitueret som
1ste og 2den Lectie-Hører; d. 25de Maj 1801 ansat som 3die Lectie-
Hører, og d. 5te Septbr. 1806 som Adjunct ved Randers lærde Skole;
d. 14de April 1810, efter Ansøgning, i Naade entlediget; d. 26de Marts
1813 Sognepræst til Rousted og Naasted i Marhuus Stift; d. 27de Febr.
1822 til Bjerregrav, Alum og Tanum i Viborg Stift, og d. 3die Oc-
tober 1831 til Bregninge og Bjergsted i Sjælland. Bandt 1830 en
Præmie af det evangelisk-kristelige Prædike-Regat. † 11te Januar 1838.
— * Elisabeth Spliid. — (Jvfr. Møllers „Tidskr. for Kirke og
Theol. II. S. 100; Berl. Tid. 1838, Nr. 40).

Bemærkninger over Amtsprovst Stockholms Skrift: Advarsel mod Demag-
ogernes Jorcklinger. Randers, 1820.

Prøver af en jydsk Presbyterologie, i Møllers »Lidsøstr. f. Kirke og Theologie. II. S. 33—102. (L. L. 1833, S. 744).

Carl den Følste, Konge af Sverrig, i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn» 1829, Nr. 37. 38. 39. 40. 41. (anonymt).

Udtog af et Brev fra ham i Bibelselskabets 13de Beretning, S. 66—67.

Sinding (Niels), f. d. 24de Septbr. 1775 i Landsbyen Lihme i Jylland, Søn af Peter Sinding og Maren Mikkelsdatter; tog i October 1799 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; blev d. 25de Marts 1803 Herredsskriver i Bjeverflov Herred i Sjælland; d. 2den Novbr. 1804 Byskriver i Ebeltoft, samt Herredsskriver i Møls- og Sønder-Herred; d. 30te Novbr. f. A. tillige Postmester i Ebeltoft (fra $\frac{1}{4}$ 1805); d. 22de Maj 1826 Cancelliraad; d. 12te April 1844, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra Postmester-Embedet (fra 1ste Juli f. A. at regne). — * Christiane Elisabeth Thomsen († $\frac{1}{2}$ 1846, i sit 72de Aar, i Ebeltoft, en Datter af Berider Thomsen ved Haderslev).

Juridisk Tavle over bestemte Tidens Expeditioner af Pejente ved Underretterne i Danmark. Kbh. 1:05.

Skalle (Rauft), »Duæfistemeister aa Naasmoossekanten». (Pseudonym).

Faaktaaring aa Beskrivelse over et faalæ vilkælæ Gild, da haa wet i Evinning, atkeraat fir aa tyu Dau ætte Helmes aa trøddæ Dau far Julauten 1832. Randers, 1832.

Skeel (Holger Frederik), f. d. 30. Marts 1785, ældste Søn af Kammerherre, Deputeret i Rentekammeret og Med-Patron for Koeskilde adelige Jomfrukloster, Wilhelm Matthias Skeel (f. $\frac{2}{8}$ 1746, † $\frac{2}{4}$ 1817, jvfr. Fallesens Theol. Maanedsskr. XII. S. 4—5) og Mette Wind (f. $\frac{2}{3}$ 1749, † $\frac{2}{10}$ 1808, en Datter af Major Holger Wind og Christine Amalia Frederikke v. Trampe). Blev privat instriberet ved Kbhvns Universitet i Efteraaret 1801; underkastede sig i Sommeren 1805 den latinske juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med næstbedste Charakter; beskikkedes d. 25de Septbr. 1810 til Procurator ved alle Dver- og Underretter i Danmark, de i Kjøbenhavn undtagne, og var derpaa bosat i Odense; blev d. 2den Maj 1832 tillige Procurator ved Lands-Dvers samt Hof- og Stads-Retten, saavel som ved de øvrige Retter i Kbhvn. † 16de September 1838 i Kbhvn. — * 3da Elisabeth Høhling (f. $\frac{1}{2}$ 1774, † $\frac{2}{8}$ 1843, yngste Datter af Capitain og Vagtmesterlicutenant ved Kbhvns Fæstning, Samuel Christophers v. Høhling og Elise Christiane f. Dvift).

Sportel-Tabeller til Brug for Retstjeneste og Enhver, som har med ting-

lige Forretninger at gjøre. Udarbejdede efter Sportel-Reglementet af 22de Marts 1814 og senere Lovgivning. Odense, 1830. 4to. 2den Udgave. ibid. 1849. 4to.

Nytaarsgave for dansk Borgerind for 1831. Odense. (1830).

Samling af Forordninger, Rescripter, Resolutioner, Cancellie-Circulairer og Promemories, Geistlighedens vedkommende, som Supplement til 2den Udgave af Fogtmans Samling. 1.—4. Hefte for Aar 1809 til 1828 incl., med tilhørende Registre. Odense, 1832—37. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 672).

Skouboe (Søren), f. i Landsbyen Raasted ved Randers d. 2den Februar 1772; dimitteret til Universitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1793; udmærket ved Examen Artium; tog i October 1800 theologisk Attestats (Laud.); var Alumnus af det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse; blev d. 27de Septbr. 1811 Sognepræst til Birnæs paa Laaland. † 15de Septbr. 1830. — * $\frac{3}{4}$ 1812 Andrea Cathrine Sidenius (f. $\frac{2}{4}$ 1790, næstældste Datter af Kjøbmand Edvard Sidenius, i Maribo, og Eccardine Marie, f. Dysfel).

Om Rust paa Rug, i Halds Tidsskr. for Landøkon. II. S. 61—63.

Skov (Frank), f. 1747 i Salling i Viborg Stift, Søn af Kammeraad Peder Skov, Ejer af Hovedgaarden Bustrup sstb. (1763); blev Student ved privat Dimission 1764; absolverede d. 9de September 1767 den theologiske Embedsexamen (Laud.); rejste 1773, tildeels understøttet af det Rosenkransiske Stipendium, til Leipzig, hvorfra han efter et toaarigt Ophold drog til Göttingen; kom 1775 til Kiel og erholdt der Magistergraden 1776 (jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 216); blev d. 15. Jan. 1777 Sognepræst til Odense og Ditting i Viborg Stift; d. 5te Septbr. 1781 til Sønder-Sogn i Viborg; d. 1ste Octbr. 1790 til Nysted og Herridslev i Laaland; erholdt d. 8de Juli 1791 Titel af Professor Theologie extraordinarius; blev d. 15. Novbr. 1811 entlediget, efter Ansøgning, i Naade og med Pension fra Præste-Embedet. † 1825. — * 1. Anne Margrethe Speizer, Datter af Cancelliraad Christen Speizer og Anna Margrethe Lund. * 2. 1778 Barbara Schæffer (f. 1761, † $\frac{1}{2}$ 1821, i Nysted), en Datter af Etatsraad, Overførster Anthon Frederik Schæffer.

Disp. inaug. de difficultatibus ingenii juvenilis litteris recte eleganterque instituendi, nec non prudenter honesteque regendi Part. I. Præside Wilh. Ern. Christiani. Kilon. 1776. (Krit. Journ. 1776, S. 216). — Om Guds Lov og Priis Psalmer. En Prædiken til Høimesse paa 1ste Advents Søndag 1783 holden i Søndre Segnet eller Sortebrødre's Kirkes Meenighed i Viborg. Viborg, 1784. (L. E. 1781, Nr. 16).

Skovgaard (Jørgen Diderik), Søn af Universitets-Forvalter Peder Nicolai Skovgaard, i Kirke-Eftildstrup i Sjælland, og Charlotte Amalia Bang (f. 1743, en Datter af Kjøbmand Jørgen Diderik

Sparsen Bang i Faaborg); blev Urtekræmmer i Kjøbenhavn; derefter Ejer af Landejendommen „Kuhedal“ ved Ringsted, og 1812 af „Widsøhøigaard“ i Lundforlund Sogn i Sjælland, hvor han tillige var Sognesoged. † 22de Juni 1833, i sit 52de Aar. — * 1. 1⁷ 1809 Else Kirstine Riis († 2¹ 1810, i sit 25de Aar). * 2. § 1814 Sophie Elisabeth Wahl. * 3. Karen Pedersen.

Aftvunget Forsvar, grundet paa beviislige Sandheder, mod Generaltrigs-commissair J. W. Neergaards fremsatte ubeviislige Usandheder i hans Bog: „Frimodige paa beviislige Kjendsgjæringer“ 2c. Slagelse, 1826. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 223, og J. W. Neergaards „Mit Livs vigtigere Tildragelser“ II. S. 1—3, 27 o. flgg.).

Beileening til Vereldtskrift for Vondestanden, i „Den oeconom. Correspondent“ V. Aarg. 1821, Nr. 30; Læretid ved Avlsbrug, *ibid.* S. 266.

Efvinggaard (Peter Nikolaj), f. 1783 paa Bornholm, i Nærheden af Rønne; hans Fader var Lieutenant ved Dragonerne. Dimitteret fra Rønne Skole blev han Student i Efteraaret 1798 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); begav sig 1807 til Aalborg, hvor han ansattes som Lærer ved den af daværende Conrector Dr. P. N. Frost bestyrede borgerlige Realskole; blev 1810 Translateur i Engelsk, Fransk, Hollandsk, Tydsk og Svensk; 1814 tillige Mægler, og 1820 portugisisk Vice-Consul. † 17de Juni 1838 i Aalborg. — * . . . . . Lehmann. — (Jvfr. Dst's „Materialier“, Nr. 148; Grundtvigs „Dannevirke“ III. S. 171).

Refrivelse over Bornholm. 1ste Deel. Kbh. 1804. (For dette Skrift, som blev confileret, idømtes Forfatteren at sidde 14 Dage paa Vand og Brød, jvfr. Collogial-Tid. 1804, S. 681; Orsted's Jurid. Arkiv No. 5. 1805, S. 132—55. — En Anmeldelse af Skriftet, i „Dagen“ 1801, Nr. 155, 56, fremtalte en Erklæring fra Jorf. i Nr. 160, med Anmelderens Svar, s. Fr. Thaarups „Bornholms Amt, bestrebet“, 1839, S. 3, Noten; G. L. Badens hist. Bibl. S. 174. Recension derover høves i Vertuchs geograph. Ephemerid. Jahrg. 1812. Februar, S. 176—80). — Chesterfjelds Breve til sin Søn. 1ste Deel, oversat. *ibid.* 1806. (ogsaa med Titel: Mnemosyne, ved R. Chr. Dst. Andet Bind. Kbh. 1806). — Spaniens og Portugals amerikanske Bestikkelser; et geografisk Bidrag uddraget af amerikanske Skrifter. Aalborg, 1812.

Harms's 95 Bøfes, oversatte paa Dansk af Hans Nielsen. Aalborg, 1818. (Pseudonymt).

Sørøveri og Mord mellem Stagen og Gothenborg, eller Acterne i Sagen betreffende den danske Slup Fruc Mette o. s. v. Fra Svensk oversat. 1.—2. Hæfte. Aalborg, 1823—24.

Bornholms Saga. Aalborg, 1831. (jvfr. Berl. Tid. 1831, Nr. 130).

Haandbog for Handels-Correspondents, indeholdende tillige Underretning om Assurance, Vereldtsfæsen, de vigtigste Etebers Mont, Vægt og Maal, samt en Fortegnelse over fremmede Ord, som bruges i Handelsfaget m. v. Kbh, 1835.

Redacteur af Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis (Aalborg, 4to) Aarg. 1827, Nr. 22—46, og Medredacteur af samme Aarg. Nr. 47—66. (I dette Blad redigerede han tidligere de udenlandske Efterretninger).

Om hans Anmeldelse om en Erdragelse i Aalborg 1837, angaaende Kong Hanses Mord (?), f. Hjerdingaarskriftet „For Literatur og Kritik“ Bd. I. S. 247—51, af E. P. Paludan-Müller.

Skovgaard (Peter Nicolai), Smedkermester i Hillerød.

Digte. Kbh. 1840. (36 S. 8.). — Digte. En Gave for Børn til Julen og det nye Aars Opmuntring. ibid. eod. (89 S. 8.). — Digte fra Norge og Hjemmet. ibid. 1844. (98 S. 8.). — Rapporten eller Debatten om pligtfuldig Opmærksomhed. Comedie i tre Akter. ibid. eod. (30 S. 8.).

Skrappenborg, f. D. P. H. Larsen.

Slogheim (Johan Garder), f. d. 13de Maj 1779, Søn af Silkevæver Erhard Slogheim og Maria Catharina Slogheim; besøgte Frue-Latinskole i Kbhvn, hvor han tog Examen Artium i October 1799, og blev derefter indskreven som Student; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; afsløvede i April 1812 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de Febr. 1817 Garnisonspræst paa Christiansø; d. 21de Juli 1819 Sognepræst til St. Olaf og Allinge paa Bornholm; d. 16. August 1826 til Arninge i Laaland. † 2den Sept. 1834. — * Anne Marie Linderød.

Enkelt Træk af Greve J. H. E. v. Bernstorfs Levnet, i „Politisk og historisk Magazin“ 1805. Bd. 4. S. 11—32, og 1806. Bd. 1. S. 103—112.

Et Digt: „Et ferient Møde i en ringe Sag“, i J. K. Høst's Ugeblad „Theatret, det lille og det store“, Nr. 14. — Digte i „Dagen“ 1804 og 1806.

Smidt (Anton Ferdinand), f. d. 9de August 1796 i Rjøbenhavn; blev 1826 Cancellist og 1836 Fuldmægtig i Generalstabens Bureau (indtil $\frac{1}{2}$ 1837); 1826 Krigscancellisekretair; 1828 Krigs-Assessor; 1829 Krigsraad; d. 10de August 1833 tillige Cancellist i Ordens-Capitulets Secretariat; 1836 Revisor og d. 1ste August 1837 Bogholder og Kassierer ved samme Capitul; d. 2de October 1836 Ridder af Dannebrog; d. 8de September 1838 Justitsraad; 1839 tillige Hoffassierer hos H. M. Enkedronningen. † 29de Januar 1841. — * Emilie Marie v. d. Wethering.

Kongelig Dancks Hof- og Stats-Calender for Aar 1836—1841. Redigeret, forlagt og udgivet. Kbh. 4to. (Fædrel. I. 1840, Nr. 208, 266; jøfr. Art. Wigfus Erichsen, I. 382).

Smidt (Carl Jacob), f. paa Christianshavn d. 14de Septbr. 1800, Søn af Styrmand Peter Sørensen Smidt; blev d. 1ste Marts 1821 Secondlieutenant ved det jydsk Jægercorps; d. 15de August

1832 Premierlieutenant; d. 10de Juni 1841 Capitain; var 1831—37 Skole-Officer ved det kongl. Landcadet-Corps. — * Caroline Modeweg.

Ledetraad ved Underviisningen i Baabenlære og Artillerie ved det kongl. Landcadetcorps. Kbh. 1832.

Smidt (J. C.), Skolelærer og Kirkesanger i Witten ved Frysensborg.

Bidrag: i „Jyllandsposten“ (Bemærkninger i Anledning af Artiklen: „om Skolelærernes Kaar“, 1838, Nr. 48. 49); — i „Conferentsblad, udg. af Skolelærerforeningen for Aarhus og Omegn“ (Indbyrdes Underviisning, i I. Aarg. Nr. 6. 9. 11. 12 og i II. Aarg. Nr. 3. 5—6; Til Folkefjolens Benner, i II. Aarg. Nr. 4); — i „Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere.“ (Nogle Ord i Anledning af Hr. Pastor Børresen's Artikel om „Præstens Forhold til Communen og dens Skolelærere“, af J. C. Smidt og Kraiberg, II. S. 289—97. (jvfr. sfd. S. 362—69, af E. V. Børresen); Endnu nogle Ytringer i Anledning af Pastor Børresen's Artikel: „For Kirken og Skolen“, af J. C. Smidt og Kraiberg, sfd. S. 555—60. (jvfr. III. S. 1—10, af Børresen; S. 42—43, af J. C. Smidt og Kraiberg; S. 74—75, af Børresen); Endnu nogle Ord til Hr. Pastor Børresen, III. S. 12:—32; Religionsunderviisningen i Folkefjolen, IV. S. 395—406; (Andet i) Udkast til en Petition til Stænderne, angaaende en Reform af den danske Folkeskole, VII. S. 305—20, 321—33); — i „Tidende for almindelig dansk Skolelærer-Ferueing“ (Sangen i den danske Kirke, i 3die Aarg. 1844, Nr. 3. 5. 8; Oplysninger angaaende Skolelærernes Afgift til Latinskolerne, s. A. Nr. 10; Seminarernes Reorganisation, s. A. Nr. 22—23; Skolelærer-Mødet i Aarhus d. 13 Maj 1845, i 4de Aarg. 1845, Nr. 13—14; Skolelærer-Hjalpekasen, s. A. Nr. 17. 18; Om Kaldsrenten til Kirkesanger- og Skolelærer-Embeder, s. A. Nr. 20; Om Skolevangs Ophør, s. A. Nr. 25); — i „Hædrelandet“ (Om Skolelærernes Kaar, af Kraiberg og J. Smidt, VI. Aarg. 1845, Nr. 2041); — i Jensens „Tidskrift for Almueskole- og Seminarivæsenet“ (Om Aften-skole paa Landet, i IV. Aarg. S. 139—55).

Smidth (Jens Hansen), f. d. 19de Juli 1769 i Kjøbenhavn, en Son af Inspecteur ved det Classenske Gods Corfeldige paa Falster Hans Jensen Smidth og Agathe Beck; kom 1784 paa Landcadet-Academiet, men forlod det paa Grund af Djensvaghed, og blev 1783 sat i Bordingborg Skole, hvorfra han blev Student 1787; absolverede i October 1796 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 4de April 1800 Sognepræst til Allesø og Næsbyhovedsbroby i Hjen; d. 14de Decbr. 1804 til Nastrup paa Falster; erholdt d. 18de Decbr. 1816 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnevntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge. Var Medlem af det Skandinaviske Literatur-selskab. † 20de Januar 1847 i Maarsby Præstegaard. — * 1. (1793?) Johanne Cathrine Sophie Stammer (separ. (1807?)), † 2° 1814 i Slagelse, en Hamborgerinde, som tidligere i 1 Aar havde været gift med Assurancemægler Greiff. * 2. (1810?) Ellen Jessen (f. 2° 1775, Dat-

ter af Forpagter Jesfen paa Skjerringe og Anna Elisabeth Nielsen, samt Enke efter Provost Philip Henrich Friedlieb i Jdestrup). — (Jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 22. 37; Barfods „Danmarks Gjestlighed“, S. 203—4).

Lommebog for Historie og Selskabelighed, Nytaarsgave. Kbh. for 1795 og ligeledes for 1796. (L. E. 1795, Nr. 7; 1796, Nr. 7; „Tids“ 1795, I. 185—87, 219—20; 1796, I. 120; „Nordia“ 1795, I. 102—3). — Jdunna. Almanak for Aaret 1799, udg. af F. Høegh-Guldberg og J. Smith. Kbh.; o. m. L.: Poetier af F. Høegh-Guldberg og J. Smith. Første Samling. Kbh. 1799, med 2 Kobb. og 4 Rodeblade. (L. E. 1798, Nr. 51; „Tids og Hebe“ 1799, I. 110—12). — J. W. Goethe's Hermann og Dorothea, oversat og omarbejdet. Kbh. 1799. (o. m. L.: Poetiske Oversættelser af Fremmedes Mesterdigte. 1ste Deel. ibid. eod.). — Fortællinger til Nytte og Fornøjelse. ibid. 1800. — Dde d. 1ste Januar 1801. Odense (1800). (L. E. 1801, Nr. 1). — Ganske tilforladelig Fortælling om en faakaldet vidunderlig Pige i Høistiftet Osnabrück, som foregav at have levet i to Aar uden Mad og Drikke. Overs. ibid. 1801. — Sværmeres og Bedrageres Biographier. 1ste Hefte. Kbh. 1802. — *Poesier*. Første Bind. Kbh. 1807. (L. E. 1811, Nr. 23; Kiel. L. 3. Jahrg. I. Bd. 1., Nr. 27. 28. 29. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46). Udsprede have disse Digte faaet i „Minerva“, „Tids“, „Dana“ og flere periotiske Skrifter. — Messenierne. Drama. ibid. 1813.

Satirer af Ovinetus Horatius Flaccus. Overfatte med tilføiede Anmærninger. Kbh. 1816.

Epistler af O. Horatius Flaccus. Overfatte med tilføiede Anmærninger. Kbh. 1817.

Danske Ordsprog og Talemaader samlede og udgivne. 1ste Hefte. Odense, 1822. (L. E. 1822, Nr. 39; Rahbets „Lilfuerne“ 1823, Nr. 21; jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 489 og Langes „Ny Freia“ 1826, S. 159—60).

Danske Haver. Kbh. 1823. Understøttet af Selskabet til de fjerne Videnskabers Forfremmelse. (L. E. 1824, Nr. 38. 39; Rahbets „Lilfuerne“ 1823, Nr. 38—39, 42—43; Revue encyclop. 1823, Août).

Sætninger til Eftertanke om Noget og til Svar paa Lidet. Kbh. 1827. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIII. 384).

Om indbyrdes Underviisning. Et Indbydelseskrift. Kbh. 1827.

Oder, Secularsang og Epoder af Quintus Horatius Flaccus. Overfatte. Kbh. 1828. („Nemesis“ 1828, Nr. 6; L. E. 1829, Nr. 46. 47; Kbhvns Skilderi 1828, S. 6:8).

Utrikes Flugt. Roman. I.—II. Deel. Kbh. 1829. (M. f. L. III. 366—70). Paa Tydsk overfat af L. Kruse: Utrika's Flucht. Ein dänisches Sittengemälde. Nach dem Dänischen von J. Smidth. I.—III. Band. Hamburg 1831. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1831, Novbr. Nr. 313, jvfr. Kbhpost. 1832, Nr. 17).

Arboretum Scandinavicum. Første Hefte. Kbh. 1831.

Andagtsbog med bibelske Sprog og kristelige Sange til hver Dag af Aaret. Kbh. 1831. (L. E. 1831, Nr. 23).

Bor Herres Jesu Christi Lidelse og Død. Fortalt efter de fire Evangelier, med tilføiede Anmærninger. Kbh. 1834.

Udtag af Knud Sivertsens Dagbog. Fortælling af J. P. Udgivet af N. P. Kiung. Kbh. 1835. (ogsaa indført i 2 Dele af Kiunges „Novelle-Bibliotek“).

Prædiken paa Nytaarsdag 1836. Nykjøbing paa Fjalster, 1836.

Seren i Endor. En historisk Tractat af J. S. Nykjøbing paa Fjalster, 1837.

Høitidelighed i Anledning af en ny Altertavles Opstilling i Aastrup Kirke paa Fjalster Sde August 1838. Nykjøbing paa Fjalster. (27 S. 8).

Prædiken i Anledning af Kong Frederik VI. Død, holden i Aastrup Sognkirke paa Fjalster. Nykjøbing, 1840.

Mundheld og Meninger om Landvæsen og Bondehandel, for det Meste fra de henhørende Læder. Samlede af J. S. S. Kbh. 1840.

Tale i Anledning af Communalanordningen, ved Sogneforstandernes første Møde i Aastrup Sogn 5te Januar 1842. Nykjøbing, 1842. (8 S. 8).

Redacteur af: Fjalsters Tilskuer. Et Ugeblad. Nr. 1.—26. Nykjøbing, 1836.

Udgiver af: Samlede udvalgte Digte af Peder Hørrøbow Haste. Kbh. 1835.

Medudgiver af: Dana, et Heftekrift af blandet Indhold. 1ste Bd. Kbh. 1793. (s. J. K. Høst's Grundr. S. 21; „Tids“ 1793, III. 108; Allg. L. J. 1791, Nr. 259).

3 „Tids“ og „Tids og Hebe“ (Publikum, 1791. II. 15)—57; Fiskerne, en Fortælling efter det Latinske, 1792. IV. 127; Oversættelse af nogle af Plinius Breve, 1796. I. 316; II. 98; III. 239; 1798. II. 179. (Under Navnet Anton Julius).

3 „Statistisk, juridisk og litterarisk Bibliothek“ (Om Concerter, i Bd. I. 1792, S. 168—86; jvfr. „Tids“ 1792, III. 187—203; L. E. 1793, S. 778).

3 Hjerdingaarskriftet „For Sandhed“ (Idee til en Ritualreform, VI. 326—88).

3 Rahbets „Hesperus“ Bd. V. 3: „Læsning i blandede Gemmer“ Bd. I. (Den hvide Pige paa Fogø, S. 381—90).

3 „Det Skandinaviske Litteratur-Selskabs Skrifter“ (Om nogle eensdydige Ord, i Bd. XXI. 1826, S. 353—73).

3 „Nyt Aftenblad“ (Om Danske Ordspog og Talemaader, 1826 Nr. 32; Bemærkninger over eensdydige Ord, s. A. Nr. 43).

3 Heibergs „Kjøbenhavn's flyvende Post“ (Silhouetter, tegnede efter Theophrast, La Bruyère, Rabener o. fl., 1827 Nr. 90, 91, 103; 1823, Nr. 61, 71, 73, 80, 83, 86, 87).

3 Kiunges „Hertha“ (Nogle eensdydige Ord, i 2. Aarg. 1823, II. S. 118—128).

3 Dørs „Archiv“ (Om et skandinaviske Arboret, IX. 282—86).

3 Kiunges „Nyeste Repertorium for Noerfskabslæsning“ (Silhouetter, Bd. II. S. 2, 19, 33, 99, 226, 41, 42, 77, 75, 353, 51, 85, 86, 87; Bd. IV. S. 136, 38, 289, 305, 21, 37, 53, 54, 64).

3 „Haves Tidende, udg. af Selskabet til Havedculturens Fremme“ (Om den Skat, som Træer og Buske ere udsatte for af Frosten, I. 1835, S. 217—55; Note om Klimatificering af fremmede Landes Planter. V. 1839, S. 193—215; Den nye Haves Anlæg. En Fortælling, VI. 1840, S. 483—92).

Fortklaring af eenstybdige danske Ord, i P. E. Müller's „Danst Synonymik“, 1.—2. Deel. Kbh. 1829.

En Tale, indf. i: „Efterretning om en religiøs Jubelfest, holden i Vorbelev Kirke paa Falster d. 12de Decbr. 1821 til Minde om Frederik d. 4des Foundation af 240 Esker. Kbh. 1822.“ (jvfr. „Dagen“ 1823, Nr. 307).

For det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Danske Ordbog leverede han en betydelig Samling af kritiske Bemærkninger og Tillæg til de tidligere Hefter af Bogstavet S, og redigerede Bogstaverne U, X, Y og Z; ligesom han ogsaa meddeelte Bidrag og Samlinger til Ordbogens 5te Deel. (jvfr. E. Molbech, Vidensk. Selsk. Historie, S. 308, 450). — En Samling af danske Almuesord og Talemaader, fornemmelig fra Falster, afbenyttet i Molbechs „Dialect-Lexicon“.

Medarbejder i: „Efterretninger om udenlandsk Literatur“.

Digte, dels under hans Navn, dels ubetegnede: „Anton Julius“, th, eller „—“, afspredte i „Jris“ 1791—95 og i „Jris og Hebe“; „Minerva“ (bl. a.: Oder af Horats, metrisk oversatte, 1803, IV. 79—94, 197—209; 1804, I. 37—50; IV. 151—77, 225—47, jvfr. L. E. 1807, S. 758—62); „Den Danske Tilsfuer“; „Dana“; Poulsens „Nytaarsgave for Damer“ 1795 flgg.; i Hjerdingaarskriftet „For Sandhed“ (Gimthons, i L. S. 159—92 [jvfr. Vadens Univ. Journ. VI. S. 127—128; „Jris og Hebe“ 1798, II. 252—53]; Regle Fabler, i V. S. 250—62); i Liunges „Dana“ for 1820; Rahbets „Tilsfuerne“ 1ste Aarg. 1823; i Möllers „Nyt theolog. Bibliothek“ (Falsner, III. 334—40, jvfr. L. E. 1829, S. 422); i Liunges „Hertha“ (1827, II. 440; III. 74); i „Kjøbenhavnsvoften“ (1829, Nr. 42); „Nyeste Repertorium for Moersfabslæsning“ (II. 97); „Portefeullen“ (1839, III. 289—92).

Smidth (Thomas), f. 1774; var Krigs-Læsesfor og Inspecteur ved det Classenske Fideicommiss's Godser paa Falster; siden Kammerraad; blev d. 1ste August 1829 virkelig Cancelliraad; 1835 Postmester i Nysted. † 1840. — * Margrethe Elisabeth Friedlieb (f. 1783), yngste Datter af Præsten til Idstrup paa Falster, Provst Philip Henrich Friedlieb og Anne Marie Birgitte Seehusen.

Regle Bemærkninger i Anledning af Skriftet: Bornholm beskrevet paa en Reise i Aaret 1815, i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 41.

Beretning om det Classenske Fideicommiss's Bestræbelser for godt Sædetorn paa de Classenske Godser i Falster, i Oluffens „Nye oeconom. Annaler“, Bd. V. 1820, S. 126—32.

Smith (Andreas Niels Christoffer), f. i Kjøbenhavn d. 30te April 1797, Søn af Hendrik Smith, Sognepræst til Krummerup og Fugleberg i Sjælland (f. 1770, † 1811), og Anne Cathrine f. Morager († 1832 som Institutbestyrerinde i Kbhvn.). Gik først i Slagelse, og derefter i Herkusholms lærde Skole; blev derfra dimitteret til Universitetet 1816; udmærket ved anden Examen i det paa følgende Aar; tog i April 1821 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 26de Marts 1824 ordineret Katechet, d. 4de Juni 1831 anden, og d. 14de Februar 1837 første residerende Capellan ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 28de Juni 1847 Ridder af Danebroge. — * Laura

Jensine Rasmine Busch. — (Portrait, malet og lithographeret af Huncæus. 1847. 4to).

Sørgetale over Poul Møller, Professor i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet, ved Bisættelsen i St. Petri Kirkes Kapel d. 19de Marts 1838. Kbh. 1838.

Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimesse 2den Søndag efter Paaske, d. 29de April 1838, som Indledningstale til Stiftsprovst Clausens Afskedsord til Frue Menighed. Kbh. 1838.

Frue Sogns offentlige Skolevæsen. Dets Udvikling i de sidste 12 Aar og dets nuværende Tilstand. En Fremstilling. Kbh. 1844, m. 1 Tabel. (Theol. Tidsskr. IX. 187—88).

Præd der foretoges af Sjælehyrdens Liv i dets Forhold til Menigheden. Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimesse paa Midfastesøndag den 22de Marts 1846. Kbh. 1846.

Tale, i Vebelselskabets 20de Beretning. 1835. S. 3—16.

Afskeds-Ord ved Stiftsprovst Clausens Jordeførd den 29de Februar 1840. Fremfagt i den Afdøedes Huus. (indf. i „P. G. Clausens Eftermæle.“ Kbh. 1840. S. 1—1).

Tanter ved Expeditionssecretair P. Vogts Grav, i „Den Danske Stats-Tidende“ 1819, Nr. 73.

Smith (Daniel Peter), f. d. 23de (ifølge d. 21de) Septbr. 1782 i Mehren ved Præstø, hvor hans Fader, nedenanførte Provst Troels Smith, da var Sognepræst og gift med Anna Agnethe Plum. Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges i April 1794, blev han Student i Foraaret 1800; afsløverede i April 1804 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken samme Charakter han siden ogsaa erholdt til den homiletiske og katechetiske Prøve; blev d. 27de Januar 1805 Alumnus paa Clerus's Collegium; s. A. tillige Alumnus af det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse; d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved Roeskilde Skole; d. 27. Juni 1814 tillige Prædikant ved St. Hans Hospital paa Vidstrupgaard; d. 13de August s. A. udnævnt til Overlærer ved Skolen (med Anciennitet fra 1ste Juli 1812), og var i denne Egenkab, i Vacancen fra Efteraaret 1814 indtil Skoleaarets Ende i Sept. 1815, constitueret til at besøge Rectors Forretninger; kaldtes d. 23de Juni 1815 (ifølge 1816) til Sognepræst i Sarkjøbing, og d. 15de Novbr. 1819 til Sognepræst for Horslunde og Nordlunde i Laaland; blev 1820 Meddirecteur for det daværende Besterborgske Skolelærer-Seminarium; d. 23de Maj s. A. Provst for Laalands Nørre-Herred; d. 8de April 1829 udnævnt til Districtsprovst for Nørre- og Sønder-Herred, samt for Nerne Fjæs, Jemsø og Alsø; d. 30de Januar 1834 til Sognepræst i Stege paa Møen; d. 12te Febr. s. A. tillige til Provst for Møenbo og Baarsø Herreder; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; d. 27de Marts 1845, efter An-

føgning, i Raade entlediget fra Provste=Embedet for Baarse Herred. — * 1806 Nicoline Sophie Friis Tolding (f. 1783, en Datter af China-Capitain og karakteriseret Lieutenant i Sø=Staten, Andreas Tolding og Antoinette Augusta f. Holck). — (Biographi i Blochs Bidrag til Roskilde Domskoles Historie, H. 2. S. 22; jvfr. Dst's „Materialier“, Nr. 146 (af Fr. Thaarup); Berl. Tid. 1845, Nr. 125 (om Højtidelighedsbelsen af hans 25 Aars Provste=Jubilæum).

Mindeblomster paa Faderens Capitain og Ridder Werner Hans Fred. Abrahamsons og Sønnens Ludvig August Abrahamsons Grave. Kbh. 1815, med 1 Kb. og en Vignet. (L. T. 1815, S. 505—9. — Det i Forerindringen til Skriftet meddelte Omrids af L. A. Abrahamsons Liv er oversat paa Tydsk ved G. Hezbach i „Morgenblatt für gebildete Stände“ 1822, Juli).

Høitidspsalmer. Maribo 1819.

Kirken og dens store Festsdage, eller kirkelige Betragtninger. Kbh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 32, af H. R. Clausen).

Udsigt over det kongelige Vesterborgske Skolelærer-Seminariums Virksomhed fra dets Oprettelse. Et Indbydelseskrift til en Sørgefest over Seminariets hebegangne Directeur og Forstander, sal. Biskop P. D. Voisen. Kbh. 1831. (L. T. 1831, Nr. 34).

Den evangeliske Geistligheds Tak til Gud for Reformationens Velgjerning. Synodalprædiken, holden i Roskilde Domkirke den 6te Juli 1836. Kbh.

En liden Læse- og Sangbog for Almuen og Skolebørn. Kbh. 1838. (1837). 2det forsøgede Dplag. *ibid.* 1845. (1844).

Dymuntring til Gøddædighed imod vore vandlidte jydsk Landsmand. Prædiken og Psalmer i Stege Kirke 3die Søndag i Fasten 1839. Nykjøbing, 1839. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Den Nyords Kirkes Indvielse den 16de December 1846. Med en Afbildning af Kirken. Kbh. 1847.

3 „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“ Hvilke ere Grændserne og Forskiellen mellem den geistlige og secniske legemlige Betalenhed? i Bd. I. S. 349—70, (jvfr. L. T. 1812, S. 508—10).

3 Møllers „Theologisk Bibliothek“ (Nogle Ideer om Folkets Underviisning i Christendommen, i Bd. XIX. S. 109—35, jvfr. L. T. 1823, S. 472).

3 Bibelselskabets Beretninger (Breve, i VI. S. 86—87; VII. S. 79—80; XII. S. 81—83).

3 Brammers „Kirkelige Leilighedstaler, 1ste Samling“ (Kjæghædiken over Biskop N. Møllers ham værdige Hustru, d. 19de Februar 1830, S. 316—29; Ved en 86aarig i mange Aar blind Præstentes Kjægtelse, S. 337—39; Ved en Vige=skoles Indvielse i en Kjøbstad, S. 420—23; Ved en ny Skoles Indvielse paa Landsdet, S. 424—27).

3 „Christelig Kirke=Livende“ 1833 (Christentjerlighed og Fattigvæsen skulle virke i Forening, Nr. 39; Sørgeqvad over Prof. Theol. Jens Møller, Nr. 50—51, S. 201).

3 „Kjøbenhavnsposten“ 1835 (Om Stege Forgerkole, Nr. 86, jvfr. Nr. 162).

3 „Sjællandsposten“ 1839 (Om Eden, Nr. 25).

3 „Danst Folkeblad“ (Angaaende Benyttelsen af de ved Trykkesfrihedssekskabet udgivne Skrifter ved Underviisningen i Landsbyffoler, i 8de Aarg. S. 111—12).

3 Damkier's Samling af „Prædikener over Evangelierne“, 1ste Bd. (Hvad det er for et Sind, som altid er det samme, og hvorved vi kunne erhverve det. Prædiken paa Palmesøndag; Christelig Oplysning gjør os frie fra Forargelse og Bidsfarelse. Prædiken paa 6te Søndag efter Paaske).

3 „Kædrelandet“ (Om de foreslaaede Amtsffoler, 1848, Nr. 145).

3 „Den Berlingske Tidende“ (Fr. Fr. Barfods Gæstest, 1849, Nr. 55, 60; jvfr. Nr. 66, af Fr. Barfod).

Han gjennemsaae og tildeels omarbejdede P. Thonboe's Læsebog og Exempelsamling for Borger- og Almueskoler. 8de Dpl. Kbh. 1831. 9de Dpl. ibid. 1837.

Udgav: Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum i Holbek Kirke d. 12te Mai 1819. Kbh. 1819. (Heri findes en Tale og Psalmer af ham).

3 Den af ham befestede Samling af „Mindetaaler over afdøde Geheimestatsministre Greve C. D. N. af Reventlov“ (Kbh. 1828) er af ham: Tale, holden paa Prædikestolen i Hørslunde Kirke ved Greve Reventlovs Jordefærd den 16de December 1827, S. 47—62; Psalmer, affjunge af Grevskabets Skolelærere og det Bøllbergske Seminariums Alunner ved Jordefærden den 16de October 1827, S. 63—68; Biographiske Noticer, S. 69 flgg.

Enkelte Digte, adspredte i Engelstofts „Universitets- og Skole-Annaler“ (1807, I. 303—4; 1810, II. 1.3—16; 1812, S. 108—11); „Dagen“ 1808, 12; „Nyeste Etikieder af Kbhvn“; „Den Danske Stats-Tidende“ og „Den Berlingske Tidende“ (f. Er. 1810, Nr. 13; 1846, Nr. 115; 1848, Nr. 118, 285; 1849, Nr. 116).

Udtog af hans Tale ved Sørgebojsiden i Nørskilde Skole d. 24de Febr. 1812 i Anledning af Rector C. N. Schulz's Død, i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1812, S. 106—8. — En lollandsk Ordtsamling, især fra Landets Bestertant, eller Rorre Herred, afbenyttet i Melbechs „Dialect-Lexicon“.

Smith (Friderich Christian), f. d. 28de Januar 1761 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader (som nedstammede fra den stotke Dronning Maria Stuarts Krigsminister, eller General, Smith) var Bogholder ved et Livrenteselskab. Blev 1782 Fuldmægtig ved Amiralitets- og Commisariats-Collegiet; d. 8de Januar 1792 Commisariats-Secretair, eller Chef for dette Collegiums andet Departements-Comptoir (indtil d. 4de Juli 1813); d. 28. Octbr. 1793 Overkrigscommisair; d. 23de Marts 1806 Meddirecteur for Søqvæsthuset og Assistenthuset (indtil d. 4de Maj 1811); d. 23de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 15de Aug. f. A. virkelig Justitsraad; d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogemændenes Hæders tegn; d. 22de Septbr. 1815 virkelig Etatsraad. Var Sportel-Kassierer ved Amiralitets- og Commisariats-Collegiet fra 1796 indtil sin Død d. 25de August 1821. — * Helvig Aagesen (f. § 1758, † 179*, en Datter af daværende Regimentkvarttermester Niels Aagesen). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 81).

Hvorledes Salspeter kan frembringes; efter Pet. J. Hjelms Underrættelse ic. Stockholm 1799, med en Indledning af den danske Udgiver Overkrigs-Commisair Smith. Kbh. 1802. 136 S. 8., med 4 Kobb.

Smith (Jeppe), f. d. 1ste Marts (1ste April) 1759 i Thy, i Aalborg Stift, i Landsbyen Skjoldborg, hvor hans Fader, Hans Christensen Smith, var Kleinmed og gift med Dorteia Paulsdatter (begge døde før Sønnens 9de Aar). Kom først i Lære hos en Uhrmager, siden hos en Smedker og Drejer; begyndte, 23 Aar gammel, at studere, og blev Student ved privat Dimission 1789; d. 18de Maj 1791 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog d. 18de Januar 1794 medicinsk Embedsexamen (Laud.); blev privat Practicus i Kjøbenhavn, hvor han tillige indrettede og bestyrede et Etablissement til Korfærdigelse af alle Slags physiske, mathematiske og optiske Instrumenter; erholdt d. 3die Januar 1806 Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 13), og udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Dannebrog; holdt fra 1813 Forelæsninger over den tekniske Chemi, og desuden i 3 til 4 Somre, paa det Rejersenske Fonds Bekostning, Forelæsninger over samme Videnskab for Haandværkere, Kunstnere og Fabrikanter. † 5te Novbr. 1821 i Kbhvn., ugift. — (Autobiographi, udgivet, med et Tillæg, af hans Brodersøn, Mechanikus Christen Smith. Kbh. 1823. (24 S. 8.); Biographi i Rosods Convers.-Lexicon XXVII. S. 202—6; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 84—94. — Om hans Gave til Walkendorfs Collegium f. Engelstofts Univerf. og Skole-Annaler 1812, S. 213—18, og L. T. 1813, S. 62).

Meggers Udfast til en *Medicina ruralis* eller medicinsk Haandbog for Landmanden, oversat og forøget. Kbh. 1791. 2den Udg. ibid. 1797. („Iris“ 1794, II. 218; Rafns Bibl. II. 111—15; L. C. 1797, Nr. 7).

Smith (J. C.).

Vagt i Grevat!!! Eller en Snuus sin sin islandsk Napce til Dreier Anders Rasmussen. Kbh. 1832.

Smith (J. L.)

Fuldstændig og noiagtig Beskrivelse over Pestevæddeløbene paa Nørrefaldet 1832. Kbh. 1832.

Smith (E. P.).

Haandbog ved Underviisning i Regning, for Skolelærere. Randers, 1813.

Smith (Troels), f. d. 27de Januar 1744 i Holbek, ældste Søn af Jubellæreren Magister Peter Smith, daværende residerende Capellan siden (1° 1753) Sognepræst til Holbek og Merløse, og tilsidst (2° 1784) til Mehren i Sjælland (f. 1° 1707 i Kbh., † 14° 1795, jvfr. Gjesfings Jubellærere II. 2. S. 363—66, samt Dst's „Materialier“ Nr. 146), og Edcl Dorteia Barfoed († 1783, en Datter af Capitain Claus Barfoed). Underviist i Hjemmet indtil sit 11te Aar, blev han sat i Fruc-Latinsskole i Kbhvn., og afgik derfra til Univerfitetet 1762; tog theologisk Attestats 1766; blev d. 29de Januar 1768 af Gehejmeraad og Stiftamtmand Egg. Christopher Greve af Knuth, hos hvem han i et halvt Aar havde holdt Kabi-

netepreviden, kaldet til expecterende Sognepræst for Døllefjelte og Møse Menigheder i Vaaland, hvorpaa han erholdt fgl. Confirmation d. 1. Febr. f. A.; men da hans aldrende og sygelige Fader behøvede en Medhjælper i Embedet, bestiftedes han d. 14de April 1763 til Medtjener og Capellan pro persona for Holbek og Merløse Menigheder; blev d. 28. Sept. 1770 Capellan pro persona samt adjungeret og succederende Sognepræst til Mehren i Sjælland; d. 30te Novbr. f. A. Sognepræst til Everdrup sfd.; d. 20de Marts 1772 til Mehren, og d. 5te Maj 1784 til Holbek og Merløse; 1802 Provst i Merløse Herred (indtil 1807); festsilholdt d. 12te Maj 1819 sit 50 Aars Embedsjubilæum og erholdt samme Dag Rang med Amtsprovster (jvfr. „Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819); blev d. 30te Marts 1821, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget. † 4de December 1823 i Holbek. — * 1. 1771, i Juni, Anna Agnethe Plum (f. 1752, † 29 1805, en Datter af Præsten Daniel Plum i Baarse i Sjælland). * 2. 1808 Abeline Tønnesen f. Pottrup (f. 30 1769, † 1½ 1832). — (Jvfr. Døt's „Materialier“ Nr. 116; Thaarups fædrenel. Refrol. f. 1821—26, S. 240—41).

Zvende Løser paa 31te October og 2den November 1817, holdne i Holbeks Kirke. Kbh. 1818.

Jubeltale, holden i Holbek d. 12te Mai 1819. (Indf. i Skriftet: „Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819). — Gravskrift over hans Fader (paa Latin), i Kbhvns Aeer. Compt. Citerreta. 1795, Nr. 328.

Smith (Troels), f. 1794. Søn af Peder Smith og Maren Troelsdatter; dimitteret fra Horsens Skole 1815; tog i Foraaret 1819 latinss-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Decbr. f. A. Proves-procurator ved Underretterne i Ringkjøbing Amt; d. 22de Maj 1822 Procurator i Jyllands 4 Stifter, og ejede og b. boede Krogsdal ved Holstebro; blev d. 26de Januar 1840 Virkedommer og Skriver paa Fano; d. 19de Novbr. 1847 Byfoged i Holstebro og Herredsfoged i Hjerm og Ginding Herreder, men forblev ifølge fgl. Tilladelse (af 18de Juli 1848) i sit forrige Embede. — * Sophie Dorothea Krarup (f. 1800, † 1834, ældste Datter af Provst Janus Balthazar Krarup og Marie Christine f. Grundtvig).

Om stadeligt Vands Afledning, i „Ugebl. for den danske Bønde“ 2. Aarg. Nr. 33.

Smith (Troels Frederik Plum), næstældste Søn af ovenanførte Provst Daniel Peter Smith; f. d. 31te Decbr. 1813 i Roeskilde; dimitteret til Universitetet fra Metropolitanstolen 1833; udmærket ved 2den Examen 1834; afsløvere i Juli 1838 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var derpaa i 2½ Aar Huuslærer hos Kammerherre, Amtmand de Neergaard paa Linderøvd; blev d. 5de April 1843 Alumnus

paa Borchs Collegium; foretog sig, tildeels med offentlig Understøttelse, 1845—47 en Rejse i Skotland, England, Frankrige og Italien; har efter sin Hjemkomst opholdt sig i Stege paa Moen.

Digte, deels særskilt trykte, deels adspredte i: A. P. Riinges "Søndagsblad" (1835, S. 281—88 og 345—51); Barfods "Brag og Idun" (Havet og Perne, III. 356—361); "Den Berlingske Tidendes Søndagsblad" (1841, Nr. 5); Heibergs "Intelligensblade" (Den hvide Nige, i Bd. IV. 1844, Nr. 44—46, jvfr. J. f. L. o. N. 1844, S. 126—28); "Ny Portefeuille" (1844, I. S. 118—19); "Danst Folkeblad" (Dannemark ved Kong Christian den Ottendes Riste, XIII. Nr. 47); og i "Borchens Lyre".

Tale ved Festen for Prof. Wiisen, i Selmers "Aarbog" for 1843, S. 152—53.

De Thous Farvel til Verden, i D. Kirketid. IV. 233—39; Et Digt, sftd. S. 409—10.

Sneedorff (Hans Christian), f. d. 22de Maj (ikke Marts) 1759 i Sorø (ikke Kbhvn.), ældste Son af Jens Schelderup Sneedorff, daværende Professor i Lovkyndigheden og Statsvidenskabene ved Sorø Academi, siden (1761) Arveprinds Frederiks Lærer (f. 2° 1724 i Sorø, † 2° 1764, jvfr. "Danst Minerva" V. 1317. Octbr. S. 67—71, samt Nyerups Lit. Lex. S. 563), og Dillegaard Wilhelmine Thestrup (f. 1739, † 1° 1775, en Datter af Etatsraad, Professor Christian Thestrup og Karen Larsdatter Fogh). — Blev d. 23de Decbr. 1776 Sæculleutenant i Sø-Etaten; d. 13de Octbr. 1781 Premierlieutenant; d. 17de April 1789 Capitainlieutenant; f. A. Lærer i Sømandskabet ved Søcadetcorpset; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; 1797 Chef for Søcadetcorpset; d. 16de Decbr. 1803 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Dannebrog; d. 4. Januar 1811 Commandeur i Sø-Etaten; d. 28de Januar 1812 beinaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 26de Januar 1813 Kammerherre; d. 24de Decbr. 1816 Contre-Amiral; 1823 Ridder af Væreslegionen; var og Commandeur af Jernkrone-Ordenen. † 13de October 1824 i Kbhvn. — * 1. 1° 1789 Marie Elisabeth Lønder (f. 1770, † 1815). * 2. Marie Margrete Skibsted. — (Biograp hi i (Fr. Barfods) poetisk Lesebog, S. 527—31; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 331—34; "Dagen" 1824, Nr. 253, 54; Conversationsbl. 1824, Nr. 13, jvfr. S. 111; Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 84; jvfr. Rahbeks "Erindringer" I. S. 203—5; "Nyt Aftenbl." 1824, Nr. 49, 50, 51, af K. L. Rahbek; Alm. danst Lit. Journ. 3. Bd. 1782, S. 338. — Portrait, tegnet af W. Heuer, lithogr. i det kgl. Steentrykkeri).

Søetaktiken. En Lærebog for de kongelige Søcadetter. Kbh. 1799.

Efterladte Digte, samlede af K. L. Rahbek. For Venner. Kbh. (1829). 228 S. 8. (jvfr. Rahbeks "Eritegenia" IV. S. 59—61, 198—205).

Digte, adspredte i periodiske Skrifter og Foesifamlinger, saafom i Kjøbenhavnss Adresse-Avis 1775, Nr. 184; 1776, Nr. 191; i Følks "Sorg og Glæde" 1775,

S. 82, 110, 112; i *Sangene over Indfødsretten* 1777, S. 43; *„Ulmindeligt dansk Bibliothek“* 1778, III. 16; 1779, II. 76, 100; III. 75; i *Schultz's Poesifsamling* 1788, S. 108; i *„Iris“* og *„Iris og Hebe“* 1791, I. 118—21; 1796, I. 205—10. (optr. i *„N. Afenbl.“* 1821, S. 421—22); i *„Minerva“* 1797, I. 230; II. 305; i *„Den Danske Tilskuer“* 1806, Nr. 58 og 59; i *Nyerups Nytaarsgave „Frigge“*, 1813; i *„Den Danske Stats-Tidende“* 1821, Nr. 61; i E. Beyers *„Gefion“* f. 1826, S. 269. (Blandt disse Digte er Sangen om Drejers Klub: *„I Arckstad der stander en Gaard“*, og Romanzen om Henrik Berner: *„Fr. Henrik han sidder saa tankesuld“* siden blevne indførte næsten i alle Klubvisesønger).

I *„Minerva“* (Til Publikum i Anledning af Amtmand Heibergs Bekendtgjørelse om hans Søns Død, 1798. I. S. 54—72; overf. paa Svensk i *Baron D'Albedyhs* 1799 i Nykøping udkomne *„Skrifter af blandtadt Innehål“*).

I *„Kjøbenhavn's Skilderi“* (Til Publicum, 1824, Nr. 6).

I *Rabbe's „Tritogenia“* (Udaf et Udkast til en Tale, bestemt at holdes i det danske Literaturforskab, i Bd. VII. 1830. S. 29—34).

Taler, holdne til Søcadetterne, i *„Archiv for Søværnet“* X. S. 220—27; XII. S. 210—14; 360—67; 478—85; XIII. S. 220—30; 334—47; og i *„Nyt Archiv for Søværnet“* I. S. 479—89; IV. S. 87—95; 456—61.

Et Brev fra ham staaer i Th. Thaarups *„Breve til en Ven angaaende Baron Wedels Død“*. Kbh. 1782.

Soelberg (Abraham Engelbrecht) var Capitain ved Kjøbenhavn's borgerlige Infanteri (indtil 1827); ejede og beboede Landejendommen *„Frederikshjndest“* i Alminderrød Sogn; blev 1818 Medlem af Liendecommissionen for Kronborg og Hirschholms Districter samt Frederiksværts Gods. † 24de Decbr. 1846 i Fredensborg, i sit 63de Aar. — * 1813 Henriette Louise Larsen.

Lærebog i Krigsvidenskabene, oversat efter J. Mauvillon's Einleitung an die sämtlichen militairischen Wissenschaften. Kbh. 1809, m. Kbh.

Om Uds-Bygningers hensigtsmæssige Indretning, i *„Land oec. Tidender“* VI. 1817, S. 390—99, med 1 Plan.

Soelberg (Johan Henrik), f. omtrent 1769 i Kjøbenhavn; var Opbringer ved Fattigvæsenet, og siden Inspecteur ved Drengestolen i Bredsgaden, hvorfra han fik Uffed omtrent 1830.

Mindesang over Doctor Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. — Prøve af originale komiske Digte, i den Weselske Digterart. 1ste Hefte. *ibid.* 1836. — Dnsker til Kronings- og Salvingsfesten. *ibid.* 1840. — Danmarks Festsdag, et Digt med Sange. *ibid.* 1841. — Udfillige Smaadigte, deels anonyme i *„Dagen“*, deels ikke i Boghandelen.

Soldin (Abraham), Boghandler i Kbhvn. † 1834.

Udgav: *Etuibibliothek for Damer.* Nr. 1.—12. Kbh. 1828—30. 12mo.

Soldin (Salomon), f. d. 15de Marts 1774 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han var i nogle Aar Participant i den Bøgehandel, som hans ældre Broder, ovenanførte Abraham Soldin, baade før og siden førte for egen Regning. † 27de Novbr. 1837 i Kbhvn. — * Hanne Ruben. — (Jvfr. „Den Frisindede“ 1837, Nr. 44).

J. J. Rousseau om Lyndelsen til Uligheden blandt Menneskene og dens Grundstøtter, et kronet Præisstrift. Oversat. Kbhvn. 1800. — Engelsk Læsebog for Danske, med hosføiet accentueret Ordbog og en kort engelsk Grammatik (under L. B. Olfens Navn). ibid. eod. — Historisk Dagbog af Krigen mellem Danmark og Engelland. ibid. 1801. — Marck Stig eller Sammenrottelsen med Erik Blipping, Konge af Danmark, et romantisk Skilderie af det trettedende Aarhundrede, udarbejdet efter D. J. Samsøes Plan. ibid. 1802. — Patriotiske Handlinger af Danske og Norske. En Exempelbog for Ungdommen. ibid. 1806. (L. E. 1807, Nr. 19). — Engelsk-dansk og dansk-engelsk Lexicon (under L. B. Olfens Navn). I.—IV. Bd. ibid. eod. Den dansk-engelske Deel 2det forbedrede Opt. ibid. 1819. — Snuvænnen. Et Tidsskrift. No. 1 og 2. ibid. 1813. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 10).

Napoleon Buonapartes Regeringshistorie. 1ste Deel. Kbhvn. 1815. (Udg. S. L. J. 1817, Nr. 103). Paa Svensk oversat af J. P. Wählin under Titel: Napoleon Bonapartes Regeringshistoria. Stockholm, 1817. 8:o. (Svensk Litteraturtidn. 1817, Nr. 34, hvor Recensenten troer, at Originalen er tydsk).

Exempelsamling til Veiledning for Enhver, der vil øve sig i dansk prosaisk Stil, uddragen af danske Profaiskeres Skrifter, ordnet efter de forskellige Stilarter og forsynet saavel med Indledninger som Anmærkninger. Kbh. 1816 (1815). (Udg. S. L. J. 1821, März, S. 470—72).

Humoristen. I.—V. Hefte. Kbh. 1818—19. (Udg. S. L. J. 1822, Ergzbl. Nr. 78—79, S. 617—29). [Det 5te Hefte af „Humoristen“ indeholder en Lovtale over Daniel Ranzau, der ogsaa udkom særskilt. Kbh. 1819; r. Udg. S. L. J. 1822, Ergzbl. S. 916—18].

Redacteur af: Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn. Et Ugeblad. (Begyndt d. 17. Oct. 1803 af J. Werfel, men fortkat af S. Soldin indtil Udgangen af Febr. 1825, jvfr. Art. Fr. Thaarup). Heraf bestaaer I.—II. Bind for Aaret 1814 af 1452 S. 8., hvoraf de 1352 ere forfattede eller samlede af S. Soldin; III.—IV. Bd., for 1805, udkom ligeledes i Octav; de følgende Bind (fra d. 15de Decbr. 1805) i Quart. (jvfr. Engelstofts og Møllers Hifter. Calendar I. 1814. S. 35; „Telegraphen“ 1821, Nr. 28; Lbertsens Uds. ov. d. danske Lit. S. 132, Noten; Hoff's Søndagsbl. 1816, Nr. 51, 52). De Stykker, i I.—4. Bd., som ere forfattede af Soldin og gaae igjennem flere Nummere, ere f. Ex.: Klidereisen; Reisen til Jægerspræis; En Samtale i Gylsum; Reisen til Bemmeteste; i 5te—6te Bd. ere, blandt andet, af ham: Trylle-speilet; Tyrretyve Timer i Kjøbenhavn; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Sammenligning imellem ældre og nyere Tidens Levemaade; Julestrækninger og Friheder i Næringsveje; Jodpøsen; Hovedstadens og Landlivets Glæder; Reisen til Vethrøborg; En Hundredrigsdalersfeddels Hændelser; Luftmaskiner; i 7de og 8de Bind: Fragmenter af en Reise til Kjøbenhavn 1837; Jypigheden; Breve til en Ven paa Landet; Reisen til Hovedstaden 1807; Gert Westphalers Reise fra Haderslev til Kiel; Til mine Medborgere (strevet under Kjøbenhavns Besæiring); Kjøbenhavn be-

tragtet som Fæstning; i 9de og 10de Bind: Betragtninger over nærværende Krig; Lars Pedersen, en Sclæbiographie; Om indenlandtske Manufacturers Understøttelse; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Kjøbenhavn i det 19te Aarhundrede; Om Krig og Krigstilstand; Hvilke Næringsveje og Stænder have lidt meest ved Krigen?; i 11te og 12te Bind: Om Væresbelønninger og Værestegn; Om et nyt Ridstrif mod Danemarck; Om Penge og Pengecours; Breve til en Ven paa Landet; Reisen til Vinterød; Om Klædebragten; i 13de og 14de Bind: Obligationen eller de to Speculantere; De fem Sødkende; Hr. Simon Studenskrups naadigste Gjensvar paa Senior Peder Pedersens underdanige Rapporter; i 15de Bd. 1811, bl. a.: Nyttige Aarvarler, S. 74 flgg.; Planerne, S. 177 flgg.; Brev til en Ven i Norge, i Nr. 15; i Aarg. 1812: Tugt, Færbedrings- og Rasphuset, i Nr. 54, 55; Hvilke ere Marsfærgerne til den tiltagende Dyrhed? i Nr. 60, 61, 62; i Aarg. 1814: Historisk Krønike og Bierag til Dagens Historie, i adskillige Nummere; i Aarg. 1815: Til en Ven paa Landet; Sprogbemærkninger, Nr. 15, 16, 19, 21, 22, 25, 29. (forts. i Aarg. 1816, Nr. 17; 1817, Nr. 32; 1818, Nr. 85; 1819, Nr. 22; 1820, Nr. 47; 1823, Nr. 98); i Aarg. 1816: Frederichsberg, et Digt, i Nr. 100, 104 samt i Aarg. 1817, Nr. 18, 20, 24; i Aarg. 1817: Om overdreven Nydelse af spirituose Drikke, i Nr. 18, 21, 24; Fire Dages Reise i Sjælland, i Nr. 62, 63, 64, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 77, 78, 79; i Aarg. 1820: Reisen til Møen, Nr. 64, 65, 66, 68, 72, 73, 75, 77, 79. (overfat paa Tydsk i G. Vog's »Originalien« 1821, jvfr. »Telegraphen« 1821, Nr. 20, 21); i Aarg. 1821: Den danske Skueplads, i Nr. 99—104 og 1822, Nr. 5—15; o. m. a.

3 »Minerva« (Om Følelse for Være og om Væresstraffe, 17.9, III. 272—81; Udtog af Udtast til et Livsassuranceelskab, 1803, I. 222—27).

3 Nyerups Nytaarsgave »Frigge«, for 1813 (Maria-Højen, S. 142—94).

3 det af Hr. Thaarup redigerede »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (i Aarg. 1825: Replik om Synonymerne, Nr. 56 (jvfr. s. A. Nr. 49, 51); Sprog- bemærkninger, Nr. 65; Havde Holberg i vore Dage kunnet finde nyt Stof til Satirer? Nr. 90; Dronning Lovise, Nr. 91; Om Jødernes Udbredelse, og Tallet af dem over hele Jorden. Om Mardechai Han. Noahs Indbydelse, sfb.; Om Rasf's Erindringer mod Larsen, Nr. 92; Mubles Børsmedaille, Nr. 99; i Aarg. 1828: Familien fra Landet, Nr. 16; Peter Bordenffjold, en fædrenelandtsk Novelle, Nr. 21—30; Hvad Nyi? Nr. 33; Shakspeare, Nr. 37, 38; Øconomic, Nr. 42; Reisen til Berlin og Dresden, Nr. 44, 45, 46, 48, 49; Tyge Frahes Ekstov, Novelle, Nr. 96—105; i Aarg. 1830: Digte (under Navnet Gustav Palmer) i Nr. 42, 43, 47, 50, 58; og en Mængde andre Vidrag, de fleste uden Mærke, nogle med Mærket X, og nogle betegnede 2X18.

Sommer (. . . . .).

Flyttedagen eller det Kjøbenhavnske Hurlumhei. Kbh. 1827.

Sommer (Andreas Gartner), en Søn af nedenauførte Profesfor Morten Sommer; fød d. 20de Febr. 1804 i Kjøbenhavn; blev af sin Fader underviist og dimitteret til Universitetet 1822; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital; underkastede sig i Octbr. 1827 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. 1828 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud. unan. consensu); var Reservecandidat, og fra Juli

1831 til Maj 1833 Chirurgical Candidat ved Frederiks-Hospital; deeltog i Septbr. 1831 i Concurrencen for Professoratet i Pharmakologi og medicina forensis ved Kbhvns Universitet (jvfr. Selmers Akad. Tid. I. S. 141—44); disputerede d. 17de Aug. 1833 for Licentiatgraden, og d. 21de Decbr. f. A. for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte i Begyndelsen af Febr. 1834, med Understøttelse af Fonden ad usus publicos og det Thottffe Stipendium, en videnskabelig Udenlandsrejse; besøgte Berlin, Wien, Paris, og vendte tilbage i Decbr. f. A. (f. Selmers Akad. Tid. III. S. 130); blev 1835 Districtslæge ved Fattigvæsenet i Kjøbenhavn; 1836 constitueret og d. 14de August 1838 virkelig Reservecirurg ved det Chirurgicalle Academi; holdt som Privatdocent Forelæsninger ved Kbhvns Universitet; blev d. 15de Septbr. 1840 Docent og d. 18de Febr. 1842 Lector (med Titel af Professor extraordinarius) i sammes lægevidenskabelige Facultet; d. 5de Juni 1843 Professor extraordinarius i samme Facultet. — * Elisabeth Cathrina Eller, en Datter af Farver Eller i Kbhv. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udstedte Program, p. 29—31; jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller=Lex. XVIII. S. 205—206; XXXII. S. 364; A. Clausade, „Voyage à Stockholm“. Paris 1845).

Prøve-Forelæsninger, holdte ved Concurrencen for Læroposten i Pharmacologie og medicina forensis ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1831. Kbh. 1832. (M. f. L. VIII. 245—75, af M. Levy og J. F. Schouw).

Dissertationis de signis, mortem hominis absolutam ante putredinis accessum indicantibus Part. I.—II. (pro licent. & gradu Doct.). Hafniæ 1833. (Bibl. f. Læg. XXII. 442—93, af E. Otto; Huscland Bibl. d. Heilb. Bd. 73. 1835, März, S. 144—51; Tidsskr. för Läk. och Pharm. Bd. 6. 1837, Juni, S. 224—27; Brit. med. Review Vol. 4. 1837. No. 7. July, P. 2. p. 197—200; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 122—25, af E. Otto).

Haandbog i Hudsygdommenes Pathologie og Behandling. Første Afsnit. Om Hudens Sygdomme i Almindelighed. Kbh. 1840. (Ugekr. f. Læg. II. 239; „Dagen“ 1840, Nr. 79; Berl. Tid. 1840, Nr. 73).

Nye Erfaringer om Inoculabiliteten af Syphilis og Hudsygdomme. Kbh. 1811. (Bibl. f. Læg. XXXV. (N. R. Bd. 5.) S. 283—97, af E. Hornemann; Zeitschr. f. Med. XX. 81—82).

Om de Spirituøse Drikkes diætetiske Brug i det skandinaviske Norden. Et Foredrag holdt i det skandinaviske Selskab den 14de Marts 1845. Kbh. (1845). 36 S. nr. 8. (jvfr. Fædel. VI. 1845, Nr. 1844, 45; Berl. Tid. 1845, Tillæg til Nr. 128, 29).

Om den Indflydelse, som den senere Tids Fremskridt i den organiske Chemie have frembragt i Forklaringen af Fødemidternes Nærsonhed. Kbh. 1846. 16 S. st. 8. (Kbhpost. 1846, Nr. 188).

Gymnastiken som Nationalopdragelsesmiddel. Et Foredrag holdt i det skandinaviske Selskab den 14de Decbr. 1846. Kbh. 1846. 23 S. 8.

Det diætetiske Forhold ved Rærmelsen af og under en Choleraepidemie, beskrevet for Lægfelk. Kbh. 1848.

Forelæsninger over de acute Hæmopathiers specielle Pathologie og Therapie, holdte for de Studerende ved Københavns Universitet. 1ste Hefte, den epidemiske og sporadiske Cholera. Kbh. 1848.

Medudgiver af: *Raisonnement Critik over Prof. Overkirurg Gundelach Møllers chirurgiske Aarbog for det Kgl. Frederiks-Hospital, af 3 Læger.* Kbh. 1832; og af: *Erklæring fra de tre Læger i Anledning af Prof. Gundelach Møllers Prosküre: „om de tre Læger“.* *ibid.* eod. (Bibl. f. Læg. XVIII. 463—64, af J. E. Müller; M. f. L. IX. 81—94, af D. V. Bang; Kbhpost. 1832, Nr. 176, 80, 83).

Medudgiver og Medredacteur af: *Journal for Medicin og Chirurgie.* I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: *Regle Bemærkninger angaaende Næbphxie ved Drukning, i III.* 193—216. (paa Tydsk overfat af J. F. W. Neumann i *Wildebergs Jahrbuch der gesammten Staatsarzneikunde* Bd. 2. S. 1. 1836); *Beretninger fra Paris og Wien om medicinisch-chirurgiske Ojenslaude, skrevne til det kgl. medicinske Selskab i København, i V.* 97—115; VI. 193—202; 289—98; *Uddrag af Magendie's physiologiske Forelæsninger i Foraaret og Sommeren 1834, i VII.* 82—94; 184—86; *Om adskillige chroniske Fudsygdomme, forebiste og omstalte paa Piets Klinik i Sommeren 1834, sftd.* S. 193—215; *Enkelte Noticer af Overmedicinalraad, Prof. Busch's (i Berlin) kliniske Foredrag i Nov. og Dec. 1834; meddeelte, sftd.* S. 378—82; *En Bemærkning om Forklaringen af physiologiske og pathologiske Phænomener ved Electriciteten, i VIII.* 172—73; *Udtag af et Brev til en Ven i København, skrevet i Berlin i December 1834, i IX.* 193—205).

3 *„Bibliothek for Læger“* (Kortfattet Oversigt over de forstjellige Anskuelse af Superfoetationen, i XVII. 241—70. (overf. af Neumann i *Siebolds Journal*, Bd. 15. S. 3, jvfr. *Schmidt's Jahrb. der Med.* 1838, Bd. XX. S. 191—92; *Neue Zeitschr. für Geburtskunde* Bd. 6. S. 1. 1838); *Drøftelse af den Schönleinske Lære om Neurophlogoserne i XXXI.* (N. N. Bd. 1.) S. 97—111; *Beslaar der en vis Harmonie mellem Udviklingen af Tuberkler i den ene Lunge og Tilbageværgningen af Mysterens Fjædighed og Kraft samt af Fjædets Mængde paa den tilsvarende Halvdel af Legemet?* *Foredrag i de scandinaviske Naturforskeres og Lægers Møde i Christiania 1844, i XLI.* (N. N. Bd. 11.) S. 228—30; *Om det pathologiske og det neologiske Systems Forhold til hinanden, et Foredrag i samme Møde, sftd.* S. 240—43; *Om Frieslingernes epidemiske Optraeden og deres Forhold til andre Sygdomme.* (Oplæst i det kgl. med. Selskab d. 19de Febr. 1846), i XLIV. (N. N. Bd. 14.) S. 58—83).

3 *„Ugeskrift for Læger“* (Om de foreslaaede videnskabelige Forsamlinger af scandinaviske Læger og Naturforskere, i I. 165—69 (jvfr. S. 169—76); *Felbredelse af en eclampsia infant. med tilfyneladende hydrocephaliske Symptomer, I.* 269—72; *Et Tilfælde af Rosen, III.* 73—76; *Anmeldelse af Pharmacopea militaris, 1840, sftd.* S. 158—59; *Om Rheumatismens Natur. Et Foredrag, holdt ved de scandinaviske Naturforskeres og Lægers Møde i Kbhvn. i Juli 1840, sftd.* S. 177—92. (Udtag i *„Forhandlinger ved de scandinav. Naturforskeres 2det Møde 1840“* (Kbh. 1841), S. 409—16); *Beretning om 4 Tilfælde af Forgiftning ved Steenkulsdampe, V.* 321—32; *Anmeldelse af G. C. With's „Prolegomena til Veterinairpropædeutiken“, sftd.* S. 369—81; *Forelæsninger over Naturens Felbredelsesprocesser, i 2den Række, Bb. II.* S. 214—22, 232—40, 247—56; *En Sygghistorie, som et Bidrag til Læren om den purulente Infection, meddeelt, i 2. R. Bd. V.* S. 73—77; *Felbredelsesanstalten for Sindsfyge i Prag, med en Grundtegnning, i 2. R. Bd. VII.* S. 465—71.

3 „Danst Folkeblad“ (Om Eeens og Kaffens diætetiske Anvendelse, i 4de Aarg. Nr. 23—21, 33, 34).

3 „Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare og Läkare hållna möte i Götheborg år 1839“ (Förslag til et forandret System i Subpathologien, S. 149—51, jvfr. S. 173—80).

3 „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842“, (Om Udfældningen af Phosphorsuur og sulfuur Kalk i Forening med en Proteinforbindelse ud af Menneſte-Urin ved Opvarmning, S. 749—51; Undersøgelse angaaende Eksistensen af et særeget Stof (*Kyëstine Gravidine*) i den Svangres Urin, S. 809—14).

3 „Fædrelandet“ (Rogle Ord i Anledning af Conferentsraad re. Brandis's Skrift „Om Huusholdningen i Hospitaler i Almindelighed og i Frederiks-Hospital i Særbeſøhed“ (Kbh. 1840), i II. 1841, Nr. 412; Anmeldelse af: „Den kongelige Fødselsstiftelse i Kjøbenhavn og den der herskende ondartede Barfelseber, af E. J. Kayser“, i VI. 1845, Nr. 1798, 1800 (jvfr. sid. Nr. 1810); Tale paa Høien ved Festen for E. Bræbe d. 21. Juni, 1816, Nr. 145; Skrivelse, 1848, Nr. 324).

3 „Den Berlingske Tidende“ (3 Anledning af Dr. Hjalteſins Inſerat i Berl. Tid. Nr. 275: „Et nyt Middel imod Strubehøien“, i Aarg. 1817, Nr. 281, jvfr. f. A. Nr. 294, 99 og 1818, Nr. 4, af J. Hjalteſin).

Kritiske Anmeldelser, foruden i „Ugeſkrift f. Læger“ og „Fædrelandet“, i „Maanedſkrift for Litteratur“ (af M. Djørup's „Haandbog i Pharmacologien“, i XV. 493—539); i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (af E. Otto's „Haandbog i Toxicologien“, i II. 227—61).

Enfælte Lejlighedsdigte (f. Ex. i Berl. Tid. 1848, Nr. 155).

Sommer (Christoph Hinrich), en Søn af Major E. Friderich Ernst v. Sommer og Anne Sophie Sommer (f. i April 1749, † 1° 1820), er f. d. 3die Februar 1783 i Ribe; blev Cadet paa Landcadet-Academiet; 1801 Lieutenant; i Novbr. 1802 privat inſtriberet som Student ved Kjøbenhavns Univerſitet; underkaſtede ſig i Marts 1803 den juridiske Præliminær-Examen („Admissus“); blev 1804 Premierlieutenant ved det norſke Landcadet-Corps i Chriſtiania; 1809 Capitain og Magaſin-Commisſair ved det militaire Varedepot i Kbhvn (indtil 1822); 1817 Major; erholdt d. 28de Febr. 1833 en ny Afſted af Krigstjenesten som Oberſt-lieutenant; blev 1834 Commandant og Slotsforvalter paa Roſenborg Slot (hvor han tillige er Directeur for „den chronologiſke Samling“); d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge, 1845 af den preuſiſke røde Orns Ordens 3die Klasse, og 1847 af den ſveuſke Sværd-Orden. — * 2° 1809 Sophie Catharine Marie Pröſelius († 2° 1820, i ſit 34te Aar).

Aglaia, eller Kunſtab om Smykkestene. En Haandbog for Damer. Tildeelſt eller J. A. F. Gladungs Edelſtein-Kunde. Med tre Kobber. Kbh. 1830. (M. f. L. V. 550—52, af J. G. Forchhammer).

Oldſagers Erværdighe-d, i Kjøbenhavns Skilderie 1806, Nr. 5, S. 73—74. [Han ſtentede en betydelig Samling af Oldſager til det antiqvariske Muſeum].

Bilag til Beretningen om de ved Møllemosegaard i Fyen fundne Oldfager, i „Nordisk Tidsskrift for Oldfyndighed“ I. S. 439—44.

Digte og smaa profaiske Udarbejdelser af ham findes adspredte i „Christiana Intelligentsbleder“, „Tiden“, „Budsikken“, „Kjøbenhavns nyeste Skilderie“ for 1806, 7, 8, 9; i „Ferhandlinger ved Festen i Kjøbenhavn i Anledning af det Norske Universitets Oprettelse“ (S. 156—57); i „Den Berlingske Tidendes Søndagsblad“ 1811, Nr. 47; samt særskilt trykte.

Sommer (Hans Georg Krog), f. i Decbr. 1792 i Norge; deponerede fra Helsingørs Skole, og tog den philo logisk-philosophiske Examen; var derefter Sproglærer; opholdt sig nogle Aar i Jylland, og derpaa i Kjøbenhavn.

Smaaqvad. Kbh. 1823.

Bandithovidsmanden Allesandrini, eller Røver-Republikken i Apenninerne. Oversat efter det Tydske. Kbh. 1824.

Die Präpositionen der deutschen Sprache. Wiburg 1827.

Dannerfolkets Jubelsang i Anledning af Hds. Kongl. Høihed Kronprindsesse Carolines og Hs. Kongl. Høihed Prinds Frederik Ferdinands høje Forlovelse d. 4te Mai. 1829.

Napoleons Hof- og Krigsteit i Dresden. Efter det Tydske. Kbh. 1842.

Medudgiver og Medredacteur af: Diversa, et Politic- og Moerskabs-Ugeblad. (begyndt d. 23. April 1836). Aarhus. 4to. (jvfr. Art. Peter Erhard Rosenørn Alstrup).

3 Døds „Archiv“ (Menneskeansigtet, et psykologisk Fragment, i IV. 318—20).

Adskillige Digte, adspredte i „Kbhvns Skilderi“, „Dagen“, „Literatur- Kunst- og Theaterblad“, „Conversationsbladet“, „Kbhvns Morgenblad“, Elmquist's „Læsefrugter“, „Kjøbenhavnsposten“ og Ljunges „Nyt Repert. f. Moerskabslæs.“. — (Ang. hans Digt: „Ewalds Aand“ f. „Tilfueren“ 1820, S. 581—83).

Sommer (Magnus) [Mogens], f. d. 7de Maj 1762 i Bodilsker paa Bornholm, hvor Faderen var Degn; dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Skole 1781; tog d. 11te Octbr. 1784 theologisk Attestats (Laud.) og 1785 philologisk Embedsexamen; blev 1786 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus ved Communitetet; 1787 Magister; d. 19de Febr. 1790 Sognepræst paa Femø, og d. 21de Febr. 1793 i Sorø; disputerede d. 19de Juli 1813 for Doctorgraden i Theologien ved Kbhvns Universitet (creeret $\frac{2}{16}$ f. U.); udnævntes d. 28de Octbr. 1817 til Ridder af Danebrog; fik d. 23de Maj 1837 Rang med Amtsprovster. † 31te Octbr. 1848. — * $\frac{29}{7}$ 1790, i Kbhv., Ellen Marie Borup (døbt $\frac{2}{11}$ 1762 i Kbhv., † $\frac{2}{5}$ 1836 i Sorø, Datter af Urtekræmmer B.). — (Autobiographi, vedføjet det til hans og D. E. Bangs Doctorpromotion udstedte, af B. Thorlacius forfattede Universitetsprogram: „De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis *ἑρως λογως* delineatis“, p. 21—26; jvfr. Møllers Theol. Bibl. VI. S. 55—67).

Tentamen vindiciarum assertionis: *Immortalitatem a Mose Israelitisque cognitam fuisse atque creditam*. Disput. Havn. 1786. — *De Soloeicisms lingvæ latinæ*. Spec. pro gradu Mag. Havn. 1787. — *Tvende Nytaarstaler*, den ene holden den 1ste Januar 1800 og den anden samme Dag 1801. Sorøe, 1801. (L. E. 1801, Nr. 2). — *Tale* holden paa Takfjelsfesten den 1ste Januar 1802. Kbh. 1802. — *Tvende Taler* i Sorøe Kirke ved Giendens Ankomst 1807 og Nytaarsdag 1808. Kbh. 1808. — *De catholicis, quas dicunt, epistolis, et specialiter de epistola Jacobi ejusque auctore*, una cum interpretatione quorundam capituli primi conimatum speciminis loco ad calcem adjecta. Diss. inaug. Soröæ 1813. 4to.

Tvende Taler, holdne paa Reformationens 1ste og 3die Dag 1817 i Sorøe Kirke. Kbh. 1818.

Sørgetale over høifalig Kong Frederik den Sjette, holden i Sorøe Kirke paa Sørgefesten d. 16de Januar 1840. Kbh. 1840.

3 „*Minerva*“ (Tale holden i Sorøe Kirke ved en af Stuepiller Knutsen given Concert, 1801. IV. 56—62).

3 „*Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde*“ (Oversættelse af Jacobs Brev med en Forerindring, II. 234—58. (L. E. 1819, S. 244—46); Kan det efter Jesu og hans Apostlers Være antages, at der gives flere tilladelige, for Guds og Samvittighedens Domstool gyldige, Aarsager til Egtstabs Skilsmisse, end den Christus, Matth. 5, 32 og 19, 9 anfører, eller er dette den eneste? III. 132—71. (L. E. 1819, S. 277—80).

Desuden flere trykte Lejlighedstaler, samt enkelte Digte (f. Ex. i *Anledning af Fodfælsdage*).

Sommer (Mogens), f. d. 18de Novbr. 1791 paa Bornholm, i Næse, Søn af Hans Andersen Holm, Skipper og Kjøbmand sidd., og Christine Sommer (Søster til ovenangførte Dr. M. Sommer); nød i 3 Aar privat Underviisning af Forskjellige; blev i Maj 1810 indsat som Discipel i Roeskilde Skole, og derfra dimitteret til Universitetet 1812; tog 1813 og 1814 den philologiske-philosophiske Examen; udnævntes d. 6te Octbr. 1818 til Adjunct ved den lærde Skole i Rønne, ved hvilken han tillige var Kassierer og Regnskabsfører; blev d. 28de Octbr. 1846, efter Ansøgning, i Raae og med Pension entlediget. — * $\frac{1}{10}$ 1822 Karen Sophie Sonne (f. 1804), en Datter af Uhrmager og Lieutenant Niels Sonne i Rønne og Margrethe Sophie f. Arboe. — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calendar 1845, S. 66).

Afstedstale til Rønne lærde Skoles Candidater ved Højtideligheden efter en offentlig Examen, indf. i „*Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole 1840*“, S. 7—19. (L. f. L. o. R. V. 436).

Forskjellige Bidrag til „*Bornholms Avertissements Tidende*“. — (Tildels efter Meddelelse).

Sommer (Morten), f. d. 26de August 1768 i Lyngs-Ejeds Præstegaard, i Lyngen, Finmarkens Amt, hvor hans Fader Andreas Sommer var Missionair; blev Student ved privat Dimission fra Bergen i Foraaret 1787; ansattes 1798 som Lærer for Arveprinds Frederiks Døtre og

1801 hos Prinds Ferdinand; erholdt d. 8de Juli 1810 Titel af Professor (med Rang efter Rangfrdn. 6. Kl. Nr. 13). † 7de Juli 1832. — * Elise Catrine Brus († 2° 1846).

Italiensk Grammatik for Begyndere, overfat efter G. W. Müllers tydske Original og forøget med Tillæg efter Jagemans Sprogslære. Kbh. 1801. (L. G. 1801, Nr. 30). — Italiensk Læsebog for Begyndere. ibid. 1801. (L. G. 1804, Nr. 11; jvfr Kbhpost. 1831, S. 39). Begge udkom samlede i svensk Oversættelse med Tillæg, under Titel: *Italiensk Ordbok, Läs-bok och Språklära*. Stockholm, 1819. 8:o. (rec. Alm. Journalen 1819, Nr. 262). 2det Dpl. und. Tit.: *Italiensk Läs-bok*, med dertill hörande Ordbok och Språklära, af Müller och Sommer. Öfvers. af G. Scheutz. Uppl. 2. Stockholm, 1833. 12:o.

Var i nogle Aar Medarbejder i Ugebladet »Vorgervennen».

Sommer (N.), Candidat (?).

Om det danske Sprogs Behandling, i »Politivennen» 1839, Nr. 1248. (jvfr. Verl. Tid. 1839, Nr. 287).

Sommer (N. P.),

Regnebog fer Almuefeler. Kbh 1820. (Pædagog. Maanedstid. 1822, S. 91).

Sommer (Niels Palæmon), Cand. S. S. Ministerii; see **Ludvig Christian Knay**.

Sommerfeldt (Hans Olfert Christian), f. d. 5te Marts 1804 i Kjøbenhavn, eneste Søn af Commandeur-Capitain Søren Simesen Sommerfeldt (f. 1771 i Randers, † 1827) og Karen Elisabeth Sophia f. Hammond (f. 2⁷/₁₇ 1781, en Datter af Præsten til Raffestad i Smaalshuene i Norge, Hans Hammond og Anna Sophia Mangor); kom 1811 i Efterlægtselskabets Realskole, hvorfra han siden gik over til Metropolitan-skolen, og dimitteredes til Universitetet 1821; var Volontair ved Frederiks-Hospitals medicinske og kirurgiske Afdeling; underkastede sig i Efteraaret 1826 Examen ved det kirurgiske Academi (1ste Char.) og i Foraaret 1828 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); blev i samme Efteraar Skibeirurg paa den kgl. Dragsbrig St. Croix paa et Togt til Vestindien i dette og det følgende Aar; var efter Hjemkomsten Candidat paa den kgl. Fødselsstiftelse til Februar 1830, da han ansattes som Underkirurg ved Sø-Statens 1ste Division; fik d. 4de April f. A. Reserverkirurgs Charakter, og udnævntes d. 17de Novbr. 1833 til Reserverkirurg ved samme Division; disputerede d. 14de Juli 1836 for Licentiatgraden og d. 18de October f. A. for Doctorgraden i Medicinen; blev d. 24de December 1837 karakteriseret Divisionskirurg; erholdt d. 31te December 1842 Anciennitet som Overlæge fra 1ste Juli f. A.; udnævntes d. 18de April 1846 til Overlæge ved Sø-Statens 2den Division, med Function som 2den Overlæge ved Sø-Statens Hospital; fik

d. 8de Maj 1847 Rang med Capitainlieutenanter i Sø-Etaten. Var Bibliothekar ved det Classenske Literaturseleksabs og det chirurgiske Academies Bibliothek (s. Selmers Arb. s. 1843, S. 39). — * $\frac{2}{4}$ 1842 Albertine Charlotte Alberti, en Datter af Hof-Lændlæge, Professor Albert de Rault de Ramsault de Tortonval, kaldet Alberti. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationensjubelfesten 1836, p. 74; jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller-Vex. XXXII. S. 365–66).

De hydrocephalo acuto particula I.—II. (pro Licent. et gradu Doct.). Haunia, 1836. (Zeitschr. f. Med. VI. 1837, Septbr. S. 131, af C. Otto: Sachs Jahrb. d. Leift. d. Heilkd. 1838, Thl. 2. S. 127; Med. chir. Zeit. Ergzbd. 41. 1838, No. 1040, S. 111–12; Schmidt Jahrb. d. Med. XXII. 1839, Juni, S. 355–56, af Roesch).

Evende Sygdomstilfælde (i Udtog), i »Bibl. f. Læger« XL. (N. N. Bd. 10.), S. 421. — Heus fremkaldt ved en i foram. ovale nedsunken Tarmslynge, i »Philiatrics Forhandl.« 1847, S. 9–10. — Compliceret Beenbrud med secundær arteriøs Blødning, meddeelt af Sommerfeldt og F. W. Mansa, i »Hospitals-Meddelelser, Tidsskrift for practisk Lægevidenskab«, Bd. 1. S. 1. 1848; — Meddelelser fra Søetatens Hospital, i Bd. 2. S. 2. 1849. — Udfigt over de i Maret 1846 paa Søetatens Hospital behandlede Syge, i Ugekr. f. Læg. 2. N. Bd. 6. Nr. 4.; — Foranledigede Oplysninger angaaende Lægeforholdene i den danske Krigsmarine, sftd. Bd. X. 1849.

Sommerhjelm (Matthias Otto Leth), f. 1764 i Kolbing, Søn af Otto Matthias v. Sommerhjelm, Major ved Husarerne (abdet $\frac{3}{3}$ 1764), og Anna de Leth (f. $\frac{2}{17}$ 1743, † 1804, en Datter af Generallieutenant, Ridder (Storkors) af Dannebrog, Matthias v. Leth, til Sanderumgaard i Fyen, og Catharine Hedevig v. Løvenhjelm); blev Student ved privat Dimission 1782; Candidat i Lovkyndigheden d. 8de Febr. 1785 (Laud.); d. 19de Maj 1786 Procurator ved Kjøbenhavns Hof- og Stadsret samt alle Over- og Underretter i Danmark og Norge; d. 27de Novbr. 1789 Assessor i Overhofretten (1797 Stifts-Overretten) i Christiania; 1801 Generalauditeur for Norge; 1802 tillige Deputeret i det norske Commissariats-Collegium; d. 9. Jan. 1810 Amtmand over Smaalshønes Amt; d. 10de Januar f. N. tillige Medlem af den interimistiske Regjeringscommission for Norge (indtil dens Ophævelse $\frac{2}{5}$ f. N.); d. 12. Jan. f. N. Conferenceraad; d. 28de Januar 1812 Ridder af Dannebrog; 1814 Regjeringsraad og f. N. Statsraad; d. 28. April 1817 Commandeur af Nordstjerne-Ordenen; 1822 norsk Statsminister; d. 19. Juni 1823 Ridder af Seraphimer-Ordenen. † 15de Novbr. 1827 i Stockholm. Var Ejer af Tomb Sædegaard ved Frederikstad i Smaalshønes Amt. — * 1. Friderikke Dorothea Schestedt († $\frac{2}{2}$ 1799, i sit 35te Aar, paa Tomb). * 2. Henriette Hermine Fugleberg (f. 1778, † 1846 paa Tomb). — (Jvfr. »Dagen« 1827, Nr. 291).

Efterretning om det aggershusiske patriotiske Selskabs Tilstand. Christiania, 1793. 1 Ark 8.

Sophus, Dr. (Pseudonym); antages at være J. S. Bloch Suh r.

Samlede Noveller. I.—V. Bind. Kbh. 1838—41. Særskilt: I. Tre Noveller af to Venner: Pebersvendene; Neuenborf; Den gamle Huuslærer. 1838. II. Hørerer og Caterpiggen. 1839. (T. f. L. o. R. V. 294—300, af H. M. Flemmer). III. Aqvareller. 1840. (T. f. L. o. R. V. 301—4, af H. M. Flemmer; Nibe Stifts Avis 1840, Nr. 10, 11). IV.—V. Hjirtløveret. 1.—2. Deel. 1841. (T. f. L. o. R. V. 301—8, af H. M. Flemmer; Fædel. II. 1841, Nr. 596; „Corsaren“ 1841, Nr. 10). De to første Bind overs. paa Tydsk. 1840.

J. Hoff's „Lommebibliothek for Moerskabslæsning“ (Pebersvendene, original Fortælling, i II. 1832. S. 321—78; Neuenborf, original historisk Novelle, i VII. 1833. S. 129—96; begge optr. i „Samlede Noveller“ I.).

J. „Portefeuilken“ (Det grønne Efel, Aqvarelle, 1839. II. S. 8—26).

Sorterup (Julius Benjamin*), f. d. 8de Februar 1815 i Hjortespring i Herløv Sogn ved Kbhvn.; blev i Octbr. 1824 indsat som Discipel i det v. Westenske Institut, og derfra dimitteret til Universitetet 1832; tog i April 1833 theologisk Attestats (Laud.); ansattes i Januar 1812 som Hjelpelærer i Historie og Geographi ved Metropolitanaskolen; foretog derefter fra Sommeren 1842 til Efteraaret 1843 med offentlig Understøttelse en videnskabelig Udenlandsrejse i Tydskland, Schweiz og Italien; udnævntes d. 29de Novbr. 1844 til Adjunct ved nysnævnte Skole, og blev d. 1ste Maj 1848 derfra i Raade entlediget. Var i flere Aar Assistent ved det kongl. Museum for nordiske Oldsager og Secretair ved den kongl. Commission for Oldsagers Opbevaring; blev d. 27de Aug. 1845 Archivsecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivar ved den danske Afdeling af det historisk-archæologiske Archiv under bemeldte Commission; d. 27de Juni 1848 Sognepræst for Langaa og Drendrup i Hjen. † 17de Februar 1849. — * ¹⁰/₅ 1845 Anna Jeannette Caroline Nathalia Petersen (f. ⁹/₁₅ 1826, Datter af Skibbygmestervend i Sø-Etaten, Jacob Wilhelm Petersen og Sophie Kirstine f. Petersen). — (Jvfr. Metropolitanaskolens Program for 1842, S. 58—59; Hundrup's Skole-Calender 1845, S. 54; Berl. Tid. 1849, Nr. 51).

Fortægnelse over Generalmajor v. Krebers Mynt- og Medaille-Samling. 1.—2. Afdeling. Kbh. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 120).

Kort Udsigt over Museet for nordiske Oldsager, til Veiledning for de Besøgende. Kbh. 1846. 78 S. 12.

Kurze Uebersicht der Alterthümer aus dem heidnischen Zeitalter im Kopenhagener Museum für Nordische Alterthümer. Als Wegweiser für Besuchende. A. d. Dän. Kopenh. 1846. 66 S. 12.

J. „Annaler for Nordisk Oldkyndighed“ (Bjærne Kirke ved Sorø, 1840—41, S. 102—37 (jvfr. Tab. VIII og X); Udsigt over Urner, Gravkar og jordfundne Kar fra Nordens Hedenold. Paa Oldsag-Comiteens Begne, 1844—45, S. 317—69 (jvfr. Tab. IV—XII). — Desuden flere mindre Afhandlinger og Oversigter i dette Tidsskrift).

* Hører ikke til den udbredte Sorterupske Slægt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen“. (Hertil leverede han: Om Danmark i Oldtiden, i Aarg. 1847, Nr. 4—11, og i Aarg. 1848, Nr. 1—12).

Spandet (Niels Møller), f. d. 17de Febr. 1788 paa Alrø under Aarhus Stift, hvor hans Fader Niels Laurig Spandet var Sognepræst (1787); dimitteret fra Horsens Skole 1807; udnævnt d. 27de Maj 1809 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkastede sig i Juni 1811 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve med Udmærkelse (s. Selmers Afad. Tid. I. S. 51, Noten); blev d. 6te Decbr. 1815 Undercancellist i det danske Cancelli; d. 10de Febr. 1819 Cancellisecretair; d. 27de October s. A. Cancellist; fungerede i et Par Aar som Assessor i Kjøbenhavns Politiret; blev d. 14de Juli 1820 Assessor i Landsoversamt Hof- og Stadsretten; d. 23de Novbr. 1831 tillige Kongens Foged i Kbhvn. (indtil d. 1ste Juli 1845), og s. D. virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 virkelig Etatsraad. — * Johanne Ipsen. — (Jfr. „Almuevennen“ VIII. Nr. 65).

Forslag til Forandring i Justits- og Politi-Væsenets Organisation i Kjøbenhavn, i Ugekriftet „Fædrelandet“ Bd. IV. 1838. Nr. 181, S. 625—36. (Jvfr. sid. S. 705—12, 743—44; Kbhpost. 1838, Nr. 111, 15, 18).

Adresscontoirets Sag med Kongens Foged, i „Kjøbenhavnsposten“ 1840, Nr. 22. — Bør de, der ikke ere indtegnede som Vælgere, udelukkes fra at stemme ved den samlede Afstemning? i Berl. Tid. 1848, Nr. 243.

En Erklæring, intf. i J. E. Lindbergs »Bedømmelse af den kongl. Lands-Overretts samt Hof- og Stads-Rets Kjendelse og Dom i Sagen H. N. Clausen ctr. N. J. S. Grundtvig«, 1826, S. 6—8. (Jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 7; Worms Breve til N. Møller, i N. theol. Bibl. XIX. S. 269—70).

Sparrevogn (Anders Christian), Uhrmager; erholdt d. 23de Januar 1813 Dannebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ste Aug. 1820.

Beskrivelse over et Metal-Thermometer, i »Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konsslid«, Bd. I. S. 361—67.

Spendrup (Peter) var Candidat i Theologien, siden Destillateur i Kjøbenhavn; erholdt det kongl. Danske Videnskaberne's Selskabs Guldmedaille for Opfindelsen af et saakaldet Alcoholomet.r. † 1828. (s. J. E. Olsen: Ewalds Liv og Forholde 1774—77, S. 86—99).

Beskrivelse over et Alcoholometer eller en nyere Brændevinsprøver, belønnet med Vidensk. Selsk. Guldmedaille. Kbh. 1809. (ogsaa indf. i Efterretn. fra Selsk. for intent. Konsslid I. S. 286—99; jvfr. Vid. Selsk. Beskjædthjorelse s. 180) — 10, S. 5).

Spengler (Johan Conrad), f. d. 22de Juli 1767 i Kjøbenhavn, næstældste Son af daværende Hof-Konstdrejer, siden (1771) Forvalter ved Konstkammeret, Lorenz Spengler (s. 2° 1720 i Schafhausen i Schweiz, † 2° 1807 i Kbhvn., jvfr. »Zris og Hebe« 1808, I. S. 148—92; Kosfods Convers.-Lex. XXVII. S. 254—57; Allg. Hall. Litt. Zeit.

1808, Nr. 69; Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 67, samt Myerups Lit. Lex. S. 567—68), og Gertrud Sabine Trott († 1° 1789, en Datter af Skriver Trott ved Kbhvns Toldbod, og nedstammende paa mødrene Side fra Schweiz); tiltraadte i August 1787 en Udenlandsrejse igjennem Tydskland, Holland, Schweiz, Italien (i Selskab med Cand. juris A. G. Müller, siden Conferenceraad og Højesterets-Ræsfesfor, og J. D. L. Manthey, siden Conferenceraad og Ordenskapitels-Secretair), Frankrige og England (i Selskab med daværende Kammerherre, siden Overlofmarfchal og Overkammerherre A. W. Hauch); erholdt d. 10de Juli 1789 Expectance paa sin Faders Post, og kom tilbage i August 1790; besøgte i Sommeren 1803 Berlin, Dresden og Wien; blev 1808 Konstkammerforvalter; d. 11te Juni 1817 Medlem af det kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 30te Maj 1825 Inspecteur ved det fgl. Konstmuseum og den fgl. Malerisamling; d. 2den Decbr. f. A. virkelig Justitsraad; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebroge; fik d. 6te Maj 1837 Prædicat af Directeur for det kongl. Konstmuseum og Billedgalleri, og udnævntes f. D. til Etatsraad. † 1ste Marts 1839, ugift, i Kbhvn. — (Nekrolog, af Louis Mourier, i „Genealog. og biogr. Archiv“, B. I. S. 292—314; jvfr. «Fris og Hebe» 1808, I. S. 169; Kbhvns Skilderi 1829, S. 1065; Molbechs Nord. Tidsskr. I. 90; Kbhvpost. 1839, Nr. 75).

Kort Udsigt over den Spengleriske Malerisamling. Kbh. 1809.

Artistiske Efterretninger, som Bidrag til Dansk Kunsthistorie. Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 27—31; Gøtt. A. 1819, S. 1832).

Catalog over det Kongelige Billedgallerie paa Christiansborg. Kbh. 1827. (med en Grundtegnning i Steentryk). (L. T. 1827, Nr. 29. 30; Molbechs Nord. Tidsskr. I. S. 490—92; „Dagen“ 1827, Nr. 160, 75; Kbhvns flyv. Post 1827, Nr. 48).

3 „Nye Danske Magazin“ (Marcus Luschers Levnetsbeskrivelse, IV. 145—52; En Revers udstædt af Kobberskifter Simon de Pas til Kong Christian IV., meddeelt, i V. 237).

Medudgiver af: *De kongelige Billedgallerier* paa Slottene Christiansborg i Kjøbenhavn, Fredensborg og Frederiksborg i Sjælland, i Steentryk. I.—VII. Hefte. Kbh. 1831—36, st. Folio.

Speyer (Carl Ludvig, forhen Michael Lazarus); f. d. 22de Maj 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Lazarus Michael Speyer († 7 1817 i sit 47de Aar) var Commissionair og gift med Bollette Rothensborg. Han besøgte i flere Aar det af Bing og Kalisch bestyrede Institut, hvorfra han, 13 Aar gammel, gik over til den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og dimitteredes derfra til Universitetet 1815; blev 1817 Volontair ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; tog i Juni 1822 medicinsk Embedsexamen (Laud.); blev f. A. medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital, og var

i $\frac{1}{2}$ Aar Candidat paa Fødselsstiftelsen; nedsatte sig 1825 som privat Practicus i Ringkjøbing, hvor han siden tillige blev Læge ved Amtssygehuset, disputerede d. 6te Novbr. 1828 for Licentiatgraden i Medicinen; udnævntes d. 29de Octbr. 1842 til Stiftsphysicus i Aalborg. — * Sara Nathyan (f. $\frac{3}{7}$ 1806 i Kbhvn). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formølingsfesten 1828, p. 32—33; jvfr. Callifens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 251—52).

Toxicologia acidi nitrici. Diss. inaug. particula prior. (pro Licent.). Hafniae 1828. (Bibl. f. Læg. X. 113—14, af E. Otto; M. f. L. I. 94, af R. E. Nøbb).

Et nyfødt Barn med usædvanlig stor Lever og Mave, fuldkommen udsløiet Tolvfingertarm m. m. iagttaget, i „Bibl. f. Læger“ XXXVIII. (N. N. Bd. 8.), S. 106—7.

Uddrag af hans Medicinalberetninger til det kongl. Sundhedscollegium, indf. i „Supplementbind til „Bibliothek for Læger“ for 1843 o. flgg.

Spies (Wilhelm), f. d. 1. Aug. 1770 i Drenvad ved Haderslev, Søn af Jørgen Wilhelm Spies og Magdalene Pedersdatter; underkastede sig i Foraaret 1795 den dansk-juridiske Examinens theoretiske og praktiske Prøve, begge med bedste Charakter; blev d. 9de Novbr. 1798 Over- og Underrets-Procurator i Ribe Stift; d. 18de Octbr. 1805 Vysoged i Veile; d. 25de Septbr. 1809 Herredsfoged og Skriver i Kjør og Hvetbo Herreder i Aalborg Stift; d. 16de Octbr. 1818 virkelig Cancelliraad; d. 9de Juni 1827 By- og Raadstueffriver i Helsingør; d. 29de Octbr. 1839, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget (fra 1ste Januar 1840 at regne). † 21de Marts 1840 i Helsingør. — * Cecilia Christiane Klingberg (f. 1779), en Datter af Told- og Consumtions-Kassercr i Veile, Rasmus Friis Klingberg (f. 1738, † $\frac{2}{1}$ 1810) og Christiane Magdalene f. Hindsberg (f. 1746, † $\frac{3}{7}$ 1802).

Kort Anviisning til Tobaks-Plantning. Aalborg, 1811. (jvfr. Krarups Søndags Aftens-Læsning 1809, Nr. 21; Handels Tid. 1810, Nr. 72; Thaarups Statistik I. S. 83).

Spliid (Laurig Martin), f. d. 17. Octbr. 1770 i Kjøbenhavn, en Søn af Rentefriveren for det Throndhjemiske Comptoir under Rentekammeret, Justitsraad Jørgen Spliid (f. 1741, † $\frac{1}{6}$ 1814) og Marie f. Dohnsørg; blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1788; 1790 Copiist og siden Fuldmægtig i Rentekammeret; 1802 Amtsforvalter for Aalborg Amt; 1807 entlediget. † 28de Febr. 1824 i Aalborg. — * $\frac{1}{1}$ 1797 (i Kbhvn.) Anne Sophie Bruun.

Roget til Eftertanke i Anledning af Tømmersvendenes Forring. Kbh. 1794. (jvfr. Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 32; „Proces og Dom udi Sagen imellem Alumni Collegii Regii og Spliid“. Kbh. 1794).

Sponneck (Wilhelm Carl Sypingen, Greve af), f. d. 16de Februar 1815 i Ringkjøbing, ældste Søn af Kammerherre, Stiftamtmand

i Ribe, Marius Sabinus Wilhelm, Greve af Sponneck, Storfors af Danebroge og Danebrogsmand (f. 2° 1787), og Susanne Christine f. Trojel (f. 2° 1792, yngste Datter af kongelig Godsinspec-
teur i Dds-Herred, Frands Wilhelm Trojel og Christine Margrethe f. Hansen). Blev Student i Sorø 1832; tog sammesteds den philosophiske Examen; underkastede sig i Efteraaret 1836 den juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Foraaret 1837 sammes praktiske Prøve, begge med Cha-
rakteren Laud.; udnævntes d. 4de April 1837 til Kammerjunker; 1838 til Auscultant i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; foretog en Rejse i Udlandet, navnlig i Frankrige, hvor han i Paris studerede Statsøkonomi; blev 1840 constitueret som Kammersecretair for General-Toldkammerets danske Afdeling; d. 31te Decbr. f. A. udnævnt til Kammersecretair og Committeret for 1ste Section i samme Collegium; d. 18de Septbr. 1843 Ridder af Danebroge; d. 29de Decbr. f. A. Deputeret og Chef for 1ste Section i bemejdede Collegium; d. 22de Februar 1844 Medlem af Commissionen for det statistiske Tabelværk; d. 18de Septbr. 1846 Kammerherre; var, ifølge fgl. Udnævnelse (af 4 1848 og 2° f. A.), kongelig Commissarius ved Distrikternes og Nørrejylland's Provindsialstænderforsamlinger 1848, blev d. 7de Juli f. A. udnævnt til Commandeur af Danebroge; d. 28de Juli f. A. Overbestyrer af Dvarantaine-Væsenet under Handelsministeriet; d. 12te Octbr. f. A. kongelig valgt Medlem af Rigsforsamlingen; d. 16de Novbr. f. A. Finants-Minister. — * 1° 1841 An-
toinette Sigfriede v. Lowzow (f. 4 1818).

Om Toldvæsen i Almindelighed og det danske Toldvæsen i Særdeleshed. I.—II. Deel. Kbhvn. 1840. (Jærel. I. 1810, Nr. 188, 89, 90, 91, af N. F. Bergsøe; Handelst. 1810, Nr. 40; "Dagen" f. A. Nr. 134; "Den Frisindede" f. A. S. 238—39). 1ste Deel paa Svenskt: *Om Tullväsendet i allmänhet*. Öfvers. af C. A. B.—n. (o: Adv.-Jiskal Boreman). Stockholm, 1843. 8:o. ("Afton-
bladet" 1843, 2de Juli).

Taler i Distrikternes Stænder-Tidende 1848, S. 4—6, 476—77, og i Nørre-
jyllands Stænder-Tidende f. A.

Medudgiver af: Statistisk Tabelværk, VIII.—XV. Hefte. Kbh. 1845—47. Tærfol.

Sporon (Poul Egede), f. d. 30te August 1795 i Birum, Lyngby Soqn, ved Kjøbenhavn, eneste Søn af Etatsraad og Højesterets-
Assessor Frederik Gottlieb Sporon (f. 1 1749 i Kjøge, † 3¹ 1811, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 571) og Karen Egede (f. 1° 1754, † 2° 1799, en Datter af Biskop Poul Egede og Marie Kirstine Thesstrup). Dimitteret fra det Schouboeske Institut blev han Student 1811; erholdt Ud-
mærkelse i første Klasse ved Examen Artium og Universitetets Sølvmedaille;

blev indkaldt ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig 1815 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Udmærkelse (s. Selmers Afad. Tid. I. S. 51); blev, efter nogen Tids Prøve, d. 15de Januar 1817 udnævnt til Procurator ved alle Dverretterne; d. 11te Juni 1819 Advocat i Højesteret; d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Justitsraad; d. 5te Septbr. 1830 Søkrigsprocureur (indtil d. 4de Decbr. 1838); 1834 Bankrepræsentant og 1836 Formand i Bankrepræsentationen (indtil 1837); d. 28de Decbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 15de Decbr. 1838 Kammer-Advocat (fra 1ste Jan. 1839); d. 23de Juni 1840 Ridder af Danebrog; d. 18de Septbr. 1846 benaadet med Danes brogémændenes Hæderstegn. — * $\frac{1}{7}$ 1819 Søster Anna Christiane Brorson (s. $\frac{2}{1}$ 1798, † $\frac{1}{2}$ 1845), Datter af Conferenceraad, Højesterets-Medlem og Professor Christian Bagger Brorson og Sophie Charlotte f. Cortsen. — (Jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 59).

Declamation ved Højesterets Aabning den 4de Marts 1830, i „Jurid. Tidsskrift“ Bd. XVIII. 1831. S. 1—5.

Beretning om Forhandlingerne i den forenede Nationalbankbestyrelses Forsamlinger, i Collegial-Tid. 1836, Nr. 4°; 1837, Nr. 1, 16, 28, 44, 55.

Staal (Jens), f. d. 7. Aug. 1800 i Fredericia, hvor hans Fader, Justitsraad Niels Staal, var Told- og Consumtions-Kæserer og gift med Anna Marie Bruun († $\frac{2}{7}$ 1843, i sit 77de Aar, i Fredericia); studerede Lægevidenskaben og blev ansat som Compagnichirurg ved Livgarden tilføds; tog i Foraaret 1826 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); erholdt d. 23de Maj s. A. Bataillonchirurgs Charakter; blev d. 31te Marts 1827 Escadronschirurg ($\frac{1}{7}$ 1842 Underlæge) ved det Sjællandske Landfeneer-Regiment (nu det 4de Dragon-Regiment); 1848 constitueret Overlæge ved 11te Linie-Infanteri-Bataillon; d. 29de Decbr. s. A. Ridder af Danebrog (med Anciennitet fra d. 13de Septbr. s. A.). — * Caroline Dorothea Ulrikke Wellmann (f. $\frac{1}{10}$ 1806, Datter af Smedermester W. i Kbhvn.). — (Jvfr. Callisens Lex. XVIII. S. 284).

3 „Bibliothek for Læger“ (Cancer aquaticus, Non a, helbredet ved Chloralkali og styrkende Midler, XIX. 40—45; Nogle praktiske Jagttagelser, XXXII. (N. N. Bd 2.) S. 142—46; Et Tilfælde af Intussusceptio intestinorum, lægt ved Belladonna-Lavement, XL. (N. N. Bd. 10.) S. 213—14).

Stabell (Johan Henrik), Søn af Landstings-Advocat Stabell; f. d. 27de Januar 1781 i Viborg; dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Skole i Efteraaret 1798; absolverede i October 1802 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev Lærer (Hører), og d. 5te Sept. 1806 Adjunct ved Viborg Cathedralskole; d. 11te Juni 1813 Sognepræst til Binding og Bind i Ribe Stift; d. 28de Maj 1819 til

Hinge og Binderåslev i Aarhus Stift; d. 12te Januar 1827 tillige Provf for Lydgaard, Hids og Houlberg Herreder (og derfra, efter Ansøgning, i Raade entlediget d. 20de Febr. 1829); d. 17de Juni 1841 Sognepræst til Drmslev og Roldt i Aarhus Stift. † 25de Octbr. 1846. — * (2/3 1808?) Maren Sørensdatter Kjærse (f. 1/2^e 1790 i Christianssand).

3 "Landoeconom. Tidender" (Noget i Anledning af de hyppige Anmeldelser om Idrætsvaader, især paa Landet, og paa eenlige Steder, i Bd. VIII. S. 373—77).

3 "Nye Landoeconom. Tidender" (Noget om Capitelstaxten, i Bd. VI. S. 78—88).

3 Anledning af Kammerherre P. S. Fønss's Død, i Aarhus Stifts-Tidende 1824, Nr. 116.

Stabell (Johan Henrik), f. 1802, Son af nedenangførte Justitsraad Nic. Franc. Stabell og Marie f. Wildt; deponerede fra Slagelse Skole 1820; tiltraadte i Efteraaret 1821 en Rejse gennem Tydskland og det sydlige Frankrige til Grækenland, for at deeltage i Befrielseskrigen; besøgte siden Constantinopel, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1823; var derefter Huuslærer i Jylland, og blev 1826 ansat som Escadronschirurg ved det tydske Regiment lette Dragoner i Randers; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 1836.

Hændelser paa en Rejse til Morea og Constantinopel. Kbh. 1824 (1823). ("Dagen" 1823, Nr. 231; "Aftenbl." 1823, Nr. 40, af K. F. Rahbek; Revue encyclop. 1826, Janv., af P. A. Heiberg; New monthly Magazine, April 1826; Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, August). Paa Tydsk: Schicksale eines dänischen Philhellenen. Leipzig 1824. (o. m. L.: Das Echo aus den Salen europäischer Höfer und vornehmer Zirkel. 1824. 23 Stück oder 58te Samml. der Ameise).

Paven og Lafayette den Anden, eller Djævelsfeiden; en comisk Krønike i fem Sange, efter H. v. B's belgiske Original-Manuskript omarbejdet, localiseret og udgivet. Kbhvn. 1832. (Allern. Skilderi af Kbhvn. 1832, Nr. 42. — Et Fragment af dette Digt stod iforvejen i Kbhvneposten 1830, Nr. 257).

Redacteur af: Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn. Aarg. 1835 og 1836, Nr. 1—30 (1ste Jan.—12te April). Kbh. 4to.

Bidrag i Bladet "Maketten", redigeret af M. Winther.

Stabell (Nicolaus Franciscus), f. d. 28de Juni 1776 i Randers, hvor hans Fader, Cancelliraad Johan Heinrich Stabell, da var Postmester, siden (2/3 1780) tillige Raadmand sidd., samt Herredsskriver i Stevring og Morhald Herreder († 1819); blev Student ved privat Dismission i Foraaret 1795; underkastede sig i Octbr. f. A. og i April 1796 den philologisk-philosophiske Examen, og i Foraaret 1804 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve (begge med bedste Charakter); blev

d. 29de Juli 1806 Procurator i Sjællands Stift, Højesteret og Hof- og Stadsretten undtagen; d. 10de Juli 1810 By- og Raadstueffriver, og d. 4de August 1814 tillige Byfoged i Slagelse; d. 21. Apr. 1820 virkelig Cancelliraad; d. 28. Novbr. 1821 Byfoged og Byffriver i Middelfart samt Herredsoged og Herredsfriver i Vends Herred; d. 22de Maj 1826 virkelig Justitsraad. † 16de Decbr. 1832. — * 1. Marie Wildt († i Slagelse). * 2. Augusta Christence Schaarup (nu Conventualinde i det Harboeste Enkefrue-Kloster i Kbhvn.). — (Jvfr. Høns Stifts-Avis 1832, Nr. 213; 1833, Nr. 145; „Dagen“ 1833, Nr. 217).

Lale holden den første Februar 1826 i Anledning af Hs. Majestæt vor aller-naadigste Konges Fødselsdag og den i Middelfart Kjøbstad opførte nye Raadstuebygningens Indvielse. Odense 1826. (Udg., „Forfatteren usvidende, som Manuskript“). (Jvfr. Høns Stifts-Avis 1826, Nr. 20).

Abskillige Bidrag, meest om Vejvæsenet, i „Kjøbenhavnsposten“.
 Entelte trykte Lejlighedsbidgte. — (Tilbeels efter Meddelelse).

Stadfeldt (Enæbiørn Alsgeirsen), f. d. 29de Septbr. 1753 paa Gaarden Ds i Enæfjeldsnæs-Syffel under Jølands Vesteramt, Søn af Alsgeir Jónsson, Præst til Stad i Steingrimsfjord samt Provst i Strande-Syffel († 1779), og Kristin Bergsveinsdóttir (hvis Fader Bergsvein Hafliðason var Præst til Grunarfik); besøgte i 4 Aar Skole og blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1775; afslørede d. 31te Marts 1781 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); var i 3½ Aar Volontair i Rentekammeret; blev d. 13. Aug. 1784 Herredsoged og Sfriver i Middelfart og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 8de Juli 1791 Byfoged i Randers, Herredsoged og Sfriver i Sønderhald, Østerlisberg og Rougsø Herreder, samt Virkedommer ved Holbekgaard's Birk; d. 20de Maj 1796 tillige Raadmand i Randers; d. 19de Maj 1801 Doctor juris i Göttingen; afgik som Byfoged og Raadmand d. 7de Decbr. 1804, da han blev Borgemeester i Randers; udnævntes d. 25de April 1809 til virkelig Justitsraad; blev d. 2den Juni 1813 Medlem af det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 13de Octbr. 1819, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget som Borgemeester, Herredsoged og Herredsfriver, og d. 7. Febr. 1821 som Virkedommer ved Holbekgaard's Birk; var siden 1815 constitueret, og fra d. 13. Octbr. 1819 indtil d. 1ste Juni 1831 virkelig Virkedommer og Sfriver ved Gammel-Østrups Birk under Randers Amt. † 23de November 1840 i Randers. — * 1. 3° 1785, i Kbhvn., Mette Christine Fischer. * 2. 1789 Cecilie Margrethe Bay (f. 1766, † 1° 1832, en Datter af Kjøbmand Anders Sørensen Bay og Birgitte Nielsdatter Kerketerp, i Randers). — (Nekrolog i „Søndagen“ 1840, Nr. 47).

De officio *judicum inferiorum* in Dania. Diss. inaug. Haun. 1801. 4to. (L. E. 1807, Nr. 8, af P. H. Graah). — Chorographisk og oekonomisk Beskrivelse over Anders Risssted i Nørre Jylland. Kbh. 1804. 4to, med 2 Kobb. (L. E. 1804, Nr. 20, af N. Nyerup; jvfr. Begtrup om Agerdyrningen VI, S. 131—40; Vadens hist. Bibl. S. 183—84).

Staffeldt (Adolph Wilhelm Schack von), Søn af Major i dansk Tjeneste Agatus Ludvig Staffeldt, er fød d. 28de Marts 1769 i Garz i Pommern; optoges i Juli 1778 paa Landcadet-Academiet som „Køst- eller Reformé-Cadet“, hvorfra han afgik i Decbr. 1786 som Jænderik i Prinds Frederiks Regiment; fattes à la suite og rejste i Septbr. 1791 til Göttingen, hvor han 2½ Aar studerede Lovkyndighed og Archæologi; tiltraadte i de sidste Dage af 1795 en Rejse gjennem Tydskland, Italicn, Schweiz, Frankrige og Holland, hvorfra han henimod Slutningen af 1800 vendte tilbage; blev medio 1801 Assessor i Deconomis og Commerce-Collegiet; f. A. Kammerjunker; fik 1802 Assed som Premier-lieutenant à la suite ved Arveprindsens Regiment; blev i Octbr. 1807 interimsliift og i April 1808 fast ansat som opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronning Maria; i Begyndelsen af 1810 Amtmand i Eismar Amt; d. 8. Juli f. A. Kammerherre; 1813 Amtmand over Gottorf Amt; fra d. 2. Marts 1814 til 1824 tillige Dverdirector for Staten Slesvig; i Decbr. 1823 Medlem af det Kongl. Göttheborgska Wetenskaps- och Bitterhets-Samhället; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge. † 16de December 1826 i Slesvig. — (Lærde Efterretn. 1791, Nr. 38, S. 605; 1792, Nr. 30, S. 478; 1801, Nr. 22; 1802, Nr. 3—4; 1810, Nr. 28; Dansk Literaturtidende 1811, Nr. 24 og 25; 1835, Nr. 16, S. 245—246 (af Wilster); „Miseria“, April 1801, S. 103; „Dagen“ 1804, 9. April; 1826, Nr. 307; Zeitung. f. die elegante Welt 1808, Nr. 131; 1809, Nr. 2; Rasemanns „Pantheon“, S. 324; Beiträge zu dem Gemeinnützigen, Unterhaltungsblatt 1812; Eichhorns Geschichte der Literatur, IV. Bd., 3. Abth., S. 1161 (af Brøndsted); „Athene“, udg. af Chr. Molbech, 1817, IX., S. 173; „Telegraphen“, udg. af J. C. Lange, 1825, S. 34; Neuer Nekrolog der Deutschen, 1826, II. S. 1078; 1827. I. S. XVIII.; Conversationsbladet 1826, 3. Aarg., 2. Dv., S. 64 (af N. H. S. Bloch); Kbhpost. 1827, Nr. 2; Jæhoer Wochenblatt 1827, Nr. 3, Sp. 31; Nr. 136; M. f. L. II. S. 13—15 (af Molbech); „Prometheus“, Febr. 1833, S. 161; (Fr. Warfobs) poet. Læsebog, 1835—36, S. 532—35; Thorsens lit. Hist., S. 153, 158; Holst's Dansk poet. Læsebog, S. XII.; Dørs's Archiv VII., S. 144; J. Kragh Høst's Erindr. S. 36, 150; Thies's Thorvaldsen, II., S. 57; Ersch u. Gruber Allg. Encyklop. 1ste Sect. XXIX., S. 96 (af Rudelbach); Deichmanns Digte, S. 262—268 og 273; Heibergs Flyv. Post 1827, Nr. 5

(af M. Winther); Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 2 (af Deichmann); H. C. Andersen „Vignetter“, 1832, S. 32; H. Raalund Fabler og blandede Digte, 1811, S. 7; Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 181—85; Væt's „Materialier“, Nr. 36, 54; Lübker's u. Schröders Lex. II., S. 575—76, 855; Molbech's „Analikter“ H. 1. S. 20—54, H. 2. S. 82—119; „Echad Staffeldts Levnet i kort Omrids med udsørlige Bilag, fornemmelig af Digterens efterladte Haandskrifter. Af F. L. Liebenberg“, I. D. 2. H.—II. Deel. Kbh. 1846—47).

Om den Ting, kaldet Ausrufungen o. s. v., og om andre Ting. (anonym). Kbhvn 1789. (Kritik og Antikr. 5. H., Nr. 6, S. 91 og Registret 6te H., S. 385; Rigsdalerseblens Hændelser, 2. B., S. 43—41, Anm; Ærde Efterretn. 1789, Nr. 44, S. 700).

Paa Arveprindsessens Død. Kbh. 1791.

Digte. 1ste Bind. Kbh. 1804.

Nye Digte. Kiel 1808. (Æ. T. 1811, Nr. 24—25; Kbhpost. 1835, Nr. 171, S. 682).

Samlede Digte, tildeels forhen utrykte. For første Gang samlede og forsynede med Anmærkninger af F. L. Liebenberg. Forlagt af Samsundet til den danske Litteraturs Fremme. I.—II. Deel. Kbh. 1813. (Fædrel. IV. 1843, Nr. 1186; J. f. L. o. R. 1843, II. S. 224—36, 257—71; Heibergs Intellig. III. S. 25 fgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 79; „Danst Album“ 1845, Nr. 26; Høst's poet. Læsebog 2den Udg., S. XV.).

Uddrag af hans haandskrevne Beretning om hans Reise i Tydskland og Nord-Italien 1796—1800, i „Echad Staffeldts Levnet“ af F. L. Liebenberg, I. S. 57—483, II. S. 3—368; Breve fra ham, i II. S. 371—447; Dramatiske og lyriske Fragmenter og Embryoner, sstid. S. 451—571.

J. M. H. S. Bloch's „Om Mortzini eller Pallini, eller documenteret Svar paa Pallinis Rejsedagbogsefterretning“, Kbhvn 1789, S. 45—59, findes en Erklæring af Echad Staffeldt angaaende bemeldte Pallini (Echad Staffeldts Levnet, I., S. 19—31; Pallinis Untersuchung ob die Blochischen Zeugen glaubwürdig sind, Kbh. 1789); i „Samleren“, 3die halvte Aarg., S. 39: „Til alle rettsindige Tydskere her i Landet“, og S. 143: „Ved Vejligheid af Pallinis Untersuchung“ (Echad Staffeldts Levnet, I., S. 32—36).

Afstillige Digte, adspredte i „Samleren“, 1788, 1789, „Minerva“, 1792, 1793, 1804, 1805, „Det danske Krigsbibliothek“ 1794, „Nordia“ 1795, Poulsens „Nytaars-gave for Damer“ 1796, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, „Euphrosyne“ 1796, „Tilskueren“ 1801, 1806, „Tid og Hebe“ 1801, 1802, 1803, 1804, „Ei blot til Lyft“ 1802, 1803, Dehlensslägers „Siefna“ 1802, Poulsens „Nyeste Samling af Selskabsange for blandede Selskaber“ 1803, Bloch's „Thronbhjemfte Blandinger“, 1804, Sotofst's „Lyna“ 1810, Thiele's „Rosenblade“ 1818, Liunges „Dana“ 1820, Bärger's „Göttinger Musen-Almanach“ 1793, „Zeitung f. die elegante Welt“, 1808, 1809, „Eidora“ 1823. (Necce nf. i Ærde Efterretn. 1793, 1795, 1796, 1800, 1802, 1803, 1805, 1806, „Ei blot til Lyft“ 1802, „Dagen“ 1803, 1805, „Nyec Bibl. d. schönen Wissenschaften“, 49. Bd., 1793, „Dagen“ 1823, Nr. 5).

Nogle særskilt trykte Digte, saasom: Dde, mine Baabenbrødre tilegnet, ved Jærernes Imodtagelse, Kbh. 1801; Sange for d. 28de og 29de Januar 1801; Cantate

opført ved den aarlige Præmie-Uddeling i det skovboerle Institut 1801; Krigsfang for den danske Hær 1807; Danesfang 1807. — *Camoens Død*, en dramatisk dikt efter S. Staffeldt af N—or, i „Boreas. Poetisk Kalender för år 1842. Udg. af ett ungt Sångförbund med bidrag af en äldre Skald“. Upsala 1841. (særst. ib. eod.). — (Meddeelt).

Staffeldt (Otto Diderich von), Nysansförtets Søstendebarn; f. i Kjøbenhavn d. 7de Febr. 1761, Søn af Gehejmeraad, Ober-Staldmester og Ridder (Storkors) af Danebroge, Wilhelm Ditlev Werner v. Staffeldt og Anna Sophia, Comtesse v. Schack (ældste Datter af Gehejmeraad Otto Diderich Greve af Schack, til Schackenborg, og Ernestine Margrethe v. Gabel); var Page ved Enkedronning Juliana Marias Hof; blev derefter Hofjunker, og 1782 Academist i Sorø; kom derpaa til Kjøbenhavn og blev siden Kammerjunker; vandt 1793 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte æsthetiske Priisopgave: „Gives der nogen almindelig Æsthetik, eller har hver Nation sin egen, grundet i dens Nationalcharakter, Clima, Regjeringsform o. a. d. l.?“ (s. Vadens Univerf. Journ. I. S. 12—14); opholdt sig siden i Grömitz ved Neustadt; blev 1807 Amtmand over Travendahl, Reinsfeld og Rethwisch Amter i Holsteen; d. 18de Novbr. 1808 Kammerherre. † 29de Decbr. 1828 paa Travendahl. — * Engelke Juliane Wigantine v. Holten (s. 1/3 1777), en Datter af Oberst Christian Ludvig v. Holten og Frederikke Sophie de Klammann. — (Jvfr. Dst's „Materialier“, Nr. 32; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 576—77; Rbhyposten 1829, S. 32).

Tale paa Kongens Fødselsdag 1784 [trykt tilligemed Prof. E. B. Steenstrups Tale paa samme Dag. Sorø, 1784. 4to.]. (L. E. 1784, Nr. 20). — Critiske Betænkninger ved Læsningen af Vaggesens comisse Fortællinger. Rbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Den nordiske Zaire, eller Elstereu ikke efter Moden. Et heroisk comist Digt af en ung Adelsmand. ibid. eod. 30 S. 8. (L. E. 1785, Nr. 21). — Undervisning for Forfatteren af: „Endnu et Par Ord om Adel“, i Minerva for December 1790. ibid. 1791. 20 S. 8. (Krit. og Antikr. S. IX. 1791, Nr. 1, jvfr. Nr. 9 (af A. W. Hauch?); „Zris“ 1791, II. 227—28; L. E. 1792, Nr. 25, af W. F. F. Abrahamson). — *Epître au peuple Danois à l'occasion du manifeste de la cour impériale de St. Petersbourg, relatif à l'invasion d'une armée Anglaise en Dannemarc au mois d'Août 1807.* Kiel, 1808.

Ueber die Bildungsfähigkeit der Deutschen Sprache zum Versbau. Vergleichung Deutscher Verse mit Französischen. Beobachtungen und Resultate. Hamburg, 1823. (Prov. Ver. 1823, IV. 86).

Ueber Traumbilder. Schleswig, 1824.

Den poetiske Kunst. Et Sideestykke til det bekjendte Horazianske De Arte Poetica. Odense, 1826. 38 S. 8. (anm. af L. Baden i Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 69—70 og i Dst's „Archiv“ VII. 97—107).

3 „Minerva“ (Udfüllige Digte, opregnede i Nperups Register over „Minerva“).

3 Lode's „Dramatiske Tillæg til Museum og Hertha“ (Stribelse, 1789, Nr. 22 og 23).

3 "Iris og Hebe" (Theaterfest i Anledning af Kongens og Kronprindsens Fødselsdage 1799, i Aarg. 1799, II. S. 214—222).

3 "Den danske Tilskuer" (Et Brev til Rabbet, 1801, Nr. 43).

3 "Provinzial-Berichte" (Rechtsphilosophie, 1820, III. S. 312—23).

Stage (Johan Adolph Gottlob), f. 1791 i Kjøbenhavn, Søn af Stibscapitain i det danske-asiatiske Compagnies Tjeneste, Gottlieb Stage (f. 1766, † 1826) og Anne Bolette f. Rose; underkastede sig i Efteraaret 1810 og i Foraaret 1811 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; blev d. 23de Januar 1811 Volontair og Skriver i Rentekammeret; d. 12te Novbr. f. A. Copiist ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 23de August 1815 i Raade entlediget; f. A. kongelig Skuespiller; 1828 tillige Regisøeur; fik 1835 Prædicat af Instructeur. † 3die Octbr. 1845 i Kbhvn. — * Ulrica Augusta Koesfod (f. 1⁷/₃ 1816, kongelig Skuespillerinde og Sangerinde 1836, afgik fra Theatret 2⁶ 1847), ældste Datter af Cancelliraad, Comptoirchef under Hof- og Stadsretten, Johannes Michael Koesfod og Frederikke Johanne f. Rosen.

Valérie, Comedie i 3 Acter af Scribe og Mélesville, overs. (i Theaterrepert. Nr. 106). Kbh. 1839.

Følgende Theaterskifter, oversatte af ham, ere opførte, men hidtil utrykte: Den Snaakomme eller De to Poststationer, Com. i 3 Acter af Picard, 1821; — Hvorfor? Lykspil i 1 A. af Anicet og Volkroy, 1833.

Stablfest (Frederik Petrus), f. d. 22. Septbr. 1793 i Kbhvn, af Forældrene Parysmager Franz Andreas S. og Ulrica Amalia S.; tog 1817 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; blev f. A. Prover-procurator, og 1819 virkelig Procurator ved Underretterne i Sjællands Stift; d. 18. Apr. 1826 Proverprocurator og d. 7de Juni 1827 virkelig Procurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn; tjente tidligere i næsten 12 Aar under Amiralitets- og Commissariats-Collegiet, og havde Titel af Krigscancellisecretair. † 27. Novbr. 1842. — * 1. Dorothea Cathrine Kaas († 2° 1820, 21 Aar gl. i Kbhvn, Datter af Bogholder K. og Anna Dorothea Luckner). * 2. Gotthardine Charlotte Busfiel (f. 2⁴ 1798, Datter af Stabsfriver Gotthard Christoph B. og Anne Magdalene Thaael).

Indlæg i den ved den kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret paadømte Sag: Magister artium Lindberg mod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redacteur af Dagen, med nogle Bilage. Udgiven af Fr. Thaarup. Bense, 1833. (jvfr. Art. 3. C. Lindberg).

Stangerup (Peter Frederik), født 1806 i Kjøbenhavn, Søn af Frederik Th. Stangerup, Inspecteur ved Korntørrings- og Dplags-

Magasinet († 1te 1833, 57 A., i Kbhvn.); dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnste Borgerbydsskole 1824; underkastede sig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og det følgende Efteraar medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); blev ansat som Læge ved et Cholera-Hospital i Warschau, hvor han døde d. 20de August 1831 i Militair-Lazarethet. (Jvfr. Gallisens Med. Schriftst. Lex. XXXII. S. 411; Berl. Tid. 1832, Nr. 29).

3 "Samlinger til Kundskab om Cholera" (Beretninger angaaende Militair-Hospitalet i Warschau, uddragne af et Brev, i Ed. I. Nr. 3. S. 33—36; Beretninger angaaende Cholera-Lazarethet ved Powonsky, samt nogle Meddelelser om Dr. Leos Methode, uddragne af et Brev dat. d. 19. Juli 1831, sftd. Nr. 4. S. 49—54; Beretninger angaaende det ene Civil-Lazareth i Warschau, samt Meddelelser om den indventige Brug af varmt Vand, uddragne af et tredie Brev, sftd. Nr. 6. S. 81—83. (Udtog i Gerson u. Julius Magaz. d. auel. Heftd. Bd. 23. 1832, März u. April, S. 203—16).

Stardk (Johann Friedrich Christian Ekhardt), f. d. 22de Januar 1799 i Rostock; begyndte 1818 under Prof. Masius at studere Medicin og Chirurgi, hvilket Studium han siden 1819 fortsatte i Kjøbenhavn, hvor han i Foraaret 1826 underkastede sig Examen ved det chirurgiske Academi og erholdt 1ste Charakter med Udmærkelse; blev strax efter Docent ved samme Academi; opholdt sig fra Foraaret 1828 i halvandet Aar i Berlin, hvor han var Assistent hos Dr. Dieffenbach (jvfr. Dieffenbach chir. Erfahrungen Abth. II. 1830, S. 65. 73. 79 cc.); rejste ved kongl. Understøttelse til Wien, og derfra, især i botanisk Hensigt, til Ungarn, Croatien, Krain, Syrien, Ober-Italien og Tyrol; besøgte derefter München, Paris og London, og vendte tilbage til Kbhvn. i Januar 1832; udnævntes til Reservechirurg ved det chirurgiske Academi i Efteraaaret 1831 og ved Frederiks-Hospital 1832; erholdt d. 3die August 1834 Regimentechirurgs Charakter; blev 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ i Rostock; d. 6. Novbr. 1842 i Naade og med Bartpenge entlediget fra sit Embede ved det chirurgiske Academi. (Jvfr. Gallisens Medicin. Schriftst. Lex. XVIII. S. 308—9; XXXII. S. 414).

De hydrocephali paracentesi. Diss. inaug. med. chir. Rostochii, 1841. 8 maj. c. tabb. in 4to.

Undecl i: J. F. Henkel "Anleitung zum chir. Verbands, umgearbeitet von J. C. Stardk; von neuem bearbeitet und mit Zusätzen vermehrt von Joh. Friedr. Dieffenbach". Berlin, 1829. (Navnligen leverede han Beskrivelsen af de i det Blömerske Institut værende og ikke tidligere beskrevne orthopædiske Strækkesege af Peine, Hammer, Leibhoff og Blömer, samt af nogle Maskiner).

Flere af ham foretagne Operationer ere beskrevne af andre Forfattere, saasom: a) Eine smalige Punction eines chronischen Wasserkopfes, in Berlin, mit

glücklichem Erfolge, f. E. F. v. Gräfe Bericht über das klin. Chir. Institut f. d. J. 1829—30. (Berlin 1831), og Gräfe und Walthers Journ. d. Chir. Bd. 15. 1831. S. 3. S. 348—60. b) i London, en Rhinoplastik, med heldigt Udfald; og, med Ch. Aston Key, den første i London udførte *Staphylophatie*, f. The Lancet 1831—32, Vol. 1. No. 441. Febr. 11. p. 699—703.

Starcke (Friedrich Wilhelm C.), f. i Lybftland; var Kjøbmand og siden Handelsbogholder i Aalborg; opholdt sig derefter i Aarhus. — * Wilhelmine Wachs.

Anviisning til *det dobbelte Bogholderie* for Ynglinger, som ere bestemte til Handelen. Aalborg 1818. 4to.

Starup (Niels), Farver i Stege og Tiendecommissair. † 14de Marts 1843, 74 Aar gl., i Stege. — * Ulrikke Kropp.

Peter Christian Deichmann for den Danske Nations Domstol. Mariboe, 1826. (jvfr. »Dagen« 1827, Nr. 10; Art. P. Chr. Deichmann og N. F. Hansen).

Stauning (Jørgen), f. d. 28de Marts 1739 i Nørup i Ribe Stift, Søn af Peder Stauning, Sognepræst til Nørup og Randballe, samt Provst i Tyrild Herred († i Juni 1749), og Maren Schaarup († 1740); kom 1754 i Ribe-Latinstole, og blev derfra dimitteret til Universitetet 1756; tog den 2den Marts 1762 theologisk Attestats; blev d. 25de Jan. 1765 residerende Capellan til Frue-Kirke i Aarhus og Præst ved Hospitalet sammesteds; d. 5te Febr. 1777 Sognepræst til Baalse paa Falster; d. 1ste Decbr. 1779 til Maribo og Hillested i Laaland; d. 4de Januar 1799 i Stege og Provst over Møenbo Herred; fik d. 13de Aug. 1813 Rang med Amtsprovster. † 31te Maj 1814. — * 1. $\frac{1}{2}$ 1768 Anne Kirstine Kirfeterp († 1788, 40 Aar, en Datter af Kjøbmand Morten Kirfeterp i Høbro). * 2. $\frac{1}{6}$ 1789 Anna Fibiger, f. Huulegaard († $\frac{1}{4}$ 1794, i sit 41de Aar, Enke efter Præsten Andreas Samsing Fibiger til Phancesjord paa Møen). * 3. $\frac{1}{2}$ 1795 Anna Elisabeth Danckel (f. 1766, † $\frac{1}{4}$ 1796, Datter af Præsten Povel Danckel til Fjeldsted og Harrendrup i Fyen). * 4. $\frac{1}{3}$ 1797 Anne Kirstine Wille († $\frac{2}{3}$ 1808, en Datter af Præsten Jens Wille til Haarløv og Himlingøje i Sjælland). — (Biographi i Hertels Beskrivelse over Aarhus Domkirke, II. S. 521—25; Paludans Beskrivelse over Møen, I. S. 490—92; Nekrolog i L. T. 1814, Nr. 23. 24, af Joh. Paludan; jvfr. »Dagen« 1814, Nr. 151).

Korte Anmærkninger over enkelte Steder af det gamle og nye Testaments Bøger, tagne af Ofterlandenes, Grækerens og Romernes saavel som andre Folke-Arters Alderdomme og Skikke. Første Del. Første Stykke. Aalborg, 1773. Andet Stykke. Viberg, 1774. (Fortegn. ov. Skrifter siden Trykkesfriheden II. 156—57 III. 273—74; L. E. 1773, Nr. 49; Krit. Journal 1775, Nr. 50). — *Commentatio in Math. V.*

v. 3. ad D. Paulum Matthiam Bildsøe. Sorøe, 1775. — Kort Beskrivelse over Grønland. Viberg 1775. [Et Udtog af Erangs og Eggedes Beskrivelser]. (Krit. Journ. 1776, Nr. 32, S. 249—55, af P. Eggede). — Beskrivelse over Egypten og Rubien. Kbh. 1775. [Et Udtog af Nordens Voyage d'Égypte]. (L. E. 1776, Nr. 29). — Afstøbe stæle holden til Høimesse i Frue Kirke i Aarhus anden Paafestdag 1777. Serøe, 1777. — *Epistola ad clerum Dioecesis Arhusiensis de morte Episcopi D. Pauli Matthiæ Bildsøe.* ibid. eod. (L. E. 1778, Nr. 14; Krit. Journ. 1778, Nr. 49. 50). — Jagttagelser over Arabien til Oplysning over enkelte Steder og Begivenheder af den hellige Skrift affattede i Spørgsmaal og Gienfvar. Sorøe, 1779. (L. E. 1779, Nr. 26). — Jagttagelser over Egypten, som et Tillæg til forhen udgivne Beskrivelse over Egypten og Rubien. ibid. eod. — Nadverens Sacramente som et vedbarende Beviis for den kristelige Religions Sandhed. 1781. — Christelige Undersaatters værdige Følelser paa deres Kronprindses Confirmations-Dag, forestillede i en offentlig Tale i Mariboe Kirke paa Palme-Søndag 1784. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 34). — Anviisning og Opmuntring til en forbedret Jagttagelse og Anvendelse af den udbortes Gudstjeneste. Iste Hovedstykke. Odense, 1785. (L. E. 1786, Nr. 3. 4). 2det og 3die. Kbh. 1786—87. — Samling af oplysende Anmærkninger over Bibelen for Uarbc. I.—V. Hefte. Odense, 1785—89. (D. m. T.: Samling af oplysende Anmærkninger over de fem Mosebøger, tilligemed en Indledning til de mosaiske Skrifter. 1789). — Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag 1786 om en naadig Regierings vedligørende Indflydelse paa det huuslige Livs Lykke og de selskabelige Glæder. Kbh. 1786. 36 S. (L. E. 1786, Nr. 39). — Jagttagelser over Orienten, udbragne af J. J. Bjørnskjæts Breve paa hans Reiser, især hvad som kan tjene til videre Besvarelse af Michaelis's Spørgsmaal. ibid. 1787. — Efterretninger om Orienten, især Egypten og Arabien, af Niebuhrs og Andres Reisebeskrivelser. ibid. eod. — J. D. Michaelis's Indledning til det Nye Testaments guddommelige Skrifter. Oversat. I.—III. Deel. ibid. 1790—92. (L. E. 1791, Nr. 44; 1793, Nr. 9; Krit. og Antikr. XV. Nr. 3). — Veiledning til at bruge Lærebogen. 1793. — Prædiken over Esair 43. 1—3. paa den forordnede Anbøgt- og Bededag i Anledning af den ulykkelige Ibskvaade, som fortærede Kongeboligen Christiansborg, holden til Høimesse i Mariboe Kirke Midfaste Søndag. Kbh. 1794. (L. E. 1794, Nr. 49). — Indledning til det Nye Testaments Skrifter af H. C. A. Haacklein. Oversat af det Tydske. I.—II. Deel. ibid. 1798—1801. (L. E. 1800, Nr. 13; 1803, Nr. 1). — Kritik over Folkemoralen for Præster; efter kantiske Grundsætninger udarbejdet af J. P. L. Snell. Oversat. Iste Deel. ibid. 1799. (L. E. 1800, Nr. 12). — Forsøg til at forebygge uuelig Forvirrelse af den i Religionsvæsenet opkomne Giarng og til at fremme sand Religions Oplysning. I nogle offentlige Taler, holdene i Maribo Kirke. Odense, 1799. — Kirkeangens Vigtighed og Værdighed, en Prædiken paa Iste Advents Søndag 1806 i Stege Kirke, ved den evangeliske Psalmebogs Indførelse. Kbh. 1807.

J. E. Bloch's Tidsskrift „Theologen“ (Anmærkninger over Matthæi Evangelium, i 2det Hefte, Odense 1791; jvfr. Krit. og Antikr. S. X. S. 408).

Steen (Adolph), fød d. 7. Octbr. 1816; privat dimitteret til Universitetet 1834; tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og 1839 Examen i Mechanik ved den polytechniske Lære-

Anstalt (Laud.); blev Alumnus paa Clerus's Collegium d. 22. Aug. 1838, og paa Borchs Collegium d. 2. Oct. 1839 (til 1843); gav Underviisning i Mathematik i Maribo's og Friis's Realskoler; ansattes d. 23. Juli 1841 som Repe- tent i Mathematik ved den polytechniske Lære-Anstalt; disputerede d. 12te Juli 1845 for Magistergraden; erholdt 1846 Understøttelse af Finantserne og det Rejersenske Fond til en Udenlandsrejse, hvorfra han hjemkom i Som- meren 1847; blev d. 24de Maj 1848 Secondlieutenant i Infanteriets Krigsreserve; d. 28de Januar 1849, efter Ansøgning, afskediget i Naade af Krigstjenesten. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformationsfest 1845, p. 31—35).

Elementair Arithmetik, som Indledning til den rene Mathematik. Kbh. 1843. 2den Udg. ibid. 1847.

Det Bieringske Plagiat populært fremstillet af A. Steen og R. Möller, med Hr. Bierings egen godhedsfulde Understøttelse. Kbh. 1841. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 285, 87, 92; Fædrel. V. 1844, Nr. 1694, Følgeblad, af E. S. Biering, A. Steen og R. Möller).

De vi et natura Infiniti mathematici. Diss. inaug. Hafniæ MDCCCXLV. 4.

Begyndelsesgrunde i den *mathematiske Geographie*. (Med 35 i Texten ind- trykte Figurer). Kbh. 1845.

Ren Mathematik, indeholdende det elementære Cursus. Kbh. 1847 (1846). (Nord. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin; Fædrel. 1847, Nr. 6, af A. Steen; Berl. Tid. 1846, Nr. 301).

Mathematikken som læregenstand ved højskoler, især med hensyn til den *polytechniske læreanstalt* og et misgreb ved samme. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 196, 99, 201, 6, 9, 11).

Sandsynlige grunde, hvorfor de fire angrebne medlemmer af den polytech- niske læreanstalts bestyrelse ikke forsvare deres misgreb, tilligemed en nødven- dig protest. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 246).

Mathematiske opgaver i det indledende cursus. Kbh. 1849.

J. Peterfens "Tidskrift for Litteratur og Kritik" (Anmeldelse af E. Jürgenfens "Differential- og Integral-Regning", i IV. 391—98).

J. "Fædrelandet" (Om den mathematiske Underviisning, IV. 1843, Nr. 1268. [jvfr. E. S. Biering: "Plan og Methode for Underviisningen i Mathematik ved de lærde Skoler", Anhang, S. 35—39]; Anmeldelse af E. S. Bierings "Plan og Methode" o. f. v., f. A. Nr. 1389; jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 291, 98, 302, 3, af Biering).

Steen (August), Pseudonym; see Jacob August Sten- feldt.

Steen (Johan Christian) var Gartner paa Hollusgaard i Fyen, siden Avlsforvalter og Jorpagter. † 11te Febr. 1837 i Boer ved Nanz- ders, 72 Aar gl. — * Kelle Sophie Ring.

Kort Underviisning i Høuekunsten. Odense, 1795. — Anviisning til Høuebyrktning for den danske Bønde. *ibid.* 1799.

Nogle afbrudte Stykker af Practikens Prøvesteen for den sande Landø Deconomie. Randers, 1819. (V. T. 1819, S. 428—29). Fortsættelse af Practikens Prøvesteen. *ibid.* 1825.

Steenballe (Niels Jørgensen), f. i Nærheden af Horsens, i Landsbyen Steensballe, hvor hans Fader var Gaardsfæster; blev 1810 Secondlieutenant i Kongens Regiment og 1812 ved Landcadetcorpset; d. 21de Novbr. 1815 Landmaaler; 1816 Premierlieutenant à la suite ved bemeldte Regiment, hvor han d. 5. August 1818 indtraadte i virkeligt Nummer. † 22de Novbr. 1818 i Kbhvn, ugjvt.

Noget om de parallelle Liniers Methode af den practiske Geometrie. Kbh. 1818.

3 „Magazin for militair Videnskabeligbed“ (Forslag til Forkortning af et Par lange Kommandoøord, I. S. 466—469, jøfr. *ibid.* S. 627—28).

Steenberg (C. F.)

Redacteur af Bladet „Rafetten med Stjerner“ 1839. (jøfr. Art. C. F. Møller, II. S. 382); ligeledes af: „Kjøbenhavnø Røhedøblad eller Alt for en Skilling leveret“. 1837. Nr. 1—20. (begyndt i Octbr.); fortsat 1838.

Steenberg (Frederik Laurentius), f. d. 17de Juni 1801 i Høelsingø, hvor hans Fader Jens Foss Steenberg (f. 1753, † 1837) var Apotheker og gjvt med Cecilia Sprunck. Dimitteret fra sin Føderbyes lærde Skole, hvori han optoges 1812, blev han Student 1818; studerede Theologi og de østerlantske Sprog (i Særdeleshed Arabisk og Persisk); vandt 1822 Universtetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af det Aaret isørvejen udsatte Priisøpøgsmaal i Theologien: „Expositis et dijudicatis præcipuis Canticum Canticorum interpretandi rationibus, inquiratur, an nihil omnino præsidii pro allegorica interpretatione ab aliis poëmatibus orientalibus peti possit?“; blev i Febr. 1823 constitueret Lærer ved den lærde Skole i Høelsingø; absolverede i Octbr. f. A. den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 6te Januar 1824 Adjunct ved bemeldte Skole; d. 29de Decbr. 1826 Sognepræst til St. Nis og Allinge paa Børnholm; d. 20de August 1834 til Rønne og Knudsøer samt Provst over Børnholm; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtesraadet for Børnholms Amt; d. 18de Septbr. 1816 Ridder af Danebrøge; d. 22de Febr. 1847 Sognepræst for Ringsted og Beenløse Menigheber i Sjælland; d. 27de Marts f. A. tillige Provst for Ringsted og Allsted Herreder i Søø Amt. — * 1. 1827 Elisabeth Marie Frandsine van

Aller († 1⁴ 1830, 28 A., Datter af nederlandst Consul i Helsingør v. Aller og Hanne Rist). * 2. Charlotte Borries (f. 1° 1810, Datter af Kjøbmand J. C. N. Borries i Helsingør og Mariane Clasen).

Hvorledes vi i Kirken skulle arbejde for Staten. Synodalprædiken, holden i Roeskilde Domkirke d. 5te Juli 1837. Kbh. 1837.

Sørgeprædiken over høifalig Kong Frederik den Sjette, holdt i Rønne og St. Knuds Kirker den 16de Januar 1840. Kbh. 1840. — (Eitdells efter Autogr.)

Steenberg (Jacob), f. d. 2. Juni 1783 paa Bornholm i Østermaria Sogn, Son af Tobias Andersen; blev dimitteret fra Rønne Skole i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologist Attestats (H. ill.); blev 1807 Chorregn ved Domkirken i Aarhus og Lærer ved en Fattigskole ssd.; 1810 Kirkefanger og Skolelærer i Hyllested i Aarhus Stift; 1814 tillige Lærer i Sang ved Lyngby Skolelærer = Seminarium; d. 23de Septbr. 1818 ordineret Katechet og første Lærer ved Domsognets første Borger-skole i Aarhus; d. 5te Marts 1830 Sognepræst til Viby og Thiset i Aarhus Stift. — * Cathrine Marie Svanekeær (f. 1° 1787, Datter af Hattemager Lars Christensen Svanekeær).

Kritik over den Ringoffte Kirkepsalmebog, anstillet med Hensyn paa dens Beskaffenhed og Virkning, for at afgjøre, hvorvidt den kan anses som en medvirkende Aarsag til den Iden Grad af Hengivenhed for Gudstjeneste, som findes i mange Landsbye-Menigheder. Aarhus, 1813.

Materialier til Brug for Lærere i Almueskoler ved Underviisning i Moders-maalet. Aarhus, 1826. (L. T. 1827, S. 603—6).

Kortfattet Formlære for Børn i Almueskoler. 2det Dplag. Aarhus, 1828. 1834.

Steenberg (Jørgen Fog), f. d. 18de Decbr. 1791 i Knebel paa Mols, hvor hans Fader Dve Steenberg († 1800) var Sognepræst og gift med Maren Bjørn Fog (f. 2° 1764, † 1° 1825, ældste Datter af Provst Jørgen Fog, i Humble paa Langeland, og Cecilie Leth). Dimitteret fra Viborg Cathedralskole blev han Student 1808; var 1812—16 medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital; underkastede sig i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Efteraaret 1815 den medicinske Examen ved Universitetet (Laud unan. consensu); blev 1817 Stiftsmedicus og Chirurg ved Vallo i Sjælland; d. 28de Marts 1832 virkelig Cancelliraad; d. 4de Maj 1838 Ridder af Danebrog. — * Regine Magdalene Knorr, Datter af Poesementmager Knorr i Kjøbenhavn. — (Jofr. Callisens Medicin. Skriftst. T. XVIII. 330; XXXII. 420).

J "Bibliothek for Læger" (Allun og Kulpulver med Koldfeber, XIII. 142; Om Brugen af Areladninger og Brætvinsken i Koldfebre; udbraget af Medicinal-Indberetninger til det Kgl. Sundheds-Colleg., XV. 378—82; overf. paa Tydsk af J. F. W. Nebermann i Russ's Magaz. f. Heilk. Bd. 41. S. 3.; Udtog i Caspers krit.

Repertor. der Heilk., Bd. 32. (Bd. 12.) S. 275—76, og i Medico-chirurgic. review, Jan. 1836).

3 »Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842» (Om den udbredte Epidemic, som i Året 1831 herstede i Danmark, paa Sjælland, Faaaland og Falster (Urtog), S. 773—94).

Steenberg (Niels), f. 1768 i Gjerløv ved Jægerspris i Sjælland, ældste Søn af Eschach August Steenberg, Sognepræst ($\frac{1}{2}$ 1762) til Gjerløv og Draaby (f. § 1720 i Viby i Fyen, † 1806 som Pastor emeritus, anf. i Mycrups Lit. Rev. S. 573), og Johanne Gjertrud, f. Weinschenck († 1779); deponerede fra Roskilde Skole 1785; absolverede i Januar 1794 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te Maj 1795 personel Capellan, og d. 11te Januar 1799 Sognepræst for Gjerløv og Draaby i Sjælland. † 13te Januar 1830. — * $\frac{1}{4}$ 1800 Maren Hedevig Fanson (f. 1782, en Datter af Consumptionens-Inspecteur i Roskilde, Kammerraad Lauge Severin Fanson († $\frac{2}{3}$ 1814) og Marie Margrethe f. Lange († $\frac{4}{8}$ 1814).

Mindetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.

Steenbloch (Cornelius Sneybold), f. d. 27de Febr. 1773 paa Bynæsset ved Throndhjem, Søn af Cornelius Steenbloch, residerende Capellan sammesteds (f. $\frac{1}{6}$ 1729 i Skien, † $\frac{2}{7}$ 1772, jvfr. N. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordensjeldske Geistl. H. 1. S. 102), og Karen Barchow († $\frac{2}{10}$ 1810 i Throndhjem, en Datter af Præsten Lars Barchow paa Orlandet). Dimitteret fra Throndhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1794 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philosophisk-philosophiske Examen (Laud.); vandt 1798 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det Aaret iforvejen fremsatte historiske Priissspørgsmaal: »Hvilke Beviser have været brugte hos de ælre Nordiske (Scandinaviske) Folk, for at godtgjøre sin Ustyrbighed imod Anklage, og naar og hvorledes er den ene Beviismaade kommen i Brug, i Stedet for den anden?» (jvfr. Batens Univerf. Journ. VI. S. 10—11); levede derefter som Privatlærer; blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct, og d. 13de August 1814 (1ste 1812) Overlærer ved Frederiksborgs lærde Skole; d. 14de Juni 1816 Professor i Historien ved Frederiks-Universitetet i Christiania; d. 7de Septbr. 1818 Ridder af Wasas-Ordenen. Var Medlem af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab, det Scandinaviske Literatur-Selskab, og det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog (§ 1813). † 31te Octbr. 1836, ugift.

Frederikshalds Beleiring i Aaret 1716. En dramatiseret Historie i 5 Acter. Kbh. 1808. (jvfr. »Den Danske Tilskuer» 1808, S. 389).

Om de gamle Scandinavers Baaningshuse. Et Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Frederiksborgs lærde Skole d. 19. Sept. 1814. Kbh. 4to. (Siden aftrykt i Maanedsskriftet »Athene« III. S. 416—66, og r. L. T. 1815, Nr. 4. — Paa Tydskt overf. i Fald's N. Staatsb. Magaz. VI. 1837, S. 491—523).

Et Eventyr i Nyerups »Zdunna«, Nytaarsgave for 1812, og et Dito i »Frigge«, Nytaarsgave for 1813. En Folkesang: »Bjergmanden i Dobre«, med Melodie, meddeelt i Nyerups »Pertha«, 1817. En Driftevise i »Fader Evans Stambog«, S. 224—226.

En Deel Beskrivelser i de af G. L. Laube udgivne Prospecter af Stæder og Slotte i Danmark.

Han har leveret adskillige Melodier til de af Abrahamson, Nyerup og Rahbek udgivne Viser fra Middelalderen. (see Fortalen til sammes 3te Tome, p. XIII.—XV.).

(Dissertatio de variis ritibus sepulcralibus). *Programma*. Christiania, 1818. 14 pagg. 4to. (Til Sørgefesten over Carl XIII.).

Steenbuch (Augustinus Herman), f. d. 14de Martz 1780 i Uggerslev i Fyen, hvor hans Fader Hans Steenbuch Eggeriis (f. 29° 1737 i Kbhvn, † 17° 1810) var Sognepræst og gift med Catharine Wielandt Melhopf († 1780); undervistes 1789—94 af Degnen i sin Fødeby, Fred. Schytte; kom saa i Odense Skole og blev herfra dimitteret til Univeristetet i Esteraaret 1798; absolverede i Maj 1805 den theologiske Embedsexamen (Laud); blev d. 7de Febr. 1806 Sognepræst til Sønderfås i Fyen; d. 2den Decbr. 1818 for St. Hans Menighed i Odense, og d. 11te Juli 1821 for Fruc-Menighed ssd.; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge. † 11te Martz 1845 i Odense. — * 1° 1805 Rebekka Sophie Werlauff (f. 2° 1783 i Kbhvn, Datter af Coffardi-Capitain Jens Werlauff og Wilhelmine Frederikke f. Wirth). — (Jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 72, Tillæg; Fyens Stifts-Avis s. A. Nr. 49, 54, 58; Døe Thomsens Avis s. A. Nr. 42, 44, 48, 51; Aarhus Stifts-Tidende s. A. Nr. 58; Hempels Bidr. til Tidshist. 1845, Nr. 17; Barfod: »Danmarks Gjefflighed«, I. S. 179—80).

Et Blad til Hr. Generalmajor Gustav Grüner von Schöllers Egefrands. Odense, 1810.

Steenholdt (Witthus Frederik), fød 1807 i Grønland; blev oplært af daværende Missionair P. Kragh ved Egedesminde, og dannet til Nationalhjælper; derefter Katechet og Organist ved Egedesminde.

Breve til det Danske Missions-Selskab, indf. i Rønne's »Danst Religionsblad« II. Nr. 48; III. Nr. 44; IV. Nr. 42; VI. Nr. 15; VII. Nr. 41; i »Nytt Danst Religionsblad« I. Nr. 42; og i »Danst Missionsblad« 1835, Nr. 2, 12; 1836, Nr. 11.

Steenstrup (Arent), f. 1745; tog danst-juridisk Examen 1785; var Ejer af Gjøddinggaard; Landvæsens-Commisfair (fra 29° 1784), samt Sandflugts- og Forligelses-Commisfair i Beile Amt; blev d. 1. Octbr.

1802 Byfoged i Veile, Herredsfoged i Nerrvangs og Tyrild Herreder, samt virkelig Kammerraad; d. 18. Octbr. 1805 entlediget fra sit Byfogeds-Embede; d. 8de Januar 1811 virkelig Justitsraad. † 14. Octbr. 1815 i Veile. — * 1. Wilhelmine Marie Resen († $\frac{3}{4}$ 1800 paa Gjøddinggaard). * 2. Sophie Hedevig v. Brockdorff.

Den danske Bondes Pligter og Rettigheder efter Lovene, saaledes som de vare ved Slutningen af det 18de Aarhundrede. Kbh. 1798. („Tids og Hebe“ 1798, IV. 109—12; L. E. 1799, Nr. 36). 2det Dpl. ibid. 1802. 3die Dpl. ibid. 1812. (Tillæg hertil af C. P. N. Petersen. Kbh. 1833).

Frimodig Undersøgelse om den Maade, hvorpaa Selvsjersbøndernes Sterboer behandles, er saa passende, som man, til denne talrige Klædes og Statens Gavn, kunde ønske, i „Minerva“ 1802, II. S. 1—25; ogsaa særsk. aftr.

Steenstrup (Hans Resen), Nysnævntes Brodersøn; f. d. 24de Decbr. 1770 paa Hovedgaarden Kjeldhjør ved Veile, næstældste Søn af Proprietair og Landvæsens-Commissair Hans Severin Steenstrup og Charlotte Sophie f. Resen (nedstammende fra Biskopperne H. P. og H. H. Resen). Dimitteret til Universitetet fra Rolding Skole 1789; afslørede i Maj 1794 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 29de April 1796 Sognepræst til Uldum og Langskov i Ribe Stift; d. 18de Marts 1803 til Karleby, Horreby og Nørre-Drølev paa Falster; 1806 Provst i Sønderherred; fik d. 18de Octbr. 1815 Rang med Amtsprøfter; blev 1823 tillige constitueret Provst over Falsters Nørreherred; d. 4de Febr. 1824 virkelig Districtsprøst over hele Falster og Medlem af Amtets Skoledirection; f. A. Meddirecteur for det Vesterborgske Skolelærers-Seminarium; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 7de December 1831 tillige Stiftsprøst i Vaalands-Falsters Stift; d. 28de Juni 1840 be-naadet med Danebrogmændenes Hæderstegn. † 27de Januar 1841. — * 1794 Johanne Magdalene From (døbt i Egtved $\frac{1}{2}$ 1772, † $\frac{1}{4}$ 1832, en Datter af Amtsforvalter From i Rolding). — (Metrolog, ved Fr. Thaarup, i Genealog. og biogr. Archiv I. S. 333—338; jvfr. „Dagen“ 1837, Nr. 3; Barfod: „Danmarks Vejstlighed“, I. S. 138).

Prædiken paa Nytaarsdag 1801. Kbh. 1801. 22 S. (L. E. 1801, Nr. 2). — Prædiken paa Fredsfeften d. 1ste Jan. 1802. ibid. 1802.

Tale paa Kongens Fødselsdag 1815 i Selskabet til Oplysningens og Industriens Fremme i Lollands-Falsters Stift, om Fortælene af eller det fortrinlige i Medborgeres frivillige Samvirken til det almene Væls Fremme. Kbh. 1815. (Optrykt i „Danst Minerva“ Bd. II. 1816, Mai, S. 34—60).

Lindbergs Seier, eller hvorvidt han kan antages at have rundet en saadan ved de i den af Generalstikalen mod ham anlagte Sag affagte Domme. Kbh. 1830. 36 S. 8. (Kbhpost. 1830, Nr. 286; Aalb. Stifts-Lib. 1830, Nr. 200).

I Jalleens „Theolog. Maanedsskrift“ (Tanker over nogle af de ved Biskop

Boisen foreslaaede og derefter omhandlede Forandringer i den offentlige Substieneste, VIII. 208—24; IX. 88—114; Prædiken, holden ved Landemødet i Marieboe 1808, XII. 352—66).

3 „Videnskabelige Forhandlinger ved Hollands-Falsters Stifts Landemøde“ (Noget om Almueskolevæsenet i Almintelighed, og i Karlebye, Hørrebye og Nørre Præstef Sogne i Særdeleshed, i Bd. 1. H. 1. S. 193—213).

3 „Den Danske Stats-Lidende“ (Tale ved Hørrebye nye indrettede Skoles Aabning d. 10de November 1819, i Aarg. 1820, Nr. 8, Tillæg).

3 J. P. Smidth's „Andagtsbog“ (Sange til 29. og 30. Decbr. samt 9. og 10. Novbr.).

Han har indleveret Bidrag til den danske Ordbog; ogsaa er der i Begreps Beskrivelse over Falster Afstillet fra hans Pen.

Steenstrup (Johannes Christian Bogelius), f. i Sorø d. 7. Nov. 1795, en Søn af Christian Bogelius Steenstrup, Professor i Pøstsynthet og Statsvidenskab ved Sorø-Academi (f. 1745 i Sjøring i Thy, † $\frac{2}{12}$ 1801, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 574—75), og Bulette Catharine f. Dinesen (f. 1772, † $\frac{1}{11}$ 1847); blev d. 28de Decbr. 1812 Secondlieutenant i Ingenieurcorpset; d. 29de April 1823 Premierlieutenant; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1832 Lærer i Fortification og Bygningsfagene ved den kongl. militaire Højskole; d. 26de Decbr. 1833 Secondcapitain i Ingenieurcorpset (med Anciennitet fra 1ste Januar 1834); d. 1ste Juli 1842 Capitain af 1ste Klasse; d. 10de Maj 1845, efter Ansøgning, afskediget med Pension fra sin Lærerpost ved den militaire Højskole; tiltraadte f. A. med kongelig Understøttelse en Udenlandsrejse; udnævntes d. 8de Maj 1847 til Medlem af Defensions-Commissionen, og d. 24de Maj 1848 til Major i Ingenieurcorpset; erholdt d. 17de Juni 1849 Oberstlieutenant's Anciennitet. — * $\frac{2}{10}$ 1820 Edel Elisabeth v. Post (f. $\frac{1}{2}$ 1798, ældste Datter af Oberstlieutenant Carl Ludvig v. Post, til Broxø, og Frederikke Cathrine f. de Franckenau).

Leitfaden zur Anlage und Unterhaltung der Landstrassen, sowie zur Beurtheilung der Kosten, Vehikeln und Frequenz dieser Communicationen. Copenh. 1843. gr. 8., nebst *Atlas*, gr. 4. von 10 lithogr. Tafeln.

Forelæsninger i Krigsbygningskonsten ved den kongel. militaire Højskole. 1. D. (Kbh.). 4to.

3 „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Om Feltbagerovne og Vagning i Felten. Et Præisfrisk, belønnet af det Kongl. Svenske Krigs-Videnskabs-Academi og indført i dets Skrifter for 1823. Oversat paa Dansk i VI. Aarg. S. 21—89, m. Kb.).

3 „Åminnelse-Tal, hållne i Kongl. Krigs-Wettenskaps-Academien i Stockholm åren 1826 och 1827“ (Mindetale over Amiral Poul de Løvenørn, oplæst d. 29de Jan. 1827).

Steenstrup (Johannes Jayetus Smith), f. d. 8. Martz 1813 i Bang i Thy, hvor hans Fader Johannes Bogelius Steenstrup

(Søffendebarn til foranførte Major Joh. Chr. Vogelius Steenstrup) da var Sognepræst, tilfidsst (²/₃ 1835) til Skelund og Bisborg i Viborg Stift (f. 1777 i Sjøring i Thy, † ²/₃ 1840); hans Moder Ane Cathrine Carstensen (en Datter af Amtsprovst Christian Ehrenfried Carstensen i Thisted). Dimitteret fra Aalborg Cathedralsskole blev han Student 1832; tog Examen artium og philosophicum (1833) med bedste Charakter, hvorefter han forlod Universitetet og tog som Lærer for sine yngre Brødre hjem til sine Forældre, hvilket Ophold paa Landet han søgte at benytte til Selvstudium i Naturen; vendte i Foraaret 1835 tilbage til Universitetet, ved hvilket han i Begyndelsen studerede Medicin i Forbindelse med Naturvidenskaberne, siden udelukkende disse; erholdt 1836 Communitetet og 1837 Regensen, hvorfra han Aaret efter flyttede ind i een af de nylig oprettede „Gnepladser“ paa Elers's Collegium; vandt 1837 en af det Kongl. Danske Videnskaber-nes Selskab udsat Præmie for en Afhandling over de Forhold, hvorunder Naaletræstammer forekomme i vore Moser (jvfr. H. E. Drsted's Oversigt over Videnskab. Selsf. Forhandl. 1836—39, S. 31—36), og 1838 Uni-versitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den naturhistoriske Opgave: „Om Forskjellen mellem Fuglenes Træet og Fiskenes Vandringer“ (jvfr. Sels-ners Aarbog for 1838, S. 104); ledsagede i Foraaret 1836 Prof. Forch-hammer paa en geognostisk Undersøgelserrejse til Bornholm (over Sverrige); foretog i Sommeren 1838, efter Rentekammerets Foranstaltning, en Rejse til nøjere Undersøgelse af Torvemoserne i det nordlige Jylland; rejste, ifølge kongl. Resolution af 14de Maj 1839, med J. E. Schythe, efter nogle Ugers Ophold i Norge, til Zeland, for at undersøge dette Lands geognostiske og naturhistoriske Forhold, især i oconomisk Henseende, og hjemkom i Efteraaret 1840; blev d. 24de August 1841 constitueret som Lector i Naturvidenskaberne, navnlig Mineralogi og Botanik, ved Sorø Aca-demi; deeltog i 1842 i det skandinaviske Naturforsker-møde i Stockholm; blev d. 4de Novbr. 1842 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskab-ers Selskabs physiske Klasse; ledsagede Hs. Kgl. Højhed Kronprindsen paa en Rejse til Skotlands Højslande og Færøerne i Sommeren 1844, og paa Ned-rejssen derfra om Efter sommeren forundtes det ham atter at gjæste Norge i nogle Uger; udnævntes d. 23. Novbr. 1845 til Professor extraord. i Zoologi ved Kjø-benhavns Universitet og Bestyrer af Universitetets zoologiske Museum; foretog i Sommeren 1846 en Rejse paa nogle Maaneder til forskjellige Dele af Sydsjælland, fornemmelig for at blive bekendt med Museerne, og deeltog paa Hjemrejsen om Efteraaret i de tydske Naturforskeres Møde i Kiel (18de Septbr.); udnævntes d. 1ste Juni 1848 til Meddirecteur for det Kongl. naturvidenskabelige Museum. — * ¹/₂ 1841 3da Margrethe Raars-berg (en Datter af Kjøbmand Hans Raarsberg i Aalborg).

Om Forplantning og Udvikling gjennem vexlende Generationsrækker, en sær egen Form for Opfostringen i de lavere Dyrrklasser. Udgiven, som Indbydelsesskrift til Examen artium og den offentlige Examen ved Sorøe-Academie i Juli 1842. Kbh. 1842. 4to, med 3 lithogr. Tavler. (Fædrel. III. 1842, Nr. 967, af E. Hauch; *Lovens*: Årsberättelse om Zoologiens Framsteg under Åren 1840—42, tredje Deelen, S. 282, 286, 310—41, 354—55; J. van der Hoeven: Tydschrift van Nat. Gesch. en Physiol. 1843, S. 11—14). — Paa Tydskt: Ueber den Generations-Wechsel, oder die Fortpflanzung und Entwicklung durch abwechselnde Generationen. Eine eigenthümliche Form der Brutpflege in den niedern Thierklassen. Auf Veranlassung des Verfassers nach dem Manuscripte desselben übers. von E. H. Lorenzen. Mit 3 Tafeln. Copenhagen, 1842. 8vo. (Leipz. Repert. d. Lit. I. Jahrg. 1843, Bd. I. S. 294—95; Dfens „Jfist“ 1843, S. 397—98; Bericht über die Leistungen im Gebiete der Helminthologie, während des Jahres 1842, von E. Th. v. Siebold, i Erichsons Archiv f. Naturgesch. 1843, S. 300—1, 314, 316, 320—330; af samme Forfatter i J. Müllers Archiv für Anatomie und Physiologie 1843, S. 35, 54—61, 62—63, 75, 77—78; Zeitschrift für rationelle Medicin III. Bd. I. S. 1844, S. 5—15, af Prof. Henle; Valentins Repert. f. 1843; Frorieps und Schleidens Notizen aus dem Geb. der Natur- und Heilk., Jan. 1847, Nr. 1 og 2, med en Table Figurer. (jfr. Nr. 833 i Bd. XXXIV., S. 40, og Nr. 859 [Nr. 1 i Bd. XL.]; jfr. J. B. Carus: Zur näheren Kenntniß des Generationswechsels. Leipzig 1849). — Paa Engelsk: On the alternation of generations; or the propagation and development of animals through alternate generations: a peculiar form of fostering the young in the lower classes of animals by Joh. Japetus Sm. Steenstrup, Lecturer in the Academy of Sorøe, translated from the german version by *George Busk*. Printed for the Ray Society. London, 1845. 8vo, with III. plates. VII. & 132.

Undersøgelser over *Hermaphroditismens Tilværelse* i Naturen. Et naturhistorisk Forsøg. Program fra Sorøe, Kongens Fødselsdag 1844. Kbh. 1846. 4to., med 2 lithographerede Tavler. (Ugeskrift f. Læger, 2. R. Bd. IV. Nr. 21, S. 365—74, af R. Schmidt; Berl. Tid. 1846, Nr. 56). — Overs. paa Tydskt: Untersuchungen über das Vorkommen des Hermaphroditismus in der Natur. Ein naturhistorischer Versuch von Joh. Japetus Sm. Steenstrup, conf. Lector der Botanik und Mineralogie an der Academie Sorø. Aus dem Dänischen übersetzt von Dr. C. F. Hornschuch, Professor an der Universität Greifswalde. Mit Bemerkungen von Dr. Creplin, Dr. Fr. Müller, Dr. Karsch, Stud. Max. Schulze und dem Uebersetzer. (Disse Bemærkninger kritiserende enkelte Dele af Bogen); mit 2 lithograph. Tafeln. Greifswald, 1846. 4to. (Froriep und Schleiden: Notizen aus d. Geb. d. Nat. und Heilk., 1847, Jan. Nr. 8, af Redactionen, og Nr. 9, af Akademiker v. Baer i St. Petersborg; Allgem. deutsche naturhist. Zeitung, herausgegeben von Saxe, 1847, S. 49—65, von Dr. Pieschel in Dresden; Dfens „Jfist“ 1847, S. 631—33; N. Jen. T. 3. 1848, Nr. 36, af Oskar Schmidt; jfr. de forskjellige Jahresberichte für das Jahr 1846; og Meckel: Zur Morphologie der Harn- und Geschlechtswerkzeuge der Wirbelthiere. Halle, 1848; og flere forskjellige Afhandlinger af Dr. R. Leuckart, udgivne 1847—48). — En engelsk Oversættelse af dette Arbejde er under Trykken, besørgt af the Ray Society i London, ligesom det foregaaende.

J. Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Om Forvædningens Dyrrarter af

de tvende Familier Anatiferidæ (Gray) og Pollicipedidæ (Gray), I. 358—66. (Dens "Jfs." 1841, S. 19—23); B. Dubouins anatomiske og physiologiske Undersøgelser over Muscardine, en smittende Sygdom, som anretter flere Mdelæggesler blandt Silkeormene (meddeelt i Udtog), II. 296—306; N. P. Angelins Museum palæontologicum svecicum, anmeldt, II. 307—8; Bidrag til Cirripedernes Historie i Fortid og Nutid. Første Bidrag. Anatiferidæ og Pollicipedidæ fra Kridtperioden, II. 396—415, 435—36, hertil Tab. IV. (Dens "Jfs." 1841, S. 413—16); Opbyggelse om danske Dyrs Forekomst og Levemaade, II. 433—34, 538—47; III. 490—96. (Dens "Jfs." 1841, S. 900—3); Om Martørven i det nordligste Jylland, II. 495—518).

3 "Det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskabs naturvidenskabelige og matematiske Afhandlinger." (Geognostisk-geologisk Undersøgelse af Skovmoserne Vidnessdam- og Lillemose i det nordlige Sjælland, ledtaget af sammentegnende Bemærkninger, hentede fra Danmarks Skov-Riser- og Lyngmoser ialmindelighed. (En af Selskabet i Aaret 1837 kronet Priidsafhandling), i IX. Deel. 1842. S. 17—120; særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to.; jvfr. H. C. Ørstedes Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1836—39, p. XXXIV—XXXVI).

3 H. C. Ørstedes "Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger" (Udviiklingen af Pagurus Bernhardus og Hyas araneus, 1840 og 41, p. XXXI.—XXXVI.; Nogle Jagttagelser over de danske Arter af Slægten Frøe (Rana) og over disses og Tubernes (Bufo) Vinterliv, 1816, S. 92—99; Bemærkninger om Slægten Anomias Forhold til andre Muslinger, 1847, S. 74—75; Nogle geologisk-zoologiske Jagttagelser angaaende de yngste Jordbannelser her i Landet, 1848, S. 1—12, og Fortsættelse deraf, S. 71—75, jfr. S. 62—71; Om Hippuriter og Cyathophyller og deres Slægtskab med Serpula og Terebratula, S. 86—90).

3 "Mindekrift over H. M. Kong Christian den Ottende, udg. af det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskab" (Kbh. 1848, 4to): Oplysninger om Kongens naturhistoriske Samlinger, af G. Forchhammer, J. Steenstrup og E. Mulsen, S. 30—50.

3 "Amtlicher Bericht über die 24. Versammlung Deutscher Naturforscher und Aerzte in Kiel 1846": Ueber die Lebensweise und über die systematische Stellung einiger Amphibien Dänemarks, p. 131—139; Die Lebensgeschichte einer 64 Jahre alten im Freyen lebenden Möve, Larus marinus, p. 146—47; Bemerkungen über das Leben der Wallfische, einen fossilen Schädel eines Bibern, Versteinerungen von Farö: Moltkia und Cyathidium, u. m. a., p. 148—50; Über Land- und Süßwassermollusken Jælands, p. 220; Über eine eigenthümliche Byßshülle des Mytilus discors Linn., p. 222—23.

Bidrag til det 40de Hefte af "Flora Danica", 1843.

Han gjennemfaae den botaniske Deel af P. Bramsens og S. Drejers "Kortfattet Lærebog i Zoologie og Botanik. Anden forsøgede Udgave." Kbh. 1846. (Rev.).

Steenstrup (Nobel), yngste Broder til ovenanførte Hans Nefsen Steenstrup; dimitteret fra Rolding Skole 1791; studerede først Lægevidensskaben, men gik deraf over til Naturvidenskaberne og især Mineralogiens Studium; foretog i Aarene 1802, 3 og 4 en Rejse i Sachsen, Preussen, Polen, Ungarn, Østerrige og Hannover; blev siden ansat paa

Kongsberg som Bergmester og Bestyrer af Jernværket og Baabensfabriken; derefter Bjergværksdirecteur og Ridder af Wasa-Ordenen.

J Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Patentmaskine til at drive Støbe frem, IV. Nr. 127; Forsøg med hans Patenthjul, sfd. Nr. 134, S. 159—60; Tvende Spørgsmaale, sfd. Nr. 139 (jvfr. S. 342—46, af J. S. Bredsdorff); Svar paa Bredsdorffs Indvendinger, sfd. Nr. 165).

Steffens (Henrich), f. d. 2den Maj 1773 i Stavanger, hvor hans Fader Henrich Steffens (f. 1° 1744 i Verbice i Surinam, † 2° 1798*), da var Overkirurg ved det for Radesygen anlagte Lazareth, siden (1779) Regimentskirurg ved Husarcorpset i Helsingør, og tilsidst forsat i lige Egenstab til Rendsborg (jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 5—11. 24—27. 30. 35. 114. 362—63; III. 333—37); hans Moder Susanne Kirstine Bang (f. 2° 1751, † 1° 1788, yngste Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Odsherredskte Gods, Niels Christian Bang og Ulrica Eleonora f. Schwane; jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 31. 35—36. 135—38. 144. 145. 154—55. 242—46. 270—73; IX. 268). Var først Discipel i Helsingørs Latinskole, derefter (fra 29de Septbr. 1784 til 17de Juni 1787) i Roeskilde Domskole; blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1790; lagde sig efter Naturvidenskaberne, lod sig 1794 examinere af Naturhistorie-Selskabet, og fik Understøttelse for i Sommeren f. N. at foretage en mineralogisk Rejse til Norge; opholdt sig i nogen Tid i Bergen, derefter (i Vinteren 179 $\frac{1}{2}$) i Hamborg og siden i Rendsborg; var fra d. 8de Marts 1796 til Foraaret 1798 Privatdocent i Naturhistorie ved Universitetet i Kiel, hvor han d. 8de April 1797 erholdt den filosofiske Doctorgrad; rejste i Foraaret 1798 paa kongelig Beføstning til Tydskland; studerede fra Efteraaret 1798 til Foraaret 1799 i Jena under Schelling; gik saa over Berlin til Freiberg, hvor han fra Foraaret 1799 til Foraaret 1801 studerede Mineralogi under Werner; vendte tilbage til Fædrelandet, og holdt filosofiske Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet fra Octbr. 1802 til Foraaret 1803, og atter i Vinterhalvaaret 180 $\frac{1}{2}$; var i Sommeren 1803 paa en geognostisk Rejse; blev i Marts 1804 overordentlig Professor i Philosophien, navnlig i Mineralogien, i Halle; opholdt sig 1807—9 i Holfteen, Hamborg og Lübeck; vendte saa tilbage til Halle, hvorfra han i Efteraaret 1811 begav sig til Breslau som ordentlig Professor i Physik og den filosofiske Naturvidenskab; deltog 1813—14 som frivillig Seccondlieutenant i Krigen imod Napoleon; fik d. 31te Juli 1815 Wred-diplom som Doctor Medicinæ fra Universitetet i Kiel; gjorde 1824 en Rejse til Sverrige og Norge, og besøgte paa Tilbagevejen Kjøbenhavn (jvfr. N. Aftenbl. 1824, Nr. 40, 41); blev i Foraaret 1832 Professor i Na-

*) Ifølge Kbhvns Akr. Conti. Efterretninger 1798.

turvidensf. ved Universitetet i Berlin, hvor han var valgt til Rector 1834; 1837 prussisk Gehejme-Regeringsraad; d. 22de Maj 1840 Ridder af Dannebrog, og 1843 af den røde Orns Ordens 3die Klasse. Var endvidere Ridder af Jernkorset; Director for det schlesiske Selskab for fædrelandsk Cultur; udenlandsk Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs philosophiske Klasse ($\frac{1}{2}$ 1820), og af det Kongl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn ($\frac{7}{10}$ 1824), samt Medlem af flere videnskabelige Samsfund i Udlandet. † 13de Februar 1845 i Berlin. — * $\frac{4}{5}$ 1803 (i Wiebichenstein) Hanna Reichardt, en Datter af Capelmester Reichardt. — (Jvfr. „Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeschrieben von H. Steffens“. I.—X. Bd. Breslau 1840—44. (oversat paa Dansk af Fr. Schaldemose. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45); Autobiographi, efter de fire Hovedepocher i hans Liv, i hans Novelle-Cyclus „Die vier Norweger“ (Breslau 1828), og i hans Skrift „Wie ich wieder Lutheraner wurde“ (1831); Biographi i „Zeitgenossen“ S. XIV. S. 115—44 og derfra paa Dansk i „Dagsposten“ 1818, Nr. 304; 1819, Nr. 2, 4—7; Morgenblatt für gebildete Stände 1827, Nr. 73, S. 291; Nr. 74, S. 293 ff.; Conversationslex. X. 1836, S. 643—45; „Conversationsblad“ 1824, Nr. 6 og 7; Lübker u. Schröder Lex. II. S. 578—81; Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 332—35; XXXII. S. 421; „Dansk Album“ 1845, Nr. 19, 20, 24; Mindeskrift af H. C. Drsted, i „Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger 1846, S. 28—38; „Zur Erinnerung an Heinrich Steffens. Vier Gedächtnisreden, gehalten am Tage seiner Bestattung am 18. Febr. 1845. Herausgegeben von Dr. H. Gelzer“. 1845; „Heinrich Steffens und d. Wissenschaft d. Gegenwart. Einleitung zu den Vorlesungen über dem Universitätsstudium, gehalten an der Universität zu Berlin, von A. Helfferich“. 1845; „Heinrich Steffens i Forhold til den nordiske Udvikling“, af Fr. Hammerich, i F. L. v. K. Bd. III. 1845, S. 144—178; F. Helweg: „Nutidens Gjæld til Fædrene for den skandinav. Idées Udvikling“ (Kbh. 1846), S. 17—20; Hammarfsköld „Philosophiens Historia“ III. Afd. 2. Bd. S. 586—93; Dehlsenschlägers Levnet, I. S. 203—13, 252—55; Høst's Erindr. S. 47, 48; Kbhvns. Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Kbhpost. 1833, Nr. 120; Berl. Tid. 1845, Nr. 66, 147, 48, 50, 52; Fædrel. VI. 1845, Nr. 1842; Marhuus Stifts-Tid. 1845, Nr. 37. — Portrait foran Krünig öconom. technolog. Encyclop. Thl. 154, 1831; malet af Lorenzen, st. under Opsigt af J. F. Clemens. 4to; lithographeret 1826 (af J. L. Lund), og 1845 i Em. Bærensens & Comp. lithogr. Institut (i „Dansk Album“ 1845); modelleret en medaillon af Thorvaldsen, 1840).

Udkaft til en Lærebog i Botaniken, af C. L. Willdenow. Oversat efter

den tybste Udgave og forøget med Anmærkninger og et Tillæg om Botanikens Stjebne i Danmark. Kbh. 1794, m. 8 Kbh. (L. E. 1794, Nr. 16; Krit. v. Antikr. 1794, Nr. 18; Jen. L. Z. 1795, II. Nr. 110). — Versuche über die Mineralogie und das mineralogische Studium. Altona, 1797 (ifte 1794). — Beiträge zur innern Naturgeschichte der Erde. Erster Theil. Freiberg, 1801. (Wolf Annal. der chem. Litt. I. 482—502; Allg. medic. Annal. 1804, Jan. S. 31—65; Febr. S. 81—95). — *Indledning til philosophiske Forelæsninger*. Kbh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 35, 36; Høst's «Ei blot til Lyst», III. S. 274—78; jvfr. Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 353—54). — Drei Vorlesungen über Herrn Dr. Gall's Organenlehre. Halle, 1805. Rudolstadt, 1806. (Med. chir. Zeit. 1806, Bd. 2. Nr. 27, S. 5—12; Allg. med. Annal. 1806, April, S. 352—53). — Grundzüge der philosophischen Naturwissenschaft. In Aphorismen, zum Behuf seiner Vorlesungen. Berlin, 1806. (Allg. medic. Annal. 1806, Aug. S. 729—30; Sept. S. 769—834; Dens »Jfs« 1819, Nr. 9, S. 1449—55). — Ueber die Idee der Universitäten. Vorlesungen. Berlin, 1809. — Geognostisch-geologische Aufsätze. Als Vorbereitung zu einer innern Naturgeschichte der Erde. Hamburg, 1810. (Jen. L. Z. 1813, I. Nr. 13—14). — Vollständiges Handbuch der Dryktognosie. I.—IV. Bd. Halle, 1811—24.

Johann Christian Reil. Eine Denkschrift. Halle, 1815. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1815, Juni, S. 428—29).

Die gegenwärtige Zeit und wie sie geworden, mit besonderer Rücksicht auf Deutschland. I.—II. Theil. Berlin, 1817 (1816). (Udtog heraf i »Athene« VIII. S. 475—90, 561—94, af C. Molbech; i Theol. Bibl. XVIII. S. 317—27, af J. Møller; jvfr. Rabbe's »Tilsvueren« 1817, Nr. 41—42, 52; Høst's Søndagsbl. 1816, S. 183—84; Allg. Fall. L. Z. 1819, I. Nr. 42—43).

Turnziel. Sendschreiben an den Herrn. Professor Kayser und die Turnfreunde. Breslau, 1818.

Ueber Kocheue's Ermordung. Breslau, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 374—75).

Die gute Sache. Eine Aufforderung, zu sagen, was sie sei, an Alle, die es zu wissen meinen. Veranlaßt durch des Verfassers letzte Begegnisse in Berlin. Leipzig, 1819, im März.

Caricaturen des Heiligsten. I.—II. Theil. Leipzig, 1819—21. (Leipz. L. Z. 1819, II. Nr. 188, 89; 1822, I. Nr. 80, 81, 82; jvfr. 1822, II. Nr. 209).

Ueber Deutschlands protestantische Universitäten. Antwortschreiben an den Herrn Präsidenten von Lüttwich. Breslau, 1820. (Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 272; Allg. F. L. Z. 1821, I. Nr. 16. — Et Brudstykke overs., med Tillæg af Oversætteren, i »Nyt Aftenbl.« 1826, Nr. 51).

Skriften. Alt og Næ. I.—II. Bd. Breslau, 1821 (1820). [indeholdende naturphilosophiske og physicalke Afhandlinger, samt Taler]. (Fieret Allg. medic. Annal. 1822, April, S. 645—49).

Anthropologie. I.—II. Bd. Breslau, 1822. (Fieret Allg. medicin. An. nal. 1822, April, S. 597—621; Litteraturblatt 1822, Nr. 65; Dens »Jfs« 1823, S. 898—925; Leipz. L. Z. 1823, I. Nr. 1—4; jvfr. Høst's »Chronos«, S. 2. S. 91—93).

Von der falschen Theologie und dem wahren Glauben. Eine Stimme aus der Gemeinde. Breslau, 1823. Neue unveränderte Aufl. ibid. 1831. (Liter. Conversationsblatt 1824, S. 53—56, 58—60, og derfra forðanket af J. R. Høst i »Dagen« 1824, Nr. 93, jvfr. sftd. Nr. 100, 105, og N. Aftenbl. 1824, S. 172; Kbhvns

Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 264). Paa Dansk oversat af M. P. Kruuse. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 40, 41, 42, af S. N. Clausen; Theol. Maanedsskr. III. 198—202, af Grundtvig). Noget Prøver af Skriften overs. af J. Møller i N. theol. Bibl. VI. 218—53.

Widerlegung der gegen ihn von dem Herrn. Consistorialrath Dr. Schulz erhobenen öffentlichen Anklage. Breslau, 1823.

Geschichten, Märchen und Sagen von F. D. v. d. Hagen, E. Th. A. Hoffmann und H. Steffens. Breslau, 1823.

Der Norwegische Storkhing im Jahre 1824. Geschichtliche Darstellung und Actenstücke. Berlin, 1825. (Leipz. L. Z. 1826, I. Nr. 50; Allg. S. L. Z. 1827, II. Nr. 129).

Die Familien Walseth und Leith. Ein Cyklus von Novellen. I.—III. Bb. Breslau, 1827. 2te verb. Aufl. 6 Novellen in 5 Bändchen. *ibid.* 1830. 3te verb. Aufl. 5 Bändchen. *ibid.* 1837. (Berlin. Jahrb. f. wissensch. Critik 1827, S. 1139—42, af Zimmermann; Dresdner Morgenzeit. 1827, af L. Tieck; Leipz. L. Z. 1828, II. Nr. 258; Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Oversat af P. L. Bernhoff. 1.—3. Bd. Christiania, 1827—28, og af J. N. Reiersen, udgivet af E. F. Güntelberg. 1.—3. Deel. Kbh. 1834. Brudstykker overs. i Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 500 flg., og S. 508 flg., og i Kiunges »Hertza« 2. Aarg. I. S. 296—331; II. S. 356—80.

Die vier Norweger. Ein Cyklus von Novellen. I.—VI. Theil. Breslau, 1828. 2te verb. Aufl. 6 Bändchen. *ibid.* 1837. Heraf ere 4 større Brudstykker meddeelte i »Morgenblatt« 1828. (Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Oversat paa Dansk af J. N. Reiersen, udg. af E. F. Güntelberg. 1.—3. D. Kbh. 1835, og paa Svensk. Stockholm, 1836 (i »Pot-Pouri«).

Monita quaedam de speciebus nigris *Ichneumonum*. Programma. Wratisslaw. 1829. 4to.

Nalkoim. Eine Norwegische Novelle. I.—II. Band. Breslau, 1831. 2te verb. Aufl. 4 Bändchen. *ibid.* 1838. Overs. paa Dansk af J. Jacob sen (L. J. Stammand). 1.—2. D. Kbh. 1832—33 (udgjør 4de og 5te Bb. af »Bibliothek for udvalgte Fortællinger«), og af J. N. Reiersen, udg. af E. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. *ibid.* 1835—36.

Polemische Blätter zur Beförderung der speculativen Physik. 18 Hef. Zur Geschichte der heutigen Physik. 28 Hef. Zur Geologie. Breslau, 1829—35. I. D. Neue Ausg. *ibid.* 1835. (M. f. L. III. 1—42, af H. C. Drsted; Leipz. L. Z. 1830, II. Nr. 203; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Critik 1831, I. 772—83, af G. F. Pohl).

Wie ich wieder Lutheraner wurde, und was mir das Lutherthum ist. Eine Confession. Breslau, 1831. (Berlin. Jahrb. f. wissensch. Crit. 1831, II. 249—61, af Marheineke; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergabl., April, Nr. 40, S. 313—319. — En Afdeling af dette Skrift, nemlig: »Fragment aus meinen Knabenjahren«, er oversat i D. Thomsens Maanedsskrift »Valkyrien« 1831. III. S. 193—247).

Ueber geheime Verbindungen auf Universitäten. Ein Fragment aus den Vorträgen über die Hodegetik. Berlin, 1835.

Die Revolution. Eine Novelle. I.—III. Bb. Breslau, 1837. Paa Dansk overs. af J. N. Reiersen, udg. af E. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. Kbh. 1838.

Gebirgs-Sagen. Als Anhang: Die Trauung, eine Sage des Nordens.

Breslau, 1837. Paa Dansk overs. af C. F. Güntelberg. Kbh. 1839. (o. m. T.: S. Steffens's samlede Fortællinger, 11te Bd.).

Novellen. Gesamt-Ausgabe. I.—XVI. Bändchen. Breslau, 1837—38.

Christliche Religionsphilosophie. I. Th. Zeleologie. II. Th. Ethik. Breslau, 1839. (Berl. Jahrb. f. wissensch. Critik 1840, II. Nr. 81—84, S. 665—95, af Karl Rosenkranz. — Et Afsnit af Skriftet overs. i Clausens og Hohlenbergs "Tidskrift for udenlandsk theologisk Litteratur" 8. Aarg. 1840, S. 307—60).

Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeschrieben. I.—X. Band. Breslau, 1840—44. 1.—2. Bd. 2. verb. Aufl. ibid. 1844. (jvfr. Den Berl. Tid. Søndagsblad 1841, Nr. 5; N. Jen. T. J. 1843, Nr. 125—28, S. 512—21, af W. Milberg). Paa Dansk overs. af J. Schaldemose. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45. (o. m. T.: S. Steffens's samlede Fortællinger, 12.—21. Bd.). Et Brudstykke overs. paa Engelsk under Titel: "Adventures on the road to Paris; during the Campaigns 1813, 1814", i "Murrays Home and Colonial Library" No. LIX. (anm. i "Dagligt Udehanda" 1818, Nr. 199).

Nachgelassene Schriften. Mit einem Vorworte von Schelling. Berlin, 1846.

J "Physic. oeconom. og med.-chirurg. Bibliothek" (De fornemste Hypoteser, ved hvis Hjælp man har søgt at forklare Metallernes Forkalkning, I. 42—77, 161—64; Om Hahnemann's Bimprøve, I. 330—38; Et Bidrag til Hypotesen om den almindelige Organismus, XV. 215—40; Beskrivelse over nogle ny opbagede norske Mineralier, sftd. S. 319—331; Geologiske Bemærkninger paa en Reise mellem Thyninger-Baldbjergene, XVII. 32—67).

J Schelling's "Zeitschrift für speculative Physik" (Recension der neuesten Schellings'schen natur-philosophischen Schriften, Bd. I. S. 1. Nr. 1. (1800); Ueber den Drydations- und Desoxydationsprocess der Erde. Eine in der naturphilosophischen Gesellschaft zu Jena vorgelesene Abhandlung, sftd. Nr. 4.

J Marcus's und Schelling's "Jahrbücher der Medicin als Wissenschaft" (Ueber die Vegetation, i Bd. 3. S. 2. 1808, S. 127—97; i Udtog i Allg. medic. Annal. 1809, Jun., S. 481—507).

J Reil's und Hoffbauer's "Beiträge zur psychisch. Curmethode" (Ueber die Geburt der Psyche, ihre Verfinsternung und mögliche Heilung, i Bd. 2. St. 3. 1808, S. 378—479).

J Ph. D. Runge's "Farbenkugel" etc. Hamburg, 1810, 4to. (Abhandlung über die Bedeutung der Farben in der Natur).

J Schweigger's "Neue Journal der Chemie und Physik" (Notizen über das Jod [med Linn og Fische], Bd. XI. 1814. S. 2. S. 129—36; Ueber das respective Verhältniß des Jodins und Chlorins zum positiven Pol der Volta'schen Säule, Bd. XIX. 1817. S. 3. S. 313—15).

J Wächler's "Philomathia" (Ueber die Bedeutung eines freien Vereins für Wissenschaft und Kunst, vorgelesen in der philomathischen Gesellschaft am 25. Juni 1817, i Bd. I. 1818. S. 3—18; Ueber die electrischen Fische, sftd. S. 125—46).

J "Zeitgenossen" (Schilderung des Herrn von Krosigk, i S. IX. 1818, S. 3—32).

J Oens „*3fis*“ (Was ist in neueren Zeiten für die Physik des Gebirges geschehen? 1818, S. 261—75).

J Büsching's „*Wöchentliche Nachrichten für Freunde der Geschichte, Kunst und Gelährtheit des Mittelalters*“ (Ueber Sagen und Märchen aus Dänemark, i Bb. 4. 1819, S. 183 fgg.; jvfr. Rahbets „*Seesperus*“ I. 507).

J R. Schall's und R. von Holtei's „*Deutsche Blätter*“ 1823 (Bidrag).

J „*Reden am Tage der Bestattung des D. Schleiermacher am 15. Febr. 1834*“, Berlin 1831 (En Tale; ogsaa særskilt astr. Berlin, 1834).

J „*Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1840*“ (Kbh. 1841) (Over Naturphilosophiens Forhold til den empiriske Naturvidenskab, en Tale, S. 25—42; jvfr. Oens „*3fis*“ 1843, S. 265—76).

Kritiske Anmeldelser, f. Ex. i „*Berliner Jahrbücher für wissenschaftliche Kritik*“ (af J. v. Schelling „*Ueber Faraday's nyeste Entdeckung*“, 1832, II. S. 84—91; og af „*Das bittere Leiden unser Herr Jesu Christi. Nach den Betrachtungen der seligen Anna Catharina Emmerich*“, 1834, I. S. 147—51, 53—60).

Fortale til M. E. v. Vulmerincq „*Beiträge zur ärztliche Behandlung mittelst des mineral. Magnetismus*“. Berlin, 1835.

Steffens (Jacob Hansen) Nysansførtes ældste Broder; f. d. 13de April 1771 i Kjøbenhavn; blev Cadet ved Husarerne, siden Artillericadet; 1791 (ikke 1790) Lieutenant og 1802 Capitain ved det kongl. Artillericorps; 1803 Lærer i Mathematik ved Artilleriskolen og 1804 ved Ingenieurcorpsset; afgik 1808 fra Artilleriet og blev f. A. (ikke 1809) Major ved Ingenieurcorpssets danske Detachement; d. 28de Jan. 1811 Ridder af Dannebrog; d. 20de Decbr. f. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab. † 20de August 1815 i Hirschholm. — * $\frac{1}{2}$ 1802 Eva Davia Schjøtt (f. 1780, † § 1817, yngste Datter af Kammerraad, Kasserer ved den almindelige Enkelske, Frederik Schjøtt og Dorothea f. Mandix). — (Jvfr. H. Steffens „*Was ich erlebte*“, I. S. 199—204).

Journal for Militaire. I.—VII. Hefte. Kbh. 1801—5.

J Rawert's „*Krigs bibliothek*“ (Om de Regler, som følges ved Fæstningers Angreb, i III. 1—23; Undersøgelse af en Firkants Construction ved 4 givne Sider, saaledes at Indholden bliver den størst mulige, f. t. b. S. 23—56).

J „*Dagen*“ (Om Midlerne med et Bombardements Virkninger, 1808, Nr. 68).

Steffensen (Søren), f. i Aarhus Amt; tog 1809 Examen ved Veterinærskolen i Kbhvn (2den Char.); nedsatte sig derefter som Dyrlæge i Halling i Aarhus Stift.

J „*Veterinær-Selskabets Skrifter*“ 3die Bb. (Om Nysferods Tinturen mod Koller; Helbredet Klemme; Om Køernes Rensning; Om Nysferods Tinturens Anvendelse i forskellige Sygdomme, S. 509—10).

Stegmann (Ernst Philipp Heinrich), f. d. 17de Maj 1771 i Casfel i Churfyrstendømmet Hessen; Søn af Professor Philosophiæ Joh. Gottlieb Stegmann og Dorothea Charlotte Wilhelmine v. Heppe; besøgte de lærde Skoler i Casfel og Marburg, og studerede derefter i to Aar Philosophi og Theologi ved Universitetet i sidstnævnte Stad; opholdt sig derpaa i henved 2 Aar i Minteln og siden ved Universitetet i Göttingen, hvorfra han efter fuldendt Examen vendte tilbage til sin Fødeegn; blev Lærer i Marburg, siden i Halle; ordineredes i Kjøbenhavn til ostindisk Missionair i Begyndelsen af November 1795; kom til Trankebar 1796; vendte tilbage i det følgende Aar, men gik atter ud 1799 efterat han Aaret iforvejen var befuldmægtiget til Præst ved Zions-Kirken i Trankebar; kom siden tilbage til Danmark og privatiserede i Kjøbenhavn indtil han d. 13de April 1808 udnævntes til Sognepræst for Ulfborg og Raasted i Ribe Stift; blev d. 26. Maj 1824 Sognepræst til Hæselager i Fyen. † 1ste Septbr. 1828. — * 1. 3° 1796 Anne Cathrine Chemnig. * 2. 2° 1806 Henriette Cathrine v. Cruys. — (Vofr. Fenger: „Den Trankebarste Missions Historie,“ S. 365; „Neuere Geschichte der Evangelischen Missions-Anstalten zu Befehrung der Heiden in Ostindien“, IV. Bd. ff.; Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 140).

Erholungsstunden in Ostindien. Kopenh. und Leipz. 1799, mit Kupf. (L. E. 1799, Nr. 35). — (Sildbecks efter Autogr.).

Stein (Sophus August Wilhelm), f. i Kjøbenhavn d. 29de Juli 1797, Søn af Johann Heinrich Stein, Regimentschirurg ved det Slesvigke Jægercorps († 1823), og Anna Sophie f. Kugler (f. 1° 1769, Datter af Præsten Daniel Frederik K. og Anna Magdalene Bloch); blev i Efteraaret 1812 Discipel i Odense Cathedralskole, som han forlod 1814, for at studere Lægevidenskaben i Kbhvn; blev chirurgisk Volontair og 1816 Candidat ved Almindeligt Hospital; underkastede sig i Foraaret 1819 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var fra 1819 til 1821 Underchirurg ved Almindeligt Hospital; blev 1820 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 6te og 7de District; d. 13de October 1821 Bataljonschirurg ved det daværende Kongens Regiment (indtil 2 1839); i Septbr. 1831 inskribet ved Kbhvns Universitet efter foregaaende Præliminair-Examen (f. Selmers Akad. Tid. III. S. 23); absolverede i April 1832 den medicinske Embedsexamen (Laud.); erholdt d. 22de Januar 1834 Regimentschirurgs Charakter; disputerede d. 2den April f. A. for Doctorgraden i Medicinen (f. Selmers Akad. Tid. II. S. 88—89); blev d. 1ste Septbr. 1835 Professor i Anatomien ved Akademiet for de skønne Konster; d. 28de Febr. 1837 tillige Docent i Anatomien ved Kjøbenhavns Universitet (indtil 2 1840); d. 3die April 1840 Adjunct og Professor extraordinarius i Anatomien ved det chirurgiske Academi, og d. 13de Decbr.

f. N. Medlem af samnes Direction; d. 22de Maj f. N. Ridder af Dannebrog; d. 18de Januar 1842 Professor extraordinarius i det lægevidenskabelige Facultet ved Kbhvns Universitet; modtog f. N. den svenske Fortjenst-Medaille i Guld; udnævntes d. 7de Octbr. 1844 (med kongl. Confirm. 30 f. N.) til Overlæge ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; d. 6te Juni 1845 til Professor ordinarius i det lægevidenskabelige Facultet og Afsesfor i Consistoriet; 1848 til Ridder af Wasa-Ordenen. — * 1822 Karen Sophie Borch (f. 1/2 1804, Datter af Mathias Johannes B., Klokker ved Holmens Kirke). — Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1834 udstedte Universitetsprogram, p. 31—33; jvfr. Callisens Lex. XVIII. S. 352; XXXII. S. 425; „Ugeskr. for Læger“, 2. R. Bd. II. S. 353—56; Bd. III. S. 167—71).

Tabulæ anatomicæ præcipuarum humani corporis regionum, in quibus graviores operationes chirurgicæ suscipiuntur. Fasc. 1. Pars 1—2. (Regio colli et infraclavicularis). Haun. 1831—33. Roy. Tværfolio; 10 Stcentryk, med Forklaring (i 8vo). Tegningerne ere udforte deels af Forfatteren (Tab. 3. 5. 6), deels af D. Monicé (Tab. 1. 2. 4), som ogsaa har lithograpberet Tavlerne. For det 1ste Hefte erholdt Forfatteren det kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille. (Bibl. for Læg. XVI. 61—66 (af C. Otto); Casper's Wochenchr. f. d. gef. Heilk. Bd. 1. 1833, No. 3, S. 71—72).

De thalamo et origine nervi optici in homine et animalibus vertebratis. Diss. anat. (inaug.). Haun. 1834. 4to, c. XII. tabb. lithogr., ad nat. del. Stein. (Walentini's Repert. d. Physiol. Bd. 1. 1836. S. 10; Schmidt's Jahrb. d. Med. Bd. IX. 1836. März. S. 317—48 (af C. H. Weber); Med. chir. Zeit. 1837. Bd. 3. Nr. 63, S. 171—73; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Heft. 1. Septbr. S. 125 (af C. Otto).

Saandbog i Menneskets Anatomie, udarbejdet med Hensyn til Maler- og Billedhuggerkunsten. (Autoriseret til Brug for Eleverne ved det fgl. Academie for de Stjonne Kunstler). Kbh. 1841 (Novbr. 1840). (Bibl. f. Læg. XXXIX. (N. R. Bd. 9.) S. 184—85).

De structura neuromatis cujusdam maximi nervi ischiadici, quod una cum magna ipsius nervi parte prospero successu amputatum est, eaque, quæ huic cum aliis quibusdam nervorum tumoribus intercedit, ratione. Cum tabula. Programma (til Universitetets aarlige Reformationstest og Rectorskifte). Haun. MDCCCXLVI. 4to. (Bibl. f. Læg. 3. R. L. S. 174—86).

3 „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Instrument til Stærretraction, med 1 Kb., i Bd. VIII. 1835. S. 322—24).

3 „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842?“ (Om Structuren af Zonula ciliaris, samt Forsøg paa at tyde dens Junction, S. 815—20).

3 „Bibliothek for Læger“ (Et Tilfælde, meddeelt det fgl. medicinske Selskab, i Bd. XL. (N. R. Bd. 10) S. 425—26).

3 „Hospitals-Meddelelser. Tidsskrift for praktisk Lægevidenskab, udgivet

af Overlæger ved Kjøbenhavns Høspitaler" (Om den gjennemfigtige Hornhinde forberedende Texturforandringer som nødvendig Betingelse for vitale Sygdomsprocesser i dens Substant og om disses forskjellige Fremgang og Virkninger, i Bd. I. 1848, S. 145—69, 476—91, 628—38; Læbedannelse (Cheiloplastik) udført paa en ny Methode, med 2 Plader, sftd. S. 212—16; Stort Neurom paa Nervus ischiadicus, der med Hælb blev borttaget ved Operation; samt en senere Afdvikling af en betydelig Fungus duræ matris, som havde Patientens Død tilfølgte, i Bd. II. 1849.

Steinmann (Peter Frederik), f. d. 13de Juni 1782 i Kbhvn, Søn af Boghandler Pierre Steinmann (f. 1737, † $\frac{2}{3}$ 1821) og Helene Elizabeth Salicat; blev d. 1ste Jan. 1798 Secondlieutenant i Artillericorps; d. 10. Juni 1803 Premierlieutenant; d. 16. Febr. 1809 Capitain; 1810 Divisionsquarteermester (tidligere Adjoint) i Generalquarteermester=Staben; d. 2. Maj 1812 Major; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 10. Aug. f. A. Oberstlieutenant; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogemændenes Hæderstegn; 1831 Chef for 2den Divisions Stab af det 10de Armeecorps af den tydske Forbundsør; 1832 Oberquarteermester i Gen.=Dvarteermester=Staben; d. 22. Marts 1833 Oberst; 1835 Generalquarteermesterlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Kammerherre; d. 30te Decbr. 1839 Generalquarteermester og Chef for Generalstab; d. 22. Maj 1840 Commandeur af Danebroge; d. 1ste Juli 1842 Generalmajor; i Juni 1845 Ridder af den preussiske røde Ærn 2den Klasse; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. Er tillige Ejer af Tybjerggaard i Sjælland. — * 1. $\frac{2}{3}$ 1809 Johanne Birgithe Mette Dorthæa de Neergaard (f. $\frac{2}{3}$ 1792, † $\frac{1}{2}$ 1824, yngste Datter af Cancelliraad Johan Thomas de Neergaard, til Tølløse etc., og Anna Joachimine f. Dviftgaard). * 2. Sophie Magdalene de Neergaard, f. Dinesen (f. $\frac{2}{3}$ 1779, Enke efter Major Jacob de Neergaard til Tybjerggaard).

3 "Magazin for militair Videnskabelighed" (Bergen-op-Zooms Overrumpling i Aaret 1814, i III. S. 1—74; Om militair Situationstegning, især Maalestoffet og Tegnemethoden, i V. S. 354—411).

3 "Militairt Repertorium, anden Række" (Belysning af Capitain v. Ræders Bemærkninger om Generalstab; i V. 1847. S. 139—180; jøfr. sftd. S. 318—56; Berl. Tid. 1847, Nr. 133, 35, 37, 39, 258, 59, 65; Jædrel. 1847, Nr. 151, 56, 249, 66; Kbhvpost. 1847, Nr. 258).

Stellwagen (Johan Heinrich Christian), f. d. 17de Juli 1782 i Helsingør, eneste Søn af Christian Georg Friedrich Stellwagen, daværende residerende Capellan ved Slots- og Garnisonsmenighed i Helsingør ($\frac{3}{10}$ 1779), siden ($\frac{1}{10}$ 1784) Sognepræst til Svenstrup paa Als og tilfødt ($\frac{2}{1}$ 1805 indtil $\frac{2}{1}$ 1806) ved St. Mortens Kirke i Næstved (f. 1740, † $\frac{2}{7}$ 1808), og Christiane Eleonore Monrad (f. 1758,

†. . . .), en Datter af Justitsraad, Amtsforvalter paa Falster, Johannes Berthelsen Monrad og Else Marie Stampé (Statsminister Henrik de Stampés Søster). Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Efteraaret 1804 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; vandt 1806 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aret iforvejen udsatte Priisopgave i Lovkyndigheden; blev d. 16. Juni 1808 Auditeur ved Kongens Livcorps; d. 26. Juni 1810 Protocolsecretair i Højesteret og d. 14. Apr. 1812 tillige surnumerair Assessor i Lands-Doms- samt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; 1813 virkelig Assessor i samme Ret; d. 10. Januar 1821 surnumerair og d. 18. April s. A. virkelig Assessor i Højesteret; d. 1ste Aug. 1829 Ridder af Danebroge; d. 28. Decbr. 1836 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegu; d. 28de Juni 1840 Conferenceraad; d. 28de Juni 1845 Commandeur af Danebroge. — * $\frac{2}{1}$ 1816 Marie Hedevig Thomsen (f. $\frac{2}{7}$ 1788), Datter af Silke- og Klædehandler Ludvig Henrik Thomsen i Kbhvn.

Medudgiver af Ugebladet »Borgervennen« 1811—15. (hvortil han levede forskjellige, meest oversatte Bidrag, s. Ex.: Hvorledes komme vi til Kundskab om vore Evner og Kræfter? 1811, Nr. 22—27; Sanseligen aflægges, i høiere Alder, den onde Tilboielighed, der i Ungdommen er rodfæstet, 1813, Nr. 9—15; Forjættene Barndommens Aar at kaldes den lykkeligste Tid i Menneskets Levetid? s. A. Nr. 33—37; En psykologisk mærkværdig criminel Tildragelse, 1814, Nr. 2—6; o. fl.).

Stender (Mogens) blev 1828 Proprietair til Store-Ladegaarden i Clemensker Sogn paa Bornholm. (jvfr. Thaarups Beskr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 98).

Meddelelse om Dyrkningsmaaden paa Bornholm, dat. Decbr. 1836, i Thaarups Beskr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 134—36; Beretninger om Veterinair-Gjenstande, sftd. S. 192.

Stenersen (C. A. Ergo), Pseudonym o: Georg Johan Bernhard Carstensen.

Stenfeldt (Jacob August), en Broder til Capitain Ludvig Mariboe (II. S. 233—34); f. d. 12te Maj 1783 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission i Foraaret 1799, udmærket ved Examen Artium, saavel som ved anden Examen i April 1800; underkastede sig i April 1803 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev s. A. ansat som Volontair i Commerce-Collegiets Consulat-Comptoir; d. 24de December 1804 Auditeur ved det daværende Kongens Regiment; var tillige Lærer i den

militaire Lovkyndighed ved Landcadet = Academiet; blev d. 24de Juli 1810 Assessor i Lands = Over = samt Hof = og Stadsretten i Kbhvn; d. 24de Septbr. 1813 Byfoged og Politimester i Helsingør (med Reservation af hans Anciennitet som Assessor); d. 28de Januar 1817 virkelig Justitsraad; fik d. 22de Septbr. 1819 kongel. Bevilling til at føre Familienavnet Stenfeldt; blev d. 3. Maj 1820 Chef for Helsingørs Brandcorps (indtil $\frac{2}{3}$ 1822); d. 27. Juni 1821 Borgemeister og Auktions = Directeur i Helsingør; d. 1ste Novbr. 1828 Etatsraad; d. 14de Decbr. 1833 Ridder af Nordstjerne = Ordenen; foretog 1835 en Udenlandsrejse; udnævntes d. 24de Juli 1838 til Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1846 til virkelig Etatsraad; blev d. 23de Septbr. 1848, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra sine Embeder (fra 1ste Jan. 1849 at regne); d. 3die Octbr. f. U. udnævnt til Commandeur af Danebroge. — Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{2}{3}$ 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; samt, som valgt Deputeret for Helsingørs By, i Distrikternes Provindsialstænder = Forsamling 1835—36, 1838, 1840, og, ifølge kongelig Udnævnelse (af $\frac{1}{4}$ 1841), som Medlem i samme Stænder = Forsamling 1842, 1844 og 1846; valgtes d. 8. Febr. 1847 til Stænder = Deputeret for Helsingør, og mødte i denne Egenkab i Koeskilde i April = Maj 1848. — * Betzy Steenberg, en Datter af Apotheker Jens Fosf Steenberg og Cecilia f. Sprunck, i Helsingør. — (Jvfr. Døds "Materialier", Nr. 74; Barfods "Brage og Idun", III. S. 316—17; Berl. Tid. 1846, Nr. 118; 1847, Nr. 39; 1849, Nr. 3; Kbhv. 1835, Nr. 205; 1836, Nr. 48).

Danmark i Aaret 1807. (Heraf udkom 7 Nummere i Kiel). — Haandbog i den militaire Lovkyndighed, til Brug for Militaire. Kbh. 1809. (L. E. 1810, Nr. 36, 37, af J. E. W. Rielsen). Anden foretogede Udgave, m. L.: Haandbog i den danske militaire Lovkyndighed 2c. ibid. 1823. ("Dagen" 1823, Nr. 251). — Om de militaire Retters hensigtsmæssige Organisation. ibid. 1810. (L. E. 1810, Nr. 37, af J. E. W. Rielsen).

Forslag til et, med Hensyn til Agerdyrknings Fremme, velordnet Landpolitie; belønnet med Landhuusholbningsselskabets første Guldmedaille. Kbh. 1819; særskilt aftrykt af "Nye landoconom. Tidender" Bd. I. S. 129—224. (Jvfr. sid. S. 224—25; III. 1—91 (af N. Volume); Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 43—44; samt Art. G. L. Baden (I. 31).

De danske Kjøbstæder og deres Bestyrelsesmaade efter vor Lovgivning. En Haandbog for Embedsmænd og Kjøbstædsborgere. Første—Anden Afdeling. Kbh. 1827—31. (M. f. L. II. 265—276, af L. Algreen = Ussing; Kbhvns Skilderi 1827, S. 1123—1125).

Spvad kan man vente af Provindsial = Stænders Indførelse i Danmark? En

Brevberling imellem en Landmand og en Lovbyndig. Til Dplysning for Menigmand. Af August Steen. Kbh. 1831. 19 S. (pseudonym).

Municipalvæsenet i Almindelighed og det Danske i Særdeleshed. Et Forsøg. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 578—593, af P. C. D. Paulsen).

Bemærkninger med Hensyn til Anordningen af 24de October 1837, angaaende Kjøbstædernes oeconomicke Bestyrelse, tilegnet Helsingørs Borgere og øvrige Indvaanere. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, Nr. 295).

Bemærkninger angaaende Beskatningsmaaden i de danske Kjøbstæder. Fremkaldte ved det af Fr. K. Gad udgivne Skrift om Skatteligning i Kjøbstædscommunerne. Kbh. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 195, 97, af D. G. Monrad; „Dagen“ 1840, Nr. 115).

Mindeord til Frederik VI's Jubummelse. Helsingør, 1841.

Skole- og Underviisningsvæsenets nærværende Tilstand i Helsingør, fremstillet. Helsingør, 1843.

Om Nødvendigheden af en Reform i den danske Statsforvaltning's Organisation under nuværende Forhold. Kbh. 1848. (Fædrel. 1848, Nr. 152).

Oversigt af Fordelingen af Forretningerne imellem de forskjellige Ministerier, samt Fortegnelse paa de Embedsmænd, der ere ansatte ved Hoved-Afdelingerne under samme. Helsingør, 1849.

Folke-Catechismus, Som Veiledning til rigtig at opfatte Danmarks Riges Grundlov. Kbh. 1849. (Flyv. Post 1849, Nr. 258).

J Davids „Nyt jurid. Archiv“ (Eragtning under en Fogedforretning, i Bd. XXI. 1818. S. 236—39).

J „Dansk Ugeskrift“, redig. af J. F. Schouw, (Nogle Bemærkninger med Hensyn til de i vor Lovgivning fremsatte Principer for Rattigforfølgelsen, især i Kjøbstæderne, i Bd. II. Nr. 55, S. 300—8).

J Davids „Nyt statsoeconom. Archiv“ (Den danske Statsforvaltning's Organisme, i Bd. I. S. 322—75; særskilt aftrykt. Kbh. 1843; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 5; Aarhus Stifts-Tidende 1844, Nr. 28).

J „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Rikstingens“ (Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, 1835—36, S. 859—64; Forslag om Forandring i den Maade, hvorpaa Armeen forsynes med Skotsk, 1838. I. S. 95—98; Forslag om Udvidelse af Vidstruggaards Hospital for Gale og Afslundige til en Opbevaringsanstalt for saadanne Ulykkelige, fra Sjellands og Volland's Galters Stifter samt fra Færøerne, Jøland og Colonierne, sftd. S. 152—59; Forslag om en Revision og Forandring af Rattigvæsen's Lovgivningen, sftd. S. 183—204; Forslag om Fængslernes bedre Indretning, sftd. S. 358—61; Forslag om, at de Kongelige Lovudkast maatte meddeles de Stænderdeputerede og Suppleanterne førend Stænderforsamlingen aabnes, sftd. S. 497—98; Forslag, sigtende til en Revision af Lovgivningen om Næringsdriften i Danmark, 1840, S. 668—78).

En Sang, indf. i den af P. E. Fischer udgivne „Beretning om Kronborg Slotskirkes Jubileum“, 1844. — Bidrag i forskjellige Aargange af Helsingørs Avis.

Stengler (Johan Severin) var først Proprietair, siden Com-missionair. † 26de August 1827 i sit 54de Aar.

Ågerø vanden Maria, original Comedie i 3 Acter. Kbh. 1820.

Stephansen (Anders), f. d. 20de August 1791 i Terndrup i Lyngby Sogn, Høllum Herred, Aalborg Amt; Søn af Boelsmand, forhen Dngangs-Skolelærer, Stephan Christensen og Kirsten Andersdatter; var 1812—15 Seminarist paa det jonstrupske Seminarium, og blev derfra dimitteret med Charakteren „Udmærket duelig“; var derefter i 5 Aar Huuslærer paa Borgaard; blev Institutbestyrer i Ribe 1820, i Aalborg 1822, og i Foraaret 1833 Bestyrer af en Fellenbergsk Opdragelses-Anstalt paa Fuirendal ved Holsteinborg i Sjælland, hvilken senere henflyttedes paa en Arvesæstegaard (Hjortholm, nu Holsteinsminde) i Fjorsløv Sogn ved Næstved. Var i Aalborg tillige Bibliothekar ved Stiftsbibliotheket. — * $\frac{4}{6}$ 1824 Dorteaa Svenningsen (f. $\frac{3}{1}$ 1803 paa Bratstov), en Datter af Fuldmægtig Christen Svenningsen i Aalborg og Else Nielsen. — (Jvfr. Dansk Folkebl. 2. Aarg. S. 224, Noter; Landhuusholdn. Selskabets Aarsberetn. f. 1845, S. 12—13; 1846, S. 11—19).

Beretning om Opdragelses-Anstalten paa Fuirendal for 1837—39. Kbh. 1838—40. (Jvfr. Nordisk Kirke-Lid. 1838, Col. 239—40; 1839, Col. 261—71).

Beretning om Opdragelses-Anstalten paa Holsteinsminde, forhen paa Fuirendal, for 1840—46. Kbh. 1841—47. (Jvfr. Færel. 1847, Nr. 133; Høitids Tidsskr. for Landøet. N. N. Bd. IX., S. 342—58; Høit. Post 1847, Nr. 259—62).

J „Nordisk Kirke-Lidende“ (Opdragelsesanstalten paa Glasseberg, en Havn for forladte Børn, 1837, Nr. 27; Brudstykker af en Tale, holden i Opdragelsesanstalten i Beuggen den 22de Februar 1838, af E. S. Zeller, 1839, Nr. 24, 25, 26; Et Par Ord om Skolesagen, f. A. Nr. 32; Om Gjendøbere, f. A. Nr. 46; Nogle Smaaibdrag, 1835, Nr. 5; 1836, Nr. 22, og 1837, Nr. 4).

J „Den Berlingske Tidende“ (Om Fuirendals Institut, 1839, Nr. 227; Institut for forsømte Børn, 1843, Nr. 210, 11, 15; Opdragelsesanstalten paa Holsteinsminde, f. A., Nr. 348; Oversættelse af en Afhandling af Baron Gyllentrop om en Stiftelse til forsømte Børns Frelse, 1844, Nr. 82; Gjendrivelse af Pastor Holms Ytringer om Fuirendal Institut, f. A., Nr. 315, 52. (Jvfr. Nr. 329, af Holm); Aars-Beretning om Rednings-Institutet i Store-Naaby, af Provst Nahl i Lund, oversat, 1845, Nr. 126, Tillæg; Nr. 127, Tillæg; Om Bidrag til Redningsanstalter, 1846, Nr. 37).

Om Opdragelses-Anstalten paa Fuirendal, indlemmet i J. A. L. Holms Indbydelsesskrift: „Johannes Galt“, o. s. v., 1837, S. 32—42. (optr. med nogle faa Forkortelser og Forandringer i D. Folkebl. 2. Aarg. Nr. 53 og 56; Udtog i Nord. Kirke-Lid. 1837, Col. 73—80) — Desuden flere Bidrag i Ugebladet „Venneni ledig Stund“ 1819, Aalborg Avis, „Den cimbriske Mercur“ o. s. v.

Stephansen (Johan) f. 1781 (døbt $\frac{2}{6}$ f. A.) i Erichsnaur By, Hatting Sogn, Veile Amt; Søn af Huusmand og Smed Stephan Johansen; tog dansk-juridisk Examen i Juni 1810; blev d. 3. Febr.

1815 Prøveprocurator i Holbeks Amt; d. 19. Marts 1817 Procurator ved Underretterne i Sjællands Stift; boede først paa Huusbjerggaard ved Sorø; var siden Ejer af Bærebogaard ved Fredensborg (indtil 1811). † 1843 i Helsingør.

‡ „Landoeconom. Tidender“ (Om bebættede Vandgrøfter's Anlæg, V. 179—185; Et Par besynderlige Naturbegivenheder, sfb. S. 186; Om *Agrostis stolonifera*, sfb. S. 187—188; Hvilke ere de væsentligste Hindringer for Agerbrugets Opkomst i Danmark? sfb. S. 279—302. (isfr. VI. 146—57; 308—12).

‡ „Den œconom. Correspondent“ (Fri Reiser, især til Justitiens Pleje, i 3. Aarg. Nr. 5, samt S. 85).

Stephansen (Johannes Jacob), f. d. 21. Juni 1768 i Slagelse, Søn af Bøssmager Hartvig S. og Mette Christine Madsdatter; blev 1792 dimitteret til Universitetet fra Slagelse Skole; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; var Lærer ved den Kjøbenhavnske Borgerdyds-skole, hvis Bestyrelse han overtog i Septbr. 1806; blev d. 5te Decbr. f. A. Overlærer ved Middelskolen i Rønne paa Bornholm, og d. 5te Juni 1807 i lige Egenkab forflyttet til Middelskolen i Nakskov; d. 10. Febr. 1816 Rector ved den lærde Skole sammesteds, fra hvilket Embede han entleddigedes ved Skolens Nedlæggelse 1839; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted, hvor han døde d. 17. Marts 1845. — * Louise Cathrine Lund († † 1848, Datter af Klokker Lund i Slagelse).

Liber Geneseos ex Hebræo in Latinum conversus & in usum scholasticæ juventutis editus. Hafn. 1801. — Latinsk Læsebog for Begyndere. Kbh. 1813.

Stephensen (A.).

Ingen Handel med Landets Sølv mønt! ingen rede Sølvbetalinger! med flere Raad til ubekosteligt at bedre et Riges Seddelcours. Kbh. 1820. 16. S. 8.

Stephensen (Biørn), Broder til nedenauførte M. og S. Stephensen; f. d. 4. Juli 1769; blev d. 14. Maj 1790 Bicenotarius ved Overretten paa Föland; d. 6. Juni 1800 Justitssecretair ved den kongelige Lands-Overret sammesteds; d. 9. Novbr. 1832 virkelig Cancelliraad. † 17. Juni 1835. — * 1. Margræt Jónsdóttir (f. 1773, † 1800, Datter af Syffelmanden i Nessjord Syffel, Jón Jacobsøn, og Søster til J. J. Espolin). * 2. Sigrídur Dósdóttir, en Datter af Ddud Stephansøn, Notarius i Overretten.

Acta Yfirrettarins á Íslandi. Leirárgörðum 1797—1803. (indeh. den (forrige) íslandske Overrets Forhandlinger fra 1756 til 1796. (7 Hefter, 8vo).

Stephensen (S.), Student.

Anvisning til, hvorledes man usejlsbarligt kan vinde i Talletteriet, Iebfaget med Underretning om Spillet's Natur og Væsen, af Ammann; oversat. Kbh. 1821.

Stephensen (Magnús), f. d. 27de Decbr. 1762 i Jöland paa Leiraa, en Gaard i Borgarfjords-Syffel, ældste Søn af Olaf Stephensen, daværende Bicelaugmand i Nord- og Vester-Laugdommet, tilsidst (1790) Stiftamtmand over Jöland og (1791) tillige Amtmand i Sønder-Amtet (f. 1731, † $1\frac{1}{4}$ 1812, jvfr. „Æli og úlfararminning fyrrveranda Stiptamtmands yfir Íslandi Herra Olafs Stephensens“, Videyar Klaustri 1820, samt Myrup's Lit. Lex. S. 578), og Sigríð Magnúsdóttir (eneste Datter af Amtmand Magnús Gislason og Þorún Gudmundsdóttir). Da han 1778 var dimitteret fra Skalholt Skole, nød han i 3 Aar privat Underviisning af sin Svoger, Biskop Hannes Finnsson, og rejste 1781 til Kbhvn, hvor han blev Student i December s. A.; blev 1782 Volontair og d. 4. April 1784 Copiist i Rentekammerets danske og norske Kammer-Cancelli; rejste i Slutningen af Septbr. 1783, efter kongelig Befaling, tilligemed daværende Kammerherre H. C. D. W. v. Levegow til Jöland, for at undersøge den samme Aar i Vester-Skaptafells Syffel udbrudte Jordbrands Bestaffenhed; kom i det paafølgende Aar tilbage til Kjøbenhavn; opholdt sig i Sommeren 1785 atter i Jöland, for, ifølge kongelig Befaling af 16de April s. A., at bortfælgge de til Bispestolen, Domkirken og Latinskolen i Skalholt hørende Landejendomme; absolverede d. 7de Maj 1788 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Bicelaugmand og d. 19de August 1789 virkelig Laugmand i Nord- og Vester-Laugdommet i Jöland; var 1793—95 tillige constitueret Landfoged samt Syffelmand i Guldbringe og Kjöfe Syffel, og siden Medlem af den i Kjøbenhavn under 12. Decbr. 1799 nedsatte Commission angaaende det isölandste Justits- og Skolevæsen; udnævntes d. 6te Juni 1800 til Justitiarius i den egl. isölandste Lands-Overret; blev d. 27. Juni s. A. virkelig Justitsraad; d. 31. Aug. 1808 Præsæs i den da i Jöland oprettede Over-Criminalret (ophævet $\frac{2}{3}$ 1816); d. 8. Aug. s. A. virkelig Etatsraad; opholdt sig 1807—9 i Kbhvn, og var fra 1809 til Juli 1810 constitueret Stiftamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet (ifølge Conventionen med Jones af $\frac{2}{3}$ 1809); blev d. 19de April 1816 Conferenceraad; 1819 Doctor i Lovkyndigheden ved Kbhvns Universitet (jvfr. A. Jónsson: „Forsetaheimt“. Kaupmhl, 1821); opholdt sig atter i Kbhvn 1825—26. Han stiftede 1794 det (kongelige) isölandste Landoplysnings-Selskab, Lands Upprædningar Felag (og vedblev som dets Directeur til dets Opløsning); var Medlem af det kongl. Norske Videnskabernes Selskab (1789) og det

skandinaviske Literatur-Selskab (1800), samt af flere andre videnskabelige Samsfund. † 17de Marts 1833. — * 1° 1788 Guðrún Schøvning (f. 7° 1762, † 1° 1832, en Datter af Syffelmanden i Skagafjords Syffel, Vigfus Schøvning). — (Autobiographi foran hans Doctordisputat, p. I.—VIII.; jvfr. P. Pétursson Hist. eccl. Isl. p. 429—32; „Ný Félagsrit“ VI. I.—XIV.; „Dagen“ 1833, Nr. 150; Mackenzies Travels in the Island of Iceland. Edinburg 1811. p. 92. 130. 133. 145. 300—301. 325; Collegial-Lib. 1800, Nr. 27, S. 425—30; Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie, Bd. VI. H. 1. S. 149, Anmærkning; „Skírni“ 1834, bl. 143. — Portrait efter Jensens Original, malet 1826, lithogr. af Bærenghen & Comp., i „Ný Félagsrit“, 6. ár).

Kort Beskrivelse over den nye Vulkan's Idsprudning i Vester-Skaptafjelds Syffel paa Island i Aaret 1783. Efter Kongelig Befaling forfattet og ved Rentekammerets Foranstaltning udgiven. Kbh. 1785, med 1 Kort og 2 Tegninger. (L. E. 1787, Nr. 42; N. Kiel. Literatur-Journal, Bd. I. St. 2. S. 98—113). Oversat paa Tydsk i „Philosophische Schilderung der gegenwärtigen Verfassung von Island“, Altona 1786, S. 307—86, og paa Engelsk bag i Hookers „Tour through the island of Iceland 1810“. Lond. 1811 og 1813. — *Minnisverd Tíðindi frá Nyári 1795 til Midsumars 1801. I.—II.* Bindi. Leirárgörðum vid Leirá 1796—1802. („Tris og Hebe“ 1799, III. 100—3; jvfr. Art. Stephán Stephensen og Finn Magnúsen). — Sorgarþáskar við gróf sál. biskups Doctors *Hannesar Finnssonar*, grafskript á latínu yfir hann og saungur við heidursminningu hans á landsuppræðingar félags fundi þann 7da Oct. 1796. (trykt særskilt og i *Minnisverd Tíð. I. B. 2. H. S. 270—72 og 295—322*). — Skemtelig *Vina-Gledi*. I. Bindi. Leirárg. 1797. — Forsvar for Islands fornærmede Dyrighed samt for dets almindelige Anføgning om udvidede Handelsfriheder. Kbh. 1798. (Scandinav. Museum 1798, Bd. 1. H. 2. S. 377, af N. Tønder Lund). Stephensen menes ogsaa at have været Hovedconscienten af bemeldte, 1797 i Kjøbenhavn trykte „Anføgning til Kongen“ (som er r. i „Tris og Hebe“ 1797, I. 231—38, jvfr. f. A. IV. 249; Collegial-Lib. 1799, Nr. 16, S. 241—53; E. G. Schram: „Eynaalen og Genfillingen. Et Par Ord til Laugmand M. Stephensen og hans Sødskendebarn i Island“. Kbh. 1799). — *Gaman og Alvara*, i safni Smárita og Qvæða ýmislegra Höfunda &c. I.—II. Hesti. Leirárgörðum og Beitistöðum 1798. 1818. (hertil leverede han 3 originale Afhandlingar af juridisk Indhold, i I. H. S. 12—35; 53—69; 113—161; samt 2 smaa Afhandlingar „om Jern og Staal“, og „om stærke Drikke“, i 2det H.). — *Tale*, holden da den Kongl. islandske Landsøverret første Gang aabnedes. 1801. (paa Islandst i Minnisv. Tíð.). — Evangelisk-kristelig *Messusaungs og Sáma Bók* til almennar brúkunar i Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801 og oftere. (udg. af Stephensen i Forening med Biskop G. Víðalín). — Snorra Sturlusonar *Heimskringla* edur Noregs Konunga Sögur. I. Bindi. ibid. 1804. (jvfr. L. X. 1c24, S. 131). — *Minnig Fröken Sigridar Magnúsdóttur Stephensen*, ibid. 1806. — *Eptirmæli átiánda Aldar eptir Kristis hingadhurd*, frá Eykonunni Íslandi. ibid. 1806. (i to forskjellige Udgaver, den ene i 8vo paa 24½ Art, den anden i 16mo paa 21½ Art). Samarbejdet paa Dansk af Forfatteren, under Titel: *Island i det Attende Aarhundrede*, historisk-politisk Skildret. Kbh. 1808. (L. E. 1808, Nr. 26—29, af L. Engelstoft; Afg.

geogr. Ephemeriden; jvfr. *Röðvins Skilberi* 1808, Nr. 85, 86, 89, 90, 92, 93; 1826, Nr. 38—40, samt Sp. 807—10; *Badens* hiflor. Bibliothek S. 167). — *Hugvekia* til góðra Innbúa á Íslandi. Ad bön konúngl. tilskipaðrar Commissionar til yfirvegunar Íslands nauðpurftar framselt og útgefin. Kaupmannahöfn 1808. (V. T. 1808, Nr. 32). — *Instrúx* fyrir *Hreppstjórnarmenn* á Íslandi. Leirárgörðum 1809. (ogfaa overfat paa Danff f. N.). — *Minning Frúr Stiptamtmannsinnu Sigridar Magnúsdóttur Stephensen*. ibid. 1810. — *Hentug Handbók fyrir hvörn Mann*, med utskíringu Hreppstjórnar-Instrúxins, innihaldandi ágrip, safn og útlistun helztu gyldandi Lagaboda um Íslands Bustjórn og önnur almenning umvarðandi opinber málefni. ibid. 1812.

Athugavert vid *Sætta-Stiptanir* og *Forlikunar-Málefni* á Íslandi. Handqver Embættismauna, Sættanefnda, Málsparða &c. Viðeyar Klaustri, 1818. (jvfr. V. T. 1824, S. 140—41).

Klausturpósturinn. I.—IX. árgangur. Viðeyar Klaustri, 1818—27.

Commentatio de legibus, quæ jus Islandicum hodiernum efficiant, deque emendationibus nonnullis, quas hæ leges desiderare videantur. Diss. inaug. Havniæ MDCCXXIX. (V. T. 1820, Nr. 15, 16, af Finn Magnúsen).

Ræður Hjálmars á Bjargi fyrir börnum sínum um fremd, kosti og anmarka allra stétta og um þeirra almennustu gjöld og tekiur &c. Viðeyar Klaustri, 1820. (jvfr. V. T. 1824, S. 141).

Ransókn Íslands gyldandi laga um *Legords-Mál*. Viðeyar Klaustri, 1821. (jvfr. V. T. 1824, S. 141—42).

Útvaldar Smásögur Almennngi til fróðleiks og skémtunar &c. I. B. 1.—2. Hefti. Viðeyar Klaustri, 1822—23.

Æfi- og Útfarar-Minning fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra *Stephans Stephensen*. Viðeyar Klaustri, 1822.

Þvar paa nogle i Bladene Politivennen og Dagen for Maji Maaned 1826 indrykkede fornærmelige Angreb. Samt paa cand. juris Vigfus Eriksens Pamphlet: *Jæland og det's Justitiarius* ic. 1827. Vidse Kloster 1826—27. 39 S. 8. foruden *Æillæg*, som kortfattet Evar paa Cand. Vigfus Eriksens Pamphlet: *Jæland og det's Justitiarius*, S. 41—56. [høist sjelden]. (jvfr. *Politivennen* 1826, S. 282—84, 296—99, samt Nr. 542 og S. 333—39; 1827, S. 394—401; *»Dagen»* 1826, Nr. 103, 8, 9, 13, 19, 21; og Art. Vigfus Eriksen).

Ljóðmæli. Söfnuð og útgefin af syni hans O. M. Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1842. (*»Fjölnir»*, VI. 73).

3 *»Ístenzka Lærdóms-Lista Félags Rit»* (Um Meteora,edr Vedrattufar, Lopt-siónir, og adra náttúrliga tilburdi á sió og landi, i 3. B. S. 122—92).

3 *Landhuusholdnings-Selskabet's Skrifter* (De til Mennekesøbe i Jæland brugelige Lang-Arter og i Carbelesøbe Søl. Botanisk økonomisk beskrevne, i Ny Saml. Bb. I. S. 3. S. 487—520, med 4 Kobbertavler; særsk. aftr. Kbh. 1808. 4to. (V. T. 1812, Nr. 4).

3 *Veterinair-Selskabet's Skrifter* (Beretning om de vigtigste Snuðdyr i Jæland, i Bb. I. S. 157—252).

3 *»Kjøbenhavnste Efterretninger om lærde Sager»* (Recension over

C. Pontoppidan's „Samlinger til et Handels Magazin for Island, 1ste Deel“, 1787, Nr. 23. 24. (Jvfr. *Todes Svar* i *Krit. og Antikrit.* S. 1. S. 58. 80. 121, og C. Pontoppidans: „Originalt Breve, verificerede paa det kongl. Notarial-Contoir i Kjøbenhavn“ o. s. v. *Rbh.* 1787); Anmeldelse af nogle islandske Skrifter, 1808, Nr. 31).

J „Collegial=Lidenden“ (Indberetning til det danske Cancellie om det fgl. Islandske Oplysnings Selskab, 1800, Nr. 27).

Samling af Forordninger og Rescripter o. s. v., udgivne for Island, fra Aaret 1800, med de vigtigste Forordninger i de foregaaende Aar, oversatte paa Islandsk efter Foranftaltning af Landsoverretten. (Deraf ere ialt trykte: 1806—1809 No. 1—5. 52 S.; derfra til 1830 ialt 263 Sider. 8vo).

Paa en Udgave af *Jónsbogen* udstedte han Subscriptionsplan, og leverede Haandskriftet : Texten med Variationer og de tilhørende Retterboder som Anhang med Dansk Oversættelse og Commentar i 4 Foliobind fuldfærdigt til det Danske Cancelli d. 27. Decbr. 1825. (Jvfr. *Colleg. Tid.* 1826, Nr. 21). — M. Stephensens anføes for at være Forfatter til „Sjö. nýjar Föstu-prædikanir útaf pislarsögu drottins vors Jesú Krists, gjörðar af *Anonymo.* Leirárg. 1798. („Fris og Hebe“ 1799. III, 99—100).

Han besørgede desuden Udgivelsen af mange andre Forfatteres Arbejder.

Stephensen (Stephán), Sidstnævntes Broder; f. d. 27de December 1767 (iflve 1766) paa Vestfastad paa Alptanes; blev fra 1782 underviist af Biskop Hannes Finnsøn, og 1785 dimitteret af daværende Prorector ved Skalholt Skole, Pál Jakobsøn; nedrejste i Sommeren f. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Decbr. f. A. underkastede sig Examen Artium (inskriberet i *Febr.* 1786); afsløverede den latinsk=juridiske Embeds-Examen d. 5te Novbr. 1788 (Laud.); blev d. 4de Juni 1790 Vice=laugmand i Islands Nord= og Vester=Laugdomme; d. 6te Juni 1800 første Næstefor, dog til videre, som surnumerair, i den fgl. islandske Lands=Doerret; fik samme Dag fgl. Befaling til at udarbejde Forslag til en Lovbog for Island; blev d. 18de Juni f. A. Medlem af Commissionen til de islandske Fordegodsers ny Matrifulering; d. 6te Juni 1806 Amtmand i Islands Vester=Amt. † 20. Decbr. 1820. — * 1. ¹/₆ 1790 Martha Maria Høltter (f. ¹/₇ 1770, † ¹/₆ 1805, Datter af Kjøbmand Diderich Høltter). * 2. ¹/₆ 1809 Gudrún Oddsdóttir (f. ³/₂ 1779, † ¹/₁ 1838, Datter af Præsten Odd Þorvaldsøn til Reynivalla i Kjöfe Syffel). — (Jvfr. „Æli- og Útfarar-Minning fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra Stepháns Stephensens. Skrásell og útgesin af Bróður Hans Magnúsi Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1822“).

Minnisverd Tidindi frá Vordögum 1798 til Vordaga 1799. II. Bd. 1. Deild. Leirárgörðum, 1799.

Forord til den af hans Sone, Martha Maria S. udgivne: *Einsaldt Matreidslu Vasu=Qver*, fyrir heldri manna Háuss=freyjur. Leirárgörðum vid Leirá, 1800.

Stern (Søren), en Søn af Proprietair Stern til Hannevanggaard ved Varde († 1800); var i flere Aar Ejer af bemeldte Gaard, og tillige Landvæsencommissair i Ribe Amt; opholdt sig sidenestfer i Kjøbenhavn.

Topographie over Frederiksborg Amt, efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. Kbh. 1831; o. m. T.: Topographie over Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holsteen og Lauenborg. I. Deels 3. Bind. ib. eod. [Heraf havees ogsaa Exemplarer med Aarstallet 1837], (L. T. 1831, Nr. 18).

Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. I.—III. Deel. Kbh. 1834—38, med 31 Tabeller. (M. f. L. XVII. 454—74, af J. W. Hornemann; Kbhpost. 1834, Nr. 187, 88, af P. E. Becker; jvfr. Art. L. H. Erølew, D. P. Juul. E. H. Jørgensen, F. E. og D. H. Nielsen).

Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residensstaden Kjøbenhavn, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd. Første Deel, med tre Kort og to Tabeller. Kbh. 1841. [Udfom, 1839—41, i 3 Hefter]. (Berl. Tid. 1839, Nr. 154; 1840, Nr. 172; 1844, Nr. 54, 110; jvfr. Art. E. H. Erølew og D. H. Nielsen).

Sternhagen (Johann Peter), f. d. 5te Februar 1777 i Slesvig; kom i sit 18de Aar til Universitetet i Kiel, hvor han studerede indtil Efteraaret 1798; var derefter Huuslærer paa forskjellige Steder; indtraadte 1808 som Officcer i Hertuginde af Augustenborgs da oprettede Livjægercorps, hvilket han forlod 1810 og begav sig til Kjøbenhavn, hvor han ernærede sig ved Underviisning; var Inspecteur og Overlærer ved St. Petri Drenges=Realkole, fra hvilket Embede han blev suspenderet 1824 (f. J. N. Hoff's Archiv for Lov og Ret, Bd. 1. S. 185—210; Dst's „Materialier“, S. 669,707); rejste i Octbr. 1826 til Altona, hvor han i flere Aar levede som Privatlærer; blev derpaa Bestyrer af en Underviisnings=Anstalt i Dittensen, og i Januar 1833 Dr. Philos. i Leipzig. (Jvfr. Lübfer's u. Schröder's Lex. II. S. 585—86, 856; Dst's „Materialier“, Nr. 35).

Dr. Morten Luthers liden Catechismus til Reformationens tredie Jubelfest, efter Dr. Dr. Kochens tydske Manuscript, og med Hensyn til den danske evangelisk kristelige Psalmebog, oversat. Kbh. 1817. (L. T. 1818, S. 95—96, jvfr. sst. S. 153—158).

Predigten, herausgegeben in Beziehung auf die Jubelfeyer der Reformation im Jahr 1817, von P. G. Clausen. Aus dem Dänischen übersetzt. Altona, 1818. (Allg. P. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 125, S. 1000).

Materialien zur Deutschen Sprachkunde, zunächst für Lehrer, aber auch zum Selbstunterricht. Altona, 1825. (Zen. L. Z. 1826, Ergzbl. Nr. 46, S. 366—68; Pädagogisch=Philologisches Lit.=Blatt zur allg. Schulzeitung, Aug. 1826; „Dagen“ 1826, Nr. 210, 28).

Om Anden og Metboden i St. Petri Menigheds tybste Skoler, i Kbhvns Skilberer 1820, Nr. 12—13.

Stevens (William), f. i Skotland; blev Doctor i Medicinen og praktiserende Læge i Frederiksted paa St. Croix i Vestindien; erholdt d. 13. Octbr. 1820 Rang med Doctores Medicinæ creerede ved Kbhvns Universitet; gjorde 1832 en Rejse til Europa; besøgte London, St. Petersborg og Kjøbenhavn, hvorfra han i Novbr. 1833 begav sig over Hamborg til London, og vendte derefter tilbage til Vestindien, hvor han er bosat paa Plantagen „Charlotte Amalie“ paa St. Thomas. Er Medlem af det Kgl. chirurgiske Collegium i London og af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn. (jvfr. Callisens Medic. Skriftsteller-Lex. XVIII. S. 399—401; XXXII. S. 436).

Observations on the blood. Read at the Royal College of Physicians May 3d. 1830. London, 1830. 19 pag. 8. (Americ. Journ. of med. Sc. Vol. 7. 1830. No. 14. Febr. (1831). p. 505—509; Lond. med. and physic. (surg. ?) Journ. 1830, June, derfra i Arch. gén. de Méd. T. 23. 1830. Juil. p. 424—27 (physic. Journ.), i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 29. 1830. Nr. 1. (Nr. 595), Juli S. 7—14 (surg. Journ.), — derfra i Summar. der Medic. 1830. Bd. 3. Nr. 47. S. 39—42 (af Meißner), — og i Edinb. med. and surgic. Journ. Vol. 35. 1831. No. 106. Jan. p. 221—224; London med. chir. Review Vol. 17. (Vol. 13). 1830. No. 25. July, og derfra i Bibl. f. Læger XIII. 129—34).

Observations on the healthy and diseased properties of the blood. London, 1832. (The Lond. med. Gazette Vol. 10. 1832. P. 56. Aug. 11. No. 245. pag. 615. 16; P. 57. Septbr. 29. No. 252. p. 836—41; The Lancet p. 1831. 32. Vol. 2. No. 469, p. 659—64, No. 471., p. 722—23; London med. chir. Review Vol. 17. 1832, No 34. July—Octbr. p. 321—36, p. 422—27; Dublin. Journ. of med. and chem. Sc. Vol. 2. 1832. No. 4. Septbr. p. 72—84; Edinb. med. and surg. Journ. Vol. 38, 1832. No. 113. Octbr. p. 455—59; The Quarterly Review 1832, Decbr.; Journal de St. Pétersbourg 1833, No. 34; Lond. litt. Gazette No. 810, og derfra i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 35. 1832. Nr. 11 (Nr. 759). Decbr. S. 161—65 (Udtog); Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 25. (N. Folge Bd. 5). 1833. Jan. u. Febr. S. 53—113 (Udtog ved Julius); Bibl. f. Læger XVIII. 199—216, af Trier, og S. 375—95; XXI. 1—113; Lond. med. and surg. Journ. og derfra i Revue méd. franç. et étrang. 1833. T. 2. Juin, p. 473—74; Hufeland Journ. d. Heilk. Bd. 71. 1834. Juni, S. 284—92, af Hasper; „Eyr“ VIII. 343—51). Paa Tybste i Udtog: Die Humoralpathologie aus practischem Interesse und auf zochemischer Basis. Nach dem Englischen frei bearbeitet von Sal. Levi Steinheim. (Abgedr. aus dem Magaz. der ausl. Litt. der Heilkunde). Hamburg, 1833.

Anviisning til den Asiatiske Choleras Behandling. Kbh. 1833. 27 S. 8. [ej i Boghandelen]. (jvfr. Kleinert Repert. d. med. Journalistik, 1834, Octbr. S. 159—60; „Eyr“, IX. 15—54, af C. B. Voed). Paa Engelsk, med Anhæng: *Observations on the treatment of Cholera.* Copenhagen, 1833. 40 pag. 8. [ej i Boghandelen]. Paa Fransk: *Observations sur le traitement du cholera.*

Méthode qui a obtenu des succès éclatans en Angleterre, en Russie etc.; trad. de l'angl. par Frank Nicholls. Toulouse, 1836. Paa Spenst: *Salt-Kuren*, eller beskrifning på ett enkelt, och hittills med största fördel nyttjadt sätt att behandla *asiatiska choleraan*. Nyköping, 1833. 8. *Aftryk*: Westerwik, 1833. 4. *Eftertryk*: Örebro, 1833. 4. Anvisning till den *asiatiska choleraan*s behandling. Öfversättning. Carlskrona, 1833. 8. Anvisning till den *asiatiska cholera-sjukdomens* behandling. Till deras tjenst, som ej kunna erhålla läkare hjälp; i sammendrag öfversatt och med tilläggningar försedd af *Otto Chr. Ekman*. Calmar, 1834. 8. Beskrifning på ett enkelt sätt at behandla *Asiatiska Choleraan*. Öfvers. af O. A. C. Stockholm, 1834. 8. *Saltkuren* mot *Asiatiska Koleran*. Öfversättning. Stockholm, 1834. 12.

A case of aneurism of the glutaeal artery, cured by tying the internal iliac. Communicated by B. Travers, Esqu.; read Septbr. 27, 1814, i *London med. chir. Transact.* Vol. 5. 1814. p. 422—34. Dgsaa særstilt, uden Titelflad. (London, 1824). 15 p. 8. (jvfr. sfb. Vol. 16. 1830. Pat. 1. p. 219 ff.; *Froriep chir. Kupfert.* S. 60. 1833. Tab. 301. — Udtøg i *Medic. chir. Zeit.* 1816. Bd. 2. Nr. 28. S. 19; *Senke Zeitschr. für Staatsarznei. Ergänzungsgh.* 4. 1825. S. 251; *Americ. Journ. of med. Sc.* Vol. 7. 1830. No. 13. Novbr. p. 247).

Ueber das Wesen und die Behandlung böszartiger miasmatischer Seuchen (Boston Journ. 1830. Decbr.; *London med. Gazette* Vol. 9. 1831. Septbr. 3), i *Behrend Repert. der außl. medic. chir. Journalistik*, Bd. 8. 1832. Nr. 2. Febr. S. 150—58. (Udtøg i *Saml. til Kundsk. om Cholera*, Nr. 19. 1831, S. 298—301; *Summar. der Med.* Bd. 2. 1832. S. 7. S. 390—92 (af Braune); *Beschreibung des Tupakihi, oder des neuseeländischen Weinbeerstrauches, Coriaria sarmantosa* Forster, und von den giftigen Eigenschaften desselben, sftd. S. 158—159; Ueber das *Andropogon Schoenanthus* oder das Citronengras, ein auf den Philippinen gegen rheumatische Leiden gebrauchtes, äusserlich reizendes Mittel, sftd. S. 159.

On the efficacy of saline agents in the treatment of West-India-fevers. Being a defence of his practice against the charges of Dr. Hacket, Dr. Johnson and other physicians, i *"The Lancet"* 1831—32. Vol. 1. Jan. 14. 1832. No. 437. p. 553—65. (jvfr. No. 438. p. 591—93 (af Sam. Johnson), og No. 440, p. 657—61 (af Torf.).

On the cholera in the Cold-bath-prison, and on the saline treatment in that disease, i *"The London med. Gazette"* Vol. 10. 1832. P. 55. July 7. p. 455—56, P. 56. Aug. 25. No. 247. p. 656—65. (jvfr. *"The Lancet"* 1831—32. Vol. 2. No. 15. (No. 463). July 14. 1832. p. 454—58, No. 16. (No. 464). p. 492—93, p. 503—6, No. 17. (No. 465). p. 530, No. 23. (No. 471). Septbr. 8. p. 723, 1832—33. Vol. 1. No. 2 (No. 475). Octbr. 6. 1832. p. 51, etc., og *"The London med. Gazette"* Vol. 10. 1832. P. 55. July. No. 242. p. 513—14. P. 56. Aug. No. 245. p. 609—12, etc).

Remærkninger om Bledets røde Farve; forelæst i det Kongl. medicinske Selskab d. 24. Jan. 1833, i *"Bibliothek for Læger"*, XVIII. 375—95. (særft. aftr. Kbh. 1833. 27 S. 8.; ej i Boghandelen; r. i *Schmidts Jahrb.* d. *Med.* Bd. 2. 1834. Mai. S. 242—46, af *Albr. v. Schönberg*; jvfr. *Journ. f. Med. og Chir.* I. 175—201, 383; II. 78; *Pfaffs "Mittheil. a. d. Gebiete der Medicin"* u. f. w. Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38, af

A. v. Schönberg; i Udtog i Neumeisters Allgem. Repert. der gef. deutsch. medic. Chirurg. Journalistik, 1839, Septbr. u. Octbr.); Om Behandlingen med Salte mod Cholera, sftd. XXI. 567—70; Bemærkninger til P. L. Dons's Afhandling om de vestindiske Febre, sftd. XXII. 1—56. (jvfr. Journ. f. Med. og Chir. VII. 301—24; IX. 1—18); Bemærkninger om Livsprincipet i Forbindelse med den levende Organisme, sftd. XXXVII. (N. R. Bd. 7.), S. 17—28. (jvfr. sftd. S. 217—25, af E. Manicus).

Stibolt (Andreas Henrik), f. d. 10de Juni 1739 paa Christiansø, hvor hans Fader, Commandeurcapitain Caspar Henrik Stibolt (af tydtst Adels, f. § 1692, dansk Adelsmand $\frac{2}{4}$ 1777, † $\frac{2}{3}$ 1779), var Commandant og gift med Catharine Harrasoffsky v. Harras († $\frac{2}{4}$ 1782, 71 Aar gl., Datter af en schlesisk Adelsmand, Major Harrasoffsky, som var i dansk Krigstjeneste under Frederik IV.). Blev 1755 Sæcadet; d. 3die Novbr. 1759 Secondlieutenant; d. 3die Marts 1763 Premierlieutenant; d. 25. Januar 1770 Capitainlieutenant; erholdt 1776 Guldmædailen „pro meritis“; blev d. 23de Decbr. 1776 Capitain; d. 17. Maj 1781 Equipagemester paa Gammelholm; d. 8. Novbr. 1783 Kammerherre; d. 6te Marts 1789 Commandeurcapitain; 1792 Chef for Sæcadetcorpsset; tog d. 27. Octbr. 1797 sin Afsted fra Sø-Etaten, og levede siden paa Gaarden „Somandshvile“ ved Hirschholm. Var Medlem af det Kongl. Danske Landhuusholdnings-Selskab. † 5te Juni 1821. — * § 1773 Christiane de Hemmer (f. $\frac{1}{2}$ 1755, † $\frac{1}{5}$ 1817, Datter af Planter Jens Peter de Hemmer paa St. Croix). — (Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 94—95, 499).

Tale hvormed Selskabet for Borgerbyd blev aabnet d. 15. Apr. 1785. Kbh. (1785). — 3kun Tanker. ibid. 1786. Utter ifkun Tanker. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 18; Jen. L. 3. 1790, Intell. Bl. Nr. 97). Fortsættelse af Utter ifkun Tanker. ibid. 1793. — En aldrende Faders Ord til sine Børn, hvortil Læberne gav særdeles Anledning. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 31).

Forsøg til en Afhandling om Saltvands-Fiskerierne omkring de danske Kyster og Der. Helliget Kongen og Fædrenelandet, Junii 1814. Kbh. (L. L. 1814, Nr. 36; jvfr. Stibolts „Svar til Recensenten“. 13 S. 8.).

I Landhuusholdn. Selskabets Skrifter (Forsøg til Besvarelse af det Kongl. Landhuusholdnings Selskabs Priis-spørgsmaal om Hvalfiskerienes Hindringer og Opmøst; belønnet 1773 med Selskabets store Sølvmedaille, i Bd. I. S. 287—322; Nærmeres Besvarelse om Hvalfiskeriets Hindringer og Opmøst; kronet med Selskabets mindre Guldmædaille, sftd. S. 323—91. (Krit. Lillf. 1776, Nr. 22; Krit. Journ. 1777, S. 283—85).

I „Minerva“ (Tale da han blev indsat som Sæcadetacademiets Chef, holden paa Academiet, 1792. IV. 46—61); i „Ny Minerva“ (Tanker, som denne Tid gav Anledning til, 1807. IV. 190—200).

Om Saltvandsfiskerierne, indført i de af C. Christensen udgivne »Decorative Meddelelser«, S. 1. 1821. S. 33—60; S. 2. S. 1—14.

Af ham hæves adskillige med Et betegnede Anmærkninger i J. B. Winterfeldt's Skrift: »Trøstens Velsig«. Kbh. 1813.

Stibolt (Ernst Wilhelm), Nysansfertes yngste Søn; f. d. 11te November 1785 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission 1805; 1807 Jænderif, og 1812 Secondlieutenant ved Livgarden til Fods; d. 28. Januar 1813 Kammerjunfer; d. 21de Febr. 1814 Landmaaler; 1817 Premierlieutenant; d. 18. Marts 1828 Regimentsquartiermester og Auditeur ved bemeldte Livgarde, samt karakteriseret Capitain. † 1832. — * Laurentia Nicoline Dresing (f. 1787, † $\frac{5}{2}$ 1845, en Datter af Præsten ved Bartou i Kbhvn, Nicolai Dresing († $\frac{17}{10}$ 1807, 64 A.) og Maria Elisabeth Nubach).

Theoretisk Regnekunst for Ungdommen. Kbh. 1823. (»Dagen« 1823, Nr. 204).

Baaben for Grenaderen, Muffeteren og Jægeren. Kbh. 1824. (»Dagen« 1824, Nr. 37; Magaz. for milit. Bidskabel. VII. 568—72, af G. W. v. Bergen; jvfr. sld. S. 758—62, af Stibolt).

Stibolt (Thomas Christian), Broder til ovenangførte Andreas Henr. Stibolt; f. d. 5te Septbr. 1744; blev d. 7. Febr. 1765 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 22. Febr. 1773 Premierlieutenant; d. 18. Octbr. 1781 Capitainlieutenant; d. 6. Marts 1789 Capitain. Var Commandant paa Christiansø fra d. 11. Juni 1783 til d. 7de Marts 1795; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 26de Maj 1816. — * $\frac{2}{5}$ 1785 Maria Magdalene Dresing (f. $\frac{1}{4}$ 1746, † 1807, Datter af Provst Stephan Dresing i Tranterup). — (Jvfr. Gardes Efterretn. IV. 291).

Kort fuldstændig Fordeeling og Commando ved et tremasket Skib, som bruger Cabellasing. Kbh. 1809.

En kort og let Methode mod Dæsternerne. Oversat af Engelft af Ch. Leslies Brev til en Ven. Kbh. 1815.

Stoekfleth (Frederik Wilhelm), f. i Nykjøbing i Sjælland d. 2. Aug. 1793, en Søn af Eggert Christian de Stoekfleth, Stiftslandinspector i Laaland, Falster og Møen (f. 1747, † 1822), og Cathrine Sophie Margrethe f. Weinschænck; blev 1821 affædiget som Premierlieutenant af Armeen, siden Capitain. — * Sara Birgitte Nielsen (f. 1793, † $\frac{1}{10}$ 1849).

Digteriske Forsøg. Kbh. 1826. — Græfervennen. Et Ugeblad. ibid. 1827 —29. 4to. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 121, 125—26). — Fortællinger og Eventyr. ibid. 1828. — Allschaande. Et Ugeblad for alle Stænder. 1.—2. Bd. ibid. 1830—31. 4to; begyndt 1829. (Jvfr. »Politivennen« 1831, S. 247—48; 369). — Mindeord i Anledning af Prindsen af Philipsthal's Død. ibid. 1834. — Tilfæg til Almanaken for 1835 (2den Udgave e. a.), 1840, 41, 42. Kbh. (Jvfr. Kbhpost. 1835, Nr. 50—51; Berl. Tid. 1840, Nr. 19). — Sang i Anledning af Deres Majestæter Kongens og Dronningens Sølvbrødsdag den 22de Mai 1840. Kbh.

— Scener af Feltslagene ved Ligny og Waterloo i Aaret 1815, af en hidtil utrykt Dagbog, oversat. *ibid.* 1842. — 8 Krigsfange. *ibid.* 1849.

I Kbhvns Skilderi (Til den Rige og Belhavende, 1827, Sp. 234); — i „Kjøbenhavns posten“ (Om Folkefrister, 1835, Nr. 50—51).

Digte, afprente i „Harpen“, udg. af A. P. Liunge (f. Cr. 3. Marg. Nr. 34); „Den Verlingste Tidende“ (1848, Nr. 19); „Dannevirke“ (XI. Nr. 33).

Stoekfleth (Gabriel), Nysanførtes Farbroder; f. 1756, en Søn af Premierlieutenant Eggert v. Stoekfleth og . . . v. Mühheim; var Commissionair i Kjøbenhavn. † 27. Januar 1816. — * 1786 Christine Cathrine Schow († 1796, 32 Aar).

Tale d. 7de Aug. 1792, da det forenede borgerlige Styrelsestabe underskrev de vortagne Love, i „Minerva“ 1792, III. 199—203.

Stoekfleth (William Walker), f. d. 16. Apr. 1736, Søn af Etatsraad, Alesesfor i Over-Hofretten i Norge, Frederik de Stoekfleth (f. 1701, † 1748) og Anne Cathrine f. Walker; blev d. 25. December 1755 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Jan. 1760 Premierlieutenant; d. 9. Decbr. 1767 Capitainlieutenant; d. 8. Marts 1770 Capitain; d. 18. Octbr. 1781 Commandeurcapitain; d. 31. Juli 1790 Commandeur; d. 22. Decbr. 1797 Contre-Amiral; d. 6. Apr. 1804 Vice-Amiral; d. 9de Febr. 1808 Ridder (Stortors) af Danebroge; afgik fra Sø-Etaten d. 25. Marts 1814. † 1ste April 1818 i Vestby Præstegaard ved Moss. — * Johanne Georgine Vieth (f. 1749, † 1797), Datter af Equipagemester ved Holmen, Capitain Johan Georg Vieth (f. 1709, † 1749) og Cathrine Nicoline Brygmann.

Skrivelse af 3die Octbr. 1784 til den i Videnskaberne Selskab nedsatte Commission over de Armandste Sø-Uhre, i det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skr. Ny Saml. III. Deel, S. 110—116.

Stoekholm (Jens), f. d. 15de Marts 1771 i Horsens, hvor hans Fader Nicolai Stoekholm var Organist og Kjøbmand og gift med Maren Fischer († 2° 1836 i sit 88de Aar i Aalborg). Dimitteret fra sin Fødebyes Latinskole blev han Student i Efteraaret 1790 (ikke 1788); udmærket ved den philolog.=philosophiske Examen i det følgende Aar; tog i April 1793 theologisk Attestats (Laudab.; specimen scriptum egregia laude dignum); fortsatte derefter sine Studeringer ved Universitetet; var Alumnus paa Borchs Collegium, og ernærede sig tillige ved at give Underviisning i de academiske Videnskaber; blev d. 21de Septbr. 1798 Sognepræst til Dollerup, Finderup og Ravnstrup, og d. 14de August 1801 til Wammen, Lindum og Vigum, i Viborg Stift; d. 10. Juli 1812 tillige Amtsprovst for Nørlyng, Rinds, Sønderlyng, Middelfom og Houlberg Herreder, og fungerede endvidere i endeel Aar som Stiftsprovst

i Viborg Stift; udnævntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge; d. 15de August 1827 til Stiftsprovst i Aalborg Stift, Provst for Rjar Herred og Aalborg Provsti, samt Sognepræst for Frue-Menighed i Aalborg og Annexet Nørre-Tranders; d. 5te Juni 1829 til Sognepræst ved Budolphi Kirke i Aalborg; fungerede tillige siden 1827 som Vicarius episcopi i Aalborg Stift. † 21de Februar 1833 i Aalborg. — * 1. 1800 Karen Margaretha Friborg († $\frac{1}{5}$ 1815, 35 Aar gl., en Datter af Præsten Peder Wandet Friborg i Borde, Viborg Stift (f. $\frac{1}{2}$ 1744, † $\frac{1}{4}$ 1822, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog 1824—6, S. 120—1) og Mariane, f. Schjernbek. * 2. 1817 Anne Svendsen (Datter af forhenværende Godsbestyrer Svendsen paa Skjern). — (Nekrolog i "Dagen" 1833, Nr. 55; jvfr. Møllers Tidsskr. for Kirke og Theol. III. S. 312—38, af J. Møller og G. P. Brammer; Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 152—53; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 156—58; Molbechs Nord. Tidsskr. III. S. 119).

De systematibus religionum *Mosis et Christi*. Disp. pro Stipendio Colleg. Medicæi. Hauniæ 1798. — Religionen efter Fornuft og Bibel i deres Overensstemmelse, især for Studerende, dernæst ogsaa for Læsere, som have nogen Øvvelse i at tænke. Af G. F. Seiler. Oversat. Aarhus, 1801. (L. E. 1801, Nr. 25). — Frimodig og besæden Yttring om Ægteffabs Skilsmisser. Eller: Synes ei Tidens hyppige Ægteffabs Skilsmisser igjen at fremkalde Lovens ferdums Strænghed til Værn om dette Samfund? Viborg, 1804. 40 S. 8. (L. E. 1806, Nr. 42). — Troestfabs Plikt imod Regieringen i Farens Tid. Prædiken paa 15de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1807. 20 S. 8. — Veiledning til en fordeelagtig Hørvæl, især for de Egne, hvor dens Dyrkning endnu er lidet bekendt. ibid. 1810. 24 S. 8.

Løbsagtighed er ingen Synd. Denne Mening bestrædet af J. Stochholm. Randers, 1818. 2det Oplag. ibid. eod. (jvfr. Art. Jacob Andresen og L. E. Grønlund). — Beviis, at Jacob Andraesen foer med Usandhed og Usandfærdighed, da han skrev sine Bemærkninger ved Skriften "Løbsagtighed er ingen Synd". Randers, 1818. (jvfr. Art. Peer Petersen).

Advarsel mod Demagogernes bedrageriske Forestillinger, fillet til alle Folkeforførere i alle Lande. Viborg, 1820. (jvfr. Kbhvns Skilberer 1820, Nr. 31, og Art. E. L. Sinding).

Prædiken paa første Juledag 1825 over Texten: Luc. II. 1—14. Viborg, 1826.

Marcus Tullius Cicero om Pliakterne, fordansket og med Anmærkninger, meest historiske, forsynet. Viborg, 1827.

Selvmorderens Forbrydelse, bestuet i Christendommens Lys. Aalborg, 1831.

J "Minerva" (Ciceros Cato den Ældre, oversat, 1797. IV. 265—314).

J Gallefens "Magazin for Religionslærere" (En Valgprædiken, VII. 1. 264—281; jvfr. L. E. 1798, Nr. 44).

J Møllers "Theologisk Bibliothek" (Esaias 5te Kapitel. (udarbejdet for Geistlighedens lærde Bestjefigelser i Viborg Stift, for Landemødet 1812), IV. 304

—12. (Æ. T. 1814, S. 475—77, af P. E. Müller). — J Sammers „Nyt theolog. Bibliothek“ (Udvalgte af Esaias og Davids 12te og 22de Psalme, metrisk oversatte. (Udf. ved Landemødet i Viborg 1821), I. 211—22. (Æ. T. 1823, S. 497—99); Davids fem første Psalmer, efterlignede i en fri metrisk Oversættelse, IV. 275—89. (Æ. T. 1824, S. 551—52, af N. Møller); Bevis for, at den kristne Kirke ikke grunder sig paa det apokaliptiske Symbolum, men paa den hellige Skrift, udført i Anmærkninger over de Grundtvigske Sætninger i Maanedsskrift for Christendom og Historie, 1ste Binds 5te Hefte Pag. 439, a, b, c, d, i XX. 199—242. (Æ. T. 1832, S. 714—15; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 984; jvfr. Møllers Tidsskr. for Kirke og Theol. II. 1—32).

J Brammers Samling af „Kirkelige Helligedstaler“ (Prædiken paa 7de Søndag efter Trinitatis 1831, i 1ste Samling, S. 3—15; jvfr. Æ. T. 1832, S. 173).

Breve i Bibelselskabets 5te Beretning, S. 93—95, og i 14de Beretn., S. 85.

Brev til Prof., Rector Oluf Worm, dat. 23. April 1793, i Indbydelseskriftet fra Horsens lærde Skole for 1844, S. 47—49.

En Hypothese, Cholera angaaende, i Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 172.

Stockholm (Peter Wandet), Nysansfortes Søn, f. d. 30te Juli 1802 i Vammen Præstegaard; blev Student ved privat Dimission 1821; tog i Octbr. 1825 theologisk Attestats (Laud.); blev i Efteraaret 1827 konstitueret som Lærer ved Cathedralskolen i Aalborg; d. 16. Juli 1828 Sognepræst til Hobde og Histrup i Ribe Stift; d. 21de April 1832 Medlem af Tiendecommissionen for Øster- og Vester- Horne-, Slang- og Skade-Herreder (indtil $\frac{2}{4}$ 1837); d. 27. Septbr. 1836 Sognepræst til Leving og Hørup i Marhuus Stift; d. 19de Januar 1839 tillige Provst for Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder under Viborg Amt; d. 1ste Decbr. 1845 Sognepræst til Ørsted i Marhuus Stift; d. 27de Decbr. f. N. tillige Provst for Mougø, Sønderhalb og Nørre Herreder under Randers Amt. — * Emilie Henriette Wahl, Datter af Lømmemester Wahl i Kbhvn.

Vi ere Mennesker, ikke Guder. Mod Hr. Dr. phil. N. Fabers Yttringer i det første af hans 5 Breve til Pastor Grundtvig, Randers, 1826. (jvfr. Grundtvigs og Rudelbachs Theol. Maanedsskr. V. 172).

Udtag af den bibelske Historie ved J. B. Daugaard og P. W. Stockholm. Med en Fortale af Tage Müller. Kbh. 1835. (Tidsskr. f. Almuesolevæf. II. S. 280—82). Andet Dplag. ibid. 1838. (jvfr. T. f. L. o. R. II. 316 figg.). Tredie Dplag. ibid. 1845. Fjerde Dplag. ibid. 1848.

Hr. Stænderdeputeret E. H. Hansen tilretteviiist i Anledning af hans Angreb paa den danske Geistlighed. Et jydsk Sendebrev. Viborg, 1839. (T. f. L. o. R. II. 103—11; Kbhpost. 1839, Nr. 81, 146, 164).

J „Maanedsskrift for Litteratur“ (Anmeldelse af: N. Berg „Til den danske og norske Geistlighed“, 1834, i XIV. 235—86; jvfr. XV. 193—220, samt „Bemærkninger“, som fulgte med samme Bind, 4 Sider 8vo).

Storm (Peter Martin Malling), f. i Stobborghuus d. 10de August 1805, en Søn af Toldcontrolleur Rasmus Malling Storm (døbt i Standerup $\frac{1}{10}$ 1776, † $\frac{1}{10}$ 1819) og Else Cathrine f. Sviger (f. i Gredstedbro $\frac{2}{2}$ 1777, † $\frac{1}{7}$ 1835, Datter af Controlleur Friderich Sviger, i Gredstedbro, og Erica Mundelstrup Pedersdatter). Kom 1816 i Ribe Cathedralsskole; afgik derfra til Universitetet 1824; var i 2 Aar (1826—28) Secretair hos Gehejme-Statsminister Dve Malling; afsløbere i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev fra 1ste Octbr. f. A. konstitueret og den 21. Maj 1831 udnævnt til virkelig Adjunct ved Roskilde Cathedralsskole; d. 3die August 1832 ordineret Katechet og 1ste Lærer ved Borger-skolen i Kjøge; d. 12te April 1841 Sognepræst til Betterløv og Homb i Sjælland. † 27de Maj 1843. — * Bernhardine Magdalene Middelse (f. $\frac{1}{2}$ 1813 i Kbhvn, en Datter af Commandeur-Capitain Bernhard Ulrik Middelse og Magdalene Foersom). — (Jvfr. Fr. Barfod: „Danmarks Gejstlighed“, I. S. 162).

Christelige Ord ved Graven, indeholdende ni Taler. Kbh. 1840.

Anmeldelse af Biskop J. P. Mynsters Udkast til en Alterbog og et Kirke-Ritual for Danmark. Kbh. 1810. — (Eideels efter Autogr.).

Stoud (Frederik), f. d. 5te Februar 1759 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cort Stoud var Procurator og gift med Christine Weimann († $\frac{1}{1}$ 1810 i sit 86de Aar); blev dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole 1777; tog i det paafølgende Aar anden Examen med bedste Charakter, og dyrkede derefter Philologien og de skønne Videnskaber; var Lærer for Gehejmeraad Carstens's Broder sønner, og antoges 1783 til Lærer for Grev A. G. Moltke's tvende yngste Sønner, nuværende Gehejmeconferenceraad Grev D. Moltke og Gehejmeconferenceraad, Grev E. Moltke til Aagaard; ledsagede, efter at have fortsat Underviisningen i 5 Aar, Grev D. Moltke paa en treaarig Udenlandsrejse i Tydskland, Holland, England, Schweiz og Italien; opholdt sig derefter et Aarstid i Fædrelandet, og tiltraadte atter en tre Aars Udenlandsrejse som Høvmester for Grev Wille Brahe; blev ved sin Hjemkomst bestiftet 1797 til Fuldmægtig og d. 12. Decbr. 1798 til Kammersecretair i Generaltoldkammer- (og Commerce-) Collegiet; d. 15. Novbr. 1799 tillige Committeret i samme Collegium; var desuden, fra d. 4de Octbr. 1799 til d. 20de April 1804, Politimesterens Medhjælp ved at igjennemgaae de i Trykken udkomne Skrifter i Kjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1804, S. 268); blev 1808 virkelig Justitsraad; d. 22. Decbr. 1812 Deputeret i ovenmeldte Collegium; d. 29. Decbr. f. A. virkelig Etatsraad. † 30te Maj 1823. — * $\frac{2}{3}$ 1799 Anne Marie Abildgaard (f. 1774, en Datter af Professor, Dr. med. Peter Christian Abildgaard (f. $\frac{2}{2}$ 1740, † $\frac{2}{1}$

1801) og Margrethe Kirstine f. Jagenreuter (f. $\frac{1}{4}$ 1738, † $\frac{2}{8}$ 1825). — (Jofr. Thaarups fødrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 241—44; L. T. 1823, S. 362—64, af P. E. Müller; „Dagen“, 1823, Nr. 130; Høft's Erindr. S. 70, 138—39).

Wielands Oberon, et Heltebidt i tolv Sange, paa Dansk. Udgivet af Selskabet til de skønne Videnskabers Fjorremmelse. Kbh. 1792. (L. E. 1794, Nr. 17; Neue Bibl. der schön. Wissenssch. Bd. 55. St. 1.),

Tanke'r ved Tabet af Norge til Medborgeres Eftertanke af Frederik Cortsen, Student. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 21. 22; Kbhøns Skilberi 1815, Nr. 33).

Om Skrivemaaden i Embeds-sager, sex Breve fra en ældre Embedsmand til en yngre, udgivne ved Frederik Cortsen. Kbh. 1816. (L. T. 1819, Nr. 38 og 40; Kbhøns Skilberi 1816, Nr. 72). Andet Dplag (under Forfatterens eget Navn). ibid. 1819. (L. T. 1821, Nr. 26).

Lære om almene Velstand i Forbindelse med Statshuusholdning efter J. B. Gay ved Frederik Cortsen. I.—II. Bind. Kbh. 1818. (L. T. 1820, Nr. 46. 47. 48; Høft's Søndagsbl. 1818, S. 18—20; Deconom. Correspond. 2. Aarg. Nr. 16).

Lordenveiret og dets Virkninger, et Digt, indf. i „Forsøg i de skønne Videnskaber“ XIV. Stykke, S. 103—30. (L. E. 1784, Nr. 48. 49).

Bidrag i de første Aargange af Rahbe's „Den Danske Tilskuer“ (under Mærket **y**); i J. K. Høft's „Den Nordiske Tilskuer“, og i „Kjøbenhavn's Skilberi“.

Stoud (Otto Ludvig), Sønnens Søn af Biskop Ludvig Stoud i Christianssand (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 582); f. d. 1ste Juli 1743 i Kjelby paa Møen, hvor hans Fader Ludvig Ottosen Stoud (f. $\frac{1}{2}$ 1709 i Christianssand, † $\frac{6}{11}$ 1765) var Sognepræst og gift med Anna Maria With (f. 1721, † 17**), eneste Datter af Præsten Jens With i Kjelby). Underviist i Hjemmet blev han 1757 sat i Bordingborg Skole, og afgik derfra til Universitetet 1759; ansattes i Octbr. 1761 som Cantor og anden Lectiehører ved Bordingborg Skole; absolverede 1765 den theologiske Embedsexamen; erholdt d. 10de August 1773 Magistergraden; blev d. 14. Octbr. f. Aar adjungeret, og 1788 virkelig Rector ved bemeldte Skole; fik d. 5te Decbr. 1806 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13). † 14de Juni 1818 i Bordingborg. — * 1. Frederikke Lovise Charlotte Jensen, Datter af Christen Jensen, Slotspræst til Fredensborg og Sognepræst til Asminderød og Gronholt. * 2. Johanne Marie Kruse († $\frac{1}{3}$ 1823). — (Nekrolog, af J. L. Rasmussen, i L. T. 1818, Nr. 45, S. 717—20; Biographi i Suhre's Efterretn. om Bordingborg Latinskole, 1825, S. 27—32, og i hans Smaafr. II. S. 115—119; jofr. Statstid. 1818, Nr. 52, 53 (Tillæg), og 56).

Chrestomathia Ciceroniana. Eller udvalgte Stykker af M. Tullius Cicero's

Strifter med tilføiede danske Anmærkninger. Kbh. 1799. (anm. af J. Baden i Univerf. Journ. VII. 131—33).

Stouenberg (Frederik), f. 1797, Søn af Jøer Rasmussen Stouenberg, Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Rosenborg Slot (f. 1758, † 1834), og Kirstine f. Finsteen (f. 1765, † 1808, næstældste Datter af Møller Rasmus Finsteen og Dorthé Sophie Engelbreth); tog dansk-juridisk Examen, og blev 1816 Copiist under Statsgjelds-Directionen; d. 17de Octbr. 1826 Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Rosenborg Slot.

Merkwürdigkeiten des königlichen Schlosses Rosenberg zu Kopenhagen. Koph. 1828 (1827), mit 1 Kupf. (L. L. 1827, Nr. 52).

Rosenborg Slot og sammes historiske Mærkværdigheder og Kunstsager. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 132). — Paa Franst. Copenh. 1839. Paa Tydsk. ib. 1840. — Rosenborg Slots historiske Mærkværdigheder. ib. 1845. Paa Tydsk. ib. eod.

J. Fr. Thaarups „Beskrivelse over Kjøbenhavns Mærkværdigheder“ (1821) leverede han Efterretningerne om Rosenborg Slot, hvoraf en stor Deel er atter optagen i det førnævnte Skrift.

Stougaard (Jens), f. d. 30. Octbr. (ifølge 23. Novbr.) 1761 i Aarhus Stift i Landsbyen Nye, hvor hans Fader Peder Pedersen var Snekker og gift med Anne Cathrine Herholdt; kom 1775 i Aarhus Latinskole; blev derfra dimitteret til Universitetet 1783, udmærket ved Examen Artium; d. 24. Juni 1788 anden Lectie-hører ved Nøeskilde Cathedralskole; d. 2. Octbr. 1789 Vice-Conrector ved Cathedralskolen i Aarhus; underkastede sig 2° 1791 Skole-Embedsexamen (Laud. u. c.); blev s. A. virkelig Conrector; d. 8. Marts 1805 Vicarius Rectoris, og d. 27. Decbr. s. A. Rector ved samme Skole; fik d. 2den Septbr. 1815 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 25. Maj 1826 til Ridder af Danebrog. † 4de Marts 1838 i Aarhus. — * 1791 Johanne Marie Secher (døbt 2° 1773 i Rasted Kirke, † 2° 1836), en Datter af Ancher Jørgen Secher, Ejer af Kjærbygaard og Vester-Enge i Aarhus Amt, og Anna Maria f. Mørch. — („Jens Stougaard. En Nekrolog. Indbydelseskrift af H. H. Blache. Aarhus (1838)“; jvfr. Hundrups biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 70—71; Hertels Beskr. ov. Aarhus Domkirke, II. 485—86; Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 156—57; Berl. Tid. 1838, Nr. 70. — Om et til hans Minde oprettet Legat, f. Selmers Arnbog for 1845, S. 44—45; Dødt's „Materialier“, Nr. 141).

Tale paa Hans Majestæt Kongens Fødselsdag. Aarhus, 1831.

3 „Minerva“ (Noget i Anledning af Jbeer høit lærde Skolevæsen vedkommende (under Marked St— —), 1795, III. 30—58).

3 Maanedsskrifterne „Sydernes Ven“ og „Elio“ (Aarhuus 1797—99), af hvilket sidste han var Udgiver, (Afskillige Bidrag).

3 Engelstoffs „Universitets- og Skole=Annales“ (Summarisk Indhold af hans Indsættelses-Tale som Rector i Aarhuus, d. 21de Febr. 1806, i Aarg. 1806. I. 170—74; Professor, Rector emerit. Thure Krarups Neurologi, 1808. I. 359—61).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 9de Juli 1830, indf. i Indbydelsesfr. fra Hørsens lærde Skole for 1844, S. 82—84.

Stouder (C.).

Bagateller. Kbh. 1819. 31 S. 8. (L. T. 1820, S. 5960).

Strelig (J.).

Neue Beyträge zur Elementargeometrie. Kopenh. 1815.

Stricker (Jost Alexander), f. i Norge d. 22de Decbr. 1775, ældste Søn af Generalmajor Carl Alexander v. Stricker, Chef for 2det agershusiske Infanteri-Regiment samt Ridder af den russiske St. Georgs Orden (f. 1° 1731, † 1° 1820), og Margrethe Charlotte Rømeling (f. 1° 1743, † 1° 1802, en Datter af Generalmajor v. Rømeling). Besøgte det norske militaire Institut i Christiania, hvorfra han blev dimitteret 1794. Var da Lieutenant i det nordensjældske Regiment (med Anciennitet af 6 1788); kom ned til Danmark; blev d. 10. Juli 1798 Premierlieutenant; d. 10. Juni 1803 Capitain; d. 17. Juni 1815 Major og 1823 Bataillonscommandeur i det daværende 2det jydsk Infanteri-Regiment; d. 1ste Novbr. 1828 Oberstlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Oberst; festligholdt d. 6. Juni 1838 sit 50 Aars Embedsjubilæum (f. „Dagen“ 1838, Nr. 138); blev d. 16. Juli 1839 Branddirecteur i Kjøbenhavns Amt. † 30te Januar 1841 i Frederiksberg. — * 1806 Maria Amalia Henrica Majus, f. Stjæring (f. 1° 1787).

Om den militaire Tjeneste, for Soldater, Underofficerer og Officerer af Infanteriet, samt anvendelig for Kystforsvarerne, et Forsøg i 3 Dele. Kbh. 1812.

Om Bajonet-Angreb. Af et tydsk militairt Tidsskrift frit overfat. Kbh. 1831.

Strodtmann (Johann Sigismund), en Søn af Jubelkereren, Consistorialraad Adolph Hinrich Strodtmann, Sognepræst i Haderslev (f. 7 1753 i Preeg, † 1° 1839, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 594—96); er f. d. 20de Juli 1797 i Haderslev; Student i Kiel Michaelis 1815; Candidat i Theologien paa Gottorf (2 m. r. A.) 1820; blev 1821 Lærer ved den latinske Afdeling i St. Petri-Skole i Kjøbenhavn;

b. 24. Decbr. 1822 Collaborator ved den lærde Skole i Husum; d. 20. Decbr. 1825 Subrector ved Flensborgs lærde Skole; d. 20de Maj 1840 Sognepræst i Haderslev. — (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 596).

Schilleri carminis renuntiatio inscripti versio Latina, quam protectionis tesseram offert fautoribus atque amicis. Hafniae, 1823. 8 pagg. 4to. (optrykt i G. Seeboke's Archiv für Philolog. u. Pädagog. 1825. S. 4. S. 750—52).

3 Rbhvns-Skilderi (Ueber Teutschheit und Dänenthum, 1821, Nr. 85. (Jvfr. Nr. 88, af C. H. Bisby); Arznei für den Studenten C. H. Bisby, f. A. Nr. 90. (jvfr. Nr. 92, af Bisby); Schulbige Erklärung hinsigts der Bisby'schen Person, f. A. Nr. 93; Unkunde und Mißverstand, f. A. Nr. 102).

Strynøe (Andreas Hendrichsen), f. d. 22de Maj 1780 paa Strynø under Svendborg Amt.

Søemanden A. H. Strynøes sandsfærbige Tildragelser, skrevet af ham selv. Kbh. 1823.

Strætt (Jørgen), f. d. 16de Novbr. 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Niels S. († 1786) var Kjøbmand og gift med Elisabeth Catharina Eggeriis; kom, efter privat Underviisning, 1769 i Frue-Lættinskole, og blev derfra dimitteret til Universitetet 1772; var Candidat paa Frederiks-Hospital; tog i Maj 1783 medicinsk Embedsexamen, og nedsatte sig i Febr. 1785 som privat Practicus i Helsingør; disputerede 1787 for Doctorgraden i Medicinen. † 1819. — * 1° 1786 Anne Margrethe Høy f. Ploetross (f. 1753, † 1° 1832 i Helsingør, Datter af Sværdfeger Niels Christian Ploetross og Elise Marie f. Hegelund). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udstedte Program).

Tentamen de Venæ sectione Part. Ima & Contin. Ima. Havn. 1774—75; — Specimen med. de Historia & curatione febris rheumaticæ cum Hysteria junctæ. ibid 1776; — Exemplum virtutis febrifugæ florum arnicæ. ibid. 1778. (Disputationer i det medicinske Selskab). — *Observationes de inflammationibus pectoris chronicis, angina pectoris, atque vermibus.* Diss. inaug. ibid. 1787. (L. E. 1788, Nr. 19).

Strøm (Christian Ludvig), f. i Roeskilde d. 8de Februar 1771, yngste Søn af Etatsraad Ole Strøm, Stiftsfriver i Sjælland, Forvalter ved Roeskilde Domkirkes Gods samt Hospitalsforstander ved Duebrødre-Kloster (en Tvillingbroder til Naturforskeren, Prof. Hans Strøm, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 583—84), f. 2° 1726 i Borgunds Præstegaard paa Søndermø, † 1° 1782, jvfr. Molbechs Vidensk. Selsk. Hist. S. 93. 96. 99. 104—8), og Ulrikke Eleonore f. Langhorn (f. 1737, † 181*, en Datter af Oberstlieutenant, Slotsforvalter og Commandant paa Rosenborg Slot, Magnus Langhorn og Dorothea Elisabeth f. Wagner). Dimitteret fra sin Fødebyes Domskole, hvori han op-

toges fra sit 3de Aar, blev han Student i Efteraaret 1788; afsløvere i Octbr. 1793 den theologiske Embedsexamen („Laudab., et quidem ob utrumque specimen præcipua laude dignus“); udnævntes i Decbr. 1794 til Alumnus paa Borchs Collegium, hvor han siden blev Inspector; vicarierede som Lærer i Koeskilde Skoles 5te Læctie fra Decbr. 1795 til Septbr. 1797; blev 1801 Vicarius for Rector Woldike i Slagelse: d. 30. Octbr. f. A. Lærer i Katechisation, Religion, Bibel- og Religionshistorie m. m. ved Skolelærers-Seminarieret paa Blaagaard; gjorde 1802—3 en pædagogisk Rejse i Tydskland og Schweiz, og besøgte Pestalozzi's Institut i Burgdorf (s. Collegialtid. 1803, S. 67—68); blev d. 25de Septbr. 1809 Sognepræst til Kregome og Vinderød i Sjælland; var ogsaa i nogen Tid Feltprovst; er Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab. — * 2^s 1806 Karen Marie Nyerup (ældste Datter af Professor Rasmus Nyerup og Elisabeth Margrethe f. Clausen). — (Jvfr. Jensen om Jonstrup Seminarium, S. 46—47; Høft's Erindr. S. 166).

Notiones vitæ futuræ inter Judæos vulgares. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. Havn. 1796. — De parabolis Christi. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. ibid. 1798. — Den Pestalozziske Elementar-Underviisnings Hovedpunkter; udviklede i en Recension over Steinmüllers Bemærkninger imod Pestalozzi's Methode. Kbh. 1804. (Marb. theol. Annal. 1804, Juni; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Möllers N. theol. Bibl. XIX. S. 200—1). — Précis succinet de la méthode d'instruire de Mr. Pestalozzi. Copenhague 1805; ogsaa indf. i Archives littéraires 1806. Févr. No. 26. (Leipz. L. J. 1810, Juli, S. 1390). — Den Sokratiske katechetiske Underviisnings-Methode. Kbh. 1806. (Trykt som Manuscript). — Salzmanns Anviisning til Opdragers Opdragelse. Oversat. ibid. 1807.

Forstandsbøvelser til Brug ved Underviisningen i Almueskoler. Kbh. 1816. 2det Dpl. ibid. 1817. (Gen. L. J. 1818, Ergzbl. Nr. 19).

Bibelske Fortællinger af det gamle og nye Testamente tilligemed udvalgte Stykker af de bibelske Bøgers Indhold. Kbh. 1816. (L. L. 1817, S. 343—47)

Bibelsk Historie for Begyndere. Kbh. 1817. (1816). 3die Dpl. ibid. 1835. (jvfr. L. f. L. v. R. II. 316 flgg.). 4de Dpl. ibid. 1843.

Fremstilling af den Bell-Lancasterske eller gjensidige Underviisningsmaade. Kbh. 1819. (L. L. 1823, S. 103; Høft's Morgenbl. 1819, Nr. 29; Mønsters og Abrahamsons om den indb. Underviisn. II. S. 294—96; Allg. S. J. 1820, III. Nr. 276, S. 457—59).

Professor og Ridder Rasmus Nyerups Levnetsløb, beskrevet af ham selv. Efter hans Død udgivet med tilhørende Bilag af E. L. Strøm. Kbh. 1829. (Udtog i Abhpost. 1829, Nr. 190, 91, 92).

Naturhistorisk Læsebog for Menigmand. 1ste Hefte. Pattebyr. Med 32 Træsnit. Udgivet af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug. Kbh. 1811. („Dagen“ 1841, Nr. 230; Fædrel. II. 1841, Nr. 673 (af S. L. N. Drejer), og Nr. 687; jvfr. „Dagen“ 1841, Nr. 215; Dansk Folkebl. VII. S. 68). 2det Dpl. ibid. 1844. (jvfr. „N. Portefeuille“ 1844, II. S. 71—72). 3die Dpl. ibid. 1847. —

2det Hefte. Fugle. Med 34 Trasnit. Udgivet af Selsk. for Trykkes. rette Brug. ibid. 1842. 2det Dyl. ibid. 1847. — 3die og 4de Hefte. Krybdyr og Fiske. Med 36 Trasnit. Udg. af Selsk. for Trykkes. rette Brug. ibid. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 288). 2det Dyl. ibid. 1847.

Betegnende Træk af Dyrenes Liv, til Oplysning om deres Naturbestaffenhed, Levemaade og Afdarb. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

I Bierdingaarskriftet "Egeria" (Brev til Prof. Sander om Pestalozzis Institut og Læremaade, i 1ste Aarg. I. S. 121—39, 486—502. (L. E. 1807, Nr. 25; jøfr. Worms Breve til Myerup i Möllers N. theol. Bibl. XIX. 199); Detaillerede Efterretninger om adskillige, mestendeels udenlandske Læreanstalter, samlede paa en pædagogisk Reise, i 1ste Aarg. II. S. 118—64; Bidrag til den Pestalozziske Methodes Historie, sftd. S. 204—25, 469—76 og i 2den Aarg. I. S. 313—26; Om den katechetiske Methodes Værd og Anvendelse i Religionsunderviisningen, med Hensyn paa de i nyere Tider opfaste Indbendinger imod dens Brug, sftd. S. 364—84. (Neue theol. Annal. 1805, S. 433).

I "Det Skandinaviske Litteratur-Selskabs Skrifter" (Om Dydragelse til Mandighed, 1807. I. S. 249—83; særskilt aftr. Kbh. 1808. (L. E. 1809, S. 159—60).

Recensioner i "Kjøbenhavnste Efterretninger om lærde Sager" (f. Ex. over E. F. Dichman "Korsøg til en dansk Sproglaere", 1801, Nr. 10; N. H. Gude "Sprog- og Forstandsøvelser", 1809, Nr. 26; J. E. Dolz "Kort Lærelære, overs. af R. L. Rahbek", 1809, Nr. 37); — i "Danst Litteratur-Tidende" (Katechetiske Skrifter af N. Holst og S. G. Weichmann, 1814, Nr. 24, 25); — i Høst's "Morgenblad" (over de om den Bell-Lancasterste Methode af J. Harder og R. Raczay udgivne Skrifter, 1819, Nr. 34).

Strøm (Henrich Ludvig), Nysanførtes Broder; f. i Roeskilde d. 6. Decbr. 1767; dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Domskole 1785 (sffe 1784); tog 1792 theologisk Attestats (Laud.); blev Amanuensis hos Bisshoppen i Sjælland, samt Bogholder og Regnskabsfører ved de offentlige Stiftelser, som staae under Sjællands Biskops særskilte Bestyrelse (indtil 1820); d. 18. Decbr. 1805 tillige Bogholder i det danske Cancelli (indtil 1812); d. 4de Novbr. 1809 virkelig Cancelliraad. † i Foraaret 1830 i Kbhvn. — * 1. $\frac{2}{3}$ 1798 Dorothea Marie Carlsen. * 2. $\frac{2}{3}$ 1803 Frederica Birgitte Carlsen († i Aug. 1815, i en Alder af 35 Aar).

Authentisk Efterretning om Capitel's Lærterne for Sjællands Stift fra 1751 til 1812. Kbh. 1813.

Strøm (Magnus), de 2de Foranførtes næstældste Broder; f. i Roeskilde d. 28. Aug. 1766; blev 1776 sat i Roeskilde Domskole og deponerede derfra 1782; tog i Januar 1787 theologisk Attestats (H. ill.); lagde sig saa efter Lægevidensskaben og underkastede sig i Decbr. 1793 den medicinske Embeds-examen (Laudab. unanimi consensu); var 1794—98 medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital; vandt 1795 Universitetets Guldmedaille for en

Afhandling over den Aret iforvejen udfatte medicinste Præisopgave: „*Quid est inflammatio vera, & in quo consistit ejus causa, sive determinare veram naturam & causam inflammationis*“ (jvfr. Badens Univers. Journ. III. S. 38—39); disputerede d. 19. Septbr. f. A. for Doctorgraden i Medicinen; var praktiserende Læge i Kjøbenhavn og Medlem af det Kgl. medicinste Selskab. † 10de Marts 1832, ugift. — (Autobiographi i det til hans (og J. S. Sartorff's samt J. G. Klein's) Doctorpromotion udfædte, af J. Wøldike forfattede Universitetets=Program; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller=Lex. XXXII. S. 463; „Dagen“ 1832, Nr. 64, 68).

Diss. inaug. de theoria inflammationis doctrinæ de calore animali superstructa. Hafn. 1795. (L. E. 1795, S. 654).

J „Phyf. oconom. og medico=chir. Bibliothek“ (Tvende practiske Observationer, II. 73—77; Om Aarsagen til de inoculerede Koppers mindre Farlighed, iftd. S. 77—79. (L. E. 1795, S. 229—30).

J „Acta Reg. Soc. med. Haun.“ (Observationes medicæ, Vol. IV. 1803. pag. 284—338 [1] De usu seri lactis aluminosi. 2) Dysphagiæ metastaticæ Historia. 3) Dysenteriæ catarrhalis cura. 4) Observationum de menorrhagia decas. 5) Febris tertianæ duplicis historia. 6) De febre, sic dicta pituitosa. Heraf ere de 2 første overf. paa Tydsk i „Sammlung von Abhandlungen zum Gebrauche pract. Aerzte“, Bd. XXI. St. 2. 1804. S. 6—26]; Plumbi acetici virtus styptica in variis hæmorrhagiæ casibus, Vol. V. (Nova Acta vol. 1). 1818. p. 85—93. [Udtog i „Samml. von Abhandl. zum Gebrauche praktischer Aerzte“, Bd. XXXI. St. 2. 1824. S. 183—90; Bibl. f. Læg. 1822. II. S. 121]; Impetiginis idiopathicæ descriptio, *ibid.* p. 169—75. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 122); Fermentum cerevisiæ in erysipelate maligno proficuum, *ibid.* p. 276—81. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124).

Strøm (Magnus), en Søn af ovenførte H. L. Strøm og F. B. f. Carlssøn, er f. d. 7de Novbr. 1808 i Kjøbenhavn; dimitteret 1825 til Universitetet af daværende Cand. Theol. (nu Biskop) G. P. Brammer; tog i det paafølgende Aar den philologisk=philosophiske Examen (Laud.); var fra April 1833 til Septbr. 1842 ansat som Assistent ved Notarial-Comptoiret; erholdt d. 17de Decbr. 1842 Bevilling som Translateur i det svenske, hollandske, tydske, engelske, franske, italienske, spanske og portugisiske Sprog i Kjøbenhavn.

Vaschaen, eller mange Eventyr i eet, af Capt. Marryat. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1836—37. 2den Udgave. *ibid.* 1846. (Marryats samlede Skrifter 8.—9. Bd.).

Sørøveren og de tre Kuttere, tvende Noveller af Marryat, oversatte af Engelsk. Kbh. 1837. Anden Udgave. *ibid.* 1845. (Marryats saml. Skr. 7. Bd.).

Newton Forster, eller Coffardie=Harten, af Marryat. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1837—38. (Marryats saml. Skr. 12.—13. Bd.).

Den gamle Commandeur, (Roman) af Howard. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1838.

Gensb'armen eller Henri de Terens, af G. F. N. James. Oversat af Engellf. Kbh. 1844 (1843). (D. u. L.: James Str. 26. Bb.).

Charles Tyrrell, af G. F. N. James. Oversf. af Engellf. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (James Str. 27.—28. Bb.).

Fætteren i Rjæbstaden, af Ch. Ballard. I.—II. Deel. (3: Provinsfernes Mytterier, af H. de Balzac, Ch. Ballard, Fr. Soulié, Alph. Brot. 1.—2. Bb. Kbh. 1844).

Intriguerne. Efter F. Soulié's „les drames inconnus“. I.—III. Deel. Kbh. 1845.

Kjærlighed, en venetiansk Historie af Horace Smith. Oversat fra Engellf. Kbh. 1846.

Uagerkarlen, af Mrs. Gore. Oversf. I.—II. Deel. Kbh. 1846—47.

Den franske Krigsfange, af Ernest Alby (la captivité du trompette Escotier). Oversf. Kbh. 1847.

Loi fondamentale du Royaume de Danemark, telle qu'elle a été adoptée par la Diète générale le 25 Mai 1849, & sanctionnée par S. M. le Roi Frédéric VII. en date du 5. Juin 1849. Traduction. Copenh. 1849. (jvfr. Kbhpost. 1849, Nr. 153, 55; Berl. Tid. f. A. Nr. 155, 58).

Oversætter af endeel udenlandske Efterretninger i „Den Berlingske Tidende“ fra 1838 og fremdeles; har ogsaa oversat en Mængde Feuilletonsartikler hertil. — (Revid.).

Strøm (Vincens), f. 1818 paa Pøregaard; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralsskole 1836; udmærket ved anden Examen 1837: 38; tog theologisk Embedsexamen (Laud.) i Efteraaret 1842.

I Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Naturhistoriske Meddelelser af et Selskab, ved B. Strøm og Joh. Lange, i III. 395—409. (Ofens „3fis“ 1841, S. 894—95); Om en Acronicta-Larve, IV. 318).

Bidrag i „*Flora Danica*“, 40de Hefte.

Strøyer (W. A.), Typograph.

Moses Ben Ephraims Jordejend. Kbh. 1813. — Atter noget om Jøder, et poetisk Senebrev. *ibid.* eod. — Atter Bedemandsskiil eller den allersomplinternyeste Bise, der ogsaa behandler Jøderne. *ibid.* eod. — De skaffrende Jøders Bekjendelse. *ib.* eod.

Stub (F. C.), Student.

Anviisning til Føllenes rigtige Behandling fra Fødselen til det 4de Aar, af J. G. Wolfstein. Oversat. 2det Dplag, med Anmærkninger af E. Viborg. Kbh. 1801.

Karaktertræk og Smaatildragelser under den fransk-preussiske Krig i Aarene 1806—1807. Samlede og oversatte. Kbh, 1814. (L. L. 1815, S. 157—59).

I „Samleren“ (Genf, 1797, Novbr. og Decbr.; Kampegravene paa Uldeire Mark, f. A. Decbr. S. 431—33. (jvfr. Nyerup om Oldsager, S. 54).

I „Fris og Hebe“ (Ingeniøren Friderich Gianibelli eller Antwerpens Artilleri-med i Aarene 1584 og 1585 (samlet og oversat af Schillers nederländske Geschichte), 1809, IV. 204—22).

Stub (Pars) var Fuldmægtig i det asiatiske Compagnies Material-Comptoir 1803—1820, og tillige constitueret Materialforvalter 1819—1820. † 9de April 1825, 42 Aar gl. — * Helene Laurence Stub, Datter af hans Farbroder Lauritz Stub, Materialforvalter ved det asiatiske Compagni († 1° 1819 i sit 69. Aar).

Jagttagelser ved almindelig, hurtig og skøn Skrift, til Veilebning for Ungdommen. Kbh. 1814. — Propositioner angaaende Jødernes Omvendelse. ibid. 1821. — Et Par Ord til Publicum, samt en allerærbødigst Ansøgning til Interessenterne i det asiatiske Compagnie, dateret 4. Septbr. 1822. ibid.

Stub (Poul), en Søn af Skipper Jacob Stub og Emmiche Desingthon; f. d. 16de Maj 1792 i Bergen; var bestemt til Handelen, men forlod denne Bane, og blev Copiist ved Fattigvæsenets Secretariat og dets Bogholder-Comptoir i Kjøbenhavn; derefter Fuldmægtig ved Fattigvæsenets Fabrik paa Ladegaarden, og siden i Kasferer-Comptoiret; 1810 Inspecteur paa Vidstrupgaard. — * Anne Cathrine Pedersen.

Eifferbog, eller Udregning af alle Regningsopgaverne i Chr. Gramers Regnebog. 1.—2. Hefte. Kbh. 1822. 4to.

Stæger (Nasmus Carl), f. d. 3die November 1800 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain og Havnefoged Lauritz Peter Stæger († i Jan. 1817, i sit 62. A.) og Margrethe Christine f. Jacobsen; tog 1817 danst-juridisk Examen; blev d. 3. Novbr. 1827 Fuldmægtig og d. 19. Decbr. 1829 Underbogholder i Bureauet for udenlandske Betalinger; d. 9. Juli 1831 Secretair; 1835 Kammerraad; d. 1ste Juli 1836 constitueret, og d. 11. Marts 1837 virkelig Kasferer ved Statsgjelds-Kassen i Kjøbenhavn; f. D. virkel. Justitsraad; 1840 Zahlkasferer; d. 12. Septbr. 1849 Finants-Hovedkasferer (fra d. 1ste Octbr. f. A.); modtog 1843 Diplom som ordentligt Medlem af det entomologiske Selskab i Stettin. — * 2° 1830 Sophie Therese Alberg, en Datter af Conferenceraad og Medlem af Statsgjeldsdirectionen Peter Alberg.

I Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Systematisk Fortegnelse over de i Danmark hidtil fundne Diptera, i Bd. II. 549—600; III. 1—58, 228—88; Danst Dolichopoder, i Bd. IV. 1—44. (Ofens „3fæ“ 1843, S. 56—58); Kritiske Bemærkninger til Slægten Ocydromia, i Bd. IV. 98; Om Haustellum hos Empis og Ramphomyia, IV. 102; Om Larven til Dixia uigra, IV. 202. (Ofens „3fæ“ 1845, S. 531—32); Oxyrhina frontalis, IV. 315; Anthomyia triquetra, IV. 318; Danst Arter af Platycheirus, IV. 320; Dolichopodes filatae, IV. 340. (Ofens „3fæ“ 1845, S. 731—34); Nogle Bemærkninger til Slægten Drosophila, i 2. Række, Bd. I. S. 16—18; Systematisk Fremstilling af den danst Faunas Arter af Antliat-slægten Sepsis, sftd. S. 22—36; Forsøg til en nøjagtigere Bestemmelse af Scatophaga spurca Meig., sftd. S. 36—40; Grønlands Antliater beskrevne, sftd. S. 346—69). — (Revid.).

Støvring (. . . . .), Commandeersergeant ved det daværende 1ste jydste Infanteri-Regiment.

Felddorb, med en stannographeret Tegning, i Ursins Magaz. for Kunstn. og Haandv. I. Nr. 23, S. 241—43; Hvorledes Speile conserveres for Pletter, sftd. IV. S. 284.

Suckow (Clemens Sire), f. 1755; var Officeer ved det 3die jydste Infanteri-Regiment; afgik som Oberst. † 8. August 1833 i Kbhvn. — * 1822 Christine Hedevig Moth, f. Schiott (f. 1776, † 1° 1848, yngste Datter af Etatsraad, Lotto-Kasferer Christian Diderik Schiott og Engel Marie Jørgensen, samt Enke efter Major Peter Heyliger v. Moth (f. 1766, † 2° 1818).

Om de, i General A. L. v. Moltkes Commando-Lib, i hans Regiment, foranstaltede Indretninger, i Døds „Archiv“ VII. S. 320—26.

Suell (Israel), f. i Malmø; studerede Lovlyndighed; blev 1801 ansat paa et Handelscomptoir i Kjøbenhavn; tiltraadte ved Givtermaal 1813 som Compagnon og Chef Handelshuset Ter-Borch & Comp. sftd., men gjorde Opbud 1819; opholdt sig i Bordeaux 1821—23, siden efter i Hamborg. — * Elisabeth Ter-Borch, f. Heinrich († § 1826, 43 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Conferenceraad Johan Friderich Heinrich, og Enke efter østerrigsk Consul, Grosferer Th. Ter-Borch i Kbh. († 7 1812, i sit 51. A.).

Til sine Belydere, Venner og Bekjendtere. Manuscript. Altona, 1826. [forfattet paa Svensk, men ved Trykken fordansket]. (jvfr. Art. D. E. Høegh = Guldberg; Kanges „Ny Freia“ 1826, S. 247, samt Nr. 32, 33, 34).

Suenssen (Peter), f. d. 10. Marts 1779, Søn af Inspecteur og Revisionschef ved Talletteriet i Kbhvn, Peter Nicolai Svenssen (f. 2° 1722 i Hufum, † 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 765—66 samt i Myerups Lit. Lex. S. 592—3) og Maria Paulson; var Capitain i Ingenieurcorpset; blev fra 1ste Januar 1834 affædiget i Naade af Krigstjenesten som Major; siden efter interimistisk, og d. 13de April 1841 virkelig Jyrinspecteur ved Marie-Fyret paa Femern. — * Maria Kirstine Bech (f. § 1792).

3 „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Nogle Bemærkninger over Borkensteins „Versuch zu einem Lehrgebäude der theoretisch-practischen Artilleriewissenschaft“, i VI. 599—645. (jvfr. X. 1—82, 533—40, af Borkenstein); Gjensvar paa Borkensteins Svar, i X. 379—425; Nogle Betragtninger over Aarsagerne til Krudtets Virkning, tilbeets med Hensyn til Borkensteins Tillæg (S. 533—40), i X. 583—621).

Suhr (Gustav Adolph Joachim Diderik), f. d. 6te Decbr. 1802, næstældste Søn af Capitain og Compagnichef i Prinds Christian Frederiks Regiment, Peter Adolph v. Suhr (f. 2° 1775, nedenauførte J. E. Suhrs Broder) og Bibecke Diderikke f. Suhr (f. 2° 1777, ældste Datter af Organist og Stadsmusikant i Bordingborg, Kjeld Bernt Suhr og Jnger Birgitte Lofte). Blev Student fra Roeskilde Cathedral-skole 1819; tog examen philosophicum, og siden efter Examen som Seminarist.

Lindormen. Original Novelle. Kbh. 1840 (1839). (Æ. f. L. o. R. VI. 538—44).

Mødet paa Thorseng. Original Novelle af Forfatteren til „Lindormen“. Kbh. 1843 (1842). („Nye Intelligensbl.“ 1842, Octbr. Nr. 5).

Familiebønner af William Silberforce. Med en Fortale af A. Reander. Dverfatte. Aalborg, 1848.

Suhr (Jochum Evans), f. d. 10de Maj 1779 paa den vestindiske Ø St. Croix, hvor hans Fader Niels Berndt Suhr (f. 1748 i Utersløv paa Laaland, † 1⁴ 1781 i Kbhvn.) var Landsdommer og gift med Christine Kuhl († 1825). Blev, efter at have nydt privat Underviisning i Odense, i Foraaret 1796 dimitteret til Universitetet af da værende Subrector, nu Etatsraad, Prof. og Rector S. N. J. Bloch i Roeskilde; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved anden Examen i det paafølgende Aar; vicarierede et Aars Tid i Odense Skole for en fraværende Hører, og indtraadte i Efteraaret 1799 i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse; underkastede sig i Sommeren 1801 Dimissions-Examen; vandt 1802 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „At oplyse Jarlsværdighedens Væffenhed og Brug her i vort Norden, og de med samme foregaaede Forandringer“; blev i Novbr. 1802 Adjunct og Secretair i Skoleraadet ved den da reformerede Odense Cathedralskole; d. 5te Septbr. 1806 Overlærer ved Helsingørs Skole, hvorfra han d. 29de August 1815 efter sit Dnske forflyttedes i samme Egenskab til Roeskilde Cathedralskole; udnævntes d. 30te Marts 1819 til Rector for Bordingborg Skole; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Dannebrog; blev d. 13de Februar 1841, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget; erholdt d. 27. Febr. f. A. Titel af Professor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8). — *1805 Anna Hedevig Margarethe Bloch (f. 1783, en Datter af hans Stedfader, afg. Biskop i Jyen Dr. Lonne Bloch). — (Autobiographi i hans Smaaaftrifter II. S. 135—140; jvfr. Blochs Bidr. til Roeskilde Domscoles Historie, h. 2. S. 22—23; Dst's „Materialier“, Nr. 94. — Portrait, malet og lithogr. af P. Gemzøe. 1838. 4to. — Om et til hans Erindring oprettet Legat f. Selmers Aarbog for 1845, S. 43—44).

Indbydelseskrifter: a) De eo, quod jam ante *Lutherum* de veterum institutis, inprimis litterariis, immutatum erat. Prolusio, qua solennia secularia in Schola Cathedrali Roeschildensi a. MDCCCXVII habenda indicuntur. Havnia. — b) Om Underviisningen i Historien i de lærde Skoler. Kbh. 1820. — c) Historiske Efterretninger om Bordingborg Latinskole i den ældre Tid til dens Reform i Aaret 1739. ibid. 1824. — d) Historiske Efterretninger om Bordingborg Latinskole fra dens Reform i Aaret 1739 til nyeste Tid. ibid. 1825. — e) En Skoletale og nogle Skolefetterretninger. (Som Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1829. — f) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede til-

deels ved Professor Lütkens Afhandling: om almindelig Dannelse. *ibid.* 1831. (jvfr. *M. f. L.* VIII. 1—57, 385—442, 563—600; IX. 201—29, af *J. N. Madvig*). — g) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved de i de sidste to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med „Kort Skolekrønike“ for 1829—1833 (som andet Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). *ibid.* 1833. — h) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved de i den senere Tid derom udgivne Skrifter. *ibid.* 1835. — i) Christian den Tredies Minde, fornyet i Anledning af den danske Kirkes tredie Jubelfest. *ibid.* 1836. („Dagen“ 1836, Nr. 293). — k) Forholdet mellem Kirke og Skole. Tale, holden paa Reformationsfesten d. 31te October 1836. (Med en kort Skolekrønike for de fire Aar, fra Efteraaret 1833). *ibid.* 1837. — l) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen. (Med Skolefesterretninger for 1838—40) *ibid.* 1840. (*L. f. L. o. R.* V. 344, 346—56, af *H. M. Flemmer*; jvfr. *Suhr's Smaafr.* I. S. 268—78).

Smaafrifter af pædagogisk og historisk Indhold. Tilbeets før udgivne som Skoleprogrammer. 1.—2. Deel. *Kbh.* 1843. (*L. f. L. o. R.* III. 1845. S. 286—300).

Om Reformerne i de lærde Skoler. Bemærkninger og Betænkkeligheder. *Kbh.* 1845.

Vordingborg Skole, i „Den Berlingske Tidende“ 1846, Nr. 86.

Suhr (Johannes Søren Bloch), ovenanførte *G. A. J. D.* Suhr's yngste Broder; f. i Vordingborg d. 9de Maj 1807; var i Aarene 1818—19 Discipel i den Kjøbenhavnste Borgerdyds-skole, men i sidstnævnte Aar blev hans Faders Broder, nysansførte *J. E. Suhr*, Rector i Vordingborg, og denne Mand tog ham da i sit Huus som sin Søn. I 1826 dimitteredes han fra sin Fødebyes lærde Skole; var fra 1828 til 1832 Huuslærer paa Christianshavn, ligesom han ogsaa underviste i flere af Kjøbenhavns større Pigeinstituter i de levende Sprog, Religion og Skjønkrivning; absoloverede i Maj 1832 den theologiske Embedsexamen (*H. ill.*); blev d. 12te Octbr. 1833 constitueret, og d. 15de April 1834 virkelig Adjunct ved Ribe Cathedral-skole (hvor Religion og Fransk bleve hans Undervisningsfag); paatog sig i December 1833 tillige at være Stiftsbibliothekar; blev d. 4de April 1835 Doctor i Philosophien ved Universitetet i Kiel for sin indsendte (utrykte) Afhandling: „De Novi Foederis Stilo“ (jvfr. *Selmers Afad. Tid.* 3. Aarg. 1835. S. 192); d. 30te Januar 1842 ordineret Katechet og første Lærer ved Borger-skolen i Holbek. — * $\frac{11}{11}$ 1834 *Sophia Ulrikke Strøm*, en Datter af Cancelliraad *H. L. Strøm* og adopteret af Dr. med. *Magnus Strøm* i Kjøbenhavn.

Hans Tausens Levnet, samt nogle Prædikener. Ribe, 1836. (Udgivet til at bestride Omkostningerne ved Restaurationen af det Ribe Domkirke tilhørende Portrait af Tausen. Prædikenerne ere af *Tage Müller*, *P. N. Frost* og *A. Keth*. (jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 247). — Bøndesønnen, Biskop *Johannes Tausens Levnet*. Anden forandre Udgave. *Kbh.* 1846.

Nogle Bemærkninger om den theologiske Pragmatiks Studium, navnlig blandt Danmarks yngre Theologer. Udgivet som Indbydelseskrift til Reformationsfestens Høitideligholdelse i Ribe Cathedral-skole. *Haderslev*, 1836.

Om Kjærligheden, der gjensidigen bør herske mellem enhver Skoles Lærere og Disciple. Tale paa Ribe Cathedralesole d. 29de Septbr. 1837. Haderslev, 1837.

Det Nye Testaments Bibelhistorie, udarbejdet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realskolernes øverste Classer. Kbh. 1837. (Æ. f. L. o. R. II. 316—17; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1108—9).

Det Gamle Testaments Bibelhistorie, udarbejdet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realskolerne. Kbh. 1839. (Æ. f. L. o. R. II. 316—17).

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, i trende Bøger. Oversat efter Grundsproget og med oplysende Anmærkninger forsynet. Kbh. 1838; ogsaa indlemmet i „Bibliothek for Oversættelser af latinske og græske Classikere“. („Dagen“ 1838, Nr. 74; Fædrel. II. 1841, Nr. 645).

Om Huusholdningskunsten, af Xenophon. Fra det Græske oversat. Kbh. 1838; ogsaa i „Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere“. (Fædrel. II. 1841, Nr. 645, Sp. 5176).

Cajus Julius Cæsars Skrifter, oversatte og oplyste. I.—II. Bind. Kbh. 1840—41; ogsaa i „Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere“. (Fædrel. II. 1841, Nr. 623).

Evende Prædikener. Kbh. 1839. (Til Indtægt for de Bandlidte i Ribe).

Hyad tørster Du efter, o Mennekesjæl? Prøveprædiken. Kbh. 1840.

Dvindens Liv. Et Studium af Madame Necker de Saussure. Efter den franske Original oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 107).

Smykker Eder! Tager Høitidsdragten paa! Prædiken paa Iste Søndag i Advent 1844. Kbh. 1845. Andet Dplag. ibid. eod.

Nogle Ord om Holbek Amts Evangsarbejdsanstalt samt min Tiltrædelsesprædiken deri. Kbh. 1845.

Evende Prædikener for bedrøvede og lidende Christne. Kbh. 1846.

Statsraad Hector Frederik Janson Estrups Minde, Kongesaal d. 7de Januar 1847. Kbh.

Skilles og mødes. Fortælling. I.—II. Deel. Kbh. 1848 (1847). (Berl. Tid. 1847, Nr. 295; Flyv. Post f. N. Nr. 291; „Nordischer Telegraph“ 1848, Octbr.)

Digte og Afskedsord ved flere Grave. 1848.

Danske Historiemalerier fra forrige Aarhundrede. I. Hoffesten paa Colinghuus 1711. 1848. II. En Bortførelse 1712. eod. a.

Udgav som Naaneeskrift, fra Octbr. 1839; Archiv for den practiske Theologie. I.—II. Bd. (6 Hefter). Kbh. 1839—40. (Æ. f. L. o. R. IV. 249—78).

3 „Christelig Kirketidende“ (Nogle Tanker, fremkaldte ved „Bemærkninger med Hensyn til Religionsunderviisningen i de lærde Skoler, af E. S. Peterfen“, 1835, Nr. 8—9; jvfr. f. A. S. 58—60).

3 „Danst Folkeblad“ (Om Pigebørnenes Opdragelse hos det israelitiske Folk i gamle Dage (efter Schwarz's Opdragelseslære Iste Deel), i V. Aarg. Nr. 32).

3 A. F. Høff's „Miniaturlibothek for Moerksabslæsning“ (Kongeegeen. Original Fortælling, i V. S. 97—107).

Endeel Digte, fornemmelig til Minde om Udsøde, indførte i „Dagen“ (1836,

Nr. 251), og „Den Berlingſke Tidende“ (f. Ex. 1846, Nr. 71, 257, 300; 1847, Nr. 185, 260; 1848, Nr. 30; 1849, Nr. 97, Tillæg; Nr. 168). — (Eilbecks efter Autogr.)

Suhr (Peter Sølling), ovenanførte Joh. Evans Suhr's Næstføffendebarn, ældſte Søn af Abraham Ditlev Suhr, til Raſtkov Ladegaard (f. $\frac{1}{10}$ 1762 i Kjøbelsø), og Mette Regine Sølling (f. $\frac{2}{7}$ 1779); er f. d. 29de Novbr. 1800; blev Student fra Raſtkov Skole 1820; Candidat i Lovkyndigheden i Foraaret 1829 (II. ill.).

Haandbog om den gode Tone, eller Anviisning til at tale heftig og overeensstemmende med Talens Gjenſtand. Frit overſat efter Albertis tydſke Original. Kbh. 1831.

Sundt (Christian Ulrich), f. i Rendsborg d. 31te Marts 1766; Sønneson af Generallieutenant Michael Sundt, General-Quarteer-Meſter, Chef for Artilleriet og Fortificationen i Norge, Ridder (Storfors) af Danebroge oc. (adlet $\frac{2}{4}$ 1733), og Søn af Chefen for det 2det Beſterlehnſte Infanteri-Regiment, Oberst Christian Ulrich v. Sundt og Benedicte Rudolphine Ingenhæff (en Datter af Generallieutenant og Commandant i Fredericia, F. C. Ingenhæff); kom i Slutningen af 1773 paa Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn; blev i Juni 1783 Oficer ved det 3alſterſte (ſiden 3die Jydſke) Infanteri-Regiment i Aalborg, i April 1785 ved Kronprindsens (ſiden Kongens eget) Regiment, og 1786 i Livgarden tilføds; gif 1788, med kongelig Tilladelse, i ruſſiſk Tjeneste under Krigen med Sverrige, og avancerede til Capitain; kom henimod Slutningen af 1789 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 28de Maj 1790 Capitain, 1798 Compagnichef og 1803 tjenſtgjørende Major ved den 2den Sjællandſke Bataillon lette Infanteri (ſiden det Jydſke Skarpskytter-Corps); 1804 Commandeur for ſamme Bataillon; 1808 Oberſtlieutenant; førte 1812—14 Overcommandoen paa Laaland; blev i Febr. 1812 Oberst; d. 31. Juli 1815 Ridder af Danebroge; 1816 Commandeur, og d. 1. Januar 1817 Chef for danſke (ſiden 1ſte) Livregiment; foretog 1824 en Fodrejſe i Tydſkland (ſjfr. Conversationsbl. 1824, Nr. 17); benaadedes d. 16de Maj f. A. med Danebrogsmandenes Hæderſtegn; blev d. 25de Maj 1826 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 Generalmajor; gjorde 1829 en Fodrejſe igjennem Tydſkland, Schweiz og Frankrige til Madrid; beſøgte paa Hjemvejen Paris, Brüsſel, Haag, Amſterdam, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Novbr. f. A.; blev d. 5te Juni 1833, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, affkediget i Raade af Krigstjenesten ſom Generallieutenant, og med Penſion under Navn af Wartpenge; opholdt ſig derefter indtil Maj 1848 i Middelfart. † 9de Februar 1849 i Frederiksberg. — * 1798 Sophie Loviſe v.

Hülow († i Aug. 1812), en Datter af Capitain Christian Freder. v. B. og Søster til Generallieutenant og Generaladjutant F. C. v. B. — (Biogra-
phi i Dst's „Materialier“, Nr. 83, og i Selmers „Retnolog. Samlinger“
1848—49, S. 508—15).

Udtog af en Dagbog, skreven paa en Fodreise igjennem Lybftland i Aaret 1824. Kbh. 1827. (Nasf's Maanedl. Literaturbl. 1827, Nr. 1; „Nemesis“, Nr. 4. — Brudstykker af Skriften i Dst's „Archiv“ VIII. 105—12).

Om Fæstningen Ehrenbreitstein, i Dst's „Archiv“ XII. 7—10.

Svabo (Jens Christian), f. 1746 paa Baagø blandt Færøerne, hvor hans Fader Hans Christophersen Svabonius (en Præsteføn fra Mors, f. 11¹ 1702 i Solberg Præstegaard, † 13° 1764) var Sogne-
præst (fra 2° 1734) og gift med Maria Weyhe (en Datter af Laug-
mand Samuel Weyhe paa Færøerne). Underviist af Faderen blev han
sat i Thorshavns Latinskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1765; tog
1767 den philosophiske Examen; var fra 1771 i 1¹/₂ Aar Huuslærer hos
Greve G. Holck Winterfelt; gjorde 1775 en Rejse til London; berejste
1781—82, ifølge kongelig Befaling, Færøerne for derover at kunne ud-
give en physisk-oeconomisk Beskrivelse; blev siden der boende. † 1824. (Jvfr.
S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dansken paa Færøerne“, S. 5—6; han
forekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhuusholdn.
Selsk. Skrifter 1ste Deel, p. LVII.).

Kort oeconomisk Underretning om Kjødsaltning, Svin, Kartofler og
Haver. Uddragen af andre, til den færøiske Landmands Nytte. 1ste Hefte. Kbh.
1773. (Underretningen om Kjødsaltning er tagen af E. Martfeldts Afhandling
„om Irlands Huusholdning og Handel med fede Vare samt om Hamborg Kjødrøg-
ning“; den om Kartoflerne er af J. K. Trojel, og den om Haver af N. Mohr; jvfr.
L. E. 1774, Nr. 15). Derimod udkom: J. Weyhe, færøisk Syffelmand, kort An-
mærkning over og Svar imod den af Svabo i Aaret 1773 udgivne oeconomiske Be-
skrivelse over Færøe. Kbh. 1783, hvorpaa Svabo skrev: Giensvar til Syffelmand
Joan Weyhe paa Færøe. ibid. eod. 22 S. — En kort Beskrivelse over de færøiske
Havne og Ankerpladse. Kbh. 1785.

J „Almindel. Danske Bibliothek“ (Om den færøiske Marsvin-Fangst, 1779,
III. 39—53; Om Giskebanter og Meed, især de færøiske, sid. S. 239—49).

Hans Samling af færøiske Sange (i Tallet 52) tilligemed hans færøiske Ordbog
og udørlige Beskrivelse over Færøerne (i 7 Dvartbind) bevares blandt det store kon-
gelige Bibliotheks Haandskrifter. Indholdet af de tre Bind af de færøiske Sange
angives i Indledningen til Lyngbyes færøiske Dvader, S. 10—11; jvfr. Nasf's
„Beileening til det islandste Sprog“. Kbh. 1811, Fortalen S. XLVI—VII.

Svane (Hans Marius), f. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Super-
cargø, Brygger og Tømmerhandler Hans Svane og Johanne Marie
f. Gad (f. 1766, † 1² 1842); blev dimitteret fra Frederiksborg Skole

1816; underkastede sig i April 1820 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1823 sammes praktiske Prøve, begge med bedste Charakter; blev Volontair i det Danske Cancelli. † 6te Marts 1828. (Jøfr. Ost's „Materialier“, Nr. 17; Kiunge's „Hertza“ 2. Aarg. I. S. 396; „Dagen“ 1828, Nr. 61).

Natur og Kunst. Et filosofisk-poetisk Forsøg af H. Marius Svane og L. Algreen-Ussing. Kbh. 1820.

Juridiske Afhandlinger af L. Algreen-Ussing og H. Marius Svane. Kbh. 1824. (Deri findes af ham: Forsøg til en systematisk Fremstilling af de forskellige Lægsagtigbedsforseelser og bisæts juridiske Følger efter de Danske Love, S. 1—171).

Forklaring over eenstybdige danske Ords Bemærkelse. Kbh. 1825. (L. E. 1825 Nr. 31—32, af P. E. Müller, jøfr. sfb. S. 538—44, af Svane; „Telegraphen“ V. S. 35—40, jøfr. S. 51—56, og Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 69; „Statsvennen“ 1825, Nr. 36—38; „Dagen“ 1825, Nr. 133, jøfr. Kbhvns Skilderi f. A. Ep. 776—78, 813—15, 883—85).

Smaa poetiske og filosofiske Forsøg. Kbh. 1826. (Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 5).

Sveinbjørnsen (Theodor), Þórður Sveinbjarnarson, f. d. 4de Septbr. 1786 paa Yttriholm i Borgarfjords-Eyffel under Jølands Sønder-Amt, Søn af Sveinbjørn Thordarson, Laugrettesmand paa Althinget og Borger i Reykjavik, og Haldora Jónsdóttir; blev 1802 dimitteret af Biskop G. Vidalin; tjente derefter i 15 Aar, for det meste ved Bønde-Arbejder, først hos Præsten til Melum og Leiraa, Biarni Arngrimsen, som havde givet ham Underviisning, derpaa hos Faderen, og endelig i 6 Aar som Comptoir-Betjent paa Jølands Vester-Amts Comptoir, hvorfra han rejste til Kjøbenhavn 1817, og deponerede samme Aars Efteraar ved Universitetet; vandt 1819 Guldbedaillen for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: „Fata scholæ Atheniensis a tempore inde subactæ Romanorum armis Græciæ ad annum DXXIX, quo eadem edicto Justiniani Imperatoris plane abrogata est, ita illustrentur, ut intelligatur, quinam per illud temporis spatium ex hoc instituto ad literas et humanitatem redundaverint fructus“; underkastede sig i Juni 1820 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og 1821 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair i det íslandfse og bornholmfse Comptoir under Rentekammeret, og nød fra 1820 Understøttelse af Fonden ad usus publicos, for at studere Naturhistorie; opnaede 1822 Accessit for en Afhandling over det Aaret iforvejen udsatte juridiske Priisopgømsmaal: „Quales regulæ ex jure universali servandæ sunt in ea accessione, quam industrialem seu artificialem vocant, et quænam ex jure Romano et polissimis ex-

teris legibus servantur? quid denique secundum jus patrium circa hanc materiam statuendum est?" ; blev d. 16. Maj 1822 Syffelmand i Arnes Syffel under Islands Sønder-Amt; d. 18de April 1834 1ste Afsesfor, og d. 15de Septbr. 1836 Justitiarius i den islandste Lands-Doverret; fungerede fra 1ste August 1835 til samme Tid 1836 som Landsfoged i Island og Byfoged i Reykjavik, og forestod i nogen Tid af samme Aar Stiftamtmands-Foretagelserne; var 1837 Medslifter af Sønder-Amtets oekonomiske Selskab, hvis Vice-Formand han siden har været; udnævntes 1838 til Medlem af den Commission, som ved kongl. Resol. 22. Aug. f. A. anordnedes til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender; blev d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelse $\frac{2}{3}$ 1843) i det islandste Althing 1845, 1847 og 1849, og valgtes i 1845 til dets Vice-Formand, 1847 til Formand; blev 1845 Medlem af en d. 6. Aug. f. A. ifølge kongl. Resol. 23. Apr. ved den kongl. Commissarius nedsat Commission af Embedsmænd for at udarbejde Forslag med Hensyn til de islandste Skattelove og Landbovæsen (jvfr. Uddrag af Commissionens Forhandlinger i "Ný Félagsrit" VII. 1—93); d. 8. Juli 1848 Conferenceraad; d. 28de Septbr. 1849 Medlem af den ved kgl. Resol. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandste Forsamling. — * 1. 1822 Gudrún Oddsdóttir Stephensen (f. $\frac{3}{4}$ 1779, † $\frac{1}{11}$ 1838), Enke efter Amtmand i Vester-Amtet Stephán Stephensen. * 2. Kirstine Cathrine Knudsen, Datter af afd. islandst Kjøbmand Laurig Michael Knudsen i Reykjavik.

Andet og tredje Afsnit af 1ste Deel (fra pag. 78 til 214, fysisk og politisk Geographi) af "*Almenn Landaskipunarfræði*" (udg. af det isl. lit. Selsk.). Kaupmáns. 1821—27.

Latinsk Oversættelse, Ordforklaringer, Sageregister m. m. til den, ved den Arna-Magnæanske Commission udgivne ældste islandste Lov- eller Rets-Bog *Grágás*. Pars I.—II. Hauniae 1829. 4to. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. S. L. Z. 1832, I. Nr. 9. 10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrb. f. wissensch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433—40, af G. Homeyer; Journal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 269—77, af Pardessus (ogsaa særskilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage intitulé *Hin forna Lög Bók* &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Nord. Tidsskr. for Oldkyndighed I. 115, Noten).

Latinsk Oversættelse, Ordforklaringer, Sageregister og historisk Indledning til den anden islandste Lovbog *Járnsíða* edr *Hákonarbók*. (udgivet af den Arna-Magnæanske Commission). Haun. 1847. 4to.

Udsandsfærdigheder og Urigtigheder i en af en vis tybkt Forfatter i "Bibliothek der neuesten Weltkunde" indrykket "Befigtelse af Bjerget Hekla i Aaret 1827", i "Dagen", 1829, Nr. 220.

Berigtigelser til en Artikel i norske Morgenblad om den islandste Lov- og Rets-Bog: "Graagaasen", i "Kjøbenhavnsposten" 1834, Nr. 179—82.

Anmærkninger (mærkede S) til Balduin Einarsons "Bemærkninger om

den gamle islandſke Lov Graagaafen“, i Jurid. Tidſſfr. XXII. 1—146; 277—360.

Nogle Bemærkninger med Henſyn til det Spørgſmaal: om den ældre islandſke Rriſtenret er en Deel af Graagaafen, eller ei? i Jurid. Tidſſfr. XXI. 328—48.

Skýrsla um *Suður-Amtsins Húss- og Bú-stjórnarfélag*, i „Búnadar-Rit Suður-Amtsins Húss- og Bústjórnarfélags“, I. B. I. D. bls. 1—16; *Naukinda- og hrossabein* sem verdslunar vara, bls. 47—51; Um *hússstiðrnina* í Íslandi (undertegnet S. Þiørnøſon, pseudonym), bls. 54—138; Ágrip af æli Þjarnar prófaſts Haldróſſonar, I. B. 2. D. bls. 1—21; Anmærkninger ved nævnte Provſt Haldróſſonø ſtrift Arnþjórg, bls. 22—92; félags-skýrſlur, bls. 125—147; Skýrſlur um suður-amsins húss- og bústjórnar-félags athafnir, áſtand og fjárhag við Janúarmán. lok 1846, i II. B. I. D. bls. 133—153. — Skýrſla um Suðuramtsins húss- og bústjórnar félags athafnir, o. s. v. við Janúariimánadar lok 1848. 13 Sider.

Redacteur af *Sunnan-Pósturinn*. Mánadarit útgéfid af nockrum medlemum Bókmentafélagsins. *Fyrſti Árgangur*. 1835. Viðeyar Klaustri, 1835. (jøfr. „Fjöl-nir“ II. 45; V. 1839, II. bls. 27—35. — 2.—3. Árg. 1836—38, red. af *Arne Helgason*).

Rigeledeſ Redacteur af „*Skýringar* Páls lögmans Jónſſonar *Vidalins* á Fornyrðum íslenzkrar lögbókar, er Jónsbók nefnist, (udg.) að tilhlutun ens íslenzka bókmentafélags. Reykjavik. 1846—49“. 1.—3. H., forſættet. (3 2det Heſte leve-rede þan Þiðallnø Lernet, ſrevet 1846, S.I—LXIV).

Flere ſmaa Stykker i Poeti og Proſa, deels originale, deels overſatte, i *Maa-nedſſfrifterne „Klausturpøſtur“* 1825, og „*Sunnanpøſtur*“, fornemmelig i denneſ 1ſte Aarg. for 1835. — En metriſk Opſatſ findes og i „*Íslenzk Sagnabløð*“, 5. D. bls. 77—79, og i „*Skirnir*“, 1830, bls. 118—19.

Om hañs Deeltagelſe i den under 22de Aug. 1838 anordnede Commiſſionø For-handlinger, jøfr. „*Tiðindi frá Neſundarfundum íslenzkra Embættiſmanna i Reykjavik árin 1839 og 1841*“. Kaupmhn. 1842; og om hañs Virkſomhed i Althinget ſ. *Tiðindi frá alþingi Íslendinga*. Reykjavik, 1845, 1847 og 1849. — (Efter Autogr.)

Sveinþiørnøſon (Þhorſtein) blev i April 1769 Præſt til Hvanneyri og Bø i Borgarfjorðø=Spffel under Jølandø Sønder=Amt. † 1815.

18 Pſalmer i den ny islandſke Pſalmebog. — Digte i „*Gaman og alvara*“, I. H. No. 14, og i „*Kvöldvøkur*“ No. 32.

Jølandø Overſættelſe af Pſalmen: „*Gat under Jeſu Korø at ſtaae*“, tilføjet: „*Sjø nýjar Føſtu-prødikanir, giørðar af Anonymo*“. Leirarg. 1798.

Sveiftrup (Friderik Chriſtian), f. 1764 i Nibe, hvor hañs Faber var Chordegne; blev forſt Copiſt i Hofø og Stadøretten; d. 24de Januar 1798 ſriver i Kjøbenhavnø Forligelſeø=Commiſſion, med Titel af Secretair; d. 28. Decbr. 1813 Cancelliraad. † 11te Auguſt 1832. — * Anne Johanne Øſterild (f. 1782, † 1² 1829, Datter af Kjøbmand Ø. i Aalborg).

Forordninger, Placater, Rescripter og Collegialbreve, henhørende til Forligelsesvæsenet i Danmark, Norge, Island, og de danske Der i Vestindien. Samlede og udgivne i Chronologisk Orden. Kbh. 1801. (L. E. 1805, Nr. 21, af P. S. Graah; Allg. S. L. 3. 1805, II. Nr. 159). Anden Udgave, fra Aar 1795 til 1805, forsynet med et nøiagtigt alfabetafisk Ord-Register. ibid. 1806.

Sveifstrup (Hans Guldberg), f. d. 31te Marts 1770 i Ringsted, ældste Søn af Cancelliraad Christen Sveifstrup (først Bysfoged i Ringsted, siden Birkedommer ved Amtvorstov og derefter Godssejer) og Anna Margrethe Guldberg (f. 1742, * 1769, † ..., eneste Datter af Sognepræsten i Ringsted, Hans Dvesen Guldberg (en Broder til Gehejmeraad Dve Høegh = Guldbergs Moder) og Anna Margrethe Bruun). Blev Student fra Aalborg Skole i Efteraaret 1788; underkastede sig i Foraaret 1792 den latinske-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; var 1793—96 Huuslærer paa Strandmøllen, hvor han var den nuværende Kammerraad J. C. Drewsens Lærer, og levede derefter i Kjøbenhavn, beskæftiget med litteraire Arbejder; blev i Febr. 1799 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; 1800 Translateur i det spanske, portugisiske, italienske, franske, tydske, engelske, svenske, hollandske, og 1808 i det russiske Sprog; 1808 Secondlieutenant ved een af det norske Livregiments annecterede Batailloner; var i nogen Tid Assistent ved Feltpostcomptoiret; blev 1813 Notarius publicus i Bergen, og virkelig Krigs-Assessor; opgav 1814 sin Post i Norge, og opholdt sig derefter i nogle Aar i Kjøbenhavn som Pensionist. † 5te Januar 1824 i Slagelse. — * 1808 Johanne Frederikke Walstrohm (f. 1785 i Dpslo). — (Jvfr. Thaarups fødenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 335—36; Rahbeks Erindr. IV. 461—62; J. Kragh Høst's Erindr. S. 40, 182).

Philosophisk Repertorium. 1ste Bind. Kbh. 1798. — Angivelsen. ibid. eod. (et Digt). — Geniepersen, et politisk Læredigt med tvende Bilag, Vitr. A og B. ibid. eod. (Dtsk's Litt.-Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 7—8; "Tids og Hebe" 1798, II. 358—59, jvfr. L. E. 1798, S. 432 og 460—61). — Fremtidens Skaal. ibid. eod. — Klagesang over Suhm. ibid. eod. (L. E. 1799, S. 39—41, jvfr. sfd. S. 76—78). — Eiben underjordisk Urtebog, forfattet af Niels den Anden, Søn af Niels Klim den Store etc., oversat af Mag. M. P. Phalana, og nu i Trykken udgivet af en Botanikens Ven. ibid. eod. (L. E. 1798, Nr. 36; "Tids og Hebe" 1798, III. 329—31; "Den Danske Tilskuer" 1798, S. 212—24; jvfr. Werlauff's Oplysninger til Niels Klim, oversat af N. B. Dorph, S. 318). — Konfordat mellem den franske Regjering og Pave Pius den Syvende. Tilligemed de Buller, Taler og Anordninger, der have Hensyn paa Indretningen af Gudstjenesterne i Frankrig. Overfat af J. K. Høst (og P. G. Sveifstrup). ibid. 1802. (L. E. 1802, Nr. 34). — Samling af virkelige og tildeels beviislige Exempler paa stindøde Personer, der enten først i Graven selv eller endnu førend Begravelsen ere komne til Live igjen, oversatte af adskillige Sprog, tilligemed en Indledning om de i saa Hens

seende kienlige Forholdsregler m.v. *ibid.* 1804. — Fortegnelse over en udsøgt Samling af et stort Hundrede nyelig fra Satyrten hjemkomne Masqverade-Drakter, med dertil hørende Karakter-Masqver o. s. v. 1ste og 2den Leverance. *ibid.* eod.

Christi Dag, et Forsøg i den hellige Sang. Kbh. 1815.

3 „Iris og Hebe“ (Afskillige Bidrag, saafom: Grændserne mellem Poesie og Prosa, 1796, I. 210—30; Breve over Naturhistorien, *ibid.* S. 378—88; Over Planternes Fornemmelse, s. A. II. 264—80; Breve over den danske Prosodi, 1797, III. 192—211; Jydler, 1798, III. 129—36; 1799, I. 86—88, og den, ogsaa særskilt aftrykte Jyd: Silketørklædet, 1797, I. 290—312).

3 „Aftenposten“ („Vorfigurerne“, 1796, Nr. 37).

3 J. Kragh Høst's „Euphrosyne“ (Nogle Bidrag).

3 „Den Danske Tilstuer“ (Bidrag, under Navn, i 1796, Nr. 53; 1797, Nr. 33, 37, 41, 45, 54; 1799, Nr. 4. Nogle Artikler af ham under Mærket **O**, andre (af ham og K. L. Rahbek) betegnede med **O + ÷**).

3 „Minerva“ (Deduction af Trykkefriheden efter aprioriske Grundsætninger, 1797, III. 76—80).

3 Hjerdingaarskriftet „For Sandhed“ (Smagen, en Almeensands, i I. 349—65; jvfr. Badens Univerf. Journ. VI. 137—38; „Iris og Hebe“ 1798, III. 217—18).

3 „Politivennen“ (Om Politiets Rettighed til Urdeling af Stotkeprygl i Tilfælde af Dplob, i Nr. 1—5; jvfr. „Iris og Hebe“ 1798, II. 369).

Poetiske Bidrag i Poulsens Nytaarsgaver for 1799 og 1800, samt i Pst's „Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger“ 1802, S. 125—27 (Sang til 2den April), og „Dagen“ 1804, Nr. 39.

Recensioner i „Efterretninger om udenlandsk Litteratur“, og i Fortættelsen deraf: „Nye Efterretninger“ *ic.*, samt i „Nordia“ (1795, III. 181, 275, 285).

Medhjælper ved Redactionen af den hos Schulz udkomne Posttidsende.

Man har anseet ham for Forfatter til Nr. 8 af den 1799 i Kbhvn af P. C. Koesøed udgivne: „Brevveksling mellem tvende Brødre foranlediget ved den efter Cancelliets Ordre mod P. A. Heiberg anlagte fiktale Action“, og han skrev i den Anledning: Til Publicum. Kbh. 1799. (Bemeldte Nummer foranledigede en fiktal Action imod Udgiveren; jvfr. Pst's Litteratur: Kunst- og Theaterarchiv 1799, S. 81—82, og Læsendes Aarbog for 1799, S. 98).

Evensen (Frederik), f. 1788 i Søndermule-Syffel i Jøland, Sønnen af Laugmand Sveinn Sølvason og Søn af Jón Sveinsson (Syffelmand i bemeldte Syffel 1784, † J 1799) og Sophia Erlendsdóttir (en Datter af Syffelmand i Sfaffords-Syffel, Erlend Olafsson og Birgithe Maria Andersdatter Smidt); lærte Handelen hos sin Halvbroder, Grosjerer Kjartan Jøsfjord i Kbhvn, og traadte siden i Forbindelse med sin Svoger, Kjøbmand H. Hentel, efter hvem han overtog Handelen; boede paa Dnuudarfjord (Plateyri); udnævntes den 1ste Maj 1833 til Agent (Rang 6. Kl. Nr. 7); opgav siden Handelen. — * 1. 1819 Jacobine Susanne Louise Købke (sep. J 1845), Datter af Præsten Joh. Pet. Købke i Mehrn i Sjælland. * 2. Guðbjørg Bjarnadóttir. — (Hans Slægtregister:

„Ettarlata Herra Friðriks Svendsen, skrifúð og samantekin af Ólafi Snogdalin árið 1832. Kaupmhfn. 1833).

Stutt ávisan til að verka Klipfisk (byggð á 26 ára reynslu) i „*Ármann á Alþingi*“, III. 173—80. — Bidrag i „*Allmíndelig Commissionens-Tidende*“ 1837, Nr. 70, 81, 88.

Svendsen (Niels Peter), see Christian Selstrup.

Svendsen (Svend Svendsen), f. d. 11te April 1782 paa Fredensborg, Søn af Morten Svendsen († $\frac{3}{8}$ 1825, i sit 79de Aar, som Pensionist); blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1799 (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1800 den philosophisk-philosophiske Examen (Laud.), samt i Efteraaret 1804 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev Underchirurg ved det danske Livregiment; d. 2. Novbr. 1809 constitueret Regimentschirurg ved det jydskke Skarpskytter-Corps; erholdt i Efteraaret 1810 Regimentschirurgs Charakter; blev 1815 Regimentschirurg ved det 2det jydskke Infanteriregiment, med hvilket han opholdt sig i Frankrige i Aarene 1816—18; fik d. 20de August 1820 Rang med Capitainer; valgtes d. 26. Octbr. 1826 til Medlem af det Kongl. medicinske Selskab; udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Dannebrog, og 1831 til Stabslæge ved 2den Division af den tydske Forbundshærs 10de Armeekorps. † 9de October 1831 i Kbhvn, ugjvt. — (Jøfr. Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 485).

Om den betændelsesagtige Feber uden tydelig local Affection, og Forskjellen mellem den og den gastriske eller galdeagtige Feber. Kbh. 1829, med 2 Tabeller. [Udførligere Bearbejdselse af hans nebensvante Afhandling i Bibl. f. Læg. V. 113—60]. (Bibl. f. Læg. XI. 96—111; M. f. L. II. 405—19, af R. C. Møhl; L. L. 1830, Nr. 22, af C. Otto. (Jøfr. Jøfr.'s Antikritik i Bibl. f. Læg. XII. 241—71, 451—54); Caspers Repert. f. Heilkd. Bd. 26, S. 396—403 (af C. Otto); Allg. S. L. 3. 1830, III. Nr. 173, S. 97—99 (af C. Otto), og derfra i Bibl. f. Læg. XIII. 445—46; Summ. d. Med. 1830, Bd. 3. S. 658—59; Pierer med. Annot. 1830, Decbr. S. 1620—21; Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 69, 1833, Febr. S. 87—97, af A. v. Schönberg).

3 „Bibliothek for Læger“ (Om en inflammatorisk Feber af en egen Art, som i de sidste fem Aar har jævnlig indfundet sig blandt det andet Jydskke Infanteriregiments Mannskab, i V. 1825. S. 113—160, med 1 Tabel; særsk. aftr. Kbh. 1825. 48 S. (Bullet. des Sc. méd. T. 7. 1826. Mars, p. 255—59); Erfaringer om byde Abscesser i Vandbrøsts Organer; oplæst i det Kongl. medic. Selsk. d. 10. Mars 1831, i XVI. 1—18. (Udtog, af J. F. W. Neumann, i Nür's Magaz. f. d. ges. Heilkd. Bd. 44, 1835, S. 3. og derfra i Summ. d. Med. N. Folg. Bd. 13. S. 221—26; samt i Medico-chirurg. Review, 1836, Jan.).

3 C. Otto's „Hygæa“ (Om en, saavidt vides, ny, og derhos meget simpel Maade at extendere Laarbrud. og om en betydelig Simplificering af De faults Bandage til Kravebenets Brud, 1827, S. 433—53).

3 „Acta Reg. Soc. med. Hafn.“ (De fungo hæmatode magno, feliciter et qui-

dem ipsius naturæ viribus sanato, i Vol. VII. (Acta nova, Vol. 3), p. 100—109. (Cæſper krit. Repert. d. Heilkd. Bd. 27. 1830, S. 1., af Neumann; Bibl. f. Læg. XII. 150—51; L. L. 1830, S. 471); De fractura comminuta condylorum tibie sinistrae nec non transversa colli fibulae lateris ejusdem, quibus præsentibus et vix fere ante mortem cognitis, ægrotus extremitate affecta insistere et ingredi potuit, *ibid.* p. 110—19. (Bibl. f. Læg. XII. 151; L. L. 1830, S. 471); De vulnere puncto, triangulari, in cavum pectoris penetrante, cum accedente magno hepatis tumore complicato, attamen feliciter sanato, *ibid.* p. 120—36. (Bibl. f. Læg. XII. 151—52; L. L. 1830, S. 471).

Svenningſen (Cleophas), f. 1801 paa Mølholt ved Hals i Vendsyffel, Søn af Christen Svenningſen, Fuldmægtig paa Borgeſtæderens Comptoir i Aalborg, og Elſe Melſen († $\frac{2}{4}$ 1834 i sit 73de Aar paa Fuirendal ved Slagelse, en Søſter til den i H. 258 anførte Amtstuefuldmægtig L. Melſen); blev Student fra Aalborg Cathedralſkole 1819; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-phiſophiſke Examen, og lagde ſig efter Mathematik; var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1824 Lærer, og d. 1ſte Aug. 1832 tillige Inspecteur ved Borgerbydſkolen paa Christianshavn.

De varia ratione absolute negativi. Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1825.

Lærebog i Arithmetiken til Brug for Skoler. Kbh. 1827. 2det Dpl. *ibid.* 1830.

Lærebog i Geometrie, til Brug for Skoler. Med Kobber. Kbh. 1834.

Bidrag til vor Skoles Statistikk i Tidrummet fra August 1831 indtil Juli 1848. (i „Indbydelseskriſt til den aarlige Examen i Borgerbydſkolen paa Christianshavn 1849, udgivet af M. Hammerich“. Kbh. 1849).

Sviſger (Griſ), f. d. 2den Juli 1792 i Neerſløv i Sjælland, hvor hans Fader, nedenanførte Jørgen Christian Sviſger, da var Sognepræſt; blev ferſt underviist af ſin Fader, og kom 1804 i Rodeſilde Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Universitetet 1811; var fra Decbr. 1812 i et halvt Aar chirurgiſk Volontair ved Frederiks-Hospital; blev 1815 Underchirurg ved Sø-Etatens 1ſte Division; tog i Efteraaret 1817 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); fik d. 2. Decbr. 1818 Titel og Rang ſom Reſervechirurg; antoges 1819 af Profeſſor C. F. Schumacher til Privat-Profeſſor ved Kbhvns. Universitet; abſolverede i Juni 1823 den mediciniſke Embedsexamen (Laud.); diſputerede d. 10. Juni 1826 for Licentiatgraden i Medicinen; valgtes d. 26. Octbr. f. A. til Medlem af det Kongl. mediciniſke Seſſkab; vandt 1827 Universitetets Guldmedaille for Beſvarelsen af det Aaret iſorvejen udfatte mediciniſke Priisſpørgſmaal: „Quibus rationibus et experimentis illustratur sanguinis vitalitas?"; fik d. 20. Novbr. 1827 kongl. Beſtalling ſom Profeſſor

ved Kbhvns Universitet; disputerede d. 10de Novbr. 1828 for den medicinske Doctorgrad; blev d. 18de Januar 1830 Bataillonschirurg ved det Livregiment tilføds; d. 29de Novbr. 1834 Regimenteschirurg ved Kjøbenhavns Borgervæbning; erholdt d. 16de Marts 1839 (ikke 1838) Titel af Professor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de Septbr. 1840 i Raade og med Bartpenge entlediget som Professor ved Universitetet. — * Jane Watt (f. 1797, Enke efter Lødfasjerer Lorenzen). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 27—28; jvfr. Callisens Medic. Skriftst. Xr. XIX. S. 40—42; XXXII. S. 485—86).

Annotationes in Colotomiam. Tentamen pro Licent. Hafniæ, 1826, cum tab. lithogr. (Otto's „Hygea“ 1827, S. 129—32; Rust u. Casper frit. Repertor. der Heilk. XX. 1828, S. 3. S. 399—404 (med Tillæg af J. F. Dieffenbach); Summar. der Medic. 1828, Bd. 3. S. 511; 1830. Bd. 3. S. 718; Medic. chirurg. Zeit. 1830. III. Nr. 62. S. 186—92).

Conspectus instrumentorum, quæ ad trepanationem sunt adhibita. Accedente novo trepanationis apparatu. Diss. inaug. Hafn. 1828, cum V. tabb. lithogr. (M. f. L. I. 89—94, af R. C. Møhl (jvfr. Sviger's: Svar paa den i Maanedsskrift for Litteratur indførte Recension af min Inauguraldisertation. Kbh. 1830. 46 S.); Bibl. f. Læg. X. 86—107, af M. Djørup (jvfr. Sviger's Anticritik, sid. S. 351—110, samt: Nogle Aktstykker angaaende Herr Reserverchirurg Djørup's Angreb paa Dr. E. Sviger, i „Politikvennen“ 1829, Nr. 699, ogsaa særsk. afr. Kbh. 1829. 23 S., og: Herr Reserverchirurg Djørup og hans Færd. Kbh. 1829); Jen. L. 3. 1829, Nr. 172, S. 409—12 (af A—g) og derfra i Summar. der Medic. 1829, Bd. 3. S. 717; Picrer Allgem. med. Annal. 1830. Mai, S. 713—14).

Bericht von einigen nicht häufig vorkommenden und einigen noch nicht beobachteten Variationen der Verzweigung der Augennerven. Kopenh. 1815. 4to.

Oplysende Bemærkninger til Professor Leuvs Angreb paa Professor Sviger. Af Sidsmænte. Kbh. 1816.

3 „Bibliothek for Læger“ (Beretning om en Fødsel, som formedelst inversio vaginæ i betydelig Grad umulig for Naturen, fuldførtes lykkeligt ved Konstens Hjælp, i Vd. VI. 1826. S. 309—13. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Vd. 18. 1827. Nr. 6 (Nr. 380), Aug. S. 93—95); Beretning om nogle Forsøg til at danne en ny Forhud; læst i det Kgl. med. Selskab d. 2. Aug. 1830, i XV. 40—47. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Vd. 33. Nr. 21. (Nr. 725), Juni 1832, S. 327—32, og derfra i Summar. der Medic. Vd. 2. 1832, S. 490—92 (af Knechtke); Casper's frit. Repert. der Heilk. Vd. 33 (Vd. 12). S. 2. S. 274); En mærkelig Svulst i Underlivet, i XV. 48—49. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Vd. 33. Nr. 19. (Nr. 723), Mai 1832, S. 304, og derfra i Summar. der Medic. Vd. 2. 1832, S. 390 (af Knechtke); Casper's frit. Repert. der Heilk. Vd. 33. (Vd. 12). S. 2. S. 274); Hydrocele hos Fruentimmeret, af Dr. Sacchi i Mayland, meddeelt, i XVII. 365—77; En Ruptura urethræ efter en Forskjælfse; oplæst i det Kgl. med. Selsk. d. 21. Marts 1833, i XIX. 46—53. (overført af J. F. W. Neumann i Rusk's Magaz. Vd. 44. S. 2.); Beretning om Anvendelsen af en Bandage til at bringe Testiklen ned i Pungen, med Afbildninger, i XXXIV. (N. N. Vd. 4.) S. 50—55; Nogle Bemærkninger om Sæddyrerne,

fftd. S. 56—58, med Afbildning; Beretning om Forsøg til at helbrede Sneyverheder i Madpiben, fftd. S. 401—11, med en Afbildning; Beretning om en strax efter Fødselen bemærket Svulst i Livmoderen og dens senere suldfomne Forsvindning, i XXXV. (N. N. Bd. 5.) S. 161—65; Om det menneskelige Haars Bygning, efter Prof. Heule og Dr. Meyer, med Afbildninger, fftd. S. 313—28; Praktiske Jagttagelser (1. En Moderkrands, indbragt i Endetarmen; 2. Til Behandlingen af gamle Naabsaar; 3. Om Behandlingen af Tandpine ved Luxation og paafølgende Nebtrykning af Tandene; 4. Den fortrinnsvise Nytte af Silketraade til Ligatur og Suture), fftd. S. 393—410; Nogle Bemærkninger med Hensyn til Operationen mod Skelen indad (strabismus convergens), i XXXVI. (N. N. Bd. 6.) S. 4—18. (jvfr. ftd. S. 138—49, af N. G. Melchior; S. 298—330, af Sviger; S. 381—91, af Melchior, hvorpaa Sviger udgav: Fornødent Svar. Kbh. (1842). 28 S.); En sjelden Misdannelse af mandlige Fødselsdele, med Afbildning, i XXXVIII. (N. N. Bd. 8.) S. 94—97; Yderligere Erfaringer om Silketraadens Fortrinlighed til Brug ved Ligaturer og Suture, ftd. S. 98—105; Et Tilfælde af *Trichina spiralis*, med Afbildning, ftd. S. 336—53; Om en ny Forandring af de Jamesoniske Hornflugler med Sneyverhed i Madpiben, med Afbildning, ftd. S. 351—61; Praktiske Jagttagelser (1. Beretning om en Heste, sandsynliggen frembragt af et Beenstykke, der sad flere Maaneder i Madpiben. 2. Uheldigt Udfald af en Peritonitis, frembragt ved Earcanalens Perforation af en Spolorm. 3. Beretning om Functionen af en Spina bifida. 4. Giennemstærking af Tendo Musculi bicipitis femoris. 5. Overstærking af Tendines af begge Musculi peronæi paa venstre Been. 6. Overstærking af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei dextri. 7. Overstærking af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei sinistri. 8. Om Behandlingen af en Klumpfod), i XL. (N. N. Bd. 10), S. 257—93; Praktiske Jagttagelser (1. Et Tilfælde af Perforatio ventriculi spontanea. 2. Beretning om en Ruptur af Tuba Fallopii. 3. Giennemstærking af Musculus sternocleidomastoideus paa høire Side. 4. Behandling af en i høi Grad Platfodet. 5. Behandling af en Platfod. 6. af en Dito. 7. Et ni Maaneders Barns Klumpfod helbredet i 3 Uger. 8. Forsøg til et krumt Knæes Helbredelse. 9. En forover bøiet Gang forbedret. 10. Forslag til en fremtidig Behandling af Knæfallens Brud (Fractura patellæ). 11. En sjelden Sygdom i Haaret), i XLII. (N. N. Bd. 12), S. 1—54, med Tabeller; Forsøg til en Fremstilling af Muskelfibrenes Adbvikling og Dannelse hos Mennesket, ifølge nyere Forfatteres og egne Erfaringer, hentede fra Menneske-Embryoner; oplæst i det Kongl. medic. Selskab, ftd. S. 55—72; To Variationer af Njennerverne, i 3. Række, Bd. 4. S. 179—80).

Jagttagelse om et Misfoster, indlemmet i J. D. Serheldt's »Anatomisk Beskrivelse over fem menneskelige Misfostere«, i Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger V. 26—37.

Nachricht von einem weiblichen Hemicephalus, bei welchem ein Theil der Unterleibseingeweide auf dem Rücken in einem Sack zwischen dem Kopf und dem Rückgrat lag, mit 1 Abbitd. (Tab. II.), i J. Müller's »Archiv für Anatomie« 1839, S. 35—38.

Sviger (Jørgen Christian), f. d. 19de Novbr. 1765 (ifste 1764) i Åsnæs i Dds-Herred, Søn af Justitsraad Erik Clausen Sviger, siden (1770) Ejer af Gislingegaard i Holbek Amt (f. 1730, †

$\frac{4}{5}$ 1820), og Maria Felten Schiøt (f. 1737, † $\frac{1}{5}$ 1781, en Datter af Forpagter Christian Schiøt og Inger Kirstine Schaarup); blev undervist hjemme til sit 17de Aar, kom saa i Odense Skole og dimitteredes derfra til Universitetet 1784; tog i Octbr. 1787 theologisk Attestats (H. ill.); blev i Octbr. 1788 Feltpræst ved den norske Armee; 1789 Dr. logopræst; d. 17de Decbr. 1790 Sognepræst til Keersløv og Rudsvedby i Sjællands Stift; d. 6te Octbr. 1809 til Hersted-Øster og Vester, og d. 15de Novbr. 1820 til Brøndby-Vester og Øster, i samme Stift; d. 22de Marts 1844 i Naade og med Pension entlediget. † 7de Juli 1844. — * 1791 Susanne Christine Sviger, hans Søstendebarn (f. $\frac{1}{5}$ 1763 paa Aggersvold, † $\frac{1}{7}$ 1840, Datter af Kammerraad Lauritz Sviger til Bødstrup og Elisabeth Christine Sæfs). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Geistlighed“, I. S. 167—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 210).

Forsøg med Staldfodring, i Didrichsens „Nyt Magazin for Næringsstænden“. Bd. 2. 1802. S. 166—75.

Han er Forfatter til nogle Smaastykker i „Den oeconomicke Correspondent“ (f. Ex. det Stykke i Aarg. 1817, der gjør Forslag til Capitelstartens Bestemmelse efter andre Regler, end de hidtil antagne, og det første Stykke i Nr. 25 i Aarg. 1818).

Sylvester, Pseudonym.

Digte i A. P. Kiunze's „Nyt Repertorium for Morstabslæsning“.

Sylvester (M.), Pseudonym; see Hans Fr ederik Hellefen (1.628).

Syversen (Ole), f. i Norge; var Militair; 1836—37 Medejer af „den Scandinaviske Boghandling“ i Kbhvn; siden Privatlærer sstb. † 23. Aug. 1847 i Kjøbenhavn. — * Johanne . . . — (Jvfr. Ugebladet „Menneskevennen“ 1847, Nr. 35, 36).

Indbydelse og Plan til Oprettelsen af et Betalings Asyl og Skole for Smaa børn fra 2 til 8 Aar af den mere dannede Borger- og Embedsmændsclasse. Kbh. 1810. 34 S.

Svar til Hr. Pastor, Ridder Bisby, som Formand for „Maadeholdsforeningen“ og som — Christen. Kbh. 1843. 36 S.

Indbydelse til at deeltage i Total-Afholdenheds-Selskabet for Danmark. Kbh. 1845. (jvfr. D. Kirketid. Bd. I. S. 274—80, af E. E. J. Krohn).

Redacteur af: Menneskevennen, et Ugeblad for alle Stænder. Udgivet af Total-Afholdenheds-Selskabet for Danmark, 1ste Aarg. 1846, Nr. 9—52, og 2. Aarg. 1847, Nr. 1—34. Kbh. 4to.

Sæmundsen (Thomas), Tómas Sæmundsson, eller Sæmundarson, Søen af Bonden, Hreppstyreder Sæmundur Dgmundsson og Guðrún Jónsdóttir; f. d. 7. Juni 1807 paa Gaarden Rúhól (Kangárvallda Syffel, Fjælands Sønderamt). Forældrene flyttede 1821 til Eyrindarholt, og Sønnen, som hidtil kun havde øvet Bondegjærning, kom samtidig i Huset hos da-

værende Provst (fiden Biskop) Steingrim Johnsen i Odde; blev 1824 sat i Besæftad Skole, og derfra dimitteret til Kbhvns Universitet 1827; rejste 1829 hjem til Island, men vendte i Høsten tilbage til Kjøbenhavn; afsløvere i Januar 1832 den theologiske Embedsexamen (Laud.); tiltraadte i Maj s. A., paa egen Bekostning, en Udenlandsrejse; studerede i Berlin, gif derpaa over Dresden, München og Wien til Italien, hvor han overvintrede i Rom; besøgte i Foraaret 1833 Grækenland, Lilleasien og Constantinopel; drog tilbage til Schweiz, og sidst i Efteraaret s. A. til Paris, hvor han tilbragte Vinteren 1833 $\frac{3}{4}$; gif, efter $\frac{1}{2}$ Aars Ophold paa sidstnævnte Sted, til London, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Maj 1834; blev d. 4de Juni s. A. Sognepræst til Breidabólstað i Fjötsþhlið (ordineret $\frac{2}{4}$ 1835), og d. 27de Decbr. 1836 Provst i Rangárvalla Provsti (Rangár Þing) i Íslands Sønderramt. † 17de Maj 1844. — * $\frac{24}{10}$ 1834 Sigríður Þórdardóttir, Datter af Syffelmanden i Norder-Syffel under Íslands Nord- og Vster-Amt, Cancelliraad Þórd Þjornson paa Garde i Adalreikjadal (og senere giwt med Secretair Ólaf Magnússon Stephensens paa Vidá). — (Jvfr. „Fjölnir“, sjötta ár, 1843, bls. 1—6; Barfod: „Danmarks Geistlighed“, I. S. 230; II. S. 88; Kvæði Bjarna Thorarensens, bl. 56; Ljódmæli Jónasar Hallgrímssonar, bl. 229; Skírnir XVI. 129—30. — Om et Mindeemærke for ham, s. „Ný Félagsrit“, fjórða ár, 1844, bls. 177—78; fimta ár, 1845, bl. 187, samt „Fjölnir“ VII. bls. 139—40; VIII. bl. 83).

Ísland fra den intellectuella Side betragtet. Kbh. 1832. 39 S. (L. T. 1832, S. 417—19, 37—44, 49—54, 77—80), af J. Møller; S. Jørgensen: „Nogle Frugter af mit Otium“, II. S. 134—37).

Fjölnir og Eineigdi-Fjölnir. Videyar Klaustri, 1840. 38 blss. (jvfr. Art. J. J. Sjaltafín).

Þrjár Rútjördir: 1. Um hina íslensku kaupverslun, 2. um Alþing, 3. um Hugvekju Hra. Johnsens, kostaðar og út gjefnar af **17 Íslendingum**. Kaupmhfn. 1841. 152 blss.

Ræður við ims tækifæri. Videyar Klaustri, 1841. 264 blss.

Medudgiver af: *Fjölnir*. Árs-Rit handa Íslendingum. **1.—4. ár**. Kaupmhfn. 1835—38, og Ene-udgiver af sammes **5ta ár**. ibid. 1839. (Þeri findes af ham: i ár **1835**: Formálinn, bls. 1—17; Úr bréfi frá Íslandi, bls. 48—94; — i ár **1836**: Eptirmæli ársins 1835, II. bls. 31—57; — i ár **1837**: Framhald æfisögu Þ. Böðvarssonar, líkræða eptir hann, I. bls. 49—80; Eptirmæli ársins 1836, II. bls. 3—32; — i ár **1838**: Eptirmæli ársins 1837, II. bls. 33—54; — i ár **1839**: Um fólksfölgunina á Íslandi, I. bls. 8—72; Um bókmentirnar íslensku, I. bls. 73—145; Eptirmæli ársins 1838, II. bls. 3—40).

3 „Búnaðar-Rit Sudur-Amtsins Húss- og Bústjórnar-Félags“ (Um biggng jarða, medferð og úttektir, i l. B. I. D. 1839, bls. 139—238).

Søderberg (Waagen), f. d. 7. Marts 1782, Søn af Vægter-Inspecteur S. i Kbhvn og Anne Marie Laurigen; blev først Lieutenant og 1811 Capitain i 3die jydsk Infanteri-Regiment; var i nogle Aar Adjutant ved Nørre-Jyllands General-Commando; blev 1823 Compagnichef; erholdt d. 1. Aug. 1829 Majors Anciennitet; udnævntes d. 28. Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; blev d. 3. Octbr. 1837, efter Ansøgning, affødiget af Krigstjenesten med Majors Charakter og Pension. † 19. Februar 1844 i Aalborg. — *1. $\frac{3}{4}$ 1812 Caroline Augusta, Comtesse Kragh-Juel-Wind-Frys (f. $\frac{3}{4}$ 1790, sep. 1817, † 183*), næst yngste Datter af Kammerherre, Stiftamtmand og Storkors af Danebroge, Frederik Carl, Baron Kragh-Juel-Wind, Besidder af Grevskabet Frysenborg og Stamhuset Boller, Baron til Juellinge, og Frederikke Juliane, Comtesse Holstein Ledreborg. *2. Elisabeth Wibecke Frisch, f. Vecher, en Datter af Justitsraad og Herredsfoged Adrian Vecher i Svendborg, og Enke efter Kjøbmand Joh. Frisch i Aalborg. — (Jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 60).

Beskrivelse af Anlægget Frederiksminde. Aalborg, 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 160).

Medredacteur af Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis (Aalborg, 4to), fra Aarg. 1829, Nr. 52 til 1830, Nr. 207, og atter fra 1831, Nr. 143—54; derpaa Ene-Redacteur fra Aarg. 1831, Nr. 155 til 1838, Nr. 122.

Redacteur og Udgiiver af: Følgeblad til Aalborg Stiftstidende. 1835—37. (Aalborg, 4to).

Søeborg (Carl), f. d. 15de August 1775 i Kjøbenhavn, ældste Søn af Theater-Kassierer Niels Søeborg († $\frac{1}{8}$ 1811, i sit 72 A.) og Johanne Dorthæa f. Eichlew; kom i sit 15de Aar som Assistent til Landinspecteur Lund i Holbæk, og tilbragte 7 Aar i denne Stilling; modtog derefter et Tilbud af Instructeur Schwarz om Ansættelse som Skuespiller ved det af ham væsentligen bestyrede Theater i Odense; men besluttede sig 1805 til igjen at tiltræde sin forrige Levevej; tog Examen som Landmaaler, og blev kort efter ansat ved Matriculerings-Forretningerne under Rentekammeret, i Rigets forskjellige Provindser; blev d. 16de Marts 1816 udnævnt til Landinspecteur. — *1820 Augusta Jversen (f. 1802, sep., yngste Datter af Bogtrykker Christian Henrik Jversen og Marie Kjerstine f. Nielsen, i Odense).

Skuespil og blandede Digte. I.—III. Bb. Kbh. og Odense, 1817—38. (I.: Den lille Schweiger, Skuespil i tre Acter; Diegenes den Anden, Lyksp. i 1 A.; Eduards sidste Time, dramatisk Digt i Scener; og 26 blandede Digte; II.: Lovelace og Clarisæ, eller den Dramatiske Bortførelse, Lyksp. i 5 A.; Dominicaner Klosteret, Drama i 5 A., efter Moliere; og 11 blandede Digte; III. (o. m. I.: Digteriske Arbejder. Kbh. 1838): De Norske Brødre, historisk og romantisk Sørgesp. i 5 A.; Gjengangernes, dramatisk Digt i Scener; og 40 blandede Digte).

Effemte=Digte eller comisse Fortællinger. Kbh. 1831.

Den 28de October 1832, et idyllisk Forspil i Scener. Kbh. 1832.

Vidrag til adskillige Maanedsskrifter og periodiske Blade; samt Prologer og Sange til forskjellige Theatre og Klubber, saavel som ved flere festlige Lejligheder (Bl. a.: Danneqvad d. 28. Jan. 1833; Jubelqvad d. 13. Marts 1833, tilegnet det danske Folk. Kbh. 1833; Velkomstsang til Kongen og Dronningen ved deres Ankomst til Kroningen i Frederiksborg d. 26. Jun. 1840). — Hans, i Aaret 1809 forfattede Selskabsang „Om hundred' Aar er alting glemt“, er aftr. i „Fader Evans Stambog“, S. 221. — Et Digt: „Kærfelsnatten i Hillerød d. 11. Mai 1834“, i „Dagen“ 1834, Nr. 120. — (Eildeels efter Autogr.).

Søeborg (Peter), f. d. 23de Maj 1747 i Røding, hvor hans Fader Peder Søeborg var Borger og gift med Maria Frost († 1748); blev Discipel i sin Fødebyes lærde Skole 1760, og i Odense Cathedralsskole 1764; afgik derfra, efter 3 Aars Forløb, til Gymnasiet, og atter derfra til Kjøbenhavns Universitet 1769; blev Alumnus paa Oersø's Collegium, og afsløvere d. 20de Septbr. 1775 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Observator paa det astronomiske Observatorium i Kjøbenhavn fra 1772 indtil han d. 31. Marts 1779 kaldtes til Sognepræst for Hagesled og Gislinge Menigheder i Sjælland; blev d. 1. Octbr. 1817, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 23. August 1818. —* Jønger Magdalene Barbara Rørbye († $\frac{2}{7}$ 1830 i sit 69de Aar).

Diss. α) De Seriebus Fractionum infinitis nec non de Fractionibus continuis. Havn. 1777. 4to. β) De Alitudinibus correspondentibus. ibid. 1779. 8vo. — Ligtale over L. G. Weyle, Provst i Tuge Herred. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 16). — Prædiken i Anledning af den uheldige Ildbrand d. 26. Febr. 1791. ib. 1791. (L. E. 1791, Nr. 49). — Stierne-Katechismus. Med en Fortale af L. Bugge. ibid. 1788. (Krit. o. Antikr. 1788, Nr. 26). Nyeste astronomiske Lærebog for almindelig Mand. Andet forbedrede Dflag. Med en Fortale af L. Bugge. ibid. 1799, med 7 Kobb. (Paa Tydskt: Neuestes Handbuch der Sternkunde, für Lehrlinge und Liebhaber. Aus dem Dänischen des Søeborgschen Sternkatechismi überseht, und mit neuen Anmerkungen begleitet von L. G. Zehle. Aufs neue durchgesehen und mit Zusätzen vermehrt von Lh. Bugge. Kopenh. 1798). — Udtog af den 1799 udgivne astronomiske Lærebog for almindelig Mand, til Brug i Landsbyeskolerne. Kbh. 1811. („Penia“ 1812, Nr. 11).

Søfrensen (Peder), lutherisk Theolog; Pseudonym; antages at være P. T. Hald.

Forsøg paa at redde Pastor Grundtvigs ved Udgivelsen af Kirkens Gjenmæle krænkede Væ. Kbh. 1825.

Søfrensen (P.), Pseudonym.

Den babyloniske Tore og hendes Yngel, de nymodens Jesuiter. Aarhus, 1827.

Sølling (Peter Norden), f. i Christianssand d. 13de Septbr. 1758, eneste Søn af Capitainlieutenant Peter Norden Sølling (f. 1718, † $\frac{1}{2}$ 1766 i Holland) og Anne Cathrine f. Hortulan (f. $\frac{1}{2}$ 1731, † $\frac{3}{4}$ 1785, eneste Datter af Præsten til Storvorde og Seilflod i Viborg Stift, Christen Hortulan og Marie Sophie f. Bruun); blev d. 23. Decbr. 1776 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Decbr. 1783 Premierlieutenant; d. 12. Aug. 1789 Capitainlieutenant; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; d. 28. Decbr. 1804 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1812 Commandeur, og 1817 Waterschout i Kjøbenhavn. Han foretog sig i sin Ungdom adskillige Rejser til China med det asiatiske Compagnies Skibe; besøgte siden adskillige af Europas Eyne, især Frankriges Hovedstad, paa egen Befostning; oprettede d. 11. Aug. 1819 „Bombebofsen“ i Kbhvn. † 7de Februar 1827. — * $\frac{1}{2}$ 1792 Amalie Eskildsen († 1817, 45 Aar), Datter af Skibbygger Erik Eskildsen i Kbhvn. — (Jvfr. Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 499—501; „Gravlitier til Peter Norden Søllings Minde, samlede og udgivne af K. Kristensen og J. Garbrecht. Kbh. 1827“. — Portrait, lithogr. af Ludv. Fehr sen., br. Fol.).

Endeel Bidrag til Bladet „Politivennen“.

Sondergaard (Niels), f. d. 3die Octbr. 1763 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Huusgeraadskarl paa Christiansborg Slot; blev 1782 dimitteret til Universitetet fra Klindts Institut; 1786 Strive- og Regnemester ved Waisenhuset i Kjøbenhavn; 1790 Copiist i Statsgjelds-comptoiret; 1795 Bogholder ved den almindelige Forsørgelses-Anstalt i Kjøbenhavn; d. 28de Octbr. 1817 Rammerraad. † 6te Novbr. 1836. — * Giertrud Torp, Datter af Uhrmager T. i Kbhvn.

Praktisk Regnekunst og de første Grunde til Algebra, til Brug for Stoler, det selstabelige Liv, og for dem, som vil lære sig selv at regne. Kbh. 1790. 2det Dpl. 1798. 3die Dpl. 1802. 4de Dpl. 1808. 5te Dpl. 1812. (L. E. 1791, Nr. 14; „Tids“ 1791, III. 119). — S. G. Bogels Underviisning for Forældre, Opdragere og Børnevogtere. Oversat. ibid. 1792. — Efterretning om Tilstanden af den almindelige Enke-Kasse i Kjøbenhavn ved Slutningen af Aaret 1797, samt almindelige Anmærkninger over Forsikrings-Anstalter i Livs- og Døds-Tilfælde i Almindelighed; ved J. N. Letens. Oversat. Kbh. 1802, med Tabeller. — Tre Tabeller i Anledning af Forordningen om Pengevæsenet. ibid. 1813.

Det farlige Beddemaal, Roman af A. v. Kockebue, oversat. Kbh. 1815. („Abrastra“ I. Aarg. Nr. 14).

Den dyriske Magnetsisme eller det menneskelige Livs Hemmelighed, oplyst ved dynamisk-physiske Kræfter af J. Weber, oversat. Kbh. 1817. (L. E. 1822, Nr. 29).

Tabeller over hvad Solværdie udgjør i Navneværdie og omvendt. Efter Dvartalscoursen. Kbh. 1818.

Lægen i Røden, eller Underretning om de Hjælpemidler, som ved pludseligt tilfaldende og farlige Sygdomstilfælde strax maae anvendes inden Lægens Ankomst. For Landmænd, Præster og andre forstandige Mænd paa Landet, af J. A. Braun. Oversat af E. Rielsen. Kbh. 1819. (pseudonymt).

Udgav: Aftenposten, et Ugeblad. Kbh. 1814—15. 4to. (standsede med Nr. 16 i Merg. 1815).

Sønderup (Jens), Søn af Andreas Sønderup, Raadmand i Næstved, og Kirsten Lærhau († 1781, 31 A.); f. i Næstved 1780 (døbt $\frac{2}{6}$ f. A.); var først Seminarist og Huuslærer hos Amtsprovst Lütken i Lumby (for dennes Søn, nuværende Prof. H. C. Lütken); derpaa Degn i Branderslev; siden Forvalter paa Hæreholm (1816), derefter Fæstegaardsmænd i Øster-Rippinge paa Falslev og Lyngfoged paa Torfelige. † 1841. — * $\frac{1}{2}$ 1807 Eva Hoyer.

J „Landoeconom. Tidender“ (Noget om de, ved Frost, forarbejdede Kartoflers Anvendelse til Levsevin, IV. 17—19; Lidt om toradet Byg og Hvede, sfd. S. 20—23. (jvfr. sfd. S. 349—54); Blandede Bemærkninger over en lille Deel af det nordlige Sjælland, V. 145—55; Myscotis Tillavning, sfd. S. 155—57; Gammel Ost, sfd. S. 157—58; Et Pif, i en Hast at faae tyk Melk, sfd. S. 159; Om Soia, sfd. S. 159—60; Probat Raad mod Muldvarpen, sfd. S. 161—62; Brev til J. C. Drewsen i Anledning af dennes Spørgsmaal: „om vi dyrke meer end een Slags rød Klover?“ sfd. S. 270—72; Et Par Ord til D. Lemvig, sfd. S. 273—74; Om Korns Plantning paa opskaarne Torvemoser, VI. 366—68).

Mindebigt over Geheimeconferentæraad Glasen, i Lolland-Falsters Stifts Aar. Cont. Efterretninger 1825, Nr. 48.

Soumichsen (Søren), f. d. 9de Juni 1765 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens S. var Grosserer († 1777, 50 A.); blev Student ved privat Dimission 1780; nedsatte sig i Kjøbenhavn som Musikaliehandler og anlagde et Nodetrykkeri 1787; blev Bogtrykker 1793 (men gjorde ikke Brug af sit Bogtrykkerprivilegium); var fra 5. Decbr. 1788 til 22. Octbr. 1799 Souffleur ved det kongelige Theater. † 5te November 1826.

Bibliothek for Musik- og Skuespil-Effere. 1.—2. Hefte. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 39). — Den sorte Mand, Skuespil i 2 Acter af Götter. Oversat. ibid. 1788. (L. E. 1788, S. 412—14). — Stregen i Regningen, et Lykspil i 4 Acter af Jünger. Overs. ibid. 1792. (L. E. 1791, Nr. 8; N. Bibl. d. schönen Wissenssch. LI. 288—92). — Indianerne i Engelland, Lykspil i 3 Acter af Kogebue. Overs. ibid. 1793. (L. E. 1793, Nr. 7; 1794, Nr. 29; N. Bibl. d. schönen Wissenssch. LI. 288—91). — Høstdagen, Skuespil i 5 A. af Zffland. Overs. ibid. 1794. (N. Bibl. d. schön. Wissenssch. LI. 288—92). — Apollo, et musikalsk Maanedsskrift. 1.—6. Aarg. Kbh. 1795—1800, i stor Nodformat.

Han har betofset Eryningen af adskillige Skuespil for Theatret, og Man har paa

hans Forlag: Ny Samling af Skuespil, opførte paa den kgl. danske Skueplads. 1ste Deel. Kbh. 1787, og Ny Samling af Syngepsil. 1ste Deel. ib. eod.

Sørensen (M.).

Forsøg til Besvarelse af det for nærværende Tid gjængse Spørgsmaal: om Sølvværdie kan klareres med lige Beløb i rede Sølv? Kbh. 1818.

Sørensen (Andreas Ammentorp), f. d. 20de Decbr. 1793 i Sundby paa Falkster, Søn af Jens Sørensen, Sognepræst til Stadsager og Nørre-Kirkeby (fra $\frac{1}{2}$ 1787, † $\frac{1}{2}$ 1803), og Christiane Frederikke f. Ammentorp († $\frac{1}{7}$ 1829 i sit 76de Aar); blev Student fra Nyborg Skole 1811; tog theologisk Attestats i Januar 1821 (H. ill.); blev d. 14de Juni 1822 Sognepræst til Durup og Tøndering i Viborg Stift; d. 28de Novbr. 1823 til Nordrup og Farringsløse i Sjælland, og d. 2den Juni 1830 til Forsløv og Snæsøløvs sidd.; d. 29. Decbr. 1849 valgt til Landstingsmand for 3die Valgkreds. — * 1823 Eva Christiane Vosserup (f. 1804, † $\frac{1}{4}$ 1834, ældste Datter af Præsten til Tersløv og Trøsløvs i Sjælland, Johan Joseph Vosserup og Eggertine f. Winther).

Høstprædiken, holden i Nordrup og Farringsløse Kirker den 15de Søndag efter Trinitatis. Kbh. 1828. 16 S.

Et Forslag til en mulig Forbedring i Huusmandsstandens Vilkaar. Kbh. 1844. (jvfr. Kbhpsft. 1846, Nr. 136).

Om Aarsagen til Brand i Hvede, i »Efterretninge: fra Sorø Amts landoekonom. Selskab«, for 1840, S. 59—70, og derfra i Halds »Lidskrift for Landvæb.« N. R. Bd. V. S. 125—135.

Sørensen (Christian), Borger og Stomagemester i Kjøbenhavn.

Underdanig Promemoria til Høivelbaarne og Høiarværdige Hr. Dr. P. E. Müller, Biskop over Sjællands Stift o. s. v., i Anledning af Hr. Catechet Markmanns offentlige Erklæring angaaende Daabshandlingen i Frue Kirke, Pintsedag 1834. Kbh. 1834. 4 S. — Klage til Høivelbaarne og Høiarværdige Hr. Biskop Dr. P. E. Müller over Hr. Stiftsprovst H. G. Clausen og Hr. Capellan P. E. Stenersen Gad, i Anledning af en Varnebaab i Frue Kirke Pintsedag 1834. ibid. 8 S. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 367—68; 475—77; Kbhpsft. 1834, S. 464).

Sørensen (Grik), f. 1796; tog i Octbr. 1816 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; blev d. 19de Decbr. f. A. Prøveprocurator paa Kjøbenhavns Amt; d. 5te Novbr. 1817 Copiist i Hof- og Stads-Rettens Justitscomptoir; d. 4de Marts 1835 i Raade og med Pension entlediget. — * $\frac{1}{3}$ 1821 (i Kjøge) Benedicte Dorothea Thomsen (f. 1796).

Samling af de vigtigste Forordninger, Placater, Rescripter o. s. v., Land-

milicevæsenet, Søe-Sessions-Sagerne, de nationale Nytters og Artillerie-Hefte i Danmark angaaende, som ere udfomne indtil Aarets Udgang 1815, tilligemed et Anhang, indeholdende de Anordninger, som ere udgivne i Aaret 1816. Kbh. 1817.

Alphabetisk Navne-Register over de kongelige civile og militaire Embedsmænd, samt Andre, som paa Deros kongelige Høiheids Kronprindsesse Carolines og Prinds Frederik Ferdinands Høie Formælingsdag, den 1ste August sidstleden, allernaadigst ere forundt Titler, Rang eller Hæderstegn; uddraget af Collegialtidenden. Kbh. 1829. („Dagen“ 1829, Nr. 201; Kbhpost. f. A. S. 574).

Kjøbenhavns Skipper-Laug's Artikler af 25de Januar 1707 og 4de August 1742, i fuldstændigt Udtog, med vedføjede Bemærkninger, hentede fra den senere Lovgivning, og de af Laugets Interessenter antagne Vedtægter. Kbh. 1830. 4to.

Juridisk Ugeblad. 1831, Nr. 1—44, og 1832, Nr. 1—5. Kbh. 8vo. (Vegnyndt den 2den Marts 1831; jvfr. N. Morgenpost 1831, S. 235, 242).

Muntre Skifabs-Sange, samlede paa Litteraturens Mark. Kbh. 1832. 16 S.

Intet mod Bryggere og Bagere, men nogle Ord til Bertshuusholdere, Episevarter, Plappere, Thee- og Kaffe-Sjankere m. fl. Kbh. 1833. 16 S.

Lucifer, et Tidsskrift i tvangløse Hefter. 1ste Hefte. Kbh. 1840.

Sørensen (Hans Jørgen Jacob), Søn af nedenanførte Provst Søren Sørensen; f. d. 4de Februar 1818 i Præstegaarden Dnegjerde, Norderø-Syffel, paa Færøerne; blev 1834 Discipel i Roeskilde Cathedraalskole, og afgik derfra til Universitetet 1838; absolverede i April 1844 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); var Lieutenant ved Kongens Livcorps; blev d. 17de April 1845 personel Capellan i Skjelby og Gundersløv i Sjælland; d. 17de Juli 1847 Sognepræst for Sandø Præstegjeld paa Færøerne. — * Dorteia Mundine Schow (f. 1819, næstældste Datter af Landmand Henrik Stampe Schow og Christiane Dorteia Mundine f. Lund).

3 Rasks „Morstabslæsning for den danske Almue“ (Dandsfesten paa Færøerne, i Aarg. 1840, Nr. 17; Fuglefangsten paa Færøerne, f. A. Nr. 41—42; Grindfangsten paa Færøerne, f. A. Nr. 45; o. fl.).

Sørensen (J.), Skolelærer i Solberg paa Morsø.

Grundvold til Menneskets Lykfelighed. 1ste Hefte. Tilsted, 1833. 24 S. 8.

Sørensen (Jens Høst), f. 1808; blev Student fra Nyborg Skole 1828, og tog i det følgende Aar den philologiske-philosophiske Examen; var derefter fransk Sproglærer i Kbhvn.

Henry Blomont, eller Haureien. Af P. de Rod. I.—II. Deel. Oversat af Frankf. Udg. af E. Jordan. Kbh. 1837. (jvfr. Dansk Folkebl. 4. Aarg. Nr. 21—22, S. 81—82).

Broder Jacob. Af P. de Rodt. I.—II. Deel. Overs. Udg. af E. Jordan. Kbh. 1838—39.

Pauline og Murat, af Alexander Dumas. Fra det Franste. Kbh. 1839. (T. f. L. o. R. VI. 439—40).

Actea. Af Alexander Dumas. Fra det Franste. Kbh. 1841. (T. f. L. o. R. VI. 438).

Sørensen (N.).

Tobaksrygeren, en uundbærlig Haandbog for Alle, som dyrke den frie Kunst at ryge Tobak, af Nicotiana Cabaca. Oversat. Kbh. 1832. 32 S.

Sørensen (Niels), Pseudonym; see Niels Hofman Sevel Bloch.

Sørensen (Niels Frederik), Søn af Følbereder og eligeret Borger Peder Sørensen og Catharine Elisabeth Brinkman; f. i Nyborg d. 20de Novbr. 1780; kom 1792 i sin Fødebyes lærde Skole, og blev Student herfra i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 21. Febr. 1806 Præst paa det asiatiske Compagnies Skib „Christianshavn“; d. 21de Decbr. 1808 Sognepræst til Veils og Vester-Egidsborg i Sjælland. † 11te August 1846. — * $\frac{31}{4}$ 1809 (i Kbhvn) Lovise Amalie Maack (f. $\frac{1}{2}$ 1788, Datter af Konstbreyer Bernt Frederik Maack († $\frac{1}{3}$ 1815, 62 Aar) og Ellen Marie Holm, i Kbhvn). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejslighed“, I. S. 198; II. S. 88).

Eeneboeren i Egedalen, et Folkesagn. Overs. Kbh. 1802. — Rudolph og Hanne, af A. Lafontaine. Overs. ib. eod. — Den vandrende Jomfrue, af Forfatteren til de Ludforfælige. Overs. ib. eod. (Høft's „Ei blot til Lyft“, III. 181—82; 270—74; L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Naalesøjet eller Svarmeriet, en moralsk Fortælling af Lafontaine. Overs. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Koronato, den Frygtelige. En Røverhistorie (af E. v. Bornscheim). Overs. ib. eod.

Sørensen (Peter) tog 1811 Examen ved Veterinairsskolen (1ste Char.); blev Dyrlæge paa Brahetrolleborg i Fyen.

Fortkjællige Curer, indf. i Veterinair-Self. Skr. III. S. 510—13.

Sørensen (Nielsmus), f. d. 8de Marts 1799 i Jellinge ved Veile, Søn af Gaardmand Søren Hendriksen († 1808) og Karen Maria Jensdatter († 1832); blev i sit 14de Aar, strax efter sin Confirmation, Substitut hos Degnen og Skolelæreren i Jellinge, T. Thorbrygger, og tilbragte $3\frac{1}{2}$ Aar i denne Stilling; kom saa d. 1ste Octbr. 1816 paa Seminariet i Vesterborg, hvorfra han, efter at have nydt et halvt Aars

Underviisning, kom til Skjerringe Skole paa Grevskabet Christiansfæde, og der forrettede dette Skolelærer- og Kirkefanger-Embede midlertidig i et halvt Aar, hvorpaa han atter vendte tilbage til Seminariet, og underkastede sig i Juli 1818 Dimissions-Examen med Charakteren „Meget duelig“; blev s. A. anden Lærer ved Frue-Sogns Borger-skole i Aarhus; d. 1ste Novbr. 1821 Skolelærer i Brandstrup paa Grevskabet Christiansfæde i Laaland; 1827 Skolelærer, Kirkefanger og Organist i Bendsløv paa Grevskabet Holsteinborg i Sjælland; afgik fra dette Embede i Begyndelsen af 1844, og bosatte sig derefter i Kbhvn.; valgtes d. 4. Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Hjøring Amts 2den Valgkreds (Sæby). — * $\frac{2}{3}$ 1822 Caroline Christine Johnsen, en Datter af forhenværende Pathuusforvalter A. Johnsen i Kbhvn. — (Jvfr. R. Sørensen: „Mit Levnetsløb“ o. s. v. 1.—3. Uffnit, 1847; J. A. Hansen: „Et lidet Tillæg til R. Sørensens Levnetsløb“, 1848, og Sørensens „Svar“, ibid. eod.; Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 2; 1837, Col. 136, 156—59, 353—84, 395—400, 436—45; 1838, Col. 120, 235—39; „Almuevennen“ 1845, Nr. 87—88; 1846, Nr. 23; 1850, Nr. 4; „Ny Collegial-Tid.“ 1846, Nr. 23, S. 390; „Fædrl.“ 1846, Nr. 135 og 151; Berl. Tid. s. A. Nr. 153, 56; Kbhvpost. 1846, Nr. 123; 1848, Nr. 242; the Temperance Penny Magazine, Febr. 1843).

Ansarius, eller en kort enfoldig Historie for Børn og Almuen om Christendommens første Indførelse iblandt vore hedenske Forfædre. Kbh. 1826. 16 S. 2det Dpl. ibid. eod. 16 S.

Catechetisk Udvikling af Luthers Catechismus; fremstillet i bibelske Samtaler. Kbh. 1828. (V. T. 1828, Nr. 49, S. 90—1).

Christi Kirkes eller Menigheds Historie, tilligemed en Oversigt af den hele verdslige Historie, især vort Fædrelands Begivenheder, eenfoldig og foretellig fortalt for Børn og Menigmand. Kbh. 1830. (jvfr. Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 49).

Vindse-Gaverne, eller Syv Bønner og syv Takkesuk, udsatte efter de syv Bønner i Fædrevor, forenede med fjorten nye Psalmer, til Brug for hver Dag, i christelige Huse. Udgivne af R. Sørensen og P. E. Petersen. Kbh. 1831. (Nones „Danst Religionsblad“ 1831, Nr. 47). Ny Udg. 1840.

Et Ord om gudelige Forsamlinger, som holdes uden for den offentlige Gudstjeneste. Kbh. 1832.

Vor christne Troes Forsvar imod Pastor Bastholms Angreb, med Beviis for at hans Ytringer — ere uchristelige, uguelige og løgnagtige. Kbh. 1833. (V. T. 1833, S. 626—29). — Vor christne Troes Forsvar imod Rector Dvigtgaards lille Angreb, tillige med Svar til Pastor Bastholm paa hans Ytringer om mit Skrift imod ham. ib. eod. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 280—86, 297—304, 315—20, 335, 364, 65, 66, 98, 99, 414—15, 30—31, 33—45, 520—25, 635—36, 56—69, 720,

33, 48—50, 68; 1835, Col. 43, 44, 439—46, 96; 1836, Col. 433—46; samt Art. 3. C. Dviftgaard. — 3 Anledning af Skriftet imod Baskholm blev Forf. fagsøgt og idømt en Mulct af 100 Rbd. til Sors Amts Fattigkaffe; s.: „Dom i Sagen imellem Pastor Baskholm og Skolelærer N. Sørensen“. Kbh. 1833). — En Betragtning over vor hellige Skrift i vor kristne Kirke, tilligemed et Slutnings-Ord til Rector Dviftgaard. ib. eod. 28 S.

To Betragtninger: 1) Forfager Du Djævelen, alle hans Gjerninger og alt hans Væsen? 2) Om Sacrament-Ordene i vor kristne Kirke. Slagelse, 1833. (Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 400).

Nogle Ord til Høibaarne Hr. Kammerherre, Grev F. A. af Holstein, eller Svar paa hans „Nogle Ord til Christendommens Venner paa Grevskabet Holsteinborg“. Kbh. 1831. (jvfr. Art. 3. A. Holstein, og Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 793).

De bibelske Historier og de bibelske Lærdomme eenfoldelig fortalte for Børn og Folket. Kbh. 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 464. — Prøver af Bogen stode iforvejen sid. Aarg. 1834, Nr. 36, 37).

Hvad er Religions-Frihed? og hvad er det for en Religions-Frihed under Navn af Sognebaands Løsning, som Grundtvig og Lindberg stride for? og hvad er det, Hr. Mau, Hr. Lindberg og Hr. Rønne have havt at indvende imod mig? Besvaret. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 475—88; „Fædrel.“ II. 1811, Nr. 703; N. Jen. L. 3. 1845, Nr. 301, S. 1201).

Ja, Troen er virkelig ogsaa en Skole-Sag; et Ord om Skolebaands Løsning i Anledning af Grundtvigs Spørgsmaal i Nord. Kirke-Tid. Nr. 5 d. A. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 67).

Mobbemærkninger til Stykket: En mærkelig Ubenbarelse af et begaaet Mord, i Nordisk Kirkeetidende Nr. 9 d. A. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 269—272, 286—88, 335; „Fædrel.“ II. 1841, Nr. 703; jvfr. Art. C. 3. Rønne).

En lille eenfoldig Historie om den Lutheriske Reformations Indførelse i Danmark, for Børn og Menigmand at læse og eie, fortalt som Forberedelse til forestaaende Jubelfest 1836. Kbh. 1836.

Rasmus Sørensens og Peder Larsen Strøppenborgs Reise i Jylland, fortalt af N. Sørensen. Kbh. 1837. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 848; M. f. L. XX. 168—70, af E. C. Tryde; Fædrel. II. 1841, Nr. 689, 90; N. Jen. L. 3. 1845, S. 1200).

Hvad er Aarsagen til den tiltagende Svækkelse paa Legeme og Sjæl? Hamborg, 1840. (Udg. af den Hamb. Tractat-Forening og udgjør Nr. 6; Piecen har intet Aarstal, men er udkommen 1841).

Læsebog af almeennyttige Kundskabers Indhold for Børn i de danske Almueskoler's øverste Klasse, saavel som for den værne Almue-Ungdom og den myndige Almue-mand uden for Skolen. Kbh. 1841. (jvfr. P. Hjort's „Kritiske Bemærkninger over adskillige Læsebøger for Børn“ (Kbh. 1843), S. 57—62; Martzmann's Fortegn. ov. Skrifter til Væsn. f. Menigmand, S. 56—57).

Hvad er „den hellige almindelige Kirke?“ og hvad er det for en Kirke, Hr. Pastor Grundtvig og flere med ham nu forkynde Tro paa under dette Navn? Besvaret. Kbh. 1841. („Fædrel.“ II. 1841, Nr. 707).

Dispositioner og Catechisationer med Skolebørn over den anordnede Lærebogs Indhold af den evangelisk-kristelige Religion, til Brug for Religions-Lærere. Første Hefte, over første Capitel i Lærebogen. Nykjøbing paa Fælster, 1843. (Tid. for alm. dansk Skolel.-Forening, 2den Suite, 1843, Nr. 8. 9. 10, af D. E. Rugaard; Theol. Tidsskr. VII. 386—87).

Indbydelses-Forslag til at oprette en Underviisnings-Anstalt for vorne Bønderkarle. Nykjøbing paa Fælster, 1843; ej i Boghandelen. (Optr. i „Almuevennen“ 1843, Nr. 11).

Nordisk Tidsskrift for Almuen, af historisk, landoekonomisk og andet almennyttigt Indhold. (1ste Hefte). Kbh. 1843.

Et historisk og kristeligt Ord for Almuen. Kbh. 1844.

En historisk Beretning og Oversigt af Forhandlingerne ved det nylig afholdte Stændermøde i Roskilde 1846, i folkelig Stil fortalt. Kbh. 1846. („Dagen“ 1846, Nr. 23; Kbhpost. 1846, Nr. 250). — En Beretning om Forhandlingerne ved Stændermødet i Viborg 1846. *ibid.* 1847.

Om de udvandrede Nordmands Tilstand i Nordamerika, og hvorfor det vilde være gavnligt, om endeel danske Bønder og Haandværkere udvandrede ligeledes og bosatte sig sammesteds. Kbh. 1847. („Almuevennen“ 1847, Nr. 29; Kbhpost. f. A. Nr. 78).

Mit Levnetsløb, og dets levende Berørelse med Almuestolens Historie i Danmark i indværende Aarhundredes første Halvdeel. 1.—3. Afsnit. Kbh. 1847. (Kbhpost. 1847, Nr. 291; jvfr. J. A. Hansen: „Et lidet Tillæg til Skolelærer Niasmus Sørensens Levnetsløb“. Kbh. 1848). — Svar til „Et lidet Tillæg til Skolelærer Niasmus Sørensens Levnetsløb“ fra Stomager-Redacteur-Bondevenneregent og Rigsdagsmænd, J. A. Hansen, og Skolelærer-Bondevenneregent og Rigsdagsmænd, Gleerup. Kbh. 1848.

Et Ord med om Nationalitet og Christendom. Kbh. 1848. (Kbhpost. 1848, Nr. 57).

Hvori bestaaer Almeenvæbning til Forsjæl fra almindelig Børnepligt &c. Et Foredrag, holdt i Københavns Hippodrom d. 19de Novbr. 1848. Kbh. 16 S.

Et probat Lægemiddel mod Ryskelsen for „Bondevennerselskabet“, opdaget. Aalborg 1849.

Organ for Folkevennerselskabet. (Et Blad, udg. som Organ for det af ham stiftede Selskab; begyndt 1849. Nr. 4 er angrebet af E. Jngstrup i Aalborg Stifts-Tid. 1849, Nr. 255).

Fra 1ste Januar 1842 til 1ste Februar 1843 Medudgiver af Ugekriftet „Almuevennen eller Belysning af Fortid og Nutid for den danske Almue“. Kbh. 4to. (Hertil leverede han bl. a.: i 1ste Aarg., 1842: Historiske Meddelelser, i Nr. 1; Agerdyrning og Landoeconomie, Nr. 1. 2. 6; Forskjellen mellem en Fæstebonde og en Selvsjærbonde, Nr. 1. 2. 6; Bort nye Landcommunal-Bæsen, Nr. 2. 3. 4. 5. 6. 10; Franz Pizarro, Nr. 2. 3. 4; Ferdinand Cortez, Nr. 5. 6; Hvad er Gjørdning? Nr. 6. 7; Besværing til Amtsrådet for Sorø-Amt i Anledning af en foretaget Valgforhandling, Nr. 8; Om Valgforhandlingen i Rude Skole, Nr. 9; Bispevisitationen, Nr. 10; Fæstehuusmændenes Stilling, Nr. 11. 12; Hvad kunne de nye Sogneforstandere virke til Skolevæsenets Forbedring? Nr. 22; — i 3die Aarg. 1844: Om det fri og det ufri Hartkorn, Nr. 20; Om Forandring i Tiendeafgiften, Nr. 21; Om Fæstegodssets Dvergang til Arvesætte eller Eiendom, Nr. 22. 23; Almindelig

Bøbning og almindelig Børnepligt, Nr. 23; Et Par Ord om Hunsmands-Bilkaarene i Solbets Amt, Nr. 56—57; Nogle censurable Spørgsmaal og Svar til nærmere Dbervejselse, Nr. 63—64; — i 4de Aarg., 1845: Tale ved Følkefesten paa Altestrup Mark i Solbets Amt, Nr. 54—55; Poet. Bidrag, Nr. 69—70).

Ligeledes Medudgiver af: Kjøbenhavns Amts Landcommunal=Lidende. Følgeblad til „Almuevennen“. Nr. 1.—21. Kbh. 1842—43. 4to.

J. Rubelbachs „Theologisk Maanedsskrift“ (Om det sande Læres Kalb i den kristne Menighed, i XIII. 97—111).

J. Lindbergs „Maanedsskrift for Christendom og Historie“ (Om Menigmænds Bibel=Læsning, i I. 547—62).

J. Lindbergs „Nordisk Kirke=Lidende“ (Literært Skole=Nyt, 1834, Col. 607—608, 617—21; Noget af „Fjorten opbyggelige Samtaler imellem en ældre og en yngre Præst“, 1835, Col. 113—23, 135—44; Dansk historisk Skole, s. A. Col. 705—18; Hvad er en luthersk catechetisk Skole? 1836, Col. 49—61. (jvfr. „Fædrel.“ II. 1841, Nr. 698); Efterretning om Nordmanden Elling Eielsen's Reise og Ophold i Danmark, 1837, Col. 481—87).

J. „Christelig Samler“, udg. af E. N. og C. C. Boisen, (Meddelelser til nærmere Bekendtskab med det christelige Livsøre i Jpen, i I. 226—39; II. 47—59).

J. „Conferensblad“, udg. af Skolelærerforeningen for Aarhus og Omegn“ (Epistel til Hr. Pastor Børresen og Skolelærerforeningerne, i I. Aarg. 1841, Nr. 5; Catechetisk Religions=Underviisning, sfd. Nr. 8).

J. „Dansk Folkeblad“ (Indbydelse til Aktietegning for Oprettelsen af en Aktieforening iblandt Bønder for Indkjøb af store og samlede Landeieendomme til Udskyfning, i XI. Aarg. Nr. 4; optr. i „Almuevennen“ 1845, Nr. 26—27; særff. 1845. (jvfr. „Fædrel.“ VI. 1845, Nr. 1843; „Almuevennen“ s. A. Nr. 24—25).

J. „Kjøbenhavnsposten“ (Foredrag om Oprettelsen af en saadan Underviisningsanstalt, som hans Indbydelse havde bekendtgjort, 1846, Nr. 270; Min sidste og eneste Bøn til mine Venner blandt mine danske Landsmænd, 1847, Nr. 192 (ogsaa i „Almuevennen“ 1847, Nr. 35); Om den gode Dberensstemmelse mellem de Uddrag, Skolelærer N. Sørensen har meddeelt af Friberts Bog om Amerika, navnlig om de norske Nybyggeres Tilstand i Wisconsin, og den Beretning, Hr. Claus Clausen, Præs. for nogle af de norske Settlementer sammesteds, som nylig har meddeelt i Jyens Stiftstidende, 1847, Nr. 293; Adresse til Kongen om en fuldstændig ubibdet Valgret og Valgbarhed, 1848, Nr. 63; Disshausen og Rubelbach, s. A. Nr. 97).

Tale ved Mødet den 20. Marts 1848 i Kjøbenhavn, indf. i „Forhandlinger om Danmarks og Slesviigs constitutionelle Forening“, Nr. 3, S. 1—2.

Anmeldelse af P. E. J. Rasmussens „Forsøg til en Ny Lærebog i den evangel.=christelige Religion“, i „Lidende for almindelig dansk Skolelærer=Forening“, 2den Suite, 1843, Nr. 12.

Harde Deel i Affattelsen af den af N. Ottesen udgivne „Erklæring i Anledning af det forehavende Forslag til en ny Alterbog og et nyt Kirke=Ritual“. 1840. (jvfr. Casse's Nyt jurid. Tidsskrift, II. 91—93).

Sørensen (S.) var Skolelærer i Skjoldelev i Aarhus Stift; rejste 1837 til Amerika.

Frimodige Ytringer om Skolevæsenet i Danmark, i „Lidskrift for Almueskolevæsenet“, II. Aarg. 1835, S. 305—47.

Om adskillige Planter, som ere den danske Landmands Opmærksomhed værdige, og som enten vore vilde, eller ere lette at dyrke, i „Ugeblad for den danske Bonde“, III. Aarg. Nr. 27.

Sørensen (Søren), f. d. 15de Septbr. 1790 i Krogsbølle i Fyen; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralsskole 1810; var Lieutenant ved Livcorpset; afslørede i Januar 1817 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Marts s. A. Sognepræst for Norderøes Præstegjeld blandt Færøerne; d. 8de Juli 1829 tillige Provst paa Færøerne; d. 2den Marts 1831 Sognepræst til Snobølø og Thune i Sjælland; d. 21de Septbr. 1846 tillige Provst for Thune og Namø Herreder; derefter tillige Medlem af Amtsraadet for gamle Roeskilde Amt. — *³ 1817 Elisa Matthea Petersen.

Vinterpostil, eller Prædikener paa Søn- og Festsdagene fra Advent til Paaske. Af Claus Harns. Oversat efter tredje Udg. Gjennemseet og udgivet med en Fortale af J. Møller. Kbh. 1823. (S. T. 1824, Nr. 3. 4).

Tale, holden i Roeskilde Cathedralsskole ved Rector C. N. J. Bloch's Embedsjubilæum. Kbh. 1843.

Et Brev, dat. d. 3. Juli 1824, i „Bibelselskabets 10de Beretning“ S. 75—78.

Oversættelse af Matthæi 4de Capitel i den nordlige færøiske Mundart, i „Nord. Lidskrift“ I. 555—58.

Fund ved Snobølø, i „Annaler for Nordist Oldkyndighed“ 1840—41. S. 357—58.

Oplysninger i Anledning af Skriftet „Dansten paa Færøerne“, i „Fædrelandet“ VI. 1845, Nr. 1912.

Tale i Kirken (i Skriftet: „Ved Provst Frands Daniel Møllerups Forbesærd, den 11te Februar 1847“, S. 14—19).

Sørensen (Søren), f. d. 17de October 1801 i Næsens Sogn, Veile Amt, hvor hans Forældre havde en Fæstegaard under Palsgaard's Gods i Besiddelse; kom efter sin Confirmation paa Godsforvalterens Comptoir paa Palsgaard, men bestemte sig, paa Grund af Værnepligten, i sit 19de Aar til at blive Skolelærer og valgte til sin Forberedelse Børnsforstørsminde Seminarium i Fyen, hvorfra han efter et treaarigt Ophold dimitteredes i Aaret 1824 med Hovedkarakteren „Udmærket dvelig“; var derpaa i 2 Aar Huuslærer i Dalum Præstegaard for Provst Faaborg's Børn og underviste tillige paa Christiansdal Kammerherre Benzons 3 ældste Børn i adskillige Fag; oprettede 1826 en privat Drengeskole i Odense, hvilken han 1837 forenede med en lignende og organiserede derved

en større Anstalt under Navn af „Odense Realskole“, hvis Medbestyrer han er; valgtes 1841 til Medlem af Borgerrepræsentationen i Odense, og 1845 til sammes Formand samt til Medlem af Stadens Skolecommission; d. 29. Decbr. 1849 til Landstingsmand for 6te Valgkreds. — * Nicoline Christine Widding.

Om Underviisningsanstalter for vordende Borgere, Bemærkninger, fremtalte ved Magister Jørgerslevs Afhandling i Folkebladet No. 28—29. Odense 1840. (jvfr. „Fædrecl.“ II. 1841, Nr. 437, af C. F. Jørgerslev).

Kortfattet dansk Sprogslære, udarbejdet til Brug i Borger- og Almueskoler som og ved anden Elementarunderviisning. Odense, 1846.

Udtag af Danmarks Historie, til Brug i Borger- og Almueskoler, som og ved anden Elementarunderviisning. Udarbejdet nærmest efter Allens Lærebog. Odense, 1847.

Geographie, til Brug i Borger- og Almueskoler, som og ved anden Elementarunderviisning. Odense, 1847.

Medudgiver af: Tidsskrift for Almueskolevæsenet. I.—VI. Aarg. Kbh. og Odense, 1834—39. (jvfr. Nordist Kirketid. 1834, Col. 617—21; 1839, Col. 487—94). Supplementhefte. Odense, 1841. (Til dette Tidsskrift leverede han følgende, dels originale Arbejder, dels Bearbejdelser og Oversættelser af Tydske: i 1ste Aarg.: Paa hvilken Vej føres Mennesket til Jødigt? S. 53—73; Om Lærens didactiske Kraft, S. 73—76; Vexelsidig Skoleindretning, S. 145—52; Om Statistikk og cursorisk Læsning, S. 239—54; Forslag til Indretning af Skolelærer-Conferencer, S. 371—78; Bemærkning om Tabellerne til indbyrdes Underviisning, S. 379—80; Tale ved Seminaristens Afgang, S. 381—84; Om Skolelærerstandens ringe Algtelse, S. 384—91; — i 2den Aarg.: Midler til Opmærksomhedens Bedlignelse, S. 33—39; Om vexelsidig Skoleindretning (indbyrdes Underviisning), S. 264—78; Anmeldelse af nogle Skolebøger, S. 278—83; — i 3die Aarg.: Bemærkninger, med Hensyn til Borger- og Realskolevæsenet, foranledigede ved enkelte i den roeskildiske Stændertidende, „Fædrelandet“ og Stenersen Gads Skrift om Realskoleunderviisningen forekommende Ytringer, S. 287—308; Forslag til en pædagogisk Correspondents imellem Medlemmerne af en Skolelærerconferents, S. 367—71; — i 4de Aarg.: Dr. Diesterwegs Dom over den vexelsidige Skoleindretning, S. 69—87; — i 5te Aarg.: Beretning om Odense Realskole, S. 353—76; — i 6te Aarg.: Oversigt af de i den preussiske Stat værende Skolelærer-Seminarier, deres Indkomster, m. v., S. 209—22; Grimodige og velmeente Ytringer om Religionsunderviisningen i Folkeskolen, S. 339—45; Stof til Catechisation over 2de bibelske Historier, S. 345—51; Elementarunderviisningens Princip (af Diesterweg), frit bearbejdet med en Deel tilføjede Bemærkninger, S. 367—84; Et Par Bemærkninger om Skolelærerconferencer, S. 406—10; — i Supplementheftet: Bemærkninger med Hensyn til Skolelærernes Kaar og Stilling, S. 39—46; Om Bigtigheden af en over alle Folkelasser udbredt Dannelse, S. 46—57).

Endeel Artikler om Skole- og CommunaLvæsen, samt forskjellige Beretninger om Odense Realskole og den slyenske Skolelærerforening, i de slyenske Aviser, saasom: i Hempels Avis (Om Skoleexamina; Sammenligning imellem private og offent-

lige Skoler, Latin- og Realskole, 1837, Følgeblad; Grunden til den Mangel paa Interesse, som vises ved Valget af Borgerrepræsentanter, 1838; Om Skolelærersangefæsten i Odense d. 1ste Juli, 1841; Om Principerne for Fattigforsørgelsen i Kjøbstæderne, 1844; Anmeldelse af Prof. Clausens Skrift om Nødvendigheden af en Overbelyselse af Kirke og Skole, 1844; Om almindelig dansk Skolelærerforening; Til Danmarks Skolelærere; — i Dve Thomsens Avis (Om Almeen- og den rette Samfundets Aand, 1840; Om den længe ventede Reform af vore lærde Skoler, 1843; Skoleform, 1844, Nr. 50 og 56).

3 Frølund's "Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere" (Et Foredrag, holdt i Fyens Stifts Skolelærerkonferente, Foramlingsdagen den 18de September 1841, i III. Aarg. S. 177—87; Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Fyens Stifts Skolelærerkonferente, i IV. Aarg. S. 170—75, og V. Aarg. S. 193—205).

3 Jensen's "Tidskrift for Almueskole- og Seminarivæsen" (Nogle indsendende Ord ved den Høitidelighed, hvormed den aarlige Examen i Odense Realskole 1843 sluttedes, i II. Aarg. S. 113—121).

3 "Almindelig dansk Skolelærerforenings Tidende" (Forslag til en Skolelærerenskeskabs for Fyens Stift, i 3die Aarg. Nr. 13—14). — (Efter Autogr.)

Sotost (Jens), f. i Aalsens, hvor hans Fader Niels Sotost var Bager; underkastede sig i Foraaret 1802 den danske juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; blev d. 27de Novbr. 1801 Copist og d. 13de Novbr. 1810 Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat; siden tillige Secretair i Directionen for Kjøbenhavns Borger- og Almueskolevæsen. † 6te Septbr. 1815, ugift.

Translateur Resch's Fremfærd mod Baggesen, i Kjøbenhavns Skilderi 1807, Nr. 84. 85. 86.*

Sotost (Nicolai Bierfreund), Nyansfertes Broder; f. den 31te Marts 1790 i Aalsens; gif først i Bordingborg, saa i Nykjøbing Skole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1811; blev 1813 Communitets-Alumnus; tog i Juli 1816 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 30te Juli 1817 residerende Capellan til Kjøbeløv og Vindeby i Laaland; d. 26de Febr. 1823 Sognepræst i Præsto og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 9de Juni 1835 i Øster-Egidsborg sfd. † 5te Juni 1844. — *1818 Dorteia Elisabeth Kamlau (f. 1⁸ 1795 i Bordingborg, Datter af Bager August Kamlau og Marie Elisabeth Jansen). — (Jvfr. Fr. Barfods "Danmarks Geistlighed", I. S. 170; Berl. Tid. 1844, Nr. 169, 77; L. T. 1827, S. 289—90).

Romantiske Digte. Første Deel. Kbh. 1815. ("Athene" IX. 168—75, af P. Hjort; Nord. Tids. Nr. 22).

Uandernes Mafferabe. Vinternatsdrøm. Kbh. 1816.

Altarblade og Gravlitier. 1.—2. Hefte. Kbh. 1819—20, (Prøver i Kabbets „Tilskuere“ 1819, S. 686—8; 1820, S. 222—24).

Sommerfugle. En Samling originale Smaa-Fortællinger. Kbh. 1821.

Leonardo og Blandine. Tragedie. Kbh. 1821. (L. T. 1826, S. 211—17, 236—37).

Christian den Fjerdes Dom. Et fædrelandst Skuespil. Kbh. 1821. (Lit., Kunst- og Theaterbl. 1821, Nr. 21 (af S. Meisling); 1822, Nr. 21; Aftenbl. 1823, S. 150—52; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 8; Conversationsbl. 1825, S. 277; L. T. 1826, S. 217—20; Jlyv. Post 1849, Nr. 290; Fædrel. 1849, Nr. 293; Kbhpost. 1850, Nr. 9).

Kirkens Vand. Ridderstue. Kbh. 1822. Samarbejdet og forfattet 1825 under Titel: Hildegard von Hohenheim, eller Kirkens Vand. (Aftenbl. 1822, S. 6; Conversationsbl. 1825, S. 519—50; L. T. 1826, S. 220—27; jvfr. Kbhvns Skitseri 1826, S. 487—89 (af Sotost), og S. 518—19).

Jernmasken. Et skotsk Skuespil. Kbh. 1823. („Dagen“ 1823, Nr. 166; L. T. 1826, S. 195—206, 209—11).

Daniel Manzan. Et fædrelandst Sørgepsil. Kbh. 1823. (L. T. 1826, S. 227—32, 235—36).

Borgens Bruud. Romantisk Sørgepsil. Kbh. 1825. (L. T. 1826, S. 232—35).

Theater. Første Deel (Haarlofferne, Hyrdebrenge, Legetøiet i Draken, Mac-Leon). Kbh. 1828. (M. f. L. I. 345—51; Kbhpost. 1829, S. 370).

Et Pantheon. Digtninger. Kbh. 1842. (Berl. Tid. Søndagsbl. 1842, Nr. 26; „Corsaren“ Nr. 95; jvfr. J. f. L. o. R. I. 23—24, 205—1).

Knud den Hellige. Tragedie. Udgivet efter Forfatterens Død af D. G. Mourad. Kbh. 1847.

J Møllers „Theologisk Bibliothek“ (Dr. Hans Adolph Brorsons Svane-fange. Udvælgte og bearbejdede, XVII. 210—37; XIX. 136—83; jvfr. L. T. 1820, S. 806—7; Kabbets „Tilskuere“ 1820, Nr. 5—6; „Kiel. Beyträge“ II. 475).

J Thiele's „Rosensblade“ (Stjernens Sang, S. 85—86; Hyacinthe, erotisk Digt i 18 Sonetter, S. 95—113; Magnetismen, Tragedie, S. 133—55; jvfr. L. T. 1818, S. 611—13).

• J „Juletræet“, udg. af A. P. Liunge (Kjøge Huusvær, et Forspil til Tragedien „Magnetismen“, S. 58—72; Den brudte Myrthe, Octoberfortælling, S. 86—104; Kong Gustavs Varsler, S. 134—43; Digte, S. 42, 125, 198; jvfr. L. T. 1823, S. 7—9).

J „Literatur-, Kunst- og Theaterblad“ (Nogle æsthetiske Afhandlinger, f. Ex.: Over Skjønhedsidealet, Fragment efter Sturz, 1821, Nr. 9, 10).

J Tidsskriftet „Harpen“ (Om Digtene „Lille Clara“ og „Der var en Tid“, 1820, Nr. 61; samt nogle originale Fortællinger og Digte).

J Ugebladet „Brevduen“ (Nogle originale Fortællinger og Digte).

J Kabbets „Tilskuere“ (Brev fra Sylvestre om Kritikken, 1821, Nr. 52).

J Kabbets „Læsning i blandede Lemner“ (Aarsagen til den ringe Bog-

affætning, pro tempore (anonymt), i *Bd. II. 1822*, S. 405—424. (jvfr. *L. L. 1822*, S. 460—64, af *P. E. Müller*; „*Statsvennen*“ s. *A. Nr. 13, 35*, af *J. R. Høst*; *Lit.-Kunst- og Theaterbl. 2. Aarg. Nr. 34, 36*); *Hamlet i England, Tragødie*, i *Bd. III. 1822*, S. 289—327).

3 „*Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark*“ (Indberetning fra Bibelforeningen i *Præstøe, 1823, Nr. 11; 1829, Nr. 3*).

3 *Mahbets „Eilskuerne“* (Ravnen, *Tragikomoedie efter Gozzi, 1ste Act, 1823, Nr. 95—98*).

3 *E. Beyers „Gefion“* for 1826 (*Kong Dibrif og Svanen, et romantisk Digt, S. 84—122*; jvfr. *Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 69*).

3 „*Kjøbenhavnsposten*“ (*Om Korsets Tegn og Betegnelse med Korset, 1834, Nr. 214*; *Beretning om Naalepigens Forgjængerfke i Annaberg, s. A. Nr. 246, 47, 48*; *Grunde Grunde for Jagtens Frigivelse af Private, 1836, Nr. 6*).

3 „*Den Berlingske Tidende*“ (*Den rigtige Maade til nu at erholde paa- lidelige Vota til Capitelstart, 1842, Nr. 299*; *Om nye Psalmer, s. A. Nr. 306*; *Yderligere Bemærkninger angaaende det nye Psalmebogs Appendix, s. A. Nr. 309*; *En Erklæring, betræffende „Torbisten og Pluen“ af Poul M. Møller, 1843, Nr. 2, jvfr. Nr. 5*; *Om en rigtig Maalestof for den virkelige Indtægt af den danske Geist- ligheds Jorder, s. A. Nr. 9*).

3 „*Journal for Literatur og Kunst*“ (*Om Tidens Fordringer til Digte- ren, i I. 1843, S. 199—210*).

Desuden endeel Digte, adspredte i „*Athene*“ (*II. 162. 483; V. 195*); „*Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*“; *Aperups „Hertha“*; „*Eilskueren*“ 1820—21; „*Eilskuerne*“ 1823; „*Hesperus*“ (*III. 541; IV. 41. 51; VI. 334*); „*Sneeliljer*“ (1828, *III. 180*); *Solér's „Nytaarsgave fra danske Digtere“ 1835, 36, 37 og 38*; „*Kjøbenhavnsposten*“ (1835, *Nr. 71; 1838, Nr. 76. 92*); „*Den Berlingske Tidende*“ (1840, *Nr. 14; 1843, Nr. 1*); samt i „*Portefeuillen*“ 1840. *Bd. 4; 1841. Bd. 1*; og i „*Ny Portefeuille*“ 1843. *II. 257—60*.

Om en af ham forberedt Udgave af et Bind Digtninger s. *J. f. L. o. K. I. 1843, S. 329*.

Sotoft (Niels Henrik), Broder til de 2de Ovennførte; s. d. 21de Marts 1788; tog i October 1805 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter, og lagde sig ved Universitetet efter de skønne Videnskaber; gif 1810 til Wien; blev siden Lieutenant i preussisk Tjeneste og Ridder. † 30te Juli 1815 som Etapecommandant i Bonn.

Lyna, en Nytaarsgave for 1810. Kbh.

Enkelte Digte i „*Nye danske Eilskuer*“ 1807 og 1808, samt i „*Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*“.

Landrup (N. W.).

Udgav: Den lille Fribytter. Kbh. 1840—43. (udtom nummervis).

Tauber (Emmanuel), ældste Søn af nedenauførte Professor Johan Henrik Tauber; f. d. 5te Juni 1776 i Horsens; blev i Decbr. 1787 indsat som Discipel i Roeskilde Cathedralsskole; afgik derfra til Universitetet i Esteraaret 1793, og underfaste sig i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; antoges d. 9de Januar 1795 som vicarierende Lærer ved Roeskilde Cathedralsskole; blev d. 15de Septbr. 1797 ansat, indtil videre, som anden Lectie-hører, og i April 1799 udnævnt til fast Lærer for 2den Lectie, dog saaledes, at han indtil videre skulde undervise i 5te Lectie; indtraadte 1800 i det nys-oprettede pædagogiske Seminarium, som han forlod i Octbr. 1801, efter at have aflagt de befalede Prøver; vandt 1801 Universitetets Guldmédaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philologiske Priisopgave: „Inter duas descriptiones, unam Hesiodicam scuti Herculei, alteram Homericam scuti Achillei instituat^r comparatio, ex qua, in quibus de pictarum rerum imaginibus, uter altero poëta vel superior sit, vel inferior, appareat“ (jvfr. Badens Univerf. Journ. IX. S. 14); blev f. A. beffikket til fast Lærer i 5te Lectie; d. 20. Decbr. 1805 Conrector ved Aarhus Cathedralsskole, og d. 1ste Maj 1811 Rector ved Cathedralsskolen i Aalborg; erholdt d. 11de Decbr. 1822 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Dannebrog; d. 10de Januar 1845 til Etatsraad, og festligholdt samme Dag sit 50 Aars Embedsjubilæum; blev d. 10de Maj f. A., efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget. † 31te Januar 1847 i Aalborg. — * $\frac{1}{2}$ 1806 Johanne Christiane Jensen, fød Clausen († 1849 i Houlberg Præstegaard), en Datter af Kjøbmand og Kirkeværge ved St. Knuds Kirke i Odense, Claus Clausen og Maria f. Krysfing, samt Enke efter Cantor Henning Jensen i Roeskilde. — (Jvfr. Hertels Beskr. ov. Aarhus Domkirke, II. S. 496—97; Hundrup's Skole-Calendar 1843, S. 3, og 1845, S. 14. 15; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 157; „Taler og Sange i Anledning af Emmanuel Taubers Embedsjubilæum den 10. Januar 1845.“ Aalborg; N. Nielsen „Ved Emmanuel Taubers Grav, d. 9de Februar 1847,“ vedføjet hans „Tale ved Indvielsen af den nye Skole i Hals.“ Aalb. 1847; Aalborg Stifts-Tid. 1845, Nr. 8; 1847, Nr. 23, 29. — Portrait, lithogr. i E. Børensens & Comp. lithogr. Institut. 1846. Folio. — Om tvende til hans Minde stiftede Skolelegater, f. „Dagen“ 1836, Nr. 187; Selmers Aarbog f. 1845, S. 233—4).

Indbydelseskrifter: Samling af biografiske Notitser om Nogle af de fra Aalborg Kathedralskole til Universitetet dimitterede Disciple, i alfabetisk Orden. Kbh. (1840). (T. f. L. o. R. V. 436—37; Aarhus Stifts-Tid. 1841, Nr. 28, Folgeb. blad, samt Nr. 34). — Samling af biographiske Notitser o. s. v. Andet-Ærvedie Hefte. Aalborg (1841—44).

Skoleefterretninger om Aalborg Kathedralskole for Skoleaarene 1839—1845, vedføjede Programmerne fra samme Skole for A. 1840—45. (Jvfr. F. L. o. R. I. 215—16).

I Engelstoft's Universitets- og Skole=Annales (Summarisk Indhold af hans Indtrædelses-Tale som Conrector ved Aarhus Kathedralskole, 1806. I. 174—77; Recrelog over Conrector H. E. Grossmann, 1811. II. 101—5).

En Tale, indlemmet i Samlingen af »Taler og Sange i Anledning af hans Embedsjubilæum, d. 10. Januar 1845«, S. 15—20.

Han forfattede: *Catalog over Aalborg Stifts og Amts offentlige Bogsamling, Aalborg 1819, samt Tillæg dertil, ibid. 1821.* (L. T. 1819, Nr. 42; 1829, S. 22—23).

Tauber (Grich Sjørup), Nysansførtets Broder; f. d. 24de Septbr. 1782 i Odense (ikke i Horsens); dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Kathedralskole i Foraaret 1800; var den Første blandt de Indskaldte ved Examen Artium, og tog i det paafølgende Efteraar samt i Foraaret 1801 den philologisk=philosophiske Examen med Udmærkelse; indtraadte i Maj 1802 som Alumnus i det pædagogiske Seminariums theologiske og philologiske Klasser; var tillige Alumnus paa Worchs Collegium; og afsløverede i October 1804 den theologiske Embedsexamen med Charakter: *Laudabilis et quidem egregie*; blev d. 20de Decbr. 1805 Adjunct ved Kathedralskolen i Aarhus; fik d. 13. Aug. 1814 Prædicat af Overlærer; blev d. 13de Januar 1818 Rector ved den lærde Skole i Rolding; d. 11te Juni 1822 Director ved Sorø Academi og Skole; erholdt d. 21. Maj 1827 Rang efter Rangforordn. 3 Kl.Nr. 9 (med Etatsraader); blev d. 10de Juli 1830, efter Ansøgning og formedelst svageligt Helbred, i Raade entlediget med Bartpenge; d. 19de Marts 1831 constitueret som Rector ved Frederiksborg Skole (indtil 1834); d. 25de Marts f. A. udnævnt til Etatsraad. — * $\frac{1}{5}$ 1812 Dvine Lucie Hvid (f. $\frac{1}{17}$ 1785, Datter af Justitsraad, Borgemeister Niels Hvid i Aarhus). — (Biographi i Døt's „Archiv,“ VIII. S. 251—54; jvfr. Døt's „Materialier,“ Nr. 8).

Historia scholæ Cathedralis Arhusiensis ab ipsis ejus incunabulis ad præsens ævum primis lineis adumbrata. Arhusiæ MDCCCXVII. („Dagen“ 1817, Nr. 268; L. T. 1818, Nr. 8; Leipz. L. Z. 1818, II. S. 2191—92. — Et Brudstykke: »Morten Vorup og hans Disciple«, overf., med en Efterkrift, af R. L. Rahbek i »Danst Minerva« V. 1817. Novbr. S. 52—75).

Breve fra Rolding. En topographisk Skizze, udgivet som Indbydelses-

skrift til den offentlige Examen i Kolding lærde Skole. Odense 1822. („Dagen“ 1822, Nr. 214, 275; Hoff's „Chronos“, H. 2. S. 123—26; F. T. 1823, S. 24—29; Faber's Jyllands Kundsk. Tid. 1823, H. 1. S. 11—15; Provinzial-Ver. 1823, II. 74; Pörs's „Archiv“ 1824, Bd. I. S. 145—47).

Udsigt over Sorø Academies Forfaring under Kongerne Christian IV. og Frederik III. 1623—1665, med Bilag af utrykte Actstykker. Indbydelseskrift til Sorø ny Academibygning's Indvielse. Kbh. 1827. Fol., med 3 Kobb. („Dagen“ 1827, Nr. 130. — Uddrag af Skriftet, i Seebede's N. Archiv für Philol. u. Pädagog. 1829, Nr. 11).

3 „Blandinger fra Sorø“ (Træk af Sorø Academies ældre Historie, i H. 1. S. 159—67. (L. T. 1831, S. 701—2); Brevverling mellem Professor Myerup og E. G. Tauber, meddeelt af Eidsnavnte, i H. IV. 1832. S. 3—16).

Brev, i Bibelselskabets 5te Beretning, S. 98—99. — En Skrivelse om Branden i Hillerød Raiten imellem d. 10. og 11. Maj 1831, indført i Aarhus Stifts-Tidende 1831, Nr. 84, Folgeblad, og derefter i flere Tidssblade. (jvfr. „Dagen“ 1834, Nr. 160 og 165).

3 Anledning af St. St. Blicher's „Et Bink til Bestyrelsen af offentlige Midler“, i „Dannevirke“ 11. Nr. 19.

Tauber (Frederik Bagger), de 2de Ovenanførtes næst yngste Broder; f. d. 23de Septbr. 1786 i Odense; dimitteret til Universitetet fra Noeskilde Cathedralskole 1805; tog i Juli 1812 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 5de Maj 1813 constitueret og d. 13. Aug. 1814 virkelig Adjunct ved Aalborg Cathedralskole; d. 25. Maj 1816 personel Capellan hos Amtsprovst Bøgh i Hersfolge; d. 1ste Jan. 1824 Stiftspræst paa Ballø; erholdt d. 14de Maj 1838 Rang med Sognepræsterne i Kjøbenhavn; blev d. 23. Febr. 1839 Sognepræst til Giby og Dalby i Sjælland. — * 1. $\frac{2}{2}$ 1824 Megdola Cathrine Bøgh (f. $\frac{2}{6}$ 1803, † $\frac{2}{3}$ 1831, Datter af Præsten i Hersfolge, Amtsprovst Math. Freder. Georg Bøgh og Victorine Juliane Fog). * 2. $\frac{2}{3}$ 1837 Wilhelmine Jacobine Staahl (f. $\frac{2}{1}$ 1803, Datter af Havnecontroleur Jacob Staahl i Kbhvn).

Indberetninger og Breve, indf. i „Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark“ 1824, Nr. 8; 1825, Nr. 5; 1826, Nr. 4; 1827, Nr. 1, 7; 1828, Nr. 8; 1830, Nr. 1; samt i Bibelselskabets 12te Beretn. S. 85—87.

Tauber (Johan Henrik), f. d. 7de September 1743 i Aalborg, næstældste Søn af Borger og Kobbersmed sftd., Emmanuel Tauber (f. $\frac{4}{10}$ 1702 i Augsburg, † $\frac{2}{3}$ 1759) og Karen Heinrichsdatter Widschen (f. $\frac{4}{1}$ 1706 i Aalborg, † $\frac{2}{3}$ 1773); blev 1756 sat i sin Fødebyes Latinskole, hvorfra han 1762 afgik til Universitetet; erholdt 1765 Baccalaureigraden; blev 1771 Inspector paa Regentens; 1772 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1773 Magister; holdt f. A. offentlige Forelæsninger ved Universitetet; beskikkedes d. 25de Novbr. f. A. til Rector

ved Hørfens latinske Skole; afslørede d. 24de Juni 1779 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev 1781 Rector ved Odense Skole og Professor i Philologien ved Gymnasiet; 1782 Medlem af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab; d. 12te October 1787 Rector ved Roeskilde Domskole; d. 30te Septbr. 1790 Doctor i Theologien (ved Uresdiplom fra Kbhvns Universitet); d. 23de Juli 1808, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra Rectoratet. † 26de Januar 1816 i Roeskilde. — * 1774 (i Viborg) Gregoriana Wegtrup (f. 1751, † 1820, en Datter af Præsten til Bistofte paa Nols, Provst, Magister Erich Gjørup Wegtrup og Christina Augusta Bruun). — (Autobiographi i Bloch's fyenste Geistl. Hist. I. S. 432—55; Biographi i Bloch's Bidr. til Roeskilde Domskoles Historie, S. 1. S. 71—77, og S. 2. S. 69—71; i Rosfods Couvers. Lex. XXVII. S. 536—37; Metrolog, af G. D. B. Wegtrup, i L. T. 1816, S. 105—112; af J. Møller, i Theol. Bibl. X. 279—93, med en latinsk Elegie af W. G. Sibiger, S. 294—98; jvfr. (E. Tauber's) Biogr. Notiser om Disciple fra Aalborg Skole, I. S. 132; Kbhvns Skilderi 1816, S. 170—1, 200—1, 209—11, 241—43, 291—93, 356—59; Statstid. 1816, Nr. 42, Tillæg; Indbydelsesfristet fra Hørfens Skole 1814, S. 26. 32. 46, og 1848, S. 60—66; Møllers N. theol. Bibl. XIII. 41; XIX. 235. — Portrait, stukket i Kobber af A. Flint. — Om et Grav-Mindesmærke over ham, s. „Dagen“ 1822, Nr. 262).

De delectu observationum philologicarum, in Novum Foedus editarum, rite adhibendo libellus. Haun. 1770. (Krit. Journ. 1770, S. 264—67; L. E. 1770, Nr. 52). — *Interpretatio dicti*, Matth. XVI, 19 ad Christianum Michaellem Rottböllium, episcopum Viburgensem. ibid. 1771. 4to. — *Dissertatio epistolica* super Collos. II. 18. Jes. I. 29. 2 Thessal. II. 13. aliisque locis ad Joannem Andream Cramerum, Superintendentem Lübecensem. ibid. 1771. 4to. (Krit. Journ. 1771, Nr. 48; Fortegn. ov. Trykfejr. Skr. II. 153—55). — Lyfsøkningsbrev fra Philomusus til sin Belynder og Ven, Mag. Valte. Kbh. 1772. 16 S. 8. (jvfr. Valtes Levnet ved J. Møller, S. 67—70; Krit. Journ. 1772, Nr. 15; Fortegn. ov. Trykfejr. Skr. II. 299—301). — Tvende akademiske Tale ved sine Forelæsningers Begyndelse. Kbh. 1773. (Fortegn. ov. Trykfejr. Skr. III. 135—37). — Tale holden ved sin Indsættelse til Rector i Hørfens latinske Skole tilligemed en Præken paa første Paaskedag til Aftenfang. Aalborg, 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 52). — Om deres lykkelige Kaar, der ere offentlige Lærere ved de høie Skoler, Akademier og Gymnasier. Et Indbydelses-Skrivt til Taleholdelsen paa Kongens Fødselsfest den 29de Januarii 1782. Odense, 1782. 4to, og Tale paa Kongens Fødselsdag, om Rigernes Lykfelighed under en Landsfaders beskyttende Genevælde. ibid. 1782. 8. (L. E. 1782, S. 345—49; Danmarks litt. Progresfer II. 154—72). — Tiltrædelses-Tale til Rector-Embedet i Odense, om den sidste Skoleforordnings usfatterlige Værd. ibid. 1782. (L. E. 1782, S. 349—51; Danm. litt. Progr. II. 154—72). — Forslag til Skolearbejds ligelige Deeling imellem Lærerne ved Odense latinske Skole. ibid. 1783. (Danm. litt. Progr. III. 22; L. E. 1783, Nr. 11). — Dpoffrelse for

det Almindelige, som et varigt Greminde for de Gode, forefattet i en Afmindelses og Takfælgelses Tale over Frosen Juliane Helene Justine von Ernst. *ibid.* 1784. (L. E. 1787, Nr. 46. — Udtog af denne Tale i „Tids og Hebe“ 1800, III. 29—39). — En velfortient Skolelærers lykkelige Alderdom: en Sørgctale over Professor og Konrektor Povel Holm. *ibid.* 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Anviisning til med Nytte at bruge Jesu Levnets Historie ved de fire Evangelister, som en uundværlig Religions-Pog for alle Kristne til alle Tider. Et Indbydelses-Strikt til Taleholdelsen paa Kongens Fødselsfest. *ibid.* 1786, og Tale paa Kongens Fødselsfest. Om en gudlignende Regent, som et følgeværdigt Mønster for alle rettskafne Underfaatter. *ibid.* eod. (Krit. o. Antifr. 1789, S. V. Nr. 1). — *Interpretatio* Malth. III, 2. in celebritate virorum doctissimorum, in consessu collegii scholastici & discipulorum frequentia, Doctori & Episcopo Antonio Blochio, dioecesi Fionensium ecclesiasticæ recentissime præfecto, officiosissime applaudentium in schola Otheniensi ad. Non. Aprilis recitata. Othenis 1786. (Krit. o. Antifr. V. Nr. 1). — *Oratio* de disciplina scholastica in schola Otheniensi præceptoribus rite inaugurandis dicta XIII. Calend. August 1785. *ibid.* 1787. (Krit. o. Antifr. V. Nr. 1). — Aftrædelses-Tale fra Rektor-Embedet ved den latinske Skole i Odense: Hvad kan berolige en aftrædende Lærer under hans Mismodighed over at skulle forlade en Skole, han, som Styrer har faaet i en tier Forbindelse med? Odense, 1787. (L. E. 1788, Nr. 18). — *Quomodo sit opus instituendi in scholis, quas vulgo dicunt latinas, publice tractandum, ut medium inter Recentissimorum superstitiosum rerum studium, & qui inde nasci so'et, philologiæ tam latinæ quam græcæ contemptum levissimum moderatius teneatur?* Quæstio ad respondendum proposita in *oratione*, Rectoris provinciæ apud Roeskildenses auspicandæ causa, a. d. VII. Decembris 1787, in schola Roeskildensi publice habita. Othenis, CIDI.CCLXXXVIII. (Krit. og Antifr. IV. Nr. 34). — En Skolelærers Myndighed og offentlige Anseelse, hans Gyltighed og udbortes Værd i Disciplinens Dine, en Tale ved nogle Høreres Indvættelse i Hørskilde Skole. Odense, 1789. (Krit. o. Antifr. 1789, S. V. Nr. 1; L. E. 1789, Nr. 44). — Brostfældighederne i det lærde Skolevæsen, udtagne af Original-Dokumenter og indstillede til højere Eftertanke. Kbh. 1789. (L. E. 1789, Nr. 9; Krit. o. Antifr. III. Nr. 22; IV. Nr. 25. 28.30). — Nogle uforgribelige Tanker om den nærværende Gjæring i Undervisnings-saget til forsynlig Kløgskabs Indskjerpelse for Lærere og Lærlinge. En Tale. Kbh. 1790. (Nyerups lat. Skoleers Hist. S. 287—91; L. E. 1790, S. 697—700; Krit. og Antifr. VIII. Nr. 28; Jen. L. B. 1791, Nr. 327; jøfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 148). — *J. G. Rosenmülleri Scholia in novum Testamentum*. Tom. I.—II. elaboratiorem et multis partibus locupletiozem, cum præfatione editit — ad finem capituli octavi Evangelii Johannei, reliqua parte ad exemplar editionis tertiæ, in Germania emissæ, ad verbum expressa. Tom. I.—V. Havnæ 1790—91. (L. E. 1790, Nr. 46; Krit. o. Antifr. S. XI. Nr. 14; Annalen der theol. Literatur 1794, S. 18; jøfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 150—51).

Personalia betreffende Hoiæble og velbaarne Hr. Friderich Bagget, Etatsraad, sammenfættene af ham selv, og nogle Anmærkninger og et litet Tillæg af hans Brodersøn Key Præm, tilligemed en Indledning og nogle Grundtræk til et Skilderie over Menneskevænnen. Kbh. 1792. 4to. (Krit. og Antifr. XII.

Nr. 43). Denne Indledning havde forud staaet i „Tids“ 1792, II. 113—124, og Grundtraktene f. A. III. 1—48. (jvfr. L. E. 1793, S. 56°).

J „Tids“ (Sang og Tegning som Forædlelses Midler for unge Mennesker i Almindelighed og for den studerende Ungdom i Særbeskæft. En Tale i Nøestilde Skole ved Cantor Jensen's Indsættelse, 1792. IV. 1—51; tillige særstilt astr. (L. E. 1793, S. 570; Krit. o. Antikr. S. XII. Nr. 43).

J „Philosophiske Afhandlinger“, udg. af J. Thomsen, (Strøtanter til J. H. Epleth's Minde, i 2den Samling, S. 235—64).

J Engelstoft's „Universitets- og Skole=Annaler“ (Udtog af hans Tale ved nye Læreres Indsættelse i Nøestilde Skole d. 11te Maj 1807, i Aarg. 1807. I. 300—3).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 16de Januar 1788, i Indbydelseskriften fra Horsens Skole 1844, S. 10—13. — Brev til Biskop Valde, dat. Nøestilde d. 13. Oct. 1810, i J. Møllers Udvalg af Valles Brevverling, S. 169—70.

Han har leveret Doversættelser af Tydskt og Franst, samt nogle Recensioner, til de Aalborgske jydskte Efterretninger; tog ogsaa Del i Fortegnelse over Skrivefrihedsskr. 1772—73, saavel som i de slynfte litteraire Progresser 1781—83.

1788 udgav han i Odense i Octav en Subscriptionsplan til en Clavis novi Testamenti, men den udkom aldrig, efterdi Profesfor Sahl samme Tid bebudede Udgivelsen af en saadan Clavis.

Tegner (Peter Wilhelm), f. d. 15de Juli 1798 i Helsingør, næstældste Søn af Agent, Kjobmand og eligeret Borger sidd. Isaac Wilhelm Tegner (f. 1765, † $\frac{4}{5}$ 1820) og Marie f. Lund; blev d. 27. August 1818 Secondlieutenant i Sø=Etaten; d. 27. Aug. 1825 Premierlieutenant; d. 1ste Januar 1833 første Lærer i Navigation og Mathematik ved Søcadet=Academiet (indtil d. 28de Februar 1841); d. 20. Decbr. 1834 Capitainlieutenant; d. 7de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 20. Febr. 1842 Capitain; 1848 Ridder af Sværd=Ordenen. — * 1826 Johanne Cathrine Cecilie Christophersen.

Lærebog i den elementaire Geometrie, med et Tillæg, indeholdende analytisk rektinet og sphaerisk Trigonometrie, til Brug ved Underviisningen paa det kongelige Søcadetacademie. Kbh. 1834. (jvfr. Arch. f. Søvæf. VII. 115).

Nautisk Astronomie. Kbh. 1845, med Tabeller og 14 Plader. [udkom, 1840—45, i fire Afdelinger]. (jvfr. N. Arch. f. Søvæf. II. 1843, S. 107; 2. N. I. S. 73—74). — Tillæg til Tegner's nautiske Astronomie. ibid. 1847, med 3 Plader. (N. Arch. f. Søvæf. 2. N. II. S. 365—77). — Udtog af Tegner's nautiske Astronomie. ibid. 1846, med 1 Tab.

J „Archiv for Søvæsenet“ (Om Kimmingsdalningen og Horizontens Udstrækning, i VII. 334—38; Om Chronometer=Reguleringen og Længdebestemmelsen ved Chronometer, VIII. 117—167) — J „Nyt Archiv for Søvæsenet“ (To nautiske astronomiske Problemer (af hans da under Trykken værende Lærebog i den elementaire og nautiske Astronomie), i II. S. 255—97; Problem ved tre i Nærheden af Meridianen observerede Solshøider og Tidsintervallerne imellem disse at bestemme saa

vel Længden ved Chronometer som Bredden, naar Datum og Stedets omtrentlige Beliggenhed ere bekendte, i III. S. 27—37, jvfr. sid. S. 239; Kort Beskrivelse over Vindene, Strømmene, og Seiladsen paa Jorden; uddraget af »Handbuch der Schiffahrts-Kunde, von Rümker«, i 2. N. I. S. 1—23; Rettefser i Positionstabelen Nr. 8 i den anden Udgave af Napers Practice of Navigation 1842, sftd. S. 72—73).

Teilmann (Andreas), f. i Jydstrup Præstegaard i Sjælland d. 13de Juni 1812, ældste Søn af Johan Christian Teilmann (f. $\frac{2}{3}$ 1783), daværende Sognepræst til Jydstrup og Balsølle, siden ($\frac{1}{2}$ 1817) til Tostrup og Uggerløse, og Mette Margrethe f. Teilmann (f. $\frac{2}{5}$ 1783, en Datter af nedenauførte Jubellærer Hans Teilmann i Tollose); blev 1825, efter $3\frac{1}{2}$ Aars privat Underviisning, indsat i Roeskilde Cathedralskole, og derafra dimitteret til Universitetet 1831; absolverede i Octbr. 1837 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); var fra Apr. 1838 til April 1839 constitueret Lærer ved det Kongl. Dødstumme-Institut; blev d. 1ste April 1845 Lærer ved den ny oprettede Borger- og Realskole i Holbek; d. 19de Aug. f. A. personel Capellan paa eget Ansvar ved Dnbøse og Søndersted Menigheder, hvorpaa han fra d. 2den Febr. til d. 2den Maj 1847 var vicarierende Sognepræst til Ulfø og Braabø, derpaa i syv Uger Hjelpepræst til Tersløv og Drøslø, og endelig fra d. 25. Novbr. 1847 til 1. Maj 1849 Capellan paa eget Ansvar for Stilleinge Menighed i Sjælland.

Teilmann-Stammen. (Kbh. 1841). 1 Ark Folio.

Stamtavle over Familien Teilmann og Descendenter, samt en kort Oplysning om nogle denne Familie vedkommende Stiftelser. Kbh. 1844. 26 Sider, Noteformat.

Stamtavle over Familien Neergaard og Descendenter, tilligemed nogle denne Familie og Descendenter vedkommende Oplysninger. Kbh. 1846. 67 S. Noteformat, med en Oversigts-Table.

En Tale ved Jertspaakastelsen, indført i Skriften »Etatsraad P. F. J. Strups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 1847. Kbh.», S. 32.

J Nask's »Morstabslæsning for den danske Almue« 1846 (Nogle Smaa-snykker, saasom Frucens Hunde-Eng, m. m.). — Bidrag i 4de Hefte af Bloch's »Bidrag til Roskilde Domskoles Historie« 1846. — (Udveels efter Autogr.).

Teilmann (Andreas Charles), Brodersøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 593—99 anførte Etatsraad Andreas Charles de Teilmann; f. d. 24de Juni 1786, yngste Søn af Etatsraad Løger Keenberg de Teilmann, til Endrupholm (f. 1721, ablet $\frac{3}{4}$ 1751, † 1788), og Sophie Amalie v. Gersdorff (f. $\frac{1}{4}$ 1743, † 1801, en Datter af Oberstlieutenant Christopher Frederik v. Gersdorff, til Rjergaard ved Ribe, og Margrethe v. Rosenørn); blev Ejer af Rjergaard ved Ribe; d. 7. Septbr. 1807 Secondlieutenant af 2det jydste Landeværns-Regiment; d.

28de Juli 1810 Kammerjunker; d. 28de April 1821 Jægermester; gjorde en naturvidenskabelig Rejse i Island 1820; blev 1825 Tolbinspecteur i Christianssted paa St. Croix (indtil i 1831, entlediget 1833); d. 21de Marts 1829 Hofjægermester. Har opholdt sig i England, og i længere Tid i Fronkrige, samt i flere andre af Europas Lande. — * 1. $\frac{1}{8}$ 1808 Elisabeth Christine Margrethe de Wedelsparre (f. $\frac{2}{9}$ 1784, † $\frac{1}{5}$ 1823), Datter af Kammerherre Detlev de W. (f. $\frac{2}{7}$ 1719, adlet $\frac{3}{2}$ 1783, † $\frac{2}{3}$ 1812) og Christine Elisabeth Poulsen (f. $\frac{1}{9}$ 1749, † $\frac{1}{2}$ 1808). * 2. $\frac{4}{10}$ 1825 Sophie Dorothea v. Bardenfleth (f. $\frac{2}{8}$ 1803, † $\frac{2}{8}$ 1826, næstældste Datter af Contre-Amiral, Kammerherre Johan Frederik v. Bardenfleth og Augusta Wilhelmine v. Hellfried). * 3. $\frac{2}{7}$ 1843 Frederikke Dorthea Leschly (f. $\frac{1}{7}$ 1817).

Forsøg til en Beskrivelse over Danmarks og Islands Fugle, eller Haandbog i det danske Vejdeværk. Første Afdeling. Ribe, 1823. (jvfr. F. Faber's „Ornithologiske Noticer som Bidrag til Danmarks Fauna. Aarhus, 1821“; Literatur: Kunst- og Theaterbl. 1824, S. 196, 199, 203, af M. Wintzer; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 56, 88, af Fr. Faber).

Nogle Bink til Jægere, meget brugelige for de Skytter, som nu drage i Felten, fremsatte i største Korthed af en gammel Jæger. Kbh. 1848. 16mo. (udg. anonymt).

Reiseminder fra Sverrig i Sommeren 1842. I. (under Navnet Anders Fisker), i T. Becker's Kvartalsskrift „Orion“, Bd. I. 1843. S. 76—92. — Et Brev om Settegyrvers Oprindelse, i den danske Oversættelse af Humboldts Kosmos, Bd. 1. Anmærkninger, S. 148. — Endelig har han leveret Adskilligt hist og her adspredt saavel i tidligere, som senere Tid, saaledes i Ribe Avis Juni 1822: om Redbrødsen af Nigsraad N. Langes Monument i Hunderup Kirke (jvfr. Ribe Maanedstid. Maj 1839); i Dve Thomsens Avis: Dufte om Fyrs Oprigtelse og Fyrstik ved Refshorn og om Redningebaade paa Vestfynten; i Ribe Maanedstid. (ligeledes under Anders Fiskers Navn), bl. a. i Juli 1838: Erindringer om Vest-Zylland.

Teilmann (Hans), f. i Bordingborg d. 7de November 1746, yngste Søn af Kammerraad og Amtsforvalter i Bordingborg, Andreas (Anders) Teilmann (f. $\frac{8}{8}$ 1699, † 1772) og Anna Neergaard (f. $\frac{1}{1}$ 1712 paa Fersløvgaard, † $\frac{2}{1}$ 1791, næst yngste Datter af Johan Thomæson Neergaard, Ejer af Fugleberggaard og Grevensvænge, og Sidsel Pedersdatter Wartberg); nød først i Hjemmet Underviisning af Otto Paludan (senere fra 1759—85 Hører ved Herlufsholms Skole); besøgte derpaa i 2 Aar Herlufsholms Skole, afgik derfra til Universitetet 1761, og afslørede d. 20. Juli 1763 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev Alumnus paa Elers's Collegium; d. 15de Febr. 1765 succederende, og 1770 virkelig Sognepræst for Borup og Rimmerløv i Sjælland; d. 19de Juni 1776 til Tølløse og Agerup sstd. † 18de Januar 1822 som Jubellærer. — * 1772 Cathrine Margrethe Samsøe

(f. 2¹ 1755 i Næstved, † 2⁹ 1833, en Datter af Particulier Jørgen Samsøe og Anna Tøbyren, og Søster til Digteren Ole Johan Samsøe).

Dissertationis *classes Atheorum diversas* brevitatis *Particula prima*. (pro Stip. Colleg. Elersiani). (Haun.). MDCCLXIX. 4to. — (Efter Meddelelse).

Telleffen (Ludvig), Pseudonym; see Christian Ludvig Børresen.

Tengnagel (C. Barnewig), see Barnewig.

Tentler (Adolph).

Arithmetiske Tabeller til Brug ved Maaltagning. 1837.

Terkelsen (G.), formodentlig Pseudonym.

Den lille Tastenspiller. Jule- og Nytaarsgave, indeholdende Anviisning til en Deel nye og forbedrede Kortkunst, oversat af det Lybske. Kbh. 1817, med 20 kobberstufne Figurer.

Terkelsen (Terkel), f. d. 11te Januar 1749 i Kbhvn, hvor hans Fader Giødert Terkelsen var Capellan ved St. Nicolaj Kirke og gift med Anna Maria Danchel; blev Student fra Kjøbenhavns Latinscole 1766; derefter Huuslærer paa Løjstrup i Fyen; 1796 Chordegn og Klokker i Ringkjøbing. †

Hiertets Følleser ved Betragtning af dyre Læber. Odense, 1783. — Den sande Adel, beviist ved den adelmødige Handling i nærværende dyre Læber. *ibid.* 1784.

Den adelstænkende Bonde, et Originalstykke i 3 Handlinger, indført i „Almeennyttige Samlinger“, Bd. XI. Odense, 1785.

Testrup (Søren), Søn af Cancelliraad Christen Sørensen Testrup († 1764, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 601); f. paa Vesterriis i Viborg Stift; blev efter Faderens Død Ejer af Wiffertsholm, siden af Voergaard, Nestrup og Vesterriis; var Krigs- og Landcommisfair. † paa Vesterriis.

Om Stoves Opelkning med Hensyn til den danske Flaades Skibsbyggerie, indf. i Landhuusholdn. Selsk. Skrifter. Ny Saml. Bd. II. S. I. S. 123—62, jvfr. S. 201—3; tillige særsk. aftr. (L. T. 1816, S. 85—90, 101—5).

Tetens (Franciscus Maro), eneste Søn af nedenangførte Major Herredsfoged Henrik Tetens; f. d. 18. Novbr. 1791; var Maanedslieutenant i Sø-Statens, og benaadedes d. 28de Jan. 1811 med Danebrogsmændenes Hæderslegn; blev d. 17. Novbr. 1813 Secondlieutenant i Sø-Statens; afgif

d. 20. Septbr. 1815; erhøbt d. 22. Febr. 1818 Premierlieutenants Charakter; var Ejer af Maren=Mølle ved Mariager; blev 1834 fungerende Over=Toldcontroleur i Nørre=Jylland; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 13de Maj 1837 virkelig Justitsraad; d. 7de Juni 1843 Etatsraad (med Rang i 3 Kl. Nr. 9); d. 8de April 1847 Over=Toldinspecteur for Nørre=Jylland. — * Johanne Marie Pouline Brehmer (f. 1805).

J „Nye Landoeconom. Tidender“ (Bemærkning i Anledning af Boghvedens Benyttelse til Hø. Et Brev til J. C. Drewfen, i Bd. V. 197—200. (jvfr. S. 200—1); Bemærkninger ved E. Dalgaards Lærebog i Agerbruget, ffd. S. 432—51; Om Midlerne til at høve Sæden til at blive bedre Handelsvare, i Bd. VI. 113—24).

Tetens (Henrich), f. d. 21de Maj 1759 i Horsens, ældste Søn af Peder Jacobsen Tetens, daværende Rector ved Latinsolen ffd. (fra $\frac{2}{4}$ 1756), siden Stiftsprovst i Ribe ($\frac{1}{8}$ 1773) og Doctor Theologiæ ($\frac{1}{5}$ 1779), tilsidst ($\frac{1}{4}$ 1781) Biskop i Viborg (f. $\frac{7}{8}$ 1728 i Nykjøbing paa Falsler, † $\frac{7}{4}$ 1805, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 601—2), og Anania Wederkinch (f. $\frac{2}{9}$ 1737 i Søborg, † $\frac{2}{5}$ 1816, næstnyngste Datter af Præsten i Nykjøbing paa Falsler, Provst Henrich Wederkinch og Maria Catharina Lehrman); besøgte først Horsens Latinskole indtil 1773; nød derpaa i 1 Aar privat Underviisning af sin Fader, og kom saa i Ribe Cathedralskole, hvorfra han 1777 dimitteredes til Universitetet; tog d. 5. Novbr. 1781 philologisk Embedsexamen (Laud.), og blev f. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1783 juridisk Decanus paa Communitetet; absolverede d. 3. Marts 1786 den juridiske Embedsexamen (H. ill.); blev f. A. Vice=Landsdommer i Nørre=Jylland; 1789 Byfoged og Byssriver i Mariager, samt Herredsfoged og Herredssriver i Dnsild og Gjerlev Herreder, tillige Birkedommer og Skriver i underliggende Mariager Klosters Birk; 1803 Major ved Landeværnet; d. 5te Septbr. 1814 Herredsfoged og Herredssriver i Hjends og Nørhng Herreder i Viborg Amt. † 30te Juni 1816. — * $\frac{1}{7}$ 1790 Susanne Elisabeth Strøm (døbt $\frac{2}{2}$ 1769, — † $\frac{1}{4}$ 1850, eneste Datter af Etatsraad og Stiftsffriver Ole Strøm i Nøeskilde og Ulrikke Eleonore Langhorn). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 31).

Dispp. pro Stip. Coll. Medicei. Havn. 8vo: α) Testamenti factionis secundum principia Juris Danici, in specie Cap. 4. lib. 5. Codicis Christiani Vti expositio. Particula I.—II. 1782—83. — β) Brevis delineatio juris cambialis danici. 1785. — γ) De legum civilium et naturalium natura. 1786.

Tetens (Peter), Sidstansførtes Broderføn; f. i Gunderup Præstegaard d. 7. Maj 1794, Søn af Amtsprovst, Ridder Gerhard Tetens,

Vicepastor til Gunderup og Næsting i Viborg Stift (f. $\frac{1}{2}$ 1760 i Horsens, † $\frac{1}{7}$ 1832, jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 32—33; „Dagen“ 1833, Nr. 3), og Birgitte Cathrine v. Hoff (f. $\frac{1}{4}$ 1762, † $\frac{1}{3}$ 1797, næstældste Datter af Ritmester Hans Nicolai v. Hoff til Silkeborg og Maren de Muhle). Dimitteret fra Aarhus (iite Aalborg) Cathedralsskole blev han Student 1808; tog i Januar 1817 theologisk Attestats (Laud.); vandt 1819 den af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow til Sønderumgaard, ved Selskabet til de skønne Videnskabers Fremme, udfatte Præmie for en Lovtale over Daniel Ranzau; blev d. 15de Novbr. 1820 Sognepræst til Nibe og Borlev i Viborg Stift, og d. 17. Juni 1841 i Horsens. — * Anania Mariane Bernstorff Tetens (f. 1801, en Datter af hans Farbroder, Kammerraad Jacob Tetens og Johanne Catharine Hansen).

Løstale til Universitetets Studerende i Anledning af (Dehlenschläger's) Frejas Alter, forfattet af Theatercensorerne. Kbh. 1816. 24. S. (Høst's Søndagsbl. 1816, Nr. 48; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 172).

Løstale over Daniel Ranzau. Kronet Prædike. Kbh. 1819; ogsaa indført i „Ny Samling af Skrifter, udgivne af Selskabet til de skønne Videnskabers Fremme“, Bd. I. S. 1—154. (Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 42; Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 66; Allg. Hall. L. Z. 1820, Ergzbl. Nr. 116, S. 921—23; jvfr. Art. Tage Ulgreen-Næsting).

Mindetaler over Tende af Nibe Menigheds i Aaret 1826 dyrebare Hensøbede. Aalborg, 1826.

Mindetale over vor Frelser Jesus Christus, udført i Prædikener paa alle Son- og Helligdage fra første Advent til Himmelfartsdagen i den danske Kirkes Jubelaar 1826. Kbh. 1827. (L. T. 1829, Nr. 23; Møllers N. theol. Bibl. XX. 300—1).

Sørgeprædiken over Kong Frederik den Sjette, holden i Nibe Kirke den 16. Jan. 1840. Aalborg.

Sørgetale ved Rector Dr. philos. A. F. Müsergh's Riste, den 14. Febr. 1844. Horsens, 1844. 10 S.

Kirkelige Veilighedstaler. Horsens, 1845.

Sang ved Kongens Nærværelse i Cathedralsskolen i Aalborg, indf. i den af J. F. Wandall og J. Schjern udgivne: „Frederik d. Ottes Reise i Jylland 1824“, S. 35—36. — En Erklæring, i „Den cimbriske Mercur“ 1821, Nr. 11.

Tetens (Stephan), yngste Broder til ovenanførte Major, Herredsfoged Heinrich Tetens; f. i Horsens d. 7de Maj 1773; blev 1789 dimitteret til Universitetet fra Viborg Cathedralsskole; udmærket ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i Foraaret 1790; tog i Januar 1792 theologisk Attestats (Laud.); udnævntes i Juni

f. A. til Alumnus paa Borchs Collegium; underkastede sig i April 1794 Skole-Embedseramen (Laud.); tiltraadte f. A., understøttet af det højneste Stipendium, en Udenlandsrejse; udnævntes d. 10. Novbr. 1797 til Conrector ved Cathedralsskolen i Ribe, og disputerede d. 9. Decbr. f. A. for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 16de Mars 1804 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Fredericia og Annexet Veilby, under Ribe Stift; d. 5te Novbr. 1811 til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst i Fyen; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; d. 23de April 1819 Biskop i Ribe Stift, og d. 3die Septbr. f. A. over Als og Færø; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge; d. 8de Octbr. 1847, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget (fra 1ste Decbr. f. A. at regne); fastholdt d. 3. Septbr. 1844 sit 25 Aars Jubilæum som Biskop (s. Berl. Tid. 1844, Nr. 269), og d. 10. Novbr. 1847 sit 50 Aars Embedsjubilæum, ved hvilken Lejlighed han s. D. erholdt Rang med Conference-raader (2. Kl. Nr. 12; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 289; Kbhposten s. A. Nr. 275; N. Aftenbl. f. A. Nr. 281; Fædrel. 1848, Nr. 17); flyttede efter sin Entledigelse til Kbhvn. — * $\frac{2}{2}$ 1797 Karen Sophie Gaarder (s. $\frac{1}{8}$ 1771 paa Gaarden Agvig, † $\frac{2}{4}$ 1814 i Kettinge Bispegaard, Datter af Oberst Ole Gaarder og Else Sophie Meldal). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Bispevielse af F. Münter udstedte Program: „Fragmenta versionis antiquæ latinæ Antehieronymianæ Prophetarum Jeremiæ, Ezechielis, Danielis et Hoseæ,“ Hafn. 1819, 4to, p. 38—43; jvfr. hans „Tale bestemt til at skulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847“; Fr. Barfod „Danmarks Gejslighed“, I. S. 216—17; Sundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 73—74).

Nonnulla in epistolam Pauli ad Philemonem. Particula Ima. (pro Stipendio Colleg. Med.). Hafn. 1793. — Difficiliora in libro Hermogenis *περὶ εὐρησῶς* loca illustranda, præmisso disciplinæ Hermogenicæ conspectu. Diss. inaug. ibid. 1797. — *Plutarchs Levnetsbeskrivelser* oversatte af det Græske og forsynede med Anmærkninger. I.—IV. Deel. Kbh. 1800—11. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse. (Badens Univerf. Journ. IX. 36—39, af Forkel Baden; L. G. 1801, Nr. 3). — Betragtninger over Fædrenelandskærlighed, Prædiken i Fredericia 1806. (Trykt som Manuskript for Benner).

Efterretning om nogle af Fyens Stifts Legater og offentlige Stiftelser, forsaavidt de staae under Stiftsprovstens Beskyttelse, Tilsyn, Regnskab eller Ansvar, saavel om deres Oprindelse som Tilstand og Anvendelse i Aaret 1813. Odense, 1814. 32 S. („Penia“ 1814, S. 104—26; jvfr. G. L. Badens hist. Bibl. S. 180—81).

Evende Prædikener, holdne i St. Knuds Kirke i Odense d. 31. Decbr. 1815 og d. 1. Jan. 1816. Odense, 1816.

Prædiken holden paa Reformationsfesten den 2. Novbr. 1817 i St. Knuds

Kirke i Odense. Efter Anmodning trykt og sælges til Bøstie for en agtbar Familie. Odense, 1817.

Mærkværdigheder i Jesu Liv, meddeelte af Lukas, og Pauli Brev til de christelige Galatiens Menigheder, i Omskrivning og fri Oversættelse forklarede. En Prøve og et Forsøg. Odense, 1825. (Theol. Maanedsskr. IV. 78—91, af N. F. S. Grundtvig).

Christendommens Indførelse i Norden ved Ansharius, fremstillet i en Lovtale over denne Nordens Apostel. Kbh. 1826. (Theol. Stud. u. Krit. Bd. 1. S. 4., jvfr. Möllers N. theol. Bibl. XV. 287).

De kirkelige Epistler, tilligemed en forklarende Omskrivning af samme. Odense, 1831. (M. f. L. IX. 131—59, af P. N. Clausen; Neue Prov. Ber. 1832, III. 483—87; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergabl. S. 492; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 999).

Demosthenes mod Leptines. En Tale, oversat fra det Græske, med Indledning og Anmærkninger oplyst. Kbh. 1837. (M. f. L. XIX. 243—55, af R. Sic; Døts „Minerva“ II. 192—95, af E. Baden; Nord. Ugeskr. 1837, S. 312—13).

Udvalgte Vers af vor evangelist-christelige Psalmebog, til Brug ved Religionsunderviisningen, især i Skoler, hvor den indbyrdes Underviisning øves. Samlede og ordnede af en Skoleven. Odense, 1838. 15 S. (Lidskr. for Almueskolevæs. V. 103—118, af G. E. N. Borck).

Ordnationstaler. Odense, 1839.

Tale bestemt til at skulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847. (D. Kirketid. III. S. 341—44, af E. H. Fenger).

I Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed“ (Bidrag til Kundskab om Underviisnings-Anstalterne i Frankrig, især i Paris, i Bd. I. S. 18—49. (jvfr. Badens Univers. Journ. VI. 119—21); Plato's Dialog: Kriton, eller om Borgerpligt, oversat af det Græske, i Bd. III. S. 32—62. (jvfr. L. E. 1804, S. 334).

I „Minerva“ (Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag 1802, i Aarg. 1802, I. S. 260—71).

Om Bibelforeningen paa Den Als, af 2de Breve fra ham, i „Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark“, 1822, Nr. 6. — Et Brev, i Bibelselskabets 12te Beretning, S. 74—76.

Thaarup (Christen), ældste Søn af nedenauførte Etatsraad Frederik Thaarup; f. d. 15de August 1795 i Kjøbenhavn; besøgte først det Schouboeske Institut; nød derpaa privat Underviisning, og dimitteredes 1813 til Universitetet af daværende Undercancellist (siden Cancelliraad) R. G. Groth; tog derefter den philologist-philosophiske Examen; blev i Septbr. 1816 constitueret Lærer, og d. 15de Juni 1818 Adjunct ved den lærde Skole i Slagelse; d. 12te Januar 1819, efter Ansøgning, i Naade entlediget; opholdt sig siden i Kbhvn; studerede Philologi og manuducerede til Examen Artium; var 1827 Medhjælper ved Redactionen af Bladet „Dagen“; udnævntes d. 25de Septbr. f. A. til Adjunct

ved den lærde Skole i Helsingør, og afgik paa Bartpenge ved denne Skoles Nedlæggelse 1839; var derefter bosat dels ved Helsingør, dels i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 6te April 1849. — * Ane Marie Keil.

Gjengklang af Theodor Körners Lyra og Sværd. Slagelse, 1817.

Conspectus Danorum, qui versionibus suis danicis de *Linguae Romanæ et Græcæ* Scriptoribus optime et præclarissime meruerunt, eller Fortegnelse paa danske Oversættelser af latinske og græske Skribenter. Kbh. 1822. („Dagen“ 1822, Nr. 275). Fortegnelse paa danske Oversættelser af græske og latinske Skribenter. Kbh. 1836. (Indbydelseskrift til Høitideligheden i Helsingørs lærde Skole i Anledning af den trehundrebaarige Jubelfest for Reformationens Indførelse i Danmark).

Dansk Bibliothek. Et Heftekrift. 1ste Hefte (Udvalg af J. Friis's poetiske Skrifter). 2det Hefte (J. Sörterups Nye Heltefange om Kong Frederik IV. Seiersbindinger, udg. af Chr. Thaarup). Kbh. 1827—28. („Nemesis“ 1828, Nr. 4).

Christian Falsters Satirer med en Afhandling om Digterens Levnet og Skrifter, udgivne og med Anmærkninger oplyste. Kbh. 1840; o. m. T.: Skrifter, udgivne af Samfundet til den danske Literaturs Fremme. 1ste Hefte. ib. eod. („Fædel.“ I. 1840, Nr. 371 og 384, af J. Levin; jvfr. C. Thaarups: Nogle Bemærkninger i Anledning af Hr. J. Levins Bedømmelse af den nye Udgave af Falsters Satirer. Kbh. 1841; „Fædel.“ II. 1841, Nr. 429, af J. Levin).

G. A. Bürgers forfattede Digte. Kbh. 1841. („Corfaren“ 1841, Nr. 31).

En aldrende Herres Bekjendelser. Ved Grevinden af Blesington. Oversat fra Engelsk. Kbh. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 208). — En aldrende Dames Bekjendelser. Ved Grevinden af Blesington. Oversat fra Engelsk. ibid. 1843. (Vegge o. m. T.: Blesingtons Noveller. I.—II. Bind).

Fangen i Chillon og Mazepa. To Fortællinger af Lord Byron, oversatte. Kbh. 1842.

Et Navn, Genremaleri af Dntel Adam. Oversat fra Svensk. Kbh. 1845.

Informatoren og Aristocraten. En Hverdagshistorie af M. B. Oversat af det Svenske. I.—II. Kbh. 1816—47.

Jernbæreren. En Begivenhed fra Folkelivet af August Blanche. Fra det Svenske. (i „Bibliothek for Smaaforetællinger, udgivet ved E. L. Thaarup“. No. 2. Kbh. 1847).

J „Dansk Minerva“, udg. af R. L. Rahbek, (Elegiske Smaastykker, i Bd. III. 1816. Juli, S. 73—82; Nogle Anmærkninger til G. L. Vadens Fortegnelse paa Oversættelser af Klassikerne, sftd. August, S. 89—105; Elegie, og Rosa, en Eftergigning, sftd. Octbr. S. 357 og 359; Forsøg til en Oversættelse af Dvids Heroide: Ariadne til Theseus, i Bd. VII. 1818. Novbr. S. 399—410).

J „Eilskueren“, udg. af R. L. Rahbek, (Bortførelsen, Ballade af Bürger, oversat, 1816, Nr. 9—10).

J „Genealogisk og biographisk Archiv“ (Nekrolog over Christian Frederik Emil Wilster, i Bd. I. S. 105—19; over Peder Harboe Friman, sftd. S. 215—24).

I „Danſk Folkekalender“ (Niels Juul, med Portrait, i Aarg. 1842, S. 115—34).

I ſin Faders Graværelſe redigerede han „Nyſte Skilderie af Kjøbenhavn“ 1825, Nr. 51—75, og 1827, Nr. 48—70; ligeledes „Dagen“ 1825, Nr. 145—222 og 1827, Nr. 141—222. (Angaaende „En Advarſel fra Chr. Thaarup til Udgiveren af Politibevnen“, indf. i „Dagen“ 1826, Nr. 285, ſ. „Politibevnen“ 1826, S. 810—13 og 817—23).

Medudgiver af: Eſterladte Skrifter af Poul M. Møller. Trede Bind. Kbh. 1843. (F. L. o. R. I. 257—62; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1190, 1288, 95; Heibergs Intelligensbl. III. 26 ſgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 107), og af 2den Udgave. ibid. 1848—49.

Thaarup (Eduard Ludvig), Nyſanførtets Haldbroder; fød d. 25de Febr. 1811 i Kbhavn, hvor han, efter at have gaaet i Frederiksborg lærde Skole, i Aaret 1837 tog Borgerſtab ſom Boghandler. — * $\frac{2}{3}$ 1850 Clara Marie Sophie Emilie von Thun, en Datter af Commandeur-Capitain P. G. von Thun og P. M. S. Ellegaard.

Constantinopel, dens Forſtæder og nærmefte Omegn, korteligen beſtrevet tilige med forſjellige Notitſer om tyrkiſke Anliggender. Kbh. 1828. (Naſſ's Litteraturl. S. 39).

Den ruſſiſk-tyrkiſke Krig i Aarene 1828 og 1829, med den adrianiſke Fredſtractat. Indeholdende: 1) Fremſiiling af det ruſſiſk-tyrkiſke Feldttog i Aaret 1828 i Euxepa og Aſien, bearbejdet af F. A. v. Wigleben. Fra Tydſk overſat af E. L. Thaarup. 2) Overſigt over Feldttoget i Aaret 1829, af F. Thaarup. 3) Den i Adrianopel d. 2den (14de) Septbr. 1829 fluttede Fredſtractat. Kbh. 1829.

Bemærkninger over Lægekraften i det hvide Senepſfrø (Sinopis alba) naar det tages umalet, af John Turnor. Udg. Kbh. 1830.

Fortegnelleſe over de i Aaret 1831 i Kjøbenhavn udkomne Bøger. Kbh. 1832. Samme for A. 1832. ibid 1833.

Danſk Penning-Magazin, til nyttige Kundſkabers Udbrejelſe. Kbh. 1834—39. 4to, med 400 Afbildn. i Træſnit; begyndt d. 23. Aug. 1834. („Dagen“ 1837, Nr. 112).

Vejen til Velſtand, eller Kunſten at blive riig og lykkelig, af B. Franklin; overſ. og forlagt. Kbh. (1838).

Viceadmiral Peder Tordenſkjolds Liv og Levnet. Med Portrait. Kbh. (1838).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Anden danſke Samling, udg. og forlagt. Kbh. 1839. 2den forøgede Udg. med Titel: Trede Samling. ibid. 1842.

Samling af Lege, til ſelftabelig Underholdning; eller fort, men fuldſtændig Anviſning til at ordne og udføre Lege ſaavel i det Frie ſom i Bærelſer. Kbh. 1843. (med 90 Pantedomme).

Taſkenspilleren, eller fuldſtændig Anviſning til at udføre Kort- og Behændighedskunſter. Til Underholdning for Ældre ſom for Yngre. Kbh. 1844.

Miniatur-Bibliothek, eller Anthologie af danske Digtere fra Arvebo til Nutiden. I.—II. og VI. Bd. (indch.: I.—II. J. H. Wessels samt lige Skrifter; — VI. Joh. Ewalds poetiske Skrifter; 4de Deel, indch. Fisterne; Blandede Digte. Denne Udgave af Ewald fandtes paa Grund af flere Fund, der foranledigede ham til i Forening med ovennævnte Christen Th., at forberede en kritisk Udg., der nu er paabegyndt at trykkes). Kbh. 1844—45. (jvfr. Kbhpost. 1817, Nr. 249, 52).

Gjenboerne, en Fortælling af Fru Flygare-Carlén, udgivet. I.—III. Deel Kbh. 1845.

Bibliothek for Smaafortællinger, udgivet. No. 1. Helise. En Klosterhistorie af Ch. Meybaud. Fra det Francke ved Translator N. Fec. Kbh. 1847. No. 2. Jernbæreren. En Begivenhed fra Fostelivet af August Blanche. Fra det Evenske ved Chr. Thaarup. Kbh. 1847. No. 3. Barinka; Klokken; og Galeflaven. Tre Fortællinger. Kbh. 1848.

Var Redacteur af det i Aarhus udkomne Ugeskrift: „Locomotivet,“ saalænge dette tryktes i Kbh. (No. 1., d. 5te Juni 1847 — No. 22. d. 24. Octbr. s. A.). — Ligeledes redigerede han: Frederiksborg Amts Morfskabs- og Avertissements-Blad. No. 1—13. Kbh. 1847.

Levede under forskjellige Marker en stor Mængde Oversættelser i de af Faderen udgivne Tidsskrifter, navnlig i Dagen, Kbhøns Skifteri og Næste Morgenpost.

Thaarup (Frederik), f. d. 9de December 1766 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Christen Thaarup (en jydsk Bondesøn, † 1798 i sit 77de Aar), var Kasserer og Skriver ved Havnevæsenet og givt med Kirsten Jørgensdatter Wammen († 1771, 42 Aar); blev en Tidlang hjemme underviist af de daværende Studenter, Brødrene Peder Blicher og Gottsche Hans Olsen (II. S. 494 og 498) og dimitteredes til Universitetet fra Klincks Institut 1784; tog i det følgende Aar anden Examen, og indtraadte som Volontair i Rentekammerets sjællandske Comptoir, hvor han d. 3. Jan. 1787 blev Copiist, og d. 30. Decbr. 1789 Fuldmægtig; udnævntes d. 31. Maj 1793 til extraordinair Professor i Statistiken ved Kjøbenhavns Universitet, og d. 14de Juni 1797 til Foged i Soløers og Dudalens Fogderi i Aggershuus Stift i Norge; var en kort Tid 1804 constitueret Amtmand over Hedemarkens Amt; blev d. 2den Maj 1804 Amtmand over Bornholms Amt; d. 1ste Febr. 1809, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Bartpenge; d. 24de Juli 1810 Committet i Generaltoldkammeret; d. 8de Maj 1811 tillige Medlem af den da oprettede Kanal-, Havne- og Fyr-Direction; d. 29. Decbr. 1812 virkelig Etatsraad; d. 9de Febr. 1816, da Generaltoldkammeret forenedes med Deconomi- og Commerce-Collegiet, entlediget i Naade og med Bartpenge; d. 27de April s. A. Told- og Consumtions-Kasserer i Helsingør; fra 1ste Januar 1819, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Bartpenge; flyttede s. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Sommeren s. A. holdt Forelæsninger over Statsoeconomien,

og siden beskæftigede sig med literaire Arbejder; var Redacteur af Bladet „Dagen“ fra 1ste Januar 1822 til Udgangen af 1835, og af „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ fra 1. Marts 1825 til 31. Marts 1831; foretog fra Juni til Septbr. 1825, og fra Juni til Aug. 1827 en Rejse i Tyskland; berejste i Marts 1836 Bornholm paa det Kgl. Landhuusholdnings-Selskabs Beføstning. Var Medstifter af „Det genealogisk-biographiske Selskab“ ($\frac{1}{2}$ 1838); Meddirecteur og Secretair i „Samsundet til den danske Literaturs Fremme“ (fra dets Stiftelse $\frac{2}{3}$ 1827 indtil 1835); Medlem af det Scandinaviske Literatur-Selskab; Det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog ($\frac{3}{4}$ 1813); Det Kgl. Norske Videnskabernes Selskab, samt af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samsund. † 9de Juli 1845 i Jægersborg (hvor han siden 1841 havde været bosat). — * 1. $\frac{4}{5}$ 1793 Margrethe Christine Barth (f. $\frac{2}{3}$ 1768 i Norge, † $\frac{1}{4}$ 1798 paa Kongsvinger). * 2. Christine Cold Nyning († $\frac{1}{7}$ 1806, i sit 30te Aar, paa Bornholm). * 3. Kirstine Gierding (f. $\frac{1}{8}$ 1780, en Datter af Kammerraad og Proprietair Peder Jensen Gierding og Magdalene Cathrine f. Fogh). — (Autobiographi, i Døst's „Materialier“, Nr. 119—20; Biographi, i Kosfods Conversations-Lex. XXVII. S. 552—60; jvfr. Callisens Medicin-Skriftstellers-Lex. XIX. S. 145—47; XXXIII. S. 3; J. R. Høst's Erindr. S. 158—59; Thortsens Uds. ov. den danske Lit. S. 85, Noten; Thaarup „Bornholms Amt, beskrevet“, 1839, S. 111—12, 153—156, 226, 229—30, 293; Kbhvns Aadr. Compt. Efterretn. 1845, Nr. 166. — Portrait, tegnet af C. A. v. Benzon og lithogr. af A. M. Petersen. 1845. Fol.).

Kort Veiledning til det Danske Monarkies Statistisk samt dens Literatur. Kbh. 1790. (L. E. 1791, S. 529—40 og 545—99; Krit. o. Antikr. S. XV. Nr. 19; „Zris“ 1791, I. 215—16; Zimmermann's Annalen der geogr. u. statistisch. Wissensch. Jahrg. 2. 1791, Et. 1. S. 36—53. (f. L. E. 1791, S. 726); Helmsk. Litt. Zeit. 1791. Et. 14. (jvfr. L. E. 1791, S. 398; Krit. o. Antikr. VIII, S. 706—12); Gött. A. 1792, Nr. 42, S. 412—16; jvfr. Badens Univerf. Journ. II. 190; III. 139; Døst's „Materialier“, S. 331. — For dette Skrift erholdt Korfatteren, paa Rentekammerets Foreskilling, ifølge kongl. Resol. 24. Aug. 1791 en Gratification af 100 Rdlr. til Dymuntring for hans literariske Flid, jvfr. L. E. 1791, S. 694). — Veiledning til det Danske Monarkies Statistisk. 2den Udgave. Kbh. 1794. (L. E. 1794, Nr. 25. 26. 27). Belovede Tillæg og Rettelser udi J. Thaarups Vejledning til Kundskab om det Danske Monarkies Statistisk. 1ste Hefte. ibid. 1795. (L. E. 1795, Nr. 32; Krit. og Antikr. S. XVIII. Nr. 27; „Nordia“ 1795, II. 191—92). Versuch einer Statistik der Dänischen Monarchie. Nach d. 2ten Dänischen Original-Ausgabe übersezt; mit vielen Zusätzen u. Verbesserungen des Verfassers. 1. Th. Kopenh. 1795. 2ten Th. 1. Abth. 1796. 2 Abth. 1797. (Gött. A. 1796, S. 1151; jvfr. Schl. Holst. Provinzial-Berichte 1797. S. 1. S. 1—8). — Materialier til det Danske Monarkies Statistisk. 1ste Bind. Kbh. 1794. (udkom, 1791—94, i fire Hefter). („Zris“ 1791, I. 216—17; III. 331—33; L. E. 1792,

Nr. 18; Zimmermann's Annal. 1791, Et. 2. S. 159—67; Allg. L. 3. 1792. I. Nr. 12, S. 93 flg; Gött. A. 1792, Nr. 42). — Noget fra Professor Frederik Thaarup om hans Statistik, samt om en statistisk Prøis-Opgave. Kbh. 1794. (Krit. og Antikr. S. XV. Nr. 19; jvfr. J. F. W. Schlegel's Svar, der fulgte som Tillæg til L. E. 1794, Nr. 39, hvorimod Thaarup udg. sit „Nødværge“ som Tillæg til samme Tidendes Nr. 40. d. 6. Oct. 1794. XV. S. 8). — Den virksomme Emanuel Balling, beskrevet. Kbh. 1795, m. Portrait. (Krit. og Antikr. S. XVII. Nr. 15). — Archiv for Statistik, Politik og Huusholdnings-Videnskaberne. I.—III. Bd. Kbh. 1795—1798; udkom i 19 Hefter; de øvrige faa Hefter ere af Andre. (L. E. 1795, Nr. 8 og 35; 1796, Nr. 24. 25). — Fragmenter om hvad hidtil hos os er foretaget i Henseende til Brandebesparelse, samt Efterretning om det her i Kjøbenhavn i denne Henseende opstaaede økonomiske Belfærds Selskab. Kbh. 1796. (Etkar's krit. og antikr. Journal 1796, S. 521—24). — Journal og Haand bog for Kjøbenhavnere, saabelsom for andre, der om Kjøbenhavns Forfatning søge Kundskab. I. Bind. Kbh. 1797. (udkom, 1796—97, i 3 Hefter). 2det Bd. 1ste Hefte. ibid. 1812. (L. E. 1796, Nr. 48; 1797, Nr. 4; Etkar's krit. og antikr. Journ. S. 454—59). Af 2. Bd. 1. S. er særskilt aftr.: Kort Oversigt over Kjøbenhavns Havnevæsen. — J. E. Fabri Geographie for Ungdommen. Efter Originalens 2te Dplag med nogle Forandringer. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 4; Etkar's krit. og antikr. Journ. 1796, S. 527—34). En ny Udgave ved J. Etkar. ibid. 1798. — Toke's Europæiske Statskyndighed. 2den Deels 1ste Stykke. Overs. Kbh. 1796. (jvfr. „Tids og Hebe“ 1798, II. 340—54). — Magazin for Danmarks og Norges topographiske, økonomiske og statistiske Beskrivelse. I.—II. Bind. Kbh. 1797—1803. (udkom heftevis). — Smaae Bidrag til Bornholms Statistik, indeholdende Beskæftigelseser fra det Bornholmste Amtmandskab, af udgangne Anordninger m. m., samlede. I.—III. Hefte. Kbh. 1806—10. Aftryk af et Brev fra Amtmand og Committeret Thaarup, hrori Noget om en fra den Bornholmste Præst Valle gratis udbedt Piece. ibid. 1810. Kort Oversigt over Bornholms Amt. ibid. eod. 4to. (L. E. 1811, Nr. 10; „Penia“ 1810, S. 338—50, 364—67, 371—79; Bertuch's Allg. geogr. Ephemerid. Bd. XXXVII. 1812. S. 2. S. 180—86). — Udførlig Beskrivning til det Danske Monarkies Statistik (saaledes som samme var i Slutningen af Aar 1813). I.—VI. Deel. Kbh. 1812—19. (Dette Bærk, hvis to første Dele ogsaa føre Titel af: Samlinger om Fæderlandets Produkter, Manufaktur og Fabriker, Næringsveje, Skibsfart, og Handel. I.—2. D. 1812—13, er r. i Bertuch's geogr. Ephemerid. Bd. XLIX. 1816. S. 185—200; jvfr. G. L. Vadens hist. Bibl. S. 154; L. E. 1828, S. 488—89).

Penia eller Blade for Skole-Industrie-Medicinal- og Forsørgelsesvæsen. For 1813 sidste Halvaar. 1814, 15, 16, 17—18 og 1821. Kbh. (Aarg. 1821 er udg. i Forening med J. C. W. Wendt, og heri leverede han, bl. a.: Om St. Hans Hospital og Claudi Rossets Stiftelse paa Vistrupgaard, S. 54—113; Pietas Fionensis eller Samlinger om offentlige Stiftelser og Legater i Fyen, S. 113—56). — De fem sidste ere forsynede med fælles Titelblad: Penia eller Blade o. s. v; udgivne i Aarene 1814 til 1821. Samlede af J. Thaarup. Kbh. 1840.

Spørgsmaal om Vørs- og Committee-Sedler, af Søren Bentzen, Litteratus. Kbh. 1814. (pseudonymt).

Nogle Underretninger om det Lauenburgske. Med et Kort. Kbh. 1815. (ud-

togsbviis paa Lybft oversf. i Schlesw. Holst. Lauemb. Prov. Ber. 1816, S. 2. S. 142—60).

Samling af Love og Anordninger, fgl. Resolutioner og Collegialbreve, vedkommende Told- og Consumtionsvæsenet i Danmark, fra 1797 Aars Begyndelse. Kbh. 1817. (Med hans Ret til at udgive denne Samling gjordes Indsigelser af Generaltoldkammer- og Commerce-Collegiet, hvorved Thaarup foranledigedes til at give denne Samling, forsynet med nogle Tillæg og smaa Forandringer, den ny Titel: Samlinger om Handel og Søfart, samt Told- og Consumtionsvæsenet i Danmark, fornemmeligen de diſſe Gjenſtande vedkommende Love og Anordninger, Kongelige Resolutioner og Collegialbreve. 1ste Bind. Kbh. 1817).

Table ved den første offentlige Examen i Døtreinstituttet i Helsingør. Helsingør, 1818. Helsingørs-Bennen. Nr. 1.—3. Kbh. 1818—19.

Haandbog for Ejere og Lejere af Gaarde og Huse i Kjøbenhavn, samt i Forstæderne og paa Stadens Grunde. Kbh. 1819. (Tillæg hertil. ibid. 1820 og 1828). — Andet forøgede og forbedrede Dplag. ibid. 1829.

Nogle Optegnelser om Pest og Quarantainevæsen; og om de pestartebe Sygdomme der vides at have hjemſøgt Danmark, samt Oplysning om Sammenhængen med et i Kjøbenhavn i September 1820 i 4 Dage quarantainemæssigen spærret Huus. Kbh. 1820. („Dagen“ 1823. Nr. 158).

Plan til et Handels-Academie for Danmark. Kbh. 1820. 16. S. 8. (jvfr. Høst's „Politik og Historie“ III. 254—55; Thaarups Statist. Udsf. ov. d. danske Stat, 1825, S. 395). — Plan til et Handels-Bibliotheks Oprettelse for Hovedstaden. ibid. 1821.

Lærebog i Geographien. Kbh. 1820.

Kort Oversigt over Korn-Produktionen og Korn-Handelen i den danske Stat. Kbh. 1820.

Formularbog for de i det borgerlige Liv forefaldende vigtigste Sager, saasom til Ansøgninger, Kontrakter, Kjøbe- og Gjeldsbreve m. m. Kbh. 1820.

Til Nytte og Fornøjelse. Et Dnøsbagsblad, udgivet af Mogens Klint, Student. No. 1.—2. Kbh. 1820; begyndt d. 12. April; pseudonymt. (Begge diſſe Nummere ere optrykte i „Nyeste Morgenpost“ 1829, Nr. 60, 61, 63, 64).

Kjøbenhavns Mærkværdigheder m. m., en Haandbog saavel for Stadens Indbyggere, som især i Hensyn til Fremmede og Rejsende, indeholdende: I. Beskrivelse over det Kongelige Kunstkammer. II. Rosenborg Slot. III. Museum for Nordiske Oldsager. IV. Malerisamlinger. V. Kobberstiksamlinger. VI. Statyer og andet Billedhugger- og Sculptur-Arbejde. VII. Mynt- og Medalje-Samlinger. VIII. Kunstacademiet m. m. Kbh. 1821. (I. T. 1821, S. 274—78; Literatur. Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 30, 31, af Gregorius; Allg. Hall. L. Z. 1822, III. S. 861—64; Jen. L. Z. 1823, Ergzbl. Nr. 82; Schl. Holst. Lauemb. Prov. Ber. 1824, II. 94). Det under Titelen: Manuel des beaux arts & des curiosités à Copenhague par Fr. Thaarup. Traduit du Danois avec addition de certains objets des sciences. Cph. 1823, udfomne Skrift er en fejlsfuld Bog, der er udgivet uden hans Vidende eller Samtykke. (jvfr. „Dagen“ 1823, Nr. 167).

Den nyeste reviderede Dresundske-Toldtarif; en Haandbog for Handels- og Søfarende, efter de bedste Kilder udarbejdet af J. Thaarup og H. A. Mar-

tenfen. Kbh. 1821. Paa Tydsk: Der neuesten revidirte Deroesundische Zolltarif; ein Handbuch für Handelnde und Seefahrer, nach den besten Quellen bearbeitet. Kopenh. 1821. Paa Engelsk: The latest revis'd Sound-Tariff, a Manual for Merchants and Masters of Vessels, wrought from the best sources. Copenh. 1821. Paa Fransk: Le Tarif des Droits du Sund, dernièrement révisé, puisé de meilleures sources, à l'usage des Négocians et des Capitaines de navires. Copenh. 1823. (Revue encyclop. 1824. Juin).

Kort Vejledning til Kundskab om Danmarks Handels-Net, og Overfigt over Handels-Statistikken. Et Udfa. Kbh. 1823.

Kort Vejledning til Kundskab om Fabriks-Manufaktur- og Haandværks-Industrien og Laugs-Væsenet. A—N. I.—III. Hefte. Kbh. 1824—25. (jvfr. Messenger franç. du Nord, 1825, p. 249—50, 676—77).

Historiske og statistiske Efterretninger om det Kgl. octrojerede Danske Asiatiske Kompagnie, dets nuværende Stilling, dets Udsigt; forbundet med korte Efterretninger om de Danske Ostindiske Etablissementer — samt de vigtigste Love og Anordninger, de Danske ostindiske Befiddelser og den Danske asiatiske Handel vedkommende. 1ste Hefte. Kbh. 1821.

Statistisk Udsigt over den danske Stat i Begyndelsen af Aaret 1825. Som Haandbog for Forretningsmænd og Vejledning for Statistikens Dyrkere. Kbh. 1825. Med 38 Tabeller i Færdsel. (L. T. 1828, Nr. 30, 31, 32, 33, 34, jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 70, Sp. 1113—16; Messenger franç. du Nord, 1825, p. 502—3; Revue encyclop. 1829, Août; Geogr. u. stat. Ephemerid. 1829. XXVIII. S. 305. — Regle Brudstykker af Skriftet overf. i Messenger franç. du Nord, 1825, p. 147—50, 162—66, 177—9, 228—30, 293—4).

Dansk polytechnisk Tidsskrift, fornemmelig med Hensyn til den danske Manufakturist, Fabrikant og Kunstner. Ved Bidrag fra det Keiserenske Fond samlet og udgivet. I.—II. Hefte. Kbh. 1825—26, med Kobbl. (Messenger franç. du Nord, 1825, p. 231—33).

Det danske Politiblad. Et periodisk Skrift, udg. af H. B. Lundbye. Kbh. 1826. [Fr. Thaarup er Forfatter; Lundbye tillagde sit Navn]. (jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 184).

Kjøbenhavn og Omegn. Kbh. 1826. — Kopenhagen mit der Umgegend; besonders zum Nutzen der Fremden und als Anleitung für sie. Beschrieben. Mit 2 Karten und 4 Kupfern. Kopenh. 1828. (L. T. 1828, Nr. 52; Kbhpost. 1828, Nr. 55; Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 57, Sp. 905—6, jvfr. »Politivennen« s. A. S. 489—91; »Kopenh. Börsehalle«, Bd. I. 1830, S. 72). 2. verb. Ausg. ibid. 1831. Vierte verbesserte Ausgabe. ibid. 1835. Paa Svensk af J. Bohman: Beskrifning öfver Köpenhamn och dess Nejder. Öfversättning. Med 1 pl. och 4 Vyer. Örebro, 1831. 8:o. (»Dagen« 1832, Nr. 304). — Kopenhagen und die Umgegend. Ein Taschenbuch für Reisende. Mit 2 Karten. Kopenh. 1837. 2te vermehrte Ausgabe. ibid. 1839. 4te verm. Ausg. ib. 1841. (»Dagen« 1841, Nr. 223). 6te verm. Ausg. Mit einer Orientirungskarte. ib. 1844. 7te verm. Ausg. ib. 1845.

Det kongelige Institut i Kjøbenhavn for Blinde. Kbh. 1827. (særff. afr. af Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 18, 19, 20).

Rejseviser i Kjøbenhavn, især for Rejsende, indeholdende en alphabetisk Liste

og Andviisning til at finde Gader, Stræder, Plads, Torve, offentlige Bygninger og Stiftelser etc. Andet forøgede Dplag. Med en ny fuldstændig Grundtegning over Kjøbenhavn. Kbh. 1829. (Den første Deel af Strifiet er en Samarbejdelse af den 1821 af N. Nyerup, under Navnet N. Christensen, udgivne Besviser). Med Forandringer og Tillæg oversat paa Tydsk: Wegweiser in Kopenhagen, besonders für Reisende. Mit einer neuen und vollständigen Grundzeichnung von Kopenhagen. Kopenh. 1830.

Holmens Kirke kortelig beskrevet. Kbh. 1829. 1831. 1833. 1840. (Hob isforvejen flytteviis i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 4. 9. 11 og 68).

Køpenhagener Börsehalle. Mittheilungen aus dem Norden. I.—II. Bändchen. (Nr. 1.—48). Kopenh. 1830—32. 4to. — Køpenhagener Kunstblatt, ober Beilage zu den Mittheilungen aus dem Norden. Nr. 1.—12. *ibid.* 1831—33. 4to.

Efterretninger om Cholera, smitsomme Sygdomme, Forsigtigheds-Regler m. m., til Beroligelse og Oplysning for Medborgere. No. 1.—4. Kbh. 1831. 4to.

Flere Oplysninger i Anledning af det i Maanedsskriftet for Literatur gjorte Angreb paa Prof. Rafn og nogle lærde Selskaber, af hvilke han er Medlem. Kbh. 1831. 16 S.

Haandbog for Fabrikanter, Haandværkere og Laugs-Interessenter for Aaret 1832. Indeholdende den danske Lovgivning om Fabrik-Industrien, Haandværkerne og Laugsvæsenet i Danmark i Aaret 1832, samt historiske og statistiske Meddelelser om samme. Kbh. 1832. (udkom bestevit).

Offentlig Epistel til Hr. Grosserer M. L. Nathanson i Anledning af hans Skrifter om Danmarks Handel o. s. v.; samt Bidrag til Undersøgelserne om Landets Velstand, eller Oplysninger om det Kjøbenhavnske Assistentshuus og sammes Møbler. Kbh. 1832. — Offentlig Epistel o. s. v., samt Bidrag til Undersøgelserne om Fædrelandets Tilstand forhen og nu. No. 2. *ibid.* 1833.

Den affagte Dom ved den Kongl. Lands-Oversamt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn, d. 19. Nov. 1832 i Sagen: Magist. artium Lindberg imod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redakteur af Dagen, udgivet af Fr. Thaarup. Kbh. 1832. 20 S. 8. — Indlæg i den ved den Kongelige Lands-Oversamt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn paadømte Sag: Magister artium Lindberg imod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redakteur af Dagen, fremlagte af Eidsnævntes Sagsfører, Krigscaancellisekretair Stahlfest. Med nogle Bilage. Udgivet af Etatsraad Fr. Thaarup. Odense, 1833. (Jvfr. Art. 3. C. Lindberg, II. 147).

Bor Frue Kirke kortelig beskrevet. Kbh. 1833. 1840.

Garnisons Kirken og Kirken i Citadellet Frederikshavn kortelig beskrevet. Kbh. 1833. 1840.

Efterretninger om det politiske Blad „Dagen“ med Bemærkninger om danske politiske Blade i Almindelighed. Kbhv. i Juni 1834. (Jvfr. Kbhpost. 1834, Nr. 149 og 151; Berf. Tid. 1834, Nr. 186).

Beretning om Samfundet til den danske Literaturs Fremme, dets Virksomhed, Kassevæsen og Fremskridt i de første 8 Aar, fra sammes Stiftelse til 1834 Aars Udgang. Kbh. 1835.

Smaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. Kbh. 1835. (Et Eftertryk fra „Statsveenen“).

Fæbrene Landst Metroløg eller Efterretninger om de ved Stilling og Virksomhed udmærkede og ellers bekendte Udsøede i de sex Aar fra 1821—1826. Kbh. 1835—44. Udkom i otte Hefter. („Dannora“ I. S. 54—56, af J. K. Høst; „Dagen“ 1838, Nr. 86; Berl. Tid. 1842, Nr. 87; 1844, Nr. 31). — 9de og 10de Hefte. Ny Række 1ste—2det Hefte. ibid. 1844—45.

Den danske Stats Finantsstatistik; som Haandbog for Forretningsmænd, og Vejledning for Statistikkens Dyrkere; forfattet i Aaret 1836. Kbh. Decbr. 1836. (Kbhypost. 1837, Nr. 4. 9. 10. 11. 12. 13. 37, af Dr. L. Lehmann; „Dagen“ 1837, Nr. 5. 36 (af M. N. Thaarup).

Om Øresunds Følb; denne Stats Indtægts Historie og Retgrund, Reglerne for Oppehøvelsen, Antallet af de igjennem Sundet gaacnde Skibe, Følbens Beløb, o. s. v. Med Bilag af Traktaten af 1645. Kbh. 1838.

Bornholms Amt samt Christiansø. Beskrevet efter Opfordring af Landhuusholdnings-Selskabet. Kbh. 1839, med 4 lithogr. Kaarter; o. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i økonomisk Henseende. Foranaltet, efter kongel. Befaling, ved Landhuusholdnings-Selskabet. 10de Stykke.

Historiske Optegnelser om Kongerne af den nu 391 Aar gamle oldenborgske Kongesæt og Deres Dronninger, om Deres Formalinge og derved afholdte Festligheder. Kbh. 1840.

Den danske Stats Forst- og Jagt-Statistik i forfattet Oversigt. Kbh. 1842, med 1 Tabel i Folio. (Fæbril. III. 1842, Nr. 1058).

Stamtavler over 1. Sognepræsten Henrik Jensen Schou's og 2. Raadmand Didrik Beckman's Descendenter. Samlet i Oktober 1843. Kbh. 1843. Stor Nodeformat. (ej i Boghandelen).

Materialier til den danske Stats Hævekulturs Historie og Statistik. Første Halvdeel. Kbh. 1844.

Redacteur af: a) det politiske Blad „Dagen“, fra 1ste Januar 1822 indtil Udgangen af Aaret 1835. Kbh. Folio. (jvfr. Thaarups „Efterretninger om det polit. Blad „Dagen“, 1834, S. 17—41; „Politivennen“ 1827, S. 135—37, 459, 588—89; 1829, S. 75—78, 84—87, 153—58; Kbhypost. 1834, Nr. 87, 90; 1835, S. 471, 75, 87, 512, 88; „Søndagsbladet“ s. A. S. 333—4; D. Folkebl. 1835, Nr. 2). b) Nyste Skilderi af Kjøbenhavn, fra 1ste Marts 1825 indtil 31te Marts 1831. Kbh. 4to. (jvfr. „Politivennen“ 1826, S. 781; 1829, S. 153—58, 171—74, 215—17, 233—34. — Under hans Fraværelse paa Rejser i Aarene 1825 og 1827 var Redactionen af begge disse Blade betroet hans Søn Christen Thaarup).

Medudgiver af: a) Samleren for Landboen. 1. Bd.—II. Bd. 1ste Hefte. Kbh. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 19. 28. 37; 1790, Nr. 21. 24; Krit. og Antitr. IV. Nr. 31; Gøtt. A. 1791, Nr. 73; Beckmans Biblioth. XVI. 594); b) Ugebladet „Borgervennen.“ ibid. 1792—95 (under Marked J. T.—p.); c) Statistisk Aarbog. I.—II. Hefte. ibid. 1791—95. 4to. (Hele Oplaget af disse Hefter blev, paa to Exemplarer nær, ødelagt i Kjøbenhavns Ildbrand 1795. — Aaret citeres adskillige Steder i hans Statistik af Aar 1794. Subscriptionsplanen dertil staar i L. E. 1791, Nr. 27, jvfr. „Minerva“ 1791. II. 432); d) Telegraphen. Et Tidsskrift. I.—II. Hefte. ibid. 1826—27. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, Sp. 815.

— Af ham findes: Nogle Bidrag til det Kjøbenhavnſke Univerſitets botaniſke Haves Hiſtorie, og nogle Efterretninger om ſammes nærværende Forfatning, med Notizer til Botanikens Hiſtorie i Danmark, i *H. 2. S. 97—136*; (ogſaa ſærſ. afr.). e) Nyſte Morgenpoſt, et Dagblad. 1829. Nr. 103—237. *Rbh. 4to.* f) Arkiv for offentlige Regniſkaber og andre ſtatifiſke Meddelelſer, iſær om offentlige Stiftelſer og Legater, Communalvæſen m. M. No. 1.—6. *ibid.* 1839—40. 4to.

§ „Minerva“ (Om Norges Skovvæſen og Huusholdningen med ſamme, 1792. III. 281—317. (heraf udkom ſaa enkelte Aftryk. *Rbh.* 1792. 40 S.; r. L. E. 1792, Nr. 47, af P. Leſchly; jvfr. Erindringer og Anmærkninger ved denne Afhandling, af Joh. Fr. Voſſ, i „Minerva“ 1793. I. 40—53); Noget om det Kjøbenhavnſke Videnskaberſ Selskab, underſkrevet Sandheds- & Efferen, 1792. IV. 37—46; 130—31; Kort ſtatifiſt Efterretning om Norges Kobber- og Jernværker, 1793. II. 161—85, og 319—32; Et Par Ord om en ny Amts Inddeling i Norge, af Gotfrid Hanſen (Pſeudonym), 1800. III. 90—96. — Det ham i Nyerups Regiſter over Minerva tillagte om Landhuusholdningsſelskabet er ikke af ham, men af E. Pram).

§ Agerſtriften „Samleren“ (Om Norges Fiſterier, i IV. Bd. No. 1.—3. (ſæ rff. afr. *Rbh.* 1792. 47 S., og r. L. E. 1792, No. 47, af P. Leſchly); Om Danmarks Fiſterier, V. No. 50—52).

§ „Aftenpoſten“ (Tale i det ſøſterlige Belgjørenheds Selskab over detſ Stifter, Emanuel Walling, i Aarg. 1795, Nr. 39 og 40).

§ Duffens „Annaler“ (Deconomiſte Efterretninger om Bornholm, i XI. 321—70).

§ Handelstidenden (Om Deconomien med Tang paa Bornholm, 1805, Nr. 57; Optegneller om Papir- & Fabrikation, 1821, Nr. 4 og 5).

§ „Efterretninger fra Selskabet for indenlandſt Konflikt“ (Det Bornholmſke Efterſlagtsſelskabs Hiſtorie i detſ første Bider, i Bd I. S. 5. S. 300—4; ſamt flere ſmaa Afhandlinger og Redactions-Artikler, ſom ſamtlige opgives i 2det Bds 12te Hefte, S. 664).

§ Bladet „Statsvennen“ 1821 (Om Embedsforvaltningen, og iſær om Garnligheden af en Stats-General-Control ved Kaſſe- og Oppebørsſels- & Væſenet, Nr. 8. 10. 14. (ſiden optagen i det hos Becken udkomne Skrift: Emaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. 1835); Om Oſſemanns Beſkrivelse over Kjøbenhavnſ Amt, Nr. 32; Om Væſerds Selskabet, Nr. 27. 32. 33; Om Præmie-Selskabet for Tjenefletpende, Nr. 35; o. fl. a.).

§ „Messager française du Nord“ (Bidrag, jvfr. Aarg. 1825, p. 147. 232).

§ „Allernyſte Skilderi af Kjøbenhavn“ (Et Brev til H. E. Woſemose, 1833, Nr. 40).

§ Bornholms Amts Avis (Det Bornholmſke Selskab for Efterſlægten, detſ Hiſtorie, i Aarg. 1836, Nr. 69. 72. 73. 74).

§ „Danſk Penning-Magazin“ (Bidrag).

§ Dets „Materialier til et danſk, biographiſt-litterariſt Lexicon“ (Biographiſt-litterariſte Noticer om: J. F. Blir v. Dypen, Nr. 18; F. M. Dobb, Nr. 22; N. A. Abildgaard, Nr. 23, 123—24 og 143; E. Krohg, Nr. 63; J. D. Brandis, Nr. 66; N. S. Schulz, Nr. 67; F. E. G. v. Warrſtedt, Nr. 98; E. Wendt, Nr. 99; A. Wøldike, Nr. 101; N. E. Riſſen, Nr. 102; Greve F. A. Holſtein, Nr. 104; L.

Satterup, Nr. 144; E. A. Billauue, sfb.; S. Seidelin, samt S. D. og E. C. Brinck-Seidelin, Nr. 145; P., E. og D. P. Smith, Nr. 146 (samtlige under Mærket — 3 —); Materialier til et Bornholmst Forfatter-Lexicon, Nr. 106, 7, 11, 12, 15, 19—20, 31).

J Dørs "Minerva" (Bornholmst Krønike fra Christendommens Indførelses Tider, i I. 222—36; II. 10—25, 80—88, 131—41, 180—91; III. 17—27).

J "Søndagen," Følgeblad til "Dagen" (Bidrag med Mærket π ., saafom: Underretning om det Bornholmste Selskab for Efterlægten, 1837, Nr. 12; Efterretninger om Salg af Kongl. Gods og Ejendomme i Danmark i Aarene 1764 til 1774, f. A. Nr. 20; Nogle i vor Finantshistorie mærkelige Mand, f. A. Nr. 26, 29, 34, 35, 36, og i Aarg. 1838, Nr. 9; Historiske Optegnelser om Kjøbenhavn, 1837, Nr. 39, 44 (forfatte fra "Dagen" 1832, Nr. 23, 29, 31; 1833, Nr. 20 og 21); Sigt- og Sagesalb, 1838, Nr. 2; Om Arkiver og om den danske Stats i Arbejdsheb, f. A. Nr. 17, 18, 19; o. fl. a. — Under samme Mærke leverede han, efter at have frairaadt Redactionen, ligeledes af og til Bidrag til "Dagen").

J "Bibliothek for Læger" (J. C. W. Wendts Retnolog, i Bd. XXVIII. 1838. S. 255—68).

J "Genealogisk og biographisk Archiv" (Familien Bibe (med en Stamtable), i Bd. I. S. 73—102. (særsk. aftr. m. L.: Biographiske Efterretninger om Familien Bibe; med en Stamtable. Kbh. 1840); Retnolog over Dr. theol. Frederik Schmidt, sfb. S. 119—24; Udtog af Præsident Hans Ransens den Yngres Optegnelser om sig og sin Familie, sfb. S. 167—71; Retnolog over J. M. C. Gottschalk, sfb. S. 225—36, og over A. B. Nothe, sfb. S. 237—41; Biographiske Efterretninger om Familien Schlegel; saavidt den har levet, og lever i den danske Stat (med en Stamtable), sfb. S. 257—91. (særsk. aftr. Kbh. 1812); Retnolog over J. W. Hornemann, sfb. S. 315—32, og over S. N. Sienstrup, S. 333—38).

J Palts "Lidsskrift for Landøconomic" (Kong Frederik den Sjette, som Lovgiver og Regent, Bondens Ven, i Ny Række, Bd. III. S. 238—362; særskilt aftrykt. Kbh. 1841, jvfr. "Dagen" 1841, Nr. 266).

Recensioner i: "Kjøbenhavnste Efterretninger om lærde Sager" 1791—93 (under Mærket π ., jvfr. "Nordia" 1795, I. 87); og "Danst Litteratur-Lidende" (over geographiske Væres og Haandbøger fra 18de Aarhundredes Begyndelse, i Aarg. 1820, Nr. 23, 24, og Væres og Værebøger over det franske Syrog, i Aarg. 1821, Nr. 6, 7, 8, 9, jvfr. "Dagen" 1822, Nr. 172); samt i "Dannora", udg. af J. N. Høst (over Skrifter vedkommende Gefjiligheden, S. 126—37; J. C. Millings "geographisk Haandlexicon," S. 252—54; o. fl. a., under Mærket — 3 —).

Han fortsatte, sluttede og udgav S. A. Martensens Comptoir- og Handels-Lexicon, 4de Bind. Kbh. 1821. (fra Bogstavet S.); ligeledes sluttede han to ved R. L. Rahbets Død afbrudte Skrifter, nemlig: "Danst og norsk Nationalværk eller almindelig ældgammel Noerftabelæsning, paa ny udgivet og igjennemseet, samt forøget med historisk-literariske Notiser". 3die Bind. Kbh. 1830; og Maanedsskriftet: "Tritogenia", 7de Bd. ibid. eod., ved hvis Slutning Thaarup tilføiede Rahbets Retnolog, S. 180—204 (udførligere i Kbhøns Skilderi 1830, Nr. 31. 35).

Af den i Manuscript i det store Kongl. Bibliothek opbevarede 2den Deel af R. Zonges Beskrivelse over Kjøbenhavn har han udgivet det Rest, med nødvendige Forforminger og Tillæg, deels i Kbhøns Skilderi (f. Ex. 1829, Nr.

70), deels i »Dagen« (1834, Nr. 126, 27, 44, 45, 62, 163, 69, 88, 202, 53, 75; og 1835, Nr. 182), deels i »Nyeste Morgenpost« 1829.

En Mængde Bidrag til en dansk Konsthistorie i Kbhvns Skilderi fra 1829 til Marts 1831, og i »Dagen« 1832, Nr. 171, med Fortættelser, samt i »Køpenhagener Kunstblatt«; ligeledes meddeelte han en Række af historiske Optegnelser, sluttede 1721, i »Dagen« 1833 og 1834.

Til det af hans Søn, E. L. Thaarup udgivne Skrift: »Constantinopel, dens Forstæder og nærmeste Omegn« (Kbh. 1828) meddeelte han de to sidste Stykker, nemlig »Literaturen over den tyrkiske Stat,« og »Ordregister for Avislæsere«; og i den af Samme udgivne »russisk-tyrkiske Krig i Karene 1828 og 1829« (Kbh. 1829) leverede han »Oversigt over Feldttoget i Maret 1829.«

Han besørgede ved en sagtyndig Mand den danske Oversættelse af A. E. Gudme's Priis-skrift: Anvisning til et Damfisteries Anlæg. Kbh. 1828.

Thaarup (Mens Hynning), Halvbroder til ovenangførte E. og E. L. Thaarup; f. d. 16de Marts 1802 paa Gaarden Lier ved Kongsvinger; privat dimitteret til Kbhvns Universitet 1819; var i nogle Aar Huuslærer et Par Steder i Sjælland; tog i Juli 1830 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 18de Decbr. 1830 anden, og d. 29de October 1831 første Underbibliothekar ved Kjøbenhavns Universitets-Bibliothek; d. 28de Septbr. 1839 Sognepræst til Hundborg og Jannerup i Aalborg Stift. — * Emilie Trane, en Datter af Skibscapitain Trane.

Atlas antiquus scholarum in usum descriptus. Havn. 1822 in Folio transverso (i Forening med afd. Dr. Th. Gliemann).

Summa *Geographiæ antiquæ*, eller Ledetraad ved Brugen af det for Skolerne udfomne Atlas antiquus. Kbh. 1824.

Phædri Æsopiske Fabler, metrisk oversatte, med en historisk Indledning. Kbh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 18, af J. N. Madvig).

Elskovskunsten, systematisk fremstillet med stadigt Hensyn til Ovid's ars amatoria. Oversat af Tydsk ved P. R. Maurath (o: M. R. Thaarup). Kbh. 1831. (Kbhpost. 1831, Nr. 180).

Afdillige Bidrag, deels under Navnet Philoklerus Æstethinus, og deels med, deels uden Navn, i »Kjøbenhavns Skilderi« (Hvorfor standse Udgivelsen af Landemodernes videnskabelige Forhandlinger? 1827, Nr. 103. (jvfr. Aarg. 1828, Nr. 15 (af E. C. Fryde) og Nr. 18 (af Thaarup); »Ny Freia« 1827, Nr. 44; 1828, Nr. 5, 9); Svar til Philoklerus Ukatopsin paa hans Stykke om Landemodernes videnskabelige Forhandlinger, 1828, Nr. 9; Theologiske Blandingsstykker, 1828, Nr. 12, 14, 20; m. m.); og i »Dagen« (f. Ex. i Aarg. 1835, Nr. 129 (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 567—68, 87—88, samt D. Folkebl. f. A. Nr. 4); Til Dsr. Dr. Lehmann, 1837, Nr. 36; m. m.).

Thaarup (Thomas), f. d. 21de*) August 1749 i Kjøbenhavn,

*) Den 18de August, efter den af ham selv forfattede Gravskrift (f. »Dagen« 1824, Nr. 108).

hvor hans Fader Niels Thaarup da var Isefræmmer (siden Tolder paa Læse); dimitteredes 1768 fra Helsingørs Skole til Universitetet, hvor han i det paafølgende Aar tog anden Examen med næstbedste Charakter; var en Tidlang Alumnus paa Communitetet, ernærede sig ved at give Underviisning, og bestæftigede sig isvrigt med de skjøne Videnskaber; blev 1781 Lærer i Historie, Geographi, Philosophi og de skjøne Videnskaber ved Søcadet-Academiet; fratraadte 1794 dette Embede, og blev samme Aar udnævnt til Medlem af Theaterdirectionen; d. 2den April 1800 derfra i Raade og med Pension entlediget; levede siden for det meste, som Landmand, i Smidstrup, i Nærheden af Hirschholm; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge. † 11te Juli 1821 i Smidstrup.

— * Sophia Magdalena Lund (f. 1751, † $\frac{1}{4}$ 1819). — (Biographi i L. T. 1821, S. 476—79, af P. E. Müller; Rosfods Convers. Lex. XXVII. S. 199—200; Molbech's Danst. Anthologie II. S. 110—20; (Fr. Barfod's) poet. Læsebog, S. 553—61; Thaarups fødreuel. Nekrolog 1821—26, S. 95—100; jvfr. Rahbek's „Tilfueren“ 1821, Nr. 25—32, samt S. 303—4 og 361—4; „Statsvennen“ 1821, Nr. 29; Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 317—48; Molbech's Forelæsninger ov. den nyere danske Poesie I. S. 222, 246—61; II. S. 66, 67—68, 71—73, 87—88, 109—11, 209; Dehlenschläger's „Prometheus“ II. S. 321—49; Thortsens Uds. over den danske Literatur, S. 92, 113—14, 119; Brandt og Helweg, Den danske Psalmedigtning, II. S. 381—82; „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 25; Rahbek's „Eos“, S. 95—105; Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 64, 68; Ahr. Compt. Efterretn. 1821, Nr. 164; „Harpen“ 1821, Nr. 43; Statstid. f. N. Nr. 61; Randers Amts- Avis f. N. Nr. 88; „Dagen“ 1824, Nr. 108; Becken's „Gravblomster“ 1824, 2det Hefte. — Portrait, tegnet af Thorvaldsen, stukket af N. Flint. 8vo).

Breve til en Ven betreffende Baron Wedels Død, samt en Tale i den Anledning, holden paa det Kongl. Søcadet-Academie. Kbh. 1782. (Lit. Journ. 1781, II. 68—71; L. E. 1782, Nr. 10). — Almindelig Udfast af Krigen's Skueplads, eller geographisk, topographisk og historisk Beskrivelse over Kongerigerne Danmark, Norge og Sverrig, samt deres tydske Provinzer, som Indledning til Kong Fridrik IVdes Krigshistorie. Efter H. D. Schel's tydske Manuscript forbandt. Udgivet paa offentlig Betøstning. Kbh. 1785. 4to, med et Landkort. (L. E. 1785, S. 657—77; jvfr. Meuzels histor. Litteratur 1786, St. 4. S. 297—308). — Tale, tilligemed Cantate og Selvfabs Sang til d. 29de Januarii 1785. Kbh. 1785. 32 S. (L. E. 1785, Nr. 21, af R. L. Rahbek. Cantaten er af E. Storm og Sangen af H. W. Niber). — Tale, holden i Clubben, oprettet 1775, paa dens Stiftelsesdag 1785 d. 26de Novbr. ibid. 1786. 24 S. (L. E. 1786, Nr. 20, af R. L. Rahbek). — Cora, et musikalsk Drama i tre Acter (af Adlerbeth), oversat efter Capelmester Raumanns Musik.

ibid. 1788. — *Mine*, Dronning af Golconda. Opera i 3 Acter (af Sedaine). Af det franske. ibid. 1789. (L. E. 1789, Nr. 38; jvfr. „*Minerva*“ 1789, I. 241). — *Høst-Gildet*. Et Syngespil i een Act. Sat i Musik af Capelmester Schulz. ib. 1790. 2det Dpl. 1791, 3. Dpl. 1800, 4. Dpl. 1819. Dversf. paa Tydsk. (Krit. og Antikr. VIII. Nr. 38; „*Jris*“ 1791, I. 207; IV. 336, Noten; „*Aftenposten*“ 1791, Nr. 21; L. E. 1794, Nr. 30; Jen. L. 3. 1791, Nr. 322; N. Bibl. d. schön. Wissensch. Bd. 55. St. 1. S. 155—57; jvfr. *Dehlenschlägers Levnet* I. S. 68, 69; *Marchmann's Fortegn.* S. 78). — *Tvende Sørgesaler*, holdne paa det kgl. Sveradets-Academie. Kbh. 1790. (over Gerner og Bille; ogsaa i „*Minerva*“ 1788, I. 59—70; 1792, I. 330—44; jvfr. „*Krit. og Analyse*“ 1790, S. 124—27, af Tode; Krit. o. Antikr. X. Nr. 42). — *Hymne*, opført i Slotskirken d. 30te Januar. Kbh. 1791; aftrykt igjen tilligemed tydsk Dversfattelse af J. H. Bossf. ibid. 1792; ligeledes med tydsk Dversf. af J. G. Maurenbrecher. ib. eod; paa Islandsk oversf. af J. Thorlaksen. (L. E. 1791, S. 286.87; 1792, S. 111 og 154; Krit. o. Antikr. X. Nr. 38). — *Passions-Sang*. ib. 1792. (Krit. o. Antikr. X. Nr. 41). — *Peters Bryllup*. Et Syngespil i to Acter. Sat i Musik af Capelmester Schulz. ib. 1793. 2det Dpl. 1819. (L. E. 1794, Nr. 30; N. Bibl. d. schön. Wissensch. Bd. 55. St. 1. S. 157—58; Theaterbl. 1828, Nr. 18; jvfr. *Dehlenschlägers Levnet* I. S. 68, 69; *Marchmann's Fortegn.* S. 78). — *Silkekoene*, Syngespil i 2 Acter, omarbejdet efter det franske. ib. 1794. (L. E. 1794, Nr. 22). — *Embedsiver*, Stueespil i 5 Acter af Jffland. Dversf. ibid. 1796. — *Piemkomst*, Syngespil i een Act. ib. 1802. („*Den Danske Tilskuer*“ 1802, Nr. 5; *Pær's Journal*,” 1802, S. 30—32, 46—48). — *Herman von Anna*. Drama i fem Acter med Chore og Baletter (af Skjöldebrand). Dversfat af Svensk. ibid. eod. — *Califen af Bagdad*. Et Syngespil i een Act. Ordene af St. Just. Musikken af Boyeldieu. Dversfat. ibid. 1803. — *Lante Aurora*, komisk Operette i 2 Acter (af de Longchamps). Musikken af Boyeldieu, oversfat af det franske. ibid. 1811.

Moses og Jesus, eller om Jødernes og de Christnes intellectuelle og moralske Forhold. En historisk og politisk Afhandling af Fr. Buchholz, eversfat med en Forerindring. Kbh. 1813. Andet Dplag med et Tillæg. ibid. eod. (jvfr. Fr. Buchholz's „*Erklæring med Hensyn paa Dversættelsen af Moses og Jesus*,” oversfat og med Anmærkninger forøget af J. Kragh Høst. Kbh. 1813; *Kbhvns Skilderi* 1813, Nr. 45, og J. H. Værens „*Tillæg til (Buchholz's) Moses og Jesus*.” Kbh. 1813; L. T. 1813, S. 381—88, 96—99; *Allg. S. L. 3.* 1815, II. Nr. 146, S. 390—91). *Aftvunget Svar til Etatsraad Værens i Anledning af hvad han i No. 45 af Kjøbenhavns Skiberie har ladet indrykke*. ib. eod.

Mahomed. Sørgespil i 5 Acter ved Voltaire. Dversf. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 26 og 28, af J. Møller).

Bor Haandtering. En frie Dversættelse af det originale tydske Stueespil: „*Unser Verkehr*“ (af K. B. Esösa). Kbh. 1816. (3 den Anledning: *De christne Jøder*, original Comedie, No. 1. og No. 2. ib. eod. — *Skriftet: Bor Haandtering*, upartisk bedømt, med et Par Ord i Anledning af Hofraad Meyers Biographie. ib. eod. — *Jøden Philip og Bonden*, originalt Stueespil af Friherre Bedel-Zarischberg. ib. eod. — *Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup*, Jastelavns-Farce i tre Acter, Fortættelse af „*Bor Haandtering*.” Dversfat af Tydsk. ib. eod. — *Moses i Tønden*, Sideslykke til „*Bor Haandtering*,” af Jul. Bossf, oversfat af W. E. Bagger. Karhuus e. a.).

Over Jødernes Fordringer paa tydskt Borgerret. Andet forbedrede og udbrøede Aftryk, af Fr. Rühb. Doversat paa Dansk. Tillige et Anhang i Anledning af Herr Grosserer Nathanson's Fortale til hans tydske Doversættelse af hans Biographie over Hofraad Meyer. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 91—95; Post's Søndagsblad 1816, Nr. 36. 37. 38; L. T. 1817, Nr. 11; Allg. S. L. J. 1819, Ergzbl. Nr. 5, S. 33—36; jofr. Art. M. L. Nathanson (II. 429), og "Athene" VII. 353).

Christendommens og det tydske Folks Rettigheder. Forsvarede mod Jødernes Fordringer og deres Forsægtere, ved Fr. Rühb. Doversat. Kbh. 1817.

Dperetten. Syngepsil af Segur og Dupaty, oversf. Kbh. 1821.

Efterladte poetiske Skrifter. Samlede og udgivne (med en Fortale) af N. L. Rahbek. Kbh. 1822. Underskottet af Selskabet til de skjøne Videnskabers Fremmelse. (Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; L. T. 1823, Nr. 40. 41, af E. Molbech; jofr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 103; 1824, Nr. 5. 6. 16; Sjens Stifts-Avis 1824, Nr. 22).

J "Danst Museum" (Tale holden paa Kongens Fødselsdag d. 29de Jan. for et Selskab, i Aarg. 1782, Juli, S. 73—83).

J "Minerva" (Om Konstnere og Konstacademiet, i Anledning af Præmieskytternes Exposition, 1785, Aug., S. 83—97 og Octbr., S. 87—101; Tale paa Kongens Fødselsdag, 1787, Jan. S. 88—101; Taler, holdne paa Escadet-Academiet: over Gerner, 1788. I. 59—70, og over Commandeur H. Wille, 1792. I. 330—44 (begge samlede utgivne, s. ovenf.); paa Kongens Fødselsdag etc., 1792. IV. 387—94; 1794. I. 138—45; 1795. IV. 316—21; Tale paa Kongens Fødselsdag i det forenede Selskab, 1794. I. 32—41; Tale, holden ved det nye Aarhundredes Begyndelse i det harmoniske Selskab, 1801. III. 319—30).

J "Den Danske Lilsfuer" (Tale paa Kongens Fødselsdag, 1791, S. 73—80).

En betydelig Deel Digte, Hymner, Cantater og Sørgesange, Prologer og Epiloger, Viser og andre Smaaavers, deels særskilt trykte, deels adspredte i: Sange over Indfødsretten, Alm. Dansk Bibliothek (s. "Den Danske Lilsfuer" 1792, Nr. 33), Joverfens Poetisamlinger, Minerva, Den Danske Lilsfuer, Nytaarsgaver, Lommebøger for Skuespilvændere o. fl. deelt, samt i Dagen, Dansk Minerva 1816, Lilsfuieren 1815, 16, 18, 19, 20, 21, Hesperus Bd. 3. og 6., og Lilsfuierne 1823. Af disse er det (formodentlig) ældste Stykke: "Ved en ung Piges Grav", indført i Kbhvns Ahr. Compt. Efterretn. 1774 (optrykt i Rahbeks "Lilsfuierne" 1823, S. 246—8); hans Sang om Fødelands-Kjærlighed, forfattet 1782, er indf. i Samling af Selskabsange med Noder, 1ste Hefte, 1783, Nr. 7, siden i alle danske Visesamlinger. (paa Islandsk oversf. i det isl. Litt. Selsk. Str. 2den Deel, 1784); et af de nyere er i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 21, d. 20de Decbr., en Sang ved N. Tønder Lund's Afreise til Norge; ligesledes Psalmer og Cantater i Anledn. af Kronings-Festen, i "Danst Minerva" Bd. I. 1815. Septbr. S. 261—70, 273—80. — Hans Gravskrift, forfattet af ham selv, i "Dagen" 1824, Nr. 108.

Udvalg af hans lyriske Digte, i Molbech's "Danst poetisk Anthologie", II. S. 121—57.

Han omarbejdede J. H. Wedsfelds Doversættelse af Keen Ursel til Capelmester Schulz's Musik. Kbh. 1792. (L. T. 1792, Nr. 27).

Thagaard (Paurik) var 1791—98 Amtsforvalter i Thisted Amt; blev i Slutningen af 1799 Sandflugtscommisfair i Thylands Are Herreder, og 1801 tillige Landvæsenscommisfair i Thisted Amt (med Rammerraads Rang); 1813 Justitsraad. † 1829. — * Margrethe Johanne de Møldrup (f. $\frac{1}{2}$ 1770, † 1820), eneste Datter af Major og Amtsforvalter Hans Christian de Møldrup, til Marsvindslund (f. $\frac{1}{2}$ 1740, † $\frac{7}{7}$ 1795), og Christine Marie Wisling († 1789, 37 A.) — (Jøfr. L. Esmarcks histor. Efterretning om Sandflugten i Nørre-Jylland, S. 42—56).

Beretning om Sandflugten i Thy, indf. i Vegtrups Vestr. ov. Agerdyrkn. Tilstand i Nørre-Jylland, III. S. 99—108.

Thal (Nasmus Samuel), f. d. 1ste Januar 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johann Samuel Thal var Chirurk; blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdybskole i Efteraaret 1799; udmærket ved Examen Artium, saavel som ved anden Examen i Foraaret 1801; 1802 Chirurgisk Volontair og 1807 Candidat paa Frederiks-Hospital; tog i Foraaret 1808 Examen ved det Chirurgiske Academi (1ste Char.), ved hvilket han derpaa ansattes først som Interims-Reservechirurg, og d. 24de Juli 1810 som virkelig Reservechirurg; var 1810—12 tillige Reservechirurg ved Frederiks-Hospital; blev d. 3die Februar 1812 Lector i Chemien ved det Chirurgiske Academi; erholdt f. A. Regimentschirurks Character; udnævntes d. 1ste Octbr. 1814 til Overchirurg ved Almindeligt Hospital; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Professor (med Rang 6 Kl. Nr. 13), og d. 25de Novbr. 1829 Titel og Rang som Professor extraordinarius ved det Chirurgiske Academi; blev d. 10de Septbr. 1830 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 21de August 1831 Ridder af Danebrog; frasagde sig 1835 sin Post ved det Chirurgiske Academi; blev d. 2den Novbr. 1839 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegu, og d. 20de Decbr. 1842 entlediget i Naade og med Pension fra sit Embede ved Almindeligt Hospital, samt udnævnt til virkelig Etatsraad. — (Jøfr. Callisen's Medicin. Skriftsteller-Lex. XIX. S. 142—44; XXXIII. S. 2).

J „Acta Reg. Soc. med. Haun.“ (Gravis brachii abscessus historia, Vol. V. (Acta nova Vol. 1.) p. 202—21; Abscessus scroti herniam referens, Vol. VI. (Acta nova Vol. 2.) p. 50—72, c. tab. lithogr. (L. L. 1825, S. 153—54, af C. Otto); Historia obductionis, qua calculus vesicæ urinariæ recessu inclusus sub ligamentis regionis hypogastricæ inveniebatur, *ibid.* p. 324—28; Observatio hæreditariæ ad hæmorrhagiam a vulneribus levibus dispositionis, Vol. VII. (Acta nova Vol. 3.) p. 46—55. (The North Americ. med. and surg. Journ. 1830, January; Maryland med. Recorder 1831, July-Septbr.)

J „Bibliothek for Læger“ (Et usædvanligt Brottilsæbe, II. 1822, S. 57—71, med 1 Steentr.; Bandage imod varus; beskrevet af Prof. Klingberg, III. 1823, S.

7—11, med 1 lithogr. Afbildn. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 167—68 (af Gerson), med en steentr. Afbildn.); Træben for Laaramputerede, hvormed Legemets Lyngde for største Delen kommer til at hvile paa Nates af den lidende Side, IV. 1824, S. 104—6, m. 1 Steentr. (f. Saml. af Kobbere over udbortede Sygdomsformer, Bd. 1. 1828. Tab. 17, med Forflaring); Tvende Tilfælde af store suppurative Destructioner af Nyrerne, hvormed Patienterne i længere Tid levede, VIII. 234—50. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 16. 1828. Novbr. u. Decbr. S. 455—64, og derfra i Summar. der Medic. 1829. Bd. I. S. 200); Opbyggelse, oplæst i det Kgl. med. Selskab (1. En stor Svulst mellem ventriculus og colon. 2. Et mærkeligt Selvmord), XVII. 25—30. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 24. (Bd. 4.) 1832. Novbr. u. Decbr. S. 499—501; den første er overs. paa Tydsk af J. F. W. Nebermann i Horn's Archiv 1835, S. 283—85; den anden ligeledes af Samme i Wiltberg's Jahrb. der gesammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 2. 1836); En betydelig Hoved-Veskædigelse heldigen behandlet paa Almindeligt Høspital ved Trepanation, foretaget af F. F. Mourier, meddeelt i XXI. 114—119; Oversigt over de fra d. 3die Juni til den 25de December 1835 paa Almindeligt Høspitals kirurgiske Afdeling behandlede Kopperpatienter, XXIV. 371 (1 Tabel); Tvende praktiske Jagttagelser (1. Fistula vesicovaginalis, cauterio potentiali et sutura sanata. 2. Tumor petiolatus sat magnus Gingivæ vel Maxillæ inferioris, operatione remotus), XXXI. (N. N. Bd. 1.) S. 193—206; Tabellarisk Oversigt over de paa Almindeligt Høspitals kirurgiske Afdeling behandlede Øye i Aarene 1840 og 1841, XXXIV. (N. N. Bd. 4.) S. 148—50; XXXVI. (N. N. Bd. 6.) S. 216—18).

J "Journal for Medicin og Chirurgie" (Heldig Operation af et compliceret Hæreskaar, Bd. I. S. 37—38; Jagttagelse af en Skjæbhed i Venene, efter længere forfat og oftere gjentaget Brug af Mercur; oplæst i det Kgl. med. Selskab d. 7de Marts 1833, sftd. S. 235—241. (jvfr. Bibl. for Læg. XVIII. S. 568—71; paa Tydsk overs. af J. F. W. Nebermann i Rus's Magaz. Bd. 41. S. 324—30).

J "Ugeskrift for Læger" (Tvende Tilfælde af Mærsvamp i Venene, Bd. I. S. 134—39; Udsigt over de Cystotomier, som i de senest forløbne 26 Aar ere foretagne paa Almindeligt Høspitals kirurgiske Afdeling; oplæst i de scandinaviske Naturforskeres og Lægers Forsamling i Kbhvn, Bd. III. Nr. 10, S. 145—51. (ogsaa i "Forsamlinger ved de scandin. Naturforskeres andet Møde i Kbh. 1840" (Kbh. 1841), S. 180—86).

Account of Prof. Thal's rotation saw, newly invented, i *Edinb. med. and surg. Journ.*, Vol. 19. 1823. Jan. p. 55. (jvfr. Chir. Kupfert. S. 15. 1822. Tab. 72. Fig. 9; Ferrussac Bullet. gén. et univers. T. 1. 1823. p. 269; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 6. 1824. S. 144 (af Ad. C. W. Muhr), med Afbildn. Fig. 3. 4. a. b.).

Thauch (Friederich Lütken), f. d. 21de Februar 1729*) i Herlufmagle i Sjælland, Søn af Jens Jørgensen Thauch, daværende Sognepræst til Herlufmagle og Lybjerg samt Provst i Lybjerg Herred, siden (²/₄ 1754) Sognepræst til Rønne og Knudsker samt Provst paa Bornholm (f. 7 1689 i Kbhvn., i 7 1758, anf. i Worms Lex. III. S.

*) Ifølge "Distinctionsprotocollen": 1728.

994), og Charlotte Sophie Lütken's (f. 1° 1702, en Datter af Dr. theol. Franz Julius Lütken's, tydsk Hofprædikant og Prof. Theol. ved det riidderlige Academi i Kbhvn.). Blev efter foregaaende privat Underviisning 1742 indsat i Roskilde Domskoles overste Klasse, og afgik derfra til Universitetet 1746; ansattes i October 1749 som 1ste og 2den Lectie-Hører ved Slagelse Latinskole; erholdt d. 17de Juli 1751 Vaccalaureigraden, og tog d. 4de Juni 1753 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 30te Decbr. 1757 residerende Capellan og d. 18de August 1769 Sognepræst i Skjelsør; d. 19de April 1815, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget; fik d. 5te Maj s. A. Rang med Amtsprøvest. Var i sin Tid Eier af Agerø og Dms. (jvfr. Krit. og Antikr. XIV., Nr. 36, S. 573—75). †

Betænkninger til Prøvelse om mulige Forbedringer i Bondestandens Vilkaar uden Fornærmelse for Proprietæren. Kbh. 1787. (V. E. 1787, S. 436). — (Tilbeeds efter Autogr.)

Thaning (Jens Jøfow), f. 1782, Søn af Kammerraad og Godsforvalter ved Bømmetofte Kloster Terkel Thaning (f. 1740, † 3° 1819) og Elisabeth Dorthæa Cathrine Lyngbye (f. 1763, † 1805); tog 1802 pharmaceutisk Examen (Laud.); blev 1805 Apoteker paa Vesterbro ved Kbhvn.; 1811 Grændse-Controleur ved Toldskjeldet mellem Nørre- og Sønder-Jylland; 1825 surnumerair Told- og Consumtions-Dverbetjent i Randers, og 1827 Told- og Consumtions-Dverbetjent i Aalborg; d. 21de Juli 1850, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. — * 3¹ 1806 Marie Kirstine Deign (i Kbhvn.).

Grændsens Lyngblomster. Ribe, 1824. — Fors. af Bisen: „Der fortælles i saamangen Krønikebog“ etc. (s: „Og det var i Aaret attehundred og syv“).

Thaysen (Ludvig Adolph), en Søn af Etatsraad, Ridder Peter Thaysen (f. 3¹ 1772 i Husum, † 1¹ 1837 som dansk Postinspecteur i Hamborg); blev 1825 Copiist og 1830 Fuldmægtig i Generalpostdirectionens Slesvig-holsten-lauenborgske Secretariat; d. 9de Januar 1838 Chef for og Hovedregnskabsfører ved Personpostexpeditionen i Kbhvn., samt Postsecretair; 1843 Cancelliraad; 1846 Ridder af Wasa-Ordenen.

Tabellarisk Oversigt over Taxten og Gebyrregulativet for Brev-, Pakte- og Person-Posterne mellem Kjøbenhavn og Hamborg, samt alle Stæder i Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, af Thaysen og Klee. Kbh. 1837.

Thellesen (Johan Adolph), f. 1775; var i 41 Aar i det danske asiatiske Compagnies Tjeneste, og blev Styrmand; siden Skibscapitain. † 11te April 1838 i Kbhvn. — * 1806 Sophie . . . . .

Et Par Ord om mit Forhold ved det danske asiatiske Compagnies sidste Expedition til China i Aaret 1826 med Skibet Christianshavn, og Directionens Forhold imod mig ved min Hjemkomst 1827. Kbh. 1829.

Theriotepophilus, Pseudonym; see Simon Sørensen Meisling.

Therkildsen (J.), Skolelærer i Billum, Ribe Stift.

Theoretisk-practisk Regnebog, indeholdende arithmetiske og geometriske Op-gaver med særskilt trykte Faciter. Med nærmest Hensyn til Borger-, Almue- og Privatskoler af J. Therkildsen og P. Therkildsen. Ribe, 1836. 3die Dpl. ibid. 1843. 4de Dpl. ib. 1848.

Therkildsen (P.), Skolelærer i Brøndsted, Ribe Stift.

Theoretisk-practisk Regnebog, o. s. v., af J. Therkildsen og P. Therkildsen. (See ovenstaaende Art.).

Thiele (Just Matthias), f. d. 13de December 1795 (ifte 1796) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Rudolph Thiele (f. 1736 i Grevskabet Lippe i det Vestphalske, † 3° 1815 i Kbhvn., jvfr. „Læsendes Aarbog for 1800“, S. 89—90) var Bogtrykker og gift med Anna Koed de Hemmer (f. 1758, † 1812, næst yngste Datter af Provst Hans de Hemmer til Lyngby og Albøge i Aarhus Stift og Kirstine Marie Bang). Blev Student 1816, og tog 1818 den philologisk-philosophiske Examen; blev d. 26de Januar 1820 Copiist ved det store kongelige Bibliothek; erholdt d. 22de April 1824 Titel af Secretair; blev d. 5te Novbr. 1825 tillige Secretair og Bibliothekar ved det kongl. Academi for de ffjønne Konster; fik d. 24de Decbr. 1828 Titel af Professor (med Rang 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de April 1829 tredie Secretair ved det store kongelige Bibliothek (entlediget d. 24de Febr. 1835); d. 8de Marts 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Juni s. A. Inspecteur ved den kongl. Kobberstik-Samling; 1838 Bibliothekar hos H. R. H. Prinds Christian Frederik, og 1839 ved det kongl. Haandbibliothek; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 28de Juni s. A. virkelig Justitsraad; 1847 Ridder af Basa-Ordenen. Har foretaget adskillige Rejser i Udlandet, saaledes i 1819 en Fodreise i Tydskland, Italien og Schweiz, i Aarene 1823—25 (med kongelig Understøttelse) i Franrige, Tydskland og Italien, 1829 i Schweiz, 1836 i England og Skotland. — * 1. 1° 1829 Sophie Holten (f. 4° 1806, † 1° 1835, en Datter af Gehejmeconferenceraad, Directeur for Drefunds Toldkammer, Nicolai Abraham Holten og Johanne Christine Catharine f. Mangor). * 2. 1839 Hanna Aage-

sen (f. 1 $\frac{3}{4}$ 1819, en Datter af Conferenceraad, kongl. Bankdirecteur Nicolai Aagesen og Julie Augusta f. Drewsen).

Bjergmandsbalen. Fortælling. Kbh. 1817. (r. af C. Molbech i „Athene“ IX. 175—84, og i „Blandede Smaarifter“ I. S. 348—56, Oversat tilligemed N. C. Hansens „Othar af Bretagne“ u. L.: Othar von Bretagne, von N. C. Hansen, und Bergmannsthal, von J. M. Thiele. Erzählungen aus dem Dänischen von F. Lenburg. Berlin, 1823. („Asienbl.“ 1823, S. 288; Lit., Kunst- og Theaterbl. 1824, S. 16; Prov. Ber. 1825, I. 141). Noget af denne Fortælling er overf. i „Der Gesellschaft“, Berlin 1818 d. 26. Januar; 1823, Juli.

Prøver af danske Folkesagn. Med en Fortale af N. Nyerup. Kbh. 1817. („Athene“ IX. 477—80, af C. Molbech; „Wünschelruthe“ 1818, Nr. 50, S. 100, af J. Grimm; „Morgenblatt für gebildete Stände“ 1818, Nr. 116).

Danske Folkesagn. 1.—4. Samling. Kbh. 1818—23; o. m. L.: 1.—2. Bind. (hvert Bd. bestaaende af 2 Samlinger). (r. af C. Molbech i L. L. 1819, Nr. 13, og i „Bland. Smaafr.“ II. S. 370—80; Revue encyclop. 1824, Janv.). En deel af disse Folkesagn er under Titel af: „Danish Traditions and Superstitions“ overf. i „Monthly Magazine“ i de sidste Hefter af Aargangen 1824, og Januar—Marts 1825. — En ny forøget Udgave u. L.: Danmarks Folkesagn. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. („Fædrebl.“ 1843, Nr. 1112; „Ny Portefeuille“ 1843, I. 24—26; N. Jen. L. 3. 1846, S. 850).

Rosenblade. Kbh. 1818, med Noder. (L. L. 1818, Nr. 39).

Villegripen, Sørgespil i 5 Acter. Kbh. 1820.

Rynast, Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1821. (optr. i Forf.'s „Bragtslytter af et Digterfib“, S. 169—238).

Tale ved Conferenceraad C. F. Hansens Embeds-Jubilæum. Kbh. 1830.

Den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen og hans Værker, T. I.—IV. med 363 Kobber. Kbh. 1831—1850. 4to. (T. 3.—4. o. u. T.: Thorvaldsens Arbejder og Livsforhold i Tidrummet 1828—44. 1.—2. Deel. Kbh. 1848—50). (L. L. 1831, Nr. 48, 49; 1832, Nr. 46, 47, jvfr. 1833, S. 728—32; Bl. f. liter. Unterhalt. 1832, Decbr.; The foreign Review 1832, Aug.; Kunstblatt 1833, Nr. 44 fig.; jvfr. Art. F. C. Hüllerup). Paa Tydsk: Leben und Werke des Dänischen Bildhauers Bertel Thorvaldsen. In 2 Theilen. Mit 158 Kupfert. Leipzig, 1832—34. Fol.

Geschichte der königlichen Kupferstichsammlung zu Copenhagen. Ein Beitrag zur Geschichte der Kunst und Ergänzung der Werke von Vartsch und Brulliot. Herausgegeben von C. F. Rumohr und J. M. Thiele. Leipzig 1835. 100 S. gr. 8. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 687—88).

Breve fra England og Skotland 1836. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, Nr. 311; „Søndagen“ s. A. Nr. 51).

Om den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen, tilligemed en Fortegnelse paa de Arbejder, hvilke han indtil nærværende Tid har udført. Udgivet af Selvfabet for Trykkeskiftens rette Brug. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, Nr. 47; Berl. Tid. 1837, Nr. 60; Hempels Bidr. til Tidshift. 1837, Nr. 9. 10). Oversat (tilligemed N. L. A. Høyen's Skrift „Om Thorvaldsen og hans Museum“), paa Tydsk af G. F. v. Jensen. Hamburg, 1837; paa Islandsk: Alberts Thorvaldsens æfsaga, gefin út af

enu islenzka bókmentafélagi. Kaupmásm. 1841. 66 bls. 8vo. — Om den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen. Tilligemed en historisk ordnet Fortegnelse over de Arbejder, han har udført. Kbh. 1849. („Fædreel.“ 1849, Nr. 161).

Kortfattet Beskrivelse af den danske Stat. Udgivet til Hvermands Brug. Med Hjemtjyperede Kort af C. Piił. (Generalkort over den danske Stat, samt i Tretten indtrykte Speciekkort over de enkelte Landdele, Der, Provindser, Stifter og Vilande, som og en Grundtegnung af Kjøbenhavn). Kbh. (1845). 24 S. 8.

Mindetale om Kong Christian den Ottende i Det Kongl. Akademie for de skjønne Konster d. 31te Marts 1848. Kbh.

Vragstykker af *et Digterskib*. Manuscript. Kbh. 1848. 238 S. st. 8.

Dagbog paa en Reise igjennem Sicilien, i Müllers „Archiv for Historie og Geographi“, Bd. XXVII. S. 1—62.

Om Theaterbygningen, i „Kjøbenhavnsposten“ 1837, Nr. 133.

Brev til J. D. Hage, i „Fædrelandet“, Bd. III. S. 494—95.

Tale paa Konstaademiets d. 8de April 1844, i „Den Berlingske Tidende“ 1844, Nr. 95.

Digte, afspredte i: Baggesens „Daniana“ 1816 (s. Nord. Litter. S. 405), Nyerups „Hertha“ (jvfr. „Athene“ VIII. 98—99), „Eisfluceren“ (1818, Nr. 25; 1819, Nr. 4. 8. 9. 80. 85), „Hesperus“ (II. 50—51), Liunge's „Dana“, Krossings „Fylde“, „Aftenblad“ og „Nyt Aftenblad“ (1824, S. 52), E. Beyers „Gefion“ (1826, S. 21), „Kbhvns Morgenblad“ (1826, S. 52), Liunge's „Hertha“ (I. S. 101; V. S. 137—38), S. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“ (1835, S. 225—230), „Danst Folkeblad“ (5te Aarg. S. 202), „Fædrelandet“ (1848, Nr. 67). — (Revid.).

Thiele (Thomas Rudolph), Foranfortes Halvbroder; Moderen Rebecca, f. Bøch (Buch? † 1774); f. d. 22de October 1773 (ikke 1778); dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole i Efteraaret 1793 (ikke 1795); udmærket ved anden Examen i det paafølgende Efteraar; studerede først Theologi og Naturhistorie, siden Lovkyndighed; underkastede sig i Sommeren 1806 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med næstbedste Charakter; blev 1808 Copiist og 1809 Fuldmægtig i Rentekammeret; 1814 Forvalter for Sors Academies søndre Godsdistrikt og Kammer-Afsætsfor; 1822 fradømt sit Embede og berøvet sin Titel (jvfr. Collegial-Tid. 1822, S. 659), † 1844. — * Ellen Sophie Strøyer.

Philosophisk Helvedtvang. Overs. af det Tydske. Kbh. 1798. („Zris og Hebe“ 1798, II. 213—44). — Nytaarsgave for Elskere af Morfsabslæsning. ibid. 1799. — Bueskytten, af Schreiber. Overs. ib. eod. — En Faders Reise med sine to Sønner igjennem Tydskland, en interessant Læsebog for Børn. Overs. I.—III. Deel. ib. 1799—1802. (R. E. 1800, Nr. 10, af N. Nyerup). — Naturlære for Fruentimmer, med Fortale af Thom. Bugge. ib. 1800. — Jesu Christi Levnets-Historie for Børn, af J. J. Feddersen. Overs. 2det Dpl. ib. eod. — Sande og underholdende Historier for Borgere og Bondestanden. ibid. 1801. — Bonapart:

tes Kordtog til Ægypten og Indien, samt hans forste Ungdoms- og Krigshistorie. ib. eod. — Hemmeligheden af Ægtestanden. Oversf. ib. eod. — Rudolph og Julie, af A. Lafontaine. I.—II. Deel. Oversf. ib. eod. — Fortællinger af Karamzin, oversf. af Tydfk. ib. eod. — Interessante Anecdoter og Karaktertræk samt mærkværdige Aftstykker af Napoleons Levnet. ib. 1802. — Moralsk-historisk Læsebog især for Ungdommen. ib. eod. — Geographien i Korthed for Ungdommen, til Brug i Skoler, og ved privat Undervisning. ibid. August. 1802. — Speccii Dvælsel i de latinske Declinationer, oversf. ib. eod. — Erik og Abel, Sørgespil af Rüdinger, oversf. ib. 1804. — Det daglige Liv, en Samling af Romaner af A. Lafontaine. I.—III. Deel, oversf. (I. Baron von Bergerdorf, eller Tydsprincipet; II.—III. Edward og Margrethe, eller det menneskelige Liv i et klart Spejl). ibid. 1805. (L. C. 1805, Nr. 13, af N. Nyerup). — Thiemens nyttige Opmuntringer for Ungdommen til Forstandens Forædling, Sædelighedens Befordring, samt gavnlig Tankøvelse. Oversf. ibid. 1808. (L. C. 1809, Nr. 28).

Han har omarbejdet den af hans Fader J. N. Thiele udgivne: Læsebog for Børn og den tilværende Ungdom, 6te Dyl. Kbh. 1802. (med et nyt Titelsblad 1844).

Redacteur af Ugebladet Kjøbenhavns Aftenpost 1796—1802.

Thiesen (Ludwig Benedictus), f. d. 29de Septbr. 1779 i Kiel; lærte Boghandelen i Leipzig, hvorfra han kom til Breslau og Hannover; fik 1803 Ansættelse i Kjøbenhavn hos Universitets-Boghandler C. G. Proft, og blev efter hans Død (i Apr. 1809) Boghandler sftv. † 20de Februar 1836. — * D. M. Kbhleret.

Redigerede, forlagde og udgav: *Beviser eller Anviisning til Kjøbenhavns, Christianshavns, Forstædernes og Frederiksbergs Beboere for 1815—36*. Kbh. (1815—36), med Tillæg 1833—35. (f. „Conversationsbl.“ 2. Aarg. II. S. 149; Kbhvns Skifteri 1825, S. 75—76; 1826, S. 110—11; 1827, S. 110; 1828, S. 108; 1829, S. 138—39, 1478—79; „Politikvennen“ 1828, S. 805—6; „Nyeste Morgenpost“ 1829, S. 335; 1831, S. 79; Kbhvpost. 1830, S. 72; 1831, S. 72; 1835, S. 270).

Beførgede Udgivelsen af Kjøbenhavns *Beviser* f. 1810—14 under Madame Proft's Navn.

Thiresias (Grasmus), Pseudonym.

Extractus portfolii. Fragmente aus dem Leben. I. Ueber die Furcht vor dem Mysticismus. Kopenh. 1836. Nr. 2. ibid. 1837. (Kbhvpost. 1837, Nr. 28).

Thisted (Jørgen Overgaard), f. d. 18de Januar 1795 i Nalsborg, yngste Søn af Gartner Søren Thisted (f. $\frac{1}{2}$ 1767, † $\frac{1}{2}$ 1837) og Anne Christensen; blev 9 Aar gammel indsat i sin Fødebyes Cathedralskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1811; var i Sommeren 1812, efter at have taget philologicum, Huuslærer hos Greve Raben paa Christiansholm; tog philosophicum 1813; udnævntes f. A. til Second-lieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, og afskedigedes derfra efter Ansøgning i Raade ved Fredsslutningen 1814; var derefter Huuslærer hos

Baron Juel paa Lundsøe; begav sig 1816 til Kjøbenhavn; studerede Theologi og var tillige befaet med Informationer og litteraire Arbejder; abfolverede i April 1820 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de August s. A. Capellan pro persona ved Budolphs Kirke i Aalborg, og d. 3die Juli 1822 ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn (entlediget efter Sognepræsten L. N. Fallesens Afgang 1° 1824); privatiserede derpaa i Kjøbenhavn; blev d. 30te Novbr. 1825 Sognepræst for Gyrstinge og Glinterup Menigheder i Sjælland. — * 1. 1° 1815 Maria Elisabeth Elmquist († 1/2 1829, en Datter af Stomagemester Gudman Elmquist og Maria f. Thisted). * 2. 1° 1846 Marianne Mønster (f. 3/10 1815), en Datter af afd. Biskop Dr. theol. Peter Hans Mønster og Friderike Sophie f. Fleischer. — (Biographi i Dst's „Archiv for Psychol., Historie, v. s. v.“ VIII. 165—170, og i „Repertorium for aandelige Sager“, I. 46—59, 173—92; II. 60—82, 270—86; III. 1—25; jvfr. Skriftet: Pastor Thisted i Regentkirken, eller Dplysninger angaaende det ved en Forelæsning i Regent-Auditoriet d. 2den Decbr. 1824 Forefaldne. Kbh. 1825; Aalborg Søndagepost 1825, Nr. 1—11. — Thisted's Modskrift: „Dr. Hornemann som Branglerer“ blev under 19de Marts 1825 indsendt til det kgl. Danske Cancellies Censur; herfra sendtes det til Universitetsdirectionen, som sendte Dr. Hornemann det til Besvarelse. Denne blev trykt (24 Sider in 4to), men kun i 5 Exemplarer. Resolution faldt ikke i Sagen, men Thisted's Manuskript blev ham, efter hans Begjering, tilbagesendt af Cancelliet d. 14de Juni 1825. — Portrait, malet af Christensen, st. i Kobber af Haas).

Deserteuren. Komedie af Kogebue, overs. Aalborg, 1810. — En Fortælling efter Verquin. ibid. eod. — Flora. Et Underholdningsblad. I.—2. Bd. Kbh. 1819—20. 4to. (Høst's „Morgenblad“ 1819, Nr. 42. — Af dette Tidsskrift habes særskilt aftrykt: Messer Diberik. Fortælling af Contessa. Overs. Kbh. 1820; Diamantvognen. Eventyr af Franz Horn. Overs. ibid. eod. (L. T. 1820, S. 779—80); Kjerlighed's Luner. Fortælling af Lauren. Overs. ibid. eod.).

Andagtsstimer til sand Christendoms og huuslig Dpbyggelses Befordring. I.—VIII. Bind. Paa Dansk udgivne. Kbh. 1822—25. (L. T. 1823, Nr. 35; Conversationsbl. 1824, S. 76—78; Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 93 (af C. E. Thurah), Nr. 94 (af J. Thisted), Nr. 96, 99; jvfr. Art. C. G. Bülow og C. E. Thurah).

For Christne. Et Dpbyggelseskraft. I.—VI. Bd. Kbh. 1823—25. (udg. først maanedlig, og fra 1821 ugentlig; jvfr. Conversationsbl. 1824, S. 74—76; „Dagen“ 1823, Nr. 212). (Indeholder bl. A. Forfatterens i Trinitatis Kirke i Kbhvn. holdte Prædikener; findes ikke mere i Boghandelen).

Kors og Psalter. En Samling af christelige Qvab. Kbh. 1824. 2det Dpl. ib. eod. 2det Hefte. ibid. eod. (1ste H. v. L. T. 1824, Nr. 48, 49, af R. Fogtmann, jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 101 (af Thisted), 1825, Nr. 2 (af Fogtmann), Nr. 5 (af Thisted), Nr. 7 (af Fogtmann); „Telegraphen“ 1825, Nr. 26 (af

G. H. Bisby); »Aalborg Søndagspost« 1825, Nr. 2—9; Conversationsbl. 1824, S. 214—45; Theol. Maanedsskr. I. 288).

En kristelig Postille, indeholdende en fuldkommen Forklaring over alle Søn- og Festsdages Evangelier, af Dr. Morten Luther. Efter Benjamin Lindners tydske Samling, udgiven i ny dansk Oversættelse. I.—II. Deel. Kbh. 1825—28. 4to. (udkom, 1825—28, i 24 Hefter).

Repertorium for aandelige Sager. Et kristeligt Maanedsskrift. I.—III. Bind. Kbh. 1828—29. (Kbhpost. 1828, Nr. 2; 1829, S. 418—19, 438; „Politivennen« 1828, S. 23—24; jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 190 og »Dagen« s. A. Nr. 294 (af S. Hempel); Kbhpost. s. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6 (af Thisted), sgn. 1828, Nr. 106; 1829, S. 35, 43, samt Art. S. Hempel og H. E. Wosemose).

For Piertet paa Veien til Evigheden. En Oversættelse; besollet af Christine i Schweiz, Norge og Danmark. Kbh. 1828. (Nogle Prover af Vogens Slutning, i »Repert. f. aandel. Sager« III. 76—96; jvfr. L. L. 1829, S. 359—60, Noten).

Idea fidei fratrum, eller kort Begreb af den kristelige Lærdom i de evangeliske Fædremenigheder, af A. G. Spangenberg, fremlagt og i ny dansk Oversættelse udgiven. Aarhus, 1830.

Redacteur af: a) Aalborg Stifts Adresse-Avis og Avertissements-Tidende, udg. af A. Borch, 1820—22. Aalborg, 4to; — ß) Den cimbriske Mercur. Et Politic- og Moerskabsblad. ibid. 1821—22. 4to. (Begyndt i August 1821 og udg. under Bogtrykker A. Borch's Navn til Aarets Slutning, hvorefter det som »et Ugeblad af blandet Indhold« udkom under Thisted's eget Navn indtil Nr. 26, da han fraaadt Redactionen).

J. Elmquist's »Læsefrugter« (Originalfortællingerne: Enigmorderen og Dr. Luther, Bd. 33. S. 371—399; Landsbypræsten, Bd. 36. S. 135—155; Studenterliv, Bd. 36. S. 247—292; Kniebandserinden, Bd. 37. S. 246—261; Judasbilledet, Bd. 37. S. 273—310. (Oversat paa Tydsk af L. Kruse og udgivet som hans Arbejde, Leipzig 1830, s. II. 73); Selbopoffrelse, Bd. 45. S. 1—75; Min Giftermaalshistorie, Bd. 47. S. 1—57; Maria Susanna von Degenfeld, Bd. 49. S. 219—234; Anna Louise de Beaumont, Bd. 49. S. 289—356; En Udflugt til Habor's og Signes Grave, Bd. 51. S. 117—144; Brudenatten, Bd. 52. S. 339—403; samt en betydelig Mængde oversatte Fortællinger, navnlig alle van der Velde's, Weißflog's og Hoffmann's, og alle fra den franske Romanlitteratur hentede Bidrag).

J. Ugebladet »Brevduen«, udg. af C. N. Rosenkilde, samt i Kjøbenhavn's posten«, udg. af A. P. Riinge (Endeel deels humoristiske, deels politiske Artikler uden Navn).

J. »Conversationsblad«, redig. af Proft (Om de kjøbenhavnske Kirkers, især St. Petri Kirkes nyeste Anliggender, 1824, Nr. 11, jvfr. S. 111 og »Politivennen« s. A. Nr. 460. — Denne Artikel foranledigede, at Refsr. 24de Dec. 1772, som forlyder, at udgibe nogen trykt Recension eller Censur over utrykte Prædikener, blev indskærpet ved Canc. Circ. 23de Nov. 1824).

J. »Aarhus Stifts-Tidende« (En Mængde Bidrag i forskjellige Aargange, deels uden Navn, deels understrevne: »En gammel Landsbypræst«).

J. preussiske Staatszeitung, for hvilken han i Aarene 1820—22 var dansk Correspondent, endeel Artikler om danske Forhold.

Desuden endeel Digte, abspredte i: P. J. Wandall's Avis 1810; Kbhvns Stifts-beri (1817, Nr. 3; 1822, Nr. 9); Elmquist's "Læsefrugter"; „Sneeliljer“ (II. 126; III. 52), samt i de af ham redigerede og udgivne Tidsskrifter. — (For et Vryllups-digt til to høitbedagete Brudsfolk (indf. i Aarhus Stiftstidende) blev han af disse sat under Eeltale og ved Lands-Dom: samt Hof- og Stadsrets Dom af 17de Mars 1817 underkastet Censur, som ved fgl. Refol. af 12te Decbr. 1827 ophævedes). — I „Almuevennen“ IX. Nr. 68, i Artikken: „Et Exempel paa Sogneforstanderskabs-Etelsæmdighed“ findes et Par Breve fra og om Thisted. — (Revid.)

Thisted (Waldemar Adolph), Nysansfortes ældste Søn; f. i Aarhus d. 28de Februar 1815; dimitteret til Universitetet fra Aarhus Cathedralsskole 1833; var nogle Aar Huuslærer i Jylland; tog i April 1840 theologisk Attestats med Charakteren „Haud. illaud.; specimen scriptum laude dignum“; oprettede og bestyrede et Underviisnings-Institut i Skan-derborg 1840—44; tiltraadte derpaa en Rejse til Tydskland og Schweiz; blev d. 25de Aug. 1846 constitueret Lærer, og d. 6te Novbr. 1847 Adjunct ved den videnskabelige Realskole i Aarhus; rejste atter, med kongelig Understøttelse, i Tydskland og Italien 1849—50. — * $\frac{2}{3}$ 1840 Henriette Hansen, en Datter af Portraitmaler og Lector ved Kunstacademiet Hans Hansen.

Nytaarsgave for 1834. Kbh.

En Vandring i Syden, Erindringer af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1843. (J. f. L. o. R. II. 1843, S. 65—93, jvfr. Forf.'s Antikritik i „Fædrel.“ IV. 1843, Nr. 1379; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 243—44; Berl. Tid. 1843, Nr. 140).

Havfruen. Et Affnit af min Grandontels Livshistorie, redigeret af Candidat G. Kessing. Udgivet og med en Indledning forøget af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 12, af Grimur Thomson; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 245—52; Berl. Tid. 1846, Nr. 46. 78).

Inquisitionens Mysterier. Et Tidsmaleri af Fércal. Overs. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

De tre Muffeterer. En historisk Roman af A. Dumas. Overs. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

Tabt og vunden. En Skildring efter Livet, støttet paa en Reisedagbogs Pa-pirer, ved Emanuel St. Hermidad. I.—II. Deel. Kbh. 1849 (1848). („Literatur-bl.“ 1848, Nr. 2; „Fædrel.“ 1849, Nr. 9; „Tilskuerten“ 1849, Nr. 6. 7. 9; Berl. Tid. f. A. Nr. 31; Kbhpost. f. A. Nr. 34. 46).

Danmark bestaaer! Dramatiske Scener, tilhørende Fortiden, indviiede af Nutiden, af Forfatteren til „Tabt og vunden“ m. m. Kbh. 1849. („Nord og Syd“, 1849, Nr. 2; Kbhpost. f. A. Nr. 206; Grundtvig's „Danseren“ II. Nr. 30).

Eventyr, Skizzer og Sagn, ved Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Heraf have flere forhen været trykte i „Kjøbenhavnepostens“ Feuilleton og i „Gaa“ for 1847; jvfr. „Literaturbl.“ 1849, Nr. 2; Kbhpost. f. A. Nr. 278).

Prkenens Hjerte. Et Digt i tolv Sange af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Fjyv. Post 1849, Nr. 304; Berl. Tid. 1850, Nr. 4).

Episoder fra et Reiseliv, meddelte i Breve til Hjemmet ved Emanuel St. Hermidad. I. Kbh. 1850. (aftr. af „Fædrelandet“ 1850, Nr. 1, 2, 5—8, 11—13, 89—92, 94, 96, 117—18, 120—22, 124—25, 127—28). (Kbhypost. 1850, Nr. 165).

Redacteur af Tidsskriftet: *Le Nord*. Revue de la littérature française. Copenh. 1815. Begyndt i Juli 1845. (jvfr. „Fædrelandet“ VI. 1845, Nr. 1841, 52 (af R. Sids og W. Thisted); Berl. Tid. f. N. Nr. 168).

J. V. L. Møller's „Gæa“ for 1847 (Informatoren, et Eventyr af Emanuel St. Hermidad, S. 200—31).

„Kjøbenhavnsposten“ (Reglerier paa Østersøen; For hundrede Aar siden; 1845).

J. Ugebladet „Cimbria“ (Dannebrogss-Sløisen, 1850, Nr. 1). — J. „Fædrelandet“ (En Hilsen fra Sibiria til Venner i Danmark, 1850, Nr. 217 fig.).

Digte, dels særskilt trykte (f. Ex. Fædrelandet og Kongen), dels indførte i „Den Berlingiske Tidende“ (1848, Nr. 30), og i „Fædrelandet“ (1850, Nr. 41). — (Revid.)

Thomas (Friderich Christian), f. 1768 i Vestindien paa St. Christopher, hvor hans Fader Dr. Edvard Thomas var praktiserende Læge og gift med Margaretha Garvan; kom 1784 til Kjøbenhavn; blev i Maj 1788 privat instriberet ved Universitetet; tog f. N. medicinsk Embedsexamen (H. ill.), og disputerede 1789 for Doctorgraden i Medicinen; blev praktiserende Læge paa Barbados. † (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udstedte Program).

Disp. inaug. *de Framboesia*. Hafn. 1789. (L. G. 1789, Nr. 19; Krit. og Anstift. 1789, Nr. 38. — Overs. i Todes Arzneyl. Annalen, S. X. 1790, S. 97 figg.).

Thomsen (Christian Jürgensen), f. d. 29de Decbr. 1788 i Kjøbenhavn, en Søn af Justitsraad Christian Thomsen, Grosserer, Directeur ved Nationalbanken og Søqvæsthuset († 7 1833), og Hedevig Margarethe f. Jürgensen († 2° 1840 i sit 73de Aar); opdroges for Handelsfaget, men følte tidlig Interesse for Historie og de skønne Konster og anlagde en ej ubetydelig Mynt- og Konst-Samling, som førte ham til at beskæftige sig med flere af Historiens Hjelpevidenskaber, saasom Numismatik, Antiquiteter og Konsthistorie; blev d. 16de Octbr. 1816 Medlem af det kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 27de Decbr. f. N. Secretair i Commissionen til Oldsagers Opbevaring, og overtog i Forbindelse dermed den specielle Beskyrelse af det af Commissionen anlagte Museum (ved hvilket han 1838 udnævntes til Inspecteur); blev d. 28de Novbr. 1827 tillige Medlem af bemeldte Commission; 1821 Cancelliraad; 1832 Inspecteur ved den kongl. Mynt- og Medaille-Samling; d. 5de Marts 1835 Ridder af Dannebrog; d. 22de Januar 1839 virkelig

Justitsraad; d. 2den Marts s. A. tillige Inspecteur ved det kongl. Konstmuseum og ved den kongl. Malerisamling; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 6te Juli 1842 Directeur for det kongl. Mynt- og Medaille-Cabinet; 1844 Ridder af Nordstjerne-Ordenen, og i Juni 1845 af den røde Orns 3die Klasse; d. 28de Juni s. A. virkelig Etatsraad; 1847 Inspecteur ved det ny ethnographiske Museum. — (Jvfr. Rbhvns Skilderi 1827, Sp. 713; „Balkyrien“, udg. af D. Thomsen, 1831. II. 80; „Søndagen“, Følgeblad til „Dagen“, 1836, Nr. 44; J. f. L. o. R. I. 1843, S. 360).

I Forening med D. Devegge forfattede han og forsynede med Anmærkninger Catalogerne over H. S. Frost's Mynt- og Medaille-Samling (hvortil han tillige skrev Fortaler) Rbh. 1827. (Jvfr. Rbhvns Skilderi 1827, S. 1302), og Fortegnelse over G. F. Limm's Mynt- og Medaille-Samling. I.—III. Deel. Rbh. (1831—34).

Om nordiske Oldsager og deres Opbevaring. (Rbh. 1831); 13 S. 8. (udarbejdet efter Opfordring af det kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab, og udg. paa dets Bekostning, samt omdeelt til alle Skolelærere i Danmark; blev derpaa, efter Anmodning, videre udarbejdet, forsynet med Afbildninger, og under Titel af: „Kortfattet Udsigt over Mindesmærker og Oldsager fra Nordens Fortid“, indlemmet i: Vedtraad til Nordisk Oldkyndighed, udgiven af det kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab. Rbh. 1836, S. 27—90. — Oversat paa Tydsk og senere paa Engelsk).

Museum Münterianum. P. I.—III. Havn, 1835—39.

I „Antiquariske Annaler“ (Fortegnelse paa de Oldsager, som fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiquariske Museum, af B. Thorlacius og E. J. Thomsen, III. 352—410; Beretning om de senere Undersøgelser og Foretagenders Gang og Udfald med Monumenterne ved Jellinge, ved Finn Magnussen og E. J. Thomsen, IV. 85—100; Antiquariske Bemærkninger, angaaende nogle af de i Thyres Hvi fundne Indretninger og Oldsager, ved F. Magnussen og E. J. Thomsen, IV. 123—39; Efterretninger om en Døbefont med Runicindskrift, samlede og meddeelte, IV. 140—51. (jvfr. S. 269—71); Fortegnelse paa de Oldsager, som fra 1ste Jan. 1820 til 1ste Juli 1823 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiquariske Museum, af B. Thorlacius og E. J. Thomsen, IV. 159—266; Samme fra 1ste Juli 1823 til 31te August 1827, af Finn Magnussen og E. J. Thomsen, IV. 400—613).

Kortfattet Udsigt over nordiske Steen-Oldsager fra den hedenske Tid, i „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed“ I. 421—39.

Om de Decidantiske Mynter i Baalse-Fundet, i „Annaler for Nord. Oldkyndighed“. 1842—1843. S. 33—51. (med Tab. IV. V.)

Om den nordiske Oldtids Broncearbejder, i „Antiquarisk Tidsskrift“. 1843—1845. S. 171—75.

Fortegnelse over Runestenene paa Bornholm, i N. Nyerup's „Verzeichniß der in Dänemark 1824 noch vorhandenen Runensteinen“. (Køpenh. 1824).

Beiträge zur Erklärung unbekannter Münzen des Mittelalters, i Grotz's „Blätter für Münzkunde“, 2ter u. 3ter Bd.

Ueber die ältesten Lothringischen Münzen, i B. Köhne's „Zeitschrift für Münz- Siegel- und Wappenkunde“, 3ter Bd.

Fuldaiske Münzen, i B. Köhne „Mémoires de la Société d'Archæologie et de numismatique de St. Pétersbourg“, vol. III.

Ueber die bey dem Dorfe Ruhwinkel gefundene Münzen, i „Vierter Bericht der Schlesw. Polst. Kauemb. Gesellschaft für Samml. u. Erh. vaterländische Alterthümer“ (1839); senere aftrykt i Veihmann's numismatiske Zeitung.

Remarks on the ancient british and anglosaxon coinage, i Aferman's „Numismatic Chronicle“, vol. III. — (Revid.)

Thomsen (Grimur Thorgrímsson), f. d. 15de Maj 1820 paa Bessfestad i Gullbringe Syffel, i Islands Sønder-Amt, af Forældrene Thorgrímur Tómasson (Thomsen), Gulbsmed og Defonom ved Bessfestad latinste Skole, og Ingibjörg Jónsdóttir (seneste Datter af Præsten til Gardar paa Akranæs i Borgarfjords Syffel, Jón Grímsson og Kristín Gírisdóttir); fød i 5 Semestre privat Underviisning af Provst Arne Helgason, og dimitteredes 1837 til Kjøbenhavns Universitet; studerede henev 3 Aar Philologi og Lovhndighed, derefter Æsthetik; opnaaede 1841 Accessit for en Afhandling over Universitetets æsthetiske Priisspørgsmaal: „Har Smag og Sands for Poesi i Frankrig i de senere Tider gjort Frem- eller Tilbagefærd? og hvilken er Aarsagen?“ (jvfr. Selmers Aarbog for 1841, S. 166—67); underkastede sig d. 22de April 1845 Magisterconference („Admissus cum laude“), og disputerede d. 29de Apr. samme Aar for Magistergraden; erholdt d. 15de Maj 1846 kongeligt Rejsestipendium; blev 1848 ansat i Departementet for de udenlandske Sager, og d. 8de August f. A. Cancellist i Udenrigsministeriets Bureau. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformatiønsfest 1845, p. 33—34).

S. P. Holst, et Bidrag til den nyere danske Litteraturhistorie, af Leonhard Groth. Kbh. 1840. (udg. pseudonymt, jvfr. „Fædrel.“ 1843, Nr. 1120).

Folk, Publicum, offentlig Mening. 3 Anledning af Heibergs Intelligensblade Nr. 6. Kbh. 1842. (Heibergs Intelligensbl. I. S. 247—48, 288; „Fædrel.“ 1842, Nr. 965 (af G. Thomsen); „Nye Intelligensbl.“ 1842, Aug. Nr. 6).

Om den nyfranske Poesie, et Forsøg til Bevarelse af Universitetets æsthetiske Priisspørgsmaal for 1841: „Har Smag og Sands for Poesi gjort Frem- eller Tilbagefærd i Frankrig i de sidste Tider og hvilken er Aarsagen?“ Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. 1843, II. S. 357—58).

Om Lord Byron. Udgivet for Magistergraden (med tilføiede latinske Theses). Kbh. 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 103). Med omtrykt Titellad: Om Lord Byron. (Byrons Levnet og Poesie). Med 6 Portraiter af Byron. Ibid. eod.

Om Islands Stilling i det øvrige Skandinavien, fornemmelig i literær Hen-

seende. Et Foredrag, holdt i det Skandinaviske Selskab d. 9de Jan. 1846. Kbh. 1846.

Udvalgte Sagastykker, foranstfede. Udg. af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin).

Om de Franst-Engelske Garantier for Slesvig af 1720. (Udgjør 3rie Hefte af »Antiflesvigholsenske Fragmenter, udgivne ved A. F. Krieger«. Kbh. 1848; jvfr. F. L. og N. VI. 199—200). Paa Tydskt: Die englisch-französische Garantie des Herzogthums Schleswig, im Jahre 1720 der Krone Dänemark geleistet, erörtert von Grimur Thomsen. Aus dem Dänischen übersezt von A. Courländer. (i »Antiflesvigholskeinske Fragmente, auf Verfügung des academischen Senats zu Kopenhagen herausgegeben von A. F. Krieger. 3. H.« Kopenh. 1848). Paa Franst: Les garanties Anglo-Françaises pour le duché de Slesvic. Copenh. 1848.

Danmarks Alternativer. Kbh. 1848. (aftrykt af Schouw's »Danst Tidsskrift«, Bd. II. S. 269—284; jvfr. »Fædreel.« 1848, Nr. 181).

Medudgiver af *Ny Fælagsrit* og Medredacteur af sammes VIte Aargang.

3 »Gæa, æsthetisk Aarbog, udg. af P. L. Møller« 1845 (Vjarni Thorarensen. En Skizze, S. 187—203).

3 »Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie 1846« (Et Bidrag til den gamle nordiske Poesies Charakteristik, S. 96—115).

3 »Nordisk Literatur-Tidende« 1846 (Den islandske Literaturs Charakteristik, i Nr. 22, 23, 25, 26).

Nogle islandske Digte i Tidsskrifterne „*Fjölur*“ (VII. 104—5) og „*Ny Fælagsrit*“ (IV. 142—46; V. 145—46; VI. 149—53; VIII. 130—31).

Recensioner: i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (over Novellerne: »En i Alle«, VII. 298—317, og »Nær og Fjern«, sld. S. 318—24); i Nordisk Literatur-Tidende (over: »Havfruen, et Afsnit af min Grandonkels Livshistorie, redigeret af G. Røssing, udgivet af Emanuel St. Fermidab«, 1846, Nr. 12, jvfr. Berl. Tid. f. A. Nr. 78); i „*Ny Fælagsrit*“ (over P. Melsted „Agrip af merkisathurdum mannkyns-sögunnar“, V. 93—120). — Finn Magnusens Biographi i *Ny Fælagsrit* IV. bls. V.—XII., og Finn Magnusens biographiske Skizze i »Danst Pantheon« XXXI. Leveving.

Thomsen (Jacob), f. d. 3die April 1771 paa Als, i Hørup Sogn, i Landsbyen Miang, hvor hans Fader var Bonte; blev 1789 dimitteret til Universtetet fra Kjøbenhavns Latinskole; i April 1793 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underviste i Borgerdydsskolen og i Schouboes Institut; blev 1799 Lærer i Mathematik og Handelsvidenskaberne ved Christiani's Institut paa Vesterbro ved Kjøbenhavn; 1805 Controleur, og 1810 Bogholder i det kongl. Bank- og Bexel-Comptoir; d. 13de August 1810 tillige Secretair ved Commissionen til de danske Stolars bedre Indretning; d. 11te Januar 1813 Medadministrator i Rigsbanken og tillige Myntrevisfor; d. 31te Juli 1815 Kammerraad; d. 10de Juni 1818 virkelig Justitsraad; f. A. Meddirecteur ved Nationalbanken; d. 1ste August 1829 virke-

lig Statsraad; afgif, formedelt Svagelighed, med Pension som Bankdirec-
teur 1836. Var Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab. † 14de
October 1836. — * 1. Dorothea Rebecca Cecilia Heber († ²⁷/₁₈₁₄, 27 A. gl., en Datter af Artillerimajor Ernst Wilhelm Ludvig v.
Heber). * 2. Nicoline Hinge (f. i Kbhvn.), Datter af Dr. med., Physicus i
Sonder-Ditmarsken, Nikolaus H. (f. ²⁰/₁₇₄₂ i Kbhvn., † ¹⁶/₁₈₀₇ i Flensborg).

Kiesewetter den kritiske Philosophies vigtigste Sandheder for Uindviede tillige
med et stort Udtag af Kants Fornuftkritik. Overs. Kbh. 1797. (L. E. 1799, Nr. 4). —
Tillæg til Christianis Grundlinier til en Plan for Haandværksstandens Forædling
i Danmark, uddragne og oversatte fra den tydske Udgave. ibid. 1801. (L. E. 1801,
Nr. 32). — Over mit Opdragelses-Instituts hidtilværende og tilkommende Forfatning,
helliget alle Venner af ædlere Opdragelse, særdeles mine Elevers Forældre og For-
myndere, af E. J. R. Christiani. Oversat. ibid. 1802; v. m. L.: Nye Bidrag til
Menneskehedens Forædling, af E. J. R. Christiani. 1. Bind 1.—2. Stykke; overs.
ib. 1801—2. — Efterretning om Opdragelses-Institutet ved Kjøbenhavn, tilligemed
andre sinaa Afhandlinger, af E. J. R. Christiani. Overs. 1.—2. Stykke. ibid.
1803—4.

Medudgiver af: α) Philosophiske Afhandlinger til Sandheds, Dyds
og Smags Udbredelse. Tilbeets Oversættelser. 1.—II. Samling. Kbh. 1798—1802.
(L. E. 1799, Nr. 13; 1803, Nr. 32). (Hertil leverede han: Om Naadvisdhed, af
E. Garve, oversat i 1. Saml. S. 84—165; Garves Bemærkninger over den Kunst
at tænke, overs. i 2. Saml. S. 1.—184; ogsaa særskilt. Kbh. 1802). — β) Uden-
landsk Literaturtidende. Januar—Marts 1799. Kbh. (Heri af ham oversatte
Recensioner af fremmede Tidsskrifter).

3 "Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter" (Hvad udfordres
til en bedre og hensigtsmæssigere Dannelse for den, Danmark vigtige, Handelsstand,
og hvilke Midler kan Staten i denne Henseende anvende? 1810. S. 247—336. (ogsaa
særskilt aftr. Kbh. 1810); Hvad er det, som bestemmer Værdien af Penge-Reprä-
sentativer i Almindelighed og af de danske Rigsbankcedler i Særdeleshed? i 12.—13.
Aarg. for 1816 og 1817, S. 180—207; Om det deels Ugrundede, deels Overdrevne
i de Klager, som overalt i Danmark føres over Pengemangel (skreven i Februar 1823),
i XIX. 275—302; jvfr. "Telegraphen", 3. Aarg. Nr. 14).

Desuden Recensioner i "Lærde Efterretninger" og "Dansk Litteratur-Tidende"
(f. Ex. over H. D. Bjørn's mathematiske Lærebøger, 1806, Nr. 8; 1812, Nr. 7. 13;
M. L. Nathanson: "Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finantvæsen" fra
1730 til 1830", 1833, Nr. 3—7).

Thomsen (Johanna Elisa), f. i Kjøbenhavn d. 14de Juni 1807,
Datter af Lieutenant i Sø-Staten Johan Grove Beyer og Seve-
rine Christine Hjordt; blev 1825 ansat som Skuespillelev ved det
kongl. Theater, og fremtraadte første Gang d. 7de April s. A. som Miss
Bortex i den hjemkomne Nabob; blev 1827 kongelig Skuespillerinde og
forblev i denne Stilling indtil 1834. — * ²¹/₁₈₂₉ Dce Th. Thomsen
(som nedensfor anføres).

Litania, eller Tryllelandet; en Samling af ubvalgte Fæventyr af W. Gottschalk, fordanstede; med en Fortale af Blot Tøren, og 7 illuminerede Kobber. Kbh. 1825 (1824). („Conversationsbl.“ 1824, Nr. 31, S. 242; „Dagen“ 1825, Nr. 1; Kbhvns Morgenbl. 1825, Nr. 68—69; Revue encyclop. 1825, Fevr.).

Fornuft=Giftermaalet, Lysspil i 3 Acter, oversat efter Th. Hells og Kurländer's tydske Bearbejdelser af Ecribes og Barners franske Original. (Theaterrepert. Nr. 31). Kbh. 1830. („Flyv. Post“ 1830, Nr. 2. 3; jvfr. Kbhpost. 1829, S. 790, 98; „Dagen“ 1829, Nr. 296).

Udgav: Gefion, Nytaarsgave for 1826, med egl. Stuepillerinde Virg. Elisab. Andersens Portrait. Kbh. („Conversationsbl.“ 2. Aarg. II. Nr. 9, S. 67—72; „Dagen“ 1825, Nr. 311; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 85; L. T. 1826, Nr. 51; „Telegraphen“ 1826, S. 401—8). — Gefion, Nytaarsgave for 1827, med Instructeur Freydenbalds Portrait. ib. („Basunen“ 1827, Nr. 1. 2; „Conversationsbl.“ 1827, Nr. 23; jvfr. „Nyt Aftenbl.“ 1826, S. 416). (Deri af hende selv: Lida, et landligt Maleri, S. 241—65).

Desuden adskillige Oversættelser, saasom i „Harpen“ (Sultan Sandfar, et historisk Sagn, 1823, Nr. 50; Berthulf og Fyrsterne, en oldtsagssk Fortælling, 1824, Nr. 4; Lüggenen, en Fortælling, fra det Tydske, s. A. Nr. 6; Fødselsdagen, en Fortælling efter Sevelinges af Beauregard Vandin, s. A. Nr. 11; Det fortryllede Marmorbilled, et oldtydsk Sagn, s. A. Nr. 41); — i: „Kjøbenhavn's Morgenblad“ (Et Reiseeventyr af Henrik von Osterdingens Liv, efter G. Döring, 1825, Nr. 20—21; Sneen, en Fortælling af Johanna Schopenhauer, s. A. Nr. 103—17; Gjestgiverpigen Maria, efter det Engellske fra Allgem. Moden-Zeitung, 1826, Nr. 101—2; Den stakets Margarethe, Fortælling af Johanna Schopenhauer, s. A. Nr. 126—29).

Thomsen (J. N.), Pseudonym; see Peter Salomon Martin.

Thomsen (Ludvig).

Charakterefibring af Jesus Kristus, oversat af Engellsk. Kbh. 1826.

Thomsen (N. B.), Pseudonym.

Homers Iliade. Første Rapsodie. Fordansket. Aalborg 1819. 29 S. (Udg. af Th. S. Erslew, daværende Discipel i Aalborg Cathedralsskole).

Thomsen (Ove Thomas), f. d. 6te Januar 1801 i Aarhus, hvor hans Fader Nicolai T. (fra Bomsted i Slesvig, † 1805) var Raadstuebud; Moderen, Kirstine Estrup († 27 1833, 65 A., i Aarhus), var anden Gang gift med Kjøbmand Laur. Jørgensen jun. Dimitteret fra sin Fødebyes Cathedralsskole blev han Student 1820, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; var 1821 til 1828 Amanuensis ved Kjøbenhavns Universitetsbibliothek; fra 1ste Octbr. 1827 til Novbr. 1834 Fuldmægtig ved Redactionen og Medredacteur af Bladet „Dagen“ (jvfr. Fr. Thaarups Efterretninger om det politiske Blad „Dagen“, S. 19—21); 1831 til 1834 Bibliothekar ved det Molikesse

Bibliothek; kom i Novbr. 1834 til Odense som Redacteur af den af S. Hempel udgivne „Fyens Stifts-Avis“; købte 1836 det Jversenske Bogtrykkeri sammesteds, og fik d. 8de Juni s. A. tillige kgl. Bevilling til Udgivelsen af den forrige Jversenske „Fyens Avis“; valgtes 1838 til Borgerrepræsentant i Odense (og blev siden Repræsentationens Viceformand og Formand); i Octbr. 1844 til Suppleant for Distrikternes 7de Kjøbstadtdistrict (Alsens, Bogense, Kjerteminde og Middelfart), og deeltog i Stænderforsamlingen i Roskilde samme Aar (jvfr. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1683, Sp. 13, 185); d. 13de Decbr. s. A. til borgerlig Raadmand i Odense (med kongl. Stabsfæstelse 27 1845); blev den 28. Jan. 1845 hannoveransk Vice-Consul sstb.; folgte sit Bogtrykkeri og Avisprivilegium i Sommeren 1847; foretog samme Aar en Rejse i Tydskland og opholdt sig især ved Badestedet Kissingen; blev d. 19de Juni 1849 Postmester i Alsens (fra 1ste Juli s. A. at regne); d. 1de Decbr. s. A. valgt til Folkethingsmand for Odense Amts 3die Valgfreds (Alsens) og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51. — (Om hans mureriske Virksomhed jvfr. bl. A.: „Beretning om Secularfesten i St. Joh. □ Zorobabel til Nordstjernen 5845“, og: Dr. Fischers „Freimaurer-Zeitung“. Leipz. 1849. Decbr. Nr. 49, S. 390—91). — * $\frac{31}{10}$ 1829 Johanna Elisa Beyer (ovenanført).

Catalog over den af Etatsraad J. P. Schou ved Gavebrev af 20de Febr. 1822 paa Universitets-Bibliotheket oprettede danske juridiske Bogsamling. Kbh. 1824. („Dagen“ 1824, Nr. 136).

Jordens Religioner og Secter, fremstillede i korte underholdende Skildringer i alphabetisk Orden efter den tydske Originals 2det Dplag. Kbh. 1826.

Knud Lyne Rahbeks Murerminde. Kbh. 1831.

Cholera Morbus eller kort Fremstilling af denne Sygdoms Væsen, Udbredelse, Aarsagerne til dens Oprindelse, Sikkerhedsmidler imod den og den almindeligste Lægemethode. Kbh. 1831. 16 S. 8.

Udgav og redigerede: Ballyrien. Et Maanedsskrift for dannede Læsere. Kbh. 1831—33. 9 Bind. (jvfr. „Kbhpost“. 1831, Nr. 104; „Nyeste Morgenpost“ s. A. S. 498—500). (Peri af ham bl. A.: Det nye Forlovelsesmiddel, Lykspil i 1 Act, efter Mélesville, 1831, Bd. I.; Peter Andreas Heibergs Dypbold i Polen, sstb.; Den sorte Død, et jydsk Folkesagn, sstb. (overs. paa Tydsk af E. Johannsen i Fr. Thaarup's „Kopenhagener Börsehallen“ II. 1832, S. 127—28); Hvad er Kjærlighed? efter Dahlgren, sstb.; Kjøbenhavn, Skildret af E. A. Nicander, s. A. Bd. II.; Skizzer af Norden, af J. J. Ampère, sstb. (fortsat i flere Bind); Vandringer i Sjælland, af E. A. Nicander, sstb.; De sidste Septembere dage, efter Dahlgren, sstb.; Skjoneshedskliner, tegnedes paa en nedfalden Klintesten ved Fuursøen, ved Spuct af en badende Pige, efter Dahlgren, s. A. Bd. III.; Henrik Steffens's Barndomsaar, skildrede af ham selv (med Indledning), sstb.; Et Par Ord om Manuductions-Udvæsenet ved Kjøbenhavns Universitet, sstb.; Censuren, efter det Tydske, 1832. Bd. I.; Frankrig i Aaret 1832, af P. Peine, s. A. Bd. II.; Ungariske Skildringer, af U. Ulrich, s. A. Bd. III. og IV.;

Notiser fra en Reise i Holsteen, 1830, af Hofraad Dr. Bernh. Meyer, 1833, Bd. I.; Jules Janins Ungdomsliv, Skildret af ham selv, 1842; Aphorismer i alle Bind; uden flere oversatte og mindre Bidrag).

Vigeledes Redacteur og Udgiver af: Nytt Aftenblad 1826, Nr. 4—52. Kbh. 1to. (Hertil leverede han deels under sit Navn, deels under Mærkerne D. L., o—n, 3, 4, bl. A.: Didots Reise til Levanten, i Nr. 28. 29; Om den danske Stue-spilddigter Hieronymus Justesen Ransch og hans Skrifter, i Nr. 36—39; To Breve fra Yade Leo den Tiende til Raphael fra Urbino, Nr. 42; Oberst Negri. (Brev fra en Reifende), Nr. 52; Anmeldelser af J. E. Langes »Familien Ulfeldt«, i Nr. 13, og af N. L. Nisfens »Hovedtrækkene af Nyegræfvens Sørtjenster«, i Nr. 44); samt af Fyens (forhen C. Zverfens) Avis, fra Juli 1836 til October 1847. Odense. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Kjøbenhavns-Posten 1827, Nr. 1—36. Kbh. 4to. (jvfr. S. 152; N. Aftenbl. 1826, S. 420; Kbhvns Flyv. Post 1827, Nr. 12). (Serit af ham: Matthe Conrad Bruun, Nr. 3. 4; Theaterartiklen, under Mærket Y. Z.).

Deeltog i Redactionen af Bladet »Dagen« fra Octbr. 1827 til 7de Novbr. 1834, og redigerede i den Tid navnlig den politiske Artikel i Samme (med Undtagelse af den svensk-norske Deel), samt leverede dertil en betydelig Mængde Bidrag, deels med og uden Navn, deels under Mærkerne D. L., D. Th., x., A.—T. (o: Anti-Tartuffe), E—r (hvoriblandt: Om Oprettelsen af en Magdalena Stiftelse i Kjøbenhavn, 1827, Nr. 250; Hvo er Forfatter til Gjengangerbrevene? 1832, Nr. 87; Historiske Notiser og Anecdoter, 1833, Nr. 236, 50, 51, 57, 66, 72, 82, 84, 87—89, 93, 94, 96, 303, 9—11; 1834, Nr. 7—10, 43, 55, 66; Aphorismer, 1833, Nr. 245, 46, 48, 74, 76, 78, 79, 82, 97, 303, 7, 8; 1834, Nr. 71, 115; Venge og ingen Venge, en Humoreske, efter Sapphir, 1834, Nr. 73; Blandede Efterretninger angaaende Amerika, især med Hensyn til Udvandrere, samlede, f. A. Nr. 97, 109, 46, 61; Theaterartikler, m. m. m.)

Vigeledes deeltog han i Redactionen af Fyens Stifts Adresse- og politiske Avis samt Avertissements-Lidende, udg. af S. Hempel, fra Novbr. 1834 til April 1836, samt af: »Bidrag til Tidshistorien«, i samme Tidrum.

Desuden Bidrag: i Liunges »Literatur- Kunst- og Theaterblad« (Theaterartiklen, Septbr.—Decbr. 1824, under Mærket Y. Z.); — i »Nytt Aftenblad« (Naar blev Holbergs Niels Klim oversat paa Dansk? 1824, S. 263; En gammel Komødie-Placat, 1825, S. 284; Om Biwets Stuespil Entse- og Liigtassen, f. A. S. 316); — i »Kjøbenhavns Morgenblad« (Aftentimen, 1825, Nr. 97; Dansk Litteratur, benyttet eller bedømt udenlands, sfb.; Den sorte Død, et jydsk Folkesagn, 1826, S. 54—55; Harpespilleren, efter det Evenske, f. A. S. 114—17; Dvingen og Pigen, Jyd af (efter) G. A. P. Granberg, et Digt, ved Simplex, f. A. Nr. 91; Theaterkritiker under Mærket Y. Z., 1825—26); — i »Gefion« for 1826 (Diamantforset, en sand Begivenhed, S. 272—79; jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. 68); — i »Den Danske Stats-Lidende« (Rapport til Reiseren af Rusland fra Undersøgelses-Commissionen, udnævnt d. 17. Decbr. 1825 (om Complottet ang. Alexanders Mord), 1826, Tillæg til Nr. 59, 61, 62, 63 og 64; 5 Ark i Folio); — i Kjøbenhavnsposten« (Et Brev fra Wieland til Reinhold om Baggesen, overs. 1827, S. 302; Det døende Barn, af P — — (P. E. Andersen) med tydfv Oversættelse af Ludolph Schley, meddeelt, f. A. Nr. 77; Theaterartiklen under Mærket Y. Z., f. A. (og har

ikke leveret nogen Kritik siden); Anmeldelse af Fr. Thaarups „København“, 1828, Nr. 55 (under Mærket X); Til og om Præsten Jørgen Thisted, af Anti-Tartuffe, f. A. Nr. 106 (jvfr. „Dagen“ 1828, Nr. 294; Kbhpost. f. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6, 8 (af D. Thomsen), 10 (af S. Hempel); Erklæring af Y. Z., 1829, Nr. 27; En Vinterudflugt til Lund i Februar 1829, f. A. Nr. 34. 35. 37. 38. 40. 41. (jvfr. f. A. S. 181—82, 197—98); — i Liunges (Bertha“ 1827, 1ste Bd. (Medarbejder i „Dramaturgiske Bidrag“ af Y. Z. (navnlig Forfatter til Artiklen: Om Opførelsen af Holbergs Jeppe paa Bjerget ic., S. 300 flgg.); — i „Aarhus Stifts-Tidende“ (Nogle Ord i Anledning af H. Vastholms Opfordring om Bidrag til Grækerne, 1827, Nr. 108); — i „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ (Holbergiana, tildeels af K. V. Rabbe, meddeelte, 1831, Nr. 37. 38; Epigram, efter Fru Lemgren, af Simpler, f. A. Nr. 37); — i Liunges „Nyeste Repertorium for Moerfabslæsning“ (Theatervæsen og Folkefortyngelser i Ungarn, af A. Ulrich, oversat af o—n., i 5te Bd. 1834, Nr. 16, S. 249 flgg.; Hans Sachs, Skuespil i 1 Act af Ludvig Halirsch, metrisk oversat af o—n., sfd. Nr. 17, S. 257 flgg.; 3 Smaadigte efter Fru Lemgren, sfd. S. 240 og 368.

Endeel Taler, Lejlighedsdigte og Sange, tildeels særskilt aftrykte. — (Revid.)

Thomsen (T.), Pseudonym; see Peter Salomon Martin.

Thomsen (Th.),

Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup. Fastelevns-Farce i tre Optog. Oversat af det Lydste. Fortsættelse af Skuespillet: Ver Haandtering. Kbh. 1816.

Thomsen (Thomas), Landmaaler og Assistent i Nationalbanken.

Tabellarisk Oversigt over Gevinsterne i Klasselotterierne 1825, med Udtog af Bettingelserne, Forklaring og Beregning. Kbh. 1825.

Thonning (Peter), f. d. 9de October 1775 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Rasmus Thonning (f. 1740, † 3° 1817) var praktiserende Læge og gift med Dorothea Spendrup; blev dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole i Efteraaret 1794, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; studerede Lægevidenskaben, og gjorde, ifølge kgl. Resolution af 2den Octbr. 1799, paa Generaltoldkammerets Bekostning, en botanisk Rejse til det danske Guinea, især for at finde Farve-Planter; kom tilbage i August 1803 (jvfr. „Dagen“ 1803, Nr. 126); var i Aarene 1804—10 Lærer for H. R. H. Arveprinds Frederik Ferdinand; blev den 25de Jan. 1810 Kammersecretair i Generaltoldkammeret; d. 15de Juli 1811 virkelig Kammerraad; d. 20de Juli 1812 tillige Secretair i Kanal-, Havne- og Fyr-Directionen (3° 1815 Medlem af samme); d. 29de Decbr. 1812 Committeret i Generaltoldkammeret og virkelig Justitsraad; d. 1ste Maj 1816 Medlem af Quarantaine-

Notiser fra en Reise i Holsteen, 1830, af Hofraad Dr. Bernh. Meyer, 1833, Bd. I.; Jules Janins Ungdomsliv, Skildret af ham selv, sfb.; Aphorismer i alle Bind; uden flere oversatte og mindre Bidrag).

Rigeledes Redacteur og Udgiver af: Nytt Aftenblad 1826, Nr. 4—52, Kbh. 4to. (Hertil leverede han deels under sit Navn, deels under Mærkerne D. L., o—n, 7, 4, bl. A.: Didots Reise til Levanten, i Nr. 28, 29; Om den danske Stue-spilbdigter Hieronymus Justesen Ransch og hans Skrifter, i Nr. 36—39; To Breve fra Yave Leo den Tiende til Raphael fra Urbino, Nr. 42; Oberst Negri. (Brev fra en Rejsende), Nr. 52; Anmeldelser af J. C. Langes »Familien Ulfeldt«, i Nr. 13, og af N. L. Riisens »Dovebidrækkene af Nyegræffens Sørtjender«, i Nr. 44); samt af Fyens (forhen C. Zverfens) Avis, fra Juli 1836 til October 1847. Odense. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Kjøbenhavns-Posten 1827, Nr. 1—36, Kbh. 4to. (jvfr. S. 152; N. Aftenbl. 1826, S. 420; Kbhvns Flyv. Post 1827, Nr. 12). (Heri af ham: Mathie Conrad Bruun, Nr. 3, 4; Theaterartiklen, under Mærket Y. Z.).

Deeltog i Redactionen af Bladet »Dagen« fra Octbr. 1827 til 7de Novbr. 1834, og redigerede i den Tid navnlig den politiske Artikel i Samme (med Undtagelse af den svensk-norske Deel), samt leverede dertil en betydelig Mængde Bidrag, deels med og uden Navn, deels under Mærkerne D. L., D. Th., x., A.—T. (: Anti-Tartuffe), E—r (hvoriblandt: Om Oprettelsen af en Magdalena Stiftelse i Kjøbenhavn, 1827, Nr. 250; Hvo er Forfatter til Gjengangerbrevene? 1832, Nr. 87; Historiske Notiser og Anecdoter, 1833, Nr. 236, 50, 51, 57, 66, 72, 82, 84, 87—89, 93, 94, 96, 303, 9—11; 1834, Nr. 7—10, 43, 55, 66; Aphorismer, 1833, Nr. 245, 46, 48, 74, 76, 78, 79, 82, 97, 303, 7, 8; 1834, Nr. 71, 115; Venge og ingen Venge, en Humoreske, efter Sapphir, 1834, Nr. 73; Blandede Efterretninger angaaende Amerika, især med Hensyn til Udvandrere, samlede, s. A. Nr. 97, 109, 46, 61; Theaterartikler, m. m. m.)

Rigeledes deeltog han i Redactionen af Fyens Stifts Adresse- og politiske Avis samt Avertissements-Tidende, udg. af S. Hempel, fra Novbr. 1834 til April 1836, samt af: »Bidrag til Tidshistorien«, i samme Tidrum.

Desuden Bidrag: i Liinges »Literatur: Kunst- og Theaterblad« (Theaterartiklen, Septbr.—Decbr. 1824, under Mærket Y. Z.); — i »Nytt Aftenblad« (Naar blev Holbergs Niels Klim oversat paa Dansk? 1824, S. 263; En gammel Komodie-Placat, 1825, S. 284; Om Wiwets Stuespil Enke- og Liigkassen, s. A. S. 316); — i »Kjøbenhavns Morgenblad« (Aftentimen, 1825, Nr. 97; Dansk Litteratur, benyttet eller bedømt udenlands, sfb.; Den sorte Død, et jydsk Folkesagn, 1826, S. 54—55; Harpespilleren, efter det Øvenske, s. A. S. 114—17; Dvingen og Pigen, Jvyl af (efter) G. A. P. Granberg, et Digt, ved Simpler, s. A. Nr. 91; Theaterkritiker under Mærket Y. Z., 1825—26); — i »Gefion« for 1826 (Diamantforsøet, en sand Begivenhed, S. 272—79; jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. 68); — i »Den Danske Stats-Tidende« (Rapport til Reiseren af Rusland fra Undersøggelses-Commissionen, udnævnt d. 17. Decbr. 1825 (om Complottet ang. Alexanders Mord), 1826, Tillæg til Nr. 59, 61, 62, 63 og 64; 5 Ark i Folio); — i Kjøbenhavnsposten« (Et Brev fra Wieland til Reinhold om Baggesen, overs. 1827, S. 302; Det døende Barn, af H— (H. C. Andersens) med tyds Oversættelse af Ludolph Schley, meddeelt, s. A. Nr. 77; Theaterartiklen under Mærket Y. Z., s. A. (og har

ikke leveret nogen Kritik siden); Anmeldelse af Fr. Thaarups „København“, 1828, Nr. 55 (under Mærket X); Til og om Præsten Jørgen Thibled, af Anti-Tartuffe, f. A. Nr. 106 (jvfr. „Dagen“ 1828, Nr. 294; Kbhpost. f. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6. 8 (af D. Thomsen), 10 (af S. Hempel); Erklæring af Y. Z., 1829, Nr. 27; En Vinterudflugt til Lund i Februar 1829, f. A. Nr. 34. 35. 37. 38. 40. 41. (jvfr. f. A. S. 181—82, 197—98); — i Liunges (Hertza“ 1827, 1ste Bd. (Medarbejder i „Dramaturgiske Bidrag“ af Y. Z. (navnlig Forfatter til Artiklen: Om Opførelsen af Holbergs Jeppe paa Bjerget ic., S. 300 flgg.); — i „Aarhus Stifts-Tidende“ (Nogle Ord i Anledning af H. Vastholms Opfordring om Bidrag til Graterne, 1827, Nr. 108); — i „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ (Holbergiana, tilbeels af K. T. Rahbet, meddeelte, 1831, Nr. 37. 38; Epigram, efter Fru Kemngren, af Simpler, f. A. Nr. 37); — i Liunges „Nyeste Repertorium for Moerksabslæsning“ (Theatervæsen og Folkefortyngelser i Ungarn, af A. Ulrich, oversat af o—n., i 5te Bd. 1834, Nr. 16, S. 249 flgg.; Hans Sachs, Skuespil i 1 Act af Ludvig Halirsch, metrisk oversat af o—n., flbd. Nr. 17, S. 257 flgg.; 3 Smaabigte efter Fru Kemngren, flbd. S. 240 og 368.

Endeel Taler, Lejlighedsdigte og Sange, tilbeels særskilt aftrykte. — (Revid.)

Thomsen (Th.), Pseudonym; see Peter Salomon Martin.

Thomsen (Th.).

Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup. Jastelovns-Farce i tre Optog. Oversat af det Lybste. Fortsættelse af Stuespillet: Ver Haandtering. Kbh. 1816.

Thomsen (Thomas), Landmaaler og Assistent i Nationalbanken.

Tabellarist Oversigt over Gevinsterne i Klasselotterierne 1825, med Udtog af Betingelserne, Forklaring og Beregning. Kbh. 1825.

Thonning (Peter), f. d. 9de October 1775 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Rasmus Thonning (f. 1740, † 3° 1817) var praktiserende Læge og gift med Dorothea Spendrup; blev dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole i Efteraaret 1794, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; studerede Lægevidensskaben, og gjorde, ifølge tgl. Resolution af 2den Octbr. 1799, paa Generaltoldkammerets Beføstning, en botanisk Rejse til det danske Guinea, især for at finde Farve-Planter; kom tilbage i August 1803 (jvfr. „Dagen“ 1803, Nr. 126); var i Aarene 1804—10 Lærer for H. R. H. Arveprinds Frederik Ferdinand; blev den 25de Jan. 1810 Kammerssecretair i Generaltoldkammeret; d. 15de Juli 1811 virkelig Kammerraad; d. 20de Juli 1812 tillige Secretair i Kanals-, Havne- og Fyr-Directionen (3° 1815 Medlem af samme); d. 29de Decbr. 1812 Committeret i Generaltoldkammeret og virkelig Justitsraad; d. 1ste Maj 1816 Medlem af Quarantaine-

Directionen; d. 13de Novbr. 1822 virkelig Etatsraad; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebrog; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhistoriske Museum; d. 23de Juli 1834 Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 19de Decbr. 1840 i Raade og med Pension entlediget, og d. 31te Decbr. s. A. udnævnt til Conferenceraad. M. Vahl har opfaldt en Planteslægt efter ham Thonningia (jvfr. Naturhistorie-Selskabets Skrifter VI. S. 124—25; Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 585). † 29de Januar 1848 i Kbhvn. — * $\frac{1}{7}$ 1810 Anna Marie Nicoline Kamphøvsener. — (Hans Portrait er lithograpferet).

Medudgiver af: *a) Martini Vahli Enumeratio plantarum*, vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis selectis et descriptionibus succinctis. Vol. II. Hauniæ 1806. *β) Eclogæ Americanae* seu descriptiones plantarum præsertim Americæ meridionalis nondum cognitarum. Autore Martino Vahl. Fasciculus tertius et ultimus. Hauniæ 1807, cum Tab. XXI—XXX. Fol.

Af de af ham fundne Guineiske Planter leverede E. J. Schumacher en Beskrivelse i "Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger", III. 21—248 (først. aftr. Kbh. 1827. 4to.; jvfr. M. f. L. I. 315—22, af J. W. Hornemann; Revue encyclop. 1829, Oct.) og IV. 1—236. (Dens "3tes" 1848, S. 98—101; 108—10).

Thorarensen (Bjarni), f. d. 30te Decbr. 1786 paa Gaarden Lágafell i Kjósar Syffel, Søn af Cancelliraad Vigfús Thorarensen, daværende Syffelmand i Gullbringu og Kjósar Syfeler, siden (1789) i Rångárvalla Syffel, i Jólánds Sønder-Amt, og Steinunn (en Datter af Bjarni Pálsson, Landpbyfficus i Jólánd); blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Univerfitet i Foraaret 1803, udmærket ved Examen Artium, faavelſom ved anden Examen i Foraaret 1804; underkaftede fig i Juni 1806 og i Foraaret 1807 den latinff-juridiffke Embedsexamens theoretiffke og praktiffke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair og d. 25de Augufft 1809 Undercancelliff i det Danffke Cancelli; d. 22de Febr. 1811 Cancelliffsecretair; d. 19de Marts 1811 ſurnumerair og d. 18de Juni 1817 virkelig Aſſeſſor i den íslándsffe Lands-Dverret; foreffod fra Efferaaaret 1817 til Foraaret 1818 Stiffamtmands-Forretningerne; blev d. 22de Juni 1820 Syffelmand i Arnes Syffel under Jólánds Sønder-Amt; d. 1ffe Maj 1822 atter Aſſeſſor i den íslándsffe Lands-Dverret; den 1ffe Augufft 1829 virkelig Juſtiffersaad; d. 10de Augufft 1833 Amtmand over Jólánds Norde- og Øffter-Amt; d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebrog. Deeltog 1839 og 1841 i den ved kongl. Refol. 22de Aug. 1838 befalede Commiffion af íslándsffe Embedsmænd til at raadfflaae om Jólánds offentlige Anffiggender (ſ. Neffundartíðindi íslenzkra embættismanna 1839 og 1841. Kaupmhfn. 1842); var íblándt det íslándsffe litteraire Sefffabss Stiffere i Jólánd, og i

dets første Aar Vice-Secretair i den islandske Afdeeling; blev Selskabets Æresmedlem 1° 1835. † 24de August 1841. — * 1° 1820 Hilbur (f. † 1799), ældste Datter af Bogi Benediktsson paa Stadarsfell og Jardþrudur Jónsdóttir. — („Bjarni Þorarensen, en Skizze af Grimur Thomsen“, med Portrait (efter det franske) Stylograferet af Fortling, i „Gæa, æsthetisk Aarbog, udg. af P. L. Møller“, 1845, S. 187—203; jvfr. „Fjölur“, VI. 20—21; P. Pétursson Hist. eccl. Isl. p. 402. — Portrait i Gaimards „Voyage en Islande &c.“).

Kvæði Bjarna Þorarensens, gefin út af Hinu Íslenska Bókmenntafelagi. Kaupmhn. 1847. (Flere af disse Digte have tidligere været deels særskilt trykte (saasom ved Adjunct J. Johannsens Død, Vidéyar Klaustri 1820), deels indførte i „Klausturpósturinn“ (1818, bls. 161—62; 1822, bl. 26); i „Sagnablöd“ 1822, 24, 26; i „Minning Stepháns Þórarinssonar“ 1824 (bls. 69—74), i „Skirnir“ 1829, 31, 32, 35, og i „Fjölur“ (VI. bl. 6). — Fire Digte overfagte paa Dansk af G. Thomsen i „Gæa“ 1845, S. 199—203, og to overf. paa Fransk af F. Marmier i „Lettres sur l'Islande“ og „Chants du Nord“).

Forsøg til en Fortolkning af Rescriptet af 2den Maj 1732, med Hensyn til Norske Lovs Gyldighed i Island angaaende personlig Arrest i Gjelbsfager, i Ørstedes „Juridisk Tidsskrift“ Bd. XIII. S. 2. 1827, S. 192—218. (jvfr. sfd. S. 219—26, af A. S. Ørsted).

Om Gunnars Hoi ved Hlidarende, i „Annaler for Nordisk Oldbygdighed og Historie“. 1847. S. 77—84.

Ertklaring, i „Dagen“ 1840, Nr. 78.

Þorarensen (Stephan), Stephán Þórarinsson, Nysansfærtes Farbroder, f. d. 24de August 1754 paa Gaarden Grund i Øffjords Syffel, under Islands Norðer-Amt, ældste Søn af Þórarinn Jónsson, Syffelmand i Vadla (Øffjords) Syffel († 1767), og Sigrídur Stephánsdóttir (yngste Datter af Stephán Ólafsson, Præst til Høstuldstadir, og Ragnheiður Magnúsdóttir); kom 1768 til sin Morbroder, daværende Amtmand (siden Stiftamtmand) Ólaf Stephensen, og nød derefter Underviisning i Skalholt af daværende Candidat (siden Biskop) Hannes Finnsson; rejste i Efteraaret 1770 til Kjøbenhavn, og blev Student i Juli 1771; absolverede d. 6. Februar 1776 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); var i 2 Aar Volontair i Rentekammerets danske og norske Kammer=Cancelli; blev d. 3die Febr. 1779 Vice- og succederende Laugmand (hos Svein Sølvason) i Nord- og Vester-Laugdømmet i Island; men gjorde forinden han tiltraadte dette Embede, ifølge kgl. Resol. 12te April s. A., en oekonomisk Rejse i Norge (s. Erichsens Forberedelse til Davii Rejse S. 187—94), blev Medlem af det kgl. Norske Videnskaberne Selskab i Thronhjem, kom tilbage til Kbhvn. i Januar 1780, og drog i Foraaret til Island; blev i

Sommeren 1782 (ved Sv. Sølvasons Død § 1782) virkelig Laugmand i bemeldte Laugdomme (indtil 1° 1789); udnævntes d. 12te Maj 1783 til Amtmand over Jølands Nordre- og Øster-Amt; rejste til Kjøbenhavn i Efteraaret 1799, og blev Medlem af den sammesteds under 12te Decbr. f. A. nedsatte Commission angaaende det islandske Justits- og Skolevæsen; blev 1804 (ved L. Erichsens Død § 1804) tillige constitueret som Stiftsamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet; d. 29de Marts 1810 første Medlem af den for Jøland oprettede Stifts-Bestyrelses-Commission, ved hvis Dypbævelse han den 20de Marts 1813 udnævntes til Conferenceraad; blev d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge. † 12te Marts 1823 paa Mødruvalla Kloster. — * 1° 1783 Ragnheiður Vigfús dóttir Schøvning (hans Søstendebarn), en Datter af Syffelmanden i Skagafjords (Hegra-nefs) Syffel, Vigfús Schøvning og Anna Stephánsdóttir. — (Jvfr. Minning Stepháns Þórarinssonar (o. m. T.: Stutt Æsi- og Útfarar-minning Herra Stepháns Þórarinssonar). Kaupmhfn. 1824; „Dagen“ 1823, Nr. 216; Thaarups fædrenel. Nefrclog f. 1821—26, S. 245—17; „Klaustr-póst“ 1823, S. 66—67; Sagnablöð 1823—24, VIII. 85—90; „Ný Félagsrit“, V. 1845, bls. V.—VIII.; P. Pétursson Hist. eccl. Isl. p. 432; „Hermod“, S. 39. — Portrait i „Ný Félagsrit“, 5. ár).

Disputatio de homicidio secundum leges antiquas Islandorum. Part. 1. (pro commeatu regio). Hafn. 1775. 4to. — Tanker til høiere Eftertante om Uaar og dets Virkninger, samt om Jøde- eller Korn-Magaziners Anlæggelse i Jøland, med tilføiede specielle Beregninger over Exporterne fra Handelsstederne i Nord og Øster Amtet i Aarene 1789 og 90. Kbh. 1792. — „Allerunderdanigst Erklæring“ d. 28. April 1796, paa „Jølands almindelige Ansøgning til Kongen om udvidebe Handelsfriheder m. v.“ Kbh. 1797. (S. 38—73). — Tanker ved Gjennemlæsningen af de saakaldte Dyplysninger og Anmærkninger over Jølands almindelige Ansøgning til Kongen. Kbh. 1798. (Scandinav. Museum 1798, Bd. 1. S. 2. S. 383—84, af R. Tønder Lund).

Stutt og einföld ávisan fyri bændur í Íslands nordur og austur amti um fácinna fyri þá hentugastu maturta rákt m. m. Kaupmannahöfn 1816.

3 „Íslenska Lærdóms-Lista Félags Rit“ (Um vatnsveitingu af mýrum, i 2. B. bls. 30—56; Um hefyrdabúra stofnun á Íslandi, i 13. B. bls. 85—131; Um bók-lestra-lystar og lestrar félaga stofnun á Íslandi, i 13. B. bls. 229—50; Titraun til at ákvarða gagnsmuni heyskaparins á Íslandi í samlikning við kornalla þann sem þar er mögulegr, i 14. B. bls. 227—59; Manntals töblur yfir fædda og dauda samt fermda og í hjónaband samangæfna í Hóla stípti, frá 1768 til 1794, i 12. 13. og 14. B. (f. L. E. 1794, Nr. 16).

Udtag af H. C. Oshahn's Afhandling „om Maaden i Norge, Jøland og Færøerne sikkert at overgjemme Kartofler“, trykt bagved M. Stephensens „Minnisverð Tidindi“ 2. D. 2. B. S. 30—37.

Hólanóphili bréf, í „Minnisverð Tidindi“ 1. B. S. 322—38.

Thorbrøgger (Sfule Theodor), f. d. 26de Februar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Sadelmagermester Lorenz Thorbrøgger († 1837 i sit 72. A. i Kbhvn.) og Karen Wilms (Wilner); indtraadte 1808 som Volontair i Generaltoldkammeret; tog i Efteraaret 1810 dansk-juridisk Examen; blev 1811 Copist og d. 9de Marts 1813 Fuldmægtig under Kanals-, Havne- og Fyr-Directionen; 1816 Fuldmægtig i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 13de April 1830 Told- og Consumtions-Rasferer i Aalborg; 1839 valgt til borgerlig Raadmand sammesteds (med fgl. Stadsfæstelse 1° 1839); d. 28de Juni 1840 Ridder af Dannebrog; d. 28de Juni 1842 virkelig Justitsraad. I 1834 valgtes han til Suppleant for det 1ste jydsk Kjøbstadistrict (Aalborg og Hjørring) ved Nørre-Jyllands Provindsstænder-Forsamling, og mødte i Viborg 1836; blev d. 29de Maj 1848 af Kongen udnævnt til Medlem af samme Stænderforsamling, og mødte s. A. — * 1814 Cathrina Margrethe Mauritzen († § 1850 i sit 57. Aar i Aalborg).

Tarif for Tolden i Danmark. Kbh. 1815. 2det Dpl. ib. 1816. 3die med mange Tillæg forøgede Dpl. ib. 1823. Tillæg til 3die Dplag. ib. 1825.

Paandbog for Handlende og Toldofficeranter, indeholdende de ved, og i Anledning af Ferordningen af 1ste Mai 1838 foreskrevne Former og indførte Told- og Stibs-Afgifter for Danmark. Aalborg, 1839. — Tillæg til Paandbog for Handlende og Toldofficeranter, indeholdende foruden senere Bestemmelser tillige Reglementet for Barers Ansættelse til Commerce-Laster. ibid. (1840).

Angaaende M. L. Nathansons Afhandling om Nationalbanken især med Hensyn til dens Actionairer, i Aalborg Stifts-Tidende 1835, Nr. 81, 117. (jvfr. Kbhpost. s. A. Nr. 153, 202, af Nathanson).

I Nørre-Jyllands Stænder-Tidende (Forslag ang. stærkede Forholdsregler til Forebyggelse af Biseframhandelen, 1836. I. S. 101—6; Forslag til en Forandring i de nu gjældende Regler for Fartøiers Maaling, sftd. S. 187—92).

Thorderfen (Helgi Gudmundsson), f. d. 8de April 1794 i Reykjavik, eneste Søn af Gudmund Thorderfen (Þórðarson), siden Handelsfactor i Hafnarfjord († 1803), og Steinunn Helgadóttir (givet 2den Gang med Præsten Brynjúlf Sivertsen); kom 1809 i den lærde Skole paa Bessestad; dimitteredes dervfra 1813, og nedrejste 1814 til Kjøbenhavn, hvor han s. A. blev Student; tog i April 1819 theologisk Attestats (Laud.); blev i April 1820 Præst til Saurbø i Borgarfjords Syffel (ordineret 7 s. A.); d. 4de Maj 1825 Præst til Ddø; 1826 Proost i Rångárvalla Proost (Rångár þing) i Jølands Sønderamt; d. 4de Novbr. 1835 Præst ved Domkirken i Reykjavik; d. 10de Juni 1841 Ridder af Dannebrog; d. 25de Septbr. 1845 Biskop over Jøland. Var kongevalgt Althingsmand 1845, 47 og 49, og blev d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved

fgl. Rescr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandske Forsamling. — * 1820 Ragnheiður Stephensen (f. 1° 1795, en Datter af Amtmanden i Islands Vester-Amt, Stephán Stephensen og Martha Maria Høster). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Bispevielse af J. P. Mynster udstedte Program: „De illo fratre, cuius Paulus 2 Cor. VIII, 18 mentionem facit, commentatio“, Haun. 1846, 4to, p. 14—15).

Rogte Vejlig hedstaler, saasom: Ræda við Lik-kistu sáluga Amtmanns Hra Stepháns Stephensens þann Ada Janúarii 1821 (indsført i „Æg- og Úlfarar-Minning Herra Stepháns Stephensens“, 1822, bls. 40—48); — Raunatölur yfir líkkistu Þjarna sál. Sivertsen. Reykjav. 1845; — Ræda við vígslu latínaskólans í Reykjavík 1. dag Octóber mán 1846. ibid. 1846; — Rædur, haldnar við útför Steingríms biskups Jónssonar. ib. 1847. — „Stutt ávarp við líkkistu prestsins Sra B. Sivertsens á Útskálum“ tilligemed en „Græfftrift“, trykt í: Rædur haldnar við útför Prestsins Sira B. Sivertsens. Rvík. 1848, S. 16—27; — Ræda við vígslu prestaskólans 2. dag Októbr. 1847, trykt í: Árrit prestaskólans 1 ár. Rvík. 1850, S. 1—14.

Þorgrímsson (Björn), Søn af Syffelmanden i Myre Syffel under Islands Vesteramt, Þorgrím Sigurðsson († 1785); blev 1775 Præst til Saurbæ i Borgarfjörds Syffel; 1783—86 tillige Provst i samme Syffel; 1786 Præst til Setberg; 1789—91 og 1793—1816 Provst i Snæfjellsbæ og Hnappabals Provsti. † 16de Decbr. 1832. — * Helga Brynjúlfsdóttir, en Datter af Syffelmanden i Arnes Syffel Brynjúlf Sigurðsson († 1° 1771).

Ætisaga Prófasts Sira *Þiurns Haldórssonar*. Kaupmhsn. 1799.

Þoring (Claus Neenberg), f. d. 1ste Martz 1768 i Laaland, Søn af Thomas Christian Þoring, daværende residerende Capellan til Tiirsted, Skjerringe og Veileby (fra 1° 1766), siden (3° 1771) Sognepræst til Horslunde og Nordlunde († 3° 1783, 48 Aar gl.), og Christiane Charlotte Martinette Neenberg († 1813, yngste Datter af Præsten i Westeraaby i Jyen, Claus Neenberg og Anna Henriksdatter Achthon); blev 1785 dimitteret til Universitetet fra Nakskov lærde Skole; tog d. 24de Maj 1788 philologisk Embedsexamen (Laud.); udnævntes d. 1ste Juni 1792 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev senere Decanus paa Communitetet; tog d. 19de Januar 1796 theologisk Attestats („Haud illaud.; specimen scriptum censoribus omnibus laude dignum visum est“); blev d. 12te Decbr. 1806 Lærer i dansk Grammatik, Historie og Geographi ved Sæcadet-Academiet; erholdt d. 1ste Decbr. 1813 Krigs-Asfæsforø Charakter (med Rang i 9de Kl. Nr. 4), og d. 28de Decbr. 1817 Titul af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13); blev entlediget som Lærer ved Sæcadet-Academiet 1831. † 21de Maj 1832. — * Johanne Ma-

rie Eller (f. $\frac{1}{2}$ 1771, † $\frac{1}{2}$ 1843, en Datter af Klokkeren ved Christianshavns Kirke, Christian Siegfried Eller og Frederica Helt). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 66—67).

De locis Novi Testamenti, quæ provinciam Jesu Christi his in terris gestam describunt. Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havniæ 1796. — Hebraisk Sprogslære af Weckerlin. Oversat. ibid. 1798. — Lovise, eller de ulykkelige Følger af Letfinthed. Oversat af Tydf. 1.—2. Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37, af N. Nyerup). — Augusta du Port, eller en Ulykkelig's Historie. Overs. ib. 1802. (L. E. 1802, Nr. 35). — Spilleren. Stuespil af Jffland. Overs. ib. eod. — Morderen Martin, af Filibert. Overs. ib. 1804. (L. E. 1805, Nr. 21). — L. A. Schöjzers Forberedelse for Børn til Verdenshistorien, oversat. Gjennemseet og med en Fortale ledsaget af J. Kierulff. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 12). — Pudsomageren, eller den listige Page, Pyspil af Køgebu. Overs. ib. 1805. — Galeisflaven Amonta de. 1.—2. Deel. Overs. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 51). — Præstedatteren. En Fortælling af Køgebu, overs. ib. 1806. — Brevbog for Ungdommen. ib. eod. (L. E. 1809, Nr. 25). — C. G. Brøders latinske Læsebog for Begyndere i Latinen, udgivet og med en fuldstændigere Ordbog ledsaget. ib. 1808. — Heerens Haandbog i Historien om det europæiske Statsystem. Overs. ib. 1813. (L. E. 1815, S. 70—78).

Redudgiver af Ugebladet „Vorgervennen“ 1821—1831 (hvortil han leverede endeel overfattede Bidrag; jvfr. „Politivennen“ 1827, S. 430—32).

Thorkefin (Grimur Jónsson), f. d. 8de October 1752 *) paa Bæ ved Hrutastjærð i Island, af Forældrene Jón Teitsson († 1758 i Akhv.) og Elin Einaradóttir (nedstammende fra Loft, Sæmund Fródes Søn); kom, efter at have mistet sin Fader i sit 5te Aar, til sin Møster Þórunn Einaradóttir, givet med Brynjólf Jónsson til Liáskogum, Jorpagter af det kongelige Jordegods i Vatnsdal, og blev, 12 Aar gammel, sat i Huset hos Provsten i Snæfellsnes Syffel, Þigfús Erlendsson, hvor han lærte Begyndelsesgrundene af det Latinske, og sendtes derpaa til Cathedralskolen paa Skalholt; kom 1770 (ikke i Slagelse, men) i Frue-Latinskole i Kjøbenhavn, hvorfra han 1773 dimitteredes til Universitetet; tog i det følgende Aar den filosofiske Examen med bedste Charakter og Baccalaureigraden; studerede derefter Lovkyndighed og nordiske Oldsager; absolverede d. 22de Marts 1776 den latinske-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1777 Secretair ved den Arnæ Magnæanske Commission; d. 16de Aug. 1780 ansat ved Gehejme-Archivet, for at skulle gaae Gehejme-Archivaren til Haande; fik 1783 Titel af Professor extraordinarius; rejste 1786, med kongelig Understøttelse, paa det antiquariske Studium til England, Skotland og Irland; blev 1788

*) Andenstedes angives hans Fødselsaar: 1750.

Doctor juris ved Universitetet i St. Andrews; udnævntes den 11te Januar 1791 til Højeime-Archivaricus, og vendte s. A. tilbage; blev 1794 Jusfiteraad; d. 21de Aug. 1810 virkelig Etatsraad; d. 28de Januar 1811 Ridder af Dannebrog; d. 1ste Novbr. 1828 Conferenceraad. Var Færesmedlem af det kgl. Tredte Academi i Dublin, de antiqvariske Selskaber i London og Edinburgh, og af Academiet for Konster, Manufactur og Agerdyrkning i London; Medlem af det kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{2}{12}$ 1791) og af sammes Ordbogscommission (179*— $\frac{1}{2}$ 1808); af det kgl. danske genealogiske og heraldiske Selskab (1778); af det kgl. Danske Selskab til den nordiske Historie og Sprogis Forbedring ($\frac{2}{3}$ 1800); af det Skandinaviske Literatur-Selskab; corresponderende Medlem af Videnskabernes Selskab i Göttingen; samt Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund; deeltog i Oprettelsen af det danske Bibelselskab i Maj 1814, og valgtes d. 15de Aug. 1815 til Meddirecteur for samme. † 4de Marts 1829. — * $\frac{1}{4}$ 1792 Gunnild Eccilie Hvidsteen, fød Dybe († § 1824, 62 Aar). — (Autobiographi, indtil Aaret 1784, i Worms Vericon III. S. 780—82, og i „The monthly Magazine“ T. XVI. p. 36 sqq.; Biographi i Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 16—17; Nekrolog, af P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 231—40; jvfr. Melerss N. theol. Bibl. XVII. S. 332—33; de la Roches „Tagebuch einer Reise durch Holland und England“, 2te Aufl. S. 373—77; „Dagen“ 1829, Nr. 58. 60; Kbhvpost. s. A. S. 158; Kbhvns Skifderi s. A. S. 310; Nyeste Morgenpost s. A. S. 496).

Jus ecclesiasticum vetus sive Thorlaco-Ketillianum constitutum an. Chr. MCXXIII. Cum versione latina, lectionibus variantibus, notis, collatione cum jure canonico, juribus ecclesiasticis exoticis, indiceque vocum. Havn. 1775 & Havn. et Lipsiæ 1776. (Ny Krit. Journ. 1776, S. 29—32; Ny Krit. Tilf. 1777, S. 396; L. E. 1777, Nr. 13; Gøtt. A. 1777, S. 202). — *Jus ecclesiasticum novum* s. Arnæanum (1275) cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilf. 1777, S. 397; L. E. s. A. Nr. 13). — *Kóns-Erfda ok Ríkis Stjórn* sive Successio regia & regni administratio ex Bibliotheca Suhmiana, cum versione latina & lectionum variet. hactenus nunquam edita. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilf. 1777, Nr. 14; Ny Krit. Journ. 1777, Nr. 23; L. E. 1781, Nr. 34; Nyerups Middelaldr. Lit. S. 195). — *Statuta provincialia, statuta sinodalia, casus episcopales, casus papales &c.* ibid. 1778. (Ny Krit. Tilf. 1778, Nr. 15; L. E. 1781, Nr. 7). — *Analecta*, quibus historia, antiquitates, jura, tam publicum quam privatum, regni Norvegici illustrantur. ibid. 1778. (Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 46; Ny Krit. Tilf. 1778, Nr. 35—36; L. E. 1781, Nr. 34). — *Vafþrúðnismál* sive Odarum Eddæ Sæmundianæ una, cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1779. 4to. (Ny Krit. Journ. 1779, Nr. 24, S. 185—88; Ny Krit. Tilf. 1779, Nr. 44; Litt. Journ. 1779, S. 341—49; L. E. 1781, Nr. 34; Gøtt. A. 1780, S. 625). — *Eggerti Olavii Index Geographiæ veterum Islandorum*; og Partic. 1ma *Juris criminælis Islandici (Figslóði)*; af disse tvende Skrifter er der ikke trykt mere end det første Ark af hvert, og

samme ere udfomne som Disputatser pro Stipendio Collegii Medicei 1779—80. (jvfr. „Jris“ 1791, III. 276—78). — Samling af Danske Kirke-Love — blev, i Anledning af Forlæggerens Dødsfald, ikke fuldført, men mangler Fortale, Register o. s. v.; udgaves dog af Executorerne i Forlæggerens Sterbbo. Kbh. 1781. 4to. (L. E. 1782, Nr. 36). — *Diplomatarium Arna-Magnæanum*, exhibens monumenta diplomatica, historiam atque jura Daniæ Norvegiæ et vicinarum regionum illustrantia. Ex bibliotheca Legati Arna-Magnæani. Tom. I.—II. Havn. 1786. 4to, c. XVIII. Tabb. æri incis. (L. E. 1786, Nr. 16, af P. J. Suhm; jvfr. M. f. L. XVII. 284; Samlinger til det norske Folks Eprog og Historie, Bd. I. S. I. S. 142; G. L. Wadens hiflor. Bibl. S. 32). — *Eyrbyggja-Saga*, sive Eyrannorum Historia, quam cum versione latina, lectionum varietate ac indice rerum auxit G. J. Thorkelin. ibid. 1787. 4to. [Udg. paa Suhms Beføining]. (L. E. 1787, Nr. 48) — *Fragments of English and Irish History in the ninth and tenth Century*, translated from the original Icelandic with some notes. London 1788. 4to. (L. E. 1789, Nr. 29; Gøtt. A. 1790, S. 633). — *Essay on the Slave-trade*. ibid. eod. (jvfr. M. Møllers „Fortid og Nutid“, No. 1). — *Edwardi Rowei Moresi de Ælfrico*, Dorobernensi Archiepiscopo, Commentarius. Londini 1789. 4to. (L. E. 1790, S. 638). — *Sketch of the Character of his royal Highness the Prince of Denmark*. To which is added a short view of the present State of Literature and the polite arts in that country. London 1791. *Second edition* enlarged with an appendix. ib. eod. Oversat paa Danst af C. F. Schneider. Kbh. 1793, og paa Tydsk af Karl Reinhard. Jlenåb. u. Leipz. 1793. (L. E. 1791, Nr. 26; 1793, Nr. 30; 1794, S. 208; „Jris“ 1791, III. 105—9; 1793, II. 217—19; Krit. o. Antikr. XV. Nr. 21; „Den Danske Tilskuer“ 1793, S. 436; Monthly Review 1791, Aug. p. 473; Gothaische gel. Zeit. 1791, Nr. 37; Gøtt. A. 1792, Nr. 62; 1793, S. 740; Allg. L. Z. 1792, Nr. 296).

De Danorum rebus gestis Seculo III. et IV. Poema Danicum dialecto Anglo-saxonica. Ex bibliotheca Cottoniana Musæi Britannici edidit, versione latina et indicibus auxit G. J. Thorkelin. Hauniæ MDCCCXV. 4to. [Udgivet paa Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow's Beføining]. (L. L. 1815, Nr. 26. 27. 28; Kbhøns Skifleri 1815, Nr. 60. 63. 64. 65. 66 (af N. J. S. Grundtvig); Nr. 67. 68 (af Thorkelin); Nr. 70. 71. 72 (af Grundtvig); Nr. 75. 85 (af B. Pontoppidan); „Kieler Blätter“ III. 307—29; Jen. L. Z. 1816, Ergzbl. Nr. 45. 46; „Monthly Review“ Vol. 81. 1816. p. 516—23; „Zbuna“, Stockholm 1817, S. 7. S. 133—59; Grundtvigs „Danne-Virke“ II. 1817. S. 207—89; Gøtt. A. 1818, S. 41). Oversat paa Danst af N. J. S. Grundtvig under Titel: „Bjowulf's Drape“. Kbh. 1820.

Den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af Magnus Lagabaters Gulathing's Laug paa Islandsk, Latin og Danst (Havn. 1817. 4to, c. IV. tabb. æn.) er især hans Arbejde. (r. L. L. 1818, Nr. 24. 25, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; Gøtt. A. 1819, St. 92, S. 913).

Index vocum, vedføjet: Orkneyinga-Saga, sive Historia Orcadensium, isl. et latine. Sumtibus P. F. Suhmii. Hafniæ, 1780. 4to.

Beviis, at de Irste, ved Ostmannernes Ankomst til Irland i det 8de Aarhundrede, fortiene en udmærket Rang blandt de meest oplyste Folk i Europa paa de Lider, i „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter, Ny Samling“ IV. 550—82. (L. E. 1794, Nr. 37); oversat i Fald's „Archiv für Gesch. u. s. w. der Herzogthümer“, IV. Jahrg. 1845, S. 453—92.

10 Breve angaaende hans Rejse 1790 paa den østre Side af Skotland ere indførte i *The general advertiser* for 1790. — Adskillige politiske Artikler angaaende Danmark indrykkede i engelske Aviser, som oftest med Underkrift Aletophilus.

Anhanget til *Swinton's Travels* (London 1792), der indeholder en Samling af Ord, som Islændere, Norske og Danske have tilfælles og som ere gængse i Skotland, er af ham.

I „Nye Danske Magazin“ (Hans Waldendorffs Skrivelse til hans Broder Erkebiskop Erik Waldendorff, meddeelt, II. S. 121—23; Christian III. Manifest imod Bisperne af 1536, efter Grams Afskrift i Geheime-Archivet, meddeelt, III. 1—30; Et Brev af Kong Hans om Vindruer af Kongens Vinggaard m. m. 1510, V. 124).

Et Brev i „Minerva“ 1791, I. 168.

Ang. M. Stephensens „Island i det 18de Aarhundrede“, i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 85. 89. 90. 93. (jvfr. Nr. 86. 92).

Han besørge Udgaven af den i Kbhvn 1807 trykte islandste Oversættelse af det Ny Testament. (s. L. E. 1808, Nr. 31, og Tillæg til Nr. 32 og 33).

Fortale til Catalogen over J. C. Sevels Bogsamling, 1780. (Catalogens 1ste Deel var ubearbejdet af ham).

Strev den første Deel af Noterne til Chr. Pram's Afhandling „om det daglige Brød i Norden“, i „Minerva“ 1786, I. 193—218. (jvfr. Rahbets Læsn. i blandede Nummer III. 119). — Latinske Mindebidte i Kbhvns Skilderi, over: M. G. Greve Rosenkrone, 1810, S. 1075; C. F. Jacobi, s. A. S. 1863; S. L. Thorkelius, 1815, S. 427; N. E. Halle, 1816, S. 1536. — Var Anden Medarbejder ved Udgaven af de norske Kongers Historie; see Fortalen til 4de D. S. XXXVI. — Breve fra Thorkelin til P. (1786—92) i J. Pinkerton's Letters. I.—II. London 1830. — Om Udbyttet af Thorkelins Rejse s. Critical Review, App. to the 4th Vol. p. 547; L. E. 1792, S. 269; Werlauff, Efterretn. om det st. Kgl. Bibl. 2. Udg. S. 286.

Thorkilsen (Christen), f. d. 17de December 1794 i Weise Amt, Hvejsel Sogn, Jldved By paa Udflyttergaarden „Vestergaard“, og Søn af Gaardmand Terkel Christensen; blev i Efteraaret 1809 optagen i den lærde Skole i Horsens, og afgik derfra til Universitetet 1816; var Lærer i Latin og Græsk i det v. Westenske Institut (indtil Begyndelsen af 1826), og manuducerede til Examen Artium; tog i Januar 1823 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 25de Novbr. 1825 Sognepræst for Andesager i Ribe Stift; d. 8de Januar 1834 for Sørbymagle og Kirkerup i Sjællands Stift, og d. 2den Maj 1848 for Egiglevmagle sstid. — *Dine Petronelle Beyerholm, Datter af Lærer Beyerholm ved Søstatens Skoler.

Tale og Sange ved Sørgefesten af Sørsø Amts Skolelærere over Frederik den Sjette d. 28de Jan. 1840 i Kirkerup Kirke. Slagelse, 1840.

Bibelens Lære om den kristelige Daab nærmest i Anledning af de baptistiske Bevægelser og Ciriksøns ubeslægtede Angreb. Kbh. 1845. (Theol. Tidsskr. IX.

320—37; Berl. Tid. 1845, Nr. 90, Tillæg; Nr. 131 (af H. C. Rørdam); F. T. o. K. III. 179—91; 206—20 (af F. C. Voisen); jvfr. sid. IV. 213—48 (af Thorkilsen); Allg. Hall. T. 3. 1845, Nr. 246).

Fortolkning af de clementinske Somitier 12, XI. og Parallellistebet i Epitome LXXIX., i „Theologisk Tidsskrift“ Bd. III. S. 2, 1839. S. 133—52.

Herrens sidste Ord hos Matthæus med forudskiftet Gjendrivelse af nogle Mis-tydninger oplyste (i Anledning af Recensionen over „Bibelsens Lære om den christelige Daab“), i Hjerdingaarskriftet „For Literatur og Kritik“ IV. 1846. S. 213—48.

Den christelige Daab; Prædiken paa Fastelavns Søndag, i Fengers og Birkedals „Bidnesbryd fra Herrens Huus“ I. S. 215—27. — (Titbeels efter Autogr.).

Thorlacius (Børge), f. d. 1ste Maj 1775 i Rolding, hvor hans Fader, nedenauførte Skuli Thordarson Thorlacius, da var Rector ved den latinste Skole; blev 1783 sat i Bor Frue=Skole i Kjøbenhavn, og derfra dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1791; var saavel ved Examen Artium, som ved den philologisk=philosophiske Examen 1792 den Første blandt de Indkaldte; tog i Januar 1796 theologisk Attestats med Charakteren *Laudabilis et quidem imprimis egregie*; blev derefter ansat ved det store kongelige Bibliotheks Læsesal, samt Lærer i det Schouboeske Institut; vandt 1797 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Hæret iforvejen udsatte Priisopgave i Philosophien: „*Artes populares Græcorum cum doctrinis, quibus apud nos institui juvenus solet, comparare, et quantum utrisque pretium statuendum sit, æstimare*“ (jvfr. Badens Univerf. Journ. V. 33); underkastede sig i Septbr. 1797 den philologiske Embedsexamen med Charakteren „*optimo jure laudabilis*“; disputerede d. 6te Octbr. f. A. for Magister- og Doctorgraden i Philosophien, og tiltraadte med Enden af samme Aar, tildeels med kongelig Understøttelse, i Selstøb med nu afdøde Conferenceraad, Prof. Laurits Engeltost en videnskabelig Rejse i Tydskland, Holland og Frankrige, hvorfra han hjemkom 1800; blev d. 20de Februar 1801 Lector i de gamle Sprog ved det pædagogiske Seminarium, og d. 8de Maj f. A. tillige ved Universitetet; d. 12te Marts 1802 overordentlig Professor i den græske og romerske Philologi; d. 22de April 1803 Professor ordinarius i det latinste Sprog og Læsesfor i Consistoriet (s. Dst's „Materialier“, S. 610—11); d. 22de Maj 1807 Medlem af Commissionen til de nordiske Oldsagers Opbevaring; foretog f. A. en antiquarisk Rejse i Sverrige; ved kongelig Resolution af 17de Septbr. 1808 overdroges det ham indtil videre at holde Forelæsninger over den bibelske Exegese og at deeltage i den theologiske Embedsexamen (indtil 1817); udnævntes d. 2den Juni 1809 til Medlem af Directionen for det ved Kgl. Resolution af 28de Januar f. A. oprettede, med det store kongl. Bibliothek forbundne Museum; blev d. 17de Maj 1811 Medlem af den Arna=Mag-

næraafte Commiſſion; deeltog i Dprettelfen af det danſke Bibelfelfkab i Maj 1814, og valgtes den 15de Auguſt 1815 til Meddirecteur for ſamme; udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; diſputerede d. 3die Aug. ſ. A. for den theologifke Doctorgrad; blev den 13de Decbr. ſ. A. Medlem af den ifølge kongl. Befaling nedſatte Commiſſion for at udarbejde en ny danſt Dverſættelfe af det Ny Teſtament; d. 2den Septbr. 1818 virkelig Etatsraad; tiltraadte i Maj 1826 en videnskabelig Rejſe til Lydsland, Italien, Sicilien og Frankrige (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 575—76), og kom tilbage i Sommeren 1828. Var Univerſitetets Rector 1813—14; Væresmedlem af det iſlandſke literaire Sefkab; Medlem af det Kongl. Danſke Videnskaberneſ Sefkab ($\frac{2}{7}$ 1810), og af ſammes Ordboogscommiſſion ($\frac{1}{2}$ 1810), ſamt Formand i denne ($\frac{4}{1}$ 1822); Medlem af det Scandinaviſke Literatur-Sefkab (1801); af det Kongl. Danſke Sefkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog ($\frac{1}{4}$ 1815); correſponderende Medlem af det Berliner Videnskaberneſ Sefkab (i Martſ 1822), og af l'Accademia Romana d'Archeologia ($\frac{2}{2}$ 1827); ſamt Medlem af flere andre inden- og udenlandſke videnskabelige Samfund. † 8de October 1829 i Kbhvn. — * $\frac{4}{3}$ 1803 Marie Benedicte Sophie Hedevig Kall (f. $\frac{1}{11}$ 1777, † $\frac{2}{2}$ 1835, næſtældſte Datter af Etatsraad, Profeſſor og Ridder Abraham Kall og Maria Anna Sophia Roſenſtand Goiffe). — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 9—15; Biographi i Roſods Convers. Lex. XXVIII. 19—21; Neſtrolog, af W. E. Müller, i L. T. 1829, S. 731—41; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 78—79; Möllers N. theol. Bibl. XVII. 335—36; XVIII. 134—35; Raabets Erindringer V., Fortalen; J. J. Fyhn Efterretninger om Kolbing, S. 130; Kbhvpoſt. 1829, S. 658; Kbhvns Skilderi ſ. A. Sp. 1293, 1329; „Dagen“ ſ. A. Nr. 248; Nyboe's „Løvſaldsblade“, S. 30—31).

Svetonius, Dio Cassius, Josephus et Philo in imperio Caji Caligulae invicem et cum aliis comparati. Disquisitio historica-critica. (pro gradu Doct. philos.). Hafn. 1797. (Optrykt i Forf.s Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 241—382). (Gött. A. 1798, St. 5.) — *Fabula de Psyche et Cupidine.* Disquisitio mythologica. *ibid.* 1801. (Optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. I. p. 313—392). (Magaz. encyclop. an X. No. 23, jvfr. L. E. 1802, Nr. 39; Worms Breve til Nyerup i Möllers N. theol. Bibl. XIX. 189). — Efterretninger om Underviisningens, Literaturens og Religionsvæſenets Tilſtand i Franferig udenfor Paris 1799. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 12). — J. J. Eſchenburgs Haandbog i den claſſiſke Literatur. I.—II. Deel. Dverf. *ibid.* 1805. (L. E. 1807, Nr. 4; jvfr. Art. H. E. Wolf). — *Lutheri de scholis, praecipue literatis, merita. Oratio.* Havn. 1805. 4to. (Optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 135—172, og overſat af H. E. Wolff i Engelſtoft's Univerf.- og Skole-Annater 1806, I. 1—28, jvfr. ſib. S. 105—8; r. i L. E. 1806, Nr. 48 og Leipz. L. Z. 1806, Novbr. S. 2397—98).

— Populære Aufsatze, das Griechische, Römische und Nordische Alterthum betreffend. Aus dem Dänischen übersetzt von L. E. Sander. Kopenh. 1812. (L. E. 1812, Nr. 43; Ödt. N. 1812, S. 1283; „Hermes“ 1820, St. 1. S. 19—20; jvfr. Engelstoft's Univerf. og Skole-Annaler 1812, S. 379—81).

Libri Sibyllistarum veteris ecclesie, crisi, quatenus monumenta Christiana sunt, subjecti. Disquisitio ad summos in theologia honores obtinendos. Haun. 1815. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. IV. p. 213—381). (L. E. 1815, Nr. 32; Ödt. N. 1817, S. 913; Journal des Savans 1818, Mai, p. 288—93, af E. D. Visconti; jvfr. „Theologiske Tidsskrift, herausg. von Schleiermacher, de Wette und Lüde“, H. 1. 1819, S. 120—240; H. 2. 1820, S. 172—239, af Fr. Bleß; „Miscellanea Hafniensia“, T. I. Fasc. I. p. 113—180, og hans Prolusiones et opuscula academica, vol. V. p. 1—66).

Birgeri Thorlacii et Sebastiani Ciampii de Septentrionalium gentium antiquitatibus et litteris runicis epistolæ. Mediolani, 1827. (L. E. 1829, Nr. 45).

En Mængde ifølge hans Professorepost skrevne Programmer til Universitetets Høitideligheder; samtlige trykte i Kjøbenhavn deels i Folio, deels i Quart, nemlig: Nonnullæ ex iis causis, quæ labante Græciæ libertate incertitudinem et interitum monumentis literarum et artium attulisse videntur. 1803. — Idea medici ex Hippocrate. 1803. — Qvam necessariam philosophiæ cum medicina conjunctionem crediderint Græci. 1803. — Deæ Pacis cultus apud Romanos. 1804. — Gymnasticæ cum Medicina apud Græcos conjunctio. 1804. — Leschæ Græcorum. I.—II. 1804. — Mythi archæologici de insula Rhodo, quem Olymp. VII, 62—99 Pindarus inseruit, explicatio. 1804. — Athene Græcorum Hygia. 1804. — Festa felicitatis publicæ apud Romanos. 1805. (tilsammen anm. i Leipz. L. J. 1805, II. St. 84, S. 1329—32). — Minerva Romanorum Medica. 1805. — Imperatorum Romanorum seculo post Chr. 2do favor in literas literarumque doctores. 1805. — De lege Rullii, tribuni plebis, agraria. Disquisitio. 1805. — Epicedion in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *FridERICI*, Principis regionum Danicarum hereditarii. Prolusio metrica. 1806. (jvfr. Engelstoft's Univerf. og Skole-Annaler 1806, I. 131—38). — Ædes Honoris atque Virtutis apud Romanos. 1806. — Schola Burdigalensis in Gallia seculo p. Chr. natum quarto. 1806. (Engelstoft's Annal. 1806. I. 257—60). — Ritus, quibus philosophicarum imprimis artium cultores apud Græcos inaugurati leguntur. 1806. (oversat i Engelstoft's Annal. 1806. II. 125—33). — Qvomodo Oases Ammonie in Lybia a Græcis beatorum insulæ dici potuerint. 1806. (Udtog i Engelstoft's Annal. 1806. II. 133—36). — De Justitia s. Dike, atque de ratione, qua cultior antiquitas eam repræsentavit. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 76—80). — De Latinorum Vejove. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 114—116). — *Francisci Philephi* de literis humanioribus merita. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 239—43). — Fidei publicæ apud antiquos repræsentatio. 1808. (Engelstoft's Annal. 1808. I. 67—75). — Ver Romanorum sacrum. 1808. (Engelstoft's Annal. 1808. I. 328—31). — Causæ lætandi in boni Principis natalibus. 1809. (L. E. 1809, Nr. 2. — Blev siden, tilligemed P. E. Müller's Tale, udgivet paa Latin og Dansk, under Titel: Akademisk Høitidsact i Anledning af Kong Frederik Vilts Høiboldsdag den 28. Januar 1809. Kbh. 49 S. 4to). — De Aristogitone, oratore Attico avi Demosthenici. 1809. (L. E. 1809, Nr. 19). — Augurium Salutis apud Romanos. 1810. (L. E. 1810, Nr. 3). — De munificentia erga literas, et pietate nominatim *Molt-*

kiana, 1810. (Engelstoft's Annal. 1810. I. 250—53). — De *Erico Rufo*, Grönländæ seculo Xmo inventore. 1811. (Engelstoft's Annal. 1811. I. 82—89). — De Romanorum, qui religioni Christianæ nomen dederunt, Imperatorum Pontificatu Maximo. 1811. (Engelstoft's Annal. 1811. I. 235—50). — *De *Carolo Abbate*, Suæriæ regis Norvegici Historiographo. 1812. (Engelstoft's Annal. 1812, S. 68—76). — Qvomodo in sacrificiorum humanorum, a vicinis sibi tradito, instituto versati fuerint priuvis ab U. C. seculis Romani. 1812. — Mos populi Romani, nomina civium bene merentium carminibus sacris inserendi. 1813. — De duabus gemmis Christianis ex Musæo Monradiano. 1813. — De *Manuele Phile* Jambographo Græco, et duo anecdota ejus carmina. 1813. — De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis *ἑρποις λογοις* delineatis. 1813. — De Irenarchis, pacifico Asiæ magistratu Romano. 1814. — Antiquitates quædam, ex monumentis prisceis, præcipue ex gemmis musæi Münteriani et Monradiani illustratæ. 1814. — Epicedium in obitum Domini beatissimæ memoriæ *Christiani Septimi*, Monarchæ Augustissimi; versibus Aleaicis. 1814. (aftrykt tilligemed hans Mindetale (begge med dansk Oversættelse af R. F. Rahbek) i: Solennia funebria in memoriam Regis Christiani VII, p. 3—33; jvfr. *Udg. S. F. 3*, 1815, II. S. 432). — Epicedium in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *Friderici Christiani*, Ducis Slesvico-Holsatico-Sonderburgensis; versibus Asclepiadeis. 1814. (Dette Program og P. E. Müllers Tale (begge med dansk Oversættelse) samt Døtterskølers Cantate bleve siden af Universitetet foranstaltede udgivne i Samling. *Rbh.* 48 S. 4to). — *Páttur af Karli Vesala*. Res gestæ Caroli infortunati. Textus Islandicus nunc primum editus, latine versus et præfatiuncula instructus. 1815. — Describuntur tres Codices pergameni auctorum Latinorum ex Bibliotheca Kaas-Lehniana in Lollandia. 1815, c. tab. æn. (V. T. 1815, S. 355—57). — Prolusio metrica, in Solennibus Academicis, quibus celebrabatur festa Regis et Reginæ Daniæ ad regnum inauguratio. 1815. (indført i „Acta Solennia“ &c. 1815, p. 3—8). — **Brandkrossa Páttur*, cum versione et præfatiuncula. 1816. (øversat af R. F. Rahbek i „Danst Minerva“ IV. 1817, Juni, S. 47—58). — Doctrinæ Christianæ in libris Sibyllinis facies. 1816. (øvtr. i „Miscellanea Hafniensia, edid. F. Münter“, Tom. I. Fasc. I. 1816, p. 113—180, og i hans Prolusiones et Opuscula academica, vol. V. p. 1—66). — Epicedium in obitu beati *Nicolai Edinger Balle*, Episcopi Sialandiæ. 1816. (øversat af P. G. Fibiger i „Danst Minerva“ IV. 1817, Martz, S. 32—37; ligeledes er hans latinske Mindetale over Balle øvers. ved E. Nyboe sfb. S. 1—31; begge samlede aftrykte. *Rbh.* 1817). — **Páttur af Leif Össurarsyni*, cum versione et præfatiuncula. 1817. (øvers. af R. F. Rahbek i „Danst Minerva“ IV. 1817, Febr., S. 34—53). — De opusculo Aristotelico, *ἑναμέσσια ἀκούσματα* sistente, et de Codice ejusdem, manu scripto, quem servat bibliotheca Universitatis Havniensis. 1817. — Prolusio metrica ad indicenda Solennia Academica in Jubilæo Reformationis Lutheranæ. 1817. (indført i „Solennia Academica ad celebrandum tertium rei sacræ per Martinum Lutherum instauratæ Jubilæum“, p. 3—8). — **Páttur af Auduni Vestfrðska*, islandice et latine 1818. (øvers. af R. F. Rahbek i „Danst Minerva“ VI. 1818, Januar, S. 83—93). — De homocoteleutis Græcorum et Latinorum versibus. 1818. (The foreign Review and Continental Miscellany 1820, January, p. 57—73). — Vita *Joachimi Godsche Comitiss de Moltke*. 1818. (øversat, tilligemed hans Mindetale over Moltke, af R. F. Rahbek i „Danst Minerva“ VIII. 1819, Januar, S. 1—21, 26—56; begge samlede aftr. *Rbh.* 1819; jvfr. *V. T.* 1818, S. 808—16). — **Páttur af Brande Vermundarsyni* hinum

örva, cum versione et præfatiuncula. 1819. (øvers. af R. L. Rahbek i »Eiðflucen« 1819, Nr. 3, S. 20—23). — De *Johanne Sarisberiensis*. I.—III. 1819—20. — De *Marcello Sideta*, seculi post Christum natum 2di medico. 1819. — De Pegasi, equi coelestis, mytho Græco, qualis apud Scriptores veteres, et in priscae artis monumentis, præcipue in gemma Monradiana inedita, sistitur. 1819. c. tab. æn. — *Páttur af *Eigh Vandilsskaga*, cum versione et præf. 1820. (øvers. af R. L. Rahbek i »Fæðperuð« III. 62—77). — Explicatur Inscriptio Latina Romæ anno 1819 detecta. 1820. — *Páttur af *Oddi Ofeigssyni*, cum vers. lat. et præf. 1821. (øvers. af R. L. Rahbek i »Fæðperuð« IV. 5—16; jvfr. »Farpæ«, 2. Hærg. Nr. 7, af G. L. Baden). — Explicantur gemmæ nonnullæ augurales et mysticæ ex Musæo Monradiano. 1821. c. tab. æn. — Comparatio opusculi *Plutarchi περὶ εὐθυμίας* cum *Senecæ* de tranquillitate animi libro. 1821. — *Páttur af *Blóðeigli*, cum vers. lat. et præf. 1822. (øvers. af R. L. Rahbek i »Læðning i blandede Æmner« I. 338—50). — De Typhoniis, sive templis Typhoni sacris, Ægyptiorum. 1822. — Illustratur Lamina argentea figuram athleticam cum inscriptione Græca exhibens. 1822. c. tab. æn. — Anførte Programmer, med Undtagelse af de med * betegnede, ere samlede udfømne under Titel: *Pro-lusiones et Opuscula academica*, argumenti maxime philologici. Vol. I.—V. Havniae 1806—22, c. 4 tabb. æneis. (Engelstofts Annal. 1807. I. 116—20; Gøtt. N. 1807, S. 1572; 1818, S. 434; Allg. S. L. 3. 1810, Erggbf. Nr. 88; L. T. 1813, Nr. 36; Lit. Cenvers. Bl. Nr. 299, jvfr. »Dagen« 1826, Nr. 35). — Sögupáttur af *Hákoni Hárekssyni*, cum vers. lat. et præf. 1823. (øvers. af R. L. Rahbek, med Eilæg, i »Læðning i blandede Æmner« IV. 17—41, og af S. C. Michelsen i »Vorsgervennen« 1823, Nr. 8—11). — Symbolæ ad antiquitates Ægyptiacas ex Heliodoro. 1823. (jvfr. L. T. 1823, S. 367—68). — De libris Ciceronis de re publica. 1824. (L. T. 1824, S. 78). — Symbolæ ad antiquitates Æthiopicas ex Heliodoro. 1824. (L. T. 1824, S. 431—32). — *Gennadii* Constantinopolitani anecdotum de providentia Dei opusculum græcum. 1825. (L. T. 1825, S. 111; jvfr. Werlauff om det store kongl. Bibliothek, S. 357). — Prolusio ad sollennia inaugurationis Domus *Borrichii*. 1825. — De privatis Romanorum sacris. 1825. (L. T. 1825, S. 382—84). — De sacris et sapientia Æthiopum juxta Heliodorum. 1825. — Vas pictum Italico-græcum, Orestem ad Delphicum tripodem supplicem exhibens. 1826. c. tab. æn. (L. T. 1826, S. 90—93). — Prolusio metrica ad celebrandas festas nuptias Augustæ Regis filia *Wilhelmina Mariæ* cum Celsissimo Principe *Frederico Carolo Christiano*. 1828. (i »Sollennia Academica« 1828, p. 3—10). — Monumentorum Sicularum specimen I.—II. 1829. (jvfr. L. T. 1829, S. 92—94).

Udgav: *Diogen Laërtes*s philosophiske Historie, eller navnfundige Philosophers Levet, Meninger og finbrige Udsagn i ti Bøger. Af det Græske øversatte og med Anmærkninger øplyste ved B. Riisbrigh, efter Øversætterens Død til Trykken befordret. I.—2. Bind. Kbh. 1812, med Riisbrighs Portrait.

Eil Brug ved sine Forelæðninger har han i Kjøbenhavn i Octav udgivet: *Hesiodi Opera et Dies*. græce. 1803. — *Demosthenis Oratio adversus Leptinem*. græce. 1803. — *Lycurgi Oratio in Leocratem*. græce. 1803. — *Persii Satiræ*, ad recensionem Casauboni. 1804. — *Titi Lucretii Cari* de rerum natura libri sex. Ex recensione Bentlejo Wackefeldiana. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39). — Eil Sfo-ternes Brug: *Cornelii Nepotis Vitæ & Fragmenta*. 1811. (L. T. 1811, Nr. 26). — Commentariorum de Bello Gallico *Caji Julii Cæsaris* libri VII atque VIIIus A. Hirtio auctore. 1812. (L. T. 1812, Nr. 8). *Editio secunda*. 1826. (L. T. 1827

Nr. 20, 21; N. Aftenbl. 1826, S. 256). — *Commentarii de Bello Civili Caji Julii Cæsaris atque libri de Bello Alexandrino, Africano & Hispaniensi, incertis auctoribus*. 1813. (Æ. T. 1813, Nr. 39). — *Caji Crispi Sallustii Bellum Catilinarium atque Jugurthinum*. 1813. (Æ. T. 1815, S. 623—24).

I Forening med E. E. Werlauff udgav han: *Noregs Konunga Sögur*. Norste Kænger's Historie. Historia Regum Norvegorum. Tom. IV.—VI. (IV. o. u. T.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konunga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnúsar Lagabætirs Noregs Konunga etc.). Havnæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Som Fortale til 4de Tome strev han: *De Suerreri Regis Norvegiæ et trium proximorum ipsi successorum historia* (optrykt i hans *Prolusiones et opuscula academica*, vol. III. p. 231—308); ligeledes forfattede han Fortalen til 5te Tome: *De Historia Haconis dicti Senioris, Regis Norvegiæ* (optrykt i hans *Prolus. et opusc. acad.*, vol. IV. p. 177—212); og meddelte som Fortale til 6te Tome: *P. E. Müllerii Disquisitio de Snorronis fontibus et auctoritate*. Latine vertit *B. Thorlacius*. (særskilt trykt. Haunia 1820. Fol.). Været r. Æ. T. 1814, Nr. 16. 17; 1820, Nr. 7. 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilæri 1813, Nr. 63; G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; Allg. S. L. 3. 1816, Januar, Nr. 20; Revue française 1828, No. 9, p. 197; The foreign Review and Contin. miscellany 1829 No. VII.).

Medredacteur af de 3 første Bind af: *Journal for udenlandst Litteratur*. Kbh. 1810—12. 4to.

I Badens Universitets *Journal* (En dansk Reisesendes Beretning om afskillige tydske Bibliotheker, VI. 148—56).

I „Skandinavisk Museum“ (Bemærkninger over Benstabs-Ideens Skjæbne hos Grækerne, som et lidet Bidrag til Nationens Moralthistorie, 1803. I. S. 25—56. (oversat paa Tydsk iblandt hans Populære Aufssæge, S. 117—166). — I „Det Skandinaviske Litteratur-Selskabs Skrifter“ (Om de romerske Gølfeseters Natur og Hensigter, 1805. I. 335—81. (Æ. T. 1807, S. 248—51. — Oversat i hans Populære Aufssæge, S. 167—221); Om Sammenstuds- og Understøttelses-Selskaber i den græske Oldtid, 1806. II. 63—104. (Æ. T. 1809, S. 91—93. Overs. i hans Populære Aufssæge, S. 71—116); En nordisk Helt fra det 10de Aarhundrede, Thorgild, kaldet Orrabeens-Stiffens, Historie, oversat af det gamle Skandinaviske, med Indledning, 1808, S. 194—336. (ogsaa særskilt aftr.); Bemærkninger over de i Danmark endnu tilværende Hebenolds-Høie og Steensætninger, 1809, S. 107—72. (særskilt aftr. Kbh. 1809; oversat i hans Populære Aufssæge, S. 222—292); Om Chorsangene i det græske Lydspil, 1810, S. 337—98. (særsk. aftr. Kbh. 1811; oversat i Populære Aufssæge, S. 1—70); Om Ægyptens symboliske Oldminder, især om Pyramiderne, XVIII. 215—77. (særsk. aftr. Kbh. 1822); De gamle Ægypters Forestillinger om Underverdenen og Tilstanden efter Døden, XIX. 165—222. (særsk. aftr. Kbh. 1823); Om Salomons Tempels Indretning og Betydning, XXI. 181—230. (særsk. aftr. Kbh. 1825).

I „Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter“ (Om Evetampe i det hebeniske Norden, i Skrifterne for 1809—10, VI. Bd. I. S. 213—56. (særsk. aftr. Kbh. 1811. 4to, og overs. i Populære Aufssæge, S. 293—360). — I samme Selskabs: Philosophiske og historiske Afhandlinger (Om Chari-

terne, I. S. 95—150. (først. aftr. Kbh. 1821. 4to; anm. i Revue encyclopéd. 1824, Août). — Afhandling, betræffende den antike Fortælling: Hercules ved Skillevejen, s. P. C. Drsted's Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1828—32, S. XXXIX).

3 »Antiquariske Annaler«, hvoraf han har været Redacteur, (En mærkelig rund Steensætning i Christiansands Stift i Norge, I. 105—119; Fortegnelse over Abildgaard's Tegninger (af ham og B. H. F. Abrahamson), I. 147—68; Beretning om den snødeleste Runesteen, I. 278—92; Forerindring til S. Thorslacius's Forklaring over de flestvigtige Runesteene, II. 3—7; Hemsø-Monumentet, en mærkelig underjordisk Bygning paa Gulland, II. 376—87; Jælsborgske Oldmærkværdigheder, II. 388—409; Undersøgelse om de forskjellige Døbefade i de danske Kirker, III. 178—203. (Et Udtog i »Deutsche Alterthümer«, von Kruse, Bd. I. S. 4.; jvfr. Falc's N. Staatsb. Magaz. III. 575—77); Tillæg til Beretningerne om færøiske Oldsager, III. 305—17; Fortegnelse paa de Diesager, som fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiquariske Museum, af B. Thorslacius og C. J. Thomsen, III. 352—410; Samme fra 1. Jan. 1820 til 1. Juli 1823, af B. Thorslacius og C. J. Thomsen, IV. 159—266).

3 Rahbets »Hesperus« (In funere Pauli Lemmingii, II. 81—82).

3 Rahbets »Tritogenia« (Undersøgelse over en i det 12te Aarhundrede skreven Jælandske Historie, kaldet Flotsdælernes, eller Dropløgs Sønners, Helges og Grim's Saga. Forelæst i et Selskab den 16. Febr. 1816, i I. 161—224; jvfr. Oversigt ov. det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. for 1814—22, S. XIX).

De Carminibus mythico-historicis *Edda Sæmundinæ* (optr. i hans Prousiones et Opuscula academica, vol. V. p. 197—248), som Fortale til den af den Arna-Magnæanske Commission udgivne 2den Deel af »*Edda Sæmundinæ*«. Havn. 1818. 4to. (P. T. 1818, Nr. 35. 36; Gøtt. A. 1819, St. 102, S. 1009—19; »Hermed« 1820, St. 1. S. 116—229, af W. C. Grimm). — Fortale til den Arna-Magnæanske Commission's Udgave af *Laxdæla-Saga*. Havn. 1826.

Peroratio, omnium, ad honores academicos promotorum, nomine pronunciata, i *Acta Solennia* 1815, p. 74—76. (Optr. i Prousiones et opuscula academica, vol. IV. p. 117—22). — Oratio, qua sex Artium liberalium Magistros et Doctores philosophiæ creabat B. Thorslacius, i *Acta Solennia* 1817, p. 68—72. (Optr. i Prolus. et opusc. acad., vol. V. p. 287—96). — Oratio, i *Solennia Academica* in nuptiis Wilhelminæ Mariæ, 1828, p. 79—84.

Recensioner i »Lærde Efterretninger« og »Danst Litteratur-Lidende«.

Som Medlem af Commissionen for, isølge kongelig Befaling, at udarbejde en ny dansk Oversættelse af det Ny Testament, havde han Andeel i Commissionens 1819 udgivne Oversættelse af det Ny Testament; ligeledes deeltog han, som Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Ordbogs-Commission, i Udgivelsen af Dansk Ordbog, III. D. 2. S.—V. Deel. (R—N). Kbh. 1820—27. fl. 4to.

Thorslacius (Christian Peter), Nydanfortes ældste Broder; f. 1772 i Rolding; dimitteret 1789 til Universitetet fra Bor Fruc-Skole, og udmærket ved Examen Artium, ligesom i det paafølgende Aar ved den philologisk-philosophiske Examen; udnævntes i Juni 1792 til Alumnus paa

Borchs Collegium, og underkastede sig d. 23de Octbr. f. N. theologisk Attestats (Laud.); tog d. 28de Juni 1794 philologisk Embedsexamen med samme Udfald; blev derefter Collega (Hører) og d. 28de Decbr. 1798 Overlærer i det latinske Sprog ved Bor Frue=Skole i Kjøbenhavn; disputerede d. 29de Septbr. 1797 for Magister- og Doctorgraden i Philo-
sophien; blev d. 18de Marts 1803 Rector ved den lærde Skole i Nyborg; d. 14de Novbr. 1809 Rector i Kolding; d. 23de Septbr. 1817, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget. † 16de Februar 1834, ugift, i Ringkjøbing. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philolog. Candidater, S. 75—76; J. J. Fyhn Efterretninger om Kjøbstaden Kolding, S. 114).

De Hycosorum Abari diss. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1791. — *De Græcorum gustu Antiquitatis ambitioso*, virisque quorum erat monumentorum veterum memoriæ invigilare. Diss. inaug. ibid. 1797. (Gothaiske gel. Zeit. 1799, Nr. 44).

Thorlacius (Karen Ingeborg), en Datter af Kgl. Confessio-
narius Dr. Christian Bastholm (jvfr. I. 76) og Kirstine Marga-
retha Rothe; er f. d. 10de August 1793 i Kjøbenhavn; blev gift d.
3die Marts 1813 med Christian Ludvig Thorlacius (ovenanførte
B. og C. P. Thorlacius's yngste Broder), Assessor i Lands-Over- samt
Hof- og Stadsretten i Kbhvn (f. 1787, † 1° 1825, jvfr. Thaarups fæ-
drenel. Retrol. 1821—26, S. 398. 509; Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 9).

Lys og Skygge i Menneskelivets Historie. En Skizze. Udg. af P. E. Brünnich.
Kbh. 1826. (anonymt).

Thorlacius (Skuli Thórdarson), Sculo Theodori Th., f. d.
10de April 1741 paa Gaarden Teig i Fljótsblid under Mångarvalla Syffel
i Island, ældste Søn af Þórdur Brynjólfsson Thorlacius (en
Sønnesøn af Bistoppen i Skalholt Þórdur Þorláksson [Thorlacius], samt
kongelig Forpagter af det seculariserede Jordegods til Thykkvabai Kloster)
og Kristin Sigurðardóttir (en Datter af Syffelmanden i Arnes Syffel
Sigurður Sigurðsson og Malmfríður Einaradóttir); fød i 3 Vintre Under-
visning i Skalholt's Latinskole, og blev derpaa dimitteret til Kjøbenhavns
Universitet, hvor han tog den første Examen 1758, den anden Examen (og
Baccalaureigraden d. 30te Juli 1761), og den theologiske Attestats 1765,
alle med bedste Charakter; blev 1765 Alumnus paa Borchs Collegium og
Decanus paa Communitetet; 1768 Magister i Philologien; d. 17de Febr.
1769 Rector ved den latinske Skole i Kolding; d. 8de Januar 1777 Rector
ved Bor Frue=Skole i Kjøbenhavn; var efter Gerh. Schønings Død (1°
1780) i en kort Tid Archivarius ved det kgl. Gehejme-Archiv; blev d. 16de

August 1780 Justitioraad; d. 23de Decbr. f. N. Medlem af den Arna-Magnæanske Commission, og 1797 af den for de lærde Stoler nedsatte Commission; d. 4de Febr. 1803, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget som Rector fra 1ste Marts f. N. at regne. Var Vredsmember af det antiqvariske Selskab i London ($\frac{1}{2}$ 1789); ordentligt Medlem af det islandse Litteratur-Selskab (lærdøms-lista félag) 1779; Medlem af det Kongl. Danske genealogiske og heraldiske Selskab (1784); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{2}$ 1789) og af sammes Ordbogs-commission; af det Kongl. Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring (1793), og af det Scandinaviske Litteratur-Selskab. † 30te Marts 1815 i Kjøbenhavn. — *1770 Agatha Riisbrigh (f. 1711, † $\frac{2}{2}$ 1825, en Datter af Præsten til Veilby i Fyen, Hans Christian Riisbrigh). — (Biographi (ved P. E. Müller) i L. T. 1815, S. 201—4; Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 18—19; jøfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 26. 27. 28; Pétursson, Hist. eccles. Isl. p. 412—14; B. P. Kofod: Mindetale over Justitioraad og Rector Skule Theodor(i) Thoralacius, ved hans Jordefærd den 5te April 1815. Kbh.; J. J. Fyhn Efterretn. om Kjøbstaden Kolding, S. 113; L. T. 1829, S. 731; Worms Breve til Nyerup i Møllers R. theol. Bibl. XIX. S. 190, 97. — Portrait: J. Fyhn pinx., O. Bagge sculpsit, foran 3die Bind af Engels-toft's og Møllers Histor. Calendar, 1817).

Dispp. Hafn. 4to: *a)* De Infinito. 1762. *β)* De Lingva humana. 1765. *γ)* De Mundo. 1766. *δ-ε)* De animæ per mortem Cataracta. part. I.—II. 1767—68. — *Eusebie triumphans*. Hafn. 1774. 4to. (ogsaa aftrykt i de samme Aar i Gølle udkomne Acta academica occasione nuptiarum Principis Hæreditarii Friderici et Fredericæ Sophiæ, p. 67—73; jøfr. Krit. Journ. 1776, S. 150). — *Antiquitatum borealium* Observationes miscellanæ. Specimina I.—VII. Hafn. 1778—99. (udkom som Skoleprogrammer; jøfr. „Hermes“ 1820, Et. 1. S. 2—4; M. f. L. IV. 265). Heraf handler det første Specimen De Veterum maxime Borealium historia et poesi, earumque usu et ætatibus. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 2dum indeholder Håkonar Qvída *Sturlu Þórdarsonar*. island. et lat. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 3tium: De *Hudana* Germanorum gentilium Dea. (L. E. 1782, S. 646). Specimen 4tium: Borealium veterum Matrimonia (udkom først stykkevis i Skoleprogrammer, men havde ogsaa med Tractattitel: Borealium veterum Matrimonia cum Romanorum institutis collata ex monumentis historicis magnam partem ineditis illustrata. Hafn. 1785; jøfr. L. E. 1784, Nr. 31). Specimen 5tium: Grotte-Sangen island. dan. et lat. (r. af Gråter i Jen. L. J. 1796, Nr. 80, og af ham metrisk overfat paa Tydsk i hans „Jdunna und Hermode“ 1812, Nr. 52). Specimen 6tium: Ethnici in laudem Thori pæanis, vulgo *Höstlang* dicti, Fragmenta duo islandice et latine, cum explanatione mythico-philologica. (udførlig anmeldt i Magazin encyclop. 1800, Tom. III. No. 19). Specimen 7tium: a) De Thoro, Geirrodgardos profecto; Mythus Eddæ Snorrianae. isl. dan. et lat. b) Thorsdrapæ, sive de eadem Gigantomachia Thori Geirrodiana carminis fragmentum continuum, autore *Bilivo Gudrunæ filio*,

Seculi Xmi poeta. isl. dan. et lat. c) Ejusdem autoris reliqua, quæ in Edda supersunt, fragmenta poetica. island. dan. et lat. (Specimen VI. & VII. med fælles Titel: Fragmenta *Höstlangæ & Thorsdrapæ*, ethnicorum a seculo IXno & Xmo carminum, ex Edda Snorr., codd. regio & Worm. membranceis, aliisque chartaceis nunc primum edita, versionibus et notis illustrata. Haun. 1801). — *Heims Kringla*, edr Noregs Konúnga Sögur af *Snorru Sturlusyni*. island. dan. et latine. Tomus III. Hafniae 1783. fol. (L. E. 1787, Nr. 11, 12, 13). Om hans Andeel i den 1813 udfomne 4de Tome, see Fortalen til samme, p. XXXVI—VIII; jvfr. Melsted, Vidensk. Selsk. Historie, S. 107.

3 „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter“ (Om det gamle nordiske Lovsprog, samt nogle derudi forekommende Ord især om Hemsærth og Tilgave, i Ny Saml. IV. 169—218; jvfr. L. E. 1794, Nr. 37; G. L. Vadens histor. Bibl. S. 210).

3 „Skandinaviisk Museum“ (Tillæg til Ækerblads Afhandling om Marmorkeyonet i Venedig, 1800, IV. 12—13; Reget om Thor og hans Hammer, de dermed beslagtede ældste Vaaben samt de saa kaldte Stridshamre, Offerknive og Tordentiler, som findes i Gravhøie, 1802. S. 4. S. 1—67 og S. 5. S. 1—53; jvfr. Kiel. L. 3. 1808, Nr. 32; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 191—2).

3 „Antiquariske Annaler“ (Udførligere Undersøgelse om Skriften og Symbolerne paa den Snødelevste Runesteen, I. 293—322 (med Tegning, Tab. IV. fig. 3); Forklaring over de i Lovisenlunds Høve opsatte stedsigtede Runestene, II. 7—33 (med en kort Forerindring af B. Thorlacius, sstb. S. 3—7).

3 Halleens „Theolog. Maanedsskrift“ (Epicedion in obitum Frederici, Principis regionum Danicarum Hæreditarii, i VII. 126—31).

Et latinsk Sendebrev til Lurderph, i L. T. 1815, S. 205—6.

Som Medlem af den Arna-Magnæanske Commission skrev han 1787 Fortalen til 1ste Tome af Sæmunds Edda, og 1809 skrev han den foran Njálssaga.

Thorláksson (Jón), f. d. 13de Decbr. 1744 i Selárdal i Arnarfjord, Vardastrands Syffel, i Jølands Vester-Amt, Søn af Þorlákr Guðmundsson, Capellan og siden Præst til Selárdal 1735—49 († 1772), og Guðrún Tómasdóttir; blev i Foraaret 1763 dimitteret fra Skalholt Skole; 1768 Capellan og snart efter Sognepræst for Saurbæ Menigheder (Stadarhóll og Hvoll) i Dale Syffel; 1772 til Etad i Grunnavik i Norðer-Issefjords Syffel, og 1788 til Vægisá i Þjffjords Syffel. † 21de October 1819. — *Margræt Bogadóttir (f. 1751 paa Hrappsey, † 1½ 1808, en Datter af Þogi Benediktsson paa Hrappsey og Þrúður Bjarnadóttir). — (Jvfr. Ágrip ævisögu Jóns prests Þorlákssonar i hans samlede Digte (Ljóðabók) II. S. XVII—XI; Forerindringen til hans islandske Oversættelse af Milltons Paradise lost, S. 6—8; M. f. L. I. 533—34; Mackenzies Travels in the island of Iceland. Edinburgh 1811. p. 298; Hendersons Iceland. 1818. Vol. I. p. 98 sq.; Møllers Theol. Bibl. XVI. 171—73; Dst's „Materialier“, S. 752).

Nokkur *Tullins* Kvæði, med litlum víðbætur ænnars efnes. Hrapsey 1774. Öplagte paany með Tillæg. ibid. 1783. — *Tilraun um manninn*. (Pope's Essay on man, översf. paa ísland. Vers). Leirárgörðum 1798.

Ens enska skálds, *J. Miltons, Paradisar-missir*. Á íslenzku snúinn. Kaupmannahöfn 1828. Udg. af det íslandske literaire Selskab ved P. Guðmundsson og P. Helgason, befestet af J. Death. (Heraf ere de tre første Bøger tidligere trykte i „Íslenzka Lærdóms-Lista Félags Rit“ XIII., XIV., XV. B. — Denne Översættelse er r. i Naef's Literaturbl. Nr. 20. 21; M. f. L. I. 532—43, af Finn Magnúsen; jvfr. Art. F. Magnúsen (II. 209).

F. G. Kloppstocks Messias, einn hetjudiktur um endrlausnina, af Þýzku á íslenzku snúinn. I.—II. Deild. Kaupmhn. 1831—38. (udg. af det ísl. Lit. Selskab).

Íslenzk Ljóðabók Jóns Þorlákssonar. Fyrri deild. Kaupmhn. 1842. Síðari deild. Prentað á kostnað Þorsteins stúdents Jónssonar. ib. 1843.

Ti Psalmer i den ny íslandske Psalmebog, og to tilføjede S. Paulsens íslandske Översættelse af Faust's Sundheds-Catechismus, 1803. (jvfr. L. E. 1808, S. 187—89). — Et Taffigelsesdigt til det Engelske Bibelselskab, i E. Hendersons: Fácín Ord um Uppruna og Útbreidslu þeirra svo kölludu Bibliu-Félaga (Kaupmhn. 1815), og i Account of the proceedings of the bible Society, London 1816, pag. 55—58; síðen aftrykt með latínsh og engelsk Översættelse i Anhagnet til Hendersons: Iceland T. 2. London 1818, síðen ogfaa trykt i Calcutta i Ostindien. — Desúden enkelte Smaadigte i Minnisverd Tidindi 2 B., Kvöldvökur, Vinagledi, Klausturpóstur, Sagnablöd, Gaman og Alvara 1.—2. H. (2den Bog af hans „Saga om Hatten“, i síðnævnte Tidsskrifts 2det Hefte, er översf. i Nahefs „Tilskueren“ 1819, Nr. 26).

Thornam (August Wilhelm), f. 1813 (døbt $\frac{8}{6}$ f. A.) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Frederik Thornam (ældste Søn af Præsten til Drølev og Bjerre i Sjælland, Jacob Thornam og Ulrica Catharina Fischer) var Cancelliraad og Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforsikrings-Societet, og gift med Elise Maria Eysen; blev 1831 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerbydsskole; tog i Efteraaret 1837 Examen ved det Kirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1839 Skibschirurg, og 1840 Överskibschirurg paa Corvetten „Flora“; d. 11de April 1841 Överskibschirurg paa Linieskibet „Christian den Ottende“; fik d. 2den Maj f. A. Titul og Rang som Reserveschirurg; blev f. A. Compagnischirurg ved jydsk Jægercorps og erholdt d. 13de Septbr. f. A. Bataillonschirurgs Charakter; ansattes fra 1ste Juli 1842 som Underlæge ved Vingarden tilføds, ved hvilken han 1848—50 var constitueret som Överslæge; udnævntes d. 13de Septbr. 1848 til Ridder af Dannebrog. — * Mathilde Cathinka Petit, en Datter af Bogholder og Kasserer ved det almindelige Brandassurance-Compagni, Charles Petit og Cathrine Sophie f. Fiedler.

Blade af en Læges Dagbog, udgivne af Th. Manro. I.—II. Deel. Kbh. 1838—40. (Berl. Tid. 1838, Nr. 230; „Søndagen“ 1838, Nr. 28; 1840, Nr. 23).

Dr. Harrisons (Dr. Warrens) Lægevidenskabelige Noveller. Paa Dansk udgivne af en Læge. I.—II. Samling. Kbh. 1840.

Lægebog for dem, som ikke kunne faae betimelig Lægehjælp. Kbh. 1843. 2det Dplag. ibid. 1844. 3die Dpl. ibid. eod. (J. f. L. o. R. I. 1843, S. 105—6; Kbhpost. 1843, Nr. 57).

Det menneskelige Legemes Pleie, en almindelig Diætetik af N. Göfchen. Oversat med enkelte Tilfætninger og Bemærkninger. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 126).

Bivouakliv i 1850, Skizze af N. T. Kbh. 1851. — Skizzer fra Feltlivet i 1850. ib. eod. (Berl. Tid. 1851, Nr. 70). Anden Samling. ib. eod. (Kbhpost. 1851, Nr. 106).

Medudgiver af: Tidsskrift for populær Naturvidenskab. 1.—3. Hefte. Kbh. 1848—49, m. 1 Kort og 5 Træsnit. (Heri af ham: Hjernen som Sjæleorgan; Hjertet og Kredsløbet; Den dyriske Varme).

I »Ugeskrift for Læger« 2den Række (Et Par Ord om Diets Vandvædske, II. 122—26 (jvfr. sfb. S. 383—86, af S. Lehmann); Gjenivar til Distriktslæge Lehmann, sfb. S. 418—19; Variolæ congenita, Brudstykke af en Prisaafhandling, tilkjendt Accessit, IV. 97—107; Syphilis neonatorum, ligeledes, IV. 301—19; Anmeldelse af C. J. Kayser »Om Selsmord i Kongeriget Danmark«, IV. 385—95; En Erklæring af Sundheds-Collegiet, VIII. 245—55; Til Redactionen af Bibliothet for Læger, XI. 110—12 (jvfr. sfb. S. 133—36, af S. Selmer); Brandstiftelsestriften, XII. 113—172).

I »Bibliothet for Læger« (Anmeldelse af S. Selmer »Almindelige Grundsatninger for Daarevæsenets Indretning«, i XLV. (N. R. Bd. 15.), S. 205—17, jvfr. 3. R. I. 186—90, af Selmer).

I »Journal for Litteratur og Kunst« (Anmeldelser af: Hjaltekin »Bandkuren«, I. 25—42; Haugsted »Læren om Diets Sygdemme«, I. 265—78; Om populære videnskabelige Skrifter, II. 193—209; De skandinaviske Naturforskeres fjerde Møde, III. 3—13).

I Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (Anmeldelse af: »En Sygehistorie, fortalt af en Læge«, i II. 45—54).

I »Fædrelandet« (Selvbet »Hygea, 1847, Nr. 94—95; Et Par Ord om »Stilling«, 1849, Nr. 5). — i »Den Berlingske Tidende« (Breve til Hjemmet, 1845, Feuilletonen; Aabent Brev til mine Colleger i Armeen, 1851, Nr. 17). — i Häfers »Repertorium f. d. ges. Medicin« (Forskjellige Artikler fra de nordiske medicinske Tidsskrifter). — (Revid.)

Thorning (Laurig).

Smaa digte i A. J. Høst's »Miniaturbibliothet for Morstabslæsning« (V. 23. 47. 94; VI. 96; VII. 48. 120; IX. 23. 118; X. 71), og i »Nyt Miniaturbibliothet for Morstabslæsning« (I. 144; II. 23. 95).

Thornsohn (. . . . .).

Guld- og Sölv-Legering. En Haandbog for Guld- og Sölvarbeidere. Aarhus,

1820. 8. — Anvisning til Gulds- og Sølv-Regning, oplyst med Forklaringer og Exempler; tilligemed Regerings- og Mynt-Tabeller. Horsens, 1835. 4to.

Thornum (Niels J. R.), Seminarist fra Borris; Skolelærer i Gaaſe District, Ekfjærbæk Sogn i Tørringlehn under Ribe Stift.

Andagtsſange, cenfoldigen krydret med Bibelens egne Ord. Haderslev, 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 128, af J. E. Lindberg).

Kortfattet Lærebog i Geographien. Haderslev 183*. 3die Dpl. ibid. 1842.

Øvelse-Bog for Skoleungdommen. Eller kortfattet Danſt-Sproglære. Haderslev. 1841.

Dagbog, det er Hverdags ægte Smaaaperter for Smaa-Børn eller Smaa-Engle paa Vejen til Evigheden. Haderslev, 1842.

Foræring til lærvillige Børn, indeholdende Sententser af Guds Ord med korte Rimvers. Haderslev, 1843.

J „Dannevirke“ (For Sandheden lade sig høre? III. Nr. 64; Forældres Minde (et Digt), X. Nr. 69).

Thorpe (Benjamin), en Engländer; opholdt sig nogle Aar i Kjøbenhavn.

A Grammar of the Anglo-Saxon Tongue, with a praxis by *Erasmus Rask*. A new Edition enlarged and improved by the Author. Translated from the Danish. Copenh. 1830. („The Times“ 1831, 6. Jan.; The literary Gazette 1831, June; The Foreign Quarterly Review No. XXI. 1833. January, p. 227 sq., jøfr. *l. l.* 1833, S. 301—4).

Thorsen (Peder Goth), fød d. 7de August 1811. Hans Fader var Thor Thorsen, Borger i Varde (f. sammesteds $2\frac{2}{3}$ 1785, † der $\frac{3}{4}$ 1848), hans Moder Catrine Elisabet Goth (f. i Gammel Haderslev $1\frac{2}{3}$ 1784, † i Varde $3\frac{1}{3}$ 1850). Blev, efter nogen privat Undervisning i sin Fødeby, sat i Ribe Cathedralſkole og dimitteredes til Universitetet derfra af Rector Thorup 1828. Tog i Octbr. 1832 Exam. theol. (Laud.). Havde Plads paa Valkendorfs og Borchs Collegier. Blev d. 13de Juli 1833 anden Underbibliothekar ved Universitets-Bibliotheket og d. 23de Oct. 1839 første Underbibliothekar og derved tillige Bibliothekar ved den Arna-Magnæanske Haandſkriftſamling. Foretog med offentlig Understøttelse en videnskabelig Rejse i Sverrig og Tydſkland fra først paa Sommeren 1845 til Foraaret 1846. Medstifter af det nordiſte Literaturſamfund 1847 og siden den Tid Medlem af Samfundsråadet. Blev, efter Profesſor Maddig, d. 2den Oct. 1848 Universitets-Bibliothekar. — * $1\frac{1}{2}$ 1848 Anne Caroline f. Debell, Datter af afd. Jens D., Borger i Varde, og Johanne Catrine f. Poulsen.

Beskrivelse og Forklaring af den søndervissingske Runesten. Kbh. 1839, med 1 Træsnit. (Ann. af Repp i Kbhyposten 1839, Nr. 314 og af D. G. Monrad i Fædrel. 1840, Nr. 108). — Er oversat paa Tydſk af U. G. Masch med nogle Be-

mærkninger af Vifch i de af denne udgivne Jahrbücher für mecklenburg. Geschichte, 12. Jahrg. Schwerin 1847, og ogsaa derfra særskilt aftrykt. Desuden er Hovedindholdet af Skriftet gjengivet paa flere Steder.

Sagan af Hrafnkeli Freysgoða, udg. af P. G. Thorsen og Konráð Gíslason. Kbh. 1839. (Anm. af N. M. Petersen i Fædrebl. 1840, Nr. 135, og bedømt af Samme i Tidsskr. f. Litt. og Kr. IV, 167—98; samment. Fjölnir 1843, 66—67). Oversattes herefter af E. C. Müller i »Dannebrog« 1841, Nr. 26—27. Sagaen udgaves 2den Gang, som første Stykke af Nordiske Oldskrifter udg. af det nordiske Litteratursamfund, af R. Gíslason alene med Oversættelse af N. E. Westergaard. 1847.

Valdemars søllandske Lov tilligemed Absalons søllandske Kirkelov. Kbh. 1851, (i Skrifter udg. af det nord. Litteratursamfund), ogsaa med Titlen: Danmarks gamle Provindslope, I.

Meddelelser til N. M. Petersens Danmarks Historie i Hedenold, 3. Bind, 1838, om de danske Runemindesmærker; til Holbergs Comedier I. Bd. 1843, navnlig med Hensyn til det 4de Stykke; til Finn Magnusens »om tvende hidtil næsten ubekjendte Runestene i Nørre-Jylland« 1845, i Antiq. Tidsskrift 1843—45; til Wegeners hist. Efterretn. om And. S. Wedel, 2. Udg. 1847.

Større Bidrag til P. N. Thorus's som Indbyggelseskrifter 1830 og 1837 udgivne Efterretn. om Ribe Stole; til Wedel-Heinens om Barde Kjøbslab i den af Adler udg. Ribe Maanedstidende for 1839.

Medudgiver tilligemed M. Hammerich og R. Gíslason af: Beretning om Gravmælet over Professor R. Rask, med 2 Steentryk. Kbh. (1813). 4to. — (Revid.)

Thorsteinsøn (Arne) var Sognepræst først til Hof i Bopnassford 1782 til 1791, siden i Túngu fra 12te Marts 1791, og fra 1789 til 1809 tillige Provst i Norder=Mule Provsti under Jælands Øster=Amt. † 12te October 1829.

Elisögu-Ágrip Péturs Þorsteinsonar, forðum Sysslumanns i Nordurparti Múla-Sýsslu, samid árid 1815 edur 20 árum frá andláti hans. Kaupmannahöfn 1820. 35 bls. 8.

Thorsteinson (Bjarni), f. d. 31te Marts 1781 paa Gaarden Saubhuönes i Vester=Skaptafells Syffel under Jælands Sønder=Amt, Søn af Bonden Þorsteinn Steingrímsson (Morbroder til Biskop Steingrím Johansen) og Guðríður (Datter af Bjarni Nikólasson, Syffelmand i Skaptafells Syffel); dimitteredes 1800 fra Reykjavík Skole, og blev Student ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1804 (inscriberet 77 f. A.); underkastede sig i October 1807 den latin=juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1810 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1807 Volontair i 2det nordensjældske Comptoir under Rentekammeret; d. 2den Juli 1808 Copiist i Comptoiret for de danske Matrifelsager, og d. 2den Septbr. 1809 i 1ste nordensjældske Comptoir; d. 10de Juni 1811 Fuldmægtig i 1ste søndensjældske Comp=

toir, derefter (udnævnt $1\frac{1}{2}$ 1814) i det efter Afstillelsen fra Norge, ved Resol. $1\frac{1}{2}$ 1814, fra 1ste Januar 1815 oprettede Comptoir for islandske, færøiske og grønlandske, samt bornholmste og laurvigste Sager; fungerede som Secretair i den under 5te Marts 1816 nedsatte Commission angaaende en Frihandel i Island, og blev d. 28de Septbr. 1816 udnævnt til Secretair; var een af Stifterne og Formand for det Islandske litteraire Selskabs Afdeling i Kjøbenhavn 1816—19, og 1820—21 (Vresmedlem siden 1826); blev 1819 tillige Auditeur og Lærer i Rettslære og Moral ved det kongl. Societets-Corps (entlediget $1\frac{1}{4}$ 1820, fra $\frac{1}{2}$ 1821 at regne); d. 29de Septbr. (Resol. $2\frac{3}{4}$) 1820 anden Assessor i den islandske Lands-Doverret; fik d. 17de Oct. 1820 Afgang til Cancelliets Archiv for at samle de Lovbestemmelser, som angaae Justits- og Politivæsenet i Island; blev d. 5te Maj 1821 Amtmand over Islands Vester-Amt; var 1823—24 constitueret Stiftsamtmand; udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Dannebrog; blev Medlem af den under 26de Marts 1834 nedsatte Commission angaaende Islands Handel og oekonomiske Forfatning (hvis Resultater vare Plak. 9. Marts, Fdg. 30. Marts og Plak. 28. Decbr. 1836); var ligeledes Medlem af den ved kongel. Resol. 22de Aug. 1838 anordnede Commission af islandske Embedsmænd til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender, og deltog i begge dens Sessjoner 1839 og 1841 (s. Tidindi frá Nesdardarfundum islenskra embættismaanna. Kh. 1842); blev d. 10de Juni 1841 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæberstegn; d. 8de Marts 1843 Conferenceraad; deltog (ifølge kongelig Udnævnelse $2\frac{3}{4}$ 1843) i det islandske Althing 1845, og valgtes til dets Formand; blev d. 18de Septbr. 1846, efter Ansøgning, i Naade entlediget som kongelig Deputeret i dette Thing, og d. 2den Marts 1849, ligeledes efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Amtmand; d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved fgl. Resol. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandske Forsamling (entlediget efter Ansøgning $1\frac{1}{2}$ 1850). — * Þórunn, ældste Datter af Biskop Dr. Hannes Finnsson og Valgerður Jónsdóttir.

Om kongelige og andre offentlige Afgifter, samt Fordebogs-Indtægter i Island. Kbh. 1819. (V. T. 1820, Nr. 32, 33).

Om Islands Folkemængde og oekonomiske Tilstand siden Aarene 1801 og 1821 til Udgangen af Aaret 1833. Kbh. 1834, med 2 Tabeller. („Fjölnir“ I. 95—96; II. 47; Kbhpost. 1833, Nr. 54, 55, af B. Schøving; samt S. 226—7, 241, 48, 60, 68).

Auglýsing um Vesturamtsins opinbera búskapar fjársjód fyrir Árin 1827 til 1839 úrgéfin af stjórnendum ens samna Amtmanni B. Thorsteinson og Sýsslumanni S. Schulesen. Vidéyar Klaustri, 1839. 16 bls. 8. („Fjölnir“ VI. 61—62).

Ágrip af Vestur-Amtsins Jafnadar-Sjóds reikningum fyrir árin 1822—1842.

Kaupmhsfn. 1843. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1845 og 1846. Reykjav. 1847. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1847 og 1848. Reykjav. 1849. Fol.

Ágrip af Hallbjarnareyrar hospítals reikningum, fyrir árin 1822 til 1843, útgefið af *Steingrímí Jónssyni* og *B. Thorsteinson*. Viðeyar kl. 1844. 10 blss. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1844 og 1845, gefið út af *B. Thorsteinson* og *A. Helgasyni*. Reykjav. 1846. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, gefið út af *H. G. Thordersen* og *B. Thorsteinson*, Reykjav. 1849. 4to.

Auglýsing um *Vestur-amsins Búnadar-sjóð* fyrir árin 1841, 1842 og 1843, útgéfin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteinson*. Viðeyar Klaustri, 1844. 16 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1844 og 1845, samin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteensen*. Reykjav. 1846. 8 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, samin af *B. Thorsteinson* og *P. Sivertsen*. Reykjav. 1849. 7 bls. 8.

Skýrsla um *Vestur-amsins almenna bókasafn*, af *B. Thorsteinson* og *P. Péturssyni*. Reykjav. 1847.

3 „*Íslensk Sagnablið*“ (Utsigt over Jælands Historie fra 1805 til 1818, af ham og *A. Helgason*, i 2. D. 1818).

3 Collins „*For Historie og Statistik, især Jæbrelandets*“ (Om den Jærbæffe Handels Tilstand i ældre og nyere Tider, samt om denne Handels Frigivelse. Op læst i Landhuusholdnings-Selskabet, den 14. Februar 1821, i 1. 37—92).

3 „*Nye landoeconom. Tidender*“ (Om Kjøkkenhaver og Havedyrkningens Udbredelse i Vesteramtet i Jæland, af Skrivelser til det kgl. Landhuusholdnings-Selskab, 1824 og 1827, i VII. 243—46, 247—48; Meddelelse, i Udtog, om den islandske Bygningsmaade, sfb. S. 273—79).

Han forfattede Fortæller: til den af det islandske litteraire Selskab udgivne *Sturlunga-Saga* edr *Íslendinga-Saga* hin mikla. I.—II. B. Kaupmhsfn. 1818.—20. 4to. (F. T. 1820, Nr. 28; Gøtt. A. 1819, S. 1229—30); til *Jón Espólins* Íslands *Árbækur* i sögu-formi. I. D. Kaupmhsfn. 1821; til *Gudmund Jónssons* Safn af Íslenskum orðskviðum. Kphfn. 1830; ligeledes til den af ham gjennemfete, forberede og forøgede *Ælisaga Jóns Eyrikssonar*, Konferenzråds o. s. fr., samantekin af *S. Pálssyni*. Kphfn. 1828.

Ogsuden nogle Smaastrykker indførte i periodiske Skrifter.

Thorsteinsøn (Guttormur). blev 1797 Capellan, og d. 1ste Octbr. 1805 Sognepræst til Hof i Bopnassfjord; derefter tillige Vice-Provst og siden virkelig Provst i Rorder-Mule Provsti under Jælands Nord- og Øster-Amt. † 1848. — *1798 Ddbný Guttormsdóttir, Datter af Guttormur Hjorleifsson, Syffelmand i Mula Syffel, og Björg Péturedóttir.

Uddrag af en Indberetning til Commissionen for Oldsager, dat. 3. Septbr. 1811 i „*Antiquar. Annaler*“ IV. 361—62.

Thorstenen (Jón), Jón Thorsteinsøn, f. d. 7de Juni 1794 i Hunavatus Syffel i Jæland, Søn af Bonden Þorsteinn Steingrímssøn

son og Margræt Jónsdóttir; dimitteret til Universitetet fra Besæstabs Skole 1815; tog d. 2den Juli 1819 medicinsk Embedsexamen („Laud. unanimi consensu“); blev d. 17de Decbr. (Resol. $\frac{1}{2}$) f. N. Landphysicus i Jöland, samt Distriktslæge i Borgarfjords, Kjöse og Gullbringe Syffeler under Sønder-Amtet; d. 19de Marts 1842 Juslitsraad (med Rang i 5te Kl. Nr. 3); d. 23de Septbr. 1843 Suppleant for de verdslige Medlemmer af det islandiske Althing; erholdt d. 28de Marts 1847 den philosophiske Doctorgrad fra Universitetet i Marburg. Er Medlem af det islandiske litteraire Selskab siden 1816 og Voresmedlem siden 1846; Medlem af det kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn og af flere udenlandske videnskabelige Samsund. — * $\frac{2}{3}$ 1821 *Elin Stephensen* (f. $\frac{2}{3}$ 1800, næstnyngste Datter af Amtmand Stephán Stephensen og Martha Maria f. Holter). — (Jvfr. *Callisens Medicin. Skriftsteller-Lex.* XIX. 228; XXXIII. 29; „Søndagen“, Følgeblad til „Dagen“, 1838, Nr. 1).

Um *Cholera landsarsótt*, eptir ritum því viðvikjandi frá því konúngl. Heilbrigðisráði i Kbhöfn, Viðeyjar kl. 1831. 15 blss. 8vo.

Stutt og einföld ávísan um meðhöndlun *Qvef-landsarsóttar*. Viðeyjar kl. 1831. 16 blss. 8vo.

Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regie scientiarum Danicæ edita. Fasc. II.: *Observationes Thorstensenii* a 1. Jan. 1823 ad 1. Aug. 1837 in *Islandia institutæ*. Hafn. 1839. 4to. (Berlin. Jahrb. für wissensch. Krit. 1840, I. 852).

Fácinar Athugasemdir um *Kúa-bólusetningu* og *Bólusótt* fyrir Almúga á Íslandi. Prentað á opinberan kostnad. Viðeyjar Klaustri, 1840. 15 blss. 8.

Hugvekja um *Meðferð á ینگbörnum*, samantekin handa mæðrum og barnfóstrum á Íslandi. Reykjavík, 1846. 115 blss. 8. (Bibl. f. Læger XLV. (N. N. Bb. 15.) S. 455—62, af J. J. Hjaltalin). Afstrykt með Fortæle (29. Nov. 1845) i *Búnaðarrit Suduramtsins Húss- og Bústjórnar-félags*. II. B. 1. D. blss. III—VII og 1—115.

Um *skadsemi áfeingra drykkja*. Reykjavík, 1847.

Stuttur leiðarvísir um hvernig skuli fara með *meslinga sótt*. 1849. 6 blss. 8vo.

Leiðarvísir, sem segir fyrir um meðferð á *austurlanda Kólerusótt*, snúin á islenzku eptir riti frá Heilbrigðisráðinu i Kaupmannahöfn. (1849). 6 blss. 4to.

Barometer- og Thermometer-Fagtagelser fra 1820 til 1825, i *P. C. Drstedes* Overfigt ov. det kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. XXIX—XXX., XXXII. — Bidrag til Jölands Climatologie, i *Sammes* Overfigt for 1845, S. 65—66.

I „Bibliothek for Læger“ (Nogle Bemærkninger om den Jölandske Spebdalsskib; læst i det kgl. medic. Selskab, d. 6. Mai 1830, i XIII. 91—106. (Ud- tog i *Verfon und Julius Magaz.* der ausl. Litteratur d. gef. Heft. XXI. (Bd. 1.), 1831. Jan. u. Febr. S. 119—26, og derfra i *Summar. der Medicin* 1831. Bd. 2. S. 238—40); Om Rytten af rød Skræppe — *Rumex acutus* — som et Huus- middel mod flere Sygdomme, sftb. S. 231—33. (overs. af J. F. W. Nebermann

i Ruff's Magazin, f. d. gef. Heft. Bd. 44, S. 498—500; Udtog i Casper Krit. Repertor. der Heilk. Bd. 30. (Bd. 10). 1831. S. 1. S. 121—22, og derfra i Summar. der Med. Bd. 1. 1832. S. 69—70; Kleinert's allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 124; Udbrag af hans Hoved-Medicinal-Indberetning, i XXVIII. 293—95; Praktiske Sagttagelser (1. Helbredelse af en 6 Ager's Tetanus opisthotonus. 2. Sydatider og Entozver i Leveren — Helbredelse. 3. Et indflemmet Lyffebrød størstedelen lægt ved Naturen. 4. En Hydrops saccatus Mammæ), i XLII. (N. N. Bd. 12), S. 270—77).

3 „Klaustur-pósturinn“ (Um heilnæmi mjólkur og mysu, 1821. bls. 177—180).

3 „Sunnan-Pósturinn“ (Um fingramein, 1835, bls. 26—31; Stutt ágrip um helstu og almennustu heinbrót á Ullimum, 1835, No. 11. 12; Um Barnabólu og Kúabólu, 1836, No. 7).

3 „Lanztidindi“ (Um barnaveiki, 1. Ár. bls. 8. 12; Veðráttufar í Reykjavík, sst. bls. 28. 32. 40. 48. 56. 64. 72. 84. 100; II. ár. bls. 108. 116).

3 Schumacher's „Astronomische Nachrichten“ (Udtog af en Skrivelse fra ham til H. C. Drstel, i Bd. I. Nr. 14, S. 223—24).

3 „Mémoires de l'Académie Royale de Médecine de Paris“ (Tractatus de morbis in Islandia frequentissimis. (In mense Jan. anni 1837 conscriptus), T. VIII. 1840. P. 2. p. 23—55; særskilt aftr. Parisis, 1840, 8.).

Han har forfattet Anmærkninger i Jóns Péturssonar „Lækningabók“. Kaupmuhln. 1834.

Thortsen (Adolph Ditlev), Bogholder; blev 1832 Secondlieutenant, siden karakteriseret og d. 7de Juli 1847 virkelig Premierlieutenant ved Kbhvns borgerlige Artillericorps; den 19de Januar 1849 Capitain og Compagnichef ved samme Corps. — *Magdalene Hansen (f. 1806, en Datter af Degnen i Bindinge i Sjælland, Andreas Hansen og Birthe Marie Clausen).

Beileidning for dem, som bestemme sig til Handelen, indeholdende Alt hvad en Comptoirist bør vide, tilligemed et Anhang om det dobbeste italienske Bogholderie. Kbh. 1825.

Kjøbenhavns Courstabeller paa Amsterdam, London og Paris. Kbh. 1827.

Det italienske Bogholderie. Kbh. 1836.

Thortsen (Carl Adolph), f. d. 22de Decbr. 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Bernhard Thortsen var Silke- og Klædehandler og siden Stadshauptmand (f. 1756, † 1⁴ 1837); hans Moder Frederikke Dorothea f. Karberg († i Apr. 1847 i sit 82de Aar som Conventualinde i det Harboevste Enkefrue-Kloster i Kbhvn.). Blev sat i Efterlægt-Selfkøbet's Realkole og gennemgik samme, før han afgjørende blev bestemt til Studeringer; optoges i Efteraaret 1812 i Kjøbenhavns Cathedralsskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1817; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; studerede derpaa i adskillige Aar Theologi, dog uden

at opgive de saakaldte Humaniora; vandt 1821 Universitetets Guldbedaalfe for Besvarelsen af det i det foregaaende Aar udsatte æsthetiske Pries-spørgsmaal: „Hvorvidt er den tragiske Digter, der vælger et historisk Emne, forpligtet til i dets Behandling at holde sig til den historiske Sandhed?“; veeblev ligeledes at benytte adskillige philosophiske og philologiske Forelæsninger, og lagde sig overhovedet efter de gamle Sprog, i hvilke han i sex Aar var Lærer ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn; udnævntes d. 26de Septbr. 1826 til Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; disputerede d. 29de Novbr. 1827 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; erholdt d. 23de Aug. 1834 kongelig Tilladelse til at søge overordnede Skole-Embeder; disputerede i Octbr. 1836, efter Facultetets Indbydelse, for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 11te Marts 1837 Overlærer ved Roskilde Cathedral-skole; d. 6te Juli 1844 Rector ved den lærde Skole i Randers. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solemnia ved Reformationensjubelfesten 1836, p. 80—81; jvfr. Hundrup's Skole-Calendar, 1843, S. 16; Bloch's Bidr. til Roskilde Domskoles Historie S. 2. S. 26—27).

De conjunctivo modo ejusque usu in lingua Latina commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. MDCCCXXVII. (V. L. 1828, Nr. 49; Krit. Bibl. f. d. Schulsvesen, 1830, Nr. 103).

Forsøg til en dansk Metrik. 1.—2. Deel. Kbh. 1833—34. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Fremmelse. (M. f. L. IX. 265—300, af F. C. Peteresen, med et Tillæg af H. C. Ørsted; V. L. 1833, Nr. 34—37, af E. F. C. Wilster).

De Physiognomonia Homeri. Commentatio. Diss. inaug. Haun. MDCCCXXXVI. (M. f. L. XVII. 309—23, af N. J. F. Henriksen).

Historisk Udsigt over den danske Litteratur indtil Aar 1814. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 130; Kbhpost. f. N. Nr. 152; D. Folkebl. V. Nr. 19; Studier, Kritiker og Notiser 1842, Nr. 8). — Anden Udgave. ibid. 1846. Trede Udgave. ibid. 1851 (1850).

Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaarene 1843—50. Indbydelseskrifter til den aarlige offentlige Examen. Randers, 1844—50. (3 Indbydelseskriftet for 1846 leverede han tillige: Bemærkninger til nogle Steder i Horats Odes).

J. Molbed's „Nordisk Tidsskrift“ (Nogle Bemærkninger om Syrogens Rigdom, i IV. 97—106).

J. Heiberg's „Kjøbenhavns flyvende Post“ (Apollo og Daphne (Ovids Forsvandl. I, 452—567), oversat, i Interimsblad Nr. 63, 1835).

Til „Maanedsskrift for Litteratur“ har han leveret nogle og tyve Bidrag, fordetmeste uden Navn, blandt hvilke han i Registeret findes navngiven som Forfatter til de serien (nemlig Recensioner over: Rahbets og Myrup's Bidrag til en Udsigt over dansk Digtetkunst under Kong Christian den Syvende, I. 229—40. (jvfr.

Abbpøst. 1829, Nr. 63—77, af P. Hiort; Nr. 88, 89, 91, 92, af Thortsen); A. Dehlesenschlägers nye poetiske Skrifter, 2. Deel (Carl den Store og Kongobarderne), III. 224—53; N. Kroesings poetisk Læsebog, III. 413—18; C. Hauch's Dramatistiske Værker, 1.—2. D., IV. 279—98; C. Mosbech's Danske poetisk Anthologie, 1.—2. D., V. 357—72; VIII. 162—68; C. Wilster, Iliadens 9de Sang, VI. 391—419; (S. Herff) Anonym Nyaarsgave for 1832, VII. 241—55; C. Wilster, Iliadens 18de Sang, IX. 495—503; F. Schaldemose's Jabelbog for Unge og Gamle, X. 465—74; N. J. F. Henriksen's Materialier til latinske Stile, XI. 164—68; C. Wilster, om Hexametret og dets Behandling i det danske Sprog, XI. 232—56; Skuespil af Forf. til en Hverdagshistorie, XII. 514—526; C. Bernhards Noveller, 1.—3. Bd., XVI. 221—27; XVII. 323—30; A. S. Wesenberg, latinsk Elementar-bog ved A. Grotefend, XVIII. 32—42).

Desuden enkelte anonyme Bidrag til „Danst Litteratur-Tidende“ for 1830 (1 Anmeldelse); til Petersens „Tidskrift for Litteratur og Kritik“ for 1840; til „Danst Folkeblad“ for 1841, og til flere periodiske Skrifter.

Nogle Smaadigte, trykte ved een og anden Lejlighed.

Medredacteur af: Sange for Studenterforeningen. Abh. 1822.

Thortsen (P.), antages at være en Pseudonym.

Melpomene eller nyeste Ariebog for Damer, samlet. Abh. 1820. — Harpe-spillerinden Annot Kyle. En Fortælling af Walter Scott, efter en Forfortning oversat. ibid. 1825. — Agathe, eller Græghvælvingen, af Aug. Lafontaine. I.—III. Deel. Overs. ibid. 1826.

Thortsen (Thomas Peter), ovenanførte C. A. Thortsens Broder; f. d. 8de Septbr. 1788 i Kjøbenhavn; besøgte Vor Frue-Latinskole (nuværende Metropolitan-skole), hvor han tog Examen Artium med Udmærkelse, og blev derefter indskriveret ved Universitetet i Efteraaret 1804; studerede i nogen Tid Medicin, derefter Lovkyndighed og Cameralistik; underkastede sig i Juni 1809 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve (begge med Charakteren Laud.), og blev Auditeur ved Kongens Livcorps 1810. Siden 1806 arbejdede han i det daværende Deconomi- og Com-mercecollegium (forenet $\frac{2}{3}$ 1816 med Generaltoldkammeret), hvor han 1809 blev Copist i Fabrik- og Industri-Comptoir, og 1810 Fuldmægtig i Productions- og Hifferi-Fagets Comptoir; d. 16. Jan. 1813 virkelig Commerce-raad; siden Chef for Handels- og Consulat-Comptoir; d. 8. Aug. 1815 tillige Administrator ved den kgl. Land- Fabrik- og Spindeskole-Direction, og var endvidere Secretair ved Fabrik-Directionen; udnævntes 1817 til virkelig Kammerraad; forlod Danmark 1825 (jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 679—80); kom 1826 til Berlin, hvor han i April 1827 blev indskriveret ved Universitetet og siden tog medicinsk Examen; disputerede sammesteds d. 7de Januar 1829 for Doctorgraden i Medicin og Chirurgi; var derefter

praktiserende Læge i Dresden, siden i Berlin. — *Anna Charlotte Christine Basfœe († 1² 1849 i Kbhvn). — (Autobiographi, vedsejret hans Doctordisputats, p. 43—45; jvfr. Callisens Medic. Schriffseller-Vex. XIX. S. 228—29; J. R. Høff's Erindr. S. 81).

For Skuespilyndere. Et Ugeblad. 1. Aargang 1. og 2. Hefte. No. 1—26. Kbh. 1806—7. — Hugo Grotius, Skuespil i 4 Acter af Røgebue, oversf. *ibid.* 1807.

Fiesko eller Sammensværgelsen i Genua. Et republicansk Sørgeespil i fem Acter af Schiller, oversfat. Kbh. 1814. („Athene“, III. 185—90).

Ægtemanden ved en Hændelse. Lysspil i een Act, oversf. Kbh. 1817.

Frimureren. Comedie i een Act af Røgebue, oversf. Kbh. 1819.

Den gamle Yngling. Lysspil i een Act, oversf. Kbh. 1819.

Ægtemændene som Ungkarle. Lysspil i een Act efter Gauguiran Rantcuil. Kbh. 1819.

Tro Jugen for vel! Lysspil af Carl Schall, oversf. Kbh. 1819.

Lommebog for Skuespilyndere for Aaret 1820. Kbh. („Dagen“ 1820, Nr. 206, af P. E. G. Proff).

Thalia, et Hjerdingaarsskrift for Yndere af Skuespil. Kbh. 1823. („Aftenbl.“ 1823, Nr. 27. 37. 47; „Lit. Kunst- og Theaterbl.“ 1823, Nr. 32, af P. E. G. Proff).

De gangraena nosocomiali. Diss. inaug. chir. med. Berolini, 1829. (Hæder litt. Annal. der Heilk. Bd. 13. 1829. März, S. 368; Hufeland Bibl. der Heilk. Bd. 62. 1829. Juli, S. 61).

Medudgiver af Handels- og Industrie-Lidende fra Begyndelsen af Juni 1818 indtil d. 5te October 1822 (Nr. 80), derpaa Enc-Udgiver indtil Aarg. 1825, Nr. 55. Kbh. Ato. (L. L. 1820, Nr. 20; jvfr. Art. P. A. Martensen, D. J. Ravert og W. A. Schlegel).

Smaa digte og Afhandlinger, afspredte i periodiske Skrifter.

Følgende Lysspil, opførte paa det kongl. Theater, ere oversatte af ham, men utrykte: Soubrettelist, 1 A. af Gerfain, 1807; Den letfindige Løgner, 3 A. (efter Goldoni) af F. L. Schmidt, 1820; Den Forsigtige, 1 A. af Kurländer, 1823; Digtervennskab, 1 A. (af Etienne), 1824.

Thorup (Carl Edvard), Søn af nedenangførte Professor Dr. Peter Nicolai Thorup, er f. i Ribe d. 17de Novbr. 1818; dimittet til Universitetet fra sin Fødebyes Cathedralskole 1836; tog i Juli 1841 theologisk Attestats (Laud.); constitueredes d. 31te Juli s. A. som Lærer, og udnævntes d. 5te Maj 1843 til Adjunct ved Ribe Cathedralskole; er tillige Bibliothekar ved Stiftsbiblioteket. — *Emilie Bertelsen, en Datter af Amtsforvalter, Kammerraad Jens Bertelsen i Ribe. — (Jvfr. Programmet for Ribe Cathedralskole for 1843, S. 39; Hundrup's Skole-Calendar, 1845, S. 49).

Bidrag af historisk og polemisk Indhold til „Fædrelandet“, „Dannevirke“ og „Ribe Avis“, dels med, dels uden Mærke.

Smaaadigte ved forskjellige Fejligheder, deels indførte i „Ribe Avis“ (1814, Nr. 44 og 76), deels særskilt trykte (Sange ved Examen's Slutning i Ribe Kathedralskole i Aarene 1841, 1843, 1844. Ribe. — Choraler ved Rektor C. S. A. Wendtsens Indsættelse i Ribe Kathedralskole d. 23de April 1815. *ibid.* (ogsaa aftrykte i Indbydelseskriftet til den offentl. Examen i Ribe Kathedralskole 1845); — Choral ved den høitidelige Aabning af Ribe Domkirke i Anledning af dens tilsendtebragte Restauration d. 29de Juni 1815. *ibid.*).

Udg. av efter Forfatterens Død: Historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole, af P. N. Thorum. 1 Deels 1 Hefte. Ribe, 1846.

Medudgiver af: Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Kbh. 1847, og af: Peter Nicolai Thorups Levnet. *ibid.* 1848.

Ronge-Skrivelse til Ribe Domkapitel, meddeelt i „Kirkehistoriske Samlinger“, 2det Hefte, 1850, S. 261—2.

Thorum (S. C.), Skolebestyrer og Skolelærer i Kjøbenhavn. — * 1812 Dorothea Benedicte Holst († $\frac{3}{2}$ 1845 i sit 72de A.), Datter af J. C. Holst, Gartner i Greeskabet Jarlsberg i Norge († $\frac{27}{7}$ 1820).

Regnestykker, indeholdende de 4 Species i ubenævnte og benævnte hele Tal for Begyndere. Kbh. 1820.

224 Hovedregnings-Opgaver. Kbh. 1821. (med Faciter dertil).

ABC og Læsebog, med dansk og latinff Tryk lige under hinanden. Kbh. 1821. 2det Dpl. *ib.* 1837.

Den underholdende Børneven eller originale smaae Fortællinger for Børn. Kbh. 1822. (K. T. 1823, S. 30—31).

Læsebog i Vers, til Brug i Skoler og til Anvendelse ved Forældres Fødsels-dage. Kbh. 1838.

Læsemaade, der gjør det let at lære Ungdommen fast og grundigt at læse og læse. Kbh. (uden Aarstal). 4 S.

3 „Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere“ (Udenadskæren lettes ved Afskrivning, i 1. Aarg. S. 122—23).

Thorum (Peter Nicolai), f. d. 3die April 1780 i Guldbager Præstegaard i Ribe Stift. Hans Fader Niels Holmbo*) Thorum (en Skoleholdersen, f. $\frac{3}{1}$ 1733, † $\frac{3}{1}$ 1803, omtalt i Fortalen til Danste Atlas IV. Tome) var Sognepræst sammesteds (fra $\frac{2}{2}$ 1770); hans Moder Bibeke Magretha Thun (f. 1752, † $\frac{2}{1}$ 1830 i Ribe), en Datter af Præsten Peder Thun (anf. i Myrup's Lit. Lex. S. 615) og Elisabeth Lange (Datter af Andreas Lange, Sognepræst i Halk i Haderslev Herred). Underviist i nogle Aar af Huuslærere blev Sønnen i Sommeren

*) Efter sin Fader er han oftere bleven kaldet P. N. Holmbo Th.; men han er indrede ikke, om, og naar han selv forhen har kaldet sig saaledes.

1796 optagen i Ribe Cathedralsskole og derfra dimitteret til Universitetet i October samme Aar; afsløvede i October 1799 den theologiske Embeds-examen (Laud.); opholdt sig derpaa i 1½ Aar i Ribe som Huuslærer; blev i Slutningen af October 1801 antagen i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse, og 1802 Alumnus paa Borchs Collegium; vandt 1803 Universitetets Guldmédaille for Besvarelsen af det Aaret iforvejen udsatte historiske Priis-spørgsmaal: „Hvorledes ere de høje Rigsembeder: Drost, Marsk og Cantøler, Hofmester, Amiral og Statmester opfemne i Danmark og Norge? Hvorledes have de afvevlet til forskjellige Tider, og hvilke Forretninger have til enhver Tid hørt til ethvert af dem?“. Dimitteret i Sommeren 1804 fra Seminariet, efter foregaaende theoretisk og praktisk Prøve saavel i det historiske som philologiske Fag, blev han d. 10de August s. A., ifølge Cancelliskrivelse af 18de s. M., beklippet til Vicarius Conrectoris ved Ribe Cathedralsskole, paa hvilket Embede han erholdt kongelig Bestalling af 17de October 1806; udnævntes d. 9de April 1811 (med fgl. Bestalling 2 s. A.) til Rector ved samme Skole; fik d. 1ste Novbr. 1828 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); blev d. 28de October 1836 Ridder af Dannebrog (s. „Dagen“ 1836, Nr. 281, 299); d. 31te October s. A., efter Facultetets Indbydelse, Doctor i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; d. 2den Decbr. 1839 Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og d. 10de April 1841 af det Kongl. Norske Videnskaberne's Selskab i Trondhjem; d. 8de Novbr. 1844, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra Rectoratet (fra 1ste Januar 1845 at regne). † 26de October 1846 i Ribe. — *½ 1805 Frederikke Dorothea Abramowicz (f. 1/8 1784, † 1/6 1844, en Datter af Slotsforvalter Jacob Abramowicz i Kiel). — („Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af E. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1848“; jvfr. Det's Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. VIII. S. 385—89; Universitetets Acta Solemnia i Anledning af Reformationsjubelfesten 1836, p. 75—77; Hundrup's Skole=Calender, 1843, S. 3—4; Kbhpost. 1846, S. 1012; Nyt Aftenbl. 1846, Nr. 259; Berl. Tid. 1846, Nr. 257, 59. — Om det af ham oprettede „Thura-Falsterste Legat“, jvfr. Selmers Afad. Tid. I. S. 327—29).

Skoleferier (en Samling af Fortællinger). Kbh. 1806. (L. E. 1808, Nr. 38, af L. Kruse, jvfr. Thorups Levnet, S. 32; Sanders Odeum S. 211, hvor een af disse Fortællinger er optagen).

Oratio, quam in schola Ripensi, ante hos C. annos ædificata et restituta, ad memoriam restitutoris pie recolendam habuit Rector scholæ. Ripis 1827. 4to.

Skoletaaler. Første Hefte. Ribe 1831. (L. L. 1831, Nr. 32, 33; Seebodes u. Jahrb. N. Jahrb. für Philol. IV. 270—71. — Een af disse Taaler har forhen været indtrykt i 3. Møllers N. theol. Bibl. XIV. 95—111; jvfr. L. T. 1829, S. 423).

Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum partim explicati, partim a suspicionibus emendandique conatibus non necessariis vindicati. Commentatio. (Diss. inaug.). Ripis Cimbrorum 1836. (M. f. L. XVIII. 445-70, af N. S. Wesenberg).

Gravblomster. (Trykt som Manuskript for de Afdødes Paarørende og Venner). Ribe 1846.

Historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole. 1. Deels 1. Hefte. Efter Forfatterens Død udgivet af E. E. Thorup. Ribe 1846.

Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Udgivne af E. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1847. (udtom i 3 Hefter; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 298). Anhang her- til: Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af E. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1848.

Endeel Skoleprogrammer, alle trykte i Ribe, navnlig: Henrik den Fjerdes Plan til evig Fred og Forbund imellem Europas civiliserede Nationer. 1813. — Regle af Horats's Dder metrisk oversatte. 1816. — Disciplens Stilling i de lærde Skoler forbum og nu. 1819.

Af Programmerne, som aahandle Ribe Skoles Historie, har han i Aarene 1824, 26, 27, 28, 30, 32, 37 og 43 udgivet 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9de Fortsættelse. (Det Program, som aabnede denne Række 1823, samt 2den Fortsættelse, er forfattet af Adjunct P. E. Hanssen. Indbydelseskriftet for 1841, som indeholder Rector Thorups Minde tale over E. Jalsler og en hidtil utrykt metrisk Tale paa Latin af den Sidste, kan henregnes til denne Række, som, forsaavidt den da var udkommen, findes anmeldt i M. f. L. IV. 265—78 (af E. E. Werlauff) og i Seebedes u. Jahrs N. Jahrb. für Philol. IV. 267—70; jvfr. Werlauff "Det Kgl. Danske Selskabs Historie", S. 195. Den Jalslerske Biographi i Carrelsheds ang., jvfr. Fortalen til E. Thaarups Udg. af Jalslers Satirer S. XII. og "Jædrel." 1840, Nr. 384).

Til en ny Række af Programmer, som indeholde Efterretninger angaaende Byen Ribe, har han leveret:

2den Samling (Antiquariske Bidrag til Ribe Byes Beskrivelse). Ribe 1833.

4de Samling (Historiske Efterretninger om Riberhuus). ibid. 1835.

7de Samling (Fortsættelse og Slutning af de i Programmerne for 1833 og 1835 meddelte antiquariske Bidrag til Ribe Byes Beskrivelse. Med en lithographe- ret Grundtegnning af Byen). ibid. 1839. (Disse Samlinger nævnes i Jals's N. Staatsb. Mag. IV. B. 3. u. 4. S. 1836, og ere bedømte af E. Mollbech deels i M. f. L. XX. 317—66, deels i Hist. Tidsskrift, I. 517—20; jvfr. L. f. L. v. S. III. 364—65; Werlauff "Det Kgl. Danske Selskabs Historie", S. 195—96).

Skoleeferretninger fra Ribe Cathedralskole for Skoleaarene 1832—1841, rebsjede Programmerne fra samme Skole for A. 1840—41. (jvfr. J. L. o. K. I. 210). — Afstedsbord til Ribe Cathedralskole, i Programmet for 1845, S. 17—22.

Endeel Veflighedsdigte, saasom: Tanker ved Kong Frederik den Sjettes Indtrædelse paa Cathedralskolen i Ribe. Ribe 1828. (ogsaa optrykt i Ribe Stiftsavis s. A. Nr. 52). — En latinsk Dce i Anledning af H. K. F. Prinds Christian Frederiks Kærværelse i Ribe. Ripis MDCCCXXXI. — Et latinsk Carmen, med metrisk Oversættelse ved Eiden, i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Veføg paa Skolen. Ribe 1832. — Regle Ord, fremsagte ved Kong Christian den Ottendes Kærværelse paa Cathedral-

skolen i Ribe. Ribe 1842. — Flere Sange i Anledning af Kongelige Personers Besøg i Ribe i Aarene 1824, 28, 31, 32, 42 og 44. — Sange ved Examenstidigheder i Ribe Skole i Aarene 1811, 17, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 32, 33 og 42. (Af disse er en Sang for 1811 optrykt i Engelstoft's Universitets- og Skole-Artaler 1811, II. 98—100; og anden for 1829 i »Sangbog, indeholdende Fædrelands- og Selskabs-sange. Ribe 1844«, S. 37; og en i Varsøds poet. Læsebog, 2. Udg. 1841, S. 236—38). — En Psalm, affjungen i Ribe Domkirke paa Kongens Fødselsdag den 28de Jan. 1827. — En latinsk Dde, udgivet i Forbindelse med den ovenangførte Oratio 1827. — Et latinsk Carmen, i Programmet til Skolens Jubelfest 1827 af N. S. Hjort »Vita Laurentii Thuræ«.

Desuden mange Smaadigte, fornemmelig Mindebidte over Afsøbe, Sange ved Aarenes Bærel og Charakter, optagne i »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn«, Carstensen's »Portefeuille«, Raas's »Morstabslæsning«, Elmquist's »Læsefrugter«, Hempels Avis og Ribe Stiftsavis. (Blandt de forsynævnte er et Digt over Skuespiller Joersom (i Ribe Stiftsavis 1817, Nr. 10), hvilket efter en usjagtig Afskrift er indlemmet i »Gravblomster, P. Joersoms Erindrings helligede«, S. 48—50. Blandt Sangene ved Aarets Bærel er een med Overskrift: Armod i Løndom (Ribe St. A. 1813, Nr. 1), som er omtalt af P. N. Frost i »Efterretninger om Ribe Domkirke«, S. 142. Af Charakterne, som i Snefveiss ere omsprede i Aargangene 1811—44 af Ribe Stiftsavis, er een optagen og paa Tydsk oversat i H. v. Buchwald's »Aantelege og Digterferseg«, S. 15; men den benyttede Afskrift er ikke ganske overensstemmende med Originalen (i Ribe Stiftsavis 1813, Nr. 102). — Latinske Digte i Ribe Stiftsavis (1818, Nr. 70; 1826, Nr. 98; 1835, Nr. 5; 1843, Nr. 115; 1845, Nr. 27; o. fl.). — Adskillige Selskabsange, Prologer og Epiloger, hvaraf enkelte findes i periodiske Blade.

David Mogensen Grønlund, et Bidrag til den danske Presbyterologie og Litterarhistorie, i »Historisk-biographiske Samlinger«, udg. af E. Molbech. 2. H. S. 185—221.

Flere Bidrag til Molbech's Dialect-Lexicon. — Catalog over Ribe Skole-Bibliothek. Ribe 1823.

Thostrup (Zacharias Geertsen), en Søn af Brygger H. Thostrup; tog i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (neppe 2. Char.); er praktiserende Læge i Rbhyn., bosat paa Vesterbro. — * M. Hylqvist.

3 »Bibliothek for Læger« (Lykkelig Helbredelse af et betydeligt og langvarigt kraeftagtigt Hudsaar, i XXVII. 118—23. (i Uetog i Frick's u. Oppenheim's Zeitschr. f. d. ges. Medicin Bd. 8. S. 355); Oplivning af en ved Kulde stindød Person, i XXIX. 54—57. (Frick's u. Oppenheim's Zeitschr. Bd. XI. S. 481).

Thrige (Hans Peter), f. d. 9de (ikke den 10de) Januar 1792 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Søren Thrige var Hof- og Stadsrets-Procurator († $\frac{2}{10}$ 1804, 47 A. gl. i Rbhyn.); hans Moder Else Christense Koch (f. $\frac{2}{2}$ 1768, † $\frac{2}{2}$ 1815 i Roeskilde), en Datter af Præsten Hans Peter Koch i Hørveløvs paa Falster og Lucie Lisen. — Blev i De-

ember 1804 af sin Stebfader, daværende Domprovst (siden Biskop) J. M. Hersh sat i Roeskilde Skole; afgik derfra til Universitetet 1809; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar, og vandt 1812 Universitetets Guldmédaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „At udvikle, hvilken og hvor megen Indflydelse Flaadens og Søværnets Tilstand har havt paa Danmarks Magt og paa dets Anseelse hos Fremmede, indtil Freden til Frederiksborg 1720“ (jvfr. Engelstoft's Univerf. og Skole-Annal. 1812, S. 50—51); afslørede i October 1814 den theologiske Embedsexamen med Charakteren *Laudabilis et quidem egregie*; blev i Novbr. f. A. konstitueret som Lærer, d. 29de August 1815 udnævnt til Adjunct, og d. 15de Januar 1820 til Overlærer ved Roeskilde Cathedralskole; disputerede d. 25de Novbr. 1819 for den filosofiske Doctorgrad. † 14de Januar 1827 i Roeskilde. — * † 1819 Margarethe Christiane Marie Bloch (f. 7 1798), ældste Datter af Etatsraad, Prof. Søren Niclas Johan Bloch og Margarethe Magdalene f. Hensler (og siden gift med Etatsraad, Prof. Dr. juris P. D. C. Paulsen). — (Hans Levnetsbeskrivelse og Charakteristik, af S. N. J. Bloch, i Fortalen til hans *Res Cyrenensium*, p. VII.—XII.; Nekrolog, ved Samme, i L. T. 1827, S. 107—112; jvfr. Bloch's Bidr. til Roeskildes Domskoles Historie, H. 2. S. 23—21; Døt's „Materialier“, S. 743; Sørgetaler over afg. Overlærer Dr. Thrige af E. Gad og S. N. J. Bloch, udgivne i Trykken som Manuscript for Venner ved tvende af disse. Kbh. 1827; Statstid. 1827, Nr. 9).

Historia Cyrenes inde a tempore, quo condita urbs est, usque ad ætatem, qua in provinciæ formam a Romanis est redacta. *Particula prior*, de initiis coloniæ, Cyrenen deductæ, et periodo rerum Cyrenensium prima, sive Cyrenes, Battiadis regnantibus historia. Diss. inaug. Hafn. 1819. (L. T. 1820, Nr. 6, af J. C. Peterfen; Gøtt. A. 1821, S. 737—42; Revue encyclop. XI. 1821, p. 357—58). — En fuldstændig Omarbejdelse og Fulbændelse af dette Skrift udkom efter Forfatterens Død med en Fortale, hvori hans Levnetsløb og Charakteristik, under Titel: *Res Cyrenensium*, a primordiis inde Civitatis usque ad ætatem, qua in provinciæ formam a Romanis est redacta. *Novis curis illustravit J. P. Thrige*. E schedis defuncti auctoris edidit S. N. J. Bloch. Hafn. 1828. (Næst's Literaturtbl. S. 103—4; The foreign Review and Continental miscellany No. 4. October 1828, p. 518; Gøtt. A. 1829, Et. 42, af C. D. Müller).

Synchronistiske Tabeller til Brug ved Underviisning i Historien. Tilligemed en Udsigt over Folkeflagenes og Staternes Stilling ved Begyndelsen af hvert Tidsrum. Kbh. 1824. 4to.

Prolusio ad annivers. examen in Schola Roeskildensi Cathedrali a. 1826 publice institutum: In disceptationem vocantur, quæ *de ira Xerxis*, disiecto vi tempestatis ponte, quo Hellespontum junxerat, ab Herodoto (l. 7. c. 35) sunt prodita. Hafn. 1826. 4to.

Thulstrup (Magnus Andreas), f. d. 13de April 1769 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Jørgen Thulstrup († 1° 1794 i sit 69de A.), var Raadmand og Bankcommissair og gift med Cecillie Catharine Walbohm († 1° 1815 i sit 80. A., nedstammende i lige Linie fra M. Luther); kom 1782 i Roeskilde Domskole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1786; blev d. 19de August 1787 ansat som chirurgisk Reservercandidat og d. 22de Septbr. 1788 som virkelig chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1791 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.), ved hvilket han 1792 ansattes som Reservechirurg; blev 1793 tillige Underchirurg ved Frederiks-Hospital; d. 27de Febr. 1797 Regimentschirurg ved det Norske Jægercorps samt Chirurg ved det militaire Institut i Christiania. Besøgte i Arene 1800 og 1801, med kongelig Tilladelse, Tyskland og Frankrige, for nærmere at studere Krigsmedicinen, og opholdt sig da ved forskellige preussiske, bayerske, franske og hollandske Feltlazarether; blev d. 18de September 1801 Regimentschirurg ved det Oplandske Infanteri-Regiment samt Stabschirurg ved den norske Armee; fik den 2den Marts 1808 Rang med Majorer; udnævntes d. 27de Juni 1809 til første Medlem af det Kongl. norske Sundhedscollegium; 1813 til Medlem af Directionen for Norges militaire Medicinalvæsen; d. 3die Juni 1814 til Professor i Chirurgi og Fødselsvidenskab ved Frederiks-Universitetet i Christiania; 1815 til Ridder af Wasa-Ordenen; blev d. 1ste Novbr. 1817 Doctor Medicinæ (ved Ceresdiplom fra Københavns Universitet); afgik 1818 som Regimentschirurg, hvorimod han beholdt sit Embede som Armecens overste Læge, fra 10de April 1819 benævnt Generalchirurg; blev d. 9de Juli 1818 Medlem af Directionen for og tillige Overlæge ved den midlertidige Fødselsstiftelse samt Lærer ved Jordemoderskolen; d. 14de Juli s. A. første Livmedicus hos Kongen af Norge og Sverrige; d. 7de Novbr. 1820 Medlem af en Kgl. Commission for at udarbejde en ny Pharmacopoe for Norge; 1824 Medlem af Rigshospitalscommissionen; 1825 Ridder af Nordstjerne-Ordenen, og modtog senere Ordenens Insignier besatte med Brillanter; d. 5te Marts s. A. Medlem af Directionen for Rigshospitalet, ved hvilket han d. 11te Januar 1826 tillige indtil videre blev ansat som Overchirurg (indtil d. 28de Novbr. 1836); d. 1ste Juli 1825 Medlem af en Commission for at undersøge Daarvæsenets Tilstand i Riget og udarbejde Forslag til dets Forbedring; d. 10de Juni 1831 Medlem af Cholera-Centralcommissionen; d. 28de Jan. 1832 Commandeur og 1839 Storkors af Wasa-Ordenen; d. 23de Juli 1834 Medlem af en Commission for at udarbejde en ny og forbedret Lovgivning angaaende Rigets Medicinalvæsen; d. 11te Juli 1840 Commandeur af Danebroge; festligholdt d. 16de Maj 1842 sit Embedsjubilæum. Var Med-

lem af det Chirurgiske Academi i Kjøbenhavn (fra 2° 1812), og af svenske Läkare-Sällskapet i Stockholm (fra 2° 1814); Væresmedlem af det Kgl. svenske Sundhedscollegium (1° 1816); Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn (1817), af det Kgl. Götteborgske Vetenstfaps- og Bitterhets-Samhället (1819), og af Kgl. Krigs-Vetenstfaps-Akademien i Stockholm (1820); samt een af Stifterne af Lægeforeningen i Christiania (1831). † 18de Maj 1844 i Christiania. — * 1° 1799 Leonore Clauson-Raas († 1° 1823 som Statsfrue hos Dronningen af Norge og Sverrige), næstældste Datter af Conrad Clauson, Ejer af Værums Jernværk († 1786), og Kirken Nielsen, samt Stebbatter af Gehejme-Stats- og Justits-Minister Frederik Julius Raas (jvfr. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 186). — (Autobiographi i Kbhvns Universitets Acta Solemnia ved Reformationsjubelfesten 1817, p. 28—30; Nekrolog i „Norsk Magazin for Lægevidenskaben“ VIII. 335—341; jvfr. Callisen's Medicin. Skriftsteller-Lex. XIX. 233—34; XXXIII. 31; „Eyr“, XI. 321—22; Ugeskrift for Medicin og Pharmacie, I. Aarg. (1842), S. 166—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 140. — Hans Portrait er st. i Kobber).

3 „Physic. oeconom. og medico-chirurgisk Bibliothek“ (Beskrivelse over en betydelig Hævelse i Eggestoffen, I. 400—3; Beskrivelse over et, efter Anseende, ubetydeligt, men dog dødeligt Hovedsaar, sld. S. 403—7; Kort Udsigt over Operationen af Vandbrok, II. 121—33; 353—71; III. 26—40).

3 „Magazin for Naturvidenskabernes“ (Moderens Brifning under Jodseilen, V. 90—101).

Thune (Erasmus Georg Fog), f. d. 7de Juni 1785 i Laaland i Vikenæs, hvor hans Fader Jacob Thune da var Sognepræst (fra 2 1776), siden (2° 1791) til St. Jørgens Høspital og Seerup i Byen (f. 1730, † 1792), og gift med Ermgaard Steenberg († 1° 1832, 81 A., i Waabensted Præstegaard, en Datter af Præsten til Gaverlund, Thiis Martin Steenberg og Barbara Helena Allerup). Blev i sit 9de Aar sat i Odense Latinskole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i April 1802 og Juni 1803; studerede derpaa i nogen Tid de mathematiske og physiske Videnskaber, og manuducerede til anden Examen; udnævntes d. 8de Maj 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, og begyndte nu at studere Theologi; tog i April 1808 Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; tiltraadte samme Aar, ved Understøttelse af et kongeligt Stipendium og nogle academiske Legater, en videnskabelig Udenlandsrejse; opholdt sig 1 Aar i Göttingen, hvor han hørte Blumenbach, Heeren, Thibaut, Diesien, men lagde sig fornemmeligen efter Philosophi under Herbart's Vejledning; rejste derpaa til Königsberg, og studerede

Mathematik og Astronomi under Vesfels Anvisning; kom tilbage 1812; disputerede 1815 for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 17de Octbr. f. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Universitet; f. A. tillige Lector i de mathematiske Videnskaber ved Sø-Etaten; d. 8de Decbr. f. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 20de Januar 1818 Professor extraordinarius i Mathematiken; var fra d. 1ste Juli 1823 Bestyrer af Kbhvns Universitets astronomiske Observatorium; gjorde en Rejse i Tyskland 1825. † 11te April 1829 i Kbhvn., ugift. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solemnia i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 41—42; Nekrolog, ved P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 333—36; jvfr. Möllers N. theol. Bibl. XVII. 337—38; XVIII. 132—34; Kbhvpost 1829, Nr. 59, samt S. 238, 50; Kbhvns Skilderi f. A. S. 195).

Theses pro summis in Philosophia honoribus rite obtinendis. Havn. 1815. 4to.
Tentamen circa Trigonometriam sphaeroidicam. Havn. 1815. 4to. (L. T. 1815, Nr. 36, af E. F. Degen; Leipz. L. Z. 1818, Nr. 49; Jen. L. Z. 1818, III. 199).
 Almanakkerne for Aarene 1823, 24, 25, 26, 27, 28, 29. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 27; 1828, S. 1580).

De origine perceptionum, søjet som Additamentum til Herbart's i Königsberg 1812 udfomne Skrift: *Theoriæ de attractione elementorum principia metaphysica*, p. 81—93.

Thune (Jacob), Nysansfertes Broder, f. i Bisnæs d. 22de Januar 1791; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralsskole 1807; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i Juli 1812 den theologiske Embedsexamen med Charakteren *Laudabilis et quidem egregie*; blev 1811 constitueret Lærer, og d. 29de Aug. 1815 Adjunct ved Kjøbenhavns Cathedralsskole (entlediget d. 29de Marts 1817); d. 21de Juli 1817 Sognepræst til Harthe og Bramdrup, d. 11te April 1828 til Taulov, og d. 2den Maj 1833 til Gaverslund og Bindinge, i Ribe Stift; d. 7de Juni 1833 tillige Provst for Elbo, Holmands, Bruff og Zerløv Herreder; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsrådet for Veile Amt. — * 1. Ursula Jensine Christine Nørgaard (Datter af Landvæsenscommissair Peder N., Birtebonner ved Ledreborg). * 2. Christiane Therkeline Hviid.

Taler ved Justitsraadinde Bruuns Begravelse den 17de Januar 1831. (Trykt som Manuscript for Venner). Kbh. 1831. 14 S.

Tale, holdt i Sørgehuset ved Tage Müllers Jordefærd. (i J. B. Daugaards Skrift: „Til Minde om Biskop Tage Müller“, 1849, S. 23—27).

Thune (Ludvig Georg Wilhelm), f. d. 3die October 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens Christian Thune var Bogholder

1812; tog i Juli 1817 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 14de Novbr. 1821 personel Capellan for Hjerm og Gjemsing i Ribe Stift, men maatte som sundsvag forlade Embedet (1826?). † 1849.

Litens rette Anvendelse, Digt i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 71.

Thura (Ferdinand), f. 1760 (døbt ½ s. A.) i Roeskilde, hvor hans Fader Lerkel L. var Blarmester og gift med Susanne Cathrine Hansdatter; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Domscole 1778; udmærket ved Examen Artium; afsløvere d. 11te Decbr. 1781 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Prædikanant ved det Harboeffe Fruekloster i Kjøbenhavn; blev d. 9de Maj 1788 Sognepræst til Døllerup, Finderup og Ravnstrup i Viborg Stift, og d. 20de April 1792 til Hjern og Standerup i Aarhuus Stift. † 9de Juli 1836. — * ½ 1788 (i Kbhvns.) Louise Wolff.

Lenz's Forvarsskrift for Jesu Forsoning, oversat. Kbh. 1785.

Overbreven Kirketroe i Sylland, i Fællesens Theolog. Quartalskrift, I. 114—30. (L. C. 1810, Nr. 30).

Thurah (Christian Erik), f. d. 27de April 1794 i Arendal i Norge, af Forældrene Albert de Thurah, Capitain i Sø-Etaten (f. ½ 1761, falden i Slaget ¼ 1801, Søunesøn af Præsten i Leirflov, Mag. Alb. Thurah), og Margarethe Catharine Behr (en Datter af Justitsraad, Ridder Niels Erik Behr, Bysfoged i Grenaa, og Christiane Magdalene v. Weinigell); blev først sat ind i Christianis Institut, hvorfra han 1807 gik over til Kbhvns Cathedralskole, og dimitteredes derfra til Universitetet 1812; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i Januar 1816 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis; var derpaa i 4 Aar Huuslærer hos Grev Raben; blev d. 17de Decbr. 1819 ordineret Katechet ved Garnisonkirken i Kjøbenhavn; d. 28de April 1821 tillige ansat som fast Lærer i Religion ved Metropolitansskolen; d. 27de April 1825 Sognepræst ved St. Catharinæ Kirke og Præst ved Hospitalet i Ribe; d. 20de Juli 1848 Sognepræst for Tommerup og Brylle Menighed i Fyen. — * Anne Cathrine Klingenberg.

Antikritik over Stunden der Andacht, eller Svar til Recensenten i Litteraturlibenden. Kbh. 1823.

3 „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ (Et Par Afskrifter mod Ugebladet „Andagstimer“, 1822, Nr. 93; Kort Erklæring angaaende Ugebladet „Andagstimer“, f. A. Nr. 95; jvfr. Nr. 94, 96, 99, 100; Litteratur-, Kunst- og Theaterbl. 1822, S. 192; L. T. 1823, S. 564).

3 Grundtvigs og Rudelbachs „Theologisk Maanedsskrift“ (Kritisk Anmeldelse af Couards Prædigten, I. 85—90). — (Udteelt efter Autogr.).

Thye (Matthias), f. d. 17de Decbr. 1752 i Dndløse i Sjælland, næstældste Søn af Martin Thye, Sognepræst til Dndløse og Søndersted (f. $\frac{1}{2}$ 1720 i Kbhvn., † $\frac{3}{4}$ 1781), og Agnethe Catharine Brorson (f. 1730, † 1791, en Datter af Sognepræsten til St. Nicolaj Kirke i Kbhvn., Nicolai Brorson og Barbara Agnethe Hansen); kom i sit 14de Aar i Roeskilde Domskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1771; afslørede d. 15de Decbr. 1778 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 2den Juni 1779 personel Capellan for Sæby og Hallensløv i Sjælland; d. 14de Januar 1784 anden residerende Capellan ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn; d. 4de August 1797 dansk Sognepræst ved Garnisonskirken sammesteds. † 17de Decbr. 1814. — * Nicolette Andrea Charlotte Albek, hans Søstendebarn (f. 1762, † $\frac{2}{3}$ 1849, yngste Datter af Præsten til Munkebjergby og Bromme i Sjælland, Niels Albek (f. $\frac{1}{2}$ 1728 i Kbhvn., † 1783) og Christiane Sophie Brorson).

I Fallesens „Magazin for Religionslærere“ (Aftedsprædiken holden i Frue Kirke, VII. 1. S. 147—61).

I „Penia“, udg. af J. S. Værens (Tale ved Conrad Otto August v. Restorffs Grav, 1807, S. 266—69). — (Tildeels efter Autogr.).

Thygesen (Matthias), f. d. 6te Januar 1758 i Nyborg, hvor hans Fader Niels Thygesen var Kjøbmand og givet med Birte Cathrine Bojesen; dimitteret 1777 til Universitetet fra Roeskilde (ifke Nyborg) Skole; tog d. 24de April 1781 theologisk Attestats (II. ill.); var derefter Huuslærer hos Gehejmraad Stemann i Haderslev; blev d. 6te Juni 1788 Sognepræst til Sønder-Jelding og Årsing i Ribe Stift, og d. 17de Maj 1793 til Skjern i samme Stift. † 20de October 1827. — * $\frac{1}{7}$ 1788 (i Kbhvn.) Dorothea Maria Hofgaard Jansen. — (Vvfr. Ribe Stifts-Avis 1827, Nr. 86).

Kraspes og Panthea, af Wieland. En Oversættelse. Odense, 1783.

Tidemand (Christian Frederik), ældste Søn af Jvar Tidemand, Sognepræst til Uttersløv i Laaland (fra $\frac{2}{7}$ 1793; f. $\frac{2}{6}$ 1768, † 1819), og Cathrine Marie Båy; er f. d. 28de October 1795 i Uttersløv; dimitteret til Universitetet fra Nykjøbing Cathedralskole 1815; underkastede sig i Octbr. 1821 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og i det paafølgende Aar dens praktiske Prove, hiin med næstbedste, denne med bedste Charakter; blev først Proceprocurator, og d. 1ste August 1831 Procurator ved samtlige Underretter i Laaland-Falsters Stift; erholdt d. 20de Maj 1835 Bevilling til at udgive Laaland-Falsters Stifts-Avis; valgtes siden til Borgerrepræsentant i Nykjøbing paa Falster. — * Sø-

phie Cathrine Hellefen (f. $\frac{3}{3}$ 1800), ælste Datter af Skibscapitain Hans Johum Hellefen (f. $\frac{1}{1}$ 1769, † $\frac{1}{1}$ 1810) og Johanne Cecilie Margrethe v. Görz (f. $\frac{1}{1}$ 1773, † $\frac{2}{2}$ 1844).

Redacteur og Udgiver af: Hollands-Falsters Stifts-Tidende. Ny-
tjobering paa Falster 1835—40. 4to. (fra 1. Octbr. 1835 til Udgangen af Januar 1840).

Berigtigelse til Artiklen »Retsspleien paa Falster«, i »FædreL.« 1845, Nr. 1986.

Lidemand (Odin), f. d. 6te April 1792, en Søn af Ole Lidemand, Fuldmægtig under Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten († $\frac{2}{7}$ 1817 i sit 54de Aar), og Odina Margrethe Christine Wolff; blev Copist i Amiralitetet og Krigscancellisecretair; siden Justitusbefyrer i Kbhvn., derefter i Ordrup; nu Lærer ved Christianshavns Borger-skole. — * $\frac{1}{1}$ 1814 Pauline Wilhelmine Maria Engelsen, f. Sommer (f. $\frac{2}{8}$ 1791, † $\frac{1}{1}$ 1842).

Samling af Regnestykker. Kbh. 181*. 2det Dpl. ibid. 1819. 3die meget for-
øgede Dpl. ib. 1822.

Lifjeb (Hans), f. d. 18de Septbr. 1754 i Kjøbenhavn, Søn af Ridemægt Jens Lifjeb og Karen Evaldt; blev dimitteret til Univer-
sitetet fra Frederiksbørg Skole 1772; gav som Student Underviisning i
Frankf og Engelft; blev 1785 Boghandler i Kjøbenhavn og 1808 Bestyrer
af Realskolen »Haabet« sammesteds. † 20de Marts 1825 i Kbhvn. —
* 1. Anne Susanne Cordier († $\frac{1}{1}$ 1816). * 2. Frederikke Riöcks
(† $\frac{1}{5}$ 1845 i en Alder af 65 A. i Kbhvn.).

En betydelig Mængde af Frankf, Engelft og Tydsk oversatte Afhandlinger i det
under C. G. Rafns Redaction udkomne, af 27 Bind og 3 Hefter bestaaende, ved
Kjøbenhavns Bombardement standsede og ved Rafns Død aldeles ophorte Biblio-
thek for Physik, Medicin og Deconomie.

Lileman (Johan Nicolai), f. 1771 paa Als, Søn af Johan
Georg Lileman, Landfoged og Præsæs i Stads- og Landsretten paa
Ærø; dimitteret til Universitetet fra Odense Latinskole i Efteraaret 1791;
tog i Januar 1795 theologisk Attestats (Laud.); var Lærer i det tydske
Sprog ved Bor Frue-Latinskole i Kjøbenhavn; blev d. 18de Novbr. 1796
Katechet ved Holmens Kirke sfb.; d. 3die Octbr. 1800 residerende Ca-
pellan ved Domkirken og Præsæt ved Tugthuset i Viborg; d. 18de August
1809 Sognepræsæt til Ringkjobering og Rindom; 1810 Medlem af Tiende-
commissiønen for Nørre, Vølling, Hammerum, Ulfborg, Hind og Brads
Herreder i Ringkjobering Amt (indtil $\frac{2}{1}$ 1814); d. 11te Marts 1814 Sogne-
præsæt til Lemvig og Nørre-Lem, samt Amtsprøvt i Ringkjobering nordre
Amtsprøvt; d. 4de Juli 1821 Sognepræsæt til Alsens og Rjærum i Fyen.

† 8de September 1828. — * 1801 Edle Margarethe Høft († § 1834 i Odense). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 143).

Kortfattet tydsk Sproglære. Kbh. 1798. 2. Dpl. ib. 1803. Siette, efter andet forbedrede Dplag. 1816. 7. Dpl. 1819. 8.—11. Dpl., gjennemseet og forøget med et Tillæg af J. C. Riise. ib. 1823, 1836, 1840. — Dänisches Lesebuch für Deutsche, nebst einer vorangeschichten kurzen dänischen Sprachlehre. Kopenh. — Lh. Bugges Reise nach Paris. Aus dem Dänischen überseht. ibid. 1801. (N. Allg. D. Bibl. Bt. 79. St. 1.).

Tale ved Agent S. W. Bruuns Forbefærd. Odense, 1826.

Er Vigeftoler i deres nærværende Forfatning nyttige eller skadelige? i „Fris og Hebe“ 1800. II. 27—36. (Jvfr. „Den Danske Tilskuer“ 1800, Nr. 41. 45. 55. 57. 58).

Recensioner i „Kjøbenhavnste Efterretninger om lærde Sager“ (over Lhies med „Gobmand“, overf. af M. Løren, 1799, Nr. 52; og over M. Hallagers „Kort Begreb af de menneftelige Færdigheder og Kunstfæber“, 1800, Nr. 11).

Timm (German Andreas), f. d. 28de October 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Johan Timm var Smedemeftter og gift med Anna Margarethe Helmerschow († 1802); kom 1811 i den nuværende Metropolitanftole, hvor han tilbragte noget over 7 Aar; nød fra 1819 Underviisning af Dr. A. G. Rudelbach, som dimitterede ham til Universitetet 1820; underkastede sig i Januar 1826 den theologifste Embedsexamen (II. ill.), og derefter de homiletifskatechetifste Prøver med Udmærkelse; blev d. 1ste Novbr. f. A. ordineret Katechet ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 28de October 1835 Sognepræft i Storemagleby paa Amager.

Rudolph og Mathilde. Sørgespil i fem Handlinger. Kbh. 1822.

Andelige Sange. Kbh. 1834; o. m. L.: Søn- og Fæft-Dags-Pfalmer, 1fte Samling. (L. L. 1834, Nr. 10. 11. 12, af J. C. Sibbern; M. f. L. XI. 543—48, af C. Wilster; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 864; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1011). — Søn- og Fæft-Dags-Pfalmer, 2den Samling. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 1).

Aftenfangs-Pfalmer. Kbh. 1843.

Huus-Pfalmer. Kbh. 1845. (Theol. Tidstfr. IX. 189—90).

Sørgetale over Christian Anthon Siegmundfeldt, i Rønnes „Danst Religions-Blad“ VII. 1831, Nr. 43; særffilt aftr. Kbh. 1831.

Taler i det danske Miffions-Selffab 1832 og 1837, i dette Selffabs 11te Aarsberetning, S. 5—23, og 16de Aarsberetning, S. 1—21.

Troens Troft under Korsets Byrde. Prædiken paa anden Søndag efter Paafte, i Damfjer's „Prædikener over Epistlerne“, 3die Samling, S. 113—26.

Digte i H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“, 1835, S. 123—29; 1836, S. 143—48. — (Tilbeels efter Autogr.).

Tode (Johan Diderich), f. i Kjøbenhavn d. 24de Septbr. 1776, eneste Søn af Johann Clemens Tode, Dr. og Professor i Medicin ved Kbhvns Universitet (f. $\frac{2}{4}$ 1736 i Zollenspieker ved Hamborg, † $\frac{1}{6}$ 1806 i Kbhv., jvfr. Bibl. for Læger III. S. I.—XIX; (Barfods) port. Læsebog, S. 561—71; Myerups Lit. Lex. S. 618—20), og Johanne Sophie Schönfeldt; blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1793; studerede Medicin og blev 1810 ansat som Læge ved Sø-Etaten. † 1821. (jvfr. Høst's Erindr. S. 151).

Suuslæggen. En Haandbog for Sundheds Etsere, især paa Landet af W. Puchan, tilligemed Sprengels Tillæg. Paa Dansk oversf. med J. C. Todes Anmærninger. I.—III. Bd. Kbh. 1796—97. (L. E. 1797, Nr. 41. 45; Krit. og Antikr. F. XVIII. Nr. 37). — Agnes von Lilien af Kammerherinde Wolzogen. Oversf. ib. 1799. (L. E. 1799, Nr. 14). — Den ynkverdige Hrr. von Mildenburgs Histerie. Udgiwet i Breve af A. Baron v. Knigge. I.—III. Deel. Oversf. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 42). — Julie Grünthal, af F. H. Unger. Oversf. I.—II. Deel. ib. 1799—1800. (L. E. 1799, Nr. 42). — Diætetisk medicinsk Haandbog for Søfarende og Rejsende, af Hennings. Oversf., med Anmærninger af J. C. Tode. ib. 1801. — Den omhyggelige Tanblæge. Oversf., med Fortale og Anmærninger af J. C. Tode. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 45). — G. F. Hildebrandts Sundhedsbog, eller Anviisning til Forholdsregler for at vedligeholde sin Sundhed. Oversf., med Fortale af J. C. Tode. ib. 1802. — Den sjæne Emilie, af G. Schilling. Oversf. ib. eod. — Rosalies Hemmeligheder, af G. Schilling. Oversf., med Fortale af J. C. Tode. I.—II. Deel. ib. 1803. — Diætetisk Vericon, eller theoretisk-practisk Underretning om Fødemidlerne og sammes sundeste Tillavningsmaade. En Familiebog af Ludv. Vogel. Første Deel, oversf., forøget med Anmærninger af J. C. Tode. ib. 1804. (L. E. 1809, Nr. 44. Den 2den Deel er oversf. af N. Frankenau. Begge Dele ere forsynede med nye Titelblade med Aarstal 1815). — Fristenderne, en Roman af G. Schilling. Frit oversf. ib. 1806.

Toft (Andreas Frederik), f. d. 24de Decbr. 1801 i Kjøbenhavn, Søn af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammer- og Commercecollegiet, Niels Toft (f. 1753, † $\frac{1}{2}$ 1829) og Maren Kirstine f. Krag († $\frac{2}{1}$ 1822 i sit 56de A.); blev dimitteret til Universitetet fra Metropolitananstolen 1821; tog i Foraaret 1827 Examen ved det Chirurgicalle Academi (1ste Char.); var 1830—34 Chirurgical Candidat ved Frederiks-Hospital; fik d. 17de Juli 1831 Bataillonschirurgs Charakter; blev siden Læge ved det orthopædiske Institut paa Tuborg ved Kbhv; d. 4de Septbr. 1838 Districtslæge paa Langeland; d. 25de Novbr. f. A. karakteriseret Regimentschirurg. — * $\frac{1}{16}$ 1831 Augusta Fabricius (f. $\frac{2}{8}$ 1808), næst yngste Datter af Commandeur i Sø-Etaten, Lars Fabricius (f. $\frac{1}{1}$ 1770, † $\frac{1}{1}$ 1830) og Lucie Kirstine de Neergaard (f. $\frac{5}{2}$ 1773, † $\frac{9}{1}$ 1817).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et mærkeligt Skudskaar i Brysset med Læsion af Hjertet, i Bd. I. S. 32—36).

Løft (Georg Nicolai), Nysansførtes Broder; f. d. 25de Juli 1793 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Schouboes Institut 1810; underkastede sig i Efteraaret 1818 den latinist-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Bø-lontair i det danske Cancelli, og foretog en Rejse i Udlandet; udnævntes d. 25de Juli 1821 til Undercancellist; d. 27de October f. A. til Adjunct ved Roeskilde Cathedralskole; blev d. 6te Juni 1829, efter Ansøgning, i Raade entlediget; tiltraadte derpaa en Udenlandsrejse. † 21de Marts 1830 i Paris.

Digteriske Forsøg. Kbh. 1814 (1813).

Digte, adspredte i „Kjøbenhavns Skilderi“, „Dagen“, „Den Nordiske Tilskuer“ (1815, Nr. 49. 50), „Athene“ (III. 59—66), Mycerups „Hertha“.

Til Johan Ludvig Heiberg, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 3. (Jofr. f. A. Nr. 11; Høst's Søndagsbl. f. A. Nr. 6. 7. 8. 10).

Løft (Nicolai Peter Georg), f. 1784, yngste Søn af Cancelliraad Lars Løft, til Ullerupgaard († 2³ 1803), og Barbara Agnethe Brorson (f. 2² 1752, † 1³ 1792, ældste Datter af Præsten i Hillerslev, Ole Adolph Brorson og Mette Maria Winding); blev dimitteret til Universitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1801; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Januar 1806 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Sommeren 1807 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev den 25de August 1810 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Højesteret undtagen; d. 22. Novbr. 1815 Bystriber i Thisted, samt Herredsstriber i Hundborg og Hillerslev Herreder; d. 29. Maj 1816 Cancelli-Assessor; den 1ste August 1829 virkelig Cancelliraad. † 30te Septbr. 1832 i Thisted. — * 1809 Judith Petrine Estrup (f. 1⁷ 1788, † 8¹ 1833 i Thisted, næstældste Datter af Provst Mag. Peder Estrup og Gedffe Cathrine f. Jungeren). — (Jofr. Dst's „Materialier“, S. 760).

I Præsteds „Nyt juridisk Arkiv“ (Kan en Debitor eller Cautionist, i Medhold af Sagens Natur og vore Lovs, indbyrdes affordres Sikkerhed eller Betaling for Udløbet af den for Gjeldens Klarering fastsatte Tidsfrist, fordi den ene af dem imidlertid er død, har gjort Opbud, eller Fallit? i Bd. X. 1815. S. 214—34).

Løft (Peder Pedersen), f. i Kbhv. c. 1789; tog i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev Skibskæge i Sø-Staten og karakteriseret Reservechirurg; d. 29de Jan. 1843 ansat

som fast Læge paa Batteriet Tretroner; erholdt d. 5te Juli f. N. Prædicat af Overlæge; fra 1ste April 1850 entlediget med Pension.

3 „Bibliothek for Læger“ (En mærkelig Hævelse hos et nyfødt Barn, iagttagen, i XXXI. (N. R. Bd. I.). 1839. S. 187—89).

Zommerup (Peder), f. d. 18de Maj 1772; dimitteret til Universitetet fra Slagelse Skole i Efteraaret 1790; tog i Januar 1794 theologisk Attestats (Haud illaud.; specimen scriptum laude dignum); blev d. 15de Novbr. 1799 Sognepræst paa Drejø, og d. 7de Maj 1817 til Steenstrup og Lunde i Høen. † 5te Juni 1836. — * § 1800 Nicoline Christiane Wilhelmine Vihme, f. Fog (f. $\frac{1}{2}$ 1779), Datter af Præsten til Steenstrup og Lunde, Lars Rasmussen Fog (f. $\frac{1}{4}$ 1745, † $\frac{1}{4}$ 1818) og Else Kirstine f. Veudz (f. $\frac{2}{2}$ 1746, † $\frac{2}{7}$ 1816), samt Enke efter Præsten til Drejø, Preben Vihme (f. 1770, † 1799).

Topographie over Drejøe Sogn. Odense 1823. (L. T. 1824, S. 108—9; Høens Stifts-Avis 1823, Nr. 115).

Zommesen (Jens Lassen), f. d. 30te Maj 1771 paa Gaarden Birke i Vendsyssel; tog i Foraaret 1795 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; blev Forvalter, og siden Inspecteur ved Grevskabet Frysenborg; 1810 Tiendecommissair i Aarhus Amt; d. 22de Maj 1813 Commerceraad; d. 4de Juni 1832 Birkedommer og Skriver ved Frysenborg og Faurstov Birker; 1834 valgt til Suppleant i det 11te jydsk Landdistrikt ved Provindsialstænder-Forsamlingen for Nørre-Jylland, hvor han dog aldrig mødte. † 24de Juli 1839 i Hammel. — * Mettina Elisa Grüner († $\frac{2}{5}$ 1832), en Datter af Præsten Laurits Grüner, i Lille-Lyndby i Sjælland, og Cathrine Becher Winding.

Bidrag til Verberisens Forsvar, bestaaende af en Breveværling forandriget af Skolelærer og Kirkefanger Schölers Piece: om Verberisernes skadelige Indflydelse især paa Rugen, saa og Hammel-Gaardmands Ansøgning med Erklæring og Bilage, samt andre Efterretninger, samlede af Commerceraad Zommesen. Udgivet og med et Tillæg forsynet af N. F. Just. Viborg 1814. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Landocc. Tid. VIII. 291—305).

3 Oluffens „Deconomiske Annaler“ (Om Hoved- og Bøndergaardens Udparellering i smaa Løbber, IX. 19—30, jvfr. sfb. S. 281—83).

3 „Aarhus Amts oeconomiske Annaler, udg. af J. S. Larsen“ (Om Straahatte, i 2det H. 1811; Andviisning til at fabricere Klæde af fin jydsk Uld, sfb.; Om Humlens Dyrkning, sfb.).

3 „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konssfid“ (Om Konssfidens Tilstand i Egnen af Grevskabet Frysenborg, I. 445—56; II. 472—76).

3 „Landoeconomiske Tidender“ (Bemærkninger ved J. Chr. Drewsens Forsøg til Besvarelse af Videnskaberens Selskabs Spørgsmaal om Markfred, III. 1816).

§. 269—315 (med Anmærkninger og Efterkrift af J. C. Drewsen, sfb. S. 269—313); Vor Raaden at frede paa overlades til enhver Jordbrugers egen Raadighed, naar han kun skaffer Andre Fred? V. 193—202; En Skrivelse, med Niels Remmers Brev om Rugens Rust, VI. 52—55; Om Markfred, VII. 248); — i *»Nye Land-oeconomiske Tidender«*. (Et Par mærkelige Exempler paa, hvorledes Almuen visse Steder i Jylland benytter de autoriserede Lægers Hjelp i Sygdoms Tilfælde, og nogle Anmærkninger i denne Anledning, II. 352—56; En Erfaring om Berberisfer, IV. 253).

§ *»Dansk Minerba«*, udg. af R. E. Rabbet (Yderligere Bemærkninger ved J. C. Trydes Skrift: om Danmarks alt for store Befolkning, af en Landmand, (see Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 7), i IV. 1817, Marts, S. 56—82).

§ Drsteds *»Nyt juridisk Archiv«* (Breve og Forespørgseler til A. S. Drsteb, i XIII. 188—91; XIV. 197—202); — i Sammes *»Juridisk Tidsskrift«* (Om de efterladte Handlinger, der kunne bevirke Gæstes Forbrydelse, I. 232—45 (med Drsteds Bemærkninger, sfb. S. 246—54); En Skovsag, hvori gjøres Paastand om Gæstes Forbrydelse og Bøder m. v. for Overtrædelse af 3—13—21, i V. 2. S. 207—44. (jvfr. sfb. S. 244—47, af Drsteb); Om en Skifteforvalter endnu tør bruge uconstituerede Fuldsmægtige til mindre betydelige Registreringsforretninger? i X. I. S. 239—42. (jvfr. sfb. S. 243—50, af Drsteb).

§ *»Den oeconomiske Correspondent«* (Leerbygninger, IV. Nr. 15; Not et Par Ord om Gæsteindretningen, V. Nr. 24; Spelt, sfb. S. 358).

§ *»Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«* (Endnu et Par Ord om Forholdet imellem Godssejere og Gæstebønder, 1824, Nr. 66, jvfr. Nr. 82).

§ Halds *»Tidsskrift for Landoeconomie«* (Om Rust paa Rugen, II. 368—78).

§ *»Ugeblad for den danske Bønde«* (Brev til N. B. Krarup, I. Nr. 8; Not en Mening om de saakaldte Natmandsfolk i Jylland, II. Nr. 27; Bredsejels Minde, f. A. Nr. 37; Om Tiendeforeninger, f. A. Nr. 41).

§ *»Marhuus Stifts-Tidende«* (En Suppleants Bemærkninger, 1835, Nr. 11). Desuden Bidrag i Krarups *»Søndag-Aftens-Læsning«*.

Top (Christian Frederik Ludvig), f. i Kjøbenhavn; var Capitain ved Kongens Livjægercorps; blev d. 25de Juni 1820, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Raade affsediget af Krigstjenesten med Pension; 1823 Portcontroleur i Kjøbenhavn. † 1830.

Moraliske Betragtninger og Grundsætninger, af Hertugen af Rochefoucauld, oversat. Kbh. 1808.

Underretning om hvor stort et Quantum af ethvert Slags consumptionsplichtige Vare der udfærdres, for at kunne erholde Godtgjørelse naar saadanne af Staden udføres. Kbh. 1824.

Tostруп (Hans Peter), f. paa Als (ifke i Jylland) d. 5te Januar 1752, eneste Søn af Provst Matthias Hansen Tostруп,

Sognepræst til Svenstrup paa Als (fra 7 1745; f. 17 1711, † 7 1784), og Petronelle Lorentsbatter Degaard (f. 1714, † 1793); dimitteret til Universitetet fra Ålborg Skole 1769; tog d. 16de Decbr. 1777 theologisk Attestats (II. ill.); blev Hovmester for Grev Christian Conr. Sophus Danneberg paa Gisselsfeldt; d. 30te Juni 1786 Hospitalspræst, samt Froprædicens-Præst ved Domkirken i Ribe; d. 15de Juli 1791 Sognepræst til St. Catharinæ Kirke ssld.; d. 18de Octbr. 1805 til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst i Fyen; d. 28de Juni 1811 Sognepræst i Saxtjøbing; d. 2den Septbr. 1814 (ikke 1813), efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 15de Septbr. 1820. — * 1. Magdalene Susanne Bing (f. 1753, † 1804). * 2. Magdalene Cathrine Trojel (f. 1777, † 28 1831 i Frørup Præstegaard i Fyen), ældste Datter af Raadmand Hans Jørgen Trojel, i Odense, og Magdalene Hebevig Schmalg.

Diss. de vita, erroribus, scriptis, et morte *Simonis Magi*. Havn. 1779.

Et Par enkelte Prædikener (af hvilke den ene er holdt i Anledning af Slaget d. 2den April 1801).

Ode til Kongen; og Et Digt, i Samlingen med Titel: „Over Jndfødsretten, udgivet af et Selskab.“ Kbh. 1777. (Krit. Journ. 1777, Nr. 5; jvfr. „Ny Minerva“ 1807, III. 17. 53; Liunges „Hertza“ 1827, IV. 112—13. — Om hans Kritik over P. M. Trojels Ode i Sange over Jndfødsretten, f. „Hertza“ anf. St. S. 408, Noten). — No. 23 i Selskabsangenes 1ste Hefte, 1785.

I „Fris og Hebe“ (Et Par Ord ved Geheimeconferentsraad Gersdorfs Liigs Bisættelse, 1810, III. 69—73).

Toftrup (Matthias Justinus), Nysansfortes eneste Søn; f. 1787; dimitteret til Universitetet som Privatist fra Ribe i Efteraaret 1804; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (II. ill.); studerede Theologi; er Lærer ved Helsingørs Fattigskole, og Krigs-Årssesfor. — * 1813 Frederikke Weile.

Martin Luther. En Psalm. 1829. — Livet i Christo, i Modsetning til Dr. Strauß's Jesu Liv. Et Ord til mine Børn. Nyljøbing paa Falster, 1840. („Den Kristendede“, 1840, Nr. 22).

Prioren i Spanien, Digt, i „Harpen“ 3. Aarg. Nr. 49.

Tregder (Eiler Hagerup), f. d. 25de Marts 1778 paa Kongsberg, hvor hans Fader, Poul Tregder, da var Kjøbmand og gift med Benedicte Christiane Hagerup, en Datter af Eiler Hagerup, Geschworner ved Kongsberg Sølvværk († 1770, Brodersøn af Biskop Dr. Eiler Hagerup i Throndhjem). Efterat han i 4 Aar ved den daværende

latinffe Skole sammefeds havde lagt fig efter de almindelige Skolevidensfaber, ifær det latinffe og det tydfte Sprog, begyndte han i Aaret 1791 at studere ved det kongelige norffe Bergfeinarium, hvor han 1797 tog Examen og senere, fom conffitueret Lector i Mathematik, i nogen Tid holdt Forelæfninger; blev i October samme Aar udnævnt til Fuldmægtig og conffitueret Gvardein ved den Kongfbergffe kongelige Mynt, og fit 1802 Vefalling fom Myntgvardein, hvilket Embede han forrettede indtil Mynten i Aaret 1803, kort efter Solværkets Nedlæggelfe, blev indffillet; rejffe samme Aar til Kjøbenhavn, hvor han, for paa en gavnlig Maade at være beffæftiget, undervifte i Mathematik og i Efteraaret 1810 underkaftede fig danff-juridiff Examen, ligefom der ogfaa af det daværende Finantscollegium af og til overdroges ham adffillige Forretninger ved den kongelige Mynt sammefeds; udnævntes 1812 til Myntrevisor og ved samme Aars Udgang til Revisor og Comptoirchef under Generalpoftdirectionen; modtog i 1820 det Hverv at bereiffe Poftrouterne i Landet, for paa ethvert Sted at af-fætte Middagslinien og derved bevirke den til Pofternes beffemte og nøj-agtige Befordring fornødne Censformighed i Uhrenes Gang paa de forffjellige Pofcomptoirer. Paa denne Rejffe i en Tid af omtrent 3 Maaneder famlede han ikke faa Notitfer, hvilke han fiden benyttede ved Udarbejdelfen af fin Haandbog for Reiffende; udnævntes d. 22de Maj 1826 til virkelig Cancelliraad; d. 30te Septbr. 1837 til virkelig Juftitsraad; d. 16de Juni 1843 til Ridder af Danebroge; blev d. 25de Juni 1847 i Naade og med Penffion entlediget (fra d. 25de Octbr. f. A. at regne); feffligholdt d. 15de Octbr. 1847 fit 50 Aars Embedsjubilæum og udnævntes samme Dag til Eftatsraad. — * 28 1814 Maria Magdalene Thams, Datter af afd. Provff og Sognepræff Johan Peter Thams i Norge. — (Jøfr. Døt's „Materialier“, Nr. 62).

Den norffe Budffikke i 1808, et poetiff Jorføg. Kbh. 1809. 8. (3 Norge blev dette hifforiff Digt efter Feranfalfning af den daværende Regjeringscommiffion, til hvis Medlem Falten det i Mær. var indffendt, beførget trykt, og udgivet i 4to ved L. Stoud Platou med en Efferffrift af Udgiveren). Affairen ved Eier, et Til-læg til den poetiff Budffikke, i Kjøbenhavns Skilderie Gte Aarg. Nr. 52. (Jøfr. „Chriftiania Intelligentsfedler“ for 1809, Nr. 16, og „Dagen“ f. A. Nr. 59).

Deduction af Geometriens Grundbegreber tilligemed dens Grundsætning om den uendelige Delelighed, oversat og udgivet fom et geometriff Indledningffkrift med en Fortale og Anmærkninger af philofophiff-mathematiff Indhold. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 20, S. 305—11, af J. Thomfen; jøfr. Art. Hans Hansfen, I. 570).

Haandbog for Reiffende i Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holffen og Lauenborg. Med et Poffkort. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 51; Literatur- Kunff og Theaterbl. 1824, Nr. 33; jøfr. Kbhvns Skilderie 1824, Nr.

67; "Dagen" 1824, Nr. 142). Paa Tydskt: *Handbuch für Reisende im Königreiche Dänemark und in den Herzogthümern Schleswig, Holstein und Lauenburg*, von E. S. Tregder. Aus dem Dänischen, mit Zusätzen und Berichtigungen des Verfassers, übersetzt von Malthe Møller. Mit einer neuen Postkarte. Kopenh. 1821. (Schl. Velt. Lauenb. Prov. Berichte 1824, IV. 201; "Hertha", herausg. von Berg-haus, Bd. IV. S. 2; jvfr. Døst's "Archiv for Psykol., Historie o. s. v." VI. 213—14, og 323—24, af Tregder; "Hertha" 1826, af Samme).

Rjøbenhavns Posttavle eller tabellarist Udsigt over Posternes Afgang fra og Ankomst til Rjøbenhavn hver Dag i Ugen, tilligemed Underretning om Dampskibenes Afgang og Ankomst, saavel som om Tiden, hvori Brev- og Pakkepostfager skulle indleveres og Reisende indskrives. Kbh. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilberi 1829, S. 1645).

Taschenbuch für Fremde und Einheimische in Kopenhagen, enthaltend eine kurze Nachricht von einigen Anstalten und anderen Merkwürdigkeiten dieser Hauptstadt. Aus der Handschrift des Verfassers übersetzt von M. Møller. Kopenh. 1829. Berichtigungen und Zusätze für 1830. *ibid.* 12 S. 8. (Kbhpost. 1829, Nr. 99; "Vollkommen" 1829, Nr. 706, S. 456—58, jvfr. Kbhpost. f. U. Nr. 116, S. 473, af Forfatteren). Paa Svenskt: *Handbok för Svenskar i Köpenhamn*, af E. H. Tregder. Öfvers. af L. Ahlberg. Christianstad, 1838. 12: o, med 1 karta.

3 "Hermoder" (En Elegie, i No. IX. S. 49—51; Et poetisk Brev til en Ven paa Landet, i No. X. S. 121—28).

3 "Nyeste Skilderie af Rjøbenhavn" (Affairen ved Præsteballe, i 6te Aarg. Nr. 20; Thor Hovlands Minde, f. U. Nr. 28; Fægtningen i Høland, f. U. Nr. 36. Disse Stykker ere Fragmenter af "Den norske Budstikke i 1808", f. ovenf.). — (Revid.).

Tregder (Paul Sagerup), Nysansfortes Søn; f. d. 21de Juli 1815 i Rjøbenhavn; blev 1822 sat i det v. Westenske Institut, hvorfra han 1832 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse for alle Fag ved Examen Artium, og Universitetets Sølvmedaille; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1837 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philologiske Priisopgave om det Historiske og Antiquariske i Demosthenes's Tale mod Aristokrates (jvfr. Selmers Aarbog for 1837, S. 91); underkastede sig i Novbr. 1838 den philologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis unanimi consensu, og i April 1839 den praktiske Prøve med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1839 Lærer i det v. Westenske Instituts øverste Klasse, først i Græsk, senere ogsaa i Latin; disputerede d. 19de October f. U. for Magistergraden, og holdt derefter i 3 paa hinanden følgende Vintersemestre som Privatdocent Forelæsninger ved Universitetet over forskjellige græske Forfatteres Værker; blev d. 19de August 1843 ved kongelig Resolution ansat som konstitueret Lector i den latinske Literatur ved Sorø Academi, med Forpligtelse til tillige at overtage Forelæsningerne i den græske Literatur; udnævntes d. 26de August 1845 til Rector ved

Cathedralsskolen i Aalborg. — * § 1848 Charlotte Amalia Recke (f. 2° 1832, Datter af Capitainlieutenant, Ridder Johan Adolph Recke, Ejer af Søhngaardsholm ved Aalborg). — (Autobiographi i Forhandlingerne ved Kjøbenhavns Universitets Fests i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 52, samt i Indbydelsesskriftet til Højtideligheden paa Aalborg Cathedralsskole den 14de April 1848, S. 7—9; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philologiske Candidater, S. 98—99).

De casuali nominatum Latinorum declinatione libellus. (pro gradu Magisterii). Hauniae 1839. (Zeitschr. für die Alterthumswissenschaft. 1840, Nr. 116—17, S. 951—54, af E. Dsenbrüggen).

M. Tulli Ciceronis Tusculanarum Disputationum libri quinque. Ex Haunien-sibus codicum Regii et Pithecani collationibus recognovit P. H. Tregder. Hauniae 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 58; „Fædrel.“ 1842, Nr. 831; Zeitschr. für die Alterthumswissenschaft. 1843, Octbr., Nr. 120, af D. A. F. Rijsen).

Anthologia Graeca sive hymnorum, idylliorum, elegiarum, epigrammatum, carminum lyricorum, fragmentorum scenicarum delectus. In usum scholarum edidit P. H. Tregder. Hauniae 1842. („Dagen“ 1842, Nr. 195).

Græsk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1814. Anden forøgede Udgave. ibid. 1850. (F. L. og R. IV. 1846, S. 65—98, af E. Berg).

Haandbog i den græske og latinske Litteraturhistorie. Til Skolebrug. Kbh. 1845. Paa Tydsk: Handbuch der griechischen und römischen Literaturgeschichte. Nach dem Daenischen des Dr. P. H. Tregder für deutsche Gymnasien und Lehranstalten bearbeitet von Dr. J. Hoffa. Marburg, 1847; og: Handbuch der griechischen und lateinischen Literaturgeschichte. Zum Schulgebrauch von J. H. Tregder. Frei für deutsche Schulzwecke bearbeitet von E. Bollbehr. Braunschweig, 1847.

Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie. Til Brug for Skoler. Aalborg, 1846. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Aalborg Kathedralskole 1846“).

Indbydelsesskrift til Højtideligheden paa Aalborg Kathedralskole den 14. April 1848, hvorved Skolens ny Bygning indviets, og Rektor med flere Lærere indsættes. Aalborg, 1848. 15 S. 8., med en lithographeret Afbildning.

Efterretninger om Aalborg Kathedralskole i Skoleaarene 1845—1850 i Indbydelsesskrifterne til den offentlige Examen i denne Skole for 1846—50.

3 „Nordisk Ugeskrift“ (Om den rette Udtale af det helleniske Sprog, 1837, Nr. 4 og 5).

Kritiske Anmeldelser i „Nordisk Ugeskrift“ (af H. P. Holst's „Interpunctionsregler“, 1837, S. 150—55; S. Letens's Oversættelse af „Demosthenes mod Leptines“, s. A. S. 312—13); — i „Maanedsskrift for Litteratur“ (af N. Krosging's „Schema til dansk Grammatik, 2den Udgave“, XX. 182—92); i „Fædrelandet“ (af L. Doppermann's „Latinsk Sprogslære til Skolebrug“, 1810, Nr. 156; E. F. Jørgensen's „Prøve af en latinsk-dansk Ordbog“, 1812, Nr. 1058; H. Bøhr's „Lærebog i den gamle Historie til Brug for Skolernes laveste og mellemste Klasser“, 1813, Nr. 1147).

Desuden nogle anonyme Artikler i „Nordisk Ugeskrift“ og andensteds. — (Revid.).

Treschow (Frederik Wilhelm), f. i Kjøbenhavn d. 15de Septbr. 1786, Søn af nedenangførte Conferenceraad Michael de Treschow; blev i Foraaret 1803 dimitteret til Universitetet fra Roestilde Domscole; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, og ved den philosophiske Prøve i det paafølgende Foraar; underkastede sig i Juni 1806 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Foraaret 1807 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 30te Juni 1809 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Højesteret undtagen; d. 23de April 1811 Advocat i Højesteret; d. 6te August 1824 Justitsraad; d. 20de Februar 1828 Generalfiskal; d. 1ste August 1829 virkelig Etatsraad; d. 20de Septbr. 1838 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; tiltraadte i Januar 1842 en Rejse til Italien; blev d. 12te Marts 1846, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra sine Embeder som Højesterets-Advocat og Generalfiskal, og udnævnt til Conferenceraad; d. 8de Febr. 1848 extraordinair Assessor i Højesteret; d. 17de Novbr. f. A. Commandeur, og d. 21de Aug. 1850 Storkors af Danebroge. Er Ejer af det forrige Laurvigiske Grevskabs Gods i Norge og af Hovedgaarden Brahesborg i Odense Amt. Deeltog, efter kongelig Befaling (af 2° 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; samt, ifølge kongelig Udnævnelse (af 1° 1834), i Stifternes Provindsialstænder-Forsamling 1835—36, 1838, 1840 (var Vice-Præsident 1838); ligeledes, efter kongelig Udnævnelse (af 4° 1848), i samme Stænder-Forsamling 1848; blev d. 12te Octbr. 1848 kongevalgt Rigsdagmand; maatte i Novbr. f. A. afgaae til London, og gif derfra til Berlin, hvor han i Juli 1849 deeltog i Baabenstilstandens Afslutning; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landstingsmand for Kjøbenhavn, og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51; var Bank-Repræsentant 1828—1833 (Formand 1832—33), 1840—45, 1849—51. — * 2° 1812 Jensine Palæmona Rosenkilde (f. 2° 1786), en Datter af Præsten til St. Jørgens og St. Jbs, Jens Palæmon Aagaard og Dorothea Friis, samt Enke efter Maanedslieutenant J. J. Rosenkilde († 1° 1811 i Roestilde). — (Portrait, malet af W. Marstrand, Lithogr. af Kaufmann, 1848).

3 Præds "Juridisk Archiv" (Indlednings Tale holden ved hans første Prøve i Højesteret, i Nr. 27 og 28, S. 301—6). — 3 "Juridisk Tidsskrift" (Declamation i Anledning af Højesterets Aabning den 4de Marts 1830, i XVIII. 6—11; Indlæg for Højesteret af 27de April 1838, i Sagen: Grosserer Jaster, som Mandataricus for Justitsraad Frederichsen, i XXXIII. 329—49).

3 Ugeskriftet "Fædrelandet" (Indlæg i Sagen mod Redacturen af "Fædre-

landet" (C. N. David), i I. Nr. 18—19, S. 273—90 (jvfr. sftd. S. 291—374, af David og C. W. Haagen); Andet Indlæg i Sagen mod Redacturen af "Fædrelandet", sftd. Nr. 23, S. 393—415. (jvfr. Nr. 21, S. 417—32, af Haagen. Oversatte i »Proceffacten in der gegen den Professor David angelegten Rechtsfache. Herausg. von C. N. David«, 2 Lieferungen. Kopenh. 1835.)

Indlæg i den imod Cand. phil. S. F. Poulsen, Capellan F. Helweg og Højesteretsadvocat Dr. la Lehmann anlagte Justitslag. (Udg. i Forening med Lehmann's Indlæg. Kbh. 1846).

3 „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Standerne for Præsterne" (Andragende, betreffende Arvesølgen med Hensyn til Selvejerbøndergaard og om Indskrænkning i Udnykningsfriheden, 1835—36, S. 812—19. (jvfr. Kbhpost. 1836, Nr. 70, 71, af P. Nielsen).

Treschow (Michael), yngre Broder til den i Myerups Lit. Lex. S. 623—24 anførte Professor Theologiae, Sognepræst Herman Treschow; f. d. 5te Marts 1741 i Baage Præstegjeld i Gudbrandsdalen, hvor hans Fader Herman Treschow, gift med Anna Schielderup, da var Præst, siden (2° 1745) til Karise og Alslev, og tilsidst (2° 1754) til Solerød i Sjælland (f. 1707, uden Tvivl i Læsø Præstegjeld, † 1° 1774; jvfr. Worms Lex. II. 514; III. 812, samt A. Erlandsens Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistlighed, H. I. S. 81—82); blev privat dimitteret til Universtitet 1755; Alumnus paa Elers's Collegium 1757; tog d. 2den Maj 1761 latinist-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev derefter Secretair i det danske Cancelli; 1770 Assessor i Højesteret; 1774 virkelig Justitsraad; tiltraadte i Maj 1775 en videnskabelig Rejse til Tydskland, Holland, England og Frankrige i Selskab med daværende Lieutenant i Søetaten G. A. Roefoed (jvfr. Archiv for Søvæs. IX. 402); blev d. 4de Juli 1776 Medlem af Directionen for de kongelige Skuespil (indtil § 1778); 1779 Etatsraad; 1784 Conferenceraad; 1800 Amtmand over Roeskilde Amt, hvorfra han 1808 entledigedes; blev d. 28de Januar 1811 Ridder, og d. 28de Januar 1812 Commandeur af Dannebrog; d. 9de October 1812 optagen i Adelsstanden (jvfr. Magazin til den danske Adels-hist. I. 201). Blev d. 21de Marts 1781 optagen som Medlem af, og d. 21de Novbr. 1798 valgt til Forstander for det kongel. Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring (siden § 1810 "Det kongel. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog"). † 5te Juni 1816. — * § 1778 Maria Christine Elisabeth Henningsen, f. Wasserfall († 3° 1823 i sit 69de Aar), Enke efter Cancelliraad Henningsen. — (Jvfr. Høst's Erindr. S. 37).

Dispp. Hafn. 4to: α) De solennitatibus in genere, et de quibusdam juris Dani-
nici in specie. 1759. — β) De interpretatione legali juris Dano-Norvegici. eod. a.

— *γ*) De *obstagio*, to Partikler i et med Aarstal 1762; men den 1ste Part. blev holdt 1761.

3 „Nye Danske Magazin“ (Christen Steels og Thomas Finkes Forretning paa Borringsholm, det nye Reglement, Militien angaaende, 1671, i II. 285—88; Optegnelser af Nicolai Reus fra den 9de August 1658 til den 7de October 1661, III. 56—59; Christian 3des Bevilling, at Jørgen Pedersen maa herefter gaac og staae i Lov og Tøv, og søge Lav og Gildet med gode Mænd og giæve, III. 60—61; Den Kalmarske Forening af 1397, efter Originalen i det Kongelige Danske Geheime Arkiv, III. 61—69; Carl Gustavs Instrux af 3. Aug. 1657, for Johan Friderich v. Brisendorff og øvrige Underhandlere hos Englands Protektor Cromwel, som et Bidrag til Historien af bemeldte Konges Krig med Danmark, III. 73—84; Den mellem Danmark og Sverrig fornyede Kalmarske Forening af 1438, III. 84—92; Frederik IVdes Instrux for Geheimeraadene Otte Krabbe og Christian Sehested, betreffende: hvorledes De som Hs. Maj. i Kiøbenhavn forblivende Konseil skulde forholde sig, medens Kongen var udenlands. Colbingshuus d. 7 Nov. 1708, III. 93—96; Bidrag til den danske Land- og Søekrigs Historie i Aaret 1700, III. 97—143; Indskribter, uddragne af Inventarium over Dronning Anne Sophies Pretiosa, III. 143—44; Frederik den 4des Instruction for de Committerede i Slots-Loven paa Aggeråhuus Slot i Norge. Dateret 16de Februaril 1704, III. 146—55; Frederik den 4des Instruction for Geheimeraad Hr. Ditlef Wibe som Statholder i Norge. Dateret 17de Aprilis 1722, III. 155—60; Bidrag til Dplysninger om de Stridigheder, som have været mellem Kong Christian den Anden og Biskop Jens Andersen Bestenaf af Drense, III. 197—234. (jvfr. L. E. 1811, S. 196); En Forskrivelse, udstedt af Magistraten i Lybek, paa 30,000 Rinske Gylden, at betale til Kongen af Danmark i 12 Aar, dateret Malmøe, St. Jørgens Dag (23de April) 1512, III. 234—36).

Brev til Suhm, i Suhms Levnet, S. 484—89.

Trier (Adolph), f. 1809 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Moses Seligmann Trier var Kjøbmand og giødt med Fromme Abrahamson (f. 1783, † $\frac{2}{3}$ 1850); blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdybskole 1828; tog i Foraaret 1835 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin); blev d. 21de April 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Jena; er praktiserende Læge i Altona. — * i Aug. 1845 Henriette Trier, hans Søstendebarn, en Datter af Grosferer Meyer Seligmann Trier og Esther, f. Lazarus.

Læreb og i Fødselsvidenskaben. En Læbetraad ved akademiske Forelæsninger og ved Selvfstudium, af D. W. S. Busch. Efter Originalens 3die Dplag oversat. Med en Fortale af J. S. Saxtorph. Kbh. 1838.

Haandbog i Børnesygdomme, af W. Nau. Oversat. Kbh. 1838.

Haandbog i den specielle Sygdoms- og Helbredelseslære. Af K. S. Baumgärtner. Oversat efter Originalens 2det Dplag, 1.—2. Bind. Kbh. 1838—39. (Verf. Tid. 1838, Nr. 231; „Dagen“ 1840, Nr. 204).

Haandbog i den almindelige Sygdoms- og Helbredelseslære. Af K. S. Baumgärtner. Oversat. Kbh. 1839. („Dagen“ 1840, Nr. 204).

De første Moderpligter og den første Barnepleie. En Haandbog for unge Koner og Modre, af F. A. v. Ammon. Oversat efter 3die forbedrede Udg. Kbh. 1840 (1839). (jvfr. „Den Frisindede“ 1839, S. 452; Berl. Tid. f. A. Nr. 309).

Haands-Ordbog over Fruentimmer-Sygdomme, med Indbegreb af de sygelige Tilfælde under Fødslen. Efter Tydsklands, Frankrigs og Englands berømteste Gynäkologer. Efter L. Frankel. Paa Dansk ved A. B. Trier og L. Neumert. Med en Fortale af F. B. Mansa. Kbh. 1842. D. u. L.: Haandbibliothek for Læger, 12. Bd. (Udkom 1840—42 i fire Hefter). („Fædrel.“ 1841, Nr. 469, S. 3771—72; „Dagen“ 1842, Nr. 297).

De cura prophyl. et therap. febris puerperalis malignae. Diss. inaug. ad d. 21 Apr. Jenae, 1841. 16 pagg. 8.

Trier (Isaac), Nysanfortes Broder; f. d. 1ste Novbr. 1802 i Kjøbenhavn; gik først i Borgerdydsskolen; blev siden 1819 privat undervist, og 1822 dimitteret til Universitetet; studerede Lægevidenskab; var i 3 Aar Volontair paa Almindeligt Høspital, og tog i Foraaret 1828 Examen ved det kirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin); blev strax efter kirurgisk Assistent ved det almindelige Sygehus i Hamborg; d. 25de Novbr. 1829 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Berlin; 1832 Læge ved Høspitalet i Altona. — * Charlotte Sophia v. Wylisch (f. 11 1805), ældste Datter af Grosferer og Regimentsquartiermester ved Kongens Livjægercorps, Overkrigscommissair Peter Friedrich v. Wylisch og Marie Elisabeth Ehrhardt f. Borchhorst, samt Enke efter Kjøbmand Carl Diderich v. Barthels i Lübeck. — Autobiographi, vedføjet hans Doctordisputats, p. 30—31; jvfr. Calliens Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. 390; XXXIII. 71).

De diagnosi et cura ulcerum, quae dicuntur, venereorum. Diss. inaug. pathol. therap.; q. def. d. 25. Novbr. Berolini, 1829. 4to. (jvfr. Hæker Nueste Lit. d. syph. Krankheiten, 1839, S. 9).

Bemærkninger om Arteriernes Dreining (torsio arteriarum), i „Bibl. for Læger“ XIV. 70—76. (Udtog i Lond. med. Gazette Vol. 14. P. 6. Septbr. 1834. No. 354, p. 861; jvfr. Note, lue à l'Ac. R. de Méd. par Amussat, le 19 Août 1831, udbragen i Arch. gén. de Méd. T. 35. 1834. Août, p. 639).

Efterretning om Cholera's Optræden i Hamborg; udbragen af et Brev dateret Allg. Krankenhaus, Mandagen d. 10. October 1831, i „Samlinger til Kundskab om Cholera“, No. 14, S. 219—21.

Einflemmung eines Theils des Dünndarms im Unterleibe, i Pfaff's „Mittheilungen aus dem Gebiete der Medicin u. s. w.“ 1837, S. 9 u. 10, S. 107—109. (overs. i Bibl. f. Læg. XXVIII. 551—56).

Trier (Salomon Meyer), Søstendebarn til de 2de Ovennævnte; f. d. 29. Marts 1804 i Kjøbenhavn, Søn af Grosferer Meyer Seligmann Trier († $\frac{3}{10}$ 1837 i en Alder af 67 Aar) og Esther f. Lazarus (f.

1780); tog 1825 pharmaceutisk Examen (eenstemmig Laud.); blev d. 27de Febr. 1827 Apotheker i Nysted i Laaland, og d. 14de Septbr. 1830 i Kongens Lyngby; deeltog i Stiftelsen af den danske Apotheker-Forening 1844. — * i Aug. 1827 Sophie Wallin (f. 1° 1798, Datter af Kjøbmand Jacob Levin Wallin).

Redacteur af: Archiv for Pharmacie. 1.—3. Bd. Kbh. 1844—46, med 10 centr. Tabler. (Jvfr. J. f. L. o. R. 1844, S. 159—60; Fædel. 1847, Nr. 294). Heri leverede han flere originale Bidrag, saasom: Zernsyre og metalliske Syrer i Almindelighed, I. 12—15; Den nyeste Tid's Medicamenter, I. 86—100; Bidrag til physiologisk og pathologisk Chemie, I. 229—46, 557—68; Om Jobbaltium i Almindelighed og efter Ph. Dan. 1840, I. 298—303; Secale cornutum, Wigger's Ergotin, Extractum hæmasticum, Bon Jean's Ergotin, I. 420—28; Kritiske Anmeldelser, I. 170—75; 471—500.

Ligeledes Redacteur af: Archiv for Pharmacie og teknisk Chemie med deres Grundvidenskaber. Det teknisk-chemiske Afsnit redigeret af P. Faber. (Fortsættelse af Archiv for Pharmacie). 1.—4. Bd. (Aarg. 1847—50). Kbh. 1847—50; fortsættelse.

J "Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1840", Kbh. 1841 (Over Reguleringen af Apothekernes Lønning, S. 381—85; Det chroms sure Kalis Anvendelse til at opdage Rabsyrens Forfalskning med Bismutensyre, S. 393—94; Beskrivelse af nogle nye Droguer, S. 395—97).

J "Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres fjerde Møde 1844" (Nogle nyere sydamerikanske Droguer, S. 296—99; Beretning om Forsøg med Vegetabilier i Anledning af Bouis's og Ure's Angivelser om Benzoesyrens Indvirkning paa Urinen, S. 299—301).

Trier (Seligmann Meyer), Nysansførtes Broder, f. i Kjøbenhavn d. 7de Juni 1800; kom, efter foregaaende privat Underviisning, 1814 i den kjøbenhavnske Borgerdybskole, hvorfra han 1818 afgik til Universitetet og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog d. 1ste Decbr. 1823 den medicinske Embedsexamen (Laud.); blev 1825 Læge ved det mosaiske Troessamfunds Fattigvæsen; f. U. medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital, og kort efter Hjælpelæge ved Koppeanstalten; disputerede d. 15de Septbr. f. U. for den medicinske Licentiatgrad; blev 1826 Reservemedicus ved Frederiks-Hospital (indtil 1829); disputerede d. 12te Marts 1827 for Doctorgraden i Medicinen; optoges d. 15de Marts f. U. som Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kbhvn.; blev d. 20de April 1836 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 5te Januar 1842 Overmedicus ved Frederiks-Hospital (vgl. Confirm. 2° f. U.); erholdt d. 15de Januar 1847 Titel af Professor (med Rang i 5. Kl. Nr. 8); blev 1848 Ridder af Basal-Ordenen, og d. 25de Novbr. 1849 af Dannebrog; indtraadte (ifølge Kongl. Befaling 1° 1850) som kongelig Directeur i Bestyrelsen for det kjøbenhavnske Børne-Hospital. — * 21° 1827 Sophie Trier,

hans Søffendebarn (f. $\frac{8}{10}$ 1800, en Datter af Kjøbmand Moses Seligmann Trier og Fromme f. Abrahamson). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Doctorpromotion 1827 udstedte, af F. C. Petersen forfattede Universitetsprogram: „De arte poetas veteres Græcos Romanosque in nostras lingvas convertendi“, p. 9—10; jvfr. Callifens Medic. Schriftsteller-Lex. XIX. 390—92; XXXIII. 71. — Portrait, tegnet af Marstrand, lithogr. af Fortling, 1842).

Dissertationis de Ictero Particula I.—II. P. 1., continens varias de causa hujus morbi proxima sententias. (pro Licent.). P. 2. acc. casus ab C. F. Schumacher observatus (ungeheure Erweiterung des Ductus hepaticus). Diss. inaug. pro gradu Doct. Hafniæ 1825—27, c. tab. lithogr. (Seef. litt. Annal. der Heilf. Bd. 3. 1825, S. 491; Messenger franç. du Nord, 1825, No. 39, p. 611; L. T. 1826, S. 148—52; „Hyggæa“, 1827, S. 413—16, af C. Otto).

Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percussion og middelbar Auscultation, og om den Sidstes Anvendelse i flere til Lunge- og Hjerte-Sygdomme ikke hørende Tilfælde. Med en Fortale af D. L. Bang. Kbh. 1830, med et Kobb. (M. f. L. V. 328—39, af B. J. Siesby; Bibl. f. Læg. XVI. 40—63, af F. W. Mansa; Brit. med. Review Vol. 3. 1837. No. 5. Jan. p. 181. 189). — Paa Svenskt: Om Bröst-Percussionen och den medelbara Auscultationen. Med Företal af O. L. Bang. Öfversatt af J. Elliot. Stockholm, 1831. 8:o, med 1 pl.

Medudgiver af: α) Samlinger til Kundskab om Cholera. Nr. 1—27. Kbh. 1831—32; — β) Hospitals-Meddelelser. Tidsskrift for praktisk Lægevidenskab. I.—IV. Bd. Kbh. 1848—51. (Heri af ham: Om Hydrops scarlatinus, klinisk Foredrag, holdt i Sept. 1847 paa det kgl. Frederiks Hospital, I. 40—56; To Tilfælde af Kræft (1. Cancer vertebralis. 2. Cancer costalis et intestinalis), klinisk Foredrag i Aug. 1847, I. 243—56; Kliniske Betragtninger over en Perforatio tubæ Fallopii, en Peritonitis puerperalis og en Hæmaturie, I. 257—64; Den typhoide Febers Behandling i Frederiks Hospital, I. 533—68; Om Chlorosen. Klinisk Foredrag med senere tilføiede Bemærkninger, II. 193—221; Chloroform, anvendt i Delirium tremens i Frederiks Hospital, II. 271—75; Collodium cantharidale, II. 285—87; Heus ex Intussusceptione, helbredet. (Klinisk Foredrag), II. 457—75; Methodus exsiccans i Catarrher. (efter Charles Williams, med nogle Bemærkninger), II. 476—80; Den rheumatiske Feber i diagnostisk og therapeutisk Henseende. Klinisk Foredrag med senere Tilfætninger, III. 161—92; Et Tilfælde af Svovlpyre-Forgiftning, i hvilket Epiferrets hele Slimhinde optagedes, med tilføiede Bemærkninger om Syreforgiftning i Almindelighed og en Epicrise. Klinisk Foredrag, i IV. Bd.; Emphysema pulmonum. Klinisk Foredrag, sfb.

3 „Bibliothek for Læger“ (Om Anvendelsen af russiske Dampbade; efter Dr. Smith, meddeelt i VII. 317—43. (Ærsk. astr. Kbh. 1827; jvfr. Kbhens Skilderi 1828, S. 108); Bidrag til Beskrivelsen af Skarlagenfeber-Epidemien, som i Mærene 1827 og 1828 herskede i Kjøbenhavn, X. 61—85; En i flere Aar vedvarende Hæmaturia hos en Mand, i hvis Cadaver Incrustation i vesica urinaria, Uddivning af pelvis renum og uretheres m. m. forefandtes, XI. 35—42;

Et Tilfælde af hepatalgia, der endtes med en dødelig pleuritis; tilligemed den dertil hørende mærkelige Section. Oplæst i det Kgl. med. Selskab den 3. Decbr. 1829, XII. 272—77. (overs. af J. F. W. Nebermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, Mai—Juni); Fire i Aaret 1832 iagttagne Sygdomstilfælde; oplæst i det Kgl. med. Selskab (1. Intussusceptio intestinorum [paa Tybfsk overl. af J. F. W. Nebermann i Kust's Magaz. Bd. 44. S. 2]; 2. Inversio uteri; 3. Retroversio uteri; 4. Et den saakaldte diarrhoea cholericæ lignende Sygdomstilfælde), XVIII. 396—417; Dupuytren's Anstuelse af gangræna senilis, XX. 82—92; Om pericarditis; efter Hope, XXI. 359—97; Om Excretionen af Fedt igjennem Endetarmen, XXIII. 50—59. (Udtog i Behrend's wöchentl. Repertor. 1837, April, Nr. 69); Om Sygdommene i Urinblæren og prostata, efter Brodie, XXIII. 384—461; Et Bidrag til Phtisicologiæ, XXXIII. (N. N. Bd. 3.), S. 473—89; Fire Tilfælde, XXXIX. (N. N. Bd. 9.), S. 250—52).

J "Journal for Medicin og Chirurgi" (Bidrag til Beskrivelsen af den i Foraaret 1833 i Kjøbenhavn herskende Influenza-Epidemie; oplæst i Philiatricen, II. 209—23; Om spontan Fødsel efter Moderens Død; oplæst i det Kgl. medicinske Selskab, IX. 210—29).

J "Praktiske Jagttagelser og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatricen, 1839" (Hypertrophia cordis cum excresecientiis verrucosis, rapporteret).

Et Tilfælde, i "Philiatricens Forhandlinger", 1845, 2. S. 18—19. — Formula nosocomiales Trieri, i "Archiv for Pharmacie" II. 592—96.

J "Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres femte Møde 1847", Kbh. 1849 (Om den typhoide Febers Smitfømhed).

Kritiske Anmeldelser i "Maanedsskrift for Litteratur" (af E. Otto: "Om den orientalske Cholera", i V. 522—47, og J. E. W. Wendt: "Lægevidenskabelige Misceller", VI. 560—71 (begge i Forening med J. W. Mansa); S. J. Wallin: "Observationes de cholera Asiatica", og E. G. W. Thune: "Nogle praktiske Bemærkninger angaaende Cholera indica", X. 549—66; J. E. Müller: "Meditationes nonnullæ de cephalotomia", XVII. 124—40).

Trojel (Frants Wilhelm), f. d. 27de Februar 1746 i Fuglevig Præstegaard i Fyen, Sønneson af den i Myerups Lit. Lex. S. 625—26 anførte Mag. Hans Trojel, og Søn af Thomas Trojel, Sognepræst (fra $\frac{1}{3}$ 1739) for Bispenberg Menighed (f. $\frac{1}{7}$ 1703 i Himmeløv Præstegaard ved Roskilde, † $\frac{2}{2}$ 1769, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. 347—49), og Elisabeth Ancher († 1793, en Søster til Conferenceraad, Dr. & Professor juris Peder Kofod Ancher); blev privat dimitteret til Universitetet 1762; udnævntes derefter til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, som han forlod og blev Forvalter paa Billestov i Fyen, siden paa Anneberg- og Ellinge-Gaarde i Dds-Herred i Sjælland; 1781 kgl. Inspecteur ved de nye Indretninger i Dds-Herred; 1791 tillige Forvalter over det kgl. Dds-Herredste Gods; 1809 entlediget fra disse Embeder; var tillige i flere Aar

Landvæsen- og Forligelses-Commissair, samt Meddirecteur i Fattigcom-
missionen i Holbeks Amt; boede siden i Kjøbenhavn. † 10de October
1819. — * 1782 Christine Margrethe Hansen (f. i Maj 1763,
† 2° 1816), en Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Dds-
herredste Gods, Jacob Hansen og Ulrica Eleonora f. Schwane. — (Me-
trogolog, i „Den oeconom. Correspondent“ III. 1819, Nr. 43, S. 343—44).

Kort Afhandling om den bedste Maade at forvalte et Dansk Jordegods
paa. Belønnet af det kongelige danske Landhuusholdnings-Selskab. Kbh. 1784. (L. E.
1784, Nr. 29). — Fuldstændig Afhandling om alle Slags Indhegninger omkring
Marker, Haver og Plantager, som kan anvendes i disse Lande. Belønnet af det kon-
gelige danske Landhuusholdnings-Selskab. *ibid.* eod. — Oeconomiske, politiske Betragt-
ninger over Danmarks, især Landvæsenets nærværende Forfatning. *ibid.* 1787.
(L. E. 1787, Nr. 36). — Betænkning om hvorledes store Stæder og især Kjøbenhavn
bequemest kunde være at forsyne med de fornødne Levnetsmidler. *ibid.* 1789. (L. E.
1790, Nr. 2; Krit. og Antifr. 1790, Nr. 27). — Aufforderung zu einem Kreuzzuge
gegen die französ. Nationalversammlung. Aus der dän. Handschrift (des F. W. Lø)
übersetzt. Hamburg (København) 1791. (L. E. 1791, Nr. 48; Krit. o. Antifr. 1792,
Nr. 25). — Hvad er fremdeles at foretage efterat vort Pengevæsen nu er foran-
dret og sat paa en fast Fod, for saavel fremdeles at sikkre samme, som især at til-
vejbringe en sikker Handelsballance? Kbh. 1813.

Hvad bør vi Danke tænke om Freden med Sverrig? Kbh. 1814. Overfat
paa Svensk. eod. a.

Medudgiver af: Den oeconomiske Correspondent, fra 1ste Aarg. 1817,
indtil 3die Aarg. 1819, Nr. 43. Kbh. 4to. (De af ham hertil leverede Artikler ere
forsynede med hans Navn).

3 „Minerva“ (Om de publice Reise-Befordringer, 1786. I. 26—46; Noget i
Anledning af Rygtet om en national Klædebragts Indførelse, 1788. I. 167—85; En
uædel Handling, begaaet i Helsingør, afvigte Mars November Maaned, 1792. I.
442—47; Til Udgifterne af den Danske Minerva med et Manuscript fra Rom, hvori
foreslaaes at nobilitere alle Uædelige, 1796. I. 323—34).

3 Landhuusholdn. Selsk. Skrifter (Forsøg til Besvarelse paa Landhuush-
holdn. Selsk. Præmie-Opgave for en fuldstændig Afhandling om de vigtigste Sorter af
Popler og Pile, som med Visshed vides at kunne lykkes i Danmark, i VI. 117—
90; særskilt aftr. Kbh. 1800).

3 Naturhistorie-Selskabets Skrifter (Om en Svamp, som undertiden
findes paa Soelsiften (*helianthus annuus*), og dens Liighed med adskillige Planter,
især Rugens, Misfostre, Moderkorn eller Meelbrøier kaldet, o. s. v., i Bd. I. S. 2.
S. 39—51; jvfr. S. 52—67, af F. C. Abildgaard).

3 „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konffid“ (Om Fabrikation
af de saakaldte Randers-Handsker, i I. 281—85).

3 Sluffens „Nye oeconom. Annaler“ (Anviisning til Indførelse af Som-
mer-Staldfødding, i II. 81—130; særskilt aftr. Kbh. 1815, og r. L. E. 1819,
S. 426—28).

3 „Dagen“ (Angaaende Forordningen af 5. Januar 1813, i Aarg. 1813, Nr.

22, 55; Jagttagelser paa en Reise i Jylland 1816, i Aarg. 1816, Nr. 287, 88, 92, 93).

3 „Nyeste Skilberie af Kjøbenhavn“ (Om de saakaldte Skouere ved Komedien, 1815, Nr. 98; Er det ubilligt og skadeligt, eller retfærdigt og gavnligt, om de Debitorer, som, efter Forordningen af 5te Januari 1813, hidtil have havt Indtult, eller Opsættelse med deres Gjeld, men nu, efter Forordningens 26de §, kunne opføres med det 25de dobbelte Beløb af den aarlige Rente, fremdeles bekom længer Udfattelse? 1816, Nr. 13; Fædrelandske Forslag og Duster, s. A. Nr. 27, 28, 29; Om et offentligt Lørrhuus for Kornvare, 1817, Nr. 77).

Biographiske Efterretninger om P. M. og P. K. Trojel foran Udgaven af deres „Udvalgte Digte“. Kbh. 1831.

Trojel (Frants Wilhelm), Sønnesen af den i Nyerups Lit. Ver. S. 626 anførte Raadmand i Odense, Hans Jørgen Trojel (ovenævnte Inspecteur Fr. W. Trojel's næstældste Broder), er f. paa Hovedgaarden Kjelbgaard i Salling d. 9de April 1814, næstældste Søn af da værende Cand. theol. og Proprietair Frants Wilhelm Trojel (f. 7 1782, først Ejer af Kjelbgaard, derpaa (17¹/₁₀ 1824) Præst til Ølsted i Aarhuus Stift, siden (15⁷/₁ 1831) til Kornum og Løgsted i Viborg Stift), og Elisabeth Trojel (f. 2⁸/₁ 1785, næstældste Datter af foransførte Inspecteur Fr. W. Trojel og Christine Margrethe Hansen); kom først i den lærde Skole i Horsens, og 1831 i Aalborg Cathedralsskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1834; tog i Novbr. 1840 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 5te Octbr. 1842 personel Capellan paa eget Ans og Tilsvær for Sjering og Lørsted i Aalborg Stift (indtil 1²/₁ 1847); d. 23de Decbr. 1848 personel Capellan for Kornum og Løgsted i Viborg Stift. — (Jvfr. (Taubers) Biogr. Notitser om Disciple i Aalborg Skole, II. S. 16—17).

To og Tredive Psalmer. Aalborg, 1845.

Fjorten Prædikener, holdte for en Landsbymenighed. Kbh. 1818.

3 Raas's „Morsskabslæsning for den danske Almue“ (Steenballegaard og Boller, I. 1839. S. 316—17; Sagn om Skatte, sld. S. 448—49; Nogle Sagn, sld. S. 481—82).

Adskillige smaa Poesier, adspredte i forskellige Tidsskrifter, saasom: „Nordisk Kirke-Tidende“ (1838, Nr. 30, 33); i „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1839; Raas's „Morsskabslæsning“, I. 1839.

Trojel (Frederik Christian Ludvig), Nysaanførtes Næstføffende barn, næstældste Søn af nedenaanførte Conffistorialraad, Provst Thomas Trojel; f. d. 27de Juni 1815 i Nebbelunde i Laaland; dimitteret til Universitetet fra Nykjøbing Cathedralsskole 1832; udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; opnaaede 1835 Accessit for Besvarelsen

af Univerfitetets Aaret iforvejen udsatte philologiske Priisopgave: „Exponatur origo, historia, ingenium *poësis bucolicæ Græcorum* compareturque cum ea *Latinorum* imitatio“ (jvfr. Selmers Afad. Tid. III. S. 105—6); udnævntes d. 20de Decbr. 1837 til Alumnus paa Borchs Collegium; udnævntes sig i Novbr. 1838 den philologiske Embedsexamens theoretiske, og i Octbr. 1839 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; constitueredes d. 16de Februar 1839 som Lærer ved Frederiksborg lærde Skole, ved hvilken han d. 10de Januar 1840 blev udnævnt til Adjunct; d. 10de Februar 1844 constitueret til at overtage en Deel af Underviisningen i de gamle Sprog i Kolding lærde Skole, og d. 7de Juni s. A. bekliffet til Overlærer ved samme Skole. — * 2⁷ 1841 Margrethe Frederikke Augusta Mohr (f. 2¹ 1816), en Datter af Ludvig Emanuel Mohr, forhen Apotheker i Nykjøbing paa Falster. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 99—100).

Smaa digte. Kbh. 1841 (1840).

Canova. Et Stueespil i to Acter. Kbh. 1842. („Nye Intelligensbl.“ 1842, April, Nr. 4).

Exempler til at oversætte fra Dansk paa Latin. Ordne efter Syntaxen i Madvig's latinske Sproglære. I.—2. Hefte. Kbh. 1842. („Fædrel.“ 1842, Nr. 1100). Anden forbedrede Udgave. ibid. 1846.

Om den rette Orden, hvori Sprog bør læres i de lærde Skoler i Danmark. Indbydelsesskrift til Frederiksborg lærde Skoles aarlige Hovedexamen i September 1843. Kbh. (ej i Boghandelen).

Nogle Bemærkninger om dansk Grammatik og danske Grammatikker (i „Indbydelsesskrift til den aarlige Hovedexamen i Kolding lærde Skole 1847“).

J Petersens „Eidskrift for Litteratur og Kritik“ (Om Skoleprogrammer, III. 348—67; V. 423—37; Anmeldelser af L. S. Borring's franske Læseboger, V. 312—21 (jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 534, af Borring), og af E. F. Ingerslev's „Materialier til at indøve den franske Formlære“, VI. 107—9).

J „Fædrelandet“ (Nogle Bemærkninger om Lector Hjorts Angreb paa Prof. Madvig's latinske Sproglære, 1842, Nr. 814; Fysisk Skole-Reform, 1843, Nr. 1184; Anmeldelse af L. S. Borring's „Franske Stiløvelser, 3. forøgede Udgave“, f. A. Nr. 1338).

Cantate til Indvielsen af Kolding Skoles Bygning 1845. (optr. i Selmers Aarbog 1846, S. 176—77). — Et Digt i Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“ 1836, S. 112.

Fransk Oversættelse af H. P. Holst's Digt: „O Fædreland!“, i „Dagen“ 1840, Nr. 17, jvfr. Nr. 19.

Trojel (Hans Bertram), ovenanførte Inspecteur Fr. Wilh. Trojel's Søstendebarn; f. 1770 i Fredericia, hvor hans Fader Frants

Trojel var Guldsmed; kom i Huset hos sin Farbroder Albert Trojel, residerende Capellan ved Vor Frelfers Kirke paa Christianshavn († 1° 1779), og 1790 paa Kolding Amtscomptoir; begyndte 1793 at studere, og blev i Efteraaret 1795 privat dimitteret til Universitetet; afsløvere i Juli 1798 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 3die Maj 1799 Stifts- præst; d. 4de Aug. 1802 constitueret Hjælpepræst ved St. Nicolaj Menig- hed i Kjøbenhavn (med kongl. Confirm. § s. N.); d. 3die Januar 1806 Sognepræst i Vrøeskjølbing; siden tillige Provst for Vrø; fik den 21de Juli 1819 Rang med Amtsprovster, og blev d. 28de Juli s. N. Sogne- præst ved St. Olai Kirke samt Hospitalspræst i Helsingør. † 26de April 1835. — * 2° 1799 Karen Bøgvad.

Affedsprædiken, holden for Nicolai Menighed paa dens Nedlæggelses Dag, tredie Søndag efter Trinitatis den 30. Juni 1805. Kbh. 1805. — (Tildeels efter Autogr.).

Trojel (Hans Jørgen), Broder til ovennævnte Capellan Fr. W. Trojel; f. d. 6te Januar 1813 paa Kjeldgaard i Salling; di- mitteret til Universitetet fra Horsens Skole 1831; underkastede sig i Ef- teraaret 1838 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; blev Med- hjælper ved Redactionen af Bladet „Dagen“; d. 8de Octbr. 1845 Copiist i Hof- og Stadsrettens Skifte- og Brevskriver-Comptoir; d. 26de Maj 1850 Assistent i Kongens Fogeds Comptoir under samme Ret. — * 2° 1841 Marie Henriette Hansen, Datter af afd. Birkedommer og Po- litimester i Kbhvns Amts søndre Birk, Justitsraad Henrik Christian Hansen († 1° 1822 i sit 36te Aar), og Thina Hansen.

Polemiske Blade. Udgivne af H. Trojel og Hollard Nielsen. I.—II. Feste. Kbh. 1841. (T. f. L. o. R. V. 308—11, af J. E. Kall).

Redacteur af: Nytt Aftenblad, fra 1ste December 1845 til 7de October 1848. Kbh. 4to.

I „Dagen“ 1840 o. fig. (Endeel Bidrag, bl. N.: Anmeldelse af P. G. Bang „Om den fuldstændige Skattebevillingsret og Constitutionspørgsmaalet i Almindelighed“, i Aarg. 1840, Nr. 152—56).

Til Dyrh Folketingsmand Etatsraad Spandet og Pastor Grundtvig, i Extra- Tillæg til den Berlingske Tidende 1850, Nr. 300.

Trojel (Thomas), Sidstansfertes Farbroder; f. i Odense d. 15de Decbr. 1774, ældste Søn af Hans Jørgen Trojel, daværende Pro- curator, tilfidsst (1797) Raadmand i Odense (f. 27 1741, † 1° 1809, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 626), og Magdalene Hedevig Schmalz;

blev 1790 Student fra Odense Skole; tog i Octbr. 1794 theologisk Attestats (Laud.), og ansattes strax efter som Hører ved sin Fødebyes Skole, hvor han d. 6te Octbr. 1802 udnævntes til Overlærer; blev d. 1ste Maj 1811 Rector ved den lærde Skole i Fredericia, og d. 29de August 1815 ved Cathedralstolen i Nykjøbing paa Falster; fik d. 1ste Novbr. 1828 Titel af Professor (med Rang 6 Kl. Nr. 13); blev d. 21de Marts 1837, efter Ansøgning, entlediget i Raade og med Pension. † 24de Juli 1839 i Nykjøbing. — * $\frac{2}{7}$ 1809 Bibeke Trojel, hans Søstendebarn (f. $\frac{2}{8}$ 1789, † $\frac{2}{10}$ 1815, næstnyngste Datter af ovenanførte fgl. Godsinspecteur Fr. Wilh. Trojel og Christine Margrethe Hansen). — (Jvfr. J. Varsod „Den fjalsterfke Gejslighedens Personal-Historie“, S. 1. S. 87—88).

Indbydelseskrifter: a) Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: Anstrænges Disciplene i herværende omformede Skole over deres Kræfter? Odense 1804. — b) Commentationis de re veterum borealium servili particula prima. Othiniæ 1805. — c) Udsigt over Nordens Forfatning mod Slutningen af 14de Aarhundrede, som Indledning til nogle Bemærkninger over Aarsagerne til Kalmar-Unionens Ophævelse. Odense, 1808. (Coptrykt i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1811. I. 1—30). — d—e) Gamle Efterretninger om Fuglse-Herred i Laaland, af utrykte Haandskrifter. 1.—2. Hefte. ibid. 1811. (Engelstofts Annaler 1811. II. 105—12; 1812, S. 115—25).

Trojel (Thomas), Nysaanførtes Søstendebarn; f. d. 11te Septbr. 1779 i Nebbelunde i Laaland, ældste Søn af Jacob Rosd Trojel (ovenanførte Inspecteur F. W. Trojel's ældste Broder), Sognepræst (fra $\frac{2}{7}$ 1774 til $\frac{3}{5}$ 1805) for Nebbelunde og Seddinge Menigheder (f. $\frac{1}{2}$ 1736 i Poulsker Sogn paa Bornholm, † $\frac{1}{3}$ 1812, jvfr. Blochs slyenske Geistl. Hist. II. 352—53, samt Myerups Lit. Lex. S. 627), og Regise Sophie Støedt (f. $\frac{2}{2}$ 1749, † $\frac{1}{5}$ 1808, en Datter af Præsten i Gubbjerg, Provst Ole Støedt og Catharina Maria Børresen); blev dimitteret til Universitetet fra Bordingborg Skole i Foraaret 1801; udmærket ved den philosophiske Prøve i det paafølgende Aar; absolverede i Januar 1804 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Maj 1805 sin Faders Eftermand i Nebbelunde; d. 1ste Maj 1817 fungerende Herredsprovst i Fuglse Herred (indtil $\frac{1}{2}$ 1828); d. 1ste August 1829 Consistorialraad; d. 12te Februar 1830 Sognepræst i Nykjøbing og Systofte paa Falster; d. 22de Februar 1832 til Rjøbeløv i Laaland; d. 9de Maj 1834 tillige Provst for Nørre- og Sønder-Herred, samt for Verne Fjæs, Femø og Alsø; d. 1ste Maj 1845 i Raade entlediget fra Provste-Embedet. — * $\frac{3}{7}$ 1808 Johanne Louise Sybille Birch (f. $\frac{2}{8}$ 1784), en Datter af Sognepræsten i Alsens, Provst Dr. theol. Carl Christian Birch (f. $\frac{1}{2}$ 1753, † $\frac{2}{4}$ 1808) og Eleonore Hedevig Seidelin (f. $\frac{2}{9}$ 1756, †

7 1834). — (Sejfr. J. Warfob „Den fælterste Geistlighed's Personal-Historie“, S. 1. S. 29—30).

Om Dyrkningsmaaden af Asparges. Kbh. 1813.

Anvisning for Bønderne til Vinterastenernes Anvendelse. Kbh. 1814.

Tre Confirmationstaler, holdne for Nebbelunde og Seddinge Menigheder. Kbh. 1835.

Sørgetale over Biskop Rasmus Møller (i den 1842 udfomne Samling af Sørgetaler over N. Møller, S. 14—21).

Truslew (Niels), f. d. 14de Februar 1762 i Vokken i Vendsyssel; var Comptoirist og Kobberstifter i Kjøbenhavn. † 1826. — * Anna Elisabeth Jbsen († i Decbr. 1810, i sin Alders 33te A.).

Elementarbog for Ungdommen. Kbh. 1803. 4to. („Dagen“ 1893, Nr. 208).

Tryde (Eggert Christopher), f. i Fensmark i Sjælland d. 8de December 1781, ældste Søn af Holger Tryde, daværende Sognepræst for Fensmark og Riisløv Menigheder (fra 2^s 1775), siden (8^e 1789) for Birkerød (f. 3^e 1740 i Jylland, † 1¹/₂ 1800), og Marie Margrethe f. Clausen; blev i Foraaret 1799 dimitteret til Universitetet fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved anden Examen i det paafølgende Aar, og absolverede i Januar 1804 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var i 3 Aar Lærer i Christianis Institut; blev d. 10de Juli 1807 Sognepræst for Fensmark og Riisløv, d. 13de Marts 1812 for Glumsø og Bavelse, 1828 constitueret Provst i Lybjerg Herred, d. 20de Novbr. 1829 Sognepræst i Naklov samt Provst for Arts og Løve Herreder, d. 30de Decbr. f. A. Sognepræst til Herlufmagle og Lybjerg samt Provst for Lybjerg Herred, og 1830 tillige for Hammer Herred; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Dannebrog; d. 12te Juni 1838 Sognepræst ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn, Provst i Frue-Propsti samt Stiftsprovst i Sjælland; 1839 Meddirecteur i det danske Bibelselskab; f. A. Medlem af Commissionen til at gennemgaae Udkastet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog, og d. 17de April 1840 af den kongl. Direction for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn; d. 28de Juni f. A. benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Febr. 1841 Meddirecteur og Lærer i den praktiske Theologi ved Pastoralseminariet. — * 1⁴ 1807 Christine Dorothea Kongeslew (døbt 2^e 1780, † 1⁸ 1839 i Kbhvn., en Datter af Professor Laurits Laurberg Kongeslew og Helena f. Paludan, i Sorø). — (Sejfr. Nordist Kirke-Tid. 1838, Col. 725, 26, 27—34; Døt's „Materialier“, S. 1128. — Portrait, lithogr. af Fortling efter Vertners Maleri, 1841. 4to).

Charlotte Christine Nothe, fød Müller. (Manuscript for Venner). Kbh. 1814.

Brev til Hr. N. Fogtmann, som Forfatter af Fortalen til Skriften: „Til en christelig Præst's Modstandere“. Kbh. 1819.

Hvad er en hellig christelig Kirke? En Undersøgelse for tænkende Christne. Kbh. 1827. (Theol. Studien u. Krit. 1828, IV. 890; jvfr. Kbhpost. 1828, Nr. 103—4; 1829, S. 46—47, af Tryde).

Om Betydningen af et Folks Nationalitet og Vigtigheden af dens Bevarelse og Uddannelse. Et Foredrag holdt d. 15de [ikke 14de] Septbr. 1843 i det Scandinaviske Selskab til Opklaring af dets Formaal. Kbh. 1843. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1368, 69, 70, jvfr. Nr. 1393; D. Folkebl. IX. Nr. 33—34; „Nye Portefeuille“, 1843, IV. 181—85; Kbhpost. 1843, Nr. 217, 19, 20, 21).

Nogle Sætninger til nærmere Obevejselse om Kirkens og Statens gjensidige Forhold. Med nogle ledsagende Bemærkninger. Kbh. 1848. (Theol. Tidsskr. XII. 373—78; Dansk Kirke-Tid. IV. 291—93, af L. Helweg; Kbhpost. 1849, Nr. 1).

Enkelte Taler og Prædikener, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Hvorledes skulle vi forkynde Ordet i Herrens Menighed saaledes, at det ikke vender tomt til os tilbage? Landemøde-Prædiken. 1831. — Indtrædelses-Prædiken for Frue-Menighed i Kjøbenhavn den 10de Søndag efter Trinitatis. 1838. — Tale i Selskabet for Efterlægten paa Stiftelsesdagen den 4de Marts 1839. — Tvende Prædikener i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Død, holdte i Frue Kirke den 8de December 1839 og den 16de Januar 1840. (T. f. L. o. R. III. 122—32, af J. A. Bornemann; „Fædrel.“ 1840, Nr. 46; Berl. Tid. 1840, Nr. 15). — Prædiken paa første Juledag 1840; tr. 1841. — Kommer, det er Altsammen beredet! Prædiken paa anden Søndag efter Trinitatis. (Trykt efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. 214). — Om den høiere Glæde, som kan aabne sig i Familielivets Kjærlighedsforhold. Prædiken paa 22de Søndag efter Trinitatis. (Udgivet efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. 214). — Hvad er det, som fattes den nærværende Slægts Gudsfrøgt? Prædiken paa 21de Søndag efter Trinitatis. 1844. (Theol. Tidsskr. IX. 186—87). — Fem Prædikener over nogle af de i vor Tid anførte Troeslærdomme. 1846. (Theol. Tidsskr. XI. 140—42; Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 50; D. Kirketid. I. Nr. 42, af Th. Fenger). — Fem Prædikener over nogle af vor christelige Troes Hovedlærdomme. II. (Ogsaa med en aln. Titel: Ti Prædikener etc. for disse og de foranførte fem Prædikener). 1847. (Theol. Tidsskr. XII. 172—74; D. Kirketid. II. 667; Berl. Tid. 1847, Nr. 185). — Det Velgjørende ved at fæste sit Blik paa Døden og Forgængeligheden. Prædiken paa anden Søndag i Advent. 1846. — Sørgetale over Kong Christian den Ottende, holden den 26de Febr. 1848 i Frue Kirke. 1848. — Tre Prædikener med Hensyn til Bevægelsen i Tiden, holdte i Frue Kirke den 2den, 16de og 23de April 1848. — Gud bevare Fædrelandet! Prædiken paa store Bededag 1848. (Udgivet efter Opfordring). 1848. — Hvad Kjærligheden indgyder os at bære i Erindringen og i Haabet, i det Folket strider over den Grændse, hvor dets Fortid stiller sig fra dets Fremtid. Prædiken (i Anledning af Rigsforsamlingens Aabning). 1848. — Glæder Eder med de Glade, græder med de Grædende! Prædiken holdt i Frue Kirke den 16de September 1849, med Hensyn til de ved Fædrelandskampen Saarede, Faldne og Bedrøvede. 1849. — Det Aandens Klædebon, hvori vi alene kunne indgaae i det

Himmelse Liv. Prædiken paa 20de Søndag efter Trinitatis. 1850. — Hvad er Livet i den kristelige Kirke for os? Prædiken paa 2den Søndag i Advent. 1850.

3 „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“ (Er Sandheden funden eller skal den endnu søges? En Indledning til et Forsøg til at vise Overensstemmelsen mellem Filosofiens Ideer om det Guddommelige, i Bd. I. S. 330—48. (L. L. 1812, Nr. 32). Oversat paa Svensk i „Journal för Religionslärare“, 1ste Bd., Lund 1812).

3 Maanedsskriftet „Athene“ (Nogle Bemærkninger om det, man kalder Tro, i VI. 199—226).

3 „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Til Læserne af de i Athenes sidste Julihæfte indførte Reflexioner over Litteraturen [et Forsvar for Grundtvig], 1817, Nr. 66; Om Seminariernes Nedlæggelse og Skolelærernes Dannelse ved Præsterne, 1823, Nr. 20; Gjenmæle med det i Skilderiet for 1827, Nr. 103 indrykkede Stykke (af M. N. Thaarup): Hvorfor standsede Udgivelsen af Landemødernes videnskabelige Forhandlinger? 1828, Nr. 15, jvfr. Nr. 18 (af Thaarup).

3 Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (Svar efter Opfordring paa nogle Spørgsmaal angaaende den augsburgske Confession og Symbolerne. Et Brev til Professor Sibbern, i X. 232—56. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 1589; 1827, Nr. 3. 4. 7. 10, samt S. 67, 84, 115, 141; „Ny Freia“ 1826, S. 390; 1827, S. 8); Nogle Ytringer i Anledning af de i syvende Hæfte af Maanedsskriftet for Litteratur indrykkede Bemærkninger (af H. N. Clausen) om kirkelige Formularer, nærmest med Hensyn til den danske Kirkes Ritual, XVII. 28—66. (jvfr. XVIII. 301—21, af H. N. Clausen; L. L. 1832, Nr. 41).

3 „Dansk Ugeskrift“, redig. af J. J. Schouw (Gives der ikke virkelig en Grundforskjellighed i den religiøse Overbeviisning blandt dem, der kalde sig protestantiske Christne, og kan dette lades ude af Syne, naar Tælen er om hvad der bør stee for at tilvejebringe Kirkefred? i Bd. I. Nr. 30. (jvfr. Bd. II. Nr. 39; 47—48, S. 174—86 (af Tryde); Nr. 55 (af P. Hjort), samt S. 356—64; Christel. Kirketid. 1833, Nr. 15, af Tryde; Kbhpost. 1832, Nr. 120 (af P. C. Stenersen Gad), Nr. 128 (af Tryde); Om Præsternes Underviisning for Confirmander af de Skoler, i hvilke der alene gives Underviisning om Formiddagen, i 2den Række, Bd. III. Nr. 70).

3 „Christelig Kirketidende“ (Om Forandringen i Daabsformularen af de Ord: Forsøger Du Djævelen og alt hans Væsen og al hans Gjerning? 1833, Nr. 8. (jvfr. Nr. 28—29, af L. N. Voisen, og Nr. 34, af Tryde; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 221—24).

3 Brammers „Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter“, 2den Samling (Tale ved en Præsts Indsættelse i det af ham tiltraadte Embede, S. 56—65. (jvfr. M. f. L. XVI. S. 427); Fem Striftetaler, S. 229—43. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 429; Christel. Kirketid. 1835, S. 23—24); Tale ved en Præsts Indsættelse i en Kjøbstadsmenighed, S. 479—86. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 427—28).

3 „Dansk Folkeblad“ (Hvor er Kjernen i Folket? 2. Aarg. Nr. 2—3).

3 „Theologisk Tidsskrift“, udg. af Echarling og Engelstoft (Theologiske Studier, i Bd. I. H. 1. S. 86—146; Bd. II. H. 2. S. 1—43. (jvfr. Berlingske

Tid. 1837, Nr. 50); Tale, holdet i Bibelselskabet for Sorø By og dens Omegn, paa dets høitidelige Møde 1837, i Bd. II. S. 2. S. 149—60).

3 "Nordisk Tidsskrift for kristelig Theologie", udg. af Oldenburg og Kirkegaard (Det gamle Ord's Forkyndelse efter vore Tidens Lær. En Synodalprædiken, i Bd. I. S. 49—60).

3 "Danst Kirketidende" (Roeskilde-Convent, meddeelt, i I. Aarg. S. 145—63, 177—96, 329—31; Om det kirkelige Samsunds Bæsen. Nogle Theos fremsatte i Roeskilde-Convent, sftd. S. 281—89; Erklæring, sftd. S. 441—42).

3 "Den Verlingske Tidende" (Jubbydelse til Gustav-Abdolphs-Foreningen, af E. E. Tryde og E. V. Kolthoff, 1846, Nr. 59; Etatsraad Spandets Forslag til en Lov om Trocsfrihed, 1850, Nr. 273. (jvfr. Nr. 275, af Spandet; Rbhpost. s. A. Nr. 292).

3 Jengers og Birkebals "Vidnesbyrd fra Herrens Huus" (Jesus Kristus er opstanden. Prædiken paa første Paaskefest, i I. 382—92).

3 Damkiers Samling af "Prædikener over Evangelierne" (Til os Alle er den Kaldelse udgaaet, at vi skulle vorde Redskaber, hvorved det Hellige, der hører Jesu Christi Rige til, skal fødes og komme for Lyset. Prædiken paa fjerde Søndag i Advent, i I. 42—52; Livet og Naaden og Betsignelsen, som Frelseren bragte til Verden, kommer endnu altid til Dem, som troe paa ham. Prædiken paa anden Søndag i Fasten, sftd. S. 239—50).

3 "Fædrelandet" (Om de foreslaaede Amtsskoler, 1848, Nr. 136. (jvfr. Nr. 115, af D. P. Smith; Rbhpost. 1848, Nr. 140); Til Forfatteren i "Fædrelandet" Nr. 30 af et Tilbageblik i kristelig Interesse paa Forhandlingerne om Trocsfrihed, 1851, Nr. 33. (jvfr. Nr. 43).

Kritiske Anmeldelser i: "Danst Litteratur-Tidende" (af A. G. Rudelbach "Christelig Trøstebog", 1828, Nr. 23; J. L. Heiberg "Om Philosophiens Betydning for den nuværende Tid", 1833, Nr. 41, 42, 43; jvfr. Forf.'s Svar, sftd. S. 765—80, og (Trydes) Gjensvar, sftd. S. 820—28); — i "Maanedsskrift for Litteratur" (af F. C. Sibbern "Om Poesie og Kunst i Almindelighed", XIII. 177—202; P. A. Jønger, S. J. Giesing, N. Faber, G. P. Brammer om det kirkelige Sognebaand og om gudelige Forsamlinger udenfor Kirken, samt N. Sørensens og P. L. Stræppenborgs Reise i Jylland, i XX. 137—181, med Tillæg af S. N. Clausen. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 653—54); — i Petersens "Tidsskrift for Litteratur og Kritik" (af B. Birkebahl "Om Stænderforhandlingerne i Roeskilde angaaende Sognebaandets Løsning", II. 167—217. (jvfr. Art. S. P. B. Birkebahl); J. L. Heiberg "Nye Digte", V. 159—98; N. F. S. Grundtvig "Om Religions-Forsølgelse", VII. 471—84. (jvfr. Theol. Tidsskr. VII. 174—77; "Fædrel." 1842, Nr. 932); — i "Nordisk Litteratur-Tidende" (af S. E. W. Binesbøll's "Prædikener over Søn- og Festsdags-Evangelierne", 1846, Nr. 11).

Taler: ved det danske Bibelselskabs Aarsmøde 1840 (i Selskabets 25de Beretning, S. 5—17); ved Pastor J. L. Paludans Riste (i Skriftet: "Johan Lønborg Paludans Minde", Rbh. 1840, S. 3—5); ved Jubbielsen af "Frederik den Sjettes Afspl" (i: "Anden Beretning om det kjøbenhavnske Afspl-selskab og dets Virksomhed", Rbh. 1843); ved Thorvaldsens Bisættelse (i Skriftet: "Thorvaldsens Bisættelse d. 30. Marts 1844"); ved Festen i Anledning af Dehlenschlägers 70de Fødselsdag (i: "A. Dehlens-

sklåger, et Mindeskift». Kbh. 1850); ved H. C. Drsted's Begravelse (i Skriftet: »H. C. Drsted's Jordbefærd». Kbh. 1851). — Bøn ved Jordpaafastsels (i »H. G. Clausens Eftermale». Kbh. 1840, S. 13).

Fortale til Fr. Frølund's: Kort Fremstilling af den bibelske Historie, nærmest bestemt for Almueskoler. Kbh. 1839.

Leverede Bidrag til P. Hjort's »Danke Borneven». — En Samling af Sjællandske Ord og Talemaader fra Glumsø Sogn, Lybjerg Herred, afbenyttet i Mølbach's »Dialect-Lexicon». — (Revid.).

Lryde (Eggert Christopher), Foransfortes Søstendebarn; f. paa Fusingø ved Randers d. 27de December 1797, næstældste Søn af Gabriel Lryde, Forvalter og Møller sftd. (f. 7 1748, † . . . .), og Kirstine Margrethe Hempel; lærte Bogtrykkerkunsten hos Elmehoff i Randers; blev Svend 1820, og conditionerede derpaa forskjellige Steder, indtil han nedsatte sig som Bogtrykker i Rønne paa Bornholm 1828 (ifølge Privilegium af 10 1827). — * 2° 1829 Helene Cathrine Bjerregaard, en Datter af Præsten Søren B. i Tjæreby og Alslynderup (siden i Ostermarie paa Bornholm).

Redacteur og Udgiver af: Bornholms Avertissements-Tidende (siden Januar 1844 kaldet: Bornholms Avis) fra d. 2. Aug. 1828. Rønne, 1828—50, 4to; fortsattes.

Lryde (Frederik Christian), Broder til Stiftsprovst E. C. Lryde; f. d. 17de Maj 1785 i Jernsmark Præstegaard; dimitteret til Universitetet fra den københavnske Borgerhøjskole i Efteraaret 1804 (ifke 1805); underkastede sig i Juni 1810 den latinske-juridiske Embedsexamens theoretiske Prøve (n. c.); blev f. U. Copiist i Fabrik- og Industri-Comptoirret under Deconomi- og Commercecollegiet, og 1811 Registrator i samme Collegium; d. 1ste Februar 1813 Commercesecretair; 1816 i Naade entlediget. † 4de April 1818, ugift, i Kbhvn. (Jvfr. Høst's »Søndagsblad» 1818, S. 20).

Nogle frimodige Tanker om det københavnske Fattigvæsen. Kbh. 1816. (jvfr. Rahbets »Lilfsueren» 1816, Nr. 24, 25).

Malthus mod Crome, eller om Danmarks alt for store Befolkning, Aarsagen til den overhaandtagende Armød, samt om de Midler, der herimod bedst kunne anvendes. Kbh. 1816. (Kbhvns Skiberi 1816, Nr. 101; 1817, Nr. 2. 7. 8. 45; »Danst Minerva» IV. 1817, Marts, S. 56—82; April, S. 59—72; Rahbets »Lilfsueren» 1816, Nr. 96; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 267—68).

Sendebrev til Pastor Jens Paludan Müller i Anledning af hans Afhandling om den geistlige Stands Udfigter til at forege sin offentlige Agtelse. Kbh. 1817. (jvfr. Art. Jens Paludan Müller, II. 340).

Kom Jesum Christum ihu, som er opreist fra de Døde, eller hvad har meest skadet Christendommen, Pavedommet eller det attende Aarhundredes saakaldte

Dplydning? En Undersøgelse i Anledning af Reformationens tredie Jubilæum den 31te October 1817. Kbh. 1817. (L. T. 1817, Nr. 46; Schlesw. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1818, VI. 761; Leipz. L. Z. 1819, I. Nr. 67, S. 533—35). Paa Tydskt: Was hat am meisten dem Christenthum geschadet, das Papstthum, oder die sogenannte Aufklärung des achtzehnten Jahrhunderts? Eine Untersuchung auf Veranlassung des dritten Jubilæum der Reformation am 31 Octbr. 1817, von F. C. Tryde. Aus dem Dänischen übersezt, und mit einer Vorrede und einigen Anmerkungen vermehrt von J. Decker. Kiel, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 919; L. T. 1821, S. 284—85). Paa Svenskt: *Tänk på Jesum Christum, som är uppstånden ifrån de döde!* eller Hvad som mest skadat Christendomen. En undersökning i anledning af Reformationens tredje Jubilæum 1817, af F. C. Tryde. Öfversättning. Stockholm, 1830. 8:o.

I Maanedsskriftet „Athene“ (Om det høiere Liv alt i denne Verden, III. 314—31; Regle Betragtninger over det Spørgsmaal, hvorledes vi bevare vor Siel fri, under den Nødvendighed, med hvilken Livet river os med sig, V. 537—66).

Tryde (Solger Kongølew), ældste Søn af ovenanførte Stiftsprovst E. C. Tryde; f. d. 10de October 1808 i Fensmark Præstegaard; dimitteret 1827 til Universitetet af daværende Dr. philos. A. G. Rudelbach; tog i October 1833 theologisk Attestats (H. ill.); blev i Novbr. f. A. Alumnus paa Clerus's Collegium; var Lærer ved Holmens Sogns Aftenkole og ved Waisenhuset; blev d. 7de Januar 1843 Sognepræst for Norre-Sundby og Hvorup Menigheder i Aalborg Stift. — *Caroline Emilie Ernestine Hedevisg Thomsen, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur Jacob Thomsen.

Kortfattet Uddikling af Christendommens Hovedlærdomme, til Brug ved den første Religions-Underviisning. Kbh. 1835. 2den omarbejdede Udgave m. L.: Ledetraad ved den første Religions-Underviisning. ibid. 1838.

Foredrag over de vigtigste Paragrapher i Valles Lærebog, holdt i Samtaler med Waisenhusets øverste Classe. Kbh. 1840. (L. f. L. o. R. V. 40—57; „Dagen“ 1840, Nr. 213. — En Prøve af Bogen stod isjorvejen i „Maanedsskr. og Repertor. for Almue-Skolelærere“ I. Aarg. S. 161—77, jvft. S. 236—38; „Dagen“ 1840, Nr. 85. 86).

Digte og Rim for Børn til Udenadslæsning. Samlede og udgivne. Kbh. 1810. (L. f. L. o. R. V. 289—92, af H. M. Flemmer; Ferl. Tid. 1839, Nr. 300). 2det, noget forøgede Dplag. ibid. 1812. 3die Dpl. 1846. 4de Dpl. 1848.

Schema til Brug ved den første mundtlige Underviisning i Geographie. Optegnet og udgivet. Kbh. 1840. (L. f. L. o. R. IV. 459—65). 2det Dplag. ibid. 1842. 3die Dpl. 1844.

Om Maaden at meddele Børn Religion, oversat i „Tidskrift for Almue-skolevæsenet“, 5te Aarg. 1838. S. 207—15.

Tscherning (Anton Frederik), eneste Søn af nebenanførte Oberst Eilert Peter v. Tscherning og Maria v. Lügow; f. d. 12te De-

cember 1795 paa Frederiksværk; blev 1809 Artillericadet; d. 15de Juli 1811 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps, og var ved det 2det Auxiliaircorps ved Rhinen og ved det danske Armee=Contingent i Frankrige; sendtes i Begyndelsen af 1817 til Paris, for at studere; gik i Sommeren 1818 til Metz og vendte i Begyndelsen af 1819 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 23de August 1820 Premierlieutenant, og s. A. ansat som Assistent hos Inspecteuren paa Frederiksværk, i hvilken Stilling han forblev indtil 1828, og fungerede oftere og i længere Tid som Inspecteur; blev i Efteraaret 1828 sendt over Toulon til det franske Expeditions-corps i Morea, hvor han ansattes til Tjeneste ved Artilleristabens Materielvæsen som Adjoint; vendte i Foraaret 1829 over Marseille tilbage til Frankrige, og opholdt sig i 6 Uger i Toulouse, for noje at lære de derværende betydelige Artilleri=Etablissementer at kjende, samt i Paris (hvorfra han hjembragte Tegninger af det ny franske Artillerisystem); kom i Efteraaret 1829 tilbage til Kjøbenhavn; udnævntes d. 27de Octbr. s. A. til Capitain; blev s. A. Lærer i Physik og Chemi ved Artillericadet=Institutet; 1830 Medlem af en kongelig Commission, betræffende Dyprettelsen af den militaire Højsskole, og senere af en anden Commission, angaaende Landcadetacademiets Reorganisation; d. 1ste Juni s. A. 1ste Skole=Officer og Lærer i Artilleripraktik ved den kongl. militaire Højsskole; d. 6te Juni 1833 befalet at foretage en Undersøgelsesrejse i Udlandet, „der vilde medtage lang Tid“; i den Anledning i Raade afføddiget som 1ste Skole=Officer; tiltraadte Rejsen i Begyndelsen af Juli s. A. i Tydskland, Schweiz, Norditalien, Frankrige, Belgien, Holland og England (jvfr. „Dagen“ 1833, Nr. 137; Kbhv. Post. 1833, Nr. 119; 1835, S. 155), og kom i Slutningen af Juli 1838 tilbage; overtog for et Actieselskab, der tildeels bestod af Frankfurtske Bankerhuse, Bestyrelsen af nogle Kulminers Anlæg i Haute=Voire=Departementet, og afrejste (ifølge kgl. Tilladelse af 1 $\frac{1}{2}$ 1838) fra Kbhv. i Begyndelsen af 1839; overtog i samme Aars Efteraar Bestyrelsen af Jernbanen fra Montpellier til Cette, og hjemkom i Decbr. 1840; blev d. 16de Januar 1841 Batterichef; d. 10de Juni s. A. Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. s. A. i Anledning af den store Armeereduction, efter Ansøgning, i Raade og med Pension afføddiget af Krigstjenesten; d. 24de Marts 1848 udnævnt til Krigs=Minister; d. 10de April s. A. af Kongen, under et Ophold i Flensborg, tillagt Titel af Oberst; d. 15de Novbr. s. A., efter Ansøgning, i Raade entlediget (jvfr. Fædrel. 1848, Nr. 293; Flyv. Post. s. A. Nr. 270, 81); d. 18de Novbr. s. A. kongevalgt Medlem af Rigsforsamlingen; d. 2den Decbr. s. A. benaadet med Obersts Charakter; d. 4de Decbr. 1849 kaaret til Folkethingmand for Holbeks Amts 2den Valgkreds. Var Medlem af Bondevennernes Selskabs Bestyrelse fra Selskabets

Dyrettelse d. 5te Maj 1846; forestod Formandskabet indtil sin Udnævnelse til Minister og udtraadte d. 25de Maj 1848 tillige af Bestyrelsen, i hvilken han dog atter indtraadte d. 25de Octbr. 1849 (s. „Almuevennen“ VIII. Nr. 87). — * 27 1845 Eleonore Christine Lühow (f. 4 1817 i Helsingør), en adopteret Datter af Generalmajor og Chef for Artilleribrigaden, A. T. v. Lühow († 1/4 1844). — (Jvfr. „Dagen“ 1833, Nr. 149, samt hans Skrift „Om det danske Væbningsystem“, Nr. 4. S. 5—10, Noten; „Poetisk-politisk Nytaarægave for 1839“, S. 9—10; „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 82 (af F. C. Sibbern); „Flyv. Post.“ 1850, Nr. 69, 123; 1851, Nr. 57, 76; „Fædel.“ 1851, Nr. 65. — Portrait, tegnet af Skovgaard, lithographeret af Gemzøe 1848 i større og mindre Format).

De Preussiske Provinzialstanders Historie i korte Træk. Kbh. 1831. (Kbhposten 1831, Nr. 58). Udkom tilligemed C. G. N. Davids „Om de preussiske Provinzialstanders Væsen“ paa Tydsk under Titel: Ueber das Wesen und die Geschichte der Preussischen Provinzialstände. Zwei Abhandlungen von C. G. N. David und A. F. v. Eschering. Aus dem Dänischen übersezt. Mit einem Vorworte herausgegeben von R. Falck. Schleswig 1831. (L. T. 1831, Nr. 24, 25, af J. Møller).

Nogle Bemærkninger om det danske Væbningsystem og dets Mangler. (No. 1). Kbh. 1831. No. 2 om det danske Væbningsystem. ibid. 1832. No. 3. ibid. eod. (jvfr. (Jrminger) „Bemerkungen über die vom Artillerie-Capitain v. Eschering herausgegebene Schrift No. 3, betitelt: „Das Dänische Wehrsystem.“ Jæghoe 1833; „Nyeste Morgenpost“ 1833, Nr. 19). No. 4. (Bemærkninger imod „Bemærkninger“). ibid. 1833. (jvfr. N. f. L. XIII. 91—129; XIV. 60—92, af J. A. Fibiger). No. 5, Supplementblade til No. 3. ibid. 1839. (T. f. L. o. R. III. 226—40, af H. J. Blom; Milit. Repert. V. 447—48, af A. Baggerne; S. 449—61, af H. J. Blom, jvfr. „Fædel. 1840, Nr. 67, 137, 38; „Den Frisindede“ 1839, Nr. 8, 9; „Kbhpost.“ 1839, Nr. 29, 33). No. 6. (Recruteringsloven). Særskilt Afstryk af „Fædrelandet.“. ibid. 1844.

La Force armée mise en harmonie avec l'état actuel de la société par un officier étranger. Paris 1836. 44 pag. 8. (særskilt afstrykt af Corréard „Annuaire des Armées de terre & de mer pour l'année 1836. Paris 1836“, hvortil han ogsaa leverede en Beskrivelse af „Tours Maximiliennes“ ved Link's Befæstning).

J Ursin's „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Meddelelse, I. 82—84. (jvfr. S. 84—87); Fernør til Vandledning, II. 409—14).

J „Kjøbenhavnsposten“ (Om Folkevæbning i Danmark, i Anledning af nogle Ytringer i Sendebrevet til Commandeuren for den militaire Højskole, Hr. Major J. A. v. Fibiger, 1833, Nr. 1, 2, 3).

J „Fædrelandet“ (Foreløbige Bemærkninger om Udkastet til en Børnepligtanordning, 1844, Nr. 1478, 79; Indledning til Børnepligtanordningen, s. A. Nr. 1481, 82, 83; Børnepligtanordningen. De mere almindelige Bestemmelser (§ 1—17), s. A. Nr. 1485, 87, 88; Udtagselserne (§ 18—37 og 44), s. A. Nr. 1493, 94, 98; Stillingvæsenet (§ 38—43), s. A. Nr. 1499, 1500; Momenter til en ny Børnepligt- og Recruteringslov, s. A. Nr. 1504, 5, 6, 7, og særskilt afstr.

und. L.: No. 6. Om det danske Væbnings-system. Kbh. 1844); Om Holsten og den holstenſke Armee, 1844, Nr. 1669, 71, 72, 73; Tale paa Skydebanen den 25de Novbr. 1845, i Aarg. 1845, Nr. 2053; Om den lige Befatning, 1846, Nr. 191 og 93; Til Redactionen af „Fædrelandet“, 1846, Nr. 271; Om Haandværks- og Fabriklaugene, 1848, Nr. 4, 5, 6 (jvfr. Nr. 16, af D. F. Müller; Berl. Tid. 1848, Nr. 11, 12); Om de Slesvig-holstenſke Forhold, f. A. Nr. 61, 62, 63, 64. (ſærſkilt afr. Kbh. 1848); Brev til Skolelærer Sørensen i Stedstrup, f. A. Nr. 221; Tale ved Valgmødet i Frederiksborgs 4de Valgdistrict d. 2. Decbr. 1849, i Aarg. 1849, Nr. 231; Et Brev i Anledning af en Artikel, betitlet „Danmarks Diplomati XI“ (i Kbhypost. 1849, Nr. 258), f. A. Nr. 264. (jvfr. Kbhypost. 1849, Nr. 272, 76); Brev til Redacteur Ploug, 1851, Nr. 65; jvfr. Berl. Tid. 1851, Nr. 74).

J „Almuevennen“ (Organisation af Folkevæbning. Foreløbige Grundtræk. Fremlagt i Rigsdagforſamlingens Læſefal, VIII. Nr. 6; Martzministeriet og Slesvigs Deſing, X. Nr. 46, 47 og 48).

2 Foredrag, i „Forhandlinger om Danmarks og Slesvigs constitutionelle For- ening“, Nr. 3, S. 2—4 og 8. (jvfr. Kbhypost. 1848, Nr. 66).

Skrivelse til sine Vælgere og Medborgere i Solbæks Amt, i „Solbæks Amts- Avis“ 1850, Nr. 68—73. (jvfr. „Dannevirke“ XIII. Nr. 174, 181 (af Tſcherning), 183, 200, 5, 6; „Almuevennen“ IX. Nr. 91, 92; „Fædrel.“ 1850, Nr. 214; Berl. Tid. f. A. Nr. 242; „Tſyv. Poſt.“ f. A. Nr. 237, 88).

Harde betydelig Andeel i Efterretningerne om Frederiksværks Befyrelſe og Drist, indf. i Davids „Statsoeconomisk Archiv“, Bd. I. 1826. S. 305—35. (jvfr. Urſins Magaz. for Kunſt. og Haandv. I. 255—61).

Antages i Almindelighed, hvad han ogsaa tildeels offentlig har vedkjendt ſig, at have meddeelt et ſtørre Antal Artikler til „Kjøbenhavnsposten“ (ſornemmelig Aargangene 1833—39), „Fædrelandet“ (Aarg. 1840—47), ſamt „Almuevennen“ (Aarg. 1846—50). — Har ogsaa leveret enkelte Artikler til nogle franſke Journaler, men neppe til andre udenlandske Blade, og navnlig aldrig til noget tydſk.

Tſcherning (Gilett Peter), f. d. 2den Februar 1767 i Kjøben- havn, yngſte Søn af Andreas v. Tſcherning, Kræmmer, Capitain og Exerceermester ved Kjøbenhavns Borgerſkab (f. $\frac{2}{2}$ 1707 i Helfſingør, † 1781, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 628), og Karen Maria Mørch († $\frac{2}{2}$ 1785, 52 A.); blev 1783 dimitteret til Univerſitetet fra Vor Frue- Latinskole i Kbhvn.; 1785 ansat ſom Volontair i Generalitetet; 1788 Lieutenant i det kongl. Artillericorps, og gjorde ſom ſaadan den norſk- ſvenſke Krig med; 1794 Inspecteur ved Frederiksværks Kanontøberi og sv- rige Anlæg; f. A. Capitain; 1801 Major; var Befalingsmand ved Fre- deriksværks frivillige bevæbnede Corps, og udnævntes 1805 til dets overſte Befalingsmand; blev 1809 Oberſtlieutenant; foretog i Begyndelſen af 1811 „en Rejſe i Sverrig og Norge i Værkets Anliggender, men mere for at indhente Efterretninger om Stemningen i diſſe Riger“ (ſ. Uddraget af hans „Relation“ i C. F. Wegeners „Actmæssige Bidrag til Danmarks Hiſto-

rie" o. s. v., 1ste Deel, S. 406—10); blev d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1813—14 Commandant paa Als; blev d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1816 afflediget som Oberst; fra 1ste Januar 1830 i Naade og med Pension entlediget som Inspecteur ved Frederiksværk (s. Kbhpost. 1829, S. 806); opholdt sig derefter i Kjøbenhavn, hvor han i kort Tid var Vice-Commandant paa Rosenborg Slot indtil sin Død d. 26de Juli 1832. — * $\frac{26}{10}$ 1792 Maria v. Lüchow (f. $\frac{1}{10}$ 1768, † $\frac{6}{10}$ 1830 paa Frederiksværk), ældste Datter af Vice-Admiral Anton Frederik v. Lüchow (f. $\frac{26}{10}$ 1744, † $\frac{27}{10}$ 1819) og Elisabeth Birgitte Wigant (f. $\frac{1}{10}$ 1717, † $\frac{1}{10}$ 1806). — (Nekrolog i „Dagen“ 1832, Nr. 204; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 63).

Den Militairiske Sophron til sine unge, uerfarne Kammerater. En frie Oversættelse. Kbh. 1794. 136 S. 8; udg. anonymt. (Danst Krigsbibl. I. 246—250; Krit. o. Antifr. XV. Nr. 2; jvfr.: Anmærkninger til den militaire Sophron. Kbh. 1794. 62 S. 8., og: Erklæring fra Forfatteren til Anmærkningerne over den militaire Sophron. e. a. 2 Blade; D. Krigsbibl. anf. St. S. 250—54, samt Krit. og Antifr. anf. St.).

Tale d. 19. Decbr. 1802 (ved Pramiers Uddeling paa Frederiksværk). [er uden Titel af ham].

Geometrie og Mechanik for Kunstnere og Haandværkere, ved Baron C. Dupin. Udgiven paa Danst. 1.—3. Deel. Kbh. 1828—32, med Kbh.

Sammenlignet Overfigt over Communal- og Municipal-Indretninger, Justitsvæsenet, Geistligheden, Skolevæsenet, det Militaire, Sømagten, Handelen, Postvæsenet og Regseringen. Efter Rumpfs almindelige Overfigt over det Preussiske Statsvæsenet. Kbh. 1831. (jvfr. Kbhpost. 1831, S. 216).

3 „Minerva“ (Om Farligheden af at sove i Kul-08, 1799. II. 21—28; jvfr. Bibl. f. Physik og Med. XV. 249—53).

3 Ugebladet „Freia“ (Bør en danst Skribent foretrække fremmede Sprog at skrive i, fremfor sit eget? 1825, Nr. 49—50). — i „Ny Freia“ (Erindringer ved en Afhandling af D. D. Lütken om Marckfred, 1828, Nr. 11; jvfr. sld. Nr. 16. 18. 27).

3 „Politikvennen“ (Dusse fra Frederiksværk, 1826, S. 137—39, jvfr. S. 245).

3 Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Vandsøgning med Duffequist, I. 107—8; Om Skruen, efter Dupin, II. 1—8; Snoning, Lougværk, efter Dupin, sld. S. 65—71; Dreng i Lære hos Svende, sld. S. 335—36; Macadamiske Beje paa Frederiksværk, IV. 174—76; Blokvognen, anvendt til Transport af den svære Klokke til Gruue-Kirke, sld. S. 235—91 (med en stannographeret Tegning); Om Steenful, fundne ved Kødskud, V. 63—64).

3 „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Frederiksværk, 1829, Nr. 33, S. 526; Om en Kjøbsted ved Mjøsen, s. A. Nr. 42).

3 Maanedsskriftet „Balkyrien“ (Vandboen, 1831. I. 152—72; 193—217; Betragtninger over Danmarks Agerdyrking, Industrie og Handel, s. A. III. 64—90; Minder fra forskjellige Reiser, sld. S. 158—176; 261—83, og 1832. I. 22—39;

97—114; Vandring til Abbera i Aaret 1825, i Aarg. 1833. II. 55—91; 175—90; 193—222).

3 „Kjøbenhavnsposten“ (Tillæg til Sagen om Bandstanden i Arresø, 1831, S. 320; Er det tjenligt at dele Danmarks raadende Provindsstaaender? 1832, Nr. 30; Nationalt-Repositoryum, f. A. Nr. 47; De civile og militaire Statsborgere, f. A. Nr. 88; Bemærkninger paa et Par Reiser i Jylland i 1829 og 1831, f. A. Nr. 90; endvidere endel Bidrag (af satirisk Indhold), under Mærket T., i Aarg. 1831).

Om en af ham forfattet, men J. C. Baron af Wedel-Zarlsberg tillagt „Oplysning til Hannoveranerne“, i „Dagen“ 1831, Nr. 308.

Nogle Bidrag i „Handels- og Industri-Tidenden“.

Ischærning (Hans Christian), f. d. 29de April 1804 i Midbelfart, hvor hans Fader Hans Christian T. var Apotheker († $\frac{1}{2}$ 1821); tog i Juni 1822 pharmaceutisk Examen (Laud.), og i Foraaret 1829 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1829 tredie Lærer, og 1844 Lector og anden Lærer ved Veterinair-skolen; erholdt d. 5te Novbr. 1839 Titel og Rang som Regimentschirurg.

Nogle Bemærkninger over Veterinair-skolens Organisation, med særskilt Hensyn til den danske Veterinair-skole. Kbh. 1841. (Jvfr. Kbhpost. 1846, Nr. 178).

Anatomisk-physiologiske Bemærkninger over Hestens Laa. Et Bidrag til Hestens Beslaglære. Foredraget i de skandinaviske Naturforskere's Forsamling i Stockholm Juli 1842. Kbh. 1843. (Udtog i „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Møde, i Stockholm 1842“, S. 693—94).

Haandbog i Veterinair-Pharmakologien. Første Deel. Almindelig Veterinair-Pharmakologie. Kbh. 1843.

Efterretning om den Kongl. danske Veterinair-skole. Kbh. 1851, m. 1 Kb.

Fortegnelse over de ved den Kongl. danske Veterinair-skole examinerede Dyr-læger, samt Andre, som her have underkastet sig den fuldstændige Veterinair-Examen, med Oplysning om deres Hjemsted, Stilling, m. m. Kbh. 1851.

3 „Bibliothek for Læger“ (Forsøg, anstillede med Kreosot og Kreosot-vand som blodstillende Midler, i den Kongl. Veterinair-skole i Kjøbenhavn, i Bd. XXII. 1835. S. 438—41).

Ischærning (Johan Henrik), Halvbroder til ovenansførte Oberst E. P. Ischærning; hans Moder Gunild Maria f. Wiberøe († $\frac{1}{4}$ 1757, 40 A.); f. i Kjøbenhavn d. 18de August 1749; privat dimitteret til Universitetet 1769, og strax efter Hjælperlærer ved een af Holmens Sogne fattigskoler; absolverede d. 23de Marts 1774 den theologiske Embedsexamen (n. c.); blev 1778 Katechet ved Holmens Kirke; d. 4de Decbr. 1782 Garnisonspræst paa Christiansø; d. 9de Octbr. 1789 Sognepræst til Akminderup og Grandløse i Sjælland. † 5te Maj 1828. — * 1. Anna

Maria Mørch († $\frac{14}{11}$ 1814). * 2. $\frac{1}{10}$ 1817 Eleonore Elisabeth Bøgvad, f. Giese.

Kongens og Folkets Taknemmelighed for beviiste Belgierninger, forestillet i en Prædiken paa den anordnede Jubel- og Taksigelsesfest d. 1ste Januar 1801. Kbh. 1801. — (Tilbeets efter Autogr.).

Lutein (Friedrich), Grosserer i Kjøbenhavn; blev 1808 preussisk Consul og 1816 General-Consul; frasagde sig denne Post d. 19de April 1818 (s. Berl. Tid. 1818, Nr. 99); er Ejer af Hovedgaarden Ebelgave, Kjøbenhavns Amt; udnævntes d. 28de Juni 1840 til virkelig Etatsraad. — * Sophie Wraß († $\frac{3}{2}$ 1847 i sit 80de A.).

Til Publicum i Anledning af Procurator Bjerringsø til det asiatiske Compagnies Interessenters adresserede Skrift. Kbh. 1820.

Lutein (Peter Adolph), Nysansførtes Søn; f. d. 15de December 1797; privat dimitteret til Universitetet 1815; underkastede sig i Foraaret 1818 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; købte i Slutningen af Maj 1821 Hovedgaarden Marienborg og Frenderupgaard paa Møen; blev d. 3die Juni 1834 Medlem af og Formand for Tiendecommissionen for Møen; 1839 Landvæsen'scommissair i Præstø Amt; d. 28de Juni 1840 Ridder af Dannebrog; 1842 Medlem af Amtsraadet for Præstø Amt, og s. A. af det kongl. Landhuusholdnings-Selskabs 1ste Agerdyrknings-Commission; d. 28de Juni 1847 Hofjægermester. Deeltog, som valgt Deputeret for Sædegaardsejerne i Sjællands Stift, i Stifternes Stænderforsamlinger 1835—36, 1838, 1840, og, som Deputeret for Sædegaardsejerne i Laaland-Falsters Stift, i samme Stænderforsamlinger 1844 og 1846; valgtes gjentagne Gange (s. Er. 1828, $\frac{2}{2}$ 1837 og $\frac{1}{6}$ 1846) til Bankrepræsentant; d. 25de Januar 1847 til Deputeret for Sjællands Stifts Sædegaardsejere ved Stifternes Stænderforsamling, og mødte i denne Egenkab i Koeskilde i April—Maj 1848; blev d. 17de Marts 1848 Medlem af de erfarne Mænds (aldrig sammenkaldte) raadslaaende Forsamling; rejste 1849 med sin Familie til Schweiz, hvor han endnu opholder sig. — * Anna Eckard (s. $\frac{2}{4}$ 1809), yngste Datter af Etatsraad Christian Ditlev Eckard (s. $\frac{2}{9}$ 1774 i Schönwalde i Wagrien, † $\frac{1}{2}$ 1843 paa St. Thomas, s. Thaarups fædrenel. Nekrol. S. 9. S. 6—9) og Adriane Lovise Benner. — (Jvfr. „Fædreel.“ 1845, Nr. 1789).

Om Valgloven. Kbh. 1849. (s. „Fædreel.“ 1849, Nr. 47. 53; „Kbhpost.“ s. A. Nr. 21; „Flyv. Post.“ s. A. Nr. 20).

3 „Nye landoeconom. Tidender“ (Beskrivelse af en Korntørrings-Indretning paa Marienborg ved Stege, V. 268—74).

3 Halb's »Tidskrift for Landøkonomi« (Vredsaeningsmaskine, indrettet og anvendt af ham, i III. 143—48, med 1 Kb.).

3 Tidskriftet »Fædrelandet« (Forslag til et forandret Retsforhold mellem Godsejer og Fællebonde, i Bd. II. 1835. Nr. 55—56. (eptr. i »Ugeblad for den danske Bonde«, 2. Aarg. Nr. 17—20; jvfr. sfb. Nr. 27; »Kbhvpost.« 1835, Nr. 259, 276); En Skrivelse til E. N. David, V. 1839. Nr. 31).

3 »Maanedsskrift for Litteratur« (Anmeldelse af N. F. Bergsøe's Skrift »Brev Reventlows Virksomhed«, 1ste Deel, i XVII. 475—549; jvfr. 2den Deel af Bergsøe's Skrift, i Fortalen S. VI.—XIV).

3 »Danst Folkeblad« (Forslag om en vedvarende Finantscomitee, VI. Nr. 12—13, S. 45—51; jvfr. Nr. 15—16, S. 57—63).

3 Schouw's »Danst Ugeskrift, 2den Række« (Om de constitutionelle Bestræbelser's Værd og Betydning, i Bd. I. Nr. 1—4. (T. f. L. o. R. VII. 377—470; jvfr. Mourads »Flyvende politiske Blade« Nr. 3, 1842, S. 1—54; Sibbern's »Dialektisyn«, S. I. 1843, S. 7—108; samt P. G. Bang: »Om de attraaede Forandringer af den danske Statsforfatning«, 1842); Yderligere Bemærkninger om de constitutionelle Bestræbelser, sfb. Nr. 18).

3 Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Standerne for Distrikterne (Forslag angaaende Danmarks finansielle Tilstand, 1835—36, S. 1713—31; Forslag om Tidenders og Journalers Forsendelse med Posten, 1838, I. 728; Forslag om at Afgangen til Postforsendelse maa faae aaben for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 1130; Andragende om Modificationer i Statsraadets Organisation og Sammensætning, 1844, S. 659—72. (jvfr. D. Folkebl. X. Nr. 35); Andragende om en forandret Sammensætning og Organisation af det geheime Statsraad, 1846, S. 755—61).

Luxen (Laurits Regner), Brodersøn af nedenanførte P. M. og S. L. Luxen; f. i Varde d. 18de September 1810, ældste Søn af Commandeur-Capitain, Ridder Nicolai Henrik Luxen (f. 29 1785 i Ringsjølbing, † 1 1/2 1844 i Kbhvn., jvfr. »Nyt Archiv for Søvas.« IV. 355—67, Berl. Tid. 1844, Nr. 347, 49), og Anne Kirstine Fogtman (f. 3 1788, eneste Datter af Justitsraad, By- og Herredsfoged i Varde, Laurids Fogtman og Cathrine Steenbeck Brorson); blev 1830 dimitteteret til Universitetet fra Metropolitansoolen; absolverede i Maj 1837 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); opholdt sig derefter som Hjælpeprædikant i nogen Tid i Flensborg; var siden Lærer ved Frederiks tydske Skole paa Christianshavn og ved Nicolaj Kirkeskole; blev d. 9de Februar 1845 ordineret Katechet og 1ste Lærer ved Borgerkolen i Stubbejølbing paa Falster; d. 29de November 1850 Sognepræst til Lumby og Struckstrup, under Gottorp Provsti, i Sønderjylland. — * Augusta Charlotte Gerhardine Andrea Høst, en Datter af Dr. med., praktiserende Læge i Flensborg, Marcus Gerhard Høst.

Repertorium for bibelske Texter og Ideer til Heilighedsprædikener og Taler, samt Bink til sammes hensigtsmæssige Indretning og derhen hørende historiske og literaire Notitser, efter Schülers og Wagnig 4de Udgave indrettet til danske Præsters Brug. Kbh. 1841 [1840]. („Dagen“ 1810, Nr. 182).

Italiensk Sproglaere til Brug for Danske, ved E. G. A. Dalgas og L. N. Tuxen. Kbh. 1844.

Schema til Dyrenes Naturhistorie. Første Levering, indeholdende Tabel-lerne Nr. 1 og 2: Svirveldyr første og anden Klasse (Pattedyr og Fugle). Nykjøbing paa Falster, 1846. (Coll.-Falsters Stiftstid. 1847, Januar, og derfra i Berl. Tid. f. N. Nr. 9).

B. A. Mozarts Levnet og vigtigste Værker. Nykjøbing paa Falster, 1847. (astr. af „Tillægsbladene til Hollands-Falsters Stiftstidende“ 1847).

Dansk Læse- og for Begyndere, tildeels efter „Ritsch's Lesebuch“. Indholdende 100 Smaaaførelser og 50 Digte. Nykjøbing paa Falster, 1848.

Tuxen (Peder Mandrup), f. d. 11te August 1783 i Kjøbenhavn, ældste Son af daværende Premierlieutenant i Sø-Etaten, siden Capitainlieutenant, Elias Tuxen (f. 1755, † $\frac{1}{4}$ ⁶ 1807) og Birgitte Regine f. Thielo (f. 1754, † $\frac{2}{1}$ ⁶ 1828); blev d. 29de August 1800 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1805 Aufcultant i Constructions- og Regulering-Commissionen (siden Medlem af samme); d. 1ste Maj 1807 Premierlieutenant; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1811 Inspections-Officer ved Dokken; 1812 Lærer i de mathematiske Vidensfaber ved Søcadet-Academiet; d. 31te Juli 1815 Capitainlieutenant; sendtes i Marene 1820—21 paa en Udenlandsrejse til Frankrige og England; udnævntes d. 17de Juni 1821 til Capitain; ansattes d. 12te Aug. f. A. ved Mechanik- og Hydraulik-Faget i Sø-Etaten, og 1822 som Interims-Løjnester; blev d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmandens Hæderstegn; 1829 Medlem af den kongl. Administration for Frederiksværk og Gods, og 1832 af Defensions-Commissionen; d. 30te Novbr. 1834 entlediget som fungerende Sø-Løjnester og Chef for Sø-Artilleri-corpset, samt udnævnt til Commandeur-Capitain; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge. † 22de Marts 1838. — * § 1810 Elisabeth Marie Simonsen (f. 1786). — (Jvfr. „Archiv for Søvæs.“ X. 29—30 (Officielle Deel); With's „Danke og norske Søheltes Bedrifter“, S. 91—92; „Kbhpost.“ 1838, Nr. 82. — Portrait, lithographeret).

3 „Archiv for Søvæsenet“ (Briggen Møns Udtagelse af Grunden, bestre-ven, X. 311—22).

Tuxen (Søren Ludvig), Sidstansførtes Broder, f. d. 4de Septbr. 1790 i Kjøbenhavn; blev d. 27de Febr. 1809 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1814 Lærer i de mathematiske Vidensfaber ved Søcadet-Academiet

(indtil 1824); d. 24de Septbr. 1815 Premierlieutenant; d. 23de Octbr. 1825 Capitainlieutenant; f. N. Medlem af Constructions- og Regulerings-Commissionen; 1831 Ekipagemester paa Nyholm og Havnemester i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1834 Ridder af Danebroge; d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogemændenes Hæders-tegn; d. 13de Marts 1842 Commandeur-Capitain; 1846 Ridder af Sværd-Ordenen; fik d. 12te Septbr. 1848 Commandeurs Charakter; er tillige Ridder af Vreslegionen. — * 1817 Maren Christine Nielsen (f. 1795). — (Portrait, lithograpphet, i Folio).

Lærebog i Styrmandskunsten, eller Styrmandskunsten praktisk og theoretisk forklaret tilligemed de dertil fornødne Tabeller. I.—II. Deel. Kbh. 1833—34. (Arch. for Søvas. VII. 97—102, af S. B. Dahlerup; »Dagen» 1834, Nr. 291). *Andet Oplag*. I.—II. D. med et Stjernekort og 17 Kbt. ibid. 1844.

Bemærkninger ved den kritiske Anmeldelse af »Lærebog i Styrmandskunsten». Kbh. 1835.

Oplysninger til »en Sø-Officers Tanker om Besparelser ved Marinen» (Som Anhang til Archiv for Søvasenet 12te Bind 2det Hefte. 30 S. 8.; jvfr. sfd. S. 346—59, af M. Lütken, og Luxens »Bemærkninger til Commandeur M. Lütken's Svar», sfd. S. 485—91).

Tvermøes (Andreas Masfenius), f. i Kjøbenhavn 1808 (døbt $\frac{7}{8}$ f. N.), yngste Søn af Agent, Hørframmer og Ridder af Danebroge, Mads Jacobsen Tvermøes (f. 1768 i Kbhvn., † $\frac{2}{3}$ 1817 sfd.) og Anna Catharine f. Mohr (f. 1765); efterfulgte Faderen i Handelen.

Nogle Bemærkninger, fremkaldte ved det første Indstillingepunkt af den til Stænderforsamlingen fra nogle Handlende i Kjøbenhavn indgivne Petition. Kbh. 1840.

Tychsen (Johan Loreng), f. 1789 i Norge, paa Kongsberg, hvor hans Fader Nicolai Tychsen da var Apotheker og Lector, siden (1800) Ejer af »Hjorte-Apotheket» i Kjøbenhavn (f. $\frac{1}{8}$ 1751 i Tønder, † $\frac{8}{9}$ 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 630); Moderen Sorine Henrikke f. Hallensen († $\frac{1}{2}$ 1836, 74 A., i Kbhvn.). Han tog 1809 pharmaceutisk Examen (Laud. med Udmærkelse); erholdt d. 28de Novbr. 1817 Bevilling til at nedsette sig som Apotheker i Kjøbenhavn, og blev Ejer af »Hjorte-Apotheket»; 1835 Assessor pharm. i det Kongl. Sundheds-Collegium; d. 19de Aug. 1837 Medlem af Apothekertaxt-Commissionen. † 18de November 1841. — * Charlotte Louise Haas. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXXIII. 97).

Medredacteur af: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio sanitatis regio Halmiensi edita. Halmiæ, 1810. (jvfr. Art. C. Otto, II. 517).

Beretning over en chemisk Undersøgelse, foretagen af ham og G. Weder, optagen tilligemed nogle Bemærkninger i »FædreL.» 1840, Bilag til Nr. 42, jvfr. Møbe-mærkninger af ham og Weder, f. N. Nr. 58—59, S. 333—4; Nr. 109, Jøsebl.).

Lønder (Christian Ulrik) blev d. 27de Decbr. 1810 *Second-Lieutenant*; d. 20de Juni 1815 *Premierlieutenant*, og d. 13de Marts 1825 *Capitain* i Kongens Regiment; opholdt sig siden i Ribe. — * 2° 1830 Johanne Hansen, Datter af Stiftsrevisor Niels Hansen i Ribe. — (Jøfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XIX. 292; XXXIII. 44).

Den homøopathiske Lægemetode, fremsat i sine Grundtræk af Udlæge Dr. R—n. Oversat. Kbh. 1832.

Lønder (Jens Peter), Søn af *Contre-Amiral* Raphael Henrik Lønder (f. 1° 1740, † 1° 1814) og Elisabeth de Hemmer († 2° 1808, ældste Datter af Jens Peter de Hemmer, Ejer af Plantagen Hemmersfryd paa St. Croix, og Marie Marcoe); f. i Kjøbenhavn d. 19de Febr. 1773; privat dimitteret til Universitetet i Esteraaret 1790 (ifke 1793); var under Krigen i nogen Tid *litterair Telegraphbestyrer*. † (ved Enigmord) i August 1836 i Kbhvn. — (Hans „Levnetøsløb.“ Kbh. 1832; „Levnet og Død, med tilhørende Sang, af J. Behrend.“ ib. 1836; jøfr. „Kbhvnste Tidender“ 1794, Nr. 71; Maanedl. Statstid. 1795, Decbr.; Elmquist's „Læsefrugter“ XLII. 443—44. — Portrait, lithographeeret, 1833).

La Serres Bønner og gubelige Betænkninger, forandret. Kbh. 12mo. — Gamlest og Nyt. Et Ugeblad. ibid. 1796. — Breve over vigtige Sandheder. ib. 1800. — Poesier. ib. 1811. — En halv Times Læsning (en ikke nummereret Række af Blade). ib. 1815 o. flgg. (Hvert Stykke er to Blade i Octav). — Mit Levnetøsløb eller Skildringer af min vicensfabelige Vandel. ib. 1832. 2det Dyl. 1833, med Jørf.'s lithogr. Portrait. — Poesier eller originale Arbejder i den bundne Stil. ib. 1832. — Prosa eller originale Arbejder i den ubundne Stil. ib. eod. — Frodیمان eller den ædle og værdige Regent. Original Fortælling. ib. eod. — Den brave Emilie eller Mønneret for Koner og især unge Piger. Original Fortælling. ib. eod. — Selskab i Ensomhed. ib. 1835. (12 S. 8).

Udskillige Smaapoesier i „Aftenposten“ 1793.

Lønder (Nicolaus), f. i Søndermørs Fogderi i Bergens Stift d. 17de Decbr. 1764, Søn af Ebbe Carsten Lønder, Sognepræst til Strandens Præstegjeld og Provst over Søndermør (f. 2° 1726 i Thronøhjem, † 4° 1785, jøfr. N. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordens fjeldste Geistlighed, S. I. S. 83—84), og Susanna Borchmann Ungell (f. 5° 1739, † 1° 1823, Datter af Præsten til Næsne, Jens Ungell); kom 1780 i Bergens Latinskole, hvorfra han 1782 dimitteredes til Kbhvns Universitet; blev 1788 *Overskibschirurg* paa den kongelige Flaade; 1791 *Bataillonschirurg* ved Kongens (siden Kronens) Regiment; tog i Foraaret 1793 Examen ved det *chirurgiske Academi* (1ste Char.); rejste til Tydskland, og ansattes ved et *Feltlazareth* ved den allierede Armee; blev d. 25de

April 1794 Regimentschirurg ved det Sjællandske Rytter-Regiment i Næstved, og siden ved det jydsk Regiment lette Dragoner i Randers; d. 21de Novbr. 1806 tillige Stabschirurg ved Landmilitair-Etaten; d. 22de Juli 1808 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium, og d. 23de Juli s. A. af det slesvig-holstenske Sanitetscollegium; 1814 Regimentschirurg ved det Norske (siden 2det) Livregiment til Fods i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 7de April 1822 Rang i 4. Kl. Nr. 1; benaandedes d. 1ste Novbr. 1828 med Danebrogsmandenes Hæderstegn. † 5te Januar 1832. — * 1795 Anna Adolphine von Saldern († $\frac{2}{3}$ 1848 i Kbhvn.). — (Nekrolog i "Dagen" 1832, Nr. 13; jvfr. Callisens Medicin. Skriftst. Ter. XXXIII. 44).

Bekjendtgjørelse til den militaire Besætning paa Volland. Kbh. 1812.

Reglement for de Danske Felt-Hospitaler (i Hedegaardsskriptur, Resolitioner, etc. betræffende den Kongl. Danske Krigsmagt til Lands. 10de Deel, 1825, i Anhanget).

Reglement for de Danske Felt-Hospitaler. Uden Tryksted og Aarstal. (Kbh. 1831). 91 S. 8. og 21 Tabb.

Jagttagelse om et brustagtigt Legeme i Knæets Articulation, i "Bibliothek for Læger" Bd. I. 1821. S. 340—42.

Harde Andeel; i *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøjeste Befaling udgivet af Ober-Directionen for det militaire Medicinalvæsen. Kbh. 1813. Paa Tydsk. Copenhagen 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Afg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 951).

Torsleff (Laurig Christian), 2den Lærer ved Borgereskolen, samt Klokker og Chordegns i Afsens; blev d. 20de Juni 1834 tillige Translatør i Sjæns Stift i det tydske, franske og engelske Sprog; d. 28de Juni 1847 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn.

I "Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn" (Bemærkninger i Anledning af "Et Par Noticer om Skolevæsenet i Odense", 1826, Nr. 12; Svar paa "Mere om Odense Byes Skolevæsen", s. A. Nr. 21).

Torslew (Hans Frederik Bryggemann), Søn af nedenaanførte Landinspecteur Rasmus T.; tog dansk-juridisk Examen; blev siden Fuldmægtig paa Bykrivercomptoiret i Randers; d. 22de Decbr. 1844 Landmaaler; 1844 Landvæsencommissair i Randers Amt; fik d. 10de Juli s. A. Rang med Kammerraader.

Om Overformynderie-Væsenets Beskyrelse i Danmark (udenfor Kjøbenhavn). En Haandbog for Overformyndere. Randers, 1832. (M. f. L. IX. 176—78, af C. F. Kunzen).

Torslew (Masmus), først Landmaaler, og 1803 Landinspecteur; var Capitain ved Vandværnet; blev 1810 Tiendecommissair i Aarhus Amt (indtil $\frac{2}{3}$ 1834); var tillige i en Række af Aar Forligelsescommissair i samme Amt. † 12te October 1837 i sit 77de Aar i Randers.

Register over Stemplepapiirs-Forordningen af 3die Decbr. 1828. Aarhus, 1829. (M. f. L. I. 392—93, af P. B. Jacobsen).

Et Brev (angaaende Opmaalings-Omfostninger ved en Bondegaard), i Halds Tidsskr. for Landboef. III. 399—406.

Tøttrup (Ferdinand), en Søn af Poul Tøttrup, Ejer af Hovedgaarden Dueholm Kloster paa Morsø († $\frac{1}{4}$ 1797); f. sammesteds 1765; dimitteret til Universitetet fra Viborg Skole 1782; tog i Maj 1789 latinist-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de Febr. 1791 Vice-Landsdommer og 1794 Landsdommer i Laaland og Falsler; 1799 Udsættor i Højesteret; 1800 atter Landsdommer i Laaland og Falsler (indtil 1805), og tillige Borgemester og Byfoged i Naffov samt Herredsfoged i Laalands Sønder-Herred; 1803 entlediget fra Byfoged-Embedet, og d. 13de Novbr. 1810 fra Borgemester-Embedet og benævnte Herredsfogedpost; d. 22de Novbr. 1815 Herredsfoged og Skriver i Middelfom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 14de Maj 1817 virkelig Etatsraad. † 5te Maj 1825 paa Dueholm paa Morsø. — * 1. Elisabeth Georgine Wichfeldt († 1802, 31 A.). * 2. $\frac{2}{7}$ 1803 Karen Hinchelbey (f. $\frac{1}{4}$ 1780), nu Conventualinde i det Harboefte Enkefrue-Kloster i Kbhvn., en Datter af Justitsraad Christian Hinchelbey, til Durupgaard (f. § 1729, † 7 1793), og Laurentia f. Hofgaard († $\frac{5}{8}$ 1811). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Reskrolog f. 1821—26, S. 398, 509; Vollands-Falslers Stifts Adr. Cont. Efterretn. 1825, Nr. 50).

Om Nytten af Amts-Politiemestere. Mariboe, 1809. — Foreløbige Grundtræk til en dansk Politie-Ret. Kbh. 1812.

Noget om vor Nationalbanke, om vor indenlandske Handel med Hensyn paa Banken, og om Midler, til at give vor Handel i Landet en fast og varig Gang. Kbh. 1814.

Afhandling om det Spørgsmaal: hvilke ere de mest hensigtsmæssige Midler til, i en stor Stad og navnlig Kjøbenhavn, at forebygge og afsværge Tyverier? Kbh. 1815.

Noget til Besvaring af det Spørgsmaal: Ved hvilke Midler kunne de i Nørrejylland ombankende Tiggerhorder, bekendte under Navnet Natmandsfolk eller saakaldte Kjeltringer, forvandles til gode og buelige Borgere? Viborg, 1823. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 90).

3 „Minerva“ (Hvilke Midler kan i Danmark anvendes, for at forebygge Barnermord, uden at Voldsagtighed eller andre Laster tillige befordres? 1801. III. 157—75; Noget om at forebygge Tyverier paa Landet, 1804. III. 233—248).

Løven (Jørgen Karstens Blof), f. d. 9de Februar 1776 i Tøning Lehn, i Lantøbyen Rødding, hvor hans Fader Niels Tøren da var Præst (fra $\frac{2}{3}$ 1770), siden ($\frac{1}{2}$ 1787) til Rustrup († i Juli 1803); blev, efter at have tjent halvandet Aar som Frivillig i det flæsvigiske Jægercorps, under Ewald, om Efteraaret 1795 af sin Fader dimitteret til Universitetet i Kiel; rejste i Foraaret 1798 til Universitetet i Kjøbenhavn, hvor han fik academisk Borgerret; var derpaa Huuslærer i Jylland, og indtraadte 1801 som Alumnus i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse; blev et halvt Aar derefter ansat som Adjunct og Lærer i det tydske Sprog ved Kjøbenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitan-skole); tog Afsted fra denne Post, og oprettede, i Aaret 1803, et Underviisningsinstitut i Kjøbenhavn, hvilket han i Aaret 1809, da han blev Landmand, overlod til sin Medbestyrer, Student og Boghandler Tilsjeb. Efter at have folgt sine Landejendomme blev han i Foraaret 1811 ansat som Overlærer ved Holmestrand's Borger- og Døttre-Skole, men rejste, formedelst den i Norge tiltagende Dyrhed, i Foraaret 1812 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han derefter (understøttet med en aarlig kongelig Pension siden 1820) levede som Videnskabs- og Forretningemand; rejste 1826 til Altona, forsynet med kongeligt Privilegium paa, der at udgive en politisk Tidende paa Dansk, men vendte i det følgende Aar tilbage til Kjøbenhavn. † 4de Februar 1848. — * 1. Severine Christine Beyer, f. Hjordt, Enke efter Lieutenant i Sø-Etaten Johan Grove Beyer. * 2. Jakobine Kaarsberg († $\frac{7}{7}$ 1848, 55 Aar gl., i Frederiksberg). — (Jvfr. „Dagen“ 1803, Nr. 128, 29, 31; „Ny Treia“ 1826, S. 152; Gly. Post 1848, Nr. 34. — Portrait, lithographeret af Kierkegaard).

Praktisk-theoretisk Tydsk Sprogslære, med en foreløbig kort Udsigt over almindelig Sprogslære efter en nye Plan bearbejdet. Kbh. 1806. (L. E. 1806, Nr. 51). — Indledningsfang til Norges Universitetsfest. ibid. 1812. — Tabel til Oversigt og Beskrivelse over Grundejendomme med Jorder. ibid. 1813, og uden Jorder. ibid. eod.

Slutteriana og Frihediana. Kbh. 1816. (Jvfr. Art. D. Horrebøw, I. 713—14). — Svar til D. Horrebøw. ib. eod.

Den mennekelige Magnetisme, i nogle af de meest vidunderlige Kiendsgleringer. Efter det Tydske af Jos. Weber og A. Wienholt. (Med en Dagbog over en magnetisk Behandling i Kjøbenhavn). Kbh. 1817. 2det Dpl. ib. eod. (Jvfr. „Dagen“ 1817, Nr. 116, af Sevel Bloch; Kbhøns Skilberi s. A. Nr. 39, af B. Tøren; og Art. J. Wallich).

Hovedsprog=Bog, eller Dansk, Tydsk, Engelsk, Fransk Læsebog. Første Deste. Kbh. 1818.

Et Par Ord om Pengebegeistring og Folkefange. Kbh. 1819.

Mimer, eller kort Beskrivelse til udvalgt Læsning i 10 Sprog. Almennyttig Nyaarsgave til Unge og Gamle for 1822. Kbh. (Jvfr. P. Jürgensen: „Litteratur

rens Markblomster ved Mimers Brønd. Kbh. 1822, og Art. S. S. Meisling, II. 250). — Mimers Skjold. (Evar paa Jesper Jespersens (=: Meislings) Pjece: Saa lidet kan man stole paa Mimer!) ibid. 1822. (heraf blev 2 Ark trykte, og anmeldtes først til Salg i „Politivennen“, af 4. Febr. 1826. (Nr. 527, S. 78).

Dauft Folkefang med tydsk Oversættelse. Kbh. 1823.

Udvalgte Pennestreg, ordnede efter Lidsfølgen. Kbh. 1824. (En anden og meget forøget Udgave udkom under Titel: Mindeblade. ibid. 1840; jvfr. „Den Frisindede“, 1840, Nr. 53, S. 212. — Af Digtet: „Eil Sandhed“ findes tydsk, engelsk og fransk Oversættelse ved H. C. Wosemose i Døst's „Nyt Arkiv for Psychol., Hist.“ o. s. v. I. 14—18).

Guldstandig Fremstilling af Napoleons Karakter. Kbh. 1824. (jvfr. Art. J. C. Lange, II. 97).

Recht und Freiheit oder fünf deutsche und drei dänische, nach der Zeitfolge geordnete, weltbürgerliche Gedichte. Kopenh. 1826. — Ret og Frihed eller; fem danske og tre tydske verdensborgerlige Digte. 2det, forandrede Dplag. (Eil Bedste for Graferne). Kbh. 1827. (Kbhpost. 1827, Nr. 89, S. 359—60, af R. K. Næs; Døst's Arkiv for Psychol., Hist. o. s. v. VIII. 272—74; jvfr. „Politivennen“ 1827, S. 742; „Ny Freia“ s. A. S. 307).

Formålingsdigt til Frederik Carl Christian, Prinds af Danmark. Den 1ste November 1828. (i Kbhvns Adresse-Compt. Efterretn. 1828, Nr. 256 og andre Blade). Aftrykt tilligemed Oversættelser i det tydske, engelske og franske Sprog af Forfatteren selv. Kbh. 1829. 4to. (Næs's Literaturblad, S. 247—48; Kbhpost. 1829, S. 246); oversat paa Tydsk, Engelsk, Fransk, Italiensk, Latin og Græsk af H. C. Wosemose. ibid. eod. 4to; paa Tydsk af Advocat Røed i Alton. Mercur 1828 og i det tydske Maanedskrift „Hesperus“ 1828, Decbr. Nr. 308 (s. „Kbhpost.“ 1829, S. 126 og „N. Morgenpost“ s. A. S. 455), samt af ham selv i „Nyeste Morgenpost“ 1828, Nr. 29—30; profaisk overs. paa Tydsk i „Dresdener Mercur“ 1829, Nr. 71, 13. Juni (s. Kbhpost. 1829, S. 442); paa Engelsk overs. af J. C. Lange i „Nyeste Morgenpost“; paa Svensk overs. og indført tilligemed Originalen i „Nya Argus“ 1828, Nr. 99.

Runer (til: Dankongen; Ruslands Keiser; og Prinds Frederik af Danmark). Kbh. 1830. 4to. (Digtet: „Eil Dankongen“, overs. paa Tydsk af Oberrets-Advocat Jesøsen i Altona, og indf. i Alton. Abr. Compt. Nachrichten 1830; optr. i „Kbhpost.“ 1831, S. 60).

Guldkorn. Fortællinger til Underholdning og Belæring for Børn imellem sex og ni Aar, af Gustav Holting, forandrede af Blot Tøxen og J. S. Kaarsberg. Kbh. (1838), med 18 illum. Billeder.

Grundkundskabs-Table: en ejendommelig, kort Udsigt over Grundkundskabs-Lærens eller Elementar-Encyclopædiens Faglære; med Opgivelse af 10 fortrinlige og almenefattelige, kun omtrent 40 Kbdlr. kostende Haandbøger. Kbh. 1839. 8 S. Median 8.

Erklæring imod „Corfaren“ eller paa Dansk: Søroveren, med Tugt at møde! Kbh. 1844. 2det Dpl. ib. eod. — Blot Tørens indlebede og anmælte Til-lægsklager, til Kjøbenhavns Forligelsescommission, over trykte Fornærmelser af Tidssbladet „Corfarens“ saafaldte ansvarlige Redacteur: Louis Zoufher. ib. eod. —

Nyeste Svar til „Corfaren“. (Astryk af „Politivennen“ Nr. 1486, 21de Juni 1844).
ib. eod. (jvfr. „Corfaren“ Nr. 395 (1848)).

Meenebderen og Fanden, med den derover faldede Højesteretsdom imod Kæd den Yngre, samt Blot Tørens Bemærkninger over Højesteret, Etatsraad Blichingsberg, Hof- og Stads-Retten, samt det om Betaling af det Offentlige og over „Virum Larum“ i Ugebladet „Den Frisindede“ Yttrede. Kbh. 1845. Andet usforandrede Dplag. ib. eod. (Det versificerede Stykke: „Meenebderen og Fanden“ var indrykket i „Politivennen“ Nr. 1365, d. 26. Febr. 1842, og Blot Tørens sagsøgtes herfor af daværende Hoboist og Elev i det kongl. Capel Conrad Ludvig Kæd, men frifandtes ved Højesteretsdom af 8. Novbr. 1844; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303; „Fædrel.“ 1843, Nr. 1276; 1844, Nr. 1731, 32, 40).

Blot Tørens Stambog, især fra Kiel og Kjøbenhavn, imellem Aarene 1796 og 1842, ibereguede. Til Benskabsminde, i det hidtil mærkelige Old, samt til Brug for Stambøger. Med et Par Ord om vor Trykkefrihed og med en bogstavordnet Navne- og Side-Fortegnelse af den 16de Dennes. 2. Dpl. Kbh. 1845 (Juni).

Redacteur og Udgiver af: Hamborgerposten, poliist Tidssblad. Nr. 1—26. (fra Januar 1827 til 31. Marts s. A.). Altona, 1827. 4to. (jvfr. „Ny Freia“ 1827, S. 12; „Politivennen“ s. A. S. 102—4).

Redudgiver af: Freia, et Ugeblad, Nr. 1—7. Kbh. 1821. 4to. (begyndt i August 1821; jvfr. Art. F. M. Lange, II. 101).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (NoGLE Bemærkninger om Studentercorpset, 1807, Nr. 5, 27de Decbr.; Jorrdomme. (Tilbeets efter det Engelske), 1815, Nr. 12; Et lidet, men betydningsfuldt Bidrag til Buonapartes Characteristik, s. A. Nr. 89; En mærkbarvig Ytring i et Skrivt, af Louis Buonaparte, Erkonge af Holland. 1818, Nr. 54; Grundfundstabsstole, s. A. Nr. 69; Et Par Ord om Udvandring, s. A. Nr. 72; Et Par Ord om Parti-Aandens Tone imod Jens Baggensen og Adam Dehlenschläger, s. A. Nr. 92; I Anledning af (E. Hauch's) „om Grundtvigs og Andres Forsvar for Baggensen“, s. A. Nr. 94 (jvfr. Ep. 1674); Hvedeaarsagerne til den nuværende Næringsløshed i Danmark, 1820, Nr. 50; Et Par Ord om Grundciendommens Værd, saavel for Staten, som for Enkeltmand, s. A. Nr. 52; Die dreifache Kriegergröße, 1821, Nr. 83; Et Par Ord, i Anledning af det nye Ugeblad: „Sprog- og Literatur-Vennen“, 1822, Nr. 63. 64. 65; Mobbværgen imod Herr Procurator P. J. Knubsens saakaldte Mobbværgen, s. A. Nr. 68; En Spaadom, ligesaa trøstende for Ejere af Ting, som advarende for Ejere af Penge, 1825, Nr. 71); — i Wolff's „Journal for Politik, Natur- og Mennekeskundskab“ (Den Brødbærde og det filosofiske Hoved, af Fr. Schiller, overs. 1808. II. 56—61); — i F. D. Gräter's „Dina und Leutona“, Bd. I. (3: „Bragur“ Bd. 8. und „Braga und Hermode“ Bd. 5.), Breslau 1812 (Wäre die Einführung der Nordischen Mythologie statt der Griechischen für die schöne Litteratur des Nordens zuträglich? Eine Preisschrift von J. Möller. Aus dem Dänischen überseht); — i „Politivennen“ (Arjen Jacson (et Mindebidt), 1820, Nr. 225; Fattigbestyrerdravlen, s. A. Nr. 253; Angriberens Afstedord, 1826, S. 23. 42. 75; Præsten Bisbys uandelige og uandige Confirmationrang, 1831, S. 342—44; Spørgsmaal om dansk Trykkefræthed, 1842, Nr. 1373; Bogstaverne rødme ikke, sld.; m. fl. a.); — i „Telegraphen“ (Om Brugen af Ordet seen, i 3. Aarg. S. 400—3, jvfr. S. 403—6); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Ugjendrivelige Beviser mod Student N. C. Bjerring, 1829, Nr. 83—85, 90; sær-

ffikt aftr. med Titel: Drøftelse af Student N. C. Bjerrings saakaldte „Et Ord om Publikums Meningsytring i Skuespilhuset“. Kbh. 1829. 2. og 3. Dpl. ih. eod. (jvfr. Art. Rudolph, II. 718); Hamborgpostens Plan og Historie, 1830, Nr. 191—92, 196—97. (jvfr. Nr. 190, 202, 4, 7, 8, 9, af J. E. Lange); Kort Afhandling af J. E. Langes Gjenmæle, s. A. Nr. 214, 21); — i „Jyllandsposten“ (Nofaitterne: aabent Brev til den jydste Stænder-Forsamling, 1838, Nr. 3, Tillægsblad, S. 14).

Udfjellige danske og tydske Digte, adspredte i „Den Danske Tilfuer“; „Minerva“ (1803. II. 214); „Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“ 1812, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 25; Kiunges „Dana“, 1820; „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26; D3t's Archiv (IV. 151); „Nyt Aftenblad“ 1826; „Ny Freia“ 1826; „Kjøbenhavnsposten“ 1829, 31, 40; „Den Frilindere“ 1840; „Danſk Folketidning“ 5te Aarg.; „Dagen“ (Einige Jüge aus dem Leben eines jungen Thronerben (kein Märchen), 1841, Nr. 121. 126, overf. paa Danſk af F. S. i „Søndagen“ s. A. Nr. 27—28); i Kbhvns Ahr. Compt. Efterretninger 1828, 38, 43, 45; o. fl. a. Et.

Han har endvidere ſrevet i Aaret 1834 under Navnet Waldemar Ebbesen.

Løgen (Manasse, iffe Martin), Nyſanfertes ældre Broder; blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Univerſitet i Foraaret 1791, og tog derefter den philologiſt-phiſoſophiſke Examen; var ſiden Landmand. † 19de September 1830, i ſit 61de Aar, i Kjøbenhavn. — * M. Jensen.

Godmand eller den danſke Borneven, en Læſebog for Kjøſtads- og Landsbyſkolerne af R. E. Thieme. 1ſte Deel. Dverſat og tildeels localiferet. Kbh. 1798. (R. E. 1799, Nr. 52, af J. N. Titeman. — 2den Deel overf. af M. Hallager). — Eliſa eller Mønſteret for Koner. 1.—2. Deel. Dverf. ibid. 1799—1800. — Røbert eller Mønſteret for Mand. Et Sideslyfte til Eliſa. 1.—3. D. Dverf. ib. 1800. (R. E. 1800, Nr. 42). — Anton eller Mønſteret for den tilvorende mandlige Ungdom. Dverf. ib. 1801. (R. E. 1801, Nr. 5. 6). — Pigers og Koners Forhold i Omgang med Mand. Dverf. ib. eod. — Guſtav Adolph, Eſverrigs Konge, ſom Ven og Eſker, af F. G. Baumgärtner. Dverf. ib. 1803. — Victorin, eller Soldaterſønnen, en Tildragelſe fra den nyeſte Tid af Julius Vään. Dverf. ib. 1810. (R. E. 1810, S. 782). — Erik den Tredie. Original Sørgespil. ib. 1811.

Han overſatte de to forſte Ark af: Emma, eller Dvinden ſom hun er, af G. Schilling. (jvfr. Art. D. Horrebow, I. 713).

Løgen (Niels Andreas Carl Emil), Søn af ovennævnte J. K. Blok Løgen; var 1827—30 Mønſterſriver ved Sø-Indrullerinsgen i Holſteens District, og opholdt ſig i Altona; fik derefter Søkrigscommiſſairs Charakter og blev Inſtitutbeſtyrer i Kjøbenhavn; d. 1ſte Maj 1818 Secondlieutenant ved 1ſte Reſerve-Bataillon; d. 19de Aug. 1849 Premierlieutenant i Infanteriets Krigsreſerve (med Anciennitet af f. D.); d. 6te Octbr. 1850 Ridder af Danebroge; d. 13de Febr. 1851 Charakterif. Capitain. — * . . . .

Almindelig Verdenshistorie for alle Stænder, fra de ældste Tider indtil Aar 1831, af C. v. Rotteck. Fordansket. 1.—4. Bd. Kbh. 1835—38, med Forf.'s Portrait. (Jvfr. Kbhpost. 1835, S. 535—36). Andet Dplag. 1.—4. Bd. ibid. 1841—42. („Dagen“, 1841, Nr. 283).

ABC og Stavebog, med syv illuminerede Billeder. Kbh. 1843.

U.

Udtberg (J. C.), en Søn af Skræddermester Jonas Udtberg († $\frac{2}{7}$ 1822, 73 A. i Kbhvn.); er Skræddersvend.

Glædesang paa vor skjønne Julefest. 1818. — Fanden paa Loftet, en moersom Fortælling. 1827. — Sang i Anledning af Formælingen. 1828. — Julefang. 1829. — Poetens løierlige Frierie til Jomfrue Rosalia Gjernerbil, eller: For Plaisier Skyld, langtfra havde jeg nær sagt; en moersom Fortælling. Andet Dplag. 1831. 15 S. 8. — Kjøbenhavns Moerskabsblad, indeholdende Alvor og Skjemt. (1833). 4to. — Dan- nerfolkets Nationalsang i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Fødselsdag; samt- lige trykte i Kbhvn.

Zanter ved Pastor Spangs Død, i Berl. Tid. 1846, Nr. 21, Tillæg.

Udahl (Peter Christian), f. d. 1ste Marts 1778 i Aalsens; kom tidlig til Kjøbenhavn; rejste siden i 7 Aar udenlands, og opholdt sig i Petersborg, Berlin og Wien; kom tilbage 1809 og anlagde med kongel- lig Understøttelse en Fortepiano-Fabrik i Kbhvn.; blev d. 28de Jan. 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ste Marts 1820. — * Ane Dorothea Hammond († 1846). — (Jvfr. Efterretninger fra Selsk. for indentl. Konstflid I. 157—60 og 217—18).

Indberetning om hans opretstaaende Fortepianoer, m. K., i Efterretn. fra Selsk. for indentl. Konstflid, I. 659—63.

Udall (Frederik Adolph), f. d. 1ste October 1806 paa Gaarden Espe ved Korsør, Søn af Sø- og Land-Krigscommissairen i det nordre Sjæl- landske District, Generalkrigscommissair Hans Frederik Udall († 1836) og Marie Dorothea f. Røbke († $\frac{1}{2}$ 1838 i Bordingborg); kom 1817 i Frederiksborg lærde Skole, og 1819 i Borgerdydsstolen i Kjøbenhavn, hvorfra han 1825 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgisk Volontair paa Frederiks-Hospital; under- kastede sig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. f. A. medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var der- efter i $1\frac{1}{2}$ Aar medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital, og senere prak-

tiserende Læge, bosat paa Vesterbro ved Kbhvn.; disputerede d. 16de Februar 1833 for Licentiatgraden og d. 25de Novbr. f. A. for Doctorgraden i Medicinen; var fra 1ste Juni 1834 til 1ste Aug. 1836 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 11te District; blev d. 23de Juli 1836 Stadsphysicus i Fredericia; foretog en Rejse til Paris 1840, og udnævntes d. 24de Decbr. 1843 til Landphysicus i Sjællands nordre Physicat; blev 1851 Medlem af den til at undersøge og ordne Sanitets- og Medicinalforholdene i Hertugdømmet Slesvig nedsatte Comitée. Vandt 1839 den af Philiatrien udsatte Præmie for Udarbejdelsen af en Haandbog i det offentlige Sundhedspoliti, til Brug for danske Læger, og ligeledes 1844 den ved det kongl. Sundhedsscollegium udsatte Præmie for en Afhandling om Medicinalvæsenet i Danmark (s. Bibl. f. Læger XL. (N. N. Bd. 10.) S. 472—73). — * Elisabeth Johanne Sophie Sicé. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udstedte Program, p. 27—29; jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller-Lex. XIX. 507—8; XXXIII. 101).

Dissertatio de effectibus Jodii in organismum humanum usuque ejus medico. (pro licent.). Havn. 1833. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 97—101; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 122, af E. Otto).

De dentitione difficili infantili, cum adjuncta disquisitione de spasms et antispasmodicis. Diss. inaug. Havn. 1833. (Hufeland Bibl. der Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 101; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 125, af E. Otto).

Haandbog i den gjældende civile Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1835 (1834). (Bibl. f. Læg. XXII. 494—98, af E. Otto; M. f. L. XIII. 266—68, af J. W. Mansa).

Danmarks gjældende civile Lovgivning angaaende Apothekervæsenet. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 220—26, af J. W. Mansa; Journ. f. Med. og Chir. IX. 190). — Supplement, indeholdende den gjældende militaire Lovgivning om Apothekervæsenet. *ibid.* 1836.

Haandbog i den gjældende militaire Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1836. (M. f. L. XVIII. 471—83, af J. W. Mansa).

Haandbog i Sundhedspolitiet, med særligt Hensyn paa Danmark, udarbejdet for Læger og Jurister. Et af Philiatrien kronet Prieskrift. Kbh. 1840. (Jvfr. Bibl. f. Læg. XXXI. (N. N. Bd. 1.) S. 190; Ugeskr. f. Læg. I. 191—92).

Statistisk Fremstilling og kritisk Sammenligning af tyve Staters Medicinal-Forfatninger, med særligt Hensyn til den danske, samt 3deer til dennes Reform. Et af det kongl. Sundhedsscollegium kronet Prieskrift. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Bibl. f. Læg. XLI. (N. N. Bd. 11.) S. 396—409; XLII. (N. N. Bd. 12.) S. 105—19, jvfr. Forf.'s Antikritik sld. S. 143—58 og 398—421).

Real-Register over Danmarks gjældende civile Medicinal-Lovgivning indtil Udgangen af 1847, betegnende Forordninger, Placater, Rescripter, Resolutionser, Reglementer, Instruxer, Sundtser, Collegial-Skrivelser og andre offentlige

Aktstykker, som vedkomme Kongeriget, de nordlige Vilandes og de danske Coloniers civile Medicinal-Personale. Kbh. 1848.

3 „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Exempel paa ustyrlig Lyft til Brandstiftelse hos et aldrende Fruentimmer, i V. 115—17; overs. af J. F. W. Nebermann i Wilbergs Jahrb. d. gef. Staatsarzneykd. Bd. 2. S. 311—13).

3 „Bibliothek for Læger“ (Foramen ovale aabent hos et 5 Maaneder gammel Barn, XXV. 16—17. (Udtog i Schmidts Jahrb. d. Med. 1837, Bd. 13. S. 309, af A. v. Schönberg, og i Zeitschr. f. d. gef. Med. Bd. 5. S. 514); En Obductionsforretning, XXVIII. 348—55; En Accouchement-Forretning, XXX. 291—98; Praktiske Jagttagelser, XXXII. (N. N. Bd. 2.) S. 193—207; Bemærkninger om Epythilis og jydsk Epythiloid i Almindelighed og med særligt Hensyn til Gridericia, XXXVI. (N. N. Bd. 6.) S. 337—80; Kliniske Jagttagelser (1. Ualmindeligt Forløb af et Tilfælde af Battersot med Albuminuri. 2. Lunge-Emphyem — Operation — Obduktion. 3. Arsenik mod Phtisis. 4. En Lupus nasi. 5. Til Behandlingen af Nygradskrumninger. 6. Helbredelse af en langvarig Neuralgia coeliaca. 7. Febt og Hvidefaal i Dysenteri. 8. Tilfælde af rheumatisk Stivrampe efter Herpes exedens), XXXVIII. (N. N. Bd. 8.) S. 114—28; Om den i Sjællands nordre Pkystkat i Aaret 1845 herskende Hydrocephalus acutus. Efter Lægerens Indberetninger, XLV. (N. N. Bd. 15.) S. 228—33; Kasuistiske Meddelelser (1. Spinalirritation med Abdominal-Neuralgi, Ascites og Nygradskrumning, Helbredelse; 2. Battersot med Albuminuri, Helbredelse; 3. Kronisk Affektion af Pankreas (?) helbredet; 4. En betydelig Gørvært, fordelt ved Naturens egen Kraft; 5. Exfoliation af Slimhinder), i 3. R. II. 310—20; Bemærkninger om Epidemianordningerne. (Oplæst paa Lægemødet i Roskilde d. 2den Sept. 1850), i 3. R. VIII. 403—23).

3 „Ugeskrift for Læger“ (Medico-chirurgiske Bemærkninger fra Paris, III. Nr. 24; Lægemødet i Roskilde, i 2. R. V. 77—82; Om de hvidebeede Huse, 2. R. VII. 332—83).

Uldall (Wilhelm August), f. i Kjøbenhavn d. 2den Marts 1781, Søn af Justitsraad Peder Uldall, daværende Højesterets-Advocat, siden Viceborgemeester i Kjøbenhavn (f. 2° 1743 i Aalsens, † 3° 1798, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 632—33), og Antonette f. Hansen; blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1797; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Juni 1801 latinist-juridisk Embedsexamen (Laud.), men lagde sig siden efter Botanik under Wahl, og gjorde 1803 en Rejse til Paris; udnævntes til Commerce-Secretair, og blev 1809, efter C. W. Rafns Død, Bestyrer af det kongelige Brændeviinsbrænderi i Kjøbenhavn; derefter Commerce-Afsesfor; d. 21de Febr. 1822 virkelig Kammerraad; d. 13de April 1825 Løds- og Consumtions-Kasserer i Næstved; d. 21de April 1843 virkelig Justitsraad; d. 25de Marts 1851 i Raade og med Pension entlediget (fra 1ste Apr. f. A. at regne). — * Hanne Louise Nellesmann (f. 3° 1783, næstældste Datter af Cancelliraad, Byfoged i Aalsens, Niasmus Ludvig Nellesmann og Margrethe f. Uldall).

Anvisning til at benytte Bærmen i Ølets Sted til Vaasætning ved Brænderier. Kbh. 1810. (foranskaffet trykt og gratis uddeelt af Defon.- og Commerce-Collegiet; afr. i Handels Tid. 1810, Nr. 68). — Anvisning til Brændeviinsbrænding af Kartofler. *ibid.* 1811, m. 1 Kb. (ligeledes uddeelt, og afr. i Handels Tid. 1811, Nr. 19).

Om Brændeviinsbrænding af Kartofler, saaledes som samme foretages paa det kongelige Brænderie i Kjøbenhavn. Med 1 Kobber. Kbh. 1815.

3 „Minerva“ (Bemærkninger paa en Reise til Paris 1803, i Aarg. 1804, II. 134—67; III. 1—31).

3 „Handels- og Industri-Tidende“ (Beretning om de i Vinteren 1809—10 foretagne Forsøg paa det kongel. Brændeviinsbrænderie i Kjøbenhavn, 1810, Nr. 44 og 47 (derfra i Krarups Søndags Aftens Læsning 1810, Nr. 24—25 og i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konssk. I. 238—55, samt i Udtog i Journal uti Hushållningen, Stockholm, Jan. og Febr. 1811); Vaasæt af Bærme isædelfor Øl ved Brændeviinsbrænding om Sommeren, 1810, Nr. 84 (og i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konssk. I. 439—40); Beretning om, at Spøl som Vaasæt ikke bedrøver Brændeviinen ved at gjøre Karrene sure, 1812, Nr. 37; Om at udbrage Meel af Kartofler ved Frost, 1814, Nr. 3).

3 „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konsskib“ (Beskrivelse over nogle til Destillation hørende Redskaber, med 1 Kb., I. 231—37; Om Kartoflers Brug i Sverrig til Brændeviin, *ibid.* S. 457—60).

3 Oluffens „Nye oeconom. Annaler“ (Om Forbelene ved Kartoflers Anvendelse til Brændeviinsbrænding, II. 3—23; særstilt afr. Kbh. 1815, og anm. i Landoecon. Tid. IV. 368—73, af B. F. Nonne).

Ullis (Ingeborg), f. i Norge.

Oeconomisk Køgebog for sparsommelige Huusmødre, efter norsk Methode. Kbh. 1830. — Oeconomisk Saucebog og for sparsommelige Huusmødre. *ibid.* 1831.

Ullstrup (Waldemar Nicolai), f. i Hillerød d. 21de October 1796; blev den 1ste Marts 1812 Secondlieutenant i det kgl. Artilleri-cors; d. 12te Febr. 1823 Premierlieutenant; d. 7de Marts 1832 Capitain; d. 28de Juni 1840 Ridder af Dannebrog; d. 20de Januar 1841 Batterichef; fra 1ste Juli 1842 fast Controleur ved Fabrikationen paa Frederiksværk, og Capitain af 1ste Klasse i Artilleribrigaden; 1843 Ridder af Sværd-Ordenen; d. 29de Novbr. f. U. atter Batterichef; d. 24de Januar 1848 Major ved 1ste Artilleriregiment; d. 17de Juni 1849 karakteriseret Oberstlieutenant (med Anciennitet fra 1° f. U.); d. 6te Octbr. 1850 Oberstlieutenant; d. 8de Octbr. f. U. benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Aug. 1851 Medlem af Defensionscommissionen; er tillige Secretair i Artilleri- og Constructions-Commissionen. — * Hanne Annine Christiane Jørgensen.

3 „Militairt Repertorium“ (Et Copierapparat, II. 460—63).

Undahl (Lauritz Christian), fød d. 17de September 1783 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Kammerherre, Commandant paa Bornholm, Andreas Undahl og Charlotte Dorothea v. Røder († 1° 1820 i sit 62de Aar, eneste Datter af Hofjægermester Christian Friderich v. Røder, Jægermester i Nørre-Sjælland, f. i Maj 1726, † 5° 1767, og Ingeborg Marie Thomsen); var Premierlieutenant i Armeen, da han 1811 fik Over-Opsynet ved det i Viborg Tugt- og Forbedringshuus varende Fabrik-Anlæg; blev 1813 Capitain; 1820 Inspecteur og den 14de Juli 1850 Directeur ved bemeldte Straffe-Anstalt; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1830 Major; d. 2. Aug. 1835 benaadet med Danebrogmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841, efter Ansøgning, i Raade afskediget af Krigstjenesten og udnævnt til Generalkrigscommissair (med Rang i 3 Kl. Nr. 8). — * Maren Kirstine Staal.

3 „Nye Landoccon. Tidender“ (Om Kardebollers Dyrkning, VI. 229—31).

Unsgaard (Jøer Johan), f. i Kjøbenhavn d. 4de Sept. 1797, en Søn af Kammerraad og Landinspecteur Jøer Unsgaard († 1818) og Bertha, f. Lange († 3° 1847, 84 Aar); blev dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen 1817; underkastede sig i October 1820 og i Jan. 1821 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1822 Copiist i Rentekammerets 1ste sjællandske Comptoir, og 1826 Fuldmægtig i dets danske Kammer-Cancelli; 1831 Kammer-Secretair; d. 29de April 1835 tillige Committeret i samme Collegium og virkelig Justitsraad; d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 18de Decbr. 1839 valgt til Medpræsident i det kgl. Landhuusholdnings-Selskab (gjenvalgt 2° 1842 og 1845); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 31ste Decbr. f. A. Deputeret i Rentekammeret og Chef for dets første Section (fra 1ste Jan. 1841); d. 21de Maj 1841 Medlem af Forst-Examinations-Commissjonen i Danmark og Hertugdømmerne (af hvilken han udtraadte fra 1ste Januar 1849); d. 10de Juni f. A. benaadet med Danebrogmændenes Hæderstegn; d. 10de Octbr. 1845 Medlem af Jernbanecommissjonen; d. 28de Juni 1847 Conferenceraad; d. 23de Septbr. 1848 Stiftamtmand for Fyens Stift og Amtmand over Odense Amt; d. 22de Decbr. f. A. Commandeur af Danebroge; d. 9de Febr. 1849 Formand i Landbocommissjonen; d. 29de Decbr. f. A. valgt til Landssthingsmand for 6te Valgfreds, og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51. — * 1. Mariane Elisabeth Dresing († i Martz 1849 i Kbhvn., en Datter af Præsten ved Bartou, Nicolai Dresing og Maria Elisabeth Kubach). * 2. i Septbr. 1850 Wilhelmine Alvilde Herbst (f. 1816, † i Juli 1851) yngste Datter af Generalkrigscommissair

Michael Joh. Christian Herbst (f. $\frac{1}{2}$ ^s 1775, † $\frac{2}{2}$ ^s 1830) og Michælle Elisabeth Charlotte Christiane de Stibolt. — (Portrait, lithograpferet).

Register til Forordningen af 3die December 1828 om det stemplede Papiirs Brug i Kongeriget Danmark. Kbh. 1829. 4to. (M. f. L. I. 393, af P. B. Jacobsen; jvfr. C. Schack: Rentekammer-Resolutioner og Lovgivningsbestemmelser, vedkommende det stemplede Papiir, vedsøiede Unsgaards Register. Kbh. 1845).

Unzer (Justus), f. d. 29de Marts 1788 i Dittensen ved Altona, Søn af Dr. med., Professor Joh. Christoph Unzer (f. $\frac{1}{7}$ ^s 1747, † $\frac{2}{9}$ ^s 1809, s. Korde, S. 367, samt Lübkers u. Schröders Lex. II. S. 643) og Caroline Dorothea Elisabeth f. Aßermann; blev d. 22de Decbr. 1808 Secondlieutenant ved det fyenste Dragonregiment; d. 30te Juni 1814 Premierlieutenant; 1821 forsat til Livregimentet Cuirasserer; erholdt d. 26de Octbr. 1822 Ritmesters, og d. 17de Decbr. 1837 Majors Anciennitet; fra 1ste Januar 1839 udnævnt til Commandeur for det paa den sydlige Grændse af Hertugdømmet Holsteen oprettede Gensd'armerie; udtraadte d. 25de Febr. 1840 af Regimentet og ansattes som Major à la suite i Cavalleriet med den ham forbeholdte Anciennitet; blev d. 9de Aug. 1841 i Naade affædiget af Krigstjenesten med Pension. — * Margaretha Catharina Henriette Müller (f. $\frac{2}{7}$ ^s 1793 i Rendsborg, † $\frac{3}{7}$ ^s 1841), Datter af Capitain Georg Heinr. Waldemar Müller.

Bemærkninger om Cavalleriehesten, i „Maanedsskrift for Hesteavl og Hestehold“, Bd. 2. S. 138—49.

Ursin (Georg Frederik Krüger), fød i Kjøbenhavn d. 22de Juni 1797, af Forældrene: Premierlieutenant i Sø-Etaten Georg Jacob Krüger (f. $\frac{1}{9}$ ^s 1771, Søn af Klædefabrikør Jacob Reinhardt K. og Cecilie f. Rosenqvist) og Jacobine f. Ursin (døbt $\frac{2}{4}$ 1772, † $\frac{1}{10}$ 1819, Datter af Contre-Amiral Svend Martin Ursin, og * 2. $\frac{2}{3}$ ^s 1807 Etibsbymester og Værstejer Lars Larsen, f. 1758, † $\frac{1}{1}$ ^s 1844). Da hans Fader i Foraaret 1798 mistede sit Embede og blev forviist til Munkholmen, blev det ved kongelig Bevilling af 25de Maj s. A. tilladt, at Sønnen maatte bære Moderens Familienavn. Efter at have gaaet et Par Aar i Efterslægtsselskabets Realskole, blev han indsat i Kjøbenhavns Cathedralskole (Metropolitanskolen) og dimitteredes derfra til Universtetet 1815. Allerede før han blev Student underkastede han sig d. 16de Maj 1814 Landmaaler-Examen med Charakter „Meget godt“; vandt 1816 Universtetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte mathematiske Priisopgave: *Data regularium sive Platoniorum quinque corporum eadem altitudine 1000 ped., computare latera singulorum Polygonorum, ista corpora includentium*“, og underkastede sig samme Aar anden Examen med Udmærkelse; opnaaede 1817 Accessit for en Afhandling over Univer-

fitetets Aaret iforvejen udfatte Dypgave i Mathematiken: „Evolvete Analyseos methodum, quam de Maximis et Minimis appellamus“; fulgte i Somrene 1817 og 1818 for egen Regning daværende Professor Schumacher paa hans Gradmaalinge-Rejser, og benyttede den mellemliggende Vinter til under sammes Vejledning at studere Astronomi; rejste i Efteraaret 1818 til Tydskland, hvor han i Göttingen under Gauss' fortsatte sine Studier; blev ved sin Hjemkomst 1819 constitueret som Observator ved Kjøbenhavns Universitets astronomiske Observatorium; underkastede sig Magister-Conference og disputerede d. 17de Novbr. 1820 for den philosophiske Doctorgrad; var Lærer i Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, og blev den 12te Decbr. 1824 fast ansat som Observator; 1827 Professor i Mathematik ved det kongl. Academi for de skjønne Kunster; d. 21de Febr. 1829 Lærer i Maskinlære og Teknologi ved den polytechniske Lære-Anstalt (derfra entlediget, efter Ansøgning, i Raade og med Bartpenge $\frac{1}{2}$ 1832); d. 8de Maj s. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 8de Aug. s. A. constitueret til at holde astronomiske Forelæsninger ved Universitetet efter Prof. Thunes Død, og s. D. entlediget fra sin Post som Observator; d. 24de Septbr. 1831 constitueret til at holde mathematiske Forelæsninger efter Prof. v. Schmidten; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge; udnævntes 1844 tillige til Inspecteur ved Konst-Academiet, og i Marts 1849 til Slotsforvalter paa Charlottenborg. Foretog 1831, 32 og 33, understøttet af den Rejersenske Fond, Rejser i Danmark, for nærmere at undersøge dets Industri væsen, samt 1838 en Rejse i Sverrige, og 1845, med Understøttelse af den Rejersenske Fond, en teknisk Rejse i England og Skotland. † 4de December 1849 i Kbhvn. — * 1823 Hælene Elisabeth Thurah (f. § 1797). — (Jvfr. Drstedes Oversigt over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1850, S. 67—71, af C. Jürgensen; Selmers Metrol. Samlinger 2. Aarg. S. 461—65; Berl. Tid. 1849, Nr. 288).

De *eclipsi solari* VII. Sept. 1820 observata. Diss. inaug. Haun. 1820. 4to.

Den ringformige Solformørkelse d. 7. Septbr. 1820 især i Danmark. Med et Kobber. Kbh. 1820.

Lærebog i den rene Mathematik, især med Hensyn til dem, der forberede sig til Universitetet. Kbh. 1822. 2det Dylag. 1ste Deel. 1826. 3die Dylag. 1835. (T. f. L. o. R. I. 207—11, af C. Ramus). Anden Deel, indeholdende Stereometrien, Trigonometrien, Algebra og det Endeliges Analysis. ibid. 1824. (Udelæs omarbejdet m. T.: Stereometrien, den plane og den sphæriske Trigonometri. 2det Dyl. (Med Figurer i Teksten). 1817). — Uvælses-Exempler af Decimal-Regning, Kædebrøt, Bogstav-Regning, Rodextraction, Røgninger, Logarithme-Regning, samt Dypgaver af Planimetrien. (Et særskilt Afstryk af Tillægget til „Lærebogens“ tredje Dylag). Kbh. 1835.

Regnebog eller Anvisning, hensigtsmæssigen at udføre Huus- og Handels-Regning. Udarbejdet til Nyttelse især for den danske Ungdom. Kbh. 1824. („Dagen“ 1824, Nr. 199; jvfr. Art. N. Jacobi, I. 757). 2. Dpl. 1832. 3. Dpl. (første Stereotyp-Aftryk). 1841. (N. Magaz. for Kunstn. og Haandv. V. 454—56). 4. Dpl. (2det Stereotyp-Aftryk). 1843. 5. Dpl. (3die Stereotyp-Aftryk). 1847. — Maal, Vægt og Mønt hos Romerne, Grækerne og i den hellige Skrift. Tillæg til hans Regnebog. Kbh. 1824.

Haandbog i den mekaniske Deel af Naturlæren, indeholdende Læren om de faste og flydende Legemers Egevægt og Bevægelse og en udførlig Efterretning om Opfindelsen, Udbannelsen og den nærværende Veffæffenhed af Dampmaskinen, bearbejdet efter Millington's epitome of natural and experimental philosophy. Med 11 graverede Stereotyp. Kbh. 1826.

Logarithmar med 6 Decimaler for Tallene fra 1 til 100,000 for Sinus og Tangens for hver 10'', tilligemed forskjellige constante Logarithmer og Tal, der ere af Vigtighed i Mathematiken. Kbh. 1827; ogsaa med latinsk Titel: *Logarithmi VI. Decimalium scilicet Numerorum ab 1 ad 100,000 et Sinuum et Tangentium ad 10'', quibus additi sunt varii Logarithmi et numeri saepius in Mathesi adhibiti.* Haun. 1827. (Magaz. f. milit. Videnskabel. X. 178—82; Allg. Gall. L. 3. 1828, Aug., Ergzbl. S. 713—19).

Den underjordiske Ve i under Jhemsen, efter en engelsk Original med et Kobber. Kbh. 1827. (ogsaa i Magaz. f. Kunstn. og Haandv.).

Geometri, udarbejdet med Hadigt Hensyn til Anvendelsen i Kunst og Haandværker. (Autoriseret til Brug for Eleverne af det kongel. Akademi for de skønne Kunst). Kbh. 1828. 2det Dpl., med Figurer, 1839. (T. f. L. o. R. IV. 390—91, af E. Jürgensen; N. Magaz. f. Kunstn. og Haandv. III. 310—12). 3die Dpl. 1843. 4de Dpl. 1847.

Astronomi med Stjernekaart og Afbildninger af Solsystemet. No. 1 og 2. Kbh. 1830; ufuldendt. (jvfr. Kbhpost. 1832, Nr. 67. 68).

Betragtninger over Himlen, efter Gelyke's populære Himmelskunde. Kbh. 1834, med fem Kobbertavler i 4to, hvoriblandt et Maanefort.

Forelæsninger over Naturlæren til Veiledning for dem, som mangle mathematisk Forundskaber, af H. W. Brandes. Oversat. I.—4. Deel. Kbh. 1834—36, med 18 Kobb. („Nyt Magaz. f. Kunstn. og Haandv.“ I. 14—15).

Populært Foredrag over Astronomien. Kbh. 1838 (1837), med 4 Kbt. (Berl. Tid. 1837, Nr. 309). 2det uforandrede Dplag. ib. eod. Paa Islandsk: *Stjörnufræði*, ljett og handa alþidu, eptir G. F. Ursin. med 4 eirspjaldarþesum. Jónas Hallgrímsson íslenskadi. Viðeyar Klaustri, 1842. 220 blss. 8.

Dampmaskinen, fremstillet i 12 populære Foredrag. Kbh. 1838, med 7 Jintplader i 8. (førstilt afr. af „Nyt Magaz. for Kunstn. og Haandv.“ III. Nr. 121—32, med Tillæg; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 261). 2det forøgede Dplag. ibid. 1842, med 12 Kbt. Overs. paa Tydsk 1840.

Reise i Sverrig Aar 1838. Med 6 lithogr. Prospecter. Kbh. 1839.

Om Sporveie, med særdeles Hensyn til deres Anlæg i Fædrelandet. Et populært Foredrag, holdt i Industriforeningen den 19de Novbr. 1839. Med Tegning og Træsnit. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 280).

Bogtrykkerkunstens Dyndelse og Udvikling i 400 Aar. En Fests-gave til dens sjerde Jubilaum. Med Træsnit af Klingh. Kbh. 1840. Udkom i to Ud-gaver: a) en i N. 8, ialt 50 Exemplarer, hvoraf ifkun 30 kom i Boghandelen; b) en i sædvanlig Octav. (jvfr. Berl. Tid. 1840, Nr. 141; „Dagen“ s. N. Nr. 143; N. Magaz. s. Kunstn. og Haandv. IV. 471—72).

Arithmetik, udarbejdet med stadigt Hensyn til den practiske Anvendelse. Med Figurer. Kbh. 1841. („Dagen“ 1812, Nr. 2; N. Magaz. for Kunstn. og Haandv. VI. 62—64). 2det Opl. ib. 1848 (1847).

Om Ujre, deres Indretning og hensigtsmæssige Behandling. Med 48 Træsnit og 1 Kobbert. Kbh. 1843. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1138).

Formskærerkunsten og Kobberstikkerkunsten. (Med 12 Prøver i sær-silt Omflag). Kbh. 1814 (1843).

Lithographien eller Stentrykkerkunsten. (Med 8 Prøver i lithograph. Omflag). Kbh. 1814.

Logarithmer med 4 Decimaler. Kbh. 1847 (1846). (Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

Nautisk Almanak, uddragen til Brug for Sømanden af „The nautical almanac and astronomical ephemeris.“ Aaret 1849. Beregnet til Greenwich's Meridian. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 298; „N. Aftenbl.“ s. N. Nr. 304; „N. Arch. for Søves.“ 2. N. III. 52—56). Samme for 1850. ib. 1848. (Berl. Tid. 1848, Nr. 274). Samme for 1851. ib. 1849. (er tildeels udarbejdet af ham). Udkom ogsaa paa Tydsk.

Mechanik. Med 200 Træsnit i Texten. Kbh. 1848.

Udgav: a) Magazin for Kunstnere og Haandværkere. 1.—5. Bd., med Kbh. og et Atlas. Kbh. 1827—30. (L. T. 1827, Nr. 31; M. f. L. I. 1—10, af S. C. Wisted; jvfr. „Politikeren“ 1829, S. 136—42); — b) Samme Bog's 2den Række. 1.—5. Bd., m. Kbh. ibid. 1830—34; — c) Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere. 1.—6. Bd., m. Kbh. ibid. 1837—42. (Af de to første Bind var E. G. Hummel Medudgiver); — d) Dansk AlmeneLæsning. Et Ugeskrift. 1835, Nr. 1—39; 1836, Nr. 1—26. Kbh. 4to. (M. f. L. XV. 314—19, af E. L. Børresen; Kbhpost. 1835, Nr. 116).

I Forening med G. F. Hetsch udgav han:

a) *Begyndelses-Grunde* af den geometriske Tegnelære til Brug især for Kunst- og Haandværks-Skoler. Med 40 Folio-Tegninger. (Kbh. 1828). Texten særskilt. *Ny Udgave*. Med 48 Folio-Tegninger. ibid. 1844 (1843). Texten særskilt; — b) *Forberedelse* til den geometriske Tegnelære, indeholdende 18 Blade og dertil hørende Text. (ibid. 1830). Texten særskilt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen“ 1835 og 1842—46. (Hertil le-vereede han bl. N.: Om Nytaar, Douccurer og Drifkepenge, 1835, Nr. 12, 13; Sø-vojarerne i Paris, af Lewald, overs., s. N. Nr. 15—17; Om Læseforeninger, som Midler til Folke's Dannelse, s. N. Nr. 17, 18; Menigmands Velig, 1842, Nr. 7, 8; Om Forsørgelsesankalter, s. N. Nr. 19—25; Kjobenhavns Topographi, s. N. Nr. 26, 27; Lotteri-Gewinst uden Lodserdel, 1843, Nr. 21, 22; Om Silkeavl i Danmark, s. N. Nr. 29; S. Nilsen, Bidrag til Menneskeflægtens Udviklingshistorie. (Foredrag

holdt i de Scandinaviske Naturforskeres Møde i Stockholm 1842, oversf., 1844, Nr. 33—38; Kjøbenhavns Omnibusser, f. A. Nr. 38, 39; Kjøbenhavns Dampskibsfart, f. A. Nr. 39; Tidens Betydning i industriel Henseende, 1845, Nr. 18—20; Bore Begravelser, f. A. Nr. 20—21; Mindesøtte over Frederik den Sjette paa Sanderborg-Slotsbakke, f. A. Nr. 21—22; Traigo Commigo Dicha, Novelle af Orvar Odd (Dr. Sturzenbecher), oversf., f. A. Nr. 22—28; Om Actieforeninger, 1846, Nr. 25—28; De nye Slagterboder, f. A. Nr. 28; Noget om Jordbær, f. A. Nr. 28—29; Barflay og Perkins' Bryggerier, f. A. Nr. 30—31; Ibrahim Pascha, f. A. Nr. 32—33; Det tydske Hospital i London, f. A. Nr. 33; Tale i Anledning af Kong Oscars og Dronnings Formæling, af Elias Tegnér, holdt paa Lunds Universitet paa Oscarsdagen (d. 1ste December 1823), oversat, f. A. Nr. 34—39).

3 Riise's "Archiv for Historie og Geographic" (Universitetets-Observatoriet paa Nunde-Laarn, XXIV. 1—52; særskilt astr. Kb. 1826).

3 "Maanedsskrift for Litteratur" (Anmeldelse af: "Patriotische Rügens eines Volksteiners über das Post- und Poststraßen-Wesen in Pölslein", i III. 328—65).

3 "Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathematiske Afhandlinger" (Om Anvendelsen af Solaarets rette Længde i Kalenderographien, i V. S. XLII.—XLIII.)

3 "Archiv for Søvesenet" (Om Besfel's nye Beregningsmaade af Maane-Distancer, VI. 33—63). — 3 "Nyt Archiv for Søvesenet, 2den Række" (Logarithmer med 4 Decimaler og deres Anvendelse til nautiske Beregninger. (Et Foredrag, holdt i Foreningen for Søfartens Fremme d. 9de og 23de December 1846), i II. 22—37; Den Pistor-Martiuske Prismecirkel, sammenlignet med Sextanten, III. 14—24; Tidsbestemmelse af Høider udenfor Meridianen, sftb. S. 345—99; Tidsbestemmelse af corresponderende Høider, IV. 1—44; Af samme, men ukjendte Høide, af tre forskjellige Himmeligemer at finde Brede, Urfstand og den fælles sande Høide, sftb. S. 407—29).

3 "Journal for Medicin og Chirurgie" (Udsigt over Veirforholdene i December 1832, i I. 69—73).

3 Schouw's "Danst Aageskrift" (Den Halvlyste Komet, i VII. Nr. 160 og 61, S. 41—52, med 1 Raart).

3 "Læsning for Almuen" (Kort Begreb af Verdensbygningen, i Nr. 2, 1838; paa Grønlandsst: *Erkarsautigirsekæt sillársoarmik*, agléksimarsut G. F. Ursinimit, nuktersimarsut P. Kragh-mít. Kjöbenhavnime, 1839; tilligemed den danske Original jevnfides, 45 S. 8vo.)

3 "Danst Folkelalendar for 1841" (Almanak for 1841; beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I—XXIV.); — i Samme for 1842 (Almanak for 1842, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I—XII.)

3 "2den Fortsættelse af Almanak eller Huusalendar for 1842" (Forklaring over den i Juli Maaned indtræffende Solformørkelse).

3 "Fædrelandet" (Haandværkerens Forhold til Byggheren og den Bygning, han har paataget sig at udføre, 1845, Nr. 1790; jvfr. Følgeblad til "Fædrel." i Februar f. A., af G. N. Sibbern).

3 "Den Berlingske Tidende" (Dampskibs-Interessentfabrik i Helsingør, 1846, Nr. 220; Ny Planet, f. A. Nr. 272).

Udtog af et Brev fra ham, i Schumacher's "Astronom. Nachrichten" II. Nr. 37. — Om Damp- og Heste-Kraft, i „Handels- og Industri-Tidende“ 1826, Nr. 42. — Oplysninger, angaaende det Reyerseuske Fonds Regnskab, i „Kjøbenhavnsposten“ 1835, S. 14.

J Ulsings „Bibliothek for dansk Lovkyndighed“ Bd. 2. S. 378—482 har han oversat: Retforholdet imellem Bygherren og Bygmesteren.

Udarbejde Teksten til C. W. Eckersberg's „Linearperspectiven anvendt paa Malerkunsten“. Kbh. 1841.

Han beregnede og udgav Almanakkerne for 1830, 31, 32. Kbh.

Ursin (Martin Heinrich Krüger), Nyansørtets Broder; f. i Kjøbenhavn d. 5te August 1795; dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Cathedralskole (Metropolitanskolen) 1813; afslørede i Januar 1818 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Juli 1827 residerende Capellan ved Viborg Domkirke og Annexerne Nsmild og Tapdrup, samt Præst ved Tugthuset i Viborg; d. 22de Febr. 1833 Sognepræst for Sønderfogns Menighed sfd., og d. 23de Septbr. 1843 ved Domkirken sfd., samt for Nsmild og Tapdrup, og tillige Stiftsprovst i Viborg Stift samt Provst for Viborg Kjøbstad med Annexer. Bandt 1830 en Præmie af det evang. kristelige Prædike-Regat. — * $\frac{4}{11}$ 1834 Kirstine Jungstrup.

Stiftsstaden Viborg. En topographisk, historisk og statistisk Beskrivelse. Viborg, 1849, med Grundtegning. (Berl. Tid. 1849, Nr. 298).

Et Brev (angaaende Hans Tausen), i „Nordisk Kirke-Tidende“ 1835, Col. 527—28.

Johannes Iver Bruuns Nekrolog, i „Dansk AlmeneLæsning“ 1836, Nr. 13.

Ulsing (Henrich), f. d. 11te Januar 1743 i Lille-Lyndby i Sjælland, hvor hans Fader Bagge Ulsing (f. $\frac{4}{1}$ 1714 paa Ulsinggaard ved Horsens, † 1774) var Sognepræst (fra $\frac{1}{4}$ 1740) og gift med Susanna Maria Böttcher; blev underviist i Hjemmet; besøgte derpaa i 1 Aar Frederiksborg Skole, og afgik derfra til Universitetet 1760; tog d. 24de Septbr. 1763 theologisk Attestats (H. illaud.); blev d. 5te Septbr. 1776 residerende Capellan ved Fredensborg Slot samt til Nsminderød og Grønholt, og d. 10de Marts 1779 til Ringsted og Veensløse; d. 25de Juni 1790 Sognepræst for Lille-Lyndby og Dilsted; d. 25de Juni 1797 Provst i Strø Herred; ved kongl. Resol. 27. Decbr. 1808 befalet at nedlægge sine Embeder. (jvfr. Ørsted's jurid. Arkiv XVII. S. 33; Kbhvns Skilderi 1809, 2den Decbr. Nr. 16). † 18de October 1820. — * 1. $\frac{1}{1}$ 1778 Margrete Steinhausen, fød Staggemejer († 1783), en Datter af Major Staggemejer og Enke efter Steinhausen. * 2. Anna Algreen (f. $\frac{1}{1}$ 1766, † c. 1814). — Nekrolog, af L. Algreen-Ulsing, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 88, Sp. 1407—8; jvfr. Worms Lex. III. 829—30; „Aftenposten“ 1781, Nr. 55).

Hyrde-Brev til Guds Meenighed i Hamborg. Oversat. Kbh. 1765. (L. E. 1766, Nr. 5.). — Billige Tanker om Helvedes Evighed og Arve-Synden. ib. 1772. (L. E. 1772, Nr. 36; Fortegn. ov. Trykkesr. Str. I. 363—67; II. 473). — Tyvende hellige Taler holden den første for det Høye Kongl. Hærskab; den anden til Afsted for Lynbbye og Vilsted Meenigheder. ib. 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 8; L. E. 1776, Nr. 2). — Naabsens-Aaret i Danmark, dets Jura og Retligheder. ib. 1776. (Krit. Journ. 1776, Nr. 35). — Et Par Ord til det danske Publikum. Sorø, 1781. [3 Anledning af hans Suspension 1779—81]. (L. E. 1781, Nr. 27). — Dyplysende Anmærkninger til bedre at forstaae og nyttigere at bruge Sangene i den nyeste Psalmebog. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 11). — Kirkeforfatningen i de Kongl. Danske Stater, med dens vigtigste Fordele og Mangler, samt mulige Forbedringer. I.—IV. Deel (6 Bb.). Sorø 1786—89. (1ste og 2den D. r. af D. Worm i L. E. 1787, Nr. 2. 3. 4. 7. 8; 3die D. r. af L. Smith sst. 1789, Nr. 17. 18. 24. 25. Værket er rec. i Krit. og Antitr. II. S. 540, 55, 84, 98, 616, 37, 50, 66, 84 og 701, samt i Allg. L. Z. 1792, Nr. 298; jvfr. G. L. Vadens histor. Bibl. S. 275; Berlin. Jahrb. für wissensch. Krit. 1841, II. 321). — Liigtale over Jomfrue Elisabeth Smith. Sorø, 1788. 4to. (L. E. 1788, Nr. 23; Krit. og Antitr. II. S. 448). — Betænkninger over Biskop Boisens Plan til Forbedring i den offentlige Gudstjeneste. Kbh. 1807. — Provst Aggerups Sophism'er, betræffende det geistlige Brand-Societet, udsatte til Skue. ib. eod. — Appæl til Kongen og Folket, i Sagen anlagt af Byfoged Narøe. Med originale Documenter og fornødne Dplysninger. ib. 1808. (jvfr. Præseds Bemærkninger derover i Jurid. Artiv XVII. 142—69). — Hvi tænke I saa ondt i Eders Hjertes? En Prædiken paa 19de Søndag efter Trinitatis. Holdt i Frederiksbergs og Åsminderøds Kirker, nu udgivet efter Tidernes Leilighed til hver Mandes Brug og Behst. Anbefalet det Kongl. Danske Cancellie som — en Skolebog. ibid. eod.

Den danske kristelig-glade Tænkmand, eller Procedure for Højeret i Sagen anlagt af den constituerede Amtsforvalter Rasmussen mod forrige Provst Ulfing. Kbh. 1818.

Christendoms Læren i Samtaler med Konfirmandere over den evangeliske Lærebog. Kbh. 1818. (L. E. 1820, Nr. 5; jvfr. Møllers theol. Bibl. XIX. 239).

I »Bibliothek for nyttige Skrifter« (Svar paa et Spørgsmaal om Sæbathen, 1772, Nr. 57).

Recensioner i »Kritisk Journal« (1776, Nr. 28 det sidstførte Skrift, Nr. 30 og 31, 32, 33, 34, 41 og 42, 46 og 47, 48; 1777, Nr. 10, 12 og 13, 30).

Ulfing (Peter Staggemejer), Nysanførtes Søn, fød i Lille-Lynbbye d. 20de Novbr. 1800; dimitteret til Universitetet fra Frederiksberg Skole 1820; var 3 Aar Hunslerer paa Landet; tog i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char. med Udmærkelse), og var derefter i nogle Aar Docent ved samme Lære-Anstalt; blev den 7de Juni 1833 Districtschirurg i Sæby. † 9de Februar 1838 i Sæby. — * 1833 Agathe Hansen. — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftst.-Lex. XX. 13; XXXIII. 109).

Den legale Medicins Grundsætninger og Resultater, nærmest til Brug for praktiske Jurister. En meget forfattet og tildeels omarbejdet Oversættelse af Henke's: Lehrbuch der gerichtlichen Medicin, ved L. Algreen-Ussing og P. S. Ussing, i „Bibliothek for dansk Lovkyndighed“, Bd. 2. S. 1—176; særskilt aftr. Kbh. 1834. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitschr. f. d. ges. Med. VI. 138, af C. Otto).

Bemærkninger over den arvelige Disposition til dødelige Forblødninger; oplæs i *Philatrien* i Sommeren 1832, i „Journal for Medicin og Chirurgi“, II. 289—308.

Nogle praktiske Jagttagelser, i „Bibl. f. Læger“ XXVIII. 320—32.

Ussing (Nasmus), f. d. 9de Juli 1778 i Ribe, hvor hans Fader Niels Ussing var Hospitalsforstander og gift med Johanna Louisa Bruun († $\frac{1}{2}$ 1797, 37 A. gl.); dimitteret til Universitetet fra sin Fødestedets Latinskole i Efteraaret 1800; underkastede sig i October 1808 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 9de Marts 1810 personel Cappellan i Resen og Humlum i Ribe Stift, og d. 7de Maj 1813 hos Amtsprovst Krarup i Borris, samt Lærer ved Seminariet sammesteds; d. 24de Februar 1819 Sognepræst for Uldum og Langskov Menigheder i Ribe Stift. — * Pouline Regitze Bruun († $\frac{2}{3}$ 1838).

Anvisning til Frihaandstegning samt Aluminering med Vandfarver, til Vejledning for dem, som ville lære sig selv eller Andre at tegne. Borris, 1816. (L. T. 1817, S. 504—5).

Naturlære til Brug for Seminariet i Borris. Borris, 1817. (Dette Skrift er i L. T. 1817, S. 500 og i nærværende Ver. II. 57 ved en Fejltagelse bleven tillagt Amtsprovst C. J. L. Krarup).

Lærebog i Mechaniken, med 50 Figurer i Træsnit. Borris, 1818.

Tjenestetyendets sædvanlige Feil, Unoder og Laster, med disses almindelige Aarsager og onde Følger, fremsatte og oplyste i lærerige og abvarende Fortællinger. En Læsebog, som anbefales til flittigt og forstandigt Brug i Almueskoler. Kbh. 1847.

I „Den oeconom. Correspondent“ (At conservere Træfrugter i Jorden, i V. S. 191).

Ussing (Lage Algreen), en Søn af ovenanførte Provst Henr. Ussing og Anna f. Algreen, er f. d. 11te October 1797 i Lille-Lyubby Præstegaard; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1816; erholdt ved Examen Artium bedste Charakter, og tog i det følgende Aar Examen philologicum og philosophicum; bekræftigede sig derpaa i nogle Aar udelukkende med at studere Humaniora; underkastede sig i Foraaet 1822 den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakter, og blev i Slutningen af samme Aar ansat som Volontair i det kongl. Danske Cancelli; d. 30te Maj 1827 Notarius ved det juridiske Facultet (ind-

til Januar 1838); den 5te Maj 1830 Cancellist i det Danske Cancelli; d. 23de Novbr. 1831 Cancelli=Secretair; tiltraadte i Begyndelsen af 1831, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsrejse, og kom tilbage i Slutningen af 1832; blev d. 6te August 1836 surnumerair, og d. 16de Decbr. 1837 virkelig Assessor i Lands=Over= samt Hof= og Stadsretten; d. 1ste Decbr. 1840 Professor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kjøbenhavns Universitet, samt Assessor og Referendarius i Consistoriet; d. 26de Decbr. f. A. af Consistoriet udnævnt til Inspector qvæsturæ; d. 27de Febr. 1841 extraordinair Assessor i Højesteret; d. 28de Juni 1842 Ridder af Danebroge; d. 10de April 1844 Borgemeister i Kjøbenhavn og virkelig Justitsraad; d. 18de Septbr. 1846 virkelig Etatsraad; d. 14de October f. A. Deputeret i det kgl. Danske Cancelli og Chef for dets 3die Departement (jvfr. Rbhypost. 1846, Nr. 241); d. 2den Marts 1848 tillige Generalprocureur (fra d. 21de f. M.); fra d. 4de April f. A. entlediget som Cancelli=Deputeret, hvorimod han vedblev som Generalprocureur under Justitsministeriet (jvfr. Instruction af 29de Novbr. 1848 i Dep. Tid. f. 1848, S. 903—5); d. 5te October 1850 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn. — Deeltog, som valgt Deputeret for Kjøbenhavn, i Stifternes Provindsialstænder=Foramlinger i Roskilde 1835—36, 1838, 40, 42, 44 og 46 (jvfr. „Almuevennen“ 1847, Nr. 24), og modtog i Anledning af sin stænderste Virksomhed, navnlig i Sagen om Kjøbenhavns Communalvæsen, fra et stort Antal Medborgere en Guldpokal, der overrættedes ham ved et Festsmaaltid (Kjøbenhavnsposten 1839, Nr. 110—111); deeltog ligeledes, som Deputeret for Kjøbenhavns 4de Valgdistrict, i den danske Rigsforsamling 1848—49 (s. „Fædrel.“ 1848, Nr. 256; Bladet „Folket“, Nr. 91, 92, 93); valgtes 1840 til Borger=Repræsentant i Kjøbenhavn (fratraadte i December 1844 i Anledning af sin Udnævnelse til Borgemeister), og blev atter valgt d. 13de Marts 1849 (samt Medlem af Repræsentationens Redactions=Comité 1849, 50, 51); d. 16de Marts 1843 valgt til Bankrepræsentant (afgif. $\frac{1}{7}$ 1847, og gjenvalgt $\frac{2}{8}$ 1849); blev d. 10de Juli 1847 Medlem af Commissionen for Drettelsen af en Daareanstalt i Nørre=Jylland; 1848 af Commissionen til at udarbejde et Udkast til almindelig Bærnepligt; d. 26de Aug. 1849 af (den ikke senere sammenkaldte) Commission angaaende en ny Communallov, og d. 18de August 1850 af Commissionen for at udarbejde et Udkast til en Straffelovbog for Kongeriget Danmark. — * 1. 1827 Jensine Johanne Bull (+ $1\frac{3}{4}$ 1830, en Datter af residerende Capellan ved Helliggeistes Menighed i Kjøbenhavn, Joh. Ernst Gunnerus Bull og Juliane Charlotte Schlichting). * 2. Dttine Frederikke Suenen (f. 1807), ældste Datter af Capitain i Sø=Staten, Ridder Jean Jacques Suenen (f. $\frac{2}{8}$

1774 i Algier, † 28 1821 i Vestindien, s. Thaarups fødbreuel. Nekrolog f. 1821—26, S. 500—01) og Anne Susanne f. Pütken (f. 1778). — (Jvfr. Brockhaus's Convers. Lex. 9. Aufl. Bd. XIV. S. 551; Døst's Litteraturler. S. 5—6; „Kbhvns flyvende Post, Interimblade“, 1836, Nr. 86; Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“, I. Hæft. 1835. S. 77—79; „Folkevennen“ 1840, Nr. 40. 41; „Fædrel.“ 1845, Nr. 1788; 1846, Nr. 246; 1849, Nr. 282; „Minnevennen“ 1846, Nr. 43; Schack's Ugeblad „1848“, Hæft. 1849, Nr. 8; Høst's „Erindringer“, S. 84; Poetisk-politisk Nytaarsgave for 1839, S. 7, og Nord. Kirke= Tid. 1837, Col. 628; „Folket“, Nr. 120).

Napoleon den Eneste, af Sandhedssejleren. Christiania, 1817. (Skrevet som Skole-Discipel). 7 Ark. 8. (f. „Kbhvpost“, 1834, Nr. 95).

Samling af Gaader og Charakter, Nytaarsgave for Børn, af C. Carlsen. Kbh. 1817. (pseudonymt).

Kraft-Extract af P. Teten's Lovtale over Daniel Ranzau, af Morten Hammer. Kbh. 1819. (pseudonymt).

Natur og Kunst. Et filosofisk-poetisk Forsøg af H. Marius Svane og L. Algreen-Ussing. Kbh. 1820.

Beviis, at Adam Dehlfenschläger er gaaet fra Sands og Samling. Kbh. 1820. (Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 3. 4, af N. Fogtmann; Nr. 5, S. 80, af Algreen-Ussing; jvfr. Nr. 6—10, 15—17).

Nof et Universitets-Program drøftet af L. Algreen-Ussing. Kbh. 1821.

Anmærkninger til Personretten, vedsoiede Statsraad Hurtigkarls System og nærmest affattede til Brug for den lovsuderende Ungdom. Kbh. 1823. (jvfr. Drsted's „Jurid. Tidsskr.“ VII. 2. S. 245—76; VIII. 2. S. 57—89; Høst's „Arkiv for Lov og Ret“ I. S. 33—95, af Algreen-Ussing; L. T. 1826, S. 124—25. — Ligeledes findes i Drsted's „Haandbog over den danske og norske Lovsyndighed“ mangfoldige Bemærkninger i Anledning af disse og de følgende Anmærkninger til Retssystemet, jvfr. Fortalen til G. L. Vadens smaa Afhandl. og Bemærkninger, II. S. IX).

Anmærkninger til Tingretten, vedsoiede Statsraad Hurtigkarls System og nærmest affattede til Brug for den lovsuderende Ungdom. I.—II. Bind. Kbh. 1825.

Juridiske Afhandlinger af L. Algreen-Ussing og H. Marius Svane. Kbh. 1821. (De deri indeholdte Afhandlinger af Algreen-Ussing ere: a. Skal det falske Vidne miste Hæren efter vore Love? En Undersøgelse. b. Om Hæstens- og Morgengave efter vore Love. c. Om Uddielsen af Fundatsen af 30. Aug. 1775 (for Entesassen) § 16. og af Forordn. 7. Novbr. 1788. d. Kunne Forældre og Huusbønder, der ved Misbrug af Revselsesretten foraarsage deres Børns eller Tjenestefolks Død, ikke efter vore Love straffes for forsætligt Manddrab? En Undersøgelse. e. Om den psykologiske Aarsags Straf efter vore Love, og især om Fortolkningen af Lovens 6—6—11 og 12. (jvfr. Drsted's Jurid. Tidsskr. V. I. S. 231—79). f. Yderligere Undersøgelse om Herredømmet over Neger-slaver beholdes i de danske-europæiske Lande).

Om Belsønning og Straf efter tyrkiske Love, af Alexander von Joch (Dr. E. F. Hommel), oversat. Kbh. 1824. (L. X. 1824, Nr. 42, 43, 44, af F. C. Sibbern; jvfr. Kbhvns Skilderi s. N. Nr. 90, 91, af Algreen-Ussing; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 229, 64).

Daandbog i den danske Criminalret. I.—II. Bind. Kbh. 1829. (L. X. 1830, Nr. 15, 16, 17 (jvfr. Bibl. f. dansk Lovkyndighed I. 113—19, af Algreen-Ussing); M. f. L. V. 65—83, 119—16, af J. C. Larsen (jvfr. Bibl. for dansk Lovkyndigh. I. 318—27 (og tilføjede særskilt astr.), af Algreen-Ussing); Jahrb. der ges. deutschen jurist. Literatur, Bd. XII. H. 3, S. 245—80). Anden forøgede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1831. Trede aldeles omarbejdede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1841. (3 Anledning af dette Værk modtog Forfatteren 1842 den store Guldbmedaille af Kongen af Sverrige og Norge).

Register til Christian den 5tes danske Lov. Kbh. 1833. (M. f. L. XI. 129—48, af E. J. Friberg).

Jugen Censur i Danmark. Et Flyvefrift. Kbh. 1831. (jvfr. L. X. 1831, Nr. 17, 18, 20).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Frit oversatte. Udgivne af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 312—13, af E. L. Børresen; „Dannora“ I. 254—56). 2den Udgave. ibid. 1836.

Om Midlerne til at opbylde Danmarks Finantser. (Et Foredrag holdt i Stænderforsamlingen). Kbh. 1835. (Blev paa Grund af Rescr. 22. Septbr. 1836 forbudt at udgives særskilt, hvorimod det findes i Roeskilde Stænder-Tidende 1835—36, S. 1750—93; jvfr. „Fædrel.“ II. Nr. 64, S. 401—14; „Kbhvns flyvende Post“, Interimsblade Nr. 70—71).

Læren om Servituter og andre dermed beslagtebe Eiendomsbyrder, efter de danske Love. En Daandbog for theoretiske og praktiske Jurister, Bygmestere og faste Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne og paa Landet. Kbh. 1836.

Hovedregister til den Fogtmannske Rescriptsamling, eller forfattet Repertorium over samtlige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve i den nævnte Samling fra 1660 til 1830. I.—III. Bind. Kbh. 1837—39.

Forslag til en Forening af begge de danske Stænderforsamlinger samt til nogle andre Forandringer i Stænderindretningen. Kbh. 1838. („Fædrel.“ IV. Nr. 173—74 og 175, S. 527—44; „Kbhpost.“ 1838, Nr. 23, 21, 46, 50, 52, 58, 64, 93; „Søndagen“ s. N. Nr. 4; „Jyllandsposten“ s. N. Nr. 16, 17, 20, 21, 23, 36).

De abrogatione juris potioris, chirographariis creditoribus præ creditoribus sine chirographis in bonis debitorum competentis, disputatio. Hauniæ 1843, 4to. (Program til Universitetets aarlige Reformationsfest).

Skrivelse til Bælgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgkreds. Kbh. 1849 optr. i Verf. Tid. 1849, Nr. 130; s. „Folket“, Nr. 191, 92, 93).

Alphabetisk Register over kongelige Forordninger samt andre ved Trykken bekendtgjorte Lovbud fra 1823 til 1849. Kbh. 1851.

Udgav: Bibliothek for dansk Lovkyndighed. I.—II. Bind. Kbh. 1833—37; udkom i otte Hefter, 1830—37. („Dagen“ 1830, Nr. 225; L. T. 1833, Nr. 24, 25, 26 og 47, af L. J. Fribert). Heraf er særskilt aftrykt: *Rogle Ord i Anledning af Receptionen i Maanedsskr. f. Litteratur over Udsings Haandbog i den danske Criminalret*; og: *Den legale Medicins Grundsætninger og Refutationer, nærmest til Brug for praktiske Jurister*. En meget forfattet og tildeels omarbejdet Oversættelse af Henke's: *Lehrbuch der gerichtlichen Medicin*, ved E. Aigreen-Ussing og P. S. Ussing. Kbh. 1834. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitschr. f. d. ges. Med. VI. 138, af C. Otto).

Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsvis udgivne i Chronologisk Orden af E. Aigreen-Ussing. En Fortsættelse af afdøde Justitsraad Fogtmanns Rescriptsamling. VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er samlet af daværende Hof- og Stadsretts-Udseer J. P. Witth, og kun udgivet af Ussing; jvfr. Forerindringen).

Samlede og udgav: a) Kongelige Rescripter og Resolutioner, Reglementer, Instruxer og Fundatser, samt Collegialbreve, med flere Danmarks Lovgivning vedkommende offentlige Actstykker for Aarene 1814—1839. Kbh. 1826—49. („Dannora“ I. 193—203, 275—83, 378—82, af J. N. Høst). Samme for A. 1840—42. Ny Række. ibid. 1850—51; fortsattes. — b) Love og Anordninger, samt andre offentlige Kundgjørelser, Danmarks Lovgivning vedkommende for Aaret 1850. (Fortsættelse til det af Etatsraad Schou paabegyndte og af Conferentsraad Kolberup-Rosenvinge forfattede Udtog af kongelige Forordninger og aabne Breve etc.). ibid. 1851; fortsattes.

J „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Henrik Ussings Refroslog, 1820, Nr. 88; Af Jntet kommer Jntet, en Apostrophe til Recensenten i Litt. Tidenden 1824, Nr. 42—44, i Aarg. 1824, Nr. 90, 91; Skulde der virkelig være Fare for at Lektor Hjort blev antaget at tegne for Sandhedens Skyld? 1825, Nr. 68).

J Drifts „Juridisk Tidsskrift“ (Universitets-Nyheder, meddeelte, i XIV. 1. S. 258—67; 2. S. 294—303; XV. 1. S. 265—72; XVI. 1. S. 278—95).

J „Maanedsskrift for Litteratur“ (Kritiske Anmeldelser af: C. E. Hørb „Anmærkninger til Sportel-Reglementet“, II. 186—88; J. A. Stenfeldt „De danske Kjøbstæder og deres Bestyrelsesmaade“, II. 265—76; J. E. A. Kolberup-Rosenvinge „Grundrids af den danske Politiret“, II. 335—39).

J „Dagen“ (Ole Jacob Ewald Porth, 1833, Nr. 218; Om Reformer i Skolevæsenet, f. A. Nr. 241, 42, 47, 49, 55, 56, 59, 63, 74, 75, 83, 86, 91, 95; Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 41, 44, 46, 47, 59, 54, 57, 60, 63. (M. f. L. XI. 256—82, af C. G. N. David; jvfr. L. T. 1834, Nr. 17, 18, 20; D. Ugeskr. V. Nr. 109, og Art. B. M. Christensen, I. 282); Om Fungebaandets Løsning i Danmark, f. A. Nr. 103, 4, 13; Om Almeenaandens Oplivelse, f. A. Nr. 308).

J „Kjøbenhavnsposten“ (Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 59—63, 66—69, 73, 74. (jvfr. L. T. 1834, Nr. 17, 18, 20; D. Ugeskr. V. Nr. 109); Om Actionen imod Prof. David, 1835, Nr. 7; En Skrivelse til Trykkefriheds-Selskabet, f. A. S. 423; Taler ved Festen den 28de Mai, f. A. S. 514—15 og Nr. 130

(jvfr. S. 539, Nr. 137, samt S. 564, 68, 75, 80); Om Forfatterens Stilling til Skriftcomiteen, 1836, Nr. 340; Om Udflaget paa Ansøgningen om Folkebladets Forsendelse, 1837, Nr. 78, 101 (jvfr. „Søndagen“ 1837, Nr. 13, 16; „Dagen“ f. A. Nr. 90, 96); Om den lovgivende Myndighed i Trykkefrihedsselskabet, f. A. Nr. 155, 56; Anmeldelse af H. E. Prsteds Afhandling: „Vor Færdighed i at skrive og tale Latin ansees som en Bestanddeel af den almindelige lærde Dannelse?“ f. A. Nr. 274; o. fl. a.).

I „Danst Folkeblad“ (Snedkerne og Marschandiserne, en Samtale imellem nogle Snedkere, i I. Aarg. Nr. 3—4. (jvfr. Ursins D. Almencæsn. 1835, Nr. 12; „Politivennen“ f. A. Nr. 1020; „Kbhvpost.“ f. A. S. 676, 92, 96, 708, 12, 20); Provindsialstænderne, f. A. Nr. 6—7; Men kan Man da gifte sig med sin Faders Søster? f. A. Nr. 14—15; Smaaating af Lov og Ret, nyttige for hver Mand, f. A. Nr. 18, 21, 22, 25, 26, 33, 47 og i II. Aarg. Nr. 9. (jvfr. Kbhvns flyvende Post, Interimsbl. Nr. 98); Vær ikke misfornøjet med din Stilling i Livet, i II. Nr. 11; Korte Sundheds-Regler, optegnede især til Brug for Menigmand, f. A. Nr. 16—17; Forslag til en Finantsløvs Forelæggelse for Stænderne hvert andet Aar, i VI. Nr. 3—4, S. 9—16. (jvfr. „Kbhvpost.“ 1840, Nr. 100; „Dagen“ f. A. Nr. 87, 101; „Den Frisindede“ f. A. Nr. 44, S. 174—76; „Fædrel.“ f. A. Nr. 128).

I Schouw's „Danst Ugekrift“ (Kunne de i Riidskæbernes og de mindre Landejendommens Valgdistricter hidtil foretagne Valg af Deputerede til Provindsialstænderne ansees gyldige? i VI. Nr. 133, S. 1—8; Om den simple Mandes Læsning i Kjøbenhavn, VII. Nr. 158—59, S. 17—34; Nr. 162, S. 73—83; Om de mosaifte Troesbefulderes borgerlige Stilling i Danmark, VIII. Nr. 185, S. 33—47; Nr. 186, S. 49—62. (særskilt aftr. Kbh. 1836; paa Tydsk: Ueber die bürgerliche Stellung der mosaifchen Glaubensgenossen in Dännemark. Aus dem Dänischen übersetzt und allen deutschen Verathern des allgemeinen Wohles gewidmet. Altona, 1836 36 S. gr. 8.; anm. i „Schlesw.-Holst. Blätter“ III. 1837. S. 345—51); Om Fri-mesterrettigheden ved Daandværkslaugene, i 2den Række, I. Nr. 10, 11 og 12; Ogsaa nogle Ord om de constitutionelle Bevægelser, med Hensyn til den forestaaende Stænderforsamling, sftd. Nr. 14. (jvfr. sftd. Nr. 18, af P. A. Lutet; Berl. Tid. 1842, Nr. 171; „Den Frisindede“ f. A. Nr. 78); Bidrag til Laugsubdigniternes Historie, i III. Nr. 61 (jvfr. „Fædrel.“ 1843, Nr. 1256, 58 og 59); Betragtninger over Jødernes Tilstand i den preussiske Stat, i IV. Nr. 88).

I Tidsskriftet „Fædrelandet“ (Om Danmarks Finantsforsætning, i III. Nr. 114, S. 421—34 (jvfr. sftd. S. 457—58; „Kbhvpost.“ 1836, Nr. 340; „Dagen“ f. A. Nr. 292; „Politivennen“ f. A. Nr. 1093); Om Bankrepræsentanternes Ret til at gjøre Indskud i Banken for at erholde Actieret i samme, III. Nr. 123, S. 565—75; Røringskatten i Kjøbenhavn, sftd. Nr. 127—28, S. 649—80; Præstepengene i Kjøbenhavn, sftd. Nr. 132—33, S. 729—57).

I „Den Berlingste Tidende“ (Tale ved Bogtrykkerfesten, 1840, Nr. 144; Til Valgerne i Kjøbenhavns 4de Valgdistrict, 1848, Nr. 240; Tale ved Prøvevalget i Kbhvns 4de Valgdistrict, f. A. Nr. 244; Tale ved Valghandlingen i Kbhvns 4de District, f. A. Nr. 250; Til Valgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgtreds, 1849, Nr. 139 (hvori han oplyser, hvorfor han har afholdt sig fra Afstemningen over

Udkastet til Grundloven i Rigsdørfamlingen, da han nemlig ikke kunde give sin Stemme til det af Forfamlingen vedtagne Repræsentations-system); 3 Anledning af Dr. C. Hornemann's Artikel: Borgerrepræsentationen og det offentlige Sundhedsvæsen, 1851, Nr. 119, 121, jvfr. Nr. 120, 23, af Hornemann).

3 »Lidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Pstiterne«, af hvilken han var Medredacteur 1835—36, 38, 40, 42, 44 og 46, (Andragende betræffende Kjøbenhavns Fattigvæsens oeconomicke Tilstand, 1835—36, S. 385—413; Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, sftd. S. 844—59 (jvfr. Kbhvns flyvende Post, Interimsbl. Nr. 86. 88—90. 92); Andragende om Finantsvæsenet, sftd. S. 1750—93 (oversat i »Schlesw.-Holst. Blätter« II. 1836, S. 205—233, 253—74); Forslag om begge de danske Provindsialstænders Forening, 1838. I. S. 271; Forslag om Danmarks Finantsvæsen, sftd. S. 288—89; Andragende angaaende Forelæggelsen af et toaarigt Finantsbudget, 1840, S. 565; Andragende om Finantsvæsenet, tilfigtende deels en Overveielse af det publicerede Normalreglement og Budgetterne for 1841 og 1842, for derpaa at begrunde Forslag til Modificationer i samme med Hensyn til Budgettet for 1843 og 1844, deels en Forsyelse af Begjæringen om et toaarigt Budgets Forelæggelse for Stænderne, første Gang i Aaret 1844 for Biennet 1845—1846, i Aarg. 1842, S. 608—640; Andragende om Midler til Betyggelse af Statsæenheden og en yderligere Udvikling af Stænderinstitutionen, 1844, S. 620—637. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303, 10, 13, 34, 35; »Fædrel.« s. A. Nr. 1723, 24, 36, 37, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 66, 71, 76; 1845, Nr. 1783, 85, 99; D. Folkebl. X. Nr. 32, 33, 34, 36, 43, 44; »Kieler Correspondenzbl.« 1844, Nr. 90; Hedde »Die Kieler Petition gegen den Antrag Uffings auf eine landesherrliche Erklärung über die dänische Staatsæinheitsfrage. Mit einem einleitenden Vorwort.« Kiel, 1844); Andragende om Besparelser og Indskrænkninger i forskjellige Grene af Statshuusholdningen, 1844, S. 618—656; Andragende om Oprettelsen af de tidligere omhandlede stænderste Comiteer, 1846, S. 115—130. (jvfr. »Kbhvpost.« 1846, Nr. 171); Andragende om Ophævelsen af den patrimonielles Jurisdiction og Dvrighedsmagt, af privat Besættelsesret af Statens Embeder og af den paa adelige Forrettigheder grundede Ulighed for Domstolene, sftd. S. 145—211. (jvfr. »Kbhvpost.« 1846, Nr. 248—51, 53).

Sagregister til Stænderlidenden for Sjællands m. fl. Stifter 1835—36, Kbh 1836.

Andeel i: Betænkning angaaende Haandværks- og Fabriklaugene samt de dermed beslagtede Næringsveie i Kjøbenhavn, afgiven af den ifølge kongl. Resol. af 3die April 1840 af Kjøbenhavns Communalbestyrelse til Underføgelse af Stædens Laugs- og Corporationsvæsen nedsatte Comitee. Dat. 25de October 1847. Kbh. (»Fædrel.« 1847, Nr. 290; 1848, Nr. 4. 5. 6; Berl. Tid. s. A. Nr. 11. 12).

Taler ved 28de Mai-Fester i de udkomne Samlinger 1835, S. 26—28, 30—33; 1836, S. 34—39; 1837, S. 29—31; 1838, S. 35—37.

Mindeedigte: over Charlotte Bull (i »Harpen« 5te Aarg. 1821, Nr. 49), og over S. Marius Svane (i Kunges »Hertua« 2. Aarg. I. S. 396). — (Revid.)

B.

Waage (Georg Sølger), f. i Kjøbenhavn d. 11te December 1793, Son af Ólafur Ólafson Waage, Kjøbmand paa Island († 1797), og Sigrid Dódsdóttir; blev dimitteret til Universitetet fra det Schouboeffe Institut 1811; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; afslørede i Octbr. 1815 den theologiske Embedsexamen med Charakteren *Laudabilis et quidem egregie*; blev i Novbr. f. A. Adjunct ved Herlufsholms Skole; d. 2den Octbr. 1822 Sognepræst for Betterløv og Homb i Sjælland, og d. 26de Maj 1824 ved St. Mortens Kirke i Nestsved (samt midlertidig Adjunct ved Herlufsholms Skole); d. 27de August 1828 første residerende Capellan ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn; d. 26de Marts 1834 Meddirecteur og Lærer i Homiletik og Katechetik ved Pastorsseminariet (s. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 285—86); disputerede d. 25de Octbr. 1836 for den theologiske Doctorgrad; erholdt d. 28de Octbr. f. A. Titul af Professor (med Rang 5. Kl. Nr. 8); blev d. 17de Januar 1837 Director ved Sorø Academi; 1839 Medlem af Commissionen til at gennemgaae Udkastet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog; d. 9de Novbr. f. A. Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn. † 11te December 1842. — * 1823 Juliane Frederikke Broager (f. 1° 1799, † 2° 1842), en Datter af Coffardi-Capitain Andreas Jacob Broager (f. 1757, † 1° 1833 i Kbhvn.) og Maria Amalia de Franckenau (f. 1773). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solemnia ved Reformationensjubelfesten 1836, p. 45; jvfr. „Dagen“ 1842, Nr. 340; „Fædrel.“ f. A. Nr. 1091; „Berl. Tid.“ f. A. Nr. 331).

Prædikener, holdne paa anden Pintsebad 1829 ved Gudstjenestens Begyndelse i den nyopbygte Frue-Kirke, af H. G. Clausen, G. S. Waage og P. E. St. Gad. Kbh. 1829.

Den Augsburgerke Troesbetjendelses store Vard for os. Froprædiken paa Jubelfesten for den Augsburgerke Troesbetjendelse, paa tredie Søndag efter Trinitatis 1830. Kbh. 1830. (L. L. 1830, Nr. 50).

De aetate articuli, quo in symbolo apostolico traditur Jesu Christi ad inferos descensus. Diss. inaug. Haun. 1836. (Theol. Tidsskr. Bd. I. S. 1. S. 184—86; Nord. Kirke-Tid. 1837, Nr. 18, 19, 20, af J. E. Boisen, jvfr. 1838, Nr. 24; Berlin. Jahrb. für wissensch. Krit. 1837, II. 103—12, af E. W. Kolthoff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1096—98).

Affkebs-Prædiken, holden i Frue-Kirke paa anden Søndag efter Paaske 1837. Kbh. (1837).

3 Maanedsskriftet „Athene“ (Philemon og Baucis, efter Ovid. Metam. VIII. 611—721, i IX. 452—58).

3 „Syttende Beretning fra Bibelfeststabet for Danmark“ (Tale ved Selsta-

bets aarlige Møde 1832, S. 4—17; jvfr. Christel. Kirketid. 1832, Nr. 20; L. T. f. N. S. 500).

3 „Maanedsskrift for Litteratur“ (Anmeldelse af J. P. Mynster's „Betrægtninger over de christelige Troeslærdomme“, i XIII. 269—310).

Waagepetersen (Christian), f. d. 6te September 1787 i Kjøbenhavn af Forældrene: Capitain og Wiinhandler Lorenz Christian Petersen (f. 1764, † 7 1829) og Sophie Magdalene Worm (f. 1765, † 2¹ 1832); blev 1795 indsat i det Schouboefste Institut, hvorfra han udgik 1799, og derefter studerede de levende Sprog; kom 1802 til Königsberg, hvor han ansattes paa den danske Consul Butty's Handels-Comptoir; rejste i Begyndelsen af 1806 over Hamborg, Holland og Paris til Bordeaux, hvor han overtog en Commis-Plads i den derværende danske Consuls Huus, under Firmaet von Hemmert freres D'Egmont & Comp.; vendte, efter 2 Aars Forløb, tilbage igjennem det sydlige Frankrige, Spanien, Italien, Savoyen, Schweiz og Tydskland; blev 1808 Borger og Wiinhandler i Kjøbenhavn; 1824 En af Hovedstadens 32 Mænd (indtil 1835); udnævntes 1825 til Hof-Agent (med Rang 6. Kl. Nr. 4); 1827 til Hof-Wiinhandler, og d. 1ste Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; fik ved Cancelli-Skrivelse af 4de Marts 1831 Tilladelse til for sig og Børn at føre Familienavnene Waagepetersen forenede i eet Navn; erholdt d. 29de Maj f. N. Rang med General-Krigscommissairer; benaandedes d. 28de Decbr. 1836 med Danebrogsmandenes Hæderstegn; blev d. 25de August 1838 udnævnt til virkelig Etatsraad. Siden hans tidligere Rejser i Udlandet, foretog han, i Mellemrum, næsten aarlig kortere Rejser til Norge, Sverrige, England og de sydlige Lande i Europa. † 23de Novbr. 1840 i Kjøbenhavn. — * 1¹⁸/₁₇ 1809 Albertine Emerenø Schmidt, en Datter af Grosserer S. i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Nst's „Materialier“, Nr. 69, S. 550—52).

Reise-Udflugter. En liden Beilebning for Danste, der rejse i Udlandet, af C. W. Kbh. 1840. („Søndagen“ 1840, Nr. 23).

Wad (Gregers), f. d. 18de (iflve d. 24de) Juni 1755 i Wiborg, hvor hans Fader var Handffemager; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole 1773; var Lærer for Conferenceraad P. Hoppes Søner og rejste med den ene af dem 1790 i de danske Provindser og 1791 i Norge og Sverrige; gif sig i Aaret 1791 med dem til Göttingen og derfra 1792 til Wien, Schweiz og Italien; blev d. 17de April 1795 overordentlig og den 22de April 1803 ordentlig Professor i Naturhistorien ved Kjøbenhavns Universtet; d. 24de Januar 1800 Inspector i det pædagogiske Seminariums naturhistoriske Klasse; fik 1803 Dpsynet over det

kongelige Museum for Naturvidenskaberne; blev d. 14de Juli 1814 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 18de Juli 1817 Udsætor i Consistoriet; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhistoriske Museum. Var Universitetets Rector 1821—22; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{2}$ 1800); af det Scandinaviske Literatur-Selskab; af Societas Volscorum i Belletri, det physiske Selskab i Göttingen, det bayeriske Videnskabers Selskab, det werneriske naturforskende Selskab i Edinburgh, det mineralogiske Selskab i Jena (§ 1817), samt af flere andre videnskabelige Samsfund. † 25de Marts 1832. — * 1802 Nicoline Christiane Brünnich (f. § 1779, en Datter af Overbergshauptmand Morten Thrane Brünnich og Wibekke Schou). — (Retrolog, af J. Møller, i L. T. 1832, Nr. 19).

Fossilia Aegyptiaca Musei Borgiani Velitris. Velitris 1794. 4to. (Gött. A. 1795, S. 353; Baldingers Journ. St. 36, S. 9; L. E. 1795, Nr. 4; Giornale della Letteratura italiana, Mantua 1794; Efemeridi letterarie di Roma 1795, No. 7. 8. 9, jvfr. Badens Univerf. Journ. III. 142—43). — *Tabulae synopticae terminorum Systematis oryctognostici Werneriani*, latine, danice & germanice editæ. Hafn. 1798. fol. (Gött. A. 1798, St. 184; L. E. 1797, Nr. 49; Skand. Mus. 1798, II. 478—82). — Haandbog for reisende Geologer af H. B. de Saussure, med Tillæg af forskellige franske Mineraloger. Oversat af det Franke med Anmærkninger. Kbh. 1798. (L. E. 1798, Nr. 49; Dørs Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1799, Nr. 7—8). — *De origine telluris*. Programma (i Anledning af Universitetets aarlige Reformationstest). Hafn. 1800. 4to. (3 Udtog paa Dansk, af Forfatteren, i Badens Univerf. Journ. VIII. 180—82). — Cuvier's Begyndelsesgrunde i Dyrhistorien. Oversat af Franck. I.—II. Deel. ibid. 1801—3, med 14 Kbh. (L. E. 1801, Nr. 50 og 52; Kiel. L. J. 1808, Nr. 46).

3 „Skandinaviske Museum“ (Om Steentul, 1798. I. 303—16; Om Bigtigheden af de hvirvellose Dyr's Studium, 1803. II. S. 2. S. 61—74. (L. E. 1807, S. 220—21). — i „Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter“ (Om de Nyeres Inddeling af de hvirvellose Dyr og om Slimbyrene i Almindelighed, 1805. I. 513—34. (Kiel. L. J. 1809, Nr. 51. 52); Om nogle af Hr. Lieutenant v. Ohlsen i Jæland samlede Mineralier, 1806. I. 458—71. (L. E. 1809, S. 88—90); Om Skjoffensaltets og Steenfullenes Forekommende med Hensyn til Fædrelandet, 1807. II. 421—45. (L. E. 1809, S. 245—46).

3 „Physiske Bibliothek“ (Beskrivelse af det Fossil L imoliten, VII. 125—29; Udtog af en Afhandling om Forsteninger af Pattebyrene, af Cuvier, oversat, XV. 191—98; Om de fossile Been, som findes i Gibsen ved Montmartre, af Cuvier, overs., sftd. S. 241—44; Om Hjernens Forstjellighed hos de rødblodige Dyr, af Cuvier, oversf. XVI. 188—93; Resultater af de Forsøg, som ere gjorte i den polytekniske Skole i Paris med Diamantens Forbrændelighed, ved Guyton, oversf. XVII. 98—103; Om Forsteninger af Zafirer, fundne i Frankrige, ved Cuvier, oversf., sftd. S. 178—80; Om et nyt Bljerts opdaget af Champeaur, oversf., sftd. S. 380—83; Et utrykt Fragment af Borger Dolomieu's første Forelæsning over Mineralogien, læst i Paris i Sommeren 1801, oversf. i Nyt Bibl. for Physf. III. 82—85).

Wadskjær (Thøger Løvenbalk), f. 1770 (døbt $\frac{1}{2}$ f. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Christian Frederik Wadskjær, Professor i Belætningsvidenskab ved Kjøbenhavns Universitet (f. 1712 paa Drølevs-Kloster i Viborg Stift, † $\frac{1}{11}$ 1779, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 636), og Christiane Arnette Friedenreich († 1774, 41 A., ældste Datter af Provst Mag. Joh. Friedenreich i Stege paa Moen og Marcu Gøisse); blev dimitteret til Universitetet fra Bor Frøes-Skole i Kbhvn. i Efteraaret 1788; derefter Officier ved det sjællandske Jægercorps, hvorfra han afgik som Major; var siden Ejer af et Bryggeri i Kbhvn. † 24de October 1846. — * $\frac{2}{8}$ 1803 Anna Maria Franciscia Smith f. Jeanty (f. $\frac{1}{8}$ 1769 i Brabant, † i Sept. 1849).

Greven af Krone, et Blandingspil. Kbh. 1815.

Gjæstebudet — intet Skuespil. Kbh. 1816. (ej i Boghandelen).

Den sanddrue Kirkegaard i Udsandet eller dens Gravskrifter paa Dansk udgivne. Kbh. 1825. („Conversationsbl.“ 1825, Nr. 33).

I Wolf's „Journal for Politik, Natur- og Mennekkundskab“ (Professor C. F. Wadskjær's Levnetsløb, 1816, III. 193—208; IV. 34—46); — i „Nyeste Skildring af Kjøbenhavn“ (Dansk Folkesang, 1819, Nr. 63).

Wadskjær (Vigo), en Søn af Ovenanførte; f. i Kjøbenhavn; rejste til Sydamerika, og blev Medbestyrer af Lancasters Institut i Caracas.

I M. Winther's „Sneeliker“ (Lancasters Flugt til Nordamerika, 1829, S. 5. S. 102—18).

Wahl (Hendrik), f. i Kjøbenhavn d. 1ste October 1789, Søn af Botanikeren, Professor Martin Hendriksen Wahl (f. $\frac{1}{10}$ 1749 i Bergen, † $\frac{2}{2}$ 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 637, samt det kgl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandl. I. S. 1—22), og Anniken Dorothea Elisabeth f. Dedekam († $\frac{4}{2}$ 1830, 62 A.); dimitteredes til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdybskole 1806; blev Volontair og 1812 Candidat ved den kirurgiske Afdeling paa Frederiks-Hospital; underkastede sig i Efteraaret 1813 Examen ved det kirurgiske Academi (1ste Char. med Udmærkelse); blev strax derpaa som Bataljonskirurg udsenderet til Felt-Lazaretherne i Holsteen, men i Kiel fangen af de Svenske; senere udløst, og gik 1814 tilbage til sin Post som Candidat paa Frederiks-Hospital; blev d. 13de Decbr. 1815 Reservecirurg ved det kirurgiske Academi, og var 1815—17 tillige Reservecirurg ved Frederiks-Hospital; tiltraadte 1819, understøttet af det Cappelske Rejsestipendium og af Fonden ad usus publicos, en Rejse til Tydskland, Frankrige og England; besøgte Berlin, Wien, Paris og London; vendte tilbage 1822, og fungerede atter som Reservecirurg ved det kirurgiske Academi, indtil han d. 27de Decbr. 1823 udnævntes til Regimentskirurg ved det

3die jydſke Infanteri-Regiment i Aalborg; erholdt d. 20de Marts 1824 Rang med Capitainer, ſamt Anciennitet ſom Regimentsſirurg fra 13de Decbr. 1815; blev i Maj 1831 udnævnt til Stabsſirurg ved et Armeecorps af de tydſke Forbundſtropper, hvilket dog ikke blev ſamlet; valgtes 1834 til Medlem af det Kgl. medicinſke Selskab i Kjøbenhavn; blev d. 23de Novbr. 1835 Regimentsſirurg ved Artillericorpsen, men d. 19de Januar 1836, efter eget Onſke, atter forſat ſom Regimentsſirurg til 3die jydſke Infanteri-Regiment. † 22de December 1837 i Aalborg. — * $\frac{1}{2}$ 1826 Wilhelmine Bøggild (født $\frac{1}{8}$ 1796), en Datter af Juſtitsraad og Byfoged i Aalborg, Jens Bøggild (f. 1759, † $\frac{2}{9}$ 1812) og Anne Margrethe f. Jeſtrup (f. 1767, † $\frac{2}{9}$ 1829). — (Nekrolog i Verlingſke Tid. 1838, Nr. 2; „Jyllandsposten“ f. A. S. 8; jvfr. Calliſens Medicin. ſchriftſtellerlex. XX. 19—20; XXXIII. 112—13).

‡ „Svenska Läkara-Sällskapets Årsberättelser för 1822“ (Bref till C. J. Ekström från London, S. 88—89; Bref till samma från Paris, S. 89—91).

‡ „Bibliothek for Læger“ (Et Tilfælde af bruffagtige Legemer i Knæleddets Sunde og deres Udtagelse, X. 159—69).

‡ „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Problematiſk Sygdom i Testiclerne; meddeelt det Kongl. med. Selskab, i IV. 361—61. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1831. S. 68—69, af Albr. v. Schönberg); Bidrag til Kundskab om Sundhedstilstanden i Aalborg i Aaret 1833; en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, VI. 299—321; Om en mærkværdig Svulst i Brystet (Mamma), ſftd. S. 322—28. (Paa Tydſk af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1fter Supplementbd. 1836. S. 396—97); Om en Forløsning efter den Fødendes Død, ſftd. S. 328—34).

Waldt (F. G.), Skibs Capitain.

Scener af Sømandslivet, paa en Udrejſe til 3de de France i 1805 og 1806. Kbh. 1835. („Dannora“ I. 226—29).

Valentiner (Adolph), Søn af nedenanførte H. C. Valentiner; f. d. 1de Juli 1803 paa Futterkamp i Holſteen; blev 1822 dimitteret fra Gymnaſiet i Lübeck, og drog derpaa til Sjælland, hvor han deeltog i Veſtlyrelſen af Hovedgaarden Gjeddesdal, af hvilken han blev Ejer efter Faderens Død 1831. — * Catharine Eliſabeth Jacobsen (f. $\frac{2}{1}$ 1811, Datter af Klædehandler N. Jacobsen og Catharine Eliſabeth Hvidt).

‡ Halvs „Tidsſkrift for Landøkonomie“ (Beretning om hans Agerbrug, IV. 194—97; Et Brev til J. C. Halv om Studiefærdigheden paa Gjeddesdal i Aarene 1822—30, VI. 288—94; Varigt Staldgulv, i Ny Række, II. 156—58; Middelet til at udrydde Sneegle, N. N. VI. 193; Bemærkning om Rugens Mening, ſftd. S. 198; Om at udsæ og indſætte Køer; foredraget i Kjøbenhavns Amts Landbforenings Møde d. 8de Septbr. 1842, ſftd. S. 199—206; Noget Bemærkning om Runkel-

roens Dyrkning, N. N. X. 531—36; Om det stoffte Vandaflednings-(Drain-)System's Anvendelse i Danmark, N. N. XII. 76—78).

3 „Den Berlingske Tidende“ (Nogle Bemærkninger til Huusmandsagen, 1840, Nr. 231).

Valentiner (Christian August), f. i Flensborg d. 26de Juni 1798, Søn af Georg Wilhelm Valentiner, daværende Diaconus, siden (1825) Hovedpræst ved St. Mariæ-Kirke (f. $\frac{1}{7}$ 1766 i Boren i Angeln, † $\frac{1}{4}$ 1836, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. 645), og Ludovica Friderikke Petermann (f. i Kbhvn.); blev undervist indtil sit 16de Aar af sin Fader; kom derpaa i Flensborg lærde Skole, og gik 1817 til Universitetet i Kiel; rejste 1819 til Jena, hvor han tilbragte $2\frac{1}{2}$ Aar, og vandt den første Præmie for en Prædiken i det homiletiske Seminarium paa Reformationseften 1820; tog 1822 theologisk Examen paa Gottorf (2den Char. m. r. A.); rejste i Novbr. f. A. til Dresden som Huuslærer; blev d. 24de Marts 1824 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 6te Maj 1828 første Præst i Heiligenhafen; d. 27de Juni 1837 Hovedpræst ved St. Mariæ-Kirke i Flensborg; d. 28de Sept. 1850 entlediget. (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 644).

Die Wahl des Predigers in der christlichen Gemeinde. Eine Predigt. Kopenhagen, 1824. — Bleibe bei uns, denn es will Abend werden! und: Von der Aufzeichnung unserer Tage. Zwei Predigten, beim Jahreswechsel 1827—28 in der St. Petri-Kirche zu Kopenhagen gehalten. Kopenh. 1828. — (Eitdeels efter Autogr.).

Valentiner (Heinrich Christian), f. d. 20de Novbr. 1767 paa Svensby i Angeln, Søn af Heinrich Christian B., Overforster, Ejer af Svensby (f. $\frac{2}{3}$ 1722, † $\frac{1}{8}$ 1782), og Anna Katarina Henningssøn (f. $\frac{2}{4}$ 1738 i Tønder, † $\frac{1}{5}$ 1769); studerede i Kiel fra 1786 til 1790; var 1791—1819 Forpagter af Godsset Futterkamp i Holsteen; tilbragte derefter 3 Aar i Lübeck, og kjøbte i Foraaret 1822 Hovedgaarden Gjeddesdal, Kjøbenhavns Amt. † 19de Septbr. 1831. — * 1. 1792 Margarethe Catharine Lafrenz (f. 1775, † 1797). * 2. 1799 Adelhaid Margarethe Ernestine Gähler (f. $\frac{8}{11}$ 1776 i Elsfleth, † $\frac{2}{3}$ 1844 i Lübeck).

3 „Nye Landoeconom. Tidender“ (Min Erfaring og Anskuelse angaaende Mergelen, VII. 175—84; Om Jyllands Studehandel, sld. S. 185—95. (jvfr. Kbhvns Skilber 1829, S. 993—95).

3 „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Bemærkninger foranledigede ved Veirliget i Aarene 1828 og 1829, handlende om Vigtigheden af Vandafledninger, 1830, Nr. 9, S. 134—37).

Wallich (Immanuel), f. d. 14de August 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand; blev privat dimitteret til Universitetet

1811; tog den 7de Januar 1819 medicinsk Embedsexamen (Laud.); rejste s. A. til Rusland, hvor han er praktiserende Læge i St. Petersborg. — (Jvfr. Callisens Med. Skriftsteller-Lex. XX. 353; Elmquist's „Æsefrugter“ XLV. S. 8—9).

Moses und Christus, oder eine Kleinigkeit zu Beherzigung. Kopenh. 1813. (Utkom under Navn af Friderichsen, ligesom han og samme Aar, under samme Navn, udgav „Antijudas“).

J. C. Renard Forsøg over den veneriske Sygdoms Oprindelse, oversat af det Tydske Kbh. (1815).

Han er Forfatter til den Dagbog over en af ham foretagen magnetisk Cur, som af Blot Tøxen udgaves under Titel: Den menneskelige Magnetisme, o. s. v. Kbh. 1817. 2. Dpl. ib. eod. (jvfr. „Dagen“ 1817, Nr. 116; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 39).

Wallich (**Nathanael**, forhen **Nathan Wolff**), beslægtet med den Nysanførte; s. d. 28de Januar 1787 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Grosserer; blev privat instrueret ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1801; underkastede sig d. 13de Maj 1802 Præliminair-Examen („Admissus cum laude“); lagde sig først efter Veterinairvidenskabene, siden efter Medicin og Chirurgi, ligesom han ogsaa med Flid studerede Botanik; tog i Foraaret 1806 Examen ved det Chirurgiske Academi (1ste Char.); blev d. 31te October s. A. Læge ved det danske Etablissement i Frederiksnagor (Sirampur) i Bengalen; d. 13de Februar 1817 Over-Intendant ved det engelsk-ostindiske Compagnies botaniske Have ved Calcutta (jvfr. L. T. 1818, S. 78); d. 8de Juli 1818 Ridder af Danebroge; 1821 Doctor Philosophiæ, ved Ceresdiplom fra Kjøbenhavns Universitet; ledssagede i videnskabelige Hensyn det engelske Gesandtskab til Ava (s. Statstid. 1827, Nr. 51); blev d. 1ste August 1829 benaabet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; besøgte 1828—29 London og Kjøbenhavn. Er endvidere Doctor Medicinæ; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{2}$ 1826) og af det Kgl. medicinske Selskab i Kbhvn. ($\frac{1}{3}$ 1817), samt af de Kgl. Videnskabernes Selskaber i London og Edinburgh. Roxburgh har opstillet en Planteslægt, som er kaldet *Wallichia* (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 588—89). Foruden at han har sendt en stor Deel Frø og Planter til den botaniske Have i Kjøbenhavn, har han til Universitets-Bibliotheket sammesteds stjenket en betydelig Mængde engelske og indiske Bøger (s. L. T. 1819, Nr. 7—10; R. Nyerup: „Catalogus librorum Sanskritanorum“ &c. Havn. 1821; Høst's „Polit. og Hist.“ III. 183—86; „Lidstjalf“ 1825, S. 32; „Dagen“ 1826, Nr. 210). — (Jvfr. Brockhaus' Convers. Lex. d. neuest. Zeit u. Literatur Bd. IV. 1834; Callisens Medicin. Skriftst. Lex. XX. 353—54; „Dagen“ 1829, Nr. 122; 1837, Nr. 10).

Tentamen Floræ Nepálensis. Fasc. I.—II. Calcutta et Serampore 1824. folio.

Plantæ Asiaticæ rariores; or descriptions and figures of a select number of unpublished East-Indian plants. Vol. I.—III. London, 1830—32. Imp. folio, with 300 col. plates. (N. f. L. III. 452—66; VI. 76—98, af J. W. Hornemann; Ofsens „Zitid“ 1829, S. 1239—52; 1831, S. 377—83, 586—92; 1834, S. 972—87).

Betydelig Andeel i: *Flora indica*; or descriptions of Indian plants by William Roxburgh. Edited by William Carey. Vol. I.—II. Serampore, 1820—24. 8vo. (L. T. 1821, Nr. 8; 1826, Nr. 16. 17).

Udførlige botaniske Afhandlinger, indført i „*Asiatic Researches*“ (saafom: Description of two new species of *Sarcolobus* and some other Indian plants, i Vol. XII. 1816, p. 566—76, og tillige særskilt aftrykt. (r. L. T. 1817, Nr. 48); Description of some rare indian plants, i Vol. XIII. 1818), samt i „*Transact. of the Linnean Soc. of London*“ (Description of two new Genera of Plants from Nepal, i Vol. XIII. P. 2. p. 608).

J „*Lidskrift for Naturvidenskabernes*“ (Af et Brev fra ham til J. W. Hornemann, dat. Katmandu i Nepal d. 18. Juli 1821, i Bd. I. S. 257—64).

J „*Transact. of the med. and physic. Soc. of Calcutta*“ (Description of the tree which produces the Nipal camphor wood and sassafras bark (*Laurus glandulifera*); presented March 15, 1823, i Vol. I. 1825, p. 45—54, med Afbildn. Pl. 1. (Udtog i Archiv des Apothekervereins Bd. 25. S. 2. 1828, S. 170); Extract from a letter regarding a fragrant grass; addressed to the Secretary of the Medical Board, dated 29th Octbr. 1824, *ibid.* p. 368—69; On ginseng of Nipahl, Vol. IV. 1829).

J Weiger's „*Magazin für Pharm.*“ (Neue botanische Entdeckungen im Reiche der Birmanen, (Eyriès, Larénaudière et Klaproth Nouv. *Annal. des Voyages* Janv. 1828, p. 70), i Bd. 23. S. 1. 1828, S. 3—5).

J „*Archiv des Apothekervereins*“ (Ueber das neue Geschlecht *Melanorrhoea* und den Vermuffchen Firnißbaum; mit Bemerkungen über die Geschlechter, denen er am meisten ähnlich ist, (Edinb. *Journ. of Sc. N. Ser.* Vol. 2. p. 66), i Bd. 31. S. 2. 1830, S. 129—42. (Udtog i *Summar. der Medic.* 1830, Bd. 3. S. 226—27).

J „*Pharm. Centralblatt*“ (Ueber eine neue Ginseng-Wurzel, *Panax pseudo-ginseng*, (Wallich *Plant. Asiat. rariores* No. 6. p. 30—32 u. Tab. 137), i Jahrg. 3. 1832. Bd. I. No. 23. Mai, S. 352—58, nebst col. Abbild. Tab. 3.; Ueber die *Gentiana Chirata* Hamilt., *Gentiana Chiragita* Roxb. *Flem.*, (l. c. No. 11, Tab. 252), f. A. Bd. 2. Aug. No. 38, S. 599—600).

Brev i det danske Bibelselskabs 6te Beretning, S. 77.

Wallich (Philip), Mægler.

Lord Cobham, eller Kollharerne. Historisk Roman af G. Fog. 1.—3. Deel. Oversat. Kbh. 1826.

Smaafortællinger af Washington Irving. Overs. 1. Deel. Kbh. 1826. Gottfred Crayons Skidsbog. Af Washington Irving. Overs. 1.—2. Deel. Kbh. 1827. (L. T. 1827, S. 220—24).

En Reisendes Fortællinger af Washington Irving. Oversat. 1.—2. Bd. Kbh. 1827—28. („*Ny Freia*“ 1827, S. 309—12; L. T. 1828, Nr. 18).

Ustabighed og Kjærlighed, Lydspil i 4 Acter, oversat af det Franke. Kbh. 1828.

Bracebridge-Hall eller Charactererne, af Washington Irving. Overtat. 1.—2. Bd. Kbh. 1829.

Vor Nutid, eller historisk Overtat af de mærkværdigste Begivenheder fra 1789—1830. Overtat. 1.—8. Hefte. Kbh. 1829—31.

Jesuiterne i deres sande Stikelse. Overt. Kbh. 1830.

Litteraire Arbejder og mærkelige Breve af Napoleon, ligesom nogle af hans Domme over vigtige Begivenheder i hans Liv, tilligemed den kongelige spanske Families meget interessante Skrivelser, hvilke give Oplysning om Spaniens mærkværdige Dynastie-Stiftelse i Aaret 1808. Til Fuldstændiggjørelse af vor Nutids Historie. Overtat. Kbh. 1831.

Przebractki, den russiske Politie-Espion. En Lidskildring, af August Lewald. Overtat. Kbh. 1832.

Walter (Johan Ernst Christian), Portraitmaler og Kobberstifter; Oplysningsmand ved det kongelige Billedgalleri. — * N. E. Christensen.

Udgav: *Pragtsugle og Palledyr* i colorerede Afbildninger (med Beskrivelse, paa Dansk og Tydsk, af J. Reinhardt). 1.—6. Hefte. Kbh. 1828—41. Folio. (Jøfr. Kbhpost. 1827, Nr. 85, S. 343—44; Nr. 98, 99).

Vögel aus Asien, Africa, America und Neuhollland, in colorir. Abbildungen. 1.—18. H. Kopenh. 1828. 4to.

Nordisk Ornithologie, eller colorerede Afbildninger af nordiske Fugle efter Naturen. (med dansk og tydsk Text). 1.—20. Hefte, Kbh. 1829—33. Folio. Sammes nyeste Folge. 1.—28. Hefte. ib. 1835—39. Fol. 3. *Række*, fortsat til 1847.

Flora eller Pragtblomster i colorerede Afbildninger, (med dansk og tydsk Text). 1.—36. Hefte. Kbh. 1835—42. Folio.

Blomster-Museum eller color. Afbildninger af de skønneste *Blomster* og *Sürplanter*, med tydsk og dansk Beskrivelse. 1.—11. Hefte. Kbh. 1838—41. st. 8.

Ligeledes Udgiver af: *Baranda*. Et artistisk-belletrifisk Ugekrift; red. af E. Nielsen. Nr. 1.—7. Kbh. 1814, m. Kbh. (begyndt d. 2. Martz 1814).

Walter (J. H.).

Trolovelses-Ringen, Stuespil i 3 Acter af Lambert, overtat. Aarhus, 1822.

Walter (William Chr.).

Ojenfærdet ved Palnatokes Grav, en original Fortælling; og Alfvol, et orig. Sørgeespil i 5 Acter. Ungdoms-Forsøg. Kbh. 1827.

Waltersdorff (Ernst Frederik, Greve), f. i Tønder 1755, af Forældrene: Christian v. Waltersdorff, Major af Cavalleriet (f. 1725, † 1801 i Slesvig), og Barbara Maria Munthe (f. 1726, † 1802, eneste Datter af Oberst Geert Munthe og Kirstine v. Unger); blev d. 24de Januar 1777 privat instriberet ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han i meer end 2 Aar iforvejen havde hørt juridiske Forelæsninger, og afsløvede d. 25de Januar f. A. den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev derefter Auscultant i Generaltoldkammeret; d. 29de Januar

1782 Kammerherre; 1785 Vice-Generalgouverneur, og 1787 Generalgouverneur over de danske Vestindiske Øer; 1790 Generalmajor; 1797 første Directeur i General-Postamtet i Kjøbenhavn, og d. 31te August 1798 tillige første Directeur ved det kongl. Theater (indtil Octbr. 1801; jvfr. Dehlsenschlägers Levnet I. 94); d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Danebrog; 1801 Medlem af Neggeringscommissionen, som gik til Vestindien for at modtage de danske Øer af England; var 1801—8 Chef for det nordre sjællandske Landeværns-Regiment; blev d. 21de Januar 1809 i Raade affødet af Krigstjenesten, og d. 24de Januar s. A. i Raade og med Pension entlediget som første Directeur i General-Postamtet; 1810 overordentlig Gesandt og befaldsmægtiget Minister ved det franske Hof; fik 1811 Prædicat af Generallieutenant; benaadedes d. 28de Januar 1812 med Danebrogsmandenes Hæders-tegn; optoges ved kongel. Resol. 3die Juli 1819 med sine ægte mandlige Descendenter i den danske Grevestand (s. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 202). † 13de October 1820. — * Sara Cortwright (en Engländerinde). — (Hans Portrait st. i Kobbl.).

Almindelig Militair-Lov for Borgerskabet paa St. Croix. Paa Dansk og Engelsk. Christianssted 1789. 46 S.

3 „Minerva“ (Det sande Forbedringshæns, eller Beskrivelse over Fængslet i Philadelphia, sammenfrevet efter de paa Stedet i Aaret 1795 gjorte Optegnelser, men for første Deelen oversat efter et fransk Manuskript, og med Tillæg forøget, 1796. IV. 166—227; 1798. III. 200—20. (jvfr. L. E. 1797, S. 11; 1802, S. 627. — Overs. paa Tydsk i Hennings „Genius der Zeit“ 1797, März; Udtog i „Olivarius“ „Le Nord littéraire“, No. 1.).

Walther (C. L.), Ejer af Hovedgaarden Haraldslund i Aarhuus Amt (indtil 1839); siden 1840 af Lesagergaard, Viborg Amt.

3 Halvs „Tidskrift for Landøkonomie“ (Kalk, anvendt med Fordeel paa Haraldslunds Jorder, III. 229—34).

Bidrag i forskellige Aargange af „Aarhuus Stifts-Tidende“ (s. Gr.: Duvod, Røvehale (Linnee, Equisetum palustre), 1840, Nr. 25, Følgebll.; Tankespaaner om Jernbaner i Danmark, 1844, Nr. 104).

Walther (Jens), f. 1775 i Kolding, hvor hans Fader Gabriel Walther var Skrædder og gift med Maria Kragh; blev i Foraaret 1796 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole; tog i Juli 1799 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 29de Aug. 1806 Sognepræst til Asnæs, og d. 19de Decbr. s. A. til Ballekilde og Hørve i Sjælland; d. 22de Septbr. 1824 til Vallum i Ribe Stift; d. 3die Juli 1827 til Bjert i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 27de April 1840. — * Henriette Klein.

J Fallesens „Theologisk Maanedsskrift“ (Den Haugeiske Fanatisme i Jylland, IV. 611—16; Beviis: at det ingenlunde er ligegyldigt for Mennesket, hvad han troer, hvilke Religions-Begreber han har, V. 155—67). — (Tilbeels efter Autogr.)

Walther (Vorents Wilhelm), f. 1770 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Taxateur; blev 1784 dimitteret til Universitetet fra Vor Frues Latinsskole i Kjøbenhavn; tog 1794 medicinsk Embedsexamen; var 1791—96 Candidat ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; disputerede d. 7de Juli 1796 for Doctorgraden i Medicinen; berejste, efter kongelig Befaling af 5te August s. A., med Dr. med. H. Munk Christianssands Stift for, efter en af Collegio medico givne Instrux, at undersøge og opdage Radesygens Virksomhed, Udbredelse, Sygehuseens Tilstand o. s. v.; blev 1799 *Physicus* i Flekkefjord og omliggende District; d. 2den Juni 1823 efter Ansøgning entlediget. † 6te Decbr. 1830. — * Anne Marie Beer. — (Jvfr. Callisens Medicin. Skriftst. X. XXXIII. 214).

De Asphyxia, præsertim neonatorum. Diss. inaug. med. Haun. 1796. (Hartenskeis med. chir. Zeit. Erggb. I. 1797—98, Nr. 24, S. 369—71; Bibl. f. Phys. XIV. 393—91).

Wandall (Peder Friis), f. i Aalborg d. 13de Decbr. 1765, ældste Søn af Johan Wandall, daværende personel Capellan ved Frues Kirke, siden ($\frac{1}{2}$ 1772) residerende Capellan ved Budolphi Kirke sstd. (s. $\frac{1}{2}$ 1731 i Bindinge i Fyen, † 1797, ans. i Myerups Lit. X. S. 640), og Christiane Marie Heug (s. 1739, † 1818, yngste Datter af Overkjøbmand Christian Heug i Aalborg og Elisabeth Marie Holst); blev privat instriberet ved Universitetet d. 27de Novbr. 1789; lagde sig i Kjøbenhavn efter Typographien; drog derpaa tilbage til Aalborg for at forestaae det hans Fader tilhørende Bogtrykkeri, hvilket 1795 blev ham overdraget til Ejendom; fik senere Bevilling tillige som Boghandler; antog 1825 J. Schjern til Medejer af Bogtrykkeriet, hvilket i Begyndelsen af 1827 blev solgt til Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Kée. (s. Collegial-Lid. 1824, S. 417—18; 1827, S. 190). † 18de December 1828, ugift. („Dagen“ 1828, Nr. 309).

Redigerede og udgav: Samleren. Aalborg, 1798. — Nytaarsgaver for Aarene 1802, 3, 4. ibid. — Aalborgsk Lommebog for 1804. ib. 1804. — Aalborgs Stifts Jydske Efterretninger og Avertissementsblende. Aalborg, 1795—1827 (Nr. 29). ibid. 1to. (Denne Avis redigeredes 1820—21 af M. Glod, og fra Efteraaret 1821 til Martz 1827 af J. Schjern, som tillige var Medudgiver 1825—27). — Maanedlige Tillæg til de aalborgske Efterretninger. Jan.—Martz. 1816. ibid. 8vo.

Dannertongen Friedrich den Sjettes Reise gennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wandall og J. Schjern. Aalborg, 1825.

Vandborg (Christian Ugou) var Privatlærer i Randers; derefter Kirkefanger og Skolelærer i Ugilt i Vendsyssel. † 20de Maj 1844, 44 Aar gl. — * Margrethe Juliane Poulsen.

Poetiske Embryoner. Randers, 1828.

Tydske Primitiv-Lexicon, eller Fortegnelse over de almindelig forekommende tydske Etamord. Randers, 1830. Anden forsøgte og forbedrede Udgave. Kbh. 1831. Smaa digte, i Aalborg Stifts-Tidende 1830.

Bargas Bedemar (Edvard Romeo, Greve af), fød af spanske Forældre i Kiel d. 15de Juni 1770; blev 1795 Maltheser-Ridder; siden Oberst ved det neapolitaniske Artilleri, og Lærer ved Artilleriskolen; kom i Slutningen af September 1808 til Kjøbenhavn; blev d. 2den Marts 1810 Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring, og rejste i Aarene 1810, 11, 12 og 14 i Sverrige, Norge og Lapland, fornemmelig i mineralogiske Henseende; udnævntes d. 26de Januar 1813 til Kammerherre; blev Inspecteur ved Prinds Christian Frederiks (siden Kong Christian VIII's) Mineralsamling; gjorde 1819—20 en geognostisk Rejse til Færøerne; modtog 1820 den sachsen-weimarske Gres- og Fortjenst-Medaille i Guld (s. Collegial-Tid. 1820, S. 808); blev 1825 Comthur af den sachsen-weimarske hvite Falke-Orden; d. 24de April 1829 Meddirecteur, og d. 26de Februar 1842 Chef for det kongl. Museum for Naturvidenskaberne; 1839 Ridder af den spanske Carl III. Orden og Commandeur af den portugisiske Kristus-Orden; d. 22de Maj 1840 Ridder, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; 1842 Commandeur af den nederlandske Egkrone-Orden; var tillige Præsident for Academiet i Pisa; Vice-Præsident for det mineralogiske Selskab i Jena (1820); Medlem af det kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{2}$ 1806) og af flere andre videnskabelige Selskaber i Ulandet. Han foretog ogsaa adskillige videnskabelige Rejser i det sydlige Europa, og 1835—36 til Madeira, Porto Santo og de azoriske Øer. † 15de Marts 1847 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Det's „Supplementblade“, Nr. 32; „Kbhpost.“ 1839, Nr. 87).

Om vulkaniske Producter fra Island. Kbh. 1817. (L. T. 1819, Nr. 10, 11; Gøtt. A. 1818, S. 1279; Allg. Hall. Z. 1818, Nr. 164).

Die Insel Bornholm in geognostischer Hinsicht. Frankfurt am Main, 1819; særskilt aftrykt af Leonhard's „Mineralog. Taschenbuch“, Jahrg. 14. 1820, S. 3—39. (L. T. 1820, S. 109—10, af J. H. Prebsterff; Gøtt. A. 1823, S. 1061—63).

Reise nach dem hohen Norden, durch Schweden, Norwegen, und Lapland. In den Jahren 1810, 1811, 1812 und 1814. I.—II. Band. Frankfurt am Main, 1819. (Revue encyclopéd. T. VII. 1820, p. 330—31; jvfr. Brännich, „Kongsberg's Sølvbergværk“, 1826, S. 143 og 160). Paa Engelsk: Travels through Sweden, Norway, and Lapland, &c. London 1820.

Resumo de *observações geológicas* feitas em uma viagem a's ilhas da Madeira, Porto Santo e Açores nos annos de 1835 e 1836, Lisboa, 1837. 14 pagg. 8.

I „*Antiquariske Aunaler*“ (Bemærkninger over nogle Oldtids Monumenter i Norge, III. 93—104; Oplysning om nogle færøske Oldsager, sftd. S. 306—11).

I „*Tidskrift for Naturvidenskaberne*“ (Analyser af færøske Mineraller, II. 131—35).

I „*Det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*“ (Om Bjergformationerne paa Porto Santo og Madeira, VI. S. CXXI—CXXII).

I Leonhard's „*Mineralogisches Taschenbuch*“ (Ueber die Kalk- und Kreide-Formation von Färøe, Stevens- und Møens-Klint, 1820, S. 40—64; Ueber das Allgemeine der geognostischen Konstitution der Färøer, sftd. S. 601—4; Der Opal auf den Färøern, 1822, Iste Abtheilung, S. 11—30; Ueber den Apophyllit von Feslöe, 1825, I. S. 158).

I Leonhard's und Bronn's „*Jahrbuch*“ (Ueber Bergelit und Prunnerit, 1830, S. 71).

Warming (Christian Larsen), f. d. 15de Juli 1754 af Bønderforeldre i Landsbyen Warming i Seem Sogn ved Ribe; var Avlskarl, da Capellanen ved St. Catharinæ Kirke i Ribe, David Grønlund, paatog sig at anføre ham til Studeringer, og satte ham siden i Ribe Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1781; tog i Maj 1794 theologisk Attestats („*Laudabilis; erudite respondit*“); blev d. 12te December 1800 Sognepræst til Knebel og Noelse i Aarhus Stift. † 5te August 1819. — * $\frac{1}{3}$ 1804 Elisabeth Margarethe Byberg (f. $\frac{1}{2}$ 1781 paa Falkenstein, † $\frac{5}{2}$ 1845 i Kbhvn.).

Balgeprædiken holden til det residierende Capellanie ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, i Fallesens „*Magazin for Religionslærere*“ VII. 1. S. 281—97.

Warming (P. P.), Skolelærer i Uggerødlev i Fyen.

I „*Tidskrift for Almueskolevæsenet*“ (Almueskolerne i det sidste Aarhundrede, som de vare, ere, og muligen kunde være, i I. 360—71; Hvori og hvorledes kan Hjemmesid beføres til Underviisningens Fremme i Almueskoler? i II. 226—31; Ogfaa et Par Ord om Skolelærerconventer, sftd. S. 231—38; Opmærksomheds- og Forstandsøvelser i Forbindelse med indbyrdes Underviisning, III. 136—41; Yderligere Bemærkninger ved et Par Forslag, IV. 25—35).

Warnstedt (Friedrich Emil Georg), f. d. 7de November 1785 (ikke 1775) paa Voitmark i Kirkesognet Svansen, i Sønderjylland, næst yngste Søn af Gehejmeconferenceraad, Kammerherre og Jægermester i det 2det flesvigiske District, Friedrich Carl v. Warnstedt, Storkors af Danebroge, Arveherre til Voitmark og Espenäs (f. $\frac{1}{3}$ 1750, † $\frac{5}{2}$ 1841),

og Johanne Wilhelmine Friederiche v. Rumohr, af Huset Rundhof (f. 1757, † . . . . ., Datter af Christian August v. Rumohr og Charlotte Amalia, Comtesse af Ahlefeldt). Blev 1800 Søcadet, men ansøgte, efter 2 Aars Forløb, sin Afsked, for at gaae den studerende Bane, og blev ved Paaftæ 1806 Student ved Universitetet i Kiel; ansattes i Efteraaret 1807 som Fændrif ved det jydskke Skarpskytter-Corps; blev 1809 udnævnt til opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronningen, hvilken Post han tiltraadte i Vinteren 1810 og erholdt da Afsked af Krigstjenesten; var i Vinteren 1811 tillige Aufcultant i Rentekammeret; foretog i Aarene 1820—22 for sin Sundheds Skyld en Rejse i Udlandet, og berejste en Deel af Tydskland, Schweiz, den venstre Rhinkyst, Belgien og England; udnævntes d. 21de April 1824 til Over-Landveis-Inspecteur i Holsteen; d. 22de Maj 1826 til Kammerherre; d. 17de April 1830 tillige til 1ste Bygnings-Directeur over Chaussée-Anlægget imellem Kiel og Altona; d. 24de Juni 1831 til Ridder af Dannebrog. Var Medlem af Bestyrelsen for det 1834 stiftede „Gesellschaft für die Sammlung und Erhaltung vaterländischer Alterthümer“. † 10de December 1836 i Plön. — (Nekrolog, af Fr. Thaarup, i Dst's „Materialier“, Nr. 98; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 682—83; N. Staatsb. Magaz. X. 498).

Lyhorwaldsens Arbeiten für die Frauen-Kirche in Kopenhagen. 1. Brief, Jan. 1820. 2. Brief, Juni 1820. Kopenh. 1820.

Provis, at National-Rigdom og National-Velstand ikke maa ubledes af udbortes, men indbortes Kilder; eller Britannien uafhængig af Handelen, af W. Spence. Oversat. Kbh. 1820. (f. Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 18, S. 276; 1824, Nr. 57).

3 „Den oeconomiske Correspondent“ (Tanker ved den gjentagne Frygt over Følgerne af det i Udlandet gjorte Laan, i III. Nr. 10; Formynderi-Indretningen i Østerrig, i V. S. 52—54).

3 „Dagen“ (Dagbog paa en Vaberejse til Føhr, 1823, Nr. 280—82; m. fl.). Ang. hans øvrige litteraire Arbejder jvfr. Dst's „Materialier“, S. 597, 784.

Warthoe (Severin), f. 1773 i Røest-Mølle i Grimstrup Sogn, ved Varde, Søn af Kammerraad Hans Warthoe, Herredsfoged i Stads, Gjørding og Malt Herreder († 9 1800 i sit 69. A.), og Bodil Elisabeth f. Vierrum († 31 1800); blev 1791 dimitteret til Universitetet fra Ribe Skole; tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i October 1794 theologisk Attestats (Laud.); var derefter Huuslærer hos Baron Løvenskjold; blev d. 18de April 1800 Sognepræst for Nørre-Jernløse og Dvandlese i Sjælland; d. 18de Decbr. 1807 Amtsprovst i Holbek Amt; d. 30te April 1813 Sognepræst i Naklov; nedlagde 1824 Bestyrelsen af 4 Herreder i Holbek Amt, hvorefter han

vedblev som Provst for Arts og Løve Herreber. † 2den September 1829.
— * Thomy de Sundt.

3 Rabbets „Danck Minerva“ (Tale, i Anledning af Callunborg Borger-
skoles Indvielse, den 20de Juni 1816, i III. 1816. August, S. 168—81). — (Til-
beds efter Autogr.)

Wasfard (Hans Mathias), f. 1757; var Grosserer og Ejer
af Marienlyst, en Parcel af Iselingen, ved Bordingborg. † 29de October
1835. — * 1. Lucie Emerenke Aagaard (f. 1761, † . . . . ., ældste
Datter af Sognepræsten i Glostrup, Provst Peder Andreas Aagaard og So-
phie Margrethe Heersfordt). * 2. $\frac{2}{3}$ 1804 Anna Maria Munk (f. $\frac{2}{3}$
1771, † $\frac{5}{2}$ 1838, næstældste Datter af Justitsraad, Borgemeester i Kbhvn.,
Morten Munk og Karen Barfred).

3 „Ranoeconom. Tidender“ (Et Brev til Joh. Chr. Drewsen, i IV. 1816.
S. 51—57).

3 „Den oeconom. Correspondent“ (Englands Korn-Politik, i III. Nr. 8.
9. 10. 11).

Wedege (Søren), f. d. 16de Maj 1769 i Hobro, Søn af Bejermester
Peder Herman Wedege og Anna Elisabeth Schnell († 1776,
ynjste Datter af den i Gjesfings Jubellærer III. S. 247—48 anførte Provst
Ulrik Christian Schnell i Seerup, Aarhus Stift, og Magdalena Catharina
Hvasø); blev 1788 dimitteret til Universitetet fra Randers Skole; tog i
Maj 1792 theologisk Attestats (Laud.); var fra 1793 til Begyndelsen af
October 1796 ansat som 1ste og 2den Lectie-Hører ved Randers Latin-
skole; foretog derefter en toaarig Udenlandsrejse; undertastede sig i October
1802 og i Maj 1803 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og
praktiske Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev 1807 Regi-
mentsquartiermester og Auditeur ved 2den sjællandske Bataillon lette In-
fanteri (kaldet 1808 det jydskke Skarpskytter-Corps); 1809 Overkrigscom-
missair; 1810 forsat til det sjællandske Skarpskytter-Corps; 1811 Over-
auditeur; 1812 constitueret Politimester paa gamle Kjøbenhavns Amt og
virkelig Cancelliraad; 1819 entlediget. † 29. Januar 1836 i Frederiksberg. —
* Henriette Elisabeth Petersen (f. $\frac{1}{5}$ 1795), Datter af Capitain og
Vinhandler Lorenz Christian Petersen og Sophie Magdalene Worm. — (Jvfr.
Flemmers histor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det Hefte, S. 45—46).

3 „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Byens saakaldte Opgivelse,
1816, Nr. 91).

3 „Nye landoeconom. Tidender“ (Et Brev til J. C. Drewsen, angaaende
den ved Besarbejdet paa gamle Kjøbenhavns Amt foretagne Inddeling, i Vd. II.
1820. S. 169—73).

Wedege (Ulrik Christian), Nysaanførtes Broder; f. d. 22de April 1768 i Hobro; deponerede fra Randers Skole 1788; tog i Juli 1792 theologisk Attestats (II. ill.); absolverede i Octbr. 1796 og i Febr. 1797 den latinske-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve (Laudab.); blev 1798 Copist, med Prædicat af Fuldmægtig, ved GouVERNEMENTET i Tranquebar; 1803 Byfoged, Skifteforvalter, By- og Stifteskriver samt Auditeur, Politimester og Foged ssid.; 1804 Assessor, og 1813 Justitiarius i den vestindiske Lands-Overret; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge. † 24de Maj 1843. — * Adriane Elizabeth Meley († $\frac{7}{8}$ 1851 i Kbhvn.).

Oversatte endel af 2det Bind af "Tillæg til Archiv for Reisebeskrivelser". Kbh.

Wedel (Lago Matthias), en Sønnens Sønnens Søn af Anders Sørensen Wedel; f. d. 7de December 1752 paa Gudomkloster i Ribe Stift, ældste Søn af Johan Frederik Wedel, daværende Ejer af Gudomkloster (f. $\frac{2}{8}$ 1722 i Nustrup Præstegaard, † . . . . ., jvfr. Worms Lex. III. 840; Myerups Lit. Lex. S. 645, samt C. F. Wegeners histor. Efterretninger om Anders Sørensen Wedel, S. 265), og Maren Stabye (en Datter af Procurator og Ejer af Gudomkloster, Mads Stabye); kom 1768 i Odense Latinske, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1774; tog d. 17de Januar 1782 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 19de August 1785 personel Capellan i Mehren i Sjælland; d. 19de Novbr. 1786 Sognepræst for Everdrup sammesteds. † 13de Juli 1827. — * $\frac{10}{3}$ 1785 Kirstine Cathrine Smith (f. $\frac{7}{7}$ 1752 i Holbek, † $\frac{14}{11}$ 1830 paa Sparresholm, næstnyngste Datter af Jubellæreren Magister Peter Smith og Edel Dorteia Barfoed).

Originale danske Poesier for Aar 1783. Kbh. (L. E. 1783, Nr. 48; Sverfens litter. Progreßer, III. 142—44). — Samlinger om Agerdyrkning og Landvæsen, i Korthed udbraget af de bedste oekonomiske danske og fremmede Skrifter, til Brug for Landsbye-Præster og andre paa Landet boende, ved en Præst i Sjælland. I.—4. Hefte. Kbh. 1792—94. (L. E. 1794, Nr. 48; 1797, Nr. 48; Allg. L. 3. 1794, Nr. 115). — Oekonomisk praktiske Afhandlinger og Forslag, praktiske Landmænd tilguede. Et Tillæg til Samlinger om Agerdyrkning og Landvæsen. ibid. 1796. (L. E. 1797, Nr. 48). — L. M. Wedels indenlandske Rejse igjennem de betydeligste og skønneste Egne af de danske Provinde. Med Hensyn til deels paa oekonom. og statistiske Gjenstande. 3 Aarene 1799, 1800, 1801. 1.—2. Hefte. Kbh. 1803. (L. E. 1804, Nr. 16, 17; Allg. Hall. L. 3. 1806, Juli, S. 185—88). L. M. Wedels indenlandske Rejse o. s. v. 3 Aarene 1799—1804. Odense, 1806. (o. m. L.: Intenc. Rejse o. s. v. Andet Bind. Odense, 1806). — Selvsjer-Bonden, en Fortælling til Oplysning og Advarsel for unge Landmænd, som mangle Kundskab og Erfarenhed. Odense, 1806. (L. E. 1807, Nr. 1). — Valg af skønne Tanker og iarevige Sentenser fra danske og fremmede Skrifter. ibid. 1809.

Vaderejse til Pyrmont, Oldesløse, Dobberan o. s. v. i Aaret 1814. Kbh. 1817. (Allg. Hall. L. J. 1818, Nr. 229, S. 135—36).

Smaa Familiefcener eller Karakterkildringer fremsatte i en Fortælling om Dyder og Laster. Kbh. 1817.

Jens Johnsens Historie, eller Underretning om alt, hvad en Bonde bør vide, som Landmand, hjemme i Huset og i Marken. I Korthed fremsat i en Fortælling til Nytte og Lidsfordriv for den hæderlige Landalmue. Kbh. 1818.

Topographie over Bordingborg Amt i Sjælland. Første Hefte. Kbh. 1818. IV. og 36 S. 8. (L. L. 1823, Nr. 10).

Bonde-Practica, især med Hensyn til at forudsæe Veirsligets Omverlinger ved naturlige Midler. Kbh. 1821. (L. L. 1822, Nr. 15).

Medudgiver af: Tilskueren for Landvæsnet. I.—IV. Hefte. Kbh. 1798.

I Landhuusholdn. Selsk. Skrifter (Afhandling om en udgravet Moses bedste Dyrkningsmaade, i VI. D. S. 191—236; særskilt aftrykt. Kbh. 1800, m. K. (jvfr. L. E. 1801, S. 198—200).

I Oluffsens »Deconom. Annaler« (Om Everdrup, VIII. 3—21 og 42—61; Om Bekkestov, sfb. S. 62—75; Anmeldelse af Schades Beskrivelse over Mors, IX. 55—57).

I »Phys. oeconom. og medico-chir. Bibliothek« (Noget om en Hests Sygehistorie, IV. 79—82; Om Jodertrang paa Landet, sfb. S. 172—76; Om Bondens Dplysning, sfb. S. 269—78; Bidrag til Bondens Dbelæggelse, V. 30—31; Skal man vælge Landet eller Staden til sin Bopæl? VI. 222—31; Julemærker fra Sjælland, sfb. S. 361—69; Noget for unge Landmand, der ønske at kjøbe Bønders gaarde, VII. 129—38; Forslag om Kornrende-Væsenet og dens (dets) bedst mulige Forandring, sfb. S. 317—86. (L. E. 1797, S. 591—94); Ere de meget lave Kornpriser gavnlige for Staten i Almindelighed? XI. 126—37; Noget om Hvedesæden, sfb. S. 219—29; Om Huus-Gaale paa Landet, XII. 23—26; Om en bedre Benyttelse af Svine-Skind end tilforn har været i Brug, XVI. 31—37).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Om Agerdyrkning og Landvæsen, 1812, Nr. 85. 90. 95. 100. 101; 1819, Nr. 87; 1821, Nr. 11; Landoeconomiske Bemærkninger, 1817, Nr. 8; Polemik angaaende Seminaristerne, 1820, Nr. 15. 41. 46. 54. 56; Dplysninger om hans Nedstammelse fra Anders Sørensen Bedel, s. A. Nr. 67; Om Landmandens Kornpriser, s. A. Nr. 97).

I Myerups »Magazin for Rejseiagttagelser« (Efterretning om en Reise gjennem Byen til Christiansfeldt, II. 374—80; jvfr. L. E. 1822, S. 776).

I »Den oeconom. Correspondent« (Toire-Væle, V. S. 287).

I Holland-Falsters Avis (En Anmeldelse, 1827, Nr. 1; jvfr. Kbhvns flyv. Post, 1827, Nr. 7).

Wedel (Peter August), f. i Kjøbenhavn d. 26de Januar 1768, eneste Søn af Søren Henrik Wedel, Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforsikring († 1805), og Maria Berthelsen, samt Velling af Anders Sørensen Bedel (see E. F. Wegener om And. Sørensen Be-

del, S. 263); blev privat underviist først af N. W. Brorson (siden Rector paa Herlufsholm) og dernæst af N. Clert (Profesor og Universitets-Bibliothekar), som dimitterede ham til Universitetet 1783; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog i April 1786 philologisk og i Maj 1789 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1789 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1790 Doctor i Philosophien og Magister Artium; d. 2den Marts 1792 Vicepastor for Allesø og Næsbyhovedsbroby i Fyen; d. 14de Marts 1794 Sognepræst for Skaarup Menighed sftd.; d. 3die Juni 1803 tillige Forstander for det af ham selv oprettede Skaaruppe Skolelærerseminarium; d. 18de Decbr. 1807 tillige Amtsprovst i Svendborg Amt; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 17de Januar 1812 tillige Sognepræst til Tveed; d. 9de Juni 1835 entlediget som Seminariiforstander og meddeelt Rang med Bisshopper; d. 28de October 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 13de Juni 1837, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget som Amtsprovst (fra Udgangen af samme Aar at regne); festligholdt d. 2den Marts 1842 sit 50 Aars Embedsjubilæum. † 23de Maj 1842. — * 1° 1792, i Kbhvn., Marie Sophie Wett (døbt 1° 1769 i Kbhvn., † 1° 1844 i Taarnemærk i Sjælland). — (Autobiographi i Universitetsprogrammet til Høstideligheden i Anledning af Formælingen 1790, p. 20—21; jvfr. Fr. Barfods „Danmarks Gejslighed“ I. S. 148—49; Hundrupps Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 60—61; Hesi's Erindr. S. 174; Rahbeks „Hesperus“ IV. 226—30; Fyens Stifts-Navis 1842, Nr. 98. 104. — Om et over ham af hans fordums Seminaristerr oprettet Grav-Monument see Berl. Tid. 1843, Nr. 226).

Merita Danorum in latinis scriptoribus edendis atque illustrandis. Specimen inaugurale. Havn. 1790. (L. G. 1790, S. 557—58; Krit. og Antikr. VII. Nr. 1). — Klara du Pleffis og Klairant. To Eskendes Historie ved August Lafontaine. Oversat efter det nye forbedrede Dplag. Odense, 1798. 2det Dplag. ibid. 1803. — Hvorfor er det saa vanskeligt at holde Tjenestefolk? og hvorledes kan dette daglig voxende Onde bedst afhjælpes? En Undersøgelse gjældende for alle danske Huusfædre, og især for Landmanden. Odense, 1799. 37 S. 8.

3 „Minerva“ (Tanke i Anledning af det i Minerva indrykkede „Forsøg over Tjenestefolk især i Fyen og hvorledes kan her hjælpes“, 1800. II. 136—90; Forsøg til en Oversættelse af Moschi Idyller, s. A. IV. 104—7; Kort Undersøgelse om de vigtigste Aarsager til Landsbye-Ingdommens Uvidenhed og Mangel paa Dplysning, 1801. I. 227—69; II. 1—33; Beviis skaffet ved Kjentgjøringener: at Danmark ved uheldige Tilfælde taber aarlig mange Borgere, som ved en anden Indretning kunde reddes, samt nogle Midler til dette Ondes Forebyggelse, s. A. IV. 177—205; Brev til Udgiveren af den danske Tilskuer angaaende det Forslag, at optage berømte fædrelandste Navne i Almanacken istedenfor de catholske Helgenes, 1803. III. 233—59.

(hvorefter ogsaa af Raahbet i Litslueren 1802, Nr. 93 og 101, og af Engelstoft i hans Bog om Nationalskydning, samt Litslueren 1803, Nr. 1).

J „Sris og Hebe“ (Noget om den store Forskiellighed i den syeneste Dialect, 1800, II. 172—183; Oversættelse af nogle af Platonikerens Hieroclis Løjer, 1802, III. 187—90).

J „Egeria“ (Beretning om Seminariet i Skaarup fra dets Stiftelse til Juli 1806, i 2den Aarg. II. S. 329—46).

J Hofst's „Politik og Historie“ (Journal over Begivenhederne fra Kong Frederik d. 4des Ankomst til Odense og indtil hans Død, af Jacob Vircherod Thomsen. (Oversat efter det tydske Manuscript), i Bd. I. 1820. S. 321—26).

Wedel (Søren), nedstammende fra Anders Sørensen Wedel (see C. F. Wegener om And. Sørensen Wedel, S. 263); f. d. 19de December 1765, ældste Søn af Nissenius Wedel, Diaconus til St. Laurentii paa Fjhr († 1766), og Elise Maria Joëga (ældste Datter af Præsten Poul Christian Joëga i Navsted ved Tønder og Catharina f. Joëga); blev Regimentsquartiermester og Auditeur ved 1ste sjællandske Vataillon lette Infanteri (1808 kaldet det Sjællandske Skarpskytter-Corps); 1805 Overkrigscommissair; afgik med Pension 1810. † 14de Juni 1826.

J „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konssfid“ (Tanter om Nødvendigheden af Fortepiano-Fabrikationen i Kjøbenhavn, og nogle Forslag, hvorledes samme kunde ophjelpes, dat. 30. Juni 1810, i Bd. I. S. 497—503).

Har sat Musik til C. Prams Operette „Serenaden“, hvoraf han har udgivet Clavecrudtog.

Wedel-Heinen (Andreas Claus), f. paa Kjerøgaard i Brenderup Sogn, Wends Herred i Fyen d. 4de Maj 1791, af Forældrene: Krigsraad Jacob Wedel (f. 2° 1731 i Munkebo i Fyen, † 1° 1807, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 645), til Kjerøgaard og Hølsegaard, Ætling af Anders Sørensen Wedel (see C. F. Wegener om And. Sørensen Wedel, S. 265), og Frederikke Louise f. Dinesen (Datter af Justitsraad Anders Dinesen til Gyldenholm); blev 1808 dimitteret til Universitetet af daværende theologisk Candidat J. G. Willemoës (nu Præst i Herfølge); erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, og tog i Januar 1812 latin-skjuridisk Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; blev d. 11te Aug. f. A., som Stedsøn af Kammerherre Albrecht Christopher de Heinen til Fraugdegaard, Hølsugaard etc. († 2° 1814), optagen i den danske Adelsstand under Navnet Wedel-Heinen, samt udnævnt til Kammerjunker. Efter at have tilbragt nogle Aar i Fyen som Ejer af Kjerøgaard og Hølsegaard, blev han 1821 ansat som Volontair i det kgl. Danske Cancellies 3die Departement, og d. 15de Novbr. 1822 Secretair ved Protocollerne i Højesteret; d. 11te April 1827 Bysoged i

Nothwendigkeit bedeutender Streitkräfte für Dänemark vorzüglich zur See. Germanien 1809. — Tale til Erindring af 2den April 1801. Kbh. 1813.

Forflag, offentlig fremsat 1793, nu igjentaget i Anledning af Provst Heibergs Afhandling om Markfred. Kbh. 1815. (Landboec. Tid. IV. 105—6, af B. J. Ronne).

Betragtninger, foredragne Kongen (Ludvig XVIII) i Juli 1814, ved Carnot. Oversat. Kbh. 1815. (udkom ogsaa i Forening med J. K. Høst's Oversættelse af »Chateaubriands politiske Betragtninger med Hensyn paa Carnots nyeste Skrifter«, Kbh. 1815, u. L.: Carnot og Chateaubriand om Napoleon og Bourbonnerne, overs. ved Bedel-Zarlsberg og Høst. Kbh. 1815).

Nogle Ideer om Bank- og Pengevæsenet og om sammes Indflydelse paa Statens Vel og Væ i Almindelighed, men paa vor Stat i særdeleshed. Kbh. 1816.

Jøden Philip og Bonden eller Naturens Discipel. Originalt Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1816.

Beskrivelse over en Dykker-Ponton, udført i Aarene 1808 og 1809, med Kbh. og Bilag. Kbh. 1817.

De forhindrede Selvmord eller det adopterede Varn, originalt Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1818.

Forflag til at fiffre Landets Eiendommes Værdie. Kbh. 1818. — Continuationsforflag til Regjering og Medborgere, vort forvirrede Pengevæsen vedkommende. *ibid.* eod. — Til Directionen for Nationalbanken, med senere Forskillinge, Pengevæsenet betreffende. *ibid.* eod.

Tempelsen. Skuespil paa Vers i 5 Acter. Kbh. 1819. (Allg. Hall. V. 3. 1821, Erggbl., S. 638—40).

Veiledning ved Fornustien til Erkjendelse af Gud, Menneskets Sjæl, Menneskets Bestemmelse, Menneskets Pligter og Rettigheder m. m. Kbh. 1819.

Fragmenter af Xenoks og Laes-Resultater. 1ste Bind. Kbh. 1820. (udkom, 1819—20, i tre Hefter. — Et Uddrag, ang. Dueller, i »Politikvennen« 1829, S. 823—31).

Henpeg paa de formcentlig meest virksomme Midler til Statens Flor igjen. Kbh. 1821. (Schlesw. Holst. Laubn. Provinzialber. 1822, III. 135; Allg. Hall. V. 3. 1824, II. Nr. 110, S. 44—46).

Skizze zu einer Vergleichung mosaischer Befehle. Kopenh. 1825.

Philosophische Aphorismen. Kopenh. 1825.

Frivilligt Skriftemaal til sine brave Landsmænd, en halvfierdsindstyve Aars Ddings seneste offentlige Tildragelser vedkommende. Kbh. 1825. (udet Dplag, med Forbedringer, og med et Tillæg. *ibid.* eod. — Continuations-Skriftemaal af Ddingen Bedel-Zarlsbergs Frivillige Skriftemaal og sammes Tillæg. Vedtaget af en Skrivelse tilegnet især dem, som han endnu flytter Roget. Kbh., ultimo December 1825. Tillæg; ult. Decbr. 1827. 15 S. 8. (jvfr. »Conversationsbl.« 2. Aarg. I. S. 4; II. S. 43—47; »Statsvennen« 1825, Nr. 37, 52; »Kbhvns Skilderi« s. A. S. 1212—13, 57—58 og 1312; 1826, S. 31; Vestfjell. Avis 1825, Nr. 76, 89, 94, 102; 1826, Nr. 1; Art. V. S. Nye (II. 726), og Statstid. 1828, Nr. 58).

Den juridiske Tartuff, eller det juridiske Enigmord. Borgerligt Skuespil i 5 Acter. Kbh. 1826. (»Ny Freia« 1826, S. 123).

Egoisten eller den pedantiske Jorfiguge. Skuespil i 2 Acter. Kbh. 1827.

Til Berigtigelse af en liden Hentydning paa mig i Rahbets Erindringer femte Deel, S. 103. Kbh. 1830. (jvfr. Rahbets »Tritogenia» VII. 47—52).

I »Telegraphen» (Svar paa et for ikke lang Tid siden fremsat Spørgsmaal: hvad er Lager? hvo bør nævnes Lagerkarl? i V. Nr. 4, S. 41—48; særskilt astr. Kbh. 1825).

Volingsbroskes Breve om Patriotismens Natur lod han forbanke efter den franske Udgave, og dedicerede den med en Fortale til H. R. S. Kronprindsen. Kbh. 1792.

Bedel Simonson (Laurik Schebye), see Simonson.

Wegener (Caspar Frederik), ældste Søn af nedenslaaende Sognepræst Hans Christian W., er f. i Gudbjerg Præstegaard i Fyen d. 13de December 1802; besøgte først Nyborg lærde Skole, men siden 1818 Koeskilde Cathedralskole, hvorfra han i October 1821 afgik til Universitetet; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; studerede derefter Historie, Philosophi og Theologi, og afsløvere i Januar 1828 den theologiske Embedsexamen med bedste Charakter. — Imidlertid var han allerede i Foraaret 1826 kommen til Sorø, hvor han d. 6te Maj s. A. var bleven Adjunct ved Academiets Skole, og d. 11te Septbr. 1830 erholdt Titel af Overlærer med de bestemte Underviisningsfag Historie og Geographi i øverste Klasse samt Examinationen deri ved Examen Artium; blev d. 31te Januar 1835 valgt til ordentl. Medlem af det Kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab, hvis corresponderende Medlem han var siden d. 31te Januar 1828; disputerede d. 27de October 1836 for den philosophiske Doctorgrad (jvfr. Selmers Acad. Tid. IV. 23—25), og blev d. 25de Marts 1837 udnævnt til Lector i Historie og Geographi samt Statistik ved Sorø Academi. Den 18de Novbr. 1839 blev han Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 11te April 1840 Inspector i Academietsbiblioteket i Sorø; d. 30te Maj s. A. Bibliothekar ved Academiets Bibliothek; d. 25de Maj 1841 Medlem af Comiteen til at bedømme de Arbejder, der maatte indkomme i Anledning af den udsatte Priis for en Lærebog i Verdenshistorien; d. 3die December 1843 Ridder af Danebroge; d. 15de December s. A. Medlem af det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. I Sommerferien 1844 gjorde han en Rejse paa nogle Uger i det nordlige Tydskland, hans eneste Udflugt udenfor Danmarks Grændser. Den 17de Juli 1847 blev han udnævnt til Kongelig Historiograph i Forbindelse med sit historiske Lectorat i Sorø. — I Maj 1848 forlod han Sorø og gik til Kjøbenhavn, hvor han d. 11te Marts s. A. var udnævnt til Gehejme-Archivarius med Bibehold af sit Embede

som Kongelig Historiograph, hvorefter han d. 31te October s. A. fik Titel af Professor med Rang i 4de Kl. Nr. 3; becltog som (d. 21de Octbr.) kongevalgt Medlem i Rigsforsamlingen 1848—49; valgtes d. 27de Novbr. 1848 til Secretair i det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og d. 29de Januar 1849 til Vice-Præsident i det Kongelige Nordiske Oldskrifts-Selskab; udnævntes d. 10de Juli 1849 til virkelig Etatsraad; d. 2den Januar 1850 til Commandeur af Danebroge. I Anledning af de fornævnte Underhandlinger om en yderligere Udlævering af Arkivalier til Kongeriget Norge blev han d. 26de Juli 1850 beklippet til som Kgl. Dansk Commissarius at forhandle med den Kgl. Norske Commissarius og forsynet med Kongl. Fuldmagt d. 25de Aug. s. A. D. 29de Novbr. 1850 valgtes han til Medlem af Commissionen for Udgivelsen af danske Regesler og et dansk Diplomatarium under det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 28de April 1851 til Forstander for det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. Han udnævntes til Historiograph ved de Kongl. Ordeneres Capitul d. 31te Marts 1851, og benaadedes med Danebrogsmandenes Hæderstegn d. 6te Octbr. s. A. Som Kgl. Commissarius ved hine Arkivforhandlinger med Norge sluttede han Conventionen af 13de Septbr. 1851 (s. Departements-Arb. 1851, Nr. 65—66, S. 990—92), og blev den 8de Novbr. s. A. udnævnt til Commandeur af den Norske St. Olafs-Orden. Han er ogsaa Medlem af nogle lærde Academier eller Samfund i Udlandet. — (Autobiographi indtil 1836 i Universitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfesten 1836, S. 81—83; jvfr. Dirckinck-Holmsfeld „Dänische Zustände“, S. 69. — Portrait, malet af E. Vermehren 1850 og lithographeret (paa Reigels Forlag) af J. W. Tegner, s. A.; ligeledes malet af Constantin Hansen 1851).

De aula Attalica, literarum artiumque faulrice, libri VI. Vol. I. Havn. 1836. Inauguraldisertation. (Hall. allg. L. 3. 1837, Nr. 13—14, af Mitsch; M. f. L. XVII. 330—53, af R. Sief; Heidelb. Jahrb. 1837, I. 604, af Schloßer; Zimmermanns Zeitschr. für Alterthumsw. Ater Jahrg. 5. Heft. S. 494—501, af Preller; Meyens litterar. Zeitung 1838, Nr. 17. S. 308 fg.; Hallische Jahrbücher f. deut. Wissensch. u. Kunst 1838, Nr. 169—71, af Droysen).

Om Carl Danske, Greve af Flandern, Kbh. 1839. 4to. Udgivet som et academisk Program til Examen Artium ved Sorø Academi samme Aar. (Histor. Tidsskr. I. 520—40; Dahlmann, Gesch. von Dännem. I, 350; Warnkönig, Flandrische Staats- u. Rechtsgesch. III. B. Nachtr. zum Urkundenbuch S. 95).

Indbydelse til Sörgefesten for Høisalig Kong Frederik den Sjette paa Sorø Academie den 28de Januar 1840. Kbh. (1840). 4to. (Indeholder en historisk Betragtning over Almeenaandens Udvikling i Danmark under Frederik VI's Regjering; jvfr. „Fædrel.“ 1840, Nr. 62—63; „Dagen“ s. A. Nr. 24—25; „Dannevirke“ II. Nr. 39, og næsten alle samtidige Dagblade, s. Ex. Slagelse Avis, Dve Thomsens Avis o. a.; samt Tidsskriftet „Historie og Digtning“ 1849, Nr. 14, 15).

Liden Kronike om Kong Frederik og den danske Bønde. Til Menigmands Nytte og Fornøielse udgiben af det Kongelige Danske Landhuusholdningselskab. Kbh. 1843. [Et Priisſkrift — fer Landhuusholdn. Selsk.]. (Hist. Tidſkr. VI. 617—25; D. Folkebl. X. Nr. 7; Marsmann's Fortegnelse over Skrifter for Menigmand, S. 37; Børresens „Danske Bøndeven“, 7de Aarg. Nr. 46, 49, 50, 51; 8de Aarg. Nr. 4, 16; Berl. Tid. 1844, Nr. 94, Tillæg Lit. A.; Roeskilde Stander. Tid. 1841, I. S. 1139—41; Giesſings Frederik d. Sjette, I. 126—39. — Ved det Danske Cancellies Circulaire af 19. Decbr. 1843 bleve familige Skoledirectioner anmodede om, „at henlede Sogneforstanderskabernes Opmærksomhed paa dette Skrift og anbefale sammes Anſtaffelse ved Skolerne“).

Om Anders Sørensen Vedel, Kongelig Historiograph i Frederik IIs og Christian IVs Dage. Til Høitideligholdelsen af Kong Christian den Ottendes tredsindstyveaarige Fødselsdag, paa Sorøe Academie d. 18de September 1846. Kbh. (1846). 4to. (Nyt hist. Tidſkr. I. 651—65; Nordist. Lit. Tid. 1846, Nr. 42, 49; „Nyt Aftenblad“ 1846, Nr. 299; Berl. Tid. f. A. Nr. 259). — Andet Dplag, med Titel: Historiske Efterretninger om Anders Sørensen Vedel o. s. v., i 3die Levering af Bedels Saxo. Udgivet af Samsundet til den danske Literatur's Fremme. Kbh. (1847). („N. Aftenbl.“ 1847, Nr. 227, af H. Trojel). Et Tillægſblad til andet Dplag leverede han 1851.

Mindeblad om Kong Christian den Ottende. Indbydelse til Sørgefesten paa Sorøe Academie den 12te Marts 1848. Kbh. 1848. 4to. (Indeholder en fort Oversigt over de vigtigste Begivenheder i Kongens Liv. Om Benyttelsen af dette Skrift i Giesſings Christian d. Ottendes Regjeringshistorie. Kbh. 1851. 1ste Hefte, see „Fædrel.“ 1851, Nr. 274

Ueber die unzertrennliche Verbindung Schlesiens mit Dänemark in staatsrechtlicher Beziehung. Copenh. 1848. (Egentlig overfat af Edd. Lehmann efter Forfatterens Haandſkrift). Andet Dplag, men uden Register, udkom i Hensborg 1850 som „Wohlfeile Ausgabe“. Tredie Dplag af Skriftets „Drittes Stück“ udkom under Titel: Zeugnisse von Staatsrechtslehrern etc. Copenh. 1851.

Sur l'union politique inséparable du Slesvic & du Danemarck. Copenh. 1848. (Egentlig overfat af Prof. Abrahams efter Forf.'s Haandſkrift).

Om den evige Forbindelse mellem Slesvig og Danmark i statsretlig Henseende. Med et Træsniit af Kong Christian VI's Vaaben. Kbh. 1848. (Ogsaa som 10de Hefte af „Antiflesvigholstenske Fragmenter“). Er egentlig Originalen til de to foregaaende Skrifter, men udkom efter disse.

Om disse tre sidstnævnte Skrifter see „Fædrel.“ 1848, Nr. 282, af Blaunfeldt; Nr. 296; „Kbhpost.“ f. A. Nr. 266.

Ueber das wahre Verhältniss des Herzogs von Augustenburg zum Holsteinischen Aufruhre. Eine actenmässige Darstellung nebst Beilagen aus den Augustenburgischen Papieren. Copenh. 1849. (Egentlig overfat efter Forfatterens Haandſkrift af E. Lehmann). Zweite und Dritte Aufl. ibid. eod.

Om Hertugen af Augustenborgs Forhold til det holstenske Dyrer. En actmæssig Fremstilling, med Bilag af de Augustenborgske Papiere. Kbh. 1849. (Ogsaa som 11te Hefte af „Antiflesvigholstenske Fragmenter“). Andet og Tredie Dplag. ibid. eod. Er Originalen til det foregaaende og efterfølgende Skrift.

Le Duc d'Augustenbourg et la Révolte du Holstein. Exposé authentique extrait des papiers Augustenbourgeois. Copenh. 1849. (Egentlig oversat efter Forfatterens Haandskrift, Premier partie af August Bournoville, Seconde partie af Prof. Abraham).

Om disse tre sidstnævnte Skrifter, see „Fædrel.“ 1849, Nr. 191, 233, 72, 91; „Kbhvnspost.“ 1849, Nr. 191, 211, 13; Berl. Tid. f. A. Nr. 195, 206, 12, 22, 25, 29; Grundtvig's „Danstieren“, II. Nr. 37; „Nord og Syd“ I. 1849, S. 49—58; „Tiden“ 1849, Nr. 48, af Th. G. Nepp; „Dannevirke“ XII. Nr. 47, 57, 58, 59, 68; „Flyd. Post“ 1849, Nr. 215; 1850, Nr. 30; „Stockholms Aftenpost“ 1849, Nr. 227, 65, 67, 70, 74, 80, 81, 86, 92, 304; „Dresvandspost“ f. A. Aug.; „Nordischer Telegraph“ 1849; „Nord. freie Presse“ f. A. Nr. 114; „Hamb. Correspond.“ f. A. Septbr. 4; „Allon. Mercur“ f. A. Nr. 142; „Kiel. Correspondenzblatt“ 1849; „Neue Bremer Zeitung“ f. A. Octbr.; „Klop“ 1849 (Wien); „The Times“ 1849, Novbr.; J. G. Droysen u. R. Samwer, die Herzogth. Schleswig-Holstein. Vorw. S. VI.; Göt. A. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waig. (ogsaa særskilt: Einige Worte über d. dänischen geheimen Archivar und Historiographen E. J. Wegener, von G. Waig. Göttingen 1850). — Af Bilagene udfom tre danske Oversættelser, een (af Ed. Lehmann): De Augustenborgske Papirer i dansk Oversættelse. Kbh. 1849; en anden: De Augustenb. Breve, udgivne og oversatte for Menigmand. Med Indledning og Anmærkninger. Odense 1849; en tredje: Udvælg af de vigtigste Breve i Prof. Wegeners Skrift om Hertugen af Augustenborgs Forhold til det holstenske Dyrer, oversatte af M. Wilnau. Aarhus 1849. — A. P. Riunge udgav et Uddrag af Skriftet under Titel: Augustenborgernes Sammensværgelse mod Danmark og Hertugen af Augustenborgs Hovedandeel i det holstenske Dyrer. Kbh. 1849. En Anonym (Alfred Jich?) samlede de Avis-Artikler, som Forfatteren havde beviist at være af Hertugen af Augustenborg, i et eget Skrift, kaldet: Hertugen af Augustenborgs literære Virksomhed i den slesvig-holstenske Sag. Et fuldstændiggjørende Tillæg til Dr. E. J. Wegeners Skrift. Odense 1850; jvfr. Nyt histor. Tidsskr. III. (1850) S. 669, 672—84.). — 3 Overrig udfom en svensk Oversættelse: Om Hertigens af Augustenborgs forhold til Holsteinske oprøret. En på dokumenter grundad framställning, med Bilagor af de Augustenborgske papperen. Öfversättning. Lund, 1849. 8:o.

Om Landshøiøheden over det Gamle Rendsborg paa Eiderøen. Med en forhen utrykt Krønike om Anlæggelsen af det Nye Rendsborg. Med Kort. Kbh. 1849. (Ogsaa som 12te Hefte af „Antislesvig-holstenske Fragmenter“). Er Originalen til det følgende Skrift.

Von der Landeshoheit über das Alte Rendsburg auf der Eiderinsel. Mit einer früher ungedruckten Chronik von der Anlegung des Neuen Rendsburgs. Mit Charten. Copenh. 1850. (Er egentlig efter Forf.'s Haandskrift oversat af Etatsraad, Prof. Chr. Paulsen).

Om disse to sidstnævnte Skrifter see Berl. Tid. 1850, Nr. 2, 5, 7, 10, 12; „Kbhvnspost.“ 1850, Nr. 9; „Dannevirke“ XIII. Nr. 10; Post- og Juriskes Tidende 1850, Nr. 42 o. fl.; Göt. gel. Anz. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waig; Warnsted: Rendsburg eine holsteinische Stadt, 1850; J. B. Helmske, Die Belagerung Rendsburgs im Jahre 1645, Kiel 1850, S. 1—3.

Actmæssige Bidrag til Danmarks Historie i det nittende Aarhundrede. Tillige en Belysning af det ved Droysen og Samwer udgivne Augusten-

borgske Skrift. Første Deel. Kbh. 1851. (Ogsaa som 15de og 16de Hefte af „Antiflesvigholstenske Fragmenter“).

Actenmæssige Bidräge zur Geschichte Dänemarks im neunzehnten Jahrhundert. Zugleich eine Beleuchtung der von Droysen und Samwer herausgegebenen Augustenburger Schrift. *Erster Theil.* Copenh. 1851. (Egentlig en — meget uheldig — Oversættelse af foranstaaende Skrift efter Torf.'s Haandskrift). Andet Dplag af Indledningerne til dette Skrift udkom under Titelen: Kurze und unpartheiische Geschichte des Landes Schleswig. Reviderter Separatabdruck aus der Schrift: Actenmæssige Beiträge u. s. w. I. Copenh. 1851.

Om disse to sidsmærkede Skrifter s. „Kbhvnspost.“ 1851, Nr. 86; „Dannevirke“ XIV. Nr. 52, 58, 59, 60; „Berl. Tid.“ 1851, Nr. 86, 87, 88, 90, 93, 94, 96, 99, 101, 8, 11; „Glyb. Post“ 1851, Nr. 86, 92, 95, 97, 109, 19, 25, 30, og en stor Deel tydske og svenske Journaler 1851 (s. Ex. Bergstedts Tidsskr. för Litteratur 1851, S. 8., af E. G. Malmström).

Rogle Actstykker og Brevskaber til Danmarks Historie i nyere Tid. Dansk Oversættelse af Bilagene i E. F. Wegeners Skrift. Kbh. 1851. (Er en af Forfatteren selv besørget Oversættelse af de Bilag, som paa fremmede Sprog findes i de to foregaaende Skrifter).

J Hjorts Børneven (Kbh. 1839) har han skrevet de historiske Stykker S. 316—91 og S. 417—81, og revideret disse i de senere Udgaver. Til samme Bog har han ogsaa leveret Landfortene, nemlig i første Udgave et Landfort over Danmark, i anden Udgave (1849) et Landfort over Europa, i tredje Udgave (1842) et nyt og større Danmarkskort og et Kort over Grønland, Island og Færøerne, i fjerde Udgave (1845) et Kort over den Østlige og Vestlige Halvkugle. (Jvfr. Fortalerne til andet Dplag S. VI. og til femte Dplag S. XII.; Tidsskr. f. Lit. og Krit. I. 190, 195—96, og Hjorts kritiske Bemærkn. over adskillige Læsebøger for Børn, Kbh. 1813, S. 25, 26, 28—31).

J Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik“ (Kritisk Anmeldelse af J. C. Dahlmanns „Geschichte von Dänemark“ og „Danmarks Historie, oversat af G. J. v. Jensen“, i VI. 1—71, 135—212. Ogsaa særskilt under Titel: Om Dahlmanns Danmarks Histories første Bind. Kbh. 1841. (Berlin. Jahrb. f. wiss. Krit. 1841, Nr. 106—109, af Michelsen; „Dannevirke“ 1842, Nr. 83).

J Schouwvs „Dansk Ugeskrift“ (Om det engelske Parlaments Deeling og den historiske Grund til Benævnelserne Overhuus og Underhuus, i 2den Række, I. 1842, Nr. 7).

J „Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det Kongl. Nord. Oldskrift-Selskab, 1846“ (Det ældste danske Diplom fra Aar 1329 —, meddeelt ved N. M. Petersen, S. 321—22).

J Blochs „Bidrag til Roskilde Domskoles Historie, 2de Hefte“. Roskilde 1816 (Præsten Oluf Rasmussen Pochsens Autobiographie, S. 7—9).

J „Danske Magazin“, Tredie Række, IIde Bind, 1851, har han som Selskabets daværende Secretair skrevet Fortalen.

J „Antiflesvigholstenske Fragmenter“ har han, foruden de ovennævnte Hefter X. XI. XII. XV. og XVI., ogsaa besørget Udgivelsen (efter Knudsens Død) af Hefte XIV. (1851) med et Forord.

Desuden har han til adskillige periodiske Skrifter eller Blade leveret enkelte Smaastykker uden Angivelse af Forfatternavn, saasom: i „Dagen“ (Om den beløvede Udgave af Danske Rimekrønike, 1821, Nr. 127); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Om Selmers Academiske Tidender, 1833, Nr. 106, S. 422—23; Et Brevfragment om den slesvigske Sprogslag, 1836, Nr. 157, S. 750, jvfr. Forf.'s Actmæssige Bidrag I. 255 Anm.); — i „Blandinger fra Sorøe“ (Om R. Dffa af Mercia, i 7de Hefte, 1835, S. 25—26); — i Hempels (C. Baggers) „Bidrag til Tidshistorien“ (Om et eneste stort offentligt Bibliothek i Staden Odense, 1838, Nr. 12); — i „Den Vestjællandske Avis“ (Om den udfædede Slesvigske Subscriptions-Plan, 1843, Nr. 86; Om de bestaaende Foreninger til Beskyttelse af den Danske Nationalitet i Slesvig, 1844, Nr. 149, hvoraf et Udbrag er optaget i Børresens Bundeven 1844, Nr. 3 af 15. October); — i „Fædrelandet“ (Om Planen til Odenses Udvidelse, 1844, Nr. 1616, S. 12946—12948, og derfra optaget i C. Baggers Bidrag til Tidshistorien 1844, Nr. 29); — i „Den Berlingske Tidende“ (Om Indvielsen af det nye Raadhuus i Sorøe, 1845 d. 24. Novbr.; Om Anders Sørensen Bedel eller Bellejus, 1846 d. 23. April — under Forf.'s Navn; Om Bygningsarbejder som et vigtigt Middel til at forstærke de trængende Classer Leilighed til Erhverv, 1847, Nr. 34, 10. Februar, og derefter igjen aftrykt i Hempels Avis 1847, Nr. 35 af 13. Febr.; Om Jonas Collin, 1851, Nr. 41); — i „Fyens Avis“ (Et Brev til Redactøren, 1847, Nr. 16); o. fl. a. — (Recid.).

Wegener (Hans Christian), f. d. 8de April 1770 i Odense, hvor hans Fader, Caspar Frederik W. var Maler, eligeret Borger og Borgereapitain († 1804) og gift (i andet Ægteskab) med Maren Jensen eller Staal af Odense; blev i Efteraaret 1790 dimitteret til Universitetet fra Odense Gymnasium; var i sine Studenteraar Lærer ved Dattrestolen og Schouboes Institut; tog i April 1795 theologisk Attestats (II. ill.); blev d. 24de August 1798 residerende Capellan for Dalum og Sanderum Menigheder i Fyen (bosat i Hjallesø Præstegaard); d. 20de Juni 1800 Sognepræst i Gubbjerg, sftd. † 23de Februar 1831. — * $\frac{3}{2}$ 1801 Matthie Kirkestine Kellinghusen (f. $\frac{5}{8}$ 1783, † $\frac{2}{6}$ 1846 hos sin ældste Søn i Sorø, begravet i Gubbjerg, jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 156, Tillæg), eneste Datter af Stadshauptmand og Farver Peter Engelbert Kellinghusen i Odense (Brodersøn af den hos Worm I. S. 525 omtalte Daniel Kellinghusen) og Ane Marie f. Stiller. — (Hans og hans Hustrues Portraiter ere tegnede med Pastel af Copmann omtr. 1815).

Tale over Jacobs 2 Capitel 13 Vers. 1; Ark 8vo. (uden Angivelse af Forfatternavn eller Tryksted, men uden tvivl trykt i Odense 1797).

Desuden samlede han topographiske Bidrag, især over Gubbjerg Sogn, først ifølge en almindelig Opfordring fra Prof. Bedel Simonson, senere for Jensens Provindsfaltericon.

Wegener (Jens Ernst), Nysansfortes Broder, f. d. 5te October 1781 (ifk 1782) i Odense; kom 1795 i sin Fødebyes Cathedralsskole, og

dimitteredes derfra til Universitetet i Efteraaret 1800; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse, og i April 1804 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te Maj 1809 personel Capellan hos Amtsprovst Herzh i Nøeskilde, og antoges 1813 tillige til fast Lærer ved Cathedralskolen sammesteds; blev d. 24de Febr. 1819 Forstander og første Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonsstrup; d. 1ste Novbr. 1828 Consistorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af Dannebrog; d. 17de Novbr. 1838, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Raade og med Pension entlediget (fra 1ste Januar 1839); bosatte sig i Foraaret 1839 i Kjøbenhavn. † 15de Octbr. 1846. — * $\frac{1}{10}$ 1811 Birgitte Marie Bindesbøll (f. $\frac{3}{4}$ 1793), eneste Datter af Sognepræsten i Lido, Jens B. og Karen Johanne f. Hornemann. — (Jvfr. Jensen, om Jonsstrup Seminarium, S. 49; Berl. Tid. 1846, Nr. 257. — Hans og hans Hustrues Portraiter ere malede af Constantin Hansen 1834).

Dygaver til danske Udarbejdelser i de lærde Stolars øverste Klasser. Kbh. 1817.

Veiledning ved bibelst-kristelig Religionsundervisning i de lærde Stolars Mellemklasser. Kbh. 1818.

Huusvennen. Underholdninger i Familiekrebs. I.—XVI. Bind. Kbh. 1818—27. Udkom i 32 Hefter. (L. T. 1818, S. 363—65; 1822, S. 372—380; Rahbets „Tilskueren“ 1817, Nr. 38; 1818, Nr. 52).

Veiledning til at katekisere. Især for Danmarks Almueskolelærere. Kbh. 1821. 2det Dylag. ibid. 1842.

Agathokles, af Caroline Pichler. Oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1820—21. (L. T. 1821, S. 365—68; Wiener Jahrb. d. Litter. XVII. 1822. Aug. Bl. Nr. 17, 69).

Iphigenia paa Tauris, Skuespil af Goethe, oversat. Kbh. 1820.

Kateketisk Magazin. I.—II. Bd. og III. Bd. 1. Hefte. Odense, 1826—33. [udkom, 1825—33; i syv Hefter]. (L. T. 1831, Nr. 16, 17, af D. D. Lüften; Kbhøns Skilderi 1826, S. 955—61; Hall. allg. L. Z. 1834, Ergzbl., Nr. 63, S. 501—2.).

3 „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“ (Om den kristelige Religionslærers Hensyn paa sin Tidsalder, i III. 558—76; jvfr. L. T. 1819, S. 298—99).

Rogle Smaadigte i Rahbets „Tilskuer“, „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ 1810 (Nr. 28, 29, 122), „Athene“ (III. 69, 352; IV. 545), og „Den Berlingste Tidende“ (1845, Nr. 121, Tillæg; 180; 1846, Nr. 127, Tillæg; 156, Till.; 162).

Wegener (Ole Peter), Skolelærer i Drriblev i Boer Herred, Marhuus Stift. † 10de Juli 1838 i sit 41de Aar. — * i Juni 1838 Hylleborg Engerølew.

Veilighedsdigte, i „Aarhus Stifts-Tidende“ (f. Er. i Aarg. 1835, Nr. 1, 42, Følgeblad, 70).

Wegner (M.), Pseudonym.

Commentar til Mag. Scharlings Svar i Kjøbenhavnsposten Nr. 277. Kbh. 1840.

I „Fædrelandet“ (Om de medicinske Studerendes Andragende, 1840, Nr. 331; Noget Bemærkninger om academiske Anliggender, f. A. Nr. 342).

Wegner (Peter), Pseudonym; see Adolph Engelbert Boye.

Weibro (Peder Jensen), Pseudonym; see Peder Ditlev Faber.

Weibe (Carl Eduard) f. i Hadmersleben i Hertugdømmet Mecklenburg; kom til Danmark; blev 1802 Compagnichirurg og 1808 Bataljonschirurg ved det 3die jydsk Infanteri-Regiment; tog i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev 1812 constitueret som Regimentschirurg ved samme Regiment; 1815 Amtschirurg i Vordeholm, hvorfra han efter 3 Aars Forløb flyttede til Wessellburen i Norddittmarshen som Sogne læge; erholdt d. 31te Maj 1823 Krigsraads Charakter; blev d. 19de Marts 1824 Districtschirurg i Viborg og Læge ved Hospitalet og Lughuset sammesteds; d. 30te Januar 1836 Districtschirurg i Kallundborg. — * . . . . . — (Sefr. Herholts og Mansas Samlinger til den danske Medicinalhistorie I. 121, 348; Callisens Medicin. Schriftst.-Lex. XX. 502; XXXIII. 251).

I „Bibliothek for Læger“ (Hymens Integritet efter fire Aars Egteskab; oplæst i det Kgl. medic. Selskab d. 4. Juli 1833, i XX. 360—64. (Udtog i Schmidts Jahrb. d. Med. Bd. 3. 1834. S. 38—39, af A. v. Schönberg); Incontinentia urinæ, forarsaget ved en Steen af betydelig Størrelse i Urinrøret; oplæst d. 4. Juli 1833, sftd. S. 365—70. (overs. af J. F. W. Neumann i Russ's Magaz. f. d. ges. Heilkd. Bd. 44. S. 512—15; Udtog i Schmidts Jahrb. d. Med. Bd. 5. 1835. S. 26—27, af A. v. Schönberg); Praktiske Jagttagelser (1. Radical Helbredelse af Hydrocele tunicæ vaginalis med Lidelse i Testikelen; 2. En ved Secale cornutum befordret Abort, hvorefter en faretruende Blodstyrning fra Placentalen standsedes), i XXIV. 421—28. (Udtog i Zeitschr. f. d. ges. Medicin V. 512—13; Nr. 1 i Udtog i Behrens's wochentl. Repertor. 1836, Aug., Nr. 35, og i Schmidts Jahrb. d. Med. Bd. 18. 1838. S. 84—85, af A. v. Schönberg; Nr. 2 overs. af J. F. W. Neumann i N. Zeitschr. f. Geburtskunde Bd. 5. S. 450—52; i Udtog i British and foreign medical Review 1836, No. 3 (ved C. Otto) og derfra i Behrens's wochentl. Repertor. 1836, Nr. 31).

I „Biborger Samler“ (Om Klædebragten, 1829, Nr. 87, Extra-Blad; optr. i „Kbhpost.“ f. A. S. 482).

Weilbach (August), f. d. 23de Novbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Oberstlieutenant og Commandeur for det bergerlige Artilleri Johan Philip W. (f. $\frac{1}{7}$ 1770, † $\frac{2}{9}$ 1836); lærte Gartnerkunsten i den botaniske Have; tog 1835 Examen som Kunstgartner; blev første Svend ved den botaniske Have i Kjøbenhavn; foretog 1839—41, med offentlig Understøttelse, en Rejse i Udlandet, og opholdt sig især i London, hvorfra han i Selskab med Slotsgartner N. Rothe rejste til Skotland; fik d. 6te Maj 1842 Prædicat af Undergartner ved den botaniske Have; blev i Juni s. A. constitueret, og d. 5te Decbr. (med fgl. Approbation $\frac{3}{10}$) s. A. ansat som Gartner ved samme Have (f. Selmers Aarbog for 1842, S. 65—66); d. 13de April 1843 Medlem af den fgl. Gartner-Examinations-Commission i Kbhvn.

3 „Havetidende“ (Om Blindriveri, som det udføres i Danmark, af P. Vindegaard, oversf. af Engelff, i V. 1—7; Om Dyrkningen af Asparges, af Samme, oversf., sftd. S. 97—103; Om Maaderne at drive Ferskener i Danmark og Holland, af Samme, oversf., sftd. S. 250—59; Beretning om Havedyrknings Selskabet i London og dets Have (dat. London, December 1840), i VII. 145—65; Opvarming med varmt Vand (skrevet i London i Decbr. 1841), med en Tegning, i VIII. 1—6; Styrplanter, som første Gang have blomstret i den botaniske Have i Aaret 1842, i IX. 47—52); — i Schouw's „Danst Tidsskrift“ (Victoria regia, oversf. af Engelff, i Bd. V. S. 1—20, med Afbildning). — (Revid.).

Weinschenk (Georg Frederik), f. paa Jægerspris 1772 (døbt $\frac{1}{2}$ s. A. i Draaby Kirke), Søn af Frederik Wilhelm Weinschenk (daværende Stovrider paa Jægerspris, siden Livtjener hos Kong Frederik VI.) og Anna Margarethe f. Wemmenhøj; blev i April 1791 dismitteret til Universitetet fra Herlufsholms lærde Skole; tog d. 2. Marts 1795 philologisk Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Collega (Hører) ved 2den Klasse i Vor Frue-Latin-skole i Kjøbenhavn, og udnævntes ved Skoleens Reform 1797 til Adjunct i det latinske Sprog; blev d. 15de April 1803 tillige Secretair i Skoleraadet ved samme Skole; underkastede sig i Januar 1807 den theologiske Embedsexamen (II. ill.); blev d. 22de April 1812 Sognepræst til Krummerup og Fuglebjerg i Sjællands Stift, og d. 27de April 1825 til Skjelby og Gundersløv sftd.; vandt 1818 Landhuusholdnings-Selskabets 3die Guldmedaille for en Afhandling om Markfred. † 9de Maj 1830. — * 1. $\frac{1}{1}$ 1802 Karen Bierum († $\frac{1}{2}$ 1807). * 2. 1807 Anne Margrethe Vinnet (f. $\frac{7}{3}$ 1781 i Gjøllerup i Hammerum Herred, en Datter af Hans Ditlevsen Vinnet, Herredsfoged sftd., og Caroline Christiane Kjærsgaard). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 76—77).

Om latinske Stiløvelser. Kbh. 1801. — Forøvelser eller Exempelsam-

ling til Dvælse i at oversætte fra Dansk paa Latin, frit oversat efter Sutzers og Dörrings Anleitung zum Übersetzen aus dem Deutschen ins Lateinische. *ibid.* 1810. 2den og 3die Udgave, gennemseet og paa sine Steder forandret af N. L. Nissen. *ib.* 1818. 1827.

Præbiken i Anledning af Overfønmessen. Slagelse, 1825.

3 "Nye landoeconom. Tidender" (Udtog af hans Afhandling om Markfred, tilkjendt Landhuusholdnings-Selskabets 3die Guldmedaille, i II. 214—22).

3 "Den oeconom. Correspondent" (Fordelen ved Markfred for Bondestanden, i IV. Aarg. 1820. S. 115—18; Statsfødring om Sommeren, s. A. Nr. 17; Veiledning til Sommerstatsfødring for Bonden, s. A. Nr. 19; Om de vigtigste Forbedringer i Bondens Avls-Bebrift, hvorved han med Fordeel kan holde Markfred, s. A. Nr. 21).

3 "Den Bestfjællandske Avis" (Anviisning til at finde Vand, i Aarg. 1826, Nr. 77. Uddrag i Rbhvns Skilderi 1826, S. 1233—35); Nye ubeføstelige og hurtigvirkende Midler imod Frost, Eder og Vollenfab, meddeelt efter Bleres Anmodning, i Aarg. 1829, Nr. 30. (Copr. i Rbhvns Skilderi 1829, S. 490—92).

Weinwich (Niels Henrich), f. paa Holmegaard i Mandals Amt d. 3die Maj 1755, eneste Søn af Justitsraad, Laugmand over Christiansands Laugstol, Jacob Weinwich († $\frac{3}{10}$ 1763) og Catharina Maria Paludan († 1757, en Datter af Biskop Rasmus Paludan, i Christianssand, og Margarethe Garmann); blev 1773 dimitteret til Universitetet fra Seminarium Fredericianum i Bergen; antoges 1777 som Medarbejder ved Redactionen af det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Danske Ord- og Indtil Febr. 1788, jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 102 (Anm. 116), S. 213, 14); blev 1786 Copiist ved det Kongl. Danske genealogiske og heraldiske Selskab; s. A. Medlem af, og i Septbr. 1800 tillige Secretair i samme Selskab (indtil dets Forening med det Danske Selskab til den nordiske Historie og Sprogts Forbedring $\frac{1}{2}$ 1810); 1805 litterair Medarbejder og Bibliothekar ved Kronprindsens civile Departements-Comptoir; s. A. virkelig Kammer-Assessor; 1808 Bibliothekar ved Kongens Haandbibliothek; d. 9de April 1811 virkel. Justitsraad; d. 2den Juni 1826 Etatsraad. † 2den Maj 1829. — * Anna Maria Møller († $\frac{1}{2}$ 1835). — (Jvfr. Rahbeks "Erindringer" V. 326; Rbhvns Skilderi 1829, Nr. 71).

Historiske Efterretninger om Stevns Herred i Sjælland, og de derudi forefindende Herregaarde, Kirker, samt den bekjendte Stevns Klint. Rbh. 1776, med to Kob- bere. (L. E. 1776, Nr. 43, S. 675—77; Krit. Tilfuer 1776, Nr. 27; Ny Krit. Journ. 1776, Nr. 49, S. 388—90). Ny Udgave m. L.: Beskrivelse over Stevns Herred i Tryggevalde Amt i Sjælland. *ibid.* 1798. — Wielands og Cronegts Sympathier til Hiertets Dannelsse. Oversat. *ib.* 1777. (L. E. 1777, Nr. 36; Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 4; Ny Krit. Tilf. 1778, Nr. 3). — Alfonso og Cimire, et Duo-

drama med Arier. Oversf. ib. 1780. — Julius af Tarent, et Sørgefpil i fem Handlinger, af Reifewij, oversf. ib. 1783. (L. E. 1787, Nr. 4). — Claudine af Billabella. Et Syngestykke i tre Handlinger, oversf. (i Sønnichsens Ny Samling af Syngespil, opførte paa den kongel. danske Skueplads. 1ste Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — Ervin og Elmire. Et Syngespil i en Akt, oversat (i Sønnichsens Ny Samling af Syngespil. 1ste Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — Begyndelses Grunde til de skønne Videnskaber af Formey. Oversat. ib. 1787. — Enighedsselskabets første Fremvart. 1ste Hefte. ib. 1801. — Tale, holden i en Forsamling af Kjøbenhavns Hattigvæfens Forsørgelses-Forskere. ib. 1803. — De to Klingsberger. Comedie af Kogebue. Oversf. ib. eod. — Broder Moritz den Sære, eller Kolonien til Nord-Amerika. Et Skuefpil i tre Acter. Omarbejdet og oversat efter Kogebues Bruder Moritz der Sonderling, oder die Kolonie für die Verlebte Inseln. ib. 1804. — *De infelici exilu Literatorum*, ingenio et doctrina excellentium commentationes historicae, quas ex Manuscr. cuj. Ignoti collegit N. H. Weinwich. Tom. 1. Hafn. 1805. (Kom ikke i Boghandelen. Et Brudstykke af Skriftet (p. 362—64): om den engelske Cantiler Thomas Becket, er oversat af Student J. N. Brandt i »Tids og Tænde« 1808, IV. 91—96). — Kiebt Stub, Sognepræst paa Allensager. En dramatiseret Historie i tvende Handlinger, tagen af Fædrelandets Historie Aar 1645. Kbh. 1808. — Maler- Billedhugger- Kobberstik- Bygning- og Stempelftjærer-Kunstens Historie i Kongerigerne Danmark og Norge samt Hertugdømmene under Kongerne af det Oldenburgske Huus, med en Indledning om disse Kunstes ældre Skjæbne i samme Riger. Kbh. 1811. trykt med Kongl. Understøttelse. (L. T. 1811, Nr. 37, S. 588—92; jvfr. Histor. Kalender III. 156; S. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Dium«, I. 47—50).

Psalme i Anledning af det trehundredaarige Reformationensjubileum. Kbh. 1817.

Udførlig raisonneret Fortegnelse over en Samling Malerier i Kjøbenhavn tilhørende Greve J. G. Moltke. Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 22—27; Messager franç. du Nord 1825, p. 332—33).

Alpehytten, Syngestykke i tvende Handlinger af A. Kogebue, oversat. Kbh. 1818.

Tale af Curatoren for den Petersborgske Underviisnings Omfang, S. v. Duvalroff. Oversat. Kbh. 1820. (Høst's »Politik og Historie« III. 180—83).

Fiskerpigen, eller Had og Kierlighed. Et Syngestykke af Theodor Körner, oversat. Kbh. 1820.

Fortegnelse over J. C. Bugges Malerisamling. Kbh. 1824. (danst og tydsk).

Fortegnelse over den af Cabinetstykker bestaaende Bodebnickste Malerisamling i Oliefarve. Kbh. 1825. (ogsaa i Døst's »Archiv for Psychol., Hist. o. f. v.« IV. 65—98; jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 570—71).

Danst, Norst og Svensst Kunstner-Lexicon. Kbh. 1829. (L. T. 1829, Nr. 24; Døst's »Archiv« X. 323—30; Høst's »Nord. Museum«, S. 2. S. 132—35; »N. Morgenpost« 1829, S. 291. — Et Par Artikler af dette Skrift oversatte i Høst's »Nord. Museum«, S. 2. S. 127—31).

Medudgiver af Ny kritisk Tilskuer 1777—78. Kbh. 4to. (f. Cuhns Revnet, S. 490—92).

Udgav i Forening med C. A. Svind: *Sange for Smagen og Hjertet*, 1785; og *Sange ved Claveret*, 1786. (C. E. 1788, Nr. 11 og 24).

3 „*Minerva*“ (Formodning at Pyramiderne i Ægypten have været bygte til Korn-Magaziner, 1799, II. 289—99; Om de Canaler, som forenede Nilen og det røde Hav, f. A. IV. 169—80; Om Seminarium Fridericianum i Bergen, 1800, II. 221—32; Tale i Enighedselskabet paa dets 20de Aarsdag d. 9de Apr., 1801, II. 133—41 (jvfr. sfb. S. 141—44); Oversættelse af Stolbergs 1ste, 6te, 8de, 11te, 15de og 16de Sambe, 1802, II. 187—90; 323—26; III. 207—12; 1803, I. 49—52; II. 171—72; 1804, I. 287—91; Nogle Raad i Livets Systler, af adskillige Salomons Ordspog, oversat efter Vasco de Verulamio, 1803, III. 164—199).

3 „*Iris og Hebe*“ (Somfruene fra Orleans, Johanne d'Arcs Historie. En sandfærdig Aildragelse, 1805, I. 97—148 og 153—216. (ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1805); Kort Underretning om en almindelig Stats-Kundskab for den tilkommende Borger, 1806, I. 1—24. (særskilt aftr. Kbh. 1806); Beskrivelse over de britiske Eiendomme i Ostindien, 1807, III. 209—20; Sandsynlige Formodninger om en gammel dansk Bracteat, som man tillægger Kong Harald Hein, 1808, II. 225—28; Biskop Deichmanns Liv og Levnet, meddeelt efter et Manuscript, 1809, I. 65—80).

3 „*Athene*“ (Nogle Formodninger om det blandt Malerne efter Raphaels Tid antagne Ideal til Kristus-Hovedet, III. 56—59; Om Kroningsmedallien, V. 566—69; Om Maleren Tous-saintet Gelton, VI. 540—44; Efterretning om nogle Musici ved Hofvet i Danmark i det syttende Aarhundrede. (Fragment af et af ham udarbejdet Skrift, indeholdende Musikens Historie i dette Rige, med Efterretninger om det kongelige danske Capel), IX. 230—36).

3 „*Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*“ (Nyt i Kobberstik-Konstens Rige, 1816, Nr. 80; Indbydelse til en Høitid for Thorvaldsen i det Moltkeste Maleri-Gallerie, 1819, S. 1303—4; Tillæg til Mathematikerens Die Romers Biographie, 1829, S. 364—65).

3 Døds „*Archiv for Psychol., Historie o. s. v.*“ (Tandem bona causa triumphat, eller Biskop Eric Pontoppidans Troværdighed hævdet, IX. 133—37; Formodning om Corfir Ulfeldts Begravelse, sfb. S. 312—16; En Kunstner-Berigtigelse, X. 336).

Vidrag i „*Politivennens*“ 1803; og i Ljunges „*Literatur- Kunst- og Theaterblad*“ (under Mærket „n“).

Endel Smaadigte, indrykkede i periodiske Blade, samt i Poullsens Nytaars-gave for 1804 og 1805. — Latinsk Minde over G. J. Thorfeldin i „*Dagen*“ 1829, Nr. 60.

Hertugdømmet Slesvigs nyere Historie, og Beskrivelse over Lygom Klosters Amt i Danske Atlas 7de Tome er fornemmelig hans Arbejde.

Weis (Carl Mettus), f. d. 9de April 1809 i Aarhus, hvor hans Fader Ernst Peter Weis (f. $\frac{2}{5}$ 1776 i Jyehoe, † $\frac{1}{2}$ 1845; jvfr. Aarhus Stifts-Tidende 1845, Nr. 36), var Hospitals- og Districtslæge og gift med Marie Kirstine Volctte Marcusen (døbt $\frac{3}{8}$ 1786, † i Maj 1821, en Datter af Kammerraad Marcusen til Jøgaard paa Mols og Caroline f. Bjørn); blev 1826 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Cathedralskole; underkastede sig

i Efteraaret 1831 den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakter; blev 1834 Volontair i det Kgl. Danske Cancelli; d. 27de Juli 1839 Auditeur af Armeen; d. 20de August s. A. Cancellist; tiltraadte i October s. A., med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsrejse; opholdt sig i Berlin, Dresden, Wien, München, Paris, Rom og Heidelberg, og kom tilbage i Maj 1842; udnævntes d. 8de Juli 1843 til Fuldmægtig; erholdt d. 23de Novbr. s. A. Tilladelse til at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavn's Universitet over Retssociologien; blev d. 22de October 1847 Departementssecretair og Comptoirchef i det Danske Cancellies 1ste Departement; d. 18de Maj 1848 Chef for det 1ste Departement (for Kirkesvæsenets Sager) under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet; d. 29de August 1849 virkelig Justitsraad; d. 6te October 1851 Ridder af Danebroge. — * $\frac{28}{11}$ 1819 Marie Angelica Schönheyder, en Datter af Justitsraad, By- og Raadsfueskriver samt Raadmand i Odense, Fred. Aug. Schönheyder.

Staten og dens Individer. Indledning i Rettsvidenskab. Kbh. 1845. (F. L. o. R. III. 1845, S. 192—205; »Nyt Aftenblad« 1845, Nr. 63, 69, 70).

3 »Juridisk Tidsskrift« (Nogle Bemærkninger om Rettsociologien og det positive Rette i deres Forhold til hinanden, i Bd. XXVII. 1836. S. 1—35; anm. af A. L. J. Michelsen i Neue Jenaische Liter. Zeit. 1842, Nr. 46, 47, 49, 50).

3 Heibergs »Perseus« (Om Statens historiske Udvikling, i No. 2. August, 1838, S. 47—99; jvfr. Berlingske Tid. 1838, Nr. 248). — (Revid.)

Weise (Johan Henrik), f. d. 6te Decbr. 1770 i Aarhus, hvor hans Fader Johan Caspar W., gift med Marie Elisabeth Kehse, var Districtschirurg; blev i Efteraaret 1791 dimitteret til Universitetet fra Aarhus Skole; tog i Octbr. 1794 theologisk Attestats (Haud illaud. ob specimen scriptum); blev 1804 Doctor Philos. ved Universitetet i Kiel; d. 25de Januar 1805 Sognepræst til Vuust; d. 21de Maj 1813 i Slagen, og d. 23de April 1817 til Volstrup og Herby, alt i Aalborg Stift. † 6te Juli 1833. — * 1830 Maren Sophie Houmann (døbt 1° 1781 i Slagen, Datter af Mads Thomasen H. og Maren Andersdatter Brøndum).

Haandbog i Dydragelselæren, egentlig bestemt for Forældre i de cultiverede Stænder. Odense, 1803.

Weith (Frederik Georg), fød i Kjøbenhavn 1803, en Son af Bares og Berel-Mægler Johannes Gregorius Weith († 1841 i Kbhvn) og Anna Wilhelmine v. Bergen († $\frac{16}{10}$ 1816); blev 1823 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole; underkastede sig i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char. med Føje), og i Foraaret 1832 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var 1833—37 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; opholdt sig under Cholerafygdommen i Sverrige som Læge i Stjærgaarden; blev 1837 Un-

derchirurg ved Sø-Statens 2den Division; erhødt d. 5te August 1838 Reserverchirurgs Charakter; udnævntes d. 16de Novbr. 1839 til Districts-chirurg i Rykjøbing med tilhørende District paa Morsø, og d. 13de Decbr. f. A. til virkelig Krigs-Læsesfor. † 30te Marts 1840.

Uddrag af et Brev om Cholera i den svenske Skjærgaard, i „Bibliothek for Læger“ XXII. 1835. S. 327—31.

Welker (Louise Augusta), f. Art. Frederik Julius Schaldemose (S. 29).

Welschow (Hans Matthias), f. i Kjøbenhavn d. 22de November 1796, Søn af Brygger og Snekermester Christian Welschow (f. 24te 1772 i Sorø, † 1² 1825 i Kbhvn.) og Catharine Marie f. Krollerup (f. 3° 1768 og † 2² 1845 i Kbhvn.); blev 1815 dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Cathedralsskole (nuværende Metropolitansskole); erhødt Udmærkelse ved Examen artium, saavel som ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1818 Universitetets Guldbmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „*Insignium seu armorum regni Daniæ origo et mutationes ita explanentur, ut simul historia insignium singularum provinciarum, quantum fieri possit, illustretur*“; absolverede d. 19de April 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.); erhødt 1824 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldbmedaille for en Afhandling over dets 1821 udsatte og 1822 fornyede historiske Priisopgave: „Om Myntens udbortes Tilstand i Danmark fra Knud den Stores Tider indtil den oldenborgske Stammes Regjering“ (jvfr. I. T. 1824, S. 509—11); var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa det gjenopbyggede Vorhøjs Collegium; disputerede d. 28de Marts 1831 for Magistergraden, og foretog derefter fra 16de Maj 1831 til 15de Maj 1833, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsrejse i Tydskland, Italien, Schweiz, Frankrige og Belgien; blev d. 28de December 1833 extraordinair Professor i Historien og de nordiske Antiquiteter ved Kjøbenhavns Universitet; fik d. 28de Febr. 1835 Navn af Professor Rostgardianus (jvfr. Selmers Afad. Tid. I. 390—94; III. 121), og er siden 1ste Septbr. 1850 Professor ordinarius. Han optoges d. 29de Febr. 1836 som ordentligt Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; valgtes d. 14de Marts 1839 til Formand for det Genealogiske-biographiske Selskab; var 1841—1850 Formand i den danske historiske Forening; optoges d. 3die Decbr. 1841 til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og valgtes d. 3die Novbr. 1843 til Medlem af dette Selskabs Ordbogscommission. Han er ligeledes

(siden $\frac{1}{4}$ 1833) ordentligt Medlem af det Slesvig-Holsteen-Lauenborgske Selskab for Fædrelandets Historie, og (siden $\frac{2}{4}$ 1835) corresponderende Medlem af Selskabet for Danmarks Historie og Oldkundskab. Den 28de Juni 1847 blev han udnævnt til Ridder af Danebroge; var 1851 Medlem af den ifølge Fredstractaten af 2den Juli 1850 Art. 5 udnævnte Com-mission til at bestemme Grændsen imellem Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen. — * $\frac{1}{4}$ 1852 Margarethe Elisabeth Knudsen.

De Regnero Episcopo, qui per annos MCCLII—MCCLXVII Diocesi Othin-ensi præsuit. (pro stipendio Colleg. Medicee). Havn. MDCCCXXV. 38 pag. 8. (jvfr. Möllers *N. theol. Bibl.* IX. 326). En udbidet og gennemarbejdet Udførelse paa Dansk: Om Biskop Regner, der forestod Odense Stift i Aarene 1252—1267, i „Genealogisk og Biographisk Archiv“ 1ste Bind, S. 353—88; særskilt aftrykt. Kbh. 1844. (jvfr. *N. theol. Tidsskr.* I. 392—93).

De Villicis secundum antiquas leges patrias aliaque monumenta historica. (pro stipendio Colleg. Medicee). Havn. MDCCCXXVII. En Samarbejdelse paa Dansk: Om Bryderne, en egen Klasse af den danske Bondestand i Middelalderen, i *Historisk Tidsskr.* I. 112—147.

E. Munthes Geographic for Skoleungdommen, omarbejdet. Syvende Udgave. Kbh. 1830. 8de Udg. 1839. 9de Udg. 1842. 10de Udg. 1846. 11te Udg. 1847. 12te Udg. 1850.

Commentationis de institutis militaribus Danorum, regnante Valdemaro secundo, pars prior. (pro gradu Magisterii). Havn. 1831.

Saxonis Grammatici Historia Danica. Recensuit et commentariis illustravit P. E. Müller. Opus morte Mülleri interruptum absolvit J. M. Velschow. *Partis prioris, textum et notas breviores complectentis, Vol. I.—II.* Havniæ 1839. Imperial 8, med P. E. Müllers Portrait. (E. f. L. o. R. III. 133—12, af F. Estrup; „Dagen“ 1839, Nr. 252; jvfr. *Nord. Kirkeid.* 1833, Col. 63—64; *Cochrane's foreign Quarterly Review* 1835, Nr. 1).

Om Folkemængden i Danmark i Midten af det trettende Aarhundrede. Indbydelsesskrift til Universitets-Festen i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag d. 18de Septbr. 1841. Kbh. 4to. („Dagen“ 1841, Nr. 234; Dahlmanns *Gesch. v. Dännemark*, III. 52, 381—383). Gjennemset og forøget med Tillæg af Forfatteren i „*Histor. Tidsskrift*“, IV. 1—52.

Udsigt over de Begivenheder, Forhandlinger og Overenskomster, der have bestemt Hertugdømmet Slesvigs statsretlige Forhold til Danmark og Holsten siden Aaret 1459. Første Afdeling. (i „Antislesvigholstenske Fragmenter“ 7de Hefte, Kbh. 1848; udkom 1851). Paa Tydsk: Ueberzicht der Begebenheiten, Verhandlungen und Uebereinkünfte, die seit dem Jahre 1459 das staatsrechtliche Verhältniß des Herzogthums Schleswig zu Dänemark und Holstein bestimmt haben. Erste Abtheilung. (i „Antischleswigholsteinische Fragmente“, 7tes Heft. Copenh. 1851).

Medredacteur af „Maanedsskrift for Litteratur“ XII.—XX. Bind. Kbh. 1834—38. (Til dette Tidsskrift leverede han Anmeldelser af: A. L. J. Michelsen „*Nordfriesland im Mittelalter*“, II. 189—215; P. B. Jacobsen „*Frem-*

stilling af det danske Skattevæsen under Kongerne Christian III. og Frederik II., i XIII. 37—56; „Für Holstein, nicht gegen Dänemark“; E. Emanuel „Belauchung der Schrift für Holstein, nicht gegen Dänemark“; H. Albinge „Für Holstein gegen Emanuel“; E. Paulsen „Für Dänemark und für Holstein“, i XV. 514—83; XVI. 1—37).

3 Molbech's „Nordisk Tidsskrift“ (Om Kornprisen i Danmark under Eric Siegod, III. 378—90. (L. T. 1830, S. 631—32). Med nogle Tillæg overfat i Fald's „Staatsb. Magaz.“ X. 55—71.

3 „Danst Folkeblad“ (Niels Ebbesen, i 5te Aarg. Nr. 5—7, S. 17—22. (jvfr. Art. E. P. Paludan-Müller, II. 334); Erklæring, f. A. Nr. 11, S. 41).

3 „Historisk Tidsskrift, udgivet af den danske historiske Forening“ (Om Bryderne, en egen Klasse af den danske Bondestand i Middelalderen, I. 112—147. („Studier, Kritiker og Notiser“ 1841, S. 191); Om Folkemængden i Danmark o. s. v.; see ovenfor). — 3 „Nyt historisk Tidsskrift“ (Bemærkninger angaaende det Slesvigke Ridderstabs Oprindelse, II. 259—70. (jvfr. H. C. Prsted's Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1847, S. 57—65; „Rbhvnspost.“ 1843, Nr. 12).

3 „Genealogisk og Biographisk Archiv“ (Nogle Efterretninger om Oberst Joachim Körber, I. 129—31; En Anmærkning ved J. Møllers „Mnemofyne“, sfd. S. 135—36; Om Biskop Regner, o. s. v.; see ovenfor).

3 H. C. Prsted's „Oversigt over det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger“ (Bemærkninger om Varigheden af det Interdict, hvormed Danmark blev belagt under Striden med Erkebiskop Jacob Erlandsen, 1846, S. 18—22; Resultater af en Undersøgelse om det Slesvigke Ridderstabs Oprindelse, 1847, S. 57—65).

Deeltog i Udgivelsen af: Danst Ordbog, udgiven under Vidensk. Selsk. Beskyrrelse. 6te Tome. (S.). Rbh. 1848. 4to. — (Revid.)

Wemmenhøj (Gustav), Søn af Morten Wemmenhøj, Sognepræst til Uggerslev og Vederslev i Fyen (f. 1710 i Odense, † $\frac{3}{4}$ 1769, anf. i Worms Lex. II. 566), og . . . . Stykke (en Datter af Præsten Rasmus Stykke i Uggerslev), samt opaldt efter General Gustav Grüner, Ejer af Margaard; f. 1745; dimitteret til Universitetet fra Odense Gymnasium 1765; var i adskillige Aar Huuslærer; derefter i lang Tid Correcteur i Hof-Bogtrykker N. Møllers Officin i Kjøbenhavn; senere Correcteur ved Adresse-Comptoirets Bogtrykkeri sammesteds. † 13de Februar 1826.

Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag den 29de Januarii 1786 holden i Klubben oprettet i November 1775. Rbh. 1786. (L. E. 1786, S. 679—84; jvfr. Rahbets Erindringer, III. 69—71).

Nogle Recensioner i de Berlingske „Lærde Efterretninger“ for 1778—82 (saasom over Rahbets Skuespil „Den unge Darby“, 1780, Nr. 35), samt i „Kritik og Antikritik“.

Som Correcteur og Redacteur havde han under Suhms Beskyrelse Deel i Udgivelsen af *Scriptores Rerum Danicarum medii ævi*. (See Slutningen af Suhms Fortælle foran den 5te Tome).

Wendelboe (Frederik Ferdinand), Søn af nedenanførte Cancelliraad Søren W.; f. d. 6te August 1814 i Sorø; blev Academist i Sorø 1830, og afsløvere de sammesteds Examen philosophicum med Udmærkelse 1832; studerede derefter Lovkyndighed i Kjøbenhavn, hvor han bode d. 23de Maj 1835. (Jvfr. Indledningen til hans Beskrivelse af Mindesmærker i Sorø Academies Kirke, S. 3).

Beskrivelse af Mindesmærker i Sorø-Academies Kirke, ved F. F. Wendelboe; med en historisk Indledning om den gamle Klosterkirke af S. F. J. Estrup. Andbydelsesskrift til Reformationsfestens Høitidelighedsbølle paa Sorø-Academie. Kbh. 1836. 4to. (Hans Beskrivelse over Mindesmærkerne staar i Andbydelsesskriftet S. 25—99).

Wendelboe (Søren), f. d. 26de Maj 1775 i Roeskilde, hvor hans Fader Christian Wendelboe var Brændeviinsbrænder; kom 1785 i sin Fedebyes Domskole, hvorfra han dimitteredes i Efteraaret 1794; blev Volontair ved Frederiks-Hospitals Chirurgicalke Afdeling; d. 1ste Juli 1799 Underchirurg i Sø-Etaten; tog i Foraaret 1800 Examen ved det Chirurgicalke Academi (1ste Char.); blev d. 1ste October 1802 Chirurg, og 1820 tillige Medicus ved Sorø Academi og Gods samt i Sorø District; 1821 corresponderende Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1826 virkelig Cancelliraad; d. 28de Juni 1847 Ridder af Danebroge; d. 2den Octbr. 1851, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension. — *Maren Kirstine Faber (f. 2^s 1777, † 1° 1850 i Sorø), en Datter af Lysestøber Peder Jensen Faber i Kbhvn. († 1812) og Ane Margrethe Olsen († 2 1841 i sit 87de A. i Sorø). — (Jvfr. Callisens Medic. Skriftst. Ter. XXI. S. 5).

3 „Bibliothek for Læger“ (Erfaring om Belladonna som Præservativ mod Sfarlagensfeber, i III. 1823. S. 214—15. (Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 8. 1824. Juli u. Aug. S. 188); En mærkelig *bubo inguinalis*, hvorigjennem der afgik flere Urne; læst i det Kgl. med. Selskab d. 3. Juni 1830, i XIII. 107—9. (Coverf. af F. F. W. Nebermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, I. 523—4; Udtog i Casper Krit. Repertor. für Heilk. Bd. 30 (Bd. 10). 1831. S. 1. S. 120—21; Kleineris allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 121).

3 „Acta Reg. Soc. med. Hafn.“ (*Observationes in hydrocelen tunicæ vaginalis testiculi repetita aquæ eductione sanata*, Vol. VII. (Acta nova Vol. 3). p. 198—204).

Wendt (Franz Wilhelm), Halvbroder til nedenstaaende Dr. Heinrich W.; lærte Gartnerkonsten i den botaniske Have; underkastede sig 1836 Examen for Kunstgartnere; tiltraadte 1842, med kongelig Understøttelse, en Rejse til Belgien og Frankrige.

3 „Have-Eidende“ (Nogle indenlandske Planter's Anvendelse som Zierplanter og deres Dyrkning, oversat, V. 268—72; Bemærkninger til Afrømericernes Cultur, oversf., sfb. S. 272—75; Om Indfatninger. (Tilbeels efter Allgemeine Gartenzeitung), VII. 7—13; Noget om Culturen af Liliacerne og Amaryllideerne, af Frederik Otto, oversf., sfb. S. 18—19; Rhabarbardrivning, oversf. af Engellf, VIII. 126—27; Om Culturen af Gladiolus cardinalis, oversf. af Engellf, sfb. S. 131—32; Bærtuusplanternes Bestøring, af Ditto, oversf., sfb. S. 445—48; Bemærkninger om nogle Zierplanter, efter Jagttagelser, anstillede paa en Reise i Udlandet, IX. 127—31; Blomsterudstillingen i Paris den 21—24de September 1842, sfb. S. 132—35).

Wendt (Heinrich), ældste Søn af nedenangførte Professor, Dr. med. Joh. Christ. Wilh. Wendt; f. i Kjøbenhavn 1804; dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdybskole 1822; underkastede sig i November 1828 den medicinske Embedsexamen (Laud. unanimi consensu); var Candidat paa Almindeligt Hospital 1829—1831; blev 1834 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Kiel; d. 20de Maj 1838 lægeyndig Revisor ved Militair-Statene; er tillige praktiserende Læge i Kjøbenhavn. — * . . . . . — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXXIII. 265).

Observationes aliquot ad physiologiam ganglii ophthalmici pertinentes. Diss. inaug. Kiliae, 1834. 4to. (Journ. for Med. og Chir. VII. 386; Hufeland, Bibl. d. Heilkd. Bd. 78. 1837, Sept. S. 137—38; Ammon, Monatschr. f. Med. und Chir. Bd. I. 1838. H. 3. S. 307—26, og derfra i Kleinert, Repert. d. med. Journalist 1839, Febr. S. 100—1).

3 „Bibliothek for Læger“ (Kritiske Bemærkninger over den nye Pharmacopoea militaris, i XXXIII. (N. N. Bd. 3.) S. 287—321, jvfr. S. 393—411, af M. Dørup, og S. 496, af Wendt; Tabellarisk Oversigt over Sygeantallet og Medicinaludgifterne ved Landmilitair-Statene i Aarene 1838, 1839, 1840, i XXXII., XXXIII., og XXXV. Bd.; Tabellarisk Oversigt over Sygeantallet og Medicinaludgifterne ved Stokhusene i Aarene 1838, 1839, 1840, sfb.).

Wendt (Johann Christian Wilhelm), f. d. 16de Sept. 1778 i Sønderjylland, i Egernerde, hvor hans Fader Jürgen Friedrich W. var Kjøbmand og gift med Margrethe Ullegaard Fibig; lagde sig, efter fuldendte Skolestudier i sin Fødebyes lærde Skole, især efter Pharmaci og Chemi, og blev 1793 chirurgisk Assistent ved Invalidernes Sygehuus, det fgl. Christians Plejehuus i Egernerde, under Regimentschirurg Haase; 1796 Escadronschirurg ved Livregimentet Ryttere i Slesvig; tog 1798 sin Afsked, og begav sig til Kjøbenhavn for at studere Chirurgi og Medicin; blev strax ansat som Volontair og 1800 som Candidat ved Almindeligt Hospital; 1800 tillige Underchirurg ved Sø-Statens Haandværksstof; i Foraaret 1801 privat instriberet ved Universitetet; tog 1802 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev d. 16de Martz f. A. Assistent ved Almindeligt Hospital; d. 19de Decbr. f. A. tillige Læge-

Assistent i Kjøbenhavns Fattigvæsenes 1ste og 2det Hoveddistrikt; s. A. tillige Docent ved den kgl. danske Veterinair-skole; 1803 Bataillonschirurg ved norske (siden 2det) Livregiment tilføds, og fungerede s. A. i 8 Maaneder som Regimentschirurg i Tønning og Husum; blev 1804 Læge ved Bartou Hospital og Districtslæge i Fattigvæsenets 1ste og 2det Hoveddistrikt; afsløvereede i Octbr. s. A. den medicinske Embedsexamen (Laud.); blev d. 16de Decbr. 1812 Medicinal-Revisionør for Armeen og Marineen, og erholdt Regimentschirurges Rang og Anciennitet; d. 26de April 1813 Overmedicus ved Almindeligt Hospital (s. „Penia“ 1813, S. 127); d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13), og d. 2den Febr. 1820 Rang med Capitainer (med Anciennitet fra 1½ 1818); benaadedes d. 9de Maj 1821 med Danebrogsmandenes Hæderstegn; modtog d. 28de Januar 1823 Ceresdiplom som Doctor Medicinæ fra Universitetet i Kiel; gjorde 1825 en videnskabelig Rejse i Tydskland; erholdt d. 1ste August 1829 Rang efter Rangforordningens 4de Klasse Nr. 3; blev d. 5te Februar 1832 Stabschirurg ved Landmilitair-Statens, Medlem af det kgl. Sundhedscollegium i Kjøbenhavn og af Directionen for Garnisonshospitalet; d. 19de Novbr. 1833 Medlem af det Slesvig-Holsteenske Sanitetscollegium i Kiel; fik d. 10de Decbr. s. A. Rang med Oberstlieutenanter, og d. 28de Octbr. 1836 med Nr. 3 i Rangforordningens 3die Klasse. Var Medlem af det kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn, det keiserl. kongl. Josephiniske Academi i Wien og af flere udenlandske videnskabelige Samsund, samt af Directionen for det Classenske Literatur-Selskab for Læger i Aarene 1816—23, og senere fra 1835 til sin Død d. 4de Marts 1838. — * 1. Mette Mariane Knudsen († 1809, 25 A., Datter af Skibscapitain Jürgen Nielsen Knudsen). * 2. Ane Margrethe Rasmussen (f. 1794, † 1½ 1844). — (Nekrolog, ved A. v. Schönberg, i Berlingske Tid. 1838, Nr. 68; særskilt aftr. s. l. (Kbh.) 1838. (paa Tydsk i Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 8. 1838. Mai. S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abtheil. S. 55—63, og i „N. Nekrolog der Deutschen“, 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; i Udtog i Pfaffs Mittheil. N. Folge, 1. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18); ved Fr. Thaarup, i Bibl. for Læger XXVIII. S. 255—68; Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXI. S. 18—29; XXXIII. S. 267—68; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 690—92; Milit. Repertor. IV. 126; jvfr. Hoff's Erindr. S. 77, 80, 133, 163—64; Berl. Tid. 1838, Nr. 74; Aldr. Compt. Efterretn. f. A. Nr. 60. — Portrait, med Facsimile, pinx. et lithogr. F. Høstved, i Bærensen & Comp. Steentr. Folio, 1838. — Over hans Bibliothek udfom Catalog i 2de Dele. Kbh. 1838, jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 195).

Undersøgelse af de Maader, som man hidtil har betjent sig af til at transportere haardt saarede og gvaestede Krigere fra Striden eller Balpladsen, og Forslag til en beqvem, lidet bekostelig og ved de fleste Leiligheder let anvendelig Indretning til at opnaae samme Djemed. Et Forsøg. Kbh. 1808, med 3 Kobb. Tab. 1. se. Feuer, Tab. 2. 3. se. H. N. Grosch. (L. E. 1808, Nr. 25; Bibl. f. Læg. I. 1809. S. 135—37; Gen. L. J. 1811, Nr. 24; Allg. Gall. L. J. 1811, Erggbl. Nr. 21). Paa Tydsk: Ueber Transportmittel der verwundeten und rancken Krieger; mit Verbess. vom Verf. Copenhagen 1816, nebst 3 Kpfrn. und 1 Steindr. (Medic. chir. Zeit. 1817, Bd. 2. Nr. 45, S. 316—20; Allg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 664). — Anviisning til at indsamle, tørre og conservere de i Dannemark og Norge vildtvoksende og dyrkede medicinske Planter og Plantedele. Kbh. 1810. (L. E. 1810, Nr. 18; Bibl. f. Læg. III. 1811. S. 164—70). Andet, forbedrede og forsøgede, Dplag. ibid. 1812. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 219—20; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 2. S. 491—98). Paa Svenssk: Anvisning att insamla, torcka och förvara de i Sverige och Norrige wildt växande och odlade medicinska växter og växdelar. Öfversatt från Danskän af A. Fr. Kniberg. Christianstad, 1816. (Sv. Läk. Sällsk. Handl. Bd. 4. 1817. S. 526—27). — Anviisning til Recepteerkonsten, forsaavidt den er nødvendig for den militaire subalterne Chirurg. Kbh. 1811, med 2 Kobb. se. G. N. Angelo. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 188—91; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 1. S. 487—91). Paa Tydsk: Anweisung zur Receptirkunst, insofern sie dem subalternen Militair-Ärzte nöthig ist. (Zweite vermehrte Auflage). Copenhagen, 1826, nebst 2 Steindr. (Musk und Casper, krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 471). — Mich. Skjelderups Anatomisch-physiologische Vorlesungen für Anthropologen. Mit des Verfassers Verbesserungen aus dem Dänischen überseht. Erster Theil. Copenhagen, 1813. (Jvfr. Dst's »Supplementblade« 1839, Nr. 36).

Vidrag til Historien af den veneriske Sygdoms Begyndelse og Fremgang i Danmark, indtil Midten af det 18de Aarhundrede. Indledning til en Forelæsning. Med 2 Steenryk, L. Fehr cop. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 81—90 (af F. G. Howig), jvfr. sfb. S. 270—80, af Wendt og Howig; Høst's »Politik og Historie« II. 239—41; Hæder Litt. der syphil. Kranth. 1830. S. 118). Paa Tydsk overs. i Hufelands Journ. der prakt. Heilkunde, Bd. 55, 1822, Juli. S. 3—51. (Jvfr. Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 40, af M. Winther).

Om Saley-Roden og dens Surrogater. Med 3 Afbildninger i Steenryk, sec. L. Fehr. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 90—101 (af F. G. Howig), jvfr. sfb. S. 270—80, af Wendt og Howig; Høst's »Polit. og Hist.« II. 241—42; Kbhøns Skilderi 1820, Nr. 21; Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 58. 1824. Febr. S. 3—34; Journ. complém. du Dict. des Sc. méd. T. 19. 1824. Cah. 73. Juil. p. 38—46).

Freundschaftlicher Besuch auf der Armen-Colonie Frederiksgade, Sonntag d. 28. Juli 1822. Als Manuscript. Copenhagen, 1822. 15 S. 8.

Historiske og chemiske Vidrag til Kundskab om enkelte Lægemedler af Slægten *Euphorbia*. Kbh. 1823. (Bibl. f. Læg. III. 1823. S. 292—96; »Dagen« 1823, Nr. 209; Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1823, S. 51—52). Paa Tydsk i Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 60. 1825. Apr. S. 3—47. (Jvfr. Trommsdorff's N. Journ. der Pharm. Bd. 20. St. 1. 1830. S. 9—30).

De abusu hydrargyri jam magis magisque incresecente, unde morbi et affectiones morbosae, syphiliticis persæpe similes, nascuntur. Prolusio annuntians scholas clinicas de morbo syphilitico autumnali et hyberno tempore habendas. Havnia, 1823, 31 pag. 4to. („Dagen“ 1823, Nr. 256; Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823, Novbr. u. Decbr. S. 516; Bibl. f. Læg. IV. 1824. S. 220—24; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 51. 1824. Febr. S. 112—14; Edinb. Journ. of med. Sc. Vol. 1. 1826, Apr. p. 384—85; Hæder Litt. der syphilit. Krankheiten, 1830, S. 145).

Nogle Efterretninger om Børnekopper, Krokopper og de formilbede Børnekopper; oplæst i Selskabet Nordia. Kbh. 1824, med 1 Tab. (Bibl. f. Læg. IV. 1824, S. 224—26; L. T. 1824, Nr. 45, af C. Otto; Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824. März u. Apr. S. 344—47, af Julius). Paa Tydskt: Beiträge zur Geschichte der Menschenpocken, Kuhpocken und modificirten Menschenpocken im Dänischen Staate. Mit Zusätzen des Verfassers aus dem Dänischen übersetzt. Copenhagen, 1824, nebst 2 Bl. Tabellen. (Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824, Mai u. Juni, S. 440—46 (af Julius); Pierer allg. medic. Annal. 1824, Novbr. S. 1498—1503; Hæders litt. Annal. der Heilk. Bd. 2. 1825, S. 67—72; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 53. 1825, S. 53—54; Ruß's und Casper's krit. Repertor. für Heilk. Bd. 8. 1825, S. 3. S. 417—23).

Overfigt over Medicinalvæsenet ved Land-Militair-Statens i Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holsteen og Lauenborg, samt Fremstilling af den i Aaret 1812 anordnede forandrede Indretning ved militair Syges Forsyning med Medicamenter. Kbh. 1825. (Bibl. f. Læg. VI. 1826, S. 299—304; Messenger franç. du Nord 1825, p. 571—72; Gerson's und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 11. 1826, Mai und Juni, S. 448—53, af Julius). Paa Tydskt: Uebersicht des Medicinalwesens der Dänischen Armee. Nebst einer Darstellung der im Jahre 1812 verordneten neuen Einrichtung wegen der Versorgung der Kranken des Militairs mit Arzneimitteln. Copenhagen, 1826 (1825). (Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 55. 1826, Januar, S. 55—68, jvfr. Kbhøns Skilderi 1826, Nr. 13, „Positivennen“ s. A. S. 676—78; Hæder's litt. Annal. der Heilk. Bd. 4. 1826, Januar, S. 112—19).

Om hensigtsmæssig Fornyelse af Læger- og Surgeermidlers Anvendelse i forskjellige Sygdomme. Kbh. 1827, 2 Bl. og 44 S. 8; cf i Boghandelen. („Hygæa“ 1827, S. 241—49, af C. Otto; Gerson's und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 13. 1827. März u. Apr. S. 336—37).

Om Fødemidler og Bespiisnings-Anstalter for Fattige, i offentlige Stiftelser, i Garnisoner og i Fængsler. Kbh. 1828, med 3 Tab. (Bibl. f. Læg. VIII. 136—38, af C. Otto; „Cyr“ III. 1828, S. 217—52; Kbhøns Skilderi 1828, Nr. 66; Wøst's Archiv, IX. 137—40).

Lægebidenskabelige Misceller. Første Hefte. Kbh. 1831, med 1 flannosgrapperet Plade. (indeholder: 1) Hvad har Militairvæsenet at iagttage i Pesttider, eller naar Pest og pestagtige Sygdomme, Cholera, og farlige Epidemier herfter? 2) Bemærkninger om Cholera-Syges Behandling, især for saavidt den skeer i Høspitaler. 3) Overfigt over de baade før, under, og efter Pest, samt Cholera- og andre Epidemier brugte og brugelige Forebyggelses-, Rensnings- og Siffrings-Midler og Med-

flaber, med praktiske Anmærkninger og Jagttagelser ved Anvendelsen. 4) Velsdighed som et høist virksomt, og vigtigt Middel i Pest, Cholera- og andre Epidemier. (M. f. T. VI. 560—71, af J. W. Mansa og S. M. Trier; Samlinger til Kunstskab om Cholera I. Nr. 11. S. 171—73; Bibl. f. Læger XV. 529; Pterer med. Zeit. 1832, Nr. 56, S. 893).

Kortfattet Anvisning til det en Familiefader har at iagttage naar Cholera nærmer sig, eller har begyndt at vise sig, enten i Staden, eller endog i hans egen Familiekrebs. Efter paalidelige og erfarne Lægers Skrifter og Meddelelser. (Som Manuskript for Benner). Kbh. 1831. 36 S. 8.

Kritisk Resultat af Jagttagelserne og Erfaringerne angaaende en i Aaret 1826 i en Deel af Nordtydskland og Neberlandene herskende Epidemic, af Mart. Wils. Plagge. Oversat og noget forkortet. Kbh. 1831.

Almindeligt Høspital i Kjøbenhavn, dets Indretning og Forfatning, Pengevesen, Legater, Historie etc. Kortelig beskrevet. Kbhvn. i September 1833. Med 5 Grundtegninger. (Hufelands Bibl. der prakt. Heil. Bd. 73. 1835. Mai. S. 237—41 (af Better); Bd. 75. 1836. Mai. S. 224—27 (Antikritik af Forf.) og S. 227—29 (Modbemærkning af Recensenten).

Forfkrifter til Syge-Mad og Læbske-Drikke. Af Henriette. Kbh. (Som Manuskript for Beninder). 1834. 24 S. 12mo.

Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Historie i Danmark og om de sidste herskende Koppe-Epidemier. Kbh. 1836, med 2 Tab. („Dagen“ 1836, Nr. 122; Berl. Tid. f. N. Nr. 119; Zeitschr. für Med. Bd. 2. 1836. Juli. S. 393—94; Schmidts Jahrb. d. Med. Bd. 16. 1837. Octbr. S. 121—23 (af M. von Schönberg); Brit. med. Review. Vol. 5. 1838. No. 9. Jan. P. 1. p. 207—10).

Udgav: C. E. Mangors Land-Apothek til Landmænds Nytte. Med de det 3die Dplag tilføiede Tillæg og Forbedringer af J. E. Løbe. Fjerde gjennemseede Dplag, med Fortale. Kbh. 1826. Femte Dplag, med Fortale. ibid. 1835.

Medudgiver af: „Nyt Bibliothek for Læger“ 3.—4. Bind. Kbh. 1818—20, og „Bibliothek for Læger“, 1.—3. Bind. ibid. 1821—23, samt 22.—28. Bd. I. S. ib. 1835—38. (Disse Tidsskrifter findes af ham: α) i „Nyt Bibl. f. Læg.“: Jagttagelser om Helsebædelsen af Skurv i Hovedet (Tinea capitis), I. 1814. S. 120—25; Efterretning om heldige Virkninger af Svovlsrøgning, anvendt som Fnatmiddel paa det almindelige Høspital, III. 1818. S. 154—60. (paa Svensk i Sv. Läk. Sällsk. Handl. Bd. 5. 1818, S. 209—15); Biographisk Omrids (Joh. Henr. Schönheider), IV. 1820. Indledning S. III.—XIV.; ogsaa særstilt. Kbh. 1820); — β) i „Bibliothek for Læger“: Udtog af C. W. Hufelands Forslag at anvende det destillerte Vand af Bittermandler isædelsfor Berliner Blaaafyre til medicinsk Brug, o. f. v., II. 1822. S. 72—89; Medicinsk Nyt i korte Meddelelser (1. Kolbt Vand mod Forstoppelse; 2. Tinctura Galbani imod Djensygdomme; 3. Magisterium Bismuthi imod Mavesygdomme; 4. Forgiftning med Hovederne af Papaver somniferum; 5. Liq. calcariæ oxymuriaticæ mod Hudsygdomme, sftb. S. 147—55. (Udtog i Gerson og Julius Magaz. der ausl. Heil. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 174—75); Om den saakaldte Hornste Fnatfalske, III. 1823. S. 211—14; Medicinsk Nyt i korte Meddelelser (1. Arteriotomie anvendt paa en apoplectisk Syg; 2. Oleum Valerianæ destillatum, et Middel imod Drm; 3. Anvendelse af Brækvitsteensafve ved Mania puerperalis; 4. Erfaringer

og Bemærkninger over Anvendelsen af Tjærebdamp hos Brykshyge), sftd. S. 297—307; *Chemiske og medicinske Bemærkninger om naturlige og ved Kunsten frembragte Mineral-Bande*; oplæste i det Kgl. medicinske Selskab d. 8. Septbr. 1833, XX, 1831, S. 1—36. (Udtag i Schmidts Jahrb. d. Med. Bd. 3. 1834. Aug. S. 136—37, af A. v. Schönberg); *Om Choleraen i Stockholm i Aaret 1834*, af E. G. Cederstiödt; efter det Svenske, XXIII, 1835, S. 462—79; *Et Tilfælde af Cyanose med aabent foramen ovale, Hul i septum ventriculorum og flere andre Abnormiteter*, XXV, 1836, S. 249—57. (Udtag i Schreud's wöchenl. Repertor. 1837, April, Nr. 69, og i Zeitschr. für d. ges. Medicin Bd. 5, S. 4. 1837, S. 514—15); *Översigt af de i Aaret 1836 paa almindeligt Høspitals medicinske Side behandlede Syge*, med kliniske Bemærkninger, XXVI, 1837, S. 373—453. (særskilt aftr. Kbh. u. A. (1837), 83 S. 8); *Besvarelse af Spørgsmaalet: Af hvilke Mangler lider Medicinen i vor Tid? Hvorvidt var det muligt at afhjælpe dem? og hvad have vi i denne Henseende at bemærke ved de medicinske Dannelses-Anstalter? af Burcharb-Eble*, oversat, XXVIII, 1838, S. 61—134. (særskilt aftr. under Tit.: *Om Manglerne ved den nuværende Lægevidenskab og Midlerne til at afhjælpe dem. Af Burcharb Eble*, oversat med Anmærkninger, Kbh. 1838); *Översigt af de paa almindeligt Høspital i 1832—34 behandlede Syge*, XX, 538; XXII, 315—17; *Syge-Antallet ved Kjøbenhavns Garnisons-Hospital 1833—1837*; *Fortegnelse over de Døde af forskellige Regimente og Corpser i A. 1834*; *Översigt over de ved Kbhvns Garnisons-Hospital i A. 1834—37 kasserede*; *over Antallet af de Syge i Stokhuset i A. 1835—37*; *over de i Garnisonshospitalet fra d. 15. Mai til 31. Decbr. 1835 behandlede Koppe-Patienter*; *Fortegnelse over de Døde ved Kjøbenhavns Garnisonshospital i A. 1835—37*; *Översigt over de fra d. 15de Mai til d. 15de Novbr. 1835 paa almindeligt Høspitals medicinske Afdeling behandlede Koppepatienter*; *Label over samtlige under Landmilitair-Etaten hørende og andre militaire Lægeposter*, i XX, XXII, XXIV., XXVI. og XXVIII. Bd.).

Ligeledes Medudgiver af: *Penia eller Blade for Stole-, Industrie-, Medicinal- og Forsørgelsesvæsen. For 1821*. Kbh. (Peri af ham: *Om Svovltrængnings Virkning mod Snat og andre Sygdomme, og de ved Kjøbenhavns Fattigvæsen dermed gjorte Forsøg*, S. 157—66).

3 *„Nyt Bibliothek for Physik“* (Om Midler imod Snat, som virke paa en mekanisk Maade, Bd. IX. (Bibl. Bd. 27). 1806. S. 2. S. 260—64).

3 *Frankenau's „Sundhedsstidende“* 1809 (Om hvor nødvendigt det er, at den militaire Underkirurg bedre end hidtil undervises om Lagemidlers Forbindelse og Sammenblanding med pharmaceutiske Haandgreb; ogsaa særskilt. Kbh. 1809. 16 S. 8., r. Bibl. f. Læger II. 1810. S. 225—30).

3 *„Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid“* (Forsøg anstillede med Tangaste, og om sammes Anvendelse som Soda, II. 159—63; *Om Tinastes Tilberedning*, sftd. S. 164—66; *Om Tilberedelsen af Bernsafran*, sftd. S. 193—200; *Om Forædling af Honning til en sukkeragtig Saft*, sftd. S. 280—85; *Roget om Thee og Thee-Surrogater*, sftd. S. 414—40. (ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1815. 29 S. 8; jvfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 83); *Om kunstlig Spermacet eller Fedtvox*, sftd. S. 453—63).

3 *„Dagsposten“* (Om den dyrkede Magnetisme, 1816, Nr. 233—40, d. 27de Septbr. til d. 5te October).

3 Høst's „Chronos“ (Om Stjernetyderkunstens Stjæbne i Danmark, og især denne Kunsts Medvirkning til Frygten for Tyrkerne, i H. I. 1822. S. 1—23; ogsaa særffilt aftr.; jvfr. „Statshvenden“ 1822, Nr. 15, 16, af G. L. Baden; Nr. 17, af Wendt; Nr. 18, af Baden).

3 „*Sv. Läk. Sällsk. Årsberättelser för 1816*“ (Erfarenhet af Gallée's metod att behandla skabb med rökning af svafvel, S. 28—29 (meddeelt af Mund af Rosenfjöld), jvfr. sftd. S. 108); Behandling af invetererade veneriska sår med mercurius præcipitatus ruber, sftd. S. 29—31 (meddeelt af Mund af Rosenfjöld), jvfr. sftd. S. 107—8).

3 „*Acta Reg. Societatis med. Hafniensis*“ (Analysis chemica radice cucubali viscosi cum paucis adjectis observationibus, Vol. V. (Acta nova vol. I.) 1818. p. 142—59; Nonnullæ observationes de usu medico radice cucubali viscosi, *ibid.* p. 160—68. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122); Summa curationis venereo morbo graviter affectorum, qui ad unum omnes ope mercurii præcipitati rubri sunt sanati, continens spatium triennii et sumpta e diariis ægrotantium in Nosocomii urbis Havniæ communis parte medica, *ibid.* p. 282—85. (Bibl. f. Læg. anf. Et. S. 124; Hæder Litt. der syphilit. Krankh. 1830, S. 103); Historia scirrhi cardiæ, dissectione cadaveris illustrati, *ibid.* p. 286—91. (Bibl. f. Læg. anf. Et. S. 124—25); Tres historiæ intusceptionis intestinorum, una cum sectionibus cadaverum, Vol. VI. (Acta nova vol. 2.) 1821. p. 73—87. (L. T. 1825, S. 154—55, af E. Otto); De insidiosa mesenterii inflammatione sub ætate puerili, *ibid.* p. 88—99. (Bibl. f. Læg. II. 1822, S. 128; L. T. 1825, S. 155—57, af E. Otto).

3 Otto's „*Ny Hygæa*“ (Nyt Middel mod Blodgang, I. 67; Oplysninger (angaende Koppe-Epidemien), III. 163—65; Chlorinkalken, et af de fortrinligste Midler til at rense stet Luft og bevare for Ferraadnelsen, VI. 423—28. (Udtag i Hæder's Annal. d. Heilk. Bd. 7. 1827. Jan. S. 73); Silberedelsen og Anvendelsen af et stærkt blæretækkende Middel, VII. 152—53 (og derfra i Gerson's u. Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. XI. 1826. Mai u. Juni S. 550—51, af Julius); Synoptisk Tabel over physiske, chemiske, medicinske og giftige Egenskaber hos umiddelbare vegetabiliske Grundstoffer og hos nyligen opdagede Alcalier, af Julia Fontanelle. Oversat fra det Engelske og forøget med de nyeste opdagede Alcaloider, sftd. S. 385—405; Bidrag til meteorologiske Bemærkninger, især over den Indflydelse, Vindene i vort Climaat have som Sygdoms-Ursager, VIII. 79—101, med 1 Tab.).

3 Sammes „*Hygæa*“ (Erfaringer og Bemærkninger med Hensyn paa Prof. Dzondis ny Behandling af Syphilis, 1827. S. 1—48. (Udtag i „*Cyr*“ II. 1827. S. 179—82; Hæder's Litt. der syphilit. Krankh. 1830, S. 202; Ferrussac Bullet. des sc. méd. 1827, Septbr.; Casper's krit. Repertor. der Heilk. Bd. 18. 1828. S. 3. S. 360—61, og derfra i Summar. der Medic. 1828, Bd. I. S. 421); Praktiske Bemærkninger om den nyere Behandling af Syphilis uden Mercur, sftd. S. 358—89. (Bullet. des sc. méd. 1828. Novbr.; Håndskub, die syphilitisch. Krankheitsformen, 1830).

3 Froberg's „*Notizen aus der Natur- und Heilkunde*“ (Nachricht von einem ungewöhnlich dicken Hirnschädel, Bd. III. 1823. Nr. 21. (Nr. 65), S. 327—31; Triumfetta simitriloba gegen Ruhr, Bd. V. 1823. Nr. 11. (Nr. 99). Septbr. S. 176; Ein calculus urinarius in der vagina uteri, Bd. XII. 1825. Nr. 17. (Nr. 259). Decbr. S. 263—71, nebst Abbild. Tab. I. Fig. 10).

3 *»Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn»* (Det medicinsk-chirurgiske Studium i forskjellige Stater; oplyst i en Række af Breve, 1826, Nr. 75. 76. 79. 82. 83. 84. 85. 88. 89. 92. 93. 94; En dansk Reisesendes Meddelelser om Medicinalpolitik, God, dædigheds-Stiftelser, Jængsler, 1827, Nr. 92. 94. 96. 98. 100. 101. 102; særskilt aftr. med Titel: Meddelelser om Anstalter for Affindige i Lybssland og Danmark. 3 Breve til en Ven. Kbh. 1827, med 1 Tab. (Bibl. for Læger VIII. 131—35, af E. Otto; Gersons und Julius's Magaz. der außl. Heilk. Bd. 15. 1828. Juli und Aug. S. 45—49, og derfra i Summar. der Medic. 1828. Bd. 3. S. 5 (Daarcanstalten paa Bidstrupgaard ved Roskilde); Friedrich, Magaz. der Seelenk. S. 3. 1830. S. 134 (Daarcanstalten paa Bidstrup); Revue encyclop. 1831, June, af D. Melbola; Om Anstalterne for Affindige i Storbritannien (af Forriey's Notizen Nr. 427. Marts 1828, Nr. 9), 1828, Nr. 32; Om Anstalter for Fattige i England i Sygdoms Tilfælde (udtogviis af the London medical review, Vol. IV. Febr. 1827, p. 177), s. A. Nr. 39; Om Fødemidler for Menigmand, s. A. Nr. 43. 44; Bidrag til Kundskab om giftige Gift, Hummer, Reier, etc., s. A. Nr. 61; Breve om Fattigvæsen, milde Stiftelser, Hospitaller, alt med Hensyn til Fædrenelandet, s. A. Nr. 85. 86. 87. 92. 93. 95. (Særskilt aftrykt, med Fortsættelse til Frederik IV's Tid, under Titel: Bidrag til Fattigvæsenets Historie. Første Hefte. Kbh. 1829. 6 & 100 S. 8., men ikke i Boghandelen; jvfr. Høst's *»Nordisches Museum»* S. 1. 1829. S. 73—74); Om den lægevidenskabelige Dannelse i England (af Zehnsøns med. chir. Review Vol. 1828. p. 379), 1829, Nr. 45).

3 A. Henke's *»Zeitschrift für Staatsarzneikunde»* (Verzeichniß der Uetraucten, Geborenen und Gestorbenen in der Kgl. Residensstadt Copenhagen, nach den in der Kgl. Polizeikammer geschehenen Anmeldungen, Bd. XI. 1826. S. 2. S. 467—68; Uebersicht des Ab- und Zuganges in den wichtigsten Kranken-Hospitälern Copenhagens, sftd. S. 469—70; Copenhagens Volkszähl, Bd. XII. 1826. S. 3. S. 216—22; Geschichte eines kurz dauernden Anfalls von Manie, durch Unterdrückung des Monatsflusses veranlaßt, (nach dem Dän. Aufsatze in der jurist. Zeitschr. Forsete von J. M. Lange 1823), Bd. XIV. 1827. S. 3. S. 134—64; Das Königl. Institut für Blinde in Copenhagen, (nach Thaarup's Dänischer Beschreibung 1827), sftd. S. 226—30; Peter Nielsen in Slagelse, der Mörder seiner vier von ihm zärtlich geliebten Kinder. Nebst einigen Bemerkungen über die Zurechnungsfähigkeit des Mörders, von J. B. Neergaard und A. S. Dersted, Bd. XVI. 1828. S. 3. S. 69—96; Medicinisch-polizeiliche Miscellen (medic. statistische Nachrichten) aus Dänemark, sftd. S. 97—99, nebst 1 Tab.; Die Mörderin ihrer geliebten Tochter, die auch ihre Enkelinn ermorden will, (aus N. L. Bengon's Criminalhistorier. Kbh. 1827), sftd. S. 217—25; Fortsetzung der Bekanntmachungen rücksichtlich des Medicinalwesens in Dänemark, Bd. XXII. 1831. S. 4. S. 450—70, Ergänzgsb. XV. 1831. S. 288—301. (Uddrag i Summar. der Medic. Bd. I. 1832. S. 105); Hrn. Prof. Klose's Beitrag zur Geschichte des Medicinalwesens des 14ten Jahrhunderts. (Ergänzgsb. 13. S. 312—18) betreffend, Bd. XXIV. 1832. S. 4. S. 412—15. (Uddrag i Bluff Leistung. der Medic. i. J. 1832. S. 41).

3 *»Dagen»* (Mogle Artikler angaaende det chirurgiske Academi, 1826, Nr. 32. 50. 61. 68. 80. (jvfr. sftd. Nr. 37. 62); Authentiske Esterretninger om Homöopathiens Stifter Hahnemann; uddraget af Berliner Wochenchrift für Heilkunde d. 7. u. 31. Mai, i Aarg. 1833, Nr. 181; Om den sandsynlige Levetid i den lægevidenskabelige Stand; uddraget af samme Blad 1834, Nr. 1, i Aarg. 1834, Nr. 75).

3 „Politie-Bennen“ (Et Par patriotiske Tanker til høiere Eftertanke, 1826, Nr. 528, d. 11. Febr. S. 94—96; Et Par Ord til Suum cuique, 1827, S. 708—9).

Nogle Artikler om Homøopathie, i forskjellige Dagblade.

Betydelig Andeel i: *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøjeste Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæsen. Kbh. 1813. Paa Tydsk. Copenh. 1814. Med nyt Titelblad. *ibid.* 1818. (r. Allg. medic. Annalen 1819, Juli, S. 951).

Bemærkninger i J. K. Høst's Oversættelse af Struves Syggetabel. Kbh. 1810.

Flere, fordetmeste latiniske Gravskrifter, f. Ex. over Hospitalslæge Jacobsen († 2° 1808) i Abt. Compt. Efterretn. 1808, *vsfr.* „Penia“ 1808, S. 100; over Prof. Giesemann, *sftd.* 1819, d. 14. Febr.; over Livschirurg Joh. Chr. Bødenick, i Statstidende, 1818, Nr. 130; over Amiralitetschirurg Falkenthal, i „Dagen“ 1820, Nr. 163. — Forskjellige latiniske, danske, plattyske og tydske Lejligheidsdigte, saasom ved Thorbaldsens Afreise, i Høst's „Morgenblad“ 1819, Nr. 51, S. 204; ved Regentens 2den Jubelfest, i den 1823 i denne Anledning udgivne Samling af Sange, S. 22—23; samt andre poetiske Bidrag i Høst's „Morgenblad“ 1819, Nr. 50, Riinges „Dana“ 1820, og E. Beyers „Gefion“ for 1826, S. 193.

Det i Heinsius's Wörterlexicon Bd. 5. 1817. S. 607, under Forfatterens Navn anførte Skrift: Versuch einer chemischen Pflanzenphysiologie. Copenhagen, bei Boummer. 1814. 8, eksisterer vel som Manuskript, men er ikke bleven trykt.

Verdelin (Carl), Søn af Redenansførte; er Urtekræmmer i Kjøbenhavn.

Sex Romanzer. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 173).

Verdelin (Johannes Nicolai), Urtekræmmer i Kjøbenhavn. † 26de April 1849. (*vsfr.* Berl. Tid. 1849, Nr. 105; 107, Tillæg).

Udgav: Hvor og Løjer, en Samling af Fortællinger, Stuespil, Digte, Anekdoter, Vatterligheder o. s. v. (Et Ugeskrift forlagt af Vefeselskabet til Falckes Fornøielse). Kbh. 1812.

3 „Nyeste Skilberie af Kjøbenhavn“ (Hvad Fornuft duer til, 1811, Nr. 47; Efterretning om en brændselbesparende Kogemaskine, istedet for de nu brugelige Løvendstjebler, 1817, Nr. 68).

Werfel (Johan), f. 1764 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Opvarter hos en Tracteur Winther; var i Arene 1780—90 ansat paa Theaterinspectorens, Justitsraad Lassens Comptoir, først som Volontair, siden som Copiist, privatiserede siden og boede i mange Aar i Hirschholm, hvor han var Forligelsescommisair, og fra d. 26de April 1818 til November 1821 Postmester. † i Juni 1831*).

*) Blev 1821 angiven at skulle være død; men Efterretningen var falsk; han opholdt sig siden den Tid i Smug i Kjøbenhavn, hvor han skrev og oversatte en del, der gaar under Andres Navn.

Faramonds Familiehistorie i Breve. Oversat. I.—IV. Deel. Kbh. 1786—87. — Campes Revisions-Værk, det hele Skole- og Opdragelsesvæsen angaaende. Udarbejdet ved et Selskab af practiske Opdragere i Lydskland og oversat til det danske Publicums Brug. I.—XVIII. Deel. *ibid.* 1789—1806. 1ste Deels 2det Dpl. (Heraf findes særskilt: Emil eller om Opdragelsen af J. J. Rousseau. Oversat af Franck og udgivet med Lydsklands Opdragelses Revisorers og endel danske Anmærkninger. I.—6. Deel. Kbh. 1795—99; 1805—6. — Værket r. L. E. 1796, Nr. 46; 1800, Nr. 48, 49; 1805, Nr. 42, 43; Effarbs krit. og antifr. Journ. I. 284—305; II. 1. 10—32; *Annalen d. neuesten theol. Literatur* 1797, 24 Woche; *Hønns Haandbog* 1827, S. 50). — *Mariteter*, et Værk efterladt af Degnen til Nummelsberg. I.—II. Deel. Overs. *ibid.* 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 47; 1790, Nr. 21; *Krit. o. Antifr.* 1790, Nr. 9 og 19). — *Historisk Bibliothek for alle Stænder*. I.—IV. Bd. *ibid.* 1790 o. følg. (L. E. 1790, Nr. 10; *Krit. o. Antifr.* S. IX. Nr. 1). — *Fri Oversættelse af Grecourts Skrifter*, Nr. 1—9. *ibid.* (1793). 114 S. [Mere udkom ikke; Regjeringen skal underhaanden have kjøbt Oplaget]. (L. E. 1795, Nr. 26, S. 412—13; „*Den danske Tilfuer*“ 1793, S. 501 og S. 750—51). — *Ugeblad for Borgere*. I.—4. Hefte. *ibid.* 1793—94. — *Magazin for vorne Folk*. (udkom nummerviis). *ibid.* 1793. (L. E. 1795, S. 478). — *Recension over (Klingbergs) Quid Juris*. *ibid.* 1794. — *Anmærkninger ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbestyreren*. *ib. eod.* — *Folke-Fienden*. Et Ugeblad. 1ste Aarg. Nr. 1—52; 2den Aarg. Nr. 1—10. *ibid.* 1795. (Nr. 1—26, trykte 1794. Formebest nogle i de 4 første Nummere af dette Ugeblad og i de tvende næstforegaaende Pjecer indrykkede Besværligheder imod Theaterdirecturen, Gehejmeraad Grev Ahlefeld blev Forfatteren ved Dom tilfunden at betale 1000 Rdr. (jvfr. *Døds Intelligentsblade* 1797, S. 348 og 448; *Collegialtid.* 1798, Nr. 6. *Processacterne* forefindes i bemeldte Ugeblad). — *Veiledning for Ungdommen til at lære det danske Sprog*. *ibid.* 1794. (Siden indført i *Brevbogen*). 2det Dpl. 1798. (*Wadens Univers. Journ.* II. 179—81; *Krit. o. Antifr.* 1795, Nr. 46; L. E. 1796, Nr. 10. 27; jvfr. *Døds Intelligentsbl.* 1797, S. 94—96). — *Dansk Brevbog*, indeholdende (den nysnævnte) *Veiledning til at lære det danske Sprog*; *Familie-Venskabs-etc. Breve*; *Regler for det Udvortes i Breve o. s. v.* *ibid.* 1795, 2det Dpl. 1799, 3die Dpl. 1803. 4de forbedrede Dpl. 1814. (*Krit. o. Antifr.* 1795, Nr. 29; L. E. 1796, Nr. 27). (I 1850 udkom: *Dansk Brevbog efter Werfel*, med juridiske Formularer og Forklaring over henved 4000 i det danske Skrift- og Dmgangsprog hyppigst forekommende fremmede Ord. Kbh.). — *Huslands Kunst at forlange det menneskelige Liv*. Overs. *ibid.* 1797. (L. E. 1797, Nr. 29. I *Anledning af denne Recension* udgav Overs. et Blad, jvfr. *Døds Intelligentsbl.* 1797, S. 18). 2det Oplag, med *Anmærkninger af J. E. Løve*. *ib.* 1799. — *Dansk Grammatika tilligemed Anviisning til Forstands- og Sukommelsesøvelser*, samt en *Fortegnelse over Ord*, der skrives og udtales eens eller næsten eens, men ere forskellige i *Bemærkelsen*, og en *Samling af Synonymer*. *ib.* 1798. — *Tillæg til Diderichsens Magazin for Næringsstanden*. I.—IV. Bind. *ib.* 1798—1801. (L. E. 1802, Nr. 19), samt *Nyt Tillæg til dette Magazin*. I.—III. Bd. *ib.* 1801—3. (Med særskilte *Titelblade* indbefattes under denne almene *Bemærkelse*: *Ny Farvebog for Fruentimmer*, hvorefter man kan farve saavel alle Slags *Waar*, som alt *Linned*, *Albent*, *Silke* og *Bomuldskoi* i de skjønneste *Couleurer* og dertil betjene sig af mange indenlandske *Farvematerialier*, tilligemed en *Anviisning til at tage Pletter af Klæder og Løier*; *uddraget af de bedste og nyeste Skrifter om Farve-*

konsten. ib. 1800; — Fiskerbog eller Anvisning til at fiske til Huusbrug og til sin Fornøielse med Garn, Kroge, Ruser og Hænderne, forskaffe sig de tjenligste Madninger og Føder, fede og forbedre Fiskene, saavel som og en stor Deel Fiskekonster, ved hvis Anvendelse man ikke allene kan fange Gist i Mængde, men skaffe sig mangen en fornøielig Time, skreven af Elstere af Fisserie og Krebsfangst af J. B. Meisner. Dversf. ib. 1801; — Jagtbog, efter Jester. ib. eod.; — Duebog, eller Anvisning til at behandle og opdræde Duer og til at kjende Ducarterne, deres Egenstaber, Sygdomme og Nytte. Dversf. ib. 1803. — Endvidere har man taget de 6 første Blade af Farvebogen, og forsynet dem med Titel af Plettebog o. s. v.). — Erfaringskole for alle dem, der elske Livet, Helbrede og deres Tilfredshed. I.—III. Deel. Dversf. ibid. 1799—1800. — Practisk fransk Grammatik, hvorved man paa en ny og meget let Maade, i kort Tid grundigen kan lære sig selv dette Sprog, af J. B. Meidinger. Dversfat efter den syttende Udgave. ib. 1799. Anden forbedrede danske Original-Udgave. 1801. 3die Dpl. 1809. (L. E. 1802, Nr. 27. 29. 30, af J. R. Høst; 1808, Nr. 16, af M. Sagerup). — Menneskets indbyrdes Forhold eller Beskrivelse over Konster og Haandværker, af Funke, oversf. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 11). — Campes Robinson der yngre, en ny tydsk Læsebog, gjenemset af C. G. Reiser og forsynet med dansk Oversættelse af de væsentligste Ord og Talemaader ved J. Werfel. ibid. eod. *Le nouveau Robinson pour servir à l'amusement & à l'instruction des enfans*, med en fuldstændig Ordbog over de i Bogen forekommende Ord og Talemaader af J. Werfel. ib. 1802. (L. E. 1808, Nr. 16). — Agathon's Historie af C. M. Wieland. Dversf. I.—III. Deel. ib. 1800—3. (L. E. 1801, Nr. 6). — Religion for hver Mand, en Bog for vore Alder af L. H. Jacobs. Dversf. ib. 1800. (L. E. 1801, Nr. 17, af P. E. Müller). — Suzettes Medgift, eller Madame de Seuneterres Historie skreven af hende selv. Dversfat af Fransk. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 9). — Bibelske Historier for Ungdommen, uddragne af det gamle og nye Testamente. ib. 1801. 2det Dpl. 1809. — Funke's Exempler i Regnekunsten for Pigebørn, som allerede have nogen Vidske, oversatte. ib. 1801. — Fransk Grammatica, ved Hilmar Curas. Gjennemset, rettet og forandret. ib. 1801. (L. E. 1808, Nr. 15). — Anvisning til at regne i Hovedet. ib. eod. — Reisen til Kjøbenhavn. En komisk Roman, udarbejdet efter Knigge. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 37, jvfr. Nr. 40; Hall. Allg. L. Z. 1806, Juni, S. 432). — Efterretning om de danske vestindiske Øers St. Croix, St. Thomas og St. Jans Indtagelse af den engelske Flaade, tilligemed en Beskrivelse over disse Øer, deres Beliggenhed, Størrelse, Folkemængde, Indbyggere, Dyrkning, Avling, Udførsel, Beskyrelse og den danske Regjerings Indkomster af samme. ib. eod. — Nyeste Samling af gymnastiske Lege, Selskabslege og Julelege, efter Gutschmuth's. ib. eod. 3die Dpl. 1812. 4de Dpl. 12mo. — Aaret 1801, det første og følgerigeste i det nittende Aarhundrede. Dversfat. ib. 1802. (»Dagen« 1803, Nr. 16). — Bonapartes Liv og Levnet fra hans Fødsel til Freden med England, af J. N. W. Bach. Dversf. ib. eod. (»Dø's« Bidr. til Kundsk. om Mennesker og Bøger, S. 184—88). — Allegorisk Haandbog eller alfabetafisk Beskrivelse over de Allegorier, der bruges til at forestille Tanker, Handlinger og Begivenheder, paa Tegninger, Malerier og Decorationer, af R. W. Ramler. Dversf. ib. eod. — Mærkværdige Anecdoter om Keiserinde Catharina den Anden, Keiser Paul den Første, Keiser Alexander og de fornemste Personer ved deres Hof. Dversf. af Fransk. ib. eod. — Kortfattet Udtog af Geographien for de første Begyndere. ib. eod. 2det Dpl.

1815. 3die Dpl. 1816. — Kort Jordbeskrivelse for Ungdommen. Et Udtog af Gasparis Lærebog i Jordbeskrivelsen. ib. 1802. Anden rettede og forbedrede Udgave. 1805. — Historie og Geographie til Underviisning i Pigeskoler. Efter C. P. Funke. ibid. 1802. (L. E. 1810, Nr. 9). — E. v. Jones enkelte og dobbelte Bogholderie, overs. ib. eod. 4to. — Lærebog for Pigeskoler og Underviisning i de Vidensfæber og Færdigheder, der ere nødvendigt for velopdragne Fruentimmer, af C. P. Funke. Oversat. 1.—2. Deel. ibid. 1802—3. — Almindelig Verdenshistorie for Ungdommen, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Udarbejdet efter J. A. Remer og J. M. Schröckh. 1.—3. Afdeling. ib. 1802—5. (L. E. 1810, Nr. 13, af J. Møller). — Theoretisk og praktisk dansk Grammatik for Fruentimmer, tilligemed Stiløveiser og Breve for Fruentimmer. ib. 1803. — Nyeste Billed=ABC og Læsebog for Børn, af C. P. Funke. Oversat med 28 Kob. ib. eod. — Læsebog for Borgereskoler af C. P. Funke. Andet forbedrede Dplag, 1.—2. D. ib. eod. 3die forbedrede Dpl. 1.—2. Deel, 1816. 4de Dpl. 1.—2. Deel. 1822—24. — Sæd elære for Ungdommen i Exempler, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Af C. P. Funke. Oversat. ib. 1803. — Bondephilosophie, indeholdende en Samling af virkelige Tilbragelser, som formeest Landalmuens Ubundenhed have havt de skadeligste Følger. Skreven til at befordre Overtroens og skadelige Fordommes Udryddelse hos Landalmuen. Oversat. ib. eod. — Kort, men fuldstændig Anviisning til at tilberede og male med Melkefarve, af Cadet de Beaux. Overs. ib. eod. — Forberedende Spøisler til Dybtælle hos Ungdommen, af J. G. Sulzer. I.—II. Deel. 2det Dpl. overs. ib. 1803—4. — De mærkværdigste Begivenheder i det attende Aarhundrede om alle de Krige, Revolutioner, Jordstjælv og andre mærkværdige Begivenheder, som ere forefaldne i dette Aarhundrede. En nyttig og underholdende Bog for Borgeren og Landmanden. Oversat. I.—III. Deel. ib. 1803—4. (Af 3die Deel er særskilt afr.: Den franske Revolutions Historie, indeholdende Efterretning om alle Krige og Tilbragelser i og udenfor Frankrige fra Revolutionens Begyndelse indtil Buonapartes Tronbestigelse som Keiser. Oversat af Tybft. ib. 1804). — Brevbog for Fruentimmer, med et Anhang af Formularer til Ansøgninger etc. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 18). — Fædrelandets Historie, udarbejdet efter Suhms Plan. ib. eod. — Gallettis Lærebog i den gamle Historie. Overs. ib. eod. — Guido von Sohnsdom, eller menneskelige Svagheder forenede med et godt Hjerte, af Gustav Schilling. Oversat efter den tredje Udgave. I.—IV. Deel. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 34). — Johan Ferdinand Hammerle eller Schinderferl, en fielden Forbryder, af C. P. Spiess. Overs. ib. eod. — Juridisk Haandbog for Kjøbmænd og Handelslende eller Udtog af de vigtigste Love og Forordninger, der ere udfomne saavel Handelen i Danmark og Norge, som paa Ostindien, China, Vestindien, Guinea, Grønland, Færøerne, Island, Fimmærken og Handelen i Almindelighed vedkommende; saa og Udtog af de vigtigste Handelsoctroyer, Conventioner, Tractater og Laugsartikler for Handelslende. ib. eod. Anden Deel. ib. 1807. — Greven og hans Hjerte. En comiss Roman. Overs. af Tybft ved H. C. Graulund og J. Werfel. Firdesica 1805. (L. E. 1806, Nr. 9). — Tybft og dansk Grammatica eller Anviisning til at lære det tydske Sprog, udarbejdet efter Feinius til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Kbh. 1805. — Carl Fr. Thiemes Gutmann oder der Sächsische Kinderfreund, ein Lesebuch für Bürger- und Landschulen. Mit einem Deutsch-Dänischen Wörterbuch von J. Werfel. Kopenh. 1806. (Den Tybft-danske Ordbog

ogſaa færffilt. ib. eod.). — Brevbog for Skoler paa Landet og i Provindserne. Udarbejdet efter J. C. F. Baumgarten. ibid. 1806. (L. E. 1808, Nr. 18). — Den unge Konſtner og Haandværker. ib. 1809. — Kort danſk Sproglaere for Skoler og dem, der nyde Huusunderviſning. ib. 1811. — Ny franſk Læſebog. ibid. 1812. (L. E. 1813, S. 111—12.). — Veiledning til Kundſkab om Landbruget i Belgien eller de forrige øſterrigſke Nederlande af J. N. Schurz; under Opſyn af Oberſte A. von Falkenſtiold, overſat. Førſte Bind. ibid. eod. — Skriften Moſes og Jeſus og dets Overſætters Thomas Thaarups Forerindring, for Sandhedens Underſøgelseshol. ibid. 1813. (L. E. 1813, S. 492). — Farvebog for Fruentimmer, eller Anviſning til at farve alle Modfarver og andre ſjonne Farver paa Bomuld, Uld, Manchester, Nanquin, Linned og Silke, aftrække de gamle Farver af brugte Klæder, Tørklæder, Garn og deſlige, blege Bomulds-garn, trykke Border og Blomſterfrandre paa Tørklæder, Kioler o. ſ. v., opriſſe Couleurerne paa Cattuner, af-tage Pletter af Klæde, Kløiel, Silke, m. m., og endeligen at vaske Linned uden Søbe, Røgning eller Gnidning, af G. W. Hölterhof. Overſat. ibid. eod.

Armenianeren, eller den forreſte Intrigues Geier over Fornuften. En Hiſtorie udbragen af Greven af D*’s Papirer ved Frederich Schiller. Overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1814. (L. E. 1814, S. 494—96).

Raphael eller det ſtulle Liv af Auguſt Lafontaine. Overſat. Kbh. 1814. (L. E. 1814, Nr. 48).

Beſkrivelse over Pommern og Rügen. Kbh. 1814.

De mærkværdige Aar 1813 og 1814, eller de Allieredes Feldttoge fornemmelig under Kronprindsen af Sverrig, ogſaa i Hertugdømmene Holſten og Sleſvig, indtil Fredsſlutningen mellem Danmark og Sverrig. Overſat. Kbh. 1815. (L. E. 1815, Nr. 9).

Familien Reubek, eller det menneſkelige Hiertes Forbildeler. Et Sideslyfte til Lafontaines Familiehiſtorier. I.—II. Deel. Overſat. Kbh. 1816—17.

Lykken bedre end Forſtanden; og Moder og Datter hinandens Ki-valinder. To originale Fortællinger. Kbh. 1823. (o. m. L. Original Nytaarsgave for 1823. Kbh.)

Han har endvidere overſat: Meiſners Dialoger og Fortællinger, 1ſte Deel; Herfort og Klare, 1ſte Deel; Din Opdagelſen af falſke Bancoſedler og Prindsen af Salm-Ryburgs Feſtelle.

Udgiver af: Nyſte Skilderie af Kjøbenhavn, fra d. 17. Octbr. 1803 til d. 27. Jan. 1810, Kbh. 8vo & 4to. (ſjfr. Engelſtofts og Møllers Hiſt. Calendar. I. 1814, S. 35, og Art. S. Soldin, S. 194).

Redacteur af: Aftenpoſten, fra 1803 indtil 1809, Nr. 4, og af: Kjøbenhavns ny Aftenpoſt, 1819. 4to.

Medudgiver (med Brødrene C. og J. M. Herſ) af: Det muntre Bibliothek for begge Kjøen. Kbh. 1784—86. (L. E. 1784, Nr. 37; 1786, Nr. 16).

Udgav: *La Morale enseignée par l'exemple*, ouvrage composé pour l'instruction de la jeunesse, par C. Z. avec un vocabulaire par J. Werfel. Coph. 1804, og: *Le petite Grandison*, par Mr. Berquin, avec un vocabulaire par J. Werfel. Coph. 1805.

3 „Physikalisk, oeconomic og medico-chirurg. Bibliothek“ (Anmærninger angaaende de arabiske Heste i Ørtenen, udbraget af Mémoires sur l'Égypte, i XVIII. 237—44; Bidrag til Historien om de nordamericanse Landodpagere, oversat, sst. S. 245—52).

3 „Aftenposten“ 1790, Nr. 9 findes: Den uventede Høitid, Lysspil paa Vers d. 29de Januar 1790, undertegnet 3**** B*****; muligt af Werfel.

Endnu maa bemærkes, at adskillige af de anførte Producter ikke ere af ham, men at han kun har laant sit Navn dertil.

Bergmann (Peter Christian Frederik), f. d. 3die Novbr. 1804, ældste Søn af Niels Henrik Bergemann, Tegnelærer og Malermester i Kjøbenhavn (f. 1° 1772, † 1° 1826), og Kirstine Marie Mørch (f. 2° 1778, yngste Datter af Møller Otto Mørch i Allsted og Maren Klocker); var først Tegnelærer i Kjøbenhavn; derefter Malermester i Christiania. * 2° 1841 Amalie Huscher (f. 1° 1807).

Kjolen paa Vandring, eller Jøden som Underofficer. Original Baudeville. Kbh. 1828. — Kroepegien, eller Abbedie-Ruinerne. Originalt Drama i 3 Acter. ibid. 1831.

5 Sange i: Sangbog for Selskabet „Danst, dramatisk Broderskab“. Kbh. 1830.

Werlauff (Erich Christian), f. i Kjøbenhavn d. 2den Juli 1781, af Forældrene: Coffardi-Capitain Jens Werlauff (en Præstesøn fra Nordlandene, f. 1746 paa Gaarden Nord-Øjersøen i Røds Præstegjæld, * 1° 1780, † 2° 1786 paa en Rejse fra Ostindien) og Wilhelmine Frederike Wirth (f. 1745, † 7° 1804, en Datter af Dr. med. Tobias Wirth, Landphysicus i Sjælland (f. Nyerups Litt. Lex.), og Sophie Marie Garde); fød privat Underviisning af H. C. Flemmer († som Sognepræst i Stillinge) og afgik til Universitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, og tog i December 1802 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis, men uden heraf at gjøre videre Brug; vandt 1800 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udfatte historiske Priisopgave: „At bestemme det Charakteristiske i de nordiske Folks Maade at fegte og føre Krig paa, og opgive de Slutninger, hvilke deraf kunne drages“ (jvfr. Badens Univerf. Journ. VIII. S. 9); antoges 1800 som Custos ved det store Kongelige Bibliotheks Læsesal; blev d. 1ste Novbr. 1805 anden Bibliothek-Secretair ved samme Bibliothek; erholdt d. 1ste Maj 1807 det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Afhandling „om Hestekjøds Brug til Føde i det gamle Norden“; disputerede d. 9de Juli 1808

for den philosophiske Doctorgrad, og holdt fra Vintersemestret s. A. offentlige Forelæsninger, først over den Norske, siden over enkelte andre Dele af den nordiske Historie; vant i Begyndelsen af Aaret 1809, i Forening med Prof. Nyerup, Prisen for en Afhandling over den af Greve Danneviold-Samsøe, under 12te Febr. 1807 fremsatte Priisopgave: „en historisk Bearbejdelse af samtlige Efterretninger Samsøes gamle og nyere Historie indtil 1675 angaaende m. m.“; blev d. 15de August 1810 ansat som Adjunct ved Kjøbenhavns Universitet, for især at dyrke og foredrage den nordiske Historie og Oldsager, og deeltog fra næste Aar af i Examinationen; d. 9de Novbr. s. A. Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring (berfra i Raade entlediget $\frac{1}{2}$ 1849); d. 24de Februar 1812 Professor extraordinarius, for især at foredrage den nordiske Historie og Oldsager; d. 21de August s. A. Medlem af den Arnæ-Magnæanske Commission (og efter P. E. Müllers Udnævnelse til Biskop i A. 1830 Ephorus for Legatet); d. 1ste Juli 1814 første Bibliothek-Secretair; tilkjendtes d. 7de Juni 1817 den første Præmie for en Afhandling til Besvarelse af en i Efteraaret 1815 (af Etatsraad J. Brennum Scavenius) udsat Priisopgave angaaende det danske Sprogs Skjebne i Hertugdømmet Slesvig m. v. (jvfr. L. L. 1817, S. 366—68); blev d. 2den Septbr. 1818 virkelig Justitsraad; d. 29de Novbr. 1823 Bibliothekar ved det store Kongl. Bibliothek; d. 22de Januar 1828 Professor ordinarius ved Universitetet og Assessor (samt Secretair indtil $\frac{1}{7}$ 1829) i Consistoriet; d. 1ste Novbr. s. A. Ridder af Danebroge; d. 15de April 1829 Overbibliothekar med virkelig Etatsraads Rang; d. 31te Maj 1834 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; var Universitetets Rector 1836—37, og indviede i denne Egenstaaelse den ny Universitetsbygning med en dansk Tale d. 13de Octbr. 1836 (jvfr. Selmers Akad. Tid. IV. S. 120—25); deeltog 1836 i Censuren af de, ifølge den af Selskabet for Efterlægten udsatte Priisopgave: Danmarks Historie m. m. indkomne Besvarelser; blev d. 28de Octbr. 1836 Conferenceraad; d. 29de Novbr. 1839 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; d. 20de Novbr. s. A. Medlem af Comiteen for at foretage en historisk-critisk Revision af Haandskrifterne i det store Kongelige Bibliothek; d. 12te Febr. 1844 Medlem af Commissionen for at udarbejde Forslag og Tegninger til Decorationen af Christian den Aedes Kapel i Koeskilde-Domkirke m. m.; d. 5te Juli 1845 Ridder af den røde Orns 3die Klasse, og d. 22de Decbr. 1846 Ridder af Vreslegionen; ved Kongel. Resolution af 12te Februar 1852 som Universitetets Senior fritagen for at holde Forelæsninger; d. 9de Marts s. A. Commandeur af Nordstjerne-Ordenen. Blev d. 21de Februar 1806 Medlem af det Kongel. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og

Selskabets Secretair fra s. D. indtil 2den Marts 1813; d. 20de Decbr. s. A. af det Scandinaviske Literaturselskab; d. 2den April 1812 af det Kongel. Norske Videnskabernes Selskab i Thronbjem; d. 1ste Juni 1820 Voresmedlem af det islandiske litteraire Selskab (Hid islenzka Bókmentafelag); d. 15de December s. A. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabernes Selskab, samt fra 11te April 1828 til 1840 af sammes Commission for Udgivelsen af Regesta og Diplomatarium; d. 26de Januar 1825 af det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab, hvis Formand han var fra October 1836 til October 1839, og Vice-Præsident 1848—49; d. 12te Maj 1828 corresponderende Medlem af „Kongl. Samsundet för Utgivandet af Handfrifter, rörande Scandinaviens Historia“ i Stofholm; d. 23de Nov. s. A. corr. Medl. af „Bitterhets, Historie och Antiqv. Academien“ i Stofholm; d. 12te Marts 1833 Medlem af „Samsundet for det norske Folks Sprog og Historie“; s. A. af „Schl. Holst. Lauenburgische Gesellschaft für vaterländische Geschichte“; d. 18de October 1836 corr. Medlem af Videnskabernes Selskab i Upsala; d. 14de Marts 1845 Voresmedlem af „Selskapet för Utgivande af Skånes Historia och Beskrifning“. Er desuden Medlem af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samsund. — * $\frac{1}{2}$ 1815 Wilhelmine Heger (f. $\frac{1}{2}$ 1797, ældste Datter af kgl. Skuespiller S. Heger og E. M. f. Smidth). — (Biographi, indtil 1828, i Kosops Conversations-Lex. XXVIII. S. 329—32; jvfr. Dst's „Materialier“, Nr. 56. 57; Conversations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. Abth. 2. 1841, S. 386—87; Convers. Lex. 9. Aufl. XV. S. 228—29; J. K. Høft's „Erindringer“, S. 158; Thortsens Udsigt ov. d. danske Literatur, S. 145. — Portrait, malet af Bærensen, lithogr. i Bærensen's & Comp. lithogr. Anstalt 1842).

De Ario multiscio, antiquissimo Islandorum Historico. Specimen inaugurale. Hauniæ 1808. (L. E. 1808, Nr. 43, af W. S. J. Abrahamson; Univerf. og Skole-Annal. 1808, II. 69—91, af L. Engelstoft; Zeit. für Litt. und Kunst in den königl. dänischen Staaten 1809, Nr. 14; Tillæg Nr. 3 til „Morgenblatt für gebildete Stånde“ 1810). — Bemærkninger i Anledning af den til de nordiske Oldsageres Samling og Opbevaring nedsatte Commission. Kbh. 1808. (L. E. 1809, Nr. 39 og 41, af W. S. J. Abrahamson). — Vatnsdæla Saga ok Saga af Finnboga hinn um rama, med dansk Oversættelse og Anmærkninger. Udgivne paa Jac. Aals Befogning. Kbh. 1812. 4to. (L. E. 1813, Nr. 21, af P. E. Müll'er). — *Noregs Konunga Sögur.* Norske Kongers Historie. Historia Regum Norvegi-corum, quam sumtibus Regis ex codicibus manuscriptis edendam post G. Schöning et S. T. Thorlacium curarunt B. Thorlacius et E. C. Werlauff. Tom. IV.—VI. (IV. o. u. I.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konunga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnútar Lagabætors Noregs Konunga etc.). Havniæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Hertil leverede han den danske Oversættelse til Kongernes Hi-

storie efter Sverre, Person- og Sted-Registerne, samt Oplysninger, som i Fortalen ere benyttede. Bæret r. *l. l.* 1814, Nr. 16, 17; 1820, Nr. 7, 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 63; *G. l.* Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; *Hall. Allg. l. j.* 1816, Januar, Nr. 20; *Revue française* 1828, No. 9, p. 197; *The foreign Review and Contin. miscellany* 1829, No. VII.).

J. J. Suhms Udtog af Danmarks, Norges og Holsteens Historie, til Brug for den studerende Ungdom. Efter *J. Kierulfs* Samarbejdelse paa nye udgivet med *Nettelser* og *Tillæg*. *Kbh.* 1813. Anden Gang udgivet med *Nettelser* og *Tillæg*. Med 4 *Tabeller*. *ibid.* 1832. (*l. l.* 1832, Nr. 35). Paa *Tydsf:* *J. K. Suhms* Geschichte Dännemarks, Norwegens, Schleswigs und Holsteins; im Auszuge für die wissenschaftlich beflissene Jugend. Nach des verstorbenen Justizrath und Professor *Kierulfs* Umarbeitung aufs neue vermehrt und herausgegeben von *E. C. Werlauff*. Aus dem Dänischen übertragen und bis auf die neuesten Ereignisse fortgesetzt von *Heinr. Amberg*. Hamburg, 1816.

Anecdota historiam Sverreri regis Norvegiæ illustrans. E Codice membranaceo Bibliothecæ Arna-Magnæanæ cum versione latina et commentario edidit *E. C. Werlauff*. Havniæ MDCCCXV. (*l. l.* 1817, Nr. 21, af *J. C. Müller*; *Hall. Allg. l. j.* 1816, Nr. 28; *Müllers* Sagabibliothek III. 413—26. Skriftet er anført og benyttet i nyere historiske Haandbøger f. Ex. af *Rihs*, *Sartorius* og *fl.*).

Beskrivelse over Kong *Erik Menveds* og hans Dronning *Jungeborgs* Gravmåde i Ringsted Kirke. *Kbh.* 1815. 4to, med 1 *Kb.* i *Fol.* (*l. l.* 1815, S. 586—91). Forset med adskillige Bemærkninger, i „*Antiquar. Annaler*“ *Bd.* III. S. 1. S. 3—18.

Den almindelige Verdens Historie til Brug for Skolerne udgivet af *Abt. Kall*. Tredie Udgave, besørget og forfat. *Kbh.* 1815. (*l. l.* 1818, Nr. 30, 31, af *J. Møller*). Fjerde omarbejdede Udgave. *ibid.* 1820. (Ved Resolution af den Kongl. Direction for Universitetet o. s. v. af 17de Febr. 1821 blev dette Skrift autoriseret til Brug i de lærde Skoler).

Udtog af *Abraham Kalls* Almindelige Verdenshistorie til Brug for Skolerne. *Kbh.* 1817. (*l. l.* 1818, S. 496, af *J. Møller*).

Forsøg til det danske Sprogs Historie i Hertugdømmet Slesvig. Et *Priis*skrift. (Indf. i „*Priis*skrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig.“ *Kbh.* 1819; r. *Hall. Allg. l. j.* 1820, Juni, Nr. 149—50, S. 321—36).

De mærkelige Personers Levnetsbeskrivelser og de vigtigste Tildragelser igjennem alle Tidsalderne, tilligemed et Udtog. En *Lærebog* i Historien for de første Begyndere, af *E. Munthe*. 2.—4. Udgave med *Tillæg* af *E. C. Werlauff*. *Kbh.* 1820. 1825. 135.

Symbolæ ad geographiam mediæ Aevi ex monumentis islandicis editæ, prolegomenis et commentariis illustratæ. Cum tab. aen. Havniæ, 1821. 4to. Program til Universitetets aarlige Reformationstest. (*Revue encyclop.* T. XXVIII. p. 473. — Udtog af hans ved denne Fest holdte (utrykte) Tale, i *l. l.* 1821, S. 765—67).

Historiske Efterretninger om det store Kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. *Kbh.* 1825. (*l. l.* 1825, Nr. 49, 50, af *E. Mølbach*; *Messenger franc. du Nord* 1825, p. 631—35). Anden forsøgede og fortsatte Udgave. Med 2de *stylo-*

grapherede Tegninger. *ibid.* 1844. (Versl. Tid. 1844, Nr. 84). Af denne Udgave er Afsnittet om det Gottorpske Bibliothek overført i Merzdorfs bibliothekarische Unterhaltungen, neue Sammlung, Oldenburg 1850, S. 74—83 (Fürstliche Bibliothek zu Gottorp).

De vigtigste indenlandske Tildragelser og de mærkeligste danske og norske Personers Levnetsbeskrivelser, fra de ældste Tider indtil vore Dage. En Læse- og Læsebog i Fædrelandets Historie for Begyndere og Ustuderede. Ved E. Munthe. 4de—7de Udgave, gennemseet og rettet af E. C. Werlauff. Kbh. 1826. 1831. 1837. 1842. Paa Svenskt: Berättelser ur Norriska och Danska Historien från äldsta till närvarande tider, af E. Munthe. Öfversedd af E. C. Werlauff. Öfversättning. Calmar, 1832.

Monument over Kong Hans og Dronning Christina i St. Knuds Kirke i Odense. Beskrevet. Med 2 Kobber og 2 Ahnetavler. Kbh. 1827. 4to. [Trykt paa Gehejmekonferenceraad Joh. v. Bülow's Befogning]. (L. T. 1827, Nr. 26; Molbechs Nord. Tidsskr. I. 635—39). — Tillæg til Samme. *ib.* *cod.*

Actstykker, vedkommende Kong Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Kroning i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, den 12te August 1537, af Johannes Bugenhagen. Efter kongelig Befaling samlede af J. Münter. Med Indledning og historiske Oplysninger udgivne af E. C. Werlauff. Kbh. 1831. Folio, med 2 Fortr. (L. T. 1831, Nr. 41). Indledningen, indeholdende en historisk Undersøgelse om de danske Kongers Kroning og Salving i Middelalderen, er med Rettelser og nogle Tillæg af Forf. igjen aftrykt i Molbechs Nord. Tidsskr. IV. 165—207; paa Tydsk i Baltische Studien, 5te Jahrg. 2. H. S. 1—45.; jøfr. 3te Jahrg. 2. H. S. 89—91.

Scriptores Rerum Danicarum mediæ ævi, partim hactenus inediti, partim emendatius editi, quos collegit et adornavit Jac. Langebek, ejus vero post mortem recognoverunt, illustraverunt, publicique juris fecerunt, primum P. F. Suhm, deinde L. Engelstoft et E. C. Werlauff. Tom. VIII. Havnæ 1834. Fol. (L. T. 1834, Nr. 9).

Udsigt over Kjøbenhavns Universitets-Bygningens Historie, fra Universitetets Stiftelse indtil 1836. Indbydelses-Skrift til Festen den 13de October 1836, da den gienopførte Universitets-Bygning, i H. M. Kongens allerhöieste Nærværelse, bliver höitideligen indviet. (Af L. Engelstoft og E. C. Werlauff). Kbh. Folio, med 3 Kobberplader. (Udtog i „Dagen“ 1836, Nr. 244—45; Selmers Akad. Tid. IV. Aarg. S. 110—18).

Bidrag til det Kjøbenhavnske Universitets Historie, i Tidsrummet fra dets Stiftelse til Reformationens Indførelse. Indbydelses-Skrift til det Kjøbenhavnske Universitets Reformations Jubelfest, d. 31te October 1836. Kbh. Folio. („Dagen“ 1836, Nr. 281).

Historiske Antegnelser til E. Holbergs Lyffspil. Første Bind. Kbh. 1838.

Sophia af Mecklenborg, Dronning til Danmark og Norge; med Tilbage blik paa de tidligere Slægtkabsforhold mellem det danske og mecklenborgske Regent huus. Et Bidrag til Fædrelandets Historie. Indbydelses-Skrift til Universitetsfesten den 26de Juni 1841 i Anledning af Kronprinds Frederik Carl Christians og

Kronprindsesse Caroline Charlotte Marianes høie Formøling. Kbh. Folio. (Paa ny gennemseet af Forfatteren, og optrykt i Histor. Tidsskr. III. 1—80; jvfr. „Studier, Kritiker og Notiser“ 1842, S. 107—8. Oversat paa Tydsk af Masch i „Jahrbücher und Jahresbericht des Vereins für mecklenburgische Geschichte und Alterthümer, herausgeg. von G. C. F. Lisch und F. C. Wex.“ 9r. Jahrg. Schwerin 1815; jvfr. Öst. Anzeig. 1845, S. 376).

Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Speeg, i dets forste Aarhundrede. Kbh. 1847. (udg. paa Selskabets Bekostning). („Norsk Tidsskr. for Vidensk. og Litteratur“ I. 1847. S. 380—82, af C. A. Lange).

De hellige tre Kongers Kapel, stiftet af Kong Christian den Første og Dronning Dorothea i Roskilde-Domkirke. En historisk-antiquarisk Beskrivelse. Kbh. 1849. 4to, med 3 Lithogr. Tavler. („Nyt histor. Tidsskr.“ III. 699—703; „Norsk Tidsskr. for Vidensk. og Litt.“ III. 1849. S. 420—21; Berl. Tid. 1849, Nr. 62).

Kjøbenhavns Universitet fra dets Stiftelse indtil Reformationen. Indbydelseskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag d. 6te October 1850. Kbh. 4to. (o. m. L. Kjøbenhavns Universitet, fra dets Stiftelse af Kong Christian den Første indtil Reformationen; med Bilag af hidtil utrykte Documenter. Kbh. 1850. 4to).

3 „Skandinaviske Museum“ (Om at skrive det nordiske Krigs- og Søvaasens Historie, 1800. II. 1. S. 170—87; oversat i Zeitung für Litteratur und Kunst in den kön. dänischen Staaten 1808, Nr. 28—29; jvfr. Jahns Udsigt over Nordens Krigs-vaesen i Middelalderen, Kbh. 1826, Forerindr. S. XV.). — 3 „Det Skandinaviske Litteratur-Selskabs Skrifter“ (Udkast til den nordiske Archaeologies Historie i vort Fædreland indtil Ole Worms Tid, 1807. I. S. 1—51. (Separatastryk, dediceret til Abr. Kall). (L. E. 1809, S. 139—40); Curæ posteriores til Capitain Abrahamsons Forklaring over den Glavendrupke Runesteen, 1807. II. S. 276—88; Om Skandinavernes Bekjendtskab med den pyrenæiske Halvø, indtil det tolvte Aarhundredes Udgang, i X. Aarg. 1811. S. 38—104; Tre Afhandlinger, hørende til Kong Christian den Førstes Historie, i Vd. XVI. S. 1—178. (Separatastryk, dediceret til Geh. Conferenceraad J. Pülow). (L. E. 1830, Nr. 28, S. 433—34).

3 „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter“ (Historiske Efterretninger om Hestekjæds Brug til Menneffesøde i Norden i ældre og nyere Tider, 1805—6, IV. D. 2det H. S. 153—68; særskilt astr. Kbh. 1807. 4to. (dediceret til E. Wiborg); oversat paa Tydsk i Zeitung für Litteratur und Kunst in den kön. dänischen Staaten 1808, Nr. 38—39). — 3 samme Selskabs „Philosophiske og historiske Afhandlinger“ (Om de norske Kongers Salving og Kroning i Middelalderen, i V. Deel, S. 1—100; særsk. astr. Kbh. 1832. 4to. (jvfr. P. E. Drsteds Oversigt f. 1828—32, S. CII.—CIV.); Bidrag til den nordiske Havhandels Historie, sftd. S. 149—316; særskilt astr. Kbh. 1835. 4to. (jvfr. Drsteds Oversigt f. 1832—36, S. LXLV.—LXLVIII. Afhandlingen er, forandret og forsøget oversat paa Tydsk i N. Falks „Neues Staatsbürgerl. Magazin“, X. S. 42—113; 742—810, og særskilt astrykt. Schleswig 1840; jvfr. „Studier, Kritiker og Notiser“ 1842, Nr. 33, S. 260—61); Forsøg til at oplyse og forklare Procop's Efterretninger om de Nordiske Lande, i VII. Deel, S. 41—101; særskilt astr. Kbh. 1841. 4to. (Dediceret til Geh. Conferenceraad Nøsting). („Studier, Kritiker og

Notiser" 1811, Nr. 36; jvfr. *Princeds Oversigt for 1840—41*, S. XLI.—XLIII., og *Vel. Anzeigen der k. Bayer. Akademie der Wissensch.* XIII. 1841. S. 576—81).

3 "Nye Minerva" (Om Irlandsernes Forsøg paa at finde Documenter til deres Historie i Danmark, 1807. IV. 83—96; Efterretninger om det gamle Rigss-Archiv paa Kallundborg Slot, sftd. S. 97—105). — 3 "Danst Minerva" (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danske Hof i Aarene 1667—1670, i IV. 1817. Januar, S. 1—53; særskilt afr. *Rbh.* 1817. (Dediceret til J. C. W. Wendt); siden, med Tillæg og Rettelser, indført i *Perholts og Mansas Samlinger til den danske Medicinal-Historie*, I. 152—90). — 3 "Xritogenia" (Et Aftskytte til den danske Stuepladses Historie under Christian den Sjette, I. 119—25; Om Christoffer af Bayerns, Christian den Førstes og Dronning Dorotheas Begravelse i Næsbylde-Domkirke, IV. 130—37).

3 "Nye Danske Magazin" (Efterretninger om A. de Gines Arbejder i den norske Historie, III. S. 41—45; Bidrag til Marck Stigs Historie, III. S. 141—16; Erik af Pommerns Bekræftelse paa Dronning Margarethas Gaver til Kirker og Klosters 1401, i V. 1—8; Bidrag til Historien om den polske Resident Schades Drab i Kiøbenhavn 1703, i V. 153—55; Christian d. 1stes Skrivelse til Capittet i Thronstuen om Henrik Kaltefens Udnevneelse til Erkebisp. *Rbhvn.* d. 30te August 1452, i VI. 48—51; Kaper-Reglement i Krigen mellem Danmark og Sverrig under K. Frederik den Anden, VI. 215—16; Nogle Documenter om K. Frederik den Andens tydske Canteler Dr. Hieronymus Thenner, VI. 216—23; Dronning Margarethas Instruction for Kong Erik, af Aaret 1404, i Anledning af hans forehavende Reise til Norge; med Indledning og Anmærkninger, VI. 241—64). — "3 "Danske Magazin. Tredie Række" (To Aftskytter til Erik af Pommerns Historie 1439 og 1442, i I. 222—37).

3 "Antiquariske Annaler" (Historisk-antiquarisk Beskrivelse over Den Samsøe indtil Aaret 1675, tilsendt den af Greve Dannefeldt-Samsøe i Aaret 1807 udsatte Præmie, i I. 16—73. (2den Deel er af N. Ryerup); Beskrivelse af den falkterste Runesteen, I. 74—81; Forsøg til Forklaring over en mærkværdig norsk Liggsteen med Runestrift i Sjære Kirke, I. 82—104; Om Oldtids-Levninger paa Island, ved J. Dassen (meddeelt med Anmærkninger), i II. 157—92; Om Everresborg ved Thronstuen, II. 203—8; Kong Erik Menveds og Dronning Ingeborgs Gravminde i Ringsted Kirke; beskrevet (forøget med adskillige Bemærkninger), i III. S. 1. S. 3—18 (see ovenfor); Betænkning om Runeindskriften paa Jellinge-Monumentet, IV. 103—5; Om Nordboernes Skik at brænde og begrave Døde i Skibe, samt om Skibsforsellinger paa nordiske Fortids-Monumenter, IV. 275—308).

3 "Athene" (Blandede Bidrag til den nordiske Historie og Litteratur, mest af trykte Bøger, II. 225—33; Bemærkninger over Folkesagnene om en nordisk Kampslægt i Oldtiden, IV. 193—231; ogsaa særskilt Aftskyt).

3 "Danst Litteratur-Lidende" (Nekrolog over Abraham Kall, 1822, Nr. 7. 8; særskilt afr. 22 S. 8. (jvfr. Høst's "Chronos" S. 1. S. 55—56); Om de saakaldte Deposits-Skikke, som forhen have fundet Sted ved Kjøbenhavns Universitet. (Af en Tale ved Universitetets Reformationssfest), 1831, S. 805—9. (overs. i Fr. Thaarups "Køpenhagener Børsenhalle", II. 1832. S. 106—7).

3 Molbech's "Nordisk Tidsskrift for Historie, Litteratur og Kunst" (Om Krigen imellem Danmark og Norge i Slutningen af det trettende og Begyndelsen af det

ffjortende Aarhundrede; med nogle Bemærkninger over de tidligere Forhold mellem Nigjerne, II. 481—547. (L. T. 1830, S. 627); Om Foreningen mellem Sverrig og Norge under Kong Magnus Smekts Regjering, III. 513—42. (L. T. 1830, S. 627—28); Historisk Undersøgelse om de danske Kongers Kroning og Salving i Middelaalderen, IV. 165—207. (Var først trykt som Indledning til de i Aaret 1831 udgivne Actstykker om Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Salvinge- og Kroningsfest; men her igjen aftrykt med Rettelser og nogle Tillæg af Forfatteren); Dplysning af enkelte Træk i Holbergs Stuespil, IV. 481—84).

3 „Holbergiana“, udg. af A. E. Boye (Noticer til Historien af Holbergs Niels Klim, I. 218—40. [Jvfr. L. T. 1832, S. 531]; L. Holbergs Feide med A. Pøjer i Anledning af Sidsmærktes Dänemarskiske Geschichte, III. 157—91).

3 „Nordiskt Tidsskrift för Oldkyndighet“ (Die Worms Fortjensefter af det nordiske Oldstudium, I. 283—368. (L. T. 1833, S. 310—11, 327—32); Runestenene i Tegaae; Skrivelse til Vedel Simonsen, II. 242—47; Biographiske Efterretninger om Arne Magnussen; ved Jon Olaffen fra Grunnarvik; med Indledning, Anmærkninger og Tillæg, III. 1—166; særskilt aftr. Kbh. 1835. (Udtog i „Dagen“ 1835, Nr. 265, 66).

3 Herholts og Mansas „Samlinger til den danske Medicinal-Historie“ (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danske Hof i Aarene 1667—1670, I. 152—90. (særskilt aftr. Kbh. 1834); Biographiske Efterretninger om Botanikeren Franz Mygind, I. 277—89. (ogsaa særskilt Aftryk).

3 „Annaler för Nordiskt Oldkyndighet“ (Om de gamle Nordboers Bekjendtskab med den Pyrenæiske Halvøe, 1836—37, S. 18—61. (er for det meste lagt til Grund for følgende Afhandling: Die Einfälle der Normannen in die pyrenäische Halbinsel; eine größtentheils aus dem Dänischen übersefte Zusammenstellung der darüber verhandenen Nachrichten, von E. Fr. Mooyer. Münster u. Minden, 1844. 8.); Grændsebestemmelse mellem Norge og Sverrig i anden Halvdeel af det trettende Aarhundrede, efter et Pergaments-Haandskrift, 1844—1845, S. 147—92; særskilt Aftryk, dediceret til Universitetsbibliothekaren i Upsala Prof. J. H. Schröder. (Jvfr. sid. Aarg. 1846, S. 150—68, af P. A. Munch, og Aarg. 1849, S. 146—49, af A. Lignell).

3 „Historiskt Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening“ (Sophia af Mecklenborg o. s. v., III. 1—80 (s. ovenf.); Formodning om at to Personer med Navnet Hans Bogbinder have været samtidsige med Christian den Anden, III. 614—27). — 3 „Nyt hist. Tidsskr.“ (Memorial om Duffeligheben af Fælledskabets Ophævelse, m. m. (1764); meddeelt, IV. 442—53).

3 „Danst Aageskrift, redig. af Schouw“ (Noget om Lemmet til „Fisken“ af Ewald, i 2den Række, VIII. Nr. 187, S. 81—83).

3 „Antislesvig-holstenske Fragmenter“ (Om Constitutio Waldemari, i VII. Hefte. Kbh. 1848; oversat i „Antisleswig-holsteinske Fragmente“ Vtes Hefte. Kopenh. 1848, og i „Beiträge zur schleswig-holsteinschen Frage in 7 Abhandlungen“, Leipzig 1849).

3 „Frey, Tidsskrift för Vetenskap och Konst“ (Bidrag til P. D. Lings Biographie, 1848, Nr. 2; særskilt aftrykt, Upsala, 1848. 16 S. 8vo.).

3 „Eusefiø“, Nytaarsgave for Murere ved Røstet, 1830 (Ridderstab og Murere; oplæst i □ C. t. L.).

Nogle meddelte Anmærkninger over Runerne ere af Ryerup indførte i: „Das Neueste über die Runen“. Kopenh. 1821. 4to.

Til den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af *Laxdæla-Saga* (Hauniæ 1826, 4to) meddelte han som Anhang: Nonnulla de notione vocis „Jarteikn“. (jvfr. L. T. 1829, S. 352; Gøtt. N. 1830, I. St. 63; Berlin. Jahrb. für wissenschaft. Critik 1829, II. S. 808).

Til N. B. Dorph's Oversættelse af Holbergs Niels Klim's underjordiske Reise (Kbh. 1841) leverede han historiske og literariske Oplysninger, S. 249—319. (jvfr. L. f. L. o. R. VII. 361—65).

Historisk-literarisk Indledning paa Latin til *Íslenzkir Annalir* sive Annales Islandici ab anno Christi 803 ad annum 1430. Havn. 1847.

Bidrag til P. E. Møllers „Røstet og Bakkhuset“, i „Gæa“ for 1817, S. 11—47.

Har desuden leveret mindre Bidrag og hidtil utrykte Sager, tilbeels uden Navngivelse, til *Pst's* Intelligents- og Theaterblade, Engelstofts Universitets- og Skole-Annaler (Efterretning angaaende den Afvig, J. Langebet i sin Tid maatte gjøre Consistorium m. v., 1806, II. 279—95), *Aftenbladet*, *Ferholdts* Archiv for Lægevidenskabens Historie (Et Brev fra Kong Frederik den 2den til Ribes-Dom-Capitel, S. 178—79), til Genealogisk og biographisk Archiv (Fem Breve fra Digteren Joh. Ewald til Boghandler Rothe, I. 125—129; En Memorial, indsendt fra P. Riis til Kong Christian VI., sfb. S. 338—40; Skrivelse fra J. E. Tode til Boghandler Rothe, om Censurens Ophævelse, sfb. S. 340—41; Breve til og fra Etatsraad og Prof. Abr. Kall, sfb. S. 436—44).

Fortegnelse over A. Kall's Haandskriftsamling, i Bibliotheca Kalliana. I. Haun. 1822.

Fortaler til J. Riise's Oversættelse af Ferrers Fortællinger af de europæiske Folkelags Historie (1830) og til J. Rissens Danmarks Historie i Udtog (1834, 1842); samt en Indledning (paa Latin og Dansk) til Kjøbenhavns Universitets Acta Solennia i Anledning af Reformationens Jubelfesten 1836. Haun. 1837. Folio. (jvfr. Verf. Tid. 1837, Nr. 56).

Artskellige Recensioner i „Kjøbenhavnke lærde Efterretninger“ og „Dansk Litteratur-Tidende“ (saasom: Ryerup, Udsigt over Nordens ælste Poesie, Kbh. 1798, L. E. 1800, Nr. 2; J. B. Moenichens norske Folke-Overtroe, Nr. 19; Bonstetens Skrifter, 2ter Th., Nr. 42; G. L. Badens Udkast til en Hist. af Danmarks og Norges Handel og Næringsveie, L. E. 1807, Nr. 49; Ved. Simonsons Borgruiner. 1.—2det Hefte, L. T. 1813, Nr. 39; Sammes Byens Bilkaar i Ørens Feide, 1814, Nr. 43; G. L. Badens dansk-norsk hist. Bibliothek, 1817, Nr. 13. 14; Ryerups Characteristik af Christian IV., Nr. 22; Sammes Reiser til Stockholm, Nr. 39; Estrup Idea hierarchiæ romanæ, Nr. 47; P. E. Müllers Sagabibliothek. I.—III., 1818, Nr. 33; 1820, Nr. 43. 44., jvfr. sfb. S. 715—16; 1825, Nr. 4—5; J. L. Ramussen, Det danske afrikanske Kompagnis Historie, 1819, Nr. 2;

J. Bendtsen, om Moen i Middelalderen, 1821, Nr. 9; C. Mosbech, Kong Erik Plogpenning's Historie, 1822, Nr. 47; Supplement-Tafeln zu Joh. Hübner's genealogischen Tabellen, 1ste Lief., 1823, Nr. 2; Herholdts Archiv for Aegvidenskabens Hist. i Danmark, Nr. 51. 52; P. E. Müllers Kritik Undersøgelse af Danmark's og Norges Sagnhistorie, 1828, Nr. 10—11; Estrup, Absalon som Helt m. m., Nr. 22; J. Møllers Mnemosyne, 1ste D., 1831, Nr. 2. 3); — i »Maanedsskrift for Litteratur« (over Indbyggelseskrifter til de offentlige Examina i Ribe Cathedralsskole, 1819—28, i IV. 265—78; P. D. C. Paulsen, Ueber Volkshüchlichkeit und Staatsrecht des Herzogth. Schleswig, IX. 160—76; J. P. F. Königfeldt, Genealogische Tabellen, XI. 61—74); og i »Lidskrift for Litteratur og Kritik« (over E. C. Rafn's Antiquitates americanæ, Hafn. 1837, IV. S. 278—303). — (Revid.)

Berligh (Frederik Christian August), f. 1794 i Slagelse, hvor hans Fader, Adrian Berligh, da var Procurator, siden Byfoged og Byftriver i Præstv (døbt $\frac{2}{7}$ 1756, † $\frac{7}{7}$ 1809); var først Chorist og Skuespilelev ved det Kongl. Theater, siden Skuespiller ved det Steinerfse Skuespillerfjlsfab; blev derefter Directeur for et Skuespillerfjlsfab, som gav Fjrestillinger i de danske Provindsler og i Norge. † 5te Maj 1841 i Christianssand. * . . . . Fald (Skuespillerinde).

Blind Allarm. Lykspil i 1 Act, oversat af Lydf. Kb. 1824. — Smaa Arbejder i ledige Timer. Kb. 1826. Roskilde, 1836. — Fugleskydningen i Dscats. Fortælling af Ewald. Dversat. Kb. 1828.

Berliin (Christian), f. d. 8de November 1804 i Kjøbenhavn, Son af Malermester Andreas Frederik Berliin og Jnger f. Thrane († $\frac{1}{11}$ 1847, 68 A. i Kbvn.); blev 1817 indsat som Discipel i Metropolitansskolen, og afgik derfra til Universitetet 1824; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; var fra Januar til Juli 1827 constitueret Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; tog i Juli 1829 theologisk Attestats med Charakteren „Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum“; lagde sig derpaa udelukkende efter de østerlandske Sprog under Vejledning af N. Rask, og tiltraadte i Begyndelsen af 1831, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsrejse; studerede $\frac{1}{2}$ Aar i Bonn Arabisk og Hebraisk under Freytag og Jndisk under Chr. Lassen; begav sig derpaa, efter at have besøgt Heidelberg og nogle andre af Sydsydslands Stæder, i September s. A. til Paris, hvor han lagde sig efter Arabisk under Sylvester de Sacy, og vendte tilbage i December s. A.; disputerede d. 7de April 1833 for den theologiske Licentiatgrad; blev d. 30te Januar 1841 Sognepræst for Hasle, Skeiby og Lissberg i

Narhuus Stift, og d. 9de Juni 1850 for Ferslev og Vellerup i Sjælland.
— * 1834 Julie Constance Lytthans. — (Autobiographi i Universitets-Programmet i Anledning af den aarlige Reformationstest og Rectoratets Dmsftning 1838, S. 38—40).

De Laudibus Judæ Gen, Cap. XLIX. V. 8—12. celebratis, diss. (pro gradu licent.). Haun. 1838. (Theol. Tidsskr. III. 1. S. 195—96).

Liber Geneseos, ex textu hebræo latine versus. Haun. 1838.

Werner (Otto), Pseudonym.

Brevskabet Skovgaarde, original Novelle. Kbh. 1839.

Wernich (Adolph Theodor), f. d. 25de Juni 1791; var Premierlieutenant ved det nyenske Regiment lette Dragoner, da han 1825 blev i Naade affædiget med Pension; derefter Sprog lærer i Kjøbenhavn. — * Johanne Sophie Knie (f. 8/1798 i Kbhvn., Datter af Mogens Ranberg R. og Caroline Christiane Belman).

Om Danmarks Forsvarsvæsen, Ietsaget af et Udkast til et Væbnings-system. Kbh. 1832. (jvfr. »Kbhpost.« 1832, Nr. 141). — Hvorledes er Krigen ført til Lands? Kan Danmark med Haab om et heldigt Udfald fortsætte Krigen med Tydskland, og stille den dertil fornødne Armeé? Et Supplement til Dahlerups Skrift: Hvorledes er Krigen ført etc. Tilgnet Danmarks Rigsforsamling. ibid. 1848. («Fædel.» 1848, Nr. 302, jvfr. »Flyv. Post« f. U. Nr. 292, af Wernich; »Kbhpost.« 1849, Nr. 99). — Fremstilling af Aarsagerne til Danmarks nærværende Stilling til Tydskland, og de sandsynlige Følger, som en paa Freds-præliminarierne af 10de Juli 1849 baseret Fred vil have for dette Rige. ibid. 1849.

3 »Kjøbenhavnsposten« (Det lille Danmark og det store Tydskland, 1849, Nr. 106).

Werning (Knud Nold), f. i Errindlev i Laaland, hvor hans Fader var Degn; gif i Naffov Skole, men forlod den omtrent 1778, og blev Skoleholder i Vestenffov; dømtes 1792 af Højesteret til Forbedringshuset paa 6 Aar; kom 1795 til Sverrige, siden igjen tilbage til Kjøbenhavn, hvor han gav sig af med at være Commissionair, og kaldte sig da blot Knud Nold; drog derefter til Norge, hvor han for Bedrageri blev dømt til Tugthuusstraf i Christiania; derafra frigiven 1815 og kom da igjen til Kjøbenhavn. † 1820.

Vinterbetragtninger. Kbh. 1787. — Venskabelige Tanker eller Daphnis til sin Skønneste Pnyllis ubi Breve. ibid. cod. og Daphnis og Pnyllis deres uslydige men dog uslykkelige Kjærlighed, en rørende Roman. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 43). — Reiskærdigheds Weberlag. ib. cod. (jvfr. L. E. 1788, S. 508). — Et Par Ord til

Forfatteren af Børnehøjsstatistiken (N. D. Niegels). ib. eod. — Afbrudte Tanker i Anledning af det levende Bulder, som i disse Dage offentlig er udbasunet om Krigen med Sverrig og Rusland. ib. eod. 4to. — Tale holden i højeste Ret. ib. 1792. (Krit. og Antikr. 1792, Nr. 38). — Politiske Betragtninger öfver Sverriges og Danmarks Ställning. Stockholm 1795.

Wesenberg (Albert Sadolin), Sønnesøn af nedenstaaende Stifts-Landinspecteur Daniel W.; f. i Mariager d. 19de Marts 1804, næstældste Søn af Ernst Bugislaus Wesenberg, daværende Landinspecteur, siden Justitsraad og Amtsforbaltter i Aalborg (f. $\frac{1}{4}$ 1769, † $\frac{6}{10}$ 1838), og Albertine Marie Kirrstine f. Sadolin (f. $\frac{2}{9}$ 1773, † $\frac{2}{10}$ 1833, en Datter af Præsten i Øster-Tørslev, Provst Albert Sadolin og Marie Kirrstine f. Ravn); blev, 10 $\frac{1}{2}$ Aar gammel, optagen i Viborg Cathedralskole, og derfra dimitteret til Universitetet 1822; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; studerede Philologi; constitueredes i Efteraaret 1827 som Lærer ved Viborg Cathedralskole, og udnævntes d. 11te Juli 1829 til Adjunct sammesteds; disputerede d. 1ste Juli 1840 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 27de Novbr. 1841 constitueret som Overlærer ved bemeldte Skole, og erholdt d. 25de Novbr. 1842 fast Ansættelse i dette Embede. — * 1828 Susanne Achthon (døbt $\frac{4}{1}$ 1801 i Fræer, Viborg Stift), Datter af Marcus A. og Erike Marie Jørgensen. — (Autobiographi i Forhandlingerne ved Kjøbenhavns Universitets Fæst i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 54—55; jvfr. Hundrup's Skole-Calendar, 1843, S. 19).

Adnotationum in *Ciceronis Tusculanas Disputationes* Specimen I^{um}. Programma. Viburgi, 1830. 4to.

Latinsk Elementarbog for de nedre Gymnasialklasser, af Aug. Grotefend. Oversat med nogle Forandringer og Tillæg til Brug især for de lærde Skolers nedreste Klasse. Viborg, 1835. (M. f. L. XVIII. 32—42, af E. A. Thortsen).

Kritiske Bemærkninger til M. Tullius Ciceros Tale for M. Caelius. Indbydelsesskrift. Viborg, 1836. 4to.

Observationes criticae in M. Tullii Ciceronis pro P. Sestio Orationem sive Censura tertiae editionis Orellianae. Programma. Viburgi, 1837. 4to. (Zeitschr. für die Alterthumswissenschaft 1838, Nr. 21, S. 169—72, af Ed. Wunder).

Emendationes M. Tullii Ciceronis Epistolarum. (pro gradu Magisterii). Havnix, 1840; siden udg. som Skoleprogram f. A. („Fædrel.“ 1840, Nr. 279; T. f. L. o. R. V. 427—28).

Emendationes M. Tullii Ciceronis Tusculanarum Disputationum. Particula I.—III. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Viborg Cathedralskole“ 1841, 43, 44. Viborg).

Kritiske Anmeldelser i: "Maanedsskrift for Litteratur" (af P. N. Thorup: *Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum explicati etc.*, i XVIII. 445—70); og i Peterfens "Tidskrift for Litteratur og Kritik" (af B. Borgens og S. J. Høegh Riisens *Latinke Grammatiker*, i II. 446—75).

Nogle Bidrag til J. N. Madvig's Udgave af Ciceronis libri V de finibus bonorum et malorum. (Haun. 1839).

Wesenberg (Jacob Daniel), f. i Schlessen; kom hertil Danmark i 1770'erne, og udførte som Landinspecteur oeconomic Landmaaling i Jylland i mange Aar; blev 1801 Stifts-Landinspecteur i Ribe Stift; den 13de Maj 1828, efter Ansegning, i Naade entlediget. † 17de Februar 1830 i Kolding, over 100 Aar gl. — *Caroline Dorothea Giese.

Anviisning hvorledes de kunstige Græsarter bør dyrkes i Jylland. Viborg, 1779; udg. anonymt. (R. E. 1781, Nr. 26). — Offentlig Beskrivelse kræver og tillader offentlig Retserbiggjørelse. *ibid.* 1805. (For dette Skrift blev Forfatteren ved Landsþinget 1806 tilfunden at bøde 200 Rdr. til Breite Amts Justitskasse).

J Didrichsens "Magazin for Næringsstanden" (Anviisning til Raigræssets Dyrkning, VIII. 282—95).

J "Den oeconomic Correspondent" (Erfaringer om Raigræs, IV. 1820. S. 181).

Wesenberg (Jacob Daniel), Sidstnævntes Sønneson; f. 1800 i Hølstebro, ældste Søn af Carl August Hans Wesenberg, daværende Landinspecteur, siden Rammerraad og Stifts-Landinspecteur i Ribe Stift (døbt $\frac{2}{10}$ 1773 i Fredericia, † $\frac{2}{2}$ 1843 i Kolding), og Karen Maria de Hoffman; blev 1811 optagen i Aalborg Cathedralskole, og derfra dimitteret til Universitetet 1820; tog i det følgende Aar den filosofisk-philosofiske Examen; blev siden Boghandler i Kjøbenhavn. † 4de Maj 1839, ugift.

Abdallah. En Fortælling, oversat af det Tydske af J. Carlsen. Aalborg, 1820. (pseudonymt).

Nogle af Tydskt oversatte Fortællinger og Misceller i Ugebladet "Bennen i letig Etund". Aalborg, 1820.

Wessel (Caspar), Broder til Digteren Johan Herman Wessel (anf. i Myerups Lit. Lex. S. 653); f. d. 8de Juni 1745 paa Jonsrud under Vestby Præstegaard paa Folloug i Aggershuus Stift, 4de Søn af Jonas Wessel (Tordenffjelds Brodersøn), daværende personel Cappellan, siden ($\frac{2}{3}$ 1748) Sognepræst i Vestby Præstegjeld, samt Provst (1768) over Dværborgeshøjsels Provsti (f. $\frac{2}{1}$ 1707 i Thronhjem, † $\frac{3}{4}$ 1785, jvfr. Moc's Tidskr. for den norske Personalhistorie, 1ste Række, S. 231—32), og Lene Maria Schumacher (f. $\frac{1}{5}$ 1715, † $\frac{1}{4}$ 1789,

Datter af Auktionedirecteuren paa Bragnæs, tidligere Kjøbmand sstb., Herman Schumacher); blev 1757 optagen i Christiania Latinsskole, hvorfra han afgik til Kjøbenhavns Universitet 1763, og tog Examen philosophicum i det paafølgende Aar; blev strax efter (1764) af det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab antagen som Assistent hos sin Broder Ole Christoffer W., som den Tid var Geodætiker ved den geographiske Landmaaling; 1766 Interims geodætisk Landmaaler, og 1769 virkelig; absolverte d. 7de Novbr. 1778 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); foretog 1779, 80, 81 de trigonometriske Operationer; udførte i Aarene 1782—1785, under G. E. v. Dederø Ledning, en trigonometrisk Opmaaling af Hertugdømmet Oldenburg (jvfr. Høst's „Elis“ I. 1. S. 104; Molbech's Vidensk. Selsk. Hist. S. 198—99); kom tilbage 1786 og blev atter antagen af Vidensk. Selskabet som trigonometrisk Operateur; fik d. 13de Juli 1798 kongelig Bestalling med Titel af Landmaalingsspecteur; blev d. 1ste Marts 1805, efter Ansøgning og formedelst Sygdom, afskediget med Pension; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebrog. † 25de Marts 1818 i Kjøbenhavn. — * 1780 Cathrine Elisabeth Møller, separ. († 1791, 42 Aar gl.). — (Jvfr. Moe's Tidsskr. for den norske Personhistorie, 1ste Række, S. 238—39; Molbech's Vidensk. Selsk. Hist. S. 210, 413, 445).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter“ (Om Directionens analytiske Betegning, et Forsøg anvendt fornemmelig til plane og sphaeriske Polygoners Oplosning, m. Kb., i Ny Saml. V. 469—518). — (Eidvæls efter Autogr.).

Wessely (Abraham), f. d. 6te Novbr. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Stads-Mægler og Repræsentant for den mosaiske Menighed i Kbhvn., Moses Wessely, Ridder af Danebrog (f. i Kbhvn. 1761, † $\frac{2}{3}$ 1831 sstb.) og Fidele f. Wallich (f. 1768, † $\frac{1}{3}$ 1844); blev 1818 dimitteret til Universitetet af daværende Studios. Theol. A. G. Rudelbach; underkastede sig i Efteraaret 1824 den fuldstændige juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prove, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; tog 1830 Disputationsexamen og blev 1831 Disputationsmand i Kjøbenhavn; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landsstingsmand for tredje Valgkreds (Sors og Præstø Amt) og mødte ved Rigsdagene 1850—52; valgtes d. 18de Febr. 1851 og d. 13de Marts 1852 af Landsstinget til Statsrevisor.

Medudgiver af: Fædrelandet (et Dagblad. Kb. st. 4to.) fra dets Begyndelse d. 7de Decbr. 1839 til d. 30te Juni 1841. (Hertil leverede han bl. a.: Om Transactionen med Courantbanken i 1773, i Aarg. 1841, Nr. 705, 6; Danmarks og Englands Forbrug, 1842, Nr. 810, 43; Beedigelse af Søforklaringer, f. A. Nr. 961; Belysning af Hr. Nathansons Polemik, f. A. Nr. 972, 80; Gresserer Nathanson som Statistiker, f. A. Nr. 1000. (jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 214, 47); Til Gresserer Nathanson, f. A. Nr. 1007; Sølv- og Banco-Coursen, 1843,

Nr. 1286, 91, 93. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 182, 81); Professor Navit om Bankens Seddelprivilegium, f. A. Nr. 1375, 77; Om Mangelen paa Penge, 1846, Nr. 275; Bankens Indstilling om Seddelforøgelsen, f. A. Nr. 276. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 273); Om de til Hjælp til Statsgjælden's Forrentning og Afbetaling samt til Reservecifendet henlagte Activer, 1847, Nr. 78, 83, 91, 105; Seddelforøgelsen, f. A. Nr. 116, 18; Brandforsikringen af Bygninger paa Landet i Danmark, f. A. Nr. 286, 88, 89; Om Standsningen af Pengecirculationen, 1848, Nr. 102; Anmeldelse af P. J. Lunde's »Forflag til Forbedring i de arbejdende Classers Kaar«, f. A. Nr. 215; Om et Statslaan, f. A. Nr. 232. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 247, 61, 62); Nationalbankens Regnskab, f. A. Nr. 265; Bankdirecteur H. P. Hansen og Dispacheur A. Westfeldt, f. A. Nr. 266. (jvfr. Nr. 271, af H. P. Hansen); Om Fianferne efter den 22de Martz 1848, f. A. Nr. 289, 90, 91, 92; Nationalbankens Regnskab, 1849, Nr. 252).

I »Kjøbenhavnsposten« (Afskiltige Artikler, Finants- Bank- og Pengevæsenet angaaende, saasom i 1837, Nr. 168; 1838, Nr. 236—40; 1839, Nr. 63—64. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 58, 62); o. fl. a., i Almindelighed under Mærket D eller A. W.).

I »Dansk Folkeblad« (Finantsregnskabet for 1845, i XII. Nr. 53—54, 55. (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 69, 77); En Artikel om Berlingske Tidende og Finantsbestyrelsen, i XIII. Nr. 6).

I »Den Berlingske Tidende« (Foredrag ved Forsamlingen af 2det District's Bølgere, 1848, Nr. 246).

West (Christian Frederik), f. d. 21de Maj 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Christian West var Muurmester, Capitain ved Brandcorpsset og Danebrogsmand († 2° 1816) og gift med Maren Schou Grønlund; blev 1819 dimitteret til Universitetet af Cand. J. T. Neergaard (nu Provst og Sognepræst i Færø); tog i Januar 1824 theologisk Attestats (Laud.); tilbragte Sommeren 1826 paa en Rejse i Tydskland og Schweiz; blev d. 23de Septbr. 1829 Sognepræst til Nim og Underup i Aarhus Stift, og d. 24de Febr. 1844 i Borre paa Møen. — * Hedevig Maria Schumacher (f. 1° 1806), Datter af Kammerjunker, Divisions-Adjutant og Chef for Raquetcorpsset, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher og Elisabeth Cathrine f. Svendsen.

Nogle af Pastor Grundtvigs Bildfarelser i hans Angreb paa Professor Clausens Strift om Catholicismen og Protestantismen, oplyste. Kbh. 1825. (jvfr. Art. P. A. Fenger (I. 423); Messenger franç. du Nord 1825, p. 597; P. Sofrensen »Forsøg paa at redde Grundtvigs frænkede Vre.« Kbh. 1825, S. 17—22, og J. Nielsen (J. E. Lange) »Udsættet af Sagen: Clausen contra Grundtvig for Retfærdighedens, Sandhedens og Oplysningens Domstol.« Kbh. 1825, S. 9).

von Westen (Johan Christopher), f. i Odense d. 9de September 1769 (ikke 1770), ældste Søn af Justitsraad, Dr. med. & Mag. Philos. Prof. Peter v. Westen, daværende Apotheker i Odense, siden (1782) Toldforvalter, Consumtionskasserer og Postmester i Fredericia (f. 1731 i Odense, † 1789, jvfr. Blochs syenske Gejstl. Hist. I. S. 567—72; Myerups Lit.

Lex. S. 654—55), og Anna Johanna Baar († 2° 1795, en Datter af Etatsraad, Amtsforsvalter Jens Baar i Odense og Birgitte Catharina v. Bergen); blev dimitteret til Universitetet fra Odense Skole 1787 (inscriberet 2¹ 1788); stiftede 1799 et Underviisnings-Institut i Kjøbenhavn, i Forening med N. Brendstrup og H. Nissen, af hvilket han var Enebestyrer fra Maj 1821 indtil 1832, da han overlod Bestyrelsen til B. A. Vorgen og R. C. Nielsen; blev d. 21de Januar 1800 Traducteur i det tydske, franske, italienske, spanske og portugisiske Sprog; d. 1ste Novbr. 1828 Cancelliraad. † 29de August 1841. — * 1. 2° 1801 Caroline Frederike Schulz (f. 1⁷ 1785 i Kbhvn., † c. 1831, Datter af Urtekræmmer Christian Frederik S. og Christine Hellemann). * 2. Sophie Dorthæa Bengen, Datter af Oberst Frederik Christian Bengen og Frederike Christiane Lovise f. Silckmüller († 2° 1820, 75½ A.).

Pris-Affhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretisk og praktisk Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet, for at det med mindste Besøining kan stifte den meest muelige Nytte? af Guillaume. Oversat efter Forf.'s Manuskript. Kbh. 1799. (L. E. 1799, Nr. 50). — Fransk Læsebog for Begyndere og de mindre Skoleklasser udarbejdet af N. de Beauclair. Udgiven efter den tydske Udgave. ib. 1808. Anden omarbejdede og forbedrede Udgave. ib. 1817.

Han har oversat trede Stuepil: a) Malerne af Babo. Kbh. 1795. b) Møderen, eller hun kan ikke vælge. Et Lykspil i 1 Act. (af Dejaure). ib. eod. (L. E. 1795, Nr. 45). c) Egteskabsforslaget, eller de to Officerer. Come die i 1 Act af Alexander Duval. ib. 1802. Af disse er det førstnævnte ikke kommen i Bøghandelen.

Westengaard (Frederik Ludvig), f. i Sverborg i Sjælland d. 24de Septbr. 1770, yngste Søn af Jens Westengaard, Sognepræst til Sverborg (2⁴ 1758), samt Provst i Hammer Herred (f. 2¹ 1724 i Citadellet Frederikshavn, † 2³ 1791*) og hans anden Hustru Johanne Dorothea Staal (en Kjøbmandsdatter fra Bordingborg); blev 1786 dimitteret til Universitetet fra Bordingborg Latinskole; tog d. 28de Maj 1788 philologisk og d. 12te Maj 1791 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var 1790—91 Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 12te Septbr. 1794 efter Faderens Død hans Eftermand som Præst i Sverborg. † 18de Decbr. 1817. — * 1. Charlotte Sophie Hersom (f. 2⁹ 1771, † 7 1808, næstældste Datter af Præsten til Veils og Vester-Egidsborg, Provst Mag. Hans Christian Hersom og Magna Eufanna Selstrup). * 2. Christiane Maria Windekilde. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 67; Abr. Compt. Efterretn. 1817, Nr. 302).

*) Sønnesøn af Jens Eriksen, Borgemeester i Odense (der efter sin Fædregaard i Jylland led sine Børn tage Elnavnet Westengaard), og Maren Bang, Datter af Bisop Niels Bang i Odense, jvfr. Giesings Jubell. III. 1, S. 147.

Qvænam sit religio antiquissima, *Theismus an Polytheismus?* Disp. pro stip. Colleg. Medicei, Havn, 1790.

Westengaard (Jens Christian), Nysansertes ældste Søn; f. d. 23de Juni 1796 i Sverborg Præstegaard; blev 1815 dimitteret til Universitetet af Præsten H. C. Michelsen; d. 16de Octbr. 1819 constitueret som Lærer, og d. 6te Juni 1820 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Bordingborg; 1833 tillige Regnskabsfører og Rasserer ved samme Skole. † 18de Juni 1838. — * 1822 Maren Severine Michelsen (f. 7 1802, † 4 1838, en Datter af residerende Capellan ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, Hans Christian Michelsen og Magdalene Elisabeth f. Holm). — (Sorgetale over ham i Suhr's Smaafrister II. 180—92; jvfr. sftd. S. 142—43; „Kbhpost.“ 1833, Nr. 172).

Mindeblomster paa Michael Rosings Grav. Kbh. 1819. (Anonymt; jvfr. Art. N. U. Krossing, II. 68).

Nogle Bemærkninger om Modersmaalet og dets Retfærdighed, i to Breve. Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Bordingborg. Kbh. 1823. 42 S.

Om Skoledisciplin — efter Mosche. — Indbydelseskrift. Kbh. 1828. 59 S.

Nogle eenstøpige danske Ord's Bemærkelse. Indbydelseskrift. Kbh. 1826. 38 S.

3 Ugebladet „Vorgervennen“ (25 Artikler til Supplement af Sporons eens-tydige Ord, 1819, Nr. 9—11, under Navnet: J. C.). — (Tilbeds efter Meddelelse).

Westengaard (Lauritz Christian Ditlev), f. d. 8de Juli 1795 i Rumbby i Sjælland, hvor hans Fader, Provst Otto Westengaard (en Halvbroder til ovennævnte Freder. Ludv. W.), var Sognepræst henimod halvhundrede Aar (f. 17 1763 i Sverborg, † 1/2 1835*), jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 55) og gift med Anna Kirstine Lange (døbt 3/1 1773 i Nyborg Kirke, † 1/3 1834, Datter af Cancelliraad Lauritz Lange til Drbejlunde i Fyen, tidligere Kjøbmand i Nyborg, og Mette Kirstine Knudsen). Blev 1805 optagen i Slagelse Latinskole og i den daværende Vice-Rector, senere Professor Jens Møllers Huus; kom i Begyndelsen af Aaret 1809 derfra til Roskilde Cathedralskole og i Huset hos Adjunct, nuværende Provst Daniel Smith; afgik til Universitetet 1812; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; 1814 Alumnus paa Valkendorfs Colles

*) Søn af Provst Jens W. og dennes første hustru Johanne Marie Jacobsdatter Fofie, en i sin Tid bekendt Kunstnerinde, jvfr. Fortalen til Schønau's Samling af danske lærde Fruentimmer.

gium; afsløvere d. 18de Octbr. 1816 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken samme Charakter han siden ogsaa erholdt til den homiletiske og katechetiske Proeve; var Lærer i Kjøbenhavns og Christianshavns Borgerdydsskoler; blev d. 13de Juli 1819 Adjunct ved den gjenoprettede lærde Skole i Vordingborg; d. 7de Juni 1827 Sognepræst for Pedersborg og Kindertofte Menigheder i Sjælland, og den 4de Juni 1830 for St. Hans Menighed i Odense; besøgte formedelst en fjelden og langvarig Sygdom i Stemmen i tre Aar efter hinanden 1839, 1840 og 1841 de tydske Bæde Ems og Remdorf. — * $\frac{21}{5}$ 1820 Elise Marie Høyen (døbt $\frac{7}{7}$ 1800 i Kbhvn, † $\frac{18}{8}$ 1847 i Odense, Datter af Brygger Anders Larsen H. og Jnger Margrethe Schrøder). — (Jøfr. Døt's „Materialier“, Nr. 77; Suhrs Smaafr. II. 142; D. Thomsens Avis 1845, Nr. 63; Berl. Tid. 1845, Nr. 99, Tillæg).

Jens Reichmanns franske Grammatik, paa nye udgivet og bearbejdet. Fjerde Uplag. Kbh. 1820. (L. T. 1821, S. 306—13, af Fr. Thaarup). Femte forbedrede Uplag. ib. 1827. Sjette forbedrede Uplag. ib. 1835.

Platos Apologie for Sokrates. Oversat af det Græske og udgivet som Program fra Vordingborg lærde Skole. Første Halvdeel. Kbh. 1822. Anden Halvdeel. ib. 1827. (Af denne Oversættelse udkom andet Uplag. Odense, 1850).

Fortegnelse over de franske uregelmæssige og defective Verber, som viser deres Conjugation i alle Tempora og Modi. Kbh. 1825.

Communionbetragtninger for Evangeliske Christne. Kbh. 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 32).

Nytaarsgave for Evangeliske Christne. Kbh. 1839. (Tidskr. for Almuesoleværs. V. 401—8; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 48).

Om Skabningen, med et Tillæg om den hellige Skrift, af C. Harnø. Paa Dansk udgivet. Odense, 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 167). — Om Gjenløsningen, af Samme. ib. 1841. (Nord. Tidskr. for kristel. Theol. III. 251—62, af L. N. Boisen). — Om Helliggjørelsen, af Samme. ib. 1842. (Samtlige tre med fælles Titelblad. ibid. 1842).

Opbyggelsesbog for Christne, til Brug ved den private og huuslige Andagt. Samlet og udgivet af Tage Müller, Chr. H. Kalkar og L. D. Westengaard. Odense, 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 352; J. L. o. R. II. 1844. S. 391—99; Theol. Tidskr. IX. 196—205).

Prædikener over Johannis Aabenbaring, af C. Harnø, overfattede. Odense, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 82, Tillæg).

Medudgiver af: Christelig Kirketidende for 1832, 33, 34, 35. Odense. 4to. (L. T. 1833, Nr. 18; Hall. Allg. L. 3. 1834, Ergbl., Juli, Nr. 62, S. 489; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1012).

J Bibelselskabets Beretninger (Breve, i V. S. 109; XIII. S. 72—74).

J Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (Om Bibelen som Læsebog i Skolerne. Tale holden 1815 af M. C. B. J. Mosche, overfat, i VIII. S. 1—26).

J Brammers „Kirkelige Heilighedsstaler, 2den Samling“ (Taler

ved tvende Confirmationshandlinger, S. 142—54; Sørgetale i Allsted Kirke ved Emilie Flemmers Jordbefærd, S. 455—58).

I Tidsskriftet „Christelig Samler“ (Les retraites spirituelles af E. Hørmø, forandret, i III. 86—100; Spilken Stat kan kaldes christelig, overs., sld. S. 100—3; Bemærkninger og Læsefrugter, i VII. 76—79; 190—92; 285—88; VIII. 75—78; 180; 241—47; IX. 62—68; Gudsfrugt med Nøisomhed er en stor Binding, VIII. 181—91; Nogle Prøver af en spensk Reservejagers Dagbog, meddeelt, XII. 279—86).

I „Danst Kirketidende“ (Nogle Bemærkninger, i V. 203—7; Collegium pastorale practicum, af E. Pontoppidan, sld. S. 258—61).

Odsuden adskillige Bidrag til „Tidskrift for Almueskolevæsenet“, og til „Danst Folketidning“ (i hvilket det af ham Meddeelte for det meste er betegnet med Mærket v.).

Han var een af „De Tolv“ imod Baggesen, 1818. (jvfr. Poul M. Møllers Levnet, S. 32—36). — (Eitdeels efter Autogr.).

Westenholz (Thomas Frederik), f. d. 4de Februar 1779 paa Morsø, hvor hans Fader Johan Dietrich Wilhelm Westenholz, giort med Karen Hee (Datter af Præsten Thomas H. i Borup), var (fra 7 1776) Sognepræst for Sejerølev, Ejerølev og Jordsby Menigheder (f. 1731 i Wilster i Holstene, † 1794; anf. i Myerups Lit. Lex. S. 655); kom i Foraaret 1793 i Viborg Latinskole, hvorfra han i Efteraaret 1795 dimitteredes til Universitetet; underkastede sig i Juni 1799 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i October s. A. dens praktiske Prøve, hiin med næstbedste, denne med bedste Character; vendte i det følgende Aar tilbage til Morsø og var beskæftiget med juridisk Praxis for Underretterne og Nørrejylland Landsting; blev ved Drettelsen af Landbeværnet ansat som Premierlieutenant i det nordre jydsk Regiment og erholdt i Foraaret 1805 et Compagni i samme; hvorefter han ved de annecterede Batailloners Drettelse ansattes som Capitain og Compagnichef først ved det 3die jydsk Infanteri-Regiments 4de, dernæst ved det 1ste jydsk Infanteri-Regiments 3die, og siden ved det 2det jydsk Infanteri-Regiments 3die Bataillon; blev d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; afgik som Major; blev d. 19de Jan. 1816 Stranding=Commissionair paa Nordvest- og Østkysten af Jylland; d. 21de Juli 1819 Herredsfoged og Skriver i Horns Herred, samt Byfoged og Byttriver i Frederikshavn; d. 5te Apr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Slet og Lars Herreder, samt Birkedommer og Skriver i Løgstor. † 22de December 1830 i Bilsbed. — * Marie Elisabeth Habel (f. 7 1791, Datter af Kjøbmand Jørgen A. i Søby).

I „Landoecon. Tidender“ (Noget angaaende Brændeviins Brænderiernes fuldkomne Frigivelse, i VIII. 1818. S. 247—80). — (Eitdeels efter Autogr.).

Westerboe (Martinus), f. 1776 (døbt 7 s. A.) i Kjøbenhavn, Søen af Brændeviinsbrænder Hans Mortensen († 7 1813, 88 A., i Ringsted) og Christine Lisdatter; dimitteret til Univer-

sitetet fra Vor Frue-Latinskole i Efteraarct 1793; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsem ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; blev Alumnus paa Walkendorfs Collegium i Septbr. 1796, senere paa Vorchs Collegium; tog i Januar 1800 theologisk Altestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken samme Charakter ogsaa siden tilkjendtes ham ved den katechetiske Prøve; blev d. 29de Novbr. 1811 residierende Capellan for Ringsted og Veensløse; d. 16de Juli 1813 Sognepræst til Gyrstinge og Flinterup i Sjælland. † 15de October 1817. — * 1812 Frederikke Christine Falkenthal (f. 2° 1788, † 3¹/₂ 1849 i Kongens Lyngby, næstældste Datter af Stabschirurg i Sø=Statens Tobias Friedrich F. og Sara Christine v. Osten).

Symbolæ ad historiam opinionis Judaicæ de statu post mortem futuro. (pro stip. Colleg. Med.). Hafniæ 1805. 70 pag. 8vo.

Westergaard (Christen Schaarup Christopher), f. i Narhuus d. 1ste April 1787, Søn af Procurator Christian W. og Dorteia Cathrine Gottschalk (en Datter af Præsten Christopher G. i Odense og Christine Dorteia Bohne); blev 1797 optagen i sin Fødebyes Cathedralskole; 1805 Compagnichirurg ved det 1ste jydsk Infanteri=Regiment; studerede siden 1811 ved det chirurgiske Academi og var tillige Compagnichirurg ved Sapeurcorpsset, sildigere ved Kjøbenhavns Infanteri=Regiment; tog i Foraaret 1815 chirurgisk Examen (1ste Char.); erholdt Bataillonschirurgs Charakter, og blev 1816 constitueret som Regimentschirurg ved det danske Arme=Contingent i Frankrige; nedsatte sig siden som privat Practicus i Kjøge, hvor han 1824 blev constitueret og d. 12de December 1825 virkelig Districtschirurg. † 3die Juli 1848. — * 1. 2° 1819 Christiane Louise Colting († 1821, 28¹/₂ A. i Kjøge). * 2. Elisabeth Cathrine Tønnesen (f. 2° 1792). — (Jøfr. Callisens Medic. Skriftst.=Lex. XXI. 63; Berl. Tid. 1848, Nr. 173).

3 »Bibliothek for Læger« (Om Brugen af Aareladninger og Brakvinsken i Koldfeber; (uddraget af Medicinal=Indberetn. til det Kgl. Sundheds=Collegium), i XV. 383—87; paa Tydsk af J. F. W. Nebermann i Russ's Magaz. f. d. ges. Heilk. Bd. 44. S. 473—77; Udtog i Caspers Krit. Repertor. d. Heilk. Bd. 32. (Bd. 12). 1833. S. 2. S. 275—76, og i Medico-chirurgie. Review 1836, Jan.).

Westergaard (Niels Ludvig), f. i Kjøbenhavn d. 27de December 1815, Søn af Lømmermester Niels Nielsen W. (fra Elsborg Westergaard ved Viborg, † 1835) og Sophie Magdalene f. Nyborg († 2° 1850). Dimitteret fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn 1833, og tog i det følgende Aar anden Examen; studerede derefter især den Indiske Physiologi, hvilket Studium han fortsatte i Bonn 1838; besøgte derfra 1839 Paris, London og Orford; tiltraadte i Foraaret 1841 tildeels med Kongelig og Universitetets Understøttelse en videnskabelig Rejse om Cap til In=

dien og Persien, hvorfra han vendte tilbage 1844 over Tiflis, Moskø og Petersborg (jvfr. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1171, 1552); blev kert efter, d. 12te Juli 1844, udnævnt til Lector og d. 29de Septbr. 1845 til Professor i den Indist-orientalste Philologi og Literatur ved Kjøbenhavns Universitet; Medstifter (2° 1847) af det Nordiste Literatur-Samsfund, og siden den Tid Medlem af dets Samsfundsraad; d. 3die Decbr. 1847 Medlem af det Kongl. Danske Videnskaberne Selvskab og d. 13de Decbr. 1850 af sammes Ordbogscommissiøn; d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Holbeks Amts 1ste Valgdistrict, deltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49 og var en af dens Secretairer; foretog 1850 en Rejse til Bibliotekerne i London, Oxford og Paris; er Væresmedlem af the Bombay branch royal Asiatic society. — * 2° 1845 Christiane Frederikke Orpheline Octava Nyge (f. 1819, Datter af kgl. Stuespiller og Instructeur Dr. J. C. Nyge og C. F. f. Becher).

Radices linguæ Sanscritæ, ad decreta Grammaticorum definitiv atque copia exemplorum exquisitionum illustravit N. L. Westergaard, Bonnæ ad Rhenum 1841. 4to. (trykt i Kjøbenhavn). („Fædrel.“ 1841, Nr. 501, af M. Hammerich; „Zeitschr. f. d. Kunde des Morgenlandes“, Bd. IV. S. 1., af Chr. Lassen, jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 673).

Zur Entzifferung der *Achæmenidischen Keilschrift* zweiter Gattung, i VI. Bd. af „Zeitschr. f. d. Kunde des Morgenlandes“ og særstilt aftrykt tilligemed Prof. Chr. Lassens Afhandling: Die altpersischen Keilschriften nach Hr. N. L. Westergaard's Mittheilungen. Bonn 1845. (Hall. Allg. Z. 3. 1845, Nr. 251; Berl. Tid. 1845, Nr. 213). Afhandlingens udkom samtidig, men i noget forskjellig Form, paa Engelsk: On the deciphering of the second Achæmenian or Median species of arrowheaded writing, i „Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—44“, p. 271—439, cfr. tab. XII.—XVIII. (Quarterly Review, March 1847; Journ. asiatique 1849).

Kortfattet *Sanskrit Formlære*. Kbh. 1846. — *Sanskrit Læsebog* med tilhørende Ordsamling. ibid. eod.

Codices Indici bibliothecæ regiæ Havniensis enumerati et descripti, cum indice codicum Indicorum et Iranicorum bibliothecæ universitatis Havniensis. Havniæ 1846. 4to. (D. m. Z. *Codices Orientales bibliothecæ regiæ Hafniensis* jussu et auspiciis regis Daniæ augustissimi Christiani octavi enumerati et descripti. Pars 1: *Codices Indicos* continens. Havn. 1846. 4to).

Bundehesh. Liber Pehlevicus, e vetustissimo codice Havniensi descriptus, duas inscriptiones regis Saporis I. adject. Havniæ 1851. 4to.

Zendavesta or the religious books of the Zoroastrians; edited and interpreted. Vol. 1. The Zend texts. Part I. Yasna. Copenh. 1852. 4to.

Mindre Afhandlinger og Bidrag:

On the connexion between *Sanskrit* and *Icelandic*. (i Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—1844, p. 41—74; og oversat paa Tydsk af Alb. Høfer i hans „Zeitschrift für die Wissenschaft der Sprache“, Bd. I. 1846).

The Girnar inscriptions by G. L. Jacob and N. L. W. (i Journal Bombay branch roy. asiat. soc. 1842).

Et Brev, dat. Bombay d. 1. Octbr. 1842 (i *H. C. Præsteds Oversigt over Vidensk. Selsk. Forh.* 1843, S. 29—31); Udfigt over de videnskabelige Resultater af hans Reise i Persien; et Brev til *H. M. Kongen*, dateret Teheran d. 2den Novbr. 1843 (sfb. 1844, S. 14—17).

Extract from a letter addressed to the rev. Dr. Wilson, relative to the Gabrs in Persia. (i *Journ. roy. asiat. soc. London.* 1844).

Om Mindesmærkerne fra Persiens Oldtid. (i „*Antiquarisk Tidsskrift*“ 1843—1845, S. 81—96).

Den oldpersiske Indskrift ved Behistan. (i *Schouvs „Danst Tidsskrift*“, Bd. I. 1847, S. 231—56).

Oversatte: *Hrafnkel Freysgodes Saga* i første Stykke af *Nordiske Oldskrifter* udgivne af det nordiske Literatur-Selskab. Kbh. 1847. — (Revid.)

Westerholdt (Christian Jacob Nicolai), f. d. 8de Maj 1790, Søn af Landinspecteur Marcus W. og Catharine Magdalene f. Lykke (* $\frac{1}{3}$ 1787, † $\frac{1}{4}$ 1845 i sit 86de Aar i Kbhvn.); tog i Foraaret 1823 dansk-juridisk Examen; blev 1826 Copist og 1835 Justmægtig under Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond (entlediget efter Ansøgning i Naade $\frac{2}{2}$ 1840); 1809 Secondlieutenant, 1823 Premierlieutenant, 1828 Capitain og 1838 Major ved Kjøbenhavns borgerlige Artilleri. * *Sophie Hedevig Helene Christiane Buch* (f. $\frac{2}{2}$ 1790, Datter af Præsten i Stubbebjerg, *Peder B.* († $\frac{2}{3}$ 1798) og *Marie Lovise Nouvel*).

Nytaarsgave for 1841. Med Kob. (v. m. L.: *Erindrings-Blade. Et Udvalg af Digte*). Kbh.

Westermann (. . . . .), Consumtionsbetjent i Slagelse.

La rif for Indførsels-Consumtionen, Formaling-Afgiften og Afgiften af Brændings-Redskaber m. m., ledsaget med Anmærkninger. Udreget og udarbejdet efter Forordn. af 22. November 1837, ved *Westermann* og *Knic*. Kbh. 1838.

Bett (Georg Diedrich), f. 1772; blev privat instriberet ved Kjøbenhavns Universitet d. 20de Februar 1789; indtraadte siden som Officer i det fyenfte Infanteri-Regiment; blev 1806 Premierlieutenant; 1808 Capitain og Compagnichef; 1824 i Naade og med Pension affædiget som Major; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 5te April 1842. — * *Maria Nordgreen* († $\frac{2}{4}$ 1848).

Uredotter af fremmede Skrifter, samlede og oversatte. Kbh. 1805.

Gallerie af franske Helte, eller den franske Republiks og Keiserdømmets minderværdigste Heroers, men i Særdeleshed Napoleons Vaabenfællers og Marschallers Levnetsløb, Bedrifter og nuværende Stillinger, af *K. S. Leidenfrost*. Oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1831.

Aurora, et Blad for Damer. (begyndt 1832). Kbh.

Den bortrømte Kasserer eller Geheime Over-Finanz-Raaden. Pyspil i to Acter. Efter det Tydske. Kbh. 1835.

Liste over samtlige, i effectiv Tjeneste staaende Herrer Officerer i den kongelige danske Landmilitair-Etat. Kbh. 1839. 4to. (Milit. Repertor. V. 347-50).

Bett (Georg Dietrich Caspar), Nysansortes Søn; f. d. 25de April 1804 i Fredericia; var bestemt til Studering, men folte stedsse en overvejende Lyjt til Militairstanden, og blev Landcadet d. 11te Maj 1822, bestod Officeers-Examen med bedste Charakter og fik den 23de Decbr. 1823 Officeers Anciennitet; afgik d. 20de Decbr. 1824 fra Landcadetcorpset som Secondlieutenant ved 2det Livregiment til Fods; blev i Begyndelsen af Juni 1826 ansat som Inspections-Officeer ved det Kgl. Landcadetcorps og underviste fra 1826 til 1829 en Afdeling af dets ældste Klasse i militair Opmaaling og Croquerie; blev d. 27de April 1829 Adjutant ved Landcadetcorpset, og overtog tillige Bibliothekar-Forretningerne ved samme; afgik ved Reorganisationen af dette Corps, d. 1ste Maj 1831, som Adjutant, og ansattes derimod af Chefen som Lærer i Regning ved Corpset; blev d. 8de Maj s. A. Chefs-Adjutant hos Landcadetcorpsets da værende tjenstgjørende Chef, Prinds Wilhelm af Hessen-Philippsthal; d. 4de August 1832 Premierlieutenant; d. 5te Novbr. 1838 Ridder af den Sachsen-Ernestinske Hunsorden; d. 10de Februar 1839 kongelig fast ansat Lærer ved Landcadetcorpset; d. 1ste Januar 1840 tillige fungerende Chefs-Adjutant ved den Kongl. militaire Højskole; erholdt Capitains Anciennitet d. 20de Marts 1841; udnævntes d. 10de Juni s. A. til Ridder af Danebrog; fra 1ste Juli 1842 til Capitain af 2den Klasse og d. 16de Decbr. 1845 af 1ste Klasse i 4de Linie-Infanteri-Bataillon; ansattes d. 8de Juni 1846 som Capitain ved det Kongl. Landcadetcorps (fra $\frac{1}{2}$ s. A. at regne); blev d. 1ste Maj 1848 Compagnicommandeur i 1ste Reserve-Bataillon; siden fungerende Commandeur for 2det Jægercorps og dernæst for 3die Linie-Infanteri-Bataillon; d. 11te August 1849 karakteriseret og d. 10de Januar 1850 virkelig Major; d. 6te October 1850 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klasse med Cocarde, og benuadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 22de Novbr. 1851 karakteriseret Oberlieutenant (dog indtil videre uden Anciennitet); i Decbr. s. A. beordret til midlertidig Tjeneste ved det holsteenske Forbundscontingent som Commandeur for det holsteenske Jægercorps; d. 1ste Maj 1852 Commandeur for det 5te Jægercorps. — * $\frac{1}{16}$ 1831 Karen Sophie Wolff (f. $\frac{3}{4}$ 1808), Datter af Regimentsquarttermester, By- og Raadsstuefriver etc. i Nyborg, Bertel Wolff (f. 1756, † $\frac{4}{3}$ 1848).

Lærebog i practisk Regnekunst, ubearbejdet for Landcadetacademiet. Kbh. 1832.

Wettwer (Christian Ernst), Boghandler i Kjøbenhavn. † 30te Juli 1835, 67 Aar gl.

Ipsilanti eller den græske Nations Opstand mod Tyrkerne og Tyrkernes gruelige Rasen imod Grækerne i Constantinopel efter deres Opstand 1821, af et Tjenvidene. Oversat af det Tydske. Kbh. 1829. — Jda. Schauspiel in 5 Akten von E. Falsen. Nach Aug. Lafontaines Erzählung Jda von Toffenburg. Nach der zweiten Ausgabe aus dem Dänischen übersetzt. Kopenh. u. Leipzig, 1831.

Wewer (Christian), f. i Kjøbenhavn d. 17de Marts 1764, Son af Bagermester Johan Wæver og Anna Nielsdatter Møth; blev 1781 privat dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavn; tog d. 24de April 1784 philologisk Embedsexamen (Laud.) og d. 28de Juni 1785 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 17de Juni 1791 Præst paa St. Thomas; d. 14de Decbr. 1792 Præst ved Kjøbenhavns civile Arresthuus; d. 29de Novbr. 1793 (ifølge 1798) Garnisonspræst i Citadellet Frederikshavn; d. 8de April 1808 Sognepræst i Karlebo i Sjællands Stift; festligholdt d. 24de Juni 1841 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes samme Dag til Consistorialraad. — * 1⁴ 1798 Anna Eleophine Magdalene Margrethe Lønborg (f. 1⁹ 1777, † 2⁷ 1838), eneste Datter af Ingenieurmajor Hans v. Lønborg, Generalmajor af Infanteriet (f. 1⁶ 1742, † 2⁷ 1802), og Cathrine Marie Sondorff († 3¹ 1810 i Karlebo). — (Jofr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1819, S. 48. — Portrait, malet af Ph. A. Fischer og lithographeret).

Sørgetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.

Jubelprædiken den 21. Juni 1841. (Trykt som Haandstrøt). Kbh. 1842.

J Faltens „Magazin for Religionslærere“ (Afteds-Prædiken i Kjøbenhavns civile Arresthuus, i VI. S. 429—443).

Wense (Christoph Ernst Friedrich), f. d. 5te Marts 1774 i Altona, hvor hans Fader Werner Ernst W. († 1780) var Borgercapitain og Urtekrammer og gift med Margaretha Elisabeth Heuser; blev ved Professor E. F. Gramers Foranstaltning i Kiel sendt i December 1789 til Kjøbenhavn for at lære Compositionen hos Capelmester J. A. P. Schulz; d. 4de April 1792 abjungeret Organisten ved den fransk=reformerte Kirke; 1794 Organist ved samme Kirke; 1805 forflyttet i samme Egenkab til Vor Frue=Kirke; 1809 Syngelærer hos Prindsesse Caroline; fik d. 11te Maj 1816 Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 1); blev 1819 ansat som Componist ved det kongel. Theater; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebrog; højtideligholdt d. 4de April 1842 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, i hvilken Anledning han modtog af Kjøbenhavns Universitet Diplom som Doctor i Philosophien, og benaadedes med Danebrogsmændenes Hæderstegn (Jofr. Berl. Tid.

1842, Nr. 84). † 8de October 1812 i Kjøbenhavn. — (Autobiographi, i „Hesperus“ III. 140—78; Biographiske Efterretninger om ham, af N. Fürst, i „Janus“, Wochenblatt, Wien 1819, Nr. 2, 7. Apr. (oversf. i „Hesperus“ III. 178—84); Biographisk Skizze i „Danst Pantheon“, 1ste Levering, 1812; „Neuer Nekrolog der Deutschen“ für 1842; jvfr. Fædrel.“ 1842, Nr. 1026, 23, 29; Berl. Tid. f. A. Nr. 267, 71, 86; 1843, Nr. 23; „Dagen“ 1842, Nr. 276, 80, 82; „Nye Intelligensbl.“ f. A., October, Nr. 3, 4; „Weyses Minde“, udgivet af Musikforeningen, Kbh. 1844; Heibergs Intelligensbl. III. Nr. 25; Dehenschlägers Levnet I. 193—94, 238; „Tilsværen“ 1820, S. 178; „Harpen“ 1822, Nr. 15; „Dagen“ 1825, Nr. 65; 1839, Nr. 258. — Portrait, tegnet af C. Lehmann, lithogr. af Fortling i Børensen & Comp. lithogr. Institut, i „Portefeuille“ 1840, Bd. 3; lithogr. af Fortling i „Danst Pantheon“, 1ste Levering, 1842; af Marstrand i „Weyses Minde“, 1844. — Büste, af Krohn, og af Colberg 1843).

J Baggesens „Danfana“ („Jo“, en philosophisk Ballade, i Bd. I. 1816. S. 77—92; jvfr. „Nord. Tilsvær“, S. 406).

J Mycrups „Hertha“ (Signet af Ceverus S., med Musik, S. 109—10).

J Nabbets „Hesperus“ (Autobiographi, skrevet i Kjøbenhavn i Martz 1820, III. 140—78).

Choral-Melodier til den evangelisk-kristelige Psalmebog, harmonisk bearbejdede. Kbh. 1839. Iver-Fol. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 103 (af U. R. Melbye); Vestfæll. Avis f. A. S. 448).

Halvtredstindstyve gamle Ræmpeviser-Melodier, harmonisk bearbejdede og udfatte til Pianoforte. Kbh. (1840). 2det Hefte, ibid. (1842). Iver-Folio. Med Text til 1ste Vers. [Af Romancen: „Det var Ridder Fr. Aage“ og Balladen: „Ewend Aage og Ingeborg“ udkom en ny Udgave, ibid. 1846]. (jvfr. Art. A. F. Winding og N. B. E. F. Winther).

38 lette Orgelpræludier til Brug ved Gudstjenesten. Kbh. 1843.

Han satte Musik til følgende dramatiske Arbejder: Sovedrikken af Dehenschläger, 1807—8. [opført i April 1809]. (Stykket med dansk og tydsk Text; af Romancerne: „Det blanke Ervord“ og „De klare Vølger“ udkom nye særskilte Udgaver, Kbh. 1846—47); — Jaruk af Dehenschläger. (opf. i Jan. 1812); — Ludlams Pule af Dehenschläger. (opf. i Jan. 1815; stykket 1822; jvfr. Conversationsbl. 1. Aarg. Nr. 73 og 94; Kbhns Morgenbl. 1825, Nr. 97); — Macbeth. (opf. d. 15de Jan. 1817; Claveerudtog med dansk og tydsk Text); — Floribella af C. J. Boye, 1825; — Et Eventyr i Rosenborg Have, af J. E. Heiberg, 1827. (fuldstændigt Claveerudtog; ny Udgave. Kbh. 1844); — Festen paa Kenilworth af H. C. Andersen, 1836. (Dandsene og et Par Spjengnummere trykte; jvfr. Musikalt Tidende, S. 41—44, 49—61, 78—80); tesuden enkelte Musikker til „Aladdin“ (Spillemanden og Spøgelses Sang, f. 1 St. m. Pf. Kbh. 1847) og til „Bagtalelsens Skole“, ved N. B. Dorph (En Sang, compon. af Weyse, med Accomp. af Pianof. og Guitarre af H. Rung. Kbh. 1817); — ligeledes til følgende Dratorier: Cantate i Anledning af Refor-

mationsfesten, af F. Høegh-Guldberg, 1817; Paasse=Cantate af J. M. Verh; Jule=Cantate af T. Thaarup, 1818; Passions=Cantate af Thaarup, 1819. (s. „Harpen“ 1820, Nr. 9); Vindsehymne af Thaarup, 1820; Nytaars=Cantate af Thaarup, 1822; Paasse=Cantate af Thaarup; Jesu Dpoffrelse, Passions=Cantate af M. F. Liebenberg, 1825; Den Ambrosianske Lovsang, 1826; Hymne i Anledning af Prindsesse Wilhelmines Formæling, af F. Høegh-Guldberg, 1828; Forbøn i Anledning af Kronprindsesses Formæling, af Samme, 1829; Cantate ved Frue Kirkes Indvielse, af D. Malling, 1829; samt til Sørgecantater af Dehlenschläger og J. E. Heiberg ved Kong Frederik VI.s Død, 1840, og til H. P. Holsr's to Digte i samme Anledning, 1840; endvidere til Cantate til Mindefesten over Napbet, 1830, og ved Frederik Ruplaus Grav, 1832.

Ligeledes har han komponeret: Otte Melodier til B. S. Jngemanns Mergensange for Børn, med Accompan. af Pste. Kbh. 1837. Fol. Med Text til 1ste Vers; — Syv Aftenange af B. S. Jngemann, med Accomp. af Pste. ib. 1838. Lverfolio. Med heel Text; — Cantate for fire lige Stemmer, uden Accompanement, komponeret for det kongl. Waisenhuus. ib. (1838). Fol.; — Acht Deutsche Gefänge von Göthe, Schiller, Matthison etc. für Pianoforte. Kopenh. 1839; — Trestemmige Sange til Brug ved Skole-Underviisningen. 1ste Hefte. ib. 1841. 4to. Texter ere tilføjede. („Dagen“ 1841, Nr. 108); — 9 Sange af Ewald, Grundtvig, Heiberg, Dehlenschläger og Chr. Winther, med Pianof.-Accomp. ib. 1844; — „Ilden Kirken“ og „Barcarole“, 2 Sange for 1 Syngestemme med Accomp. af Pianof. ib. 1817; To Romancer med Pste. ib. 1848. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 26); — 2 Nationalsange af F. Høegh-Guldberg; samt Melodier til enkelte Sange (i „Braga“ og Studenter-Sangforeningens „Samling af fleerstemmige Mandssange“). Desuden: nogle Allegros, udfomne paa Kellstabs Forlag 1793 og paa ny af Nægeli i 7de Hefte af Rep. des Clavecinistes; Syv Symphonier, hvoraf en stikken i Kjøbenhavn paa Concerenceraad E. Brun's Bekostning, og en i Wien, 1795—97; Etudes pour le pianof.

Whitte (Carl Ludvig Edvard), f. d. 14de October 1806 i Rorsør, hvor hans Fader Peter Bernholt W. (Søn af Præsten Hans Severin W. i Nakirkeby og Sønnesøn af den i Nycrup's Lit. Lex. S. 656 anførte Mag. Hans W.) var Sold- og Consumtions-Kasferer (f. $\frac{1}{10}$ 1765, † $\frac{1}{2}$ 1833) og gift med Martha Margrethe Maria Rosod (døbt $\frac{1}{2}$ 1775 i Ronne, en Datter af Præsten Mads R. i Hasle og Søster til Overlærer Hans Ancher R.); blev 1818 optagen i Metropolitanskolen, og afgif derfra til Universitetet 1825; underkastede sig i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. s. A. medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var 1832—35 Candidat ved Frederiks Høspitals medicinske Afdeling; blev tillige Compagnichirurg ved Kongens Livcorps og erholdt d. 27de Maj 1833 Bataillonchirurgs Charakter; 1835 forsat i lignende Egenstab til Artillericorpsen (derfra i Naade entlediget $\frac{1}{2}$ 1839); 1838 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 11te District. — *M. Buch, en Datter af Vare-Mægler Cort Andreas Buch i Kbhvn. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXI. S. 117).

Anvisning til Sygepleien af J. F. Dieffenbach. Oversat. Med en Fortale af D. Bang. Kbh. 1833.

J. »Kjøbenhavnsposten» (Om Cholera-Foranstaltningerne i Stockholm i Efteraaret 1831, i Aarg. 1837, Nr. 253).

J. »Ugekrift for Læger» (Förgiftningstilfælde af Knapost, I. 451—56; Om Behandlingen af Fnatpatienter med grøn Sæbe i Frelserens Arbeidshuus, III. 305—13; Beretning om sin Virksomhed som Læge ved de paa Frelserens Arbeidshuus indrettede Sygestuer, X. 209—10).

Whitte (Hans Kofod), Foranførtes Broder; f. d. 8de Februar 1810 i Korsør; kom, efter at have nydt Underviisning deels af sin Fader, deels (i to Aar) af den daværende Sognepræst i Korsør, Provst P. M. Thestrup, i Huset hos sin Morbroder Overlærer H. A. Kofod i Kjøbenhavn, og blev i October 1824 indsat som Discipel i Metropolitanaskolen, hvorfra han 1828 dimitteredes til Universitetet; tog i det følgende Aar anden Examen med Udmærkelse; udnævntes i Marts 1831 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1832 Lærer i Borgerbydsskolen paa Christianshavn, hvor han underviste i noget over 5 Aar i Latin og Hebraisk; underkastede sig den 24de April 1835 den philologiske Embedsexamen med bedste Charakter og den 10de Maj 1836 denne Examen praktiske Prove med samme Udfald; blev i Juli 1837 constitueret Lærer og d. 2den Decbr. f. A. Adjunct ved Metropolitanaskolen (i Historie og Geographi); disputerede d. 22de September 1838 for Magistergraden; udnævntes d. 6te Novbr. f. A. til Overlærer ved den lærde Skole i Slagelse (i Dansk, Latin, Græsk, Hebraisk og Fransk), og den 25de Maj 1844 til Rector for den lærde Skole i Rønne paa Bornholm (fra 1ste Juli f. A. at regne). — *1838 Eleonore Henriette Chatarina Scheel (f. 2° 1814), en Datter af Lehnsgreve Christian Scheel til Stamhuset Gammel Estrup († 1844) og Johanne Maria Sophie f. Lund. — (Autobiographi i Universitetsprogrammet i Anledning af Reformationsfesten og Rectoratets Omstiftning 1838, p. 40—41; samt i Programmet fra Slagelse lærde Skole for 1839, S. 55—56, og fra Rønne for 1844, S. 18—20; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 92—93; 1851, S. 25).

De Quinto Fabio Pictore ceterisque Fabiis historicis disputatio (pro stipendio Collegii Medicei). Havniæ 1832.

De rebus Chiorum publicis ante dominationem Romanorum. Addita est enumeratio numerorum Chiorum omnium, quotquot editi sunt, et inediti nonnulli, quarum IX tabula ænea expressi sunt. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1838. (I. f. L. o. R. III. 385—92, af R. Eid; Zeitschr. für die Alterthumswissenschaft. 1840, S. 955—56, af E. Dsenbrüggen; Tijdschrift voor algemeene Munt-en Penningkunde, af van der Ghyss; jvfr. Hermanns »Lehrbuch der griechischen Staatsalterthümer«, 3. Ausg. § 77).

Liber de scriptoribus antiquis Chiis. Havniæ 1841. (Indbydelseskrift fra Selskabet lærde Skole).

Hebraisk Syngelære til Skolebrug. Kbh. 1842. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1168, af N (o: N. J. F. Henriksen).

Analyste til Genesis eller Ierikalfst og grammatikalfst Veiledning for Begyndere i Hebraisk til at fortolke 40 Kapitler af Genesis. Kbh. 1843.

Gaji Julii Cæsaris de bello Gallico commentariorum libri septem et octavus A. Hirtilii. Recensuit et præfatus est Joannes Kosod Whitte. Havniæ 1844.

Indbydelseskrifter til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole og Real-Skole 1841—51, trykte deels i Kbhvn., deels i Rønne. (Heri leverede han, foruden de aarlige Skoleefterretninger for 1843—51, endvidere: Om den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juli 1845 (i Indbydelseskr. f. 1846); Collatio codicum II. Havniensium cum editione Elberlingiana G. Julii Cæsaris commentariorum de Bello Gallico. (1847); Emendatio collationis codd. II. Hauniensium superiore anno editæ. (1848); Et Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: Bør Rønne lærde Skole nedlægges? (1851).

J Petersens „Tidskrift for Litteratur og Kritik“ (Recensioner over D. G. Monrad, „de formis quiescentibus linguarum Semiticarum.“, IV. 32—53, og over C. F. Ingerslevs Lærebøger i Geographien, sftd. S. 424—59; jvfr. Ingerslevs Antikritik i V. 146—58 og Whitte's Svar i et Tillægsblad til samme Vds 4de Hefte).

Whitte (Johannes Köhler), Farbroder til de 2de Foranførte; f. 1756 (døbt $\frac{4}{5}$ f. A.) i Nykarsker paa Bornholm, hvor hans Fader Hans Severin W., gift med Cathrine Sophie Seest, da var Præst; var Cancelli-Secretair, da han d. 21de Febr. 1800 blev dansk Consul paa det gode Haabs Førbjerg; 1817 entlediget. † 1831. — * Wilhelmine Adolphine Frederikke Fabritius de Tengnagel (f. 2° 1778, † 2° 1816 i Core), yngste Datter af Kammerherre, General-frigdscommissair Michael Fabritius de Tengnagel til Veilegaard (f. 1° 1739, † 2° 1815 i Odense) og Adolphine de Leth (f. 1° 1746, † 3° 1797).

Nye og accurat Coursbog imellem Dannemark og London, Amsterdam og Hamborg. Kbh. 1794.

Wiberg (Carl Emil), Søn af nedenstaaende Cantor Joh. Andr. W.; f. d. 25de Mars 1807; blev Musiklærer og af den fgl. Skoledirection autoriseret Syngelærer i Kjøbenhavn. * 2° 1831 Birthe Cathrine Jørgensen.

Udtag af Syngkunstens vigtigste og første Grunde. Til Brug ved Sangunderviisning i Skoler. Kbh. 1831. 4to. 2det forsøgte Dplag. ibid. 1837. 8vo. („Dagen“ 1837, Nr. 188).

Samling af Skolefange. 1.—2. Hefte. Kbh. 1837. 4. („Dagen“ 1837, Nr. 188; Kbhvns Afsættelses Ugeblad f. A. S. 80).

Pariserdrengen, Pyspil i 2 Acter af Bayard og Vanderburgh. Oversat. Kbh. 1837. (o. m. L.: Lommebibliothek for Skuespilyndere. 1ste Hefte).

Lumpaciavagabundus, den onde Mand, eller Svirebrødrene. Hexefarce i 3 Acter af Johan Nestroy. Oversat. Kbh. 1837.

For Pianoforte-Spillere, om Indslueringen og Foredraget af Compositioner, af E. F. Fohle. Paa Dansk. Kbh. 1840. („Den Frisindede“ 1840, S. 28).

Musicalk Grammatik, eller theoretisk-practisk Underviisning i Tonekunsten. For Musiklærere og Musikelever, saavel som for Erhver, der ønsker Vejledning i Grundbegreberne af Tonekunsten. Af G. W. Fink. Overfat. Kbh. (1810).

Udgav med enkelte Forbedringer 2det Oplag af Messe-Melodier af J. A. Wiberg. Med Svarene af Choret, udsatte tre- og firstemmige af E. E. F. Weyse. Kbh. (1843). 4to.

Wiberg (Johannes Andreas), f. d. 19de September 1780 i Viborg; kom 1791 i sin Fødebyes Latinskole, og dimitteredes derfra til Universitetet i Efteraaret 1797; underkastede sig i det paafølgende Efteraar den philosophiske Prøve (n. c.); blev 1808 Skolelærer, Kirkesanger og Organist i Borglum i Aalborg Stift; 1822 Cantor ved Vor Frues Kirke i Kjøbenhavn; i Sommeren 1823 Syngelærer ved Metropolitan-skolen; 1833 Lærer i Messesang ved det kgl. Pastoral-Seminarium. † 26de Juli 1843. — * Juliane Maria Gjør († 17 1838 i Kbh.). — (Autobiographi i Fødbyllesesskriftet fra Metropolitanstolen 1840, S. 49—50).

Messe-Melodier til Fader Vor, o. s. v. Med Svarene af Choret, udsatte tre- og firstemmige af E. E. F. Weyse. Ledfagede med Anmærkninger om Præstens Forretninger for Alteret. Kbh. 1832. 4to. Andet Oplag (med enkelte Forbedringer), udg. af E. E. Wiberg. *ibid.* (1843). 4to.

Wiborg (Carl), f. paa Christianshavn d. 25de (ikke 21de) Juli 1783, af Forældrene: Nicolai Christian Wiborg, Medlem af den kongl. Direction for det Danske Dug-Manufactur og Commerce-Consulent, samt Inspecteur ved Klædemanufacturet i Fredericia (f. 2° 1747 i Vedsted i Sønderjylland, † 1800, ans. i Myerups Lit. Lex. S. 659), og Urine Bringstrup; nød privat Underviisning i Hjemmet til sit 17de Aar; kom 1800 i Huset hos daværende residerende Capellan i Mariager, F. C. Vergmann, der i Foraaret 1802 dimitterede ham til Kjøbenhavns Universitet, hvor han tog Examen Artium (H. ill.), og i det paafølgende Efteraar samt i Foraaret 1803 Examen philologico-philosophicum (Laud.). Siden Faderens Død havde dennes Broder, nedenanførte E. N. Wiborg staaet ham i Faders Sted, og under hans Vejledning studerede han Veterinairvidenskabene i Forening med Medicin og Chirurgi; blev under Bombardementet 1807 assisterende Chirurg ved Almindeligt Hospital; d. 2den Maj 1809 Lector og anden Lærer ved Veterinairstolen med Forpligtelse at underkaste sig den chirurgiske Examen, hvilken Forpligtelse han opfyldte samme Efteraar, og erholdt ved denne Examen første Charakter; fik d. 21de Juli 1811 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille

for en indsendt anatomisk=physiologisk Undersøgelse af et sjældent og beyn-
derligt Misfosier, og d. 26de October s. A. Rang med Regimentschirurg-
ger; udnævntes d. 13de Marts (Resol. 2°) 1816 til Professor i Vete-
rinairvidensskaben (med Rang 6te Kl. Nr. 13), og d. 12te Decbr. 1822
til Forstander og første Lærer ved Veterinairstolen; erholdt d. 31te Marts
1824 Rang efter Rangforordningens 4de Klasse Nr. 3; blev d. 1ste Au-
gust 1829 udnævnt til Ridder af Danebroge. Var Secretair ved Direc-
tionen for Stutterivæsenet og Veterinairstolen (1822); Medlem af Vacci-
nations=Commissionen (1822); af Directionen for det Classenske Litteratur-
selskab for Læger (2° 1820); af de medicinske Selskaber i Kjøbenhavn
(1¹ 1813) og Stockholm (2° 1818), samt af andre inden- og udenlandske
videnskabelige Samfund. † 7de October 1844. — * 1825 Anne Char-
lotte Amalie Viborg, f. Nielsen, (f. 2° 1778, † 2° 1852), Enke
efter nedenansførte Etatsraad Er. Nissen Viborg. — (Vfr. Calliens
Medicin. Christf. Lx. XX. 120—22; XXXIII. 151; H. C. Tscherning,
Efterretning om den kgl. danske Veterinairstole, 1851, S. 21—22).

Kort Veiledning til Hingstens, Følhoppens, samt Føllets og Følens
rigtige Behandling indtil det femte Aar. Udg. især for Bondestanden. Kbh. 1824.
Oversat paa Tydsk af E. L. Wenß. Karlsruhe 1826.

Den ondartede Lungesygge hos Hesten, beskrevet til Nytte for Landman-
den. Kbh. 1826. (Messager franç. du Nord 1825, p. 350; Medicin. chir. Zeit. Er-
gänzgsbd. 34. 1831. No. 862. S. 67—76). Nyt Dplag. ibid. 1832.

Veterinair=Samlinger. 1ste Hefte. Kbh. 1827.

Faarekoppesyggen, beskrevet til Nytte for Landmanden. Kbh. 1831.

Hestens Ydre lærer ved Eric Viborg. 2det forøgede Dplag, udgivet af E.
Viborg. Kbh. 1836, m. R.

Veiledning til Evinets Behandling som Huusdyr, af Eric Viborg. 2det
med flere Tillæg forøgede Dplag, udgivet af E. Viborg. Med 5 Kobbertavler.
Kbh. 1836.

Beslaglæren, eller Kunsten at beslaae Hesten, Tølet, Muuleslet og Oren,
tilligemed en Beskrivelse af de i Hestens Fod forekommende vigtigste Sygdomme, theo-
retisk og praktisk behandlet. Med 13 Tavler. Kbh. 1837.

Veiledning for Landmanden til i Vinterens Løb at forebygge Sygdomme
blandt sine Huusdyr, med særligt Hensyn til at kjende og behandle den nu græs-
rende godartede Lungetræft og Klove-sygge. Kbh. 1841.

I "Veterinair=Selskabets Skrifter" (Udtog af nogle Fersøg, anstillede
for at helbrede Enive og Springorm, af Professor Cellaine, i II. 296—311; Cos-
laines og Waldingers Cuur af Enive og Springorm, prøvet i Frankrig og
Tydskland, sftd. S. 390—95; Jagttagelser af blandet Indhold fra de franske Veteri-
nairstoler i Alfort og Lyen for Aarene 1809 til 1812, sftd. S. 386—409; Vete-
rinair=Erfaringer fra den danske Veterinairstole, sftd. S. 410—34; Extract af inden-
landske Tyrlægers indkomne Beretninger til den danske Veterinairstole, sftd. S.

435—42; Luftrørnüttets Beskrivelse hos Hesten sammenlignet med denne Operation hos Mennesket. (Oplæst i det medicinske Selskab den 19de December 1811), III. 61—88. (paa Tydsk overf. af J. Müller i Gräfe's und Walther's Journal der Chirurgie Bd. XVIII. 1832. S. 2. S. 193—218); Beskrivelse af Kalvningssfeberen hos Koen, sammenlignet med den ondartede Barselsfeber (febris puerperalis maligna); læst i det medicinske Societet den 18. Februari 1813, i III. 89—118; Om den i Aarene 1815 og 1816 herskende Hunde=Enzootie og Båndskræk. (Oplæst i det Kgl. medicinske Selskab den 13. Febr. 1817), sftd. S. 137—240. (jvfr. Medic. chir. Zeit. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60); Bidrag til Mellemgulvets Pathologic, sftd. S. 377—91; Om Køernes Kastning, ved M. A. Tøgl; med Anmærkninger af E. Viborg, sftd. S. 413—32; Veterinair=Jagttagelser for Aarene 1812 til 1817 (Sammenbørning (Anchylolosis) mellem første Hals=hvirelknogel og Rastefknoglen hos en Hest, som Følge af en langvarig Rastemuus; En af et Stykke Staaltraad i Mavepiben hos en Koe opkommen, men lykkelig helbredet, Trommeslyge; Dødelige Sygdomstilfælde, forarsagede af de saakaldte forte Hævelser; Tarmkrængninger; Langvarig Durkløb hos en Koe forarsaget af Galdestene; Uægelige Brud af Halseknogens Puffelfortsætning hos en Hest; En ved en Hund iagttaget vanskelig Synkning forarsaget af en Veenudbørning i Halsen; En nye Art af Bug=Brok hos Hesten; Et ved en Hest helbredet giennemtrængende Bugsaar, hvor Røttet tillige var udtraadt; Nogle ualminnelige Sygdomstilfælde ved den ondartede Forraadnessfeber hos Hesten; Noget om Raumanns nøgne Hest; Tamerlan; Den almindelige Hundeslyge; Zalappe Tinkturen), sftd. S. 477—506; Udtog af indenlandske Dyrlægers indkomne Beretninger til den danske Veterinairfole, sftd. S. 506—18; Jagttagelser af blandet Indhold fra de franske Veterinairfole i Alfort og Lyon, sftd. S. 544—50).

3 „Medicin. Chirurg. Zeitung“ (Conspectus præcipuorum momentorum, quæ continet commentatio de *enzootia canina atque hydrophobia*, qui morbi anno 1815 et 1816 grassati sunt; recitata in Soc. Reg. med. Hafn. d. 13. Febr. 1817, i Jahrg. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60; r. i Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1818, S. 52—58).

3 Diiffens „Nye oeconom. Annaler“ (Historisk Udsigt over den forædlede Faareavl's Fremstribt i Dannemark i de sidste 38 Aar, især med Hensyn til de spanske Faars Indflydelse paa samme. Oplæst i Landhuusholdn. Selsk. Febr. 1818, i V. 94—125, 133—71).

3 „Nye landoeconom. Tidender“ (Nogle med den grønne Boghvede anstillede Forsøg, som Fodringsmiddel for Faaret, Evinet og Gøden, i II. 276—88, med et Tillæg af J. C. Drewsen, sftd. S. 288—90).

3 „Acta Reg. Soc. med. Hafn.“ (Experimenta ad effectum *acidi Borussici* explorandum in animalibus nonnullis instituta, Vol. VI. (Acta nova, Vol. 2), p. 236—66; jvfr. Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 130; L. T. 1825, S. 180—83, af E. Otto).

3 „Bibliothek for Læger“, af hvis 1.—7. Bd., 1821—27, han var Med=udgiver, (Om Ratanhie=Koden og de den tillagte Virkninger, I. 1821. S. 105—10; Meddelelser af nogle imod Hydrephobien anprøvede nye Lægemidler, sftd. S. 342—75. (L. T. 1823, Nr. 4, af E. Otto); Jodinsens Auentelse imod Struma, sftd. S. 376—86; Drifla's Fremgangsmaade for at opdage de fleste mineraliske Gifter i farv

vede Bøddler, sftd. S. 391—95; Necrologi. Eric Viborg, i II. 1822. S. 195—231, (Eerfildt aftrykt under Titel: Eric Nissen Viborg. Kort biographisk Skizze. Kbh. 1823. 41 S.; et Udtog i L. L. 1823, S. 281—84, samt i Tidsskr. for Naturvidenskaberne II. S. 382—86); Om Marochetti's senere Jagttagelser over den af ham, med Hensyn til Bandedræffens Natur og Helbredelse, gjorde Opdagelse, i IV. 1824. S. 340—50; Wehime-Conferensraad Peter Hersleb Elasse's Minde, i V. 1825. S. III—XIV.; Medbeviis for, at Pestens Snive ikke, som nogle have antaget, er smittende for Mennesket, sftd. S. 252—70. (Bulletin des Sc. méd. T. X. 1827. Avr. p. 373; "Eyr." II. 1827. S. 69); Kritiske Anmeldelser af: E. Viborg, om Miltebrand og Dvægløgen, II. 1822. S. 145—46; Helweg, Betragtninger over den dyriske Magnetismes Ubrugelighed, III. 81—83; G. F. Baden, Udsigt over Chirurgiens Tilstand i Danmark, sftd. S. 83—84; samt de Medicinal-Væsenets vedkommende Højskoleforelæser i Aarene 1817—21, meddeelte i I. 1821. S. 171—227, 306—30, 414—41).

J "Skandinaviske Folketkalender for 1844" (Forholdstregler for at forædle Hesten, med 2 Træsnit, S. 95—106).

Nogle Artikler, ang. G. Michelsen, i "Dagen" 1836, Nr. 309; "Berlingste Tidende" 1837.

Udgav P. E. Abildgaards "Danst Heste- og Dvægløge til Bøndernes Brug", 8de og 9de Uplag med Fortale af E. N. Viborg. Kbh. 1829, 1839.

Andeel i *Pharmacopoea veterinaria militaris*. (Hauniæ, 1826). — (Eidsees efter Autogr.).

Viborg (Eric Nissen *), Nydanførtes Farbroder, f. d. 5te April 1759 i Bedsted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngste Søn af Carl Viborg (f. 27 1706 i Kjøbenhavn, Præst i Bedsted 1743—81) og Marie Sophie f. Friis; ned Underviisning af sin Fader, som i Efteraaret 1777 dimitterede ham til Kjøbenhavns Universitet, hvor han blev privat instriberet d. 17de Octbr. f. A.; studerede i de tre første Aar Theologi og de østerlandske Sprog; men opoffrede sig derefter til de physiske, mathematiske og naturhistoriske Videnskaber, blev kjendt af Abildgaard, den danske Veterinærskoles Stifter og Forstander, og opmuntredes af ham til at lægge sig efter Veterinærvidensskaben; blev d. 27de Marts 1783 Lector ved den botaniske Have, og d. 16de April f. A. tillige ved Veterinærskolen; erholdt d. 25de April f. A. det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille for Besvarelsen af en i Aaret 1781 udsat Priisopgave om Cubiometrien; vandt d. 22de Juni 1787 den af samme Selskab, for en botanisk-økonomisk Beskrivelse over Bygget, dets forskjellige Arter og Afarter, og disses rigtige Dyrkningsmaade, udsatte

*) Døbt under Navn af Ericus Nissenius Viborg.

Priis, og tilkjendtes d. 7de Decbr. f. A. ligeledes af dette Selskab Præmien for en Afhandling om de i den danske Lov omtalte Sandvæxter og om deres Anvendelse til Flyvesandets Dæmpning; tiltraadte i Sommeren f. A. med offentlig Understøttelse en Rejse som Veterinair og Botaniker til Lydsland, Ungarn, den nordlige Deel af Italien, Frankrige, England og Holland, og kom tilbage i Maj 1790; ansattes d. 8de Decbr. f. A. som Inspecteur over Sandflugterne i de danske Stater (jvfr. Esmarchs Efterretning om Sandflugten, S. 18 flgg.; Bergsøe, „Chr. Reventlovs Virksomhed“ II. S. 6, 7); udnævntes d. 31te Decbr. f. A. til Professor i Veterinairvidenskaben og anden Lærer ved Veterinairskolen; modtog d. 7de Juni 1792 fra Universitetet i Kiel Diplom som Doctor Medicinæ; vandt 1794 Landhuusholdnings-Selskabets første Guldmedaille for en Afhandling om Asper og Pile-Arterne; bestiktedes d. 29de September (ikke Decbr.) 1797 til Professor i Botaniken ved Kjøbenhavns Universitet, og d. 24de August 1798 til Meddirecteur for den botaniske Have; foretog i sidstnævnte Aar en Forstrejse i Danmark og Hertugdømmerne; tiltraadte under 19de Juni f. A. Landmaalings-Commissionen for at examinere i Forstvidenskaben; blev d. 29de April 1801 Forstander og første Lærer ved Veterinairskolen, samt Secretair ved Directionen for Stutterisvæsenet og Veterinairskolen; d. 14de October f. A. Medlem af den da nedsatte Kongl. Vaccinations-Commission; vandt i Efteraaret 1805 en Guldmedaille, for en Priis-Afhandling om en forbedret Svineavl, af Algerdyrknings-Selskabet for Seine-Departementet i Paris (jvfr. Engelstofts Univerf. og Skole-Annal. 1806, I. 265); bestiktedes d. 5te Juni 1807 til Secretair ved Selskabet for Veterinairkyndighedens Fremme (hvortil han havde udkastet Planen); blev d. 1ste Januar 1809 Meddirecteur for det Classenske Literatur-Selskab for Læger; d. 28de Januar f. A. Ridder af Dannebrog; d. 2den Decbr. 1812 virkelig Justitsraad; antoges d. 10de Decbr. 1814 af Directionen for det Classenske Fideicommis som Veterinair-Doctent ved Algerdyrknings-Institutet; blev d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; modtog d. 26de Februar 1817 kongl. Befaling at tage Sæde og Stemme i Directionen for Universitetet og de lærde Skoler i Sager, den botaniske Have angaaende (s. Collegial-Lid. 1817, S. 210—11). Var Medlem af det Kongl. Danske Videnskaberne Selskab ($\frac{2}{3}$ 1791) og af sammes Ordbogscommission (1796) samt Formand i denne (fra Efteraaret 1804, jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 220, 374—75, 76, 402), endvidere dette Selskabs Archivarius ($\frac{2}{3}$ 1815); Medlem af det Linneiske Societet i London ($\frac{2}{3}$ 1790); af det Skandinaviske Literatur-Selskab ($\frac{1}{3}$ 1796); af det Kongl. Kjøbenhavnske medicinske Selskab ($\frac{1}{3}$ 1803, Væresmedlem $\frac{1}{4}$ 1819); af det naturforskende Selskab i Berlin ($\frac{1}{2}$ 1804); corresponderende Medlem af det Kgl. Preussiske Videnskaber

Academi (½ 1812) og af det Kgl. Franſke Videnskabers Institut i Paris (¼ 1814); Medlem af Videnskaberne Academi i Stockholm (1½ 1816); af det Linneiske Societet i Philadelphia (¾ 1816), samt af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. Thunberg, Moench og Roth have givet Planteflægtet Navnet: *Viborgia*. (jvfr. Kroyers Naturhist. Tidsskr. I. 577). † 25de September 1822. — * 1. ¼ 1790 Dorothea Henriette Augustine des Campeaux (døbt ¾ 1766, † ¼ 1795), en Datter af Professor Nic. Jac. And. Janssens des C. (f. ½ 1732 i Rouen, † ¼ 1795) og Anne Susanne Briand de Crevecoeur. * 2. ¼ 1796 Anne Charlotte Amalie Nielsen (f. ¾ 1778, † ¾ 1852, Datter af Stutmester Nicolai N. (og senere givet med ovenanførte Professor Carl Viborg). — (Grundtrækkene af hans Levnetsløb, med Fortegnelse over hans Skrifter og Afhandlinger, i 1ste Bind af hans samtlige Veterinair-Afhandlinger, S. 3—34; Nekrolog, af C. Viborg, i Bibl. f. Lager II. 1822. S. 195—231, særskilt aftrykt under Titel: Eric Nissen Viborg. Kort biographisk Skizze. Kbh. 1823. (i Udtog i V. T. 1823, S. 281—84, og i Tidsskr. for Naturvidensf. II. 382—86); „Dagen“ 1822, Nr. 232; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1824—26, S. 157—61; Schlesw. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1821. VI. 101—2; 1828. I. 52—56; Lübfker's und Schröders Schriftst. Ver. II. 654—59; Nachtr. S. 860; jvfr. J. B. Neergaard: „Mit Livs vigtigere Tildragelser“, I. S. 31 fg., 40—47, 49, 52—57, 62, 64—79, 83—99, 138, 40—42; H. C. Tscherning, Efterretning om den kgl. danske Veterinair-skole, S. 19—20; Molbech, Vidensf. Selvf. Hist. S. 318; S. v. Tencker's Lehrbuch der Veterinair-Wundarzneikunst, 1r. Theil (Prag 1820), § 49, S. 87—88. — Portrait, lithographeret, foran første Bind af hans samtlige Veterinair-Afhandlinger. — Om det over ham oprejste Mindesmærke, s. „Dagen“ 1824, Nr. 82; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 72).

Tentamen *Eudiometriae perfectioris*, ab illustri Academia scientiarum Regia Havniensi præmio coronatum. Havn. 1784, cum sig. — Botanisk oekonomisk Afhandling om Bygget, et i Følge det Thetiske Legatum af det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab den 22. Juni 1787 kronet Præisstrif. Kbh. 1788. 4to., med 4 Kbt. (V. T. 1789, Nr. 6). Oversat paa Tydsk. Kopenh. 1802. 4to., mit 4 Kpfrn. (N. Allg. D. Bibl. 80 Bd. 1stes St. S. 267). — Efterretning om Sandvæxterne og deres Anvendelse til at dæmpe Sandflugten paa Vesterkanten i Sjælland. Kbh. 1788, med 7 Kbt. Overs. paa Tydsk af J. Peterfen, under Titel: Beschreibung der Sandgewächse und ihrer Anwendung zur Hemmung des Flugsandes auf der Küste von Jütland; zum Gebrauch der Sanddünen-Bewohner. Kopenh. 1789. (Allg. D. Bibl. 95 Bd. S. 512). — Efterretning om Trommesygens Behandling hos Hornkvæget. *ibid.* 1792. (V. T. 1792, Nr. 39; Allg. V. J. 1794, Nr. 76). Paa Tydsk i Forf.'s Abhandl. für Thierärzte etc., 1. S. 89—168, mit 1 Kupfertafel. — Efterretning om den Kongelige Danske Veterinair-skoles Indretning. *ibid.* eod. (V. T. 1793, Nr. 27; „Tidskr.“ 1793, II. 219). Paa Tydsk i Abhandl. für

Thierärzte, I. S. 169—271. — Forøg til systematiske Danske Navne af indenlandske Planter; til Brug for Lærlingerne ved den Kongl. Veterinair-Skole. *ibid.* 1793 (L. E. 1794, Nr. 4; Krit. o. Antikr. S. XIV. Nr. 39; Jen. L. J. 1791, IV. Nr. 350; jvfr. Liden underjordist Urtebog, forfattet af Niels den Anden og oversat af Mag. Phalæna. Kbh. 1798, s. L. E. 1798, Nr. 36). Overs. paa Tydskt 1795. — Underretning om Kær-Mysen, og dens Avendelse til Føde for Mennesker og Kreature. Efter Rentekammerets Feraanstaltning trykt for Kængelig Regning og udeelt i Norge. Kbh. 1795. 13 S. 8. — Sammlung von Abhandlungen für Thierärzte und Dokonomen. Aus dem Dänischen. I.—V. Bändchen. Copenh. 1795—1807, mit Kupfertafeln. (L. E. 1806, Nr. 3, 4, af J. Rathke; 1808, Nr. 30; Beckmanns Bibl. XIX. 150—53, 554—61; Hartenfeils medicin. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Bibl. f. Physf. XIV. 280—83; Nachrichten von gelehrten Sachen, Et. 7). — *Beata ruris otia fungis Danicis impensa a Theodoro Holmskiold. Vol. secundum; post obitum auctoris editum. Curante E. Viborg.* Haun. 1799. fol. (jvfr. Physikal. Bibl. XVI. 401—2). — Indledning til almindelig Naturkyndighed for Dyr-læger, af P. Abildgaard og E. Viborg. Kbh. 1800. Paa Tydskt: Abildgaard's und E. Viborg's Handbuch der Naturlehre für Thierärzte. Aus dem Dänischen vom Prof. C. F. Pfaff. Copenh. 1802. Paa Svenskt: Indledning till almän naturkunnighet, af *Abildgaard* och *Viborg*. Öfvers. af A. Lindér. Stockholm, 1802. (Badens Univerf. Journ. IX. 41; L. E. 1801, Nr. 19; 1802, Nr. 5; Hall. Allg. L. J. 1807, Ergzbl. Januar, S. 62; N. Allg. D. Bibl. LXXX. 263—66). — Danske Benævnelser til Hestens Anatomie, Bygning og Behandling, bestemte til Brug ved Underviisningen i den Kongl. Danske Dyrlægestole. Samlede og ordnede af E. Viborg og J. Neergaard. Kbh. 1800. (L. E. 1802, Nr. 19; jvfr. Neergaards »Mit Livs vigtigere Tilbragelser«, I. S. 54—57; »Pelitivenen« 1829, S. 674, 694, og Art. J. B. Neergaard, II. 435—36). — Veiledning til en forbedret Faareavl, og de spanske Faars Behandling i Danmark og Norge; ved P. E. Abildgaard og E. Viborg. *ibid.* eod., m. R. (Beckmanns Bibl. XXI. 268—70; jvfr. Art. S. N. Juelstrup, I. 435). Paa Tydskt: P. E. Abildgaard's und E. Viborg's Anleitung zu einer verbesserten Schaafzucht und richtigen Behandlung der spanischen Schaafse unter Käthern Himmelsgegenben, aus dem Dänischen überseht von F. E. Jensen und mit Anmerkungen versehen von dem letzten der erwähnten Verfasser. Copenhagen, 1802, m. Kpf. (N. Allg. D. Bibl. LXXX. 460—61). Paa Svenskt: Anvisning till en förbättrad Färafvel, af *Abildgaard* och *Viborg*, med Anmärkningar af Prof. *Retzius*. Stockholm, 1806. — J. G. Wolsteins Anvisning til at opdrage (o: opføde) Føl. Dverfat. 2det Oplag, med Anmærkninger. Kbh. 1800. (I den første danske Udgave, som udkom 1798, havde Viborg ingen Deel. De af Viborg i hans Udgave tilføjede Anmærkninger udkom samme Aar paa Tydskt oversatte af J. A. Marcusen i Skriflet: Kurze Anweisung zu einer richtigen Zucht und Wartung der Füllen bis zum vierten Jahre, von J. G. Wolstein. 3te Aufl. Copenh. u. Leipzig, 1800). — Anvisning til at kende og behandle Dværke, Hestekopper og Snive, udgivet til Brug for Landmanden. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 19; Dlusens Annal. X. 161—63; Marsmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 49). — Handbuch der Naturlehre. Copenh. 1802. — Veiledning til Svinets Behandling som Huusdyr. Kbh. 1804, m. Kobb. Andet med flere Tillæg forøgede Oplag, udgivet af E. Viborg. Med 5 Kobbetavler. *ibid.* 1836. (s. Marsmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 50). Paa Tydskt, omarr-

bejdet og forøget af Forfatteren. Copenh. 1806, mit Kupf. Paa Franck: *Mémoire sur l'éducation, les maladies, l'engrais et l'emploi du porc.* (Traduit de l'allemand de Viborg, et de l'anglais de Young). Paris, 1823, in 8, avec 3 planches. *Sec. édit.*, corr. et augm. des notes. Paris, 1835, in 8, avec 5 grav. Paa Svendst: *Handledning till Svinets uppfoðande*, m. m. Öfvers. Stockholm, 1830. 8: o., med 1 pl. Ogsaa paa Rusfisk. (L. E. 1804, Nr. 16; 1807, Nr. 2). — Veterinair=Jagttagsgælder for Aaret 1806. 1. Hæfte. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 48); for Aarene 1807 og 1808. 2. H. ibid. 1808. (ogsaa i Veterin. Selsk. Skr. I. 273—384); for Aarene 1809 til 1811. 3. H. ib. 1813. (og i Veterin. Selsk. Skr. II. 273—484); for Aarene 1818, 1819 og 1820. ibid. 1820. — E. H. Pfaff, über unreife, frühreife und spätreife Kartoffeln, und die verschiedenen Varietäten der beiden letztern, vorzüglich in chemischer und medicinisch-polizeilicher Hinsicht; und C. Viborg von der Unschädlichkeit der unreifen und der rothen Kartoffeln. Kiel, 1807. (L. E. 1808, Nr. 11). — *Analyse des travaux de la Société royale vétérinaire de Copenhague. Premier Rapport.* Copenh. 1808. fol. *Second Rapport.* ibid. 1815. 4to. — *Tredie Beretning om Veterinair-Selskabets Forhandlinger.* Kbh. 1818. 8. Paa Franck 1820. *Dritter Bericht von den Verhandlungen der Veterinair-Gesellschaft nebst einer Uebersicht der Veterinair-Litteratur.* Kopenh. 1819. 8vo. — *Om Pestelids Spiisning.* Skrevet efter det Kongl. danske Cancellies Befaling, især for Norge. Kbh. 1809. 22 S. 8. (tilføjede indf. i Almanacken for 1811, samt i Veterin. Selsk. Skr. II. 153—72, og r. i Bibl. f. Læger II. 221—25; Värens' »Penia», 4. Aarg. S. 151—57).

Nachricht von der in den Herzogthümern Schleswig und Holstein im Jahre 1814 herrschenden Rinderpest. Glückstadt 1814. 4to. (Paa Dansk i Oluffens »Nye oconom. Annal. II. 24—33).

Aufruf an die Schleswig-Holsteinischen Einwohner wegen der im Jahre 1814 in den Herzogthümern Schleswig und Holstein ausgebrochenen Viehseuche. Schleswig 1814. 4to.

Samtlige Veterinair=Afhandlinger. Første Bind. Kbh. 1820, med Forf.'s Portrait. (Decon. Correspond. IV. 284; Schl. Holst. Lauemb. Prov. Ber. 1821, VI. 101—13).

Om Miltebrand og Dvægsygen. Kbh. 1821. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 145—46, af C. Viborg).

Om Rotter og Muus, med Anviisning til deres Forbrivning og Udelæggelse. Kbh. 1821, med 1 Kb. (Decon. Correspond. V. 271).

Om Pilevaands Afbarkning og Plantning, tilligemed en Fortegnelse over de her til fortrinligste Pilearter. Med 6 Kobber. Kbh. 1821. 4to. (Decon. Correspond. V. 165—67; jofr. Krarups Søndags Aftens Læsning 1809, Decbr. Nr. 28, af Viborg).

Hestens Jdreklære, en Lærebog til Forklaring af Hestens udbvendige Form, Fuldkommenheder og Feil. Kbh. 1821. 2det forøgede Dpl., udgivet af C. Viborg. ibid. 1836, m. K.

Udgav: Veterinair=Selskabets Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1808—18, med 4 Kobber og 2 Steenryk. (L. E. 1809, Nr. 11; L. E. 1814, Nr. 6. 7; Nyt Bibl. f. Læg. II. 163—69; Decon. Correspond. IV. 190—91). Til denne Samling leverede han: i 1ste Deel: Om Hærsirets urindrivende Virkning hos Hesten. (Lest i det Kongl. Kiøbenhavniske medicinske Societet den 19 November 1807), S. 51—64. (Paa Lybfsk i Zeuffels Magazin, Bd. 1. H. 2. S. 179 flgg.); Erfaringer

om Jernvitriolens indvortes Virkninger hos vore Huusdyr. (Oplæst i samme Societet den 19 November 1807), S. 65—76. (paa Tydsk i Teuffels Magaz. Bd. I. S. 2. S. 170 flgg.); Om Spydglands=Midlernes Virkning hos Huusdyrene. (Oplæst i samme Societet den 19 November 1807), S. 77—156. (paa Tydsk i Teuffels Magaz. Bd. I. S. 3. S. 310 flgg.); Veterinair-Jagttagelser for Marene 1807 og 1808, S. 273—384. (s. ovenf.); — i 2den Deel: Om Særkienderne paa spifeligt Risd. (Læst i det Kongl. Mediciniske Societet i Kiøbenhavn, den 11 Januar 1810), S. 1—66; Undersøgelse af det Priisspørgsmaal om Dvægslygen, som Videnskabernes Selskab i Barfau har udsat for Maret 1809, S. 67—120; Forsøg, som bevise, at Hestens Windhose er smittende og kan, ligesom Muf, frembringe de ægte Kopper, S. 129—38; Undersøgelse om Menneskets og Huusdyrenes Skab er en identisk Eegdom. (Læst i det Kongl. Kiøbenhavniske mediciniske Societet den 25 Jan. 1810), S. 139—52; Om Hestekiøds Spiisning, S. 153—72. (s. ovenfor); Anmærkninger til D. Lemvig's »Forslag om at indføre Pudel istedet for glathaarede Hunde«, S. 181—92; Den skiere Havre er et utilstrækkeligt Fødemiddel for Hesten, S. 193—200; Veterinair-Jagttagelser for Marene 1809 til 1811, S. 273—484. (s. ovenf.); — i 3die Deel: Bidrag til Dvægslygens Historie og Efterretning om dens Behandling i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Maret 1814. (Læst i det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab den 6 Januari og 3 Februari 1815), S. 1—60; Om Naturen af de saakaldte Franzoser eller Parresygen hos Hornkvæget. (Læst i det Kongl. mediciniske Societet den 12 Jan. 1815), S. 119—36; Anmærkninger til Lappé's »Brudstykker om Smitterne for Huusdyrene«, S. 241—70; Efterretning om Urvefeilen af det saakaldte dobbeltendete eller tvillinglaarede Hornkvæg. (Læst i det kongl. Landhuusholdningselskab den 11 Dec. 1816), S. 279—88; Forslag til et forbedret Hundepolitie i de danske Stater, S. 307—50; Om Skadeligheden af Rær Hestehale for Hornkvæget. (Af Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar för år 1817, S. 120), S. 351—62; Om Blaamælk, S. 363—68; Anbefaling af Krebskloen, som et nyt Fødemiddel for Oxen. (Fremlagt for det physiographiske Selskab i Lund i Skåne), S. 369—76; Officiel Beretning om Frugtbarheden i det Kongl. Frederiksborgske Stutterie affædt af E. Viborg og J. C. E. Nielsen, S. 439—62.

3 »Anzeige der Leipziger ökonom. Gesellschaft zur Michaelis Messe« (Beobachtungen und Versuche über die Wirkungen des Eibenbaumes (*Taxus baccata* L.); zur näheren Bestimmung seiner Schädlichkeit und Unschädlichkeit, 1788, S. 18—31; 1792, S. 29—36; sammendragne og forsøgede med fornødne Bemærkninger i Abhandl. für Thierärzte, II. 49—68).

3 »Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter« (Om de almindeligste hidtil bekendte Gifters Virkning hos de forskjellige Dyrearter, med nogle deels nye, deels igentagne Forsøg i Hensyn, hvorvidt man af hines ulige eller eensformige Virkning paa disse kan slutte sig til Arternes Forfællighed eller Beslagtning i Dyreriget; oplæst i Selskabet d. 13de April 1792, i Ny Saml. IV. 485—512; særskilt aftr. m. T.: Forsøg og Erfaringer om adskillige Gifters Virkning paa Dyr. Kbh. 1792. 4to; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, I. 275—324. (L. E. 1791, S. 592; 1792, Nr. 28; 1795, Nr. 6; »Tids« 1793, II. 223—21; Lundblat, Tidningar från Bokhandling i Lund 1793, Nr. 19; Ppys. oec. med. chir. Bibl. I. 221; Partenkells med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Jen. L. Z. 1794, Nr. 62); Kort

Beretning om de Forsøg, som det Kgl. Vidensk. Selskab har ladet anstille, for at undersøge, hvorvidt Tangrøg kunde være skadelig for Fisken i Havet og for Vegetationen, læst i Selskabet d. 2den Novbr. 1804, i Selsk. Skr. for 1803—4 (Nyeste Saml. III. D.) S. 297—30; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 411—42. (L. E. 1806, Nr. 4, af J. Rathke); Beretning om de Forsøg, som Vidensk. Selskab har ladet anstille med Vægs Udrukning i uaanbare Gasarter, læst i Selskabet d. 7de Decbr. 1804, sftd. S. 231—54, m. K.; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 443—68, mit 1 Kupfer. (L. E. 1806, Nr. 4, S. 62).

3 „Physikalisk, oeconomic og medico-chirurgisk Bibliothek“ (Beretning om den nærværende Landstutterie: Anordning i de Kongelige Churfyrstelige Hannoverske Lande. Af en Dansk Reisendes hidindtil utrykte Reisejournal i Aarene 1758 og 89, I. 31—42. (i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 251—66; paa Tydsk oversat i Leonhardt's Økonom. Heften 1795, August, S. 110 flg., og med Berigtigelses og Tillæg af Hørfatteren i Abhandl. für Thierärzte, II. 107—122); Kort Underretning om Sverrigs forbedrede Faareavl, samlet paa en Reise igjennem Sverrig af en Dansk, I. 129—144. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 37—58, jvfr. S. 198—204); Om den ved Spanke Faar forbedrede Sædssige Faareavl, samlet af en dansk Rejsende i Aaret 1787, I. 241—51. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 99—119); Fortegnelse paa hvad Hr. Schousboe har stienket til Veterinairskolens Samlinger, II. 95—96; Tanker over Hr. Birch's Raad imod Eygdomme hos Faar og Heste, II. 96—104; 201—6; Bemærkninger over nogle Ranunkel-Arter's Uskadelighed for Huusdyrene, II. 276—86; Om Blodstald hos de trøstyggende Dyr, II. 371—86; Bemærkninger over tvende Faar med Ringsyge, III. 1—4; Efterretning om Trommesygens heldige Operation ved Hielp af en Kniv, foretaget i Hammerum Herred, III. 211—13; Botanisk Bestemmelse af de i den danske Lov omtalte Sandvæxter, samt Efterretning om Santflugtens Dempning. Et af det Kongel. danske Videnskabernes Selskab kronet Priissskrift, III. 241—289, 369—410. (særskilt aftr. Kbh. 1795, og r. l. E. 1795, Nr. 14; paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 123—252); Om Kronbenets Brud hos Hesten, og Muligheden af at læge det, III. 319—26. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 239—50); Om det for Heste skadelige Hø, som hjerpes langs med Glaamen i Norge, III. 343—45; Om Kiærnemets Skadelighed for Heste, IV. 73—79. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 221—30); Kort Efterretning om Snive, Hestekopper og Dværte, eplyst ved nyere anstillede Forsøg med disse Eygdoms-Smitter, IV. 113—61, 211—58 og VI. 313—63. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 253—424; III. 259—336); Bemærkninger om Marsvinets Anatomie af Hr. Autenrieth, i et Brev fra Baltimore til Hr. Dr. Pfaff (af det Tydske) med Anmærkninger af C. Viborg, V. 115—37; Om en Krydslamhed, som Angel-Rusen stulde foraarsage hos Heste, Hornkvæg og Sviin i Nørre-Jylland, med Anmærkninger af Viborg, fra en Anonymus, V. 246—55; Om Urigtigbeden af et i Spanien anprøvet Middel mod Kræft (bestaaende i en vis Jærben-Art), V. 290—93; Om den kunstige Abnåbning af Hestens Luftposer i den embanende Krop eller Dværte, VI. 9—32. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 231—58); Forslag til en forbedret Behandling af Spyttfællerne hos Mennesket og Huusdyrene, VI. 118—31. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, II. 31—48, samt i Tenneker's Zeitung für die Pferdesucht, Bd. 3. H. 1. S. 61 flg., og i Arnemanns Magazin, Bd. 3. St. 1. 1803. S. 100 flg., jvfr. Partenkens med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68); Bemærkninger over Faareavlen i Hertugdømmerne Sleesvig og Følsteen, samlede paa en Reise i Aaret

1796, IX. 205—28. (og i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 131—157; paa Tydsk overf. af A. F. Kühnel, med nogle faa Anmærkninger af Niemann, i Schlesw. Holstein. Provinzialberichte 1797, Bd. 2. S. 6. S. 107—21; ogsaa paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, II. 1—22; paa Fransk af T. C. Bruun Neergaard i de af Lessier og Bosc udgivne „Annales de l'Agriculture française“, 2me série, Tom. X. p. 187—212; jvfr. Staatsbürgerl. Magaz. I. 782—84); Bemærkninger over Navle- og Punge- Brod hos Hesten, med Forslag til deres Helbredelse, XII. 1—22. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, III. 197—220); Fortegnelse paa de ved Veterinair-Skolen udsatte og bundne Præmier, XVI. 306—10; Efterretning om Præmier for Hesteavl, udsatte i Danmark og Hertugdømmerne, med en Udsigt over de velgjørende Følger af denne Indretning, XVII. 72—79. (og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 388—95); Efterretning om Kopperne og deres Indpøding paa Mennesket, for at befrie det fra Børnekopper. Udtaget af Dr. Jenner's og Pearsons Skrifter over dette Emne, XVII. 1—13; Jagttagelser om Anvendelsen af Byg til Hestefoder isledet for Havre, ved P. C. Abildgaard og E. Viborg, sftd. S. 105—17. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 21—32); Efterretning om en Kasuar (Struthio Casuarius) anatomeret paa den kongl. danske Veterinair-skole, sftd. S. 211—22. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 167—78); Indbydelse til Forelæsninger over oeconomic Botaniik og Veterinairvidenskaben for tilkommende Embedsmænd paa Landet, sftd. S. 306—9. (ogsaa i Badens Univers. Journ. VIII. 45—47); Efterretning om Dr. Jenner's senere Jagttagelser over Kopperne, med Anmærkninger, sftd. S. 331—36; Bidrag til en historisk Udsigt over Danmarks Hesteavl, XVIII. 253—91. (Aerkskilt aftr., Kbh. 1800; og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 305—18; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 33—64). — 3 „Nyt Bibliothek for Physik, Medicin og Deconomie“ (Fortegnelse over Veterinair-skolens Præmier 1799—1800, I. 283—87; Nye Forsøg med Indsprøitning af Lægemedler i Dyrenes Aarer, med en Indledning af P. Sæchel, sftd. S. 373—408. (paa Tydsk overf. af P. Sæchel, med Tillæg, i Nordisches Archiv für Natur- und Arzneiwissenschaft, Bd. I. St. 3. S. 535—65; Bd. II. St. 1. S. 119—51, og i Abhandl. f. Thierärzte, III. 85—134); Børnekopper er en fælleds Sygdom for Mennesker og flere Huusdyr, beviist ved Forsøg, som ere anstillede paa Veterinair-skolen, sftd. S. 442—50. (paa Tydsk i Nordisches Archiv, Bd. II. St. 2. S. 172—83, og derfra i Abhandl. für Thierärzte, III. 165—74); Efterretning om den Moldauske Dvægrace, II. 177—86. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 230—38; paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte IV. 97—106, mit 1 Kupfertafel); Hjerg-Volverlei (Arnica montana) forsøgt som Lægemeddel paa Huusdyr ved Indgivelse gennem Munden og Indsprøitning i Aarerne, III. 48—68. (paa Tydsk, ved P. Sæchel, i Nordisches Archiv, Bd. II. St. 3. S. 630—50, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 107—25); Bemærkninger over den amerikanske Kanin, Brasilianernes Aguti, eller den barhalede Kavi (Cavia Aguti), sftd. S. 69—82. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte IV. 153—66); Forsøg med Indsprøitning af arabisk Gummi i Dyrenes Aarer, sftd. S. 161—65. (paa Tydsk af P. Sæchel, med Tillæg i Nord. Archiv Bd. II. St. 3. S. 652—57, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 145—52); Bemærkninger over Parresygen hos Hornkvæget, sftd. S. 174—76; Subscriptionsplan til en Haandbog om Huusdyrenes Sygdomme, til Brug for den danske og norske Landmand, sftd. S. 370—72; Indberetning til den kongelige Direction for Stutterievesenet og Veterinair-skolen, om Dvægracer, undersøgte paa en Reise i Aaret 1796, af E. Viborg og P. C. E. Rielsen. V. 132—47. (og i Samtl. Veter. Afhandl. I. 215—29); Efterretning om engelske Kartofler, dyrkede i Danmark, VI. 188—93;

Efterretning om Underviisningen, som gives ved den danske Veterinair-skole, sftd. S. 197—213. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 215—32, og i Tennekers Zeitung für die Pferdezeit, Bd. 3. S. 3. S. 207 flgg.); Undersøgelse om Lovsilfens (Ligusticum Levisticum) Indflydelse paa Køernes Mælk, VII. 47—49. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 209—14); Forsøg til Besvarelse af Landhuusholdnings-Selskabets Priis-spørgemaal: »Hvorledes man bedst forvandler Been til en nærende Føde? Et Priis-skrift af E. Viborg og C. G. Rafn, VII. 201—416; særskilt aftrykt. Kbh. 1805, med 3 Kobb.; overs. paa Tydsk. ibid. 1807. (r. i Duffens Annal. X. 115—41. En Bedømmelse deraf fra National-Institutet i Paris er indført i Handelstid. 1805, Nr. 29); Pathologiske Bemærkninger over druknede Dyr, med Henpyn til de druknede Menneskers Behandling, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8de November 1804, VIII. 1—34. (paa Tydsk, med Tillæg af P. Scheel, i Neues Nord. Archiv Bd. I. St. 1. 1807. S. 1—44 (jvfr. sftd. St. 2. S. 295—304, af P. Scheel) og i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 299—330); Bidrag til Kofoppernes Historie, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8. Nov. 1804, sftd. S. 267—98. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 355—84, og i Zueffels Magazin, Bd. I. S. 3. S. 396 flgg.); Gjæde-Senerlen (Convolvulus sepium) prøvet som afførende Middel, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8. Novbr. 1804, sftd. S. 355—66. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 331—42); Jagttagelser om Identiteten af Hestens Mælk med Køens ægte Kopper, og at disse ikke ere noget Bærne-Middel med Dvarte eller Krop og mod Stab, IX. 1—20. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, V. 271 flg.); Om Usikkerheden af et fra den preussiske Regjering bekendtgjort Præservativmiddel med den almindelige Dvæglsyge, sftd. S. 20—35; Beretning om de af Cand. Pharm. P. J. Jacobsen anstillede Forsøg med Andronia, sftd. S. 67—82. (paa Tydsk i Gehlens Neues Journal der Chemie, VI. 605—15); Bemærkninger over det græske Hø eller Bukkehorn Trevinge (Trigonella Foeniculum) som Foderurt og Lægemiddel for Huusdyrene, sftd. S. 253—59).

3 »Skandinavisk Museum» (Recension over Florians Dissertatio de vi venenata nucis vomicae, i Marg. 1800. Bd. I. S. 2. S. 174—80; Undersøgelse om Aarsagerne til de sielbne Egenskaber som findes hos hvidsfødte Heste, 1803. I. S. 267—82. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 396—416; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 1—20). — 3 »Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter» (Historisk Udsigt over det Kongelige Værk Flora Danica, 1806. II. S. 221—65; jvfr. L. E. 1809, S. 110—11).

3 »Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter» (Botanisk oeconomic Beskrivelse over de i Landhuusholdningen vigtigste Afpe- og Pilearter; et Priis-skrift, i VI. Deel, S. 1—116. (særskilt aftr. Kbh. 1800); Om Forholdet, hvori Byg og Havre saavel i spiret som i uspiret Stand staae til hinanden, som Fødemiddel for Gjæd, læst i det danske Landhuusholdnings-Selskab den 30te Novbr. 1803, i VII. D. S. 316—19. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 233—38); Om den Pausalte Indretning paa Storkstenen, for at afsielpe Røg i Bærelser; og Forslag til den danske Kornvægt, VII. 319—26. (Disse tre sidnævnte Afhandlinger findes ogsaa i Handelstidenden for 1803, Nr. 88, 96, 98).

3 »Nordisches Archiv für Natur- und Arzneywissenschaft» (Zusammenfassung mit der Mauthmaterie an Thieren, und Dr. Jensen's Versuch mit derselben an

Menschen, Bd. 1. St. 3. S. 569—70. (i Abhandl. für Thierärzte III. 175—78);
 C. G. Rafn's und C. Viborg's Versuche über die Wirkung verschiedener nordischer
 Gewächse an Thieren, Bd. II. St. 2. S. 137—72. (i Abhandl. für Thierärzte, III.
 135—64); Ueber die deprimirenden Wirkungen des Salpeters, und die excitirenden
 des Nüchensalzes, Salmiaks und flüchtigen Laugensalzes, vorzüglich durch Einspritzung
 in die Aderu von Thieren erprobt, in Bezug auf Hrn. Philow's Versuche; nebst andren
 sich auf diesen bleß beziehenden Versuchen, Bd. III. St. 2. S. 91—107, og i Ab-
 handl. für Thierärzte, IV. 127—44).

3 „Handels Tidenden“ (Om Stibelsbærme og spiret Byg at fede Sviin med,
 eplest i Landhuusholdnings-Selskabet den 16. November 1803, i Aarg. 1803, Nr.
 92. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 203—8); Om Jens Degn (Ophsyns-
 mand i Klitterne, boende i Saltum Sogn, Hjørring Amt) og om de Græsarter, hvis
 Dykning han har søgt at udbrede, 1805, Nr. 95; Om Nyttene af Kartoffelstængerne,
 f. A. Nr. 107, og i Oluffens oecon. Annaler VIII. 396—400).

3 Siebold's „Chiron“ (Beantwortung mehrerer die Castration bey Thieren
 betreffenden Fragen, Bd. I. St. 2. S. 303 flg.)

3 Almanakkerne for Aarene 1806, 1807, 1808, 1809 og 1810 (Forholds-
 regler for at forædle Hesten; ogsaa i Samtl. Veterin. Abhandl. I. S. 361—388).

3 „Dagen“ (Om Gjødselens Sommerplukning, 1808, Nr. 140).

3 E. J. Teuffel's „Magazin für Thierheilkunde und thierärztliche Polizei“
 (Ueber die Natur und Behandlung des bödsartigen Entzündungsfiebers, i Bd. I. S. 2.
 S. 190 flg.; Ueber die Heilung des Wurms bei Pferden, sftd. S. 196 flg.; Von
 der vermeintlichen Schädlichkeit des Farrenkrauts für's Pferd und Rindvieh, sftd. S.
 199 flg.; Der Lungenblutsturz beim Pferde, durch eßigsaurer Dämpfe gehoben, sftd.
 S. 253 flg.).

3 „Mémoires d'Agriculture d'Économie rurale et domestique“, Paris 1814
 (Mémoire sur l'éducation et l'emploi du Porc. Ouvrage couronné par la Société
 d'agriculture du département de la Seine).

3 „Schlesw. Holst. Provinzial-Berichte“ (Ueber den Sattelbruck, 1814.
 S. 2. S. 176—78; Ueber die Viechseuche in den Herzogthümern Schleswig und Hol-
 stein, f. A. S. 3. S. 277—84).

3 „Nyt Bibliothek for Læger“ (Grundtraktene af P. C. Abildgaard's
 Levnet og Fortienester, i Bd. II. S. I.—XXVII.; ogsaa særskilt udgivet, Kbh.
 1816, og paa Tydsk oversat i Schwab's Taschenbuch der Pferdekunde auf das Jahr
 1822); — i „Bibliothek for Læger“ (Kort historisk Efterretning om det Classenske
 Literatur-Selskab for Læger, II. 1822. S. VII.—XV.).

3 „Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar för år 1817“ (Om
 Skadligheten af Kärrråten för Hornboskap, S. 120—127; paa Dansk i Veterin.
 Selsk. Skr. III. 351—62).

3 „Den oecon. Correspondent“ (Undersøgelse om Torvemoserne, 1817,
 Nr. 25).

3 Will's u. Schwab's „Taschenbuch der Pferdekunde auf das Jahr 1817“
 (Nachricht von der Dänischen Veterinairschule, S. 201 flg.).

3 Oluffens „Nye oeconom. Annaler“ (Bidrag til Boghøvdens oeconomiske

Beskrivelse, IV. 35—62; Bestemmelse af adskillige for Agerdyrkingen stabelige Muusarter, og Esterretninger om Midlerne til deres Udryddelse, sftd. S. 63—87; Om Spelt og dens Dyrkning som en nyttig Kornart for Danmark, sftd. S. 88—122. (Disse tre Afhandlinger udkom samlede m. L.: Om Boghvede, Markmuus og Spelt. Med 1 Kobb. Kbh. 1818; jvfr. Landoccon. Tid. IX. 356—68, af J. C. Drewsen); Almindelig Røgleax eller Hundegræs (Fl. Dan. Tab. 743), trykt som Foderurt i Danmark, sftd. S. 123—27; Om Staldsodring, som et Middel til at forege Uldens Mængde og Fiinhed hos spanske Faar, tilligemed flere Bemærkninger om disses Behandling; læst i Landhuusholdnings-Selskabet 1818, V. 65—93; aftrykt særskilt, Kbh. 1820, og i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 158—85).

Fortale til M. G. Schæffers Oversættelse af Burgsdorfs Anviisning til at opøse indenlandske og udenlandske Træarter i det frie (Kbh. 1799), i hvilken Oversættelse der og findes Anmærkninger af ham. — Udgav med Fortale P. E. Abildgaard's "Danst Heste- og Dvægløge til Bøndernes Brug", 4.—7. Op- lag. Kbh. 1802, 1806, 1812, 18**.

Deeltog, som Medlem af det Kgl. Danske Videnskaberne's Selskabs Ordbogs- Commission, i Udgivelsen af Dansk Ordbog, II.—III. Deel. Kbh. 1802—20. 4to. (L. E. 1810, Nr. 6. 7. 8. 10, af P. E. Müller).

Wiborg (Jacob), f. i Kjøbenhavn 1771 (døbt $1\frac{1}{2}$ f. A.), Søn af Arbejdsmand Hans Hansen og Maren Lindtrup; blev dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kjøbenhavn i Efteraaret 1791; underkastede sig i April 1794 den latinist-juridiske Embedsexamens theoretiske og i Maj 1795 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 4de April 1800 Byfoged i Ronne og Herredsfoged i Røstherred paa Vornholm; d. 26de Februar 1811 surnumerair Udsæesor i Lands- Overretten i Viborg; d. 5te Juni 1816 Byfoged i Faaborg, samt Herredsfoged i Salling Herred; d. 28de Juni 1840 virkelig Justitsraad. † 10de Octbr. 1846 i Faaborg. — * Catharine Guldberg (døbt $\frac{1}{4}$ 1781 i Stavanger, Datter af Byfoged Jens Andreas G. og Bolette Johanne Schrøder).

Pligts- og Rets-Lære for Ungdommen. Kbh. 1799. (L. E. 1800, Nr. 3. 4). — Kort Underviisning om Misgjerninger og Straffe efter de danske Love. ibid. 1800.

Tale ved Raadhusets Indvielse i Faaborg d. 28de Septbr. 1840. Odense (1810).

J Pärsons's "Juridisk Lømmebog" (Om Arb eller Naturens Ret, en Tale fremsagt i det juridisk-praktiske Selskab, 1795, S. 82—99. (L. E. 1795, Nr. 18; "Nordia", 1795, I. 298); De vigtigste Egenlæber ved en god Borger, en Tale, 1796, S. 4—25).

J "Statistisk, juridisk og litterarisk Bibliothek" (Forsøg til en exegetisk Fortolkning over enkelte Materier og Steder i Christian Vtes Lov. 1ste St.: Sviler der nogen Frist paa uægte Børn efter Christian Vtes Lov? i V. 1—44).

3 „Ny Minerva“ (De vigtigste Hindringer for Bornholms Beskand ubvikkede i en Tale, fremagt i Selskabet for den Bornholmste Efterlæggt paa Stiftelsesdagen d. 28de Jan. 1807, i Aarg. 1807. II. 58—76).

3 „Samlinger udgivne af det Bornholmste Selskab for Efterlægten“ (Om adskillige Handelsplanter's Dyrkning m. v. paa Bornholm, S. 107—29. (jvfr. L. E. 1807, S. 690—94); Om den ved Kong Christian Vtes Lov befalede og endnu ved Rettergang brugelige Forklaring over Vidners Eed bør affattes, S. 173—92; Udvælg af Domme, affagde ved Rønnes og Bornholms vester Herreds Jurisdictioner i Aaret 1803, S. 237—73; Declamation paa Odningens, den nu hedensfarne Ditlev Nic. Ammonds Fødselsdag, S. 25—29).

3 Dø's „Archiv for Psychol., Historie o. s. v.“ (Faaborgiana, VIII. 231—35, og i „Nyt Archiv“, III. 17—58, under Mærket —21—).

3 Schouw's „Danst Ugekrift“ (Postbud Jens Boesen Vos's Dødsmaade, fremfattet efter de derom optagne Forhøret, i VII. Nr. 168 og 169, S. 177—95).

3 Registeret over „Kjøbenhavnske lærde Efterretninger“ for 1799 ansøres han som Forfatter af „Politikvennen“ 1.—2. Hefte, r. sid. Nr. 4. 5.

Wiborg (Karsten Friis), Siebstansfortes Søn; f. d. 25de April 1813 i Kjøbenhavn; nød privat Underviisning indtil han 12 Aar gammel kom i Nyborg lærde Skole, hvorfra han 1830 dimitteredes til Universitetet; opholdt sig fra 1831—33 som Huuskærer paa Landet i Fyen; tog i Juli 1837 theologisk Embedsexamen („Laudabilis, imprimis ob specimen scriptum“); fik kongeligt Rejsestipendium 1841 til at undersøge de fæderlandske Kunstminder og Konstsamlinger, for derefter at udarbejde en dansk Konsthistorie; holdt i Vinteren 184½ Forelæsninger over Nordens Mythologi i dens Forhold til Konsten; disputerede d. 3die April 1843 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 26de Juni 1845 Sognepræst for Rynkeby og Revninge i Fyen. — * 1/6 1845 (i Faaborg) Laura Krøyer. — (Autobiographi i Programmet i Anledning af Universitetets aarlige Reformationseft og Rectorstifte 1843, p. 24—26).

Kritik over de ved det kongelige Akademi for de skønne Kunster offentlig udgivne Malerier. Kbh. 1838. (jvfr. J. L. Heiberg: „Om Malerkunsten i dens Forhold til de andre skønne Kunster“, i „Perseus“, Nr. 2. 1838, S. 103—81, og Berl. Tid. 1838, Nr. 248; Fyens Stifts-Avis s. A. Nr. 82; Dø's „Materialier“, S. 1096).

Konststudstillingen i Aaret 1841. No. 1.—12. Kbh. 1841, med 15 Raderinger.

En Mollaccord. Tre Digte, med een Radering og tre Randtegninger. Kbh. 1842. Imperial 8. („Fædrel.“ 1842, Nr. 1014; „Dagen“ s. A. Nr. 142; „Den Frisindede“ s. A. Nr. 62—63; „Nye Intelligensbl.“ s. A. Maj, Nr. 7; jvfr. J. f. L. o. R. I. 1843, S. 100—4).

Fremstilling af Nordens Mythologi for dannede Læsere. Kbh. 1843, med 1. Træsnit. Disputats for Magistergraden. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1247, jvfr. Berl. Tid

f. N. Nr. 178, af Wiborg; F. L. o. K. II. 1844, S. 50—73, af J. F. Hagen; J. f. L. o. K. II. 1843, S. 251). Paa Tydsk: Die Mythologie des Nordens, von R. F. Wiborg. Aus dem Dänischen von Anton von Ebel. Berlin, 1847. (N. Jen. L. Z. 1848, Nr. 43. 45. 46. 47, af Ferd. Wächter).

Konststudstillingen i 1844, betragtet med stadigt Hensyn til den sig udfoldende danske Kunst. Kbh, 1814.

Klosters Ordene, Prædiken paa Sde Søndag efter Trinitatis. Odense, 1847.

Skal Præsten være Sognepave eller Menighedens Tjener? Af B. Birkebal og R. F. Wiborg. Odense, 1851. (N. theol. Tidsskr. Bd. III. S. 2., af G. P. Brammer; jvfr. D. P. H. Larsens »Sendebrev til Biskop G. P. Brammer«, 1852).

Barnebaabens Gyslighed; endnu et Stridsord imod Baptiemen, talt i Stige den 27de Juni 1851. Odense, 1851.

Var fra Januar til April 1843 ansvarlig Redacteur af: Journal for Literatur og Kunst. (hvortil han leverede: Stemninger og Tilstande i vor Tid. Som Fortale, I. 1843, S. 1—25; Endnu et Par Ord om Ribe Domkirke, sftd. S. 79—83; Om Randtegninger, nærmest med Hensyn til de i Danmark udkomne, sftd. S. 90—104).

J »Kjøbenhavnsposten« (Bedømmelse af »Uglefosfen«, Maleri af Esdring, 1835, Nr. 237; Dansk Konstblad, 1836, Nr. 82).

J Heibergs »Kjøbenhavn's flyvende Post« (Ogsaa Kritik, i Interimsbl. Nr. 126).

J »Dansk Konstblad«, 2det Bind (Kjøge Kirke, Nr. 16; Nogle Bemærkninger om Faaborg Kirke, Nr. 21, 22, 23).

J »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« (Udgravninger af Høje paa Langeland, foretagne efter Foranstaltning af Lehnsgreve Ahlefeldt-Laurvig ved R. F. Wiborg, 1840—1841, S. 164—66; Om Døbefonten i Baarsø Kirke, dens latinske Indskrift og særegne Rune-Alphabet, 1846, S. 283—88, med Udbildning Tab. II. (og med Tillæg af Finn Magnussen, S. 289—95); Nogle historiske Notiser, samlede paa en Reise i Sjælland, sftd. S. 296—304).

J »Fædrelandet« (Anmeldelse af: »Danmarks Oldtid oplyst ved Oldsager og Gravhøie af J. J. A. Worsaae«, 1843 Nr. 1428, 35, 36).

J »Ny Portefeuille« (Nogle hidtil utrykte Træk af Johannes Ewalds Liv, 1813. IV. 194—206).

J Echarling's og Engelstoft's »Theologisk Tidsskrift« (Endnu et Bidrag til Fortsættelsen af Luc. 16, 1 fgg., i XII. (N. N. Bd. 6.) S. 128—48).

J Damkier's Samling af Prædikener over Epistlerne« (Hvori den sande kristelige Glæde bestaaer; paa fjerde Søndag i Advent, i I. 1—13; Denne Verdens Fyrste og hans Gjerning iblandt os; paa anden Søndag i Fasten, i III. 61—79; »Forhen vare J Mærkede, men nu ere J et Lys i Herren«; paa tredje Søndag i Fasten, sftd. S. 80—96).

J »Dansk Kirketidende« (Tillægsbemærkninger til Debatten om Apotatastasi, i III. 425—29).

3 „Christelig Samler.“ (En Skriftetale, i XIV. 1851. S. 227—31).

Nationalsang, componeret af H. S. Løvenstjold. Kbh. 1848. — (Tilbeholdt efter Autogr.).

Wiborg (Niels), f. 1785 i Liunge, ved Sorø, hvor hans Fader var Gaardejer; blev d. 6te Septbr. 1802 ansat i Amiralitets- og Commissariats = Collegiets Commissariats = Comptoir; tog i April 1810 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; blev d. 14de April s. A. Fuldmægtig i det norske Secretariat under General = Postdirectionen; d. 12te Juli s. A. Cancellist i Amiralitetet; s. A. Krigscancelli = Secretair; d. 4de Juli 1813 Chef for bemeldte Collegiums Commissariats = eller andet Departements = Comptoir; s. A. Overkrigscommissair; d. 22de Aug. 1815 virkelig Justitsraad; d. 26de Novbr. 1826 Meddirecteur for Søværsthuset og Assistenthuset; d. 1ste Novbr. 1828 Amiralitets = Commissair og Ridder af Dannebrog; udnævntes 1833 til Assessor i Amiralitets = og Commissariats = Collegiet, vedblivende som Chef for Commissariats = Comptoiret, og erholdt d. 28de August s. A. Rang efter Rangfrdn. 3. Kl. Nr. 3; blev d. 20de Juli 1834 Deputeret i bemeldte Collegium; d. 28de Octbr. 1836 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841 Karakteris. Generalkrigscommissair (med Rang 2. Kl. Nr. 12); d. 28de Juni 1847 Commandeur af Dannebrog; d. 21de April 1848 Departements = Directeur i Marine = Ministeriet; 1850 Ridder af den russiske St. Stanislaus = Ordens 1ste Klasse. — * $\frac{2}{3}$ 1814 Hansine Henriette Fogh (f. $\frac{5}{3}$ 1791, Datter af Assistenthus = Forvalter Lars F. og Dorothea Cathrine f. Schröder).

3 „Archiv for Søvæsenet“ (Om de i Archivets 2det Bind 4de Hefte indrykkede „practiske Bemærkninger for at skjonne Egnetræts Væksel“; med yderligere Oplysning om denne Materie, i Bd. III. 1829. S. 193—212; særskilt aftr. og r. i „Tillæg til Archiv for Søvæsenet 3die Bind 4de Hefte.“ (24 S. 8), hvorpaa Wiborg gjenbarte i et Tillæg til Archiv for Søvæsenet 4de Bds 1ste Hefte. Kbh. 1830. (29 S. 8); i M. f. L. III. 173—86, af J. W. Hornemann).

3 „Den Berlingske Tidende“ (Foredrag ved en Prøvevalgforsamling, 1848, Nr. 246).

Wichmann (Carl Frederik), f. 1794 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Nicolaus W. var Regimentskirurg ved danske Livregiment tilføds (f. ved Lübeck 1750 (døbt $\frac{4}{3}$ s. A.), † $\frac{2}{3}$ 1807) og gift med Frederike Dorothea Løw (døbt $\frac{2}{3}$ 1763, † $\frac{1}{2}$ 1847); blev 1812 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdybskole, og tog i det paafølgende Aar den philologisk = phi-

Isophisfe Examen; var siden Institutbestyrer og Sproglærer i Kjøbenhavn.

Margaretha, Dronning til Danmark, Norge og Sverrig. En Charakteristik. Med Portrait. Kbh. 1824. (Conversationsbl. 1824, Nr. 32; Pall. Allg. T. 3. 1828, Ergzbl. Mai, Nr. 60).

Tydske Erindringsbog, eller Samling af tydske Udtryk, Talemaader og Ordsprog, til Underviisningsbrug. Kbh. 1832; o. m. T.: Dänisches Erinnerungsbuch, oder Sammlung dänischer Ausdrücke, Redensarten, Sprichwörter, als Anleitung zur Erlernung der dänischen Sprache. Kopenh. 1832.

Morskabslæsning for Ungdommen af begge Køn. 1.—2. D. Kbh. 1832. (udtom i 6 Hefter).

Danske Originaliteter i bunden og ubunden Stil. En Samling af Skjemt, Synderligheder, Indfald, Bekjendtgjørelser o. m., der for sin Publigheds Skyld forfjente optrykt Minde. 1ste Bind. Kbh. 1837. (Nortist Ugefr. S. 254—55, af Fr. Barfod).

J. Nielsens »Archiv for Historie og Geographie« (Det ostindiske Kompagnies Stiftelse i Danmark og sammes første Expedition til Indien 1618; efter Schlegel, Samml. 3. dänisch. Gesch., i XXV. 289—341).

Bidalin (Geir Jónsson), f. d. 26de October 1762*) i Præstegaarden Laufás ved Vffjord, i Jælands Norder-Amt, yngste Søn af Jón Jónsson Bidalin, Præst til Laufás og Provst i Thingeyar- eller Nordre-Syssel († i Decbr. 1768, Sønneson af Laugmand Pál Bidalin og Datteren af Biskop Stein Jónsson), og Sigrið Magnúsdóttir († i Decbr. 1768, yngste Datter af Præsten til Husevig Magnús Einarsson, og Søster til Landfoged Skuli Magnússon); blev 1775 optagen i Latinskolen paa Holum, som han besøgte i 5 Vintre; nedrejste i Efteraaret 1780 til Kjøbenhavn, og blev i Marts 1781 privat dimitteret til Universitetet; beskæftigede sig, foruden med philologiske og theologiske Studier, tilige med Philosophi og Mathematik, hvori han gav yngre Studerende Vejledning, og tog d. 28de Febr. 1781 philologisk Embedsexamen (Laud.); udnævntes til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; afsløvede d. 1ste Maj 1789 den theologiske Embedsexamen (Laude dignissimus); rejste samme Aar tilbage til Jæland; blev d. 8de Januar 1791 af Biskop H. Finnsson kaldet til Domkirkepræst i Reykjavik (med kongel. Confirmation 27 s. A.); d. 10de Maj 1797 Biskop i Skálholt Stift; d. 2den October 1801 Biskop over hele Jæland; d. 28de October 1817 Ridder af Dannebrog. † 20de Septbr. 1823. — * 25 1792 Sigrið Halldórsdóttir (f. 1769, en Sønnedatter af Biskop Finnur Jónsson, og Enke efter Gud-

*) Efter hans til Ordenscapitlets Archiv indsendte Vita, antdensheds angives 27de Octbr. 1761.

mund Þhórgrímsson, Præst ved Domkirken i Reykjavík). — (Biographi i Thaarups fædrenel. Nekrolog, S. 337—40, 507; Pétursson Hist. eccl. Isl. p. 502—4; jvfr. Hundrups Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 44; Histor. Aarbøger, udg. af E. Molbech, III. S. 269—70).

Evangelisk-kristelig *Messusaungs og Sálma Bók* til almennrar brúkonar í Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801, og oftere. (udg. i Forening med M. Stephensen).

De tre første Evangelier, overs. paa Íslandsk. (i det Ny Testaments ny Oversættelse, 1ste Deel, Bideyar Kl. 1825, samt i Bibelovertættelsen 1841. 4to).

Udtag af et Brev fra ham i det danske Bibelselskabs 4de Beretning, S. 72—73.

Wiimh (Adam Gottlob) var 1786—1805 Ejer af Hovedgaarden Lundsbygaard i Præsts Amt; 1795—1811 Landvæsenstommisair i samme Amt (med Kammerraads Rang); forpagtede, efter at have folgt Lundsbygaard, adskillige Gaarde, saasom Juellund, Gundersløvholm og Ringsted-Kloster; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 21de Februar 1836, 76 Aar gl. — * 1. 1788 Claudine Marie Plum († $\frac{3}{8}$ 1797 i sit 30te Aar paa Holtegaard), en Datter af Krigsraad, Proprietair Claus P. og Cathrine v. Krageskjold. * 2. $\frac{7}{7}$ 1799 Marie Magdalene Ranøe (f. 1781, † 1836), ældste Datter af Dr. & Prof. Med. Andreas Broberg R. (f. $\frac{1}{3}$ 1751, † $\frac{1}{2}$ 1801) og Anne Elisabeth de Kløcker (f. $\frac{1}{4}$ 1749, † $\frac{1}{4}$ 1810). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 799—800).

Den practiserende Landmands Haandbog. 1.—2. Deel. Kbh. 1826 2den Udgave, med et Tillæg. ib. 1829. 3die Udgave. ibid. 1833. („Dagen“ 1827 Nr. 11; L. E. s. A., Nr. 45; „Naske's Literaturbl. S. 27—31; „Kbhvns Skilder i 1829, S. 22—25 (af G. D. B. Begtrup); „Nyeste Morgenpost“ s. A. S. 300).

Afhandling om hvorledes Danmarks ruinerede Rigdomstilde, Agerdyrkning og Landbovæsenet, muligen igjen kunde bringes i ønskelig Tilstand og den tabte gyldne Tid derved vindes tilbage. Kbh. 1827.

I „Kjøbenhavnsposten“ (Angaaende den Danske Hæsterafes Forædling. — Og Vebeløbs Prøver, 1832, Nr. 189).

Wiimh (Laurits Hieronymus), en Søn af Overauditeur Peder Lassen Wiimh og Mette f. Ring († $\frac{2}{2}$ 1812 i sit 67de Aar); blev dimitteret til Universitetet 1788; underkastede sig i Juni 1798 den latinste-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Maj 1827 dens praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakter; var Capitain og bosat paa Hjortefring; levede siden som Sproglærer i Kjøbenhavn. † 10de Marts 1846, i sit 73de Aar, i Kbhvn. — * . . . . . Bergsføe († $\frac{6}{10}$ 1850, i sit 78de Aar, i Rolding).

Børnene paa de Bogefikke Bjerger, eller en gammel Elfsassers Tilbragelse; et Bidrag til den franske Revolutions Historie. Oversat af Franck. Kbh. 1812.

En Vedstefabers Fortællinger, eller Skotlands Historie fra dette Niges ældste Tider, indtil det under Kong Jacob den Sjette af Skotland blev forenet med England. Af Walter Scott. Til Brug for Ungdommen. Oversat af Engelst paa Dansk, efter den fjerde originale Udgave. I.—III. Deel. Kbh. 1833—39.

Rimerier og Digte af blandet Indhold. Kbh. 1835. („Dannora“ I. 36—37).

Wiinholt (Claus Edoard), Sønnesøn af den i Worms Lex. II. 586 anførte Claus W., Præst i Horslunde; f. d. 6te Juli 1777 i Brandstrup i Laaland, af Forældrene: Christian Ditlev W., daværende residierende Capellan for Tiirsted, Skjerringe og Weileby (fra $\frac{2}{3}$ 1771), siden ($\frac{2}{6}$ 1779) Sognepræst til Vesterborg og Birket (f. $\frac{1}{2}$ 1747, † $\frac{1}{4}$ 1787), og Anna Hansen (* 2. 1788 P. D. Boisen [Præst i Vesterborg], og † i Apr. 1798, 45 A.); tog Landmaaler-Examen; blev 1799 Skovrider paa Petersgaards Gods, og foretog en Forstrejse i Storbritannien i Aaret 1802; udnævntes 1804 til Skovrider i det 1ste Kronborgske Skovdistrict; 1810 til Overtorster i Laurvigsk Grevskab i Norge (bosat paa Underbo ved Laurvig); nedlagde 1816 denne Post og rejste til Danmark, hvor han siden blev Forst-Inspecteur paa Grevskabet Frysensborg; d. 1ste August 1829 virkelig Justitsraad. † 12te September 1833 paa Kragslund. — * $\frac{2}{5}$ 1804 Dorthé Marie Neergaard (f. $\frac{2}{7}$ 1782, † $\frac{2}{1}$ 1842 paa Moeøgaard), næstældste Datter af Peter N., Forpagter af Høfdinggaard og Villendahl, og Susanne f. Staal. — (Mekrolog, i „Dagen“ 1833, Nr. 229).

3 „Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter“ (Bemærkninger, samlede paa en Forstrejse i Storbritannien i Aaret 1802, i Ny Saml. Bd. 1. S. 1—72; ogsaa særsk. aftr. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 42. Udtog i Sluffens oecon. Annal. IX. 123—50).

3 „Budstikken“ (Anvisning til Humleavl, i III. Deel, Tillægget No. 1 & 2; siden, med nogle Tillæg af J. Neumann, i Deconom. technolog. Samlinger, udg. af Selskabet for Norges Vel, 1ste Deels 1ste Bd. S. 181—96; ogsaa særskilt aftr. Christiania, 1812. (L. L. 1813, S. 255—56). Udkom ogsaa i Fereuing med M. N. Florss Afhandling om Tobaksavl. Christiania, 1817).

3 „Bibliothek for Physik, Medicin og Deconomie“ (Efterretning om Kulbrænden af Løv i Hertugdømmet Slesvig, tilligemed et Forslag om en bedre Brændingsmaade, XVI. 311—28 og Nyt Bibl. f. Physik, I. 512—20. (Siden aftrykt i Sluffens oecon. Annaler IX. 321—47, samt i Handelsstid. 1808, Nr. 15—16; ligeledes særskilt aftrykt. Kbh. 1808. 4to; et Udtog i Niemanns Forststatistik S. 466 flgg.); Efterretning om Kalkbrændingen af Muslingeskaller ved Uetersen, XVI. 243—48). — 3 „Nyt Bibliothek for Physik“ (Forslag til Skov-Dpelsning paa de jydske Fæder. Et i Følge det grev. Thottiske Legat af det kongl. danske Videnskabs-Selskab 1802 kronet Priisstrift, i IV. 1—66, og derfra i Lunds Nord. Land-

væfens-Magazin 1802, October, S. 1—32; Novbr., S. 113—149; ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1802).

Wiinholt (Hans), Nydanførtes Broder; f. i Vesterborg i Faa-land d. 17de November 1785; kom 1797 i Rastov Latinfskole, og afgik herfra i Efteraaret 1804 til Universitetet; tog i October 1814 theologiff Attestats (II. ill.); blev d. 11te Decbr. 1816 Capellan hos Præsten H. Teilmann i Tølløse og Nagerup i Sjælland; d. 23de Maj 1821 Sognepræst til Falslev i Marhuus Stift, og d. 11te Maj 1825 til Moltrup og Bjerning i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 16de April 1841. — * 1822 Mariane Magdalene de Brinck-Seidelin (f. 9 1802 paa Eriksholm), Datter af Conferenceraad Hans de B.=S. (f. 7 1750, † 30 1831) og Henriette Leberer († 7 1842). — (Jvfr. Barsøds „Danmarks Gejslighed“, I. S. 141).

Om Menneskets høie Forpligtelse til Lydighed mod Øvrigheden. Haderslev, 1831. — Taler. Kbh. 1831. — Prædiken paa den Dag, da Stændernes anden Forsamling for Herugdømmet Slesvig blev aabnet, den 21de Mai 1838, holden i Slesvigs Domkirke af E. F. Callisen. Oversat. Haderslev, 1838. — Nogle Smaadigte, i „Dannevirke“.

Wilde (Johan Gottlieb), Klædefabrikør og Farver samt Oldermænd for Dugmagerlauget i Kjøbenhavn; blev d. 11te Marts 1813 udnævnt til Agent (med Rang Nr. 6 i 7de Klasse). † 15de Decbr. 1826. — * 1. 27 1782 Anne Marie Kosovskij. 2. H. West.

Farve- og Fabrikations=Bog, forfattet efter egen Erfaring. Kbh. 1806. Anden og forøgede Udgave. ibid. 1813.

En Artikel i „Dagen“ 1816, Nr. 172. (Jvfr. J. P. F. Herhsprung's „Oplysninger“. Kbh. 1816).

Wilde (Johan Christian Pantliq), f. d. 24de Juni 1786 i Helsingør, Søn af Justitsraad og Borgemeister Levis W. (f. 24 1727 i Bergen, † 14 1800) og Christiane Petronelle f. Harboe (døbt 28 1752 i Helsingør, † 1801, Datter af Raadmand Christian H. og Birthe Kirstine f. Mossin); var surnumerair Fuldmægtig i Generalitets- og Commissariats-Collegiet og Krigs=Assessor, da han 1820 udnævntes til Amtsforvalter for Randers Amtstue-District; blev d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Rammerraad; d. 28de October 1836 virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. — * Charlotte Amalia Therkildsen (f. 24 1799, † 16 1833), en Datter af Landvæfenscommissair Anders T., Ejer af Hvidemølle ved Randers, og Allegaard Charlotte f. Sielle.

3 Hæfts „Tidskrift for Landoekonomie“ (Beretning om Høvindustrien i Randers Omegn, af Wilde og S. S. Blicher, III, 83 sgg.; Høvindustriens Til-

stand og Løstagen i Randers Omegn i de sidste Aar, af Samme, V. 307—15; Høerindustriens Tilstand i Randers Omegn i de 2 Aar fra 1ste Junii 1833 til ult. Mai 1838, af Samme, i ny Række, I. 285—91, oversat i Falk's Neues Staatsb. Magazin, VIII. 696—99.

Wilder (Sands), Grosserer og Ejer af et Sukkerraffinaderi i Kbhvn. (indtil 1834); derefter Commerce- og Marine-Agent. — * Anna Margaretha Hauert († $\frac{1}{2}$ 1821, 30 A. i Kbh.)

Tabeller over Rigsbankpenge Søb imod Sedler og Sedler imod Søb. Efter det Engelse af Mortimer og Tate. Med en Fremstilling, hverledes Coursens skadelige Virkninger kan standses o. s. v. Altona, 1820. 4to.

Nachrichten über die deutsche Colonie des Baron von Rahnig am Flusse Nueces im mexicanischen Staate Tamaulipas, nebst Aufnahme-Bedingungen u. s. w. Kopenh. 1835. (Paa Dansk. Aarhus, 1837).

Wildt (Johannes), en Skolelærerens fra Niunge ved Sorø; blev Elev, og d. 19de Juni 1812 Skuespiller ved den kongl. dramatiske Skole; 1817 affædiget med Bartpenge; erholdt d. 9de Decbr. 1818 Bevilling til at opføre Skuespil i de danske Rjøbstæder udenfor Rjøbenhavn (s. Collegial-Lib. 1819, S. 6; 1821, S. 170); beskæftigede sig siden med literaire Arbejder. † 28de Juli 1836, 54 Aar gl., i Nærheden af Odense.

Mariafesten, landlig Scene i Anledning af Dronningens og Kronprindsessens Fødselsdag. Kbh. 1816.

Danske Markblomster. Nytaarsgave for Skuespilvendere. Aarhus, 1822. (Faberss Byslands Rundskabs-Lib. S. I. S. 49—50).

Romantiske Fortællinger. Kbh. 1823. (indeh.: 1. Jutta, Prindsesse af Danmark, Erik Mougpenning's yngste Datter. 2. Thyra Dannebøds Fosterdatter, eller Hedningen og den Christne; jvfr. „Dagen“, 1825, Nr. 131; „Conversationsbl.“ 2. Aarg. I. 58). [Af Fortællingen „Jutta“ udkom nye Udgaver. Kbh. 1834 og 1840].

Spøg og Alvor. Nytaarsgave for Yndere af Morfsabslæsning og Skuespil for 1826. Kbh. („Conversationsbl. 2. Aarg. II. 75).

Oluf Arelson og hans Familie, eller Inquisitionens Fængslerne under Sorø Kloster. En paa historiske Sandheder grundet fædrelandsk Roman. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1839 og 1847. Dversf. paa Svenskt. Stockholm, 1830.

En Nat i Ebeltoft eller Eventyret paa Reisen. (Med en Fortale i 3 Punkter). Vaudeville i een Akt. Kbh. 1827. (jvfr. Randers Amts-Avis 1827, Nr. 83; Aarb. Stifts-Lib. s. A. Nr. 136, 40; Aalborg Stifts-Lib. s. A. Nr. 151; „Politikvennen“ s. A. S. 578—80, 585—87; „Kbhpost.“ s. A. S. 232).

Noget om Equilibristen Christian Roats Levnet, Kunst og sørgelige Død, samt udførlig Efterretning om en Sveitser, som for 241 Aar siden trende Gange gif frem og tilbage paa en Linie. Kbh. 1827. 2det Dpl. ib. cod.

Gustav og Theodore, eller Grev Rosen og hans Families Hændelser, for,

under og efter Pesten i Kjøbenhavn 1711. En sand Fortælling. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1840. Overs. paa Svensk af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1830.

Forsvundet Haab og Gjenfynd, eller den borgerlige Jærling og den adelige Pige. En paa virkelige Begivenheder grundet romantisk Fortælling af A. F. H*****, udgivet. Kbh. 1828.

Den danske Negerdronning, eller Jordstælvet i Lisabon 1755. En romantisk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. Paa Svensk overs. af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1831.

Thorvald og Thora, eller det dyre Davrefjeb. Historisk-romantisk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. (Kbhpost. 1831, Nr. 51, af J. A. D (Hermann)). Overs. paa Svensk. Stockholm, 1831.

Don Jørgen Ulrik (Christian den Fjerdes og Kirstine Munks Søn), eller: De danske Skibbrudnes Hændelser paa en indisk Klippeø. En historisk-romantisk Fortælling. Kbh. 1828.

Dødningsfingern, eller den falske Kong Oluf. En paa et Sagn og historiske Sandheder grundet romantisk Fortælling fra Dronning Margarethas Tider. Kbh. 1829. Ny Udgave. ibid. 1842.

Det tunge Offer, eller den qvindelige Livsfange. En romantisk Fortælling. Kbh. 1829. Ny Udgave. ib. 1840.

Den smukke Skovpige, eller det skjulte Fængsel. En romantisk Klosterhistorie fra Christian den Andens Tider. Kbh. 1830. 2den Udg. ib. 1840. 3die Udg. ib. 1847.

Tycho Brahes Dage, eller Brøndpigen ved Ramløsa. En romantisk Fortælling. Kbh. 1830. Ny Udgave. ib. 1842. Oversat paa Svensk. Del. I.—II. Stockholm, 1831.

Maltheser-Bruden, eller Pigen uden Fødeland. En romantisk Fortælling fra den franske Kong Ludvig den Tjortendes Tider. Kbh. 1831. Anden Udgave. ibid. 1833.

Den danske Student Christian C.'s rædselsfulde, men sandfærdige Begivenheder under Pesten i Kjøbenhavn 1711. Udgivet. Kbh. 1831.

Familien Gyldenstjerne. Romantisk dansk Familiehistorie fra Christian den Fjerdes Tider. Kbh. 1833.

Celebrations-Sangbog. Nytaarsgave for 1834. Kbh. (1833).

Originale romantiske Fortællinger. Kbh. 1831. (indeh.: 1. Lysefaren, en Fortælling fra Korstogenes Tider. 2. Jutta, Prindsesse af Danmark. 3. Dødsbetslynet. 4. Høther og Maria. 5. Den qvindelige Tugthuussfange eller de betydningsfulde Ord. [Ny Udgave. 1842.] 6. Thyra Dannebofs Fosterdatter. 7. Den levende Begravne, en Scene fra Pesten i Kjøbenhavn 1711).

Den bølgyte Kjærlighed, eller Gravbrølsingen under Frue Kirke. En fæbrelandsk romantisk Fortælling fra Katholicismens sidste Tider i Danmark. Kbh. 1835. Ny Udgave. ibid. 1840.

Fiona. Et Tidsskrift. Odense, 1836. (heraf udkom kun 1 Nr.).

Udførlige Prologer og andre poetiske Stykker, deels indførte i »Dagen«, »Abstraca«, »Døds »Arkiv for Psychol., Hist. o. f. v.« (IV. 155—6), »Conversationsbladet»

1825, og fl. St., deels særskilte, f. Ex.: Nationalsang i Anledning af Prindsesse Wilhelmines og Prinds Frederiks Formaling. Kbh. 1828; Flora, Sylpherne og Zephyr, et Digt i Anledning af Kronprindsesse Carolines og Prinds Ferdinands Formaling, samt en Nationalsang i samme Anledning. ib. 1829.

Vidrag i Elmquist's »Læsefrugter« (Vøbfapellet paa Stevnø Klint, i 17de Bind, 1822).

Wilhelm (Joh. A.), Krigsraad og Institutbestyrer i Kjøbenhavn.

Mathematik for de første Begyndere. 2det Dplag. 1835.

Wilhelmsøn; Pseudonym.

Testamentet, Comedie. Kbh. 1826.

Wilhelm (Hans Lieboldt), Underrets-Procurator i Svendborg Amt.

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Svendborg Klosterkirke, 1828, Nr. 64; jvfr. sftd. Nr. 68, Sp. 1082).

I Hempels »Vidrag til Tidshistorien« (Bemærkninger med Hensyn til Kommunallovens Anvendelse, 1837, Nr. 48).

Wilfens (Julius Frederik Christian Emil), f. i Kjøbenhavn d. 29de Februar 1812, yngste Søn af Jesenius Nicolai Heinrich W., Cancelliraad og Comptoirchef i Nationalbanken (f. § 1780, † § 1812, Søn af Justitsraad og Bankdirecteur Bernhard W.), og Johanne Hviid (f. § 1786, Datter af Professor og Regentsprovst Andr. Chr. H. og Stebdatter af Biskop Fr. Plum); blev tidlig holdt til Studeringer og besøgte fra August 1821 til Januar 1825 den Kjøbenhavnske Borgerdybskole; blev derefter bestemt til at blive Mechanikus, og sat i Forbund hos Konstdrejer Körber, men nød paa samme Tid hjemme Underviisning i Mathematik og besøgte Forelæsninger over de physiske Videnskaber først i Sommeren 1825 hos Conferenceraad, Prof. Drsted, senere saavel hos ham, som hos Prof. Forchhammer; blev i Foraaret 1829 Konstdrejerensvend, nød i den paafølgende Sommer Underviisning i Metalarbejde hos Mechanikus Winstrup, og indtraadte i Efteraaret s. A. som Examinand i den polytechniske Lære-Anstalt, som netop dengang begyndte sin Virksomhed; maatte i Sommeren 1831, i v. Schmidts Fraværelse, holde et Repetitionscurfus for sine Medelever; underkastede sig ved Nytaar 1831—32 Examen i Mechanik og i den anvendte Naturvidenskab og bestod i begge med Charakteren Laudabilis; overtog umiddelbart efter Examen det Hverd af Selskabet for Naturlærens Udbredelse, at holde Forelæsninger i Aalborg over Physiken, men opgav, efter at have endt det første Curfus i Sommeren 1832, denne Stilling; tiltraadte i Foraaret

1833, med Understøttelse af den Rejersenske Fond og Fonden ad usus publicos, en technologisk Rejse; besøgte det sydlige Sverrige, gennemrejste Tydskland, Schweiz, Holland og Belgien, og tilbragte een Vinter i Wien, en anden i Paris (jvfr. Selmers Afad. Tid. 2den Aarg. S. 487); kom hjem i Foraaret 1835; blev d. 17de Novbr. f. A. constitueret til fra Foraaret 1836 at fungere som Lector i Teknologi ved den polytechniske Lære-Anstalt (j. Selmers Afad. Tid. 3die Aarg. S. 516), og blev d. 30te Januar 1838 fast ansat i samme Embede; var Medlem af Trykkefriheds-Selskabets Bestyrelse; erholdt d. 12te Januar 1849 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); valgtes den 4de Decbr. f. A. til Folke-thingmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51 (var Secretair i den 3die Sæssion); blev 1851 Medlem af Commissionen angaaende den polytechniske Lære-Anstalts og den militaire Højskoles Forening. Har, ved Understøttelse af den Rejersenske Fond, foretaget Rejser til Udlandet, i Anledning af stedfundne Industri-Udstillinger, saaledes 1844 i Paris og Berlin. — * $\frac{2}{3}$ 1841 (i Aalborg) Lauretta de Hoffman, en Datter af Kjøbmand Matthias de H. i Aalborg og Plejedatter af Kjøbmand Søren Winkel.

Om Runketroer og Runketroesukker. No. 1. Kbh. 1836, med 4 Kobbertavler. (M. f. L. XVI. 485—514, af G. A. Schärting; "Kbhpost." 1836, Nr. 361; 1837, Nr. 3, af Wilkens. — Et Udtog af Skriftet i Handels- og Industri-Tid. 1836, Nr. 69, 71, og derfra i "Ugeblad for den danske Bonde", 3die Aarg. Nr. 34, 35).

Om Runketroens Dyrkning. Kbh. 1837. 1 Ark. (aftrykt med nogle Forandringer af foransførte Skrift).

Karl Karmarsch's Lærebog i den mechaniske Technologie, bearbejdet paa Dansk og ledsaget med Tegninger. 1ste Bds 1.—9. Hefte, Kbh. 1840—52, ft. 8. med 43 Kbt. i Hof. Ogsaa med særskilt Titelblad; Lærebog i Metallernes mechaniske Technologie. Nærmest som en Bearbejdelse af "Handbuch der mechanischen Technologie von K. Karmarsch." Med 43 Kobbertavler og en guillocheret Tavle. Kbh. 1852. (Urfin's "Nyt Magaz. f. Kunst. og Haandb." IV. 263—64; Industriforeningens Dvartalsberetn. I. 173—75; "Dagen" 1841, Nr. 179).

Tillæg til Meyers "Lehrbuch der Artilleriegewerbe". (Trykt som Manuscript for den militaire Højskole). Kbh. 1846.

Ledetraad i Underviisningen i den militaire Technologie. (Trykt som Manuscript for den militaire Højskole). Kbh. 1846. 8vo.

Redacteur af de 5 første Aargange af "Dvartalsberetninger fra Industriforeningen i Kjøbenhavn." Kbh. 1841—45.

3 Tidsskriftet "Fædrelandet" (Om Barcelotterier, i Bd. II. 1836. Nr. 76, S. 617—25; En Lægmands Anskuelse af Finantsagen, i Bd. III. 1837. Nr. 121).

3 "Dagen" (En Erklæring, 1836, Nr. 288).

3 "Annaler for Nordisk Oldkyndighed. 1836—1837" (Microscopisk

Analyse af Tøjet paa et mumieagtigt Kvindeligt, fundet i en Mose ved Haraldskjær i Jylland, S. 163—64).

3 Halvs "Tidskrift for Landøkonomie" (Om Runkelroevål i Danmark, V. 167—73; Sukkerføgning i det Smaa med svenske Runkelbeder, VI. 519—27; Sukkerfabrikationen af Hvidbeder i det Smaa, med specielt Hensyn til den Linbergerse Fremgangsmaade, som anvendes ved Prøveføgningen i Helsingborg i Decbr. 1837, VII. 108—91, m. 1 Kb. (jvfr. sld. S. 340—54); særskilt Aftryk med Titel: Sukkerberedningen af Hvidbeder i det Smaa, bekrævet. Kb. 1838, m. 1 Kb.).

3 "Kjøbenhavnsposten" (Riede contra Zier & Hanewald, 1837, Nr. 162; Brev til J. E. Drewsen, 1840, Nr. 30; jvfr. "Fædrel. s. A. S. 360—61, af Drewsen, og S. 552—53, af Willens).

3 "Industriforeningens Tidende" (Om Handelsfrihedens Indflydelse paa Industri og Omsætning, oplyst ved et Exempel, i 1ste Aarg. S. 130—32, 133—36, 137—39; Om Principerne for Sikkerhedslaase, s. A. S. 181—83, 185—87, 189—91, 193—4).

3 Ursus "Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere" (Anmærkning om Hvidbedesukker-Fabrikationen, i IV, Nr. 1).

3 "Danst Folketænder for 1841" (Om de vigtigste Drevelsubstantier og deres Forberedelse til Spindingen, S. 90—107).

3 Dagbladet "Fædrelandet" 1847 (Om Mel og Bred af danst Hvede, samt om det indbyrdes Forhold imellem Møllerne og Bagerne i Danmark, Nr. 21; Om Indsamlingen til Understøttelse af trængende Haandværkere, Nr. 37, 63; Om den polytechniske Lærestalts økonomiske Forhold, Nr. 206. (jvfr. Nr. 209); Om Embedsmændenes Forpligtelser, et Par Ord til Forsvar, Nr. 211; Den polytechniske Lærestalts Historie, Læreplan og Virksomhed, Nr. 254, 55, 57, 58 og 59).

3 "Dvartalsberetninger fra Industriforeningen i Kjøbenhavn" (Om Vænyttelsen af Bankraft, nærmest med Hensyn til Danmark, i VIII. Aarg. S. 102—141; Om Trangen til en theoretisk Undervisningsanstalt for begavede unge Haandværkere, sld. S. 218—34; Om det almindelige, sorte Blæks Egenkabter, Bevaring og Tilberedning, i X. Aarg. S. 209—27).

Hadde Andeel i "Forslag til Oprettelsen af en technisk Høiskole" (i "Fædrel." 1850, Nr. 75; ogsaa særskilt trykt).

Om en af ham forfattet og til det Kongl. Danste Videnskabernes Selskab indsendt (utrykt) Afhandling, indeholdende "Undersøgelse af de Linier, som kunne drages ved Dvalerærket", s. D. E. Prstedts Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1843, Nr. 5, S. 61—63.

Will (C.).

I. H. Campe, Robinson the Younger. Translated from the german original; to which is added a danish explication of the words. Third edition. Carefully revised and corrected by C. Will. Copenh. 1830.

Willadsen (Anders), f. i Breiløv Skole i Vendsyssel d. 20de Maj 1789; blev 1804 Skriver hos Forvalteren paa Breiløv-Kloster, siden

Betjent ved Aalborg Amtstue, indtil 1819; opholdt sig derefter paa Landet. (Autobiographi i „Eftererindringen“ i hans nedennførte Skrift).

Afhandling om Sjælens Udødelighed og Bibelsens Vagthed, udviklet i Spørgsmaal og Gjensvar mellem Tvende, navnlig Christopher og Hans. Aalborg, 1819. Hædeformat. (L. T. 1821, Nr. 25; „Nerb. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 261—66; jvfr. Art. C. T. Hetting, I. 653).

Villaume (Charles Antoin), Søn af nedennstaaende Profesør Peter Villaume; f. d. 14de December 1773 i Schwedt ved Oder; besøgte fra sit 15de Aar det Joachimsdalske Gymnasium i Berlin, hvorfra han ved Paaaste 1793 udgik med Vidnesbyrd om Modenhed for Universitetet; men Omstændighederne førte ham til Frankrige, hvor han indtil i April 1795 stod i Krigstjeneste imod Vendeer-Opfstanden; erholdt Afsked fra Krigstjenesten, og rejste med sin Fader til Danmark; offrede sig derefter til Handels- og Comptoir-Forretninger i Lybek og Hamborg, indtil i Aaret 1806 den franske Armee besatte disse Stæder; kjøbte i April 1807 en Landejendoms i Jylland, hvilken han afhændede i Sept. 1814; bosatte sig 1816 i Kjøbenhavn, hvor han i det paafølgende Aar oprettede et Handels-Institut, som han ophævede i Esteraaret 1822, og var derefter beskæftiget med at give Privat-Undervisning i Sprog og Handelsvidenskaberne, og at arbejde i det statsøconomiske Fag. † 12te Juli 1851 i Kjøbenhavn. — * 1810 Christine Munk. — (Jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 144, af F. Thaarup).

Dänemarks Handelslage, und was dieser Staat in der handelnden Welt ist und werden kann; bei Gelegenheit der Frage: in welchem Verhältnisse steht der Ostseehandel zu dem Dänischen Staat? etc. Kopenhagen, 1817. 2te Aufl. 1823 (1822). (L. T. 1818, Nr. 10; „Aftenbl.“ 1822, Nr. 11. 12; „Morgenbl. für gebild. Stände“, 1817; Schl. Polst. Laucnb. Prov. Ver. 1824, II. 86).

Versuch über die Flüsse und ihre Bildung zu Handelsstraßen in dem Continente von Europa. Kopenh. 1822. („Statsvennen“ 1822, Nr. 29, af J. R. Høst; Beck's Repertorium 1823, IV. 373; Leipz. L. Z. 1822, II. S. 2534; N. allgem. geogr. Ephemeriden, Bd. II. S. 2. S. 185).

Récherches sur l'origine des Ordres de Chévalerie du Royaume de Dannemarc par F. Münter. Copenhague, 1822, av. 3 pl. (Traduction par C. A. Villaume).

Leitfaden zur leichten Uebersicht der Lage der Städte im Festlande von Europa und ihrer Flußschiffahrtsstraßen. Zum Gebrauch der Schulen. Kopenh. 1829. Paa Dansk: Ledetraad til let at oversee Stædernes Beliggenhed ved Floderne i Europas Fastland, til Brug i Skoler. Kbh. 1829.

Lehrbuch in Dänemarks Geschichte, zum Schulgebrauch von C. F. Allen. Uebersetzt von C. A. Villaume. Kopenhagen, 1843, nebst 1 Tab.

Statistiske Blade, især for Landmænd, Næringsdrivende og Handelsde. Nr. 1.—8. Kbh. 1841—45. H. 4to. („D. Folkebl.“ VII. Nr. 8; J. f. L. o. R. 1843. II. S. 341—51).

3 Rahbets »Danst Minerva« (Om Danmarks Pengevæsen, i IV. 1817. Januar, S. 64—83).

3 »Schlesw. Holst. Lauenb. Provinzial-Berichte« (Ueber Handelswege und Beförderungsmittel in dem Herzogthum Holstein, 1828. IV. S. 577—609).

3 Schouw's »Danst Ugeskrift« (Betragning over Danmarks Handel, i Vb. I. Nr. 25—26; oversf. paa Tydsk i Falck's N. Staatsb. Magazin I. 629—39. (jvfr. Døst's »Materialier«, S. 1150—51); Forsøg til en hydrographisk Beskrivelse af Fretugdommerne Holsteen og Lauenburg, med Hensyn til Industriens Tilstand, 11td. S. 543—53; oversf. paa Tydsk i Falck's N. Staatsb. Magaz. I. 915—25).

3 »Danst Folkeblad« (En Oversigt over Jylland, 1835, Nr. 37; Beskrivelse over Jyllands Floder, sønden for Liimfjorden, 1836, Nr. 7; Bemærkninger om, hvorledes Jyllands forskjellige Egne gjensidigen bør søge at benytte hverandres naturlige Rigdom, s. A. Nr. 18. 19. 20).

3 Halbs »Tidskrift for Landøkonomi« (Udsigt over Udsørfelsen af Korn- og Fede-Varer m. m. fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten i Aarene 1836 og 1837, tilligemed nogle deraf flydende statsøkonomiske Resultater, i Ny Række, Vb. I. S. 185—247. Tillæg hertil, indeholdende: Bidrag til Undersøgelsen af Forholdene imellem Stude-Ovdræt og Mejerivæsen i Danmark, 11td. S. 248—58 (særskilt afr. Kbh. 1839; jvfr. »Dagen« 1839, Nr. 268); Udsigt over Udsørfelsen af Korn-, Fede- og andre Varer fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Aarene 1838 og 1839, i N. N. Vb. III. S. 1—52).

3 Falck's »Archiv für Geschichte, Statistik, u. s. w. der Herzogthümer« (Vergleichende Uebersicht der Ausfuhrten an Korn-, Fett- und andern Waaren aus Dänemark und den Herzogthümern Schleswig und Holstein, in den Jahren 1836 bis 1839, beide einbegriffen, i Jahrg. I. 1842. S. 675—84; Ueber die gegenseitigen Verhältnisse zwischen dem Flächenraum, der Bevölkerung und der Vertheilung der Ländereien in Dänemark, Jahrg. III. 1844. S. 596—617).

Bidrag i »Dagen« (1824, Nr. 223), »Kjøbenhavnsposten«, »Danst Penning-Magazin« o. fl. St. — Professor P. Billoume's Biographi i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—402. — Han har oversat endeel paa Tydsk i Fr. Thaarups Kopenhagener Børsenhalle, i Schlesw. Holst. Lauenb. Provinzial-Berichte, i Falck's Staatsb. Magazin, o. fl. St.

Billoume (Peter), f. d. 16de (ikke d. 18de) Juli 1746 i Berlin; kom i sit 15de Aar som Elev i Charitetskolen, og blev 1763 ansat som Lærer ved samme Anstalt; begyndte derefter at studere, og opgav 1766 sin Lærerpøst ved Charitetskolen; blev d. 2den Juni 1771 ordineret, og d. 9de Juni s. A. kaldet til Præst ved den franske Menighed i Schwedt; 1776 fransk Præst i Halberstadt; 1787 Professor i Philosophien ved det Joachimsdalske Gymnasium i Berlin; nedlagde dette Embede i Marts 1793, og rejste kort derpaa til Danmark, hvor han opholdt sig først paa Baroniet Brahamtølleborg i Fyen, og siden 1807 paa Grevskabet Holsteinborg i

Sjælland. † 11te Juni 1825 paa Juirendal. — * . . . . († 1815). — (Biographi i „Dagen“ 1825, Nr. 308, og i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—403; jvfr. Meusels Gelehrt. Deutschland, 5te Ausg. Bd. 8. S. 218—22; Bd. 10. S. 769; Bd. 11. S. 731; Bd. 16. S. 92; Bd. 21. S. 215; Kayser Ind. Libr. VI. 81—82; VIII. 481; Quérard France lit. X. 171. — Portrait, fl. i Kobbl. af J. G. Schmidt, foran Beyer Magaz. für Prediger Bd. 7. St. 6).

Pris-Afhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretisk og praktisk Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet, for at det med mindste Beføstning kan stifte den meest mulige Nytte? Overfat (efter Forfatterens Manuskript) ved J. E. v. Westen. Kbh. 1799; udkom paa Tydsk. ibid. 1800. (L. E. 1799, Nr. 50; Erlang. L. 3. 1801, Nr. 191).

Versuch einer Theorie der Criminalgesetzgebung. Copenhagen, 1818.

J „Minerva“ (Om Handlingens moralske Værd tages i Betragtning, naar det kommer an paa at forfatte eller anvende en Straffelov, 1804. I. 139—77).

J „Egeria“ (Grundsatninger og Indretninger angaaende de mere dannebe Stænders Fælledsopdragelse; tilligemed en Beretning om Opdragelsesanstalten Bernstorffsminde; oversat af J. F. Dett, i II. Aarg. I. S. 236—62; ogsaa særskilt. Kbh. 1804).

J „Efterretninger fra Selskabet for indenlandskt Konstflid“ (Om Konstflidens Opkomst i de danske Stater, I. 617—58; Underretning om Industriens Tilstand paa Grevskabet Holsteinborg, II. 41—51).

Han har ventelig Andeel i de smaa Afhandlinger af oeconomicke Indhold, trykte i Sorø 1811 i Octav, som recenseres i L. L. 1812, Nr. 41. 42.

Under sit Ophold i Danmark har han udgivet det 3die Dplag af sin Histoire de l'homme og 8de af sin Praktiske Logik.

Wille (Hans Jørgen), f. i Kjøbenhavn d. 26de October 1787 af Forældrene: Hans Jacob Wille, Stiftsprovst og Sognepræst til Vor Frue-Kirke i Throndhjem (f. 1756 i Skornæs Præstegaard i Silkeborgs Præstegjeld i Tellemarken, † 1808, jvfr. N. Erlandsens Biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Gejslighed, S. 1. S. 70—71, samt Nyerups Lit. Lex. S. 663), og Anne Dorothea f. Walthers (f. 1763, † 1822, Datter af Jørgen Walthers, Saugfoged paa Eger, og Karen Rastov); besøgte Throndhjems Cathedralsskole i 5 Aar, og dimitteredes 1804 til Universitetet, hvor han i samme Efteraar underkastede sig Examen artium og Aaret derefter den philosophiske og philologiske Examen, samtlige med bedste Character; studerede først Theologi, og siden, da han især interesserede sig for Skolefaget, Philologi, i hvilken Hensigt han ogsaa opholdt sig ved Universitetet i Lund, som han dog maatte forlade tidligere, end han havde ønsket, paa Grund af den da udbrudte Krig imellem Dan-

mark og England; var i Aarene 1808—1810 Lieutenant ved den annecterede sjællandske Jægerbataillon; gav derefter Underviisning i Kjøbenhavnste Instituter, og søgte, ved at studere Skrifter i Skolefaget og paa andre Maader, at duelliggjøre sig som Skolemand; blev i Maj 1819 Lærer i de Mafmannske Søndagsskoler; var Medstifter ($\frac{1}{6}$ 1820) og i nogen Tid Medbestyrer af det pædagogiske Selskab, hvis Love han tildeels forfattede; ansattes 1820, paa Tilbud af Directionen for Garnisonskolevæsenet, som Lærer ved Garnisonens Caserneskoler, og overtog 1823 den ham ligeledes tilbudte Post som første Lærer ved den da nylig oprettede Normal-skole for den indbyrdes Underviisningsmethode; besøgte, efter kongelig Befaling, i Efteraaret 1825 de daværende fire Skolelærere-Seminarier i Sjælland, Fyen og paa Laaland for at bidrage til den indbyrdes Underviisningsmethodens bedre Udførelse i de Seminarierne annecterede Skoler, og berejste, ligeledes efter kongelig Befaling, fra August 1828 til Juli 1830 hele Danmark, med Undtagelse af Sorø Amt og de Provstier, i hvilke Seminarierne laae, for at ordne een Skole i hvert Provsti, og virke for den gymnastiske Underviisnings hensigtsvarende Behandling i Skolerne; ansattes 1830 som Inspector i Normal-skolen for den indbyrdes Underviisningsmethode, anvendt paa Haandarbejde, og forfattede de Regler for Underviisningen, som følges i Haandarbejds-skoler, der benytte denne Methode; blev i October s. A. tillige Medhjælper hos Directeuren for Gymnastiken i Sager, vedkommende den gymnastiske Underviisning i de lærde Skoler og i Almue- og Borger-Skolerne; paatog sig det ham overdragne Hverv, at forfatte et fuldstændigt Forslag til den indbyrdes Underviisningsmethodens Reform, og leverede, i Henhold til en forudstiftet Kritik over den hidtil brugte Methode, de dertil fornødne nye Tabeller og Bøger, som, efter at være bedømte af nogle af Rigets Biskopper og andre Vedkommende, i Maret 1838 afløste den ældre Methode; udnævntes d. 23de Maj 1835 til Krigsraad. — *Ane Margrethe Hansen († $\frac{1}{4}$ 1842 i sit 41de Aar), Datter af afd. Byfoged J. Hansen i Bordingborg.

Den indbyrdes Underviisningsmethode, samt dens Indførelse og Anvendelse i danske Skoler. Kbh. 1819. (L. L. 1823, S. 102; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 25, jvfr. Mønster og Abrahamson om den indb. Underviisning, II. 287—92, 296; Hall. Allg. L. 3. 1820, III. Nr. 276, S. 460—61).

Hovedregningsapparat — de 4 Specier i ubenævnte, benævnte og brudne Tal — til Brug ved Underviisningen i de Directionen for Garnisonskolevæsenet underlagte Skoler. Lithogr. 1821.

Læsebog, især for de Børn, som have gennemgaaet den indbyrdes Underviisnings Læsetabeller. Kbh. 1826, 2det Dpl. 1829, 3die Dpl. 1830, 4de Dpl. 1834, 5te Dpl. 1837. (jvfr. Tidsskr. for Almueskolevæs. II. 196).

Bestemmelser for den indbyrdes Underviisningsmethode. (Kbh. 1838). 4to. (Tilsendt samtlige offentlige Skoler i Danmark).

Den indbyrdes Underviisnings MethodeLære, eller Anviisning for Lærere til Udførelsen af Bestemmelserne for denne Methode. Kbh. 1838. 4to. (Tilsendt til alle offentlige Skoler i Danmark). (Jvfr. P. N. Frost: „Bemærkninger om den indbyrdes Underviisningsmethode“, S. 27—41; Kbhypost. 1835, S. 839—40).

Fuldstændigt Aftryk (i Bogformat) af den indbyrdes Underviisningsmethodes (nye) Tabeller, udg. med det kgl. danske Cancellies Tilladelse. No. 1. Løseffolen. Kbh. 1838. 2det Oplag. 1840. (Jvfr. Tid. f. alm. dansk Skolelærer-Forening 1842, Nr. 4; 1843, Nr. 23—24; 26 (af Wille). No. 2. Regneffolen. Kbh. 1838.

Redacteur af de to første Aargange af „Maanedsskrift for Skolelærere og Opdragere.“ Kbh. 1821—22. (Hertil leverede han: Skolemandens Glæder, Tale af Gedike, overfat, i I. Aarg. S. 5—16; Nogle Afhandlinger om Underviisningen i Danmark og dansk Rettskrivning, f. Ex. i II. Aarg. S. 33—36).

Forskjellige Bidrag, de fleste anonyme, til Tidsskrifter og Blade, saasom i Gunnerus's Maanedsskrift „Pallas den yngre“ (Anmeldelse af: „Fragment af en epygogelig Præken, holden paa 10de Søndag efter Trinitatis i L. Kirke ved Frederiksberg den 2den August 1807“, i Aarg. 1808, Mars, jvfr. „Jris og Hebe“ 1809, II. 369); „Kbhvns Skilderi“ (Om Afrikaneren Frederik Davunnas Underviisning, 1828, S. 763—64); i „Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skoler.“ (Rettelser og Bemærkninger, II. 357—62).

Wille (Jens), f. paa Christianshavn 1750 (døbt $\frac{5}{2}$ f. A.), Søn af Saltdrager Claus Nicolaisen W. og Anne Jensdatter; blev 1781 Correspondent ved den grønlandske Handel; 1786 Inspecteur i Nordgrønland (indtil 1790); 1806 tredie og administrerende Directeur ved Fiskeris- og Handels-Institutet i Altona; d. 21de Maj 1816 Generalkrigs-commissair (med Rang 3die Kl. Nr. 8). † 27de Marts 1820 i Altona. — * Sophie Hedevig Lund (døbt $\frac{1}{2}$ 1763 i Kbhvn., † $\frac{2}{2}$ 1812, Datter af Joachim Henrik L., Kammertjener hos Grev A. G. Moltke, og Cathrine Amalia Bing). — (Jvfr. Rahbeks „Hesperus“ I. S. 110—11).

De fire Formyndere. Comedie i 3 Acter af Schröder. Oversat. Kbh. 1795. (L. E. 1795, Nr. 52). — Brandskatten. Comedie i een Act af A. v. Rozebue. Overs. ibid. 1806. („Theatret, det Lille og det Store“, Nr. 7).

Willemoës (Frederik Wilhelm), f. d. 12te Juni 1778 paa Gaarden Minendal i Landerup Sogn i Fyen, ældste Søn af Kammerraad Christen Willemoës, daværende Forvalter ved Grevskabet Wedelsborg, tilfidsst (1796) Amtsforvalter i Odense (født 1736 i Østerhusum, Hjerm Sogn, Ribe Stift, † $\frac{1}{4}$ 1818 i Fredensborg), og Christiane f. Drejer (døbt $\frac{1}{2}$ 1754 i Huusby i Fyen, † $\frac{2}{2}$ 1832 i Frederiksberg); blev 1794 optagen i Frederiksborg lærde Skole; afgik derfra til Universitetet i Efteraaret 1795;

var i 2 Aar Alumnus paa Borchs Collegium; tog 1801 medicinsk Emsbeds-examen (Laud.); blev samme Aar medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital; disputerede d. 10de Decbr. 1803 for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte 1804 en videnskabelig Rejse til England og Skotland; blev 1807 Reservemedicus ved Frederiks-Hospital; 1808 Landphysicus for Viborg Stift, samt Thy og Morsø i Aalborg Stift; d. 7de Novbr. 1817 Stiftsphysicus i Aarhus; d. 22de Maj 1826 virkelig Justitsraad; d. 16de Marts 1844, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget, og udnævnt til Etatsraad; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted. — *Mariane Elise Hillerup (døbt 9 1791 i Aalborg), en Datter af Justitsraad Niels Hillerup, til Børglumkloster i Bendtsøfel, og Elisabeth Dyssel. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udstedte Universitetsprogram; jvfr. Callisens Medicin. Schrifth. T. XXI. 195—96)

De acidi generatione in ventriculo. Diss. pro stipendio Collegii Med. Havn. 1801. — *Nonnulla ex Pharmacologia generali momenta, secundum principia theoriae incitationis, modificata.* Diss. inaug. ibid. 1803. (Nord. Archiv für Naturkunde u. s. w. Bd. IV. St. 2. S. 177—85, af C. F. Pfaff).

Udgav: Interessant Beretning om den ungariske Præst Joh. Morvays særdeles heldige Behandlingsmaade af 120 Cholera-Patienter i Landsbyen Zisza-Bobolna i Juli og Aug. d. A.; med Forord og anbefaling. Aarhus, 1831.

3 „Nyt Bibliothek for Physik“ (Om Maaden, hvorpaa man i de nyere Tider reducerer den organiske Temperatur ved ubvendig Brug af det kolde Vand, og sammes Virksomhed og Nytte i Febere, IX. 276—305).

3 „Bibliothek for Læger“ (Om den i Skotland herskende Sibbens eller Syphilis insontium, med Hensyn til den Norske Adelsyge, II. 1810. S. 25—42; Flores chamomillæ mod Koldsfeber, XIII. 142; Om Influenza i Aarhus 1837, XXX. 92—93).

3 „Acta Reg. Soc. med. Hafn.“ (De ferri in organismum agendi modo, efficaciam carbonatis ferri in scrophulis inprimis respiciente, Vol. V. (Acta nova, vol. 1.) p. 176—201; i Udtog i Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819. Juin, p. 103—6; Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122—23).

3 „Journal for Medicin og Chirurgi“ (Den epidemiske Constitution og herskende Sygdomme i Aarhus-Stift i Aaret 1832; Udtog af en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, samt en Oversigt af Stiftets øvrige Lægers Indberetning, I. 372—81).

Willefen (Jens) var Forvalter paa Hovedgaarden Bygholm ved Horsens; blev Landvæsenstommisair i Aarhus Amt 1813 og i Skanderborg Amt 1824 (indtil 1831); fik d. 7de Aug. 1813 Rang med Kammerraader (fra 18de Juli 1807 at regne); var Ejer af Marienborg ved Horsens, siden bosat i Landsbyen Nim. † 183*.

3 Duffens „Deconom. Annales“ (Om Jords Udparcellering, VII. 17—31. (jvfr. T. 1811, S. 281); Om Bondens Bygninger, sfd. S. 62—65).

Willumsen (Wilhelm Barthold), f. d. 14de Decbr. 1804 i Øster-Hornum i Viborg Stift, hvor hans Fader Søren Willumsen da var Sognepræst (fra 8 1803), siden (14 1825) til Selde og Aasted s. St. (f. 17 1774 i Roeskilde, † 29 1836) og gift med Hansine Laurence Holst (døbt 8 1778 i Laagerup, † 15 1846, Datter af Forvalter H. paa Høibygaard i Laaland); blev undervist af sin Fader, og 1822 optagen i Aalborg Cathedralstole, hvorfra han 1824 afgik til Universitetet; tog i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var i nogle Aar Skibslæge og Underchirurg ved Sø-Etaten; erholdt d. 11te Aug. 1833 Titel og Rang som Reservechirurg; blev d. 4de Decbr. 1837 Garnisonschirurg i Fladstrand og Hals; d. 15de August 1838 tillige Districtschirurg i Frederikshavn og Horns Herred; d. 10de Marts 1849 Overlæge i Armeen; fik d. 25de Marts s. A. Rang med Capitainer. — * Petrine Augusta Hansen (f. 24 1814, Datter af Conrad H., Copist i Toldkammeret, og Juliane Marie f. Hansen).

3 „Bibliothek for Læger“ (Om en paa Fregatten Bellona opstaaet Sygdom, formeentligen foranlediget ved Kobberoxid i det Vand, der anvendtes til Drif, XXVI. 142—47; i Udtog i Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 8. S. 319—50).

Wilsø (Jacob Ferdinand), f. d. 19de Marts 1758, eneste Søn af Christen W., Kjøbmand i Nykjøbing paa Morsø (f. 1711, † . .), og Johanne f. Pihlster (f. 21 1730, † 18 1775, ældste Datter af Præsten i Sejerslev paa Morsø, Ferdinandus Pihlster og Anna Kresting); blev 1786 Procurator ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 virkelig Cancelliraad. † 1830. — * Cecilie Christence Cappel (f. 27 1766, † 12 1834, eneste Datter af Degnen Peder Cappel i Kirkehyllinge og Agnete Plum).

Fortegnelse over Kjøbenhavns Brandevinsbrænder-Laug's Interessentere d. 31. Decbr. 1800, tilligemed Underretning om Laugstassen, med mere Lauget vedkommende. Kbh. 48 S. 8.

Wilsøet (Constant) var fransk Vice-Consul i Norge, siden Translator ved det franske Gesandtskab og fransk Sproglærer i Kjøbenhavn. † 22de Septbr. 1849, 72 Aar gl. — * Sophie Rheinhardt.

Nouveau Dictionnaire de marine, contenant les termes de navigation, d'architecture navale, d'artillerie, de corderie et de commerce, Français-Danois et Danois-Français. Copenh. 1830.

3 „Søndagen“, Følgebl. til „Dagen“ (Dennebecq og hans Mafferske (tillige paa Frankf), 1837, Nr. 25).

Wilster (Carl Heinrich), f. i Kjøbenhavn 1772, Søn af Major Cæsar August v. Wilster, Commandant og Slotsforvalter paa Rosenborg († 1734, † 1812); blev 1788 privat dimitteret til Universitetet, og udmærket ved Examen artium; tog 1792 latinſt-juridiſt Embedsexamen (Laud.); blev derefter Procurator ved Hof- og Stadsretten, og 1793 Højesterets-Advocat; men forlod i Aaret 1799 ſit Fædreland og begav ſig til Berlin, hvor han kaldte ſig Baron von Eſſen. † 3die Juni 1837. — * $\frac{1}{3}$ 1794 Anna Juul Winde (f. 1770), Datter af Kjøbmand Lauriſ Winde i Aalborg og Helene Maria f. Cortſen (og * 2. $\frac{1}{4}$ 1810 Rasmus Palludan, Hospitalsforſtander i Slagelse, f. 2° 1775 i Oddernes Præſtegaard i Chriſtiansands Stift, † $\frac{2}{7}$ 1834 ſom Cancelliraad og Ridder af Dbr., f. „Dagen“ 1834, Nr. 25). — (Jvfr. H. Steffens „Hvad jeg oplevede“, II. 25—31; Pſt's „Misceller“ 1810, Nr. 9, S. 71—72; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 31, S. 539; F. M. Lange's „Udvalg af danſke og udenlandske Criminelfager“, Bd. 5. S. 333—36).

Evende Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. C. F. Horneman contra Bogtrykker Holm angaaende Skriftet: En Drøm om Horneman og M. E. Bruun. Kbh. 1796.

J „Minerva“ (Edwin til Selma, 1790. I. 415).

J „Fris og Hebe“ (Indlæg i Sagen imod N. E. Pſt, i Anledning af dennes Udfald imod Theaterdirectionen, 1799. III. 8—20).

Wilster (Christian Frederik Emil), Foranfortes næſtældſte Søn; f. d. 27de September 1797 i Kjøbenhavn; blev allerede i en tidlig Alder optagen i det Schouboeſke Inſtitut, og derfra dimitteret til Universitetet 1813; tog i October 1816 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Characteren Laudabilis; ansattes 1817 ſom Volontair i Rentekammeret, hvoraf han atter udtraadte, og var i Aarene 1818—19 Huuslærer hos Grev Danneſkjold, derefter i 1821—22 hos de Biollier, Attaché ved den ruſſiſke Legation i Kjøbenhavn; blev d. 23de Juli 1822 Adjunct ved Sorø Skole og Opdragelses-Anſtalt, og underkaſtede ſig i October f. A. den theologiske Embedsexamen med bedſte Character; diſputerede d. 14de April 1827 for Magiſtergraden ved Kjøbenhavns Universitet; blev den 24de Maj 1828 Lector i Græſk og Engeliſk Sprog og Literatur ved Sorø Academi; var tillige Amanuenſis ved dette Academies Bibliothek. † 11te Januar 1840 i Sorø. — * $\frac{1}{5}$ 1829 Charlotte Ketty Wilster (f. $\frac{2}{1}$ 1806), Datter af hans Farbroder, Oberſt Carl Frederik W. (f. $\frac{2}{7}$ 1779 i Kbhvn., † $\frac{2}{7}$ 1852) og Dorothea f. Fugleberg. — (Biographi, ved N. E. A. From Møller, i 3die Samling af Wilſters „Digtninger“, 1840. (ogsaa aftr. i „Søndagen“ 1840, Nr. 21); ved C. Thaarup i „Genealogiſt og biographiſt Archiv“, I. 105—119; jvfr. N. J. F. Henriſſens Eſterſkrift til Wilſters Oveſættelſe af

Euripides, 1840; Berlingske Tid. 1840, Nr. 11. 19; Kbhypost. f. A. Nr. 14. 19. 20).

Digtninger. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 1; L. T. 1829, S. 654—60; M. f. L. II. 1—35, af C. Mølbech; Foreign Review and continental Miscellany No. X. March. 1830).

De religione et oraculo Apollinis Delphici. Pars prior. Commentatio. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1827. (L. T. 1828, Nr. 24. 25, af N. J. F. Henriksen; jvfr. Forf.'s Antikritik, sld. S. 445—56, og Recensentens Svar, S. 457—70).

Digtninger. Nye Samling. Kbh. 1831.

Om Hexametret og dets Behandling i det danske Sprog. Udgivet som Indbydelseskrift til Examen artium ved Sorø Academie. Kbh. 1833. 4to. (M. f. L. XI. 232—56, af C. A. Thorsen).

Homers Iliade, oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1836. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Fjrfremmelse. (L. T. 1836, Nr. 21; M. f. L. XX. 309—38; jvfr. Vestfjell. Avis 1838, S. 12; Conversations-Lex. der Gegenwart, S. 6. S. 896).

Homers Odyssee, oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1837. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Fjrfremmelse. (M. f. L. XX. 309—38; jvfr. „Søndagen“ 1837, Nr. 31; Convers. Lex. der Gegenwart, S. 6. S. 896).

Euripides, oversat. — Alkestis. Medea. Iphigeneia i Aulis. Iphigeneia i Tauroi. Hefabe. Andromache. Bacchantinderne. Hippolytos. Kbh. 1840. (L. f. L. v. R. III. 241—57, af J. C. Petersen; „Fædrel. 1840, Nr. 135. 195, af J. A. Ostermann; jvfr. sld. S. 182; „Dagen“ f. A. Nr. 59; Berl. Tid. f. A. Nr. 15. 60).

Digtninger. Trede Samling. Kbh. 1840. („Søndagen“, 1840, Nr. 21).

J Otto's „Ny Pygæa“ (Om Geniefeberen, i I. 1823. S. 99—122).

J „Kjøbenhavn's Morgenblad“ (Bøgetræet, idyllisk Fortælling, 1826, Nr. 1—6; optrykt i hans „Digtninger“, 1827, S. 133—80).

J „Blandinger fra Sorø“ (Gesandtsskabet til Achilles, eller Iliadens niende Sang, oversat med indledende Bemærkninger om en dansk homerisk Oversættelse og om det heroiske Versemaal, i 1ste Hefte, S. 86—158. (L. T. 1831, Nr. 44, S. 689—701, af Poul M. Møller; M. f. L. VI. 391—433, af C. A. Thorsen og J. N. Madvig); Iliadens attende Sang, oversat, i 4de Hefte, S. 35—71. (M. f. L. IX. 495—503, af C. A. Thorsen); Tale, holden paa Sorø Academie den 28de Januar 1833, i 5te Hefte, S. 3—16).

J Dehlenschlägers „Prometheus“ (Betragtninger over vor nyere Poesie, i II. 127—67; Kampen mellem Achilles og Blodguden Xanthos, af Iliadens 21de Sang, oversat, III. 85—94; 276—83; Falken, et Povst Folkedigt, sld. S. 370—73; Af Iliadens syvende Sang, V. 278—88; Flygtingen fra Irland, efter det Engelse, VI. 87—88; Om Dvantiitet og Accent, tildeels en forøget og forbedret Udgave af et Par Paragrapher af hans Skrift om Hexametret, VI. 97—166. (En ubforsligere Behandling af eet Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Postitio, er indtrykt i L. T. 1835, S. 23—31); En Bæddelsjorsel, af Homers Iliade, oversat, VI. 333—46).

Endeel Digte og Sange, deels særskilt trykte, deels adspredte i: „Tilfueren“ (1819, Nr. 76—77), „Kbhvns Skilderi“ (1819, Nr. 56; 1828, S. 783—4), S. Silaris (S. Perz's) Studenterviser“ (S. 80 og 88), Elmquist's „Dan“ (S. 10—11), „Zultract“, udgivet af Liunge, Rabbe's „Hesperus“ (IV. 18), „Nyt Aftenblad“ (1821, Nr. 52; 1825, Nr. 10. 29. 43), „Kjøbenhavn's Morgenblad“ (1825, Nr. 28. 68—69. 76; 1826, Nr. 14—15. 32—33. 40. 56—57. 140—41), „Dagen“ (1825, Nr. 32), E. Beyer's „Gefion“ for 1826 (S. 19. 258. 285), Liunges „Hertha“ (1827, I. 198. 224; II. 31. 392; III. 419; IV. 95. 352), „Kjøbenhavnsposten“ (1827, Nr. 43; 1829, Nr. 16. 67. 92. 106. 191; 1835, S. 404), Holst's „Nytaars-gave fra danske Digtere“ 1835, 36, 37, 38, „Blandinger fra Sorøe“ (9de H. S. 92—93), „Portefeuillen“ (1839, II. 180). — Noгле af hans Digte ere satte i Musik af H. P. J. Lyngbye (1834) og af N. W. Gade (1848).

Recensioner i „Danff Litteratur=Lidende“ (f. Ex. over E. A. Thortsen's „Forsøg til en danff Metrik, 1ste Deel“, 1833, Nr. 34—37; E. F. Jørgensen's Udgave af Iliaden, 2det Bind, 1835, Nr. 2—6. (jvfr. Antikritik af Jørgensen, sfd. S. 333—50, og Wilsers Evar, S. 350—55); Chr. Winther „Noгле Digte“, f. A. Nr. 16. 17. (jvfr. „Kbhpost.“ 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91); og i „Maanedsskrift for Litteratur“ (over S. Meisling „Digte fra Oldtiden“ (de homeriske Hymner og Hercules' Etjold), VII. 485—523; I. Overstou „Kunstnerliv“, IX. 185—89; W. Holst „Maigildet“, sfd. S. 189—90; H. E. Andersen „Bruden fra Lammermoor“, sfd. S. 191—95; Sammes „Ravnen“, sfd. S. 195—97; J. Paludan=Müller „Kjærlighed ved Høffet“, sfd. S. 198—200; E. J. Boye „Aandelige Digte og Sange“, XI. 526—43; H. A. Timm „Aandelige Sange“, sfd. S. 543—48; E. F. Jørgensen, Ilias, vol. 2., XIV. 414—39). — Noгле Artikler, deels under Marckert Quis, deels under hans Navn, i „Kjøbenhavnsposten“ 1834 (f. Ex. „Deubletbillederne“) i Fejden mellem J. L. Heiberg, som vilde have den Hegelske Philosophi anvendt paa Æsthetiken, og dennes Modstandere, tildeels yngre Studenter.

Vidrag til H. Hjort's „Danffe Børneben“ (Bearbejdelse af Gellerts „Der Bauer und sein Sohn“).

Wilstrup (Claus Nicolai), f. d. 25de Januar 1784 i Biborg, hvor hans Fader Andreas W. var Organist ved Nørre=Sogns Kirke og givt med Karen Nielsdatter; blev i Efteraaret 1800 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole; tog i Octbr. 1805 theologisk Attestats (Laud.); blev 1806 anden Lærer ved det da oprettede Skole=Lærer=Seminarium i Borris; d. 7de Juli 1815 Sognepræst for Vorbaasø og Heinsvig i Ribe Stift, og den 2den Juni 1819 for Borris og Jaster i samme Stift, samt anden Lærer og Medforstander for Borris Seminarium, ved hvilket han d. 25de April 1821 blev Forstander og første Lærer, indtil dets Ophævelse; udnævntes d. 18de Septbr. 1846 til Consistorialraad. — *Christine Sophie Dorothea Krarup (døbt i Maur 2 1791, ældste Datter af Amtsprovst Christian Johan Løbberg Krarup og Christine f. Fabricius).

Første Læsebog med Bogstav- og Stave=Tabeller for Begyndere. Ribe, 1814. (L. X. 1817, S. 500—1). — Anden Læsebog for Almuekolter, indeholdende For-

allinger og Børn til Dvæle i Indenadslæsning. ib'd. 1815. Anden uforandrede Udgave. ibid. eod. (L. T. 1817, S. 502). Tredie Udgave. 2hfted, 1827. Fjerde Udgave. ib. 1835. Femte Udgave. ibid. 1844. Sjette Udgave. ibid. 1851. — *Veiledning til Samtaler med Børn*, for at opbatte og øve deres Forstand, og vænne dem til at udtrykke sig med egne Ord, til Brug for Forældre og Skolelærere. Med en Fortale af E. J. L. Starup. Aarhus, 1815. (L. T. 1817, S. 503—4. Samtlige 3 r. i Hall. Alg. L. J. 1818, Ergtbl. Nr. 73). — Amtsprøbst E. J. L. Starup's Lærnettsbeskrivelse og 2de Taler ved hans Jordefærd. 1820. (Lærnettsbeskrivelsen er optrykt i *Benhøns "Magazin for Skolevæsenet"*, S. 2. S. 80—85).

Wilstrup (Tjergen), f. i Jylland 1774; blev omtrent 1804 Kjøbmand i Roeskilde og 1824 tillige Ræmmer sammesteds. † 12te Marts 1832. — * $\frac{2}{11}$ 1804 (i Roeskilde) Sophie Hasenreich (f. 1789, † $\frac{1}{7}$ 1823, Datter af Billardholder H.).

Forslag og Tilbud om Roeskilde Fjords Opgravning samt Havneanlæg ved Roeskilde. (Den 19de Novbr. 1830). Kbh. 16 Sider. 4to.

En nye Muurpolerings Opfindelse. (Den 10de Decbr. 1830). Kbh. 16 Sider. Svo.

Deuden en heel Deel Artikler i Roeskilde Avis. — (Meddeelt).

von Wimpfen (Friederich Ferdinand Frank), f. paa Glücksborg d. 31te Marts 1805, næstældste Søn af Tobias Peter v. W., Major og Dvervej-Inspecteur i Holsteen (døbt $\frac{1}{2}$ 1766 i Königstein i Bajern, † $\frac{1}{17}$ 1813 i Preeh), og Nicoline Christiane Amalia Bloch (f. $\frac{2}{8}$ 1769 i Middelfart, † $\frac{2}{3}$ 1851 i Kbhvn., næstældste Datter af Biskop Dr. Tønne B. og Margrethe Hebevig Jørgens); blev dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Cathedralstole 1823; tog Forstexamen i Kiel 1826; blev 1827 Forst- og Jagtjunker; d. 1ste Novbr. 1828 Kammerjunker; 1841 Chef for Forst- og Jagtcomptoiret under Rentekammeret (nu under Finanzministeriet); fik d. 1ste Februar 1849 Titel af Dverforster. — * $\frac{1}{4}$ 1841 Jda Sophie Elisabeth Frederikke Johannsen (f. $\frac{2}{2}$ 1821, † $\frac{4}{3}$ 1850), Datter af Gehejmeconferenceraad Frieder. Heinr. Christ. Johannsen, President i den Slesvigke Dver-Justitscommission (f. $\frac{1}{3}$ 1781 i Kbhvn., † $\frac{2}{5}$ 1851), og Jda Sophie Antoinette Petersen (f. $\frac{3}{3}$ 1790 i Slesvig).

Skov-Taxationen. Kbh. 1836. (jvfr. *"Blandinger fra Sorø"*, 8de Heste, S. 72—75, Noten).

Wind (Søren Wilhelm), f. d. 17de Maj 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Student W.; blev opdragen paa det kongl. Opfostringshus, hvorfra han udgik 1810; blev Seminarist paa Jonstrup 1822, og 1825 derfra dimitteret („Meget duelig“); derefter Skolelærer i Korsør. † 1846.

3 *"Lidskrift for Almue-skolevæsenet"* (Om indbyrdes Underviisning, i I. 193—207).

Bøn for M. G. Birckners Gravminde, i *Politivennens*, Nr. 1034.

Winding (Hans Laurits Struch), f. 1750 i Kullerup i Fyen, hvor hans Fader Peter Nicolai W. (f. 1697, † 1757) var Sognepræst (fra $\frac{1}{2}$ 1728) og gift med Sara Maria Struch; blev 1774 dimitteret til Universitetet fra Odense Latinskole, og tog den philosophiske Examen; var i endeel Aar Bogtrykker i Kjøbenhavn, men overdrog 1817 sit Officin og Privilegium til Boghandler G. Bonnier (f. Collegial-Tid. 1817, S. 804); siden Bogholder ved det danske Laane- og Livrente-Selskab. † 19de November 1831. — * $\frac{3}{7}$ 1786 Marie Lovise Svare (f. † 1764, † $\frac{2}{4}$ 1834), en Datter af Bogtrykker Lars Nielsen Svare i Kbhvn. (f. 1720 i Kallundborg, † 1777 i Kbhvn., jvfr. „Æfendes Aarbog for 1800“, S. 85—86).

Friderich den Stores sidste Samtale i hans Dødstime med Peter Pavian, en Drom af Friderich Friherre af Trend. Oversat. Kbh. 1790. (L. G. 1790, S. 349—50). — Davids Psalmer oversatte og med Anmærkninger af G. E. Knapp. Trede forbedrede og formeerte Udg. Oversatte paa dansk. (1ste Bog). ibid. 1791. (L. G. 1792, Nr. 10, af N. Birch). — To hundrede og tre og halvtredstusindstyve Gaader eller mørke Taler, til nyttig og lærerig Lidsfordriv, samlede og oversatte af det Tydske. ibid. (1793). 60 S. 8. (L. G. 1793, Nr. 52; Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 35). — J. v. Ståhlins Anekdoter om Peter den Store. Overs. ibid. 1793. — Hvad Raad er der for den Jammer og Elendighed, som denne Vinter truer os med? tilegnet hver ærlig Dansk og Norsk Mand. ibid. 1800. (Blev, ifølge Æfendes Aarbog for 1800, S. 203, tagen i Forvaring ved Politiet, og indsendt til Cancelliets Bedømmelse).

Udgav Maanedsskriftet: Samleren. 1.—5. Aargang (i 10 Bind). Kbh. 1794—98; ligeledes Meyers Beskrivelse over Nøeskilde. ibid. 1793. (Krit. o. Antikr. 1793, S. 713—16).

Hos ham, som Bestyrer af det Svareste Bogtrykkeri, udkom i sin Tid Malthes Bruuns satiriske Skrifter. (Jvfr. Det's Literatur-, Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 19—20).

Winding (Laurits Svare), Foranstaaendes ældste Søn, f. i Kjøbenhavn d. 9de September 1787 (ifke 1788); nød privat Underviisning og besøgte det Schouboeske Institut; studerede siden 1806 Lægevidenskaben; var chirurgisk Volontair og fra 1807 til 1809 Candidat ved Almindeligt Hospital; tog i Efteraaret 1815 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); udsatte sig derefter som praktiserende Læge i Nøeskilde. † 11te Maj 1838. — * $\frac{2}{3}$ 1820 Johanne Kirstine Kornerup (f. $\frac{1}{3}$ 1803), ældste Datter af Kjøbmand Peder Pedersen K. i Nøeskilde (f. $\frac{1}{3}$ 1769, † $\frac{2}{8}$ 1847) og Dife Charlotte Michelsen (f. $\frac{2}{1}$ 1774, † $\frac{2}{7}$ 1811). — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Ter. XXI. 243—44).

3 „Bibliothek for Læger“ (En Forløsning af forraadnede Dele af Dvillingfosstre, fuldbent 3 Aar efter dens Begyndelse, IV. 1824. S. 264—71; i Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der austr. Heilf. Bd. 9. 1825. Mai u. Juni, S. 559—62, af Julius; Bullet. des Sc. méd. T. 10. 1827. Janv. p. 26).

Winkel-Horn, see Horn.

Winkler (Bernt Otto), f. 1780 i Frederiksberg; gif i Borger-
dydsskolen og blev dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1796; erholdt
Udmærkelse ved Examen artium, saavelſom ved anden Examen i det paa-
følgende Aar; tog i Foraaret 1804 Examen ved det chirurgiſke Academi
(1ſte Char.); var 1807—8 Reſerve-Chirurg ved Frederiks-Hospital, derefter
Overlæge ved Felthospitalet i Frederiksborg, og fik 1808 Regimentschirurgs
Charakter; ansattes d. 24de Aug. 1820 ſom Bataillonschirurg ved Kon-
gens Livjæger-Corps; erholdt d. 3die Septbr. f. A. Rang med Capitainer
i Armeen; blev 1825 Diviſionschirurg ved Sø-Etatens 2den Diviſion;
d. 2den Juli 1826 forundt Rang med Capitainlieutenanten af Sø-
Etagen; d. 4de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Maj f. A.
tillige Stabschirurg (1842 Stabslæge) ved Sø-Etagen; erholdt d. 28de
Febr. 1836 Rang efter Rangforordn. 4de Klasse Nr. 1; blev d. 14de
Octbr. 1840 Medlem af det Kgl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni 1841
benaadet med Danebrogemændenes Hæderstegn. † 26de November 1845
i Kjøbenhavn. — (Jofr. Dehlensſlægers Levnet, I. S. 8, 19—20, 96,
256. Om hans testamentariſke Diſpoſition ſ. Bibl. f. Læger Bd. 43.
(N. N. 13.) S. 390—91).

Andeel i: *Pharmacopœa militaris*. Efter allerhøieſte Befaling ubearbejdet af en
dertil nefat Commiſſion. Kbhvn. 1840. (Bibl. f. Læger XXXIII. (N. N., Bd. 3.)
S. 287—321, 393—411, 496; Ugeſkr. f. Læger III. 158—59).

3 »Bibliothek for Læger« (Overſigt af de paa Sø-Etatens Hospitals anden
Diviſion behandlede Kopppatienter, XXIV. 376—77).

Winslow (Carl), f. i Kjøbenhavn d. 19de Februar 1796, yngſte
Søn af daværende kongelig Lakai W.; yttrede tidlig Lyſt til Malerkonſten,
men kom i Urtekræmmerlære; blev i Sommeren 1810 Volontair i General-
Commiſſariats-Collegiets 1ſte Departement, og ansattes efter to Aars For-
løb ved Reviſionen af de norſke Regnskaber; ſogte derpaa Anſættelſe ved
Theatret; blev Elev ved den dramatiſke Skole, og 1820 kongelig Stue-
ſpiller; gjorde i Sommeren 1823 en Rejſe til Hamborg og Berlin, og i
Sommeren 1826, med kongelig Underſtøttelſe, en Rejſe til Tydſkland, paa
hvilkent han opholdt ſig iſær i længere Tid i Wien og München; foretog
i Sommeren 1829 paa egen Befoſtning en Rejſe til Tydſkland, og i Som-
meren 1833 med Inſtructeur Nielsen en Rejſe til Norge for at optræde
ſom Stueſpiller (i Chriſtiania og Bergen). † 4de October 1834. —
* $\frac{1}{2}$ 1821 Sophie Schalk, ſgl. Stueſpillerinde. — (Biographi,
ved Th. Overſkou, i »Portefeuille« 1839, III. 145—59. — Portrait,
malet og lithographeret af Kaufmann; lithographeret af E. Lehmann, i
»Portefeuille« 1839, 3die Bd.; og i Overſkous Comedier, 2det Bd.).

Digte, adspredte i „Kjøbenhavns flyvende Post“ (1827, Nr. 75, 78), „Kjøbenhavnsposten“, „Nyt Repertorium for Morstabslæsning (VI. 208)“, „Nyeste Repertorium for Morstabslæsning.“ (V. 273—77), og i Hostrø's „Nytaarsgave fra danske Digtere“ (1835, S. 193—198).

Det paa det kongl. Theater opførte Stuespil: Spionen. af Mazères og Ancelot, er efter Ewalds tydske Bearbejdelse oversat af ham 1831, men utrykt.

Winstrup (Jens Frederik), f. d. 20de Januar 1805 i Marhuus, hvor hans Fader Jens W. da var Amtstuefuldmægtig, siden Landvæsen-commissair og Amtsforsvalter i Næsens (f. 1° 1767 i Winstrup, Dalby-
over Sogn, † 1° 1826), og gift med Maren Haasum Berg (døbt 2° 1764 i Birring, † 1° 1828, Datter af Provst Frederik B. og Hylleborg Cathrine Brunou); blev 1824 dimitteret til Universitetet fra det lærde Institut i Fredericia; absolverede i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 4de Juni 1834 Sognepræst til Jellstrup og Lyngby, og d. 9de Maj 1846 til Hærrisløv, Seilstrup og Rakkeby i Aalborg Stift. * Charlotte Amalie Berg (f. 1° 1811, Datter af Præsten Mich. Andr. Fosse B. i Westeraaby og Ingeborg Abøe).

I Maanedsskriftet „Encelidier“ (Dalen Baucuse, af Schubert, overf. i III. 129—38; Digte, sfd. S. 60, 127); — i Maanedsskriftet „Kometen“ (Erindringer fra Péro la Chaise, S. 81—94); — i „Christelig Kirketidende“ (Et Par Ord om S. Hempels „Jesus Christus, som han var, er og bliver“ o. s. v., 1834, Nr. 21).

Winstrup (Ole Johannesen), Mechanikus; blev d. 28de Jan. 1811 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; gjorde 1822—23 en Rejse i Udlandet (f. „Aftenbl.“ 1822, S. 5—6); købte 1825 af Mathussus en Maskinfabrik og dertil hørende Jernstøberi paa Godsset Hundisborg ved Magdeburg, hvilke han drev i nogle Aar; blev d. 21de Febr. 1829 Forstander for den polytechniske Lære-Anstalts Værksteder, og 1831 derfra entlediget; boer nu paa Marialyst, i Frederiksborg Sogn. — (Jvfr. Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1825, IV. 777).

Afbildninger af de bedste og nyeste Agerdyknings-Medskaber med Beskrivelser. 1.—8. Hefte, med 41 Kbb. Kbh. 1822—26. Lvær-Jol. Dgsaa paa Tydsk. Kopenh. 1824—26. („Dagen“ 1823, Nr. 166; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 45; L. T. 1826, S. 254—56; Messenger franç. du Nord 1825, p. 329—31; Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1825, III. 508; Leipz. L. Z. 1828, Jan., S. 52—53).

Om Brøndgravning og Boring samt om Jordboring i Almindelighed. Med 5 Kobbere. Kbh. 1847.

Et Par Ord om Kjøbenhavns Vandvæsen. Kbh. 1847. (Trykt som Manuscript og omdeelt til Bedkommende).

I Oluffens „Nye oeconom. Annaler“ (Om Erktiratoren og Skuffetjoven, i II. 1816, S. 161—73, med 2 Kobbertavler; Priiscourant paa hans Agerdyknings-Maskiner og Medskaber, sfd. S. 173—76).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Brev til J. E. Drewsen, i III. 372—78, med 1 Kk. (jvfr. sfd. S. 378—403, af Drewsen); Forsvar for den winstrupske Plov; et Brev til J. E. Drewsen, i IV. 174—87. (jvfr. sfd. S. 188—95, af Drew-

fen); *Priis-Courant* paa hans Agertyknings-Maskiner og Redskaber, sfd. S. 260—62).

3 *„Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“* (Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Drevsens Anskuelse af de saakaldte frie Forpagtninger, 1824, Nr. 10. 11. 13).

3 Ursfus *„Magazin for Kunstnere og Haandværkere“* (Om Presker, I. 153—55, 180—81; Om Maskinstikning og Staalgravering, med 1 Kb., II. 105—11; Dampmaskine af ham, sfd. S. 121—23; Det horizontale Plan, anvendt som Hestegang, med en stannographeret Tegning, III. 17—19; Den hydrauliske Presse, med en stannographeret Tegning, sfd. S. 73—78; Cylindrisk Smebedælg, udført i den polytechniske Læreaanstalts Værksteder, i 2den Række, I. 157—58; Trykpumpe, sfd. S. 446—48; En Universal-Strucifik, II. 95—96).

3 *„Den Frisindede“* (Nogle nærmere Oplysninger om mine Forsøg til at forfærdige uestergjortlige Bancoeseler, 1840, Nr. 1. 2.; Betragtninger over Hørspindemaskiner i Danmark, s. A. Nr. 2).

3 *„Flyveposten“* (Om Kjøbenhavns Vandværken, 1851, Nr. 326).

Winterfeldt (Jørgen Balthazar), f. i Fredericia d. 1ste Decbr. 1732, yngste Søn af Erik W., Lieutenant ved det Holstenske Cuirassers-Regiment (f. 1697, *1728, † 1741), og Nille Dalhoff (f. 1701, † 1752); ansattes i sin Ungdom i Sø-Statens, hvor han d. 19de Octbr. 1753 blev Secondlieutenant; d. 20de Novbr. 1757 Premierlieutenant; d. 3die Marts 1760 Capitainlieutenant; d. 9de Decbr. 1767 karakteriseret og 1771 virkelig Capitain; d. 4de Septbr. 1773 Kammerherre; d. 18de Maj 1778 Commandeur-Capitain; d. 30te April 1781 Chef for Søcadet-Academiet i Kjøbenhavn (indtil $\frac{2}{3}$ 1792); d. 6te Marts 1789 Commandeur; d. 9de Marts 1792 Chef for 2den Division (indtil $\frac{2}{3}$ 1797); d. 7de Decbr. 1796 Contre-Amiral; d. 25de Januar 1799 Vice-Amiral; d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Dannebrog; d. 6te April 1804 Amiral; d. 18de Decbr. 1807 Æresmedlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 28de Januar 1811 Ridder af Elefanten og benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Juli 1821. — * $\frac{1}{3}$ 1782 Maria Magdalena de Fontenay (døbt $\frac{2}{3}$ 1746 i Kbhvn, † 1820), næstnyngste Datter af Benjamin le Sage de F., Commandeur i Sø-Statens (f. i Helsingør 1695, † 1749), og Maria Margr. Tigh (f. 1719, † $\frac{2}{3}$ 1795). — (Jvfr. Thaarups Fædrenel. Retrolog f. 1821—26, S. 104—5, 499; Magaz. til den danske Adels Hist. I. 218; Statstid. 1821, Nr. 61; „Dagen“ s. A. Nr. 178; 1824, Nr. 68; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 384, 600).

Abstillige Tanker, som Skrive-Friheden har givet Anledning til. Kbh. 1771. (Fortegn. over Tryktskrif. Str. I. 170). — Tanker, som Meningerne angaaende disse Tidens vigtige Tildragelser have givet Anledning til. Opfatte af en læg dansk Mand om Vinteren og den derpaa følgende Vaar af Aaret 1793. ibid. 1791. (V. S. 1795, Nr. 25; „Tids“ 1795. I. 212—14; Krit. o. Antikrit. XVII. Nr. 2. 3; Møllerss Repertor. I. 381—83). — Plan til Suses Opbyggelse for ganske uformuende Fa-

milser, som ei høre under Fattigvæsenet. *ibid.* 1804. — Trøstens Bolig, dens Oprindelse og Frembart, dens Børligehedsbølle eller Tilintetgjørelse. Sammenfrevet imod Slutningen af Aaret 1812. *Rbh.* 1813. 4to. („*Penia*“ 1813, Nr. 18—20).

Indledning til filosofiske Samtaler for unge Søetrigere. *Rbh.* 1821.

3 „Bibliothek for nyttige Skrifter“ 1772 (Imod Overdaadighed; anonymt).

3 „*Ny Minerva*“ (Dagens Moral, 1807. III. 243—46; Til mine yngre Krigskammerater, s. A. IV. 75; Angaaende Hullerne, som under Kjøbenhavn's Beleiring bleve huggede i de danske Krigsfibe, 1808, I. 85—89).

En Opsats angaaende „*Trøstens Bolig*“, i „*Penia*“ 1817 og 1818, S. 29—31.

Winther (Frederik), f. paa Samsø d. 5te Februar 1809, ældste Søn af Etatsraad, Ridder Christian Michael W., Medlem af Over-tiende-Commissionen samt af Comiteen for den ny Matriculs Indførelse etc. (f. 2° 1778 i Gjedsted Præstegaard i Viborg Stift, † 2° 1843 i *Rbhvn.*), og Else Margrethe Petronelle f. Braag (f. 2° 1782 i *Rbhvn.*, † 2° 1837, Datter af Vejermeister Dominicus B. og Cecilie Marie Blücher); blev 1826 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og tog i Januar 1831 theologisk Attestats (Laud.); gav i flere Aar Underviisning i Religion, Sprog, Mathematisk, m. m., og var ansat som Lærer i Mathematik ved Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn samt det v. Westenske Institut; blev d. 31te October 1834 Sognepræst paa Gjol under Aalborg Stift, og d. 1ste April 1835 for Stemminge og Fjelde i Laaland. — * Ida Wilhelmine Gesner (f. 2° 1809 i *Rbhvn.*, Datter af Præsten Joh. Ludv. G. i Nysted og Gurri Cathr. Werner).

Vor Bekjendelse om Sandheden i Christo. Prædiken. Nystjøbing p. F. 1843.

Vidtrag til Orientering i Skole-Reformens Sag fornemmelig fra et kirkeligt Stæde. Maribo, 1849.

3 „Maanedsskrift for Litteratur“ (Anmeldelse af H. Pedersens „Geometrisk Tegnefole“, i XIII. 311—26).

3 Scharling's og Engelstoft's „Theologisk Tidsskrift“ (Troen, psychologisk betragtet, i II. 1. S. 34—63; Om *δευωσώνη* i det Nye Testament eller den bedste Retfærdighedslære, VII. 213—81, jvfr. VIII. 188—90).

3 Damkier's Samling af „Prædikener over Evangelierne“ (Været faste i Troen; paa 1ste Juledag, i I. 53—61; Det snart tilendebragte Mars Prøvelse paa kristelig Viis; paa Søndagen efter Jule-Dag, sfd. S. 76—85; Den Troendes Skyldighed at være frimodig; paa nittende Søndag efter Trinitatis, sfd. S. 184—90).

3 „Danke Kirketidende“ (Laalands-Falkers Stifts-Convent, i IV. 164—69; Menigheds-Møder, som forberedende Grundlag for Kirkens Organisation, V. 67—77 og 81—91).

Winther (Jens Carl), f. i Landsbyen Steensballe ved Horsens 1775, Søn af Ditto Winther, Gartner ved Steensballegaard; gif i 6 Aar i Horsens Latinske skole, og blev derfra i Efteraaret 1794 dimitteret til

Universitetet; erholdt Udmærkelse ved Examen artium; afsløvere i December 1797 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1799 Alumnus paa Clerus' Collegium; d. 5te Februar 1808 Sognepræst for Storring, Stjær og Galthen i Aarhus Stift; d. 18de October 1820 tillige Amtsprøft for Hasle, Ring, Framlev, Sabro, Besterliisberg, Gjærn og Hids Herreder. † 25de Marts 1826, ugigt.

Forsøg over Fordelene af det menneskelige Livs Lidelser og Gienordigheder, til Beroligelse for Medbrødre, af J. S. Felt. Overs. 1ste Deel. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 1). — Meinetes franske Stilcøvelsesbog, overs. af Tydf. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 38). — E. F. Callisens korte Omrids af den christelige Lære i Bibelsprog. Overs. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 44). — W. Münschers Lærebog i den kristelige Kirkes Historie, til Brug ved Forelæsninger. Oversat. Med Tillæg af F. Münter. ibid. eod. (L. E. 1809, Nr. 15 og 17; jvfr. Nr. Jens Nøller, II. 391). — Athenienske Breve, eller Brevverkling ført af den persiske Konges Agent i Athen under den peloponesiske Krig. Oversat af Engelst. I.—III. Bind. ibid. 1806. (fulgtes ogsaa under Navn af 33—35te Hefte af det Soldinste „Archiv for de nyeste og mærkværdigste Reisebeskrivelser“).

J. Pst's „Bidrag til Kundskab om Mennesker og Søger“ (Fattigdom, efter Goldsmiths Essays, i Aarg. 1802, Nr. 41—42; Tilbøjelighed, efter Goldsmith, i Aarg. 1803, Nr. 43—44); — i Sammes „Nemo sylene“ (Fragment af Tschudicins Reise gennem China, I. 19—41; Den gamle Mand's Historie, sld. S. 42—62).

En Tale, indf. i „Otteaarsfesten i det borgerlige Laane- og Livrente-Selskab for begge Kjøen, højtideligholdt d. 23de Marts 1803“. Kbhvn. (trykt hos J. R. Thiele; men ikke i Boghandelen).

Winther (Mathias), Sønesøn af Mathias W., Sognepræst i Orskov og Provst i Binding Herred († 1791); f. d. 25de Januar 1795 paa Gaarden Gammellund i Bispenberg Sogn i Fyen. Da hans Fader, som derefter var Ejer af Malmosegaard, døde († 1811), satte Moderen ham paa Byksrivercomptoiret i Odense, at han senere kunde tage dansk-juridisk Examen. — Begyndte efter et Aars Forløb at studere Chirurgi og Botanik, og gik paa et Felthospital, indtil han i Efteraaret 1813 tog til Kjøbenhavn, at høre Forelæsninger over Chirurgen; blev snart efter Compagnichirurg ved fyenske Infanteri-Regiments tredie Bataillon i Middelfart, og i Begyndelsen af 1814 ansat som Chirurg ved Felthospitalerne i Odense; drog 1816 atter til Kjøbenhavn, for at tage Examen; men vendte, uden denne, tilbage til Odense, hvor han tilbragte $\frac{1}{2}$ Aar; anfattedes 1817 som Escadronschirurg ved jydsk Dragonregiment i Randers, og blev i Sommeren 1818 forsat til det fyenske Dragonregiment i Odense, hvor han ogsaa blev anden Bibliothekar ved Militairbibliotheket; kom i Sommeren 1825, efter erholdt Permission, 3die Gang til Kjøbenhavn, for at tage sin Examen, hvori han, efter at have fremstillet sig i Efteraarene 1828 og 1829, formædelsk

tilfældige Omstændigheder, ikke bestod; vendte saa tilbage til Regimentet, og fik d. 2den October 1830 sin Afsted fra den militaire Tjeneste or- medelst Svagelighed; opholdt sig derefter i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 26de Februar 1834. — *1. 1814 Christiane Thorning, separ. (en Datter af Skræbber L. i Odense). *2. . . . ., en Tjenestepige i Kjøbenhavn, tilfidsst Opvartningskone ved Søhospitalet († 1831). — (Biographi [ved Fr. Barfod] i „Poetisk Læsebog for Børn og barn- lige Sjæle“, S. 593—97; „Mathias Winthers Levnet og Hændelser. Tilbeels efter hans egne Papirer. Udg. og forlagt af J. L. Becken. Kbh. 1831“; jøfr. hans „Forpostfægtning, med et Par Livsbilleder“, 1831, og „Supplement eller Randglofer til Forpostfægtningen“, s. A., samt „Læs- ning for Publicum o. s. v.“ s. A.; Callisens Medicin. Skriftst. Lex. XXXIII. 319—20. — Portrait, lithographeret 1831).

Baarvad. Kbh. 1817. (s. „Forpostfægtning“ S. 26).

Om Maaren og dens Udryddelse med Hensyn til dens overhaandtagende Mængde i Jyen, naturhistorisk bearbejdet. Odense, 1817.

Rutidens Unoder, eller Noget om Comœdier, o. s. v. Odense, 1818. (s. „Forpostfægtning“, S. 30—31).

Rjarminder og Rosenblade, lyriske Smaadigte. Odense, 1820. (s. „For- postfægtning“, S. 34).

Kulsvierhytten i Thyringerstoven. Stuepil i 3 Akter. Kbh. 1823.

Danske Folke-Eventyr. Første Samling. Kbh. 1823. (L. L. 1823, S. 218—21).

Sanderumgaard's Have. Digtninger. Med 13 Robbere, stufne af Clemens. Kbh. 1824. Dgfaa med Titel: Nytaarsgave for Have-Effere. (jøfr. „Nyt Aftenblad“ 1821, S. 24 og 232; Lit.: Kunst- og Theaterbl. s. A. S. 4; „Forpostfægtning“, S. 38—48, og „Supplement“, S. 25—26).

Eventyr og Fortællinger. Kbh. 1825.

Tak til N. F. S. Grundtvig. Kbh. 1826.

Literaturæ scientiæ rerum naturalium in Dania, Norvegia & Holsatia usque ad annum MDCCCXIX enchiridion in usum physicorum & medicorum. Havnæ 1829. (M. f. L. IV. 464—66, af J. W. Hornemann; Dens „Zis“ 1831, S. 341; Pöblig Repertor. d. Lit. Bd. III. 1833, Nr. 17; jøfr. „Kbhpost.“ 1829, S. 35, 71, 85; „Forpostfægtning“, S. 50—51, og „Supplement“ S. 29—32).

Sendebrev fra Cholerafotten til Janus Rotteromontanus, Summus theologus i Abbera. Kbh. 1831.

Forpostfægtning med Oberst Christian Føegh, Guldberg og Stabskirurg Tønder, med et Par Livsbilleder. Kbh. 1831. („Nyeste Morgenpost“ 1831, S. 575). — Supplement eller Randglofer til Forpostfægtningen o. s. v., inde- holdende et Par Blade af min Portefeuille og en lille Stjarmpæsel. ibid. eod. — Læsning for Publicum, eller Sagen: Oberst C. Føegh-Guldberg og Stabskirurg Tønder, contra Eskadronschirurg M. Winther. Udg. No. 1—8. ib. eod.

Tøffelregimentet eller gruelig Anviisning, hvorledes Piger og Koner kunne sikkre dem Tøffelherredømmet, og føre med Kraft og Anstand det huuslige Scepter. Grundet paa Erfaring og udgivet af en Huusregentinde, og nu af det tydske Tunge-maal i det danske forsat. Kbh. 1831.

Skrivelse til Hr. Major, Ridder og Fattigdirecteur Mangor, om en Fattigs bestyrerdjævel, med et Par Ord om hvorledes en Fattigbestyrer ikke bør være. Kbh. 1831. 2.—3. Dpl. ib. eod.

Appel til Kongen og Folket om Major, Ridder og Fattigdirecteur C. S. Mangor i Kjøbenhavn og Kammerherre, Ridder og Fattigdirecteur J. Benzøn i Odense. Kbh. 1831.

Flora, eller nyt Blomster- og Bladesprog. Kbh. 1831.

De bedste Midler mod alle Sygdomme i Mave og i Forbøielsesredskabene, o. s. v. Udarbejdet efter de bedste praktiske Lægers Forskrifter for Ikkelæger af G. P. Becker. Oversat. Kbh. 1832.

Fastelavnsspil, eller Erindring om danske og norske Forfattere. Et Supplement til H. E. Andersens Bignetter. Kbh. 1832.

Ny Forgylde- og Lakeerbog, eller Hemmeligheden om den grundigste Maade at forgylde og forsilve i Ilden, o. s. v., af C. J. W. Geyert. Oversat. Kbh. 1832.

Om Gigten og Podagraen; dens Ursag, Bæsen og Helbredelse. Til Belæring for Dannebe af alle Stænder, af A. F. Fischer. Oversat. Kbh. 1832.

Den paalidelige Raadgiver mod Forstlimning i Halsen, Lungen og Forbøielsesredskaberne. Tilligemed de bedste Midler, hvorved disse Sygdomme kunne helbredes, selv om de ere indgroede, af P. H. Müller. Oversat. Kbh. 1832.

Simple Folkemidler mod Ormesygdom. Et Forsøg i den naturlige Lægemethode af J. E. K. Pröbsting. Oversat. Kbh. 1832.

Om Ursagen, Følgen, Forebyggelsen og Midlerne til og mod de saa hyppige hemmelige Ungdomslynder; betragtede fra den physiske, moraliske, politiske og statslægevidenskabelige Side. Til Belæring for Forældre, Opdragere og den opvørende Ungdom, af J. E. L. Niedel. Oversat. Kbh. 1832.

Om den rigtige Behandling af ildelugtende Aande og Lugt af Næsen. Oversat. Kbh. 1832.

Det kjøbenhavnske Fattigvæsen, samt Bidrag til Major Mangors Karakteristik. Kbh. 1832.

Blade af Neger-slaven Martins Portefeuille. Kbh. 1832.

Stevning, Indlæg og Dom i Sagen: v. Høegh-Guldberg, hans gule Moppe Ami, contra Raketten. Kbh. 1832. 2det Dplag. ib. eod.

Præmisses og Dom i Sagerne: Justitsraad, Borgermester og Byfoged H. A. Fleischer contra Escadronschirurg M. Winther m. Pl., og Student J. H. Stabell contra Jacob Behrend. Udg. Kbh. 1832.

Fluesmækken. Kbh. 1832. 2det Dplag. ib. eod.

Bibliotheca Danorum medica sive plenus conspectus litterarum medicarum et hisce affinium in Dania, Norvegia, Holsatia usque ad annum MDCCCXXXII. Hafniæ,

1832. (Nierer med. Zeit. 1832, Nr. 64, S. 1021—22, af Nierer; Casper Wochen-
schr. f. Heilkd. Bd. I. 1833, Nr. 3; Pölsig Repert. d. Lit. 1833, Bd. 3., Nr. 17;
Med. chir. Zeit. 1833, Bd. I. Nr. 10, S. 174—75; Jen. L. Z. 1833, Nr. 208;
Odens „Yfiis“ 1833, S. 1032; Hecker litt. Annal. d. Heilkd. XXX. 444—54, af F.
B. Mansa).

Digte, gamle og nye. Kbh. 1833.

Redacteur af: a) Sneelilier, et Maanedsskrift. 1.—4. Bind. Kbh. 1827—
28. (f. „Forpostfægtning“, S. 48—49, og „Supplement“ S. 26—27); — b) Kometen,
Maanedsskrift for underholdende Læsning. 1.—3. Hefte. ibid. 1831; — c) Sund-
hedspolitiet, et almennyttigt Folkeblad. (Begyndt i August 1831). ibid. — d)
Raketten. Et Ugeblad. 1831, Nr. 1—13, og Marg. 1832—33. ibid. (jvfr. „Fædre-
landet“ II. Nr. 71, S. 521—23; „Kbhpost.“ 1835, S. 427, 51).

J Kiefers „Archiv für d. thierischen Magnetismus“ (Der mit festem
Willen und kräftiger Stimme ausgesprochene Name eines Krämpfers stillt augenblick-
lich die Krampfsälle; mitgetheilt von Wendt Wendsen, i Bd. VIII. St. 3. 1821.
S. 143—45; Tagebuch einer lebensmagnetische Behandlung der Anna Maria Chri-
stens in Odense, angefangen d. 5. Febr. 1821; nach d. Verf. Manuscript überf. vom
Fendt Wendsen, i Bd. XII. St. 2. 1823. S. 77—99 u. S. 101—4. (jvfr. „Forpost-
fægtning“, S. 35—36, og Art. J. E. Vardenfleth, I. 72).

J Liunges „Literatur- Kunst- og Theater-Blad“ (Om Wendts Over-
fættelse af Bidrag til den veneriffte Sygdoms Historie, 1822, Nr. 40; Anmeldelse af
F. Fabers „Ornithologiske Noticer“, 1824, Nr. 49. 50. 51, jvfr. Kbhvns Morgenbl.
1825, S. 56, 88, af Faber).

J Elmquist's „Læsefrugter“ (Eiden Rytty, XXI. 106—110; Mexicanerinden,
en original Fortælling, sld. S. 160—78; Steenforset, en Kriminalhistorie, XXVI.
68—94. (jvfr. „Conversationsbl.“ 1824, S. 95, 176, af Proft; „Lit.-Kunst- og Theaterbl.“
f. N. S. 184, af Winther); De hundrede Aar, et hvenst Folkesagn, XXVI. S.
260—68; Slaget ved Kjerleminde, et hvenst Sagn, XXXI. 122—23; Kjærligheds-
Rosen, en Parabel, XLV. 155—56; desuden flere Overfættelser i forskjellige Bind).

J „Kjøbenhavn's Morgenblad“ (Birgitte Gjøe, romantisk historisk Fortæl-
ling, 1826, Nr. 60—63).

J „Dagen“ (Forsvar for de militaire Chirurger imod Prof. Wendt's Angreb,
1826, Nr. 56, f. „Forpostfægtning“, S. 51—53).

J „Politik-Bennen“ (Spørgsmaal i Anledning af Wendt's Angreb paa de
militaire Chirurger, 1826, Nr. 563, S. 676—78; Til Udgifveren af Døffian, Lahde,
1827, S. 735, jvfr. 1828, S. 78, 94, 140; Annødning til Dr. Otto, 1828, S. 540,
jvfr. f. N. Nr. 660).

J Thilseds „Repertorium for aandelige Sager“ (Om et Par hvenste
Præters ikke præselige Forhold, i III. S. 216—19; jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S.
779—80; „Forpostfægtning“, S. 56—57).

Desuden endeel Bidrag, poetiske og profaiske, til Nabbe's „Lilskueren“ 1819, 20,
21, „Lilskuerne“ 1823 og „Hæperus“, Elmquist's „Dan“ og „Læsefrugter“, Liunges
„Zuletræct“ og „Harpen“, „Kjøbenhavn's Morgenblad“ 1825—26, „Kjøbenhavn's
Skilderi“, „Dagen“, „Bredduen“, Lahdes „Døffian“, E. Beyers „Gefion“, „Literatu-
rens Paketbaad“, „Kjøbenhavn'sposten“ 1827, flgg., Heibergs „Flyvende Post“ 1827—

28, Hifteds „Repertorium for aandelige Sager“, Liunges „Repertorium“ og „Nyt Repertorium for Moerfabslæsning“.

Winther (M. F. L.), Candidat i Philosophien; Pseudonym o: Stephen Heger.

Winther (Nasmus Willads Christian Ferdinand), f. d. 29de Juli 1796 i Fensmark, Præsts Amt, Lybjerg Herred, hvor hans Fader Hans Christian W.*) da var Sognepræst (fra § 1793), siden (2° 1807) til Ulfø og Braaby i Farsø Herred (f. 1° 1759 i Slagelse, † 3° 1808), og gift med Johanne Dorothea Borchsenius (døbt i Huusby 3° 1767, † 1° 1830, Datter af Præsten Willads B., og *2. 2° 1811 Nasmus Møller, tilsidt Biskop over Laaland-Falsters Stift). Blev i Foraaret 1807 sat i den latinske Skole i Nykjøbing paa Falster og derfra i A. 1815 af Rector, Prof. S. N. J. Bloch sendt til Universitetet; tog i October 1824 theologisk Embedsexamen (Haud illaud.); gjorde i Aarene 1830 og 31 for egen Regning en Rejse i Udlandet og tilbragte omtrent et Aar i Italien; blev 1841 af Kongen sendt til Neu-Strelitz for at undervise Kronprindsens Forlovede, Prindsesse Caroline Charlotte Mariane, i det danske Sprog, og udnævntes d. 1ste Marts s. A. til Professor (med Rang 5te Kl. Nr. 8). — *2° 1848 Julie Constance Lytkhans (f. 7° 1813) Datter af Oberstlieutenant, Muurmester Joh. Heinr. L. († 2° 1852) og Louise Dorothea Borger († 1839). — (Biographi i Dst's „Materialier“, Nr. 58; „Danst Pantheon“, V. Levering, 1843 [af Fr. Fabricius], overs. i „Skandinaviske Bibliothek“, 1stes Bändchen, S. XV.—XX.; Biographi og Charakteristik i „Skandinaviske Bibliothek“, 5tes Bdchen, af P. L. Møller; jvfr. Heibergs „Intelligensblade“ III. S. 58. 59—66; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. S. 211—12; „Aftonbladets“ Feuilleton, Stockholm 1846, Marts, af E. C. Brix; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas“, Leipzig, 1845; „Skandinav. Bibliothek“, 1stes Bdchen., S. V. flgg. — Portrait i H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“, 1ste Aarg. 1835, tegnet og lithographeret af Monies; i „Portefeuille“ 1839, 4de Bind, og i „Danst Pantheon“, 5te Levering, begge af E. Bærensen; i „Hertza“, svensk-dansk Nyårsgafva för 1842“, lithogr.; i et Tableau: „Danst Digtere“, lithogr. af A. M. Petersen 1848; i Glinch's Conversations- og Noterings-Calender 1842, xylographeret).

*) Søn af 4de Lectorer i Slagelse, Nasmus Winther (f. 1723 i Munkbjergby, † i Maj 1765) og Sidsel Maria Hørberg (døbt 17 1727 i Bordingborg, † 6 1806 i Slagelse, *2. 11 1767 Mag. Niels Borch, Conrector ved Slagelse Latinske skole (døbt 3 1720 i Sønder Bork, † 4 1807).

a) Originale:

Digte. Kbh. 1828. (M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; „Nord. Tidsskr. f. Hist., Lit.“ o. f. v. III. 341—44; L. T. 1829, S. 673—79 (af S. Zahle?); „Nemesis“ 1828, Nr. 5; „Kbhpost.“ f. A. Nr. 40; „Dagen“, f. A. Nr. 123, af Dve Thomsen; Bl. für liter. Unterhalt. 1829; Foreign Review and continent. Miscellany 1829, Septbr.). 2den forøgede Udgave m. T.: Digte, gamle og nye. ibid. 1832. (M. f. L. X. 892—95, af C. Molbech). 3die Udgave. ib. 1839 (1838). (T. f. L. o. R. V. 268—69, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1838, Nr. 301; Bl. für liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). 4de Udgave. ib. 1846 (1845). (anmeldt af D. P. Sturzenbecher i „Nordhuset“ 1847, Hæft. 3. (Marts)).

Rogle Digte. Kbh. 1835. (M. f. L. XIII. 451—82, af C. Molbech; L. T. 1835, Nr. 16. 17, af E. F. E. Wisster, jofr. „Kbhpost.“ 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91).

Judith, Bruchstuek eines Gedichte, nebst dänischer Uebersetzung von H. P. Holst. Kopenh. 1837. (anm. i „Alton. Mercur“ 1837, Nr. 192).

To Fortællinger. Et Reise-Eventyr, og Hesteprangeren. Kbh. 1839. (T. f. L. o. R. V. 267—73, af H. M. Flemmer; Bl. f. liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). Paa Tydsk: Zwei Erzählungen von Christian Winther. Als Anhang die schon bekannte Winthersche Novelle: Der „Beichtstuhl“. Uebersetzt aus dem Dänischen von Gottfried v. Leinburg. Frankfurt a. M. 1847. (o. m. T.: Skandinavische Bibliothek, herausgeg. von G. v. Leinburg. 1stes Bdchen); ligeledes i Forening med Forfatterens „Fire Noveller“, overs. paa Tydsk af H. Zeise i Skandinav. Bibl. 5tes Bdchen. Leipzig. 1852. — Anden forøgede Udgave und. Tit.: Tre Fortællinger. Kbh. 1851.

Sang og Sagn, Digte. Kbh. 1840 (1839). (P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. 213 flgg.; „Den Grifindede“ 1839, S. 288; Berl. Tid. f. A. Nr. 215).

Haandtegninger. Digte. Kbh. 1840. (T. f. L. o. R. V. 438; „Fædel.“ 1840, Nr. 54; „Dagen“ f. A. Nr. 20; „Den Grifindede“ f. A. S. 40; Berl. Tid. f. A. Nr. 18; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. 213 flgg.). 2den forøgede Udgave: Haandtegninger, gamle og nye. Digte. ibid. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

Digtninger. Kbh. 1843 (1842). („Fædel. 1843, Nr. 1154, 61; J. f. L. o. R. I. 1843. S. 211—24, af Th. J (uul?); „Ny Portefeuille“ 1843, II. 30; Berl. Tid. 1842, Nr. 311; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. 213 flgg.).

Fire Noveller. Kbh. 1843. („Fædel.“ 1843, Nr. 1359, 66; J. f. L. o. R. II. 1843. S. 209—24, af N. Schmidt; „Nye Portefeuille“ 1843, III. 352; Berl. Tid. 1843, Nr. 238; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. 213 flgg.). Oversatte, tilligemed Forfatterens „To Fortællinger“, paa Tydsk: Novellen von Chr. Winther. Aus dem Dänischen von H. Zeise. 1.—2. Band. (i „Skandinav. Bibliothek“ 5tes Bdchen, Leipzig, 1852; anm. i Bl. für liter. Unterhalt. 1852, May 1, jofr. „Fædel.“ 1852, Nr. 122). Novellen „Striftestolen“ var tidligere overs. paa Tydsk, med et Forord, af B. Rimborg i „Magazin für die Literatur des Auslandes“ 1844, Nr. 151 og derfra optrykt i „Skandinav. Bibliothek“, 1stes Bdchen, S. 105—19; ligeledes udkom: Drei Novellen von Christian Winther. (Eines Weibes Herzensrättsel. Das Borch. Eines Weibes Rache). Aus dem Dänischen übertragen

von Leo Silberstein. (i „Europäische Bibliothek der neuen belletristischen Literatur“, 310. Heft (4. Serie, 10. Th.). Grimma, 1850.

Fem og tyve Billeder for smaa Børn, af M. Nørby, med Text af Christian Winther. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 306; „Nordk. Literaturtid.“ 1846, S. 219—22).

Lyriske Digte. Kbh. 1849 (1848). (Literaturbl. 1848, Nr. 5; Berl. Tid. f. A. Nr. 316).

En Morfskabsbog for Børn. Kbh. 1850 (1849). (Literaturbl. 1849, Nr. 2; Berl. Tid. f. A. Nr. 284).

Nye Digte. Kbh. 1851 (1850). („Kbhypost.“ 1850, Nr. 294; „Flyv. Post“ f. A. Nr. 296; Berl. Tid. f. A. Nr. 297; „Literært Maanedsskr.“ S. 249—51; „Bore“ 1851, Nr. 83, 84).

En Student og en Jomfru. Marionet-Comedie. Kbh. 1852 (1851). („Fædrel. 1851, Nr. 296; Berl. f. A. Nr. 298; „Flyv. Post“ f. A. Nr. 316).

b) Oversættelser:

Der Feld- und Garnisons-Dienst. Nach dem Dänischen. Kopenh. 1820. (anonym).

Halvhundrede Fabler for Børn, tegnede og digtede af Otto Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1834. (r. af E. Molbech i L. T. 1834, Nr. 14, og M. f. L. XIII. 351—54). Anden Udgave. *ibid.* 1848.

Dr. Karl Hases Kirkehistorie, Lærebog, nærmest for de academiske Forelesninger, overf. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. (Af dette Skrift, som udkom hestevijs 1835—37, oversatte han de første 18 Aar; jvfr. Theol. Tidsskr. VII. 367—69; „Kbhypost.“ 1835, S. 256).

Endnu et Halvhundrede Fabler for Børn, af D. Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1838.

Monologer. En Nytaarsgave af Fr. Schleiermacher; efter femte Udgave. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1838, Nr. 305). Andet Dplag. *ibid.* 1847.

Ni Prædikener om det christelige Huusliv af Fr. Schleiermacher. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Reise i det hellige Land i Aaret 1829 af A. Profesch, Ridder von Oten. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 196; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 624).

Breve om den menneskelige Sjæls Udsødelighed af L. Hüffel. Efter andet forbedrede og med et Tillæg forsøgede Dplag. Kbh. 1840. („Lucifer“, S. 1. S. 26; Berl. Tid. 1840, Nr. 65; „Dagen“ f. A. Nr. 70; „Den Frisindede“ f. A. S. 128).

R. P. Moris's Gudelære; tilligemed et (originalt) Omrids af den nordiske Mythologic. Med 65 Afbildninger. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 296; „Nyt Aftenbl.“ 1847, Nr. 4). Andet forsøgede Dplag. Med 65 Afbildninger. *ibid.* 1850. (Kbhypost „ 1850, Nr. 199; „Flyv. Post“ f. A. Nr. 205).

Rutiden, Characterer og Begivenheder efter fremmede Kilder. Kbh. 1849. („Flyv. Post“ 1849, Nr. 146).

Reineke Fos. Kbh. 1849. („Literært Maanedsskr.“ S. 174—88; Berl. Tid. 1849, Nr. 161; „Flyv. Post“ f. A. Nr. 162).

c) Udgaver:

Hundrede Romanzer af danske Digtere. Kbh. 1836. („Dagen“ 1836, Nr. 58; „Kbhøpost“ f. A. Nr. 63; Urfin’s „Danst Almindelæsnings“ f. A. Nr. 12, S. 96). 2den Udgave: Danske Romanzer, hundrede og fem. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 208; „Den Frisindede“ f. A. S. 276). 3die Udgave: Danske Romanzer, hundrede og ti. ibid. 1851 (1850).

Rytaarsgave fra danske Digtere. Fjerde Aargang. (i Förening med S. P. Holst). Kbh. 1838, med Portrait af Henc. Herth. („Dagen“ 1837, Nr. 303).

Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Første Bind. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 377—93, af E. F. C. Bojesen; Berl. Tid. 1839, Nr. 200). Anden Udgave. ibid. 1848.

Kæmpeviser, hvis Melodier ere harmonisk bearbejdede af Prof. Weyse; med Fortale. Kbh. 1840. („Lucifer“, S. 1. S. 25—26; „Den Frisindede“ 1840, S. 352; Berl. Tid. f. A. Nr. 164; „Dagen“ f. A. Nr. 197).

Endvidere udgav han: 3 de Halvirets; efter Charles de Bernards la cinquantine oversf. af L. P. Kbh. 1843. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1126); — Hegtemandens Bildtbanc; efter Ch. de Bernards la chasse aux amans oversf. af L. P. ib. eod. — Hærnen og Kundskabens Træ; to Fortællinger af Ch. de Bernard, oversatte af L. P. ib. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 250); — Frierne af Fr. Soulié, oversf. af L. P. ib. 1847; — En Hemmelighed; Novelle af Arnault, oversf. af L. P. ib. 1848; — En Eftføvsdrøm; Novelle af Fr. Soulié, oversf. af L. P. ib. eod.

Redacteur af Dansk Kunstblad, udgivet af Kunstforeningen. Nr. 1—16. Kbh. 1836. ft. 4to. (heri ere alle Konstmoticer og Afhandlinger oversatte af ham).

Medredacteur af Sange for Studenterforeningen. (Med Noder). Kbh. 1833.

J Heibergs „Flyvende Post“ (Et Reise-Eventyr, original Novelle, 1828, Nr. 49—51).

J Kiunge’s „Nyeste Repertorium for Morfskabslæsning“ (De lykkelige Skinsyge, af Grev Giovanni Giraud, fra det Italienske, i Bd. I. S. 3 flgg.).

J „Fædrelandet“ (Theatret og den dramatiske Poesi i deres Forhold til Staten, efter H. Th. Röttscher, 1845, Nr. 2028, 29, 30; Beaumarchais, efter K. M. Mayer, f. A., Nr. 2054, 55, 57, 58—63; Kara-Georg Petrovitsch, oversf. efter „Jahrb. f. Slavische Lit., Kunst- u. Wissensch.“, f. A. Nr. 2079; Den italienske Poesi og Dramatik til Goldoni, efter E. Ruth, 1846, Nr. 13, 14).

Endvidere har han oversat nogle Noveller af Tieck, Scarron, La Motte Fouqué, Jean Paul, v. Müllig, i „Bibliothek for Moerfskabslæsning“, J. E. Langes „Freia“ og Overtføvs „Maanedstrofer“.

Poetiske Bidrag til „Juletræet“ 1821, Brevbuen, Høst’s Politik og Historie (IV. 380), Sange for Studenterforeningen 1822, Overtføvs Maanedstrofer, Kjøbenhavns Morgenblad 1825—26, J. E. Langes Freia, Nyt Aftenblad 1826, E. Weyers Gesion 1826—27, Hertha 1827—28, Heibergs Flyvende Post 1828, Kjøbenhavnsposten, F. J. Hansens Læsning for den fine Verden 1829, Kiunges Repertorium og Nyt Reperto-

rium for Morsfabslæsning, *Nornen* 1833—35, *Danff Ugekrift* (V. 51), *Søndagsblad* 1835, *Nytaarsgave* fra danske Digtere 1835—37, *Kruses Nytaarsgave* 1838, *Klubvisebog* 1838, *Brage* og *Jdun* 1839, *Hjorts danske Børneven*, *Portefeuillen* 1839—41, *Figaro* 1841, *H. V. Holst's Samling af Nye Romancer* 1842, *Heibergs Urania* 1844, *P. N. Jørgensens Poesie og Prosa* 1844, *Freia* 1845, *Det scandinaviske Selskabs Visebog*, *P. L. Møllers Gæa* 1845—47, *Jædrelandet* 1847, 49, 50, 51. — Paa Tydsk ere enkelte af hans Digte oversatte af *Germer* og *Lobedanz* (i v. Gähler's og *Schepelerns* „*Skandinaviske Bibliothek*“ I. 224—31), af *J. Thomsen* (i „*Die Farve der Skalden: Andersen, Winther u. Bjerregaard*“. Berlin, 1838), af *Emil Bennet* (i „*Dania*“, Leipzig 1841), af *H. Zeise* (i flere *Hamburgske Blade*) og af *Gottfr. v. Leinburg* (i „*Skandinaviske Bibliothek*“, Isted's Bdrh. Frankf. a. M. 1847, S. XX.—XXIII. og XXVI.—XLVII). — En stor Deel af hans Sange ere componerede af *H. C. Krøyer*, *Weyse*, *Kuhlau*, *Hartmann*, *Gade*, *C. J. Hansen*, *Gebauer*, *Rung*, *L. Zinck*, *Berggreen*, *Fornemann*, *Kavntilde*, *Gurlitt*, *Løvenskjold*, *J. S. Lorch*, *Dütsch*, *Wald. Müller* og *Kjerulf*.

Til *C. Molbechs Dialect-Lexicon* har han leveret Bidrag fra *Faaland*, *Falster* og omliggende *Der*.

Winther (N.), Stræbdermester i Kjøbenhavn.

Sandfærdig Beretning om mine ulykkelige Hændelser paa *Fien* den 2den Januar 1830. Kbh. 1830.

Violanta, Pseudonym; see *Sophie Voigt*.

Wirth (Tobias Christian), f. d. 23de Septbr. 1751 (ifte 1750) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Dr. med. *Tobias W.* (anf. i *Worms Lex.* II. 605, og i *Nyerups Lit. Lex.* S. 671) da var praktiserende Læge og Secretair ved Collegium medicum, siden (1752) Landphysicus i Sjælland (f. 1706, † 3 1760), og gift med *Sophie Marie Garde* (Datter af *Overskifteur Chr. G.*); optoges 1762 i *Herlufsholms Skole*, hvorfra han afgik til Universitetet 1768; blev 1774 Alumnus og tilsidst Inspector paa *Borchs Collegium*; tog d. 25de Juni 1776 theologisk Attestats (Haud illaud.); blev d. 23de Juni 1779 residerende Capellan i *Slangerup* og *Uvelse* i Sjælland, og d. 11te Decbr. 1782 ved *St. Knuds Kirke* i *Odense*; d. 17de Maj 1799 Sognepræst ved *Bor Frue-Kirke* sammesteds. † 25de Februar 1821. — * 1780 *Barbara Magdalene Hofgaard* (f. 1761, † 1 1831, eneste Datter af *Andreas H.*, Sognepræst til *Liunge* og *Uggeløse* i Sjælland, og *Elisabeth Christine Windeskilde*). — (Jvfr. *Bloch's fyenste Gejstl. Hist.* I. 3. S. 735—36).

Diss. de nonnullis momentis historiae *Hymenæi* atque *Phileti*. (pro stip. Colleg. Med.). Havn. 1775. 4. — *Paraphrasis epistolæ Pauli ad Philippenses* cum notis. Part. I.—III. (pro stip. Colleg. Med.), ibid. 1776—78. 8.

3 »Det theologiske Selskabs gudelige Taler« (Den Hellig Aands Sendelse, som en af Guddommens største Velgjerninger; over Evangel. paa 1ste Pintsdag, i Bd. I. S. 2.; Christnes Forbinetlighed til rettelig at iagttage den offentlige Gudsdyrkelse; paa 10de Søndag efter Trinit., i Bd. II. S. 1.; En Christens Forpligtelse til ved tjenlige Midler at forebygge og modstaae onde Tanker, i Bd. II. S. 2.).

En Indtrædelses- og en Intimations-Prædiken, i S. J. Birch's »Haandbog for Præster og unge Christlige«, 2den Deel, Odense, 1795. (jvfr. L. E. 1795, S. 622). — (Titdeels efter Autogr.).

Bisbh (Carl Solger), ældste Søn af nedensaaende Skolelærer Hans Jensen B. og Ane Magdalene f. Hahn, er f. d. 30te Martz 1801 i Helsingør; nød sin første Underviisning hos daværende Præst i Helsingør, nu Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, Dr. W. H. Rothe, der i 5 Aar underviste ham i Latin og Græsk, medens hans Fader selv lærte ham de øvrige Discipliner; kom i Foraaret 1817 i den øverste Klasse i Frederiksborgs lærde Skole, hvorfra han 1818 dimitteredes til Universitetet, og tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; var Alumnus paa Elers' Collegium 1822—26; absolverede i Juli 1823 den theologiske Embedsexamen (Laud.); oprettede samme Aar, i Forening med nuværende Provisi C. Pram Gad, et privat Institut under Universitets-Directionen, hvilket han fra 1824 af ene forestod og vedblev indtil 1830 (da det opløstes ved hans Forflyttelse til Christianshavn); vandt 1825 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: „Cum ex historia constet, Carolum Magnum partem tractus, qui Albi flumini a Septentrione est (Nordalbingiæ), imperio Francorum addidisse, desideratur, ut quam maxima fieri possit accuracione, cum historica tum geographica, explanetur, quomodo et ad quos usque terminos illam regionem armis occupaverit, quibus artibus et institutis eam tueri laboraverit, et quatenus ipsius regionis status illa occupatione mutatus sit“; blev d. 17de Martz 1826 befuldmægtiget til Præst ved Kjøbenhavns civile Arrethuus og Blaataarn, med hvilket Embede han d. 14de Januar 1829 tillige forenede Præste-Embedet ved Tugt- Kasp- og Forbedrings-Huset paa Christianshavn samt Citadellet Frederikshavns Tangetaarne; kaldtes d. 11te August 1830 som residerende Capellan ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn, hvorhos det ved en kongelig Resolution blev ham paalagt tillige, indtil videre, at forestaae de tvende andre ny nævnte Embeder; udnævntes d. 22de Maj 1840 til Ridder af Danebroge; blev 1842 entlediget som Præst ved Tugt- Kasp- og Forbedrings-Huset; erholdt f. A. en offentlig Understøttelse i 3 Aar til Udgivelse af Andagtsbøger til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter; blev den 2den Maj 1844 Sognepræst ved Vor Frelsers Kirke paa Christians-

havn (f. Berl. Tid. 1844, Nr. 134), og frattraadte f. A. Præste-Embedet ved det civile Arresthuus; valgtes d. 5te Decbr. 1848 til Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgdistrict og deeltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49. — *1. 1826 Laura Christiane Falkesen (f. 2° 1805 i Kbhvn, † 3° 1828), en Datter af afdøde Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kbhvn., Lorenz Nicolai F. og Sara f. Hammer (hvis Fader var Præsten Morten H. i Helsingø, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 219). *2. 1829 Nanna Hilaria Margaritha Smith (f. 1° 1810 i Helsingø), en Datter af afd. Præst i Bringsstrup ved Ringsted, Eiler Hagerup S. og Grethe, f. Hammer. — (Biographi, i Dst's "Materialier", Nr. 84, jvfr. Nr. 89; og i "Magaz. for Natur- og Mennekkfundstf.", N. R. Bd. IV. H. 1. 1844; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724; "Fædrel." 1849, Nr. 282. — Portrait, lithographeret af Em. Værensen, 1843; og i "Magaz. f. Natur- og Mennekkfundstf." anf. St.).

Holsteens Erobring og Omvendelse til Christendom af Keiser Carl den Store. Et kronet Priis-Skrift. Kbh. 1826. Med 1 seentr. Kort og 1 Tabel. [Trykt paa nu afdøde Gehejmeconferenceraad N. A. Holtens Bekostning.] (Molbechs Nord. Tidskr. f. Hist. o. f. v. I. 148—50; Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 156; Kbhvns Skilderi 1826, S. 620; Theol. Stud. u. Krit. 1828. IV. 895).

Thomas Jensen, eller en Gudsfornegters Omvendelse. En Fortælling grundet paa Sandhed. Kbh. 1830. (Udarbejdet efter Biskop Münters Opfordring og trykt paa Waaisenhusets Forlag som et Forsøg til danske Smaatractaters Udarbejdelse; men ved Münters Død standseede Forfattelsen).

For practisk Christendom. Et Ugeskrift. 1.—2. Aarg. Kbh. 1830—31. (anm. i Maanedsskr. "Skjold", S. 1. S. 50—56; ang. hans Afhandling om Magdalenestiftelser (I. Aarg. Nr. 50—51) jvfr. "Politivennen" 1831, Nr. 784, 85, 86. Hans Prædiken paa Paaskefesten 1831 (i 2den Aarg.) blev angreben af J. E. Lindberg (i "Maanedsskr. for Christend. og Hist." II. 262—75); og da dette Angreb tillige indeholdt Beskyldninger imod Forfatteren som geistlig Embedsmand, paalagde Cancelliet ham — i Overeensstemmelse med hans eget Ønske — at fralægge sig disse ved Retten. Under 26de Novbr. 1832 fældte den Kgl. Lands-Oversamt Hof- og Stads-Ret en Dom, som stadfæstedes i Højesteret, og hvorved sauntlige paaankede Beskyldninger mortificeredes, og Mag. Lindberg derfor idømtes en Mulct af 200 Rbdlr. samt alle Procesomkostninger; jvfr. Art. J. E. Lindberg, II. 146—47).

For huuslig Andagt. Et Ugeskrift. 1.—4. Aargang (Prædikener og Veilighedsstater). Kbh. 1838—41. (Heraf er særskilt aftrykt: Prædiken i Domhuuscappellet Søndagen før Worms Henrettelse. Kbh. 1838; — Sørgetale og Psalmer ved Sørgegudstjenesten over Kong Frederik den Sjette. ibid. 1840).

Dagbog over mine Besøg hos Petri Claudi Ferdinand Emil Worm fra den 3die Novbr. af, da den Kongl. Resolution om hans Henrettelse blev ham meddeelt, til den 20de f. M., da den ercqueredes. Kbh. 1838. 2det Dpl. ibid.

eod. (L. f. L. o. R. I. 65—79; „Kbhypost.“ 1838, Nr. 339; „Den Frisfindebe“ 1838, Extra-Nr. B.; „Søndagen“ f. A. Nr. 47, 50; Berl. Tid. f. A. Nr. 283).

Christian den Ottende og Caroline Amalia. En Sonnetkrands til Sølvbrøluppet den 22de Mai 1840. Kbh. 1840. („Fædrel.“ 1840, Nr. 175; „Den Frisfindebe“ f. A. S. 251—52).

Bønnebog til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter. Udgivet med kgl. Understøttelse. Kbh. 1842. (Theol. Tidsskr. VII. 191—92). Paa Svenskt: Bønebok till Bruk i Fängelser och Straffanstalter. Af E. S. Wisby. Gransfad af Biskopen Doct. Mynster och Stiftsprofsten Fryde. Sverfättning. Jönköping, 1847. 12:o.

Psalmebog til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter. Udg. med kongelig Understøttelse. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. (N. N. Bd. 2.) S. 154—83; J. f. L. o. R. 1843. II. 375—76).

Om Maadeholdsforeninger, som et Middel til at berede Veien for Christi Riges Komme. Et Foredrag. Udgivet af Maadeholdsforeningen. Kbh. 1847.

Om Midlerne til at forbedre de arbejdende Classers Kaar. Kbh. 1848.

Enkelte Taler og Prædikener, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Tale i det pædagogiske Selskab. 1825. — Prædiken paa Christiansdommens tusendaarige Jubelfest i Danmark første Pinsedag 1826. (i den i Kbhvn. 1826 udfomne Samling af Prædikener i denne Anledning af Kjøbenhavns Gejstlighed). — Toende Prædikener, holdne: den første som Tiltrædelsesprædiken i Tugthuset paa 3die, og den anden i Domhuus-Capellet paa 5te Søndag efter Hellig tre Konger 1829, tilligemed en Efterfrist. 1829. (M. f. L. I. 329—32, af S. N. Clausen; Kbhvns Skilberi 1829, S. 379—81; „Dagen“ f. A. Nr. 74; „Kbhvnsypost“ f. A. S. 194). — Tale i Præmie-Selskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunster og Haandværker 1831, 1834, 1835, 1839, 1843 og 1850. — Fru Johanne Lütken, født Dedekam's Minde d. 31te Januar 1834. (Trykt som Manuscript). — Kongen og Folket. Prædiken. 1835. — Tale ved Madame M. E. C. Brandt's Jordefærd. 1836. — Sørgetale ved Mathilde Winnings Jordefærd d. 9de Juli 1842. (Trykt som Manuscript). — Lader Eder finde af Herren! Aftedsprædiken i Tugt- Naap- og Forbedringshuset den 8de Januar 1843. (Med et Forord). 1843. — Tale i Vibelselskabet 1847. (i dets 32te Beretning, S. 3—12). — Som Tale i Frimurerlogen har han — dog kun som Manuscript — udgivet: Mureriske Foredrag. Kbh. 5836. 128 S.; Murer-Taler og Digte. ibid. 5843. 148 S.; Murerminde over Adam Wilhelm Hauch. ibid. 5838. 48 S.; Sangbog for St. Johannes Logen Jorobabel til Nordstjernen, samlet og revideret af E. S. Wisby og Chr. Kølle. ibid. 5837. 112 S.

Medudgiver af: Ny Egeria, eller Bibliothek for Oplysningens og Opdragelsens Venner. 1ste Hefte. Kbh. 1827. (Profsts Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 12). Hertil leverede han: Om Orthographien i de brugelige Lærebøger, S. 53—58. (i Kbhvns Skilberi 1827, S. 183—84).

I „Nyeste Skilberie af Kjøbenhavn“ (Nogle Stykker i Anledning af et foregaende Inserat af Cand. Strodtmann og mod de tydske Stoler, der stode under Dr. Kochens og Inspecteur Sternhagens Bestyrelse, 1821, Nr. 88, 92, 96, 100, hvilke, i Forening med hans nedenauførte Artikel i „Statsvennen“ 1821, paa-droge ham 2 Processer, (jvfr. Aarg. 1826, S. 363—65, og „Statsvidenden“ f. A. Nr. 28); Bemærkninger ved Grundtvigs Svar til de 88 Theologer, 1825, Nr. 78).

3 „Statsvennen“ (Sammenligning mellem Tybberne og Mosaiterne, 1821, Nr. 44; samt nogle Bidrag i en særdeles Anledning i Aarg. 1822).

3 Mises Arkiv for Historie og Geographie“ (Slaget i Hjørringe-Fjorden, i Bd. X. 1822. S. 346—369).

3 „Telegraphen“ (En Theologs Svar paa Thisted's Sendebrev til Prof. W. G. Müller, 1825, Nr. 26; optr. i „Aalborg Søndagspost“ 1825, Nr. 8—9).

3 Ugebladet „Borger-Vennen“ (Om Culturens Gang over Jorden og Europas nærværende Standpunkt, en flizzeret Undersøgelse, 1830, Nr. 7—13 (ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1830); Naturvidenskabelige Brudstykker, f. A. Nr. 34—39; Anke over den herskende Ringeagt for de kirkelige Stikke og den ubdortes Gudstjeneste overhovedet, 1831, Nr. 14—23 (særskilt aftr. Kbh. 1831; r. L. 1831, Nr. 38. 39; M. f. L. VI. 151—70, af J. P. Mynster, jvfr. Bisby's: „Rettefser, Forsklaringer og Tillæg“, i Borgervennen“ 1831, Nr. 41—46; „Positivvennen“ 1831, S. 342—44); Psykologiske Bemærkninger over Morderen Søren Andersen Ragerup, 1832, Nr. 20—25; Bidrag til Natur- og Mennekestundskab, f. A. Nr. 48—52; Nybyggeren ved Mississipi, 1833, Nr. 24—31. (Af adskillige private Hensyn udgaves denne Fortælling for at være oversat fra et nordamerikansk Tidsskrift, som ikke eksisterer); Om Halsbrygnings-Straffen, overs. 1834, Nr. 10—13, 15—16; Hans Hendriksen Allesø, Snigmorder, 1831, Nr. 43—49. (jvfr. „Kbhvnspost.“ 1835, Nr. 1. 2); En Tale paa Kongens Fødselsdag, 1835, Nr. 44—45; Strø-Bemærkninger om Stole- og Underviisningsvæsenet, 1835, Nr. 46—49; Brudstykker af en nordamerikansk Geistligs Levnet, 1836, Nr. 37—40; Om Selligdagen og Hviledagen, f. A. Nr. 40—41; Brudstykker af Naturvidenskaberne, uddragne af Frorieps's Notizen, 1837, Nr. 20—21, og 1838, Nr. 11—13, 16—17; Nogle Sygdomstilfælde af moralske Aarsager, 1837, Nr. 22—24; Bemærkning om Stjerner's foranderlige Størrelse, f. A. Nr. 24; Om adskillige gamle Stikke, 1839, Nr. 3—8; Almeennyttige Foreninger, f. A. Nr. 8—11, 41—48. (jvfr. f. A. Nr. 50); Smaafortællinger efter det Evenste, 1840, Nr. 36—41; Nogle Regler for Dyrtningen af Potteplanter i Stuer, 1841, Nr. 26—32; Om Naadeholdenhed og dens Indflydelse paa Mennekestets legemlige og aandelige Tilstand; et Foredrag, holden i den Kjøbenhavnske Naadeholdsforening den 5te April 1846, i Aarg. 1846, Nr. 16—18 [særskilt aftr. Kbh. 1846]; Om Dyrrettelsen af Liggcapeller her i Hovedstaden, f. A. Nr. 19—21; Brudstykker af en dansk Haandværksføvends Liv og Levnet; meddeelt af et Medlem af Naadeholdsforeningen i Kjøbenhavn, f. A. Nr. 21—24; o. fl. a.).

3 „Kjøbenhavnsposten“ (Forsøg paa at berigtige den offentlige Mening om Institutet paa Skæbberg og den Committée, der har grundlagt samme, 1837, Nr. 294, 95).

3 „Dansk Folkeblad“ (Hvad skylder Samfundet sig selv at gjøre med Hensyn til moralsk forårvede Personer? i II. Aarg. Nr. 52—53; Skik og Brug, i XIII. Nr. 39).

3 „Den Berlingske Tidende“ (Bemærkninger om Religionsøvelser o. s. v. ved Zugt-Ræep- og Forbedringshuset, 1841, Nr. 243. (jvfr. Nr. 249, 52, 61); Nogle Bemærkninger om Straffeanstalten paa Christianshavn og det sammesteds stedsfundne Mordforsøg mod Professor Otto, 1843, Nr. 109. (jvfr. Nr. 122); Om Præfernes Deeltagelse i Naadeholds-Sagen, Replik i Anledning af en Landsbypræsts Yttringer, 1847, Nr. 213, 14. (jvfr. Nr. 202); Til Bælgerne i Kjøbenhavns Gte

Valgdistrict, 1848, Nr. 246; Til Actionairerne i Foreningen til Arbejderboligers Opførelse, 1851, Nr. 265).

3 „Fædrelandet“ (3 Anledning af den paatænkte Maadeholdes-Forening, 1843, Nr. 1277. (jvfr. Art. D. Syversen); Angaaende de seneste Voldsmheder i Straffeanstalten paa Christianshavn, 1845, Nr. 1821. (jvfr. Nr. 1825 og 1846, af P. E. Lind og J. M. S. J. Stilling); Angaaende det i Kjøbenhavn oprettede Fængselsfællesskab og dets Virkning paa Fangerne, s. A. Nr. 1869; Nogle Bemærkninger om de Fattige i Kjøbenhavn, s. A. Nr. 2025, 26; Korte Bidrag til at bevare det Spørgsmaal: Hvad bør der gøres for de Fattige under den nærværende Dyrtd? 1847, Nr. 24, 25, 26. (jvfr. Nr. 10, 11, 12); Aarsberetning fra den danske Maadeholdesforening, s. A. Nr. 251, Følgebl.; Om Armens Forsyning med materielle Fornødenheder, 1849, Nr. 220. (jvfr. Nr. 245 og 250, af L. N. Langeland og Bisby; Berf. Tid. s. A. Nr. 270); Tale ved et Valgmøde for Kjøbenhavns 9de District d. 26de Octbr. 1849, s. A. Nr. 251, 52. (jvfr. Nr. 254, 57); Aarsberetning i Alkoholdenkesforeningens Generalforsamling d. 4de Novbr. 1849, s. A. Nr. 267).

3 Damier's Samling af „Prædikener over Evangelierne“ (Hvilken liffig Nædværet Gud i sit Ord har berebt alle dem, som annamme det med et troende Hjerte og bære Frugt deraf i Taalmodighed; paa anden Søndag i Trinitatis, i II. S. 11—18; Hvad skulle vi ferdømme? og hvad skulle vi tilgive? paa fjerde Søndag efter Trinitatis, sfb. S. 30—38).

3 „Danst Kirketidende“ (Replik til Fr. Helweg i Anledning af de danske Præsters 3fedecltagelse i Maadeholdesagen, i III. S. 323—28).

3 „Nyt Aftenblad“ (Om Maadeholdesforeningen og Totalafholdenhedsfællesskabet, 1847, Nr. 220; jvfr. Nr. 252, 53, 54, og „Kbhvnepost.“ s. A. Nr. 255).

3 „Fylve-Posten“ (Boliger for Arbeidsklassen, Bemærkninger og Oplysninger, 1851, Nr. 6. 8. 12; Ildbrandshistorier, 1852, Nr. 2, jvfr. Nr. 15. 33).

3 E. J. Brorsons „Forsøg til Underviisning o. s. v. for Ulykkelige i Fængsler“, 2det Uplag, Kbh. 1838, findes af ham: Forberedelse til Nædværens Sacramente, S. 94—103, samt: Nogle korte Formaninger ved Indtrædelsen i en Straffeanstalt, uddragne af den hellige Apostel Jakobs almindelige Brev, S. 104—11; og i Skriftet „H. G. Clausens Eftermæle“, Kbh. 1840: Stiftsprovst H. G. Clausen, S. 14—17.

Adskillige Digte af ham findes adspredte i: „Harpen“ for 1821 (under Navnet Tinopolitan), og 1822, „Juletræet“, udg. af Riunge, i „Sange i Anledning af Regentens Jubelfest“ 1823, „Dagen“ (1823, Nr. 304; 1825, Nr. 258; 1826, Nr. 259); E. Beyers „Gefion“ 1826 (s. „Conversationsbl.“ 2. Aarg. II. S. 69—70), „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26, „Ceres“, Heibergs „Kbhvns flyv. Post“ 1828, „Kjøbenhavnsposten“, Aarskriftet „Søsterlig Velgjørenhed“, og „Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere“ (VI. 349; VIII. 155). Desuden har han ladet trykke adskillige Cantater og en Mængde Lejlighedsfange. — Udgav, i Forening med Syngelærer J. Dütsch: Børnefange, 1ste Aarg. Nr. 1—12, og 2den Aarg. Nr. 1—9. Kbh. 1836—37. (hvortil han udarbejdede Texten).

Til Kong Christian den Syvendes og Dronning Caroline Mathildes Salvingsakt, udg. Kbh. 1828 i Folio, har han affrevet og ordnet de temmelig forskjellige, ulæselige Manuscripter, og samlet de dertil hørende historiske Ef-

terretninger fra Arkiverne og Datidens offentlige Blade. (f. Høst's „Nord. Museum“, S. 1. S. 66).

Ligeledes har han efter det daværende Kgl. Danske Cancellies Befaling af 8de April 1828 indført i den ny Udgave af „Forordnet Aterbog for Danmark“ (Kbh. 1830) den reviderede Text af „det Nye Testamente“, rettet Collecter og Bønner i Overensstemmelse med Befalingen, samt forandret de forældede og sprogstribige Udtryk. (jvfr. Udsings Rescript-Samling f. 1828, S. 137—39; M. f. L. IV. 417—26, af H. N. Clausen; Nord. Kirke-Tid. 1834, Nr. 49—50; 1835, Nr. 1).

Udgav: Beretning om Understøttelses-Selskabet for Skolelærerstandens i Kjøbenhavn for 1838. Kbh. 1839. (jvfr. „Den Frisindede“ 1839, S. 275—76).

Wisby (Hans Jensen), f. d. 16de Maj 1777 i Wisby, Løve Herred, Ribe Amt, hvor hans Fader Jens Christensen (f. 1745, † 1831), gift med Mette Hans datter (f. 1747, † 1800), da levede som Skrædder, men flyttede senere til Sjælland og blev Skolelærer i Midløse, Sorø Amt. Sønnen kom 1794 paa Blaagaards Seminarium og antog da efter sin Fødeby Navnet Wisby; afgik fra Seminariet 1797 og blev i Juli 1798 ansat som Lærer og Regnskabsfører ved tvende i Helsingør oprettede Læses- og Spindestoler, med Expectance paa Cantor-Embedet ved St. Mariæ Kirke sammesteds; kaldtes d. 23de Decbr. 1801 som Skolelærer og Kirkefanger til Agerup Skole, Ramløse Sogn ved Frederiksværk; blev i Anledning af sit 50aarige Embedsjubilæum, d. 18de Maj 1848 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn. — *1. 1799 Ane Magdalene Hahn († 1808), næstældste Datter af Byfoged og Postmester i Rødbby, Joachim Henrik H. (f. 1742, † 1787), og Anne Margrethe Stampe (f. 1754, † 1820), Datter af Justitsraad Oluf S. til Skjerringe (Gehejmerraad Henr. de Stampe's Broder) og Karen Thestrup. *2. 1813 Ane Marie Larsen (f. 1786 i Mynge, Veiby Sogn, Kronborg District).

David Klaus, en Sædelære for gode Menneker i alle Stænder, oversat fra Tydsk. Kbh. 1798. — Reise til Guiana og Cajenne, oversat fra Tydsk af C. P. Hansen. ibid. 1803. (pseudonymt).

Forskjellige Bladartikler, f. Ex. i „Kjøbenhavnsposten“ (Noget om tvungen Skolegang, 1838, Nr. 271); — i „Danst Folkeblad“ (Om Landsbysskolelærernes Indkomster, 1840, Nr. 30. 31).

Har været en flittig Samler og Indsender til Museet for nordiske Oldsager; hans Indberetninger findes ofte benyttede i „Antiquariske Annaler“ og „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed“. — (Efter Meddelelse).

Wisby (Wilhelm Henrik Hahn), yngste Søn af nybanførte Hans J. B. og A. M. f. Hahn; f. d. 29de September 1807 i Agerup; blev undervist af sin Fader og tilbragte derpaa 2 Aar i Frederiks-

borg lærde Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1825; tog i April 1830 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 19de April 1833 personel, og d. 15de April 1837 residerende Capellan i Tikøb, Hornbæk og Hellebæk i Sjælland; d. 24de Febr. 1844 Sognepræst for Vestervelling og Skjern i Viborg Stift. — * 1835 Marie Cathrine Helene Meyer (f. 2⁶ 1813 i Kbhvn., Datter af Professor Ludvig M. og Frederikke Louise Charlotte f. Platon).

Øvindelig Dannelsse. En Gave for unge Piger. Efter Therese Huber's die Weihe der Jungfrau, oversat. Kbh. 1840. („Fæbrel.“ 1840, Nr. 162, 66; „Dagen“ s. A. Nr. 92; „Den Frisindede“ s. A. S. 187).

„Fra Pastoralfeminariets Alummer til Stiftsprovst Clausen, ved Overtælling af hans lithographeerde Billede, den 22de Januar 1833“, indf. i „D. G. Clausens Eftermæle“, Kbh. 1840, S. 75—78.

Wistoft (Søren J.), f. i Binkel Sogn omtr. 1796; var 1831 Maskinsnedker ved Vibæk Fabrik ved Viborg; derefter Jorpagter af Sønder Mølle i Åsmild Sogn; valgtes d. 17de April 1847 til Suppleant for det 16de Landdistrict ved Nørrejylland's Stænderforsamling og mødte 1848; er nu Maskinmester paa Bruunshaab Klædefabrik og har en Papirfabrik i Stribæk Mølle i Tapdrup Sogn. — * 24 1832 Elisabeth Pagh Klem (f. i Viborg omtr. 1806).

3 Urfins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Lithographi, Stenbrygger-Arbejde, Spørgsmaal, Staaletsning, i III. Nr. 93, S. 89—93; Ny Mølle, i 2den Række, I. S. 158—61).

With (Daniel Christian) var Skråddermester i Kjøbenhavn; blev 1822 Hofleverandør. † 1829.

Forløberen. Et kort Udtog af D. With's theoretisk-practiske Underviisning i Skråderprofessionen. Kbh. 1820. 2det forbedrede Dplag. ib. eod. — Et Par Ord fremsagte som Indledning til min theoretisk-practiske Underviisning i Skråderprofessionen. ibid. eod. (I den Anledning: Anmærkninger over With's teor. og pract. Underviisning i Skråderprofessionen, ved J. F. Damp; Skråddermester Kalanas Levnet, Bedrifter og Hændelser; Sang om Sodomias snilde Skrådder; Skrådderens Forelæsning og Professor Sibberns Forelæsning, et Skuespil, fremstillende Kjøbenhavns lærde og aandelige Liv i dets højeste Potent, af Litteratus Søren Carlisen; Skrådderen og Luftfeileren, et tragicomisk Skuespil; Dræktioner over de saakaldte theoretiske og practiske Skrådderforelæsnings, af Jespersen; Sagen: Skråddermester With contra Capitain og Skråddermester Vech for Sandhedens Domsstol; samtlige trykte i Kbhvn. 1820).

Bidrag i „Kjøbenhavns Skilderie“ (Om Skråderlauget, 1819, Nr. 87), og i „Politivennen“ 1820 (Svar til en Spørger, i Nr. 212; Skrådder-Caprice, i Nr. 214, jvfr. Nr. 217). — Om hans Stridighed med Oberstlieutenant Kochen, s. „Statsvennen“ 1825, Nr. 25 flgg.

With (Georg Christian), f. d. 5te Februar 1796 i Vedsted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngste Søn af Johannes W. (fra Notmark paa Als), Sognepræst sammesteds (fra $\frac{1}{4}$ 1781, † $\frac{3}{4}$ 1818), og Anna Hedevig f. Viborg (en Datter af Præsten i Vedsted, Carl W. og Marie Sophie f. Friis); nød Underviisning i Forældrenes Huus indtil 1812, da han optoges i Haderslev lærde Skoles 1ste Klasse, hvor han forblev i $1\frac{1}{2}$ Aar, da Krigsurolighederne nødsagede ham til at opholde sig i nogen Tid i Hjemmet; fortsatte fra Sommeren 1814 sine Studier i den lærde Skole i Husum, og dimitteredes 1816 dervfra til Universitetet i Kiel, hvor han i 2 Aar studerede de philosophiske og de til Lægevidenskabens Studium henhørende Forberedelses-Videnskaber. Siden 1818 fortsatte han, understøttet af sin Morbroder, Etatsraad Er. N. Viborg (f. S. 532), det medicinske Studium i Kjøbenhavn, underkastede sig i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiske Academi, og erholdt 1ste Charakter med Udmærkelse; ligesom han ogsaa efter Sammes Dymuntring tillige lagde sig efter Veterinairstudiet og i Aaret 1820 vespjlede Veterinair-Eleverne i Anatomiens og Physiologiens Studium; blev efter fuldbendt Examen ved Academiet ansat af Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen som Pensionair ved denne Stiftelse, ved hvilken han d. 24de Decbr. 1822 udnævntes til Lector og anden Lærer; erholdt d. 5te Januar 1827 Rang med de ældste Regimentschirurger (efter Rangfrdn. 6te Kl. Nr. 4); optoges 1829 som Medlem af det Kgl. medicinske Selskab. Fra Aaret 1833 har det været ham overdraget at holde Forelæsninger i Veterinairfaget for den Kgl. militaire Højskoles Elever og de dervfra dimitterede Officerer, og i Aarene 1837 og 1838 foredrog han i offentlige Forelæsninger de for Menneskelægen vigtigste Gjenstande af Veterinairvidenskabens; ansattes 1837 som Revisor for det militaire Veterinair-Medicinal-Regnskabsvæsen; disputerede d. 20de Juni 1840 for den medicinske Doctorgrad ved Kjøbenhavns Universitet (creeret $\frac{1}{2}$ f. A.); udnævntes d. 16de Novbr. 1844 til første Lærer ved Veterinairskolen; foretog i Aaret 1845 en Rejse til og i Rusland, paa den russiske Regjering's Bekostning, for i Forbindelse med flere andre Udkædninge at undersøge den der herskende Dvægpest; blev 1846 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klasse; gjorde i Aarene 1847 og 1849 Rejser til England, for at deeltage i Indkjøb for offentlig Regning af foreblede Racer af Huusdyr; erholdt d. 11te August 1848 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev 1850 Ridder af Wafa-Ordenen; f. A. constitueret som Landstutmester, hvilken Constitution under 21de Maj 1852 indtil videre blev forlænget; fra 1ste Juli 1851 Medlem af det veterinair Sundhedsraad. Han er Voresmedlem, samt ordentligt og corresponderende Medlem af flere udenlandske videnskabelige Samfund, og har i en

lang Karrække hver Vinter holdt private landøkonomiske Veterinairforelæsnings-
ninger for unge Landmænd fra Rigets forskjellige Egne, og hvori som of-
test Ublændinge tage Deel. — * 1826 Elise Marie Matthiesen (f.
2° 1804 i Kbhvn., Datter af Grosferer Peter Nicolai M. og Anne Marie
Eilshov). — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Univer-
sitets Fest i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 40—41;
jvfr. Callisens Medicin. Skriftsteller-Lex. XXXIII. 322—23; H. C. Tscherning,
Efterretning om den kgl. danske Veterinairfcole, 1851, S. 22—23).

Forsøg til Besvarelse af den ved det Kongelige danske Landhuusholdnings-
selskab udsatte Opgave: „Om den Sum, der i Danmark og Hertugdømmerne er
bestemt til Præmie-Uddeling eller Belønning for de bedste Hingster, og som aarligen
udgjør imellem 3 og 4000 Rbd. Sølvmynt, kunde anvendes til Hesteavlens Fremme
paa en mere hensigtsvarende Maade, og i saa Tilfælde ved hvilke Midler dette kunde
ske“. Kbh. 1832. (M. f. L. X. 761—65, af A. E. Drewsen).

Ledetraad ved Forelæsninger i Veterinairfaget, udarbejdet for den
Kongelige militaire Høifskoles Elever. Med 9 lithographeerde Tavler. Kbh. 1833—34.
4to. (Trykt som Manuscript). Samarbejdet under Titel: *Haandbog i Veterinair-
videnskaben*, udarbejdet med stadigt Hensyn til Landøkonomien. *Første Deel*.
Hesten. Med 9 lithographeerde Tavler. Kbh. 1836. („Sandhedsfakten“ 1836, Nr.
133, jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 255, af With; Berl. Tid. 1837, Nr. 250).

Haandbog i Veterinairchirurgien. Første Deel. Med 63 Træsnit. Kbh. 1839,
(udfom, 1837—39, i tre Hefter). Paa Tydskt: *Handbuch der Veterinair-Chir-
urgie*. Mit Erlaub. des Vf. aus dem Dänischen übersezt und mit Zusägen ver-
sehen von Joh. Mart. Kreuger. Augsburg, 1844, mit 4 Steinbr. $\frac{1}{2}$ Fol. mit 37
Abbild. (udf. i 2 Lief. 1843—44).

De carne mammalium domesticorum aegrotantium judicanda. Diss. inaug.
Hafniae MDCCCXL. (T. f. L. o. R. IV. 399—403; „Ugeskr. f. Læg.“ III. 176;
„Fædrel.“ 1840, Nr. 221; Pfaff's Mittheil. a. d. Med. Neue Folge. Jahrg. 6.
1841. S. 11—12. S. 82—93; Zeitschr. f. Med. XIX. 1842. Febr. S. 206—12, af
Alexander).

Prolegomena til Veterinair-Propædeutiken eller: Nogle Bemærkninger
om Veterinairstudiet, Veterinairfcolers Organisation og Bestyrelse og Dyrlægernes
Stilling som Statsborgere. Kbh. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 285; „Ugeskr. f. Læg.“
V. Nr. 24, S. 369—81, af A. G. Sommer; „Fædrel.“ 1841, Nr. 737). Paa
Tydskt: *Prolegomena zur Veterinairpropädeutik, oder: Einige Bemerkun-
gen über das Veterinairstudium, die Organisation und Verwaltung der Veterinair-
schulen etc.*, von G. E. With. Aus dem Dänischen nach einer neuen Bearbeitung des
originalen Werkes übersezt und mit Anmerkungen und Anhang versehen von P.
Jessen, Oberthierarzt zc. Kopenh. 1847.

Om Hestekjødets Afbenyttelse til Føde for Mennesket ved Levned-
midlernes nuværende høie Priis. Kbh. 1847.

Rapport om det Kongl. Landstutteri og Hesteavlens Tilstand m. m.
i Danmark, afgiven til Indenrigsministeriet og trykt med detses Tilladelse. Kbh.

1852. 68 S. 8. (Jvfr. „Fædrel.“ 1852, Nr. 41, 42, 43, særskilt astr. under Titel: Nogle Bemærkninger i Anledning af Stutterivæsenets Ordning ved Lov, af h + h. Kbh. 1852, hvorpaa With gav „Svar“, i „Fædrel.“ s. A. Nr. 72, 73, 74, ogsaa særskilt. Kbh. 1852. 16 S. 8.

Gjennemfaae og forsyne med Anmærkninger en ved Boghandler Philipfen foranstaltet ny Oversættelse af J. F. C. Dieterichs „Nyeste Dyrlægebog, eller almeenfattelig Anviisning til Hestens, Dreens, Faarets, Svinets og Hundens Dydræt, Røgt og Pleie. 2det Dplag. Kbh. 1839, med 1 Kobbert.“ (Jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 214). Derefter omarbejdede han denne Bog og udgav den under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huuspattedyrenes Behandling, baade i sund og syg Tilstand; efter Dieterichs. Kbh. 1841; med 1 Kobbert. („Dannevirke“ III. Nr. 68); siden udgavs den som et originalt Arbejde under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huusdyravlens og Huusdyrenes Behandling i sund og syg Tilstand. Med en Kobbertavle. ibid. 1842. („Fædrel.“ 1842, Nr. 922; Marchmann's Fortegn. over Skrifter for Menigmand, S. 48). Anden foregæde og forbedrede Udgave. Med 1 Kbt. ibid. 1847. („Kbhvnspost.“ 1846, Nr. 272). Af dette Skrifts første Udgave er særskilt astrykt: Om Galsskab hos Hunden og de andre Huusdyr. Kbh. 1842.

3 Forbindelse med de andre Lærere ved Veterinairskolen har han udarbejdet:

Beileedning til at kjende, forebygge og behandle Faarekskab. Kbh. 1841.

Underretning og Beileedning for Veterinairleverne ved den Kongelige danske Veterinairfose. Kbh. 1844. 41o.

3 „Dagen“ (Oplysning om det Urigtige og Brange i P. D. Fabers Yttringer over Fædrelandets Hesteavl i Maanedsskr. for Hesteavl og Hestehold, 1832, Nr. 226; Svar paa P. D. Fabers Spørgsmaal i Maanedsskr. f. Hesteavl: Hvor findes den ægte gamle Danske Hestestamme? og hvad forståes ved den ægte Danske og Jydske Hest? s. A. Nr. 282, 83 og 85. (Jvfr. Maanedsskr. f. Hesteavl o. s. v. III. 233—46, af Faber); En Erklæring i Anledning af et Spørgsmaal til ham i Politivennen 1836, Nr. 1094, i Arg. 1836, Nr. 303).

3 „Den Berlingste Tidende“ (Flere Artikler med hans Navns Underskrift i Anledning af Fejder med Landvæsencommissair Gjustav Michelsen, 1836—37; Om Dvæggsydom i Skåne, 1848, Nr. 272—73; overs. paa Svenskt: Om Boskapsjukan i Skåne, dess Natur og Ursprung, samt Medlen till dess Undertryckande. Afhandling. Malmö, 1848. 16 S. 8:o.

3 Halds „Tidskrift for Landøkonomi“ (Forslag til Landhuusholdnings-Selskabet angaaende nyttige Kundsfabers Udbredelse blandt de unge Landmænd af den dannede Klasse, i Ny Række, IV. 149—57; (Jvfr. S. 157—60); Reise i Rusland i Aaret 1845, i Anledning af den der herskende Dvægpests Undersøgelse, N. N. X. 249—403; særskilt astrykt med Tit.: Beskrivelse af en Reise i Rusland i Aaret 1845, med særligt Hensyn til den der herskende Dvægpests Undersøgelse. Med et Raart. Kbh. 1848).

3 „Fædrelandet“ (Om den ondartede Lungesygge hos Hornkvæget, 1848, Nr. 2; Kritik over den ved den polytechniske Læreanstalt anordnede interimistiske landøkonomiske Undervisning og Forslag til denne Undervisnings hensigtsmæssige Organisation, 1849, Nr. 275, (Jvfr. s. A. Nr. 289, af B. S. Jørgensen; Berl. Tid. 1849, Nr.

291, samt Nr. 297, 98, af With; 1850, Nr. 14); Replik i Anledning af Docent Jørgensens Bemærkninger til min Kritik o. s. v., 1850, Nr. 3. 4).

Desuden har han i flere andre Blade til forskjellige Tider uden Navngivelse skrevet om Veterinair-Gjenstande etc. — Forord til det andet Dplag af Skriftet: „Nye og fiktre Kjendtegn paa at vælge de bedste Malleføer; eller Guénons Kjendtegn“ o. s. v. Kbh. 1846, og til J. B. H. Andersens „Veiledning til Anvendelse af Guénons Kjendmærker ved Malleføers Bedømmelse“, ibid. 189.

With (Jens), Søffendebarn til Sidstnævntes Fader; f. 1741. (døbt $\frac{2}{8}$ s. A.) i Stubbebjerg, hvor hans Fader Jens W. da var Klokker og Chordeg, siden ($\frac{1}{5}$ 1743) residierende Capellan sids. († 1746, 34 A.), og gift med Anna Bladt († 1782, 69 A.); blev 1774 Amtsforsvalter i Holbeks Amt, hvilket Embede han resignerede 1795; udnævntes 1782 til Kammerraad; fik d. 4de Maj 1785 Landhuusholdnings-Selskabets første Sølvmedaille (jvfr. Ahr. Cont. Efterretn. 1785, Nr. 108); gjorde 1798 en økonomisk Rejse i Sjælland. † 8de August 1814 i Kbhvn. — *1. $\frac{1}{6}$ 1774 (i Kbhvn.) Johanne Jacobsen. *2. 1785 Christiane Caroline Wiimh (døbt $\frac{1}{2}$ 1757 i Marby, † $\frac{2}{3}$ 1813 i Holbek, Datter af daværende Forpagter Peder W. paa Lerchenborg). — (Om hans Familie see Kjøbenhavns Skilderi 1812, Nr. 77).

Plan til et Selskab med Hensyn til de danske Kystfiskeriers Ophjælpning og mulige Forbedring under Navn af det danske Fiskerselskab. Kbh. 1799, med Fortættelse. ibid. cod. (jvfr. „Politivennen“ Nr. 293). — Efterretning om adskillige Maader at tillave Cabliou paa. ib. 1800. — Anvisning til at faae meget og godt Brændeviin, Ebike og Liqueur af Kartofler og Bygmalt, isædetfor af Hebe og Rug, samt Underretning om at tilberede luft- eller vindtørret Malt af Byg, efter et af N. Müller udkommet Skrift med dertil hørende 2de Kobber, udgivet tildeels i Udtog, og tilegnet alle Danmarks Brændeviinsbrændere. ibid. 1802. (Handels- og Industri-Tid. 1802, Nr. 16 og Tillæg, i hvilken Anledning With udgav: Afsvungen Erklæring til Publicum. Kbh. 1802). — Anvisning til vindtørret Malts Tilberedning. ib. 1804.

J „Minerva“ (Beskrivelse over det fundne gamle Holbeks Slot i Foraaret 1787, i Aarg. 1787. IV. 44—51; Angaaende en Indretning i Kjøffenerne til Brændes Besparelse, 1790, III. 261—71. [Ærskilt aftr. Kbh. 1790; jvfr. Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 40; „Borgervennen“ 1797, Nr. 51]; En fordelagtig Kaffeovn's Tromles Beskrivelse, 1791. II. 328—34; Om Rugtørring i Straact, 1792, II. 30—35; Beskrivelse over en Tærskelade og Tørrehuus i Viefland, sids. S. 36—38; Om Forraads-Magaziners Oprettelse i Danmark, i lette Kornaar, sids. S. 38—42; Betragtning over Uterslev Moses Vortforpagtning, 1799. III. 224—34; Kan Danmarks Landvæsen forbedres? sids. S. 261—72).

J „Fris og Hebe“ (Efterretninger med noget Lys og Skygge om de sjældneste landske Kjøbstæder, samlede ved en Rejsende i Aaret 1798, i Aarg. 1799. I. 225—40; II. 49—58, 208—14, 295—305; III. 113—20; 209—13; Almindelig Oversigt af disse Efterretninger, sids. S. 214—27).

J Sluffsens „Oekonomiske Annales“ (Om Skorfoner-Rodens Brug til Kaffe, II. 188—92).

J Lunds „Nordisk Landvæsens og Landhuusholdnings Magazin“

(Kortfattede Efterretninger om nogle af de danske Fiskekyster, samlede paa en Reise igjennem den sydlige Deel af Sjælland, nemlig Kjøge, Præstø og Bordingborg, samt Ærøe Møen og Falster, i September Maaned 1801, i Bd. I. 1802. S. 90—96, 161—97; ogsaa særskilt udgivet med Anmærkninger. Kbh. 1802).

3 „Politivennen“ (Om Korntørring, i Aarg. 1802, Nr. 224; jvfr. Nr. 230, 31, 59).

3 „Handels- og Industri-Tidende“ (Om Marsviinsfangsten ved Bramsnæs i Isefforden, 1804, Nr. 42—43).

3 „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Udførlige Bidrag af oekonomisk Indhold fra Aar 1807 af; deriblandt Efterretning om det danske Fiskefæst, i Aarg. 1811, Nr. 67—68, 82; 1812, Nr. 23).

With (Jesper Peter), f. paa Christianshavn d. 16de Marts 1791, eneste Søn af Mouritz W., Skibs-Capitain i det danske-asiatiske Compagnies Tjeneste (f. 1746, † $\frac{2}{3}$ 1810), og Magdalene Margrethe f. Fenger (f. $\frac{3}{4}$ 1770, * $\frac{2}{5}$ 1789, † $\frac{8}{8}$ 1818 næstnyngste Datter af Kjøbmand Peter F. paa Christianshavn og Else Brock, Legatstifteren Niels Brock's Søster); blev privat dimitteret til Universitetet 1808; underkastede sig i Januar 1812 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; var saa en Tid fuldmægtig hos Overrets-Procurator W. A. Lange, men blev d. 28de Juli f. A. Copiist ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 18de Marts 1814 Copiist, og d. 20de Decbr. 1815 Auditeur ved Sø-Etatens combinerede Ret (indtil $\frac{3}{4}$ 1822); d. 25de August 1820 furnumerair og d. 13de Novbr. 1822 virkelig Assessor i Lands-Dover- samt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn.; d. 1ste Decbr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Bjerre og Hatting Herreder under Veile Amt; d. 28de Juni 1840 virkelig Justitsraad; 1842 Medlem af Veile Amtsraad. Deeltog, som (1835, 1841 og 1847) valgt Deputeret for det 13de jydke Landdistrict, i Nørre-Jyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1836, 38, 40, 42, 44 og 46; blev d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Veile Amts 6te Valgdistrict, og deltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49; valgtes d. 4de Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Veile Amts 5te Valgfreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51; blev d. 6te Septbr. 1850 Formand for Gaardmands-Hoveriafløsningen i 10de Landstingsfreds. — * 1. $\frac{1}{3}$ 1813 Louise Paludan (f. $\frac{2}{7}$ 1789, † $\frac{2}{2}$ 1821, næstældste Datter af Peder P., Slotspræst til Fredensborg samt Sognepræst i Åsminderød, og Margrethe Benedicte f. Thillerup), * 2. $\frac{1}{4}$ 1822 Laura Frederikke Mourier (f. $\frac{1}{8}$ 1799, ældste Datter af Justitsraad René Pierre Francois M., Directeur ved det asiatiske Compagni i Kbhvn., og Christiane f. Fabricius). — (Jvfr. „Politivennen“ 1827, S. 126—27, Noten; „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 5. — Portrait, malet af Mademacher, lithogr. af Fortling i Børensøn & Comp. lithogr. Institut 1843; ogsaa paa det lithographerede Blad „Danske Folkerepræsentanter i Viborg“, 1844).

Danske og Norske Sølvettes Bedrifter fra Aar 1797 til 1813. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 41; Høst's "Politik og Historie" I. 177—84; Hall, Mlg. L. 3. 1822, Ergtbl. S. 1089—93; "Deconom. Correspond." III. 240).

Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsvis udgivne i Chronologisk Orden af L. Algreen-Ussing. En Fortsættelse af afdøde Justitsraad Fogtmanns Rescriptsamling, VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er samlet af With, og kun udgivet af Ussing; jvfr. Forordringen).

Landmanden og Kjøbstædmanden. Veile, 1836. 68. S. 8. (jvfr. M. f. L. XVI. 95—149, af M. L. Nathanson, og Art. N. D. A. Næder, II. 732).

With contra Næder. Veile, 1837. 73 S. 8.

J "Jyllandsposten" (Til Rammerraad Wulff, angaaende den ny Matricul, 1839, Nr. 38).

J "Fædrelandet" (Om en Mindestøtte for Kong Frederik den Sjette, 1842, Nr. 820; Om Politibæsenet paa Landet, s. A. Nr. 970; jvfr. Aarg. 1843, Nr. 1148, 49, af E. W. Quistgaard).

J "Aarhuus Stifts-Tidende" (En Tale efter Revuen ved Veile d. 23de Juli 1848, i Aarg. 1848, Nr. 164).

J "Aalborg Stifts-Tidende" (Til Jyderne, 1850, Nr. 67, og derfra i "Allmuevennen", IX. Nr. 25).

Desuden enkelte smaa Afhandlinger deels i "Aarhuus Stifts-Tidende", deels i "Jyllandsposten" under Mærket A. W.

J "Tidende for Forhandlingerne ved Provindsfalkænderne for Nørre-Jylland" (Forflag: om den ny Matricul's Indførelse, 1836. I. 385—87; ang. Veivæsenet, sfd. S. 491—501; om Foreningen af begge de danske Provindsfalkænder-Forsamlinger, 1838. I. 889—94; om en forbedret Indretning af Varetægtsarrestierne og Straffeanstalterne, sfd. S. 1222—28; om Modificationer i Anordn. 28 Mai 1831 og Bagn. 15 Mai 1834, i Aarg. 1840, S. 427—30; om Ophævelse af Pl. 26de Januar 1807, samt om Afhændelse af offentlige Stiftelser, Lehn og Stamhuses Bøndergods, sfd. S. 891—97; om offentlig Bekjendtgjørelse af Præmisserne til Højesteretsdomme i de Sager, hvor Underinstansens Dom ei in terminis er stadfæstet, 1842, S. 1133—35 og 1844, S. 832; om Ophævelse af den Ret at oprette Væbskaber, Væronier, Stamhus og Fideicommisser, 1842, S. 1163—67 og 1844, S. 830; om en Adresse ang. Hævdelsen af den danske Nationalitet i Eiesvig og Statens Enhed, 1842, S. 2224—27; om fuldstændig Offentlighed for de danske Provindsfalkænder's Forsamlinger, 1844, S. 849; om Oprettelsen af en Anstalt for Sindssvage i Nørre-Jylland og Udarbejdelse af en ny Lov for Daarevæsenet, sfd. S. 940—45; om Oprettelse af højere Skoler for unge Mennesker paa Landet, enten amsvis eller stiftsvis m. v., 1846, S. 401—3). — (Tildeels efter Autogr.)

Withusen (Carl Christopher), f. d. 7de Decbr. 1778 i Kjøbenhavn. Hans Fader David W. (døbt 2^s 1724 i Holmens Kirke, † 1⁴ 1795, Søn af Pælebukkemester Withus Amdisen) var Solpop hos Enkedronning Juliane Marie og gift med Dorthæa Margrethe Smidt

(døbt 9 1751 i Faaborg, † 7 1828, Datter af Controlleur Caspar Ernst S.). Blev 1790 optagen som Discipel i Herlufsholms Skole, hvorfra hun i Foraaret 1796 afgik til Universitetet (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1797 den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); anfattedes derefter som Compagnichirurg ved det sjællandske lette Infanteri, og 1801 som Chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1803 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev s. A. Reserve-Chirurg ved denne Lære-Anstalt, og 1805 tillige ved Frederiks-Hospital; fik i Foraaret 1807 Titel af Regimentschirurg og berejste indtil 1810, ved Hjælp af det Cappelske Rejsestipendium, Tyskland og Frankrige; var 1810 Regimentschirurg ved det forenede Slesvigiske Jæger- og Holsteenske Skarpskytter-Corps, og dernæst fra 1811 til d. 15de Juni 1819 ved Kongens Regiment; foretog en videnskabelig Rejse til Wien 1811, og til London fra Foraaret til Efteraaret 1816; blev i September 1812 Adjunct, d. 4de Septbr. 1816 overordentlig Professor, d. 16de April 1819 tredje, og 1830 anden ordentlig Professor ved det chirurgiske Academi; d. 2den Juni 1819 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni s. A. Overchirurg ved Frederiks-Hospital (indtil Febr. 1831); d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Dannebrog; d. 18de Septbr. 1830 tillige Kongl. Hofchirurg (entlediget 2° 1848, fra 1 s. A. at regne, i Naade og med Pension); d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; d. 3die Novbr. s. A. Uresmedlem af det Kongl. medicinske Selskab; d. 28de Juni 1840 beuaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 18de Januar 1842 Professor ordinarius i det lægevidenskabelige Facultet ved Kjøbenhavns Universitet; d. 20de Januar s. A. Medlem af Directionen for Døvstumme-Institutet, og d. 3die Febr. s. A. af Directionen for Frederiks-Hospital; d. 30ie Marts 1848 Conferenceraad. — * Marie Sophie Johanne Watt (f. 22 1798 i Rbhvn, Datter af Grosferer Alexander W. og Johanne Henriette Klingenberg). — (Callisens Medicin. Schriftst. X. XXI. 281—82; XXXIII. 323; Dst's „Materialier“, Nr. 68; Brockhaus's Convers. Lex. der neuesten Zeit u. Lit. Bd. IV. 1834; „Ugeskr. for Læger“, 2den Række, III. 164).

§ „Bibliothek for Læger“ (Om nogle Hovedsaar, som forbrede Trepanens Anvendelse, i III. 1823. S. 250—64. [Udtog i Forrey's Notiz. aus der Natur- u. Heilkd. VII. 1824. No. 10 (No. 142). Mai, S. 160]; En med Hælb frembragt konglig Pupille, i IV. 1821. S. 173—77; Om Fractura colli femoris, *ibid.* S. 177—86).

§ „Acta Reg. Soc. med. Hafn“. (Observationes quædam de osteosarcomate maxillæ inferioris, cum 3 tabb. æn., i Vol. VII. [Acta nova, vol. 3] p. 229—58; jvfr. Bibl. f. Læg. XII. 156—57; L. T. 1830, S. 474).

Vithusen (Thomas Christian Grust), Nysansføretes Broder; f. d. 11te Juli (ikke April) 1774 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole i Efteraaret 1792 (Laud.); erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; udnævntes i October 1794 til Alumnus paa Walfendorfs Collegium; vandt 1800 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Ova in re consistit cultus ille ingenii, unde quis vere humanus (Danis oplyst, Germanis aufgeklært) appellari possit?“ (jvfr. Badens Univerf. Journ. VIII. S. 8--9); var Alumnus i det pædagogiske Seminarium; blev d. 30te April 1802 Vicarius Rectoris og d. 14de Januar 1813 Rector ved den lærde Skole i Slagelse. † 7de April 1822 i Slagelse. — * 1803 Deborah Henriette Rosing (f. 5 1782 i Kbhvn., † 17 1850 i Aalborg, Datter af Instructeur og kongl. Skuespiller Michael R. og Johanne Cathrine f. Olsen).

Lærebog i Geographien for Begyndere. Slagelse, 1816. (V. T. 1820), S. 360—61, 371—72, af Fr. Thaarup).

Indbydelseskrifter: a) Forsøg paa en Oversættelse af Aulus Persius Flaccus's trede Satyre. Sorø, 1812. 15 S. 4to. — b) Nonnulla de *Lycophronis* Cassandra. Sorø 1813. 4to. — c) Pauca de scriptoris munere atque officio. ibid. 1814. 12 pagg. 4. — d) Virgil's *Æneide*, 4de Bog, fordaansket. Slagelse, 1815. 4. — e) Auli *Persii* Flacci *Satyræ* secundæ danica versio metrica, paucis de bona mente in limine disputatis. ibid. 1816. 9 pagg. 4. — f) *Lycophronis* Cassandræ danicæ versionis metricæ particula secunda. Hafniæ, 1817. 15 pagg. 4. — g) Festo reformationis Luth. sapphico carmine prolusit Th. Chr. E. Vithusen. Slagelosiæ, 1817. 4 pagg. Fol. — h) Publ. *Virgiliti* Maronis *Georgicon* libri primi versionis danicæ metricæ tentamen. ibid. 1818. 19 pagg. 4. — i) Breviores quædam ad studia literarum recte æstimanda instituendaque symbolæ. ibid. 1819. 12 pagg. 4. — k) Auli *Persii* Flacci *Satyræ* primæ danica versio metrica. ibid. 1820. 4. — l) Auli *Persii* *Satyrarum* sextam danica vesione metrica notulisque illustratam edidit Th. Chr. E. Vithusen, ibid. 1821. 17 pagg. 4to.

Wium (Ole Nielsen), Destillateur i Kjøbenhavn; blev d. 18de September 1846 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegen.

Tarfer over Guddommen, Menneskene og Naturen. Kbh. 1837.

Wium (. . . . .), Skolelærer.

Anviisning til at spille uden Tab og vinde bestandig i Lallotteriet. Kbh. 1827.

Wiwild (N.).

Forslag og Plan til en Giro-Discont-Casse i Kjøbenhavn. Kbh. 1820.

J *»Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn»* (Om en Giro=Discont=Casse i Kjøbenhavn, 1820, Nr. 61, 62).

Wleugel (Cornelius), f. i Kjøbenhavn d. 16de October 1764, ældste Søn af daværende Capitainlieutenant, tilsidst Admiral, Johan Peter W. (f. $\frac{1}{2}$ 1736 i Thronhjem, † $\frac{1}{4}$ 1825 i Kbhvn., jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 403—7, 510) og Marie Sophie f. Schumacher (f. $\frac{6}{7}$ 1744, * $\frac{1}{4}$ 1763, † $\frac{1}{2}$ 1790, ældste Datter af Etatsraad, Committeret i General=Toldkammeret, Cornelius S. og Elisabeth f. Rejersén); blev 1770 Sæcadet; d. 18de Septbr. 1782 Secondlieutenant; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant, d. 23de Decbr. 1796 Capitainlieutenant; d. 16de Decbr. 1803 Capitain; fik i Efteraaret 1809 Ordre at rejse til Antwerpen for at antage Commando paa et af de der liggende franske Skibe, og var siden Næstcommanderende paa den af danske Sø=Officerer besatte franske Eskadre i Bliëfingen; blev d. 3die Juli 1810 Ridder af Væreslegionen; d. 29de Decbr. f. N. Commandeur=Capitain; d. 7de Juni 1811 Officier af Væreslegionen; 1812 hjemkaldt; d. 31te Juli 1815 Commandeur; f. D. Ridder af Dannebrog; d. 15de Januar 1817 Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 23de Marts 1826 Chef for Sø=Etatens 1ste Division; d. 1ste Novbr. 1823 Contre=Amiral; f. D. benaadet med Dannebrogsmændenes Hæders=tegn. † 22de Januar 1833 i Kbhvn. — * 1. $\frac{2}{5}$ 1802 Juliane Marie de Holmskiold (f. $\frac{1}{1}$ 1779, † $\frac{3}{1}$ 1814, eneste Datter af Gehejmeraad Theodor de H. og Sophie Magdalene de Schrødersee). * 2. 1815 Antoinette Magdalene Dorrien, Datter af Generalmajor Liebert Hieron. v. D. († $\frac{2}{3}$ 1814). — (Nekrolog, i *»Dagen 1833, Nr. 24; jvfr. Nr. 22»*).

J *»Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager (Anmærkninger ved Kiegeles's Christian den Vtes Historie, Sotrigshistorien angaaende, 1793, S. 59—62)*.

J *»Nye Danske Magazin»* (Admiral Niels Juels Indberetninger til Kong Christian Vte om den danske Flaades Foretagender under hans Anførsel i Aaret 1676, i IV. 61—71; Generaladmiral Cornelius Tromps Indberetninger om den danske Flaades Foretagender under hans Anførsel (oversat af det Hollandske), sfb. S. 104—45).

Wleugel (Peter Johan), Foranførtes Broder; f. d. 9de August 1766 i Kjøbenhavn; blev d. 2den April 1783 Secondlieutenant i Sø=Etaten; d. 17de April 1789 Premierlieutenant; f. N. Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Sæcadet=Academiet (indtil 1ste Januar 1833); d. 22de Decbr. 1797 Capitainlieutenant; fik 1802 Hædersstegnet for Militaire fra 2den April

1801; blev d. 7de Septbr. 1804 Navigations-Directeur; d. 28de Decbr. f. A. Capitain; d. 28de Januar 1812 Commandeur-Capitain; d. 10de Decbr. 1813 Medlem af det Kongel. Danffe Videnskaberne's Selskab, og d. 3die Febr. 1815 af sammes Landmaalinge-Commission; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Commandeur; d. 1ste Novbr. 1828 benaaded med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 16de April 1833 Contre-Amiral. † 29de Maj 1835. — * $\frac{2}{1}$ 1798 Dorothea Margrethe Lorenz (f. $\frac{1}{2}$ 1781 i Kbhvn., Datter af General-lieutenant Diderik Carl v. L. og Hebevig Margrethe f. Wille). — (Jvfr. Arch. f. Søvæs. Bd. VII., Tillæg, S. 37—38; „Kbhvnspost.“ 1835, S. 515).

Lærebog i de mathematiffe Videnskaber for de kongelige Sø-Cadetter. 1ste Deel. Kbh. 1830, med 5 Kobb. (M. f. L. V. 489—522; jvfr. P. J. Wulff's „Bemærkninger“, Kbh. 1831. 18 S., og Anmelderens „Svar“. ib. eod.).

De første Grunde af Algebra til Brug for de kongl. Sø-Cadetter. Kbh. 1833.

J „Det Kongl. Danffe Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiffe Afhandlinger“ (Føromdning om, at Magnetnaalen her i Kiøbenhavn har naaet sit Maximum af vestlig Afvigning, m. Kb., i 1ste Deel, S. 97—120. [L. L. 1828, S. 215—16]; Om Lovene for Dødsfald og Anvendelsen deraf paa Entekasser, sld. S. XII.; Forsøg om Magnetnaalen kan stikres mod Jernet's Paa-virkning ved en Daase af Jern, sld. S. XXIII.; Om Bøysens Opdagelse at bruge Logklynderen som bevægende Kraft, sld. S. XXIII).

Efter C. C. Louis's Død udgav han: Skatkammer eller Styrmands-Kunsten, indeholdende en tydelig og med Exempler oplyst Underviisning om, hvad en Styrmans nødvendigt bør vide. 2den Udgave. Kbh. 1807. 4to. Nyt Dpl. ibid. 1824. 4to; og Styrmands Haandbog eller en saa kaldet Marin-Calendar. Nyt Dpl. ibid. 1808 og 1829. 4to.

Wodskou (W.).

Nye Aars Gave for 1816 eller Besvarelse af de Spørgsmaal: hvorvidt bør Naturens Indbydelse i Henfende til Kjønndriften følges? Overledes bemærkes den? etc., samt Beskrivelse af de primitive Sygdomme opkomne af Kjønndriftens Tilfredsstillelse. Kbh.

Wogel (W.), Pseudonym.

Profesfor Clausens Dom over den Hegelske Philosophie, bedømt. Kbh. 1840. 10 S. 8.

Wogelius (Magnus), f. d. 2den Juni 1775 i Frederiksberg, hvor hans Fader Peder W. da var Sognepræst (fra $\frac{7}{1}$ 1773), siden ($\frac{3}{1}$ 1777) ved Helliggejstes Kirke i Kbhvn. (f. $\frac{1}{1}$ 1741 i Hundslund i Aarhus Stift, † $\frac{2}{1}$ 1787, anf. i Myerups Lit. Lex. S. 672); hans Moder

Helvig Høegh (døbt i Horsens $\frac{1}{3}$ 1741, * $\frac{5}{9}$ 1771, † $\frac{7}{9}$ 1821 i Frederiksberg), en Søster til Gehejmeraad D. Høegh-Guldberg. Blev 1792 dimitteret til Universitetet fra Aarhus Latinskole; tog i October 1795 theologisk Attestats (H. ill.); levede saa af Underviisning; blev d. 30te Decbr. 1809 residierende Capellan ved Domkirken og Præst ved Lugthuset i Viborg; var siden August 1812 tillige Lærer ved Cathedralsskolen samme-steds; blev d. 4de Marts 1818 Sognepræst til Hobro og Sjøllerup; vandt 1819 en Præmie af det evangelisk-christelige Prædike-Legat. † 9de November 1847. — * 1816 Martha Maria Giern (f. $\frac{2}{7}$ 1790 i Viborg, Datter af Klokker Mr. G. og Dolette Wad). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Geistlighed“, I. S. 215).

Anviisning til det mundtlige Foredrags Dannelse for geistlige og verdelige Talere. Oversat af det Tydske. Med Fortale af N. L. Riisen. Kbh. 1804. (L. G. 1809, Nr. 7).

Fortællinger. Randers, 1829.

Wohnsen (Peter Daniel), f. d. 27de August 1780 paa den vestindiske D. St. Croix, i Christianssted, hvor hans Fader Rasmus W. (døbt $\frac{2}{2}$ 1749 i Korsør, † 1781, Son af Præsten Daniel W.) var Apotheker og gift med Cathrine Mariane Lystrup; besøgte i 6 Aar den latinske Skole i Aalborg, hvorfra han i Efteraaret 1798 afgik til Universitetet; afsløvereede i Octbr. 1805 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Alumnus i det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse, og blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved den lærde Skole i Fredericia; d. 5te April 1808 forflyttet i lige Egenkab til Ribe Cathedralsskole; d. 10de Marts 1818 Overlærer ved den lærde Skole i Randers; d. 5te Decbr. 1832 Sognepræst til Kullerup og Refsvindinge i Fyen, og d. 17de Juli 1840 til Vido og Smorum i Sjælland. — * Sophie Amalia Gjedding (døbt $\frac{3}{3}$ 1782 i Middelfart, † $\frac{3}{3}$ 1831 i Randers, Datter af Kjøbmand Jens G. og Anne Marie Holmer). — (Jvfr. [Zaubers] Biogr. Notitser om Disciple fra Aalborg Skole, I. S. 146—47; Flemmers histor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det H. 1834, S. 38; „Almuevennen“ XI. Nr. 61).

Anden Bog af *Horatses* Oder, metrisk oversatte. Indbydelsesskrift. Randers, 1819. 32 Sider 8.

Maifesten, et Efterspil i 1 Act. Randers, 1821.

Den for Dybsættighed besyldte, men af et retfærdigt Indenrigsministerium fri kjendte Præst. (Trykt som Manuscript for Benner og Beskjendtere). Kbh. 1819.

Adskillige Lejlighedsdigte, deels særskilt trykte, deels indførte i Engelstofts „Univ. og Skole-Annaler“ (1812, S. 353—54), „Den cimbriske Mercur“ (1821 Nr. 18), „Den Berlingske Tidende“ (1852, Nr. 13); o. fl. a.

Voigt (G. O.).

Masaniello, eller Oprøret i Neapel. En sand Historie af A. G. Meißner, oversf. Kbh. 1815. — Spartacus, en sand Historie af A. G. Meißner, oversf. ibid. eod. (Begge samlede under Titel: Meißners sande Historier. Kbh. 1815).

Voigt (Joachim Otto), f. d. 22de Marts 1798 i Nordborg paa Als, Søn af Hans Henrik B., daværende Districtschirurg i Nordborg, siden i Kolding († 1821), og Maren Hartmann; kom 1808 i den lærde Skole i Kolding, hvorfra han 1816 dimitteredes til Universitetet; tog i Foraaret 1822 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1823 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; 1826 Læge ved det danske Etablisement Frederiksnagore i Bengalen, og d. 14de Juli f. A. karakteriseret Regimentschirurg; i April 1834 tillige Bestyrer (Superintendent) af den botaniske Have i Serampore. † 22de Juni 1843 i London, paa Hjemreisen til Danmark. — * Rachel Shepherd Marschmann (f. 1° 1804 i Frederiksnagore, Datter af Dr. Theol. og Missionair Josua M.). — (Levnet, som Fortale til hans „Hortus suburbanus Calcuttensis“; Nekrolog, af J. M. Liebman, i Schouw's „Dansk Tidsskrift“ Bd. I. 1847, S. 72—77; jvfr. Calliens Medicin. Skriftst. Lex. XX. 233—34; XXXIII. 177—78).

Hortus suburbanus Calcuttensis. A Catalogue of the Plants which have been cultivated in the hon. East India Company's botanical garden, Calcutta, and in the Serampore botanical garden (1786 and 1800—1811). Printed under the superintendence of W. Griffith. Calcutta, 1845. Median-8. (Som pæface, dat. Serampore, 30. Jul. 1845, hans Levnet, understr. af hans Enke Rachel S. Voigt).

3 „Bibliothek for Læger“ (Medicinsk-topographisk Beskrivelse af det danske Etablisement Frederiksnagor (Serampore) og Bemærkninger om de der herskende Sygdomme, i XVIII. 1—66; XIX. 1—3.; XX. 281—359; heraf ere Bemærkningerne om Sydenhalmi oversatte i Udtog i British and foreign medical review by Forbes et Conolly, Nr. II. 1836).

3 Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Levnetbeskrivelse af Dr. Carey, Stifteren af den botaniske Have i Serampore, i I. 233—12; Botaniske Nyheder fra Ostindien. [Af et Brev til J. W. Hornemann], i II. 269—73).

Voigt (Nicolaï Ulrik Christian) var Landmaaler, siden Landinspecteur ved Sorø Academics Gods, og Liendecommissair i Ringsted og Alfled Herreder, Sorø Amt. † 1ste Januar 1842, i sit 72de Aar, i Sorø. — *Cecilie Kirstine Heide († 1° 1849, i sit 60de A., paa Lerelsøgaard ved Sorø). — (Jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 12).

Bemærkninger angaaende Liendevæsenet i Danmark. Odense, 1837.

3 Hempels „Bidrag til Tidshistorien“ (Endnu et Par Bemærkninger angaaende Liendevæsenet i Danmark, 1841, Nr. 8).

Voigt (Sophie), f. d. 11te Januar 1799 i Kjøbenhavn, Datter af afd. Capitain Johan Christopher V. og Anna Christiane f. Sünckenberg (f. $\frac{3}{4}$ 1776, † $\frac{3}{4}$ 1852).

Fortællinger og Poesier. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 2).

Deels under eget Navn, deels under Navnene Helmina og Violanta, levede hun endeel Fortællinger og Digte til Nytaarsgaver, Poesisamlinger og Tidsskrifter, saasom til Liunges „Harpen“ og „Juletræet“, „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26, Elmquist's „Læsefrugter“ (f. Er. i XXXIV. 350—79; „Livet er Alvor“, en original Fortælling; XXXV. 159; XL. 317), Heibergs „Kbhvns flyvende Post“ (1828, Nr. 89), og E. F. Kruses Nytaarsgave for 1833. — Fortællingen: „Pigen i Blomsterdalen“ (i „Harpen“, 3. Aarg. Nr. 7) overs. paa Tydsk i „Thaarups „Københavnens Børsen-Haller“ II. 1832. Nr. 43—44.

Wolf (Hans Siler), f. i Kjøbenhavn d. 28de Juni 1777, ældste Søn af Christen W. (Halvbroder til nedenstaaende Etatsraad Jacob Andr. Wolffs Faber), daværende Chinaprest (fra $\frac{2}{3}$ 1774), siden ($\frac{1}{2}$ 1782) Præst paa Bøge, og tilsidst ($\frac{1}{7}$ 1789) i Ringsted paa Falster (f. $\frac{2}{9}$ 1743 i Skjelby paa Falster, † $\frac{2}{9}$ 1811), og Johanne Marie Giesing (f. $\frac{1}{4}$ 1742, * $\frac{1}{5}$ 1776, † 1797); mod først Underviisning i Hjemmet; kom derefter 1791 i Bordingborg Latinskole og afgik derfra til Universitetet i Efteraaret 1794; erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; tog i Januar 1799 theologisk Attestats (Laud.); var derpaa i nogle Aar Privatlærer; blev d. 15de Novbr. 1805 Feltpræst ved Hæren i Holsteen; d. 28de Februar 1810 Sognepræst til Oddis, og d. 29de Septbr. 1818 til Mængstrup og Jægerup i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 15de April 1844. — * 1808 Cathrine Elisabeth Groth (f. $\frac{2}{4}$ 1782 i Svendborg, Datter af Inspecteur G. og Dorthea Magdolene Müller). — („Neuer Nekrolog der Deutschen“ XXII. S. 909—10; Warfods „Danmarks Gejstlighed“, I. S. 168; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 701—5).

Die wichtigsten vaterländischen Begebenheiten und Lebensbeschreibungen der merkwürdigsten Personen von den ältesten Zeiten bis auf die heutigen Tage. Ein Lesebuch in der vaterländ. Geschichte für Anfänger und Anstudirte von E. Munthe. Aus dem Dänischen übersetzt. Altona, 1810. 2te verb. u. verm. Ausgabe. ibid. 1822. („Provinzial-Berichte“ 1811, I. 73—81; 1823, II. 82—83).

Historische Nachrichten zur Kenntniß des Menschen in seinem wilden und rohen Zustande, von E. Bastholm. Aus dem Dänischen übers. mit Anmerkungen, I.—IV. Theil. Altona, 1818—21. („Prov.-Ber.“ 1820, V. 613—15; Leipz. L. 3. 1819, S. 2198).

Gemälde der Küste von Guinea und der Einwohner derselben, entworfen von H. C. Monrad. Aus dem Dänischen übersetzt. Weimar.

1824. Udgjør det 37te Bd. af „Neue Bibliothek d. wichtigsten Reisebeschreibungen“.

Anviisning til Bibelsens Brug i Almueskoler af G. F. Dinter. Oversat fra det Tydske. I.—III. Deel. Odense, 1823. (L. E. 1824, Nr. 1).

J. J. Eschenburgs Haandbog i den klassiske Litteratur. I.—II. Deel. Efter den syvende tydske Udgave paa Dansk besørget. Kbh. 1828—29. [1ste D., indeh. den græske og romerske Mythologie samt Grækerne og Romernes Oldsager, faaet med særskilt Titelblad og Aarstal 1834]. (M. f. L. III. 99—112, af J. N. Madvig).

H. N. Clausen: Ueber den theologischen Parteigeist. Ein Beitrag zur Geschichte der theolog. Polemik im 19ten Jahrhundert. Aus dem Dänischen übersezt. Neustadt an der Orta, 1832. (Leipz. L. 3. 1833, Nr. 117, S. 933—35).

Wolf (Jacob Andres), f. d. 26de Januar 1749 i Nykjøbing paa Falster, næst yngste Søn af Andreas Schumacher W., Skipper og Kjøbmand sstb. (f. omtr. 1715, † $1\frac{1}{4}$ 1768, f. J. Barfods Falsters Geistl. Hist. S. 2. S. 248—50), og Anne Mette Lindt (f. 1714, * $\frac{1}{2}$ 1741, † $2\frac{1}{2}$ 1758, ældste Datter af Kjøbmand Thomas F. og Kirstine Nielsdatter); besøgte i 9 Aar sin Fødebyes latinste Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1769; var i Aarene 1772—77 Huuslærer hos Præsten ved Petri tydske Menighed i Kjøbenhavn, Dr. Balth. Münter, for dennes Søn Frieder. M. († som Sjællands Biskop), og absolverede den 8de April 1782 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te October 1788 overordentlig, og d. 22de April 1803 ordin. Professor i Mathematik ved Kjøbenhavns Universitet, samt Inspector i det pædagogiske Seminariums matematisk-physiske Klasse; d. 30te Decbr. f. N. Udsesfor og Secretair i Consistoriet; d. 6te Decbr. 1805 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 3die Februar 1815 af sammes Landmaalingss=Commission; d. 2den Januar 1811 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Dannebrog; var Universitetets Rector 1816—17. † 14de December 1819. — * Charlotte Amalia Giesing († $3\frac{1}{2}$ 1814). — (Sefr. Worms Lex. III. 876; „Dagen“ 1819, Nr. 303; „Hesperus“, II. 82).

J. F. Struensens Omvendelses Historie af B. Münter. Oversat af Tydske. Kbh. 1772. (Fortegn. over Trykfr. Skr. II. 460—61). — J. D. Michæelis Mosaiske Ret. Oversat af det Tydske. I.—III. Deel. ibid. 1780—83. (L. E. 1781, Nr. 10, 31; 1783, Nr. 48). — (Hermes's) Sophies Reise fra Memel til Sachsen. Overs. I.—VI. Deel. ibid. 1782—84, m. Kbb. (L. E. 1782, Nr. 26). — Præte-Bibliothek eller beskrivende Fortegnelse paa de brugbareste Skrifter for Præster og tilkommende Geistlige af D. G. Niemeyer. Overs. I.—III. Deel. ibid. 1782—85. (Litter. Progresser III. 97; L. E. 1782, Nr. 52, Tillæg; 1786, Nr. 8). — Børne-Bennen, en Læsebog til Brug i Landsbye=Skolerne af F. E. Kochow, af det Tydske overs. ibid. 1784. 6te Dpl. 1810. 8de Dpl. 1818. (L. E. 1784, Nr. 30). — B. F. Münnichs mathematisk Lærebog. I.—II. Deel. Overs. ibid. 1784—96, m. Kbb. (L. E. 1787, Nr. 38). — Begyndelsesgrunde af Arithmetik, Geometrie, plan- og sphærisk Trigonometrie af A. G.

Kästner. Overs. 1ste Deels 1ste Afdeling. *ibid.* 1788, med Fig. (R. C. 1790, Nr. 9).

Et Brev til Biskop Balle, angaaende den kirkelige Tidsregning, i J. Møllers Udvag af Balles Breverting, S. 171—74.

Et Universitetsprogram ved den aarlige Reformationseft. — Almanak for A. 1816.

Wolf (Jacob Wilhelm), f. d. 7de Novbr. 1802 i Laaderup paa Falster; Halvbroder til ovenanførte Hans Eiler W. og nebennævnte Niels Giesfing W.; hans Moder Catharine Elisabeth f. Wolf (f. 2° 1768). Kom i Begyndelsen af 1814 til sin Slægting, foranstaaende Etatsraad Jac. Andr. W. i Kjøbenhavn; nød først privat Underviisning, men optoges i Slutningen af samme Aar i Metropolitanskolen, hvorfra han 1820 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse ved den philologiske filosofiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Juli 1827 den theologiske Embedsexamen (H. illaud.); blev d. 14de August 1829 personel Capellan paa eget Ansøg og Tilsvær i Esbønderup og Nøddebo i Sjælland; i Januar 1832 assisterende Præst i Vacancen ved Vor Frelseres Kirke paa Christianshavn (indtil Slutningen af Marts 1833); d. 4de Septbr. 1833 Sognepræst til Frøslev og Møllerup paa Mors, under Aalborg Stift. † 17de August 1838, ugift.

Armoden, dens Grund og dens Hjelbredelse. Et Bidrag til Formindstelsen af den overhaanttagende Forarmelse blandt de lavere Folkeklasser, af E. W. Broderfen. Overfat af det Trykke. Kbh. 1834. (Udtag, af E. Olsen, i „Ugebl. for den danske Bonde“, I. Nr. 5—6).

Wolf (Niels Giesfing), Heelbroder til ovenanførte Hans Eil. W.; f. i Kjøbenhavn d. 6te August 1779. Underviist hjemme af Faderen, kom han 1791 i Bordingborg Latinskole, og afgik derfra til Universitetet i Foraaret 1796; tog i Januar 1803 theologisk Attestats (Haud illaud., specimen scriptum laude dignum), og erholdt for den homiletiske Prøve Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev d. 16de Decbr. 1803 Missionair i Grønland (ved Colonierne Holsteinborg og Sufferkøppen, og i Efteraaret 1807 tillige ved Godthaab); vendte tilbage i Efteraaret 1811, og blev d. 8de Januar 1813 Sognepræst i Præstø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 2den Febr. 1821 Præst i Citadellet Frederikshavn, samt ved Frederiks-Hospital og Fødsels-Stiftelsen; d. 18de October 1822 tillige Rector ved det grønlandske Seminarium; d. 19de Februar 1823 Præst ved Bartov eller Helligaands-Hospital; erholdt d. 1ste Aug. 1829 Rang med Kjøbenhavns Sognepræster og d. 9de April 1834 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev d. 19de Marts 1839 Sognepræst ved Helliggeistes Kirke i Kbhvn.; d. 27de

Februar 1845, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 16de October 1848 i Kbhvn. — * § 1806 Augusta Margrethe Dirschsen (f. 1/2 1788 i Kbhvn., Datter af Justitsraad Diderich D. og Severine Marie Hallensen). — (Jvfr. Selmers „Nekrol. Samlinger“ I. S. 375—86; Barfods „Danmarks Geistl.“ I. 177—78).

David's Psalmer, oversf. paa Grønlandsk, paa det Danske Bibelselskabs Bekostning. Kbh. 1824.

Profeten Esaias, oversat paa Grønlandsk, paa det Danske Bibelselskabs Bekostning. Kbh. 1825. (Jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 233—34).

Salomons Ordsprog, oversf. paa Grønlandsk. Kbh. 1828.

Enkelte Prædikener og Tale: Christnes Vandel i Religionens Lys (i „Samling af Prædikener paa Christendommens tusindaarige Jubelfest i Danmark første Pintsedag 1826, holdne af Kjøbenhavns Geistlighed.“ Kbh. 1826). — Hvad skulle vore offentlige Andagtsøvelser virke hos os? Høimesse-Prædiken. Kbh. 1829. — Ved Madame Dirks (en Grønlanderinde's) Grav (i Dsi's „Arkiv for Psychol., Hist. o. s. v.“ IX. 257—59). — Tale holdt i Selskabet for Esterslægten paa dets Stiftelsesdag, den 4de Marts 1831. Kbh. 19 S. 8. — Tale ved det danske Bibelselskabs Aarssmøde 1834. (i Selskabets 19de Beretning, S. 4—17).

3 „Bidenkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“ (Om de nærværende Hindringer for det grønlandske Missionærvæsens Fremme og Forslag til at afværge dem, i II. 530—52; jvfr. L. T. 1819, Nr. 22).

3 Bibelselskabets Beretninger (Brev, i VIII. S. 69—71).

3 Ugebladet „Borger-Bennen“ (Forsøg til Grønlandernes Charakteristik, 1831, Nr. 4—6; Et Par Ord om Grønlands Østerbygd, f. A. Nr. 6; Armod og Rigdom, f. A. Nr. 49—50; Kjærlighed til Fæderlandet, f. A. Nr. 50—52; Treglebyterne, f. A. Nr. 52—53, og 1832, Nr. 1; Utilfredshed kan ikke undskyldes, 1832, Nr. 5—7; Vanen, f. A. Nr. 35—38; Naturlige og phantastiske Fornøielser, 1831, Nr. 52 og 1835, Nr. 1; Om den Indflydelse, som en Huusfaders Forstand eller Dumhed og Laster har paa hans Huusvæsen, 1835, Nr. 1; Den sande og falske Ære, f. A. Nr. 1, 2; desuden en Deel af det Tydske og Engelske oversatte Bidrag i Aarg. 1831—35).

Sang ved Reformations-Jubilæet i Bordingberg lærde Skole. Kbh. 1817.

Wolff (Abraham Alexander), f. d. 29de April 1801 i Darmstadt, hvor hans Fader Alexander W. var Kjøbmand († 2/4 1843 i sit 81de Aar); var Doctor Philosophiæ og Dverrabbiner i Gießen i Storhertugdømmet Hesse, da han d. 5de Octobr. 1828 blev kaldet til Præst ved den mosaiske Menighed i Kjøbenhavn; ankom hertil i Maj 1829. — * 2/2 1826 Haanden Goldschmidt (f. 1/2 1806 i Frankfurt, Datter af Michel Daniel G. og Bella Palm). — (Jvfr. „Didascalia“, Frankf., 1829, Nr. 126; „Kbhvns Skilderi“ 1829, Nr. 39, 43, 44; Thaarups „Kopenh. Börse-Halle“, I. 47—48; Berl. Tid. 1851, Nr. 275. — Portrait, lithographeret af Frielandt 1839).

Om Eden for de mosaiske Troesbekjendere. Kbh. 1830. (En Oversættelse af Forf.'s i Weiss's "Archiv für Kirchenrecht", S. 1. 1830. indrykkede Afhandling).

Program til den mosaiske Synagoges Indvielse. Kbh. 1833.

Agende for det mosaiske Troesfamunds Synagoge i Kjøbenhavn. Kbh. 1833. (Jvfr. „Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 246—55, 266—71, 367, 409; 1834, Col. 286—88, 637—40; 1835, Col. 575—76; 1837, Col. 416; samt Pjecen: „Om Virkningerne af Jndførelsen af den af Præsten ved den jødiske Menighed i Kjøbenhavn, Dr. N. A. Wolff udarbejdede Agende for den jødiske Synagoge“. Kbh. 1833). — Agende zum Gebrauche beim Israelitischen Gottesdienste. Kopenh. 1830. (Deraf havees særskilt afr.: Gebete zum Gebrauche beim Israelit. Gottesdienste. Kopenh. 1838).

Feier der Einweihung des Israelitischen Gotteshauses zu Kopenhagen, am Tage nach dem Festsafte 5593, den 12ten April 1833, nebst Predigt und Gebet, welche dabei gehalten wurden, herausgegeben von N. A. Wolff. Kopenh. 1833. Oversat paa Daunst af C. B. Jensen. Horsens (1833).

Drei Vorlesungen als Einleitung zu Vorträgen über das Judenthum in der Erscheinung und in der Idee. Koph. 1838.

Bibelhistorie for den israelitiske Ungdom. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 387—90; Berl. Tid. 1843, Nr. 85). Paa Sveuff: *Biblisks Historia för Israelitisk Ungdom*, af A. A. Wolff. Översättning från Danskan. Stockholm, 1845. 12:o.

Endeel Prædikener og Taleer, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Predigt beim Antritte seines Amtes als Priester der mosaischen Gemeinde zu Kopenhagen, am Sabbathe Emor 5589, den 16ten Mai 1829. (s. Kbhens Skilberi 1829, S. 698—99). Oversat paa Franst af Sophie Levin. 1829. — Drei Predigten, an drei nach einander folgenden Tagen, nämlich am Sabbathe Bamidbar und am Wochensafte 5589 (6, 7 und 8 Juni 1829). 1829. — Ist denn Gottes Macht zu geringe? Eine Predigt am Sabbathe Behaalotcha 5589 (20 Juni 1829). e. a. — Predigt am Tage der Vermählung Ihrer königlichen Hechten der Kronprinzessin Caroline und des Prinzen Frederik Ferdinand den 1 Aug. 1829. e. a. Oversat paa Engelst af Sophie Levin. ib. — Die Laubbüttenfeier als Festfreude der durch Verfohnung mit Gott zur höhern Vollkommenheit gereisten Menschen. Eine Predigt. 1833. — Rede in der Carolinen Schule, der israelit. Freischule für Mädchen. 1835. — Rede am Grabe des Herrn S. Drier. 1836. — Worte am Grabe des Herrn Levin Kalisch d. 26 Januar 1840. — Predigten auf alle Sabbathe und Festtage des Jahres. Ihes Hest. 1838. — Missfund og Sandhed skal bevare en Konge. Sørgeprædiken over Høifalige Kong Frederik den Sjette, holden i den mosaiske Synagoge. 1840. (Jvfr. Berl. Tid. Søndagsblad 1840, Nr. 12, og Berl. Tid. s. N. Nr. 23). — Zwei Predigten auf Veranlassung des Hintritts d. Königs Frederiks des Sechsten. 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 162). — Rede am Grabe des Herrn Jacob Gerson Melchior, den 16. Juni 1843. 15 S. f. 8. — Rede bei der Einweihungsfeier der mosaischen Freischule d. 4. Mai 1845. — Der Ewige unser Arzt! Eine Predigt, gehalten am Tage, den 22. Jan. 1848, nach dem Hinscheiden Sr. Majestät des Königs Christian des Achten. 1848. — Sørgetale og Bønner, holdte ved Sørge-Gudslijenesten over Kong Christian den Ottende, den 26te Februar 1848. e. a. („Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 57). — Hvorom paamindes vi

idag? En Prædiken, holden paa den almindelige Vedebdag den 19de Mai 1848. c. a. — Ved Marcus J. Vallins Grav. 1850. — Ved Wulf Raphaels Baare. 1851.

Gunhild der Könige Mutter, aus den Annalen der Gesellschaft in gebrängtem Auszuge übersetzt, i *Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord* 1836—1839, p. 133—48; Über einen merkwürdigen Fund von alterthümlichen Gegenständen bei Catharinenhof in Livland, aus den Annalen ins Deutsche übertragen, und mit einem Vorworte, sftd. p. 148—59.

Skrivelse til Claud. Rosenhoff, i „Den Frisindede“ 1838, Nr. 99—100.

Om hans øvrige literaire Arbejder see Kærsers Ind. libr. III. 3; VI. 274.

Wolff (Jens) blev 1793 adjungeret dansk Consul i London (indtil 1808); kom siden til Danmark, og boede paa Søholm, i Nærheden af Kjøbenhavn; blev d. 15de April 1834 Ridder af Danebrog; d. 18de April s. A. virkelig Etatsraad.

Sketches from a Tour to Copenhagen through Norway and Sweden. London, 1814. (Udteg i Høst's „Politik og Historie“ II. 263—75; III. 1—10.)

Bemærkninger over de Fordele, som Skibs- og Bygningstømmer, samt andre Materialier erholde ved Brug af den i England ny Opfindelse til at forhindre Forraadnelse eller Dødelæggelse. Kbh. 1833. (Udteg i Handeltid. 1833, Nr. 96. 97; jvfr. Berl. Tid. s. A. Nr. 302).

Appeal and Memorial to which are added various Remarks as to the Nature and Results of the Danish Confiscations in the year 1807. 1833. (jvfr. Høst's „Supplementblade“ 1839, Nr. 4).

Wolff (Nicolai Peter) lærte Gartnerkonsten i Frederiksberg Slotshave; tog 1833 Gartner-Examen, og blev Evend ved bemeldte Have; tiltraadte 1835 en Rejse til Skotland, Irland og England; blev 1840 adjungeret som Undergartner ved Frederiksberg Slotshave; d. 31te Decbr. 1849 constitueret som Gartner ved Frugttræplanteskolen ved Frederiksberg (fra $\frac{1}{2}$ 1850 at regne).

I „Have-Tidende“ (Nogle Bemærkninger om Gartnerierne i Storbritanien, med særligt Hensyn paa den der brugelige Maade at dyrke Snylte-Dræfterne, i III. 1837. S. 317—29).

Wolff (Odin), s. i Kjøbenhavn d. 23de April 1760, Søn af Kammersecretair Odin Henrik W., General-Lotto-Administrator i Kbhvn. (s. $\frac{1}{2}$ 1733 i Molde, † $\frac{2}{3}$ 1803, s. L. C. 1803, Nr. 37, 39, og Myerups Lit. Lex. S. 674); blev 1778 privat dimitteret til Univ. versitetet; tog d. 30te April 1783 philologisk Embedsexamen (Laud.); blev 1792 Decanus paa Communitetet; 1795 Doctor Philosophiæ i Göttingen;

d. 22de Maj 1811 Professor (med Rang i 8de Kl. Nr. 2); d. 25de Febr. 1814 Archivarius ved Communitetet; fik d. 9de Maj s. A. Rang i 6te Klasse Nr. 13. † 16de August 1830. — (Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1819, S. 38; Højt's Erindr. S. 127).

Engelst Læsebog. Kbh. 1788. (Krit. o. Antifr. I. Nr. 12, af Tode; jvfr. Svar i den Anledning af Wolff i »Morgenposten« 1788, S. 89, 148, 240, 256, 287, 327, hvorpaa Tode replicerte i Krit. o. Antifr. I. S. 216, 304, 320, 345, 378; jvfr.: Uter en Paamindelse til Professor Tode af D. Wolff. Kbh. 1788, og hans: Regle Anmærninger til Prof. Todes Par Ord. ib. eod.). — Over Friderik den Store, og mine Samtaler med ham, fort for hans Død, af Zimmermann. Oversat. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 2; Krit. o. Antifr. III. Nr. 6). — Vers og Prosa. ibid. 1789. Ny Udg. 1824. (L. E. 1790, Nr. 6; Krit. o. Antifr. V. Nr. 13). — J. J. Rousseaus Botanik for Fruentimmer, i Brev. Oversat af Franck og med Tillæg forøget. ib. 1789. 2det gjennemsete og forøgede Dplag. 1790. 3die og forbedrede Dpl. 1803. (L. E. 1789, Nr. 11; 1790, Nr. 21; 1791, Nr. 27; Krit. o. Antifr. VII. Nr. 24; »Jris« 1791, II. 338—40). — Tydskt Læsebog med højsøiet Oversættelse af de vanskeligste Ord og Talemaader. I.—II. Deel. ibid. 1790—91. 2det Dpl. 1795. 3die Dpl. 1807. 4de Dpl. 1818. («Jris» 1791, I. 100—1 og 348; Krit. o. Antifr. IX. Nr. 14. 2det Dpl. r. af J. Eckard i L. E. 1799, Nr. 25; Wolff's Svar, sld. Nr. 29, og Eckards Replik, sld. Nr. 34; jvfr. Wolff's: Et Par Ord, i »Jris og Hebe« 1799, IV. 193—99). — Franck Læsebog med højsøiet dansk Oversættelse af de vanskeligste Ord og Talemaader. ibid. 1791. («Jris» 1791, III. 113). — Nyttige Kundskaber for Ungdommen, samlet og oversat af Weisses Kinderfreund. ibid. 1791. (L. E. 1791, Nr. 39; Krit. o. Antifr. IX. S. 1791, Nr. 10; »Jris« 1791, I. 224). — (Campe's) Nyeaarsgave fra Jamaica i Vestindien til et Barn i Europa. Overs. ibid. 1791. — Latinsk Læsebog med forklarende Anmærninger. ibid. 1792. (L. E. 1792, Nr. 39; Krit. o. Antifr. XI. S. Nr. 10; »Jris« 1792, IV. 103—4 og 222). — Efterretning om Anstifterne af det svenske Kongemord. ibid. 1792. (Krit. o. Antifr. XI. S. Nr. 8). — Anekdoter og Efterretninger om Gustav den Tredie, Hertugen af Sødermanland m. m., overs. af Engelst. ibid. eod. (Krit. o. Antifr. XI. Nr. 8). — Gavnlig og underholdende Læsning i Naturvidenskaberne. I.—III. Bind. ibid. 1793—1803. (Krit. o. Antifr. S. XII. Nr. 30; L. E. 1798, Nr. 8, jvfr. Wolff's Replik og Recensentens Svar, sld. Nr. 10). Det 3die Bind har ogsaa Titel: Om Dyrenes Elstov og Kjerlighed, fremskillet under en Række af Aftpaagivelsers og Erfaringer af G. E. Wenzel. Fra den tydste Original med Samarbejdsers, Uebringere og Tillæg. Kbh. 1803. (Prøver af skolevante staae i »Jris og Hebe« 1802, III. 193—207; jvfr. L. E. 1806, Nr. 15; »Dagen« 1803, Nr. 14). — Diss. *de temperie aeris*. (Med danske Anmærninger). Havn. 1794. (Phys. Bibl. III. 231—37). Siden udgivet som Inauguraldisputation. ib. 1795. (Denne Disputats — rec. i Krit. o. Antifr. XVI. Nr. 41; XVIII Nr. 32—34, jvfr. Nr. 38; »Jris o. Hebe« 1797, II. 107 — var ledsaget med Anmærninger, som det philosophiske Facultet fandt fornærmelige, og foranledigede en Injurieproces, hvis Uter i Morgenstjernes Jurid. prakt. Maanedstidende 1796, II. 130—302 og i Gubenraths Bibl. I. S. 1—159; jvfr. Wolff's Klage til Cancelliet, i hans Journal for Polit. o. s. v. 1795, I. 206—14, samt Expectoration, sld. 1797, I. 113—32, og et lille Brev til Prof. Nasheim, sld. 1796, II. 205—13; Nasheims Proces contra Wolff, sld. 1797, I. 15—97. [L. E. 1798, S. 41—42, 91—

92], og endelig Hof- og Stadsrets Dom i Sagen 1797, IV. 71—81). Den omarbejdede Original — ved hvis Oversendelse Forfatteren blev Doctor Philosophia i Göttingen — er fordansket i »Jris og Hebe« 1797, IV. 1.—59. — Fuldstændigt Fransk og Dansk og Fransk Lexicon, efter de bedste Ordbøger. I.—II. Deel. Kbh. 1796. (L. E. 1796, Nr. 9; »Nordia« III. 84—90; Krit. o. Antikr. XVIII. Nr. 46—47; »Jris og Hebe« 1796, I. 123—24). — Naturhistoriens Philosophie af W. Smellie, fra det Engelske oversat og med Lichtensteins og C. A. Zimmermanns samt med egne Anmærkninger forset. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 52; Eckhards Journ. 1796, S. 225—40; »Jris og Hebe« 1796, IV. 138). — Nye Etkilberie af Paris, dens Bæse, Indbyggere og Regjeringsmænd af F. J. Meyer. Af »Fragmente aus Paris«, samlet og oversat. ibid. 1797. — Om Censurbøden; af J. G. Zimmermann. I.—IV. Deel. Overs. ibid. 1798—1802. — Bademeum for tankende Læsere. ibid. 1798. (Philos. Repertor. Bd. II, jvfr. Nr. 16, af J. R. Høst; »Jris og Hebe« 1799, I. 216—24, af Wolff; »Athene« III. 178, i hvilken Anledning Wolff udgav: »Repressalier«. Kbh. 1814; jvfr. L. T. 1814, S. 543—44). — Beskrivelse over min Reise i Donnersbergs Rhin- og Mosel-Departementerne i den franske Republik's sjette Aar af J. R. Becker. Oversat af det Lydske. ibid. 1799. (L. E. 1799, Nr. 37). — Nye Malerie af Paris fra Merciers franske Original. I.—IV. Bind. ibid. 1800. Med nyt Titellblad og Aarstal 1824. (L. E. 1800, Nr. 15. 23. 31. 38). — Xenophons Mindesværk om Cyri Ledingsfærd i Oerastien og de titusinde Graferes Tilbagetog, oversat fra det Græske med oplysende Anmærkninger. ibid. 1800. (L. E. 1800, Nr. 46. 47; jvfr. Wolff's Journal for Polit. o. f. v. 1805, II. 326—29). [Anmeldelse og Prøve af denne Oversættelse havde staaet i »Jris og Hebe« 1799, III. 288—300; 1800, I. 264—80). — Xenophon om Huusholdningskunsten, fra den græske Original med oplysende Anmærkninger. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37). — Biographiske Skizzer af de nyeste Forunderligheds Helte, Grillensfængere og fra det sædvanlige afvigende Mennesker; fra G. J. Wenzels tydske Original. ibid. eod. (L. E. 1801, Nr. 37). — Plan til et Lottorie, hvori der kan vindes uden at købe Tab. ib. eod. (særskilt astr. af hans Journ. for Polit. o. f. v. for Januar 1801). Nærmere Betragtning over denne Plan. ib. eod. — Julius Cæsars Mindes-Skrifter, eller historiske Efterretninger om de galliske, borgerlige, afrikanske og spanske Krige. Oversatte med Anmærkninger. I.—II. Deel. ibid. 1804. Understøttet af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse. (L. E. 1804, Nr. 33). — Boccaz's Fortællinger. Af det Italienske. 1ste Bind's 1ste H. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 44; jvfr. Oversætterens Antikritik i Nr. 45). 2det Hefte. ibid. 1805. (L. E. 1809, Nr. 38). — Levnetsbeskrivelse over den dobbelte Snigmorder Peter Johan Schäffer, forhenværende Sognepræst, henrettet den 29de Decbr. 1803. Oversat. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 19). Med nyt Titellblad og Aarstal 1821. — Historisk Ordbog eller forfattede Levnetsløb over alle Personer, som have gjort sig et Navn ved Evner, Dyder, Misgjerninger, Opfindelser, Bildfarelser eller nogen slags mærkbarlig Daad fra Verdens Stabelse indtil vore Tider, tilligemed upartisk Fremfættelse af hvad de skarpsindigste Skribentere have tænkt om deres Characterer, Sæder og Zdrætter. I.—XI. Bind. Kbh. 1807—19. (r. af J. Møller i L. E. 1810, Nr. 2. 3; L. T. 1812, Nr. 39. 40; 1814, Nr. 18. 19; jvfr. Nr. 34, S. 543—44. Forf.'s Replikker herpaa i hans Journal for Polit. o. f. v. 1810, II. 93—96, 190—92; III. 92—96, 279—84; IV. 88—96; 1812. IV. 277; 1814. IV. 96; jvfr. Histor. Kalender III. 1817, S. 109; Thortsens

Udfgt over den danske Literatur, S. 140). — Fransk og Dansk Ordbog for Skole=Ungdommen, eller Komme=Lexicon til de mere Vædels Brug, *ibid.* 1808. 1824. (L. T. 1821, S. 133—36, 38).

Greve Peder Griffenfelds Levnet, et Bidrag til Danmarks Historie under Kong Christian den Femte. Kbh. 1820. 4to. (Revue encyclop. T. XXV. p. 129—31, af P. A. Heiberg).

Levnets=efterretninger om den berømte Somand og udsødelige Landdoyager Commandeur Vitus Jonassen Beering. Kbh. 1822.

En Tugtelse for nogle skammelige Udsald af G. W. A. [U]Wedel paa Greve P. Griffenfeld og Dr. Thomas Bartholin i Schleswig=Holstein=Lauenburgske Provincial=berichte. Kbh. 1828. (Særskilt Aftryk af Journal for Politik o. s. v.)

Af »Morgen=Posten, et Ugeblad. Kbh. 1786—93, som S. Poulsen udgav, var han Hovedforfatter. (L. T. 1788, Nr. 23; Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 18; »Tids« 1791, IV. 327—28, 32; Journal for Politik o. s. v. 1791, Jan. S. 112). [Deri stod, blandt Andet, Oversættelse af S. J. Martinets Mennefsets physiske Beskrivelse, stykkevis indført, som ogsaa udkom særskilt, Kbh. 1788 og paa ny blev oplagt 1795; jvfr. Krit. o. Antikr. VII. S. 281—85; »Tids« 1795, IV. 327].

Journal for Politik, Natur= og Mennefs=Kundskab. En Fortættelse af Ugekriftet Morgenposten; udgivet maanedlig af S. Poulsen. Kbh. 1794—97, og af Wolff fra 1798 til Udgangen af 1829; ialt 144 Bind. (Af dette Tidsskrift var Wolff lige fra Begyndelsen saa godt som Ene=Redacteur. Efterat Forordningen af 27de Septbr. 1799 var udkommen hed det paa Titelbladet: »udgivet, forfattet, og fra fremmede Skrifter sammendraget af D. Wolff«; jvfr. de historiske Noticer i Aarg. 1824, I. S. 268—71, og 1825, IV. S. 258—60, Noten; »Dagen« 1824, Nr. 132; Conversationsbl. 1825, S. 285—86). [Hertil leverede han bl. A. en Mængde historiske Bidrag, saasom: Kong Christian d. 1stes Pilgrims=Reise til Rom, udtaget af J. Petersens holl. Krønike, 1803, III. S. 109—12; Griffenfelds Levnetshistorie, 1807, IV. 225 flgg.; 1809, IV. 193 flgg.; 1810, I. 35—70; IV. 139—78; 1811, IV. 1—118; 1813, I. 97—163, og saa fremdeles stykkevis i de efterfølgende Aargange til 1818. (s. Vadens hist. Bisl. S. 121); Sæder og Bedægter paa Drkenseerne, 1808, III. S. 1—24; Om Dannebrog=Ordnens Oprindelse, 1803, I. 98—102; Den ulykkelige Amtmand Povel Juul's Levnetsløb; et lille Bidrag til Danmarks Historie i Kong Frederik IV's Tid, 1809, IV. 1—86; 97—169; Den danske Prindsesse Ingeborgs Formælings= Bortførelses= og Bryllups=historie, 1810, IV. 272—79; Levnetsbeskrivelse over den tapre og mandhaftige Ridder Hr. Peder Skram, 1811, IV. 193—231; ligeledes Oversættelser af enkelte græske og latinske Skribenter, nemlig: Nogle af Ælians blandede Fortællinger, 1804, III. 12—15; Historiske Mærkeligheder i de gamle Grækeres Dage, samlede og fra Græssen oversatte, udf. Ælian, med Anmærkninger, 1826, IV. 181—88; 262—68; 1827, II. 69—76; 241—53; IV. 115—29; 262—72; 1828, I. 169—80; 264—71; III. 83—95; IV. 40—58; 97—110; 1829, II. 212—23; III. 141—51; 193—206; IV. 30—43; 127—37; 244—49, med nogle Slutningsord; Halvguden Silenus aabenbarer de gamle Grækeres Livværelsen af en fjerde Verden, der vel skalde udgjøre den vestlige Halvkugle eller det Fastland, vi nu

falste Amerita, af Helian, 1829, I. 273—78; Beskrivelse over Lempe, af Helian, f. A. II. 32—36; Aspasta, af Helian, sftd. S. 123—34; Plutarch's Afhandling om Snaftesalighed eller Ordgyderi, med enkelte Anmærkninger, 1824, IV. 1—40. (særskilt aftr. Kbh. 1824); Om Sagtnodighed eller Bredens Overvindelse, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1826, IV. 97—135; Om Nyfigenhet, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1827, IV. 1—28; Hvorledes man kan rose sig selv uden at opvække Misundelse, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1828, II. 193—221; Om det 63de Aar i Menneskets Liv; et Capitel, oversat fra A. Gellii Noct. Attici, 1828, II. 185—86; Natterne i Athen, af A. Gellius, med Anmærkninger, 1828, III. 121—33; 245—60; IV. 193—207].

3 „Minerva“ (Oversættelse af anden Bog af Antonins Betragtninger over sig selv, 1786. II. 180—92).

3 „Iris“ samt „Iris og Hebe“ (Er Newton første Opfinder af Attractions Hypotesen? 1791. II. 44—47; Danske Jomfruens Sæder i Aaret 1594, i Aarg. 1795. I. 144—58; Et Par Ord om Roeskilde og Sjelfjordens Egne, 1796, I. 273—87; Xenophons Giestebud, af det Græske, f. A. III. 305—54. [R. E. 1796, S. 715]; Carl Ogiers Reise igiennem Sverrig og Dypold i Stochholm, Aarene 1634—1635; som Bidrag til en Skildring af vort Nabofolks og overhoved Nordens Sæder og Tilstand paa de Læder; fordansket efter den i Paris 1656 trykte latinste Original, 1797, II. 1—78; 161—201; 289—309; III. 40—68; Et Par Ord i Anledning af Pastes smukke Breve, 1797, II. 147—154; III. 96—109. [Jysf. f. A. II. 347—49, af P. S. Haste]; Charon, oversf. fra Erasmi Roterodami Colloquia, 1798. II. 1—11; Det lille Senat, eller Dvindernes Raadsforsamling, oversf. fra samme, sftd. S. 12—22; Om Ting og Benævnelser, af samme, S. 23—32; Den Raadkundighedslystne, af samme, f. A. III. 166—86; Hedenfarten, af samme, f. A. IV. 307—36; Den lykkelige Helbredelse, en Fortælling, 1799. I. 78—83; Busbees Reiser i Tyrkiet og Dypold i Constantinopel som keiserlig Gefandt under Soliman II's Regiering, sammenbraget og oversat, f. A. IV. 1—40; 113—72; 209—26; Xenophons Levnetsløb, 1800. II. 1—26; Xenophons Finantsproject, eller Midler til at forsøge Athenens Indkomster, fra den græske Original med Indledning og oplysende Anmærkninger, 1802. I. 189—243. [ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1802]; Xenophons Piero, eller Samtale om Magtsherredømmet, fra den græske Original med oplysende Anmærkninger, 1805. II. 97—142. [særskilt aftr. Kbh. 1805]; Antonins Betragtninger over sig selv, 1ste Bog, oversf., sftd. S. 273—84; En Anmærkning til L. Bynchs Afhandling om Fabernes Oprindelse, f. A. III. 187; Litterær Notice, sftd. S. 189; Sammen drag af A. M. Høring's Njebenhavns Politi-Orden, sftd. S. 193—238; IV. 58—83, og 220—37; Danske Litterær- og Civil-Ancedoter, f. A. IV. 97—169; Udtog af Hart Dlus's Avanturer, 1806. II. 1—22; Udtog af L. Diderich's Fortælling om de Christnes Slaverie i Barbariet, sftd. S. 97—116; Svend Aagesens Kortfattede Danmarks Historie, oversf. med Anmærkninger, 1807. I. 97—142. [ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1807]; Worden ved Kirkerne i Danmark, noget hen i det 17de Aarhundrede, 1808. I. 233; Lille Prøve af den Danske Poesie i Midten af det 16de Aarhundrede, sftd. S. 235; Et gammelt Testament for at blive beclagtige i Klosterets gode Gjæringer, sftd. S. 236; Noogle Strøg af Nicolai Helvaderus's Levnetsløb, sftd. S. 238; Den Mand har gjort sin Lykke, sftd. S. 242).

Til S. Poulsens „Nytaarsgave for 1800“ leverede han adskillige poetiske Bidrag, og i Nytaarsgaven for 1807: Den raadsvilde Friar, Fortælling efter Kogebuc.

Af P. F. Suhms »Tidsregning til Ungdommens Nytte« bescræbe han en Udgave med Fortættelse. Kbh. 1792. (Krit. v. Antikr. XIII. S. Nr. 12, af Gleisbør).

Recensioner i »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« (f. Ex. over E. Gleisbørs Naturhistorie 10de D., i 1804, Nr. 28 og 34).

Volckersen (C. N.).

Tempelherrenes Skat. Roman af Willibalb Aleris. Overs. Kbh. 1827. — Samling af Fortællinger, Anecdoter og Indfald. ib. 1831. — Grevinde Mohrenfels. Novelle af J. Kind, oversf. ibid. 1830.

Volckersen (J. C.).

Det farlige Byrtaarn, eller Somandens Skræk. En Criminal-Fortælling af J. C. R. Hagen. Overs. Kbh. 1829.

Wolle (Emil), f. i Kjøbenhavn d. 22de April 1808; Søn af Regimentschirurg Peter W., Læge ved Bartov Hospital samt i Kjøbenhavnſke Fattigvæſens 1ste og 2det District (f. 22 1771 i Kbhvn, † 25 1844, jvfr. Atr. Compt. Efterretn. 1844, Nr. 54, og Berl. Tid. f. N. Nr. 62); blev i October 1820 indsat som Discipel i Metropolitanſkolen, og derafra dimitteret til Universitetet 1826; underkaste sig i October 1833 theologiff Embedsexamen (H. ill.); constitueredes d. 31te Decbr. 1841 som Lærer ved Viborg Cathedralſkole, og udnævntes d. 23de Decbr. 1843 til Adjunct sammesteds. — * 2 1843 (i Ballensbet) Dionysia Georgine Juliane Kieler (f. 20 1801 i Stavanger), Datter af Overkrigscommissair Jens Benzon K. (døbt 20 1775 i Odense, † 12 1840, Søn af Eiler Christian K.) og Lene Marie f. Juft (døbt 12 1771 i Storebedinge, † 20 1847 i Viborg). — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calendar, 1845, S. 49—50).

Den unge Snedkermester, Novelle i syv Afsnit af Ludvig Tiedt, oversat. 1.—2. Deel. Kbh. 1837.

Materialier til at indøve den tydske Formlære. Viborg, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 259). Andet forsøge og forbedrede Dplag. ibid. 1847.

Regler og Bestemmelser for det danske Syrogs Orthographie samt for Interpunctionen (indleede med en kortfattet Formlære og Sætningslære). Viborg, 1816. Andet forsøge og forbedrede Dplag. ibid. 1848.

Om Opgaver til Udarbeidelse i Modersmaalet ved Examen artium og de udbuede Skolers Afgangsexamen. (i Indbydelseskriftet til Examen i Viborg Cathedralſkole 1846; særskilt optrykt. Viborg, 1847). [Om disse tre sidnævnte Skrifter jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 270, Tillæg, af D + R.; 1847, Nr. 50, Tillæg, af S. R. J. Bloch; »Fædrel.« 1846, Nr. 290, af E. Wolle].

Kort Overſigt over den tydske Syntax (til Repetitions-Brug), i »Indbydelseskriftet ved Viborg Cathedralſkoles aarlige Examen i Juli 1851«, Viborg, S. 1—30.

Et Par Comedier, udg. Viborg, 1851.

Medredacteur af: Viborg Stifts- og Lidenes Feuilleton. Viborg, 1815.

Eufelte Lejlighedsdigte (s. Berl. Tid. 1852, Nr. 152, Tillæg).

Wollheim (Anton Edmund Franz José Xaver Maria); f. i Hamborg af mosaikk Forældre; var Doctor Philos., da han 1833 opholdt sig i Kjøbenhavn, hvor han fik et interimistisk Hverv ved det store kongelige Bibliothek, at forfatte Cataloger saavel over endeel trykte Bøger af den indiske Literatur, som især over de af Naak hjembragte indiske Haandskrifter, med Undtagelse af dem paa Pali og Singalesisk (s. Berlauff, hist. Efterretn. om det store kgl. Bibl. 2den Udg. S. 377—78); blev 1846 af Senatet i Hamborg udnævnt til Tolck og Oversætter i Fransk, Engelsk, Dansk, Svensk, Hollandsk, Italiensk, Spansk, Portugisisk, Nygræsk, Persisk og Hindustansk; kaldte sig siden Chevalier da Fonseca, og blev 1850 Privatdocent ved Universitetet i Berlin. — (Jvfr. „Dagen“ 1835, Nr. 110, 20, 46; „Kbhvnspost.“ s. N. S. 471, 487, 543, 588).

Skal være Forfatter til det, under J. B. Schick's Navn udfomne Skrift: Professor David og hans Fædreland. 1ste Hefte. Kbh. 1835. Andet Oplag, med tvende Efterskrifter, udg. af N. E. Wollheim. ibid. eod. Samme paa Tydsk. ibid. eod. (Jvfr. Kbhpost. 1835, S. 435, 44, 47; Dansk Folkebl. I. S. 7—8).

Om hans øvrige Skrifter s. Kayser Index libr. VI. 283; VIII. 551; X. 533.

Wolters (Hans Jacob), f. 1768 (døbt $\frac{1}{2}$ s. N.) i Ribe, hvor hans Fader Christian W. var Maler; dimitteret til Universitetet som Privatist fra Ribe 1785; blev Doctor Philosophiæ i Kiel; 1803 Tolckasserer og Postmester i Fladstrand (nu Frederikshavn); 1818 Tolck og Consumtions-Inspecteur, og s. N. tillige Vejer, Maaler og Brager sammesteds. † 7de Februar 1831. — *1. Sara Jacobsen (Buch) (døbt $\frac{1}{2}$ 1772 i Leirstov, † c. 1824, Datter af Søren Jacobsen og Mette Rasmusbatter). *2. Anne Kirstine Thuren (s. $\frac{2}{3}$ 1788 i Kbhvns., Datter af Skipper Anders Nielsen Th. og Marie Elisabeth Rindt). — (Jvfr. Aalborg Stifts-Tid. 1831, Nr. 25).

Nogle Træk af vor gode Kronprindses Levnet og Embeders Beskyrelse. Kbh. 1800, m. Kb. — Sange for Danske og Norske. Aalborg, 1811.

Landhøveinden eller Underviisning og Raad for Landboer, udgivet af D. Hans Wolters og D. Frederik Eckhard. Et Maanedsskrift. 1ste Aargang og 2den Aarg. indtil Maj inclusive. Kbh. 1798—99.

Sang for agte Danske, i Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 114. — En Sang i „Frederik Stes Reise gennem Jylland 1824“, S. 55—56.

Worm (Jens*), eneste Søn af nedenstaaende Prof. Oluf W.;

*) Kaldte sig siden Janus van eller von Worm.

f. 1789 i Horsens; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes lærde Skole 1808; tog i Januar 1816 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen (n. c.); var i nogle Aar Besidder af en Landejendom i Byen Braae, Stenderup Sogn i Hattings Herred; opholdt sig derefter i Horsens og tilsidst i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 16de Marts 1848.

Leverance til Blok Tørens Svanevang. Kbh. 1831. (jvfr. Berl. Tid. 1834, Nr. 147; Dst's "Materialier", S. 432, og Art. A. B. G. Ludvigsen, II. 158).

Worm (Oluf), f. d. 22de October 1757 (ikke 1756) i Tved i Mols Herred, Aarhus Stift, Søn af Provst Christen Sørensen Bagge, Sognepræst sammesteds (fra $\frac{2}{7}$ 1728, † $\frac{9}{3}$ 1772), og Margarethe Benedicte Worm (døbt $\frac{1}{2}$ 1726 i Aarhus, * $\frac{7}{17}$ 1755, † $\frac{1}{4}$ 1790, Søster til Justitsraad og Prof. Jens Worm, Rector i Aarhus); kom 1768 i denne sin Morbroders Huus, og i Aarhus Latinske Skole, hvorfra han 1775 afgik til Universitetet; tog d. 20de April 1779 theologisk, og d. 26de Maj 1780 philologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1779 theologisk Decanus paa Communitetet; 1784 Magister Philologiae; manuducerede i flere Aar til theologisk Attestats; blev d. 11te Januar 1788 Rector ved Horsens latinske Skole; fik d. 14de Marts 1800 Titel af Professor; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 3die Januar 1823 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs historiske Klasse; d. 21de Februar 1829, efter Ansøgning, i Raade og med Pension entlediget fra Rectoratet. † 12te September 1830 i Horsens. — * 1788 Elisabeth Saur (døbt $\frac{3}{3}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{1}{8}$ 1834 i Horsens, Datter af Lægen Johan Wilhelm S. i Kbhvn. og Anne Maria Tegholm). — („Rector Oluf Worm, et Mindestrift af J. Møller, tilligemed et Udvalg af hans Breve“, i Nyt theol. Bibl. XIX. 44—292 [jvfr. L. T. 1832, Nr. 43]; Retnolog, i „Dagen“ 1830, Nr. 224; L. T. 1830, Nr. 42, S. 659—69, af J. Møller, med en latinsk Gravskrift af N. Møller, S. 669—72; jvfr. E. F. W. Bendz, Bidrag til Horsens lærde Skoles Historie, 1ste Hefte, S. 69—79 [Program 1848]; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 24—25; 1851, S. 17; N. B. Dorph's „Erindringsord“ i Programmet fra Horsens Skole 1829; U. F. Rosings Tale ved Worms Bisættelse, Horsens 1830; E. G. Tauber, Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 132—33; Hertels Beftr. ov. Aarhus Domkirke, II. 177; P. D. Brøndsteds „Nogle Ord til D. Worms Amindelse.“ (Kbh. 1835); Selmers Akad. Tid. I. 287; Skanderborg Amtsaavis 1829, Nr. 93; 1830, Nr. 77, 79; „Dagen“ 1838, Nr. 30; E. F. W. Bendz

Indbydelseskrift til Hovedexamen i Horsens lærde Skole 1814 (indeh.: Breve fra forskjellige, tildeels historisk bekendte Mænd, til Prof. Rector D. Worm). — Portrait, malet 1828 [bekjæftet af Skolens øvrige Lærere], lithographeret 1833. — Om hans Gravmonument, foranstaltet af en Deel af hans Disciple og udført af Freund, see N. F. Møllers's Program fra Horsens Skole 1837).

Specimen opusculi philologico-philosophici *de notionibus vocum*, quibus virtutes et vitia in Novo Foedere designantur, accuratius determinandis, pro summis in Philologia honoribus etc. Havn. 1784. 8. (Horsens litter. Progræs. III. 229—36; jvfr. Møllers's N. theol. Bibl. XIX. 281). — *Luxdorphiana e Platone*. Sumtibus P. F. Suhmii, cum annotationibus edidit O. Wormius. Part. I. Hafn. 1790. 4to. (L. E. 1791, Nr. 13; Krit. o. Antikr. VI. Nr. 25; Allg. L. Z. 1791, Nr. 116; jvfr. Møllers's N. theol. Bibl. XIX. 145—46. 150. 281; Indbydelsesfr. fra Horsens Skole for 1814, S. 27—28). — Juvenals ottende, trettende og fiirtende Satire. Fordanskede og med Commentar eplyste. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 39; jvfr. »Den danske Læstuer« 1801, Nr. 69; N. theol. Bibl. XIX. 188—89). — *Ciceronis orationem pro Marcello vocis suspicione, quam nuper injiciebat F. A. Wolfius, liberare conatus est O. Wormius. Accessit orationculæ interpretatio danica*. Havn. 1803. (L. E. 1804, Nr. 4; Leipz. L. Z. 1804, Novbr. S. 2333 u. f.; N. Allg. D. Bibl. Bd. 98. St. 2. S. 456—59; Benj. Weiske, Commentarius in Orat. M. Tullii Ciceronis pro Marcello. Lips. 1805; »Der Freimüthige«, von Regebus, 1805, Nr. 185, S. 222; Hall. Allg. L. Z. 1808, I. Nr. 4. 5. 6; G. J. Spaldingii de Orat. Marcelliana disputatio, i Wolf's og Buttman's Museum antiquitatis Studiorum, Vol. I. Berol. 1808, pag. 3—94; jvfr. Møllers's N. theol. Bibl. XIX. 193. 195. 199—200. 201—5. 209—10. 238—39. 290—91; Indbydelsesfr. fra Horsens Skole for 1814, S. 65. 66—68).

Prolusio, qua solennia secularia emendatorum sacrorum indicit O. Wormius. Havniæ, 1817. Folio. 4 pagg. (jvfr. Møllers's N. theol. Bibl. XIX. 217—18. 280).

Oratio, quam in schola Hothersnesiensis, cum emendatorum per Lutherum sacrorum secularia agerentur solennia, die 1 Nov. 1817 habuit O. Wormius. Havniæ, 1818. (jvfr. Møllers's Theol. Bibl. XX. 190—93; N. theol. Bibl. XIX. 248).

Odyssæus's Eventyr i Kyklopens Hule eller Odyssæus's niende Sang, fordansket i Originalens Betsemaal. Udgivet som Indbydelseskrift af N. B. Dorph. Horsens, 1829. 4to.

Samlede Skrifter. Efter hans Død udgivne af N. Møller og N. B. Dorph. 1ste Hefte, indeholdende: Krigsfangerne, Comedie i fem Acter af Plautus, oversat og forklaret. 2det Hefte: Horats's Ars poetica, overs. og forklaret; med den latinske Text. Kbh. 1834—35. (»Dannora« I. 248—52, af Fr. Thaarup).

Julius Agricolas Levnet af Tacitus. Oversat og forklaret. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogsaa indlemmet i »Bibliothek for Oversættelser af latinske og græske Classikere«.

Juvenals udvalgte Satirer. Oversatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogsaa i »Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere«.

Persius's Satirer. Oversatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B.

Dorpp. Kbh. 1840; ogsaa i „Bibl. f. Overf. af lat. og gr. Classifere“. (Om disse tre sidstnævnte Skrifter see „Fædrel.“ 1841, Nr. 645; jvfr. Nr. 673, af N. B. Dorpp).

J „Minerva“ (Auctionen af Lucian, oversf. 1786. I. 425—52. [En anden Oversættelse af J. Baden staaer i Univerf. Journ. VI. 66—83, jvfr. sfb. S. 142]; Gravskrift over Jens Worm, 1791. I. 134; Sallust om Avelen, oversf. 1792. III. 167—72. [L. E. 1793, S. 694]; Gravskrift over Billedhugger J. Hjernøe, 1801. IV. 176; over Biffop Janfon, 1805. II. 94, og over D. Høegh-Guldberg, 1807. IV. 326).

J „Iris og Hebe“ (Gedikes Afstedføfang til det 18de Aarhundrede, oversf. i Aarg. 1801. I. 100—104).

J Nyerups „Historie om de latinske Skoler“ (Erklæring afgiven i Marts 1795 over Hertugen af Augustenborgs Bæer om Skolevæsenet, S. 314—18; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 196, 201).

J „Miscellanea Hafniensia“, edid. F. Münter, (Oratio habita d. IX. Jan. 1807 in schola Hothersnesiensis, de causis ejus, quam in scriptis Autorum Romanorum admiramus, intelligendi et scribendi praestantiae, i Tom. I. fasc. II. 1818. p. 1—38; jvfr. Leipz. L. J 1818. II. S. 2627; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 223, 248).

J Liunge's „Hertza“ (Æneidens fjerde Sang, oversfat, 1828. II. 199—231; jvfr. III. 128).

J Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (Oratio inter solennia inaugurationis duorum magistrorum habita in schola Hothersnesiensis d. 17 Julii 1801 [hvori er indføjet en dansk Oversættelse i Jamber af Juvenals fjerde Satire fra B. 31 til Enden], i XVI. 214—38; Tale, holden i Horsens lærde Skole d. 2den Juni 1809, i XIX. 1—43; Udvalg af hans Preve til Prof. N. Nyerup, sfb. S. 139—236; til Dr. N. Møller, S. 237—75; til Overlærer E. P. Rosendahl, S. 275—84, og til Prof. J. Møller, S. 285—90).

J Brammers „Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter“ (Communienstaler, i 2den Samling, S. 289—323; jvfr. M. f. L. XVI. 429—30).

J E. P. Rosendahls „Jubbydelseskrift til den offentlige Examen i Nyfjøbing Cathedralstole 1840“ (De iis, quæ summam spem faciunt in juvene scholastico, oratio habita in schola Hothersnesiensis MDCCC., S. 5—25; jvfr. L. f. L. v. R. V. 434—35).

Afskillige theologiske Recensioner i „Kjøbenhavnste lærde Efterretninger“ for Aarene 1783—88, og deriblandt over alle Skrifterne i den liturgiske Besæde 1785, jvfr. Møllers Theol. Bibl. XII. 103; XV. 359; XVI. 367.

Om hans Deeltagelse i Udgaven af J. Worms Lexicon's 3die Deel, see For-talen til samme.

Worm (Peter), f. i Bordingborg d. 28de Septbr. 1788, Søn af Forvalter W. paa Sjelingen og Abeline Dorothea la Cour (f. J 1761, † J 1843 i Christrup); opdroges fra sit Aar til 13de Aar hos sin Moders Halvbroder, Degnen Jørg. la Cour i Landsbyen Odder, i Hads-Herred i Jylland; kom i Sommeren 1801 i Bordingborg Latinstole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1807; tog i Januar 1813 theologisk Attestats (Laud.);

drog kort efter til Jylland, og var Huuslærer paa et Par Herregaarde; blev d. 14de Juni 1820 Sognepræst for Hyllested og Rosmus i Aarhus Stift, og d. 30te Juni 1838 for Christrup og Hornbek i samme Stift. — * Lovise Theodora Petrine Hjort (f. $\frac{7}{2}$ 1800, Datter af Præsten Fred. Christian H. i Hyllested og Karen f. Vagge).

Europas tilkommende Skikkelse. Aarhus, 1831. (Hele Oplaget af dette Skrift, 600 Exemplarer, blev ved det da eksisterende »Kongl. Danske Cancellies» Magtsprog tilintetgjort, jvfr. »Dagen» 1831, Nr. 174).

Frimodige Ytringer om den danske Stats Toldvæsen. Aarhus, 1831. 44 S. 8. (»Dagen» 1831, Nr. 212).

Ytringer om Hædrelandets Forsvarsvæsen foranledigede ved Capt. Vlems Skrift: »Land- og Søemagt». Aarhus, 1832. 29 S. 8.

Shvad vilde en betryggende Militæts koste den danske Stat aarlig? Af S. D. Schwarz. Kbh. 1816.

Danmarks Repræsentation. (Motte: Concordia parvæ res crescunt). Randers, December 1848. (Et Heel-Art i Folio, som blev omdeelt paa Rigsforsamlingen. Forf. havde ikke navngivet sig).

Danmarks Dronnings Jobselsdag, fejret i Randers d. 28de Juni 1814 (fire Smaarigte), i Barfods »Skandinav. Folkekalender» for 1846, S. 54—58. (Blev aldrig brugt i Randers, da Byens Censor beslaglagde den).

Desuden nogle Artikler i Tidssblade, men uden Navngivelse, samt en heelt Deel særskilt trykte Biser.

Worm (Petri Claudius Ferdinand Emil), f. d. 30te Septbr. 1814 i Nyborg, hvor hans Fader Jens Frederik W. var Kjøbmand og gift med Marie Sophie Rasmussen; gif i nogle Aar i sin Fødebyes lærde Skole; kom efter sin Confirmation, i November 1828 til sin Morbroder, Kammerraad, Godsforvalter Rasmussen paa Durebygaard, for at vove i Comptoir-Forretninger, og forblev i denne Stilling indtil 1ste Maj 1834; antoges d. 11te April 1836 som Underofficeer ved det daværende Kongens Regiment, hvorfra han efter Ansøgning erholdt Afsked d. 30te Maj s. A.; blev formedelst formeentligt Drab paa J. P. Tønder (see S. 423) henrettet d. 20de Novbr. 1838. (jvfr. F. M. Langes »Udvalg af danske og udenlandske Criminalsager» IV. S. 66—78, 97—255, 353—81; V. 113—141, 243—67; J. B. Neergaards »Betragtninger» og »Yberligere Betragtninger over Worms aandelige Tilstand med Hensyn til den Tønderste Drabsag.» Kbh. 1837; C. H. Wisby's »Dagbog over mine Besøg hos Worm». ib. 1838; Dsi's »Minerva» II. 55—74; 166—74; Collegial-Tid. 1838, Nr. 48. — Portrait, lithogr. 1838).

Smaa Arbejder i Fængslet, eller hans Digte, hans Breve til Wisby, og hans Moder etc. Kbh. 1838.

Petri Claudius Worms Breve og Digte, med flere Bidrag til at oplyse denne Ulykkelige's Character og Personlighed, udgivet af F. M. Lange. Kbh. 1838.

Wormsfjold (Morten), ældste Søn af nedenstaaende Conference- raad Peder v. W.; f. d. 16de Januar 1783 i Kjøbenhavn; privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1801; tog i October 1805 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Charakteren Haud illaudabilis; gjorde i Selskab med J. W. Hornemann og C. Smith en botanisk Rejse i Norge 1807; blev 1808 Secondlieutenant ved det Sjællandske Skarpskytter- Corps; tog 1812 Afsked fra Militairtjenesten, og tiltraadte samme Aar en naturhistorisk Rejse til Grønland, hvorfra han kom tilbage over Norge 1814; gif 1815 med den af den russiske Rigskansler Grev Romanzow paa egen Bekostning foranstaltede Jordomsjellings-Expedition under Capitan Kogebues Anførsel med Briggen Kurik gjennem Sydhavet til Kamtschatka, hvor han tilbragte omtrent to Aar, og hjemkom i Sommeren 1819. (Jvfr. L. T. 1816, Nr. 17; 1817, Nr. 15; 1818, Nr. 22. 46. 49; 1819, Nr. 33; Rahbeks „Hesperus“ I. 250—51); udnævntes d. 8de Juli 1818 til Ridder af Dannebrog; var Medlem af det Skandinaviske Literatur- Selskab og det physiographiske Selskab i Lund. — Schumacher og Sprengel have opkaldt Planter efter ham: Wormskioldia (Jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. 586—87). † 29de November 1845, ugift, paa Gaunø. — (Jvfr. Bloch Suhrs „Digte og Afskedsord“, S. 23—24).

J „Athene“ (Af et Brev, dateret Godthaab i Grønland den 6te September 1812, i L. 77—85).

J „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“ (Gammelt og Nyt om Grønlands, Winlands, og nogle flere af Forfædrene kjendte Landes formentlige Belliggende, i Aarg. 1814, S. 28—403).

Bidrag til „Flora Danica“, fasc. XXVI. sq.

Wormsfjold (Peder), f. d. 26de August 1750, ældste Søn af Henrik Christian Worm (adlet 2° 1757 under Navnet Wormsfjold), Secretair i det Danske Cancelli og Ejer af Hovedgaarden Bramminge i Ribe Amt (f. 17° 1726, * 5° 1749, † 9° 1760), og Ingeborg Christiane Teilmann (f. 1720, † 4° 1785, yngste Datter af Etatsraad Christian [Christen Hansen] Teilmann, til Skrumager, Endrupholm etc. samt Amtmand over Lundenæs og Bøvling Amter, og Christine Marie Keenberg); blev 1767 Academist i Sorø og lagde sig især efter Kameralvidenskaberne; tog d. 21de Marts 1771 juridisk Embedsexamen ved Kjøbenhavns Universitet med Charakteren Laudabilis; blev d. 26de Februar 1776 Kammer-Secretair i det Vestindisk-Guineiske Rente- og General-tolkammer; gif 1777 i lige Egenkab over til Rentekammeret, hvor han d. 23de April 1781 blev Committeret; 1779 Kammerraad, og 1781 Justitsraad; d. 25de Aug. 1786 Medlem af Commissionen for Land-

bovæfnet; 1796 Deputeret i Rentekammeret; 1797 Etatsraad; d. 28de Marts 1798 Medlem af Creditkassens Direction; d. 19de April 1804 Curator for Bømmetofte Frøentkoster; d. 27de Septbr. 1805 Conferenceraad; d. 28de Januar 1809 Ridder, og d. 28de Januar 1811 Commandeur af Danebroge; d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmandens Hæderstegn; d. 9de Febr. 1816 Deputeret for Finantferne; d. 5te Marts s. A. Medlem af Commissionen angaaende den islandske Handels Frigivelse; d. 28de October 1817 Storkors af Danebroge. † 15de Marts 1824. — * $\frac{2}{3}$ 1781 Margrethe Mette de Teilmann, til Ristrup (f. $\frac{2}{3}$ 1757, † $\frac{2}{3}$ 1837 i Aarhus, eneste Datter af Justitsraad Morten de L., til Ristrup, og Mette v. Gerdsdorff). — („Dagen“ 1824, Nr. 72; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1824—26, S. 341—42; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 25; Elmquist's „Læsefrugter“ XXIV. 119; Bergsøe: „Chr. Reventlovs Virksomhed“, I. S. 111. 116. 286).

Oratio die natalitiorum Christiani VII. iv cal. Febr. 1770 habita a Petro Wormskjold. Dixit: Quantum Principi ac Regi debeant Cives, agriculturam atque agricularum conditionem in melius restituenti. Sorø 1770, 4to.

3 „Den for Landbovæfnet nedfattede Commissionens Forhandlinger“ (Kbh. 1788—89, 4to): En Betænkning, i I. 158—173; Om Gaardferstidrens Udsættelse fra Gaardens Brug, sfd. S. 222—25; Grunde, hvorfor han vægrer sig ved at underskrive Commissionens Forestilling til Kongen, sfd. S. 361—65; Promemoria, i II. 745—47.

Worré (J. J. A.), Studiosus Chirurgia.

Amalgunde, Dronning af Italien, eller Historien om en Tryllecilke, oversat. Kbh. 1833. (Allern. Skilderi 1833, Nr. 63).

3 „Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ (Valbuin, 1833, Nr. 63).

Worsaae (Jens Jacob Alsmusfen), f. i Weile d. 14de Marts 1821. Hans Fader var Justitsraad Jens Worsaae, Amtsforbalter over Weile Amt (f. $\frac{1}{2}$ 1780 i Worsaae, Albet Sogn, i Wendsyssel, † $\frac{2}{3}$ 1840); hans Moder Margrethe Elisabeth Werthelsen (f. $\frac{2}{3}$ 1796 i Bang, i Thy, † $\frac{2}{3}$ 1848), Datter af Provst Carl Peder W. († $\frac{2}{3}$ 1825 som Sogneprest til Torriid og Betslet i Aarhus Stift) og Henriette Sophie Brøndlund. Efter at have nydt privat Underviisning hjemme, kom han i October 1834 i Horsens lærde Skole, hvorfra han 1836 gik over i Borgerbydsskolen i Kjøbenhavn; dimitteredes to Aar efter (1838) fra denne Skole til Universitetet og erholdt saavel ved Examen artium som ved Examen philologico-philosophicum Characteren Laudabilis; gjorde fra 1838 til 1843 Tjeneste som Assistent ved det Kongl. Museum for Nordiske Oldsager; foretog med offentlig Understøttelse i Sommeren 1842 en antiquarisk Rejse i Sverige og en lille Deel af

Norge, samt endvidere i Sommeren 1844 en Rejse i Blesing; udnævntes d. 12te Juni 1844 til Alumnus paa Ceres's Collegium; berejste ved Hjælp af det Lassonste Stipendium i 1845 Mecklenborg, endeel af Preussen, Sachsen, Böhmen, Østerrig, Baiern, Baden, hvorpaa han fra det nordlige Schweiz vendte hjem langs ad Rhinen gjennem de preussiske Rhinprovincer og Hannover. Endelig blev det ham overdraget i Aarene 1846 og 1847 paa offentlig Beføstning at undersøge de nationale Oldtidsminder, og især Minderne om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland (jvfr. Nord. Litt. Tid. 1846, S. 288); udnævntes ved sin Hjemkomst herfra, under 22de Decbr. 1847, til Inspecteur over de antiquariske Mindesmærker i Danmark samt til Medlem af den Kongl. Commission for Oldsagerens Opbevaring (s. „Fædrel.“ 1847, Nr. 307). Ved Ophævelsen af denne Commission omtrent to Aar senere (§ 1849) paalagdes det ham ved Kgl. Resolution, i Forening med Inspecteuren ved Museet for de Nordiske Oldsager Etatsraad C. J. Thomsen, at „danne et samlet Tilsyn med de nordiske Oldtidsmindesmærkers Bevaring i det Hele“; tiltraadte i Efteraaret 1851 en videnskabelig Rejse til Frankrige, hvorfra han kom tilbage i Foraaret 1852; udnævntes d. 6te October 1851 til Ridder af Danebroge, og blev d. 2den April 1852 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs historiske Klasse. Han er derhos (siden 1847) udenlandsk Medlem af Antiquarernes Selskab i London (Society of Antiquaries of London), samt af adskillige andre brittiske og tydske antiquariske Selskaber.

Danmarks Oldtid, oplyst ved Oldsager og Gravhøie. Udgivet af Selskabet for Trykfrihedens rette Brug. Med mange Træsnit af Kittenborff. Kbh. 1813. (anm. af K. F. Wiborg i „Fædrel.“ 1813, Nr. 1428, 35, 36; af C. Molbech i „Hist. Tidsskr., udg. af den danske hist. Forening“, IV. 655—66; af Cronholm i „Studier, Kritiker och Notiser“, Lund, 1844, Nr. 7—8 og 9—10, samt i Beilage zur Augsburger. Allgem. Zeitung 1843, 25de Decbr. Nr. 359). — Paa Tydsk under Titel: *Dänemarks Vorzeit, durch Alterthümer und Grabhügel beleuchtet. Aus dem Dänischen überseht von N. Vertelsen. Mit Holzschn. u. Anh. Kopenh. 1844.* (anm. i Igehøer Wochenblatt 19de Juli 1844; i Kuglers „Kunstblatt“ 1844, Nr. 57; i Heidelberger Jahrbücher der Literatur 1844, Nr. 44—45, S. 702—09, af C. Wilhelm; i „Journal of the Archaeological Institute of Great Britain and Ireland“. London 1846. Vol. II, pag. 291—92; N. Jen. T. J. 1847, Nr. 131, af N. T. J. Michelsen). — Paa Engelsk under Titel: *The Primeval Antiquities of Denmark* by J. J. A. Worsaae. Translated and applied to the illustration of similar remains in England by W. J. Thoms F. S. A. Secretary to the Camden Society etc. Illustrated with numerous Woodcuts. London. John Henry Parker. 1849. 158 & XXIII. pag. 8vo. (jvfr. „The Gentlemans Magazine“, February 1850, pag. 161—69; „The Athenæum“ 1850, Nr. 1176 (May 11), pag. 496—97).

Om Forholdet mellem de skandinaviske Folk i Oldtiden. Et Foredrag holdt den 23de Februar 1844 i det skandinaviske Selskab. Kbh. (1844).

Runamo og Braavalleslaget. Et Bidrag til archæologisk Kritik. Med fem lithographerede Tavler. Kbh. 1844. 4to. (ann. i „Nyt Aftenblad“ 1844, Nr. 269; „Den Berlingſke Tidende“ 1844, Nr. 311 (s. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1741); „Studier, Kritiker og Retiser“ 1844, S. 295; jefr. *Bemærkninger i Anledning af Hr. Cand. Worsaae's Skrift: „Runamo og Braavalleslaget“ af G. Forchhammer.* Kbh. 1844. 12 S. 8. Aftrykt af Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1844 af H. C. Ørsted, Nr. 7, S. 120—30; Bemærkninger af Finn Magnussen ſſtds S. 130—35; af C. Molbech i samme Oversigt Nr. 8, S. 144—48). — *Tillæg til „Runamo og Braavalleslaget“.* Kbh. 1845. 4to. (Uddrag i „Berlingſke Tidende“, Tillæg til Nr. 17 og 18 for 1845).

Blekingske Mindesmærker fra Hedenold, betragtede i deres Forhold til de øvrige skandinaviske og europæiske Oldtidsminder. Med femten lithographerede Tavler. Kbh. 1846. 4to. (ann. i „Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 96; i „Nyt histor. Tidſkr.“ I. 678—86, ved C. Molbech). — *Paa Tydſk tilligemed „Runamo og Braavalleslaget“: Zur Alterthumskunde des Nordens,* enthaltend: 1. Blekingsche Denkmäler aus dem heidnischen Alterthum in ihrem Verhältniss zu den übrigen skandinavischen und europäischen Alterthumsdenkmälern. 2. Runamo und die Braavalleſchlacht. Leipzig, 1847. 4to, mit 20 lithographirten Tafeln. (ann. af Wilhelm i i „Heidelberger Jahrbücher der Literatur“. Jahrg. XXXX. März und Aprilheft; i Hamburger literariſche und kritiſche Blätter 1847, Nr. 50; i Schmidt's „Allgemeine Zeitschrift für Geſchichte“, 4ter Jahrg. 7. B. 2. H. (Februar 1847) S. 188—89; af N. L. J. Michelsen i N. Jen. L. J. 1847, Nr. 131, 32).

Die nationale Alterthumskunde in Deutschland. Reisebemerkungen. Aus dem Dänischen. Kopenhagen, 1846. [Paa Daanſk i „Annaler for Nordiſk Oldſynbighed“ 1846, S. 116—150]. (ann. af C. Wilhelm i i „Heidelberger Jahrb.“ der Literatur“ Jahrg. XXXIX.; af W. A. Schmidt i „Allgem. Zeitschr. für Geſchichte“ 3ter Jahrg. 6. Bd. Berlin 1846. S. 285—288; af N. L. J. Michelsen i N. Jen. L. J. 1847, Nr. 132).

The Antiquities of Ireland and Denmark, being the substance of two communications made to the Royal Irish Academy at its meetings November 30th and December 7th 1846. From the Proceedings of the Royal Irish Academy Vol. III. Dublin 1846. 27 pag. 8vo.

Den Daanſke Nationalitet. Et Par Ord i Anledning af Forfatningsſpørgsmaalet. Kbhvn. 1848 (Februar). 15 S. 8. („Fylv. Veſt“ 1848, Nr. 40).

Danevirke, Danſkeheden's gamle Grændſevold mod Syden. Med et illumineret Sprogfort over den jydiſke Halvø og et Kort over Syd-Sleſvig. (Carſtſt Aftryk af „Antiſleſwigholſtenſke Fragmenter“ 5te Hefte). Kbh. (Juni) 1848. (jefr. J. L. v. R. VI. 201). Paa Tydſk: *Danevirke, der alte Gränzwall Dänemarks gegen Süden,* ein geſchichtliches Beitrag zur wahren Auffaſſung der Schleſwighiſchen Frage. Aus dem Dänischen überſetzt von A. Courtländer. (Neſt einer illumirten Sprachkarte über die jütländiſche Halbinſel und einer Karte über Südsleſwig). Kopenh. 1848. (ogſaa i „Antiſleſwigholſtenſke Fragmente“, S. 2.).

Om Danebrog. Et Foredrag i det Skandinaviſke Selskab, den 17de Marts 1849. Kbh. 1849. Udgivet af det Skand. Selskab. 32 S. 8. Med 12 Træsnit og Chemitypier. (ann. i „Berlingſke Tid.“ 1849, Nr. 90; i „Nordriſcher Telegraph“ Nr. 25, S. 652—53).

Om en forhistorisk, saakaldet „tydsk“ Befolkning i Danmark. Med Hensyn til Nutidens politiske Bevægelser. (Astrykt af „Fædrelandet“ 29 Mai — 2 Juni 1849). Kbh. (1849). 32 S. 8. (jvfr. „Tilskueren“ 1849, Nr. 18—19, S. 319—24; P. A. Munch i „Maanedskrift for det Norske Folk“ 1849, 1ste Hefte; jvfr. „Nigstidenden“ 1849, Nr. 46, 51, 55 og 57; P. A. Munch: „Skandinavismen, nærmere undersøgt med Hensyn til Nordens ældre nationale og literære Forhold. Bemærkninger ved J. J. A. Worsaaes Skrift: Om en forhistorisk o. s. v. Christiania 1849, 48 S. 8. (aftrykt af „Morgenbladet“); E. K. Daa: „Prof. P. A. Munchs Antiskandinaviske Historik“, i „Christianiaposten“ 1849, Nr. 375, 76, 82, 85 (ogsaa særskilt aftrykt); P. A. Munch: „Om E. K. Daas Skandinaviske Polemik“, i „Morgenbladet“ 1849, Nr. 228, 31, 32; E. K. Daa: „Resultaterne af Prof. Munchs antiskandinaviske Opfatter“, i „Christianiaposten“ 1849, Nr. 412).

Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridsskrift om „Skandinavismen“. (Aftrykt af „Fædrelandet“ 20—23 Aug. 1849). Med Bemærkninger af „en Islænder“. (Astrykte af „Tilskueren“ Nr. 22—23, 21 Aug. 1849). Kbh. 1849. 50 S. 8. (jvfr. „Brev til Islænderne om en Munk i Norge fra Pøddvar Gunnhede's Søn.“ Kbh. 1849. 16 S. 8; „Slutnings svar til Dr. Worsaae“ af Prof. A. Munch, i „Morgenbladet“ 1849, Nr. 252; jvfr. „Fædrel.“ 1849, Nr. 223).

Jyllands Danstthed. En Protest mod Jacob Grimm's nye tydske „Folkeret“. Kbh. 1850. 21 S. 8. (ann. i „Christianiaposten“ 1850, Nr. 609). Paa Tydskt: *Protest eines Jütländers gegen Jacob Grimm's neues deutsches „Volkercht“.* Übersezt von Theodor Schorn. Copenhagen 1850. 21 S. 8. (ann. i „Nordischer Telegraph“, Leipzig 1850, Nr. 86).

Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland. Med trede Kaart samt med Træsnit og Chemitypier. Kbh. 1851. („Dannevirke“ XIV. Nr. 190; „Jlyv. Post“ 1851, Nr. 261; „Beisingske Tid.“ 1851, Nr. 303; „Fædrel.“ 1852, Nr. 20; Gersdorfs „Receptor der deutschen und ausländischen Literatur“, 1852, jvfr. „Jlyv. Post“ 1852, Nr. 129). Paa Engelsk: *An account of the Danes and Norwegians in England, Scotland and Ireland.* London 1852. (ann. i „Daily News“ 1852, 26 January; „Allgem. Zeitung“ 1852, af A. Seiffertich; jvfr. „Fædrel.“ 1852, Nr. 41; „Dannevirke“ XV. Nr. 72).

§ „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed*“, udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Efterreining om Undersøgelsen af to Steendysser i Veibye Sogn, Frederiksborg Amt, i Aarg. 1838—39, S. 170—76; Undersøgelser af Gravhøie i Danmark, i Aarg. 1840—41, S. 137—163; Et Par Ord om Gornis og Thyres Høie i Jellinge, sstd. S. 167—176; Fund i Steendysser i Danmark, i Aarg. 1844—45, S. 192—217); og i „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*“ (Om Vigtigheden af et Centrum for nordisk Oldforskning, i Aarg. 1846, S. 3—20; Den nationale Oldkyndighed i Tydskland, Reisebemærkninger, sstd. S. 116—150. (Original til den tydske Oversættelse, see ovenfor); Jernalderens Begyndelse i Danmark, oplyst gennem Grævfund, i Aarg. 1847, S. 376—387, med Afbildning af Tjæreby-Fundet, Tab. II—III; fortsat i Aarg. 1850, S. 358—62, med Afbildninger Tab. II—III; Fund af romerske Oldsager i Danmark, i Aarg. 1849, S. 390—99, med Tab. IV—VI).

§ Rask's „*Morsfabslæsning for den danske Almue* (Rogte Følkesagn, 1839, S. 511—514; 1840, Nr. 6).

3 „Historisk Tidsskrift“, udg. af den danske historiske Forening (Bidrag til Veile Byes og Amts Historie i det syttende Aarhundrede, i II. 175—258. [ann. af Cronholm i „Studier, Kritiker og Notiser“ 1841, Nr. 24, S. 196—97]; Hvorvidt kan man antage, at det i Haraldskær-Rosen (1835) opgravede Liig er den norske Dronning Gunhildes? En kritisk Undersøgelse, i III. 249—292, ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1841. [Replik af N. M. Petersen i „Annaler for Nord. Oldkyndighed“ 1842—43, S. 262—326]; Endnu nogle Bemærkninger angaaende den norske Dronning Gunhildes formeenlig opgravede Liig, i IV. 253—272).

3 „Antiflesøviugholstenke Fragmenter“, udgivne efter Foranstaltning af Consiliorium ved Københavns Universitet af N. F. Krieger, det 5te Hefte indeholdende „Dancvirke“ (see ovenfor).

3 „Grönlands historiske Mindesmærker“, udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Antiquarisk Chorographie af Grönland, en kortfattet Udsigt over de der hidtil forefundne Mindesmærker om de gamle Nordboere, i III. Bind, S. 795—845).

3 „Danst Folketaalender“, udg. af Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug (Aadskrammeren Arcimbolds Segl, i Aarg. 1843, S. 146—152; Dancvirke, før og nu, i Aarg. 1844, S. 155—171; ogsaa særskilt aftrykt i Forbindelse med C. F. Allens „Slesvigs Gjenforening med Danmark under Kong Frederik den Fjerde“ til Uddeling i det Slesvigke; oversat paa Tydsk i „Nordischer Telegraph“, Leipzig 1849, 1 Juni, Nr. 35).

3 „Pempels Avis“ (Et Brev fra den nord-slesvigiske Grændse, 1848, Nr. 76, og derfra i „Kbhøpost.“ s. N. Nr. 76).

3 „Fædrelandet“ (Indledningsord til den nordiske Studenterfest den 13de Januar 1845, i Aarg. 1845, Nr. 1802; Den kongelige Mynt- og Medallesamling paa Rosenborg, 1848, Nr. 125; Om en forhistorisk, saakaldet „tydsk“ Befolkning i Danmark. Med Hensyn til Nutidens politiske Bevægelser, 1849, Nr. 121—125. [ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1849, see ovenfor]; Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridskrift om „Standinavismen“, s. N. Nr. 192—195. [ligeledes særskilt aftrykt, see ovenfor]; Slutningserklæring i den Munchske Strid, s. N. Nr. 223).

3 „Urda“, et norsk antiquarisk-historisk Tidsskrift (Om nogle i Norge fundne Oldsager fra Broncealderen, i 2de Bds 1ste Hefte, Bergen 1847).

3 „Journal of the Archæological Institute of Great Britain and Ireland“ (A few remarks upon the antiquities of silver, found at Cuedale, Vol. IV. London 1847, pag. 200—203).

3 „The Athenæum“ (Treasure Trove [in Scotland], 1849, March 17. Nr. 1116, pag. 278—79).

3 G. Forchhammers „Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger“ o. s. v. (Antiquariske lagtagelser paa en Reise i Normandiet og Bretagne, i Aarg. 1852, Nr. 5—6). — Andeel i: Undersøgelser i geologisk-antiquarisk Retning. Særskilt optrykt af Oversigten over det Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger i 1848 og 1851. Kbh. 1851. 57 S. (ej i Boghandelen). — (Efter Autogr.).

Worsøe (Arild Friis), f. i Weilby Præstegaard i Aarhuus Stift d. 27de September 1751, af Forældrene: Frederik Christian W., Provst i Sønder-Herred, samt (fra 1747) Sognepræst for Weilby og

Homaa Menigheder (f. 1719, † $\frac{1}{3}$ 1791), og Mette Friis (en Datter af Provst Arild F. i Spentrup i Aarhus Stift); blev undervist af sin Fader, og 1765 dimitteret til Universitetet med Testimonium af Prof. Rector J. Worm i Aarhus; tog i det følgende Aar den filosofiske Examen (Laud.) og erholdt nogle Aar derefter Baccalaureigraden; var 1767—1770 Huuslærer og Hjelpeprædikant hos Provst Wang i Rustrup i Tørninglehn; afsløvere d. 12te Decbr. 1772 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1775 Katechet og Lærer ved Christians Plejehuus i Kjøbenhavn; d. 20de Marts 1782 Sognepræst til Vor Frue-Kirke ved Roeskilde, og d. 10de April 1795 til Hylkinge og Lyngby i Sjælland. † 15de Marts 1824. — * 1795 Dorthæa Pohlmann.

Christelige og værdige Følelser ved andagtsfuld Erindring om Forsynets besynderlig naadige Førelse i den sienlynlige Jdsnød og Fare da Christiansborgs Kongelige Slot afbrændte den 26de Februar 1794, forestillet paa den efter Kongelig Befaling anordnede Andagts og Bededag i en Prædiken til Høimesse over Es. 43, 1—3, holdet i Roeskilde Domkirke og i vor Frue Kirke paa anden Søndag i Fasten. Kbh. 1794. 30 S. 8. (L. E. 1794, Nr. 49; *Annal. der theol. Litteratur* 1791, 6te Betylsage, S. 81).

J „Den oconom. Correspondent“ (Tidlig modne Verter fra Horns Herred, i I. Aarg. S. 88). — (Tilbeels efter Autogr.).

Vossein (Christian), f. d. 11te August 1768, en Søn af Christian V., Capitainlieutenant i Sø-Etaten (f. $\frac{1}{2}$ 1726, † $\frac{1}{7}$ 1770), og Henrica Dorothea Wigant (f. $\frac{1}{3}$ 1746, * $\frac{2}{3}$ 1762, † $\frac{1}{6}$ 1820, næstældste Datter af Tobias Wigant, Capitain i Sø-Etaten, og Elisabeth Marie Platow); blev Søcadet og d. 17de April 1789 affædiget som Secondlieutenant; fik siden Charakter som Capitainlieutenant; var Ejer af et Salpeters og Teglværk samt af en Skedevandsfabrik i Hillerød. † 29de April 1823. — * Elisabeth Kirstine Mørch (f. $\frac{2}{8}$ 1778, † $\frac{1}{5}$ 1849 i Hellsinger).

J „Den oconom. Correspondent“ (Maaden at virke Salpeter paa Bærket i Frederiksborg, i 2. Aarg. 1818, Nr. 49; Aftagel, i 4. Aarg. 1820, S. 193).

Vossein (Johan Julius), Dvenstaaendes yngste Søn; f. d. 12te August 1810 i Hillerød; besøgte fra 1820 til 1828 Frederiksborg lærde Skole, som han paa Grund af Familieforhold forlod Aaret for han skulde dimitteres, og bestyrede derefter indtil 1839 sin Moders Ejendomme i Hillerød, af hvilke han da blev Ejer; erholdt samme Aar Bevilling som Bog- og Papirhandler i sin Fødeby, hvor han siden blev Formand for Borgerrepræsentanterne. † 1ste Juni 1846 under et Besøg i Kjøbenhavn. — * I. $\frac{1}{8}$ 1840 Christine Caroline Wilhelmine Thune (f. 1816,

† $\frac{3}{4}$ 1842). * 2. Mathalie Petersen. — (Jvfr. „Berlingske Tid.“ 1846, Nr. 126).

Frederiksborg Amts Tidende, begyndt d. 1ste Juli 1839 og fremdeles fortsat under hans Redaction indtil hans Død. Kbh. 4to. (jvfr. „Berl. Tid.“ 1839, Nr. 180). — (Efter Autogr.).

Wofemose (Hans Christian), f. i Kjøbenhavn d. 8de Decbr. 1784, yngste Søn af Christian W., Raadmand samt Hof- og Stadsrets-Procurator (f. $\frac{6}{8}$ 1736, † $\frac{1}{3}$ 1796, jvfr. Thaarups „Journal for Kjøbenhavnere“ I. 189—90), og Maria Sophie Bruun (døbt $\frac{2}{2}$ 1747 i Kbh., * $\frac{2}{3}$ 1774, † $\frac{2}{6}$ 1823, en Datter af Etatsraad, Generalauditeur i Marinen, Andreas B. og Anne Marie Als); blev i Efteraaret 1801 dimitteret til Universitetet fra Frue-Latin-skole i Kjøbenhavn, efter der at have taget Examen Artium med bedste Charakter, og erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; tog i April 1806 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen (Haud illaud.); levede derefter som Sproglærer i Kjøbenhavn.

Om Forskjellen mellem Jøder og Jøbedom, og om dets nødvendige Tilintetgjørelse, af J. F. Fries. Oversat. Kbh. 1816.

Sex Oversættelser (Tydsk, Engelsk, Fransk, Italiensk, Latinsk og Græsk) af Blok Lørens Formalingssigt, helligede Sandhedens, Digtekunstens og Sprogvidenskabens Venner. Kbh. 1829. 4to. („Kbhpost.“ 1829, S. 178).

Bidrag til Kampen for Sandhed, med nogle Forord om Stridskrifter. Kbh. 1829.

W. Shakespeares ubvalgte Sørgepiel, oversatte. 1.—8. Hefte. Kbh. 1834.

Redacteur af: α) Allernyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1831—1833. Kbh. 4to. β) Den nye Tilskuer. (No. 1—13). ibid. 1835. 4to.

En stor Mængde Bidrag til Oppositionsbladet „Abrasca“; ligeledes profaiske og poetiske Bidrag i „Kbhns Skilderie“, Statsvennen“, „Folktivennen“, „Telegraphen“ 1822—23, „Freia“ (f. Ex. Sprogbemærkninger, i Marg. 1823), Pøls „Nyt Archiv for Psychol., Hist.“ o. s. v. (f. Ex. Tre Oversættelser af Blok Lørens Digt: „Til Sandhed“, I. 14—18; Nicolas Pedrosa, af Cumberland, overs. sfb. S. 81—106; Om Klosters, efter Alkin, sfb. S. 159—176; Nogle Bemærkninger ved A. E. Woyes Oversættelse af Shakespeares Twelfth-Night, eller What You will, i II. 279—84; Historien, efter W. Kennedy, i III. 231—38; Anthropologien, efter det Engelske, sfb. S. 249—53; Stridelse til Ærligheden, efter F. C. Weisfer, sfb. S. 265—71), „Kjøbenhavnsposten“ („Raad til Tyrkernes Tyræus, Dandssemester Bagge“, 1829, S. 125; f. D. G. F. Bagge: „Et Par Ord til Publikum og lidt Nops-Carotten Rapé til P. E. Wofemose“, 1829), „Balkyrien“ (1831, I. 133—35; II. 219—25; III. 93—94), Elmquist's „Dan“ (S. 58—60), Liunges „Nyt Repertorium for Morfskabs-læsning“, Bd. 2. 3. 4, Elmquist's „Læsefrugter“ (Evdillingerne i Lamerton, i Bd. 51. S. 462—65), Kruses Nytaarsgave for 1838, „Flyveposten“ (Mindedigte over A.

Deplenschlåger, H. G. Prsted, J. J. Schouw, 1850, Nr. 27; 1851, Nr. 60; 1852, Nr. 178).

Voss (Johan Friederich Christian), Brodersøn af den i Nyerups Lit. Ver. S. 680 anførte Frieder. Verh. V.; f. d. 16de September 1749 paa Kongsberg, hvor hans Fader var Bergsecretair og Dverberg-Raffierer; blev 1768 dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kbhvn tog theologisk Examen d. 31te Juli 1771 (n. c.), men blev 1774 Chef for det norske Berg- og Saltværks-Comptoir, da under Bergværks-Directoriet, siden under Rentekammeret; var tillige Committet i bemeldte Directorium, og, da dette gik ind, i Rentekammeret, for saavidt Berg- og Saltværks Sagerne angik; blev 1779 Kammerraad; tog formedelst svageligt Helbred Afsted 1800. † 11te April 1832 i Kbhvn. — * Giertrud Marie Clairét, kaldet Mohr (døbt 2⁵ 1754 i Kbhvn, † 2⁸ 1835, Datter af Tandlæge Jacques Clairét og Jnger Maria Mohr).

Det frivillige Slaverie eller Kort Begreb om Solvværket Kongsbergs nærværende Tilstand. Kbh. 1771. (Fortegn. ev. Trykkesfrih. Skr. I. 144; jøfr. Lurdorphiana, S. 514). Herpaa svarede G. C. Schwingel i: »Anhang til det frivillige Slaverie.« Kbh. 1771. (Fortegn. ev. Trykkesfrih. Skr. I. 208), og siden udkom af Voss: Besvarelse paa det af Dverberg-Casserer Schwingel faa kaldede Anhang etc. ibid. eod. (Fortegn. ev. Trykkesfrih. Skr. I. 262—63).

J »Minerva« (Nogle Grindringer og Anmærkninger ved J. Thaarups Afhandling om Norges Stovvæsen, 1793. I. 40—53. — Disse Anmærkninger ere i Nyerups Lit. Ver. S. 313 urigtigt tillagte P. Leschly).

Wrisberg (Philip Wilhelm), f. d. 10de Marts 1785; var Premierlieutenant ved Kbhvns Infanteri-Regiment, da han 1813 blev Chef for de Guineiske Tropper og karakteriseret Capitain; siden Major, og d. 26de Octbr. 1819 Gouverneur over de danske Etablissementer paa Guinea-Kysten (indtil 1821); opholdt sig siden i Kjøbenhavn. — * 2⁶ 1813 Johanne Birgitte Grove (f. 2⁶ 1796, eneste Datter af Generalfrigscommissair, Deputeret i Amiralitetet, Carl Fred. G. og Bedste Cathrine f. Nordahl).

Jesu Bjergprædiken, oversat i det Altkristne Sprog. Med nogle Tillæg af Luthers lille Catechismus. Kbh. 1826. (med Fortale af Fr. Münter). — (÷)

Wulff (Christian), f. i Kjøbenhavn d. 21de Februar 1777, næstældste Søn af daværende Lieutenant i Sø-Etaten, siden Commandeur og Indrolleeringschef i Nørre-Jyllands østre District, Christian Frederik W. (f. 1⁵ 1749, † 7⁷ 1812 i Marhuus, jøfr. Kbhvns Skilderi 1812, Sp. 1140) og Kirstine f. Johansen (døbt 4 1755 i Kbhvn, † 2⁵ 1829 i Marhuus, Datter af Kjobmand Peter J. og Anna Elisabeth Terhølsen); blev d. 30te Septbr. 1796

Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 24de Decbr. 1802 Premierlieutenant; d. 23de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 7de Febr. 1810 Capitainlieutenant; d. 20de Marts 1814 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 24de Septbr. 1815 Capitain; tilbragte efter Krigen og indtil 1824 den største Tid paa sin Ejendom, Petersgaard, i det sydlige Sjælland; blev d. 1ste Novbr. 1828 Commandeur-Capitain; 1834 valgt til 1ste Suppleant for Sjællands Stifts Sædegaardsejere, og mødte i Roeskilde 1835—36; d. 28de Oct. 1836 tillagt Commandeurs Charakter; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840—41 Chef paa Fregatten „Bellona“ paa et Togt til Sydamerika og omkring Cap Horn; blev d. 13de Febr. 1841 Chef for 1ste Division; d. 15de August s. A. Kammerherre; d. 5te Februar 1842 tjenstgjørende Generaladjutant for Sø-Etaten og kongelig Jagtcapitain; erholdt d. 4de Juni s. A. Contre-Amirals Charakter. † 17de Marts 1843 i Kbhvn. — *1803 Henriette Bodilla Birgitte v. Muntze af Morgenstjerne (f. 1782, Datter af Kammerherre, Stiftamtmand Casp. Wilh. v. M. af M. og Anna Petra Cathrine v. Flindt). — (Nyt Archiv for Søves. II. Tillæg, S. 29—30; jvfr. Withs „Danke og Norske Søheltes Bedrifter“, S. 56—58, 113—15; „Fædrel.“ 1842, Nr. 898; 1843, Nr. 1181).

‡ „Archiv for Søvesenet“ (Bemærkninger ved de [af S. A. Ville] optagede Spørgemaal: Næstcommanderendes Tjenesteforhold betreffende, i X. 1838, S. 263—272; jvfr. S. 431—59).

Wulff (Emil Andreas), f. d. 5te Juli 1811 i Kjøbenhavn, Søn af Krigsraad og Grosserer Christian Frederik W. og Maria Charlotta W. f. Ebbesen († 1te 1815 i sit 35te Aar); blev d. 1ste April 1823 Søcadet; d. 23de Decbr. 1829 Secondlieutenant; d. 27de Octbr. 1839 Premierlieutenant; d. 1ste April 1848 Capitainlieutenant; d. 27de Decbr. s. A. Ridder af Danebroge. — * 1841 Augusta Sophie Caroline v. Bøfs, Datter af Premier-Major i Kongens Regiment, Joh. Ludv. v. B. (f. 2de 1783 i Egernforde, † 1de 1840 i Kbhvn.) og Abigael Kirstine Maria f. Ulball (døbt 2de 1788 i Svenborg, † 1de 1844 i Nyborg).

‡ „Archiv for Søvesenet“ (Optegnelser fra Fregatten Rotas Ophold i Toulon, fornemmelig den engelske Middelhavs Eskadre betreffende, i XI. 1839, S. 72—83).

Wulff (Hans Andreas), ældste Søn af Andreas Hansen W. (f. i Tønder) og Johanna Jensen (f. i Bredebro); f. d. 26de Septbr. 1764 i Flekken Høier, hvor Forældrene dengang boede og drev Smaahandel. Han nød i sin Barndom kun den sædvanlige Skoleundervisning, der dog udvidedes ved en Morbroder, som blev Degn og tilbragte ham Elementerne af det tydske Sprog; var fra sit 16de til sit 20de Aar ved Kniplingshandelen; modtog derefter en Lærerplads hos Kammer-Abtesfor Laurup paa Estrup, i Nærheden af Kongenaen, som 1788 ansatte ham

som Forvalter paa sit Gods, i hvilken Stilling han tilbragte sex Aar; kjøbte 1794 Vester-Nebel Mølle i Nebel Sogn, Bruff Herred, Veile Amt; blev d. 28de Januar 1811 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; fik for sin Flid i Agerdyrking og Træplantning 1810, 1823 og 1825 det 1ste, 2det og 3die Præmiebæger af det Kongl. Landhuusholdnings-Selskab (jvfr. *N. landoconom. Tid.* V. 377; VII. 296—98); foretog i Aaret 1829, efter dette Selskabs Anmodning, en Rejse i Sønderjylland og Holsteen samt det nordlige Lybsk-land, for at indhente Underretning om Hørdyrkingen; blev d. 6te Maj 1837 Landvæsenkommisfær i Veile Amt, og erholdt s. D. Kammerraads Rang; deeltog, som (1835) valgt Deputeret for det 15de jydsk Land-district, og 1841 valgt for det 22de Landdistrict, i Nørrejyllands Pro-vindstalsstænder-Forsamlinger 1836, 38, 40, 42 og 44, og var Alderspræs-ident i disse Forsamlinger (jvfr. *Nørrejyllands-Stænder-Tidende* 1816, S. 9); blev d. 28de Juni 1810 Ridder af Danebroge; d. 8de Maj 1845 ent-lediget som Landvæsenkommisfær og udnævnt til virkelig Justitsraad. † 6te Januar 1850 i Nebel-Mølle. — * ²⁹ 1794 Caroline Christiane Paulsen († 1836), næstældste Datter af daværende Forpagter Rasmus Anthon P. paa Endrupholm. — (Portrait paa det lithographeede Blad: „Danste Folkerepræsentanter i Viborg“, 1844).

Veiledning til at dyrke Hør og bearbejde den indtil Peglingen, af C. G. Rafn. Anden omarbejdede Udgave. Efter det Kgl. Landhuusholdnings-Selskabs For-anstaltning besørget. Kbh. 1830. (Salds „Tidskr. f. Landoekon.“ I. 424—27; jvfr. sld. S. 199, Noten; „Ugebl. f. den danske Bonde“, I. 118). Trede forsøgede Udgave. Udg. af det Kgl. Landhuusholdn.-Selskab. ibid. 1837. (jvfr. „Berlingske Tid.“ 1838, Nr. 28).

Oversigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udbredte af Kjøb-stædboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartorn i Nørrejylland for Aaret 1834. Viberg, 1837. 31 S. Fol.

I Salds „Tidskrift for Landoekonomi“ (Bemærkninger, samlede paa en i Aaret 1829 foretagen Rejse i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen samt det nordlige Lybskland; med særdeles Hensyn til Hørdyrking. [Uddragne af en Be-rettning til Landhuusholdnings-selskabet], i I. 199—220; Beskrivelse over nogle Maskiner til Hørens Frydning og Skjæmning, sld. S. 221—33; Nogle Bemærkninger an-gaaende Hørens Dyrking og Beredning, i III. 452—70).

I Tidskriftet „Fædrelandet“, udg. af David (Om den ny Matriful, i V. 1839, Nr. 46, S. 773—82; jvfr. „Den Frisindede“ 1839, Nr. 54, og Wulff's Svar i Følgebl. til Aarhus Stifts-Tid. 1839, Nr. 157).

I „Jyllandsposten“ (Om den ny Matriful, 1839, Nr. 33, 34; jvfr. f. A. Nr. 38).

I „Aarhus Stifts-Tidende“ (Consumtionen, i Aarg. 1842, Nr. 43, Følge-blad; Om Toldgrændsens Ophævelse, 1843, Nr. 193; Om Consumtionens og Grændsetalstens Ophævelse, 1844, Nr. 75; o. fl. a.).

3 Dagbladet „Fædrelandet“ (Noget om Misforholdene i Besætningen mellem Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, med Henvisning til Forbyggelsesmidler herimod for Eftertiden, 1844, Nr. 1574).

3 „Den Berlingaffe Tidende“ (Taler ved Kong Frederik den Sjettes Mindefløttes Afsløring ved Skanderborg, den 31te Juli 1845, i Aarg. 1845, Nr. 185).

3 „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsstaaenderne for Nørre-Jylland“ (Forslag: om Consumtionens Ophævelse, 1836, I. 207—17; ang. Veivæsenet, sfd., S. 467—90; om en ligeligere Fordeling af de Amtsforvalterne tillagte Skriverpenge, sfd. S. 647—50; ang. Reguleringen af de saakaldte blandede Distrikter, 1838, I. 873—75; om Afholdelsen af et Marked i Egtved By, sfd. S. 887—88; om Consumtionens Ophævelse, sfd. S. 1009—21; om Brænderiernes Frigivelse, sfd. S. 1025—32; ang. at Kongeriget Danmark maatte erholde samme Soldblogvgivning som Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, sfd. S. 1041—45; om Consumtionens Afkaffelse imod Indførelsen af en personel Skat, 1840, S. 148—53; om Consumtionens Ophævelse, 1842, S. 777—83; om Anvendelsen af de besparende Renter til Statégjeldens Afbetaling, sfd. S. 876—79; om at Landskatten af Konge- og Kirke-tienden fremtidig maa udredes efter den gamle Matricul, sfd. S. 1062—65; Om Ophævelse af Grændsetolden mellem Jylland og Slesvig, sfd. S. 1087—90; ang. Udværelsen af de mellem Kongeriget og Hertugdømmerne stedsfindende materielle Forhold, 1844, S. 677—81; om Anvendelsen af 5,100,000 Rbdlr. til Gjaelds og Renter's Afbetaling m. v., sfd. S. 686—89. — Taler af ham som Udværelsespræsident, 1836, I. 13—14, 782—84; 1838, I. 10—11, 1383—84; 1840, S. 11—13, 1851, 2834—36; 1842, S. 11—13, 3238—40; 1844, S. 12—13, 2890—92).

Wulff (Joh. D.), Boghandler i Helsingør.

ABC-Bog for Forelskede, og for dem, der ville behage. Efter Jocosus Frauenlieb. En Nytaarsgave for 1839.

Wulff (Peter Frederik), ovenanførte Christian Wulff's ældste Broder; f. d. 26de Novbr. 1774 i Kjøbenhavn; blev d. 21de Febr. 1794 Secondlieutenant i Sø-Statu; d. 24de Maj 1799 Premierlieutenant; 1802 Officeer ved Søcadetcorpset; 1806 Næstcommanderende ved samme Corps; d. 27de Juni 1808 Capitainlieutenant; erobrede samme Aar den engelske Brig Seagull, og udnævntes d. 22de Septbr. f. U. til Ridder af Danebroge; blev d. 28de Januar 1813 Capitain, og benaaded med Danebrogs-mændenes Hæderstegn; d. 8de October 1815 første Lærer i Sømandskabet ved Cadetcorpset; commanderede fra 1813 til 1819, som Chef, den Brig, som krydsede i Øster- og Nordsøen til Cadetternes Dvælse; blev d. 14de Octbr. 1824 Chef for Søcadetcorpset (indtil 1³/4 1841, da han indtraadte i Contre-Amirals Nummer i Marinens Detail); d. 27de August 1825 Commandeurcapitain; d. 1ste Novbr. 1828 Commandeur af Danebroge; d. 20de Juli 1834 Commandeur; d. 29de April 1839 Generaladjutant for Sø-Statu, og d. 30te April f. U. tillige kongl. Jagtcapitain;

b. 22de Maj 1840 Kammerherre; b. 22de Juni f. Mar Contre-Amiral (fra 2^s f. A. at regne). † 2den Februar 1842 i Kjøbenhavn. — * 1803 Hanne Henriette Weinhold (døbt 24 1784 i Rindertofte, † 6 1836, Datter af Jorgen W. og Margrethe Rasmussen). — (Biographi, i „Nyt Archiv for Søværn.“ I. 1842, S. 25—27 [Officielle Deel], og derfra i „Dagen“ 1842, Nr. 110; i „Ny Portefeuille“ 1844. II. 52—57; jvfr. Dehlenschlägers „Erindringer“ III. S. 41; IV. S. 170—71; Witbs „Danste og norske Søheltes Bedrifter“, S. 49—51 og 67—69; „Fædrel.“ 1840, S. 181—82; „Dagen“ 1842, Nr. 38. 40; „Berlingske Tid. f. A. Nr. 33. — Portrait, lithographeret i Em. Bærensen & Comp. lithogr. Institut, i „Ny Portefeuille“ 1844, 2det Bd.).

Rimede Smaating og Efterligninger. Kbh. 1813. (L. T. 1814, S. 486—94).

To Taler fremsagte ved Kongens Nærværelse paa Søcadetacademiet. Kbh 1816.

William Shakespeares tragiske (dramatiske) Værker oversatte. VI.—IX. Deel. Kbh. 188—25, med Shakespeares Portrait; 5te D, oversf. af P. Foersom og Wulff. ib. 1818. (L. T. 1819, Nr. 17. 19; Conversationsbl. 2den Aarg. I. Nr. 21) En ny Udgave af Shakespeares dramatiske Værker, oversf. ved P. Foersom, Wulff o. A., udkom i 11 Dele. Kbh. 1845—51. (Jvfr. Nord. L. T. 1846, Nr. 20).

Manfred (Drama i 3 Acter) af Lord Byron, oversfat. Kbh. 1820.

Paradiset og Fæen, oversfat efter Thomas Moores Lalla Rookh. Kbh. 1824.

Himmelen og Jorden. En Mysterie af Lord Byron. Oversf. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 44; „Conversationsbl.“ 3die Aarg. Nr. 20—21).

Bemærkninger ved den i Maanedskriftet for Litteratur, 3die Aargangs 6te Hefte indrykkede Anmeldelse af Commandeur J. P. Bleugels Lærebog i de mathematiske Videnskaber for de kongelige Sø-Cadetter etc. etc. Kbh. 1831. 18 S. 8. (Jvfr. Anmelderens „Svar“ hertil. ibid. eod.).

Poetiske Arbejder. Udgivne efter hans Død af Chr. Wulff. Kbh. 1844. (Jvfr. „Ny Portefeuille“ 1844, II. 70—71).

I „Archiv for Søværnet“ (Understøttelses-Fond til unge Søkrigeres Dannelse, i IX. 1837. S. 339—41).

Poetiske Bidrag i „Tilskueren“ (1819, Nr. 7; 1820, Nr. 1), og i „Kjøbenhavnsposten“ (1829, Nr. 161).

Wæwer (Christian), see Wewer.

Waldise (Andreas), Brodersøn af Biskop Andreas W. og Prof. Theol. Marcus W. (anf. i Myerups Lit. Lex. S. 681); f. d. 27de Januar 1752 i Haderslev, yngste Søn af Peder W. (f. 17 1692 i Sommersted, Adjunct sftd. hos sin Fader, den ældre Peder W., 1724,

Sognepræst sftd. 1725, Kirkeprovst og Sognepræst i Haderslev 1751, † 1⁴ 1759) og Anna Catharine Arntiel (f. 1707, † 1767, en Datter af Præsten Anders A. i Moltrup); kom efter Faderens Død i sin Fødebyes Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1769; rejste derpaa til Kjøbenhavn og tog i Juli s. A. første Examen med Berømmelse; blev 1771 Alumnus paa Borchs Collegium, og siden tillige Vice-Decanus paa Communitetet; absoloverede d. 27de Marts 1776 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev d. 2den Juli 1777 Stiftspræst paa Ballø; d. 19de Januar 1787 Slotspræst til Kronborg, Præst ved den tydske Menighed samt Garnisonspræst i Helsingør; d. 25de September 1789 Sognepræst i Storehedinge. † 29de December 1836. — * 1. 1777 (den af Ewald besungne) Anna Hedevig Jacobsen († 1788 i Helsingør, Datter af Fiske-mester Ole J. i Kungsted). * 2. Anne Christiane Dorothea Bræstrup (Døbt 2⁴ 1754 i Kjøbenhavn, † 1⁷ 1809 i Storehedinge), Datter af Hofmaler Jens Christensen B. og Anne Christine Jesfen. * 3. Dorothea Langemarc († 2³ 1816, i sit 79de Aar, i Kbhvn.). — (Hans Autobiographi i Worms Lex. III. 873—75; jvfr. Ost's »Materialier«, Nr. 110, af Fr. Thaarup).

Dispp. pro stipendio Collegii Medicei, Havn. 4to: *α*) De Clementis Romani vita et scriptis. Part. I.—III. 1771—73; — *β*) De Assyriorum clade. 1774; — *γ*) De precum utilitate. 1775. — 3 Prædikener. Kbh. 1775. (Krit. Journ. 1775, S. 263; L. E. 1775, Nr. 32, S. 502—4). — Diss. ostendens ecclesiæ antiquissimæ opinionem de statu animæ post mortem non favere Pontificiorum de purgatorio dogmati. Havn. 1776. 8. — Prædikener over adskillige af de anordnede Søn- og Festdags-Evangelia, samt andre Texter. Kbh. 1779. (Ny krit. Tiltf. 1779, Nr. 41; L. E. 1779, Nr. 42). Anden Samling. Sorøe 1787. — Vier Predigten. Sorøe 1780. (L. E. 1781, Nr. 26). — 3. Jochims Forsøg til at forbedre Underviisningen i Landsbye-Skolerne, oversat. ibid. 1781. (Litt. Journ. 1781. II. 35; L. E. 1781, Nr. 28). — D. Langhans om de Laster, som hæve sig selv paa Menneskenes Helbred, oversat. ibid. 1783. (L. E. 1781, Nr. 9). — De, som saae med Graad, skulle høste med Frydefang. En Prædiken paa Nytaarsdag. Kbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 16). — Liigprædiken over Julius Wobste. ibid. 1786. (L. E. 1787, Nr. 27). — Ved min Kones Grav i Mariækirke i Helsingør. ibid. 1788. — De to sidste danske Prædikener i Helsingør og Antædelses Prædiken i Store Heddinge. ibid. 1789. (Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 18; L. E. 1793, Nr. 13, af B. E. Hjort). — Tale i Anledning af den gyselige 26de Februar efter Prædiken Fastelavns Søndag 1791 i Store Heddinge Kirke. ibid. 1794. (L. E. 1794, Nr. 48, af B. E. Hjort). — Prædikener med flere kortere aandelige Taler, holdne ved adskillige Leiligheder. I.—II. Bind. ibid. 1791—1802. (Krit. o. Antikr. XVI. Nr. 40). — Prædiken over Ephes. 5, 19, da Orgelet i Store Heddinge Kirke første Gang blev brugt. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 25, af B. E. Hjort; »Tids og Hebe« 1796 I. 258). — Spørgsmaal til Børn, af et afestisk Selskab i Zürich. Oversatte. ibid. 1797. 2det Dplag. Odense 1813. — Svar paa de ham 1797 i Adressavisen No. 125 forelagte Spørgsmaal i Anledning af en Note, tilføjet en Gravskrift over Provst Breckenberg. Kbh. 1798. (»Tids« o. Hebe«

1798, II. 356—58). — Udfskilligt i theologiske Materier. *ibid.* 1800, (L. E. 1800, Nr. 40). — Ved min anden Søns Confirmation i Storeheddinge Kirke. *ib. eod.* (L. E. 1800, Nr. 41, af W. E. Hjort, jvfr. Woldikes Svar derpaa tilligemed Recensentens Replik i Nr. 45, og Woldikes Duplik i Nr. 52). — Ved Pastor Mehls og min ældste Datters vielse i Vallø Slotskirke. *ibid.* 1802. — Den nye anbefalede Maade at sørge for Fattige paa Landet, kan bedre afhjælpe Nød end den hidtil brugelige Maade at uddele Almisse. En Prædiken. *ibid.* 1803. — Tale ved Joh. Neblings Ægteforening. *ibid.* 1805. — Meninger, foranledigede ved Biskop Voifens Plan. *ibid.* 1806. — Prædikener, hvortil Nutidens Begivenheder give Anledning. *ibid.* 1808. (Hall. Allg. L. Z. 1810, Ergänzbl. Novbr. S. 966).

Eigprædiken over Kong Christian VII. Kbh. 1814.

Fredsprædiken. Kbh. 1814.

Tale holden i et Vennekab paa Frederik den Stes Fødselsdag, d. 28de Januar 1817. Kbh. 1817.

Jesu Christi sidste Lidelses og Døds Historie. Kbh. 1820.

J. Fallesens „Theologisk Maanedsskrift.“ (En Bisitats-Prædiken, XII. 170—184; Liigtale over Skolelærer og Kirkefanger Nøyr, den 25de April 1808, sst d. S. 184—88; To Prædikener, sst. S. 474—501).

J. „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Tale ved en Mandts Jordbæfar, som fandtes død i en Leergrav, 1817, Nr. 24; Fortale til min tydste Prædiken 1787 i Helsingørs St. Mariæ Kirke, 1824, Nr. 56).

Beskrivelse over Storeheddinge, i Lahdes „Danmarks Kjøbstæder“.

Woldike (Andreas), Nysansførtets Søn; f. d. 14de April 1787 i Helsingør; besøgte i flere Aar Herlufsholms Skole; blev d. 4de September 1808 ansat som Secondlieutenant ved Danske Livregiments 3die Bataillon, men søgte snart Ansættelse ved den staaende Hær, og blev udnævnt til Jænderik ved Sjællandske Skarpskytter-Corps i Januar 1809; tog 1810 den befalede Officeers-Examen og blev som ældre Secondlieutenant forflyttet til Jydsk Skarpskytter-Corps i Juni 1811; tog 1813 Landmaaler-Examen, og blev Premierlieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, ved hvis Reduction han ansattes ved 3die Jydsk Infanteri-Regiment, hvor han foruden den daglige Tjeneste fik det Hørv at være Lærer ved dette Regiments Underofficeer-Skole; erholdt 1817 Permission paa 9 Maaneder for at deeltage i en naturhistorisk Rejse igjennem en Deel af Sverige, Norge og Nordlandene; vedblev herefter Tjenesten ved Regimentet indtil 1819; men da dette skulde drage til Garnison i Aalborg, erholdt han Tilladelse til at forrette Tjeneste ved Prinds Christian Frederiks Regiment, for tillige at være sin Broder behjælpelig med at ordne og opstille den europæiske Fuglesamling, som han havde afstaaet til Kongen; deelte nu sin Tid imellem Tjenesten ved Regimentet og det kongelige Museum indtil 1823, da han ansattes som Adjutant hos Infanteri-Inspectoren, Generalmajor v. Römer, i hvilken Stilling han uafbrudt forblev i

13 Aar; fik 1825 Anciennitet som Capitain, og udnævntes 1827 til Stabscapitain; blev 1836 Havneskriver i Kjøbenhavn; s. A. Justitsraad; 1851 entlediget med Pension. — * J 1829 Anna Marthine Haagen (f. § 1793 i Kbhvn., Datter af Etatsraad, Politi-Directeur Hans H. og Anna Cathrine f. Mengs).

J "Magazin for militair Videnskabelighed" (Om Skydesøvelse med Riffel, i IX. 269—282). — J "Nyt Magazin for milit. Videnskabelighed" (Om Skydeaaaden, især med Hensyn til Anslaget, ved Soldatens Skydesøvelse, i II. 181—192; Midler til at bevare Geværløb for Rust, i III. 88—90).

Wölfferdt (Friedrich Christian Heinrich), f. 1787 (døbt 2° f. A.) i Kjøbenhavn, Søn af daværende SkibsCapitain, siden Havnes-Controleur sammesteds, Johan David W. (døbt 1° 1755 i Kbhvn., † 1° 1816) og Marie f. Faber; tog i April 1808 dansk-juridisk Examen med bedste Charakter; nedsatte sig 1810 som Sagsfører i Aalborg, hvor han d. 31te Decbr. 1811 blev Politi=Adjutant; d. 10de August 1813 tillige Procurator ved samtlige Underretter i Aalborg Stift, Aalborg By og Virkefhing undtagen; d. 5te Decbr. 1821 Stiftsrevisor og anden Raadmand i Aalborg; d. 7de Juli 1826 virkelig Cancelliraad; d. 7de Juni 1833 Byfoged og første Raadmand i Aalborg samt Birkedommer i Nørre-Sundby Birk; d. 6te Novbr. 1844 tillige Herredsfoged og Skriver i en Deel af Flestum Herred; d. 3die Decbr. 1847 i Raade og med Pension entlediget, samt udnævnt til Justitsraad. † 4de Juni 1852. — * Anne Cathrine Lorenzen (f. 2° 1787 i Kbhvn., Datter af Brændeviinsbrænder Detlev Hendrich L. og Frederike Ipsen).

Extract af de til Cancelliet, i Anledning af Pengevæfens=Forordningen, indkomne Forespørgsler, med Collegii Svar, uddraget af Collegialtidsenden. Aalborg, 1815.

Worriehøffer (Johan Andreas Philipp Ferdinand), f. d. 3die Januar 1804 i Lübeck, en Søn af Johann Philipp v. W. (f. § 1776 i Ortenberg i Churhessen, † 1812), Lieutenant i det Slesvigske Infanteri=Regiment, og Anna Joachime v. Fischer (døbt 1° 1780 i Kbhvn., Datter af Major Melchior F. og Gyta Rebecca f. Pulk); blev i Januar 1824 optagen paa Landcadet=Academiet; d. 20de Decbr. 1825 Secondlieutenant ved det 1ste tydske Infanteri=Regiment; i Januar 1831 Lærer i det tydske Sprog ved Landcadetcorpset; d. 1ste Decbr. 1834 Premierlieutenant; 1842 tillige Lærer i Tydsk ved den militaire Højskole (indtil Slutningen af 1848); gav ogsaa Underviisning i samme Sprog i Friis's Realskole; udnævntes d. 15de April 1847 til Capitain af 2den Klasse (med Anciennitet fra 3° 1841) i 5te Linie=Infanteri=Bataillon,

og afgik fra 1ste Maj s. A. som Lærer ved Landcadetcorpset; blev d. 27de Maj 1848 Capitain af 1ste Klasse i samme Bataillon; d. 13de Septbr. s. A. Ridder af Danebroge; fik d. 14de April 1849 Major's Charakter, og d. 11te Aug. s. A. Major's Anciennitet; var Stabschef ved Generalcommandoen paa Als; blev d. 20de Novbr. 1849 Commandeur for 7de Linie-Infanteri-Bataillon; d. 13de Juni 1850 virkelig Major; d. 4de Febr. 1851 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 22de Novbr. s. A. Oberstlieutenants Charakter (dog indtil videre uden Anciennitet), og ansattes i Decbr. s. A. som Commandeur for 2den hollstenke Infanteri-Bataillon; blev d. 1ste Maj 1852 Commandeur for 16de Linie-Infanteri-Bataillon. — *Margarethe Christiane Charlotte Rosbrock (f. $\frac{1}{3}$ 1807), Datter af Borger Nicolaus R. i Rendsborg.

Leitfaden zur Erlernung der deutschen Sprache. Kopenh. 1839.

Materialier til Brug ved Oversættelse fra Dansk til Tydsk. Kbh. 1815. Andet Dplag. *ibid.* 1849.

6 Gedichte, aus dem Dänischen des H. P. Holst, i „Portefeuillen“ 1840, I. 1—3, 121; III. S. 36.

3.

Zable (Christian Gottlieb), f. d. 9de August 1752 i Høllingssted, Gottorp Provsti, i Sønderjylland, hvor hans Fader Johann Christian Z., gift med Elisa Catharina Z., da var Præst (fra 1745), siden ($\frac{1}{7}$ 1757) til Lumbj og Struksrup i samme Provsti (f. 1719 i Kbh., Jubellærer $\frac{2}{3}$ 1793, † $\frac{2}{4}$ 1795); kom 1766 i Domskolen i Slesvig, og 1769 i Latinskolen i Halle; afgik derfra i det følgende Aar til Universitetet sids., hvor han tilbragte 3 Aar; rejste 1775 til Kjøbenhavn, underkastede sig 1778 theologisk Examen paa Gottorp og vendte efter $1\frac{1}{2}$ Aars Forløb tilbage til Kjøbenhavn, hvor han blev Huuslærer hos Præsten Manthey ved St. Petri Kirke; blev d. 12te Maj 1784 tydsk, og d. 26de Marts 1790 tillige dansk Præst ved Bømmetofte Frøkenkloster i Sjælland; d. 15de Februar 1799 Sognepræst til Slaglille og Bjernebe sammesteds. † 24de Juli 1817. — *Christina Esmarck (døbt $\frac{2}{3}$ 1762 i Boel, † $\frac{2}{9}$ 1827 i Slaglille, en Datter af Hinr. Christian E. og Maria E.). — (Jvfr. Korde's Lex. S. 407; Lübker's u. Schröder's Lex. II. 714—15).

Warum reden die Menschen so wenig von Gott in Gesellschaften. Aus dem Dänischen des Prof. F. L. Bang. Kopenh. 1791. (L. E. 1791, S. 701; Allg. D. Bibl. CX. 362). — Sarkasmen, aus einer Dänischen Originalschrift übersetzt. Adrianepel, 1792. [s: profant Oversættelse af J. E. Vie's „Originale danske moraliske

Fabler»]. (L. E. 1793, S. 107; N. Alg. D. Bibl. II. 390). — C. Bastholms Udsælelse af Stæckerne i det gamle Testamente, oversættelse og med Anmerkninger erklæret; indtysk oversættelse. Kjöbenhavn. 1794. (L. E. 1795, Nr. 2). — Welche sind die besten Mittel, dem gemeinen Mann mit dem Inhalte seiner Bibel bekannter zu machen? Kjöbenhavn. 1796. (Alg. L. 3. 1797, Nr. 107). — Nye Hæfter om Stærkunde, for Læringer og Liebhaber. Udsættelse af det Däniske ved Søborgs Stærkatechismi oversættelse, og med nye Anmerkninger ledsaget. Udsættelse af nye gennemgaaede og med Tilføjer forøget af Th. Bugge. Kjöbenhavn. 1798. — Herder om Guds Son, Verdens Frelser, efter Johannis Evangelium. Overs. Kbh. 1799. — N. E. Valles Udsættelse af sine forelæsnings om die Bibel, og der Berigt til die Däniske Sættelse, den aristotriske Katechismus betrefende. Udsættelse af det Däniske. Kjöbenhavn. u. Leipzig. 1800. — Fredens hellige Herdermindre. En Prædiken paa Nytaarsdag 1802. Kbh. 1802.

Joh. Aug. Nösseltz Levnet, Charakter og Fortjenester. Tilligemed en Samling af hans tilbeholdte utrykte, Afhandlinger, Breve og Brudstykker. Udgivet af Aug. Herm. Niemeyer. Oversat fra Tydsk. Kbh. 1817.

Zable (Crist Sophus Wilhelm), Nysansførtes Søn; f. d. 19de Martz 1797 paa Bømmetofte; kom 1810 i Herlufsholms Skole, og afgik derfra til Universitetet 1817; tog Aaret efter anden Examen med Udmærkelse og vicarierede derpaa et halvt Aar for sin ældre Broder som Lærer ved Herlufsholms Skole; blev siden Alumnus paa Walkendorfs Collegium og Lærer i Naturhistorie ved Metropolitanaskolen; vandt 1821 den udsatte Præmie for en Mindesang over M. Luther (jvfr. L. T. 1821, S. 319—20); afslørede i Juli 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 12te Novbr. f. A. Adjunct ved Metropolitanaskolen; d. 28de Maj 1824 Sognepræst til Alsens og Klavring i Aarhus Stift; erholdt 1828 en Præmie for Besvarelsen af den af det Kongl. Danske Videnskaberne Selskab for det Theotiske Legat 1826 udsatte Priisopgave „om Maarens Udryddelse“ (f. L. T. 1828, S. 561); blev d. 13de Martz 1829 Sognepræst for Hvedstrup og Fjyng i Sjælland; d. 17de October 1836 Hof- og Slotspræst. † 30te Martz 1837 i Kjöbenhavn. — * 1824 Wilhelmine Catharine Louise Wöttger (f. 1⁴ 1802 i Kbhvn., † 2 1837 i Hvedstrup), en Datter af Kobmester Melchior W. og Frederike Marie W. — (Jvfr. Fortællingen til hans „Digte“, 1843, S. IV—VIII; „Dagen“ 1837, Nr. 77, 81; Berl. Tid. f. A. Nr. 80; Kbhvnspost. f. A. Nr. 89, 98; Abr. Compt. Efterr. f. A. Nr. 83; „Ny Freia“ 1827, S. 227).

Mindesang over Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. (Tilfjendt den udsatte Præmie).

Casual-Taler. Første Hæfte. Kbh. (1835). („Christel. Kirketid.“ 1835, Nr. 6—7).

Efterladte digteriske Arbejder, udgivne af E. Clausen. Kbh. 1837.

(Jvfr. Kbhpost. 1837, Nr. 155; Kbhvns Læsesalens Ugeblad 1837, S. 69—72; Nord. Ugekr. 1837, S. 211—12, af Jr. Varfod).

Digte, samlede og udgivne efter hans Død. Kbh. 1843. (J. f. L. v. R. II. 1843. S. 1—14; »Ny Fortseuille« 1813, II. 30).

En Tale ved Jubelfesten paa Herlufsholm d. 23de Mai 1816, indf. i de af A. W. Brorson og E. F. Horneman angaaende denne Fests udgivne »Forhandlinger«, Kbh. 1817, S. 112—117.

Herlufsholms Skole i sin Fødsel, en Fortælling, i Elmquist's »Læsefrugter« XXI. 161—81.

En Deel Digte og Sange, deels særskilt trykte, deels adspredte i: »Aftenblad« 1823, og »Nyt Aftenblad« 1824—26, »Sange i Anledning af Regentens anden hundreaarige Jubelfest«, Rahbets »Tilskuerne« 1823, »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«, E. Beyers »Gefien« 1826, Elmquist's »Læsefrugter« (Bd. 31, 35, 36, 38, 39, 41, 45), Garbrecht's »Dannebrog«, Heibergs »Kbhvns flyvende Post« 1827, »Scandinavisht Nytaarsgave« 1828, M. Winthers »Succellier« 1828, »Kjøbenhavns-posten« 1829 fgg.; »Dagen« 1829, Dehenschlägers »Prometheus« (III. 374), »Nyt Repertorium for Morstabslæsning« (II. 16), A. S. Brandts »Poet. og prof. Lommehog« 1835, Holst's »Nytaarsgave fra danske Digtere« 1837, »Repertorium for Morstabslæsning« 1843, samt i »Mindeblade for Hertovianere«, 1850. — Enkelte af hans Sange ere satte i Musik af H. P. J. Lyngbye (1831).

Kritiske Anmeldelser i »Maanedsskrift for Litteratur« (af: J. L. Heibergs »Prindsesse Isabella«, i III. 443—51; H. B. Melchior's »Den danske Stats og Norges Pattedyr«, XIV. 1—24; J. E. Sibbern »Til Minde om H. B. Melchior«, sfd. S. 24—26; E. Rumohr »Regner Eddrog og hans Søner«, XV. 398—402; E. Sagger »Dronning Christine og Monaldeschi«, sfd. S. 402—09; W. Holst »Christian den Anden«, sfd. S. 409—12; »Marst Stig«, sfd. S. 412—14); samt Recensioner i det æsthetiske Fag i »Danst Litteratur=Lidende«.

Udgav efter Forfatterens Død: Den danske Stats og Norges Pattedyr. Et Pruisiskrift af H. B. Melchior. Kbh. 1831, med 13 Kbt.

Zahrtmann (Christian Christopher), ældste Søn af nedensaaende Sognepræst Henr. Christ. J.; f. d. 21de Decbr. 1793 i Bibeorg; blev d. 21de October 1810 Secondlieutenant i Sø=Staten; d. 28de Januar 1813 Ridder af Dannebrog; d. 4de Januar 1818 Premierlieutenant; 1819 Medhjælper ved Sø=Raart=Archivet; d. 10de Septbr. 1826 Capitainlieutenant; 1826 Directeur for Sø=Raart=Archivet, og General=Inspecteur over Sø=Statens Chronometre; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; 1830 Ridder af St. Anna=Ordrens 2den Klasse, og f. A. Ridder af den franske Orden pour le mérite militaire; f. A. Medlem af Constructions= og Reglerings=Commissionen (af hvilken han udtraadte 1848, men d. 17de Septbr. 1851 atter blev Medlem); d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 9de Decbr. 1839 Adjutant hos H. M. Kongen; 1841 Ridder af den preussiske røde Orns 3die

Klasse; d. 10de Juni f. A. Commandeur af Danebroge; f. A. Ridder af Sværd=Ordenen; d. 26de Marts 1843 Commandeurcapitain; f. A. Ridder af den røde Dronns 2den Klasse uden Stjerne; d. 18de September 1845 Kammerherre; d. 18de Marts 1846 Medlem af Defensions=Commissjonen; d. 16de Juli f. A. Commandeur af Sværd=Ordenen; f. A. Stor=Commandeur af den græske »Vor Frelser's Orden«; udtraadte d. 3die Marts 1848, ifølge egen Begjæring, af Kongens Adjutantstab; blev d. 11te Marts f. A. anden Militair=Deputeret i Amiralitets= og Commissariats=Collegiet; d. 20de Marts f. A. Medlem af den permanente Defensions=Commissjon for hele Riget; d. 27de Marts f. A. Medhjælper ved Marine=Ministeriet; d. 6te April f. A. Marine=Minister; d. 12te Septbr. f. A. Commandeur; d. 15de Novbr. f. A., efter Ansøgning, i Naade entlediget som Marine=Minister, men overtog d. 16de Novbr. f. A. interimistisk Marine=Ministeriet; udnævntes f. A. til Ridder af St. Anna=Ordenens 1ste Klasse, og d. 14de Juli 1850 til Storkors af Danebroge; fratraadte d. 10de August f. A., efter Ansøgning paa Grund af Sygdom, som interimistisk Marine=Minister; blev d. 3die Aug. 1851 Contre=Amiral; d. 2den April 1852 udnævnt til Flaade=Inspecteur (foreløbig for 2 Aar fra $\frac{1}{4}$ f. A.) — * Sophia Elisabeth Donner (f. $\frac{1}{2}$ 1805), en Datter af Conferenceraad Conr. Hinr. Donner og Elisabeth f. Willink, i Altona. — (Portrait, lithogr. 1849, i »Galleri af danske Krigere«, Nr. 5).

Meninger om det hensigtsmæssigste Værn for Danmark, med Henlyn til Capitain v. Bloms Ytringer i samme Anledning. Kbh. 1831. 72 S. (jvfr. S. J. Blom: »Land= og Søemagt«, Nr. 2, 1832; M. f. L. VIII. 321 flg., af J. A. Fibiger; Fald's N. Staatsb. Magaz. II. 446—72; G. L. Vadens »Danmarks Niges Historie« Bd. V. S. VII.).

Beschreibung des *Kattegats*. Copenh. 1841.

3 »Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed« (Bemærkninger over de Vænetianeren Jeni tilfrevne Reiser i Norden, i Bd. II. 1833. S. 1—35).

3 »Nyt Archiv for Søværnet« (Gjenlyd fra 1801, i Bd. I. 1842. S. 168—198, med 1 Tabel. [jvfr. »Fædel.« 1842, Nr. 857. 882—85. 888. 891]; Erindringer fra Fregatten Thetis's Tojt i 1842, i Bd. II. 1843. S. 255—284. [Uddrag i »Berlingske Tid.« 1843, Nr. 186—89]; Russiske Chronometer=Expeditioner, i Bd. IV. S. 231—32; Om Grundlaget for Søkaarti=Archivets nye Kaart over Dansk Vestindien, i 2den Række, Bd. IV. S. 280—83; Planet=Systemet, sfb. S. 483).

3 Schumachers »Astronomische Nachrichten« (Auszüge aus Briefen aus Paris, Bd. II. Nr. 39, S. 242; Bd. V. Nr. 113).

3 Fald's »Archiv für Gesch. u. f. w. der Herzogthümer« (Erklärung, betreffend einige neuere von der Königl. Admiralität herausgegebene Seekarten, i Bd. V. 1847. S. 494—95).

Zahrtmann (Henrik Christian), f. d. 28de Februar 1762 i

Listed i Viborg Stift, hvor hans Fader Johan Henrik J., gift med Mariane Friis, var Sognepræst (fra $\frac{2}{2}$ 1759); blev dimitteret til Universitetet fra Viborg Latinske 1775, og udmærket ved Examen Artium; tog d. 31te Marts 1779 philologisk, og d. 4de April 1786 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 18de August 1786 Præst ved Tugt- og Manufacturhuset i Viborg; d. 14de Novbr. 1788 Sognepræst til Nøserg og Faarup i Nørhuus Stift, og d. 21de Januar 1791 til Sortebroders eller Sønderfogns Menighed i Viborg; var i flere Aar constitueret Stiftsprovst i Viborg Stift og Provst i Nørlyng Herred. † 6te September 1826. — * Johanne Bodilline Tetens (døbt $\frac{2}{2}$ 1771 i Horsens, † $\frac{2}{2}$ 1846 i Viborg), næstlyngste Datter af Biskop Peder Jacobsen T. og Anania Weberkinch. — (Thaarups Fædrenel. Nekrolog s. 1821—26, S. 489; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 16).

Argumenta pro authentia librorum Novi Testamenti ex Hæreticorum scriptis. Diss. I.—IV. pro stipendio Colleg. Med. Havniæ 1781—84. 8vo. („Fris" 1791, IV. 169). — Abbt om Døden for Fædrenelandet, oversat. Viborg, 1803. (L. E. 1804, Nr. 19). — Forsøg til Kirkebønner under nærværende Krigsuroiligheeder. ibid. 1807.

J »Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstlid" (Kunsthidens Tilstand i Viborg Kjøbstad og Omegn, i I. 504—508).

Zeise (William Christopher), f. d. 15de October 1789 i Slagelse, hvor hans Fader Friedrich J. (døbt $\frac{2}{2}$ 1754 i Aabenraa, † $\frac{1}{2}$ 1836 i Slagelse, Søn af Apotheker Christopher J. i Aabenraa og Maria Gertrud Henningsen) var Apotheker og gift med Johanne Helene Hammond (døbt $\frac{1}{2}$ 1755, † $\frac{2}{2}$ 1831 i Slagelse, Datter af Commerceraad William H. og Louise Charlotte Hagerup); kom 1802 i sin Fødebyes Latinske, i hvilken han tilbragte noget over 2 Aar; bestæftigede sig derpaa udelukkende med at lære Apothekervidenskaben, deels i Hofapotheket i Kjøbenhavn, deels i hans Faders Apothek; kom i Efteraaret 1806 efter eget Ansøg i Huset hos Professor H. E. Ørsted, for under hans Vejledning at fortsætte sine kemiske og fysiske Studier; blev 1809 dimitteret til Universitetet af daværende Cand. Theol., nu Sognepræst til Hjemby i Sjælland, C. C. Basse; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); udnævntes d. 1ste Decbr. 1813 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkastede sig 1815 den pharmaceutiske Examen (eenstemmigt Laud.), og siden Magister-Conferencen; disputerede d. 21de October 1817 for den philosophiske Doctor- og Magistergrad (creeret $\frac{1}{1}$ s. A.); tiltraadte i Begyndelsen af Aaret 1818 en Udenlandsrejse, ved Understøttelse

fra Fonden ad usus publicos samt det Thottiske Rejsestipendium fra Universitetet etc.; opholdt sig omtrent et halvt Aar i Göttingen, hvor han fornemmelig benyttede Strohmeyers Vejledning, og et Aar i Paris, hvor han især hørte Forelæsninger hos Lhenard, Gay-Lussac, Brongniart og Wauquelin; besøgte paa Tilbagevejen Heidelberg, og hjemkom mod Slutningen af 1819; holdt i Somrene 1820—23, understøttet af det Kongl. Landhuusholdnings-Selskab, offentlige Forelæsninger over den tekniske Chemi, med stadigt Hensyn paa Næringsvejene i Fædrelandet (jvfr. N. landoconom. Tid. IV. 358; VII. 264); antoges 1820 til at forestaae Dvellerne i det da oprettede kemiske Dvellers-Laboratorium; fik d. 14de Juni 1822 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Undersøgelse „over Svovelfuldstoffets Forbindelser med Æftene“ (jvfr. Ørstedes Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1821—22, S. 11—13); udnævntes d. 25de Juni s. A. til Profesør extraordinarius i Chemi ved Kjøbenhavns Universitet; valgtes d. 7de Decbr. 1824 til Medlem af det Kongl. medicinske Selskab, og d. 10de Decbr. s. A. til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; blev d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Chemi ved den nylig oprettede polytechniske Lære-Anstalt og 2det Medlem af dennes Bestyrelse; udnævntes d. 28de December 1836 til Ridder af Dannebrog, og 1842 til Ridder af Nordstjernes-Ordenen; var desuden Medlem af Landhuusholdnings-Selskabets Kunst-Commission (siden 1822), og af flere videnskabelige Samfund. † 12te Novbr. 1847 i Kjøbenhavn. — * Maren Martine Bjerring Brock (f. 1² 1806), ældste Datter af Christian B., ved Stempelcomptoiret, og Ulrikke Marie f. Nielsen. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfesten 1817, p. 42—43; Mindeskrift, af H. C. Ørsted, i „Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger“ 1848, Nr. 3, S. 19—30, og derfra, med flere fuldstændiggørende og berigtigende Tilføjelser, i Selmers „Nekrolog. Samlinger“, 1ste Aarg. S. 23—35; jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. X. XXI. 462—64; A. Clausade „Voyage à Stockholm“, Paris, 1815).

De vi corporum alcalinorum materias regno organico peculiare transmutandi, annexis quibusdam de transmutatione chemica in genere. Diss. inaug. Hauniæ, 1817. (L. T. 1818, Nr. 7).;

Erindringsord til Forelæsninger over anvendt Chemie. Kbh. 1825.

Ubførlig Fremstilling af Chemiens Hovedlærdomme, saavel i theoretisk som practisk Henseende. Første Bind. Med 4 Kobbertavler. Kbh. 1829.

De chlorido platinae et alcohole vini sese invicem permutantibus, nec non de novis substantiis inde oriundis. Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hauniæ, 1830. 4to, cum tab. lithogr. (i dansk Udtog, ved Jorf., i L. T. 1830,

§. 750—52; frit oversat og forkortet i *Annal. der Physik und Chem.* Bd. 97 [Voggendorff *Annal.* Bd. 21]. 1831. Et. 4. Apr. S. 497—541, og derfra i Geiger und Liebig *Magaz. für Pharm.* Bd. 35. (Bd. 2). 1831. S. 2. Aug. S. 103—11 [Neue Art von Platinfalzen]; Brewster *Journ.* 1832. Apr. p. 328, og derfra i *Dublin Journ. of med. and chem. Sc.* Vol. I. 1832. No. 2. May, p. 218—21). Paa Tydskt: Ueber das Verhalten des Chlorplatins zum Alcohol und die Producte ihrer Wechsel-Wirkung. Nebst einem Anhange über Platinlampen und Lampenessig, so wie über Chloräther und schweren Salzäther. Aus dem Lateinischen, Dänischen und Englischen übersetzt. (Abgedr. aus Schweigger *Jahrb. für Chem.*). Halle, 1831, nebst 1 Kpfr.

Om den af Hr. Reservechirurg Djörup aflagte chemiske Prøve ved den sidste Concurs for Professoratet i Pharmacologie og medicina forensis. Kbh. 1832. (M. f. l. VII. 435—42, af J. G. Forchhammer; jvfr. *Art. M. Djörup*, I. 342).

Haandbog i de organiske Stoffers almindelige Chemie. Kbh. 1847.

§ „Nye landoconom. Tidender“ (Om Urinens Anvendelse som Gjødnings, i III. 1821. S. 314—44; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, med en Anvisning for Tilberedningen af dette Product, i IV. 1822. S. 271—301, med 1 Sticentryk. (i Udtag, ved Forf., i „Tidskrift for Naturvidenskaberne“ I. 238—56, og overf. paa Tydskt af Fried. Fesl, i *Trommsdorff N. Journ. der Pharm.* Bd. 7. 1823. Et. 1. S. 145—60).

§ „Tidskrift for Naturvidenskaberne“ (Om det hos os oprettede offentlige chemiske Övelses-Laboratorium, i I. 1822. S. 56—63; Udtag af en analytisk Undersøgelse af et Slags i Sjælland fundne Kul, sstd. S. 122; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, o. s. v., sstd. S. 238—56. [see ovenfor]; En ny Klasse af Svovelforbindelser, opdagede, sstd. S. 265—68; Xanthogensyren med nogle af dens Producter og Foreninger. [Udtag af hans Afhandling i *Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger l. D.*], i II. 1823. S. 82—133).

§ Schweigger's „*Journal für Chem. und Physik*“ (Vorläufige Anzeige einer neuen Classe von Schwefelverbindungen. Auszug eines Berichts vom 17. Mai 1822 an die Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Copenhagen; aus dem Dänischen von E. G. Deckmann, i Bd. 35. (Jahrb. Bd. 5). 1822. S. 2. S. 73—82. [i Udtag i *Annals of Philos.* Vol. 20. (Vol. 4). 1822. Octbr. p. 241—47]; Ueber das Vorkommen des Schwefels in der *Assa foetida*; Auszug eines Briefes vom 15. Apr. 1826, i Bd. 46. (Jahrb. Bd. 16). 1825. S. 3. S. 314—26); Schwefelweïnöl und analoge Verbind., i Bd. 67. S. 73; Bd. 68. S. 146; jvfr. *Voggendorff Annal.* Bd. 28. S. 628—30, Noten).

§ „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger“ (Xanthogensyren, med nogle af dens Producter og Foreninger, i I. 219—276. [jvfr. *Prsters Oversigt* 1822—23, S. 12—16, og *Tidskr. for Naturvidensk.* II. 82—133]; paa Tydskt overf. af E. G. Deckmann i *Schweigger Journ. für Chem. und Physik* Bd. 36. (Jahrb. Bd. 6). 1822. S. 1. S. 1—67. [Udtag i *Annal. de Chim. et de Physiq.* T. 21. 1822. Octbr. p. 160—78]; Om Virkningen mellem *Kulsvolet* og *Ammoniaken* i *Alkohol*, med de derved frembragte Foreninger, og i Særdeleshed om en nye Classe af Svovleyan-Forbindinger, II. 105—158; særskilt aflr. Kbh. 1824. 4; overf. paa Tydskt af F. S. Peder i *Schweigger Journ. für Chem. und Physik* Bd. 41. (Jahrb. Bd. 11). 1824. S. 1.

S. 98—115; §. 2. S. 170—220. [Uddrag i *Annal. de Chim. et de Physiq.* T. 26. p. 33, 113 flg., og derfra i *Buchner Repertor. für Pharm.* Bd. 19. 1824. S. 1. S. 1—62]; Analyse af det *xanthogensyrede Kali* og af *Xanthogensyren*, II. 221—244; paa Tydsff oversf. af F. S. Secker i *Schweigger Journ. für Chem. und Physik* Bd. 43. (Jahrb. Bd. 13). 1825. S. 2. S. 160—84. [Om disse tre Afhandlinger jvfr. L. T. 1828, S. 216—20]; Kulbrintet *Chlorplatin-Ammoniak*, V. 141—152. [særskilt aftr. Kbh. 1831. 4to; paa Tydsff oversf. i *Annal. der Physik und Chem.* Bd. 97. (Poggendorff *Annal.* Nr. 21). 1831. St. 4. Apr. S. 542—49]; *Mercaptanet*, med Bemærkninger over nogle andre nye Producter af Svovelvinsyresaltene, som og af den tunge Vinolie, ved Sulfureter, VI. 1—70. [Paa Tydsff: *Das Mercaptan*; nebst Bemerkungen über einige neue Producte aus der Einwirkung der Sulfurate auf weinschwefelsaure Salze und auf das Weinöl. (Abgedr. aus Poggendorff *Annal. der Physik und Chemie* Bd. 31. S. 369—431). Copenhagen, bei Fr. Brummer. 1834. 8]; Ny Undersøgelse over *Xanthogensyren* og dens Foreninger, VI. 97—128; særskilt aftr. Kbh. 1835. 4to. [oversf. i Poggendorff *Ann.* Bd. 35. S. 487—514, jvfr. Bd. 32. S. 305—7]; Ny Undersøgelse over det brændbare *Chlorplatin*, VI. 333—356. [oversf. i Poggendorff *Ann.* Bd. 40. S. 234—52]; Om *Acechlorplatin*, med Bemærkninger over nogle andre Producter af Virkningen mellem *Platinchlorid* og *Acetone*, VIII. 171—216. [særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to; oversf. i Poggendorff *Annal.* Ergänzbd. 1842. S. 155—81, 312—34]; Undersøgelse over Producterne ved *Tobakens tørre Destillation* og over *Tobaks-Røgens* chemiske Beskaffenhed, X. 217—231. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; og tillige i *Triers »Archiv for Pharm.»* I. 18—26; jvfr. Ørsteds Oversigt for 1843, S. 13—17. Oversf. i Poggendorff *Annal.* Bd. 60. S. 272—84]; Om et Product af *Ammonium Sulfoeyan-Hydrat* ved Chlor, X. 319—330. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Ørsteds Oversigt 1843, S. 73—74]; Om Virkningen mellem *xanthogensyret Kali* og *Jode*, XII. 43—56. [særskilt aftr. Kbh. 1846. 4to, og tillige i *Triers »Archiv for Pharm.»* II. 371—382; jvfr. Ørsteds Oversigt 1845, S. 34—36]; Om Virkningen mellem *Kali-Methyloxyd-Sulphocarbonat* og *Jode*, med Bemærkninger om det olieagtige Product ved Dannelsen af xanthogensyret Kobberoxydul, i *Selskabets Skrifter.* 5. Række. Naturv. og mathem. Afdel. I. 11—18; særsk. aftr. Kbh. 1849. 4to. (jvfr. Ørsteds Oversigt 1846, S. 55—59, og *Triers »Archiv for Pharm.»* III. 341—45).

3 H. C. Ørsteds „Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger“ (Om Phosphorets Evne at bundfælde Metaller, i Udtog, 1828—32, S. XXII—XXIII., LV.; Om Platinchloridet, sstd. S. LV.; Om Dyvelsdrækolie, sstd. S. LXXIX.; Erfaringer om Forbindelser, som Svoelet kan indgaae, 1832—36, S. XXIV.; XLIX.; Brændbart Chlorplatin, 1836—39, S. XXVII.; Virkningen imellem Platinchlorid og Acetone, sstd. S. XLV—XLVII.; Om Produkterne af Acetonens Virkninger paa Platinchlorid, sstd. S. LXXVI—LXXX. [oversf. i Poggendorff *Annal.* Bd. 47. S. 478—80, jvfr. Bd. 45. S. 332—36]; Undersøgelse over Virkningen af Phosphor paa Acetone og paa Æther, 1840—41, S. LV.—LIX. [oversat i *Uel. Anz. der k. Bayer. Akad. der Wissenfch.* XV. 1842, S. 862—67]; Beretning om nogle af ham anstillede Forsøg over Carotinet, 1846, S. 101—3).

3 Otto's „Ny Sygaa“ (Om Chlorinegasbadenes helbige Anvendelse i Leversygdomme, V. 79—85).

3 „*Forhandlinger* ved de skandinaviske Naturforskeres *andet Møde* 1840“, Kbh. 1841 (Anmeldelse af nogle nye organiske Phosphor-Foreninger, S. 203—212).

3 „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Mäte*, i Stockholm 1812“ (Om nogle nye Svovel-Foreninger, S. 303—314).

3 Friers „*Archiv for Pharmacie*“ (Af et endnu utrykt Skrift: „Anvisning i practisk Chemie eller Konsten at indsamle og anvende chemiske Erfaringer“, I. 1—9; Om Tilvirkningen af Aceton, III. 173—75; Carotin, IV. 15—17; o. fl.).

Zeuthen (Frederik Ludvig Bang), f. i Skamby i Fyen d. 1de August 1805, eneste Søn af Consistorialraad og Sognepræst Frederik Bagger J. (f. $\frac{1}{4}$ 1767, Jubellærer $\frac{2}{5}$ 1846, † $\frac{1}{2}$ 1851, jvfr. „*Berlingske Tid.*“ 1846, Nr. 51, 260, „*Nyt Aftenblad* 1846, Nr. 263) og Maria Magdalene f. Steffens (f. 1778, * $\frac{2}{3}$ 1796, † $\frac{1}{2}$ 1850), Professor Henrik Steffens's yngste Søster). Blev 1822 dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralsskole; afslørede i Januar 1826 den theologiske Embedsexamen (Laudabilis); var fra Decbr. 1829 til Marts 1832 Alumnus paa Vorchs Collegium; disputerede d. 7de Februar 1833 for Magistergraden, og tiltraadte, ved Understøttelse af Fonden ad usus publicos og det Barestes Stipendium fra Universitetet, i April f. A. en videnskabelig Rejse til Tydskland og Italien, hvorfra han hjemkom i August 1834 (jvfr. Selmers *Nat. Tid.* 3die Aarg. 1835, S. 131); var derefter fra Januar til Maj 1835 atter Alumnus paa Vorchs Collegium (f. Selmer, *anf. St.* S. 211); blev d. 6te Maj 1835 Sognepræst til Grimstrup og Narre i Ribe Stift, d. 25de August 1842 til Tønnerup i Sjælland, og d. 16de Februar 1849 i Sorø. — * Magdalene Hævedvig Johanne Laub (f. $\frac{2}{3}$ 1814, yngste Datter af Præsten i Frøstrup i Fyen, Hieronymus L. og Louise Frederikke f. Zinck). — (Jvfr. Dst's „*Materialier*“, Nr. 93).

Observationes de notione et vi sententiæ: mediam tenendam esse viam. (pro stip. Collegii Medicei). Haun. 1830. 15 pagg. (L. L. 1830, S. 642—45).

Noget om Philosophien og dens Dyrkelse, tildeels med Hensyn paa Danmark. Kbh. 1831. (M. f. L. VI. 266—70, af Poul M. Røller; jvfr. Zeuthens „*Mobbemærkninger*“, og „*Kbhvnspost.*“ 1832, Nr. 7).

For Æsthetik og Philosophie. Første Hefte. Kbh. 1831.

Menneskets moralske Selvstændighed. Et philosophisk Forsøg. Kbh. 1832.

G. N. Schuberts Lærebog i Naturhistorien, til Brug for Skoler. Efter Originalens 5te forøgede og forbedrede Dplag forandret. Kbh. 1832. (L. L. 1832, Nr. 51, af J. P. Bredsdorff; M. f. L. IX. 454—61).

De notione *modestiae*, inprimis *philosophicæ*. Diss. pro gradu Magisterii. Haun. 1833.

Om den christelige Tro i dens Betydning for Verdenshistorien. Et Forsøg. Kbh. 1838. (T. f. L. v. R. II. 403—416).

Sendebrev (især angaaende det apostoliske Symbolum) til Dr. P. Chr. Kierkegaard. Kbh. 1840. („Fædel.“ 1840, Nr. 350, af A. F. Beck; jvfr. Nord. Tidsskr. for Christel. Theol. II. 58—96, af P. C. Kierkegaard). — Om Kirken og Biblen. Andet Sendebrev til Dr. P. Chr. Kierkegaard. ibid. 1841.

Humanitet betragtet fra et christeligt Standpunkt, med stadigt Hensyn til den nærværende Tid. Kbh. 1846. (T. f. L. v. R. V. 82—95, af E. Helweg; „N. Aftenbl.“ 1846, Nr. 239; „Berlingske Tid.“ 1846, Nr. 297; „D. Kirketid.“ II. Sp. 94—96, af E. Brandt).

Om Roeskilde-Convent i Aaret 1847. Kbh. 1848.

Betragtninger over Statens Forhold til Kirken. Kbh. 1848. („Theol. Tidsskr.“ XII. 368—73; „D. Kirketid.“ IV. 293—95, af E. Helweg; jvfr. sfd. Sp. 359—60, af Zeuthen; „Kbhvnspost.“ 1849, Nr. 2).

Prædiken ved Tiltrædelsen af Præstembedet i Sorø, den 6te Mai 1849. Kbh. 1849.

Om Ydmyghed. En Afhandling. Kbh. 1852. („Fjlv. Post“ 1851, Nr. 308; „Kbhvnspost.“ 1852, Nr. 50. 51).

J „Kjøbenhavnsposten“ (Oplysninger til J. L. Heibergs Skrift „Om Philosophiens Betydning for den nærværende Tid“, 1833, Nr. 76. 77; jvfr. „Dagen“ 1833, Nr. 100, af J. L. Heiberg).

J „Maanedsskrift for Litteratur“ (Anmeldelse af M. Hammerichs „Om Ragnaroksmypthen“, i XVI. 528—51).

J „Danff Kirketidende“ (Foredrag i Anledning af A. Beyers „Forholdet mellem Skrift og Symbol“, II. Sp. 744—45, 760—62; Berigtigelse, s. A. Sp. 809—10; Foredrag om Symbolum apostolicum, III. 145—61. [jvfr. sfd. S. 393—408, 409—24, af B. Virkebal. Foredraget er siden aftrykt, forøget med tilføjede Anmærkninger, i Theol. Tidsskr. XI. 321—44]; Om Roeskilde-Convent 1847, III. 439—40; Et Par Ord i Anledning af Conventstriden, sfd. Sp. 602—4; Angaaende en Artikel „om den borgerlige Retfærdighed“, IV. 533—34).

J „Theologisk Tidsskrift“ (Om Jesu Navn; en Betragtning, IX. 89—101; Foredrag om Symbolum Apostolicum ved Roeskilde-Convent den 20de October 1847, XI. 321—44; Forslag til et nyt theologisk Princip, sfd. S. 345—66).

Zeuthen (Peter Christian), f. i Kjøbenhavn 1755 (døbt $\frac{5}{2}$ s. A.), yngste Søn af Peter Laurentius Z., Bogholder ved den civile og adskillige Stænders Enkekasse (en Præstesøn fra Gangsted i Narhuus Stift, f. 1711, † 1776), og Marie Margarethe Gertsen (f. 1715, * $\frac{1}{6}$ 1745, † 1778); blev 1771 dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole, og tog d. 5te Decbr. 1774 latinist-juridisk Embedsexamen (Laud.); opholdt sig derpaa i nogen Tid i Flensborg som Secretair hos Amtmanden, Grev Harthausen; kom ved sin Faders Død tilbage til Kjøbenhavn, og fik siden

hans Embede; var tillige Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret fra 1782 til 1789; blev 1788 Medlem af og Secretair ved den for Landbovæsenet nedsatte Commission (s. Bergsøes „Chr. Reventlovs Virksomhed“ I. 158, 242, 256, 286); d. 18de Juni 1793 Ejer af Hovedgaardene Tølløse, Søgaard og Sonnerup i Sjælland; d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; var efter Nationalbankens Oprettelse en af dens Repræsentanter og sammes Formand; samt Med-Præsident i Landhuusholdnings-Selskabet (1806—18), og Medlem af dets 2den Agerdyknings-Commission (1805—1820), i hvilken han i flere Aar tillige var Formand. † 23de Decbr. (1ste Februar) 1823. — * 2° 1783 Christine Wilhelmine Marie Bornemann (døbt 27 1764 i Kbhvn., † 11 1802 paa Tølløsegaard), ældste Datter af Conferenceraad, General-Auditeur Wilhelm B. og Thalia f. Storm. — („Dagen“ 1823, Nr. 307; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1821—26, S. 250—51; Rahbets „Tilskuerne“, 1. Aarg. 1823, Nr. 104; jvfr. Rahbets „Erindringer“ I. 248, 380; III. 131, o. fl. St.; Dehlenschlägers „Erindringer“ IV. 29—30).

Forflag til Forandring af den civile og adskillige Stænders Enkeltasse, tilligemed en Fortegnelse over Interessenterne i denne Enkeltasse. (Kbh. u. A.). — Diderots Theatraliske Værter, 2den Deel, oversat. Kbh. 1779. (L. E. 1783, Nr. 52. — 1ste Deel er oversat af K. L. Rahbet). — Tale holdet i Selskabet for Efterlægten paa dets Stiftelses Dag den 4de Martii 1809. Kbh. 16 S. 8. — Kort Anvisning til Agerdykning af raae Jordlodder. Udg. af det kongelige danske Landhuusholdnings-Selskab. Kbh. 1812. (L. E. 1816, S. 605—10).

3 „Minerva“ (Tale i Efterlægtselskabet i Anledning af Kronprindsens Formåling, 1790. IV. 23—38; ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1790, jvfr. Krit. o. Antitr. VII., Nr. 16).

3 Sluffens „Nye oeconom. Annaler“ (Om frie Forpagtninger af Bondejord, i IV. 3—31, [særskilt aftr. Kbh. 1818]; Betragtninger over Agerdyknings-Systemerne i Almindelighed. (Læs i det Kongl. Landhuusholdnings-Selskab), i V. 229—246).

Beretning af Zeuthen og L. Nørregaard om Efterlægtselskabets Tilstand, vedføjet Rosenstand Goiffes og Rahbets 2 Taler i Selskabet for Efterlægten. Kbh. 1794.

Efterretninger om Tølløse, Søgaard og Sonnerup Gaarde, i Begtrupps Beskrivelse over Hovedgaardene i Sjælland S. 2., S. 299—312.

Zeuthen (Wilhelm Peter), Nysanførets ældste Søn; f. d. 9de Decbr. 1785 i Kjøbenhavn; blev i Foraaret 1801 dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kbhvn.; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavel som ved den philosophiske Examen i Foraaret 1802; underkastede sig i December 1804 den juridiske Embedsexamens theoretiske og i Januar 1806 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1806 Undercancellist i det Danske Cancelli; 1808 Cancelli-Secretair; 1809 surnumerair, og d. 6te Marts

1811 virkelig Assessor i Lande=Dver= samt Hof= og Stads=Retten i Kbhvn.; fik d. 5te Maj 1820 Befaling til, indtil videre, at fungere som Assessor i Højesteret, og udnævntes d. 21de Juni s. A. til Assessor i samme Ret. † 13de October 1827. — * $\frac{1}{11}$ 1809 Bolette Marie Dorothea Bartholin (f. $\frac{1}{9}$ 1786, en Datter af Etatsraad, Højesterets=Assessor Johan Bartholin Eichel, til Stamhuset Nastrup, og Maria Elisabeth de Laesøn). — (Jvfr. Dehlenschlägers "Erindringer" IV. 32—33; Abr. Compt. Efterretn. 1827, Nr. 242).

Medudgiver af Ugebladet "Borger=Vennen" 1818—1821 (hvortil han leverede adskillige overfattede Bidrag, f. Ex. Udtog af Jacob Saaftners Fodreise gjennem Den Ceilon, i Aarg. 1818, Nr. 6—12).

Zimmermann (Peter Ludvig), f. d. 3die Septbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Soldbetjent M. P. Zimmermann; assisterede ved A. Schmidts Boghandel i Kbhvn.; blev siden Underofficer.

Rytaarsgave for 1839. (Digte). Kbh.

Adskillige Smaadigte i "Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn" 1833, fra Nr. 58 af.

Zimmermann (Samuel Friedlieb), f. d. 22de Februar 1769 (iflke 1768) i Norge i Jædderens Provsti, Christiansands Stift, hvor hans Fader Jonas J. da var Sognepræst til Haaland, siden ($\frac{1}{2}$ 1773) til Hommedal i samme Stift († 1789); hans Moder Christine Elisabeth Friedlieb (* $\frac{1}{5}$ 1764, † $\frac{6}{2}$ 1781), ældste Datter af Sognepræsten i Mariager, Provst Mag. Samuel J. og Christine f. Lorenzen. — Blev i Efteraaret 1785 dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Latinskole; tog i Juli 1793 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 16de April 1794 Alumnus paa Clerus's Collegium; d. 24de April 1798 residerende Capellan til Nordrehoug i Aggershøns Stift; d. 26de April 1799 Sognepræst til Hirschholm i Sjælland, og d. 18de October 1805 til Gundslev paa Falster; 1807 Doctor Theologiae ved Universitetet i Kiel. † 22de December 1818 (iflke 1819). — * 1. $\frac{1}{9}$ 1798 Pauline Skibsted (f. $\frac{1}{7}$ 1779 i Kbh., † $\frac{1}{9}$ 1806, ældste Datter af Raadmand og Brygger Andreas S. og Maria de Fine Olivarius). * 2. $\frac{1}{2}$ 1806 Magdalene Johanne Sophie Nyrop (døbt $\frac{1}{3}$ 1781 i Ballensbæk, † $\frac{2}{8}$ 1809, en Datter af Provst Christopher N. og Wilhelmine f. Schwaniß). * 3. Birgitte Eleonore Engelfted.

Specimen inaugurale de disciplinae Mosaeicae pretio morali temperario, deque accessionibus per doctrinam prophetarum deinceps ad illam factis. 1808. 8vo.

Bink (Gardenæd Otto Conrad), f. i Husum i Sønderjylland d. 2den Juli 1746, Søn af Bendix Friedrich B. (f. 2^d 1715, † 1799 som Organist ved Domkirken i Slesvig, jvfr. Nordes's Lex. S. 407); var fra 1768 musikalsk Kirkesanger i Hamburg, under C. F. C. Bach's Direction; blev 1777 antagen i det hertugl. Mecklenborg-Schwerinske Hofkapel i Ludwigslust; kom 1787 i det kgl. danske Kapel som Syngemester og Accompanateur; var fra 1789 til 1801 tillige Organist ved Vor Frelser's Kirke paa Christianshavn, og blev 1791 ansat som Musiklærer ved Blaagaards Skolelærer-Seminarium (indtil 1811); udnævntes d. 29de Juli 1809 til Professor (med Rang 6te Kl. Nr. 1); blev 1816 entlediget af Theatrets Tjeneste. † 15de Februar 1832. — *1774 Susanne Elisabeth Pontet († 1° 1832, 87 Aar gl.). — (Jvfr. „Dagen“, 1832, Nr. 68; Jensen om det Blaagaard-jonstrupske Seminarium, S. 43. 44. 56; Dehlenshlägers Erindringer I. 110; „Rbhvnspost“, 1832, Nr. 47).

Choral-Melodier til den evangelisk-kristelige Psalmebog. Rbh. 1801. 4to. (jvfr. Art. N. Andersen, I. 18). [Blandt disse ere compon. af ham: „O Gud Du smiler fra det Høje“; „O priser Herren, alle Mand“, etc.]. — Die Nordliche Harfe. Ein Versuch in Fragmenten und Skizzen über Musik und ihre Anwendung im Norden. Kopenh. 1801. 4to. — Ledetraad til Forelæsninger over Musikk. 1. H. Veiledning til Musikk. 1. D. Nytaarsgave. Rbh. 1805. — Frimodige Yttringer over Musikens gavnlige Anvendelse i Staten ved offentlig og grundig Underviisning og Dyrkelse. Det Danske Cancellie helliget. ibid. 1810. 12 S. 4to.

Vorlesung über Musik und ihre nützliche Anwendung. Kopenh. 1814.

3 „Nordia“ (Hverken Spøg eller Alvor, men musikalske Drømmerier og frie Phantasier, i II. 196—213).

3 Fjerdingaarsskriftet: „For Sandhed“ (Om de Midlers Værd, ved hvilke Tonekonsten kan blive almeennyttig, i I. 253—71; jvfr. Badens Univerf. Journ. VI. 130—33; „Fris og Hebe“ 1798, III. 217).

3 „Minerva“ (Ved den første Sammentøft til det Kjøbenhavnske Syngeinstituts Oprettelse, 1801. IV. 63—78; Bink om Metboden i Sang-Underviisning, sfd. S. 78—92 [jvfr. sfd. S. 92—94]; Min musikalske Troesbetjendelse i et Brev til en Anonymus, 1802. IV. 267—73; Ledetraad til Tonekonsten i Breve for Lærlinge, efter 30 Aars Erfaring og Jagttagelse, 1803. I. 29—34; Pragmatisk Indbydelse til det Kjøbenhavnske Synge-Instituts endelige Realisering, 1801. II. 167—192 [først. a. str. Rbh. 1804. 8vo]; Bidrag til Tonekonstens Fremme og pædagogiske Anvendelse. Prøve af et musikalsk Ugedblad, f. A. IV. 33—62).

3 „Dagen“ (Til Publicum angaaende hans Concert, samt nogle poetiske Følelser ved hans Ansættelse og Ophold her, 1807; Tale ved Slutningen af hans Forelæsninger over Musikens gavnlige Anvendelse, 1813; Frimodige Yttringer over musikalsk Disciplin i Luthers Land, 1824, Nr. 256; Sidste Ord til Danmarks ægte Musikyndere og Børnvenner, 1825, Nr. 168).

3 »Zeitung für Litteratur und Kunst in den königlichen dänischen Staaten« (Ueber Musik und ihre Anwendung in den Dänischen Staaten, i 2. Jahrg. I. Nr. 4. 5. 37—39. 40; II. Nr. 4. 5; Anhang: über Musikunterricht und musikal. Erziehung, II. Nr. 45).

3 Ugekriftet »Sandfigeren« (Brev til Rahbet, i I. Aarg. Nr. 38).

3 »Den nordiske Tilskuer« (Om offentlig Elementarunderviisning i Musik, i Nr. 52).

3 »Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere« (Musiken som Opdragelsesmiddel, og især om musikalsk Børnegymnastik i Forberedelses-Classerne, i I. Aarg. 1821, S. 81—90).

4 Hefter Compositioner for Sangen og Claveret. Kbh. — Zelim og Mirza, Syngestykke. — Versuch in Melodien. Hamburg 1779. — 6 Clavier Sonaten, den Herzog Fr. Franz, Erbprinz zu Mecklenb.-Schwerin unterthän. zugeeignet. Hamb. 1783. — Desuden har han komponeret en betydelig Deel Folke- og Festsange, Cantater og Motetter, som ej ere særskilt trykte, men deels findes adspredte udgivne f. Ex. i Andersens Melodier til D. D. Lünkens Sangbog, deels som Manuscripter ere i Familiens Eje og Jonstrup Seminarie-Musiksamling.

Zinck (Johan Georg Christopher), Nysonførtes Søn; f. d. 15de Juni 1788 i Kjøbenhavn; blev 1808 dimitteret til Universitetet fra det Schouboefte Institut; 1812 Skuespiller ved det kongelige Theater; var fra 1811 til 1814 Cantor ved Citadellet Frederikshavns Kirke. † 14de April 1828. — * $\frac{1}{2}$ 1813 Maria Elisabeth Thomsen (f. $\frac{1}{2}$ 1790, fgl. Skuespillerinde $\frac{1}{4}$ 1808, † $\frac{1}{4}$ 1823, jvfr. Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 16, og Thaarups fædrenel. Retrolog f. 1821—26, S. 251—52). — („Dagen“ 1828, Nr. 93).

Dankens Slot, eller Egtemanden ved Hændelse. Lysspil i 1 Act, efter Desaugiers og Armand, overfat. Kbh. 1824. (Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1824, Nr. 37).

Zinck (Johan Wilhelm Ludvig), ældste Søn af ovenanførte H. D. C. Zinck, f. d. 24de Decbr. 1776 i Hamborg; kom 1787 til Kjøbenhavn ved Faderens Ansættelse der; blev 1790 Elev ved det fgl. Theater; antoges d. 10de Maj 1798 som Medhjælper ved Theatrets Syngeskole; blev 1802 ansat som Souffleur ved Syngestykkerne og d. 2den October f. A. udnævnt til fgl. Hof-Organist; d. 22de April 1818 ansat som Accompagnateur i det fgl. Kapel, og kort efter som første Syngemester ved det fgl. Theater; fik d. 24de Februar 1838 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 1). † 11te Maj 1851. — * 1825 Augusta Laurine Meier.

Musikalsk Theaterjournal, eller udvalgte No. af nye og bekjendte Theaterstykker. 1.—14. Aarg. — Musikalsk Theaterjournal for Piano Forte. Nr. 1—14.

Han har komponeret Musikken til følgende dramatiske Arbejder: Operetten Soliman den 2den (Text af N. T. Bruun) 1813; Yigen fra Heilbrunn, oversf. af Rosenkilde, 1818; Solens Præstinde, 1818; Kollas Død, 1818; Ferdinand Cortez, 1824; De to Galtsflaver, oversf. ved J. Liebe, 1825; Bennernes Fæst af Rosenkilde, 1826; Prindsesse Isabella af Heiberg, 1829; Alferne af Samme, 1835; Kata Morgana af Samme, 1838; Guldkorsfet, omarb. af Heiberg, 1836; Tordenskjold i Marstrand og Hans Kofsgaard af Rahbek.

Original Musik compon. af ham til følgende dramatiske Arbejder: Criminalprocessen, 1823; Duet til Syngestykket: Staffet Dands, 1812; Blanca af Ingemann, 1816; Egor til Deodata, 1817; Romance af »Hvermands Fætter«, 1817; Dito af »Tvoillingerne fra Bergamo«, Svend Grathe, 1824; Et. Hans Fæsten, 1824; Romance til »Matrosen«, 1826; Notturmo til Gomez d'Alca, 1840; Gamle Karens Svanesang (af W. Holst); Rubezahl, af Dehlsenshläger; Saul og Sangeren, melodram. Digt af Chr. Winther, 1838; Fantasi for Orkestret, 1838; De italienske Røvere af Dehlsenshläger; De muntre Koner i Bindfor; Conradin; Belifar; Hans Sæd.

Balletmusik komponeret til: Nderlandst Divertissement af P. Funch; Veteranen af Bourbonville, 1833; Don Quixote af Samme, 1837; En Deel af 2den Akt af »De Danske i China« af Samme, 1838.

Arrangerte Baudebiller tildeels med compon. Duberturer: Arvingerne; Desillateuren; Hvilen er den Rette?; Pariserdrengen; Berelen à Vista; Die Wiener in Berlin, 1823; J. L. Heibergs: Kong Salomon og Jørgen Hattemager (1825), Den 28de Januar, Aptrisnarrerne, Recensenten og Dyret (1826), De Uadskillige, Syv militaire Piger, omarb., Kjarligheds Drømme, omarb. (1827), Supplikanten (1829), Kjsge Huusfors (1831), Den lykkeligste Dag i Livet (1832), De Danske i Paris (1833), Sollicitanten (1834), Farinelli, omarb. (1837), Emilies Hjertebanken (1840); H. Ferg: Kjarlighed og Politii (1827); Hald: Guldbryllupsfrierierne (1828); Arnesen: Intriguen ved Moerkskabstheatret (1828), og Poeten i Abenraa (1829); Kjarlighed uden Strømper, arrang. som Baudeville (1828); H. E. Andersen: Kjarlighed paa Nicolai-Taarn (1829), Skibet (1831), Spanierne i Odense (1836); Overfou: Recruten, omarb., En Fødselsdag i Slutteriet (1834), Michel Perrin, omarb. (1835), Syppigerne i Charlottenlund (1836), Nørreportis Bagt (1837); Overfou & Arnesen: Capriciosa (1836).

Desuden har han komponeret en betydelig Deel Sange, Fests- og Sørges-cantater, deels tidligere, deels i Tidsrummet 1810—15, da han som Musikdirecteur bestyrede Kongens Regiment's Harmoniconcerter paa Gjethuset, og senere foretog Concerterne i flere daværende Selskaber, f. Ex. det venkabelige Selskab, Harmonien, Thalia o. s. v. — I den dramatiske Skoles Periode fungerede han som Musikdirecteur ved Syngestykkerne paa Hofteatret, hvortil han har komponeret flere Arbejder. — (Meddeelt).

Zuschlag (M.), Boghandler i Kjøbenhavn.

Den frygtelige Sørover Patorsch og hans vilde Fæller, af C. F. Frølich. Oversat. Kbh. 1838.

Udgav: Historie om Tull Uglspil, med 70 Billeder. Kbh. 1844. — Penning-Visebog. Fuldstændig Samling af alle nyere og ældre, yndede danske Viser

og Sange (Comedie- og Opera-Sange, Selskabsfange, Sømandsfange, Folkeviser og Kæmpeviser, etc.). 1.—2. Bind (i 10 Hefter). *ibid.* 1844—45.

Zyntphen (Wilhelm Frederik), en Søn af Generalmajor Ernst Friderich v. Z., Chef for det 1ste jydsk Infanteri-Regiment (f. 1765 i Viborg, † 17 1835), og Lovise Augusta Baronesse Pechlin (døbt 2 1787 i Nordborg, Datter af Kammerherre Nicolaus Ditto Baron v. P., daværende Amtmand over Nordborg og Sønderborg Amter, siden Administrator for Grevskabet Ranzau, og Christiane Sophia Polyxena v. Löwenstern); blev d. 19de Decbr. 1830 Secondlieutenant i det 2det jydsk Infanteri-Regiment; erholdt d. 28de Juni 1840 Premierlieutenants Charakter, og 1842 Afsted i Naade med Bartpenge.

Tidens Strøm, genealogisk-chronologisk-synchronistiske Tabeller i 18 illumerede Plader. Kbh. 1840—41. Andet Oplag. *ibid.* 1842. st. Fol. („Dagen“ 1842, Nr. 290).

Astronomisk Brochure. Kbh. 1843.

Astronomische Hypothesen und Vorschlag einer neuen Methode Globus-Karten zu zeichnen. Schleswig, 1844. — Anhang zu den astronomischen Hypothesen, mit einer lithographirten Tafel. Kopenh. 1846. — Anhang zu den Anmerkungen der astronomischen Hypothesen. *ibid.* eod.

Udgav og redigerede: Videnskabeligt, kritisk Feuilletons-Blad. Nr. 1. Kbh. 1846.

W.

Wegidius (Peter Christian), f. d. 17de September 1777 i Nærheden af Christiansfeld, paa Bargaard, hvor hans Fader var Forpagter; ejede Skovballegaard ved Abenraa fra 1802 til 1822; blev 1826 Forpagter af Bavelse i Sjælland, siden af Klintholm paa Møen. † 15de Januar 1849 paa Klintholm. — *1800 . . . . . († 1 1837 paa Klintholm).

Nogle Bemærkninger over Kommen- og Rapsæd-Avten. Kbh. 1825.

I „Landoeconom. Tidender“ (Beretning til det Kongl. Landhuusholdnings-selskab, angaaende et Humle- og Kommen-Anlæg, i IX. 1818, S. 68—83).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om side Jordens Opfyldning og Vanddammes Gravning, 1819, Nr. 13 og 23; Om Underviisning i Landsbyfokler om Agerdyrking, 1820, Nr. 54).

Ogmundsen (John Sigurd), f. 1806 i Jøland; dimitteret til Universitetet fra Borgerdybskolen paa Christianshavn 1825; underkastede sig i Foraaret 1831 Examen ved det Chirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin), og udnævntes d. 11te Maj 1832 til Districtschirurg i Jølands Vesteramts nordre Chirurgicat (indtil $\frac{3}{4}$ 1835); tog i Foraaret 1837 medicinsk Examen ved Universitetet (H. ill.); blev 1837 Candidat og d. 1ste Octbr. f. A. Reserverelæge ved St. Hans Hospital paa Vidstrupgaard; d. 27de Febr. 1845 Districtslæge i Ribe.

3 "Bibliothek for Læger" (Nedfykning af en Sølvtøse under en Paroxysme af Affindighed, hvilken efter et heelt Aars Forløb banede sig Vej udad og blev udtrukken af Patienten selv udaf et Saar i Mave-Regionen, i XXVI. 148—54; overs. af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrb. d. Med. 1840. 2^s Supplementbd. S. 195; i Udtog ved C. Ditto i Zeitschr. f. d. ges. Med. V. 382—83, og derfra i British and foreign. med. Review 1838, Jan., og i Schmidts Jahrb. XVIII. 1838, S. 89—90).

3 "Ugeskrift for Læger" (Beretning om et sjældent Tilfælde, i hvilket Bryst- og Underlivs-Organerne havde et omvendt Leje, i II. 142—44).

3 "Pædiatriens Forhandlinger 1846" (Et iagttaget og bestrebet Tilfælde, S. 50—52).

Ohlenstøger [Dehlenschläger] (Adam Gottlob), f. d. 14de November 1779 paa Vesterbro ved Kjøbenhavn, Søn af Joachim Conrad D., først Fuldmægtig, siden Slotsforvalter paa Frederiksberg Slot, og Organist ved Frederiksberg Kirke (f. $\frac{3}{4}$ 1748 i Krustorp i Sønderjylland, † $\frac{3}{4}$ 1827, jvfr. Dehlenschlägers "Erindringer" I. S. 3. 5. 91—92; IV. S. 52—57), og Martha Maria Hansen (f. 1745, døbt $\frac{7}{8}$ f. A. i Kbhvn., * $\frac{7}{8}$ 1778, † $\frac{8}{8}$ 1800, Datter af kongelig Fuldmægtig Christian Heinrich Lange, f. i Tydskland, og Anna Margrethe Hansen, en Borgerdatter fra Kbhvn., f. Dehlenschlägers "Erindringer" I. S. 3—4. 146—48); besøgte fra sit 12te til 16de Aar Efterslægtskabets Realskole; debuterede 1797 (ikke 1799) som Stuespiller (f. "Minerva" 1797, IV. 389), men forlod snart Theatret og blev 1800 privat indskreven som Student ved Kjøbenhavns Universitet; tog samme Aar den juridiske Forberedelsesexamen („Admissus"); opnaaede 1801 det første Accessit for Besvarelsen af Universitetets Aaret iforvejen udsatte Priis-spørgsmaal i Æsthetiken: „Var det gavnligt for Nordens skjønne Litteratur, om den gamle nordiske Mythologie blev indført og af vore Digtere almindelig antaget i Stedet for den græske?" (jvfr. Vadens Univers. Journ. IX. S. 14—16); tiltraadte i Begyndelsen af August 1805 en Udenlandsrejse, og besøgte, understøttet af et kongeligt Rejsestipendium,

Tydskland, Frankrige, Schweiz og Italien; kom 1809 tilbage til Kjøbenhavn; erholdt d. 12te Decbr. s. A. Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 3), og udnævntes d. 21de Septbr. 1810 til extraordinair Professor i Æsthetiken ved Kbhvns Universitet; d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; gjorde 1817 atter en Rejse til Tydskland og Frankrige (i Selskab med nu afdøde Baron P. G. Bertouch-Lehn); blev d. 14de August 1827 Professor ordinarius i Æsthetiken og Assessor (samt Secretair indtil 2° 1828) i Consistoriet; besøgte i Sommeren 1829 Malmø og Lund (jvfr. „Kbhvnspost.“ 1829, S. 384, 405, 409, 411, 439—40, 462; „Dagen“ s. A. Nr. 141, 45; „Kbhvns Skilderi“ s. A. Sp. 780; „Ejfold“, 1ste Hefte, S. 66—68; „Flyv. Post“ 1830, Nr. 1; „E. Tegnér und Dehlenschläger am 23. und 28. Juni 1829.“ Stralsund, 1829. 4to); blev samme Aar Ridder af Nordstjerne=Ordenen, og modtog s. A. Diplom som Doctor i Philosophien fra Universitetet i Lund; gjorde i Sommeren 1831 en Rejse til Leipzig og Berlin, og 1833 til Norge (s. „Berlingske Tid.“ 1833, Nr. 193); udnævntes d. 16de Martz 1839 til virkelig Statéraad; blev 1840 Commandeur med Storkors af Nordstjerne=Ordenen; d. 22de Maj s. A. benaadet med Danebrogs-mændenes Hæderstegn, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; fik 1842 det svenske Akademies store Guldbæille for „Snille och Smak“ (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1843. II. 33—38); gjorde i Sommeren 1843 en Rejse til Norge (s. „Ny Portefeuille“ 1843. III. 62. 160. 190—92); blev 1844 Vresmedlem af det Kongl. Akademi for de skjønne Konster i Kbhv.; tiltraadte i Maj s. A. en Rejse til Tydskland og Frankrige, besøgte Berlin, Wien, München og Paris, hvor han i længere Tid tog Ophold, og kom tilbage i Maj 1845 (s. „Ny Portefeuille“ 1844. III. 69—70; „Berlingske Tid.“ 1844, Nr. 194, 212, 13, 18; „Fædrel.“ 1844, Nr. 1708; 1845, Nr. 1851, 64); fik 1844 den preussiske Orden pour le mérite dans les sciences et les arts, og blev s. A. Ridder af Vreslegionen; d. 31te Juli 1845 Officeer af den Belgiske Leopolds=Orden; foretog i Juli 1847 en Rejse til Sverige (jvfr. „Berlingske Tid.“ 1847, Nr. 166, 70, 72—74, 76—78, 82; [B. Bessow] „Till Adam Oehlenschläger, den 17 Juli 1847“. Stockholm, 1847. 4:o); blev i August s. A. Storkors af den Norske St. Olavs=Orden; d. 18de Septbr. s. A. Conferenceraad; d. 14de Novbr. 1849 Storkors af Danebroge. Var Universitetets Rector 1831—32 og 1846—47; Medlem af det Skandinaviske Literatur=Selskab; af Selskabet til de skjønne Videnskabers og Smagens Udbredelse (1830); af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab i Thronbjem; af det Niderlandske Videnskabers Selskab, og af flere videnskabelige Samfund. † 20de Januar 1850 i Kjøbenhavn. — * 1⁷ 1810 (i Gjentofte) Christiane Georgina Elisabeth Heger

(f. 2° 1782, † 7 1841 i Kbhvn.), yngste Datter af Conferenceraad, Assessor i Lands-Dover samt Hof- og Stadsretten, Hans H. og Anna Louise, f. Drewsen. — („Dehlenschlägers Selbstbiographie“, 1.—2. Theil. [i hans „Skriften, zum erstenmale gesammelt“ 1.—2. Bdehn. Breslau, 1829, og i „Werke“ 1.—2. Bd. ib. 1839]; paa Dansk overs. af Forf. under Titel: „Dehlenschlägers Levnet“, 1.—2. Deel. Kbh. 1830—31; „Dehlenschlägers Erindringer“, 1.—4. Bind. Kbh. 1850—51, paa Tydsk: „Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutsche Original-Ausgabe“. 1.—4. Bd. Leipzig, 1850—51; Biographi i Kosobs Conversations-Lex. XXVIII. S. 505—15; i „Nyt Magazin for Natur- og Menneſke-Kundskab“, 1837, I. Nr. 11—13; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid“, 1ste Hefte, 1839; i „Dansk Pantheon“ XXXVII. Levering, 1847; i „Skandinavisk Portrætt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v.“ 1: a Häftet, 1847; Levnet, i en kort Skizze, samt en Fortegnelse over hans Skrifter, i Juli-Heftet 1841 af den af det russiske Ministerium for Folkeoplysningen udgivne Journal; i „Nordisk Penning-Magazin“ 1850, Nr. 9; jvfr. Conversations-Lex. 9. Aufl. X. 441; Ersch u. Gruber Allg. Encyclopedie, 1ste Sect. XXIX. S. 95—96; Grundtvigs „Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng“, 1812, S. 354—57; F. C. Dahlmanns „Betragtninger over Dehlenschlägers dramatiske Værker“, 1812; Grundtvigs „Danne-Virke“, IV. S. 195—233; Berlin. Jahrb. für wissensch. Critik 1840. I. S. 103—108 [jvfr. „Fædrel.“ 1840, Sp. 374—78; „Kbhpost“ f. A. Nr. 53; „D. Folkebl.“ V. 223]; „Abrafca“, 1. Aarg. Nr. 36—38; Prams Fortale til Doversættelsen af Voltaires Gengiskan, 1815; „Athene“ V. 507—9; VIII. 180—84; IX. 81—83; Fr. Horns „Umriffe zur Geschichte und Kritik der schönen Literatur Deutschlands 1799—1818“, Berlin 1819, S. 220—226 [f. Høst's „Morgenblad“ 1819, Nr. 36]; H. Steffens „Was ich erlebte“, V. 24—29; 159—63; „Uddrag af P. D. Brøndsteds Reife-Dagbøger“, ved Dorph, S. 20. 25—26. 33; A. Lindeblad „Månskens-qvällarne“, 1825, S. 63—65 [f. „Kbhvns Morgenbl.“ 1826, S. 132]; Ph. Mayers „Theorie und Literatur der deutschen Dichtungsarten“, 1825 [overs. i „Nyt Aftenbl.“ 1826, S. 125—26]; Døst's „Archiv for Psychol., Hist.“, o. s. v. III. Intellbl. S. 72; VII. 158. 164—66; Molbechs Forelæsninger over den nyere danske Poesie, II. S. 202—314; D. Thomsens „Ballyrien“ 1831, II. S. 81—83; Deppings „Erindringer von Paris im Jahre 1807“, Leipz. 1832, S. 156—57 [f. S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Dium“, II. S. 226—27]; J. Kragh Høst's „Erindringer“, S. 140, 146, 50, 56; „Revue de Paris“ 1831, af J. J. Ampère [f. „Kbhpost.“ 1831, Nr. 101]; „The foreign Quarterly Review“, vol. VI. p. 78—81; „Revue des deux mondes“ 1837, af X. Marmier [overs. i „Søndagen“,

Følgeb. til „Dagen“, 1837, Nr. 40—41; Thortsens Udsigt over den danske Literatur, S. 152—53, 154—57 [og derfra i „Portefeuillen“ 1839. II. 283—88]; „Maanedsskr. for Litteratur“ I. 424—433 (af H. C. Orsted); C. Dirckinck-Holmsfeld „Über die Ansichten von der nordischen Vorzeit“, 1829, S. 115—16; „Nord. Ugekrift“, S. 37—39, 410; Heibergs „Intelligensblade“ III. S. 57—58; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas“, Leipzig, 1845; Fr. Bremer „Liv i Norden“, S. 22; „Skrifter af J. J. Nervander“ 1ste del, Helsingfors 1850; C. Molbech „Analecter“, I. S. 1—19, og „Studier over Dehlsenschlägers Poesie og Digterværker“, Kbh. 1850; „Sang til Dehlsenschläger d. 14de Novbr. 1833.“ Kbh. 4to; L. Bødtker „Til Adam Dehlsenschläger. Novbr. 1841“; H. C. Andersen „De tre nordiske Rigers Skaal for Ad. Dehl. d. 20de Novbr. 1841“; H. P. Holst „Diookurerne“, d. 19. Novbr. 1842; „Zeitung für die eleg. Welt“, April 1825; „Tilskueren“ 1820, Nr. 73; „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 50; „Kbhvnspost“ 1827, Nr. 93; 1829, S. 165, 407, 750; 1836, Nr. 321; „Den Frisindede“ 1836, Nr. 46; „Dagen“ 1836, Nr. 271; „Søndagen“, Følgeb. til „Dagen“, 1836, Nr. 37, 44, 47; 1840, Nr. 35; „Brage og Idun“ I. 301. 629; II. 237—38; H. C. Andersen „Bignetter til danske Digtere“, S. 40; „Danst Folkeblad“ VII. Nr. 40; Selmers Arnbog 1843, S. 146; „Den Constitutionelle“ 1844, Nr. 130, af Fr. Barfod; „Fædrel.“ 1847, Nr. 103, 174; „Berlingske Tid.“ 1845, Nr. 153; 1847, Nr. 267. — Om Festligholdelsen af hans 70de Fødselsdag jvfr.: „Adam Dehlsenschläger. Et Mindekrift om Festen den 14de November 1849. Med Raderinger efter Marstrand og Const. Hansen. Udgivet af „Festcomiteen“. Kbh. 1850“. 4to; „Fædrel.“ 1849, Nr. 267; „Kbhspost.“ s. A. Nr. 267; „Flyv. Post“ s. A. Nr. 267, 68, 69; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 271; „Nord og Syd“, I. 1849, S. 369—83. — „Ved Adam Dehlsenschlägers Fordefærd, i Frue Kirke den 26de Januar 1850, af J. P. Mynster. Kbh. 1850“; „Adam Dehlsenschläger. En Mindetale i Efterslægtfælskabet d. 4de Marts 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850“; „Dehlsenschlägers Minde, et Digt. Kbh. 1850“; jvfr. „Fædrel.“ 1850, Nr. 17, 19, 22, 26, 44, 47, 50; „Kbhspost.“ s. A. Nr. 17, 22; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 17, 18, 21, 22, Tillæg, 23, 25, 28, 33, 37, 41; 1852, Nr. 25; „Flyv. Post“ 1850, Nr. 19—20, 23—28, 33; „Danstæren“ III. Nr. 6; „Dannevirke“ XIII. Nr. 13, 14, 16, 25; „Nord og Syd“, III. 1850, S. 73. 105—128; „Almuevennen“ IX. Nr. 7; „D. Kirketid.“ IV. 764—68; „Nøens Avis“ 1850, Nr. 11; „Christianiaposten“ 1850, Nr. 554, 57, 73, 94, 95; „Bore“ 1850, Nr. 18, 24; S. Beyer „Vintergrønt“, S. 35—36. — Om Mindekræfter for ham see: „Til Minde om Adam Dehlsenschläger. To Taler og to Digte, udgivne af det skandi-

naviste Selskab. Kbh. 1850"; „Adam Dehlenschläger, et Digt ved Studenterforeningens Mindefest den 3die Juni 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850"; S. J. Stenberg „Mindestal öfver Adam Oehlenschläger. Stockholm, 1850"; „Berlingste Tid." 1850, Nr. 32, 33, 62, 127; „Fædrel." 1850, Nr. 32, 62, 80, 126, 136; „Flyv. Post" 1850, Nr. 34, 36, 105, 127; „Kbhspost." s. A. Nr. 32. — Hans Portrait, tegnet af Niepenhausen, st. i Kobb. af A. Flint, foran Nyerups „Jdunna" for 1812; Simonsen del., Ed. Schuler sculps. Carlsruhe (2 Gange); i „Bildnisse z. J. Hübners Zeitungs- und Convers. Lex." 31. Ausg. III. Heft, Nr. 16; i Bergl's „Moden-Zeitung" 1825, Febr., lithogr.; st. i Kobb. af W. H. Vizars; malet af E. A. Jensen, lith. af Kaufmann, i det fgl. Steentr. Fol. (ogsaa i mindre Format); A. Hansen sculps., trykt hos G. Lorenzen, i „Nyt Magaz. s. Natur- og Menneffe-Kundskab" 1837, I.; tegnet efter Naturen af Em. Bærenzen, lithogr. i Bærenzen & Comp. lithogr. Institut, i „Portefeullen" 1839, 2det Bd.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid", 1ste Hefte, 1839; E. Hansen pinx., lithogr. i Bærenzens Institut, med Facsimile, 1to [ascopieret, men uden Facsimile, 6 Gange i samme lith. Institut]; raderet, med Facsimile, af J. W. Gertner i „Dansk Folketalender" for 1843; udg., med Facsimile, af Foreningen for Kunstens Opmuntring 1844, lithogr. i Bærenzens Institut, Folio; J. W. Gertner pinx., J. W. Tegner lithogr. i Bærenzens lith. Institut 1846, Fol. [1 Copi i mindre Format i „Skandinavisk Porträtt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v." 1: a Häftet, 1847]; A. Smith delin., J. W. Tegner lithogr., med Facsimile, i „Dansk Pantheon" 37te Ueving, 1847 [1 Copi, xylogr. i „Nordisk Penning-Magazin" 1850, Nr. 9]; i et Tableau: „Danske Digtere", lith. af A. M. Petersen, 1848; af Ammerling [s. „Flyv. Post" 1850, Nr. 42]; st. i Staal efter Gertner af Weger, Schillerformat, 1851; Johannes Jensen del., J. W. Tegner lith., med Facsimile, 1851; stylograferet af P. Schöler i 4de Bd. af „Dehlenschlägers Erindringer" [s. „Flyv. Post" 1851, Nr. 78, 84, „Kbhspost." s. A. Nr. 80]; graveret i Elfenbeen af S. S. Winther 1841. — Hans Büste er modeleret af A. Quitschreiber; af F. E. Krohn 1829; af G. Barsugli 1839; af Thorvaldsen 1840 (siden lithograferet), og derefter i formindstet Maalestok af Mühle 1844; hans Statuette af Billedhugger H. Hansen 1850. Hans Fødested, del. Hoffmann, Em. Bærenzen & Comp. lithogr. — Erindringsmedaille om ham, af Conradsen, 1852. — Om Oprettelsen af et Monument for ham s. „Fædrel." 1850, Nr. 59, 82; „Kbhspost." s. A. Nr. 68).

Siofna for Aaret 1802, udg., med Titelvignet af A. Flint. Kbh. (2det Oplag. ib. 1822). — Anden April 1801. En dramatisk Situation. Kbh. 1802. — Aelende og Aimar. Af Anton Wall. Doversat. 1.—2. Deel. ibid. eod. — Øg

von Verlichingen med Jernhaanden. Et Skuespil af Göthe. Oversat. ibid. 1803. (Endeel forandret i »Udmærkede Digterværker, oversatte af Dehlschläger.« Kbh. 1848). — *Digte*. ibid. 1803. («Dagen» 1803, Nr. 1. 2; L. E. 1803, Nr. 21. 22, af E. Pabels, jvfr. Forf.'s Svar i »Dagen» 1803, Nr. 111 [s. Baggesens Breve til Dehlschläger, 2. D. 1819, S. 149; Dehlschlägers Erklæring til Publicum, S. 7 i Noten; Dehlschlägers »Erindringer» I. S. 208—9]; Høst's »Et blot til Lytt» III. 73—79; Pørs's »Bidrag til Kundsk. om Mennesker og Vøger» 1803, S. 38—42; Kiel. L. Z. 1809, Nr. 18. 19. 29—30; Dahlmann's Betragtninger, S. 8—10; »Athene» V. 508; Molbech's Forelæsn. II. 224—30, 244—59. — »Sanct Hansaftens-Epik» (S. 213 flgg. og i »Digterværker» I. S. 1. flgg.) paa Svensk: *Sanct Hans Aston-Spel*. Översättning. Stockholm, 1830. 12:o). — Poetiske Skrifter. I.—II. Deel. ibid. 1805. [I.: Freyas Alter. Et Syngeespil; indleveret til Theaterdirectionen d. 12te Maj 1804, tilbagesendt som ej antaget d. 18de Maj s. A.; atter indsendt omarbejdet d. 10de Juli 1804, paa ny forfattet d. 28de Juli s. A., jvfr. Rabets Svar paa Dehlschlägers »Til Publicum» 1816. (Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 355; »Athene» V. 508; Dahlmann's Betragtninger, S. 10; »Epeum», I: a Heftet, Stockholm 1810, S. 45—59); Romanzer, Sange og Elegier, S. 143 flgg.; Langelands Reise, S. 271 flgg. (s. Molbech's Forelæsn. II. 237—42); Jesu Christi gjentagne Liv i den aarlige Natur, S. 421 flgg. (jvfr. »Den Danske Tilskuer» 1805, Nr. 70—71, S. 558, Noten; Nr. 80, S. 637—40, af J. P. Mynter; Grundtvigs Verb. Krønike, 1812, S. 355—57; Foreign Review and contin. Miscellany No. 4. Octobr. 1828, med Prøver i Oversættelse, s. L. E. 1829, S. 288); II.: *Vaulundurs Saga*, S. 1 flgg. («Minerva» 1805. IV. 307; Kbhøns Skilderi 1809, Nr. 9, S. 133, af E. Molbech; Molbech's Forelæsn. II. 268—72). Ny Udg. i »Digterværker» I. D. Paa Svensk: *Vaulundurs Saga*. Översättning ifrån Dansk af *Jakob Adlerbeth*. Stockholm, 1812. 8:o; paa Tydsk af Forf. og indført i »Mährchen und Erzählungen» Istes Bdchen, 1817, S. 177 flgg. og i hans »Schriften» 17tes Bdchen, Breslau, 1830; Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Et Lydspil, S. 75 flgg. (jvfr. »Den Danske Tilskuer» 1805, Nr. 70—71; Dahlmann's Betragtninger, S. 10—12; Kbhøns Skilderi 1809, Nr. 9, af Molbech; Grundtvigs Verb. Krøn., 1812, S. 355; »Athene», V. 509; Molbech's Forelæsn. II. 242, 290—91; Steffens »Was ich erlebte» V. 159). Anden Udgave: *Aladdin eller Den forunderlige Lampe*. Dramatisk Eventyr. Kbh. 1820. (o. m. L.: Dehlschlägers Skrifter, Iste Deel). Ny Udg. i Digt. Værk. Bd. VI. 1837, og Kbh. 1845. Eftertrykt i *Fahtun*, 1841. 12:o. (i Samlingen: »Danste Klaffiker»). («Portefeuillen» 1839. II. 84—90, 102—110, 129—35); bearbejdet af Forf. paa Tydsk: *Aladdin oder die Wunderlampe*. Ein dramatisches Gedicht in zwei Spielen. Amsterdam, 1808. 2e Auflage. Leipzig 1820 (m. 2 Kupf.), samt i hans »Schriften» 3.—4. Bdchn. Breslau, 1829. (anm. af Jean Paul i *Heidelb. Jahrb.* 2r. Jahrg. 1r. Bd. S. 301—7; »Morgenblatt» 1807, Decbr. S. 1211; jvfr. L. E. 1808, Nr. 14; 1810, Nr. 46, 48; Kbhøns Skilderi 1810, Nr. 45, 46; Fr. Horn: »Umriffe zur Geschichte und Kritik der schönen Literatur Deutschlands, 3s Buch S. 69). Paa Svensk: *Aladdin eller den underbara Lampan*. Dramatisk dikt af *Adam Oehlenschläger*. Öfers. af *Ludv. Borgström*. I., 2. D. i »Kalender för Damer» 1819, 1820. (Upsala Litt. Tidn. 1819, Nr. 13; *Almänna Journalen* 1820, Nr. 64). — *Reineke Foss*. Et episk Digt af Goethe. Overs. Kbh. 1806. (altesed omarbejdet i »Udmærkede Digterværker, oversatte af Dehlschläger.» Kbh. 1848). — Svar til Baggesen paa hans Brev Kourebbin til Aladdin. Kbh. 1807.

(Pøt's "Misceller" 1807, Nr. 6; Baggesens "Niimbrev", S. 321, "Nye blandede Digte", S. 360, og "Peer Brovler" V. S. 111; jvfr. Dehlenschlägers Skrift om hans personlige Forhold til Baggesen (1818), S. 12). — Nordiske Digte. Kbh. 1807. (L. E. 1808, Nr. 4, 5, af B. H. F. Abrahamson, jvfr. Dehlenschlägers: Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension over mine nordiske Digte. En æsthetisk Afhandling. Kbh. 1808, og Kbhvns Skilber 1808, 5te Novbr., S. 120, af P. Dons; "Lyceum" 1810, 1: a Hefte, Stockholm, S. 45—59; "Polysem" 5. Saml., Nr. 46—48; Molbechs Forelæsn. II. 263—67, 72, 302—3). — Om Valdur hin Gode, et mythologisk Sørgepil (S. 129 fgg. og i hans "Tragoedier" VII.), jvfr. "Ny Minerva" 1807, IV. 301—20, af N. F. S. Grundtvig; Kbhvns Skilber 1809, Nr. 9, af Molbech; Dahlmanns Betragtninger, S. 12 15—19; J. L. Heibergs "Nordiske Mythologie", 1827, S. 243—47, 50—53, 56—84; "Kbhpost" 1831, Nr. 101. — Oversat paa Tydsk i hans "Werke" Bd. 3. Breslau 1839. — Hakon Jarl hin Rige, et Sørgepil, opført 1ste Gang til Kongens Fødselsdag 1808 (S. 233 fgg.; Nyt Dplag i hans "Tragoedier" I. 1831. S. 5 fgg.), jvfr. "Ny Minerva" 1807, IV. 200—218, af Rahbek; Skandinav. Lit. Selsk. Skr. 1807. II. 309—45, af Rahbek; Høst's "Theaterblad" Nr. 13—15; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Dahlmanns Betragtninger, S. 12. 19—28; Grundtvigs "Danne-Wirke" IV. 231; Høst's "Dannora", S. 34; Kbhvns Skilber 1815, Nr. 43; Liunges "Harpen" 2. Aarg. Nr. 22; Dehlenschlägers "Erindringer", II. 32—44. [Epilog til Stykket, i "Ny Danske Tilsner" 1808, Nr. 4, jvfr. L. E. 1810, S. 725]; J. K. Høst: "Hakon Jarl den Rige, tillige med Indholdet af Sørgepillet Hakon Jarl. Kbh. 1808." Paa Tydsk (overs. af Forf.): Hakon Jarl. Ein Trauerspiel. Tübingen, 1810, og i hans "Schriften", 68 Bändchen. Breslau, 1829, samt i "Werke" Bd. 5. ibid. 1839. (Zeit. für d. eleg. Welt 1810, Nr. 130; Hall. Allg. L. Z. 1811, Jan.; Leipz. L. Z. 1812, Jan. (f. L. Z. 1812, Nr. 14, S. 223); Fr. Horns Umriss 38. Buch S. 69; Morgenbl. für gebildete Stände 1816, S. 328, 504, 544, jvfr. L. Z. 1816, S. 624; Dehlenschlägers Reise, II. S. 7). Paa Svensk: *Håkan Jarl den Rike*. Sorgespiel af Adam Oehlenschläger. Öfvers. af Ludv. Borgström. Upsala, 1817. 8:o. (Upsala Litt. Tidn. 1817, Nr. 52; *Ulmåna Journalen* 1817, Nr. 302), og: *Hakon Jarl*, Sorgespiel i fem akter af A. Oehlenschläger. Öfversättning. Stockholm, 1848. 12:o. ("Dagligt Allehanda" 1848, Nr. 246). Paa Engelsk, noget forförtet overs. af Gilly. (Blackwoods Edinburgh Magazine No. XXXVII. 1820. April, p. 73—89; overs. i Udtog i Krossings "Pomona" I. S. 76—83); udfom ogsaa paa Engelsk. London. 1840. ("Monthly Review" 1840, Vol. II, p. 149; jvfr. "Berlingsske Tid." 1840, Nr. 131). — Sov vedricken, Syngestykke i 2 Akter, omarbejdet efter Bregners tydske Original. Kbh. 1808. Ny Udg. ibid. 1846. (jvfr. "Prometheus" IV. 270—73). — Palnatøke. Et Sørgepil. Kbh. 1809; Nyt Dplag i hans "Tragoedier" I. 1831. S. 205 fgg. (Kbhvns Skilber 1809, Nr. 57. 58; Pøt's "Misceller" 1810, Nr. 21. 22. 41; Dahlmanns Betragtninger, S. 28—33; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Liunges Lit. Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 45; jvfr. Dehlenschlägers "Reise" I. S. 233; II. S. 68—69; "Erindringer" II. 114—16). Paa Tydsk: *Palnatøke*. Ein Trauerspiel in fünf Akten. Stuttgart und Tübingen, 1819. (Med Forerindring. Aus einem Briefe des Verfassers. Copenh. 26. July 1810), og i hans "Schriften" 68 Bänden. Breslau, 1829, samt i "Werke" Bd. 5. ibid. 1839. — Epilog fremsagt af Madame Rosing paa hendes Benefice d. 23. Dec. 1809. Kbh. (2 upaginerede Sider). — Axel og Valborg. Et Sørgepil. Kbh. 1810. [opført

Iste Gang, med Epilog, d. 29de Januar 1810, og frevet i Paris, f. hans "Reise" I. 233]. Nyt Dylag i hans "Tragoebier" II. S. 9 flgg.; Ny Udgave. Kbh. 1846. Eftertryk Jahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: Danske Klassiker). (L. E. 1810, Nr. 46, af F. E. Sibbern; "Nordisk Tilskuer" 1814, Nr. 4—8, af Baggesen; jvfr. "Ny Danske Tilskuer" 1808, S. 819—21, af Rahbek; J. E. Langes "Fragmentariske Bemærkninger over Sørgeospillet Arel og Walborg". Kbh. 1809; Dahlmanns Betragtninger, S. 33—38; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Døst's "Misceller" 1810, S. 41—45 (af J. E. Lange); "Freia" 1823, Nr. 7 flgg.; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq. [oversf. i "Kbhpost" 1828, Nr. 97, 98]; Dehlenschlägers "Erindringer" III. 17. 19—21. 82. Oversat af Forf. paa Tydsk: Arel und Walburg. Eine Tragödie. Tübingen 1810, 2e Aufl. 1820, og i hans "Schriften" 7s Bdehen. Breslau, 1829, samt i "Werke" Bd. 7. ibid. 1839. ("Morgenbl. f. geb. Stände" 1810, Nr. 249; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 3, 22, S. 342. Opført i Altona i Anledn. af Dronningens Fødselsdag 1813; Prolog i den Anledning af Hofraad Reinhard, i "Dagen" 1813, Nr. 273; ogsaa opført i Hamborg, Berlin, Leipzig, Wien og Dresden (L. E. 1816, S. 624; hans "Reise" II. 7. 20—21. 160—61. 166—7). Paa Svensk: *Arel och Walborg*. Sorgespel af *Adam Oehlenschläger*. Öfvers. af *Johan Dillner*. Stockholm, 1811. 8:o. (Wallmarks "Journal för Litteraturen och Theatern" 1812, Nr. 75. 77. 79. 80 og 81; oversf. under Titel: "Prof. Dehlenschlägers Arel og Walborg udenlands vurderet. Fra det Svenske ved J. Kragh Høst." Kbh. 1812, paa hvilken Recension findes Svar i det svenske Tidsskrift "Polyfem" 5te Samlingen Nr. 46—48). — Epilog til Sørgeospillet Arel og Walborg i Anledning af Hans Maj. Kongens høie Fødselsdag d. 28de Jan. 1810. Kbh. 4 S. 8vo. (L. E. 1810, S. 724—25. — Fremstagt d. 29. Jan. 1810 af Mad. Heger. For Stykket udførtes en pantomimisk Prolog "Drømmen" af Galeotti). — Correggio. Tragödie. Kbh. 1811. [Opført Iste Gang i Anledn. af 28de Jan. 1811; en Epilog, fremstagt af Kruse, indf. i "Sandseren" 1811, Nr. 1]. Ny Udg. i hans "Tragoebier" IV. (L. E. 1811, Nr. 12, af S. Meisling, jvfr. Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 61—63, af F. E. Sibbern, og Nr. 66—67, af Meisling; Dahlmanns Betragtninger, S. 38—52; Høst's "Dannora" Nr. 21—26, af Baggesen, jvfr. Dehlenschlägers "Personlige Forhold til Baggesen", 1818; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 11. 13. 15; "Dagen" 1811, Nr. 31; Steffens "Was ich erlebte", VI. 259—61; Liinges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 20—22; "Theaterbl." 1827, Nr. 2, af N. David; Dehlenschlägers "Reise" I. 75. 93; II. 167; "Erindringer" II. 186; III. 17). Paa Svensk: *Correggio*, Sorgespel af *Adam Oehlenschläger*. Öfvers. af *Per Adolf Söndén*. Upsala, 1812. 8:o; og: *Correggio*. Öfvers. af *H. Sandström*. Stockholm, 1840. 12:o. Paa Italiensk (af D. dal Borgo di Primo): *Il Correggio*. Tragedia tradotta dal Danese di Oehlenschläger. Pisa, 1812. 8. ("Dagen" 1812, Nr. 165; L. E. 1815, Nr. 35; Baggesens "Danfana" 1816, Febr. S. 139, Noten). Paa Tydsk af Forf.: *Correggio*. Ein Trauerspiel. Stuttgart und Tübingen 1816. Zweyte unveränderte Auflage. ibid. 1817. Dritte Auflage. ibid. 1820; ogsaa i hans "Schriften" 7s Bdehen. Breslau, 1829, og i hans "Werke" Bd. 8. ibid. 1839. (Heidelb. Jahrb. 1816, Jan. S. 62—64, af Franz Horn, jvfr. L. E. 1818, S. 428—29; Leipz. Kunstblatt für gel. Künste 1r Jahrg. 1817—18, S. 12, Nr. 160, S. 649, af Dewald; Zeit. f. d. eleg. Welt 1816, Nr. 131, af Aug. Klingemann, jvfr. Høst's Søndagsbl. 1816, Nr. 14; 1817,

Nr. 8; Fr. Horns Umriss 38 Buch S. 70. 71. 72; Tieck's „Dramaturg. Blätter“ 1827; „Kbhypost“ 1827, S. 388; Dehlenschlägers „Reise“ I. 25. 93; II. 167. Om Stykkets Opførelse i Wien, Hamborg, Berlin, Frankfurt og Breslau s. „Morgenbl. i. geb. Stände“ 1815, S. 1040, 1204; L. L. 1816, S. 624—25; Kbhvns Skitseri 1816, S. 60—61; Dehlenschlägers „Reise“ II. 7—8. 19; „Dagposten“ 1818, Nr. 93; „Brevduen“ 1818, Nr. 2). Paa Fransk overs. (i Prosa): *Corrège*, Tragedie en cinq actes, traduite par X. Marmier. Paris et Strasbourg, 1834. Paa Svensk af Oflle Abramovitch. Belgrad, 1847. (s. „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 15). — Digtninger. I.—2. Deel. Kbh. 1811—13. [2den Deel o. m. L.: Fortællinger. Kbh. 1813; Ny Udg. i hans „Digterværker“ II. 1835, S. 3—327; Eftertryk, Norrköping, 1842. 12:o. [i Samlingen: „Danske Klassiker“]. (L. L. 1811, Nr. 30; 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Dagen“ 1813, Nr. 282—85, af Rahbet; „Zbunia und Hermoden“, 1812, Nr. 9, af Gräter, jvfr. „Athene“ III. 86. — Eventyret „Nly og Gulphynbi“ (i I. 213 flgg., og i hans „Samlede Digte“ II. 158 flgg., samt i „Digterværker“ I. 1835) er overs. paa Tydsk i „Mährchen und Erzählungen“ Bd. I. 1817. S. 1 flgg., og i hans „Schriften“ 17tes Bdehen. Breslau, 1830; paa Svensk af E. Fr. Lundblad. 2den Deel, eller: Fortællinger [Reichmuth von Adocht; Maleriet; Lykkeridderne; Munkebrodrerne; Eremiten] overs. paa Tydsk i „Mährchen und Erzählungen“ Bd. II. S. 1 flgg., og i hans „Schriften“ 16tes Bdehen. Breslau, 1830; paa Svensk: *Berättelser af Adam Oehlenschläger*. Öfvers. af Carl Erik Ekmarck. Strengnäs, 1819. 8:o („Männans Journalen“ 1819, Nr. 127); Fortællingen „Lykkeridderne“ overs. paa Engelsk i: *Specimens of German Romance selected and translated from various Authors*. Loudon 1826. 3 Vols. 12mo, og derfra optagen i flere engelske Tidsskrifter: *Literary Gazette*, *Ladys Magazine* &c.). — Faruk. Syngespil. Kbh. 1812. [Musiken af Weyse; opf. 1ste Gang i Anledn. af Kongens Fødselsdag 1812, og til Benefice for Jorf. d. 21de Marts 1812]. (L. L. 1814, Nr. 5, af J. Møller; Grundtvigs Verb. Kronike, 1812, S. 356; „Athene“ VI. 292). Epilog og Prolog til Syngespillet Faruk. Kbh. 1812. 19 S. 8. (Epilogen i Anledn. af Kongens Fødselsdag; „Ybun og Titania“, et Fjorpsil (S. 9—19) paa Jorf.'s Benefice-Aften). — Starkodder. Tragödie. Kbh. 1812. Nyt Dpt. i hans „Tragöedier“ III. S. 5 flgg. [opf. 1ste Gang d. 16de Octbr. 1812. Prolog til Starkodder (ej fremsagt) i Fjorferms Kommebog 1813, S. 97]. („Athene“ I. 22—76, af F. C. Peterfen; L. L. 1814, Nr. 1. 2, af J. Møller; Grundtvigs Verb. Kronike, 1812, S. 356; jvfr. Dehlenschlägers Erindr. III. 34—35). Paa Tydsk bearbejdet af Jorf.: *Starkodder. Tragödie*. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften“ 8tes Bdehen. Breslau, 1829, samt i „Werke“ Bd. 4. ibid. 1839. (Litteraturblatt 1822, Nr. 19, S. 73). Paa Svensk: *Starkodder. Sorgspel af A. Oehlenschläger*. Öfvers. från Dansk af N. I. Sténhoff. Stockholm, 1833. 8:o. — Kanarifuglen. Lysspil. Kbh. 1813. (L. L. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene“ V. 508—9; VI. 292; IX. 84; jvfr. Dehlenschlägers Erindr. III. 35; „Nyt Aftenbl.“ 1824, S. 84). — Ærlighed varer længst. Jdyl. Kbh. 1813. Ny Udg. i hans „Digterværker“ X. 1810. (L. L. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene“ V. 507—8; VI. 292; IX. 84; jvfr. Dehlenschlägers Erindr. III. 35). — Prolog til Kanarifuglen og Ærlighed varer længst. ibid. eod. (1 upagineret Halvark; indf. i N. L. Bruuns „Thalia“ 1814). — Hugo von Rheinberg. Tragödie. Kbh. 1813. Nyt Dpt. i hans „Tragöedier“ IV. S. 117 flgg. (L. L. 1814, Nr. 3. 4, af J. Møller; „Dagen“

1813, Nr. 235, af Rahbek; „Dannora“, 1814, Nr. 5—13, af Baggesen, jvfr. Høft's Erindr. S. 105; „Athene“ VI. 292; IX. 83; Dehlenschlägers Erindr. III. 36). Paa Tydsk: Hugo von Rheinberg. Trauerspiel von A. Dehlenschläger. Herausgegeben von Rudolph Christiani. (Med Dedicatio til Dehlenschläger). Göttingen, 1818; samt i hans „Skriften“ 8tes Bdchen. Breslau, 1829, og i „Werke“ Bd. 8. ibid. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1818, Nr. 16, jvfr. L. Z. 1819, S. 384; Leipz. L. Z. 1820, Nr. 8, S. 64; Dehlenschlägers „Reise“ II. S. 9). — Ludlams Hule. Syngespil. Kbh. 1814 (1813). Ny Udg. ib. 1846. [Musiken af Weyse; opf. i Anledn. af 29de Jan. 1815, noget forkortet]. (L. Z. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene“ VI. 270—94; IX. 84; „Danfana“ I. 242. 339. 447, af Baggesen; jvfr. P. Wegner [A. E. Boye] „Om Syngespillet Ludlams Hule, med Hensyn til dets kritiske Forbering ved Baggesen.“ Kbh. 1816; Høft's Søndagsbl. 1816, Nr. 3. 6; Dehlenschlägers Erklæring om sit personlige Forhold til Baggesen, S. 59; „Erindringer“ III. 45—47; Fr. Horns Umriss 38 Buch S. 73. 74; „Et Par Ord til retfærdige Klappere o. s. v. i Anledning af Stykkets Scier.“ Kbh. 1819; „Messager franç. du Nord“ 1825, p. 635—36; „Conversationsbl.“ 2. Aarg. I. 102). Overs. paa Tydsk af Jorf.: Ludlams Høhle. Dramatisches Märchen in fünf Acten. Berlin, 1818 [i Forbindelse med „Freyas Altar“], og i hans „Skriften“ 58 Bdchen. Breslau, 1829, samt i „Werke“ Bd. 14. ibid. 1839. (Wiener Zeitschr. für Kunst, Literatur u. s. w. 1818, Nr. 1—4, jvfr. L. Z. 1818, S. 574—75; „Der Gesellschafter“ 1818, Nr. 8. 13; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13; „Originalien“ 1819, S. 47. 55. 63, af Zimmermann; „Zeit. f. d. eleg. Welt“ 1818, Nr. 139, S. 1108; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; jvfr. Høft's Morgenbl. 1819, Nr. 2. 4. 20. — Om Omarbejdelsen til et Skuespil, s. Dehlenschlägers „Reise“ II. S. 30. 31. Om Opsførelsen i Wien, jvfr. „Morgenbl.“ 1818, Nr. 3; „Abend-Zeitung“ 1818, Nr. 33).

Røverborgen. Syngespil. Kbh. 1814. [Musiken af Kuplau; opført 1ste Gang d. 16de Maj 1814]. Ny Udg. i hans „Digterværker“ X. 1840, og Kbh. 1846. („Dannora“ 1814, Nr. 21—26, af Baggesen; jvfr. Høft's Erindr. S. 105; „Søndagsbl.“ 1816, Nr. 50; Dehlenschlägers Erindr. III. 44—45; „Kbhpost“ 1829, Nr. 59). Af Jorf. overs. paa Tydsk: Die Rauberburg. Singspiel. Aus dem Dänischen. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Skriften“ 11tes Bdchen. Breslau, 1830. („Hammonia“ 1822, Juli, overs. i „Dagen“ 1822, Nr. 19); Zimmermanns „Dramaturgische Blätter“; „Litteratur-Blatt“ 1823, Nr. 15, S. 59).

Cantate ved Universitetets Sørgehøitid, den 4de August 1814. Til Minde om Frederik Christian, Hertug til Slesvig Sønderborg. Kbh. (aftrykt S. 46—48 i „Solennia funebria Universitatis Hauniensis in obitu Principis Friderici Christiani.“ Haun, 1814. 4to).

Helge. Et Digt. Kbh. 1814. [indeh.: Frodes Drapa, S. 1 flgg.; Helges Eventyr, S. 39 flgg.; Yrsa, Tragödie, S. 119 flgg.]. Ny Udg. (tilligemed „Proars Saga“) i hans „Digterværker“ III. 1835, og Kbh. 1845. 1851. („Athene“ VIII. 409—45, af J. E. Hauch; Moltbæchs Forelæsn. ov. den danske Poet. II. 303—8; jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ III. 82—83; Literatur- og Boghandels Tid. 1845, Nr. 6). Paa Svensk: Helge. En Dikt af Adam Oehlenschläger. Öfversättning af G. G. Ingelman. Stockholm, 1830. 12:o. Paa Tydsk i hans „Werke“ Bd. 3. Breslau, 1839.

Text til 12 Blade Figurer til Tegne-Ovelfer efter Thorvaldsen af G. L. Lahde. Kbh. 1814. [5 af disse Digte i hans „Saml. Digte“ II. 190]. (Jvfr. „Dagen“ 1814, Nr. 6 og 78; L. Z. 1818, Nr. 6).

Hagbarth og Signe. Tragoedie. Kbh. 1815. [Opført 1ste Gang d. 19de Jan. 1816]. Ny Udg. i hans „Tragödien“ II. S. 165 flgg. (L. T. 1817, Nr. 24. 25; „Athene“ VI. 293; Hofr's „Søndagsbl.“ 1816, Nr. 3; „Theaterbl.“ 1828, Nr. 16. 17, af N. David; jvfr. Dehlenschlägers „Prometheus“, I. 67—69; „Erindr.“ III. 82). Bearbejdet paa Tydsff af Forf.: Hagbarth und Signe. Trauerspiel. Stuttgart und Tübingen, 1818, og i hans „Schriften“ 8tes Bdehen. Breslau, 1829, samt i „Berke“ Bd. 4. ibid. 1839.

Cantate i Anledning af S. S. Prinds Christian Frederiks og S. S. Prindsesse Caroline Amalias Bryllup. Kbh. 1815.

Deres Majestæters Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas Kroningsfest. Den 31. Julii 1815. Kbh. 1815. 8 S. 4to. (ogsaa i „Tilskueren“ 1815, Nr. 61, S. 485 flgg., og i hans Saml. Digte II. 219). — Folkesang ved Deres Majestæters Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas Kroningsfest. Kbh. 1815. ½ Ark, 8vo., upagineret; afslungen d. 3. Aug. 1815 paa Frederiksberg. (ogsaa i „Tilskueren“ 1815, Nr. 61, S. 483 flg.; „Athene“ V. 193; „Dagen“ 1815, Nr. 182, og i hans Saml. Digte II. 216).

Fiskeren. Dramatisk Eventyr. Kbh. 1816; omarbejdet under Titel: Fiskeren og hans Datter, i „Digterværker“ IV. 1836, og omarb. for Skuepladsen und. Tit.: Fiskeren og hans Børn. Kbh. 1840. (L. T. 1817, Nr. 8. 9. 10, af F. C. Petersen; „Den Frisindede“ 1840, S. 236). Paa Tydsff: Der Fischer. Stuttgart 1825, og under Titel: Die Fischerstöchter, in zwey Abtheilungen, i „Morgenländische Dichtungen“, 18 Bdehen. Leipzig, 1831.

Freias Alter. Pysffil. Kbh. 1816. [Omarbejdelse af det af Theaterdirectionen 1804 ej antagne Eyngeffil (i Poet. Skrifter I. 1805), hvilken Omarbejdelse atter blev indsendt til Theaterdirectionen den 19de Juli 1816, men forkastet i Septbr. f. A.]. („Athene“ VII. 390—416, af J. C. Hauch; jvfr. „Til Publikum. I Anledning af Pysffillet Freias Alter, forkastet af Theatereensforene. Fra Adam Dehlenschläger.“ Kbh. 1816. 22 S. 8; Hofr's „Søndagsblad“ 1816, Nr. 30. 33. 39. 42—49; Art. A. C. Boye, J. C. Hauch, W. Hjort, G. S. Olsen, R. L. Rahbek, F. C. Sibbern, W. Ictens; „Danfaa“ 1816, August, jvfr. W. Wegner (A. C. Boye): Om Baggesens und Ravnet Per Brøvlers udgivne Kritik, med et Par Ord om hans Indblanding i Sagen angaaende Freyas Alter. Kbh. 1816, S. 22—24; Dehlenschlägers „Erindr.“ III. 103—7). Med Forandringer og Forkortninger paa Tydsff: Freya's Altar. Lustspiel in fünf Akten. Berlin, 1818 [i Forbindelse med „Ludlams-Höhle“]; Freya's Altar etc. Einzelner Abdr. Wohlfl. Ausg. Berlin, 1821; og i hans „Schriften“ 11tes Bdehen. Breslau 1830. (Zeit. f. d. eleg. Welt 1818, Nr. 139, S. 1108; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13, jvfr. Hofr's Morgenbl. 1819, Nr. 4; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; Dehlenschlägers „Reise“ II. S. 2. 3). Paa Svensff: Freyas Altare. Lustspiel af Adam Oehlenschläger. Öfversättning. Upsala, 1821. 8:o. Uppl. 2. ibid. 1834. 12:o.

En Skjærsommernats Drøm. Pysffil af S. H. Shakespeare. Overfat. Kbh. 1816. [ogsaa i „Udmærkede Digterværker, oversatte af A. Dehlenschläger.“ Kbh. 1848]. (jvfr. Krossings „Fylla“ 1821. S. 61).

Eventyr af forskjellige Digtere, sammendragne og overfattede med Bemærkninger. I.—II. Deel. Kbh. 1816. (L. T. 1818, Nr. 1). Unden gjennemfete

og forbedrede Udgave. Christiania 1847—48; o. m. T.: Døhleschlägers samlede Værker. I.—2det Supplement-Bind.

Frederiksberg. Et Digt. Kbh. 1817. [Opfr. i hans "Samlede Digte" III. 267—326]. (L. T. 1817, Nr. 45; "Athene" IX. 84).

Proars Saga. Kbh. 1817. [Opfr. i hans "Digterværker" III. 1835, og, i Forening med "Helge" og "Yrsa", Kbh. 1845, 1851]. (Molbechs "Studier" S. 170; "Literatur- og Boghandels Tid. 1845. Nr. 6). Paa Tydskt: König Proar in Leire. Ein altnordische Erzählung. Stuttgart u. Tüb. 1822. 2e Aufl. 1825. 3e Aufl. 1832; og i hans "Skriften" 15tes Bdehen. Breslau, 1830. Paa Svensk overs. af Segerstrøm i Lund.

Fostbrødrene. Tragedie. Kbh. 1817. Ny Udg. i hans "Tragedier" III. 1832. [Efteren i Paris 1817, jvfr. hans "Reise" I. S. 233. — Forinden Børgens Udgivelse lod Forf. omtrykke en heel Deel Blade, hvorved blandt andet en Side fik Pagineringen 110—12, en anden 156—164, og sidste Side Tallet 175; dog ere disse Forandringer ikke foretagne med alle Exemplarer, og i Slutningen af Digterens Levetid folget Exemplarer med ordenligt fortløbende Paginering og paa 180 Sider]. Paa Tydskt: Die Blut-Brüder. Trauerspiel. Frei überf. von G. Vog. Leipzig, 1823. (Litt. Blatt 1823, Nr. 34).

Gedichte. Stuttgart u. Tübingen, 1817. 2te vermehrte Aufl. Stuttgart. 1844. Eftertryk i Wiener Etui-Bibliothek 1818, med Kobb. til Digtet "Die Erscheinung"; siden optagne i hans "Skriften" 18tes Bdehen. Breslau, 1830, og "Werke" Bd. 21. ib. 1839. (Leipz. L. J. 1819, S. 97—98; Wiener Zeitschr. f. Kunst, Literatur, Theater und Mode 1818, Nr. 22, jvfr. L. T. 1819, S. 335—36; Høft's Morgenbl. 1819, Nr. 13).

Mährchen und Erzählungen. I.—II. Bändchen. Stuttgart und Tübingen, 1816—17; og i hans "Skriften" 16tes og 17tes Bdehen. Breslau, 1830. [I.: Aly und Gulhyndi, ein orientalisches Mährchen, S. 1 flgg.; Baulundur, Sage, S. 177 flgg.; II.: Reichmuth von Uadacht, S. 1; Das Gemählde, S. 27; Die Glücksritter, S. 73; Die Mönchbrüder, S. 139; Der Eremit, S. 227]. (Hall. Allg. L. J. 1818, I. Nr. 50, S. 293—97; Leipz. L. J. 1818. II. Nr. 331, S. 2562—66; 1820. I. Nr. 109, S. 872; Høft's Morgenbl. 1819, Nr. 8, jvfr. Nr. 10, af Finn Magnusen).

En Reise fortalt i Breve til mit Hjem. I.—II. Deel. Kbh. 1817—18. (Høft's "Søndagsblad" 1818, Nr. 1—5; jvfr. Art. J. J. Baggesen (I. 47), J. J. Dampé, L. Fischer, S. M. Sammeleff, J. C. Hauch, Th. G. Repp; "Dagen" 1818, Nr. 212, 214, 221, 223, 226—27, 229—31, 233, 235—37, 239—40, 242—56, 258—63, 265—69, 272, 274—86, 292, 296; "Tilføieren" 1818, Nr. 76—77, 85, 88; "Kbhøns Skilderi" 1818, Nr. 83—86, 90—95, 97—103; Grundtvigs "Danne-Virke" IV. 195—233; "Jædel." 1840, Nr. 62 og 63, Sp. 374—78; Poul M. Møllers Levnet, ved Olsen, S. 31—36). Paa Tydskt: Briefe in die Heimath, auf einer Reise durch Deutschland und Frankreich. Aus dem Dänischen übersezt von G. Vog. I.—II. Band. Altona, 1820. ("Zeitung für die eleg. Welt" 1821, Nr. 2). Paa Svensk. 1.—2: a Delen. Christianstad, 1821. ("Svensk Literatur-Tidning" 1822, Nr. 5, jvfr. Høft's "Chronos", S. 1. S. 57—59). Paa Hol-landsk. Amsterdam, 1821.

Professor Døhleschlägers Erklæring til Publikum om hans personlige Forhold til Justitsraad Baggesen. Kbh. 1818. 32 S. 8.

Den lille Hyrbedreng. En Jydsk. Kbh. 1818; optr. i hans „Tragödien“ V. [Opført 1ste Gang d. 23de Januar 1819 ved Benefice for Mad. Heger]. („Theatret“ af Kruse, I. S. 260—72; „Conversationsbl.“ 2. Aarg. I. S. 13—14; jvfr. Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 20). Af Forf. oversf. paa Tydskt: Der Hirtenknabe. Dramatiska Idyllen, i „Urania, ein Taschenbuch auf das Jahr 1820“; særskilt aftr. Leipzig, 1821; og i hans „Skriften“ 12tes Bdehen. Breslau, 1830, samt i hans „Werke“, Bd. 9. ib. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1822. I. Nr. 51, S. 101—04). Paa Engelsk: *The little Shepherd-boy*. An idyll of Oehlenschläger. Translated from the Danish by J. Heath. Copenh. 1827. (Proff's „Conversationsbl.“ 3. Aarg. Nr. 28). Paa Svensk af L. Borgström i „Kalender för Damer“.

Robinson i England. Comoedie. Kbh. 1819; optr. i hans „Digterværker“ IX. (L. L. 1819, Nr. 43, 44; Liunges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 11; „Telegraphen“ 2. Aarg. Nr. 47; Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. 9—24. — Slutnings-scenen, som den gaves paa Theatret, i „Aftenblad“ 1823, Nr. 9; jvfr. sfb. S. 71). Oversf. af Forf. paa Tydskt: Robinson in England. Lustspiel. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Skriften“ 12tes Bdehen. Breslau, 1830. („Litteraturblatt“ 1822, Nr. 13, S. 49; Bauerles Theaterzeitung und Unterhaltungsblatt 1825, April).

Nordens Guder. Et episk Digt. Kbh. 1819; optr. i hans „Digterværker“ VII. 1837. Ny Udg. 1845. 1851. Eftertryk. Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: Danse Klaskifer). (L. L. 1819, Nr. 32, 33, 34; „Lilskueren“ 1819, Nr. 44—45, S. 360; Molbechs Forelæsn. II. 296, og „Studier“, S. 129 flg.; jvfr. J. L. Heibergs „Nordiske Mythologie“, Schleswig 1827, S. 24—25, 86—101, 104—10, 114 flg., 215—21; Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 5). Paa Tydskt: Die Götter Nordens. Episches Gedicht in drei Büchern. Aus dem Dänischen des A. Dehlenschläger übertragen und mit einem mythologischen Wörterbuche versehen von G. F. h. Legis. Leipzig, 1829. (Mast's „Literaturbl.“ Nr. 37, 38; „Kbhvnspost.“ 1829, S. 794; anm. af E. Herloffsohn i Litt. Tillægsbl. til „Abendzeitung“ 1830, Jan., s. „Kbhpost.“ 1830, Nr. 71). Paa Engelsk: *Gods of the North*, by W. E. Fry. 1845. (jvfr. Molbechs „Studier“, S. 38, Not.).

Tale i Anledning af Thorvaldsens Hiemkomst til Fædrelandet. Holben ved Fessen den 16de October 1819. Kbh. 44 S. 8. Oversat paa Tydskt af G. Løf som Anhang til hans Oversættelse af Dehlenschlägers Reise. Altona 1820.

Erich og Abel. Tragödie. Kbh. 1820; optr. i hans „Tragödien“ V. („Harpen“ 1821, Nr. 19; „Ny Portefeuille“ 1843, IV. 187—89; 1844, IV. 41—43; Molbechs „Studier“, S. 221—24; Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. 7—8). Paa Tydskt (med en Forerindring, indeholdende historiske Data): Erich und Abel. Ein Trauerspiel von Dehlenschläger. Aus dem Dänischen übersezt [von E. S. v. Lowenow]. Schleswig, 1821. (Litterar. Conversationsbl. 1821, Septbr. Nr. 214; Schlesw. Holst. Lauenb. Provinz. Ver. 1821, III. 101; 1823, IV. 81; Jen. L. Z. 1821, III. Nr. 163, S. 342; Müllners Litteraturblatt 1822, Nr. 29, S. 113); og af Forf.: Erich und Abel. Trauerspiel. Tübingen, 1821, samt i hans „Skriften“ 9tes Bdehen. Breslau, 1829, og i hans „Werke“, Bd. 7. ibid. 1839. Brudstykker oversf. paa Tydskt af G. Løf i „Originalien“ 1821, Jan.-Febr. Nr. 14—17.

Dehlenschlägers Skrifter. Første Deel. Kbh. 1820. D. m. L.: Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Dramatisk Eventyr. Anden Udgave. Kbh. 1820. (see foran, S. 652)

(Poëtam, ut in libro, sic in vita sese prodidisse, et opus poëticum virtutes atque vitia auctoris esse sortitum). *Programma* (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hauniæ 1820. 51 pagg. 4to. Paa Dansk: Digterne i Levnet som i Værker. En historisk-æsthetisk Afhandling, frevet som Program ved Universitetets Reformationsfest. Kbh. 1820. 87 S. 8. (jvfr. Art. L. Algreen-Ussing; Kbhøns Skilderi 1821, Nr. 3—10, 15—17, af N. Fogtmann, L. Algreen-Ussing og C. Molbech; Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. 33—34). Paa Tydsk: Die Dichter im Leben. Übersetzt von G. Vogt; o. m. Titel: Dehlenschlägers kleine vermischte Schriften. 13 Bdchen. Stuttgart, 1821. (Müllners Litteratur-Blatt 1822, Nr. 40, S. 157). Et Brudstykke i G. Vogts „Originalien“ 1821, Febr.-März, Nr. 22—27.

Tale holden paa Universitetets Reformationsfest 1820. (Oversat af Forfatteren). Kbh. 1821. 21 S. 8.

Tordenstjold. Syngespil. Kbh. 1821; Ny Udg. i hans „Digterværker“ X. 1840. (jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 5—6). Paa Tydsk: Tordenstjold. Drama mit Gefängen von A. Dehlenschläger. Nach dem Dänischen von G. Vogt. Casfel, 1823. Zweite Auff. ibid. 1828. (Weimarisches Journal für Litteratur, Kunst &c. 1823, Decbr.).

Jægerbruden. Syngespil i 3 Acter af Fr. Rind. Oversat til Carl Maria Webers Musikk. Kbh. 1821. (Kiunges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 25—28, 32).

Ludv. v. Holbergs Lustspiele. Uebersetzt. I.—IV. Theil. Leipzig, 1822—23. (Kiunges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 23, 45; Litterar. Conversationsblatt 1822, Septbr. Nr. 215; Leipz. L. 3. 1823, Nr. 287, S. 2290—93; Müllners Litter. Bl. 1823, Decbr.; 1824, May, Nr. 42, 43; Göt. gef. Anz. 1823, S. 1360; Wiener Jahrb. XXI. 227—280, af N. Fürst; L. Kruses „Die Bienc“, 1826, July).

Tale holden i Selskabet for Efterslagten paa dets Stiftelsesdag d. 4de Martz 1822. Kbh. 22 S. 8. (optr. i Rahbets „Læsning i blandede Væmner“ II. [o: „Fæderus“, VI.] S. 114—136).

Holbergs Jubelfest. Forspil. Kbh. 1822. 46 S. 8; optr. i hans „Digterværker“ V. 277—308. (L. L. 1822, Nr. 51; jvfr. „Dagen“ 1822, Nr. 245; Kiunges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 42; „Aftenbl. 1822, S. 8).

Samlede Digte. I.—III. Deel. Kbh. 1823. (L. L. 1826, Nr. 20; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4, Octbr. 1828, p. 343 sqq., overs. i Kbhpost. 1828, Nr. 97—98).

Skovens Sønnerr. Syngespil i 3 Acter, frit bearbejdet efter det Italienske til Paers Musikk. Kbh. 1823. (jvfr. „Aftenbl.“ 1823, S. 354—55; Kiunges Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 44, 45; Revue encyclop. T. 28, p. 165, af Heiberg).

Den i Sydhavet. Roman. I.—IV. Deel. Kbh. 1824—25. Nyt Dpl. (fortet). I.—II. Deel. ibid. 1846. („Conversationsbl.“ 1824, Nr. 29, S. 229—32; 1825, Nr. 84, S. 670—72; Revue encyclop. T. 28, p. 475—76, af Gyldenborg; New monthly Magazine 1826, Febr., jvfr. Kbhøns Morgenbl. 1826, S. 292; The

foreign Review &c. No. 2; jvfr. Dehlenschlägers "Erindr." IV. 24—26). Paa Tydskt overs. af Forf.: Die Inseln im Südmeere. Ein Roman. I.—IV. Theil. Stuttgart, (Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, Juli, Nr. 2—3; "Die Sicne", von L. Kruse u. F. G. Zimmermann, 1826, Nr. 38—39, jvfr. "N. Aftenbl." 1826, S. 223; "Litteraturblatt z. Morgenblatt für geb. Stände" 1826, Decbr. Nr. 101; Litteratur-Blatt" 1826, Nr. 56; jvfr. Kbhypost. 1827, Nr. 7 og 28).

Sneen eller den nye Eginhard. Syngespil i 4 Acter af Scribe og Delavigne, oversat. Kbh. 1825. (Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 444).

Skuespil. Kbh. 1827. Flugten af Klosteret, et Syngespil, digtet til Mozarts Musik, S. 3 fgg., med en Prolog og et Forord, S. V.—XIV.; Børingerne i Miklagard, Tragödie, S. 137 fgg.; med Anmærkninger, S. 291—96; Ny Udg. i hans "Tragödie" VII.]. (Om "Flugten af Klosteret", s. Dørs Archiv f. Psykol. VII. 54—55; Kbhypost. 1827, S. 19; Dehlenschlägers "Erindr." IV. 46—47. Paa Tydskt: Die Flucht aus dem Kloster, i hans "Schriften" 13tes Bdchen. Breslau, 1830. — "Børingerne i Miklagard", v. L. 1828, Nr. 12. 13; "Theaterblad" 1827, Nr. 5. 6. 7, af J. J. v: R. David [jvfr. Dehlenschlägers: Svar til Herr. J. J. paa hans Recension over "Børingerne i Miklagard". Kbh. 1827, 31 S. 8; L. L. 1828, S. 208]; "Kjøbenhavns flyvende Post" 1827, Nr. 99—101, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Str. IX. v: profaiske Str. I. S. 251—78). [s. Dehlenschlägers: Om Kritiken i Kjøbenhavns flyvende Post over "Børingerne i Miklagard". Kbh. 1828. 21 S. 8; L. L. 1828, S. 208; jvfr. Kbhvns flyv. Post 1828, Nr. 7—8, 10—16, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Str. IX. v: profaiske Str. I. S. 279—381); Kbhvnspost. 1828, Nr. 12, af Dehlenschläger; Kbhvns Skilderi 1828, Sp. 506—7]; "Ny Freia" 1827, Nr. 40—41; Rabbets "Eritogenia" II. 25—30; Dørs "Archiv" VIII. 322—27; Kbhvnspost. 1827, S. 12, 375; The foreign Review and Contin. Miscellany, No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq., overs. i Kbhypost. 1828, Nr. 97—98). Paa Tydskt: Die Wäringen in Konstantinopel. Trauerspiel in 5 Acten. Berlin, 1828, og i hans "Schriften" 10tes Bdchen. Breslau, 1830, samt i hans "Werke", Bd. 6. ibid. 1839. (Wiener Jahrb. der Litteratur Bd. 43. 1828, S. 260—273; Hall. Aug. L. J. 1829, I. S. 291; Berliner Conversationsblatt 1827, 26. Novbr.; Allgem. Zeitung 1828, ausserordentl. Beilage 3. Octbr. — Prøver af denne Oversættelse i Berlin. Conversationébl. 1828).

Freyas Alter. Syngespil i 3 Acter. Indrettet til Musik af forskellige Componister. Udgivet af Ferd. Pringlau. Kbh. 1828. Ny Udg. ibid. 1846. (Heibergs flyv. Post 1828, Nr. 42). Paa Svenskt: *Freijas Allare*. Sångspel i 4 Acter. Friit bearbejdet af H. Sandström. Stockholm, 1840. 12:o.

Danrigets Lykønsfninger. Allegorier i Anledning af D. R. H. Prinds Frederik Carl Christians og Prindsesse Wilhelmine Marias Hgtesforening. Kbh. 1828. ("Kbhypost." 1828, Nr. 94).

Cantate ved Kjøbenhavns Universitets Fests i Anledning af D. R. H. Prindsesse Wilhelmine Marias og Prinds Frederik Carl Christians Formæling. Kbh. 1828. (optr. i „Solennia Academica in nuptias Wilhelminæ Mariæ &c.“ p. 88—90).

Nye poetiske Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1828—29. [I. Hrolf Krata. Et Heltebidt i 12 Sange; optr. i hans "Digterværker" VIII. Ny Udg. Kbh. 1847. II. Carl den Store, Tragödie. (optr. i hans "Tragödie" VI.); Langbarberne,

Tragödie. (optr. i hans »Tragödien« V.). III. Billebet og Büsten, Syngespil; Dverilelsen, Syngespil]. (1ste D. r. L. T. 1829, Nr. 1. 2; M. f. L. I. 433—456, af J. L. Heiberg, jvfr. »Kbhpost.« 1829, Nr. 106—7, af J. E. Hauch; »Kbhvns flyvende Post« 1828, Nr. 96. 97, af J. L. Heiberg; The foreign Review and Contin. miscellany 1829. July. No. VII. p. 217—18; jvfr. »Nyt Aftenbl.« 1846, Nr. 287; Dehlenschlägers »Erindr.« IV. 48—50. — 2den D. r. M. f. L. III. 224—253, af C. A. Thorsen; »Kbhvns flyv. Post« 1830, Nr. 12—14, 25—26; jvfr. Kbhpost. 1830, Nr. 37. 38). Syngespillene »Billebet og Büsten« og »Dverilelsen« overs. paa Tydsk i hans »Skriften« 13tes u. 14tes Bdehen. Breslau, 1830.

Adam Dehlenschlägers Skriften. Zum erstenmale gesammelt als Ausgabe lefter Hand. I.—XVIII. Bdehen. Breslau, 1829—30. (»Breslauer neue Zeitung« (Bücherschau) 1830, af H. Steffens, jvfr. J. A. Brochhaus's »Literarische Anzeiger« 1830, Nr. 18, L. T. 1830, S. 492—95; »Blätter für liter. Unterhalt.« 1830, May, Nr. 149—151, jvfr. »Kbhpost.« 1830, Nr. 152—53, 172, Heibergs flyv. Post 1830, Nr. 87. 89; Literaturbladet til Tidsskriftet »Der Romet« 1830, overs. i »Kbhpost« f. A. Nr. 155; Hall. Allg. L. J. 1833, II. Nr. 85, S. 65—72, jvfr. L. T. 1833, Nr. 27; The foreign Quarterly Review, vol. VIII. p. 1—32, jvfr. »Kbhpost.« 1831, Nr. 291, 94, 95, 97).

Trillingbrødrene fra Damask. Lykspil. Kbh. 1830. Ny Udgave. Kbh. 1846. (Heibergs flyv. Post 1830, Nr. 117—18, af C. H. Lorenzen; Dehlenschlägers »Erindr.« IV. 47—48). Af Forf. overs. paa Tydsk i »Morgenländische Dichtungen«, 28 Bdehen. Leipz. 1831.

Hans Sachs. Et dramatisk Digt i fire Acter af Deinhardstein, oversat. (i »Theaterrepert.« Nr. 30). Kbh. 1830. (»Prometheus«, I. 335—343; Wiener Jahrb. der Litteratur Bd. C. S. 205—226, af R. Fürst).

Mallings Død. Cantate ved Universitetets Sørgeøstid d. 23de Jan. 1830. Musikten af Weyse. Kbh. (optr. i Rahbets »Tritogenia« VI. 204—7).

Münters Død. Cantate til Universitetsfesten i Frue Kirke, d. 3die Junii 1830. (f. S. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Oidium«, I. S. 146).

Dehlenschlägers Levnet, fortalt af ham selv. I.—II. Deel. Kbh. 1830—31. (L. T. 1831, Nr. 12. 13; »Nyeste Morgenpost« 1831, S. 459).

Prolog til Ewalds Mindefest, ved Forestillingen af Balbers Død d. 17de Mars 1831. Kbh. 1831. 12 S. 8.

Oberon. Romantisk Trylleespil i tre Acter af J. R. Planche. Oversat efter den engelske Original til C. M. v. Webers Musik. Kbh. 1831.

Morgenländische Dichtungen. I.—II. Bändchen. Leipzig, 1831. [16 Bdehen.: Die Fischerstochter, in zwey Abtheilungen; 28 Bdehen.: Die Drillingbrüder von Damask]. (The foreign Quarterly Review, vol. X. p. 250—54; Revue encyclop. T. 54. p. 135—38; »Morgenbl. f. geb. Stände« og Leipz. Litt. Bl. März 1832; Leipz. L. J. 1833, Nr. 65, S. 516—18; Hall. Allg. L. J. 1834, I. Nr. 20, S. 158—59; jvfr. Dehlenschlägers »Erindr.« IV. 94—96).

Tragödien. I.—XI. Deel. Kbh. 1831—48. — Tragödien (Pragtudgave). I.—X. Bd. [særskilt: Palnatote, Tragödie i 5 A.; Sakon Jarl, Trag. i 5 A.; Sagbarth og Signe, Trag. i 5 A.]. ibid. 1849. (»Fædel.« 1849, Nr. 213, af J. Kébin). — Tragödien. Ny Udgave. (Godekjøbsudgave). I.—X. D. ib. 1841—49.

[X. D. o. m. T.: Samlede Bærter 27de Deel]. („Dagen“ 1841, Nr. 295; „Nye Intelligensblade“ 1842, Maj, Nr. 7 og 9).

Prometheus. Maanebrev for Poesie, Æsthetik og Kritik. I.—VI. Bind. Kbh. 1832—34. [Septbr. 1832—August 1834]. („Kbhpost.“ 1834, Nr. 88).

Text til Musiknummerne i „Billetet og Bisten“, Syngespil i 3 Acter. Kbh. 1832.

Text til Musiknummerne i „Rubezahl“, dramatisk Eventyr. Kbh. 1832.

Tordenffjeld. Tragisk Drama. Kbh. 1833. [og i hans „Tragødier“. VI.]. (jvfr. „Prometheus“, II. 278—81; Kbhpost. 1833, Nr. 27). Paa Tydsk i Forf.'s „Dramatiske Dichtungen“, 1r Th. Hamb. 1835.

Garrick i Bristol. Lytspil i 4 Acter af Deinhardtstein. Overs. (i „Theaterrepert.“ Nr. 48). Kbh. 1833. (Allern. Skilderi af Kbhvn. 1833, Nr. 26).

Dronning Margareta. Tragødie. Kbh. 1834. [og i hans „Tragødier“ VIII.]. (jvfr. „Kbhpost.“ 1832, Nr. 244).

Norgesreisen. En Digtekrands. Med en Skizze af Krogkveven, raderet af Prof. Møller. Kbh. 1834. (jvfr. Dehlschlagers „Erindr.“ IV. 104—12).

Fyensreisen. Digtekrands. Kbh. 1835; o. m. T.: Fyensreisen. Nytaarsgave 1835. (jvfr. „Kbhpost.“ 1835, Nr. 314; L. T. 1836, S. 16; Dehlschlagers „Erindr.“ IV. 115—35).

Digterværker. I.—X. Deel. Kbh. 1835—40. Ny Udgave. (Gobtjæbsudgave). I.—XVIII. D. [D. m. T.: Samlede Bærter 10.—26 og 28de D.]. ibid. 1844—50. (Literatur- og Boghandels-Lid. 1845, Nr. 6; Berlingske Tid. 1845, Nr. 274, 76; 1850, Nr. 77; „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 281; „Fædrel.“ 1850, Nr. 60). Af denne Samling haves særskilt: Samlede Digte. 1.—4. D. 1.—III. Yrskte Digte. IV. Ballader, Romancer og poet. Fortællinger. 1847. [IV. ogsaa særskilt]; Aladdin, dram. Eventyr. 1845; Freyas Alter, et Syngespil i 3 A. 1846; Gjenfærdet paa Herlufsholm, Skuesp. i 3 A., med Forpil. 1845; Garrick i Frankrig, Lytspil i 3 A. 1846; Helge, Yrsa og Proars Saga. 1845; Landet fundet og forfundet, et nordisk Heltespil i 2 A. 1846; Ludlams Hule, Syngesp. i 3 A. 1846; Samlede Noveller. 1847; Nordens Guder, et episk Digt. 1845; Nøverborgen, Syngesp. i 3 A. 1846; Den Rige og den fattige, Lytsp. i 1 A. 1846; Sovebriksen, Syngesp. i 2 A. 1846; Trillingbrødrene fra Damask, Lytsp. i 4 A. 1846; Den i Sydhavet, en Roman i to Dele, 1846. (Stuepillet „Bærtshuus skiltet“ [i Bd. X. S. 289—325] er 1851 oversat paa Hollandsk af B. H. Vandenhove, som 1ste Hefte af et „Udenlandsk Theaterbibliothek“; og Novellen „Straffen efter Døden“ [i Bd. XIII. S. 60—72] overs. paa Svensk: *Nemesis* eller det straffende Ødet. Komisk Novell. Översättning af L. Dellof. Stockholm, 1830. 8:o; paa Tydsk i hans „Skriften“ 16tes Bdchen. Breslau, 1830, og i „Werke“, 5e Liefer. ib. 1839).

Myers Universum, eller Billeder og Beskrivelser af det Sceeværdigste og Mærkværdigste i Naturen og Kunsten paa den hele Jord. Et belærende Billedebærf for alle Stænder. Oversat. I.—VIII. Bd. Kbh. 1835—1843. 4to., med mange Staalstik. (fortsat af M. C. Clausen).

Dramatiske Dichtungen. I.—II. Theil. Hamburg, 1835. [Tordenffjeld, tragisk Drama; Der falske König Olaf, Trauerspiel; Die italienische Räuber, tragisk Drama]. (Literarische und Kritische Blätter d. Börsen-Halle 1836, Nr. 1228; Bl. f. liter. Unterhalt. 1836, jvfr. Dehlschlagers „Erindr.“ IV. 147—48).

De italienske Nøvere. Tragisk Drama. Kbh. 1835. [ogsaa i hans "Tragöbier" VIII.]. Paa Tydsk i hans "Dramatiska Dichtungen", 2r Bd. Hamb. 1835.

Socrates. Tragödie. Kbh. 1836. [ogsaa i hans "Tragöbier" IX.; Ny Miniaturudgave. Kbh. 1850]. (M. f. L. XVI. 383—419; jvfr. Dehlenschlägers "Erindr." IV. 139, 145—47, 263).

Cantate til Universitets-Bygningens Indvielsesfest, den 13de October 1836. Musikken af P. Jensen. Kbh. (jvfr. "Kbhpost." 1836, Nr. 292; "Dagen" 1836, Nr. 249—50, af Dehlenschläger).

Cantate til Reformations-Jubelfesten ved Universitetet. Musikken af P. Jensen. Kbh. 1836. (optr. i "Acta Solennia", Haun. 1837, p. 10—13).

Slottet ved Utna. Romantisk Oper i tre Akter (efter et gammelt Sagn) af Klingemann. Musikken af Heinrich Marschner. Kbh. 1836.

Den lille Skuespiller. Pjæspil i [5] 4 Akter. Kbh. 1837; ogsaa i hans "Digterværker", IX. (Nord. Ugefr. 1837, S. 102—04, 110—11, af P. L. Møller, og Sammes "Krit. Skizzer", I. S. 9—15; "Dagen" 1837, Nr. 21. 28). Paa Tydsk oversf. i hans "Werke", Bd. 14. Breslau, 1839.

Torkel Knutson. Sorgespil i fem Akter, med Prolog. Af Bernh. v. Beskow. Oversat fra det Svenske. Kbh. 1837. ("Dagen" 1837, Nr. 206).

Birger og hans Ht. Tragödie af Bernh. v. Beskow. Oversat fra Svensk. Kbh. 1838 (1837).

Olaf den Hellige. Tragödie. Kbh. 1838 [ogsaa i hans "Tragöbier" IX.]. ("Kbhens Morgenbl." 1838, Nr. 3; "Dagen" 1838, Nr. 63. 65). Paa Tydsk i hans "Dramatiska Dichtungen", 1835, og i hans "Werke", Bd. 6. Breslau, 1839.

Digtninger af Ludvig Tieck. Oversatte. I.—II. Bd. Kbh. 1838—39. ("Den Frisindede" 1839, S. 396; Berl. Tid. 1839, Nr. 274).

Knud den Store. Tragödie. Kbh. 1839. [ogsaa i hans "Tragöbier" X.]. ("Portefeuillen" 1839, I. 279—84; "Dagen" 1839, Nr. 81. 82; Berl. Tid. 1839, Nr. 69).

Werke. Zum zweiten Male gesammelt, vermehrt und verbessert. I.—XXI. Bdehen. [1e—4e Liefer. 13—15 Bdehen. A. u. d. T.: Selbstbiographie. 2 Bdehen. — Dramatiska Dichtungen, 12 Bdehen. — 5e Liefer. 156—216 Bdehen. A. u. d. T.: Erzählende Dichtungen. 6 Bdehen. Gedichte]. Breslau, 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1842, II. Nr. 148—152, af Konrad Schwef).

Minde-Digt over Kong Frederik den Sjette. (Indbydelses-Skrift til Universitetets Sørgfest den 28de Januar 1840). Kbh. 1840. Fol. (jvfr. "Dagen" 1840, Nr. 21; Dehlenschlägers "Erindr." IV. 157).

Sørg-Cantate ved Kong Frederik den Sjettes Bisættelse i Roeskilde Domkirke den 16de Januar 1840. Sat i Musik af C. C. F. Weyse. Kbh. 1840. (ogsaa i et Concertprogram d. 30te Januar og 3die Decbr. 1840).

Tale, holden i Selvfabet for Efterlægten den 4de Martz 1840. Kbh. 19 S. S.

Cantate til Kong Christian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroningsfest. Med Musik af I. F. Frölich. Kbh. 1840. 14 S. 4to.

Cantate til Bogtrykkerkunstens Jubelfest den 24. Juni 1840. Musikken af A. P. Berggreen. Kbh.

Nordiske Oldsagu, bearbejdede til Almeenslæsning. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1840. (jvfr. „Danst Folkebl.“ V. Nr. 55, S. 220). — Skoleudgave. *ibid.* 1852.

Gamle danske Folkeviser, udgivne til Almeenslæsning. Kbh. 1840. („Fædel.“ 1841, Nr. 716. 730).

Drwarodds Saga. Et oldnordisk Eventyr. Kbh. 1841. Ny Udg. *ib.* 1846. (aam. af P. L. Møller i *Verf. Tid.* 1841, Nr. 92—93, og i hans „Krit. Skizzer“ I. S. 15—31; „Fædel.“ 1841, Nr. 582). Paa Tydsk: *Derwarodd, das Hel- denkind. Ein altnordisches Märchen.* Leipzig, 1844.

Goethes Hermann og Dorothea. Oversat. Kbh. 1841. („Fædel.“ 1841, Nr. 554).

Cantate ved Universitets-Festen d. 26de Juni 1841 i Anledning af S. R. S. Kronprindsens Formaling. Kbh. 4to.

Schwedische Tragödien von Bernh. v. Beskow. Ueberseht. I.—III. Theil. U. u. d. L.: Gustav Adolph. — Toriel Knutson. — Birger und sein Geschlecht. Leipzig, 1841. Med ny Titel: *Dramatische Schriften von B. v. Beskow. Aus dem Schwedischen. I.—III. Thl.* Leipz. 1847.

Tale, holden i Anledning af S. M. Kongens høie Fødselsdag, ved Universitets-festen den 29 September 1842. Kbh. 28 S. („Dagen“ 1842, Nr. 290; „Nye Intelligensbl.“ 1842, Novbr., Nr. 8; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“ I. S. 230—32).

Dina. Tragisk Drama i fem Acter. Kbh. 1842. [ogsaa i hans „Tragödien“ IX. D. I. S. Godeffojsudgave]. Anden Udgave. *ibid.* 1843. [ogsaa i hans „Tragödien“ X.]. (Seibergs „Intelligensbl.“ II. Nr. 16—17, S. 73—106; „Fædel.“ 1842, Nr. 1046; „Nye Intelligensbl.“ 1842, October, Nr. 5; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, I. S. 32—42; J. f. L. o. R. 1843. I. 65—77; Molbechs „Studier“, S. 208, Not.; jvfr. Dehenschlägers „Erindr.“ IV. 172—73, 264—65). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“, II. S. 1—171.

Halvhundrede Digte. Med Randtegninger af Wallin og Hammer. Kbh. 1844. 8. 4to. (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1844, II. 310—11).

Erik Clipping. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1844 [D. u. L.: *Tragödien* IX. D. 2. S. Godeffojsudgave]. („Fædel.“ 1844, Nr. 1486; 1850, Nr. 73; „Ny Portefeuille“ 1844, I. 91—95; J. f. L. o. R. 1844, S. 161—69; *Verklingsse Tid.* 1844, Nr. 50).

Cantate ved Thorvaldsens Bisættelse i Frue-Kirke den 30te Marts 1844. Sat i Musik af Gläser. Kbh. (Copr. i „Fædel.“ 1844, Nr. 1542).

Lieb' ohne Strümpfe. Tragi-Comödie, frei nach Joh. Herm. Wessell. Leipzig, 1844.

Gjenfærdet paa Herlufsholm. Skuespil i tre Acter, med Forspil. Kbh. 1845.

Garrick i Frankrig. Lydspil. Kbh. 1846. („Den Frisindede“ 1845, Nr. 143). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“ II. S. 173—305.

Den Rige og den Fattige. Lydspil i een Act. Kbh. 1846.

Landet fundet og forsvundet. Et nordisk Helteepil. Kbh. 1846 (1845). [opført 1ste Gang d. 18de Maj 1846]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 1; Berl. Tid. f. A. Nr. 113; „Figaro“, 1846, Mars, Stockholm). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“, I. S. 3—76.

Amleth. Tragödie i fem Acter. Kbh. 1846. Anden Udgave. ibid. 1847. [D. u. T.: Tragödien XI. D. 1. S. og Tragödien X. D. 1. S. Godtjæbsudgave]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 46; „Berlingske Tid.“ 1846, Nr. 265, 67, 68; „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 267, 82; „Kbhypost.“ 1846, Nr. 267; jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 268, 70). Paa Tydsk: Amleth. Tragödie. In Veräsmåke des Originals übertragen von H. Zeise. Altona, 1849 (1848); og af Forf. i hans „Neue dramatische Dichtungen“, I. S. 77—202. (jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 272, 83).

Livet en Reise. Et Digt, fremsagt som Rectoriale ved Universitetsfesten, i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag. Kbh. 1847. 22 S.

Udmærkede Digterværker, oversatte. Kbh. 1848 (1847). [indholdende: En Ekstasommernatsdrøm, Lykkespil af Shakspeare; — Gøg von Berlichingen med Jernhaanden, Skuespil af Göthe; — Mittel Ræv, et episk Digt af Göthe].

Sørgcantate ved Kong Christian den Ottendes Bisættelse d. 26de Febr. 1848. Sat i Musik af Gläser. Kbh. (optr. i „N. Aftenbl.“ 1848, Nr. 48, og i „Berl. Tid.“ f. A. Nr. 49).

Mindedigt over Kong Christian den Ottende. Indbydelsesskrift til Universitetets Sørgefest. Kbh. (1848). 12 S. 4to. (optr. i „Berl. Tid.“ 1848, Nr. 64)

Riartan og Gudrun. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1848. [D. m. T.: Tragödien XI. D. 2. S. og Tragödien X. D. 2. S. Godtjæbsudgave]. („Æbrel.“ 1848, Nr. 264; „Dannevirke“ 1848, Nr. 150, 51, af Fr. Helweg; „Flyb. Post“ 1848, Nr. 241, 43; „Berl. Tid.“ f. A. Nr. 257; „Nordischer Telegraph“ 1848, Octbr.; jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 273).

Regnar Lodbrof. Et Heltebigt. Kbh. 1849 (1848). („Berl. Tid.“ 1849, Nr. 1; „Dannevirke“ XI. Nr. 7, 8, af Fr. Helweg; jvfr. Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 293).

Digtekunsten. 3 Hæfter. Kbh. 1849 (1848). („Berl. Tid.“ 1848, Nr. 313; Meyers „Literaturbl.“ f. A. Nr. 3; F. L. o. R. VI. 351—61, af Fr. Helweg).

Neue dramatische Dichtungen. I.—II. Theil. Christiania, 1850. [trykt i Kbhvn. Indhold: I. Das Land gefunden und verschwunden, Tragödie; Amleth, Tragödie. II. Dina, ein Tragödie; Garrick in Frankreich, ein Lustspiel]. (Blätter für literar. Unterhalt. 1851, Nr. 99, 3. May, jvfr. „Flyb. Post“ 1851, Nr. 124; Dehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 283).

Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutsche Original-Ausgabe. I.—IV. Bd. Leipz. 1850—51, m. 1 Stahlst. — Dehlenschlägers Erindringer. I.—IV. Bind. Kbh. 1850—51, med Forf.'s Portrait. („Kbhypost.“ 1850, Nr. 199, 233; 1851, Nr. 38; „Berlingske Tid.“ 1850, Nr. 132; „Nord og Syd“ VI. 1851. S. 181—201 — Et Fragment af Skriftet findes optaget i „Litteraturblad för allmän medborgerlig Bildung“, Helsingfors, 1851, Januar).

Digterværker og Profaiske Skrifter. (Pragtudgave). I.—XXIV. Bind. Kbh. 1851—52. (I. Nordens Guder. II. Helge, Yrsa, Froars Saga. III. Hrolf Krake, Regnar Lodbrof. IV. Baulundurs Saga, Drvarodds Saga, St. Hansaestens-Epil. V. Aladdin,

VI. Fiskeren, Aly og Gulshyndy. VII. Noveller. VIII. Freyas Alter, Gjenfærdet paa Herlufsholm. IX. Robinson i England, De italienske Røvere. X. Garrick i Franckrig (Den lille Stuepiller), Sibylle-Templet. XI. Gertrude, Den stinsyge Møller, Den Rige og den Fattige, Ærlighed varer længst, Bartsbuusfillet. XII. Drillingbrødrene fra Damask, Røverborgen. XIII. Sovebriften, Ludlams Hule, Faruk. XIV. Tordenstjød, Overveelsen, Rübzahl, Fornuftstiftermaalet Nr. 2 (ifte forhen trykt). XV.—XVI. Den i Sydhavet, 1—2. D. XVII—XXI. Samlede Digte, 1—5. Bd. XXII. Nordiske Oldsagn. XXIII. De to Jernringe, Den vandrende Digter, Johannes Ewald, Svar til Baggesen. XXIV. Forsøg til en Besvarelse af et Prøisbørgsmaal, Digterne i Levnet som i Bærter, Livet en Reise, Forskjellige Taler og Fortaler).

Samlede Bærter. (Ny Pragtudgave). 1.—21. Hefte. Kbh. 1852—53; fortsætted.

Andeel i: *Almeen Læsning*, et Ugeblad, udg. af E. Kruse. Kbh. 1800. (jvfr. Dehlensflägers *„Erindr.“* I. S. 128). [Hertil leverede han endeel Digte, samt: Blomster fra den nordiske Oldtid, S. 33—38; En Philosophs Tanker, S. 103].

3 *„Minerva“* (Forsøg til Besvarelse af det ved Kjøbenhavns Universitet fremfattede Spørgsmaal: „Var det gavnligt for Nordens skjønne Literatur, om den gamle nordiske Mythologie blev indført og almindelig antagen i Stedet for den græske?“ 1801. I. S. 272—97, jvfr. III. 343).

3 *„Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“* (Velents Saga. Oversat af det Islandske, i Aarg. 1809, S. 355—403; særskilt aftrykt. — Senere (1816) i Forkortning indført i *„Eventyr af forskjellige Digtere“*, 1ste Deel).

3 *„Morgenblatt für gebildete Stände“* (Wallfahrt nach Rom, ein Tagebuch, 1810, Nr. 37 figg.; jvfr. Døst's *„Misceller“* 1810, Nr. 28).

3 *„Athene“* (Om Ewalds Liv og Bærter, I. 285—311; Ewalds Levnet, sfd. S. 355—400, særsk. aftr.; jvfr. Høst's *„Dannora“*, Nr. 8).

3 *„Aftenblad“* (Om Don Juan, 1822, S. 22; Om Syngeespillet, s. A. S. 36; Theaterartikler, i Aarg. 1822—23).

3 *„Kjøbenhavnsposten“* (Indledningsstale til Forelæsninger over Poesien 1828—29, i Aarg. 1829, Nr. 4 og Extrablad hertil; Anti-Kritik paa en Recension af J. J. i Flyveposten over Carl den Store, 1830, Nr. 37—38).

3 *„Urania für 1833“* (Der bleiche Ritter, Erzählung; r. Bl. f. liter. Unterhalt. 1832, Nr. 301; paa Dansk i *„Prometheus“*, I. S. 1—36, 97—116, 193—222).

Afspredte findes hans Digte i: *„Minerva“* (1799. I. 215—23: Fanden tog ham, en Fortælling [skreven i Forf.'s Oldtid]; 1800. I. 288; 1804. IV. 320; 1808, 127); *„Den Danske Tilskuer“* (1799, Nr. 97—98, S. 776; 1800, Nr. 78, S. 725: Afstedssang til Baggesen [ogsaa i Dehlensflägers *„Erindr.“* I. S. 156—57]; Nr. 90, 98; 1801, Nr. 25, 29, 30: Den anden April, et Digt; Nr. 47, 94; 1802, Nr. 9, 10, 23: Oversættelse af Schillers Hymne til Glæden [hvortillige to andre Oversættelser deraf omtales]; Nr. 33, 53: Min barnlige Dannelse; 1803, Nr. 5: Wiedewelt; Nr. 14: Phantasten, af Licæ; Nr. 36, 39: en Elegie af Propertius; Nr. 57, 58, 64; 1804, Nr. 40, 49; 1806, Nr. 24); *„Nye Danske Tilskuer“* (1807, Nr. 16: Dichman; Nr. 18, 81—82, 85—88; 1808, Nr. 4—5, 23, 40—41: Den brittiske Heltebaad; Nr. 102—3, 104); *„Almeen Læsning“* af Kruse, 1800 (S. 17, 31, 42, 46, 57, 63, 64, 68, 84, 88, 97, 116, 144, 158, 160,

179—181); „*Charis*“ (1800, S. 152; 1801, S. 153; 1802, S. 19. 31. 150; *De fire Aarstider* [optr. i „*Digte*“ 1803, S. 208, „*Saml. Digte*“ I. 49, paa Engelst i *The foreign Review and Continental Miscellany* No. 4. October 1828]; 1803, S. 29. 63. 74; 1804, S. 131—59; *Edda*, 1ste Sang [jvfr. *Fortalen til „Nordiske Digte*“ 1807, S. III.—X. og *Abrahamsøns Recension* i *L. E.* 1808, S. 51—54, samt *Dehlensklågers* *Svar* paa *Samme*, S. 6—39]; 1805, S. 42. 174 [begge indf. i poet. Skrifter 1ste D.; det sidste Digt til *R. M. N.*, S. 174, r. l. *L. E.* 1805, S. 98]; 1806, S. 44. 55; 1807, S. 127); i „*Fris* og *Hebe*“ (1800. II. 186—89; *Fædrenes Graverst.*, *Danmarks Skaal*); i „*Fædres minde* om 2den April 1801 (I. 13; II. 135; III. 137); i „*Høitidsfange* i *Anledning* af 2den April 1802“ (S. 3. 6); i „*Dagen*“ (1803, Nr. 111; 1805, Nr. 64; 1810, Nr. 207; 1812, Nr. 292; 1813, Nr. 185; 1814, Nr. 31. 185; 1815; 1816, Nr. 264; 1818, Nr. 246. 247; 1820; 1822, Nr. 66. 224; 1828, Nr. 264. 272; 1829, Nr. 274; 1835, Nr. 81; 1837, Nr. 40; 1842, Nr. 38); i „*Erøs*“, ved *Kruse* (S. 135); i „*Nytaarsgave for Damer*“ ved *Poulsen* (1804, S. 42. 51. 182. 185. 190. 221. 223. 226. 231; 1805, S. 176. 181; *Høsten*, *Elegie* [jvfr. *L. E.* 1805, S. 149, af *Nyerup*]; i „*Nytaarsgave for Skuespilvædere*“ ved *Joersom* 1805; i „*Uglaiia*“, *Nytaarsgave* 1810 (S. 145); i *Sotofst* „*Lynaa*“, 1810; i „*Christian Augusts Mindefrans*“, af *Muntz*—*Morgenstjerne*, 1810 (S. 24; ogsaa i „*Anemoseyne*“ 1810); i „*Sandfigeren*“ af *Rahbek* (1811, Nr. 1. 15); i „*Theone*“, af *Rahbek* og *Joersom* (1811, II. S. 42); i „*Ferhandling* ved *Festen* d. 11te Decbr. 1811“, i *Anledn.* af det norske Universitets Stiftelse (S. 142—44); i „*Jdunna*“, ved *Nyerup* 1812 (S. 191. 195. 197. 204. 206. 207. 208. 215. 216); i „*Poetisk Lommebog* for 1813 ved *Joersom* (S. 94. 97. 130. 197); i „*Frigge*“ *Nytaarsgave* ved *Nyerup* 1813 (S. 5. 14. 112. 307); i „*Athene*“ (II. 233. 544; III. 347. 349. 467; V. 163. 193. 570. 572; VII. 562; VIII. 74; IX. 447); i „*Lilskueren*“ (1815, Nr. 2. 6. 11. 12. 42. 50. 51. 87; 1819, Nr. 7. 23—24 og 31; *Benus* og *Adonis*, et Digt af *Shakespeare*, ferdansket; Nr. 30; *Misundelsen*, efter *Dvid*; Nr. 41—42; 43; *Pyramus* og *Thisbe*, efter *Dvid*; Nr. 71. 72. 82. 87; 90—91; *Scener* af *Diways* „*Faderløse*“, oversf.; 1820, Nr. 10; 31—32. 33—34; *Scener* af *Diways* „*Faderløse*“, oversf.; 1821, Nr. 46; *Th. Thaarup*, *Epilog*; Nr. 50); i „*Danst Minerva*“ (I. 1815. Juli, S. 38—42, 59—63; Septbr. S. 285; III. 1816. Aug. S. 165—67); i „*Hertza*“, udg. af *Nyerup* 1817; i „*Fris*“, *Nytaarsgave* af *Hauch* 1819 (S. 1: *William Shakespeare*, *Romance*; S. 63: *Vakkhuset*; S. 73. 102. 104: *Lil Rahbek*; S. 131. 143: *Straffen* efter *Døden*, *Fortælling*, optr. i hans „*Digterværker*“ II. 1835. S. 101); i *Rahbeks* „*Hesperus*“ (I. 159—67; *Den sølsomme Jordefærd*. [jvfr. *Høst*’s „*Morgenbl.*“ 1819, Nr. 49—50]; II. 77—80; V. 261; VI. 263); i „*Studenterviser* ved *S. Hilaris* [S. *Herg*], 1ste H. 1819 (S. 28. 75. 111: *Vindrikiu Visa*, efter *Originalen* i *St. Hansaftens-Epil*); i *Krøsfings* „*Fylla*“ (S. 7. 59. 63); i *Thorstens* „*Lommebog for Skuespilvædere*“ s. 1820; i „*Brevbuen*“ 1820; i „*Juletræet*“ af *Kiunge* (S. 1: *Julecantate*; S. 220); i *Bladet* „*Sarpen*“ (1821, Nr. 43: *Thomas Thaarup*; Nr. 44; 1822; 1823, Nr. 2. 10. 14. 23. 38); i „*Aftenblad*“ (1822, Nr. 1. 4. 7. 8; 1823, Nr. 5. 15. 18. 19. 37); i „*Nyt Aftenblad*“ (1824, Nr. 1. 8. 24. 32. 40. 44. 49; 1825, Nr. 1. 7. 8. 11. 24. 28. 40. 49; 1826, Nr. 2. 10); i *Kjøbenhavns Skilderi* (1822, Nr. 76; 1828, Sp. 1412—13); i „*Lilskuerne*“ (Nr. 93—91: *Epilog* efter *Rahbeks* *Skuespil* „*Sommeren*“); i „*Thalia*“ af *Thortsen* (*En Epilog* i 2det H. S.

236); i Otto's "Ny Bygøaa" (III. 1824, S. 160—62); i "Kjøbenhavn's Morgenblad" (1825, Nr. 11. 40, 86—87. 130; 1826, Nr. 13. 14—15. 16. 47—48. 64. 113—14. 124—25); i Garbthausens "Eidora" 1825; i "Conversationsbladet" (1825, S. 679—80); i E. Beyers "Gefion" (1826, S. 9. 170; 1827, S. 58. 235); i Garbrechts "Dannebrog", 1826; i "Kjøbenhavnsposten" (1827, Nr. 14: Baggens Minde, Epilog [optr. i Dehlenschlägers "Erindr." IV. 51—52, jvfr. "Dagen" 1826, Nr. 306; Heibergs flyv. Post 1827, Nr. 15. 23; Dørs "Arkiv" VII. 143]; Nr. 21. 47: J. E. Dehlenschläger; 1828, Nr. 20. 74. 89. 94: Collins Sølvbryllup; 1829, Nr. 18: Karen Margaretha Rahbek; Nr. 40. 52. 99. 102. 126: Cantate i Anledn. af Prinds Ferdinands og Kronprindsesse Carolines Ægteforening; Nr. 177: Cantate ved den polytechniske Lærestiftels Indvielse; 1830, Nr. 2. 20. 21. 32. 57. 68. 88: Frederik Münter; Nr. 104: Rahbeks Minde, en Prolog; Nr. 125. 129. 142: Rahbeks Minde, Cantate; Nr. 178. 184; 1831, Nr. 1. 14. 43: Schimmelmann; Nr. 97. 222. 260. 293; 1833, Nr. 29. 191. 226; 1834, Nr. 27. 180; 1835, S. 635); i Kiunges "Hertha" (1827, I. S. 1. 46. 208. 313. 366; II. S. 1. 377; III. 439. 440; 1828, I. 137; III. 67); i "Adresse-Compt. Efterretninger" (1827, Nr. 242: W. P. Zeuthen); i "Skandinavisk Nytaarsgave" 1828; i "Eritogenia" (I. 125—27; III. 66—69; VII. 23—24); i Heibergs "Kjøbenhavn's flyvende Post" (1828, Nr. 88); i Kiunges "Repertorium for Moerfkaabslæsning" (I. S. 17. 145. 369); i "Balkyrien" (1832, I. S. 286—88: Kublaus Minde, en Prolog); i "Nordisk Kirke-Tidende" (1834, Col. 622—23: Sange ved Biskop P. E. Müllers Forbedr.); i "Søndagsbladet" (1835, Nr. 36: Schalls Minde, et Forspil, jvfr. Rbhpost. 1835, S. 840); i Hølsr's "Nytaarsgave fra danske Digtere" (1835, S. 59. 62; 1836, S. 233; 1837, S. 226. 230; 1838, S. 1—25); i Laube's "Charitas" 1836 (S. 133); i J. P. Hansens "Maigave" (1838, S. 39; 1839, S. 44. 46); i "Søndagen", Tillægsl. til "Dagen" (1838, Nr. 19); i "Den Berlingske Tidende" (1838, Nr. 305; 1840, Nr. 19; 1845, Nr. 146. 152. 164. 233. 265; 1846, Nr. 75. 297; 1848, Nr. 80. 81. 105; 1849, Nr. 114); i Barfods "Brag og Idun" (I. 289. 290. 294; II. 254); i "Portefeuillen" for 1839—40, og i "Ny Portefeuille" 1843—44; i P. P. Hølsr's Samling af "Nye Romancer", 1843 (1842); i "Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielse", udg. af P. E. Fischer 1844; i P. N. Jørgensens "Poesie og Prosa", 1844; i "Nyt Aftenblad" (1845, Nr. 45: Napoleon); i P. E. Møllers "Gæa" (1845, S. 1—16; 1846, S. 2—4; 1847, S. 1—5); i "Danst Album" (1845, Nr. 24: Henr. Steffens); i "Studier, Kritiker og Notiser" (1845, S. 175: Prolog, fremsagt paa det fgl. Theater d. 26de Juni 1845, i Anledn. af de svenske og norske Studenter's Besøg i Kjøbenhavn); i J. Levin's "Album", 1846; i Nathanson's "Danst FolketaleNDER" for 1848 (S. 59—69). — Under Mallings Portrait, 1810; og under Joerfoms Portrait. — Poetisk Dedication til Kongen foran 4de Tome af Noregs Konunga Sögur. (jvfr. G. E. Vadens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. S. 332—33). — Dedication til den svenske Konge, skreven i Componistens Navn, foran: Tolf svenska sånger, för en röst vid Pianoforte, compon. af A. P. Berggreen. Kbh. 1846. — Oversatte Digte efter Fr. v. Schiller, indlemmede i den af Fr. Schaldemose udgivne Samling af Schillers oversatte Digte. Rbh. 1842 (1841). — Uden en stor Deel særskilt trykte Smaadigte og Sange, saasom: Fædrenes Graveröl, Danmarks Skaal. u. A.; Drikkeviser. u. A.; Afskeeds-Sang til Digteren

Jens Baggesen. 1800; Sang ved den store Bolle. 1800; Danst Heltengang. 1801; Hymne til Glæden. (Efter Schiller). 1801; Den lille Gud's Engel, en Romanse. 1805; Prolog [og Sang] for Stuepillet til Bedste for de friggangne Esømand i Engelland, d. 26 Januar 1811; Sang paa Kongens Fødselsdag d. 28de Januar 1811 (1/4 Art, 8vo.); Kongens Skaal, d. 11te Decbr. 1811; Prolog og Sange til Velkomstfesten paa Nyholm, den 2den August 1814; Lied bei der Vermählung Sr. Hoheit Prinz Christian Friedrich von Dänemark, und Zhrer Hoheit Prinzessin Caroline Amalia von Augustenburg. 1815; Sang i Anledning af Prinds Christian Frederiks Fødselsdag den 18de Septbr. 1815; Sang ved Fuglefydningen den 8de August 1816. (jvfr. Art. J. J. Baggesen, I. 47); Paa Conferentsraad Colbs og Husrues Sølvbryllup den 18de Novbr. 1816. (optr. i Saml. Digte II. 289); Sang for D.D.L.S. 1820; Borgerfang. 1818. (optr. i hans Saml. Digte II. 314); Jubelfang (for A. W. Hauch), d. 11te Novbr. 1821; De danske Students Velkomst-Sang til Prinds Christian Frederik og Prindsesse Carolina Amalia, d. 18de Septbr. 1822. 4to.; Sang paa Prinds Christian Frederiks Fødselsdag d. 18de Septbr. 1822. (Lyngbye); Søndags-Tak til Selskabet for Musikens Udbredelse. 1823; Hilsen til Henrik Steffens, i Studenterforeningen (1824); Epilog ved Concerten til Fordeel for det Kgl. Institut for Blinde d. 4de April 1825; Sang til Jubelfesten i Selskabet Den nye Forening. 1825; De Danske Students Lykønsning til Kongehuset den 2den Novbr. 1828. 4to.; Det Gamle og det Ny, Prolog til Dram.-lit. Selskabs 50aarstfest 1830; Carl Heger (i „Johan Carl Hegers Minde“, S. 9—18); An Marschner, von den dänischen Studenten, den 4ten Mai 1836; Paa Prindsesse Caroline Amalias Fødselsdag den 28de Juni 1836. 4to.; Frue Menigheds Afskedsfang til Stiftsprovst Clausen, den 29de April 1838; Til Kongen (i Sange ved Skydeselskabets Fuglefydning d. 2den Aug. 1838); Adam Wilhelm Hauchs Minde (1838); Schillers Minde, til Melodie af Weyse, d. 8de Mai 1839; Sang til Maffeballet d. 11te Martz 1839; Til Kongen (i Sange i Skydeselskabet d. 2den Juli 1840); Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 24de Septbr. 1840); Peter Ole Brøndsteds Jordefærd (1842); Johannes Reinhardt, d. 31. Octbr. 1845; Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 23. Septbr. 1847); Sang af Conservatoriets Elever, og Sangens Magt, declameret af Walz. — Flere af hans mindre Digte og Sange ere componerede af C. E. F. Weyse, C. J. Hansen, Gurlitt, P. S. Løvenstjold, P. Mung, Kierulf, Chr. Wulff o. fl.

Afkillige mindre Stykker ere oversatte paa Svensk i „Phosphorus“, „Polysem“ og „Klytia“; paa Tydsk (f. Ex. i „Skandinaviske Bibliothek“ I. Jahrg. 2. S. 206—10: Hafon Jarl, Gedicht übers. v. Gerner; i „Originalien“ 1821, Aug. Nr. 98—102: Erich und Koller, eine Sage nach Dehenschläger von G. Vogt); paa Engelsk (f. Ex. i „Monthly Magazine“, 1825, March: The decured Marman)

Subscriptionspan paa: „Samlinger af den nordiske Middelsalvers skønne Litteratur“, i L. E. 1804, S. 818—20, og i Mørts „Mnemosyne“ I. 236—40. (jvfr. „Den Danske Tilsvær“, 1804, Nr. 40, S. 317—20).

Følgende Theaterstykker, oversatte af ham, ere opførte, men utrykte: Alfen som Page, Tryllepæl i 3 A. af Theaupon, 1825; Alcalben i Molorido, Com. i 5 A. af Picard, 1836; De Fredløse eller den usynlige Domstol, Syngest. i 3 A. af Carmouche og Saintine, 1836.

Dhlenschlæger (Frants Wilhelm Laurits), f. d. 22de Juli 1817 i Odense, hvor hans Fader, Cancelliraad og Comptoirchef under Justitsministeriet, Mathias D. (døbt $\frac{2}{2}$ 1789 i Odense, Søn af Bærts-huusholder Casper D. og Kirstine Langholt) da var Fuldmægtig ved Generalrigscommissariatet; hans Moder Marthe Bagger (døbt $\frac{1}{10}$ 1785 i Hornslet, † $\frac{1}{10}$ 1830, en Datter af kongl. Forvalter Corfits Schurman B.). Blev 1836 dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralsskole; udmærkedes ved anden Examen i Foraaret 1838; tog i Januar 1842 theologisk Attestats (H. ill.); var i nogle Aar Huuslærer i Kallehave i Sjælland; constitueredes d. 16de Januar 1847 som Lærer ved Nykjøbing Cathedralsskole, ved hvilken han d. 5te Februar 1848 blev udnævnt til Adjunct. — * Ida Augusta Nielsen († $\frac{2}{4}$ 1851 i Nykjøbing), en Datter af Provst Carl N., til Kallehave. — (Jvfr. J. Barfod „Den fælteste Gejstligh. Personal-Historie“, I. S. 125—26).

J. G. F. Willroths Forelæsninger over Religionsphilosophien. Efter J. C. Erdmanns Udgave, oversat. Kbh. 1839.

C. Hases Kirkehistorie. Naany oversat efter Originalens fjerde Udgave af E. R. Petersen og F. Dhlenschlæger. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 366—74).

Den kristelig-apostoliske Troesbetjendelse, til Veiledning ved Religions-Underviisning, af J. G. Visco. Oversat og forsynet med et Tillæg efter anden Udgave, af F. W. E. Dhlenschlæger og M. E. Becher. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 381—84; Jensens Tidsskr. f. Almueskolevæf. III. 305—329, af Horst; „Maanedst. og Repert. for Almue-Skolelærere“, VI. 257—61; „Berlingst. Tid.“ 1843, Nr. 13; „Kbhpost.“ 1843, Nr. 38). — Andet Dypag, oversat efter tredje, forsøgte og forbedrede Udgave. Kbh. 1847.

J. G. Visco: Differentpuncterne imellem den evangelisk-protestantiske og den romersk-catholske Kirke. Et Anhang til den „kristelig-apostoliske Troesbetjendelse.“ Oversat af M. E. Becher og F. W. E. Dhlenschlæger. Kbh. 1847 [1846]. („D. Kirketid.“ II. S. 191—92, af Th. Jønger; „Kbhpost.“ 1846, Nr. 281; „Berlingst. Tid.“ 1846, Nr. 290).

Rosa og Gertrude. En Episode af en Genfer-Præsts Levnet, af R. Döpffer. Oversat efter det Franste. Kbh. 1846. („Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 299).

Silgaard (Nicolai Esmark), f. d. 5te October 1775 paa Hovedgaarden Sneumgaard i Ribe Stift, af hvilken hans Fader Niels Rasmussen D., gift med Margarethe Hedevig Fabricius, var Ejer. Da begge hans Forældre tidligt døde, tog hans Farbroder, Justitsraad Termann D., sig af ham med faderlig Omhu. Blev i Efteraaret 1792 dimitteret til Universitetet af D. Hieronymus Mynster og udmærket ved Examen artium, saavel som ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende

Nar; tog i April 1796 theologisk Attestats (med Charakteren Laudabilis; de praktiske Prover med Udmærkelse); studerede 1799—1800 ved Universiteterne i Kiel og Göttingen; blev den 13de Novbr. 1801 Præst ved Frederiks-Hospital og Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn; var fra 1803 til 1807 Feltpræst, samt Feltprovst ved de i Holsteen sammendragne Tropper; hvorefter han atter overtog sit Embede ved Hospitalet, hvormed tillige forenedes Bestillingen at være Provst for Feltpræsterne, og d. 24de Juni 1808 Embedet som Præst i Citabellet Frederikshavn; blev d. 13de Januar 1809 Meddirecteur og Lærer i Psychologi ved Pastoral-Seminariet; d. 5te Novbr. 1811 Amtsprøst i Frederiksborg Amt, Slotspræst til Fredensborg og Sognepræst for Asminderød og Grønholt; d. 28de Maj 1824 Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 11te August 1830 Biskop over Viborg Stift; d. 24de Januar 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge; festligholdt d. 13de Novbr. 1851 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og fik s. D. Rang efter Rangfrdn. 2den Klasse Nr. 10. Deeltog, efter kongelig Befaling (af 2° 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; samt, ifølge kongelig Udnævnelse 1834, som gejstligt Medlem i Nørrejylland's Provindsialstænder-Forsamlinger 1836, 1838 og 1840. — * 1° 1811 Juliane Hansen, f. Vie. — (Autobiographi, vedføjet det til hans (og J. Paludan-Müllers) Bispevielse af P. E. Müller udstedte Program: Vita Andreae Sunonis Archiepiscopi Lundensis, 1830, p. 31—34; jvfr. Historiske Aarbøger, udg. af E. Molbech, III. S. 175—76. — Portrait, malet af Mademacher, lithogr. i Berenzen & Comp. Institut. — Om det i Anledning af hans Embedsjubilæum oprettede Legat f. Viborg Stifts Synodal-Act 1852, S. 47—51).

P. Hoersoms Levnet (foran 2den Deel af hans, af Mlgaard udgivne Digte, S. I.—XL.; jvfr. L. T. 1819, S. 552—54, af E. Molbech).

Tale ved det Danske Bibelselskabs Aarsmøde 1829 (i Selskabets 14de Beretning, S. 3—14).

Tale i Viborg Stifts Bibelselskabs Generalforsamling d. 29de Juni 1831 (i »Beretning om Viborg Stifts Bibelselskab«, Viborg 1831, S. 3—16).

Fortale til A. F. Just's »Saandbog for den læsende Ungdom«, 14de aldeles omarbejdede og forøgede Dplag ved N. Christensen. Viborg, 1846.

Orbeck (Anders Andersen), f. d. 9de Novbr. 1790 i Ribe, hvor hans Fader Thomas D. var Handelsmand og gift med Anna Andersdatter; blev 1811 dimitteret til Universitetet

fra sin Fødebyes Cathedralsskole; afslørede i October 1815 den theologiske Embeds-examen (Laud.); blev d. 24de Juli 1816 personel Capellan i Høe i Ribe Stift; d. 2den Januar 1822 Sognepræst til Branderup, og d. 28de Septbr. 1839 til Arrild i Tørninglehn, under samme Stift. — * Elisabeth Hoyer (f. 2° 1790 i Høe, Datter af Præsten Jens Bonne H.).

Vie-Vog eller Reget om Bierne. Ribe, 1820.

Betragtninger og Bønner. Haderslev, 1823. (L. T. 1825, Nr. 37, af H. N. Clausen).

Veiledning for Unge og Gamle til Christendom. Haderslev, 1823.

Til Opbyggelse. Første Hefte. Ribe, 1825.

Brev, i »Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark« 1821, Nr. 3.

Strustrup (Carl Christian), f. d. 27de Februar 1793 i Odense, Søn af Brandinspecteur og Tobaksfabrikør Lars S., og Anne Margrethe Elisabeth f. Møller († 1° 1815 i sit 79de A.); fød privat Underviisning; studerede siden 1810 Lægevidenskaben i Kjøbenhavn; blev kirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Foraaret 1815 Examen ved det kirurgiske Academi (1ste Char.); blev s. A. Candidat ved Frederiks-Hospitals kirurgiske Afdeling, og var i nogen Tid tillige Interims-Reservekirurg ved Academiet; udnævntes d. 4de Decbr. 1818 til Districtskirurg i Svendborg; blev 1837 Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kbhvn.; d. 28de Juni 1840 Cancelliraad. † 8de Maj 1850 i Svendborg. — * Elise Richardine Harbt (døbt 2⁴ 1796 paa Brobygaard, Datter af Forvalter Hans Christian H. og Karen Hunderup). — (Jvfr. Callisens Med. Skriftst. Lex. XIV. 93; XXXI. 71; Bibl. for Læg. 3 R. VII. 481—82).

3 »Bibliothek for Læger« (Den herskende Sygdomstilstand i Svendborg og Distrikt i Aarene 1826, 27, 28, 29, 30 og 31, fremstilt i de aarlige Medicinal-Indberetninger til det Kongelige Sundheds Collegium, i XII. 1—69, og XVI. 216—41, med en Tabel; Heldigt Udfald af en Stær-Operation, hvor midlige Tilfældes Indtræden efter Operationen lod det Modsatte berygte, i XX. 61—68. [Udtag i Schmidts Jahrb. v. Med. 1835, V. 62—61]; Om den storbutiske Sygdoms-Konstitution og dens Indflydelse paa de under samme herskende Sygdomme, i XXVII. 1—38. [Udtag i Frides u. Oppenheims Zeitschr. f. d. ges. Medicin VIII. 353—4]; En Sæt-Vandpot, som indeholdt meget betydelige Marsvampe. Oplæst i det Kgl. medicinske Selskab, i XXXI. [R. N. Bb. 1.] S. 481—86; Udtag af hans Medicinalberetninger til Sundhedscollegiet: Om Blodudtømmelsers Nytte mod Febre; Udfald af en Cerebraltypus af sphenisk Karakter; Forsøg med det af Mittauer anbefalede crista genu equini imod Epilepsi, i XXX. 190—94; Helbredelse af en betydelig Læsion af Scrotum, i XLIV. [R. N. Bb. 14.] S. 288—89).

Drsted (Anders Sandøe), f. d. 21de December 1778 i Rudkjøbing paa Vangeland, næstældste Søn af Søren Christian D.*), daværende Apotheker ssid., siden i Sorø, og tilsidst Assessor pharmac. og Forstander for Kjøbenhavns Fattigvæsens Medicinal-Dispensations-Anstalt (f. 1750, * 1776, † $1\frac{1}{2}$ 1822), og Karen Hermansen († $1\frac{1}{2}$ 1793). Blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Universitetet, erholdt første Examen med bedste Charakter, og i det paafølgende Aar anden Examen med Ulemærkelse i alle Fag; udnævntes d. 2den Septbr. 1795 til Alumnus paa Elers' Collegium, hvortil han som Descendent af Stifterens Familie var berettiget; vandt 1798 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aarct iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Ostendatur nexus inter principium *Ethices* & principium *Juris Naturæ*“ (jvfr. Badens Univerf. Journ. VI. S. 9—10); underkastede sig i Januar 1799 den latinff-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Ulemærkelse (f. Selmers Akad. Tid. I. S. 51, Noten); concurrerede fort efter med J. Kragh Hoff, M. H. Bornemann, C. Krohg, C. F. Laussen og H. Wilsed for det ledige Adjunct-Embede ved det juridiske Facultet (jvfr. Badens Univerf. Journ. VII. S. 168); blev d. 29de Maj 1801 surnumerair, og i Decbr. f. A. virkelig Assessor i Hof- og Stadsretten; d. 13de Januar 1809 tillige Meddirecteur og Lærer i Kirkeretten ved det da oprettede Pastoral-Seminarium (indtil $1\frac{1}{2}$ 1826); d. 28de Januar 1810 Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. f. A. Assessor i Højesteret; d. 28de Jan. 1813 benaadet med Danebrogsmandenes Hæderstegn; d. 4de April f. A. fjerde, d. 21de Juli 1816 tredie, d. 1ste Febr. 1826 anden, d. 21de April 1834 første Deputeret i det Danske Cancelli, og d. 6te Septbr. 1825 tillige udnævnt til Generalprocureur; d. 20de April 1813 virkelig Etatsraad; modtog 1815 baade fra Kjøbenhavns og Kiøls Univerfitet (uden Disputats) den juridiske Doctorværdighed; blev d. 1ste Novbr. 1828 Conferenceraad; d. 1ste Aug. 1829 Commandeur og d. 28de Octbr. 1836 Storkors af Danebroge; d. 10de Juni 1841 Gehejme-Conferenceraad; d. 30te Marts 1842 Gehejme-Statsminister (med Bibeholdelse af sit Embede som Generalprocureur og sit Sæde i Cancelliet); d. 1ste Januar 1847 Ridder af Elephanten (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 2); d. 21de August f. A. Storkors af den Norske St. Olavs-Orden; d. 2den Marts 1848 entlediget i Naade som Generalprocureur og Medlem af det Danske Cancelli (fra $\frac{2}{3}$ f. A.) og d. 21de Marts f. A. ligeledes

*) Søn af Mag. Christian D. (f. ? 1695, † 1761), Præst til St. Peders Kirke i Slagelse samt Slotspræst til Antvorskov, og Barbara Albertine With (nedstammende fra den hollandske Familie de With).

i Naade entlediget som Gehejme=Statsminister; festligholdt d. 29de Maj 1851 sit 50 Aars Embedsjubilæum (s. Berl. Tid. 1851, Nr. 123, 24). — Var, ifølge fgl. Udnævnelse (af § 1835 og $\frac{1}{2}$ 1836, samt $\frac{1}{4}$ 1842 og $\frac{2}{4}$ s. N.), Rgl. Commissarius ved Stifternes og Nørrejylland's Provinzialstænder=For­samlinger 1835—36, 1838, 1840, 1842 og 1844 (jvfr. Sibberns „Patrio­stiske Intelligentsblade“, I. S. S. 21—31; „Dagen“ 1836, Nr. 186); deeltog, som Deputeret for Kjøbenhavn's 3die Valgdistrict, i den danske Rigsforsamling 1848—49 (s. „Fædrel.“ 1848, Nr. 256, 57; „Rbhpost.“ s. N. Nr. 233); valgtes d. 25de Januar 1850 til Landsthingsmand for 1ste Valgfreds (Kjøbenhavn), og mødte ved Rigsdagene 1850—52 (jvfr. „Breve om Rigsdagen“, 1850, Nr. 2). Var Medlem af en Mængde, ifølge kongl. Befaling nedfattede Commissioner bl. a.: angaaende Gejstlige­dens Raars Forbedring ($\frac{2}{2}$ 1821); angaaende Forandringer ved den juridiske Embeds=Examen ved Kjøbenhavn's Universitet ($\frac{2}{2}$ 1833); ang. en kame­ralistisk Examen ($\frac{1}{2}$ 1833); ang. en Forandring i Overbeshyrelsen af Kirke­ og Underviisningsvæsenet ($\frac{1}{2}$ 1841); ang. Udarbejdelsen af et Forsatnings­lovforslag ($\frac{2}{2}$ 1848, s. „Fædrel.“ 1848, Nr. 33; „Flyv. Post“ s. N. Nr. 31). Blev Medlem af Selskabet „For Sandhed“, og 1801 af det Skandinaviske Literatur=Selskab; d. 21de Decbr. 1810 optagen som Med­lem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 11te Febr. 1848 valgt til dets Præsæs; 1847 Med=Præsident i det Rgl. Landhuus­holdnings=Selskab; 1816 Medlem af det Rgl. Norske Videnskabernes Selskab i Thronbjem; d. 15de Aug. 1815 Meddirecteur i det Danske Vibelselskab (1835 een af dets Vice=Præsidenter, og $\frac{1}{2}$ 1844 Præsident i samme). — *1. $\frac{1}{2}$ 1802 Sophia Wilhelmine Bertha Dehleschläger (s. $\frac{1}{2}$ 1782, † $\frac{2}{2}$ 1818, Datter af Slotsforvalter Joachim Conrad D. og Martha Maria f. Hansen). *2. $\frac{2}{2}$ 1819 Mathilde Elisabeth Rogert (s. $\frac{2}{2}$ 1782, † $\frac{2}{2}$ 1824, en Datter af Dr. med. Johan Philip Rogert, Landphysicus i Viborg, og Henriette Benedicte Rosenstand=Goifte). — (Autobiogra­phi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings­ og Sal­vingsfesten 1815, p. 24—28; „Af mit Livs og min Tids Historie, af N. S. Ørsted“, I.—2. Bd. Rbh. 1851—52; i Rosods Convers. Lex. XXVIII. S. 541—63; Biographi i „Danst Pantheon“, 41de Levering, 1847; i Na­thansons „Danst Folkekalender for 1848“, S. 1 flgg., S. 10—28, 43—58, af P. L. Møller; jvfr. Brockhaus' Convers. Lex. der neuesten Zeit u. Li­teratur, 1834; Convers. Lex. 9. Aufl. X. S. 533; Messenger franç. du Nord 1825, p. 207—8, 223—24; Dehleschlägers „Erindringer“ I. S. 134—36, 169—70, 216; II. 44—47, 86—87, 144—46; IV. 2—3; Rahbets „Erindringer“ V. 89—91; H. Steffens „Was ich erlebte“, II. 13; V. 29—31; F. Bremer „Liv i Norden“, S. 31—32; „Skrifter af J. J. Nervander“, 1. del, Helsingfors 1850; G. L. Badens „Jurid. Lexicon“, S. 185;

Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 14; Poetisk-politisk Nytaarsgave 1839, S. 2; „Kbhpost.“ 1844, Nr. 100, 106, 119 og 140; „Fædrel.“ 1845, Nr. 1787; 1846, Nr. 97, 98; 1848, Nr. 47, 253; Berl. Tid. 1846, Nr. 102, 104; 1848, Nr. 247; „Danst Folkeblad“ XIII. Nr. 52; „Den Constitutionelle“, Nr. 305; „Tilskueren“ 1821, S. 7—8; Døhlenschlägers „Prometheus“ I. S. 289—90; Berl. Tid. 1838, Nr. 305; 1844, Nr. 349, 52; 1852, Nr. 298. — Portrait, malet af Eckersberg, tegnet af R. F. C. Lund, sit. af L. Buchhorn. Median Fol.; malet af Jensen, lithogr. af Monies. Fol.; malet af C. A. Jensen, lithogr. af Petersen i Bærenngen & Comp.s Steentr. Median Fol.; lithogr. af Em. Bærenngen, i „Portefeuillen“ 1839, 4de Bd.; lithogr. efter Maleri af Jensen i „Danst Pantheon“ 41de Levering, 1847; paa den til Minde om hans 50 Aars Embedetid prægede Jubelmedaille af Medailleur Petersen [jvfr. „Fædrel.“ 1851, Nr. 299; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 298; „Glyv. Post“ s. A. Nr. 318). — Büste, af Bispen (en Copi heraf lithogr. i „Danst Folkekalender“ for 1842).

Over Sammenhængen mellem Dydslærens og Rettslærens Princip. Et academisk Præisfrift. I.—II. Deel. Kbh. 1798. (jvfr. Drsted: Af mit Livs Hist. I. 25—29; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 180). — Forsøg til en rigtig Fortolkning og Bedømmelse over Forordningen om Trykkefrihedens Grændser, dateret d. 27de Sept. 1799. Første Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 42—45, af M. H. Bornemann; Drsted: Af mit Livs Hist. I. 44 flg., S. 88 flg.; Drsted's Suppl. til Norregaard, 2. D. S. 270—71). — Supplement til Nørregaards Forelæsninger over den Danske og Norske private Ret. I.—III. Bind. ibid. 1804—12. (L. E. 1810, Nr. 51, af J. C. Sibbern). — Systematisk Udbilling af Begrebet om Tyverie og denne Forbrydelses juridiske Følger, samt andre dermed forbundne Retsmaterier; tilligemed Bink til vor Tyvslovgivnings rigtige Bedømmelse. ibid. 1809. (L. E. 1810, Nr. 1. 2. 4. 5; jvfr. Badens Jurid. Lex. S. 304). Prøver af Bogen vare bleve indrykkede i Jurid. Archiv No. 9 og 11. — Nye dansk Formularbog, indeholdende Formularer til de vigtigste i det borgerlige Liv forefaldende Contracter og andre Documenter. Tredie Dplag, næsten aldeles omarbejdet og med udførlige Anviisninger til de Retts og Forsigtigheds Regler, som ved slige Documenters Affatning og Udstædelse bør iagttages, forsynet. ibid. 1811. (L. E. 1813, Nr. 33). Fjerde Dplag, betydelig forøget og forbedret. ibid. 1817. (Høst's „Arkiv for Lov og Ret“, I. S. 150—60, 210—34; II. 1. S. 106—24; II. 2. S. 51—56; jvfr. Drsted's Jur. Tidsskr. VIII. 2. S. 218—39). Femte gennemsejete og forøgede Udgave. ibid. 1844. (udkom, 1838—44, i ni Hefter; jvfr. Berlingske Tid. 1844, Nr. 71). — Dplagninger om Grundfætningerne i Forordningen angaaende Forandring i Pengevæsenet. ibid. 1813. 4to.

Eunomia eller Samling af Afhandlinger henhørende til Moralphilosophien, Statsphilosophien og den Dansk-Norske Lovfyndighed. I.—IV. Bind. Kbh. 1815—22. (Revue encyclop. T. 23. p. 141—2). (Heraf havees særskilt aftrykt: Beitrage

ninger over Danmarks nuværende Pengevæsen. Kbh. 1815; r. L. T. 1816, Nr. 31, 33, 36, af J. F. G. Schönheyder; jvfr. "Deconom. Correspondent", 2. Aarg. Nr. 24).

Om Grundeierens og Capitalisternes Stilling i Forhold til hinanden ved Udløbet af den løbdestemte Pensstand med omfikkren Gjeld. (i Anledning af Capt. C. Müllers Skrift om samme Gjenstand). Kbh. 1817.

Abhandlungen aus dem Gebiete der Moral- und Gesetzgebungs-Philosophie. Aus dem Dänischen mit einer Vorrede des Verfassers. I.—III. Band. Copenh. 1818—26. Hver Deel med særskilte Titler saaledes: I. Ueber die Grundregeln der Strafgesetzgebung. Aus dem Dän. übers., und mit einigen Zusätzen, wie auch mit einer Vorrede des Verfassers versehen. Coph. 1818. (Hall. Allg. L. Z. 1820, May, Nr. 120). II. Ausführliche Prüfung des neuen Entwurfs zu einem Strafgesetzbuch für Bayern, erschienen in München 1822. Coph. 1823. (jvfr. Gönners: "Einige Motive zum bairischen Entwurf des Strafgesetzbuchs mit kurzer Prüfung der ausführlichen Prüfung, welche Derselbe im Jahr 1823 herausgegeben hat." München 1825; J. N. Hoff: "Staatsraad v. Gönners mod Etatsraad Pfister." Kbh. 1825; Skilderi 1825, Nr. 64; Neues Archiv des Criminalrechts, Bd. VII. St. 4. S. 715 folg.; Pörs Archiv for Psychol. o. f. v. VI. 279—86, af G. L. Baden; v. Spies "Kritik", Landshut 1825; Revue encyclop. T. XXI. p. 615—17). III. Neuer Beitrag zu den Verhandlungen über Gegenstände der Strafgesetzgebung, in einer Rechtfertigung meiner Kritik des neuen Bayerischen Entwurfs. Copenh. 1826.

Haandbog over den danske og norske Lovhåndbighed, med stadigt Hensyn til Hurtigt og Lærebog. I.—VI. Bind. Kbh. 1822—35. (Falds Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452). [Hertil et alfabetaisk Realregister af C. G. Krüger. Kbh. 1843].

Fortatte Betragtninger over den mennekelige Frihed og Sædelærens Grundbegreber, i Anledning af Prof. Howigs nye Skrift. (Afskryt af juridisk Tidsskrift). Kbh. 1824. (jvfr. Art. J. G. Howig, J. C. Lange).

Dplysninger for Bælgerne i det tredie kjøbenhavnste Distrikt, i Anledning af et til dem omdeelt Blad. Kbh. 1848. 16 S.

Prøvelse af de Rigsforsamlingen forelagte Udkast til en Grundlov og til en Valglov. Kbh. 1849. (udkom i fire Hefter; jvfr. "Fædrel." 1849, Nr. 47; "Berlingste Tid." f. A. Nr. 42; "Flyv. Post" f. A. Nr. 61).

For den danske Stats Opretholdelse i dens Heelhed. En historisk statsretlig Undersøgelse. Kbh. 1850. ("Nord og Syd" IV. 1850, S. 8—32; "Berlingste Tid." 1850, Nr. 58; "Fædrel." 1852, Nr. 79).

Alf mit Livs og min Lids Historie. I.—II. Bind. Kbh. 1851—52. ("Berlingste Tid." 1852, Nr. 144 fgg.).

Over det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budskab om Arvefølgen for den samlede danske Stat, fornemmelig med Hensyn til Conferentråds Wegeners Skrift, tilligemed Bemærkninger i Anledning af en nylig offentliggjort ældre Erklæring over Arverettigheden til Thronen. Kbh. 1852. Andet Dplag. ibid. eod. ("Fædrel." 1852, Nr. 268, 70, 72, særsk. afr. Kbh. 1852; "Flyv. Post" f. A. Nr. 348, 354). — Yderligere Bemærkninger i Anledning af det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budskab om Arvefølgen for den samlede danske Stat. Kbh. 1853. ("Fædrel." 1853, Nr. 22, 23, særsk. afr. Kbh.

1853; „Dagbl.“ f. A. Nr. 22; „Flyv. Post“ f. A. Nr. 23, 24, af C. Dirckind; Hofmsfeld). — Til rigtig Vedømmelse af Folkethingets Oplysning. Kbh. 1853.

Udgav:

a) M. G. Virckners efterladte Skrifter. (Samlede Skrifter 4de Deel). Med en Forerindring af F. C. Gutfeld. Kbh. 1809. (L. C. 1801, Nr. 11, 12, af P. C. Müller; jvfr. Drsted: Af mit Livs Hist. I. 43—44).

b) Juridisk Archiv. No. 3.—30. Kbh. 1804—12. (L. C. 1810, Nr. 50—52, af F. C. Sibbern; Vadens histor. Bibl. S. 218. — Alfabetafisk Realregister hertil af C. Nothe. Kbh. 1814). [Heri talrige Afhandlinger af ham selv, saasom: Om culpose Forbrydelser, i Recensionen over Almenningens Undersøgelse om denne Gjenstand, i No. 3; Om onus probandi, No. 4; Om Forligelsesvæsenet, No. 11, 14, 17; Om Proccesomfæktninger, No. 13; Over juridisk Vissheds Natur og Væsen, sld.; Den almindelige Deel af et System over Fædrelandets Criminalret, No. 15, 21, 22, 29, 30; Om nødvendig Appel i criminelle Sager, No. 17; Om ulovbestemte Forbrydelser, No. 20; Kritik over C. U. D. v. Eggers's Entwurf eines peinlichen Gesetzbuchs für die Herzogthümer Schleswig und Holstein, No. 21 og 22; Om Rangspersoners adelige Rettigheder, No. 23; Om Servituters Erhvervelse og Middelste ved Færd, No. 25; Om Stemmestørrelhedens Udfindelse ved Domstolene, No. 26; Om den autentiske Lovfortolknings tilbagevirkende Kraft, No. 27, 28; Over det Spørgsmaal: om Forsæt eller Uagtsomhed bør formædes, No. 29]. Af denne Suite gav Drsted senere en forkortet og omarbejdet Udgave under Titel: Archiv for Retsvidenskaben og dens Anvendelse. I.—VI. Deel. Kbh. 1824—31. (Hertil Sagsregister, med et tilføjet Ord-Register, af S. J. Gudenrath. Kbh. 1840).

c) Nyt juridisk Archiv. I.—30. Bd. Kbh. 1812—20. (L. T. 1825, Nr. 27, 28, 29; Jule's Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452; Vadens histor. Bibl. S. 218. — Alfabetafisk Realregister til Samme ved C. Nothe. Kbh. 1823). [Heri af ham, bl. a.: Om den Vissheds Grad, der bør have om en lovstridig Handlings Følger, naar Straffen derpaa beroer, i I. Bd.; Om Præscription af Gjeldsbreve, sld.; Om Kjøbebreves Eftinglæsning, i II.; Fortolkning af D. L. 5—2—35 og 5—2—19, i II, og III.; Kriminalistiske Anmærkninger i en kort kritisk Anmeldelse af den ved Eggers's Udfast til en Kriminallovsbøg foranledigede Literatur (af Gönner, Schirach og Etelzer), i II.; Om præliminære Kjendelsers formelige Beskrivelse og særskilte Paaante, i III.; Om Straffen for tredje Gang begaaet Veiermaal endnu vedvarer, IV.; Systematisk Udvikling af Væren om Syns og Granknings Forretninger, V.; Om de saakaldte villige Birners Afhørelse, sld.; Endnu et Par Ord om autentiske Lovfortolknings tilbagevirkende Kraft med Hensyn paa Odelssforordningen af 5te Apr. 1811 § 9, sld.; Udførlig Undersøgelse om Grændserne for den Indfyldelse, der tilkommer den fremsatte Beskyldnings Sandhed i Injuriesager, VIII.; Om Forretningsførelse (negotiorum gestio), IX.; Om der bør tillægges en domskaldt Forbryder Ret til at forkaste den, i Kraft af Regentens Benaadningsret bestemte mildere Straf, og forlange den over ham afsagte Straffedom fuldbyrdes? XII.; Over Grundsatningerne i det nye Sportel-Reglement, af 22de Marts 1814, sld.; Om Dommeres Ansvar for deres Embedshandlinger, XIII.; Om Statens Penge- og Skatte-Væsen, XVI., XVII. og XXIII.; Kan en Fæstebonde gyldigen forbinde sig til, under Fæstes Forbrydelse, at iagttage en bestemt Dyrtkningsmaade? XVII.; Om Straf for falsk Vidnesbyrd og nogle dermed beslagtede Forbrydelser, XVIII.; Om Sagvolderen i Rettergang nyder nogen Fæveur fremfor Sagsøgeren, sld.; Om Rettigheden og Forpligtelsen til Skadeserstatning, XX. og XXII.; Om det Værneting, hvorved Forbrydelsen bør

paatales og paatjendes, XXIX.; Kritiske Anmeldelser af: Hurtigkarts Værebog, i VI. VII. IX. XI.—XIV. og XXIII.—XXVI.; B. S. v. Munthe af Morgenstjerne: Hvilkens Proccesmaade i Høiesteret, den skriftlige eller den mundtlige, udfylder bedst Hvernuftens Forringinger paa en god Retsspleie? i XII. (særskilt udgiven af Morgenstjerne, med en Forerindring og nogle Bemærkninger. Christiania, 1816); Feuerbach: »Themis, oder Beiträge zur Gesetzgebung«, i III., IV. og X.; af den Norske juridiske Literatur, XVII. XXVI. og XXVIII., med Bemærkninger; af tydske criminalistiske Literatur, XIX., XXI., XXII., XXIX., og XXX.].

d) Juridisk Tidsskrift. I.—16. Bind. Kbh. 1820—30. (jvfr. Bb. XVI. S. 2. S. III.—X.; Bb. XVII. S. V.—VII.; L. T. 1826, Nr. 8. 9. 10; M. f. L. I. 184—87, af J. L. N. Kolderup-Rosenvinge; Jals's Staatsb. Magaz. IX. 54°. — Til de 15 første Bind findes Alfabetskift-Registre (i 3 Hæfter) af P. C. Ottesen og C. E. Horn. Kbh. 1823. 1826. 1830, og til 16de [til 28de Bd. incl.] af D. H. Rømer. ibid. 1839). [Heri en Mængde Bidrag af ham, saasom: Om det i D. L. 5—14—37 (N. L. 5—13—35) tilstaaede Fortrin for Tjenestefolks Lov er anvendeligt til Fordeel for Andre end simple Tyende? I. 255—272; Fornyet Underfølgelse over Begrebet om ærerørige Ord, II. 1. S. 121—34; Yderligere Underfølgelse angaaende Virkningen af den Sagløstes Udeblivelse i borgerlige Retssager, II. 1. S. 241—59, og Critisk Oversigt over nogle nye fremmede Rettergangsloves Beskæmmelser over denne Punkt, II. 2. S. 54—83; Om Intervention og andre Handlinger, hvorved en Retstrætte udvides til flere Personer, end dem, der oprindeligt hære taget Deel i samme, II. 2. S. 1—53; Er det uretfærdigt, at criminelle Sager paatjendes af retslærde Dommere? III. 1. S. 1—32; Om Grændserne for Virkningen af en usvækket Retshandling, III. 1. S. 212—19; Bedømmelse af den ny bayeriske Straffelovbog, i Henseende til dens Virkning paa ældre Sager, III. 1. S. 83—80; Om particulaire og specielle Loves og i Særdeleshed Restriktors Anvendelse uden for de ved samme udtrykkelig bestemte Tilfælde, III. 2. S. 1—56; Almindelige Bemærkninger over de Forbrydelser, som begaaes i Embedsførelsen, med Hensyn til nogle fremmede Lovgivninger, IV. 1. S. 214—247; Kan en Doms- eller Forslags-Act, med Hensyn til Transporter og Pantstætninger anses lige med et Gjeldsbrev? IV. 1. S. 248—267; Udførlig Fremstilling af Læren om de Forbrydelser, som af Embedsmand begaaes, efter de Danske og Norske Love, IV. 2. S. 1—88 og V. 2. S. 1—83; Endnu et Par Ord om Stemmenheds og Stemmeskerheds Principet, med Hensyn paa criminelle Tilfælde, V. 2. S. 84—104; Critik over Udkastet til en ny Straffelovbog for Kongeriget Bayern, VI. 1. S. 178—268, VI. 2. S. 1—136, og VII. 1. S. 1—143. (overs. paa Tydskt, s. ovenfor S. 677); Om Renters Beregning i Concursoer, VI. 2. S. 240—256; Hvorvidt kunne en Uføds Creditorer kræve Skifte, i Særdeleshed hvor dennes Enke har Bevilling til at sidde i uskiftet Bo? VII. 1. S. 144—55; Om Eftertryk, med Hensyn til de nyeste Forhandlinger om denne Gjenstand, VII. 2. S. 164—220; Om den menneskelige Frihed, VIII. 1. S. 116—54; IX. 2. S. 204—75; X. 1. S. 1—52; X. 2. S. 121—53. (jvfr. Art. F. G. S. 011); Er en Gode-eier, efter Christian 5tes Lov, indskrænket til den Landgift, som fra gammel Tid har været svaret? VIII. 1. S. 228—68; X. 1. 220—38; Min Critik over det ny Udkast til en Straffelovbog for Kongeriget Bayern, retfærdiggjort mod Statsraad v. Gönners Angreb, XI. 1. S. 195—284; XI. 2. S. 1—174. (overs. paa Tydskt, see ovenfor S. 677); Behøver den danske Kirkeforfatning en omgribende Forandring? XII. 1. S. 213—88; XII. 2. S. 250—304. (jvfr. Dø's »Archiv« VI. 286—322, af G. L. Baden; N. F. S. Grundtvig: »Vigtige Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige«,

1826; J. E. Lindberg: "Hvad er Christendom i Danmark?" S. 96—126; *N. theol. Bibl.* XII. 159—95, af J. Møller; *Theol. Studien u. Krit.* 1828, IV. 893; Bemærkninger om Læren angaaende Collatio honorum mellem Medarvinger, XII. 2. S. 1—43, 242—49; *Om Delegation*, *ibid.* S. 216—241; *Om de videnskabelige Anstalters Bødsommelse fra den statsøconomiske Standpunkt*, XIV. 1. S. 238—57; *Om Tilbagefølgelse af uretteligen erlagte Betalinger*, XIV. 2. S. 225—93; *Om Dødsstraffens Retfærdighed og Henigtsmæssighed*, XV. 1. S. 101—253; XV. 2. S. 1—45. (jvfr. W. B. J. P. Sverdrup: "Dødsstraffens Uretmæssighed viist og A. S. Ørstedes Grunde for dens Retmæssighed prøvede. Et filosofisk Udkast." Christiania, 1836); *Om Grundsætningerne for det dansk-norske Hypothekvæsen, sammenholdt med fremmede Staters*, XVI. 2. S. 92—392; *Critiske Anmeldelser af: Mittermaier "Ueber die öffentliche mündliche Strafrechtspflege"*, i 1. Bd.; "Neues Archiv des Criminalrechts", i 1. 2. 3. 8. 9. 13. 14. Bd.; Spangenberg "Ueber die sittliche und bürgerliche Vesserung der Verbrecher", i Bd. 4. S. 1.; Feuerbach "Betrachtungen über Öffentlichkeit und Mündlichkeit der Verichtspflege", i Bd. 5. S. 1.; af de norske "Juridiske Samlinger", i 15. og 16. Bind. — *Voltegifts-Kjendelse*, afgivet den 24de April 1829 af J. M. Schønheyder og A. S. Ørsted, XIX. S. 129—39].

e) Collegial=Lidende for Danmark. *Rbh.* 1815—1840. (Fra Juli 1815 til d. 18de Januar 1834 var han Medudgiver, og derefter Ene-Udgiver; jvfr. Thaarups *Stat. st. Uds. ov. d. danske Stat.*, 1825, S. 7). [Alphabetskift Realregister berøver af J. N. Høst. 1.—3. Deel. *Rbh.* 1828—30, og Dreregister til Realregistret, af Samme. *ibid.* 1831]. (Ang. hans Betænkning over Finantfernes Fjording til Nationalbanken, i *Aarg.* 1836, Nr. 43, overs. af A. J. v. Braekel i *Fald's N. Staatsb. Magaz.* VII. 215—35, s. Tidsskriftet "Fædrelandet" III. Nr. 109; Betænkning over den forenede Bankbestyrelses Erklæring, i *Aarg.* 1838, Anhang til Nr. 2, og "Yberligere Betænkning i Lovmillion-Sagen, afgiven i en Strivelse til Finantsministeren d. 29de April 1838", i *Aarg.* 1838, Anhang til Nr. 29, oversatte af A. J. v. Braekel i *Fald's N. Staatsb. Magaz.* VII. 317—400; IX. 333—403).

f) Ny Collegial=Lidende for Danmark. *Rbh.* 1841—48. (Opførte med Nr. 14 i *Aarg.* 1848).

Medudgiver af:

Juridisk Maanedstidende. *Aarg.* 1802, 1.—2. Bind og 1803, 1.—2. Bind. *Rbh.* (Heri af ham: *Om Hjemmelspligten i velgjørende Contracter*, 1802. I. S. 142—44; *Er Henligt til egen Fordeel en nødvendig Egenkab ved Tyverie og Ran?* *ibid.* S. 145—53; *Kan Tyverie begaaes paa den Ting, hvori man har Part?* *ibid.* S. 153—59; med Anhang, S. 159—99; *Endnu nogle Betragtninger over Enters juridiske Stilling*, *ibid.* S. 199—222; *Beholdes Eiendomsretten over en vskindisk Regerlave, naar han føres ind i Kongens europæiske Stater?* *ibid.* S. 223—35; *Kan den Exception, ei at have faaet den fulde i et Gjeldsbrev anførte Valuta, med Virkning fremsattes mod tredie Mand, der med lovlig Adkomst har Gjeldsbrevet i Hænde?* *ibid.* S. 581—84; *Er den kvalificerte Straf, som 6—9—12 bestemmer for de deri nævnte Arter af Drab, grundet derpaa, at Forbryderen har egen Fordeel til Henligt?* *ibid.* S. 585—90; *Om Straffes Cumulation*, 1802. II. S. 160—88. (jvfr. *Jurid. Archiv* No. 18, S. 194—201); *Om den høitidelige og simple Trolovelses juridiske Virkning*, 1803. I. 3. S. 280—92; *Kan nogen under en mod ham anlagt Justitsfogdom dømmes for saadanne Forbrydelser, der, i Følge Lovene, ere blot private?* *ibid.* S. 293—99; *Hvorvidt kan Norske Lov anvendes i Danmark, hvor den er forskjellig fra*

Danste Lov? sld. S. 4. S. 54—65; Kan man med Jæic sætte en tidligere Termin for vore Forordningers Gyldighed, forsaavidt disse ei angaae Politiet, end Lovens Publication? sld. S. 66—70; Bør den i 6—7—8 bestemte Mulet cumuleres for hver enkelt Fornærmelse af det der omhandlede Slags, som paa engang tilføies samme Person? sld. S. 71—80; Reflektioner over enkelte iuridiske Materier, 1803. II. S. 372—84 og 429—46; Kunne Sager, som offentlige Embedsmænd anlægge for Injurier, der hverten ere fremførte til Ting, eller udi trykte Skrifter, gaae Forligelseskommissionen forbi? sld. S. 447—50; Bemærkninger over de sædvanlige Inddelinger af den doctrinelle Lovfortolkning, tilligemed speciel Undersøgelse over den indskrænkende Lovfortolknings Grundætninger, sld. S. 451—72).

3 „Philosophisk Repertorium for Fædrelandets nyeste Literatur“, af hvis 2det Bind han var Medudgiver (Bidrag til at høre en Misforstaaelse mod Kants Moraltheorie tilligemed Anmærkninger om den kritiske Philosophies Eftjæbne hos os, S. 200—235; Bevist for Opstands mulige Levlighed efter den kritiske Philosophies Grundætninger, S. 241—61; Kritisk Revision af (D. Horrebows) Religionsblad Jesus og Fornuften, S. 273—317, 353—62, 385—400. (ogsaa særskilt trykt under Titel: Religionsbladet Jesus og Fornuften for Philosophiens Domstol. Kbh. 1798; jvfr. Worms Breve til Nyerup i N. theol. Bibl. XIX. 182—84; Drsted: Af mit Livs Historie, I. 29—31; K. E. 1800, S. 789—90).

3 Maanedsskriftet „Minerva“ (Over Religionens moralske Grundlov, en Apologie for den kritiske Religionsphilosophie imod Horrebows Beskyldning i Jesus og Fornuften, 1799. II. 44—114; Hvad forstaaes ved Gufandternes Hellighed og hvorvidt udstrækker den sig efter faavel den naturlige som sædvanmæssige Folkeret? en Prøveforelæsning, 1800. II. 1—37; Breve til Horrebow, den kritiske Philosophie angaaende, sld. S. 296—347; Hvorpaa er Strafferetten grundet? og efter hvilke Regler bør den udøves? en Prøveforelæsning ved Univerfitetet, f. A. III. 257—298).

3 Qvartalskriftet „For Sandhed“ (Er Staten eller dens Repræsentant berettiget til at ophæve eller forandre Stiftelser, som private Mænd have oprettet? i V. 263—317; aftr. i „Eunomia“ I. 1—39, jvfr. Drsted: Af mit Livs og min Tids Hist. I. 115—136).

3 „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“ (Er Staten berettiget til at give Love og gjøre offentlige Foranstaltninger til Religionens Fremme? 1807. I. 52—123. [jvfr. Møllers Theol. Bibl. XI. 237—47]; Om Grændserne mellem Theorie og Praxis i Sædelæren, 1812, S. 153—225, begge siden aftrykte i „Eunomia“ I. S. 39—145; jvfr. Drsted: Af mit Livs og min Tids Hist. I. 137—177).

3 „Landoeconom. Tidender“ (Et Par Ord om Landmandens Skatter, VI. 146—57; jvfr. sld. S. 308—12).

3 „Neues Archiv des Criminalrechts“ (Ueber das Nothrecht, als ein einflussreiches Princip in der Strafrechtspflege, V. 345—374, 625—677; jvfr. Jurid. Tidsskr. XIII. 1. S. 204—6; Gött. A. 1823, S. 1027).

Recensioner i „Kjøbenhavnsske lærde Efterretninger“ (bl. a. over Tyge Rothes adspredte Skrifter, 1799, Nr. 11; 1800, Nr. 9; Schlegels Naturet, 1.—2. Udgave, 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10—12. [jvfr. Art. 3. S. B. Schlegel]; S. Hempel, „Min Mening om den nye Trykke-Forordning“, 1799, Nr. 41—42; J. Viborg „Pligt- og Retts-Lære, 1800, Nr. 3—4; Schlegels „Ufstræa“, 1800, Nr. 14—19); — i „Danst Litteratur-Tidende“ (over N. Bergelands „Memefync“, et Preissskrift om det norske Univerfitet, 1811, Nr. 38—43. [jvfr. 1812, Nr. 7—8; Kbhvns Skifteri 1812, Nr. 11. 27. 31. 32; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 216]; over E.

Sluffens Grundtræk af den praktiske Statsøconomie», 1816, Nr. 31—34); — i »Maanedsskrift for Litteratur» (af Lindbergs: Er Prof. F. N. Clausen en ærlig Lærer i Kirken? IV. 179—90); — i Petersens »Tidskrift for Litteratur og Kritik» (af Munch-Næder: Den norske Statsforfatnings Historie og Bæsen, VI. 243—382; Dr. A. Lehmanns Forsvarstale, VII. 149—83, 187—209; P. A. Lutlein, om de constitutionelle Bestræbelseres Værd og Betydning, VII. 377—470).

3 »Lidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne» (En Mængde Foredrag m. m., samt Tale ved Stænderforsamlingens Åbning i Roeskilde d. 1ste Octbr. 1835, i Aarg. 1835—36. [Overf. paa Tydskt af J. D. Brandis. Copenh. 1835]; ligesledes 1838, 40, 42 og 44; Tale ved Forsamlingernes Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44, af hvilke den første er oversat paa Islandsk i »Sunnan-Pósturinn» 1836, Nr. 4. Ang. Slutningstalen 1838, jvfr. Tidskriftet »Fædrelandet» V. Nr. 27, S. 441—450).

3 »Lidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Nørre-Jylland» (En Mængde Foredrag m. m., samt Tale ved Forsamlingernes Åbning, 1836, 38, 40, 42 og 44. [jvfr. »Fædel.» 1844, Nr. 1627, 30, 31, 34, 35], og ved deres Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44; jvfr. »Fædel.» 1844, Nr. 1690; »Danst Følkebl.» X. Nr. 26).

Forerindring til J. D. Hansens »Systematisk Fremstilling af det danske Skattevæsen». Kbh. 1825. — Anmærkninger i F. A. Wulffs »Oversigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udredte af Kjøbmandsbeboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartorn i Nørrejylland for Aaret 1831.» Viborg, 1837. Fol. — Mindeskrift over J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, i Oversigt ov. det Kgl. danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1850, Nr. 7, S. 97—124. — (Revid.).

Ørsted (Anders Sandøe), Nydanfortes Brodersøn; f. d. 21de Juni 1816 i Rudkjøbing paa Langeland, hvor hans Fader Jacob Albert D. (f. 1780, † 1829) var Kjøbmand og Branddirecteur, og gift med Petronelle Cathrine Bang († 1815, 63 A.). Kom 1820 i sin Dufels, A. S. Ørstedes Huus; blev 1835 dimitteret fra Borgerbydsskolen i Kjøbenhavn, og absoloverede begge de første Examina med bedste Charakter; studerede derefter udelukkende Naturvidenskaberne; blev 1837 Lærer i Naturhistorie i Borgerbydsskolen, og 1839 tillige Lærer i Metropolitan-skolen; vandt 1841 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret isorvejen udsatte naturhistoriske Priisopgave: »Desideratur descriptio specierum ordinis Annelidum errantium Andouini, quæ circa littora Danica reperiuntur, disquisitionibus anatomicis illustrata; comitari eam debent imagines delineatæ maxime necessariæ» (jvfr. Semers Aarbog f. 1841, S. 167), og indsendte samme Aar til det Kongl. Danske Videnskaberne Selskab en Afhandling om de Grønlandiske Annelider, som blev anseet for værdig til at optages i Selskabets Skrifter; gjorde i Sommeren 1812 en naturvidenskabelig Rejse i Danmark; deltog i de skandinaviske Naturforskeres Møder i Stockholm 1842 og i Christiania 1844; disputerede d. 29de April 1844 for Magistergraden; forlod i Foraaret 1845 Danmark, understøttet af det Thottske og det Clerfke Rejsestipendium, for at

berejse nogle af de vestindiske Øer og Havene omkring disse, nærmest med det Øjemed, at undersøge de lavere Havdyr, og drog i Maj 1846 til Fastlandet Nicaragua (jvfr. „Berlingske Tid.“ 1847, Nr. 296); vendte tilbage til Kjøbenhavn i Juni 1848; holdt som Privatdocent offentlige botaniske Forelæsninger ved Universitetet i begge Semestrene 1851. — (Autobiographi i Indbydelseskriftet til Examen i Metropolitansskolen 1840, S. 49, og i Universitetsprogrammet til den aarlige Reformationsfest 1844, p. 47—48).

Planteriget's Naturhistorie, en almeenfattelig Fremstilling af de vigtigste Planter i deres Forhold til Menneskene og Jorden, nærmest udarbejdet til Brug ved Underviisningen i Realskoler og til Selvfstudium. Kbh. 1839, med 34 Tavler med Træsnit. (T. f. L. o. R. IV. 107—142, af S. Drejer, jvfr. Ørsted's „Bemærkninger, en Antikritik“, sfb. S. 239—48, og Drejer's Duplik (6 S. 8), som fulgte med samme Bind; „Dagen“ 1839, Nr. 50. 51; „Kbhpost.“ f. A. Nr. 65. 66; Berlingske Tid. f. A. Nr. 41; „Den Frisindede“ 1840, S. 24).

Annalorum Danicorum conspectus. Fasc. I. Maricolæ. Commentatio de quæstione ab Universitate Hauniensi proposita proemio ornata. Haun. 1843, c. tabb. 7. (Øfens „Jfs“ 1814, S. 702—5).

De regionibus marinis. Elementa topographiæ historico-naturalis freti Öresund. Diss. inaug. Haun. 1814, c. Tabb. 2 col. (Øfens „Jfs“ 1845, S. 318).

182 Afbildninger til Planteriget's Naturhistorie, med Forklaring. Til Brug ved Underviisningen. Kbh. 1852.

Medredacteur af Hæve-Tidende. Udgiven af Selskabet for Hæveculturens Fremme. 8de Bind (fra Maj 1842) og 9de Bd. Kbh. 1812—43. (Heri af ham, bl. a.: Om Blomstens Bygning hos Mælkeurterne (Polygalaceæ), i IX. 145—57; De Korsblomsiredes Familie (Cruciferae), med en Tavle med Figurer, sfb. S. 415—30).

3 Krøyers „Naturhistorisk Tidsskrift“ (Beretning om en Excursion til Trindelen, en Alluvialdannelse i Odensefjord, i Efteraaret 1841, d. 19de October, i III. 552—569, med Tab. VII. [Øfens „Jfs“ 1842, S. 935—38]; Udtog af en Beskrivelse af Grønlands Annulata dorsibranchiata, IV. 109—127. [Øfens „Jfs“ 1845, S. 506—11]; Conspectus generum specierumque Naïdum ad faunam Danicam pertinentium, IV. 128—140, m. Tab. III. [Øfens „Jfs“ 1845, S. 511—16]; Udtog af L. Agassiz's Untersuchungen über die Gletscher, IV. 189—201; Forsøg til en ny Classification af Planarierne (Planariae Dugès), grundet paa mikroskopiske anatomiske Undersøgelser, IV. 519—581. [forbedret og foreget paa Tyds: Entwurf einer systematischen Eintheilung und speciellen Beschreibung der Plattwürmer, auf microscopische Untersuchungen gegründet. Mit Holzschnitten u. 3 Tafeln. Copenhagen, 1844; jvfr. N. Jen. V. 3. 1845, S. 127—28, af F. S. Weigt; Øfens „Jfs“ 1847, S. 621—23]; Fortegnelse over Dyr, samlede i Christiansfjord ved Drøbak fra 21—24 Juli 1844, i 2den Række, I. 400—427, med Tab. V., særskilt aftrykt).

3 „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidensk. og matematiske Afhandlinger“ (Grønlands Annulata dorsibranchiata, beskrevne, i X. 153—216, med 8 Tavler; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Øfens „Jfs“ 1844, S. 626—27. Udtog af denne Afhandling i Krøyers Naturh. Tidsskr. IV. 109—27).

3 „*Förhandlingar vid de Skandinav. Naturforskarnes tredje Möte 1842*“ (Iagttagelser over Vegetationens Fordeling i Öresund, S. 621—22).

3 „*Forhandlingar ved de Skandinaviske Naturforskernes fjerde Möde 1844*“ (Om Læbens Betydning i *Orchideernes* Blomst, S. 219—221).

3 Erichsons „*Archiv für die Naturgeschichte*“ (Ueber die Entwicklung der Jungen bei einer Annelide und über die äussern Unterschiede zwischen beiden Geschlechtern, i XI. Jahrg. 1845, 1stes Heft, S. 20—23, hierzu Taf. 2; særsk. aft. 1845).

3 Petit's og Thornam's „*Tidskrift for populær Naturvidenskab*“ (En Reise i Guanacaste i Costa-Rica, S. 21—35 [overs. paa Svensk i „Stockholms Aftenpost“ för 1849, Nr. 52]; Naturens Physiognomie i Central-America, S. 255—83).

3 „*Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn*“ (Iagttagelser over en hidtil ukjendt almindelig Udbredning af microscopiske Planter i Verdenshavet; Om Lovene for Farvefordelingen hos Dyrene i Havets forskjellige Dybder; Foreløbig Underretning om Dyret af en Art af Slægten *Pyrula* Lamk.; Bidrag til at besvare det Spørgsmaal, hvilken Plads Slægten *Sagitta* bør indtage i Systemet; Beskrivelse af Centralamerikas Bubiaceer (Oversættelse af samme i Hookers *Journal of Botany*); Beskrivelse af Centralamerikas Compositæer).

3 „*Journal of the Royal geogr. Soc. of London*“ 1850 (Survey made for a Canal through the River Sapoa to the Port of Salinos or Bolanos in Costa-Rica).

3 „*Bergsøe's danske Stats Statistik*“ (Om Naturforholdene paa de dansk-besindiske Øer, i Bd. 4. S. 563—99). — Botaniske Samlinger bestrebne i Forening med Andre, jvfr. Eliæ Fries *Novæ Symbolæ mycologicæ*, Upsaliæ 1851; Ueber eine von Dersted in Mittelamerika gemachte Raubmossammlung von R. Müller, i *Bot. Zeit.* 1851, p. 257; Liebman: Mexico's og Centralamerikas Halvgræs, Mexico's og Centralamerikas nebeagtige Planter (Kgl. danske Videnskaberne's Selskabs Skrifter 5. Række 2. Bind); Liebman: Mexico's og Centralamerikas Begoniaceer, Bidrag til Meltoameerens Familie (jvfr. Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn). — (Revideret).

Drsted (Hans Christian), ovenanførte Gehejme-Conferenceraad A. S. Drsted's ældste Broder; f. d. 14de August 1777 i Rudkjøbing; blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Universitetet; tog Examen artium med bedste Charakter, og i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; udnævntes d. 4de April 1795 til Alumnus paa Elers's Collegium; vandt 1797 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over det Aaret iforvejen udsatte Priis-spørgsmaal i Æsthetiken: „Hvorledes kan det profaiske Sprog fordærves ved at komme det poetiske for nær? og hvor ere Grændserne imellem det poetiske og profaiske Udtryk?“ (s. *Badens Univerf. Journ.* V. S. 34); tog 1797 pharmaceutisk Examen med Udmærkelse; vandt 1798 atter Guldmedaillen for Besvarelsen af Universitetets i det foregaaende Aar udsatte medicinske Priisopgave: „*Explicare originem & usum liquoris amnii sub graviditate & partu*“ (jvfr. *Badens Univerf. Journ.* VI. S. 9); disputerede d. 5te Septbr. 1799 for den philosophiske Doctor- og Magistergrad; udnævntes

d. 7de Novbr. 1800 til Adjunct (for Materia medica samt Pharmaceutif) ved Kjøbenhavns Universitets medicinske Facultet; tiltraadte i Sommeren 1801, understøttet af det Cappelske Stipendium, en Rejse til Tydskland, Frankrige og Holland, hvorfra han vendte tilbage i Januar 1804; blev d. 5te Septbr. 1806 overordentlig Professor i Phisik ved Kbhvns Universitet; fik d. 12te Febr. 1808 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Afhandling „om Klangfigurerne“; ansattes 1810 tillige som Lærer i Naturvidenskabene ved Landcadetcorpset og Militairinstituttet; foretog 1812—13 sin anden Udenlandsrejse, som gik over Berlin til Paris, hvorfra han i Sommeren 1813 atter kom tilbage over Holland; valgtes d. 20de Januar 1815 til Secretair i det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og udnævntes d. 31te Juli s. A. til Ridder af Danebrog; var fra 1815 til 1827 Lærer i Agerdyrkningschemi ved den Elaffenste Agerdyrkningsanstalt; blev d. 18de Juli 1817 ordentlig Professor i Phisik og Assessor (samt Secretair indtil $\frac{1}{2}$ 1820) i Consistoriet; udførte i Aarene 1818 og 1819 i Forening med nu afdøde Etatsraad L. Esmarck og nu værende Etatsraad, Prof. Forchhammer Rejser til Bornholm, for at undersøge denne Des geognostiske Forhold med Hensyn til Kullenes og Jernmalmenes praktiske Anvendelse; opdagede 1820 Electromagnetismen, og modtog i den Anledning 1820 af det kgl. Videnskabernes Selskab i London det Copleyske Legats Medaille for experimentale Opdagelser, samt 1822 det franske Instituts mathematiske Klasses store Guldbmedaille (s. L. T. 1822, S. 286); gjorde i 1822 og 1823 en tredje Udenlandsrejse over Berlin og München til Paris, og derfra til London, Edinburgh og de vigtigste engelske Fabrikkstæder og Universiteter; stiftede efter sin Hjemkomst Selskabet for Naturlærens Udbredelse ($\frac{1}{2}$ 1824), hvis Directeur han blev at være indtil sin Død (jvfr. Revue encyclop. T. 25. p. 251); be- naadedes d. 16de Maj 1824 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1828 en Rejse til Norge, og deltog i Septbr. s. A. i de tydske Naturforskere og Lægers Forsamling i Berlin; udnævntes d. 1ste Novbr. s. A. til virkelig Etatsraad; d. 21de Febr. 1829 til Directeur og Lærer i Phisik ved den nyoprettede polytechniske Lære-Anstalt; blev s. A. Medlem af Commissionen for den pharmaceutiske Examen; gjorde siden den Tid mange Rejser især i Norge, Sverrige og Tydskland; deltog saaledes 1830 i Naturforsker mødet i Hamborg, og rejste 1834 til Göttingen, for at blive bekendt med Gauss's nye Jagttagelser over Magnetismen; blev d. 28de Octbr. 1836 Commandeur, og d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebrog; i Efteraaret 1837 Ridder og 1845 Officeer af Vreslegionen; havde Andeel i Stiftelsen af de Scandinaviske Naturforskere Forsamlinger, og deltog i Møderne i Gothenborg 1839, Kbhvn. 1840, Stockholm 1842,

Christiania 1844, og Kbhvn. 1847; blev d. 22de Maj 1840 Conference-raad; 1842 Ridder af den preussiske Orden pour le mérite dans les sciences et les arts; d. 19de Juli s. A. Commandeur med Storkorsset af Nordstjerne-Ordenen; fik 1843 Wresdiplom fra Erlangen som Doctor Medicinæ; foretog i Aaret 1846 i Forening med Prof. G. Forchhammer en Rejse til Frankrige og England, især for at deeltage i den britiske Naturforskerforsamling i Southampton, og paa Hjemreisen i det tydske Naturforskermøde i Kiel; modtog 1848 Wresdiplom fra Prag som Doctor Philosophiæ; festligholdt d. 7de Novbr. 1850 sit 50 Aars Embedsjubilæum, og udnævntes samme Dag til Geheime-Conferenceraad, med Rang i 1ste Kl. Nr. 13 (jvfr. „Berlingste Tid.“ 1850, Nr. 261, 62; „Fædrel.“ s. A. Nr. 260, 283; „Flyv. Post.“ s. A. Nr. 260—62; „Kbhvpost.“ s. A. Nr. 260). Var Universitetets Rector 1825—26, 1840—41 og 1850—51 (valgt $\frac{1}{10}$ 1850); Wresmedlem af det mineralogiske Selskab i Jena (1811), det Afstatistiske Selskab i Calcutta (1822), Royal institution of great Britain (1823), det Neapolitaniske Videnskabs Selskab (1827), det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn (1833), det medicinske Selskab i London (1836); Medlem af det Scandinaviske Litteratur-Selskab (1800), det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{2}{3}$ 1808), Videnskabernes Selskabet i Antwerpen (1809), Videnskabernes Selsk. i Edinburgh (1821), Videnskabernes Akademi i München (1821), det Londoniske Selskab for Videnskabernes Fremme (1821), det svenske Videnskabernes Akademi i Stockholm (1822), Videnskabssekkabet i Göttingen (1826), det medicinske og botaniske Selskab i London (1826), det hollandske Videnskabernes Selskab i Haarlem (1830), det Vinceske Selskab i Stockholm (1832), Videnskabernes Selskab i Upsala (1841), Associé étranger de l'Institut de France (1842), Medlem af Videnskabernes Selskabet i Washington (1845), det italienske Videnskabernes Selskab i Modena (1846); corresponderende Medlem af Videnskabernes Selsk. i Berlin (1821), af l'Institut de France (1823), det meteorologiske Selskab i London (1824), det keiserl. Videnskabernes Selskab i St. Petersborg (1830), Videnskabernes Selskabet i Brüssel (1842); og desuden Medlem af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. † 9de Marts 1851 i Kbhvn. — * $\frac{1}{5}$ 1814 Jnger Birgitte Ballum (døbt $\frac{1}{4}$ 1789 i Kjeldby), Datter af Præsten Niels B. i Kjeldby paa Møen (s. $\frac{1}{3}$ 1748 i Kbh., † $\frac{1}{5}$ 1793 sstd., s. Paludans Bestr. over Møen, I. 506—7) og Anne Dorothea f. Discher. — (Autobiographi i Kosfods Conversations-Lex. XXVIII. S. 515—541 [overs. paa Tydsk af P. H. Schmidt i Brandes Archiv d. Apothekerver. Bd. 37, 1831. S. 1. S. 1—36]; Biographi i Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ I. S. III.—VIII.; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid“, et Portrait-Gallerie,

2det Hefte, 1839; „Nyt Magazin for Natur- og Menneſte-Kundſkab“, 1839, III. Nr. 1; i „Danſk Pantheon“ 19de Lever. 1844 [af P. L. Møller]; i „Skandinaviſk Folkekalender“ for 1845, S. 3—16, af Fr. Barſed; i Nathauſons „Danſk Folkekalender“ for 1848, S. 1 flgg., 9—10, 28—43, og i R. L. Kannegiesser's tydiſke Oveſættelſe af Ørſted's „Anden i Naturen“, Leipz. 1850, ſamt i „Augsburger Allgem. Zeitung“ 1851, af P. L. Møller; i Ørſted's „Samlede og efterladte ſtrifter“, 9de Bd. 1852, af J. E. Hauch; jvfr. „Hans Chriſtian Ørſted. Et Mindeskrift, læst i det Kongelige danſke Videnskabernes Selskabs Møde, den 7de November 1851, af G. Forchhammer“, i Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandlinger 1851, Nr. 6, S. 146—177, og særſkilt afr. Kbh. 1852. 34 S. S.; Brockhaus's Convers. Lex. 9. Aufl. X. 533; Calliſens Medicin. ſchriftft. Lex. XIV. 93—96; XXXI. 72; Dehlensſlägers „Erindringer“ I. 134—36, 140—41, 142—43; A. S. Ørſted: „Af mit Livs og min Tid's Hiſtorie“, I. S. 3—20; Fr. Premer: „Liv i Norden“, S. 31—33; „Skrifter af I. I. Nervander“. 1ste del, Helsingfors 1850; A. Clausade: „Voyage à Stockholm“, Paris 1845; „Statstidenden“ 1814, Nr. 85; Øst's „Materialier“, Nr. 75; „Fædrel.“ 1851, Nr. 58, 59, 64, 64, 65, 67, 76; „Berlingſke Tid. f. A. Nr. 57—60, 62, 63, 65; „Flyv. Poſt“ f. A. Nr. 59, 60, 64, 66, 76; „Kbhpoſt.“ f. A. Nr. 58, 65; „Nord og Syd“ VI. 1851. S. 300; „Dannevirke“ XIV. Nr. 32; „Hans Chriſtian Ørſted's Jorde-færd.“ Kbh. 1851. [indeh. Taler og Sange, tilligemed et Udvalg af de Digte, hans Død har fremfaldt, og en kort Beretning om hans ſidſte Vjeblikke]. — Portrait, pinx. C. W. Eckersberg 1822, ft. 1827 af C. Eckersberg, i Urſins „Magazin for Kunſtn. og Haandv.“ 1ste Bd.; pinx. C. A. Jenſen, lithogr. Kaufmann, 1833, fol.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid, et Portrait-Gallerie“, 2det Hefte, 1839; ft. i „Nyt Magaz. f. Natur- og Menneſte-Kundſkab“ 1839, III. Nr. 1; C. A. Jenſen pinx., lithogr. af N. H. Hunæus i „Portefeuilien“ 1839, 1ste Bd.; C. Bærenghen delin., lithogr. i „Danſk Pantheon“ 19de Lever.; lithogr. i „Skandinaviſk Folkekalender“ for 1845; tegnet af J. W. Gertner, lithogr. af J. W. Tegner, 1850; i ſtaatiſt foran R. L. Kannegiesser's tydiſke Oveſættelſe af hans „Anden i Naturen“, Leipz. 1850. — Hans Būſte af F. E. Krohn; af Biſpen 1850, og derefter i formindſket Maaleſtof modeleret af Dirik 1851).

Diss. de forma *Metaphysices elementaris* naturæ externæ. Hafn. 1799. Inauguraldiſſertation. (jvfr. *Physicaliſt, oconom. Bibl.* XVI. 398). — Grundtrækene af Naturmetaphyſiken. Kbh. 1799. — Ideen zu einer neuen Architektonik der Naturmetaphyſik, nebst Bemerkungen über einzeln Theilen derselben; herausgegeben von M. S. Mendel. Berlin, 1802. (Allg. L. 3. 1803, Nr. 212). — Materialien zu einer Chemie des neunzehnten Jahrhunderts. Erſtes Stück. Regensburg, 1803 (N. A. D. *Bibl.* 88. Bd. S. 469; *Gilberts Ann.* XX. 422—54; *Tromms-*

dorffs Chem. Bibl. IV. Bb. 2tes St. S. 127—41; Hartenfeils med. chir. Zeit. 1804. 1. Bb. S. 434 fg.; Salzburg. medic. Zeit. 1805, Nr. 25; jvfr. L. E. 1804, Nr. 27). — Videnskaben om Naturens almindelige Love. 1ste Deel. Kbh. 1809, med 11 Kbh. (Bibl. f. Læger III. 1811. S. 149—64). Andet ganske omarbejdede Oplag. 1ste Deel, med 16 Kbh. (uden Marstat). 39 Ark. — Første Indledning til den almindelige Naturlære. (Indbydelseskrift til Forelæsninger om denne Videnskab). Kbh. 1811. 4to. (Eiden optaget i 2den Udgave af hans Værk: Videnskaben om Naturens almindelige Love). — Kort Anvisning til at fuge Salpeter; dateret 11te Februar 1812. 8 S. 8vo. — Ansigt der chemischen Naturgesetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen. Berlin, 1812, nebst 1 Kpfr. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1812. Decbr. S. 1134—35; Leipz. L. Z. 1814, Nr. 272; Hall. Allg. L. Z. 1815, Juni, Nr. 131). Paa Fransk: Recherches sur l'identité des forces chimiques et électriques. Trad. de l'allemand, par *Marcel de Serres*. Paris, 1813. (Journal de Paris 1814, 20. Fevr.; Udtog i Thomsons Annals of Philosophy, T. 13. p. 368—77, 456—63; T. 14. p. 47—50; jvfr. T. 5. p. 5—8; L. E. 1819, S. 811—12; Quarterly Review Vol. 35, 1827, p. 246).

Tentamen nomenclaturæ chemicæ omnibus linguis Scandinavico-Germanicis communis. Hafn. 1814. 4to. (Program til Universitetets aarlige Reformationstest). Oversat paa Tydsk i Schweigger's N. Journal der Chemie u. Physik Bd. XII. S. 2. 1814. S. 113—154, og i Trommsdorff's Journal der Pharmacie Bd. 24. 1814. S. 375—437; jvfr. Schweigger's N. Journ. der Chem. Bd. XIII. S. 193—239, af Buchner og Schweigger, samt L. E. 1815, S. 575—76.

Beretning om en Undersøgelse over Bornholms Mineralrige, udført 1818 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørsted og L. Esmarck. Kbh. 1819, med 2 Kaarter. (L. E. 1820, S. 107—9, af J. H. Brechsdorff, jvfr. Antikritik, sid. S. 126—28; Econom. Correspond. 3die Aarg. S. 375; jvfr. Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1818—19, S. 13—15). — Beretning om en Undersøgelse over Bornholms Mineralrige udført i 1819 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørsted og L. Esmarck. ibid. 1820. (Revue encyclop. T. XI. p. 135—36. Begge Beretninger r. Gøtt. N. 1823, St. 107, S. 1063—66; jvfr. Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1819—20, S. 14—16, og Art. N. D. S. Schäffer).

Læresætninger af den nyere Chemie. Aftrykt til Brug for hans Lihøriere. Kbh. 1820. 54 S.

Experimenta circa effectum conflictus electrici in acum magneticam. Hafniæ d. 21. Julii 1820. 4 pægg. 4to. (Oplaget eller oversat i næsten alle europæiske vigtigere naturvidenskabelige Tidsskrifter; paa Dansk af J. A. Døvel i Rahbets „Hesperus“ III. 1820. S. 312—21. En Meddelelse derom i Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1820—21, S. 12—21; jvfr. L. E. 1820, S. 447—48; 1821, S. 80, 139—41).

Forelæsninger, som Selskabet for Naturlærens Udbredelse later holde. Kbh. 1821—30.

Erindringsord til Forelæsninger over Chemiens Grundsatninger. Kbh. 1825. 2den Udgave. ibid. 1826; optrykt 1835.

Mindetale over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Præsides *E. H. Greve af Schimmelmann*. Holdes i Selskabets Møde den 14de Julii 1831. Kbh.

39 S. [optr. i hans samlede Skrifter Bd. 6.]. (M. f. L. VII. 443—49, anm. af Forfatteren; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.). Paa Tydsk overf. i Fald's N. Staatsbürgerl. Magaz. I. 413—39.

Erindringsord til Forelæsninger over Lyset. Kbh. 1835.

Luftskibet. Et Digt. Kbh. 1836. Paa Tydsk: Das Luftschiff. Ein Gedicht. U. d. Dän. von J. E. G. Johannsen. Kopenh. 1837. (Frøney N. Artig. Bd. 2. 1837. Mai. No. 33 (Nr. 1133), S. 171; Bl. f. liter. Unterhalt. 1839, Nr. 64).

Tale ved det Kongelige Videnskabernes Selskabs Mindefest over dets Præsæs, Overkammerherre Adam Wilhelm v. Hauch. Kbh. 1838. (Med Cantate af J. E. Hauch).

Tale, holden i de Skandinaviske Naturforskere's første Møde i Kjøbenhavn (d. 3die Juli 1840). Kbh. 1840. (ogsaa i "Forhandlinger" ved dette Møde. Kbh. 1841).

Tale ved Prof. Jacobson's Liigfærd. Kbh. 1843.

Forholdet mellem Unge og Gamle med særdeles Hensyn paa den i Berden indtrædende Yngling. Tale paa Gfsterslægten's Stiftelsesdag den 4de Martz 1844. Kbh. 1844. (ogsaa i Schouw's "Danst Agetrift", 2den Række, Bd. VI. Nr. 140).

Naturlærens mekaniske Deel. (Med Træsnit i Teksten). Kbh. 1844. Tillæg til Naturlærens mekaniske Deel. ibid. 1847. IV. og 34 S. (jvfr. "Kbhpost." 1844, Nr. 261, 71, 82; 1845, Nr. 165, 91, 92; "Fædrel." 1844, Nr. 1739, 49; 1845, Nr. 1963). Anden Udgave. (Med Træsnit i Teksten). 1.—2. Hefte. ibid. 1851—52. Paa Tydsk: Der mechanische Theil der Naturlehre. Mit in den Text eingebr. Holzschn. I. Ufg. Braunschweig, 1851.

To Capitle af det Skjønnes Naturlære. Kbh. 1845. Paa Tydsk: Naturlehre des Schönen. Aus dem Dänischen von H. Zeise. Hamburg, 1845. (M. Jen. L. 3. 1846, Nr. 112, 113, af Wilh. Danzel).

Den almindelige Naturlæres Aand og Bæsen. Kbh. 1847.

Précis d'une série d'expériences sur le diamagnétisme. Copenh. 1848.

Samlede og efterladte Skrifter. I.—IX. Bind. Kbh. 1850—1852, med Træsnit og Lithographier. ["Kbhpost." 1851, Nr. 274; 1852, Nr. 70]. Heraf indeholder det første Bind: Aanden i Naturen. I. Ulmeensfattelige Bidrag til at belyse Naturens aandelige Indhold. Kbh. 1850 (1849). Andet Dplag. ibid. 1851. ("Kbhpost." 1849, Nr. 301; "Berlingske Tid." s. A. Nr. 306; Meyers "Literaturbl." s. A. Nr. 4; "Fædrel." 1850, Nr. 12. 13. 16. 17; Grundtvig's "Danstere" III. Nr. 50; "Nord-og Syd" V. 1850. S. 639—54, 691—723; VI. 1851. S. 218, jvfr. "Berlingske Tid." 1851, Nr. 41; "D. Kirketid." V. 281—89, af E. H. Kalkar; N. theol. Tidstkr. I. 291—315, af J. P. Mynster, jvfr. "Aanden i Naturen", II. 3—26). Paa Tydsk: Der Geist in der Natur. Deutsche Original-Ausgabe des Verf. München, 1850 (under Forf.'s Medvirking); Der Geist in der Natur. Deutsch von R. L. Kannegießer. Nebst e. biogr. Skizze v. P. L. Maller u. m. dem Portr. des Verf. (in Stahlst.). Leipzig, 1850. 2.—3. unveränd. Aufl. ibid. eod.; Die Naturwissenschaft in ihrem Verhältniß zu Dichtkunst und Religion. Ein Supplement zu: Der

Geist in der Natur. Deutsch von R. L. Kannegieffer. Mit e. Vorworte von P. L. Møller. *ibid.* eod. Paa Svenskt: *Anden i Naturen*. Översättning af J. J. Astrand. Götheborg, 1850. 8:o.; ogsaa overs. paa Engelsk. — Andet Bind: *Anden i Naturen*. II. Naturvidenskabene og Aandsdannelsen. Kbh. 1850. („Kbhpost.“ 1850, Nr. 156; „Berlingske Tid.“ f. A. Nr. 194; N. theol. Tidsskr. II. 67—82, af J. P. Mynter [ærfst. It astr. i Forbindelse med den tidligere Artikel i samme Tidsskrift I. 291 fg. under Titel: Bemærkninger ved Skrivtet: „Anden i Naturen“, første og anden Deel. Kbh. 1850; jøfr. E. Cappelen Heiberg: „Nogle Betragtninger“. Christiania, 1853; „Kbhpost.“ 1850, Nr. 270, og: „Striden imellem Orsted og Mynter, eller Videnskaben og den officielle Theologi. Af H—t.“ Kbh. 1851; „Berlingske Tid.“ 1851, Nr. 100, 127]; F. L. B. Zentzen „Om Bemyndet“, S. 1—17). Paa Tydskt: *Der Geist in der Natur*. II. (2d.). D. u. Tit.: *Die Naturwissenschaft und die Geistesbildung*. Deutsch von R. L. Kannegieffer. Leipzig, 1850. (jøfr.: „Der Welt, angeschaut in ihren Gegenständen Geist und Natur. Zugleich eine kritische Entgegnung auf die modernen Theorien vom „Geiste in der Natur.“ Ein Beitrag zur katholischen Wissenschaft, von Gärtner.“ Wien, 1852). Et Brudstykke overs. paa Svenskt: *Blisver verden alt samme og samme*, i „Bore“ 1850, Nr. 39.

Udgav: *Översigt over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder 1814—1851*, Nr. 1 og 2. Kbh. 1816—51, først i 4to, siden 1842 i 8vo; ogsaa meddeelte i hvert Bind af Selskabets naturvidenskabelige og matematiske, samt dets filosofiske og historiske Afhandlinger, saavel som i *Dansk Litteratur-Tidende 1816—33*. (Med. chir. Zeit. 1824. II. Nr. 33, S. 97—98; *Revue encyclop.* T. 23. p. 387; *Schweigger's Journ.* f. Chem. u. Phys. LII. [Jahrb. Bd. 2?]. 1824. St. I. S. 1—13; *Vel. Anzeig.* der k. bayer. Akademi der Wissensch. XIII. 1841. Nr. 199—202; XV. 1842. Nr. 235—40; *Dens „Jfse“* 1844, S. 804). [Sei af ham: *Loven for de electricke Virkninger Svækkelse ved Afstanden*, 1814—15. (En Notits dertil i *Schweigger's Journal* 1814, Bd. 12. S. 106); *Theorie over Lyset*, 1815—16; *Over de galvaniske Trugapparater* (i Forbindelse med *Edsmarch*), 1816—17; *Undersøgelse over Maaden, hvorpaa en Lærebog i Naturlæren burde affattes*, 1817—18; *Undersøgelse over Vandets Sammentrykkelighed*, sstd.; *Tanker om Muligheden af, at gjøre Træets bedste chemiske Anvendelse mere almindelig*, 1818—19; *Om Haarörene*, 1819—20; *Om et nyt Æsk i Peberen*, sstd. (Ueber das Piperin, ein neues Pflanzenalkaloid, i *Schweigger's Journal*, Bd. 28. 1820. S. 80—82; paa Franst i *Lamétherie Journal de Physiq.* T. 47. (T. 90). 1820. p. 173—74); *Galvanomagnetiske Undersøgelser*, 1821—22; *Fortsatte Forsøg over Vandets Sammentrykning*, sstd.; *Efterretning om nogle nye, af Baron Fourier og Ørsted anstillede thermoelectriske Forsøg*, 1822—23; *Om Glødningen ved en galvanisk Strøm med Hensyn til de Frauenhoferske Linier*, 1823—24; *En ny thermoelectrisk Kjæde*, sstd.; *Bemærkninger om Nordlysets Theorie*, sstd.; *Forsøg over den Mariottes Lov for Legemernes Tryk*, udført i Selskab med Capitain Suenson, 1824—25. (Paa Tydskt i *Schweigger's Journal*, Bd. 45. S. 362—67); *Forsøg over Leerjordens Forbindelse med Chlor*, sstd. (jøfr. *Poggendorfs Annalen*, Bd. XI. S. 146—61); *Over de Forsøg, der endnu fortjente at udføres over Legemernes Sammentrykkelighed*, 1825—26; *Om en Forbedring ved Nobels electromagnetiske Multiplikator*, sstd.; *Fortsatte Forsøg over Legemernes Sammentrykkelighed*, 1826—27; *Om Brugen af den electromagnetiske Multiplikator til Sølvrøve*, sstd. (Paa Tydskt i *Schweigger's Journ.* Bd. 52. S. 10—11,

og Erbmans Journ. Bd. 2. S. 90—100); Forsøg over en Forbedring af Ringning med Klokker, sstd. (Paa Tydsk i Schweiggers Journ., Bd. 52. S. 11—13); Fortsatte Forsøg over Vædskernes Sammentrykning, 1827—28; Undersøgelser over Legemernes indvortes Natur, især med Hensyn til Striden mellem det atomistiske og dynamiske System, 1828—29; Electromagnetiske Forsøg for at udfinde om galvaniske Redskaber kunne bruges til at frembringe meget stærke Magneter, sstd.; Et electromagnetisk Forsøg, som strider imod Ampères Theorie, 1829—30; Betragtninger over Forholdet imellem Lyden, Lyset, Varmen og Electriciteten, sstd.; Middel til at udmaale Dybder i Havet, 1830—31; Forklaring over Morgen- og Aftenrøden, sstd.; Forklaring over Faradays magnetisk-electriske Opdagelse, 1831—32; Fortsatte Forsøg over Vandets Sammentrykning, 1832—33; Udfaldet af magnetiske Iagttagelser i Kjöbenhavn efter Gaus's Iagttagelsesmaade, 1834—35; Om Skypompen, 1836—37; Tale i Anledning af Christian VIII.s Thronbestigelse, 1839; Om Haarrösvirkningerne, 1840; Om Vægstangselectrometret, sstd.; Om Groves Apparat, 1841; Beretning om magnetiske Observationer, sstd.; Om Galvanoplastiken, 1842; Forsøg over Varmheden paa Bunden af Borehullet i den artesiske Brönd paa Nyholm, sstd.; Undersøgelser om Lyset med Hensyn til det Skjønnes Naturlære, sstd.; Om Udførelsen og Resultaterne af de magnetiske Observationer, sstd.; Fortsatte Undersøgelser om Lyset med Hensyn til det Skjønnes Naturlære, 1843; Udvikling af Læren om Glandsen, sstd. (Paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 60. S. 49—55); Mindeskrift over J. S. Mösting, 1844; Mindeskrift over C. L. Bendz, sstd.; Saturns Ringsystem, sstd.; Maalning af Glas i Speile, sstd.; Om Qvægsölvets Forandring i luftomt Rum, 1845. (En engelsk Notitè om samme i Reports of the british association 1846); Om Varmeudvikling ved Vandets Sammentrykning, sstd.; Mindeskrift over Henr. Steffens, 1846; Mindeskrift over J. D. Brandis, sstd.; Kundskabsevnenes Væsenlighed i det hele Verdensalt, sstd. (Paa Tydsk i „Amtlicher Bericht über die 21ste Versammlung der Naturforscher und Aerzte in Kiel im Septbr. 1846“, S. 61—77); Udtog af en Samtale henhørende til det Skjønnes Naturlære, sstd.; Om Faradays diamagnetiske Forsøg, 1847; Forsøg om Bærekraften af den polytechniske Læreanstalts store Electromagnet, sstd. (og i de skandin. Naturforskeres Forhandlinger 1847, S. 82—87); Mindeskrift over W. C. Zeise, 1848; Tillæg til Melloni's Apparat til Undersøgelse over Straalevarmen, sstd.; Forsøg over Luftstrømmes Udstraalning, sstd.; Beretning om hans Undersøgelse over Diamagnetismen, sstd. (Paa Frauss i Annales de chemie et de physique, 3 série T. 25, 1848, og derfra paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 75. S. 445—55); Resultater af Undersøgelser over Diamagnetismen, 1849; Betragtninger over Forholdet, hvori Det, som vi finde uskjønt i Naturen, staaer til det Heles Skjönhedsharmonie, 1850; En Bemærkning om digtede Skikkelser, sstd.; Betragtninger over de af Bessel og Flere forudsatte, for os usynlige, meget store Verdenskloders Virkning paa Ætheren, sstd.].

Redudgiver af: *Tidsskrift for Naturvidenskaberne*. I.—V. Bind. Kbh. 1822—28. (T. I. 1—23, Nr. 13; Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phys. Bd. 36. S. 373; Bd. 37. S. 465; Bd. 38. S. 124—26). [Hertil hører de han: Udsigt over Chemiens Fremskridt siden det attende Aarhundredes Begyndelse, I. 1—55; Kogepunktet for Viinaand af forskjellig Styrke, og Anvendelse deraf til at bestemme Styrken af

den Viinaand, man til hvert Tidspunkt af en Destillation vil erholde, I. 294—98. (paa Tydsk i Trommendorffs N. Journ. der Pharm. Bd. 7. St. 1. S. 163—69, nebst 1 Tabelle); Et Middel til at befordre Udviklingen af Damp, I. 299—300. (paa Tydsk i Schwriggers Journ. Bd. 38. S. 511—12, og i Trommendorffs N. Journ. Bd. 7. St. 1. S. 161—2); Et nyt galvanomagnetisk Forsøg, I. 301—303; Beretning om Dr. Seebecks nye electromagnetiske Forsøg, læst i den fysisk-mathematiske Classe af det Franske Institut, af Prof. Ørsted, oversat ved J. A. Dyssel, III. 142—60; Luftarters Fortætning til Draabelstand, III. 173—76; Beretning om Dr. Brewsters Opdagelse, hvorved godtgjøres Tilværelsen af to nye Vædsker i Huulheder af Mineralier, III. 177—81].

Medredacteur af *a*) Journal for udenlandsk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.; — *β*) Maanedsskrift for Litteratur. I.—XX. Bd. ibid. 1829—38. (heri af ham Anmeldelser af: Urfin's Magazin for Kunstnere og Haandværkere, I. 1—10 [og i samlede og efterlæste Skrifter Bd. 5]; J. F. Schouw's Specimen Geographiæ physicæ comparativæ, I. 307—14 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]; Dehenschlägers Nye poetiske Skrifter I. (Prof. Krafé), I. 421—33. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]; P. Steffens's polemiske Blætter zur Beförderung der speculativen Physik, III. 1—42; A. Aschlund om Verdensbygningen, og om Magnetens Forhold til sine Poler, IV. 1—19, 510—40; Tegner smärre samlede Difter, IV. 134—161 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; [F. Perç] Gjenganger-Breve, V. 1—15 [og i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; B. C. Jungemann, Huldre-Gaverne, eller Die Ravnsløse Levnets-Eventyr, VI. 1—21; Sammes, nogle Dplysninger om Huldregaverne og Recensionen over samme, VI. 434—44; F. E. Sibbern, Skrivelse til Digteren Jungemann i Anledning af Huldregaverne, VI. 444—46; B. C. Jungemann, Dystanden i Litteraturstaden, VII. 85—92; C. F. Rumohr, J. Königs Befehning til Kogetunsten, oversat af F. B. Mansa, VII. 300—309; F. E. Eiberling, om det juridiske Studium ved Kjøbenhavns Universitet, X. 483—529 [og i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. F. Schouw, Europa, og Atlas dertil, XII. 177—216 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. C. Welhaven, Norges Damring, XIII. 164—176; samt Tillæg til (F. E. Petersens) Anmeldelse af C. A. Thortsens Forsøg til en dansk Metrik, IX. 297—300, og til (L. A. Nothe's) Anmeldelse af P. C. Stenersen Gad, om forberedende og høiere Realunderviisning, XVI. 90—94. — Tale ved den polytechniske Lære-Anstalts Indvielse, II. 442—58; H. G. v. Schmidten, en Retrolog, VI. 271—80. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bør Færdighed i at skrive og tale Latin anses som en Beslandsdeel af den almindelige lærde Dannelse? XVIII. 197—228; særskilt aftr. Kbh. 1837. („Nord. Ugeskrift“ 1837, S. 356—58; „Kbhpost.“ 1837, Nr. 274, af L. Algreen-Usting; jvfr. „Fædrel.“ IV. Nr. 177, S. 561—73; „Berlingske Tid.“ 1837, Nr. 260; Møt's „Materialier“, Nr. 122—24, af L. Baden).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regiae scientiarum Danicæ edita.* Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45. 4to. (I. fasc. med A. W. Hauch, J. F. Schouw, II. med Schouw, III. med Schouw, P. Pedersen). (Berlin. Jahrb. für wissenschaft. Krit. 1833. II. Nr. 119, af H. W. Dove).

J „Minerva“ (Forsøg til en Besvarelse af det for Aaret 1796, ved det Kjøbenhavnske Universitet udsatte Priissspørgsmaal i Æsthetiken: Hvorledes kan det prosaiske Sprog forbedres ved at komme det poetiske for nær? og hvor ere Grændserne imellem det poetiske og prosaiske Udtryk? 1797. II. 129—162).

3 „Mennefket“, en Journal af blandet Indhold, udg. af S. Hempel (Stiftning af J. S. Wedsfelds digteriske Karakter, i Bd. 1. S. 1. 1797. S. 73—101; f. „Fris og Hebe“ 1797. IV. 246).

3 „Biblioteket for Physik, Medicin og Oeconomie“ (Svar paa det ved Kjøbenhavn's Universitet i Aaret 1797 udsatte medicinske Priissspørgsmaal: Om Moderbandets Oprindelse og Nytte, XIII. 217—77. (søf. Døt's Lit. Kunst- og Theaterbl. I. 1798. S. 323); Breve over Chemien, XIV. 152—60, 313—27; XVI. 18—31, 165—77; Nogle Bemærkninger i Anledning af Guytons Forsøg over Diamantens Forbrændelighed, XVII. 225—29; Afhandling, fremlagt for National-Institutet af Selskabet for de mineraliske Vand i Paris, oversat, XVII. 230—39). — 3 „Nyt Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie, af hvis 8de til 9de Bd. 1805—6, han var Medudgiver (Forsøg og Bemærkninger over den galvaniske Electricitet, I. 91—97, 288, 408—10. [paa Tydskt oversf. i Scheels Nord. Archiv II. 1. medicin. Nachtrag 2tes St.]; Udtog af Breve til Prof. Manthey, fra Jena, Berlin og Paris 1801—2, II. 158—74; III. 241—55; V. 272—83; Kritik over den saakaldte Eudiometrie, med Henfyn paa Løgekunsten, VIII. 52—79. [oversf. i Gehler's Neues Journ. der Chemie, Bd. 5. S. 365—92, og r. Hall. Allg. L. Z. 1808, Ergzbl. Junius, S. 579]; Forsøg i Anledning af nogle Steder i Winterts's Strificer, IX. 229—52. [oversf. i Gehler's Journ. für die Chem. u. Phys. Bd. 1. S. 2. S. 276—94]; Om den Maate, hvorpaa Electriciteten forplanter sig, IX. 268—75. [oversf. i Gehler's Journ. für die Chem. u. Phys. Bd. 6. S. 292—302, og i Delamétherie Journal de Physique T. LXII., p. 369—75]; Endnu et historisk Bidrag til Oplysning over de nye Ritterske Pendulforsøg, IX. 329—32).

3 Schlegels „Europa“ (Uebersicht der neuesten Fortschritte der Physik, i Bd. 1. St. 2. 1803).

3 Gehler's „Neues allgemeines Journal der Chemie“ (Galvanochemische Bemerkungen, Bd. III. 1804. S. 322—24, 578—80; Ueber Ritters Ladungssäule, und ein neues Metallthermometer, VI. 1806. S. 509—502). — 3 Sammes „Journal für die Chemie und Physik“ (Die Reihe der Säuren und Basen, II. 1806. S. 509—17; Betrachtungen über die Geschichte der Chemie (aus d. dän. Manuscripte des Verfassers übersetzt), III. 194—231; Über Klangfiguren, sild. S. 544—45; Ueber Simons (Volta's) neues Gesetz für electricische Atmosphärenwirkung (aus einem Schreiben an J. W. Ritter), VII. 1808. S. 374—75).

3 Delamétherie's „Journal de Physique“ (Expériences avec la pile électrique; sur le magnétisme; sur la lumière, par M. Ritter, communiqués par Orsted, i T. XIV. (T. 57) An 11. (1803). p. 401—11).

3 Gilbert's „Annalen der Physik“ (Eine Säule von einem Metal und feuchten Pappstücken wird durch die Voltaische Säule electricisch, Bd. XIX. 1805. S. 488—90; Electromagnetische Versuche, Bd. LXXIII. 1822. S. 278. 430—32).

3 „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“ (Om Overeensstemmelsen imellem de elektriske Figurer og de organiske Former, 1805. I. S. 1—22; Nye Undersøgelse over det Spørgsmaal: Hvad er Chemie? 1805. II. S. 240—263; Forsøg til en nye Theorie af Selvantændelserne, 1805. II. S. 487—517; Betragtninger over Chemiens Historie, en Forelæsning, 1807. II. S. 1—54. [optr. i samf. og efterf. Skr. Bd. 5., og oversf. i Gehler's Journ. für die Chem. u. Phys. III. 194—231]; Om

Grunden til den Fornöielse, Tonerne frembringe, en Samtale, 1803, S. 1—57; optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 3).

3 „*Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter*“ (Forsøg over Klangfigurene, i Skrifterne for 1807—8, 2det Hefte, 3: Bd. V. S. 31—64; paa Lybft i Gehlens Journ. für Chem., Physik u. Mineral. Bd. 8. 1809, S. 223—54). — 3 samme Selskabs „*Naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*“ (Bidrag til at udfinde Loven for Legemernes Sammentrykning, i II. 1826, S. 289—324. (jvfr. L. T. 1828, S. 210—215. Notitser dertil i Schweiggers Journal, Bd. 45, S. 352—65; Bd. 51, S. 112—14; Bd. 52, S. 9—10).

3 „*Allgem. medicin. Annalen*“ (Ein neues Chinaturrogat (Absud von Pfeffer), 1809, Novbr. S. 1063; ogsaa i Horns Archiv f. med. Erfahrung, X. 1809, S. 2. S. 333, og i medic. chirurg. Zeit. 1809, Nr. 43).

3 Schweiggers „*Journal für Chemie und Physik*“ (Ansicht der chemischen Naturgesetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen; aus einem Schreiben an J. C. C. Schweigger, V. 1812, S. 398—400; Ueber die Hervorbringung der Wärme, und daraus abgeleitete Gesetze derselben, sfd. S. 401—40; Ueber Contact-Electricität, XX. 1817, S. 205—12; Ueber die Zusammenrückung des Wassers, XXI. 1817, S. 348—49; XXXVI. 332—39; Neuere electromagnetische Versuche, XXIX. 1820, S. 364—69. [paa Dansk af J. A. Dydse i Rahbecks „*Hesperus*“ III. 1820, S. 321—27]; Betrachtungen über den Electromagnetismus, XXXII. 1821, S. 199—231; Brief über Electromagnetismus, XXXIII. 1821, S. 123—31; Versuch über Zamboni's zweigleiderige galvanische Kette, sfd. S. 163—65; Ein Capitel aus der electromagnetischen Proberkunst, LII. 14—26).

3 Molbecks „*Athene*“ (Videnskabsdyrkningen betragtet som Religionsudøvelse, en Tale, holden ved Universitetsfesten for den lutheriske Reformation. Af det Latinske overfæt ved Forfatteren, IV. 97—111).

3 Oluffens „*Nye oeconom. Annaler*“ (Om de Grundfætninger, hvorefter man kan tillave Vin af Nordens Frugter, III. 1817, S. 97—122. [førstfæt afr. Kbh. 1817]; Chemiske Forsøg over Melken, af Schübler, meddeelt, IV. S. 3.—4. 1818, S. 95—127).

3 „*Den Danske Statstidende*“ (En Artikel om Anlægget af et Stenfulsbrud og Jernværk paa Bornholm, 1821, Nr. 38).

3 „*Dagen*“ (En Artikel om de Bornholmske Kullager, imod Krigsadsfætor S. Schæffer, 1822, Nr. 73).

3 „*Annales de Chimie et de Physique*“ (Instrument pour mesurer la compression de l'eau, i 2 série, T. 21. 1822, p. 99—100; Sur la compressibilité de l'eau, T. 22, p. 192—98; Nouvelles expériences de M. Seebeck sur les actions électromagnétiques, ib. p. 199—201. (paa Dansk ved J. A. Dydse i Tidsskr. for Naturvidensk. III. 142—160); Expérience électromagnétique, ib. p. 201—3; Sur le multiplicateur électromagnétique de Schweigger et sur quelques applications qu'on en a fait, ib. p. 358—365; Sur quelques nouvelles expériences thermoélectriques par M. le Baron Fourier et M. Ørsted, ib. p. 375—89. (paa Lybft i Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phys. Bd. 41, S. 48—63; jvfr. Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1822—23, S. 9—10).

3 „*Nye landoeconom. Tidender*“ (Byg fortrinligere, end Hvede til Brænderie, IV. 1822, S. 21—23).

3 „Nyt Aftenblad“ (Naturvidenskab, betragtet som en af Grundbestanddelene i Menneskets Dannelse, 1824, Nr. 2. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]. Tale ved Optagelsen af de unge Studerende til academiske Borgere, 1821. Oversat af Latinen ved Forfatteren, 1821, Nr. 19; Folkets Oplysning Hverken heldbringende, en Tale ved Universitets-Høitiden i Anledning af Kongens Fødselsdag, 1826, Nr. 11. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5; jvfr. l. T. 1826, S. 86—89].

3 Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (De religione Christiana litterarum faultrice et universæ ingenii culturæ adjutrice. *Oratio*, habita in Universitate Hauniensi, inter solemnia Jubilæi religionis Christianæ in Dania ante mille annos primum promulgatæ, X. 86—104; ogsaa særskilt. Haun. 1826. 4to.; jvfr. l. T. 1826, S. 363—68; 1829, S. 410—13).

3 „Handels- og Industri-Lidende“ (Om en ny Mechanisme ved Laarnstoffer, 1826, Nr. 79).

3 Yggendorfs „Annalen der Physik und Chemie“ (Zusammenrückbarkeit verschiedener Flüssigkeiten, IX. 1827, S. 603—4; Zusammenrückung der Luft und Gase, sld. S. 606. [paa Engelst i Brewsters Journal, new series, Vol. IV. p. 221]; Zusammenrückung verschiedener Flüssigkeiten, XII. 1828, S. 158—59; Zusammenrückung des Wassers in Gefässen verschiedener Materien, sld. S. 513—16; Neue Versuche über die Zusammenrückung des Wassers, XXXI. 1834, S. 361—65).

3 Urfin's „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Beretning om nogle Forsøg, hvorved godtgjæres, at man kan prøve Sølvets Reenhed ved den elektromagnetiske Multiplikator, I. 292—4; Et Kapitel af den elektromagnetiske Proberkunst, med en stannographeret Tegning, II. 441—50; Uddrag af et Foredrag i Selskabet for Naturlærens Udbredelse: Om Midlerne til at bortskaffe Fugtighed af Værefserne, V. 263—64; Maanedforelæsninger, i 1.—5. Bd. og i 2den Række, 1.—5. Bd.).

3 Brewsters „Journal of science“ (On the relative compressibilities of different fluids at high temperature, Vol. VI. 1831).

3 Edinb. *Encyclopedia* (Udsigt over hele Elektromagnetismen).

3 Schouw's „Danst Ugeskrift“ (Om det Kongelige Videnskaberne's Selskabs Foranstaltninger til at skaffe Kjøbenhavn artefiske Brønde, I. 199—204; Til Forfatteren af den theologiske Afhandling i det danske Ugeskrift Nr. 30 (E. C. Tryde), II. Nr. 39, samt S. 356—64. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bemærkninger i Anledning af Forslaget om en landøkonomisk Dannelses-Anstalt i Danmark, i 2den Række, I. Nr. 19; Betragtninger over den danske Charakter, sld. IV. Nr. 85. [Bearbejdet paa Svensk i Tidsskriftet „Frey“ 1814, S. 529—43]; Thorvaldsen og hans Fødeland, sld. VII. Nr. 158).

3 „Revue encyclopédique“ (Action de la pile voltaïque sur l'aiguille aimantée, T. VIII. p. 181; T. IX. p. 185—86; Expériences sur la compressibilité. Extrait d'une lettre adressée à Mr. Chevreul &c., T. LIX. p. 287).

3 „Almanak for 1834“ (Tordenveir; Starke Driffe), og i „Almanak for 1835“ (Gamle og nye Tider; jvfr. Nord. Kirke-Lid. 1835, Nr. 26. 27).

3 „Danst Folkeblad“ (Bemærkninger over det indbyrdes Forhold imellem Trykfrihed's Lovgivning og den almindelige Mening. Artikel fra Estriscomiteen, I. Nr. 1—2; Danshed, en Tale, holden i Selskabet for den danske Litteratur's Fremme den 4de Febr. 1836, I. Nr. 53—54; Ungen Rangstrid mellem de forskjellige Stænder,

II. Nr. 14; Om den rette Bær i Trocsfager, en Samtale mellem Michel, Morten og beres Præst, II. Nr. 47; Christendom og Astronomi, en Samtale, III. Nr. 22—24).

§ Schumachers »Astronomisches Jahrbuch« für 1838 (Über die Wetterfäule, S. 228—51; siden oversf. paa Engelsk. Originalen er trykt i »Danst Folkekalender« for 1842, S. 169—87).

§ Petersens »Lidsskrift for Litteratur og Kritik« (Over Zerichaus Barometer, II. 55—61).

§ Barfods »Brage og Idun« (Ordrede Lydudtrykks Naturvirkning, en Samtale. [Fortsættelse af »Samtale om Grunden til den Fornøjelse, Tonerne frembringe«, i Skand. Lit. Selsk. Skr. 1808], I. 317—344; optr. i samf. og efterf. Skr. Bd. 3).

§ »Den Berlingske Tidende« (En Tale, 1839, Nr. 290; En Tale ved Festsigheden paa Bernstorfsflot i Anledning af den svensk-norske Konges og Dronninges Narværelse d. 14de Juli 1846, i Aarg. 1846, Nr. 161; Tale i Forsamlingen af tydske Naturforskere i Kiel, f. A. Nr. 213).

§ »Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna Möte i Gölheborg år 1839« (Om Haarrörs-Kraften, S. 43—45. [paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 614—16]; Over den gjensidige Nytte, de Skandinaviske Tungemaalss videnskabelige Kunstsprog kunne have af hverandre, S. 117—18).

§ »Förhandlingar ved de Skandinaviske Naturforskernes andet Möde 1840«, Kbh. 1841 (Tale holden i de Skandinaviske Naturgranskeres første Möde i Kjöbenhavn, d. 3die Juli 1840, S. 14—24. [særskilt. Kbh. 1840]; Om Udbredelsen af det hundredgradige Thermometer i Danmark og Norge, S. 65—66; Om et nyt Elektrometer, S. 213; paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 612—13).

§ »Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842 (Grundtræk af det Skjönnes Naturlære, S. 26—44).

§ »Danst Folkekalender« for 1842 (Om Stypompen, S. 169—87).

§ Det kgl. danske Vidensk. Selskabs Beretning om dets hundredaarige uheldfest den 25de November 1842 (En Tale, S. 3—16).

§ »Förhandlingar ved de Skandinaviske Naturforskernes fjerde Möde 1844« (Om Tænkningens og Indbildningskraftens Opfatning af Naturen, S. 15—33. [Paa Tydsk: Über das Verhalten zwischen der Naturauffassung des Denkens und der Einbildungskraft. Deutsch von H. Zeise. Altona, 1847. 23 S. gr. 8].

§ »Amtlicher Bericht über die 21ste Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte in Kiel im September 1846« (Über die Wesens-Einheit des Erkenntniss-Vermögens in dem ganzen Weltall, S. 61—77. [paa Danst i Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1846, S. 117—22; jvfr. Fr. Bremer »Liv i Norden«, S. 31].

§ Triers »Archiv for Pharmacie« (Grundtræffene af Maanedssforelæsninger over de nyere Opdagelser, III. 82—94, 218—54, 550—59; IV. 161—73, 321—31).

§ »Förhandlingar ved de Skandinaviske Naturforskernes femte Möde 1847«, Kbh. 1849 (Om den Indflydelse, Naturvidenskaben bør udöve paa de nordiske Sprogs sælles Udvikling. Tale ved Aabningen af den femte Skandinaviske Naturforskerforsamling, S. 20—31; En ualmindelig stor Elektromagnet, S. 82—87).

J „Mindefkrift over S. M. Kong Christian den Ottende, udg. af det Kongl. Danske Videnskaberne's Selskab“, Kbh. 1848, 4to (Christian VIII. som den ved hoi Dannelsse udmærkede Mand, S. 1—21).

J „A. Oehlenschläger, et Mindeskrift“, Kbh. 1850, 4to (Tale ved Festen den 14de Novbr. 1849, S. 5—6).

J Molbech's „Historisk-biographiske Samlinger“ (Om Eschaf Staffeldts Digte, i 3die Hefte, 1851, S. 379—82; jvfr. „Afhypost.“ 1851, Nr. 303; 1852 Nr. 1).

Udførlige adspredte mindre Digte i: Heiberg's „flyvende Post“ (Bernstorfferne, i Interimsblade Nr. 61, under Mærke αβγ); Barfods „Brage og Idun“ (Hjemmet, I. 302); P. L. Møllers „Gæa“ (1845, S. 133—41; Eftjones hedsglæder, et didaktisk Digt til Sir John Herschel. [jvfr. „Fædel. 1845, Nr. 1784; 1846, S. 239—42). — Indledningsdigt til Thiele's Skrift om Thorvaldsen. Kbh. 1837. (f. Hømpel's „Bidrag til Lidshistorien“, 1837, Nr. 9; Berl. Tid. f. A. Nr. 60).

Recensioner (foruden i „Maanedsskr. f. Litteratur“) i Kjøbenhavnste lærte Efterretninger (f. Ex. over A. W. Hauch's Begyndelses Grunde til Naturlæren, 2. Udg. 1.—2. Deel, 1798, Nr. 52; 1799, Nr. 51. 52; F. Sartorpe's Electricitetslære, 1.—2. D., 1805, Nr. 26—27, jvfr. Forf.'s Antikritik, som blev trykt særskilt og med højsøjet Svar af Drsted fulgte med L. E. Merg. 1805); — i „Skandinavisk Museum“ (over Gadolins Indledning til Chemien, 1800. I. H. 1. 177—190; P. I. Hjelm's Anvisning till bästa sättet att tillverka Sallpeter, s. A. H. 2. S. 181—186; Sammes Underrættelse om fördelacktigaste sättet att anlägga Sallpeter-Lador, s. A. H. 2. S. 187—192); i „Danst Litteratur-Tidende“ (f. Ex. over Grundtvig's „En mærkelig Spaadom, ogsaa om Danmark“, 1814, Nr. 12. 13; herimod skrev Grundtvig: „Hvem er den falske Prophet?“ Kbh. 1814, hvilket Skrift Drsted befarede i sin Duplik: „Imod den store Anklager.“ ibid. eod.; jvfr. Art. N. F. S. Grundtvig, I. 510). — Bidrag til det Kgl. Danske Videnskaberne's Selskabs Historie af Molbech, S. 235—36.

Gjennemfaae og forandrede Oversættelsen af J. A. Chaptals Underretning om Salpeterets Frembringelse og Rensning. Kbh. 1812. 72 S. 8, samt en oversat Afhandling, betitlet: „Den bedste og korteste Maade at tilvirke Salpeter uden kostbare Redskaber.“ ibid. eod. 66 S. 8.; ligeledes gjennemfaae han og forsynede med Anmærkninger Oversættelsen af J. A. Chaptals: „Chemien anvendt paa Kunster og Næringsdrift“. 1ste Deel (Originalens to første Dele). ibid. 1820, med 10 Kbb.; ogsaa gjennemfaae han C. A. Brønnums „Kort Undervisning i Kunsten at brænde Brændeviin.“ Kbh. 1820. 2den forbedr. Udg. 1822, og Sammes „Grundsætninger for Ølbryggeriet.“ Kbh. 1823. (hvortil han tillige skrev en Fortale).

Øst (Johan Friedrich), see **West** under Bogstavet **D**.

Øst (Niels Christian), f. i Kjøbenhavn d. 10de Februar 1779, Søn af Agent, Grosferer Christian Øster og Maria Hebevig f. Jür:

gen se u (* $\frac{1}{2}$ 1778, † i Septbr. 1800, 54 A., i Kbhvn.); underkastede sig d. 2den Juli 1795 den dansk-juridiske Examens theoretiske Prøve („Ei ubequem“); be-
 fæstede sig derefter i en lang Arrække med literaire Arbejder og Bog-
 handel; blev 1808 Ryskmilitæbsstyrer; 1813 Overkrigscommissair; stiftede
 d. 28de Januar 1827 „Samsundet til den danske Literaturs Fremme og
 Forfjønelse, og trængende, værdige, danske Videnskabsmænds Understøttelse“
 (s. Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. VII. 155—56). † 22de April 1842,
 ugift, i Kbhvn.

Hædersminde over Jyden Niels Ebbesen. Kbh. 1797. („Zris og Hebe“
 1797, I. 241). 2det meget forsøgede Dplag, med Afbildning af Mindes-Støtten paa
 Jægerspris. ibid. 1798. — Til de Medborgere, som ikke have læst Intelligenz-
 bladene, men en imod samme udkommen Pjes, og Maanedskriftet Minerva. ib. 1797.
 — Speculativ Skilderie af Danmarks Interesses ved Forhandlingerne i Nastadt. En
 Oversættelse. ib. 1798. — Hædersminde over Kong Erik Siegod. ib. eod. Andet meget
 forsøgede Dpl. ib. eod. — Hædersminde over A. P. Bernstorff. ib. eod. — Om en Jfte-
 Original-Roman, han agtede at udgive. ib. eod. — Hermann von Unna, oversf. af
 Tybsk. 1.—2. Deel. ib. 1800—12. — Det første danske Skrift i det 19de Aar-
 hundrede, kaldet Nye Materialier til Trykkerettens Historie, og Posttime-
 sterenes Institutråd Haagens og N. C. Døts Biographier. ib. 1801. — Samling af
 Programmer til Balletter og Stuespil. 1ste Hefte. ib. eod. — Hædersminde over
 den russiske General Brüggeman. ib. 1802. — Om det lette Infanterie, af
 General-Major Ewald, udgivet med et Tillæg om militairvidenskabelige Kundskaber
 i Almindelighed etc. ibid. 1808. — Forslag til at danne en uovervindelig Hær, og
 Anmærkninger om Anciennitet, Generalfab og Hæderstegn; oversf. ib. eod. — Om
 Russerne og deres Krigsmagt. ib. 1813. — Plan til Comiteen for saarede danske
 Krigeres Understøttelse. ib. eod.; Opfordring, Kundgjørelser, etc. besangaaende; Det
 offentlige Regnskab (for 14,066 Rd.) m. v. besangaaende 1815. (jvfr. Archiv f.
 Psychol., Hist. o. s. v. IX. 220—28).

Om Dpløb og Tumult samt Politiets Myndighed i Kjøbenhavn. Kbh.
 1819. (Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 46). 2. Dpl. ib. eod. 3. Dpl. ib. 1830. 4to.

En „Forelæsning“ etc. Kbh. 1821. (efter Anmodning ikke udgivet).

Hædersminde over J. H. F. E. Pflister. Kbh. 1825. (astr. af Arch. for
 Psychol., Hist. o. s. v. IV. 143—58).

Literaturlericon. Fortsættelse af Literaturlericonet ved Nyerup og Kraft.
 Nr. 1.—6. Aabye-Gallisen. Med Interimsblade. Nr. 1.—5. Kbh. 1826—27.
 („Kbhpost.“ 1827, Nr. 6; „Dagen“ 1827, Nr. 13; „Newsis“ 1828, Nr. 2; Nast's
 „Literaturbl.“ S. 37—38, af N. Nyerup; Hall. Allg. L. Z. 1827, Erggbl., April,
 Nr. 39, S. 311—12; F. Kruses „Die Biene“ 1827).

Bülowiana, biographiske Efterretninger om Geheime-Conferentsraad J. v.
 Bülow og General-Major F. E. v. Bülow. Kbh. 1827. (særskilt astr. af Arch. f.
 Psychol., Hist. o. s. v. VIII. 334—353).

Forslag til Brædernes Understøttelse. 1827; Plan til Comiteen for samme og
 flere Kundgjørelser, Breve etc. besangaaende. (jvfr. Arch. f. Psychol., Hist. o. s. v. XII.
 127—31).

Historisk-geographisk-militairisk Oversigt af Krigskuepladsen i det europæiske Tyrkiet. Efter P. v. Bussow. Kbh. 1828.

Osterriges og Ruslands Krigs-Theater i det europæiske Tyrkiet. Efter F. v. Gircacy. Kbh. 1828.

Beskrivelse over Keiserstaden Constantinopel, dens Omgivelser, Søer og Stifte, af Prof. Jreicin og v. Lahr, oversf. Kbh. 1828. (særskilt afr. af Arkiv for Psychol., Hist. o. s. v. X. 115—150).

Forslag og Grundplan til Stiftelsen af Samsundet for den danske Litteraturs Fremme. Kbh. 1828.

Udkast til Plan og Fundats for Caroline-Klosteret for Enker og Døttre af den borgerlige Stand, grundlagt paa Deres Kongelige Højheders Prinds Frederik Ferdinands og Prindsesse Carolines høie Formålings-Dag den 1ste Aug. 1829. Kbh. 1829. 2 Ark, 4to. (jvfr. „Kbhpost.“ 1829, Nr. 175—76, 180—87, samt S. 711, 62, 89 og Nr. 205—6; 1830, Nr. 13—15; „Nyeste Morgenpost“ 1830, S. 71; Ark. for Psychol., Hist. o. s. v. XII. 82—86, 251—71).

Samlinger til Kundskab om Grønland. Kbh. 1830. 2 Hefter. (jvfr. „Kbhpost.“ 1830, S. 860; 1831, S. 280).

Om Droscherne. Kbh. (1830).

Om Cholera, efter Buchan, Lobe og Bernstein. Kbh. 1831. 4to.

Hædersminde over Hans von Rastad. Kbh. 1832.

Planen og Publicationen angaaende Prægningen af Mindesmedaillen 1833. (jvfr. Døt's „Materialier“, S. 1196).

Sammenlignende Liste over Udfaldet af Stemmegivningen ved Valget for Staden Kjøbenhavn af Deputerede og Suppleanter til Stændernes Forsamling i Roskilde. Kbh. 1834. 8. 4to.

Om Frederiks Hospital. Kbh. 1836.

Til den subscriberende og betalende Deel af det læsende danske Publicum. Kbh. 1838.

Beretninger om Frederik IV., Christian VI., Frederik V. og Christian VII. Liigbegængelser og Bisættelser. Kbh. 1839.

Hans periodiske Skrifter ere følgende:

a) Intelligenzblade for Litteratur-, Kunst- og Theatervesenet i Danmark og Norge. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1797—98.

b) Litteratur-, Kunst- og Theater-Blade. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1798—99. (Nr. 21—22 bleve suppresserte, see Collegial-Lib. 1799, S. 156 og 639; jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 137).

c) Litteratur-, Kunst- og Theater-Archiv. Nr. 1—16. Kbh. 1799. (opførte formeddelt Sags Anlæggelse imod Udgiveren; jvfr. „Læsendes Aarbog“ for 1799, S. 71, 80—81, og Wärens's Ytringer i „Tids og Hebe“ 1799, III. 2; IV. 64).

d) Den danske Tilskuerinde. Et Ugeskrift af blandet Indhold. 1. Bd. Kbh. 1799.

e) Litteratur: Kunst- og Theater-Journal. Nr. 1—4. Kbh. 1800. (Blev suppresseret, og Udgiveren for en kort Tid af Politimesteren arresteret; see: »Det første danske Skrift i det 19de Aarhundrede», og »Læsendes Aarbog» for 1800, S. 202—3).

f) Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger. En Journal af blandet Indhold. 1.—3. Deel. Kbh. 1801—1803.

g) Mnemosyne. Et Tidsskrift. 1.—2. Bd. Kbh. 1804—1806.

h) Misceller. 1.—2. Bd. Nr. 1—32. Kbh. 1807. (ophørte formedelst Eng- lændernes Ankomst til Sjælland).

i) *Misceller*. 1.—2. Deel og 3die Deel Nr. 1—8, eller ialt 56 Nummere. Kbh. 1810. (ophørte i Anledning af Censurens Indsærelse over Journaler).

k) Antegninger af blandet Indhold. 1ste Bd. Nr. 1—6. Kbh. 1814. 4to. (Høft's »Dannora», S. 111—12).

l) Archiv for Psychologie, Historie, Litteratur og Kunst. 1.—13. Bind. Kbh. 1824—30. [11.—13. Bd. o. m. T.: Nyt Archiv o. s. v. 1.—3. Bd. 1829—30]. (»Conversationsbl.» 1824, S. 164—67; »Statøvennen» 1825, Nr. 40; jvfr. »Dagen» 1824, Nr. 98, 105).

m) Intelligentblade. Nr. 1—46. Kbh. 1824—26.

n) Materialier til et dansk biographisk-litterarisk Lexicon, indeholdende Fortællelser af, Tillæg til, Rettelser i de indtil 1835 udkomne Lexica om Danske, Norske og Islændere. 1.—4. Aargang. Nr. 1—150. Kbh. 1835—1838. 4to.

o) Minerva et Heftekrift. 1.—3. Bind. (10 Hefter). Kbh. 1837—38.

p) Supplementblade til alle danskprentede Tidsskrifter. Nr. 1—39. Kbh. 1839—40. 4to.

J Rabbets »Danst Minerva» (Kort Underviisning, hvorledes Comœdier med Nytte og Skjønsmhed kand sees, meddeelt i VI. 1818. Mai, S. 439—453).

J »Politøvennen» (Nødværge imod Hr. Professor Nyerup, 1820, Nr. 221, 23, 24).

J »Telegraphen» (Herr Kammerjunker Fr. von Scholten — beviist af hans egne Ord, at fare med aabenbar Usandhed, 1821, Nr. 18. 19; ogsaa særskilt. Kbh. folio).

J »Dagen» (Om Jerdskjælv og Oversvømmelser samt de mærkeligste Dreaner i Danmark og Hertugdømmene, 1825, Nr. 18; Gamle Antegnelser om Pestilenz i ældre Tider i Kjøbenhavn og Sammes Omegn, 1831, Nr. 248—50).

Han besørgede 3die (eneste) fuldstændige Udgave af E. F. Meislers »Historiske Beskrivelse over den meget mærkværdige og meget frygtelige store Ildbrand 1728.» Kbh. 1827, og 2den forandrede Udgave af E. Duffens Epsstpiel »Gulddaasen» (med en Efterkrift). ibid. eod.

Ostergaard (Christen Christensen), f. d. 14de Juli 1804 paa Ostergaard i Hce Sogn ved Ringkjøbing, Søn af Landmand Christi- sten Jøversen; underviste efter sin Confirmation i fire Vintre i Sognets Skole og var om Sommeren beskæftiget ved Landvæsenet under sin Faders Vejledning; blev anbefalet til det danske Missions-Selskab, og kom i sit

20de Aar til Kjøbenhavn, hvor han i 4 Aar nød privat, videnskabelig Undervisning; dimitteredes 1828 til Universitetet af Præsten B. J. Rønne; underkastede sig i Octbr. 1832 den theologiske Embedsexamen (n. c.), og derefter de homiletiske-katechetiske Prøver med Charakt. Laudabilis; blev d. 13de April 1833 ordineret Missionair ved Colonien Upernivik med tilhørende Udsteder i Nord-Grønland; d. 27de Novbr. 1840 entlediget; d. 23de April 1842 Sognepræst for Sønderfelding og Åsling i Ribe Stift, og d. 10de Decbr. 1850 for Huusby og Sønder-Misum i samme Stift. — * Lovise Nicoline Hebevig Garnæs (f. 3° 1802 i Durbals Præstegaard, Aggershuus Stift i Norge, † 7° 1837 i Upernivik i Grønland), Datter af Jens Johan G., Sognepræst i Kolding, og Witte Elisas beth f. Woserup. — (Jvfr. „Nord. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 93—94, 334—35, 719—20; 1834, Col. 729—33, 792—93; 1835, Col. 655—56, 670—72; 1836, Col. 335; 1837, Col. 52—54, 727; 1838, Col. 685—86; „Danst Missionsbl.“ 1835, S. 10—12; 1837, S. 39).

Affedsprædiken, holden for Sønderfelding og Åsling Menigheder Nytaarsdag 1851. (Trykt efter Lpferring). Odense, 1851.

J Lindbergs „Nordisk Kirke-Tidende“ (De saakaldte Dannedes Religion, en Blanding af Fedenstab, Muhammedanisme og falsk Philosophie, 1833, Col. 173—76, 179—188).

J „Lobde Aarsberetning fra det Danske Missions-Selskab“ (Tale, 1833, S. 4—21).

Breve fra ham under hans Ophold i Grønland, i „Nyt Dansk Religionsblad“ (II. 1833, Nr. 49); i Schouw's „Dansk Ugestrift“ (VI. 1834, S. 204—10, jvfr. VIII. S. 176); i „Dansk Missionsblad“ (1835, Nr. 11; 1837, Nr. 12; 1839, Nr. 1; 1840, Nr. 4; 1841, Nr. 2).

J Jengers og Virkebals „Bidnesbyrd fra Herrens Huus“ (Den store Kaldelse og den store Modstand; paa 2den Søndag efter Trinitatis, i II. 32—49).

J „Fædrelandet.“ (Not et Ord i Psalmebogsfagen, 1845, Nr. 1791).

Andeel i: Erklæring i Psalmebogsfagen (i „Fædrel.“ 1844, Nr. 1693, 1702), og i Stykket: Dnste i Psalmebogsfagen (i „Den Berlingste Tid. 1844, Nr. 244, jvfr. f. A. Nr. 246, af J. P. Mynster). — (Tildeels efter Autogr.).

Ostrup (Jens Jørgen), f. 1769 (døbt 9 f. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Jørgen D., daværende nederste, siden (1⁴ 1773) øverste Capellan ved St. Nicolaj Kirke sld. (f. 1725 i Revninge Sogn i Fyen, † 2⁷ 1780, anf. i Worms Lex. II. 150; III. 587—88, samt i Myerups Lit. Lex. S. 692), og Anna Sophia f. Finch († 1779, 40 Aar); var Lieutenant ved det Sjællandske Jægercorps, siden Capitain og Compagnichef i det 1ste jydste Infanteri-Regiments 3die Bataillon; afgik af Krigstjenesten som Major. † 11te Septbr. 1843 i Kjøbenhavn. — * Caroline Braunbehrens

(f. 1° 1773 i Helsingør, † 1° 1832, en Datter af Johan Andreas B. og Christiane f. Peterfen).

Elisabeth eller de Forvise i Siberien. Roman af Mad. Cottin, med Forfatterindens Biographie, oversat. Med en Fortale af F. C. Gutzfeld. Kbh. 1822.

Amalia Mansfield. Roman af Mad. Cottin. Oversat. 1.—3. Deel. Kbh. 1822—23.

Abolf, en Novelle af Benj. Constant. Oversat. Kbh. 1826.

Strup (Johan Peter), f. i Kjøbenhavn d. 30te Decbr. 1800, Søn af daværende Kongl. Løber, siden Mundstjænk Jens S. (f. 1757, † 1° 1834) og Dine Dagues; blev 1817 dimitteret til Universitetet af Cand. Theol. J. P. Karmark († som Præst paa St. Thomas i Vestindien); underkastede sig i April 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.), og i April 1824 den homiletiske Prøve med Udmærkelse; blev 1822 Huuslærer paa Herregaarden Svenstrup ved Ringsted; d. 29de Septbr. 1824 første Lærer ved Borgerkolen i Slagelse; d. 14de Septbr. 1825 Capellan pro persona ved St. Peders Kirke (hos Sognepræsten H. Bastholm) sammesteds; d. 6te Maj 1830 Sognepræst for Gjerløv og Bakkendrup i Sjællands Stift. † 23de August 1833. — * 1826 Cathrine Christine Holm (f. 5° 1799 i Kbhvn., † 2° 1847 i Balling Præstegaard i Jylland), en Datter af Stomager Morten Johnsen H. og Marie Pedersdatter. — (Hans Levnet, i „Nordisk Kirke-Tidende“ 1833, Nr. 41—42, Col. 682—699, af P. A. Fenger; i „Dagen“ 1834, Nr. 65; Døt's „Materialier“, Nr. 51; jvfr. „Nyt Dansk Religionsblad“ II. 1833, Nr. 38; „Nord. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 574, 575—76, 618—19, 670—72; 1834, Col. 447—48; 1835, Col. 25 flgg.; 1839, Col. 7—8).

„Langfredags bitre Minde maa nu faa sødt forsvinde.“ Paaskeprædiken. Kbh. 1832. („Christel. Kirketid.“ 1832, S. 62—64).

Rector Dviftgaards Forsæelser mod Bibel, Sandhed, Pastor Fenger og hans Prædiken. Kbh. 1833. (jvfr. „Nord. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 636—39, 733; 1835, Col. 44).

Besøgelsens Tid. Prædiken holdt paa 10de Søndag efter Trinitatis 1833. Horsens, 1842.

3 „Tiende Aarsberetning fra det Danske Missions-Selskab“ (Tale, 1831, S. 4—25).

3 „Nordisk Kirke-Tidende“ (Er Ritualets Revision faa ønskelig? 1833, Nr. 9, Col. 147—156; Beretning om Missionen blandt Finner og Lapper indtil Aaret 1726, samt Apostelen blandt de norske Finner, Thomas von Westens Levnetsløb. [Udtog af A. G. Rudelbachs tydske Skrift], 1833, Nr. 38, 39, 41, Col. 627—35, 611—52, 676—81; optr. i „Nyt Dansk Religionsblad“, II. 1833, Nr. 43—47).

Berigtigelser.

- S. 1 Lin. 3 f. o. 1705 f. 1707.
 " 15 " 27 — 1806 f. 1807.
 " — " 32 — $\frac{1}{3}$ l. $\frac{1}{8}$.
 " 16 " 26 — Juni l. Maj.
 " 27 " 1 — 1782 l. 1783.
 " 28 " 5 — C. W. l. J. B.
 " 32 " 23 — Biovulf o. f. v. l. *Beó-Wulf*, et angelsaxisk Epos, og *Scopes* *Widsid*, den Reisendes Sang. Text og Oversættelse med oplysende Anmærkninger. 1847.
 " 34 " 8 — Christoffer Gottfred l. Gottfried Diderik Christophers.
 " — " — Marie l. Margrethe.
 " 35 " 12 — 1836 l. d. 13de Septbr. 1837.
 " 53 " 16 — f. d. 5de Novbr. l. i Begyndelsen af October (eller i Slutningen af Septbr.), døbt $\frac{1}{1}$
 " — " 18 — $\frac{2}{1}$ l. $\frac{1}{2}$.
 " 54 " 5 f. n. Caroline l. Karen Røhne Pap.
 " 55 " 17 f. o. 1804 l. 1805.
 " — " 31 — 29de l. 31te.
 " 56 " 6 f. n. 1781 l. $\frac{9}{1}$ 1782.
 " 57 " 16 f. o. Kirstine l. Christine; Abigael l. Abildgaard.
 " 58 " 21 — Bohn l. Böhn.
 " 68 " 8—12 udslettes.
 " 72 " 3 f. o. Adriajette l. Adriette.
 " 78 " 7 f. n. auf l. aus.
 " 80 " 5 f. o. Cancelliraad o. f. v. l. Justitsraad, Postmester i Hamborg.
 " 90 " 9 — Sandrue l. Sandrue.
 " 121 " 8 f. n. $\frac{2}{2}$ l. $\frac{1}{1}$.
 " 126 " 17 f. o. Theaterrepert. o. f. v. udslettes.
 " 142 " 31 — 1793 l. $\frac{3}{9}$ 1798.
 " — " 32 — 1801 l. $\frac{1}{7}$ 1800.
 " — " 40 — 4de l. 24de.
 " 168 " 13 — 12te l. 19de.
 " 176 " 21 — 1828 l. 1827.
 " — " 34 — Samling af (tildeels historiske) Digte (Livets Speil i Naturen. Odense, 1831; Ung Parald. ib. eod.; Elios Harpe. l.—2. For. søg. ib. 1832; Livets Cirkel. ibid. u. A.).
 " 187 " 8 f. n. Novbr. l. Decbr.
 " 196 " 13 f. o. 8de l. 9de.
 " 198 " 6 f. n. Præstlius l. Præstlius.
 " 200 " 11 f. o. Kbh. 1818 l. Slagelse 1817.
 " 202 " 4 f. n. Fugleberg l. Fadsberg.
 " — " 3 — 1778, l. $\frac{1}{1}$ 1779.
 " 210 " 19 f. o. Fergveinsdóttir l. Gudnadóttir (D. af Præsten Gudni Jóns-son til Jungaldshól og Eln Benediksdóttir, † 1746).
 " 230 " 22 — C. Woibent l. A. E. Boye.
 " 244 " 2 f. n. 252 l. 272.
 " 292 " 12 f. o. 21de l. 22de.
 " 293 " 10 — 1846 l. 1847.
 " 297 " 20 — 20de l. 27de.
 " — " 30 — Henning l. Hans.
 " 307 " 4 — f. l. døbt.
 " 309 " 27 — 32 l. 325.

- C. 325 L. 4 f. o. 1813 l. d. 15de Martz 1814.
 " 327 " 15—18 f. o. l. f. d. 18de April 1782 paa Cathrineberg i Sengeløse Eogn,
 af Foralderne: Jens Thanning, Korpagter paa Cathrineberg,
 senere Brandevinsbrænder i Kjøge (f. 1753, † 1814), og Ma-
 riane Lund (f. $\frac{1}{4}$ 1756, * $\frac{1}{2}$ 1780, † $\frac{1}{3}$ 1829).
 " — " 23 f. o. Kirstine l. Christine; Deign l. Dein.
 " 328 " 1 f. n. 1839 l. $\frac{1}{7}$ 1837.
 " 330 " 6 f. o. Specieffort l. Specialfort.
 " — " 7 — som l. saa. 1845 l. 1846.
 " 334 " 26 — Thomsen l. Thomsen.
 " 347 " 3 — Witms l. Willner.
 " 354 " 13 f. n. historica l. historico.
 " 355 " 11 f. o. Næst l. Næst.
 " 361 " 12 — 1741 l. døbt $\frac{1}{3}$ 1743 i Veilby, i Egen.
 " 366 " 10 — 1851 l. 1852.
 " 381 " 13 f. n. Juli l. Juni.
 " 384 " 14 — 17de l. 15de.
 " 395 " 22 f. o. Tregder l. Tregder.
 " 408 " 16 — $\frac{2}{7}$ l. $\frac{2}{7}$.
 " 412 " 11 — $\frac{2}{7}$ l. $\frac{2}{7}$.
 " 440 " 4 f. n. l. f. $\frac{2}{3}$ 1748, † $\frac{2}{7}$ 1781.
 " 471 " 11 — Bibliothekar l. Amanuensis.
 " 504 " 8 — 135 l. 1835.
 " 506 " 7 f. o. Eprog l. Eprog.
 " 513 " 8 — Jacob Daniel, l. Daniel Jacob; f. i Novbr. 1736 i Sæbøns-
 hausen i Mecklenborg-Schwerin.
 " — " 12 — "ever 100 Aar gl." udslætted.
 " 516 " 12 — Oberst l. Oberstlieutenant.
 " 529 " 26 — 1800 l. $\frac{2}{3}$ 1801.
 " 567 " 2 — 1780 l. 13de Decbr. 1779.
 " 586 " 14 — l. 30te Juli 1796.
 " — " 20 — l. $\frac{2}{3}$ 1806.
 " 615 " 4 — Charakter l. Charakteren.
 " 638 " 2 — 33 l. 66—84, 113—34.
 " 641 " 6 — sammes l. disses.

De mindre Trykfejl, som bestaae i Forberlingen af enkelte Bogstaver eller Tegn, f. Ex. n for u, f for s, (;) for (.) har Man ej troet det fornødent at ansørc.

Tillæg til dette og de tvende foregaaende Bind ville blive indførte i et paabegyndt Supplementhefte, som agtes affluttet ved Udgangen af Maret 1853 og forventes at udkomme i de første Maaneder af 1854.

